

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

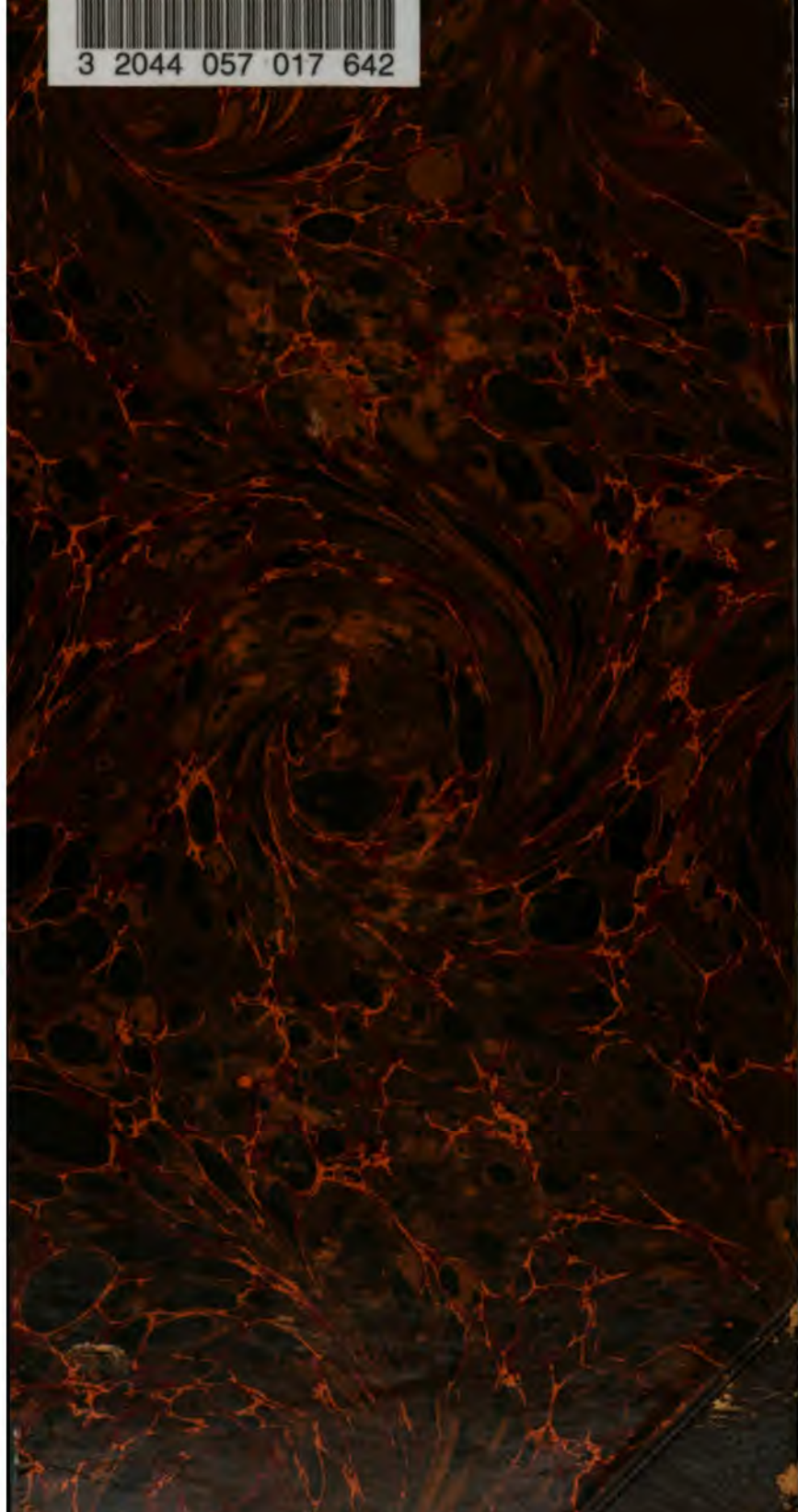
- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

3 2044 057 017 642

**HARVARD LAW SCHOOL
LIBRARY**

Denmark

DANSK LOVLEKSIKON

3. BIND.

LOVLEKSIKON

ANDEN SAMMENARBEJDEDE OG FORØGEDE UDGAVE AF

EMIL JÜRGENSENS »NYT LOVLEXIKON«

VED

E. HAMMERICH.

LANDSOVERRETTSASSESSOR.

III. BIND.

H.L.

KØBENHAVN

FORLAGT AF UNIVERSITETSBOGHANDLER G. E. C. GAD

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICKE

1902

013

For T₇
D

INDHOLD.

	Side		Side		Side
Idiotanstalten	1	Indførsel	38	Indsættelse, Embeds-	
Idioter	—	Indførselsforbud	—	mænds	94
Igler	2	Indførselstold	39	Indsættelses- og Ud-	
Igæld	—	Indkaldelse (Tilsigelse)	44	sættelsesforretninger	—
Isændeheren	—	Indkaldelse af værne-		Indtegningsbevis	95
Ilbud	3	pligtige	45	Indult	—
Ild og Lys	—	Indkaldelsesordre	54	Industri- o. Kommerce-	
Ildbrand	—	Indkaldte værneplig-		fonden	—
Ildgittere	8	tige	56	Industridrivende	—
Ildgryder	—	Indkomstskat	—	Industriens Fremme	—
Ildspasættelse	—	Indkvartering	57	Industriforeningen i	
Ildsteder	—	I. I København	58	Kbhvn	96
Ildstedskat	10	II. Ordinær, i Køb-		Industriforeninger	—
Ildstedspenge	—	stæderne	59	Industriskoler	—
Ildsten og Ildtændere	—	III. Ekstraordinær	76	Indvandring	—
Illumination	—	IV. Fritagelse der-		Infanteripionerer	—
Italegrammer	11	for	88	Infanterireglementet	—
Immatrikulering	—	Indkvarterings-		Influenza	—
Immigrationsfond	—	Hjælpekatten	89	Informatorer	—
Immigrationsinspektøren	—	Indkvarteringsfond	—	Ingeniører	—
Immigrationskommis-		Indkvarteringskommis-		Ingeniørkorps	—
sionen	—	sioner	—	Injurier	97
Impotentia	—	Indkvarteringskat	91	Inkamination	—
Imprægneringsanstalt	—	Indlæg	—	Inkaminationsgebyr	—
Ind- og Udklarering	—	Indlæsningsret	93	Inkassationsassessor	98
Indberetninger	—	Indlæsningssummerne		Inkassator — Inkassa-	
Indbrudstyveri	12	(af Præstegaarde)	—	tion	—
Indbyrdes Undervis-		Indrulleringskommis-		I. I Boer under of-	
ning	—	sion	—	fentlig Skiftebe-	
Inddømming	13	Indsamling	—	handling	—
Indenrigsministeriet	14	Indsiddere	—	II. Ved Avktioner	101
Indester — Indsiddere	26	Indsigelser (Ekseptioner)		III. I andre Tilfælde	102
Indestøskat	27	Indskrivning af Stats-		Inkvisiter	103
Indespærring	—	obligationer	94	Inkvisition	—
Indfæstning	—	Indskrivningsbøger og		Inkvisitionskommissionen	—
Indfødsret	28	-beviser	—	Inskription v. Univers	—

	Side		Side		Side
Insolvente Boer	103	Jern- og Metalstøberi ..	127	derne og paa Lan-	
Inspektør	104	Jernbanearbejdere	—	det	164
Inspektrisen v. Fødsels-		Jernbaner	—	A. Fælles Bestem-	
stiftelsen	—	A. Alm. Bestemm.	—	melser	—
Inspektører	—	B. Statsbanerne	184	B. I Købstæderne	163
Institut	105	C. De enkelte pri-		C. Paa Landet ..	167
Instrumentist	—	vate Jernbaner	144	D. Særlige Bestem-	
Intendantur	—	Jernbanefrimærker	150	melser for Born-	
Intendantur, Søværnets	106	Jernbanekommissionen	—	holm	170
Interessentskaber	—	Jernbanepostkontorerne		V. Jordemodervæse-	
Interessentskabs-		og -postmestrene	—	net paa Island ...	—
kontrakter	107	Jernbaneraad	—	VI. Do. paa Fær-	
Interimsbeviser	108	Jernbanerestavrationer	—	øerne	171
Interlokutoriekendelser	—	Jernhænselskab, det		VII. Do. i Sydgrøn-	
Internat	—	sællandske	—	land	—
Internationale Bu-		Jernbanetelegrafer ...	—	VIII. Forskelligt	
reaux	—	Jernhandler	—	vedr. Jordemoder-	
Interventionsstævning .	—	Jernhytte	—	væsenet	172
Intervention	—	Jernstøber	—	Jordfællesskab	—
Introduktion	—	Jesuitter	151	Jords Forbrydelse ...	—
Invalidefonden	—	Jevnet	—	Jordskyld	—
Invalideforsørgelse ...	—	St. Johannes Stiftelse	—	Jordspæakastelse	173
Invalider	109	Jøllekasserne	—	Journal	177
Inventarieskriveren ...	110	Jønsbogen	—	Jubelfest	—
Inventarium (Land-		Jord—Jordegods	152	Jubilæumsgave	—
ejendomme)	—	Jordafgifter (Isl.)	—	Jul	—
Investitur	—	Jordbonitering	—	Julerødsel — Julerente	178
Irettesættelse	—	Jordboniteringsmænd .	—	Juridisk Eksamen ...	—
Irvingianere	111	Jordbrug	154	Juridisk praktiske Sel-	
Is	—	Jorddrot	—	skab	179
Isekræmmer	112	Jordebog	—	Juridiske Embeder ...	—
Island	—	Jordebogsafgifter	155	Juridiske Embedsmænd	180
Islandske Departement	117	Jordebogskasse	—	Juridiske Fakultet ...	—
Islandske Lov	—	Jordemoderexamen ..	156	Juridiske Kandidater .	—
Islandske Ministerium	—	Jordemoderkommiss-		Juridiske Personer ...	181
Islandske Sprog	119	sion	—	Juridiske Professorer .	—
Isning	—	Jordemoderkonferen-		Juridiske studerende .	—
Issefjorden	—	cer	—	Jurisdiktionschefer, mi-	
Istransport	—	Jordemødre	—	litære	—
Jagt—Jagttret	120	I. Oplærelse, videre		Jurisdiktionsforhold,	
Jagthetjente	126	dannelse, jus prac-		-inddelingen	—
Jagthunde	—	ticandi	—	A. Jurisdiktions-	
Jagtjunkere	—	II. Pligter, Forret-		myndighed	—
Jagtkaptajn	—	ninger og Betaling		B. De enkelte Juris-	
Jagtskilte	127	derfor	160	diktioner	183
Jagtveje	—	III. Jordemødrene i		C, D og E. Færøerne,	
Jaord	—	København	163	Island og Vestin-	
Jeginde	—	IV. Distriktsjorde-		dien	214
Jern- og Kobberarbejde	—	mødre i Købstæ-		Jurisdiktionskasser ..	—

	Side		Side		Side
Jurisdiktionsmyndig-		Kagstrygning	244	Kancellijunkere	257
hed	214	Kakkelovne	245	Kancelliraader	258
Jus ascendendi	—	Kakkelovnsforsættene	247	Kancellisekretærer	—
Jus majoratus	—	Kakkelovnsrør	—	Kancellister	—
Jus patronatus	—	Kald og Varsel	—	Kande	—
Jus practicandi	—	Kaldsbog	—	Kandestøber	—
Jus proponendi v. vo-		Kaldsbrev	—	Kandidater	—
candi	216	Kaldsmaal	248	Kanekersel	—
Justering — Justeret		Kaldsmænd	—	Kanikatspenge	—
Maal og Vægt	—	Kaldsret	249	Kaniner	—
Justerkammer	219	Kaldsseddel	—	Kanon	—
Justermesteren	221	Kalntegods	250	Kantonnementsfod	—
Justitiarius	—	Kalntejord	—	Kantonnementsstillæg	259
Justitsdirektion	224	Kalenter	—	Kantor	—
Justitsfondafgift	—	Kalk	—	Kantaler	—
Justitsfonden	226	Kalk og Disk	—	Kaolinslemmeri	—
Justitskassen	—	Kalkbrænderi	251	Kapel	—
Justitskontor	227	Kalkdragere	—	Kapellaner	260
Justitsministeriet	228	Kalkmaalere	—	I. Personelle	—
Justitsprotokol	228	Kalkskriveren	—	II. Faste	265
Justitsraader	229	Kalksten	—	Kapelmesteren ved det	
Justitsreglement	—	Kalktønden	252	kgl. Teater	268
Justitsager	—	Kallebodstrand	—	Kaperi	—
Justitssekretærer	—	Kalve	—	Kaperkersel	269
Justitssejgent	242	Kameralistisk Eksamen	—	Kapervogne	—
Jægerdetachementet		Kamfin	—	Kapitelstakt	—
paa Fæseerne	—	Kamminer	—	Kapitler	272
Jægere	—	Kammeradvokaten	—	Kaplak	—
Jægermestere	248	Kammerassessorer	258	Kaptajner	—
Jægersborg Dyrehave		Kammerfrøkener	—	Karakter	278
Jeder	—	Kammerherrer	—	Karaktersedler	—
		Kammerjomfruer	—	Karantæneanstalt	—
Kaadnerpenge	248	Kammerjunkere	—	Karantænebevis	—
Kaarde	—	Kammerjæger	—	Karantænedirektionen	—
Kaardestokke	—	Kammerraader	254	Karantæneflaget	—
Kaaring	—	Kammerretten	—	Karantænekasserne	274
Kaber — Kabepenge	—	Kammersager	—	Karantænekommissio-	
Kabinetsssekretærer	—	Kammersekretærer	—	nerne	—
Kadavere	—	Kanal-, Havne- og Fyr-		Karantænelejer	276
Kadetter	—	direktionen	—	Karantænepas	—
Kadrejhandel	244	Kanal- og Havne-		Karantæneskilt	—
Kaffe- og Theeskænkere		inspekter	—	Karantænevæsenet	—
Kaffebrænderi — Til-		Kanalsgift	—	Karbolsyre	290
virkning af Kaffe-		Kanaler	—	Kareter	—
surrogater	—	Kanalfoged	257	Karetmager	—
Kaffehandel	—	Kanalkasse	—	Kargader	—
Kaffesurrogater	—	Kanaludvalg	—	Karnapper	—
Kagebager	—	Kancelliet	—	Karouseller	—
Kagebagerier	—	Kancelligebyrer	—	Kartel	—

	Side		Side		Side
Kartelkonventioner ..	299	Katolsk-apostolisk Me-		Kirkedøre	344
Kartemager, Karte-		nighed	313	Kirkeejer	—
fabrikant	—	Katolske	—	Kirkeekspenser	345
Kartoffelavl	—	Katrinelyst Opdragel-		Kirkefond	—
Kartoffelmel	300	ses-o.Undervisnings-		Kirkeforsamling	—
Kartoffelmelfabriker ..	—	anstalt	316	Kirkefred	—
Kartofler	—	Kattaralfeber	—	Kirkegang	—
Karvestok	—	Katte	—	Kirkegangskoner	—
Kasernearrest	—	Kattuner	—	Kirkegaard	—
Kasernekommandanten ..	—	Kattuntrykker	—	Kirkegaardskommis-	
Kaserneportner	—	Kattuntryktersvendene ..	—	sionen	365
Kaserner	—	Kautschuk	—	Kirkegods	—
Kasernes kib	301	Kavalleri- og Artilleri-		Kirkehoveri	—
Kasernes koler	—	skat	—	Kirkeinspektion	378
Kasino	—	Kavtion	—	Kirkejorder	380
Kasketter	—	Kavtionsforening	320	Kirkekasse	381
Kassationsattester	—	Kavtionsforsikring	—	Kirkeklokker	—
Kassationskommissio-		Kedelflikkere	—	Kirkekollegium	388
ner	302	Kedelførere	—	Kirkekollekt	—
Kassationspas	—	Kedelpassere	—	Kirkekommission	—
Kassationsprotokol	—	Keglebane	—	Kirkekoncerter	—
Kasse- og Regnskabs-		Kejserensnit	—	Kirkekøb	389
udvalg	—	Kemikere	—	Kirkelade	—
Kasse- og Regnskabs-		Kemisk Undersøgelse	321	Kirkelige Handlinger ..	—
væsen	—	Kemiske Fabriker	—	Kirkelove	391
Kassebetjente	304	Kemiske Produkters		Kirkelys	—
Kassebøger	—	Fabrikation	—	Kirkelysepenge	—
Kasseinspekter	—	Kemister	—	Kirkemusik	—
Kassekommissionerne ..	—	Kendelser	—	Kirkepatron, -patronat ..	—
Kassekommissærer	—	Kendelsesakter	324	Kirkeprotokoller	392
Kassekontorer	—	Kildetiden	—	Kirker	—
Kassekontrollører	—	Kimning	—	Kirkeraad	429
Kassemangel	305	Kina—Kinabark	—	Kirkeregnskab	—
Kasserere	—	Kina — Kinesiske Va-		Kirkeritual	430
Kassererkontoret	306	rer	—	Kirkesang	431
Kasseundersøgelse	—	Kirke- og Undervis-		Kirkesanger	—
Kastrup Værk	307	ningsministeriet	—	Kirkeskat	436
Kat (Tamp)	—	Kirke- og Undervis-		Kirkeskoler	—
Katalogafgift	308	ningsvæsenet	330	Kirkeskriver	—
Katedralskole	—	Kirkebestillinger	—	Kirkestier	—
Katedralikum	—	Kirkebestyrelse	381	Kirkestole	—
Kateketer	—	Kirkebetjente	—	Kirkestævne	—
Kateketisk Prøve	311	Kirkeblok	382	Kirkesyn og Præste-	
Kateketiske Skoler	—	Kirkebud	—	gaardssyn	439
Kateketiske Øvelser	—	Kirkebylærer	—	Kirketaarne	450
Katekisation	—	Kirkebøger	—	Kirketag	—
Katekismus	313	Kirkeben	344	Kirketavler	—
Katekismus Forkla-		Kirkebesser	—	Kirketjende	—
ring	—	Kirkedisciplin	—	Kirketugt	—

	Side		Side		Side
Kirkeur	450	Kludepas	467	Kollegier, Universitets	486
Kirkeveje	—	Kludesamlere	—	Kollegierne (Regerings-)	487
Kirkeværger	—	Klyster	468	Kollekt	488
Kirkevæsenet	455	Klædedragt	—	Kollekterer	495
Kirurgien	—	Klædefabriker	469	Kolligeren, ulovlig ...	—
Kirurgisk Eksamen ..	—	Klæder	—	Kolonialdirektøren ...	—
Kirurgiske Akademi ..	—	Knaldguld	—	Kolonialkasserne	—
Kirurgiske Bandager ..	—	Knaldkvikselv	—	Koloniallov	496
Kirurgiske Instrumenter	—	Knaldselv	—	Kolonialraadene	—
Kirurgiske Operationer	456	Knaldselv- og Fæng-	—	Kolonialvareafgift	497
Klager	—	hæstefabriker	—	Kolonier, dansk-vestindiske	—
Klammeri	—	Knappmager	—	Kolonierne Centralbestyrelse	—
Klampenborg Sebade- og Vandkuranstalt ..	—	Knapplingshandlere	470	Kolonister paa de jyd-	—
Klapjagtsdage	—	Knippelsbro	—	ske Heder	498
Klarering	458	Knives og Sakses Op-	—	Koloradobillen	—
Klasselotteriet	459	sætning	—	Kolportage	—
Klasselotteriinspektøren	460	Knuderosen	471	Kolportering	—
Klasselotterikollekterer	—	Kobberførere	—	Kolporter	—
Klejnemed	461	Kobbersmede	—	Kolumbarier	—
Kleresiet	—	Kobberstikkere	—	Kombinerede Ret, Se-	—
Klinisk Assistent	—	Kobberstiksamlingen ..	—	statens	—
Kliniske Docenter	—	Kobbertrykker	—	Komedie, Komedianter, Komediebilletter, Komediehus	—
Klinkere	—	Kodiciller	472	Komedieplakater	—
Klitarbejde	—	Kogeindretninger	—	Komfurer	499
Klitfogeder	—	Kogerier	—	Kommandant	500
Klitinspektøren	—	Kogeskole	—	Kommanditselskaber ..	501
Klitmand	—	Kohold	—	Kommandoruller	—
Klitopsynsmand	—	Kokoppeindpodning ..	—	Kommanderer	—
Klitte	—	Kokoppeindpodnings-	—	Kommerceassessorer ..	—
Klitvæsenet	—	anstalter	477	Kommercekollegium ..	—
Kloaker	—	Kokoppeindpodnings-	—	Kommercelæst	—
Klodssko	463	attester	478	Kommerceraader	—
Klokker	—	Kokoppeindpodnings-	—	Kommercesekretærer ..	—
Klokkerpenge	464	protokoller	479	Kommis	—
Klokkestøber	—	Kokosoljefabrik	—	Kommissarius	—
Klokkestøberier	465	Kolera	—	Kommissioner	502
Kloroformering	—	Kolerahospitaler	482	Kommissionsforretning ..	—
Klosetter	—	Kollateralafgift	484	Kommissionshandel ...	—
Kloster	—	Kollation	—	Kommissionssekriver ..	503
Klovesyge	466	Kollationsafgift	—	Kommissionær	—
Klubber	—	Kollats	—	Kommissoria	—
Klubskat	—	I. Til Præster	—	Kommissærer, dem-	—
Klubsværter	—	II. Til Skolelærere	—	mende og deel.	504
Klude	—	og Kirkesangere ..	—		
Kludekradseri	467	Kollegiale Auctoriteter	485		
		Kollegiale Ekspeditio-	—		
		ner og Gebyrer	486		
		Kollegier, Professorer-	—		
		nes	—		

	Side		Side		Side
Kommitterede	506	Koncerter	541	Konsignable Bankfonde	580
Kommittesedler	507	Koncertmesteren ved		Konsistorialassessorer	—
Kommunalbestyrelse ..	508	det kgl. Teater	542	Konsistorialkrigeret ..	581
Kommunale Bestillinger og Bestillingsmænd	515	Koncipist	—	Konsistorialraader	—
Kommunale Byrder ..	—	Kondemnation — Kondemnationsdom	—	Konsistorialret	—
Kommunale Kommissioner	—	Konditor — Konditori.	—	Konsistorium	—
Kommunale Møder ..	—	Konduitelister	543	Konstitution — Konstituerede	582
Kommunale Udvalg ..	516	Konduktør ved Bygningsvæsenet	—	I. I Almindelighed. —	
Kommunale Valg	—	Konduktører v. Statsbanerne	—	II. I Dommer- og Retsbetjentembeder	584
Kommunalvæsen	—	Konference	—	III. I forskellige andre Embeder	585
Kommuneafgifter	—	Konferensraader	544	Konstruktionskommission	586
I. Alm. Bestemm. .	—	Konfessionarius	—	Konstruktører v. Statsbanerne	—
II. I København ...	519	Konfirmation, kongelig	—	Konsulatsafgift (Konsulatgebyrer, -penge)	—
III. I Købstæderne uden for Kbhvn. .	—	Konfirmation, Ungdommens	546	Konsulater, danske ...	588
IV. I Handelspladserne	523	Konfirmationsattester .	563	Konsuler	589
V. Paa Landet	—	Konfiskation	—	A. Ang. saa vel danske som fremmede	—
Kommunefond	527	Konfrontation	567	B. De danske	590
Kommunehospitalet ..	528	Kongehuset	—	C. Fremmede	597
Kommunehuse	530	Kongelig Billedhugger, Bygmester, Maler	568	D. Vicekonsuler ...	602
Kommunekasserne i Landkommunerne ..	—	Kongelig Højhed	—	Konsumtion	—
A. Deres Indtægter	—	Kongelige Bygninger .	569	Konsumtions-, Familie- og Folkeskat	—
B. Deres Udgifter .	531	Kongelige Mandaters modvillige Overtrædelse	—	Kontinuationsskifte ..	608
C. Deres Bestyrelse og Regnskabsvæsen	533	Kongelige Obligationer	—	Kontinuationssøgsmaal	—
D. Forskelligt	534	Kongelige Penge	—	Kontokuranter	—
Kommunelaan	—	Kongelige Tjenesterejser	—	Kontorassistenter og Kontorister v. Statsbanerne	604
Kommunelæger	—	Kongeloven	—	Kontorbetjente	—
Kommuner	535	Kongen	—	Kontorbude	—
Kommuneraad	538	Kongens Foged	572	Konterchefer	—
Kommunion	—	Kongerejser	573	Kontorholdsgodtgørelse	605
Kommunionbog	—	Kongetiender	—	Kontorister	606
Kommunitet	—	Kongeveje	—	Kontortid	—
Kompagni (Handels-).	541	Kongostaten	—	Kontrabande Varer ..	609
Kompas	—	Konkursboer — Konkursbehandling	—	Kontrabeviser	—
Kompasvæsen, Flaadens	—	Konkursordenen	578	Kontrabog	—
Kompensation	—	Konnossement	579	Kontrakavtion	—
Kompetenceattester ..	—	Konrektor	580	Kontrakommisærer ..	610
Komplot	—	Konsejlspræsidenten .	—	Kontrakter	—
Komponister	—	Konservator	—	Kontraktskifter	—
Koncept	—	Konservesfabrik	—		

	Side		Side		Side
Kontrastsævning —		Korpslæger	621	Krigsfiskal	646
Kontraklage	610	Korrespondancekort ..	—	Krigshospitalskassen ..	—
Kontrasegsmaal	611	Korsang	—	Krigskontrabande	647
Kontreadmiraler	612	Korsyngemesteren ved	—	Krigslove	648
Kontrollører	—	det kgl. Teater	—	Krigsmagten	—
Kontrolrevisor v. Stats-		Kort	622	Krigsministeren	650
banerne	—	Kortstemplingsafgift ..	—	Krigsministeriet	—
Kontumacialdom	—	Kortstemplingsforval-	—	Krigsraader	652
Konventhuset	—	teren	—	Krigareserveofficerer ..	653
Konventionalstraf	—	Koscher Kød	—	Krigsretter	—
Konventioner	—	Kost og Tæring	—	Krigassekretærer	654
Konvertering	—	Kostalde	623	Krigsskade	655
Konvoj	618	Kostpenge	—	Krigsskat	—
Kopi	614	Kostumier ved det kgl.	—	Krigsskibe	656
Kopibog	—	Teater	—	Krigsstyr	661
Kopipenge	—	Koupons	—	Kriminal- og Politi-	—
Kopister	615	Kourerer	—	retten	—
Kopper	616	Kourage	624	Kriminalkammer	663
Kopskat	—	Kradsuld	—	Kriminel Undersøgelse ..	—
Kopsætte	—	Kradsuldfabrikant	—	Kriminelle Sager	—
Kopulation	—	Kradsuldfabrikation ..	—	Kristendommen	667
Kopulationsbrev	—	Krammarkeder	—	Kristenretten	—
Kopulationsed	—	Kreaturer	—	Kristføjorder	—
Kopulationspenge	617	Kreaturførere	626	Kristiansfeltske Til-	—
Kopulationsprotokol ..	—	Kreaturhandlere	—	hængere	—
Kopulerede	—	Kreaturmarkeder	—	Kro — Krohold	—
Kor	—	Kreaturtælling	—	Kronborg	—
Koralbog	—	Krebsefangst	—	Krone	—
Kordegner	—	Kredit	—	Krone — Kronement ..	—
Kordreng	618	Kreditbank	627	Kroning	—
Korkpropper	—	Kreditbeviser	—	Kronologisk Samling ..	—
Korn	—	Kreditforeninger	—	Kronprins	—
Korndragere	—	Kreditforeningsobliga-	—	Kronprinsessen	668
Kornhandel	—	tioner	632	Kroppen	—
Kornmaalere	—	Kreditiver	633	Kroup	—
Kornmagasiner	—	Kreditkasse	—	Krudt	—
Kornskat	—	Kreditoplag	634	Krudtmøller	—
Kornskriver	—	Kreditoplagskassereren	639	Krudttaarne	—
Kornstønden	—	Kreditor	—	Krumslutning	—
Kornteringsmaskiner ..	—	Kreditorudvalg	—	Krup	—
Kornteringsovne	—	Krematorium	640	Krybakytter	—
Kornvarer — Korn-		Kresinspektører	—	Krydstoldinspektøren ..	—
handel	619	Kridt	—	Krydstoldvæsenet	669
Korporaler	620	Krig — Krigstid	—	Kryolitbrydning	—
Korporalselever	—	Krigsartikelsbreve	644	Kryolit-Sodafabrik ...	—
Korporalskoler	—	Krigsassessorer	645	Kræft	—
Korporationer	—	Krigsberedskab	—	Krøilhaar	—
Korporlig Straf	621	Krigshytte	—	Krøilhaarsfabrikation ..	—
Korpedyrlæger	—	Krigsfanger	646	Kul	—

	Side		Side		Side
Kulbrinter	670	Kvittance	686	Købmandsbreve	721
Kulbrænding	—	Kvitteringer	—	Købmandshandel —	—
Kuldampe	—	Kvitteringsbog	687	Købmand	722
Kuldlysning	—	Kvæg	688	Købmandsvarer	—
Kuldragere	—	Kvægavisforeninger ..	—	Købstadbygninger	—
Kulmaalere	—	Kvæghandel	—	Købstadgrunde	—
Kulsyre	—	Kvægmarkeder	—	Købstadjorder	723
Kultusministeriet	—	Kvægpest	—	Købstadkommuner	732
Kultønden	—	Kvægsyge	690	Købstadregnskaber	—
Kumulation	671	Kvægsygekommissio-	—	Købstadrepartition	—
Kunst — Kunstnere ..	—	nen	—	Købstæderne	—
Kunstakademiet	—	Kvægtiende	—	Kød	742
Kunstarbejder	672	Kvægtorvet	—	Kødagift	745
Kunstdrejer	—	Kvægtyveri	—	Kodekstrakt	—
Kunster	—	Kværke	—	Kødtakt	—
Kunsthistorie	—	Kvæstede	—	Køer	—
Kunstmuseum	—	Kvæsthus	—	Køkkener	—
Kunstsamlinger	—	Kvæstur	691	Kølhaling	746
Kunstmær	—	Kyholm	692	Køhalingspenge	—
Kur- og Beslagpenge ..	—	Kystbeboere	—	Køller	—
Kurantbanken	673	Kysthospitalet	—	Kølnsk Vægt	747
Kurantment	—	Kystmilien	—	Køn	—
Kurator	674	Kystopsynet	698	Køngs Plaster	—
Kurs	676	Kystpolitiet	—	Kørepenge	—
Kursmede	—	Kæden — Kædeordenen	695	Køretejer	—
Kurvemager	—	Kældere	—	Kørsel	—
Kuttinger	677	Kæmner	697		
Kvaksalveri	—	A. I København ..	—	Laan	749
Kvarantæne	678	B. I Købstæderne	—	Laanebanker	—
Kvartalaskursen	—	uden for Kbhvn. ..	—	Laanebesyrelser	—
Kvarter (Maalet)	—	C. I Handelsplad-	—	Laaneforeninger	750
Kvarter	679	serne	699	Laanekasse	—
Kvarterarrest	—	Kæmnerkassen	—	Laasede Vande	—
Kvartergodtgørelse ..	—	A. Dens Indtægter	—	Laboranter	—
Kvartermesteren ved	—	B. Dens Udgifter ..	708	Laboratorieafdeling ..	—
Frederiks Hospital ..	—	C. Paa Bornholm ..	710	Laboratorier	—
Kvarterværter	—	D. Dens Anvisnings-	—	Ladebrev	751
Kvartprocentgift	—	Kasse- og Regn-	—	Ladegaard	—
I. Til Fattigvæsenet	—	skabsvæsen	—	Ladegaarden i Køben-	—
II. Til Statskassen	—	Kæmnerregnskab	711	havn	—
(i Vestindien)	681	Kærnemælk	718	Laden og Lossen	752
Kvartprocentsskat	—	Køb og Salg	—	Ladepladser	754
Kvassefører	682	Købebreve	716	Lader	—
Kvildeleje	—	Købegaard	—	Ladning	—
Kvilder	—	Købekontrakt	—	Ladningsdokumenter ..	—
Kvinder	683	København	717	Lagting	755
Kvint	685	Københavns Væbning	721	Lagtingshus	—
Kvintin	—	Købesum	—	Lagtingskriverløn	—
Kviste	—	Købmand	—	Løkejer	756

	Side		Side		Side
Lakerede Varer	756	Landsbank (Isl.)	779	Laugtingsakriverløn ..	805
Lakerer	—	Landsforræderi	—	Lav og andre Forenin-	
Lakervarefabrik	—	Landsforvisning —		ger mellem nærings-	
Lakseflaskeri	—	Landsforviste	—	drivende	—
Laksegaarde	—	Landsgrænsen	780	Lavalder	806
Lam	—	Landshevdningen	—	Lavdag	807
Land- og Sekrigskom-		Landskassen, island-		Lavhævd	—
missærer	757	ske	784	Lavssamlinger	808
Landboforeninger	—	Landskat samt Lig-		Lavsskriver	—
Landbohøjskolen	—	ningsakat af Hart-		Lavværg	—
Landbokommissioner ..	—	kornet	787	Led	809
Landbrug	758	Landskyld	788	Ledvogtere	810
Landbrugseksamen ..	—	Landsøverretterne	789	Legalisation	—
Landbrugsministeriet ..	—	Landstingene	791	Legater	811
Landbrugsskoler	—	Landstinget	—	I. Legatarer, Lega-	
Landdistrikter	759	Landstingssekretæren ..	792	ter i Boer	—
Landejendomme	761	Landstutteriet	—	II. Legater, stiftede	
Landemode	762	Landsætningspenge ..	—	i offentligt eller	
Landemodsakter	765	Landvæsenstparte-		andet vedvarende	
Landemodsekspenser ..	—	ment	793	Øjemed	—
Landeveje	—	Landvæsenstkommis-		A. Alm. Bestemm. —	
Landevejsgader	—	sioner	—	B. Legater til fat-	
Landevejslokomotiver ..	—	Landvæsenstprodukter		tige	814
Landeværnet	—	og Landmandens		I. I København. 815	
Landfoged	—	Husfidsprodukter ..	798	II. Uden for Kbh. 823	
Landfysici	769	Landvæsenstssager	800	C. Forskellige en-	
Landgilde	—	Landøkonomisk Sel-		kelte Legater ..	925
Landhusholdnings-		skab	—	D. Familielegater 943	
selskabet	770	Landøkonomiske For-		Legationstsekretærer ..	949
Landingsbroer	771	skudsforeninger	—	Legatsekretær	—
Landinspektøreksemen ..	—	Langebro	—	Legemlig Røvelse ..	—
Landinspektører	—	Langelinje	801	Legemlig Straf	—
Landkasser	774	Langfredag	—	Legemsbeskadigelser ..	950
Landkirurgen	—	Lange	—	Legemsskade	951
Landliggere	—	Lanterneafgift	—	Legestuer	—
Landmaalere	—	Lanterneføring	—	Legetøj	—
Landmaaling	775	Lanternekommissionen	—	Legitimation	—
Landmaalingsskonduktør	—	Lasaretter	—	Lejdeseddel	—
Landmandsbanken	—	Lestepenge	—	Leje — Lejekontrakter	—
Landmilicefonden	—	Lattringrubet	802	Lejebibliotek	954
Landmilitæretaten	—	Latrinhuse — Latriner ..	—	Lejermaal	—
Landoplysningselskab ..	—	Latrinkuler	804	Lejlighed	956
Landpolitibetjente	—	Lauenborg	—	Lejligheder (Hus-) ..	—
Landposter — Land-		Laugmandstold	—	Lejlighedsarbejde	—
postbude	776	Laugmænd	—	Lejlændinge	—
Landprang	777	Laugretsmænd	805	Lejre — Lejreveelser ..	957
Landret	—	Laugretsmændsløn ..	—	Lektionskatalog	—
Landsover- samt Hof-		Laugting	—	Lektionstabel	—
og Stadsretten	—	Laugtingshuset	—	Lektorer	958

	Side		Side		Side
Lemlæstede og vanføre	958	Ligsang	988	Livsforsikringsanstal-	
Lemlæstelse	—	Ligskammel	—	ten i København	1002
Lemmestiftelser	—	Ligsten	—	Livsforsikringspolicer	—
Len	—	Ligstue	—	Livsstraf	—
Lensbesiddere	960	Ligsyn	—	Lod	1004
Lensbrev	—	Ligsynsattester	992	Lod Selv	—
Lenskontrollen	—	Ligsynsmænd og	—	Lods	—
Lenspligt	961	Hjælpe-ligsynsmænd	—	Lodsbaade	—
Lenssekretær	—	Ligtale	983	Lodsdeller	—
Ler	—	Ligtog	994	Lodsflag	1005
Lergrove	—	Ligtornelæger	—	Lodsformænd	—
Lettfærdighed	962	Liguorianere	—	Lodsinspektørerne	—
Letterfartsjer	—	Ligvers	—	Lodsmærker	—
Leveattester	—	Ligvogn	—	Lodsning, ulovlig	—
Leverancekontrakter	—	Likvidation	—	Lodsoldermænd	1006
Leverander	—	Likørfabrikant	995	Lodspenge	—
Levnedsmidler	—	Lillee	—	Lodspensionskassen	—
Levnet	963	Limfabrik	—	Lodssignalflag	1007
Liber daticus	964	Limfjorden	—	Lodsskibe	—
Liberi	—	Lindevangshjemmet	996	Lodsskilt	—
Licentiatgraden	—	Linje (Hærens og Sø-	—	Lodstegn	—
Licitation	—	værnets)	—	Lodstvang	—
Licitationsgebyrer og	—	Linje (Maalet)	—	Lodsvæsen — Lodser	—
-afgifter	967	Linnede Varer	—	A. I Almindelighed	—
I. Gebyrer	—	Linnedsyning	—	B. De enkelte Lod-	—
II. Afgifter	971	Linnedvæver	—	serier	1012
Lidelser	—	Livredrejer	—	C — E. Færserne, Is-	—
Liderlighed	972	Lispund	—	land o. Vestindien	1023
Lientenanter	—	Litis denunciatio	—	Lodstrækning	1024
Lig	—	Litograf	—	Lodstrækningslister	1026
Ligbaare	978	Litsenbroderpenge	—	Lofter — Loftsejlig-	—
Ligbøgængelse	—	Litsenbrødre	997	heder	1027
Ligbrænding	—	Litteraturhistorie	—	Logbøger	1028
Ligbæring	974	Livgarden	—	Logerende	1030
Ligfølge	979	Livgeding	998	Logihuse	—
Liggedage	980	Livjægerkorps	—	Logiskat	1031
Liggepenge	—	Livkorps	—	Lokomobiler	—
Lighus	—	Livlæger	—	Lokomotiver	—
Ligkapeller	—	Livre	—	Lokomotivformænd,	—
Ligkasse	981	Livrebetjente	—	-ferere	1032
Ligkister	—	Livrente	999	Lokomotivmestre	—
Ligklæde	982	Livrente- o. Forsørgel-	—	Losningsattester	—
Ligkølder	—	sesanstalten af 1842	—	Lossen og Løden	—
Liglav	—	Livrentesocieteter	1000	Lossepladser	—
Ligningskommissioner	—	Livsfare	—	Lotteri	—
Ligningsmænd	985	Livsforsikring	—	Lotterisedler	1034
Ligningskat	—	Livsforsikrings- og	—	Lovbydelse	—
Ligprædiken	986	Forsørgelsesanstal-	—	Love	—
Ligsalmer	988	ten af 1871	1001	Lovfældte	1035

	Side		Side		Side
Lovgivende Forsam- linger.....	1086	Lægeattester	1059	Lægevidensk. Fakultet	1091
Lovgivningsmagten .	—	Lægeombeder	1080	Lægprædikanter	—
Lovmaal	1087	Lægefond (Isl.).....	1061	Lægtere	—
Lovtidende	1089	Lægekandidater.....	1062	Lægtning	—
Luftvarmeapparater .	1040	Lægekorps	—	Lærebrev	—
Luger	—	Lægekunsten	—	Lærebøger	—
Lungesygge	—	Lægemidler	—	Læredrenge	—
Lungetuberkulose ...	—	Læger	—	Lærekontrakt	—
Lybæk	—	A. Bestemmelser, som ikke angaa deres Betaling el. Befordring	—	Læremidler	—
Lyde	—	I. Bestemm. om dem i Alminde- lighed	—	Lærere	1092
Lydsignaler	1041	II. Embedslæger	1067	Lærerinder	—
Lygteinspektør	—	III. Kommunale Læger	1070	Lærlinge	1093
Lygtmager	—	IV. Private Læ- ger	1071	Lærredshaller	1095
Lygter	—	B. Ang. deres Be- taling og Befor- dring ved Forret- ninger for det of- fentlige	1072	Lærredshandlere	—
Lygteskat	—	I. Bestemm. ang. Læger i Alm. .	—	Læse	—
Lykkespil	1042	II. Embedslæger- nes	1074	Læseforeninger	—
Lynetten	—	III. Private Læ- gers	1086	Læsesekretær	—
Lyng	—	C. Ang. deres Be- taling og Befor- dring ved Forret- ninger f. private	1087	Læsestuer, offentlige	—
Lynild	—	Lægerraad	1088	Læssere	—
Lys	—	Lægeskolen (Isl.) ...	—	Læsteafgift	—
Lysepenge	—	Lægetakst	1089	Læstedrægtighed....	1096
Lysestøber	—	Lægevidenskabelig Eksamen	—	Læse	—
Lysestøberier	—			Løb dage	—
Lysetold	—			Løbende Mil	—
Lysning i Kuld og Køn	1043			Løjtnanter	—
Lysning til Ægteskab	—			Lønning	1097
Lystfartøjer	1047			Lønningsafkortning .	1100
Lysthaver	1048			Lønningsforbrydelse .	—
Lysthuse	—			Lønningsforskuud ...	1101
Lys	—			Lønningslove	—
Læderhandel	—			Lønningstillæg	1104
Lædertougar	—			Lørdagsprædiken ...	—
Lægder	—			Løragtighed	—
Lægdsforstandere ...	1050			Løsegodstiende	1106
Lægdsmand	1053			Løsemænd	—
Lægdsrullealder	1056			Løsgænger — Løs- gængere	—
Lægdsruller	—			Løsladelse	1108
Lægdseddél	1059			Løsningsret	—
				Læsere	1109

RETTELSER

TIL II. BIND.

Dispensation I 1 f., Side 86 Linje 5: 1889 læs 1884.

Folkehold. Denne Artikel skulde have Plads foran Folkehøjskoler.

Gader II 6 h, 2den Linje: (Stubbekøbing) læs (Assens).

Gudstjeneste, Side 866: Foran Linje 11 er udfaldet 8.

Gæstgiveri—Krohold 25: avtoriserede, læs: uavtoriserede. Tilføjes: Ind. M.

Cirk. Nr. 39, 27 Marts 1884, citeret under *Markeder* I 2.

TIL III. BIND.

Kolera, Side 482 Linje 4: *Karantænevæsenet* B læs: *Karantænevæsenet* A 2
—5 og B.

Idiotanstalten paa Gl. Bakkehus.

1. Kommunerne ere uberettigede til at yde Bidrag til Opretelsen af en Helbredelsesanstalt for idiotiske Børn, Ind. M. Skr. 22 Maj 1855. — Tilladt en Amtsrepartitionsfond at erhverve en Elevplads, Ind. M. Skr. 5 Marts 1858. — Jfr. nu Landkommunall. 6 Juli 1867 §§ 26 c, 48, 3dje Stykke, L. f. Købst. 26 Maj 1868 § 20 og Kæmnerkassen B 17 k.

Tilskud til samme fra Københavns Kommune, Magistratens Skr. 18 Febr. 1856 (i J. G. Sørensens Samling af Bestemmelser for Kbhvns. Kommune).

2. Legater til den, Konf. 12 Decbr. 1860, 21 Marts 1863.

3. Overtilsynet er overtaget af Kirke- og Undervisningsministeriet, K. og U. M. Skr. 26 April 1856.

Se Aandssvage. Abnormanstalter.

Idioter.

1. Handlinger, der foretages af Personer, hvis Forstandsevner ere saa mangelfuldt udviklede, at de ikke kunne antages at være sig Handlingens Strafbarhed bevidst, ere straffri, L. 10 Febr. 1866 § 38, 25 Juni 1869 § 39 (f. Isl.).

2. En Stedfader kunde ikke efter Pl. 19 Novbr. 1828 tilpligtes at yde Bidrag til Forsørgelsen af en idiotisk 18 Aar gammel Stedsøn, J. M. Skr. Nr. 160, 26 April 1871. Pl. 1828 er hævet.

3. Kunne ikke modtages i Sindssygeanstalterne, Fællesregul. Nr. 203, 3 Novbr. 1888 § 4 Nr. 4, jfr. Regul. 16 Juni 1860 § 14 Nr. 1, 19 Juni 1861 § 23 Nr. 1, Nr. 135, 25 Avg. 1871 § 23 Nr. 1, Nr. 8, 2 Febr. 1877 § 21 Nr. 1.

4. Ang. hvor vidt aandssvage Børn kunne modtages i de offentlige Skoler, se Skoler II A 5 d.

5. De Omkostninger, der udredes af det offentlige til Opdragelse, Underhold og Forsørgelse af Idioter, betragtes, for saa vidt de

paagældende ere anbragte paa Statsanstalter eller paa dertil af Staten godkendte Anstalter, ikke som Fattighjælp, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 61.

Se Thaber. Jfr. Aandssvage. Afsindige.

Igler.

1. At falholde og sætte Igler hører under Barberernes Næring, uden dog at være dem udelukkende forbeholdt, L. 30 Jan. 1861 § 2.

Maa enhver sætte, K. Prom. 17 Decbr. 1785.

2. Ere Apotekerne ikke eneberettigede til at opkøbe eller indsamle, K. Skr. 27 Septbr. 1825, eller til at forhandle, K. Skr. 21 Decbr. 1847.

3. Et Forslag om at forbyde Udførsel af dem forkastet, K. Skr. 23 Novbr. 1839.

4. Levende Igler maa forsendes med Posten, Adg. Nr. 10, 17 Jan. 1891, 1ste Stykke.

Se Jordemødre II 5.

Igæld, som Tyven og Ransmanden skulde udrede efter D. L. 6—15—1 og 6—17—39, beholdt den forurettede, endskønt han overgav Sagen til Kongens Paatale, Fr. 6 Decbr. 1743 § 20. Fr. 20 Febr. 1789 § 8 forandrede dette saaledes, at det stjaalnes Værdi kun skal udredes til den forurettede, naar han ikke faar Kosterne tilbage.

Ihændehaveren.

1. Derpaa (eller med Navnet in blanco) maa stempelpligtige Dokumenter eller Transporter paa samme ordentligvis ikke lyde, L. 19 Febr. 1861 § 78, jfr. §§ 54, 62 b, d, L. 11 Febr. 1863 §§ 3 og 4, jfr. Fr. 14 Maj 1754 § 4, 3 Decbr. 1828 § 14. Se Stempelafgiften V 2. Jfr. Gældsbreve 3.

2. Trasserede Veksler kunde tidligere lyde paa Ihændehaveren, Fr. 18 Maj 1825 § 6, derimod ikke indenbys Veksler, Fr. 7 April 1843 §§ 2, 3. Se nu Veksell. Nr. 52, 7 Maj 1880 §§ 1, 2.

3. Ang. Ihændehaverpapirer, se Mortifikation I 2 og 3. Statsobligationer II c og 26. Vindikationsret 4.

4. Derpaa lydende Værdipapirer, der forefindes i Boer, skal Skifteretten snarest muligt foranstalte noterede paa Navn, for saa vidt saadan Notering kan finde Sted, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 § 12, jfr. §§ 56, 57, 82, 83, 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) § 12, jfr. §§ 55, 56, 81, 90, 91 (f. Isl.).

5. Derpaa kan et Konnossement lyde, Søl. Nr. 56, 1 April 1892 § 134.

6. En Check kan lyde paa Betaling til Ihændehaveren, L. Nr.

58, 23 April 1897 § 2, jfr. § 10. At en Check er udstedt til Ihæندهaveren, er ikke til Hinder for, at den ved Endossement gøres betalbar til en bestemt Person, § 5 ibd.

Se Livsforsikring. Møntvæsen 14, 22 (Forbud mod Efterligning af Ihæندهaverpapirer), 23 (Forbud for Vestindien mod Anvisninger lydende paa Ihæندهaveren). Stempelafgiften IV B ad § 1 i Slutn. og ad § 2 samt ad §§ 3, 4.

Ilbud.

Kørende eller ridende og kun ved ringe Afstand gaaende, ang. sammes Anvendelse ved Mobiliseringsordres Bekendtgørelse, Instr. Nr. 80, 29 Maj 1893 §§ 3—5, Nr. 81, 30 s. M. § 1. Særlig skal fremhæves Bestemmelsen i førstnævnte Instr. § 4 om, at Jernbane eller anden offentlig Befordring til Budene kun maa anvendes, saafremt derved vindes Tid.

Se Ekspres. Estafet.

Ild og Lys.

Ang. Forsigtighed i Omgang dermed, se Ildebrand 9. Se ogsaa Brandvæsenet 6.

Ildebrand.

1. Almindelige Regler for, hvorledes der skal forholdes i Tilfælde deraf, ere givne ved L. 15 Maj 1868 §§ 29—35, 37, 38 (f. Kbhvn.), Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 24—31, 33 (f. Købst.), 2 Marts 1861 §§ 26, 32, 33, 39—43, jfr. §§ 48, 50, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 §§ 27, 33, 34, 40—44, 49, 51—53 (f. Landet).

2. I København, med Hensyn dertil mærkes fremdeles:

a. De Folk, der bruges ved Færgetransporten mellem Kristianshavn og Nyhavn, saa og de udenbys Mænd, der i Fremtiden bringe Sand, Sten og Ballast til Kbhvn., skulle i Ildebrandstilfælde iagttage de Pligter, som hidtil have paahvilet det ophævede Pram- og Stenførerlav, Pl. 1 Maj 1811, jfr. Lavsart. 17 Septbr. 1784 smh. med det ophævede Reglm. 1 Maj 1818 §§ 50, 83. Jfr. Færgevæsen III.

b. Ang. Ildebrand ved eller omkring Nationalbanken, Oktr. 4 Juli 1818 § 55.

c. Ang. Forandring i Henseende til Brandallarmeringen m. m., Resl. 20 Decbr. 1859 (der i øvrigt i det væsentlige har tabt sin Betydning ved Ophævelsen af Fr. 1 Novbr. 1805).

d. Ang. Politiets Pligter med Hensyn dertil, Instr. 7 Juni 1869 §§ 60, 78, 119, 120.

e. Ang. Anbringelse af Brandvagt efter Ildens Dæmpning og Brandstedets Rydning, Regul. 1 April 1898 § 14 (i Supplem. t. den lille Lovsaml.).

f. Ang. Benyttelse af Vandledningerne derved, L. 30 Novbr. 1857 § 10 (S. 303), Regul. 28 Juni 1859 § 8.

g. Se Havne II. Kollegierne 7 (ang. Kancellibygningen). Kongen I 13. Militær Assistance 2 m og n.

3. I Købstæderne udenfor Kbhvn. Se Branddirektører I 3 c (Indsendelse til Justitsministeriet af Vurderingsforretning). Militær Assistance 2 n.

I Aalborg maa Brandtomternes Oprydning besørges af Politiet, og Omkostningerne derved udredes af de brandlidte, naar Rydningen sker, efter at Ilden er dæmpet, K. Skr. 25 Jan. 1842.

4. Paa Landet, med Hensyn dertil mærkes fremdeles:

a. Brand- og Sognefogederne skulle ikke mere gøre Anmeldelse derom til Branddirektøren, J. M. Cirk. 3 Marts 1864.

b. Ang. hvor vidt Brandfogederne skulle instrueres til ikke uden Nødvendighed at lade Nedrivning af Mure m. m. foretage, forinden Skaden er vurderet, J. M. Cirk. 22 Novbr. 1865.

c. Sognefogeden har ikke nogen Myndighed til at berøve Brandfogeden Kommandoen derved, J. M. Skr. 8 Decbr. 1865.

d. Se videre Amtmænd XII C 1 c og d. Brandvedtægter 2. Brandvæsenet 3 a Nr. 1 (ang. gl. Roskilde Amt). Bygningshjælp A og Fæste 24 (ang. Genopførelsen af afbrændte Bygninger). Fribefordringsvæsenet V 1 C (Fribefordring for Retsbetjentene) r. Fæste 27 (Fæstegaardes Udflytning efter Ildebrand). Hede-, Mose- eller Skovbrand. Sandemænd 2 d Nr. 6. Skatter 18 a (ang. Eftergivelse deraf i Tilfælde af Ildebrand).

5. Enhver, der opdager udbrydende Ildebrand, er pligtig til at gøre Anskrig, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 24 (f. Købst.), 2 Marts 1861 (f. Land.) §§ 26 (ang. Hede-, Mose- og Skovbrand), 39, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 §§ 27, 40.

6. a. I København og Købstæderne er enhver paa Forlangende af Brandvæsenet pligtig at yde Hjælp til Ildens Slukning, L. 15 Maj 1868 § 32, Nr. 28, 21 Marts 1873 § 28.

Fritagelse for Tjeneste i Brandkorpserne befrier ikke nogen fra denne almindelige Borgerpligt, K. Skr. 9 Decbr. 1837 ad 2, J. M. Skr. 6 Juli 1858 ad 6.

b. Ang. at det paa Landet er almindelig Borgerpligt i Tilfælde af Ildebrand at yde al den Tjeneste, enhver formaar, og det nærmere om denne Forpligtelses Opfyldelse, L. 2 Marts 1861 §§ 33, 41, 43, jfr. § 26. Herved mærkes:

1) Det har sit Forblivende ved de hidtil gældende Regler om Husmænds og Indersters Forpligtelse til at give Møde ved

opstaaet Ildebrand, Fr. 27 Maj 1848 § 1, jfr. Fr. 29 Febr. 1792 §§ 23 og 26, 30 Jan. 1807 § 3.

2) Den Landboerne ifølge Fr. 29 Febr. 1792 § 28 (denne Forordning er nu ophævet) paahvilende Forpligtelse til at rydde Brandstedet, efter at Ilden er slukket og Faren forbi, ophævedes ved L. 15 Decbr. 1850.

Naar Rydningen derimod findes nødvendig for videre Fares Skyld, maa den, saa vel som det fornødne Vagthold paa Brandstedet, fremdeles ske ved de til Assistance under Ildebranden forpligtede Beboere, J. M. Skr. 2 Novbr. 1852 ad 1. I andre Tilfælde maa Tomtens Rydning være den brandlidtes egen Sag, men den maa ikke foretages kort efter Branden uden foregaaende Anmeldelse for Politimesteren, samt angaaende hvor vidt dennes eller Brandfogedens Tilstedeværelse er nødvendig, ad 2 og 3 ibd.

3) Beboerne af de paa Sønderho og Donneruplunds Udmarker opførte Huse vare fritagne for Brandvagt ved Ildsvaade, K. Prom. 22 Marts 1794.

c. Med Hensyn til Færøerne, se L. 28 Jan. 1856 § 16, og Vestindien, Koloniall. 27 Novbr. 1863 § 82.

7. Ang. den Raadighed, som enhver i Ildebrandstilfælde er pligtig at tilstede Brandvæsenet over sin Ejendom, L. 15 Maj 1868 §§ 31, 32 (f. Kbhvn.), Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 26—28 (f. Købst.), 2 Marts 1861 §§ 38, 42, jfr. § 26, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 §§ 39, 43, jfr. § 27 (f. Land.).

Den ved Brandvæsenets Sluknings- og Redningsforanstaltninger tilføjede Skade paa fast Ejendom betragtes til Dels som Brandskade, fornævnte L. 1873 § 27, 1861 § 42, og erstattes i Købstæderne udenfor Kbhvn. af Brandvæsenet, L. 1873 § 27.

Ang. Erstatning som Brandskade for den ved Brandvæsenets Sluknings- og Redningsforanstaltninger bevirkede Skade i København og paa Landet, L. Nr. 153, 30 Novbr. 1874, jfr. Bkg. Nr. 7, 1 Febr. 1877 § 27 (f. Frederiksberg), Nr. 71, 6 Juni 1878 § 27 (f. Silkeborg).

I Henhold til fornævnte Lov og L. for Købstæderne Nr. 28, 21 Marts 1873 § 27 maa Skade, der er foraarsaget paa Lagener, afgivne til Dækning af nærliggende Straatage, samt paa Brandspande, Brandhager og Stiger erstattes af Kommunen, J. M. Skr. Nr. 263, 19 Decbr. 1874.

Skade tilføjet paa Avl og Afgrøde paa en Jordlod under en Købstad ved Sikringsforanstaltninger i Anledning af en Ildebrand

i en anden Kommune skal erstattes af Købstadens, ikke af denne Kommunes Kasse, J. M. Skr. Nr. 121, 1 Juli 1881.

Se med Hensyn til Reykjavik L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.) § 21, jfr. L. 13 Decbr. 1895 (Nr. 37 ibd.) § 8.

Udenfor Købstæderne vilde saadan Skade paa uforsikrede Genstande tidligere ikke kunne fordres erstattet hverken af Brandforsikringen, Politi- eller Kommunekasserne, J. M. Skr. 12 Novbr. 1853 med Note, 25 Marts 1863 (ang. Skade ved Kørsel med Vandvogne), 11 April 1864.

Den Skade, som sker paa Brandredskaber, som Brandvæsenet har rekvireret til Afbenyttelse, maa det erstatte, K. Skr. 9 Marts 1841. Se nu ogsaa L. 1868 § 32 (f. Kbhvn.), 1873 § 28 (f. Købst.), 1861 § 38 (f. Land.).

8. Ang. Land- og Købstadkommunernes gensidige Forpligtelse til derved at komme til Hjælp med Sprøjter, L. 2 Marts 1861 § 32, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 § 33. Jfr. ogsaa tidligere Rskr. 25 Novbr. 1735, K. Skr. 26 Novbr. 1822. Jfr. K. Prom. 31 Juli 1802. — Den Afstand, indenfor hvilken Købstadsprøjter skulle møde ved Ildebrande paa Landet, indskrænkes ordentligvis til 1 Mil, J. M. Cirk. 7 Decbr. 1866 (D. T. S. 1094), jfr. K. Skr. 17 Decbr. 1822.

Ang. Københavns og de tilgrænsende Kommuners gensidige Forpligtelse i saa Henseende, L. 15 Maj 1868 § 8.

Herom mærkes:

a. Udgiften ved Sprøjters Befordring til Brandstedet paa-hviler saa vel i Købstæderne som paa Landet den Kommune, som ejer Sprøjten, K. Skr. 17 April 1830, J. M. Skr. 3 Oktbr. 1850, 9 Avg. 1864.

Ifølge K. Skr. 17 Marts 1849 skulde Sprøjters Befordring udenfor Sognet betragtes som Amtsrejse.

Jfr. Vognmænd I 7 e.

b. Det kan ikke paalægges den Kommune, hvor Branden er, at betale eller forleje Brandfolkene fra den fremmede Kommune, medens saadan Betaling kan udredes af denne Kommune selv, K. Skr. 14 Febr. 1835, J. M. Skr. 3 Oktbr. 1850 (ang. Betalingen i Slagelse), Ind. M. Skr. 6 Septbr. 1853 (ang. Betalingen i Korsør).

c. Skade paa Brandredskaberne skal ligeledes den Kommune bære, som Redskaberne tilhøre, Kom. Koll. Prom. 10 Marts 1812, K. Skr. 26 Novbr. 1822, L. 2 Marts 1861 § 30 (f. Land.). I Forholdet mellem Kbhvn. og andre Kommuner skal dog den Kommune, hvor Ildebranden er, betale Skaden, L. 15 Maj 1868 § 8.

d. Ang. at der ikke som almindelig Regel paa de gældende Brandpolitilove eller disses Grundsætninger kan støttes Krav mod vedkommende Kommune paa Erstatning for Klædningsstykker, der ere beskadigede under og som Følge af vedkommende Persons Virksomhed ved Brandslukning, og navnlig ikke paa dette Grundlag kan støttes saadant Krav af tjenstgørende ved Brandvæsenet eller andre, der virke i Bestillings Medfør, J. M. Skr. Nr. 105, 23 Marts 1898.

e. Ang. Assistance fra Helsingør ved Ildebrande i Helsingborg, Rskr. 30 Jan. 1739.

9. Til Forebyggelse deraf er Forsigtighed i Almindelighed med Ild og Lys paabudt og forskellige specielle Forbud i saa Henseende givne, samt Ansvar paalagt Husbønder og Husejere for Overtrædelser, begaaede af Personer, henhørende til Husstanden, eller af Lejerne, L. 15 Maj 1868 §§ 11, 12, jfr. Bkg. 15 Febr. 1873 (U. L.) (f. Kbhvn.), Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 5, 6 (f. Købst.), 2 Marts 1861 § 20, jfr. § 24, indskærpet ved Bkg. 9 Novbr. 1869 i Slutn., jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 § 21, jfr. § 25 (f. Land.), L. 28 Jan. 1856 §§ 4—9, 18 (f. Thorshavn).

Overtrædelser heraf med Hensyn til forsikrede Bygninger bør Branddirektørerne meddele Politimestrene, J. M. Cirk. 3 Marts 1864.

Særdeles stor eller gentagen Uforsigtighed med Ild og Lys berettiger Husbonden til at bortvise et Tyende af Tjenesten, L. 10 Maj 1854 § 41 Nr. 9, 16 Febr. 1856 § 41 Nr. 9 (f. Færø.), 26 Jan. 1866 § 27 Nr. 5 (f. Isl.).

Se Gasværker III 3 (Eftersøgning af Utætheder i Lødningerne ved Lys). Mølle 6.

10. Ang. Forholdsregler til Forebyggelse deraf ved Kirker, se Kirker 12 og enkelte specielle Bestemmelser under Pastorater.

11. At et Tyveri sker derunder, er en skærpende Omstændighed, L. 10 Febr. 1866 § 228, 25 Juni 1869 § 230 (f. Isl.).

12. Med Hensyn til Straffen for uforsigtig Omgang med Ild og Lys mærkes Straffel. f. Krigsm. Nr. 68, 7 Maj 1881 § 198.

13. Bestemmelser om de under 1, 6 og 8 omhandlede Forhold ere givne ved Bkg. Nr. 7, 1 Febr. 1877 §§ 1, 5, 6, 24 ff., jfr. Vedt. 8 Marts s. A. (U. L.) (f. Frederiksberg), Bkg. Nr. 71, 6 Juni 1878 §§ 1, 5, 6, 24 ff. (f. Silkeborg), L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.) §§ 1, 2, 18 ff., jfr. L. 13 Decbr. 1895 (Nr. 37 ibd.) § 8 (f. Reykjavik), Adg. Nr. 84, 16 Juni 1882 §§ 7, 8 (f. Landkommunerne paa Færøerne). Om Forpligtelsen til at yde Bistand

ved Ildebrand mærkes ogsaa L. f. Isafjord 8 Novbr. 1883 (Nr. 30 i Till. t. Lovt.) § 2.

For Løgstør mærkes Bkg. Nr. 5, 8 Jan. 1891 §§ 1, 5, 6, 24 ff. Ang. Erstatning som Brandskade for den ved Brandvæsenets Sluknings- og Redningsforanstaltninger samme Steds bevirkede Skade, § 27 ibd. Al Skade, som de af Brandvæsenet ved Ildebrand benyttede, private tilhørende Redskaber og Genstande lide, kan vedkommende fordre sig godtgjort af Brandvæsenet, § 28 ibd.

14. I Tilfælde deraf gælde de om Vandspild og uhjemlet Benyttelse af Vandet fra Vandværkerne i flere Købstæder og Handelspladser givne Straffebestemmelser ikke, se de under Vandvæsenet II B 4 anførte Vedtægter.

15. Den højstbefalende derved kunde forlange Bistand af Gendarmerikorpset, Bkg. Nr. 250, 7 Decbr. 1885 § 1.

16. Ang. Straf for Uagtsomhed med Ild og Lys om Bord i danske Skibe, Sølov Nr. 66, 1 April 1892 § 102 Nr. 1, og i islandske Skibe, L. 22 Marts 1890 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.) § 36 Nr. 8 og 9.

Om Omgang med Ild og Lys om Bord i Skibe i Havnene m. m. henvises fremdeles til de under Havne- og Skibsbroer VIII, Kanaler og Stenolie anførte Ordensreglementer.

17. Skade, som tilføjes Skib eller Ladning for at afværge Ildsfare eller slukke udbrudt Ild, godtgøres som almindeligt Havari, fornævnte Sølov § 188 Nr. 3.

18. I Tilfælde af Skade ved Ildsvaade i Skibe skal Søforhør optages, L. Nr. 72, 12 April 1892 §§ 9, 12, jfr. 15.

Se Afbrændte Bygninger. Brandforhør. Brandlidte. Brandredskaber B 2 (ang. private Redskaber, der ødelægges). Brandstiftelse. Fattige E 8 (ang. derved beskadigede Personer). Hede-, Mose- eller Skovbrand (Henv.). Jernbaner A 4. Militær Assistance 2 m og n. Skøde- og Pantebøger 9 og 13 (deres Bevaring i Ildebrandstilfælde). Teatere I 3.

Ildgittere.

Ang. Anbringelse deraf i visse Tilfælde over Udgangsdøre paa Landet, L. Nr. 35, 1 Marts 1889 § 1.

Ildgryder til Bygningers Udtørring, se Brandvæsenet I e Nr. 7.

Ildpaasættelse, se Brandstiftelse.

Ildsteder.

1. I Bygninger i København omhandles i Bygningssl. Nr. 77, 12 April 1889 §§ 28, 40, 45—47, 49—51, 73, jfr. om Betydningen

af, at der ikke findes Ildsteder i en Bygning, §§ 38, 66 b, 75, se tidligere L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 §§ 14, 35, 46—51, 70 b, jfr. L. 15 Maj 1868 § 12.

Ang. hvad der forstaas ved »Loftsetage« i L. 17 Marts 1856 § 56, J. M. Skr. 1 Septbr. 1862.

2. I Bygninger i Købstæderne (— jfr. Bygningsvæsen 3 —), L. 30 Decbr. 1858 §§ 6, 16—18, jfr. L. Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 6, 11.

a. Aabne Ildsteder skulle under Lovens Tavshed i Overensstemmelse med de ældre Regler, jfr. K. Skr. 20 Oktbr. 1835, være af hel Stens Mur, J. M. Skr. 6 Septbr. 1859.

b. Det i L. 1858 § 17 foreskrevne Underlag for Kogeindretninger maa omfatte hele Indretningens Omfang, saa at dens Fødder ogsaa hvile derpaa, J. M. Skr. 26 Novbr. 1859 ad 4.

3. I Bygninger i Frederiksberg, Bygningel. Nr. 57, 11 April 1890 § 14 og Bkg. Nr. 58, 19 s. M. §§ 28, 40, 45—47, 49—51, 70, jfr. om Betydningen af, at der ikke findes Ildsteder i en Bygning, §§ 38, 66 b, 72, jfr. Bkg. Nr. 7, 1 Febr. 1877 §§ 6, 11, Vedt. 8 Marts s. A. (U. L.) § 17. Jfr. tidligere L. 12 Jan. 1858 smh. m. L. 17 Marts 1856.

4. I Bygninger paa Landet, L. 2 Marts 1861 §§ 1 Nr. 3, 9, 15, 16, 44, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 §§ 1 Nr. 3, 10, 16, 17, 45, jfr. ogsaa Brandpolitil. Nr. 35, 1 Marts 1889 §§ 2, 3, 13.

Der kan ikke fordres anbragt Jernluger for Indfyrringsstedet under en Bryggerkedel, J. M. Skr. Nr. 156, 16 Maj 1872.

Jfr. Bygningsvæsen 5 l (Anbringelse af Døre tæt ved Ildsteder).

5. Den indvendige Side af det murede Ildsted under en Bryggerkedel skal efter Grundsætningen i L. 2 Marts 1861 §§ 9, 10 — jfr. L. 17 Marts 1856 §§ 47, 55, 30 Decbr. 1858 § 15 (jfr. foran 2 a), Nr. 164, 21 Novbr. 1871 §§ 38, 47 — være $8\frac{1}{2}$ “ fra alt Tømmerværk, J. M. Skr. Nr. 156, 16 Maj 1872.

6. Ang. Anvendelsen af flyttelige og midlertidige Ildsteder paa Gade eller offentlig Plads eller Vej, L. 15 Maj 1868 § 13 (f. Kbhvn.), Nr. 28, 21 Marts 1873 § 7 (f. Købst.), jfr. J. M. Cirk. Nr. 105, 1 Maj 1873 (S. 76).

7. I Bygninger paa Landet. L. 2 Marts 1861 § 9 er anvendelig ogsaa paa lukkede Ildsteder i Køkkener, Bryggerser o. desl., J. M. Skr. Nr. 7, 10 Jan. 1877.

8. I Silkeborg, Bkg. Nr. 71, 6 Juni 1878 §§ 6, 11, i Reykjavik, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.) §§ 2, 4, i Landkom-

munerne paa Færøerne, Anordn. Nr. 84, 16 Juni 1882 § 5, i Løgstør, Bkg. Nr. 5, 8 Jan. 1891 §§ 6, 11.

9. Flyttelige, ang. deres Anvendelse paa offentlig Gade, Vej eller Plads se de under 3 og 8 nævnte Bestemmelser Bkg. 1877 §§ 1 g, 7 og Vedt. s. A. § 20, Bkg. 1878 §§ 1 g, 7, L. 1875 § 3 samt Bkg. Nr. 5, 8 Jan. 1891 §§ 1, 7 (Løgstør).

10. Med Hensyn til Struer, Frederiksværk og visse Landdistrikter, for hvilke Bygningsreglementer ere givne i Henhold til L. Nr. 20, 11 Febr. 1876, maa mærkes de under Bygningsvæsen 4 og 5 anførte Bestemmelser.

11. I Bygninger i Købstæderne udenfor Kbhvn. Se med Hensyn til nogle Bygningsvedtægter under Kakkellovne 3 (Træværks Afstand og om Antallet af Ildsteder til samme Skorsten).

Se Bagerovne. Grubekedler. Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A (ang. Fyrstederne ved Fabrikker i Købst.). Kakkellovne. Komfurer. Luftvarmeapparater. Slunke (ang. visse aabne Ildsteder). Varmeapparater.

Ildstedskat.

1. Har været paabudt ved Fr. 14 Avg. 1677, 3 Jan. 1688, 5 Febr. og 9 Juli 1689, 15 Febr. og 28 Septbr. 1690, 16 Febr. 1692.

2. Den ved Fr. 6 Maj 1812 anordnede. blev ophævet for Landbygningernes vedkommende ved Fr. 13 Marts 1816 og for Købstædernes vedkommende inddraget under Bygningsafgiften ved Fr. 17 April s. A.

Ildstedspenge, en personlig Afgift, der paa visse Steder ydes af Husfolk og Indsiddere til Skolelærerne, ere ikke indbefattede under Afløsningen efter L. 19 Febr. 1861, K. og U. M. Skr. 28 Maj 1862 (G. R.).

Ildsten og Ildtændere, Fabrikation deraf hører til de særdeles brandfarlige Næringsveje, om hvis Anlæg og Drift m. m. særlige Regler ere givne for København, L. 15 Maj 1868 §§ 22 (Nr. 3), 23, 24, 27, 36 (jfr. § 26 Nr. 2), Reglm. i J. M. Skr. Nr. 88, 14 Marts 1872 II — og for de andre Købstæder, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 17 (Nr. 3), 18, 19, 22 (jfr. § 21 Nr. 2), Bkg. Nr. 2, 10 Jan. 1874 § 13. Se nærmere Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A.

Illumination.

1. Med Fakler og Begkranse, dertil udkræves i København og Købstæderne Politiets Tilladelse, L. 15 Maj 1868 § 12, Nr. 28, 21 Marts 1873 § 6. Maa ikke ske uden Politiets Tilladelse, Bkg. Nr. 7, 1 Febr. 1877 § 6 (f. Frederiksberg), Nr. 71, 6 Juni 1878

§ 6 (f. Silkeborg), L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.) § 2 (f. Reykjavik), Bkg. Nr. 5, 8 Jan. 1891 § 6 (Løgstør).

Pl. 31 Maj 1815 er hævet, L. 1868 § 45.

2. Vauxhall maa ikke foranstaltes uden Politiets Tilladelse, Politivedt. f. Kbhvn. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 72, f. Købst. i M. T. B f. 1872 S. 45 § 66, S. 55 § 51.

Se Brandvæsenet 2 e. Fakler. Forlystelser. Fyrværkerisager.

Ittelegrammer, Reglm. Nr. 179, 26 Septbr. 1894 § 40.

Immatrikulering ved Universitetet, se Inskription.

Immigrationsfond. Ang. Oprettelsen af en saadan paa St. Croix, Adg. 6 Juni 1862.

Ang. Størrelsen af den Betaling, som dertil skal erlægges af dem, som antage indførte Arbejdere i deres Tjeneste, og at Guvernøren skal bestyre Fonden, Adg. 11 Maj 1866, 13 Febr. 1873 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) §§ 1, 2, 4.

Se Plantager 12 f, g (Laan deraf til Sukkerrørsdyrkingen).

Immigrationsinspektøren paa St. Croix. Ang. hans Betaling og Forretninger, Adg. 2 Oktbr. 1862 §§ 1, 3, 4, 6, 12, 13, 25 Juli 1867 § 2 (S. 420), 13 Febr. 1873 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 3.

Immigrationskommissionen paa St. Croix. Ang. dens Opretelse og Forretninger, Adg. 2 Oktbr. 1862 §§ 1, 2, 5, 10.

Impotentia. Ang. sammes Virkning som Skilsmissegrund, D. L. 3—16—15 § 3. Jfr. Gildinger.

Imprægneringsanstalt efter Boucheriers Metode, ang. Arbejdet der paa Helligdage og Grundlovsdagen, Bkg. Nr. 160, 20 Oktbr. 1891 II z.

Ind- og Udklarering.

1. Fuldstændig, kræves ikke af et Skib, som efter fra et Toldsted at være udklareret til Udlandet anløber et andet indenlandsk Toldsted for der at fuldstændiggøre sin Ladning, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 5, 1861, c.

2. Indklarering af Skibe, der ikke have betalt Lodspenge, hvor Lodstvang finder Sted, maa ikke ske, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 § 16.

3. Paa St. Thomas, derfor ere Regler givne ved Anordn. 23 Oktbr. 1885 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.) §§ 10—18.

Se Klarering. Toldopsyn. Toldsted 2 (Kbhvn.s) i. Udklarering.

Indberetninger.

1. Til og fra Amterne, se Amtmænd XXVII.

2. Fra Biskopperne, se Biskop I 16 J.

3. Fra Lægdsforstanderne, se Lægdsforstandere 14.
4. Fra Præsterne, se Præster III 27.
5. Fra Retsbetjente, se Retsbetjente I 22.
6. Fra Skifteretterne, se Skifteretterne C 13—19.
7. Til og fra Udskrivningscheferne, se Udskrivningschefer 28 og 29.
8. En Del Indberetninger til Indenrigsministeriet kunne fremtidigt bortfalde, Ind. M. Cirk. 10 Novbr. 1862.
9. Islandske, derom handler Bkg. 22 Febr. 1875 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 13.

Se Medicinalindberetninger. Skoleberetninger. Toldvæsenet 26 og 27. I øvrigt maa henvises til de enkelte Artikler efter Benævnelsen af de Genstande, som Indberetningerne angaa, eller af de Personer, som afgive samme.

Indbrudstyveri.

1. Betragtes som grovt Tyveri og straffes efter L. 10 Febr. 1866 § 229 Nr. 4, jfr. §§ 230—232, 25 Juni 1869 (f. Isl.) § 231 Nr. 4, jfr. §§ 232—234.

Fr. 11 April 1840 § 12, jfr. § 34 gælder fremdeles i Vestindien, Rskr. 17 Febr. 1843.

2. Begaaet af militære, ang. efter hvilke Bestemmelser det straffes, K. Skr. 8 Juli 1815.

3. Naar Indbrud sker i nogen Kirke, skal straks efterforskes, om der i Sognet har været nogen fremmed, Rskr. 8 Novbr. 1726.

4. D. L. 6—12—7 er hævet, L. 10 Febr. 1866 § 308, 25 Juni 1869 § 310.

Indbyrdes Undervisning.

1. Ang. en Kommission til at gøre Forslag om dens Indførelse i Almueskolerne, Resl. 24 April 1819.

2. Ang. Eksemplarer til visse Embeder af et Værk om dens Væsen og Værd, K. Cirk. 18 Oktbr. 1821, 27 Juni 1822.

3. Ang. dens Anvendelse i Borger- og Almueskolerne, K. Cirk. 3 Septbr. 1822, Resl. 22 Marts 1823, Rskr. 16 Maj 1824, Resl. 29 Maj 1824, 4 Jan. 1825, K. Skr. 26 Febr. 1825 (f. Vest.), Cirk. 14 Juni 1825, 19 Maj 1827, 9 Avg., 6 og 9 Decbr. 1828, Skr. 28 Marts 1829, Cirk. 18 Juli 1829, 10 Avg. 1830, 27 Septbr. 1831, 25 Juni 1833, 17 Oktbr. 1837, Fr. 20 Marts 1844 §§ 14, 15.

4. Ang. det ved samme brugelige Læreapparat, K. Cirk. 31 Oktbr. 1822, 2 Septbr. 1823, Rskr. 21 April 1825 (f. Isl.), 22 Decbr. 1826, K. Cirk. 6 Jan., Skr. 25 Septbr. 1827, 12 Jan. 1828, 9 Maj 1829, Cirk. 8 Avg. 1829, Skr. 20 Juli 1833, Resl. 10 (i K.

Cirk. 17) Oktbr. 1837, K. Cirk. 24 Febr. 1846 (G. R.). Jfr. Tabelkasserne.

5. Ang. en Normalskole for samme ved Vajsenhuset, K. Cirk. 3 Septbr. 1822 D, 31 Decbr. 1831, Rskr. 7 Jan. 1832, Resl. 29 Maj 1840.

Denne Skole er ophævet, Bkg. 30 Septbr. 1865 § 3.

6. Ang. Oplærelse i samme og Prøve deri paa Seminarierne, Pl. 19 Oktbr. 1824, K. Cirk. 1 Maj 1827, 10 Avg. 1830, 9 Avg. 1831, K. og U. M. Skr. 30 Juli 1857 (G. R.).

7. Ang. Trykning af Rapporter over samme, Resl. 4 Febr. 1826.

8. Henlægges under Kancelliet, K. Cirk. 31 Decbr. 1831.

9. Pl. 26 Febr. 1828, jfr. K. Skr. 1 Septbr. 1832, om, at teologiske Kandidater, forinden de stedes til Bispeeksamen, og Skolelærere, forinden der meddeles dem Kollats, skulle godtgøre deres Dygtighed i samme, er ophævet, Bkg. 30 Septbr. 1865 § 1.

10. Budet i Resl. 25 Novbr. (i K. Cirk. 6 Decbr.) 1828 om, at der ved Indstilling af gejstlige Embedsmænd til Forflyttelse eller Naadesbevisning skal gøres Bemærkning om, hvor vidt den indbyrdes Undervisning er indført i de dem underliggende Skoler, er ophævet, Bkg. 30 Septbr. 1865 § 2. — Jfr. den til Resl. 25 Novbr. 1828 svarende Bestemmelse om Skolelærere i K. Cirk. 9 Decbr. 1828.

Inddømmning (Inddigning).

1. Ang. at Havbunden betragtes som Statens Ejendom, men at Bevillinger til Inddømmning kunne erholdes, Resl. 23 Jan. 1856 med Note (ang. en Inddømmning ved Munkebo Sogn).

Fortrinlig Adgang til fremfor alle andre at foretage Inddømmninger af Fjorde og Vige kan kun meddeles ved Lov, Ind. M. Skr. 8 Jan. 1853 med Note.

2. Jordstykker indtagne fra Havet til Dyrkning ere fuldstændig tiendefri, Fr. 8 Jan. 1810 § 2 C, L. 14 April 1852 § 22, Noten t. Resl. 23 Jan. 1856.

3. Ang. at Skattefrihed i Almindelighed tiltaas for inddømmede Arealer i 20 Aar fra Arbejdets Fuldførelse, Resl. 23 Jan. 1856 med Note. Se i øvrigt om Skatteansættelsen Hartkorn D 6.

4. Med Hensyn til Diger, der ere eller agtes opførte udelukkende for at indvinde Land fra Havet eller Fjordene, kan L. Nr. 53, 10 April 1874 først bringes til Anvendelse, efter at det indvundne Land er blevet skyldsæt, Lovens § 19.

5. Se Fideikommissen I 1 c Nr. 3 (ang. Henlæggelse af et inddømmet Areal under et saadant). Stævningsmænd C 1 b

(Gebyr for Tilsigelser til en Skønsforretning i Anledning af et Nors Udtørring). Tinglæsningsgebyrer 12 h (ang. Tinglæsnings af en Beregning over inddæmmede Arealer som Adkomst paa disse) og 1 (ang. do. af en Bevilling til Inddæmning).

6. Ang. Nedsættelse af en Kommission om Inddæmningen af Landstrækningen mellem Store Darum og Vester Vedsted i Ribe Amt, Resl. 6 Novbr. 1865.

Forlængelse af Bevilling til Inddæmning af Nissum Fjord, Resl. 21 Maj 1872 (M. T. B. S. 304).

7. Eks. paa, at der ved Sundhedsvedtægter er givet Sundhedskommissionen vidtgaaende Myndighed med Hensyn til sammes Foretagelse og de inddæmmede Arealers Benyttelse, Bkg. Nr. 133, 26 Avg. 1881 § 62 (Horsens), Nr. 210, 12 Oktbr. 1885 § 66 (Hobro), Nr. 13, 15 Jan. 1887 § 81 (Aarhus).

Se Jurisdiktionsforholdene B 16 d, e, 28 d (Lammefjorden), 167 b, c (Kolindsund). Købstæderne A 6 bb (ang. Randers Fjord). Sør 1 (deres Udtørring).

Indenrigsministeriet.

A. Almindelige Bestemmelser.

1. Ang. hvilke Anliggender der høre derunder, Kdg. 24 Novbr. 1848 II. Jfr. Pl. 27 Oktbr. 1848.

2. Dertil henlægges:

a. Fra Finansministeriet, Sager om Tilladelser til Anlæg og Drift af Brændevinsbrænderier paa Landet, hvilke Sager underlægges 1ste Departement, Bkg. 10 Febr. 1851.

b. De paa Finansloven opførte Beløb til Foreningen for Søfartens Fremme og til Havnekaptajnen paa Kbhvn.s Red, Bkg. 31 Oktbr. 1855 § 3.

Embedet som Havnekaptajn paa nævnte Red og Sager vedkommende Ordens Overholdelse paa Inderreden overgaa til Indenrigsministeriet fra Marineministeriet, Resl. 14 Septbr. 1858.

c. Fra Finansministeriet, Sager vedkommende, 1. forskellige Slotte og andre kgl. Bygninger samt Statshaver, 2. Civillistens Mellemværende med Statskassen samt 3. Meddelelse af Indfødsret og Løsning af det undersaatlige Baand, Bkg. 27 Marts 1865 §§ 4, 6. — Samtlige disse Sager, hvoraf de under 1 nævnte underlagdes Indenrigsministeriet ved Bkg. 27 Juni 1849 §§ 1—3, henlagdes ved Kdg. 16 Oktbr. 1855 c og d samt Bkg. 31 s. M. § 4 fra Indenrigsministeriet til Fællesindenrigsministeriet, ved hvis Ophævelse de gik over til Finansministeriet, Kdg. 26 Juli 1858.

Af disse Sager henlægges de under 1 og 2 nævnte til 3dje

(nuværende 2det) Departement og de under 3 nævnte til 1ste Departement, Bkg. 31 Marts 1865.

Se Statshaverne 3.

d. Sager vedkommende Valgene til Rigsdagen, Bkg. 28 Febr. 1868.

e. Post- og Telegrafvæsenet fra Finansministeriet, Bkg. Nr. 146, 8 Novbr. 1873, jfr. Bkg. Nr. 163, 30 Decbr. s. A., Meddel. Nr. 9, 28 Jan. 1874 I. Se nedenfor 5 c.

f. Se Færgevæsen I 11.

3. Derfra henlægges:

a. Sager vedkommende de kgl. Domæner samt det kgl. Forst- og Jagtvæsen til Finansministeriet, Bkg. 22 Septbr. 1849. Se Finansministeriet 1 b.

b. Bestyrelsen for Kongerigets finansielle Anliggender, der henlagdes til Indenrigsministeriet ved Bkg. 31 Oktbr. 1855 § 1 d og e og Resl. 21 Juni 1856 (ang. Kongerigets særlige Pensionsvæsen), til Finansministeriet, Bkg. 5 Oktbr. 1861.

c. Det direkte og indirekte Skattevæsen, der ved Bkg. 31 Oktbr. 1855 § 1 a og b overgik til Indenrigsministeriet fra Finansministeriet, atter til sidstnævnte Ministerium, Bkg. 27 Marts 1865 § 1.

d. Det Revisionsarbejde, som hidtil har hørt under dets 3 Revisionskontorer til Revisionsdepartementet, Bkg. 30 Juni 1860 § 3. Jfr. Bkg. 9 Decbr. 1848, Resl. 29 Juli 1849, Kdg. 3 Decbr. 1849.

e. Se fremdeles: Arkivvæsenet 1 (Ministeriernes) a. Generaldirektoratet for Skattevæsenet (Rangskats- og Lotto-sager). Islandske Departement. Kirke- og Undervisningsministeriet 8 b, 10 d (Afhændelse af beneficeret Gods). Koloniernes Centralbestyrelse 1. Revisionsdepartementerne 1. Rosenborg Slot 1 c. Statistiske Bureau.

4. Ang. dets Competence i Forhold til de andre Ministerier, se Justitsministeriet d. Skolevæsenet 2.

5. Ang. dets Ordning i 2 Departementer, Kdg. 3 Decbr. 1849, Resl. 5 Oktbr. 1866 (D. T. S. 930), jfr. D. T. f. 1850 S. 41—45. Jfr. Bkg. 9 Decbr. 1848, Resl. 28 Septbr. 1849 (D. T. S. 817), 28 April 1850 (D. T. S. 614), Bkg. 18 Oktbr. 1850, 27 Oktbr. 1855, 26 Avg. og 22 Novbr. 1856, 27 Juni 1862.

Ved Bkg. 30 Maj 1853 og senere igen ved Bkg. 20 Oktbr. 1855 beskikkedes en Direktør for det samlede Ministerium, men denne Post blev igen hævet henholdsvis ved Bkg. 3 Maj 1854 og 1 Juli 1856.

Se i øvrigt ang. Forretningernes Fordeling mellem de 2 Departementer foran 2 a og c, hvorhos mærkes:

a. De Fiskeriet vedkommende Sager henlægges fra 1ste til 2det Departement, Bkg. 10 Febr. 1853.

b. De grønlandske Sager henlægges til 1ste Departement, Resl. 26 Avg. 1863 (D. T. S. 709).

c. Post- og Telegrafvæsenet samt Statsjernbanedriften henlægges under 2det Departement, hvis Chef fungerer som Generaldirektør for disse Anliggender, Bkg. Nr. 150, 15 Novbr. 1873.

d. Matrikuskontoret henlægges fra 2det til 1ste Departement, ibd.

6. Deling af Indenrigsministeriet ved Udskillelse af Ministeriet for offentlige Arbejder, Bkg. Nr. 7, 13 Jan. 1894.

7. Oprettelse af et nyt Departement for Landvæsenssager, L. Nr. 81, 8 Maj 1894.

8. Fordeling af de til Indenrigsministeriet henlagte Forretninger mellem tvende Departementer, Bkg. Nr. 94, 12 Maj 1894.

9. Ang. at Udskillelsen af Ministeriet for offentlige Arbejder bliver endelig, og hvilke Sager der henlægges til dette Ministerium, Bkg. Nr. 187, 28 Septbr. 1894.

10. Ophævelse af Ministeriet for offentlige Arbejder, Henlæggelse af de under dette Ministerium hørende Sager til Indenrigsministeriet, Oprettelse af et Landbrugsministerium, Henlæggelse af de under Indenrigsministeriets 2det Departement hørende Sager fra Indenrigsministeriet til Landbrugsministeriet og af Domæne-, Skov- og Jagtsager fra Finansministeriet til Landbrugsministeriet, Bkg. Nr. 77, 22 Maj 1896, jfr. Bkg. Nr. 93, 24 Juni s. A.

11. At de Chefen for 2det Departement som Generaldirektør for Postvæsenet paahvilende Forretninger udsondres fra Departementet og henlægges under den Kommitterede for Postvæsenet, Bkg. Nr. 171, 15 Decbr. 1883.

Jfr. Jernbaner B I I m (nogle tidligere under Postvæsenet henhørende Sager henlægges til Direktionen for de sællandske Statsbaner).

12. Lønningslov for de derunder hørende Embeds- og Bestillingsmænd med Undtagelse af selve Ministeriets Personale Nr. 62, 1 April 1871.

Ang. Ministeriets Personale, se Lønningsl. 2 Juli 1870 (S. 258).

13. Ang. et Beløb paa Finanslovene til Understøttelser vedkommende Ministeriets Forretningskres, Resl. 18 Jan. 1850 § 3.

14. Ang. at de under Indenrigsministeriet sorterende Fartøjer maa føre Splitflag, Resl. 27 Novbr. 1895 (Søværnets Lovsaml.).

B. Ang. dets Myndighed med Hensyn til enkelte Forhold.

Flere af de nedennævnte Sager ville dog nu i Henhold til det ovenfor under A 10 anførte henhøre under Landbrugsministeriet. Andre Sager henhøre nu under Ministeriet for offentlige Arbejder.

1. Alderdomsunderstøttelse, L. Nr. 69, 9 April 1891 §§ 3, 8, 10, 11. Se Alderdomsunderstøttelse 12 c Nr. 2.

2. Arbejdsforsikring mod Ulykkestilfælde, L. Nr. 4, 7 Jan. 1898 §§ 4, 9, 13, 16, 20, 22.

3. Christiansborg Slots Genopførelse. Ministeren er Formand for og vælger 3 Medlemmer af Komiteen for Tilvejebringelsen af Tegninger og Overslag dertil, L. Nr. 56, 1 April 1887 § 4.

4. Digearbejder paa Lolland og Falster, L. Nr. 69, 23 Maj 1873 §§ 1, 2, 4.

Digevæsenet i Almindelighed, L. Nr. 53, 10 April 1874 §§ 9, 16, 17, 19.

5. Kan ved indtrædende Dyrtingsforhold sætte L. 28 Jan. 1856 om Københavns Forsyning med Levnedsmidler i Kraft, L. s § 4.

6. Dyrtidshjælp af Kommunerne, L. 27 Novbr. 1853 §§ 2, 3, 15 Febr. 1855 §§ 2, 3, 15 Jan. 1856 §§ 2, 3.

7. Børns og unge Menneskers Arbejde i Fabriker og Tilsynet med disse, L. Nr. 74, 23 Maj 1873 §§ 1, 7—12, 14, 20, jfr. Instr. Nr. 297, 1 Decbr. 1873.

Fabrikinspektørerne, Instr. Nr. 242, 25 Novbr. 1890.

8. Fattigvæsenet, L. Nr. 67, 9 April 1891 §§ 27, 31, 42, 45, 51, 57, 59, 68. Erstatning af Statskassen for Fattighjælp ydet Personer fra Hertugdømmerne med Indfødsret, men uden Forsørgelseshjem, L. Nr. 104, 24 Juli 1880 § 2, jfr. Ind. M. Cirk. Nr. 95 af s. D. Hjemsendelse af fattige i Forholdet til Sverige, Ind. M. Cirk. Nr. 174, 7 Septbr. 1888.

9. Fiskeriet.

I Limfjorden, den tidligere L. 29 Decbr. 1857 (S. 397) § 38, Instr. 3 Avg. 1858 §§ 1, 5—7, 16, 17, 19, L. 22 Marts 1867 §§ 10, 12. I Ringkøbing og Stadil Fjord, L. 30 Jan. 1861 § 3. Jfr. L. Nr. 56, 5 April 1888 §§ 9—11, 14, 15, 24, 39, 42, 44, 46—48, 54.

Auktioner over fersk Fisk m. v., Meddelelse af Bevilling til Afholdelse deraf, L. Nr. 28, 11 Marts 1892.

Sager ang. Fiskeri høre nu under Landbrugsministeriet, jfr. L. Nr. 63, 26 Marts 1898 ang. Fiskeri i ferske Vande.

10. Forhyringsagenter og Skibsfolks Forhyring, L. Nr. 67, 12 April 1892 §§ 1, 2, 4, 7, 8.

11. Frihavnen og dermed i Forbindelse staaende Jernbaneanlæg, L. Nr. 44, 31 Marts 1891 §§ 2, 3, Konc. Nr. 87, 27 April 1892. Se Frihavnen. Jfr. nedenfor 21 k, l.

12. Færgevæsen.

Dampfærgeforbindelsen mellem Fredericia og Strib og Skibsbroen ved Nyborg, L. 28 Maj 1870 § 1.

Færgefarten fra Helsingør, L. Nr. 56, 12 Maj 1882 § 3 jfr. § 4, Reglm. Nr. 82, 14 Juni s. A. §§ 8, 10.

13. Fæstejords Indtagelse, L. 19 Febr. 1861 (S. 191) § 2, 21 Marts 1864 § 2 (S. 149), Nr. 36, 9 Marts 1872 §§ 3, 5. Nu under Landbrugsministeriet.

14. Grundtakstkommissionerne for Sundbyernes Sognekommune, Udgifterne ved samme, L. Nr. 102, 14 April 1893 § 6.

15. Grønlands Bestyrelse, forel. Best. Nr. 20, 31 Jan. 1872 §§ 5, 9, 15, 19.

16. Handel og Skibsfart paa Island, L. 15 April 1854 §§ 5, 10, jfr. Kdg. 4 Decbr. 1854. Nu Ministeriet for Island.

17. Handelsvægten, L. 19 Febr. 1861 (S. 179) § 5, jfr. § 6.

18. Gartnerne ved Statens Haver, L. 12 Marts 1852 § 4.

19. Farten paa Gudenaa, L. 30 Jan. 1861 §§ 1—3, 5, 6.

20. Broen over Guldborgsund, L. 29 Decbr. 1862 (S. 905) § 4.

21. Havnevæsenet.

a. I København, L. 30 Decbr. 1858 (S. 818) §§ 2, 4, 5, Vedt. 31 Oktbr. 1859 (i Till. t. Lovsaml. f. 1860) §§ 8, 11—13, 16, L. 31 Marts 1864 (S. 170).

I Købstæderne, L. 26 Maj 1868 § 16.

Esbjerg Havn, L. 24 April 1868.

Havnen ved Glyngøre, L. Nr. 13, 21 Jan. 1871 § 6, Reglm. Nr. 111, 15 Avg. 1873 §§ 1, 4—8, 12, 13, 16—18, 20.

Læsø Havn, Reglm. Nr. 80, 22 April 1871 §§ 1, 4—8, 12, 13, 16, 20.

Nørresundby Havn, Reglm. Nr. 152, 17 Novbr. 1873 §§ 1, 4—8, 12, 14, 17, 18, 21.

b. Ministeriet kan paa visse nærmere Betingelser stadfæste Reglementer til Overholdelse af Orden og Forebyggelse af Fare, forel. L. Nr. 54, 10 April 1874.

c. Se Havneafgifter.

d. Stadfæstelse af reglementariske Bestemmelser for Benyttelsen af Havne, Landingsbroer, Kanaler m. v., L. Nr. 7, 30 Jan. 1875.

e. Afmærkningen af Indsejlingsfarvandene til Havnene, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 § 44.

f. Tuborg Havns Benyttelse som Petroleumsdok, Bkg. Nr. 57, 16 Juni 1877 § 4.

g. Klager over Havnekaptajnens Afgørelser i København maa indbringes for Ministeriet, Bkg. Nr. 118, 9 Juli 1897 § 46, jfr. Nr. 7, 17 Jan. 1884 § 31.

h. Myndighed med Hensyn til nogle enkelte Havne, Reglm. Nr. 110 og 111, 25 Juni 1885 §§ 1, 6, 8, 13 (Baadehavnen i Rønne), Nr. 225, 22 Oktbr. s. A. §§ 1—3, 8—11, 13, 20, 21, 24 (Gudhjem Havn), Nr. 227 af s. D. §§ 1—3, 8—11, 13, 20, 21, 24 (Melsted Havn), Nr. 54, 25 Marts 1886 §§ 5 ff. (Glyngøre Havn), Nr. 149, 21 Decbr. s. A. §§ 1 ff. (Bandholm Havn), foruden flere under Havne og Skibsbroer opførte Reglementer.

i. Se Fyr 20.

k. Havneafgiften i København, L. om Frihavnen Nr. 44, 31 Marts 1891 § 6.

l. Oplags- og Garantibeviser for Varer i Kbhvn.s Frihavn, L. Nr. 34, 30 Marts 1894 § 18. Jfr. ovenfor 11.

22. Hegnssynsmænds Udnævnelse og Afskedigelse, L. 6 Marts 1869 § 14, Nr. 14, 27 Jan. 1872 § 16 (f. Kbhvn.). Nu under Landbrugsministeriet.

23. Helligdagsfreden, den offentlige, og Freden paa Grundlovsdagen, Myndighed til at tilstede Undtagelser fra Bestemmelserne om Arbejdets Ophør i Fabriker m. v., L. Nr. 48, 1 April 1891 §§ 3, 4.

24. Afløsning af Hoveriet af Gaarde, L. 4 Juli 1850 §§ 2, 5, 9, 11, 13. Nu under Landbrugsministeriet.

25. Husdyravlens Fremme, Foranstaltninger dertil, og særlig Dyr- og Hingstskuerne, L. Nr. 88, 2 Juli 1880, Nr. 54, 1 April 1887, Nr. 104, 14 April 1893 § 2. Nu under Landbrugsministeriet.

26. Husdyrenes smitsomme Sygdomme, L. Nr. 1 af s. D. 50 §§ 1, 2, 4—9, 13, 15, 17.

Understøttelse til Bekæmpelse af Tuberkulose hos Kvæget, L. Nr. 106 af s. D.

Mund- og Klovesyge, Bkg. Nr. 209, 10 Novbr. 1892 §§ 2, 22. Nu under Landbrugsministeriet.

27. Hærens Forsyning med de i Tilfælde af Krigsberedskab manglende Heste og Vogne, L. Nr. 87, 16 Juni 1876 §§ 2, 7, 10, 12, jfr. Bkg. Nr. 29, 15 Marts 1882.

28. Indkomstkatten i København, L. Nr. 58, 1 April 1887 §§ 1—3, 7.

29. Indkvarteringsvæsenet, L. 29 Decbr. 1850 §§ 6 og 7, 9 Decbr. 1861. Jfr. General-Indkvarteringskommissionen.

30. Jagten, L. Nr. 79, 8 Maj 1894 §§ 15, 17, 20. Hører nu under Landbrugsministeriet.

31. Jernbanevæsenet. Nu under Ministeriet for offl. Arb.

a. Statsbanerne.

Udnævner den umiddelbart under Ministeren staaende Generaldirektør for samme, Adg. Nr. 57, 17 April 1885, jfr. Organisationsplan Nr. 87, 5 Maj 1887 I.

Udnævner Jernbaneraadets Medlemmer, samt om Ministerens Forhold til dette, Adg. Nr. 113, 29 Septbr. 1886 §§ 1—4, 10, 11.

Se nu L. om Statsbanedriftens Ordning Nr. 52, 26 Marts 1898 §§ 6, 9, 12, 13, 16, 17, 18, 21—23, 26.

Forretninger med Erstatningen for Afgivelse af Grund til Udvidelse af Banerne og for Tab ved Sneskærme, L. Nr. 57, 12 April 1889 §§ 1, 2, 4.

Paabydelse af Sikkerhedsforanstaltninger ved Benyttelse af Havnesporene udenfor Kbhvn., Regul. Nr. 104, 29 Juli 1889 §§ 4, 5.

b. Afgivelse af Grus m. m. til private Jernbaners Vedligeholdelse, L. 15 Maj 1868 (S. 266) § 2.

c. Jernbanerne paa Lolland, L. Nr. 56, 25 Marts 1872 §§ 2, 6, Bkg. Nr. 38, 1 April 1873, Instr. Nr. 54, 6 Maj s. A.

d. Jernbanen paa Falster og Lolland, Reglm. Nr. 99, 24 Juli 1872 §§ 44, 55, jfr. Bkg. Nr. 44, 1 April 1874.

e. Forskellige paatænkte ny Jernbaneanlæg, L. Nr. 46, 16 April 1873 §§ 2, 6, Nr. 71, 23 Maj s. A. §§ 2, 8, 10, Nr. 72 af s. D. §§ 3, 4, 7. Se endvidere L. om Anlæg og Drift af private Jernbaner Nr. 88, 8 Maj 1894.

f. I Koncessioner paa Jernbaners Anlæg bestemmes altid, at Koncessionshaverne med Hensyn til Koncessionens Fortolkning skulle være Indenrigsministerens Kendelse underkastede, se samtlige de under Jernbaner anførte Koncessioner samt Lovene om deres Anlæg og de specielle Instrukser for de kgl. Kommissarier samt Politireglementerne. Som en Bestemmelse af almindelig Betydning skal nævnes Instruktion for bemeldte Kommissarier Nr. 12, 7 Febr. 1877.

32. Kanalvæsenet, L. 8 Marts 1856 §§ 2, 6, 7 (Løgstør Kanal), 15 Febr. 1857 (Afhændelse af Odense Kanal).

33. Kommunalvæsenet.

a. I Kbhvn., L. 4 Marts 1857 §§ 4, 5, 6, 17, 19, 20 samt med Hensyn til Beskatningsforholdene, L. 19 Febr. 1861 (S. 180) §§ 7, 13, 19, jfr. L. 14 April 1855 § 6, 14 Decbr. 1857 § 10, 21 Decbr. 1858 § 6.

b. I Handelspladserne, L. 19 Decbr. 1861 §§ 1, 2, jfr. f. Frederiksværk, Regul. 2 Juni 1850 §§ 7, 11, f. Silkeborg, Regul. 20 Marts 1855 § 16, f. Frederiksberg, L. 29 Decbr. 1857 (S. 408) §§ 1, 9, 13—15, 17, 18, f. Nørresundby, Bkg. 17 Oktbr. 1859 §§ 9, 11, 17, 18, f. Marstal, Bkg. 29 Marts 1867 §§ 10, 14—16, 27, 30—32, jfr. Bkg. Nr. 114, 18 Oktbr. 1878 §§ 9, 10, 19, 24, 25, 28, 30, 32, jfr. 12—14, 27, 31.

c. Landkommunerne, L. 6 Juli 1867 §§ 33, 35, 38, 40, 41, 49, 51—54.

d. Købstæderne, L. 26 Maj 1868 §§ 9, 10, 12, 15, 16, 19—21, 24, 26, 28, 33—35, samt med Hensyn til den ny Beskatning, L. 11 Febr. 1863 §§ 4—9, 12, 13, 15, 16, 18, 19, Instr. 17 April s. A. §§ 2, 11, 12, 18, jfr. L. 23 Jan. 1862 (S. 505). Se Kommuneafgifter III C 4 (at Indenrigsministeriet ikke mere er Overinstans over Ligningskommissionerne).

e. Kommunerne blev der i nogle Retninger givet en ud over den sædvanlige gaaende Frihed overfor Ministeriet i deres Beslutninger om midlertidige Foranstaltninger mod den ved Arbejdsløshed og Vinterens Strengthed indtraadte Nød, L. Nr. 18, 10 Marts 1879 §§ 4, 5.

f. Forandring af den Kvotadel af de kommunale Afgifter, der i Købstæderne og Handelspladserne kan paalignes de faste Ejendomme, L. Nr. 132, 10 Septbr. 1880.

34. Kreaturudførselen til Udlandet, Bkg. Nr. 210, 10 Novbr. 1892 §§ 2, 7, jfr. ang. Udførselen til Belgien Bkg. Nr. 125, 3 Avg. s. A. §§ 2, 7.

Hører nu under Landbrugsministeriet. Se Husdyr I C. Kød.

35. Kreditforeninger og Kreditkasser.

a. De alt bestaaende Kreditforeninger og deal. Laanekasser, L. 20 Juni 1850 § 4 g og h, 19 Febr. 1861 (S. 190) §§ 1, 2.

Ved denne Lovs § 3 hæves Ministeriets Myndighed til at tilstaa ny Foreninger visse Begunstigelser.

Jfr. med Hensyn til: Kreditkassen til Selvejendoms Fremme, Kdg. 8 April 1851 §§ 2, 12—15; jyske Kreditforening, Kdg. 1 Decbr. 1851 §§ 53, 58, 85, Østifternes Kreditforening, Kdg. 6 Decbr. 1851 §§ 39, 58, 59; jyske Købstadgrundejeres Kreditforening, Kdg. 19 Novbr. 1852 §§ 39, 59, 60; jyske Hy-

potekforening, Kdg. 23 Febr. 1859 §§ 49, 54 (jfr. Kdg. 17 Marts 1862); fynske Kreditforening, Kdg. 20 Marts 1860 §§ 42, 61, 62; vest- og sønderjydske Kreditforening, Stat. 15 Decbr. 1860 §§ 46, 67, Kdg. Nr. 148, 8 Novbr. 1873 § 2; Østifternes Kreditkasse, L. 9 Febr. 1866, Kdg. 12 Juni 1866 §§ 8, 10, 30, 38, 46, 47; ny jydsk Kjøbstadkreditforening, L. 26 Maj 1868 (S. 314), Kdg. Nr. 72, 8 April 1871 §§ 38, 46, 49, 52.

b. Kreditforeningerne og Kreditkasserne, se de under disse Rubra anførte Bestemmelser.

Husmandskreditforeningerne, L. Nr. 52, 30 Marts 1892 § 2, jfr. Kdg. Nr. 59, 22 Marts 1893 § 1, Nr. 60 af s. D. § 2.

c. Bemyndigelse til at stadfæste Ændringer i de bestaaende Kreditforeningers Statuter, L. Nr. 59, 24 April 1896.

36. Eneret paa Kunstarbejder, L. 31 Marts 1864 (S. 166) § 6, jfr. Bkg. 16 Avg. s. A., og paa Fotografier, L. 24 Marts 1865 § 1, jfr. Bkg. 10 April s. A. Nu under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

37. Veterinær- og Landbohøjskolen, Bkg. 3 Juli 1858, L. 22 Jan. 1869 § 5. Nu under Landbrugsministeriet.

38. Landdistrikters Indlemmelse i Købstæder, L. Nr. 67, 17 Maj 1873 §§ 2, 6, jfr. L. 12 April 1867 § 1 (ang. Udesundbys Indlemmelse i Frederikssund).

39. Landmandsbanken, L. Nr. 55, 25 Marts 1872 §§ 2, 4, 5.

40. Landvæsenskommissionerne, L. 30 Decbr. 1858 (S. 803) §§ 1, 18, 21, 22, 24. Nu under Landbrugsministeriet.

41. Legater, enkelte saadanne, Stadf. Nr. 153, 3 Septbr. 1887 §§ 4, 14, 15 (bestandig borgerlig Forenings Understøttelsesfond), Nr. 115, 26 Maj 1888 Intim. (J. A. Ostenfelds Familielegat), Nr. 302, 25 Oktbr. 1889 § 9 (det Bunkeflodske Familielegat), Nr. 328, 30 Novbr. s. A. §§ 9, 10 (Prop. Neergaards Livsarvingers Legat), Nr. 7, 4 Jan. 1890 §§ 3, 9, 10 (C. og S. Fr. Juel-Brockdorffs), Nr. 317, 2 Decbr. s. A. §§ 2, 9 (Emilius Olsens), Nr. 320, 10 s. M. §§ 3—5 (Konditor Gerickes), Nr. 155, 19 Maj 1891 § 5 (assessor pharm. Haubergs og Hustrus Guldbryllupslegat), Nr. 171, 2 Juni s. A. §§ 9, 10 (Dalum Papirfabriks Arbejderlegat), Nr. 246, 31 Avg. s. A. (Emile Robins), Nr. 20, 16 Jan. 1894 §§ 3, 4, 7, 8 (M. E. Grøn & Sønns), Nr. 265, 16 Oktbr. s. A. §§ 2, 3, 5, 6, 8 (Toldklarerer W. Christensens), Nr. 266 af s. D. § 8 (Enkefru S. A. Petersens), Nr. 285, 1 Novbr. s. A. §§ 3, 5 (for druknede Fiskeres efterladte), Nr. 313, 19 s. M. §§ 1, 8 (Kunstneres Fond for forulykkede Vesterhavsfiskeres Enker), Nr. 316, 15 s. M. § 9

(F. C. B. Worms), Nr. 324, 3 Decbr. s. A. §§ 1, 2, 4, 5, 6, 9, 11 (Tisted Amts Fond for forulykkede Fiskeres efterladte).

42. Anlæg af en Bro over Limfjorden til Jernbaneforbindelse, L. Nr. 45, 16 April 1873 § 3.

43. Gross. Jens Holsts Livrentefond, Stadf. Nr. 80, 2 Maj 1883 §§ 5—7.

44. Lærlingeforholdet, L. Nr. 39, 30 Marts 1889 §§ 1, 7.

45. Maletvangens Ophævelse, L. 14 April 1852 § 15, 15 April 1855 § 2.

46. Markeder. Kan foretage mindre Forandringer i Tiden for deres Afholdelse i Jylland og Fyn, Bkg. Nr. 15, 15 Febr. 1884 i Begynd.

47. Mobilisering, Hærens, Foranstaltninger til sammes hurtige Gennemførelse, Adg. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 §§ 5, 15.

48. Den kbhvn.ske mosaiske Menigheds Bestyrelse, Kdg. 18 Febr. 1849 §§ 13, 15.

49. Det nationalhistoriske Museum, Stat. Nr. 164, 7 Oktbr. 1878 §§ 8, 9.

50. Mønstringsbestyrernes Regnskabsaflæggelse for Bøder efter Sølovens § 102, indbetalte af Skippere, Vejledning Nr. 270, 29 Decbr. 1892 § 10.

Deres Gebyrprotokol, sammes Avtorisation, Ind. M. Cirk. Nr. 207, 7 Oktbr. 1893.

51. Mønstringskommissionerne over udstationerede Distriktsheste, L. 26 Maj 1868 § 3.

Mønstringskommissionerne, de kombinerede, og Overmønstringskommissionen. Udmeldelse af Medlemmer deraf, Beting. 6 April 1881 §§ 3, 4, to Instr. af s. D. § 1 (alle i M. R.).

52. Næringsvæsenet, L. 29 Decbr. 1857 §§ 12, 14, 25, 26, 29, 38, 47, 55, 56, 58, 59, 67, 68, 69, 74, 96, 98 smh. med L. Nr. 73, 23 Maj 1873 §§ 5, 9, 12, L. 16 Febr. 1866 §§ 12, 13 (de inkorporerede slesvigske Distrikter), 23 Febr. 1866 (S. 262) §§ 2, 4 (Kbhvn.s Omegn).

53. Oldenborrers Indsamling og Ødelæggelse kan Ministeriet paabyde, L. Nr. 57, 1 April 1887 § 1. Nu Landbrugsministeriet.

54. Patenter, L. Nr. 69, 13 April 1894 §§ 8, 9, 19, 28, 29.

55. Pantelaanere, Pl. 31 Oktbr. 1868 § 9, jfr. L. 21 Juni 1867, Regul. Nr. 95, 23 Juli 1873 § 7.

56. Afløsning af Pligtarbejde af Huse, L. 4 Juli 1850 §§ 2, 5, 9, 11. Nu under Landbrugsministeriet.

57. Postvæsenet. Nu under Min. for offl. Arb.

a. Nedsættelse af Kontorholdsgodtgørelserne for sammes Personale, L. Nr. 50, 4 Maj 1875 § 2.

b. Besværinger vedkommende samme, Bkg. Nr. 81, 17 Juni 1879.

c. Se Postvæsenet III 14 (Appel af Justitssager mod Postfunktionærer).

d. Postl. Nr. 57, 5 April 1888 §§ 4, 15, Adg. om Tjenesteforsendelser Nr. 178, 6 Septbr. s. A. § 10.

e. Lønningel. Nr. 50, 12 April 1889 §§ 1 (Generaldirektøren staar direkte under Ministeren), 10 (Landpostbudenes Enke- og Alderdomsforsørgelse), L. Nr. 51 af s. D. § 2 (Nedsættelse af Kontorholdsgodtgørelsen).

58. Redningsvæsenet, L. 26 Marts 1852 §§ 2, 3, 5, 7, Reglm. 12 Maj 1870 f. Opsynsmændene § 11, f. Mandskabet § 15 (i Till. t. Lovsaml. f. 1870).

59. Sandflugtsvæsenet, L. 29 Marts 1867 §§ 1, 2, 12, 13, 15, 16, 23, 24.

60. Skibs- og Maskindagbøgerne, Bkg. Nr. 261, 22 Decbr. 1892.

61. Snekastningsvæsenet, L. Nr. 68, 9 April 1891 §§ 1, 5—7, 11, 15. Nu Landbrugsministeriet.

62. Sparekasser samt Sparekasseinspektøren, L. Nr. 64, 28 Maj 1880 §§ 1, 4, 6—9, 11, 12. Se Sparekasser 9.

63. Sporveje.

a. Ang. Anlæg og Benyttelse af Sporveje og Benyttelse af Landevejslokomotiver, L. 23 Jan. 1862, jfr. Koncessioner paa Sporveje 11 Marts 1862 §§ 2, 18, 20, 7 April 1866 §§ 1, 2, 4, 13, 21, 23, 24, 26 Septbr. 1866 §§ 1, 4, 11, 21, 22, 30 April 1868, 30 Juni 1868 §§ 1—3, 9, 10, 20, 22, 23, Bev. Nr. 189, 16 Maj 1871 §§ 1, 3, 12, 16, 20, 23, 24, Nr. 398, 30 Novbr. 1871 §§ 2, 3, 13, 14, 23, 25, 26, Nr. 171, 6 Juni 1872 §§ 1, 2, 4, 6, 13, 24, 25, Konc. Nr. 215, 5 Avg. 1872 §§ 1, 4, 5, 12, 13, 16, 23—25.

b. Anlæg og Benyttelse af forskellige saadanne, anlagte i Henhold til L. 23 Jan. 1862, se de under Sporveje I 2 anførte Koncessioner.

c. Anlæg af saadanne for Lokomotiver og Kommunernes Forhold til dem, L. Nr. 12, 20 Febr. 1875. Se Koncessionen under Sporveje I 2 f.

Benyttelse af Lokomotiver paa de efter L. 23 Jan. 1862 anlagte Sporveje og Kommunernes Forhold til samme, ibd.

d. Ifølge Bkg. Nr. 151, 11 Oktbr. 1887 § 17 fastsætter Ministeriet Kørselstaksten for den paagældende Sporvej.

e. L. om Eneret til Anlæg og Drift af Sporveje i offentlige Gader og Veje Nr. 96, 10 April 1895 § 5, jfr. § 1.

64. Borttagelse af Sten osv. fra Grundene udenfor Fyr og lignende offentlige Anlæg, L. 13 April 1855.

65. Afgørelse af Spørgsmaal om offentlige Stier, L. 4 Juli 1850 § 3. Nu Landbrugsministeriet.

66. Sygekasser, de anerkendte, L. Nr. 85, 12 April 1892 §§ 1, 4, 7, 12, 19, 24—28. Jfr. Sygekasseinspektøren.

67. Søforhør og statistisk Oversigt over Søulykker, L. Nr. 72. 12 April 1892 §§ 12, 13.

68. Sønæringen m. v., L. Nr. 40, 25 Marts 1892 §§ 16, 18—20, 22—25, 28—30, jfr. L. Nr. 75, 30 Marts 1895.

69. Taksationskommissionerne for Afhændelse af nogle Stiftelser og det beneficerede Bøndergods m. m., L. 24 April 1860 § 8.

70. Telegrafer og Telefoner. Nu Min. for offl. Arb.

a. Reglm. for Besørgelsen af indenlandske Telegrammer Nr. 180, 9 Decbr. 1890 §§ 16, 39.

b. L. om Telegrafer og Telefoner, Nr. 84, 11 Maj 1897, jfr. Koncession Nr. 133, 6 Oktbr. 1898.

71. Tiendes og Smaaredsels Forandring til faste aarlige Afgifter og Tiendens Konstatering, L. 14 April 1852 §§ 14, 16—20, 19 Marts 1855, 12 Decbr. 1860 §§ 4, 6, 19 Febr. 1861 (S. 221) §§ 3, 5, 7, 23 Jan. 1862 (S. 514) § 6, samt ang. Ærø og nogle forhen blandede Sogne i Ribe Stift, L. Nr. 26, 11 Febr. 1871 §§ 7, 9, 11, 12.

Tiendeafløsning, L. Nr. 102, 8 Maj 1894 §§ 2, 9, 12, 13, 16.

72. Spørgsmaal om mellemkommunale Krav i Henhold til L. Nr. 73, 12 April 1892 om Underholdsbidrag til Børn, der ere avlede udenfor Ægteskab, ere henlagte under Indenrigsministeriets Afgørelse, J. M. Cirk. Nr. 163, 24 Avg. 1895.

73. Afstaaelse af Grunde til Vand- og Kloakanlæg i Kbhvn., L. 20 Avg. 1853 §§ 2, 6.

74. Vandløb og Vands Afledning, L. Nr. 63, 28 Maj 1880: Hovedvandløbene, §§ 3, 13; Vandsynsmændenes Antal i Købstæderne, § 6; Vandløb, der benyttes til offentlig Pramfart eller Sejlad, §§ 13, 61; Nedlæggelse af Vandmøller og desl., § 35; Vandingsinteressentskaber, § 75.

Ministeriet kan meddele Avtorisation til at foretage Niveleringer og andre tekniske Arbejder ved de offentlige Vandløb, § 31 ibd. Hører nu under Landbrugsministeriet.

75. Vandværker i Købstæderne og Handelspladserne. Stad-fæster Vedtægter om uberettiget Brug og Spild af Vand, L. Nr. 14, 28 Jan. 1876. Beskyttelse af Vandforsyningsanlæg, L. Nr. 60, 24 April 1896 § 1. Om Benyttelse af Grunde til lukkede Vand-forsyningsledninger, L. Nr. 63, 23 April 1897 § 2.

76. Varemærkers Registrering og Registrator, L. Nr. 52, 11 April 1890 §§ 5, 9—11, 16.

77. Vejvæsenet, L. 21 Juni 1867 §§ 2, 4, 5, 14—16, L. af s. D. §§ 2, 7.

Jords Afgivelse til Biveje, L. 20 Avg. 1853 §§ 2, 3.

Er nu henlagt under Landbrugsministeriet.

78. I øvrigt henvises til de om de enkelte Forretningsgrene handlende Artikler.

Se Amtsrepartitionsfonden E 18 (meddeler ikke Prohibitivpaategning paa Aktiverne). Brandfonds (maa ikke forbruges uden Ministeriets Samtykke). Brændevinsafgift 6. Flag 2 m. Hjemstedsbeviser I 4 (Andragender derom). Indkvarteringskommissioner 11 (Afgørelse af Stridigheder om Indkvarteringer). Maaler- og Vejerpenge 6 (Takst for Maalingen). Matrikulskort 2 (om Betalingen for Genparter af de i Ministeriet beroende samme vedkommende Kort og Dokumenter). Omvurderinger 8. Overligningskommissioner II 14 (Ministeriet kan ikke forandre sammes Afgørelser). Sogneraad B 29 (Ministeriet kan ikke fritage det til Formand valgte Medlem for denne Funktion). Sygehuse I 3 (Regulativer derfor). Sømærker I 11 (Forandring deraf). Ægteskab 15 A (Udlændinges Hjemstedsbeviser).

Inderster — Indsiddere.

1. Ang. hvilke Personer, der henregnes til Inderster, se Noten t. Resl. 16 Oktbr. 1824 samt Husmænd I med Henvisninger, fornemlig c, d, g, h og i.

2. Ang. det tidligere Forbud imod, at Fæstere tog Inderster til Huse uden Jorddrottens Tilladelse, hvilket Forbud ophævedes ved L. 4 Juli 1850 § 4 (S. 234), jfr. prov. Fr. 25 Maj 1848 § 5, se Fæste 28 A b.

Da Fæstere og Lejere, selv naar Brugsforholdet er stiftet under den ældre Rets Herredømme ifølge prov. Fr. 5 Maj 1848 § 5 (nu L. 4 Juli 1850 § 4) have Ret til at indtage visse nære Slægtninge og saadanne i Sognet hjemmehørende Personer, som ellers vilde falde Sognet til Byrde, samt husvilde, til hvem Kommunen ellers maatte skaffe Husly, og da de, naar ikke andet er betinget, have Ret til at bebygge den lejede Grund, maa de

ogsaa være berettigede til at opføre Bygninger til de nævnte Personers Modtagelse, J. M. Skr. 24 Oktbr. 1848.

Da en Omgaaelse af L. 4 Juli 1850 § 4 er utilstедelig, kan en Godsejer ikke betinge sig, at hans Fæstere, naar de indtage Inderster, skulle betale forhøjet Husafgift, Ind. M. Skr. 13 Decbr. 1859.

3. Ang. at det er ulovmedholdeligt, at Fattigvæsenet med Sognet indgaar en Overenskomst om, at Sognebeboere, som indtage udensogns Inderster, skulle beholde dem uden Byrde for Sognet, indtil de igen hendrage til deres Forsørgelsessted, K. Skr. 7 April 1821.

4. Ang. Forbedring i deres Kaar, Fr. 27 Maj 1848.

5. Ang. deres Pligtarbejde til Jorddrotten og til Kommunen, se Husmænd 3 A og C. Pligtarbejde.

Om de dem paahvilende Byrder, se fremdeles Formue og Lejlighed III 4 d. Høstdag II og Offer I 2 d. Ildsteds-
penge. Kirkehoveri II 3 b. Kirker 1 e (Stolestadepenge).
Nannestpenge.

Se fremdeles Dagleje 4 (ang. Ophævelse af Forpligtelsen til at tage fast Tjeneste). Fribefordringsvæsenet VI 1 C a og b (Befordring af Læge og Jordemoder til dem). Husmænd 6 (Skifte og Skiftegebyrer). Husvilde A I 3 (at Kommunen ikke kan disponere over de forhaandenværende Inderstestuer). Sognefoged 3 nn (om Skifteregistreringer m. m.).

Jfr. Løsemænd.

Indersteskat var en Del af Konsumtionsskatten, Fr. 31 Decbr. 1700 III § 1 og 24 Decbr. 1760 § 8. Se Konsumtions-, Familie- og Folkeskat.

Indespærring, uberettiget, se Frihedsberøvelse.

Indfæstning.

1. Omtales under Benævnelsen »Stedsmaal« i D. L. 2—22—29, 30, 5—10—5.

2. Skal ikke svares af en Fæstebondes Enke, naar hun fortsætter Fæstet, D. L. 3—13—4.

3. Ang. Ret for Fæsterens Bo til i visse Tilfælde at erholde en Del af den tilbagebetalt, L. 19 Febr. 1861 (S. 191) §§ 3, 7, 10.

Saadan Tilbagebetaling skal finde Sted, naar en Fæster fratages Dele af Gaarden, Fr. 8 Juni 1787 § 1 a, Pl. 9 Febr. 1803, Fr. 27 Septbr. 1805 § 10.

4. Ang. sammes Fastsættelse paa Statens Godser, Rtk. Skr. 23 Novbr. 1833.

5. Ang. sammes Inddrivelse ved Udpantning paa Bornholm, K. Skr. 18 Juni 1836. — Nu kan saadan Udpantning ikke mere finde Sted, jfr. L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1.

6. Medregnes i Fæste- eller Arvefæstekontraktens eller -brevs stempelpligtige Værdi, L. 19 Febr. 1861 § 40.

7. Naar Herlighedsejeren og Underejeren ere forskellige Personer, er den førstnævnte berettiget til at oppebære Indføstningen, Ind. M. Skr. 16 Febr. 1856.

Se Beneficeret Gods 6 c. Naadensaar II 15 (Indtægternes Deling) g. Præstegaarde 20 l. Stempelafgiften III 10 c.

Indfødsret.

A. Dens Erhvervelse og Fortabelse.

1. Derom handler den saakaldte Indfødsret 15 Jan. 1776.

Tillæg til samme ang. Suspension af Indfødsrettens Virkninger, saa længe paagældende er fremmed Statsborger, L. Nr. 54, 25 Marts 1871.

Om Erhvervelse og Fortabelse af Indfødsret, L. Nr. 42, 19 Marts 1898.

Denne L. gælder lige som de ældre Bestemmelser om Indfødsret, i hvis Sted den træder, for alle Dele af den danske Stat, L.s § 13. Bkg. for Island 11 Maj 1898 (Nr. 13 i Till. t. Lovt.).

Ang. Forstaaelsen af forskellige Bestemmelser i denne L., Ind. M. Skr. Nr. 216, 23 Decbr. 1898.

2. Ang. Erhvervelse deraf ved Fødsel.

a. Ifølge Fødsel erhverves dansk Indfødsret af ægte Barn, hvis Fader har dansk Indfødsret, hvad enten Fødselen foregaar her i Landet eller i Udlandet, L. 1898 § 1.

b. Uægte Barn, hvis Moder har dansk Indfødsret, erhverver ved Fødselen dansk Indfødsret, hvad enten Fødselen foregaar her i Landet eller i Udlandet. I de Tilfælde, hvor ifølge Lovens Bestemmelser ægte Barn følger Faderen, retter det uægte Barns statsborgerlige Stilling sig efter Moderens. Forandres Moderens statsborgerlige Stilling som Følge af Ægteskab med en anden end Børnenes Fader, sker derved ikke nogen Forandring med Hensyn til Børnenes Indfødsret, L. 1898 § 9.

c. De under a. og b. anførte Bestemmelser finder kun Anvendelse paa Børn, der ere fødte efter Lovens Ikrafttræden (7 April 1898), Ind. M. Skr. Nr. 216, 23 Decbr. 1898, jfr. L.s § 11.

For Børn fødte før nævnte Tidspunkt gælder altsaa fremdeles Indfødsrettens §§ 1, 9.

3. Ang. Erhvervelse deraf ved Ægteskab.

a. Den fremmede Kvinde, som gifter sig med en Mand, der har dansk Indfødsret, erhverver ved Ægteskabet saadan Ret. Have Ægtefællerne Børn sammen forinden Ægteskabets Indgaaelse, erhverve ogsaa disse Børn, for saa vidt de ere umyndige (under 18 Aar), dansk Indfødsret, L. 1898 § 3.

b. Jfr. nedenfor 4, 1ste Stk. i. f., og 5 c.

c. De Kvinder faa Indfødsret, som ved Lovens Ikrafttræden leve i Ægteskab med Mænd, der have dansk Indfødsret, L. 1898 § 11.

4. Ang. Erhvervelse deraf for her i Riget fødte fremmede.

Personer, der ikke ifølge Fødsel have erhvervet Indfødsret, men dog ere fødte her i Riget, erhverve Indfødsret, naar de efter Fødselen vedblivende have haft deres Hjemsted her indtil deres fyldte 19 Aar, med mindre vedkommende i Løbet af det sidste Aar for Overøvrigheden (i København Magistraten) har afgivet en skriftlig Erklæring om ikke at ville erhverve dansk Indfødsret samt derhos ved fyldestgørende Attest har godtgjort at have Statsborgerret i et andet Land. Saadan Erklæring skal dog ikke med Virkning kunne afgives af den, der er Barn af en Udlænding, som selv paa denne Maade har gjort sin fremmede Statsborgerret gældende. Den af en Mand paa denne Maade erhvervede Indfødsret tilkommer ogsaa hans Hustru og ægte Børn, L. 1898 § 2.

Den her ommeldte Bestemmelse faar Anvendelse ogsaa paa Personer, som ere fødte forinden Lovens Ikrafttræden (7 April 1898), men da endnu ikke have opnaaet Indfødsret efter Fr. 15 Jan. 1776 § 9, L. 1898 § 11.

5. Ang. Erhvervelse deraf ved Naturalisation.

a. Ingen Udlænding kan erholde dansk Indfødsret uden ved Lov, Grl. 28 Juli 1866 § 51, jfr. Grl. 5 Juni 1849 § 54, Forfatningsl. 2 Oktbr. 1855 § 47.

b. Dansk Indfødsret kan erhverves ved Naturalisation i Henhold til Grl. § 51, L. 1898 § 4.

c. Naturalisation af en Mand omfatter hans Hustru og umyndige ægte Børn, saafremt ikke andet i det enkelte Tilfælde fastsættes, L. 1898 § 4.

d. Ang. Andragender om Naturalisation ved Lov:

1) Ang. hvilke Oplysninger Ansøgninger herom skulle indeholde og Fristen for deres Indgivelse, Ind. M. Cirk. Nr. 101, 23 Juni 1879. Jfr. Ind. M. Cirk. Nr. 113, 3 Juni 1874.

Ang. hvilke Oplysninger Ansøgninger derom skulle inde-

holde, Fristen for deres Indgivelse, samt at de kunne skrives paa ustemplet Papir, Ind. M. Cirk. Nr. 70, 22 Maj 1885.

2) Kommunalbestyrelserne bør i deres Erklæringer over Andragender om Indfødsret ikke indskrænke sig til at udtale, hvor vidt de anbefale Andragendet, men bør afgive nærmere Udtalelse om Andragerens Forhold under hans Ophold i Kommunen, navnlig om han har ernæret sig og sin Familie uden Hjælp af det offentlige, derunder de fattiges Kasse, samt om han har ført et hæderligt og ædrueligt Levned og saaledes i det hele har erhvervet sig sine Medborgeres Agtelse, Ind. M. Cirk. Nr. 52, 25 April 1895.

3) I Andragender om dansk Indfødsret bør indeholdes Oplysning om, hvor vidt Andragerens Hustru og de af Børnene, som ere umyndige, samleve med Andrageren, og i benægtende Fald hvor de have Ophold, Ind. M. Cirk. Nr. 32, 9 April 1898.

4) De naturaliserede behandles i et og alt som indfødte, Fæl. Ind. M. Skr. 5 Febr. 1856.

5) Sager herom henhøre under Indenrigsministeriet, Bkg. 27 Marts 1865 § 6, 31 s. M. § 2.

6) Saadanne Love ere emanerede under 23 April 1850, 14 Jan. og 28 Decbr. 1851, 27 Febr. 1852, 1 Febr. og 18 Avg. (tre) 1854, 7 April 1855, 1 og 27 April 1856, 24 Febr. og 31 Marts 1858, 8 Decbr. 1859, 26 Maj og 27 Novbr. 1863, 31 Maj 1867, 17 April 1868, 2 Jan. 1869, 28 Maj og 26 Novbr. 1870, Nr. 168, 9 Decbr. 1871, Nr. 21, 1 Marts 1873, Nr. 31, 21 Marts 1874, Nr. 6, 30 Jan. 1875, Nr. 26, 25 Febr. 1876, Nr. 148, 22 Decbr. s. A., Nr. 19, 16 Febr. 1878, Nr. 40, 22 April 1879, Nr. 17, 27 Febr. 1880, Nr. 55, 23 April 1881, Nr. 17, 16 Febr. 1882 (for 1883 findes ingen saadan Lov), Nr. 12, 1 Febr. 1884, Nr. 20, 7 Marts 1885, Nr. 4, 8 Jan. 1887, Nr. 10, 10 Febr. 1888, Nr. 24, 1 Marts 1889, Nr. 35, 22 Marts 1890, Nr. 38, 13 Marts 1891, Nr. 15, 19 Febr. 1892, Nr. 96, 14 April 1893, Nr. 26, 23 Febr. 1894, Nr. 64, 25 Marts 1895, Nr. 58, 24 April 1896, Nr. 61, 23 April 1897, Nr. 34, 19 Marts 1898.

6. Ang. at en her i Riget uden for Ægteskab født Mandsperson, hvis Moder Timaanedersdagen før hans Fødsel opholdt sig uden for Riget, jfr. Fattigl. § 21, maatte antages at være i Besiddelse af dansk Indfødsret, K. og U. M. Skr. 15 Novbr. 1893 (G. R.). Jfr. nu ovenfor 2 b.

7. Ang. hvor vidt Børn af her ordinerede Præster ved den danske evangelisk-lutherske Menighed i Amerika ere i Besiddelse

af dansk Indfødsret, K. og U. M. Skr. 8 Jan. 1895 (G. R.). Jfr. nu ovenfor 2 a.

8. Ang. Fortabelse deraf.

a. Dansk Indfødsret tabes af den, som bliver Statsborger i et andet Land, L. 1898 § 5, 1ste Pkt.

b. Ved en Mands Naturalisation i et andet Land taber hans Hustru eller umyndige ægte Børn, saafremt de ikke forblive her i Riget, dansk Indfødsret, men dog kun for saa vidt hans Naturalisation i vedkommende fremmede Land tillige medfører Erhvervelse af Statsborgerret samme Steds for dem, L. 1898 § 1, 2det Pkt.

c. Den under a. ommeldte Bestemmelse kommer ikke blot til Anvendelse i Tilfælde af, at vedkommende bliver fremmed Statsborger ved egentlig Naturalisation eller, hvad der maa stilles i Klasse dermed, de Tilfælde, hvor en Person kan erhverve fremmed Statsborgerret alene ved Afgivelse af en Erklæring under visse Omstændigheder, men uden den fremmede Stats specielle Samtykke, jfr. f. Eks. nordamerikansk Ret og fransk code civ. art. 9 (Lov 1889), men ogsaa naar fremmed Statsborgerret erhverves ved Embedsansættelse som f. Eks. efter den nu gældende norske Lovs § 2 eller den tyske Lov (1 Juni 1870 § 9), Ind. M. Skr. Nr. 216, 23 Decbr. 1898.

d. Efter det under a. ommeldte Udtryk »bliver Statsborger« finder den under dette litr. anførte Regel ikke Anvendelse paa Erhvervelse af fremmed Statsborgerret ved Fødsel; som Følge heraf bliver et Barn, som fødes af danske Forældre i et fremmed Land, efter hvis Love Fødsel paa Territoriet medfører Statsborgerret, som Tilfældet f. Eks. er paa engelsk-amerikansk Territorium, dog dansk indfødt, og et saadant Barn vil derfor komme til at staa i dobbelt Statsborgerforhold, fornævnte Skr. Nr. 216, 1898.

e. Den, som ønsker at blive fremmed Statsborger, kan ved kongelig Resolution løses fra sit statsborgerlige Forhold til Danmark. Løsningen sker paa Betingelse af, at Ansøgeren inden en vis Frist skal være bleven Statsborger i et andet Land, L. 1898 § 5, 2det Stk.

f. Ang. Tilstrækkeligheden af Beviset for anmeldt fremmed Statsborgerret, Ind. M. Cirk. Nr. 33, 9 April 1898.

g. Dansk Indfødsret tabes af den Kvinde, som gifter sig med en Mand, som ikke har dansk Indfødsret. Have Ægtefællerne Børn sammen forinden Ægteskabets Indgaaelse, tabe Børnene ligeledes dansk Indfødsret, for saa vidt de ere umyndige

paa det Tidspunkt, da Forældrene indgaa Ægteskab; ere de ved det nævnte Tidspunkt myndige, bevare de deres danske Indfødsret, L. 1898 § 6.

h. Har en dansk Mand eller ugift Kvinde efter sit fyldte 18de Aar eller Enke eller fraskilt Hustru efter Ægteskabets Opløsning i et uafbrudt Tidsrum af 10 Aar havt sit Hjemsted i Udlandet, taber den paagældende sin Indfødsret, med mindre Fraværelsen skyldes et offentligt Hverv for den danske Stat, eller Indfødsretten forbeholdes ved en inden nævnte Tidsrums Udløb for vedkommende danske Gesandtskab eller Konsulat i Overensstemmelse med derom fastsatte Bestemmelser afgivet skriftlig Erklæring, der for vedvarende at have Gyldighed maa gentages inden hvert tiende Aars Udløb, regnet fra sidste Erklærings Afgivelse. Adgangen til at afgive den nævnte Erklæring tilkommer dog kun den, som selv er udflyttet, og hans Børn, samt Enker efter saadanne. Tabet af dansk Indfødsret efter denne Bestemmelse omfatter ogsaa vedkommende Mands Hustru og umyndige søgte Børn, for saa vidt de ikke forblive her i Riget. Disse Bestemmelser kunne ved Overenskomst med en fremmed Magt ophæves eller indskrænkes lige over for samme. L. 1898 § 7.

i. Den under h. ommeldte Frist af 10 Aar løber først fra Lovens Ikrafttræden den 7 April 1898, Ind. M. Skr. Nr. 216, 23 Decbr. 1898.

k. For at Bestemmelsen om Tabet af Indfødsret efter 10 Aars Fraværelse kan komme til Anvendelse, kræves det, at vedkommende har havt sit Hjemsted i Udlandet i et uafbrudt Tidsrum af 10 Aar; det er saaledes ikke tilstrækkeligt, at vedkommende har været borte her fra Landet i 10 Aar, naar han dog ikke har vundet Hjemsted i Udlandet. Hvis altsaa en Person i 10 Aar maatte have flakket om fra Sted til Sted uden at tage fast Ophold noget Sted, vil Betingelsen ej være fyldestgjort. Dette vil være praktisk med Hensyn til danske Søfolk, der i 10 Aar maatte have sejlet i udenrigsk Fart, være sig med fremmede eller med danske Skibe, anførte Skr. Nr. 216, 1898.

l. Det er ligegyldigt, om vedkommende har havt Hjemsted i et eller flere fremmede Lande, medens paa den anden Side Indfødsrettens Fortabelse ikke afværges ved et Besøg her i Landet, under hvilket Hjemstedet i Udlandet er bevaret, ibd.

m. I Praxis vil Reglen blive anvendt saaledes, at enhver, der under Betingelserne i L.s § 7 efter 10 Aars Fraværelse fra Hjemlandet findes at have sit Hjemsted i et fremmed Land, vil gaa ind under Bestemmelsen, med mindre det godtgøres, at ved-

kommende en Del af Tidsrummet har været omflakkende uden at have havt Hjemsted noget Steds, ibd.

n. Reglerne i L.s § 7 omfatte ikke blot det Tilfælde, at en dansk indfødt udvandrer, men ere ogsaa anvendelige, naar en Person, der ifølge Fødsel eller Ægteskab er dansk indfødt, aldrig har været her i Riget, ibd.

o. Udtrykket »udflyttet« i L.s § 7 leder nærmest Tanken hen paa Personer, der en Gang have været her i Riget, men der vil dog kunne fremkomme Tilfælde, hvor dette ikke gælder; saaledes maa et Barn, der er født i Udlandet af Forældre, som midlertidigt opholde sig der, men have Hjemsted i Danmark, opfattes som udflyttet, saafremt det fra Fødselen af forbliver i Udlandet, ibd.

p. Tabet af Indfødsret efter L.s § 7 omfatter i Henhold til sammes 3dje Mbr. ogsaa vedkommende Mands Hustru og umyndige ægte Børn, for saa vidt de ikke forblive her i Riget, ibd.

r. Ved Udtrykket »forblive« i L.s § 7 maa forstaaes ikke blot det faktiske Ophold her i Riget, men ogsaa, at de paagældende have Hjemsted her i Riget, selv om de forbigaaende opholde sig i Udlandet, ibd.

s. Adgangen til at afgive Erklæringer i Henhold til L.s § 7 tilkommer enhver, der er udflyttet, hvad enten denne ved Udflytningen var myndig eller umyndig, og i sidste Tilfælde, hvad enten vedkommende er udflyttet alene eller sammen med sine Forældre, ibd.

9. Ang. Generhvervelse deraf.

a. Den, som ifølge Bestemmelserne i L.s § 7 har tabt dansk Indfødsret, men ikke er blevet Statsborger i et andet Land, jfr. ovenfor under 8 g—a, generhverver sin Indfødsret ved at tage Hjemsted her i Riget eller selv uden dette ved særskilt Tilladelse af Kongen, L. 1898 § 8, 1ste Stk.

b. Generhverves Indfødsretten paa denne Maade af Manden, tilkommer den ogsaa hans Hustru og umyndige ægte Børn, selv om de beholde Hjemsted i Udlandet, og uden Hensyn til, om Ægteskabet er stiftet eller Fødselen sket efter Mandens Tab af dansk Indfødsret og Ægteskabet og Fødselen saaledes ikke oprindeligt have begrundet dansk Indfødsret for Hustruen og Børnene, 2det Stk. ibd.

c. Se nedenfor 13.

10. Børn, som findes her i Riget, uden at deres statsborgerlige Stilling kendes, anses, indtil andet oplyses, som havende dansk Indfødsret, L. 1898 § 10.

11. Ang. de afstaaede Hertugdømmers Beboeres Stilling med Hensyn til samme.

a. L. Nr. 42, 1898 gælder ikke for de Personer, hvem der i Henhold til Fredstraktaten af 30 Oktbr. 1864 Art. XIX er forbeholdt Indfødsret, L.s § 13, 2det Stk.

b. Se Hertugdømmerne 2, 7, 8, 11.

12. L. Nr. 42, 1898 gør ingen Forandring i Henseende til den Retsstilling, der efter hidtil gældende Regler tilkommer ikke-indfødte som Følge af, at de have taget Bopæl her i Landet eller have havt fast Ophold her en vis Tid, L.s § 12.

13. De i L. Nr. 54, 25 Marts 1871 indeholdte Bestemmelser om Indfødsrettens Genopvaagnen maa fremdeles komme til Anvendelse over for alle danske, der før den 7 April 1898 have erhvervet Statsborgerret i et andet Land, og som senere maatte vende tilbage hertil, Ind. M. Skr. Nr. 216, 23 Decbr. 1898. Jfr. ovenfor 9.

B. Ang. dens Virkninger.

1. Embeder og Tjenester af hvad Navn nævnes kan, være sig ved Hoffet, i den gejstlige, militære eller civile Stand, ere udelukkende forbeholdte dem, som have Indfødsret, Indfødsrettens §§ 1 og 8, Pl. 15 Febr. s. A., Grl. 28 Juli 1866 § 17, Forfatnsl. f. Isl. 15 Jan. 1874 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) § 4.

Enhver, som søger et Embede eller Bestilling, hvortil Indfødsret kræves, skal derfor i Ansøgningen oplyse, hvor han er født, eller at han har erhvervet Indfødsret, og i Bestillingen eller Beskikkelsesbrevet skal indføres, at den udnævnte har de i Indfødsretten fordrede Egenskaber, Indfødsrettens § 1, Pl. 15 Febr. 1776.

2. Indfødsret udfordres fremdeles til at blive:

a. Ansat i de Tjenester, der skulle besættes med veltjente Underofficerer, K. Prom. 19 Maj 1804 § 1.

b. Medlem af Nationalbankens Repræsentantskab, Aab. Br. 22 Maj 1818 § 6.

c. Færgemand ved Helsingørs Færgesart, Lavsart. 10 Maj 1836 § 9 Nr. 1.

d. Medlem af Sø- og Handelsretten, L. 19 Febr. 1861 § 4.

e. Sagfører, L. 26 Maj 1868 § 1.

f. Rigsforstander, L. Nr. 25, 11 Febr. 1871 § 5.

g. Embeds- og Bestillingsmænd ved visse Jernbaner og desl. Anlæg, Bkg. Nr. 91, 17 Maj 1871 § 12, L. Nr. 56, 25 Marts 1872 § 9, Nr. 38, 1 April 1873 § 11, Nr. 46, 16 s. M. § 6, Nr. 71, 23 Maj s. A. § 6, Nr. 72, af s. D. § 6.

Medlem af Bestyrelsen for eller erholde Ansættelse ved forskellige Jernbaner (tillige kræve disse Bestemmelser dansk Undersaatsforhold), Bkg. Nr. 75, 20 Maj 1874 § 10, Nr. 79, 26 s. M. § 10, Nr. 87, 16 Juni s. A. § 10, Nr. 128, 26 Septbr. s. A. § 10, L. Nr. 43, 4 Maj 1875 § 4 og Bkg. Nr. 118, 12 Novbr. s. A. § 10, Bkg. Nr. 72, 7 Juni 1878 § 10, Nr. 6, 18 Jan. 1879 § 10, Nr. 70, 28 Maj 1880 § 9, L. Nr. 36, 18 Marts 1881 § 3 og Bkg. Nr. 52, 12 April s. A. § 9, L. Nr. 84, 25 Maj 1881 § 3 og Bkg. Nr. 141, 20 Septbr. s. A. § 9, L. Nr. 58, 12 Maj 1882 § 3 og Bkg. Nr. 113, 10 Avg. s. A. § 9, L. Nr. 59, 12 Maj 1882 § 3 og Bkg. Nr. 118, 7 Septbr. s. A. § 9, (tillige kræver L. Nr. 72, 23 Maj 1873 § 6, hvortil de efternævnte Bestemmelser henvise, at vedkommende er dansk Undersaat), L. Nr. 40, 30 Marts 1889 § 4 og Bkg. Nr. 94, 1 Juli s. A. § 9 (Skagenbanen), L. Nr. 52, 12 April s. A. § 3 og Bkg. Nr. 147, 25 Novbr. s. A. § 10 (Horsens-Tørring). L. Nr. 53, 12 April s. A. § 3 og Bkg. Nr. 103, 15 Juni 1892 § 10 (Vejle-Give).

Alle Medlemmer af Styrelsen for private Jernbaner skulle have dansk Indfødsret og være danske Undersaatte, L. Nr. 88, 8 Maj 1894 § 5 e.

h. Medlem af Bestyrelsen for Frederik den 7des Stiftelse paa Jægerspris, Resl. Nr. 118, 23 Maj 1874 D § 1.

i. Lods, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 § 7.

k. Elev i Hærens Elevskole, Krigs M. Skr. 11 Marts 1881 (M. R.).

l. Elev ved Officeresskolens næstældste Klasse, Krigs M. Skr. 4 Septbr. 1885 (M. R.).

m. Medlem af Bestyrelsen for Frihavnsselskabet, L. Nr. 44, 31 Marts 1891 § 3 b (kræver tillige dansk Undersaatsforhold), jfr. Konc. Nr. 87, 27 April 1892 § 12.

n. Medlem af Søretterne uden for Khbvn., L. Nr. 72, 12 April 1892 § 2.

o. Udsendt Konsul eller Vicekonsul, L. Nr. 92, 14 April 1893 § 7, jfr. Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 3.

3. Derimod udfordres Indfødsret ikke for at kunne:

a. Blive Oldemand eller Forstander for et Lav, Indfødsrettens § 9.

b. Erholde Karakter og Rang, K. Prom. 30 Marts 1776 § 6.

c. Blive Skolelærer, K. Skr. 25 Marts 1786 (i Reg. t. Reskriptsaml. under Fremmede), K. og U. M. Skr. 7 Decbr. 1861.

d. Erholde akademiske Grader, Fund. 7 Maj 1788 Kap. 5 § 6, Fr. 9 Jan. 1824 § 6.

e. Blive Medlem af Kunstakademiet, Fand. 28 Juli 1814 §§ 9, 85.

f. Erholde midlertidig Konstitution i et Embede, Resl. 9 Decbr. 1820, 24 April 1827.

g. Erholde Prædikat af Hofkunstner eller -haandværker, Resl. 8 April 1828, jfr. Rtk. Skr. 13 Oktbr. 1827 med Note.

h. Deltage i Konkurrence om et ledigt Professorat ved Universitetet, Resl. 24 Febr. 1855.

4. Af Indfødsret betinges fremdeles:

a. Jomfruers og Fruers Adgang til Stiftelser og Klostre, Indfødsrettens § 9.

b. Ordentligvis Adgangen til Beneficier ved Universitetet, Bkg. 20 Decbr. 1833 § 4, Reglm. 11 Febr. 1848 § 3 Nr. 1.

c. Adgang til at faa den almindelige Betaling for Forelæsninger eller Øvelser ved Veterinær- og Landbohøjskolen nedsat, L. 8 Marts 1856 § 3.

d. Adgang til Kunstakademiets Rejsestipendier og Konkurrence til sammes Præmier, Bkg. 28 Juli 1857 §§ 29, 31, jfr. Bkg. Nr. 5, 9 Jan. 1883 § 26, Nr. 16, 24 Jan. 1887 § 27.

e. Valgret og Valgbarhed til:

Færøernes Lagting, L. 15 April 1854 §§ 2, 3.

Det vestindiske Kolonialraad (eller 5 Aars Ophold paa Øerne), L. 27 Novbr. 1863 §§ 18, 19.

Rigsdagen, Grl. 28 Juli 1866 §§ 30, 31, 35, 38, Valgl. 12 Juli 1867 §§ 1, 7, 47, 48.

Kbhvns. Borgerrepræsentation, L. 23 Decbr. 1865 §§ 1, 2.

Sogne- og Amsraadene, L. 6 Juli 1867 §§ 3 og 35, 26 Maj 1868 § 36.

Byraadene i Købstæderne og Ligningskommissionerne samme Steds, L. 26 Maj 1868 §§ 6, 22.

Derimod er Indfødsret ikke nogen Betingelse for Valgret og Valgbarhed til Handelspladsernes Kommunalbestyrelser, L. 23 Decbr. 1861 §§ 3, 4. Er ikke nogen Betingelse for Valgret og Valgbarhed til Kommunalrepræsentationen, Ligningskommissionen og Revisorbestillingen i Marstal Handelsplads, Bkg. Nr. 114, 18 Oktbr. 1878 §§ 3, 4, jfr. 29, 31. — (Ikke heller til det islandske Alting, de islandske eller færøiske kommunale Repræsentationer).

5. Den, der ikke har Indfødsret, maa opfylde visse særlige Betingelser for at erholde Borgerskab eller Næringsbevis, L. 29 Decbr. 1857 § 2 Nr. 4, Nr. 73, 23 Maj 1873 § 1. — Jfr. derimod

om den Næring, hvortil den nævnte Næringsadkomst ikke kræves, Ind. M. Skr. 26 Jan. 1853, 7 April 1865.

Ang. Anvendelsen af L. Nr. 54, 25 Marts 1871 om, at indfødte, der have erhvervet fremmed Statsborgerret, ikke kunne udøve de til Indfødsretten knyttede Rettigheder, paa Retten til at erhverve Næringsadkomst, Ind. M. Skr. Nr. 109, 5 Maj 1877.

6. En Person af fremmed Adel erholder ikke dansk Adelsret ved den i Indfødsrettens Meddelelse bestaaende Naturalisation, Noten t. J. M. Skr. 18 Oktbr. 1865.

7. Ang. dens Betydning med Hensyn til Værnepligten, L. 6 Marts 1869 § 1, Nr. 40, 4 April 1873. Se nærmere Værnepligt 3.

8. Justitsministeriets Bemyndigelse til at bestemme, at visse fremmede skulle udsendes eller udvises af Landet, er blandt andet betinget af, at paagældende ikke har Indfødsret, L. Nr. 52, 15 Maj 1875 § 13. — Med Hensyn til Indfødsrettens Betydning ved fremmedes Udvisning se fremdeles Hertugdømmerne.

9. Indskærpet Hærens Myndigheder at vaage over lagttagelse af Indfødsrettens Bestemmelser med Hensyn til Betjening, Kdg. Nr. 29, 1881, Punkt 11 (M. R. og i U. L. f. 1881 S. 191 Noten).

10. Giver Ret til Fiskeri paa dansk Søterritorium, L. Nr. 56, 5 April 1888 § 1.

11. Med Hensyn til Hjemsendelsen af trængende Udlændinge, der ere gifte med en Person, som har Indfødsret, mærkes Bkg. Nr. 160, 18 Avg. 1888 Art. 6 (Deklaration med Sverrig), jfr. Ind. M. Cirk. Nr. 174, 7 Septbr. s. A.

12. Indfødte udleveres ikke til en fremmed Stat, Konvention med Spanien i Bkg. Nr. 80, 22 Maj 1890 Art. 1.

13. Udlændinge, der erholde samme, vinde Forsørgelsesret her, og om deres Forsørgelsessted i saa Tilfælde, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 23. Jfr. Forsørgelsessted K 3, jfr. F 2 d. Hjemsendelse III.

14. For saa vidt og saa længe Danske ikke ifølge Lovgivningen kunne udøve de til samme knyttede Rettigheder, fordi de ere blevne Statsborgere i et fremmed Land, tabe de ogsaa deres Forsørgelsesret her i Riget, samt om deres Forsørgelsessted, naar de paany indtræde i disse Rettigheder, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 24, jfr. § 58.

15. Betinget Adgang til Alderdomsunderstøttelse, dog at ogsaa Kvinder ved Ægteskab med en Mand med Indfødsret erhverve saadan Adgang, L. Nr. 69 af s. D. § 1. Se Alderdomsunderstøttelse 5 c, 9 b 2det Stykke.

16. Den, der ikke har Indfødsret, maa opfylde visse særlige Bestemmelser for at erholde Bevis som Skibsfører, Sætteskipper og Fiskeskipper, L. Nr. 40, 25 Marts 1892 §§ 9 c, 10 c, 20 c, jfr. 18, jfr. med Hensyn til Førere af islandske Skibe L. 26 Oktbr. 1893 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.) §§ 7 c, 8, 10.

17. Ang. sammes Betydning med Hensyn til Retten til at lade Skibe fare under dansk Flag, Sælov Nr. 56, 1 April 1892 § 1.

18. Se Hertugdømmerne 2, 7, 8, 11.

Indførsel, se Eksekution og Udlæg. Eksekutions- og Udlægsforretninger. Porte.

Indførselsforbud.

1. De Forbud, som gives i ældre Lovbestemmelser mod visse Haandværksarbejders eller andre Varers Indførsel, maa anses som ophævede ved den senere Toldlovgivning, jfr. K. Skr. 22 April 1819, 8 Avg. 1829. Jfr. Hatte 1.

Indførsel af brændt Kaffe og Kaffesurogater tillades, Pl. 9 Juni 1847 i Begynd.

Se Kortstemplingsafgift 1.

2. Ang. forskellige bestaaende Indførselsforbud, se Almanaker 1. Husdyr I B. Krigskontrabande 4 (f. Vest.). Tændstikker.

3. Mod Genstande, der ere Efterligning af Mønt, Pengesedler m. m., L. Nr. 154, 30 Novbr. 1874 § 2, jfr. § 3.

4. Mod Hunde til Forebyggelse af Hundegalskab, L. Nr. 141, 30 Novbr. 1876 § 2.

5. Ang. at Justitsministeriet kan udstede Forbud mod Indførsel af smitteførende Genstande, Karantænel. Nr. 97, 2 Juli 1880 § 32, jfr. §§ 24, 26, 38.

6. Ang. Udvidelse af Justitsministeriets Myndighed til at forbyde Indførsel af smitteførende Genstande, L. om Foranstaltninger mod Kolera Nr. 40, 30 Marts 1885 § 10. Med Hensyn til Karantænelovgivningens Indførselsforbud kan derhos mærkes nævnte Lovs §§ 4, 5, 7, 8.

Se Karantænevæsenet A 3 h samt om de enkelte Indførselsforbud B.

7. Mod Efterligninger af Postfrimærker, L. Nr. 152, 9 Decbr. 1889.

8. Med visse Arter Margarine, L. Nr. 43, 22 Marts 1897 §§ 4—7, jfr. § 8, og om Margarineost § 9. Se tidligere L. Nr. 57, 1 April 1891 §§ 4, 5, 17, jfr. om Margarineost § 9, samt L. Nr. 53, 5 April 1888 § 5.

9. Til Forebyggelse af smitsom Sygdom blandt Husdyrene,

derom handler L. Nr. 105, 14 April 1893 §§ 14, 16, jfr. 15, jfr. tidligere L. 29 Decbr. 1857 § 9. Se Husdyr I B samt Hundegalskab 1.

10. Efter nogle af de under Kød 3 anførte Sundhedsvedtægter tillades Indførsel til de paagældende Købstæder kun af Kød, der ikke er sønderdelt ud over en nærmere bestemt Grad. (Efter andre af disse Vedtægter medfører en større Sønderdeling kun, at Kødet ikke maa stemples og følgelig ikke sælges).

Se videre Kartofler 1 (fra Amerika). Pressen 6 (ang. fremmede Skrifter). Ræve 3 (Færø.). Tændstikker 1 b.

Indførselstold.

1. Tarifen for dennes Beregning, L. 4 Juli 1863 og alfabetisk Varefortegnelse af 23 Marts 1864, jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1864. Om Krigsskatstillæget, se Krigsskat 1, sidste Sætning.

Med Hensyn til Toldfrihed for Hampeolie og Afgift af finske Trævarer samt Skibe af Fyrretræ, se Bkg. 27 Febr. 1864, jfr. L. 22 Decbr. 1850 § 1 og alfabetisk Varefortegnelse 23 Marts 1864.

Med Hensyn til Sukker, se L. Nr. 57 og Bkg. Nr. 58, 28 Marts 1871 samt Toldv. Cirk. Saml. Nr. 1, 1871, a, jfr. L. Nr. 27, 21 Marts 1873.

Disse Bestemmelser ere satte ud af Kraft ved Bkg. Nr. 21, 24 Marts 1875, hvis § 1, jfr. § 3, giver Regler for, hvilke Beløb der skal erlægges.

Med Hensyn til Afgiften af Stensalt og Skibe, Skattedir. Cirk. Nr. 34, 7 Marts 1874 b—c.

Se Finlandske Trævarer 3. Skibe 9.

2. Almindelige Bestemmelser ang. Toldens Opkrævning, L. 4 Juli 1863 §§ 2—12.

3. Undtagelser fra Tarifen, §§ 13—19 ibd.

Tillæget for Salt i svenske Skibe er hævet ved L. 23 Decbr. 1864, jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1865 e.

Se i øvrigt under Nationer, de mest begunstigede. Toldfrihed.

4. Ang. Toldens Kreditering, L. 4 Juli 1863 §§ 20—24 (ang. Kreditoplag, §§ 20—23, jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1864 til § 23 — Sukkerrafinaderiernes Kredit, § 24, jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1864).

Se i øvrigt Kreditoplag.

5. Ang. Tilbagebetaling af erlagt Indførselstold (Udførselsgodtgørelse), L. 4 Juli 1863 §§ 25—29.

a. Udførselsgodtgørelse for Sukker og Sirup, § 26, jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1864, Bkg. 30 Juni 1870 og Nr. 58,

28 Marts 1871 § 3, Skattedir. Cirk. Nr. 130, 31 Maj 1873 § 4; for Trælast, § 28, jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1864; for Spirituosa, § 29, jfr. L. 5 Avg. 1864 §§ 1 og 3, 24 Febr. 1865; for de til indenlandske Fabriker anvendte Materialier se Udførselsgodtgørelse.

b. Under hvilke Betingelser saadan Tilbagebetaling i Henhold til L. 4 Juli 1863 § 25, 2det Stykke kan ventes bevilget, Nr. 1, 1882, c ibd.

c. Med Hensyn til Udførselsgodtgørelsen for Sukker og Sirup forbliver det ved Bkg. 30 Juni 1870, Bkg. Nr. 21, 24 Marts 1875 § 2.

d. Om Udførselsgodtgørelsen for Spirituosa (indenlandsk tilvirket og indført) ere ny Regler givne ved L. Nr. 50, 12 April 1881 §§ 2, 3, jfr. om Ophævelsen af ældre Bestemmelser § 4. Om Beregningen af Foustagernes Indhold, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 4, 1881, a.

Om Udførselsgodtgørelse for rensset Spiritus svarende til Indførselstolden af den raa Spiritus, L. Nr. 38, 31 Marts 1882. — Om Betingelserne for de i Henhold hertil udfærdigede Bevillinger, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1883, b.

e. L. Nr. 38, 31 Marts 1882 om Udførselsgodtgørelse for her rensset Spiritus svarende til Indførselstolden af den raa Spiritus skal vedblivende gælde, L. Nr. 40, 29 Marts 1887, jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1887, c.

f. L. om Udførselsgodtgørelsen for Spirituosa Nr. 50, 12 April 1881 er hævet ved L. om Brænderiafgiften Nr. 47, 1 April 1887 § 52, jfr. § 51, og afløst af Bestemmelserne i denne Lovs § 35.

Instruktion for Toldopsynet ang. Behandlingen af Spiritus, der agtes udført mod Afgiftsgodtgørelse, med tilhørende Tabel for Godtgørelsens Beregning, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 6, 1887.

g. Se Udførselsgodtgørelse 1 (Tilbagebetaling af Materialtolden).

h. Herved kan mærkes L. om Ølskat Nr. 50, 1 April 1891 § 12, jfr. § 16.

i. Ang. Udførselsgodtgørelsen for Sukker og Sirup, Bkg. Nr. 126, 12 Avg. 1891.

k. Om Udførselsgodtgørelsen for Spirituosa mærkes Instr. i Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1892 § 21.

l. Paa Materialier m. v. til Anlæg af Jernbaner m. m., se Toldfrihed 4.

m. Se Ankomstattester 2.

n. Indskærpet, at det er en givet Regel, fra hvilken Undtagelser i Almindelighed ikke kunne forventes bevilgede, at Tilbagebetalinger af erlagt Told eller Afgift, der ere tilstaaede ved Varers Udførsel, maa kræves udbetalte inden 4 Uger efter Udførselen, lige som at deslige Tilbagebetalinger, der indrømmes ved Resolution fra Generaldirektoratet, efter at Udførselen af de paagældende Varer har fundet Sted, maa kræves udbetalte inden 4 Uger efter Resolutionens Meddelelse, Skattedir. Skr. 13 Maj 1896 (Tidskr. f. Toldv.).

6. Bestemmelser vedkommende Tharaen, L. 4 Juli 1863 §§ 31—41, jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1864. Jfr. nedenfor 17.

7. Ang. Betingelserne for toldfri Tilbageførsel i Henhold til L. 4 Juli 1863 § 18 af udførte Varer, der sendes tilbage som uafsatte, Bkg. 11 Novbr. 1873 (U. L.).

8. Ang. Fortoldning efter Skibets Drægtighed af Trælastladninger, som ere bestemte til at losses ved flere Toldsteder, Skattedir. Cirk. Nr. 187, 31 Maj 1871 § 2.

9. Ang. Fradrag for vedladede Tagspaan i Trælastladninger, som fortoldes efter Skibets Drægtighed, Skattedir. Cirk. Nr. 34, 7 Marts 1874, a. Jfr. nedenfor 12.

10. Af strandede Skibe, Skibsredskaber og -inventarier, om sammes Beregning ere Regler givne ved Toldv. Cirk. Saml. Nr. 1, 1880, b.

11. Ang. Opmaaling af Dækslasten ved Trælastladningers Fortoldning efter Skibets Drægtighed, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 1, 1875, b.

12. Ang. Anvendelsen af Bestemmelsen om Fradrag for Tagspaan i Bundter, vedladede Trælastladninger (jfr. foran 9), Nr. 6, 1875, a ibd.

13. Ang. Fortoldning af Kulladninger efter Skibes Drægtighed, Nr. 3, 1876 ibd.

14. Ang. en Forandring i Bestuvningsreglm. 29 Decbr. 1838 med Hensyn til Dampskibe, Nr. 3, 1880, b ibd.

15. Om Fortoldning af Kulladninger efter Skibets Drægtighed, naar Ladningen delvis omlades i andet Skib til fremmed Sted, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 1, 1884, b, jfr. Nr. 1, 1889, b.

Forandring af Fortoldningen af Stenkul, Kokes og Cinders, L. Nr. 32, 26 Marts 1896, jfr. Bkg. Nr. 33, 27 s. M.

16. Indskærpet, at der ved Afgiftens Beregning ikke gives Afdrag i Bruttodrægtigheden for Rum til Ophold for Besætningen, naar samme findes bestuvet med andet end Mandskabets personlige Ejendom, og at der skal gøres Anmeldelse om saadan ulovlig

Bestuvning til Politiet og Hovedkontoret for Skibes Maaling og Registrering, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 1, 1884, c.

Ang. hvor vidt Maskin-, Kedel- eller Akselrummet i Dampskibe maa benyttes til Førsel af Fragtgods eller paa anden Maade, Nr. 2, 86, d ibd.

17. Ang. en Nedsættelse af Tharaen for Sukker, indført i Fougstager af visse lette Træsorter eller udført i samme fra Kreditoplag, Nr. 3, 1884, a ibd. Jfr. foran 6.

18. Ang. Beregningen af Fragtomkostninger, naar Fortoldninger efter Værdi sker efter Faktura med Tillæg af disse Omkostninger og Assurance, Nr. 3, 1887, e ibd.

19. De paa Frihavns territoriet fremstillede Produkter skulle ved Indførsel til dansk Toldomraade være underkastede de ifølge den almindelige Toldtarif til enhver Tid gældende Bestemmelse, L. Nr. 44, 31 Marts 1891 § 12. Ligesaa Varer i Almindelighed, der fra bemeldte Territorium indføres til dansk Toldomraade, Konc. Nr. 87, 27 April 1892 § 19.

Ang. at Fartøjer kommende fra Københavns Frihavn ved Kontrolstederne ved Indsejlingen til Fjorde med Hensyn til Afgivelse af Deklaration osv. ville være at behandle som alle andre fra Udlandet ankommende Skibe, Skattedir. Skr. 10 Juni 1895 (Tidskr. f. Toldv.).

Ang. at der skal svares Told af den i Frihavnen fremstillede Elektricitet, naar den føres til Toldindlandet til Forbrug der, Skattedir. Skr. 26 Oktbr. 1895 (ibd.).

20. Paa Øl, Mjød og Maltekstrakt, ang. sammes Forhøjelse, L. Nr. 50, 1 April 1891 § 25, Nr. 37, 1 April 1896, jfr. Nr. 79, 11 Maj 1897.

21. Paa Sukker, Mallas og Sirup, Chokolade og Stenolje, ang. dens Nedsættelse, L. Nr. 51 af s. D.

22. Ligeledes paa Korkpropper, L. Nr. 263, 24 Novbr. 1893.

23. Ang. Forandring i Nr. 1, 1869, b ibd. om Fortoldning af Tømmerladninger i Dampskibe efter disses Drægtighed i Henseende til Fradraget for Maskinrum med Tilbehør, Nr. 3, 1890, b ibd.

24. Paa Færøerne. Om en Indførselsafgift af Vin, Brændevin, Spiritus og Øl, L. Nr. 44, 30 Marts 1892 Kap. 1. Herved mærkes:

a. Vejledning med Hensyn til Beregningen af Afgiften af Spiritus er givet ved J. M. Cirk. Nr. 107, 24 Maj 1892.

b. Ang. Toldvæsenets Forhold med Hensyn hertil ved Skibes Udklarering til Færøerne, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1892, b.

25. Paa Island.

A. Indførselsafgift af Brændevin og andre Spirituosa samt Øl. (Se Brændevinsafgift 25).

a. Ny Regler om Afgiftens Størrelse m. m. af Spirituosa, samt at Indførselsafgift ogsaa skal svares af Øl, L. 11 Febr. 1876 (Nr. 13 i Till. t. Lovt.) smh. med L. 7 Novbr. 1879 (Nr. 39 ibd.).

b. Ang. Afgiftens Erlæggelse af de med Dampskibe indførte Varer, L. 24 Avg. 1877 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.), jfr. forel. L. 21 Febr. s. A. (Nr. 5 ibd.).

c. Med Hensyn til strandede Varer mærkes L. 14 Jan. 1876 (Nr. 2 ibd.) § 16.

d. Med Hensyn til Fr. 26 Febr. 1872 (Nr. 14 ibd.) mærkes Skiftel. 12 April 1878 (Nr. 9 ibd.) § 34, jfr. §§ 56, 81, 90, 91.

B. Om en Indførselsafgift af Cigarer og Tobak, L. 11 Febr. 1876 (Nr. 14 ibd.) smh. med Bkg. 16 s. M. (Nr. 16 ibd.), jfr. L. 9 Avg. 1889 (Nr. 13 ibd.).

C. Om en Indførselsafgift af Kaffe og Kaffesurogater samt Sukker og Sirup, L. 9 Avg. 1889 (Nr. 12 i Till. t. Lovt.).

ad A, B og C.

a. Paalagt Toldstederne ved Udklarering af Skibe til Island at opføre disse afgiftspligtige Varer i Toldsedlerne, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1876, a.

b. De Byfogederne og Sysselmændene for Oppebørselen til-lagte Gebyrer beholde de ubeskaarne, L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 34 i Till. t. Lovt.) § 2, jfr. Reglm. 25 Maj 1878 (Nr. 12 ibd.) § 1. Jfr. nedenfor e.

c. Ang. Oplysning om saadanne Varer i Toldsedlen ved Skibes Udklarering til Island, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1891, h.

d. Ang. Berigtigelsen af Toldafgifter, L. 22 Maj 1890 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.). Ved denne Lov indrømmes der Købmænd en vis Henstand med Tolden af Varer, som sættes under Politimesterens Forvaring, altsaa en Slags Kreditoplæg.

e. Ang. de Politimestrene tilkommende Procenter for at indkræve Indførselsafgift af Spirituosa, Tobak, Kaffe og Sukker, L. 2 Febr. 1894 § 12 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.). Jfr. foran b.

26. St. Thomas. Ang. Told- og Skibsafgifter, Anordn. 23 Oktbr. 1885 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.). Om midlertidige Forandringer i Anordn. om Told- og Skibsafgifter 23 Oktbr. 1885 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.), Anordn. 14 April 1893 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.). Anordn. 14 April 1893 udstrækkes til at gælde yderligere i 5 Aar fra 1 April 1895 at regne, Anordn. 15 Febr. 1895 (Nr. 3 ibd.).

27. Om Toldbegunstigelser, se Toldfrihed. Jfr. Nationer, de mest begunstigede.

Se Kreditoplag. Omløbere I 9 (skulle ikke betale Tolden af konfiskerede Varer). Skibe 9. Toldvæsenet, særlig 21 (Toldens Omskrivning i Kronemønt). Vrag 8 (en Indberetning om løst indstrandet Gods).

Indkaldelse (Tilsigelse).

1. I private og offentlige Politisager, se Aftens Varsel 3, 5. Stævning E. Vidner 7.

Ang. Gebyret for Indkaldelser i private Politisager, Pl. 1 Maj 1822 § 4 a, 28 Febr. 1845 § 1 a. Se Politisager V B 1 a.

2. I smaa Gældssager, se Stævning F.

Ang. Gebyret for disse Indkaldelser, Fr. 6 Avg. 1824 A § 1 og B.

3. Til at paahøre Doms Afsigelse, se Domme 15.

Ang. Gebyret for saadan Indkaldelse, se ltr. b ibd. og Gæsteret III 3.

4. Til Forligskommissionerne, se Forligsmægling A 3. Jfr. Forligskommissioner A 9, 28.

5. Til Landvæsens- og Overlandvæsenskommissionerne, L. 30 Decbr. 1858 §§ 5—7, 14, 15, 19. Se Landvæsenskommissioner.

Til Landvæsenskommissionerne og Overlandvæsenskommissionen paa Færøerne, L. Nr. 54, 1 April 1891 §§ 3—5, 7, 10.

6. Af Militære til Møde ved civile Retter og omvendt, se Militær Jurisdiktion D 6—8.

7. Af Personer, hvis Opholdssted er ubekendt, se Separation 14. Skilsmisse 6 a. Stævnevarsel 1.

8. Efter Konkurslovens § 48, se Konkursboer 6.

9. Af Personer, der ere berettigede til Uddeling eller Understøttelse af Legater og Pladser i Stiftelser, se Legater II A 3 og Stiftelser I 2.

10. Ang. andre præklusive Indkaldelser, se under Prækclusion.

11. Visse Indkaldelser ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 n og o.

12. Til Arvinger og Legatarer paa Skifte, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 14, 17, 23, 59, 78, jfr. 56, 57, 82, 83, samt Proklama II (Arveproklama). Jfr. Adg. f. Færøerne Nr. 30, 14 Jan. 1876 Nr. 8, 9 og 12. Se Skiftesamlinger.

Til Kreditorer i Dødsboer og andre Boer, der ikke behandles som Konkursboer, fornævnte Skiftel. § 23, jfr. §§ 56, 82, 83, og Proklama I.

Af Kreditorerne i et Konkursbo, ang. at et efter Skyldnerens egen Begæring afsagt Konkursdekret kun kan hæves, inden saadan Indkaldelse har fundet Sted, L. Nr. 66, 15 April 1887 § 2.

Med Hensyn til Indkaldelse af Arvinger, Legatarer og Kreditorer paa Island i alle Boer, ogsaa Konkursboer, se Skiftel. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 14, 17, 23, 58, 77, jfr. 55, 56, 81, 90, 91, og Proklama.

Om Skifteindkaldelsers Bekendtgørelse paa Færøerne, se Skifte 43. — Jfr. ogsaa Stævningsmænd B 5 (Kbhvn.s Amts søndre Birk).

13. Til Vandsynsmændenes og Landvæsenskommissionernes Forretninger i Henhold til L. om Vands Afledning og Afbenyttelse Nr. 63, 28 Maj 1880, se Lovens §§ 7, 10, 18, 34, 35, 43, 57, 63, 85.

14. Af Debitorer i Anledning af Realisation af stillet Haandpant, Konkursl. § 155, L. f. Island 4 Novbr. 1887 (Nr. 24 i Till. t. Lovt.) § 1.

15. I forskellige Tvangsavktioner vedkommende Forhold, derom handler L. Nr. 66, 9 s. M. §§ 15 (jfr. 19), 20, 21, 27, 29, 33, 41, jfr. f. Færøerne Adg. Nr. 62, 12 April 1892.

16. Ang. Indkaldelse af Ejeren af bjerget Skib eller Gods, se Bjergning B 11—15. Vrag 1.

Se Forligskommissioner A 9, 28. Forældelse I 3 a, d. Hævd 15. Militær Jurisdiktion D 6 (Indkaldelse af militære til civil Ret).

Indkaldelse af værnepligtige til Tjeneste.

1. Derom handler Værnepligtsl. 6 Marts 1869 §§ 26—37, Hærl. 6 Juli 1867 §§ 11, 12, 21, 23, 30, 32, 148, L. om Søværnet 24 April 1868 §§ 1—3, 5, 10, 43 a.

Til Hæren, derom handler Till. t. Hærl. Nr. 106, 25 Juli 1880 §§ 2—5, 10, og Adg. om Tjenesteomgangen Nr. 126, 8 Avg. 1881, Tillægsl. til Hærl. Nr. 63, 13 April 1894 §§ 2, 3, 7 og Anordn. om Tjenesteomgangen Nr. 46, 1 Marts 1895.

Til Søværnet. Af Lægdsrullemandskabet, L. Nr. 69, 28 Maj 1880 §§ 3, 4, 6, 18, 24, og af det befarne Mandskab af Sørullen, § 8. Se fremdeles Lovens §§ 19 (værnepligtige Befalingsmænd under Krigsberedskab), 58 (værnepligtige Haandværkere m. fl.).

2. Som Bidrag til Anvendelsen af Bestemmelsen i Værnepligtslovens § 27 om, at de yngste Aargange i Reglen skulle indkaldes først, mærkes Krigs M. Skr. 30 Juli 1856.

3. Andragender om Forandringer i den ved Sessionerne be-

stemte Følgeorden derved kunne ikke bevilges, J. M. Cirk. 13 Decbr. 1852.

Nogle i det sjællandske Jernbaneselskabs Tjeneste værende Betjente, henhørende til Forstærkningsmandskabet, fritoges dog for den dem overgaaede Indkaldelse, J. M. Skr. 19 Febr. 1864.

4. Fandt under forrige Krig Sted, forinden Tjenestepigten efter almindelige Regler var begyndt, L. 31 Marts 1864 (S. 153).

5. Lægdsforstanderne og Lægds mændene skulle under Straf af Bøde drage Omsorg for, at de indkaldte Soldater afgaa i rette Tid fra Lægdet, Pl. 15 Oktbr. 1830 § 3. Jfr. K. Cirk. 19 Jan. 1819 § 1.

6. Med Hensyn til, hvilket Mandskab der skal indkaldes til Deltagelse i de større Øvelser kan mærkes Krigs M. Skr. 9 Febr. 1881 (M. R.).

7. Ang. Indkaldelse af menige, der i Henhold til Straffelovens § 32 ere fjernede fra deres Afdeling og hjemsendte under denne Fjernelse, Krigs M. Skr. 30 Avg. 1883 (M. R.).

8. Værnepligtige, der have Rejsetilladelse til Udlandet i den Tid, hvori Lejrsamlingerne eller andre Øvelser afholdes, og som ikke ere vendte tilbage hertil Landet, forinden Indkaldelsesordrene udsendes, skulle ikke indkaldes til disse Øvelser, Krigs M. Skr. 17 Novbr. 1874 (M. R.), 21 April 1879 (M. R. — ang. Kbhvn.s Væbning).

Det her anførte om, at værnepligtige med Rejsetilladelse til Udlandet, som ikke ere vendte tilbage, forinden Indkaldelsesordrene til Lejrsamling eller andre Øvelser ere udstedte, ikke skulle indkaldes til disse, gælder ikke i saadanne Tilfælde, hvor Tilladelsen udløber inden Øvelsens Begyndelse, Krigs M. Skr. 20 Avg. 1891 (M. R.).

Ang. hvor vidt værnepligtige med Rejsetilladelse, der omfatter det Tidsrum, hvori saadanne Øvelser falde, kunne indkaldes til senere Øvelser, hvori de ellers ikke skulde have deltaget, Krigs M. Skr. 30 Juni 1892, 14 Septbr. 1893 (begge i M. R.).

9. Til Erstatning for tilfældig Afgang, om hvor vidt og hvorledes den skal ske, Krigs M. Skr. 24 Juni 1876, 28 Novbr. 1881 (ang. Befalingsmandselever), 6 Decbr. s. A. (ang. Artilleriregimenternes Trænkonstabler) — alle i M. R. Se Hæren 8 (ang. Straffelovens § 32).

10. Artilleriafdelingerne skulle ikke indkalde Mandskab til Erstatning for de menige, der efter Adg. Nr. 126, 8 Avg. 1881 C 1 e afgives til Trænafdelingen, Krigs M. Skr. 8 Septbr. 1882 (M. R.).

11. Af hjemsendte værnepligtige, der have begaaet militære Overtrædelser, for at de kunne tiltales, dømmes og straffes, omtales i Krigs M. Skr. 7 Febr. 1874 (Nr. 1 i Till. t. M. T. A f. 1874). Se videre nedenfor 14.

At der tilkommer de saaledes indkaldte Lønning under Indkaldelsen, Krigs M. Skr. 13 Jan. 1876 (M. R.).

12. Derved skal det tjenstgørende Mandskab ved Gendarmerikorpsen forbigaaes, Krigs M. Skr. 6 Novbr. 1885 (M. R.).

13. Mandskab af Fodfolksbataillonernes 3dje yngste Aargang kan ikke indkaldes til større Øvelser, selv om det ikke tidligere har deltaget i det normerede Antal af disse, Krigs M. Skr. 12 Juni 1884 (M. R.).

14. Ang. Indkaldelse i den Hensigt derved at bringe paagældende under militær Jurisdiktion, se Militær Jurisdiktion A 6 f, g, i og m. Jfr. ovenfor 11.

15. Et Tyendes, for mere end 6 Uger, berettiger Husbonden til straks uden Opsigelse at afskedige det, L. 10 Maj 1854 § 41 Nr. 17, jfr. § 42.

16. Ang. hvorledes de ved Provinspostkontorerne ansatte Postekspedienter blive stillede derved, kan mærkes Postv. Overbestyr. Cirk. Nr. 211, 21 Septbr. 1889 Nr. 1 i Slutn.

17. Ang. at Udsendelsen fra Justitsministeriet til Udskrivningskresene af Rekrutfordelingen til Fodfolket fremtidig vil blive fastsat til en Ugestid ind i Februar i Stedet for som hidtil til Slutningen af Januar, for at Rytterregimenterne kunne vinde Tid til at begære Erstatning for Afgang blandt sammes Rekruter, samt at saadan Erstatning skal rekvireres snarest muligt, Krigs M. Skr. 29 Febr. 1892 (M. R.).

18. Derved skulle Mødebefalingerne medbringes, J. M. Cirk. Nr. 83, 31 Maj 1893 § 2.

19. Ang. Indkaldelse til Dækning af tilfældig Afgang, se Hestepassere 3. Hærstyrke, den dansk-vestindiske 7 f.

20. I Tilfælde af Mobilisering (Krigsberedskab).

a. Ang. hurtigst mulig Indkaldelse af Mandskabet ved Hærens Mobilisering, J. M. Cirk. 18 Jan. 1861.

b. Om Indkaldelse under særlige Forhold af Mandskab m. m. ved Hæren og Søværnet (ved telegrafisk Mobiliseringsordre), Adg. Nr. 145, 4 Decbr. 1886, jfr. J. M. Cirk. Nr. 55 og 56, 2 Maj 1887. Se nedenfor d—f og Indkaldelsesordre.

c. Ang. en Udsættelse for de ved Statstelegrafen og Statsbanedriften ansatte værnepligtige af Hæren med i Tilfælde af

Mobilisering at give Møde efter de for dem udstedte Indkaldelsesordrer, Krigs M. Skr. 30 Maj 1888 (M. R.). Jfr. nedenfor e.

Om Indkaldelse af det ved Statsbanerne ansatte maanedslønnede Personale mærkes tillige det tidligere Lønningsreglm. Nr. 88, 5 Maj 1887 § 12 om sammes Virkning med Hensyn til deres Stilling og Lønning. Se nu L. Nr. 52, 26 Marts 1898, der ikke indeholder en tilsvarende Bestemmelse.

d. Om Indkaldelse i Tilfælde af Krigsmagtens Mobilisering ere ny Bestemmelser givne ved Adg. Nr. 130, 26 Maj 1893, jfr. Instr. Nr. 80, 29 og Nr. 81, 30 s. M. Se nedenfor e og f.

e. Ang. Udsættelse med Møde i Mobiliseringstilfælde for de ved Udskrivnings-, Jernbane-, Telegraf- og Søtransportvæsenets eller lignende Virksomheders Tjeneste værende værnepligtige, fornævnte Adg. Nr. 130, 1893 § 9.

Nærmere Regler om denne Udsættelse ere givne ved ligeledes ovennævnte Instr. Nr. 80, 1893 (jfr. Kdg. Nr. 60, 1893, 3 i M. R.) for:

1) Søtransportvæsenets vedkommende, § 17. — J. M. Cirk. Nr. 173, 12 Avg. 1891 er hævet, § 20.

2) Statsbanernes, de private Jernbaners og Statstelegrafvæsenets vedkommende, § 18 smh. med Best. 18 Decbr. 1893 (i Søværnets Lovsaml.).

3) Indkaldte Lægds mænd, Instruksens § 19, jfr. Instr. Nr. 81, 30 Maj 1893 § 8.

4) Fast ansatte Funktionærer hos Lægdsforstandere og Udskrivningschefer, fornævnte § 19.

f. Bevis derfor, som Lægdsmanden i Tilfælde af Mobilisering skal udfærdige for enhver værnepligtig, der efter hans Skøn er indkaldt, men ikke i Besiddelse af anden Legitimation til at kunne godtgøre sin Ret til Fribefordring, derom handler oftnævnte Adg. Nr. 130, 1893 § 8 smh. med Instr. Nr. 80 s. A. §§ 8 — med tilhørende Skema —, 9, 16, Nr. 81 s. A. II 2, §§ 3, 6.

g. Se nedenfor 22 l og 23 e.

21. Ang. Indkaldelse af en tidligere ulovligt udebleven værnepligtig, der i 1890 erhvervede amerikansk Borgerret, men som siden den Tid i over 2 Aar havde opholdt sig her i Landet, da han ikke længere paa Grund af sin tidligere Naturalisation kunde gøre Paastand paa at blive behandlet som amerikansk Borger, Krigs M. Skr. 11 April 1894 (M. R. og i Suppl. t. den lille Lovsaml.).

Ang. hvorledes der vilde være at forholde med en værnepligtig, der, inden han modtog Indkaldelsesordre, men efter at

være behandlet paa Session, uden Tilladelse afrejste til Amerika, hvor han opnaaede Borgerret, men derpaa vendte tilbage her til Landet og efter Ansøgning blev indkaldt, Krigs M. Skr. 18 Maj 1895 (M. R.).

Tillige udtalt, at Værnepligt her i Landet først kan aftjenes, naar den paagældende har opgivet en af ham i de forenede amerikanske Stater erhvervet Naturalisation, ibd.

22. Ang. Udeblivelse derefter.

a. Ang. hvorledes Lægds mænd og Lægdsforstandere skulle forholde sig, naar en indkaldt ikke kan møde paa Grund af Sygdom, Pl. 15 Oktbr. 1830 §§ 3, 4, K. Cirk. 5 Septbr. 1835, og ang. søværnepligtige, J. M. Cirk. 30 Avg. 1856. Jfr. nedenfor m Nr. 2.

b. Naar de til egentlig Krigstjeneste indkaldte Rekruter ikke kunne møde senest inden 3 Uger efter den befalede Mødetid, skulle de tilbageholdes og beordres til Møde ved næste ordentlige Eksercerskole ved samme Afdeling; Militærarbejdere kunne derimod ogsaa i dette Tilfælde afgives til Tjeneste, J. M. Cirk. 15 Jan. 1855, Krigs M. Cirk. 31 Marts s. A., Skr. 21 Juni 1871 (M. R.). — Naar søværnepligtige ikke kunne møde inden 1ste Juli, skal deres Indkaldelse ophæves, J. M. Cirk. 30 Avg. 1856.

Naar det er ønskeligt, at en modvillig Udebleven efter denne Tid straks afgives til Tjeneste, kan saadant ske efter Indstilling til Justitsministeriet, J. M. Cirk. 15 Jan. 1855 § 3. Jfr. Resl. 1 Novbr. 1815. — De modvillig udeblivende søværnepligtige skulle straks afleveres til Hvervingen, J. M. Cirk. 30 Avg. 1856 i Slutn.

c. Det anses ikke som for sildigt Møde, naar en indkaldt ved at benytte Jernbane eller Dampskib vel kommer paa den rette Mødedag, men efter det fastsatte Klokkeslet, J. M. Cirk. 1 Juni 1870 § 4 (D. T. S. 393).

De til Hæren indkaldte skulle møde Kl. 1 Eftermiddag paa Mødedagen, Krigs M. Skr. 31 Avg. 1883 (M. R.).

Det anses vedblivende ikke som for sildigt Møde, naar en indkaldt ved at benytte Jernbane eller Dampskib vel kommer paa den rette Mødedag, men ikke kan komme før Kl. 1, Krigs M. Skr. 28 April 1887 (M. R.).

d. Ulovlig, ang. Tiltale og Straf derfor, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 § 28 og ang. forlods indkaldte befarne § 37, jfr. §§ 41, 48; se ogsaa §§ 33, 36 og ang. Udeblivelse fra Mønstringer § 46, jfr. Krigs M. Skr. 10 Febr. 1857.

Den Soldat, der modvillig (som Eks. paa Modvillighed anføres foregivet Sygdomstilfælde) udebliver efter Indkaldelse, skal

inddrages — om fornødent afhentes ved militær Kommando — og krigsretlig dømmes som for Desertion og til 1 Aars forlænget Tjenestetid for hver Udeblivelse, Pl. 20 Oktbr. 1818, 15 Oktbr. 1830 § 4, jfr. K. Cirk. 11 Septbr. 1832, Krigs M. Skr. 20 Decbr. 1858 (M. R.).

Udebliver en Frimand over den tilladte Tid uden at melde lovligt Forfald, straffes han som Desertør, Krigsart. Br. f. Landtj. ved Søetaten 29 Juli 1756 § 612.

Ang. Tiltale og Straf for søværnepligtiges ulovlige Udeblivelse, Fr. 8 Jan. 1802 § 62, K. Prom. 13 Juni 1812, J. M. Cirk. 30 Avg. 1856 i Slutn.

De hjemsendte værnepligtige straffes som for Rømning, L. Nr. 68, 7 Maj 1881 § 82 Nr. 1.

For de udskrevne værnepligtige, som udeblive efter første Indkaldelse, § 98 ibd.

Forel. L. Nr. 224, 2 Novbr. 1885, hvis § 2 foreskrev Straf for at raade eller opfordre værnepligtige til ikke at adlyde Indkaldelsesordre, hævedes ved forel. L. Nr. 109, 19 Juni 1888.

Se Militær Jurisdiktion A 6 h og i. Mønstringer 3 c.

e. I ethvert Tilfælde af for sildigt Møde — ogsaa naar dette er begrundet i lovligt Forfald — skal den paagældende forblive saa mange Dage længere til Tjeneste, som han er udebleven, Pl. 15 Oktbr. 1830 § 3 c, 15 Juli 1836 II e, Armebef. 28 Maj 1855 § 1 (M. R.), jfr. Krigs M. Skr. 20 Decbr. 1858, Kdg. 30 Avg. 1862 § 8, 28 Juli 1868 § 8, 23 Febr. 1870 § 4 (alle i M. R.).

Værnepligtige, der udeblive paa Grund af, at de sidde i Varetægtsarrest eller udstaa Frihedsstraf, maa betragtes som havende havt lovligt Forfald, men skulle eftertjene den forsømte Øvelse, Krigs M. Skr. 27 Avg. og 16 Novbr. 1885 (M. R.).

f. At Afdelingerne fremdeles straks ved Eksercerskolens Begyndelse skulle meddele Udskrivningskresene Underretning om, hvilke af de indkaldte Rekruter der møder, samt naar nogen udebleven senere møder, Krigs M. Skr. 5 Juli 1879 (M. R.).

g. Ang. den senere Indkaldelse til de større Øvelser af de efter saadan Indkaldelse udeblevne, Kdg. Nr. 41, 1883, Punkt 5 (M. R.).

h. At de til Orlogsværftet indkaldte, for sildig mødte befarne ordentligvis ikke modtages efter Femtedagen fra Mødetiden, Best. 23 Maj 1884 (i Till. t. Søværnets Lovsaml. f. 1884).

i. Efter Indkaldelse til fortsat Øvelse.

Værnepligtige, der have undladt at give Møde efter Indkaldelse til fortsat Øvelse, maa ikke uden Ministeriets Tilladelse

genindkaldes til andre Tider end de for de større Øvelser fastsatte, Krigs M. Skr. 18 April 1887, jfr. Skr. 24 Jan. 1888 (begge i M. R.), jfr. Skr. 28 Febr. 1889 (ibd.).

Naar en saadan værnepligtig er bleven antruffen, indkaldt og straffet for Udeblivelsen, men derefter atter hjemsendt for senere at indkaldes til Aftjening af den forsømte Øvelse, da skal Afdelingen, naar saadan Indkaldelse vil falde efter det Tidspunkt, paa hvilken paagældendes Aargang skal overføres til Forstærkningen, herom underrette Udskrivningskresen (for at forhindre, at Overførelsen finder Sted), Krigs M. Skr. 10 Febr. 1891 (M. R.).

Værnepligtige af Sundhedstropperne, der uden lovligt Forfald ere saaledes udeblevne og ikke senere mødte, maa indkaldes ud over det normerede Antal Sygepassere, Krigs M. Skr. 18 Novbr. 1892 (M. R.).

Ang. at de udeblevne skulle holdes til Tjeneste saa længe, at de komme til fuldt ud at erstatte det ved Udeblivelsen eller Udeblivelserne forsømte Antal Dage, selv om den Indkaldelse, hvori de deltagte, er af kortere Varighed, Krigs M. Skr. 3 Oktbr. 1893 (M. R.).

k. At Omkostningerne ved de udeblevnes Tilstødebringelse ved Politiets Foranstaltning skulle refunderes af vedkommende militære Afdeling, ikke af Udskrivningsvæsenet, J. M. Cirk. Nr. 168, 29 Novbr. 1887.

l. I Tilfælde af Mobilisering, Adg. Nr. 130, 27 Maj 1893 § 8, Instr. Nr. 80, 29 s. M. §§ 10, 15, Nr. 81, 30 s. M. §§ 6, 7, jfr. Anordn. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 §§ 11, 12, jfr. J. M. Cirk. Nr. 56, 2 Maj 1887 II 5, 6. Jfr. foran 20 og nedenfor 23 e.

m. Indberetninger herom:

1) Troppeafdelingerne skulle give Udskrivningscheferne Meddelelse om, hvilke af de indkaldte Rekruter der møde, J. M. Cirk. 15 Jan. 1852.

2) Lægdsforstanderne skulle uopholdelig indberette til Revisionen igennem Udskrivningskresene, naar nogen indkaldt værnepligtig ikke kan give Møde i rette Tid, J. M. Cirk. 22 Febr. 1858, Nr. 73, 22 Marts 1873 § 4.

3) Udskrivningscheferne skulle give vedkommende militære Avtoriteter Meddelelse om, naar en indkaldt værnepligtig ikke kan møde, J. M. Cirk. 30 Avg. 1856.

4) Ved Slutningen af hver Session skulle Udskrivningscheferne indberette til Revisionen, hvilke af de paa de tidligere Sessioner udskrevne der endnu ikke have givet Møde ved deres Afdelinger, J. M. Cirk. 19 Juni 1858.

5) Udskrivningscheferne skulle indberette til Revisionen, naar en indkaldt Militærarbejder eller en til Forplejningskorpset hørende værnepligtig ikke kan give Møde, J. M. Cirk. 11 Jan. 1859, 30 April 1868 (D. T. S. 509), 27 Febr. 1869 (D. T. S. 237).

6) Ang. Indberetning fra Udskrivningscheferne til vedkommende militære Afdelinger om Antræffelsen af værnepligtige, der uden lovligt Forfald have undladt at give Møde til fortsat Øvelse, J. M. Cirk. Nr. 162, 28 Avg. 1888.

n. Se Forstærkningen 5. Mønstringer. Værnepligtige 9 (bortrømte).

23. Ang. de indkaldte værnepligtige.

a. Bestemmelserne om, at de skulde marchere under militær Kommando, forandres, K. Cirk. 19 Febr. 1793, Rtk. Cirk. 16 Marts s. A. Se Advarsel A 2 k.

b. Bønderne ved Marchruterne bør forsyne dem med Husly og Fødevarer mod Betaling, K. Cirk. 19 Febr. 1793.

c. Ang. hvilke Klædningsstykker m. m. Rekruterne skulle medbringe, Fr. 19 Febr. 1790, 31 Decbr. 1792, K. Cirk. 9 Febr. 1822, 22 Juni 1847.

d. Ang. den Hjælp, der skal ydes de i overordentlige Tilfælde indkaldte med deres Jorders Dyrkning samt ang. deres Familiers Underhold, se Krig A 4 og 5.

e. Ang. hvorledes de skulle forholde sig, naar Mobiliseringsordre er kundgjort, Adg. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 §§ 9, 12, og at de i saa Tilfælde have Ret til fri Befordring paa Statsbanerne og disses Dampskibe og Dampfærger og paa de private Baner og Skibe, med hvilke Overenskomst herom er truffet, samt betingelsesvis til Vognbefordring, §§ 4, 6, jfr. 8. Jfr. herved J. M. Cirk. Nr. 56, 2 Maj 1887. Se foran 20 og 22 l samt nedenfor g.

f. Ang. Foranstaltning til Opbevaring af deres Kasser og civile Tøj paa Kaserne, Krigs M. Skr. 12 April 1892 (M. R.).

g. Ang. hvorledes de skulle forholde sig, naar Mobiliseringsordre er kundgjort, fornævnte Adg. Nr. 130, 1893 §§ 7, 8, jfr. § 15, Instr. Nr. 81 s. A. § 2, og at de i saa Tilfælde have Ret til fri Befordring paa Statsbanerne og disses Dampskibe og paa de private Baner og Skibe, med hvilke Overenskomst herom er truffet, samt til fri Befordring med Baad og betingelsesvis med Vogn, nævnte Adg. §§ 8, 10 smh. med Instr. Nr. 81 §§ 2—4, jfr. Instr. Nr. 80 s. A. §§ 8, 9.

h. I Vedtægterne for anerkendte Sygekasser kan bestemmes, at der ydes Hjælp til et Medlems Børn, ogsaa naar han er indkaldt og i denne Tid er fritaget for at yde Bidrag til Kassen,

L. Nr. 85, 12 April 1892 § 20 Nr. 8. Jfr. for Færøerne Adg. Nr. 261, 24 Novbr. 1893 Nr. 7.

i. De militære Myndigheder kunne, naar der til dem fremkommer Begæring om at lade indkaldte værnepligtige afsone Bøder, der ere paalagte af civile Myndigheder, i Stedet for straks at lade saadanne Bøder afsone udsætte Sagen til de paagældendes Hjemsendelse for da at aflevere dem til de civile Myndigheder paa Stedet til Bødernes Afsoning, J. M. Skr. Nr. 161, 9 Juni 1894, Nr. 308, 15 Novbr. s. A.

k. Ang. hvor vidt en indkaldt værnepligtig, der ved Indkaldelsen var arresteret under en borgerlig Ret som skyldig i Falsk m. m., men mod hvem Aktionsordre ikke var udstedt inden Mødedagen, skulde afgives til Regimentet, Krigs M. Skr. 7 Decbr. 1894 (M. R. og Supplem. t. den lille Lovsaml.).

l. Ang. hvorledes der skulde forholdes med en til Dækning af tilfældig Afgang indkaldt Menig, som ifølge sit Lodtrækningsnummer stod for Tur til Indkaldelse, men først senere blev antruffen, Krigs M. Skr. 16 Avg. 1895 (M. R.).

m. Nærmere Regler for Afgørelser af Andragender fra hjemsendte værnepligtige om Forandring af Indkaldelse til Øvelse, Krigs M. Skr. 21 Maj 1896 (M. R.).

n. Ang. at de, der have ligget til fortsat Tjeneste som Menige i mere end 5 Maaneder, ere fritagne for at indkaldes til fortsat Øvelse mere end en Gang, Krigs M. Skr. 19 Avg. 1897 (M. R.).

o. Værnepligtige, der ere indkaldte, kunne kun benytte Tog eller Skib, der ankommer til Garnisonen paa Mødedagen efter det som Mødetid fastsatte Klokkeslet, uden derfor at betragtes som for sildig mødte, naar de ere berettigede til at faa godtgjort Befordring paa en Jernbane- eller Dampskibslinje, ad hvilken Tog eller Skib fra det Punkt, hvor deres Rejse paa denne Linje begynder, ikke ankommer til Garnisonen paa Mødedagen mellem Kl. 12 Nat og det ovenfor ommeldte Klokkeslet, Krigs M. Skr. 2 Juni 1898 (M. R.).

p. Se videre: Bompeng B 5 c. Færgevæsen I 10 a. Offer I 2 m (om de skulle betale samme). Skifteretterne B 9 (hvor Skifte efter afdøde indkaldte skal afholdes). Skolelærere IV 5. Vielse I 1, 9de Stk. Vielsebrev 6.

24. Af befarne, se Søværnepligtige.

Se fremdeles Befalingsmandselever 6 (ang. Sekondløjtnanter). Hæren 24 o (ang. en midlertidig kasseret, genindkaldt Rekrut). Indkaldelsesordre. Kokoppeindpodning 7.

Militær Jurisdiktion. Militærarbejdere. Ombud 5 (hvor vidt de afbrydes ved Indkaldelse). Rejsepenge I. Rømning I. Stilling 2. Sundhedstropperne 3 (Indkaldelsestiden). Underlæger 3. Værnepligt. Værnepligtige.

Indkaldelsesordre.

1. Ang. deres Udstedelse fra de militære Afdelinger, samt at samtlige Avtoriteter, som de passere, lige fra Troppeafdelingerne til Lægdsmanden skulle forsyne dem med Underskrift, Kdg. 6 Febr. og Krigs M. Skr. 25 Marts 1861 (bøge i M. R.).

2. Skulle paategnes af Lægdsforstanderen med Navns Underskrift og Betegnelse af hans Egenskab som Lægdsforstander, K. Cirk. 5 Oktbr. 1846.

3. Ang. en Forandring i deres Affattelse, J. M. Cirk. 10 Decbr. 1866 § 2 (D. T. S. 1114).

4. Kunne kun under ganske ekstraordinære Omstændigheder eller efter særlig Bemyndigelse udsendes ved Ekspres, J. M. Cirk. 15 Febr. 1866 § 4 (D. T. S. 357). Jfr. J. M. Cirk. 31 Oktbr. 1867 § 2 (D. T. S. 1246).

5. Indskærpet, at de uden Ophold skulle befordres til deres Bestemmelsessted, J. M. Cirk. 31 Oktbr. 1867 (D. T. S. 1247).

6. Ekstraordinære, til Brug under ekstraordinære Forhold og beroende hos Lægdsforstanderne, medens de almindelige Indkaldelsesordrer bero ved Afdelingerne:

a. Ang. Indførelsen deraf, Kdg. 14 Juli 1866, 8 Febr. 1868, 1 Marts s. A. § 8, 16 Jan. 1871 § 6 (alle i M. R.).

b. Ang. deres Udstedelse for permitteret Mandskab af Artilleriets Trænkompagni, Krigs M. Skr. 10 Juli 1867 (M. R.), og for Reservebataillonerne, Kdg. 28 Juli 1868 § 6 (M. R.).

c. Skal ikke udfærdiges for en værnepligtig Sergent, der er sat udenfor Nummer, idet han som fremdeles henhørende til Afdelingens Krigsstyrke maa indkaldes ved sammes Foranstaltning, Krigs M. Skr. Nr. 471, 11 Juli 1871.

d. Ang. sammes Udfærdigelse for værnepligtige faste Befalingsmænd, der afgaa som saadanne, Krigs M. Skr. Nr. 476, 21 Avg. 1871.

e. For udstationerede Distriktsheste, se Distriktsheste 14 og nedenfor k.

f. Ang. for hvilket Mandskab de skulle have, at de for hjemsendte Befalingsmænd, der atter tages til Tjeneste, skulle indfordres til Tilintetgørelse m. m., J. M. Cirk. Nr. 243, 17 Decbr. 1874.

g. Skulle ikke udfærdiges for Bornholms Væbning, Krigs M. Skr. 21 Juni 1877 (M. R.).

h. Ang. deres Udfærdigelse for Underlæger og Underdyrlæger (derunder hjemsendte Reservelæger og Reservedyrlæger), Krigs M. Skr. 3 Juni 1878 (to — M. R.).

i. Se Rejsepenge I 1 b.

k. Ekstraordinære Indkaldelsesordrer til Brug under særlige Forhold for alt hjemsendt Mandskab af Hær og Søværn samt de udenfor vedkommende Garnison udstationerede Stamheste, hvilke Ordre alle skulle bero hos Lægdsmændene, ny Regler herom ere givne ved Adg. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 § 3, jfr. §§ 4, 9—12, smh. med J. M. Cirk. Nr. 55 og 56, 2 Maj 1887. Jfr. ang. Hærens Heste Hæren 20 f Nr. 7 og 21 særlig litr. h. Se nedenfor 7.

l. At disse Indkaldelsesordrer for værnepligtige, der overføres til Forstærkningen, men efter Overførelsen forblive ved samme Afdeling, ordentligvis ikke skulle tilbagesendes Afdelingerne, J. M. Cirk. Nr. 170, 3 Septbr. 1888.

m. Se nedenfor 7.

7. De ekstraordinære Indkaldelsesordrer til Brug under særlige Forhold ere for det hjemsendte Mandskabs vedkommende udrykkelig afskaffede ved Adg. Nr. 130, 28 Maj 1893 § 5, jfr. § 15, Bkg. Nr. 132, 27 s. M. § 1, J. M. Cirk. Nr. 83, 31 s. M. §§ 4, 7, 8, og ere for de udstationerede Stamhestes vedkommende bortfaldne ved Anordningens § 11, jfr. nævnte Cirk. Nr. 83 § 4, Kdg. Nr. 26, 1893, 3 (M. R.). — Adg. Nr. 145, 6 Decbr. 1886 er hævet ved Anordningens § 15 og Bkg. Nr. 183, 24 Juli s. A., jfr. J. M. Cirk. Nr. 155, 26 s. M.; fremdeles ere J. M. Cirk. Nr. 243, 17 Decbr. 1874, Nr. 55 og 56, 2 Maj 1887 og Nr. 170, 3 Septbr. 1888 hævede ved Instr. Nr. 80, 29 Maj 1893 § 20.

Jfr. J. M. Bkg. Nr. 132, 27 Maj og Nr. 260, 17 Novbr. 1893.

I Stedet for disse Indkaldelsesordrer er nu traadt Mødebefalinger, der bero i de vedkommende værnepligtiges egen Besiddelse, se nærmere herom fornævnte Adg. 1893 §§ 5, 8, 12, 15, jfr. Instr. Nr. 80, 29 Maj s. A. §§ 9, 13, 16, 20, Nr. 81, 30 s. M. §§ 3, 6.

Tillæg til J. M. Bkg. 27 Maj og 17 Novbr. 1893 om Mødebefalinger (Soldaterbøger), Bkg. Nr. 18, 16 Febr. 1897. Om Indførelse af ekstraordinære Indkaldelsesordrer, Anordn. Nr. 166, 7 Decbr. 1898.

Om Mødebefalingerne mærkes fremdeles.

a. Ang. den første Udlevering af samme til det hjemsendte Mandskab m. fl. ved en Mønstring i November 1893, Kdg. Nr.

131, 26 Maj 1893 § 1, jfr. J. M. Cirk. Nr. 83, 31 s. M. smh. med Cirk. Nr. 260, 18 Novbr. s. A. IV.

b. Nærmere Bestemmelser om dem ere givne ved Bkg. Nr. 132, 27 Maj 1893 med tilhørende Skemata, i hvis §§ 6 og 7 Forandring er sket ved Bkg. Nr. 260, 17 Novbr. s. A., jfr. J. M. Cirk. Nr. 260, 18 s. M. IV.

c. Ang. deres og Mødebefalingslisternes Udfærdigelse ved de militære Afdelinger m. m., Kdg. Nr. 26, 1893, 1, jfr. Kdg. Nr. 24 s. A. 2 (begge i M. R.).

8. I Indkaldelsesordrene til Rekruterne optages en Opfordring til dem om at lade sig revaksinere inden Mødetiden, Krigs M. Skr. 2 Juni 1877 (M. R.).

9. Ang. Angivelse deri af Mødetiden, nemlig Kl. 1 Eftermiddag, og at de som Regel ville være at udsende senest 6 Uger før Mødedagen, Krigs M. Skr. 31 Avg. 1883 (M. R.).

Se fremdeles Indkaldelse af værnepligtige. Militærarbejdere. Mødebefalinger.

Indkaldte værnepligtige, se Indkaldelse.

Indkomstskat.

I. Til Statskassen.

Ved Lov 2 Juli 1870 blev en saadan Skat udskreven for 2 Aar.

Regler for Udskrivningen deraf, gældende for to Skatteligninger, bleve givne ved L. 2 Juli 1870, jfr. Vejledning 13 s. M.

Om Landets Inddeling i Skattekrese, Bkg. 21 Juli 1870.

Om Anvendelsen af Bestemmelserne herom mærkes: Ind. M. Skr. 30 Avg. 1870 (D. T. S. 682 — at alle ikke private Havne ere fritagne for Skatten), Rev. Dep. Cirk. Nr. 42, 18 Febr. 1871 (ang. Regnskabsførelsen), Skattedir. Cirk. Nr. 59, 10 Marts 1871 (ang. Terminen for Udpantnings Begyndelse), Nr. 101, 20 April og Nr. 127, 2 Maj 1871, jfr. Skattedir. Cirk. Nr. 296, 15 Septbr. s. A. (ang. Kommunernes Ansvar for Skatten fornemlig med Hensyn til uerholdelige Restancer), Nr. 101, 20 April 1871 (ang. Døds- og Fallitboer).

Se fremdeles: Ligningskommissioner D. Overskattekommissionerne.

Ved L. 25 Juli 1867 blev en overordentlig Indkomstskat paabudt for Aarene 1867—69. Jfr. J. M. Skr. Nr. 41, 9 Febr. 1871 (ang. Udpantningsfristen).

Jfr. Krigsskat.

II. Kommunal.

A. I København. Det Beløb, som Københavns kommunale Udgifter maatte gøre fornødent, og som ikke kan udredes af

Byens øvrige Skatter eller andre Indtægter, tilvejebringes ved en Indkomstskat, L. 19 Febr. 1861 (S. 180) § 5, jfr. §§ 6—23.

Derom mærkes L. Nr. 58, 1 April 1887 om Forandringer i og Tillæg til L. 19 Febr. 1861.

Ang. et Tillæg til samme som Bidrag til Sognekirkerne, L. Nr. 61, 1 April 1888 § 3.

Se Ligningskommissioner A. Overligningskommissioner I.

B. I Købstæderne udenfor København. Saadan Indkomstskat findes kun, for saa vidt der ved Skattevedtægterne efter L. 26 Maj 1868 §§ 25 og 35 er indført Regler, der gøre Formue- og Lejlighedsbeskatningen til en Indkomstskat, se under Formue og Lejlighed III 1.

III. Paa Island, L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.). Se Skatter 14.

Indkvartering.

1. Indkvarteringsvæsenet henhører under Indenrigsministeriet, Kdg. 24 Novbr. 1848 II, jfr. K. Skr. 9 Avg. 1843.

I Spørgsmaal vedrørende den ekstraordinære Indkvartering har dog Krigsministeriet den afgørende Myndighed, jfr. Intend. Skr. 4 Novbr. 1851 (M. R.).

Se Forplejningskorpset 1 c.

2. Sager herom skulle ej behandles ved Domstolene, men afgøres ved Overøvrighedens Resolution, K. Prom. 13 Febr. 1813. Jfr. nu Grl. 28 Juli 1866 § 72 sammenholdt med Ind. M. Skr. 5 Maj 1851 i Slutn., 24 Novbr. s. A. (findes i M. R. ved Slutningen af Krigs M. Skr. 7 Oktbr. 1851), 7 Juni 1856.

Jfr. Indkvarteringskommissioner 8.

3. Naar Ejeren af en Gaard, som Indkvartering er tildelt, er rejst bort og har tillukket Gaarden, bør Kvarter m. m. anskaffes paa hans Bekostning, K. Skr. 7 Jan. 1815.

4. Rskr. 15 Decbr. 1774 om, at Amtmanden skulde mulktene de til at modtage samme modvillige Beboere, er hævet ved den senere Lovgivning, J. M. Skr. 20 Septbr. 1851.

I saadanne Tilfælde kunne de paagældende enten direkte tvinges til at modtage Indkvarteringen eller andet Kvarter anskaffes paa deres Bekostning, lige som de ogsaa efter Omstændighederne ville kunne tiltales til Straf, ibd.

5. Kommunens Udlæg for at skaffe Kvarterer, hvor de af de kvarterpligtige præsterede ere blevne kasserede, kunne ikke inddrives ved Udpantning, J. M. Skr. 15 Avg. 1854. Nu kan

saadan Udpantning foretages, jfr. L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 5.

6. Maa ingen i Kolding paalægges at svare af den udenfor Byen beliggende Jord, Rskr. 8 Febr. 1724.

7. I Vordingborg skal Kæmneren forestaa Regnskabet derved, K. Prom. 18 Juni 1785. Ang. Godtgørelse til Regnskabsføreren over Indkvarteringen i Fredericia, K. Prom. 14 Febr. 1789.

8. Beboerne paa Kolding Slots Grund skulle deltage deri med Landet, ikke med Byen, K. Prom. 24 Febr. 1810. Jfr. Jurisdiktionsforholdene B 97.

9. Ang. Indkvartering af eller Kvarterpenge til Underofficerer og menige af Grænsetoldpolitikorpset, Organisationsplan 17 Jan. 1865 § 15. Se nu Organisationsplan Nr. 21, 11 Febr. 1876 § 15.

I. I København.

1. Ang. at Indkvarteringsbilletterne, som ej ved Anvisning blive betalte, hæfte paa Grunden og Ejendommen, og inden hvilken Tid Klage over Indkvarteringsligningen skal fremsføres, Fr. 29 April 1718.

2. Her gælde ikke de almindelige Bestemmelser om den ordinære Indkvartering — se Titelen til Fr. 15 Novbr. 1816 —, og Indkvarteringsvæsenet er ordnet paa en særegen Maade ved Rskr. 30 Novbr. 1764 og Pl. 25 Febr. 1765, Rskr. 16 Juli og 24 Septbr. 1784, Rskr. 7 og K. Prom. 24 April 1786 (begge i M. R.), jfr. Noten t. Resl. 31 Marts 1860. Jfr. Priv. 24 Juni 1661 § 5.

Fr. om den ekstraordinære Indkvartering 9 Maj 1806 blev med Hensyn til Underklassernes Indkvartering sat i Kraft der ved Pl. 21 Decbr. 1807, jfr. Pl. 7 Novbr. s. A. — Da Bkg. 17 Juli 1863 ved at sætte nævnte Forordning i Kraft ikke undtager København, maa den ogsaa være traadt i Kraft for samme, Ind. M. Skr. 28 Juli 1863. Jfr. Bkg. 9 Jan. og 12 Marts 1864.

En Fremstilling af Stadens Stilling med Hensyn til begge Arter Indkvartering findes i Højesteretsdom 29 Avg. 1871 (H. R. T. S. 326), jfr. Ind. M. Skr. 22 Novbr. 1864.

3. Den aarlige Ligning af det ved Pl. 25 Febr. 1765 fastsatte Indkvarteringsbidrag ophæves, og Bidraget gaar ind under Ligningsskatten, L. 20 Juni 1850 § 1 d, jfr. § 2. Jfr. K. Skr. 25 Juli 1820, 13 Marts 1821.

4. Rodemestrene skulle i Henseende til Indkvarteringen iagttage de Pligter, som ere paalagte Magistraten, Instr. 29 Decbr. 1814 IV § 2.

Ang. Godtgørelse til dem af Indkvarteringskassen i Stedet for Indkvarteringsfrihed, Rskr. 2 Jan. 1801.

5. Ang. Stadskonduktørens Forretninger dermed, Instr. 27 April 1856 § 8.

6. Lille Tuborg kan ikke belægges med Indkvartering fra København, men kun fra Amtet, K. Prom. 28 Maj 1812.

7. Ang. en ekstraordinær Anvendelse af Renterne af Brygger Halds Legat til Hjælp for Kbhvns. trængende Indvaanere til Indkvarteringen, Resl. 26 Oktbr. 1853. Se fremdeles om dette Legats Anvendelse under Pastorater 439 Y b og Rskr. 9 Juni 1819 § 4.

8. Overenskomst mellem Krigsbestyrelsen og Magistraten om Anbringelsen af de der garnisonerende Afdelinger i Tilfælde af Krigsberedskab 1 Juni 1876, 1 Avg. 1877 og 28 Avg. 1878 (i M. R. f. 1878 S. 49).

9. Regler for Udbetaling af Kvartergodtgørelsen til faste Underofficerer og ligestillede, Krigs M. Skr. 30 April 1886 (M. R.).

Se nedenfor IV samt Indkvarteringskommissioner 1.

II. Ordinær, i Købstæderne udenfor Kbhvn.

1. Er ordnet ved Fr. 15 Novbr. 1816. Jfr. Fr. for Hertugdømmerne 5 Oktbr. 1819.

Indledningen — jfr. § 31 — viser, at den er den eneste gældende Anordning herom, J. M. Skr. 20 Septbr. 1851.

Ang. Ligningen af Købstædernes Udgifter herved, Fr. 5 Maj 1683.

2. Fr. 1816 er forandret og nærmere bestemt ved følgende senere Lovbestemmelser:

a. Pl. 4 Decbr. 1818, hvorefter Eskadronssadelmagere skulle gives lige Kvarter som Kur- og Beslagsmede, og Kvarterpenge beregnes for dem med samme Beløb.

b. L. 29 Decbr. 1850 ang. den Købstæderne tilkommende Godtgørelse derfor; tillige giver Loven adskillige Regler om de forskellige Ydelsers Præstation.

Alle Ydelser og Præstationer, som det ikke ved Fr. 1816 udtrykkelig er paalagt Købstæderne at tilvejebringe, vil Militæretaten selv have at anskaffe og bekoste, § 2 i Slutn. Dette gælder ogsaa om Smaarekvisiter, der ikke udtrykkelig nævnes i Fr. 1816, f. Eks. Slibestene til Hakkelsemaskiner, Ind. M. Skr. 31 Marts 1853 ad 4 c.

c. L. 9 Decbr. 1861 ang. Anvisning af Kvarter med Enmandssenge og Godtgørelsen herfor til Købstæderne.

Saadant Kvarter bør saa vidt muligt anvises, Krigs M. Skr. 11 Juni 1872 (Nr. 12 i Till. t. M. T. A f. 1872).

d. Lønningsl. f. Hæren 25 Juli 1867 § 35, hvorefter den

Officerer og ligestillede ved Fr. 1816 — jfr. §§ 2 til 7, 10 — hjemlede Ret til at fordre Kvarter af Købstæderne bortfalder. Dette gælder ogsaa Retten til Staldrum, jfr. Staldrumsgodtgørelse.

Derimod erholde Underofficerer og ligestillede i de Garnisonsbyer, hvor Indkvartering sker efter Fr. 1816, fremdeles frit Kvarter i Henhold til denne Forordning, § 8 ibd.

3. Ang. Grænserne mellem den ordinære og den ekstraordinære Indkvartering.

a. Al Indkvartering udenfor de under Ligningen af Indkvarterings-Hjælpeskatten inddragne Købstæder er ekstraordinær, Intend. Skr. 4 Jan. 1856 (M. R. — ang. Frederikshavn).

Hirschholm By fritages for Indkvartering som Købstad, Bev. 9 Marts 1804.

b. Al Indkvartering, der ikke henhører til vedkommende Købstads faste Garnison, maa anses som ekstraordinær, K. Skr. 27 Oktbr. 1827, Bkg. 17 April 1861 (M. R.).

c. Som hørende til den faste Garnison — og altsaa som ordinær Indkvartering — maa anses:

1) Bortkommanderede Regimenters i Garnisonsbyerne tilbageblivende Depoter, K. Prom. 28 Septbr. 1811.

2) Det af de garnisonerende Afdelinger i Eksercertiden indkaldte Mandskab, K. Skr. 15 April 1826 (ang. Afgivelse af Eksercerplads til dette Mandskab).

3) Den Styrke, som en garnisonerende Afdeling indkalder til Deltagelse i Lejrøvelserne, Intend. Skr. 17 Avg. 1867 (i A. P. Møller Vejledning i den gældende Indkvarteringslovgivning S. 9), saa vel som ogsaa den saaledes indkaldte Styrke, naar den efter Lejrøvelserne forbliver ved Afdelingen, Krigs M. Skr. 2 Avg. 1870 (ibd.).

d. Reglerne om den ekstraordinære Indkvartering finder Anvendelse paa en for hele Hæren fælles Rekrutskole, der etableres i en Garnisonsby paa en Tid, da Fr. 9 Maj 1806 er sat i Kraft, derimod maa de almindelige, til de enkelte Afdelinger hørende Rekrutskoler anses som hørende til vedkommende Garnisonssteds faste Garnison, Ind. M. Skr. 8 Avg. 1863.

e. Naar enkelte af de i en Købstad garnisonerende Militære for en kort Tid henlægges i en anden Garnisonsby, skulle de anses som hørende til Styrken i denne sidste By, der ikke skal have Krav paa det egentlige Garnisonssted for saadan ekstraordinær Indkvartering, K. Skr. 20 Juni 1818.

4. Ang. Ordningen af Indkvarteringsvæsenet i Aalborg, og at

den de saa kaldte Lægdsværter hos de andre Indvaanere tilkommende Godtgørelse for Indkvarteringen kan inddrives ved Udpantning, K. Skr. 28 Febr. 1826. Jfr. Udpantningsl. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1.

Ang. Opførelsen af et Eksercer- og Depothus der, Rskr. 20 Decbr. 1796.

5. Ang. Anvendelse af Fr. 1816 paa Indkvartering af Vagtskibets Mandskab i Nyborg og Udredelsen af Omkostningerne derved, K. Skr. 22 Jan. 1833.

6. En Kavallerist bør i Reglen indkvarteres paa samme Sted som sin Hest, hvorfra kun maa afviges, naar det lokale og Indkvarteringsfordelingen gør en Afgivelse nødvendig, K. Skr. 11 Novbr. 1817.

7. Værtshusholdere maa ikke anvise deres Indkvartering Ophold i Skænkestuen, K. Skr. 8 Juni 1824.

8. Et Kvarter kan ikke kasseres, fordi der er Stengulv, Gen. Kom. Koll. Skr. 25 Avg. 1838 (M. R.).

9. Ang. Omfanget af Købstadens Forpligtelse til at forsyne de leverede Senge med Tæpper, og at der ikke tilkommer den indkvarterede Valget mellem Tæpper og Overdyne, Ind. M. Skr. 24 Decbr. 1859.

10. Der paahviler ikke Kvarterværterne nogen Forpligtelse til at forsyne Indkvarteringen med Kogekar, Intend. Skr. 17 Febr. 1862, Krigs M. Skr. 7 Juli 1871 (begge i M. R.).

11. Fulde Kvarterpenge skulle betales Indvaanerne i en Garnisonsby for et Tidsrum, hvor Garnisonen midlertidig var bortkommanderet, saaledes at Kvartererne skulde holdes aabne til atter at modtage den, K. Prom. 17 Maj 1788, 6 April 1793 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Indkvartering).

Godtgørelse vil ikke blive nægtet Kommunen for de ved Mandskabs Indlæggelse paa Sygehuset ledigstaaende Kvarterer, Ind. M. Skr. 19 Avg. 1865 (M. R.). Jfr. Intend. Skr. 25 Novbr. 1853 (M. R.).

12. Kan ordentligvis kun paalægges Ejere, dog at det offentlige ogsaa, naar et helt Hus er bortlejet, maa kunne holde sig til Lejerne, der da efter Omstændighederne kunne have Regres til Ejeren, K. Skr. 2 Marts 1822 ad 1, jfr. K. Prom. 10 Marts 1810. Se ogsaa Priv. 11 April 1685 § 7, Adg. 12 Juni 1722 § 4 (i Reskriptsaml.).

13. Det kan ikke ubetinget paalægges de Garnisonsbyer, der erholde Vandværk, uden særlig Godtgørelse at lade den bedre

Vandforsyning komme de til Militæretatens Disposition stillede Lokaler tilgode, Ind. M. Skr. 14 Avg. 1858.

Ang. Betalingen af Vandafgiften af Garnisonssygehuset i Aarhus, Krigs M. Skr. 7 Marts 1872 (M. R.). Jfr. nedenfor 19 i. f.

14. Ny Vindusruder i Lokaler, der ere stillede til Garnisonens Raadighed efter Fr. 1816, bekostes forskudsvis af vedkommende Købstad og optages paa de befaledede halvårlige Indkvarteringsopgørelser, Krigs M. Skr. Nr. 461, 2 Juni og Nr. 481, 26 Septbr. 1871.

15. Ang. at en Kommune ikke kan fordre Godtgørelse af Statskassen for Udgifterne ved Desinfektion af en Kaserne efter en Koppeepidemi, Krigs M. Skr. 8 Juli 1873 (M. R.).

16. Kvartererne kunne fremdeles paalignes Borgerne in natura, naar de enten ikke kunne tilvejebringes ved Licitation eller Akkord eller dog ikke til den fastsatte Maksimumsbetaling, der for et Kvarter med Enmandsseng er 2 Rdl. maanedlig (Udsigt givet til Forhøjelse af denne Betaling), Krigs M. Skr. 11 Juni 1872 (Nr. 12 i Till. t. M. T. A f. 1872) og Ind. M. Skr. 9 Avg. 1871 (i Noten sammesteds).

17. Det staar en Købstad frit for at give en højere Betaling for Kvartererne end den af Ministeriet approberede, men det overskydende maa da fuldt ud afholdes af Kommunens Kasse, fornævnte Skr. 1871.

18. Naar Kvarter udbydes ved Licitation, kan Byraadet bestemme, at der intet Hensyn tages til de kvarterberettigedes egne Bud, Ind. M. Skr. Nr. 445, 24 Jan. 1871 ad b, Krigs M. Skr. Nr. 453, 31 Marts s. A. § 3.

19. Ifølge Overenskomst mellem Indenrigsministeriet og Krigsministeriet har dette foreløbig overtaget en Del af de Præstationer, hvorfor fuldstændig Godtgørelse tilkommer Kommunerne efter L. 29 Decbr. 1850 § 2, mod at oppebære denne Godtgørelse, nemlig: a. Tilvejebringelse af Inventarium, Lys og Brændsel samt Udførelse af Vask og anden Rengøring ved Sygehuse og Vagter — b. Anskaffelse af de Staldrekvisiter, som det efter Fr. 1816 § 18 paahviler Byerne at tilvejebringe (derimod ikke de Rekvisiter, som Kvarterværterne skulle levere) samt de i § 19 ommeldte Rekvisiter, derunder ogsaa Belysning, til særegne Kavalleristalde, Ind. M. Cirk. 26 Novbr. 1861, jfr. Intend. Skr. 4 Decbr. s. A., 29 Juni 1865 (alle i M. R.), jfr. Ind. M. Skr. 2 Juli 1866 (Reskriptsaml.). Jfr. K. Skr. 23 Jan. 1880, hvorefter Rengøring af et Sygehus ikke paahviler Kommunen.

Rengøringsrekvisiter maa Kommunerne selv tilvejebringe, K. Skr. 18 Novbr. 1820 (ang. at de skulle levere Sand og Koste til Vagternes Rengøring), Krigs M. Skr. 6 Septbr. 1869 (M. R.); men Besørgelsen af større Rengøringsarbejder og Arbejder, der ej kunne paalægges Mandskabet, f. Eks. Latriners Rensning, ved Sygehuse og Vagter formenes indbefattet under de under a. ommeldte, af Krigsministeriet overtagne Ydelser, fornævnte Skr. 1869.

Reparation af en Hakkelsemaskine bekostes af Militæretaten, Intend. Skr. 15 Avg. 1867 (M. R.).

Frømdes har Krigsministeriet overtaget Anskaffelse og Vedligeholdelse af de til Vagtinventariet hørende Skilderhuse, Krigs M. Skr. 14 Oktbr. 1869 (M. R.).

De Inventariegenstande, som henhøre til de saaledes af Hæren overtagne Præstationer, maa betragtes som Statens, ikke Kommunernes Ejendom, Krigs M. Skr. 24 Decbr. 1870 (M. R.).

Krigsministeriet har overtaget Renholdelsen af Gadestrækningerne udenfor Sygehuse og Vagter i Garnisonsbyer, saaledes at Udgiften afholdes af de til overtagne Indkvarteringspræstationer bestemte Midler, Krigs M. Skr. 16 April 1885 (M. R.).

Ang. at Vandafgiften af Garnionssygehusene henhører til de af Krigsministeriet overtagne Præstationer, Krigs M. Skr. 5 Jan. 1893 (M. R.). Jfr. foran 13.

20. Kontrakter om Opførelse af Kaserner m. m. ere indgaaede med følgende Garnisonsbyer: Aarhus, Overenskomst 23 Septbr. 1873, jfr. Krigs M. Skr. 16 April 1874; Viborg, Overenskomst 4 Oktbr. 1873; Aalborg, Overenskomst 8 s. M.; Odense, Overenskomst 12 Novbr. s. A. (alle i M. R.).

Overenskomster af 25 April 1881 (M. R.) om Opførelse af Kaserner m. v. med Randers, Aarhus (til en Artilleri- og Trænafdeling) samt Fredericia.

Med Hensyn til disse og de øvrige kommunale Kaserner mærkes:

a. Om Hærens Overtagelse af den økonomiske Bestyrelse, Krigs M. Skr. 27 Marts 1877 (M. R.), jfr. Skr. 1 Juli 1882 (M. R.).

b. Benyttelsen af Kvarterer i samme kan i Tilfælde af Afskedigelse eller Dødsfald ikke tillades ud over den løbende Maaned, Krigs M. Skr. 6 Septbr. 1881 (M. R.).

c. Om hvor vidt det paahviler Kommunen at foranstalte Sneen bortkørt fra Kasernegaarden, Krigs M. Skr. 8 Febr. 1883 (M. R. — ang. Randers).

Overenskomst af 10 og 14 Maj 1887 (M. R.) om Tilvejebringelsen af manglende Kaserneetablissementer for Garnisonen i Aarhus.

Den gamle Ridehusgrund i Aarhus og sammes Forstrand maa tilfalde Byen, Krigs M. Skr. 19 Septbr. 1888 (M. R.).

Ny Overenskomst af 14 Avg. 1889 (M. R.) om Opførelse af Kaserneetablissementer i Odense.

Om de kommunale Kaserner, se videre Desinfektion 4. Kaserneportner.

21. Ang. den Kommunerne herfor tilkommende Godtgørelses Beregning i Kronemønt, Krigs M. Skr. 9 Juli 1874 (M. R.).

22. Forhøjelse af Godtgørelsen til Kommunen for Menigskvarterer med Enmandssenge, Krigs M. Skr. 6 Juli 1876 (M. R.).

23. Tilladt Nyborg at tilvejebringe Kvartererne ved Udbyden til fast Pris (4 Kr. 50 Øre à 5 Kr. maanedlig) i Stedet for ved Licitation, Krigs M. Skr. 30 Marts 1881 (M. R.). Ligeledes Odense (12 à 15 Øre daglig pr. Mand), Krigs M. Skr. 23 Marts 1882 (M. R.), og Aalborg (15 Øre daglig), Skr. 6 Decbr. 1883 (M. R.).

Tilladt Nyborg indtil videre at tilvejebringe Kvartererne ved Udbyden til fast Pris (12 à 15 Øre daglig pr. Mand) i Stedet for ved Licitation, Krigs M. Skr. 8 Juni 1885 (M. R.).

24. Ang. at vedkommende militære Avtoriteter, naar Kvarterer eller andre Lokaler, Øvelsespladser eller desl. forud vides at ville blive ledige, herom betimelig bør underrette Byraadet eller Indkvarteringskommissionen. Paa Grund af Undladelse heraf tillagt vedkommende Garnisonsbyer Godtgørelse for ubenyttede Kvarterer m. v., Krigs M. Skr. 10 Avg. (to), 28 s. M., 17 Oktbr. 1877 (alle i M. R.).

25. Indrømmet sædvanlig Godtgørelse for rekvirerede, men paa Grund af Udeblivelse ubenyttede Kvarterer, Krigs M. Skr. 1 April og 13 Novbr. 1882 (begge i M. R.). Men i førstnævnte Skrivelse udtalt, at Indenrigsministeriet ikke udtrykkelig kan sanktionere, at det tillades Afdelingerne fremtidig at tilbageholde i en passende Tid et mindre Antal Kvarterbillerter til eventuel Anvendelse for udeblevne m. fl., og at Kommunerne opføre de paagældende Kvarterer paa Indkvarteringsopgørelserne ogsaa for den Tid, de ikke ere blevne benyttede.

Om Beregning af Indkvarteringsgodtgørelse til en Købstad for nogle uafbenyttede Menigskvarterer samt for Mandskab, der paa Grund af Kasernelokalernes Desinfektion har været udlagt i Telt-lejr, Krigs M. Skr. 12 Novbr. 1883 (M. R.).

26. Tilladt, at der maatte udbetales to Rekruter af Forplejnings-

korpsset $3\frac{1}{2}$ Øre daglig pr. Mand i Stedet for Kvarter in natura, Krigs M. Skr. 3 April 1882 (M. R.).

27. Hvor vidt en Afdeling er berettiget til paa egen Haand uden Indkvarteringskommissionens Mellemkomst at omflytte en Mand fra det ham anviste til et andet ledigblevet Kvarter, Krigs M. Skr. 21 Maj 1880 (M. R.).

28. Af det nu ophævede militære Gendarmerikorps, derom mærkes forel. L. Nr. 215, 27 Oktbr. 1885 § 4, jfr. § 6.

Der tilkommer Gendarmene (o: menige) frit Kvarter efter Reglerne for Korporaler eller Kvartergodtgørelse 96 Kr. aarlig, Kdg. Nr. 55, 1885, 2 (M. R.).

29. Indrømmet Kvartergodtgørelse for en Del Befalingsmands-elever under en dem i Julen tilstaaet Orlov paa 8 Dage, Krigs M. Skr. 15 Septbr. 1887 (M. R.).

30. Ang. Kvarterernes Rumfang efter Belægningens Antal, og at Indholdet af de Konditioner, hvorefter Kommunen bortliciterer Kvartererne, ikke giver vedkommende Afdeling Ret til med Hensyn til disses Beskaffenhed at stille Fordringer, som gaa ud over, hvad Indkvarteringslovgivningen hjemler, Krigs M. Skr. 23 Oktbr. 1879 (M. R.).

31. Allarmpladser (Samlingspladser), se nedenfor Eksercerpladser.

32. Arrester, se nedenfor Vagtstuer samt Artiklen Vare-tægtspenge 7.

Vask af de deri benyttede Tæpper og Lagener er Kommunen uvedkommende, Krigs M. Skr. 17 Septbr. 1869 (M. R.).

Arrestlokaler, ang. Kommunernes Forpligtelse til at tilvejebringe samme, Krigs M. Skr. 20 Novbr. 1877 (M. R.).

Ang. Tilvejebringelse af Officers-Vagtarrester i nogle jyske Garnisonsbyer, Krigs M. Skr. 31 Juli 1888 (M. R.).

33. Brandstuer paahviler det ikke Kommunen at tilvejebringe, K. Skr. 12 Jan. 1843 ad 1, Ind. M. Skr. 13 April 1850, L. 29 Decbr. 1850 § 4.

34. Ang. Ydelse af Brændsel og Lys eller Erstatning derfor — Brændsels- og Lysepenge (Servicepenge) — til de indkvarterede, Fr. 1816 § 12.

a. Naar Brændsel og Lys leveres in natura maa det være et til den anordnede Pengegodtgørelse svarende Kvantum, K. Skr. 16 Juli 1822, Ind. M. Skr. 20 Maj 1868 (M. R.).

b. Det beror paa Kvarterværtens, ikke paa den indkvarteredes Valg at præstere Ydelsen in natura eller med Penge, Intend. Skr. 17 Febr. 1862 (M. R.), jfr. ogsaa tidligere Rskr. 14 Maj 1790.

c. Forpligtelse til at levere de i en Kommunen tilhørende Kaserne indkvarterede Rekruter Brændsel til Madkogning eller i Stedet for at godtgøre 24 Sk. maanedlig Aaret rundt for enhver indkvarteret paahviler Kommunen som Kvartervært uden særligt Vederlag, Ind. M. Skr. 20 Maj 1868 (M. R.).

d. Naar Krigs M. Skr. 4 Septbr. 1869 (M. R.) forudsætter, at Brændsel til Kogning kan leveres de paa en Kaserne indkvarterede usavet og uhugget, da var dette — som oplyst i A. P. Møller Vejledning i den gældende Indkvarteringslovgivning S. 24 — for det specielle Tilfælde begrundet i direkte kontraktmæssig Overenskomst mellem Militæretaten og en privat Entreprenør.

e. Til gifte Underofficerer:

Brændsels- og Lysepenge tilkomme deres Familier under Mændenes midlertidige Udkommando, Noten t. K. Skr. 29 Marts 1823, Ind. M. Skr. 23 Juni 1849.

Der tilkommer dem ikke dobbelte Brændsels- og Lysepenge, K. Skr. 29 Marts 1823, 2 Novbr. 1824, Ind. M. Skr. Nr. 445, 24 Jan. 1871. Jfr. derimod K. Skr. 16 Oktbr. 1819, se ogsaa K. Cirk. 16 Juli 1791.

f. Til en paa et Garnisonssygehus indkvarteret Oversergent, maa ikke opføres paa Indkvarteringsgodtgørelsen med et større Beløb, end Fr. 15 Novbr. 1816 § 12 hjemler, Krigs M. Skr. 10 Novbr. 1884 (M. R.).

35. Eksercer- og Samlingspladser, ang. Kommunernes Forpligtelse til Tilvejebringelse deraf, Fr. 1816 § 22, jfr. Rskr. 29 Juli 1843 (M. R.).

a. Ang. Godtgørelsen til vedkommende Købstad for deres Afbenyttelse, L. 29 Decbr. 1850 § 4, Krigs M. Skr. 5 April 1872 (M. R.).

b. Ang. Eksercerpladsernes Beliggenhed og Beskaffenhed, hvilke Jorder dertil bør anvendes og sammes Afstand fra Garnisonen, Rskr. 6 Decbr. 1780 sammenholdt med K. Skr. 21 Jan. 1845 (»passende Beliggenhed«), K. Prom. 7 Juni 1788 ($\frac{1}{4}$ Mil fra Garnisonen for et Infanteriregiment), Rtk. Cirk. 8 Jan. 1791, 7 Decbr. 1793 ($\frac{1}{4}$ Mils Afstand for Fodfolket, $\frac{1}{2}$ Mil for Rytteriet), Rskr. 29 Juli 1843 (M. R. — »passende Afstand«).

c. Ang. Eksercerpladsernes nødvendige Størrelse, Rskr. 6 Decbr. 1780, K. Prom. 31 Decbr. 1790 (1000 Al. i nogenlunde regulær Kvadrat til et Dragonregiment), Gen. Kom. Koll. Skr. 13 April 1841 (M. R., ang. Aarhus — til hvert Dragonregiment en Plads 1000 Al. lang, 800 Al. bred), Rskr. 29 Juli 1843 (M. R.).

— 50 Tdr. Land til et Dragonregiment og et Jægerkorps), K. Skr. 21 Jan. 1845 (ang. Fredericia — 60 Tdr. Land til to Batailloner og et Batteri), jfr. ogsaa i M. R. Intend. Skr. 17 April 1861 og Ind. M. Skr. 7 Decbr. 1868 (ang. Odense), 15 Septbr. s. A. (ang. Helsingør).

d. Kommunen maa lade den Forbedring foretage, som er nødvendig, for at en afgiven Eksercerplads kan blive aldeles brugelig til dens Bestemmelse, Rskr. 11 Marts 1838 § 2. Jfr. dog K. Prom. 27 Oktbr. 1787 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Indkvartering).

Ang. Forlæggelse af en Vej over en Eksercerplads, Gen. Kom. Koll. Skr. 22 Febr. 1840 (M. R.).

e. Ang. Eksercerpladser i Odense, K. Prom. 3 Juni 1786, Rskr. 21 Novbr. 1827 § 1, jfr. Rskr. 12 April 1793 § 4, K. Prom. 3 Juni 1786; i Aalborg, Rskr. 20 Decbr. 1796; i Slagelse, Rskr. 27 Decbr. 1809 § 2.

Den lille Eksercerplads ved Aalborg ejes af Byen, samt ang. Hærens Benyttelsesret af den, Krigs M. Skr. 15 Oktbr. 1873 (M. R.). Jfr. nedenfor g.

f. En Kommune anset pligtig til at aflægge alle Markveje og Vognspor over og al Græsning paa en saadan mod forhøjet aarlig Godtgørelse, Ind. M. Skr. 27 Decbr. 1873 (i A. P. Møllers Vejledning i den gældende Indkvarteringslovgivning 2den Udg. S. 78 Noten).

g. Den lille Eksercerplads ved Aalborg, om Ejendomsretten til samme, og om Kommunen er berettiget til Lejegotdgørelse for den, Krigs M. Skr. 28 Juni og 20 Oktbr. 1877 (begge i M. R.).

Den store i Aalborg, om Militæretatens Ret til at oppebære Indtægten deraf, Krigs M. Skr. 30 Avg. 1877 (M. R.).

h. Jfr. Hæren 22 g.

i. Ang. en Forandring af Grænsen for Eksercerpladsen i Fredericia, Krigs M. Skr. 11 Avg. 1888 (M. R.).

36. Forhørsstuer og Retslokaler maa Militæretaten selv tilvejebringe paa egen Bekostning, Ind. M. Skr. 10 Septbr. 1868 (i A. P. Møllers Vejledning i den gældende Indkvarteringslovgivning S. 14), jfr. Intend. Skr. 13 Septbr. 1866 og 26 Febr. 1867 (begge i M. R. — ang. Benyttelse af Lokaler paa Raadhusene i Nyborg og Aarhus, og at Militæretaten selv maa bekoste deres Opvarmning m. m.).

37. Gødningspladser og Gødning, se nedenfor Stalde.

38. Krudthuse er Kommunen forpligtet til at tilvejebringe,

Krigs M. Skr. 11 og 20 Jan. 1869 (i A. P. Møllers Vejledning i den gældende Indkvarteringslovgivning S. 52).

39. Magasiner til Brødkorn og Fourage, ang. Kommunernes Forpligtelse til Tilvejebringelse deraf, Fr. 1816 §§ 20, 21, jfr. § 28 og L. 29 Decbr. 1850 § 4.

a. Ang. Størrelsen af Fouragemagasinerne i de med Rytteri belagte Byer, K. Cirk. 2 Avg. 1843. Jfr. tidligere K. Skr. 5 Septbr. 1820, 14 Oktbr. 1837 ad 1.

b. Ang. det Varsel, hvormed et anvist Magasin kan opsiges Hæren, og Udredelse af Flytningsomkostningerne, Gen. Kom. Koll. Skr. 1 Novbr. 1845 (M. R.).

40. Munderingskamre. Kommunernes Forpligtelse efter Fr. 1816 §§ 3, 23 til Levering af dem er bortfalden ved Lønningsl. f. Hæren 25 Juli 1867 § 27.

41. Parolstuer, særskilte skal ikke anvises de udenfor Militæretatens Kaserner indkvarterede Afdelinger, Intend. Skr. 26 Febr. 1867 (M. R.).

42. Pudselokaler maa Militæretaten selv bekoste, Krigs M. Skr. 25 Jan. 1870 (M. R.).

43. Rengøring

af Kvartererne, derom gælder det samme som nedenfor under III 61 a er anført.

af Sygestuer og Vagtlokaler, se foran 19, 1ste og 2det Led.

44. Ridebaner ere Kommunerne ikke forpligtede til at afgive, K. Skr. 13 Febr. 1838, Resl. 11 Marts s. A. § 1.

45. Ikke heller Ridehuse, L. 29 Decbr. 1850 § 4. Jfr. med Hensyn til et Ridehus i Randers, Rskr. 14 Maj 1790, K. Prom. 31 Marts 1792.

46. Skilderhuse, se foran 19, 4de Led.

47. Skydebaner ere Kommunerne ikke forpligtede til at afgive, Intend. Skr. 18 Febr. 1856 (i Off. Meddelelser ved Rømer S. 23).

48. Stalde med Rekvisiter samt Belysning, om Kommunernes og Kvarterværternes Forpligtelse til Tilvejebringelse deraf, Fr. 1816 §§ 18—20, jfr. 12, 28. Se foran 19.

a. Spiltovene bør have en Brede af mindst 2 Alen, K. Prom. 6 April 1776, Gen. Kom. Koll. Skr. 14 Novbr. 1846 (M. R.).

b. Godtgørelse for Staldrum til indkvarterede Heste bør beregnes ogsaa i den Tid, disse ere paa Græs, K. Prom. 17 Maj 1788, Skr. 17 Febr. 1821. Se nedenfor k.

c. Det kan ikke paalægges Værterne at forsyne Staldene,

men derimod Foderkisterne med Laas, Gen. Kom. Koll. Skr. 29 Oktbr. 1814.

d. Særlige Gødningspladser skulle anvises i de vedkommende Gaarde, ibd., K. Skr. 20 Marts 1819.

Ang. hvor vidt en Købstad skal godtgøre Statskassen det ved Tilsidesættelse heraf lidte Tab, Krigs M. Skr. Nr. 469, 26 Juni 1871 (tillige ang. en Lempelse i Forpligtelsen til at anvises saadan Plads).

Jfr. nedenfor g.

e. Kommunen er pligtig til mod Godtgørelse efter L. 29 Decbr. 1850 § 2, 1ste Sætn. at anvises særskilte Sygestalde med Rekvisiter, uanset at Stald leveres til hele Stykken af Regimentets Heste, K. Skr. 21 Novbr. 1839, Ind. M. Skr. 31 Marts 1853 og 4 a.

Godtgørelsen for en saadan Stald, hvori flere Spiltove vare udtagne for at skaffe større Aflukker, maatte beregnes efter det oprindelige Antal Spiltove, Ind. M. Skr. 31 Jan. 1862 (M. R.).

f. Ang. Omfanget af Kvarterværternes og Kommunernes Forpligtelse til at levere Rekvisiter og Belysning dertil efter Fr. 1816 §§ 12 i Slutn., 18 og 19, samt ang. Beregning af Erstatningen, Ind. M. Skr. 22 Septbr. 1855.

g. Den derved faldende Gødning bortselges til Fordel for Statskassen, Lønningsl. 25 Juli 1867 § 40. Jfr. med Hensyn til Gødningen ved Sygestalde Intend. Skr. 22 Febr. 1868 (M. R.).

Gødningen skal bortføres saa ofte fornødent, og Købstadens Indvaanere have ingen Forkøbsret til den, K. Prom. 15 Febr. 1812, Gen. Kom. Koll. Skr. 29 Oktbr. 1814, K. Skr. 26 Juni 1819, jfr. Intend. Skr. 9 Novbr. 1867 Nr. 4 (M. R.).

h. Til Heste, der ere mistænkte for smitsom Sygdom (Snive), om den Kommunen for samme tilkommende Godtgørelse, Krigs M. Skr. 30 Jan. 1875 (M. R.).

i. Ang. Kommunens Forpligtelse til at tilvejebringe Staldrum til nogle til midlertidig Benyttelse af Officerer af et Fodfolksregiment afgivne Heste, Krigs M. Skr. 30 Marts 1883 (M. R.).

k. Godtgørelse for Staldrum kan beregnes ogsaa for den Tid, Hestene have været paa Græs, Krigs M. Skr. 29 April 1886 (M. R.). Jfr. foran b.

l. Som en Undtagelse approberet, at der var beregnet saadan Godtgørelse for nogle Heste, indmønstrede til Afgivelse til en anden Afdeling, Krigs M. Skr. 19 Juli 1886 med Note (M. R.).

49. Svømmepladser ere Købstæderne ikke forpligtede til

at tilvejebringe, L. 29 Decbr. 1850 § 4. Jfr. derimod K. Skr. 29 Novbr. 1834.

50. Sygelokale med Tilbehør, Lys og Brændsel skulle Kommunerne tilvejebringe, Fr. 1816 § 15, jfr. § 28 og L. 29 Decbr. 1850 § 4. Se foran 19.

a. Kommunen antages ikke pligtig til at præstere Sygelokale for mere end det Antal syge, der under ordinære Forhold kan kalkuleres (8 pCt. af Styrken med 600 Kubikfod Luft for hver Seng), og Lokale i Anledning af overordentlige Epidemier maa Hæren derfor selv tilvejebringe, Ind. M. Skr. 23 Marts 1853, Krigs M. Skr. 16 Juli s. A. (M. R. — ang. Kolerahospitaler), Intend. Skr. 25 Novbr. s. A. (M. R. — ang. Isoleringslokaler for Øjensyge), Krigs M. Skr. 31 Marts 1873 (Nr. 3 i Till. t. M. T. A f. 1873 — ang. en Koppeepidemi).

Naar de militære intet separat Kolerahospital have, skulle de kolerasyge modtages paa de civile Hospitaler mod Erstatning af de medgaaende Omkostninger, Rskr. 25 Oktbr. 1831 (M. R.), jfr. Rskr. 4 Novbr. s. A. § 2 (M. R.).

b. Naar en Afdelings Sygehus ikke er tilstrækkeligt, maa den indenfor fornævnte Grænse rekvirere yderligere Lokale hos Kommunen, hvis Forpligtelse i saa Henseende ikke er undergaaet nogen Forandring ved den foran under 19 omhandlede Overenskomst, Intend. Skr. 31 Jan. 1867 (M. R.).

c. Det skal have sit Forblivende ved Bestemmelserne om, hvilket Inventarium Købstæderne skulle levere dertil, og hvilket Militæretaten selv skal anskaffe og vedligeholde, Resl. 17 Juni 1821, jfr. Resl. 1 Septbr. 1847 (M. R. — ang. Anskaffelse af Krølhaarsmadrasser).

I Henhold til L. 29 Decbr. 1850 § 4 tilkommer der Kommunerne fuldstændig Erstatning for de med Opførelsen deraf og Anskaffelse af Inventarium forbundne Omkostninger, Ind. M. Skr. 31 Marts 1853 ad 3.

d. Kommunernes Forpligtelse til at forsyne dem med Vask strækker sig kun til maanedlig at levere et Par rene Lagener og et rent Haandklæde for hver Seng, K. Cirk. 5 Juli 1823, Ind. M. Skr. 18 Jan. 1850.

e. Kommunernes Forpligtelse til at forsyne dem med Brændsel og Lys strækker sig kun til Sygestuerne og Sygevogternes Værelse, Gen. Kom. Koll. Skr. 23 Avg. 1823.

f. I Sygestuerne maa ikke findes Stengulv, Rskr. 15 Juni 1824.

g. Lejlighed til Økonomen skal anvises mod Godtgørelse som for Kvarter til en gift Underofficer, K. Skr. 17 Oktbr. 1826.

Derimod er Kommunen ikke forpligtet til at anvise Sygesergenten Bolig, Krigs M. Skr. 29 Decbr. 1869 (M. R.).

h. Kommunen skal lade Sygehusets Skorstene saa vel som de Kakkelovne, hvortil den leverer Brændsel, rengøre, K. Skr. 23 Jan. 1830.

i. De en Gang afgivne Sygestuer kan Kommunen ikke tage til Kolerahospitaler, uden at Afdelingen forud betimelig underrettes derom, og andet tilstrækkeligt Sygelokale paavises, Rskr. 25 Oktbr. 1831 (M. R.).

k. Ang. Ordningen af Forholdet i en Købstad, hvor der i Stedet for eget Sygelokale anvistes Garnisonen Pladser i det civile Sygehus, Intend. Skr. 28 Oktbr. 1852 (M. R.).

l. Udgiften ved Opførelse af nogle Lysthuse i en ved et Sygehus værende Have for Rekonvalescenter maa optages paa Købstadens Indkvarteringsgodtgørelse, Krigs M. Skr. 18 Marts 1872 (M. R.).

m. Ang. Udredelse af Udgifterne til løse Badekar og andre Rekvisiter, Krigs M. Skr. 24 Avg. 1880 — Anbringelse af Jerngitter for Vinduerne, Skr. 22 Decbr. 1881 — elektriske Ringeapparater, Skr. 18 Decbr. 1882, 29 Oktbr. 1883 (alle i M. R.).

n. Ang. Udredelsen af Udgifterne til Vedligeholdelse af de til Garnissonssygehuse hørende Haver, Krigs M. Skr. 3 April 1884, 21 Jan. 1887 (begge i M. R.).

o. Godtgjort Kommunen Udgiften ved Murer- og Malerarbejde i Anledning af en paa Grund af en Epidemi forlangt Desinfektion af et Sygehus, Krigs M. Skr. 17 April 1884 (M. R.).

Ligeledes Udgifterne ved selve Desinfektionen, Krigs M. Skr. 13 Septbr. 1888 (M. R.).

p. Ang. Udredelsen af Udgifterne til et Vandfilter, Krigs M. Skr. 19 Avg. 1884 — Istandsættelse af et elektrisk Ringeapparat, Skr. 14 Decbr. 1886 — Jerngittere for Vinduerne i Lokaler for urolige Patienter, Skr. 18 Marts 1887 — Desinfektionsovn, Skr. 25 s. M. — Telefonledning, Skr. 19 Septbr. 1888 (alle i M. R.).

Om de militære Sygehuse, se fremdeles under Garnissionssygehuse.

51. Ang. Underofficerers og ligestillede Indkvartering og Kvartergodtgørelse.

a. De gifte have intet lovhjemlet Krav paa Naturalkvarter af anden eller bedre Beskaffenhed end de ugifte, og de nogle af de gifte tilstaaede Begunstigelser bero kun paa Praksis, Ind. M. Skr. Nr. 445, 24 Jan. 1871. Jfr. Fr. 1816 § 8.

De gifte, som ifølge Resl. 10 Juli 1868 § 2 (D. T. S. 732)

have Adgang til Tillæg til Familien i Tilfælde af Udkommando, eller hvis Giftermaalstilladelse er meddelt i Henhold til de nu ophævede Bestemmelser 2 Maj 1857 §§ 2, 3 (D. T. S. 564), anvises Kvarter bestaaende af et Værelse med Kakkellovn, forsynet med Kogeindretning, eller i Stedet derfor Adgang til Køkken, Ind. M. Skr. Nr. 445, 24 Jan. 1871 ad a, Krigs M. Skr. Nr. 453, 31 Marts s. A. § 3.

Alle andre Underofficerer — ugifte eller gifte — kunne indkvarteres flere i samme Værelse, men enhver af dem er berettiget til at fordre en Dobbelt- eller Tomandsseng, og der kan kun gives dem særskilt Værelse, naar det kan ske uden forøget Udgift for Staten eller Kommunen, ibd.

b. Kvartergodtgørelsens Størrelse saa vel for de under a, 2det Led ommeldte gifte som for de øvrige Underofficerer, samt at Afdelingerne i deres Rekvisitioner skulle meddele Kommunerne Oplysning om enhver enkelt Underofficers Berettigelse i saa Henseende, Krigs M. Skr. Nr. 453, 31 Marts 1871.

c. Med Hensyn til Kvarter eller Kvartergodtgørelse til de under a, 2det Led omhandlede gifte Underofficerer mærkes:

1) Som gift betragtes ogsaa en Enkemand med Husstand, K. Skr. 21 Juli 1840, J. M. Skr. 15 Jan. 1852, Krigs M. Skr. Nr. 453, 31 Marts 1871 § 3, derimod ikke en Underofficer, der skønt ugift har Husstand, Krigs M. Skr. Nr. 472, 17 Juli 1871.

2) Kvarterer in natura bør ordentligvis kun rekvireres til de lovbestemte Flyttetider, i det mindste et Fjerdingaar i Forvejen, Gen. Kom. Koll. Cirk. 6 April 1822.

3) Ved Kvarterets Størrelse kan Hensyn ikke fordres taget til Børnenes Antal, lige saa lidt som Kommunen skal levere Senge til dem, Intend. Skr. 17 Febr. 1862 (M. R.).

4) Ang. hvor vidt de ved Forsættelse til et andet Garnisonssted bevare deres tidligere Kvartergodtgørelse, naar denne er større end den almindelige, Ind. M. Skr. Nr. 491, 24 Novbr. 1871.

d. De gifte Underofficerer og Enkemænd med Husstand have Ret til under midlertidig Udkommando at beholde Kvarter eller Godtgørelse derfor, saa længe deres Familier forblive paa Garnisonsstedet, K. Prom. 6 Septbr. 1788, Cirk. 26 Maj 1789 (for saa vidt disse Bestemmelser ogsaa angaa gifte udkommanderede menige have de tabt deres Anvendelse), Ind. M. Skr. 23 Juni 1849, 15 Jan. 1852, Kdg. 13 Jan. 1862 § 5 (M. R.), Ind. M. Skr. 23 Jan. 1864, Krigs M. Skr. 26 Febr. 1870 (M. R. — ang. nogle til Tjeneste paa andre Afdelingers Korporal- og Sergentskoler

kommanderede), Nr. 477, 24 Avg. 1871 (ang. en paa Skydeskolen kommanderet Sergeant), jfr. ang. permitterede Fr. 1816 § 1. Jfr. Ind. M. Skr. 18 Marts 1853.

Forfremmelse under Udkommandoen giver ikke Ret til højere Kvarterpenge, Ind. M. Skr. 12 Septbr. 1849.

De ugifte have ikke Ret til Kvartergodtgørelse under Udkommando, men den maa dog udbetales dem for den Tid, i hvilken de ere udkommanderede til Lejrøvelser, for saa vidt de have Lejeforpligtelse paa Garnisonsstedet, Krigs M. Skr. Nr. 466, 20 Juni 1871 § 2.

e. I Tilfælde af Forsættelse beholde de Kvartergodtgørelsen paa det tidligere Garnisonssted, indtil de ved sædvanlig Opsigelse til en Flyttetid kunne frigøre sig for deres Lejeforpligtelser samme Steds, K. Skr. 23 Septbr. 1842, Krigs M. Skr. 29 Decbr. 1873 (M. R.), jfr. K. Prom. 25 Septbr. 1784 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Indkvartering). Jfr. ogsaa Ind. M. Skr. 11 Febr. 1856.

f. Tilstaaet en Underofficer, der havde lejet Kvarter udenfor Købstadens Grund, Kvartergodtgørelse, Krigs M. Skr. 2 Marts 1869 (M. R.). Jfr. ogsaa K. Skr. 26 Novbr. 1816.

g. En for bestandig degraderet Sergeants Familie tilkommer der ikke Sergeants-Kvartergodtgørelse, Intend. Skr. 29 Avg. 1865 (M. R.).

h. Naar Kvartergodtgørelse skal beregnes for enkelte Dage, sker det med $\frac{1}{30}$ af det maanedlige Beløb, Ind. M. Skr. 8 Septbr. 1852.

Dog at Tiden fra den første i en Flyttedagsmaaned til Flyttedag (og ligeledes Tiden fra denne til Maanedens Udgang) stedse beregnes som $\frac{1}{2}$ Maaned, Ind. M. Skr. 2 Juli 1870 (i A. P. Møller Vejledning i den gældende Indkvarteringslovgivning S. 32).

i. Kvartergodtgørelsen udbetales maanedsviis forud, Ind. M. Skr. 25 Septbr. 1865 (M. R.), Krigs M. Skr. Nr. 466, 20 Juni 1871 § 1. Jfr. ogsaa Ind. M. Skr. 9 Oktbr. 1857.

k. Der kan ikke nægtes dem Naturalkvarter, naar de foretrække det fremfor Kvartergodtgørelse, Ind. M. Skr. Nr. 445, 24 Jan. 1871, Nr. 491, 24 Novbr. s. A.

Det gør ikke heri nogen Forandring, at paagældende selv ejer Gaard eller Hus i Byen, K. Skr. 1 Marts 1831.

l. Ang. Kvartergodtgørelsens Forhøjelse med 3 Kroner maanedlig, Krigs M. Skr. 6 Juli 1876 (M. R.).

Ang. Maksimum af den Godtgørelse, der herefter tilkommer Underofficerer, som, før Resl. 10 Juli 1868 udkom, havde ind-

gaaet Ægteskab i Henhold til Best. 2 Maj 1857 §§ 2 og 3, Krigs M. Skr. 22 Avg. 1876 (M. R.).

m. Ang. at der tilkommer alle gifte Spillemænd III uden Hensyn til deres Lønningsklasse Kvartergodtgørelse som gifte, Krigs M. Skr. 24 Juni 1876 (M. R.).

n. De ere berettigede til fulde Kvarterpenge uden Hensyn til Størrelsen af deres Husleje, Krigs M. Skr. 26 Maj 1882 (M. R.).

o. Da en i Løbet af Maaneden antagen Trompeter har Krav paa Kvarter in natura fra Antagelsesdagen, maa de i Stedet herfor trædende Kvarterpenge ogsaa tilkomme ham fra samme Dag, uanset at Lønningen først begynder at løbe fra den 1ste i den paafølgende Maaned, Krigs M. Skr. 20 Juli 1882 med Note (M. R.).

p. Ang. at Sergenter, der beordres til at afgaa fra en Linje- eller en Reservebataillon til en Forstærkningsbataillon i en anden Garnisonsby, maa betragtes som forsatte til denne, og at de derfor, naar de atter komme tilbage til deres tidligere Bataillon, ikke ere berettigede til at fordrø den dem tidligere tilkommende højere Kvartergodtgørelse end den sædvanlige for gifte Sergenter, Krigs M. Skr. 22 Avg. 1874 (Nr. 10 i Till. t. M. T. A f. 1874).

r. Ved Bortkommando fra Garnisonen miste alle ugifte Underofficerer og gifte Sergenter af yngste Lønningsklasse Kvartergodtgørelse af denne Garnisons Kommune fra Udgangen af den løbende Maaned, dog med en Modifikation for saa vidt Lejrøvelserne angaar, medens andre gifte Underofficerer beholde saadan Godtgørelse, indtil de med lovligt Varsel kunne frigøre sig fra deres Lejeforpligtelse, og denne Udgift kan ikke afholdes af Hæren blandt Flytningsomkostningerne, Krigs M. Skr. 22 Decbr. 1879, 30 Septbr. 1881 (M. R. — ang. en til Skydeskolen kommanderet Underofficer), 3 Novbr. s. A., 26 Maj 1882 (alle i M. R.).

Tilladt, at der maatte udbetales en gift Sergent, der var bortkommanderet fra Garnisonen til Skydeskolen som Elev paa 6 Maaneder fra den 10de Januar at regne, og som tog sin Familie med til København, men ikke kunde opsigte sin Lejlighed i Garnisonen til Fraflytning før til Oktober Flyttedag, Kvartergodtgørelse for hele den Tid, han saaledes havde Lejeforpligtelse, Krigs M. Skr. 1 Avg. 1879 (M. R.).

s. Almindelige Regler for sammes Udbetaling ere givne af Indenrigsministeriet under 6 Septbr. 1884 (findes i M. R.).

t. I Henhold dertil tilkommer der en efter egen Begæring

til Gendarmerikorpset forsat Sergent Kvartergodtgørelse i den fraflyttede Kommune beregnet efter den Tid, han i samme har Lejeforpligtelse, Krigs M. Skr. 18 Marts 1886 med Note (M. R.).

u. De under s. anførte Regler for Udbetaling af Kvartergodtgørelse til Underofficerer og ligestillede, sammes § 1, hjemle ikke, at en Sergent af yngste Lønningsklasse er bleven beregnet med Kvartergodtgørelse under en løbende Orlov, Krigs M. Skr. 24 Febr. 1893 med Note (M. R.).

52. Undervisningslokaler (Lokale til Fægteskole, Gymnastikskole, Musikstuer m. m.) ere Kommunerne ikke forpligtede til at tilvejebringe, K. Skr. 14 Oktbr. 1837 ad 3, 12 Jan. 1843 ad 2; Intend. Skr. 15 Maj 1867 (M. R.).

53. Vask, se foran 19, 32 og 50 d.

54. Vagtstuer og Arrester med Brændsel og Belysning samt fornødent Vagtinventarium skulle Kommunerne tilvejebringe mod fuldstændig Godtgørelse, hvorimod det til Arresterne fornødne løse Inventarium leveres af Militæretaten, Fr. 1816 § 27, jfr. § 28 og L. 29 Decbr. 1850 § 4, Ind. M. Skr. 31 Marts 1853 ad 4 b. Se foran 19.

Paalagt en Købstad at anskaffe Trælænestole til Vagtmandskabet i Stedet for Brikser, K. Skr. 23 Septbr. 1826.

Brænde og Lys til en særlig Vagtstue paa et Arsenal maa Militæretaten selv anskaffe, Ind. M. Skr. 7 Septbr. 1850.

55. Vognremiser til Brødvogne og Feltekvipager, ang. Kommunens Forpligtelse til at tilvejebringe dem, Fr. 1816 §§ 22, 23, jfr. 28.

Denne Forpligtelse gælder ogsaa med Hensyn til Færdselsvogne, Ind. M. Skr. 30 Marts 1868 (M. R.).

56. Værksted paahviler det Kommunen at anvise enhver af en Afdelings Haandværkere mod Godtgørelse efter L. 29 Decbr. 1850 § 2, 1ste Sætn., Fr. 1816 § 10, Intend. Skr. 19 Septbr. 1860, Ind. M. Skr. 7 Febr. 1862 (begge i M. R.). Jfr. dog Gen. Kom. Koll. Skr. 9 Oktbr. 1821, hvorefter der kun skulde anvises Eskadronernes Fanesmede Adgang til et Smedeværksted.

Det paahviler ikke Købstaden at levere Inventarium eller Rekviziter til Værkstederne, Gen. Kom. Koll. Skr. 17 Jan. 1818, 9 Oktbr. 1821, Krigs M. Skr. 12 Juni 1871 (M. R.), der begge angaa Ambolt, Blæsebælg m. v. til Smedeværksted.

I Stedet derfor kan gives Kvartergodtgørelse, Gen. Kom. Koll. Skr. 4 Juli 1843, der da udbetales paagældende maanedvis forud, Krigs M. Skr. 19 April 1872 (begge i M. R.).

Om de militære Haandværkeres (in casu Sadelmageres) Ret

til særlig Godtgørelse herfor ved Siden af den dem efter deres Underofficersgrad tilkommende Kvartergodtgørelse, Krigs M. Skr. 28 Juni 1877 med Note (M. R.).

Jfr. Garnisonssteder.

III. Ekstraordinær, udenfor Kbhvn.

1. Ang. hvorledes der skal forholdes med Indkvartering og det videre, som bliver at udrede i Tilfælde af overordentlige Troppe-samlinger, Fr. 9 Maj 1806, hvis § 47 ophæver alle ældre Bestemmelser herom. Jfr. Fr. af s. D. for Hertugdømmerne.

Fr. 1806 er forandret og nærmere bestemt ved Pl. 14 Oktbr. 1809 og L. 4 Juli 1850 (S. 236). Hvilken sidste Lov. fornemlig handler om de indkvarteredes Bispisning, jfr. Forplejningsreglement i Ind. M. Cirk. 13 Avg. 1850.

Ny Regler om Godtgørelsen for Afgivelse af Kvarter og Lokaler, L. Nr. 66, 29 Marts 1893, der for saa vidt forandrer Fr. 9 Maj 1806 og L. 4 Juli 1850, Lovens § 1.

Ang. Forandring i L. Nr. 66, 1893, L. Nr. 37, 19 Marts 1898, der forhøjer Kvartervederlaget i Tilfælde af overordentlige Troppe-samlinger.

Med Hensyn til Indkvarteringen i Anledning af Lejrsamlingerne, Krigs M. Skr. 30 Juni 1873 (Nr. 5 i Till. t. M. T. A f. 1873).

2. Fr. 1806 (og Pl. 14 Oktbr. 1809) er ved forskellige Lejligheder udtrykkelig sat i Kraft, Pl. 21 Decbr. 1807 (f. Kbhvn.), K. Cirk. 24 Oktbr. og 15 Decbr. 1818 (i Anledning af Auxiliærkorpsets Tilbagevenden fra Frankrig), Resl. 24 Juli 1844 (i M. R. f. 1844 S. 403 — i Anledning af en Troppe-samling), Bkg. 24 Marts 1848, 17 Juli 1863, jfr. Pl. 23 April 1814 (hvorved Forordningen sættes ud af Kraft, hvad de indkvarteredes Bispisning angaar, medens den i Henseende til Afgivelse af Kvarter skal forblive i Kraft til d. 31te Juli 1814.), Pl. 27 Oktbr. 1831. Jfr. Krigs M. Skr. 20 Juli 1852 (M. R.), Bkg. 18 Avg. s. A., 3 og 19 Marts 1856, 17 April 1861, 9 Decbr. 1863, hvorved Fr. 1806 for Hertugdømmerne sættes dels i, dels igen ud af Kraft.

Da Forordningen til enhver Tid er i Kraft, uden at noget Paabud i saa Henseende er nødvendigt, kan Betydningen af de foran nævnte Bestemmelser — deres Udtryk uagtet — kun have været at bringe til almindelig Kundskab, at Forordningen vilde blive anvendt. I øvrigt bør saadan Anvendelse ikke finde Sted uden forudgaaende Brevveksling mellem Krigsministeriet og Indenrigsministeriet, der da vil lade fornøden Underretning udgaa til de paagældende Distrikter. Ind. M. Skr. 26 Avg. 1865.

3. Ang. Grænserne mellem den og den ordinære Indkvartering, se foran II 3.

4. Ang. Anvendelse af Fr. 1806 paa Indkvartering af:

a. Et fransk Auxiliærkorps, K. Cirk. 29 April 1808.

b. Hjemvendende Frifolk, der for Modvind maatte ligge over i Kalundborg, Rskr. 5 Oktbr. 1829.

c. Græsvagter, Gen. Kom. Koll. Skr. 6 Juli 1830 (M. R. — de skulle have Kvarter, men ikke Bispisning).

d. Forordningen maa finde Anvendelse i alle Tilfælde, hvor det indkvarterede Militær er rekvireret af civile Myndigheder i den offentlige Ordens Interesse (ang. et ved Væddeløbene i Slagelse afgivet Kommando), Ind. M. Skr. 17 Juni 1873 (Nr. 4 i Till. t. M. T. A f. 1873).

Ifølge K. Cirk. 16 Marts 1816 skulle Kommandoer, afgivne efter civile Avtoriteters Rekvisition, ikke bispises efter Fr. 1806.

5. Ang. Anvendelsen af Fr. 1806 paa Indkvartering af de til den kgl. Søjteneste beordrede Folk, Pl. 8 April 1808, som er nærmere bestemt ved Pl. 14 Oktbr. 1809. Jfr. K. Skr. 22 Jan. 1833.

6. Ang. at alle kantonnerende eller marscherende Tropper kunne fordre Bispisning af Værterne, Pl. 15 Avg. 1814.

a. Dette kommer til Anvendelse paa militære Kommandoer, afgivne til Karantænevagthold, Pl. 27 Oktbr. 1831.

Ligeledes paa et Kommando, der ledsager en til Forbedringshuset dømt Fange, Ind. M. Skr. 8 Decbr. 1860.

b. Plakaten giver ikke Militæretaten nogen Hjemmel til at fordre Sygehuse eller Eksercerpladser, Ind. M. Skr. 26 Avg. 1865.

7. Naar Underklasserne erholde Bispisning hos Kvarterværterne, have Officererne Ret til Forplejning lige med Underklasserne og for samme Betaling, L. om Felttillæg m. m. 14 Maj 1870 § 14.

8. I Erkendelse af, at Anvisning af Kvarter for enkeltrejsende Militærpersoner i Fredstid ikke harmonerer med Kulturforholdenes Standpunkt og Principperne for Beskatningen, erklærer Krigsministeriet sig villigt til at søge den i saa Henseende indtil da fulgte modsatte Fremgangsmaade forandret, Krigs M. Skr. 11 Jan. 1858 (i A. P. Møller Vejledning i den gældende Indkvarteringslovgivning S. 83). At denne Forandring er gennemført ses af Ind. M. Skr. 8 Decbr. 1860, jfr. ogsaa L. om Felttillæg m. m. 14 Maj 1870 § 11, L. om Søtillæg 6 Marts 1869 § 14.

Herefter vil en Indkvartering som den i K. Skr. 29 April 1826

omtalte (af en Overkrigskommissions Medlemmer) ikke mere kunne finde Sted.

9. Ifølge Fr. 1806 ere Kommunerne kun forpligtede til at tilvejebringe saadanne Lokaler, som kantonnerende Tropper behøve paa selve Kantonnementsstedet; Lokaler derimod, som skulle være til Brug for hele Hæren eller dog for de i forskellige Kantonnements liggende Tropper, maa Hæren selv tilvejebringe ved privat Overenskomst eller, om fornødent, ved Rekquisition gennem Øvrigheden sætte sig i Besiddelse af samme mod fuldstændig Erstatning, Ind. M. Skr. 9 Maj 1849 og 18 Jan. 1864 (M. R.) — ang. Lasaretter —, 28 Juli 1849 og Intend. Skr. 27 Marts 1851 (M. R.) — ang. Værksteder og Magasiner.

Se dog nedenfor Vagtstuer c. Jfr. ogsaa nedenfor Arrester og Sygelokaler e.

10. Ifølge Fr. 1806 kan Lokale fordres afgivet af Kommunen til:

a. Værksteder, Ind. M. Skr. 28 Juli 1849.

b. Brandstuer eller Undervisningslokaler, Intend. Skr. 26 Marts 1850 (M. R.). Det modsatte er derimod antaget i Ind. M. Skr. 13 April 1850.

c. Munderingskamre, Intend. Skr. 8 Juli 1851 (M. R.), der tillige angaar Størrelsen af Godtgørelsen derfor.

Derimod antages kantonnerende Tropper ikke berettigede til at fordrø Lokale til en Fægtesal afgivet, Ind. M. Skr. 16 Novbr. 1854 i Slutn.

11. Ang. Fremgangsmaaden, naar den skal finde Sted, og Godtgørelsens maanedlige Udbetaling, K. Cirk. 10 Decbr. 1807.

12. Ved det i Fr. 1806 oftere forekommende Ord »Kommune« forstaas et saadant Distrikt, hvis Beboere pleje samlede at tage Del i visse offentlige Byrders Udredelse, K. Prom. 18 Febr. 1808.

13. Skal fornemlig fordeles efter Lejlighed, K. Prom. 23 Marts 1808 ad a.

Ang. de Grundsætninger, som bør følges ved dens Fordeling, Ind. M. Skr. 27 April 1849, jfr. Ind. M. Skr. 16 Novbr. 1854 ad 4.

14. Ang. Indkvartering paa bortforpagtede Hovedgaarde, der ikke bebos af Ejerne, K. Prom. 10 Septbr. 1808. Jfr. nedenfor 36.

15. Bør, naar Omstændighederne tillade det, kun paalægges Ejere eller de, der repræsentere Ejeren, men kan ogsaa, naar det er nødvendigt, paalignes Lejere, Ind. M. Skr. 27 Jan. og 31 Marts 1849.

16. De lærde Skolers Bygninger deltage deri lige med andre Bygninger, og Rektor vil have at bære sin Del af denne Byrde i de Tilfælde, hvor Indkvartering ogsaa tildeles Lejere, Ind. M. Skr. 2 Marts 1849 ad 2, 31 Decbr. 1864.

De ved Almueskolerne ansatte Lærere, som have Fribolig, maa lige som andre Embedsmænd i samme Tilfælde med Hensyn til Indkvarteringsbyrden behandles lige med Lejere, som have et helt Sted i Brug, Ind. M. Skr. 19 Septbr. 1849, 22 Avg. 1864.

17. Ang. hvorledes der skal forholdes, naar det bliver nødvendigt at tage Kirker i Brug dertil, Skr. fra Direktionen f. Armeens Personel 12 Jan. 1850 (M. R.).

18. Regler for Generalkommandoernes Udstedelse af Kvarteranvisninger med eller uden Bispisning, Intend. Skr. 4 Juli 1856 B b (M. R.).

De skulle udstedes saaledes, at de Købstaden nærmest liggende Landbygninger, navnlig de paa Købstadens egen Grund beliggende, kunne blive medtagne ved Indkvarteringen, Intend. Skr. 3 April 1850 (M. R.).

Ringsted Kloster skal ikke deltage deri, naar Kvarteranvisningen kun lyder paa Ringsted Købstad, K. Skr. 6 Septbr. 1814.

19. Kvarteranvisningerne skulle forevises den civile Øvrighed og af denne paategnes, naar og hvor Kvarter er afgivet, og hvoraf Kommandoet har bestaaet, K. Cirk. 30 Jan. 1830.

20. Hvorledes Kommunerne skulle tilvejebringe Vagstuer og andre Lokaler, som de skulle udrede, og at saadant — om fornødent — kan ske ved med Øvrighedens Assistance at sætte sig i Besiddelse af Ejendomme tilhørende private, hvis Erstatning i saa Fald bliver at bestemme ved Taksation, Ind. M. Skr. 16 Novbr. 1854.

Kommunen maa erstatte en Skole Udgiften ved at maatte leje et andet Lokale paa Grund af Skolebygningens Anvendelse til Lasaret, Ind. M. Skr. 2 Marts 1849 ad 1.

21. De Udgifter, som Kantonnementet medfører for Kommunen som saadan, maa udredes af hele Kommunen, selv om Indkvarteringen er begrænset til en enkelt By, Ind. M. Skr. 16 Novbr. 1854 ad 4.

22. Øvrigheden — Magistraten, derunder indbefattet de tidligere borgerlige Raadmænd — skal i Embedsmedfør udføre de dermed forbundne Forretninger, ogsaa Billettørforretningerne, og der kan derfor ikke tiltaas Kæmneren i en Købstad noget Vederlag for derved ydet Assistance, Ind. M. Skr. 17 Jan., 17 April og 29

Novbr. 1849, jfr. Ind. M. Skr. 7 Febr. s. A. Se Billettør. Indkvarteringskommissioner 9.

23. Naar Tiden tillader det, bør Øvrigheden afhandle de samme angaaende Sager, som vedrøre Kommunens Økonomi, med Borgerrepræsentanterne, hvorimod ingen af disse kan beskikkes til at deltage i Ordningen af Indkvarteringen, Ind. M. Skr. 17 Jan. og 7 Febr. 1849.

Kun for de Præstationers vedkommende, der skulle udredes af Kommunen som saadan, bliver der Spørgsmaal om de kommunale Avtoriteters Medvirkning, idet Øvrigheden i andre Tilfælde maa henvende sine Rekvisitioner direkte til vedkommende Beboere, Ind. M. Skr. 16 Novbr. 1854.

24. Naar den finder Sted med Bispising, skulle ogsaa Arrestanter stedse under Arresten anses, som om de vare indkvarterede hos en eller anden Vært paa Stedet, hvis Pligt det da er at forsyne dem med Middagsmad, Resl. i K. Cirk. 2 April 1811.

25. For permitterede Officerer maa i intet Tilfælde Kvarter forlanges eller godtgøres, samt ang. hvor vidt Officerer maa beholde Kvarter under Fraværelse paa Grund af midlertidig Udkommando eller Sygdom, Krigs M. Cirk. 26 Juli 1854 §§ 3, 4 (i Noten t. Ind. M. Cirk. 8 Avg. 1854) og i M. R. Indtend. Skr. 2 Marts 1850 a og b, 7 Juni 1853.

For permitterede, bortkommanderede eller syge af Underklasserne maa under ingen Omstændigheder beregnes Kvarter, Intend. Skr. 2 Marts 1850 c, 24 Decbr. s. A. § 3 (begge i M. R.).

26. De indkvarterede maa ikke uden Kvarterværternes Indvilligelse tage deres Familier til sig i Kvartererne, K. Skr. 8 Jan. 1814, Krigs M. Skr. 22 Novbr. 1851.

27. Ang. de enkeltes Kvarterberettigelse.

a. En fungerende Overlæge tilkommer der 2 Værelser, Intend. Skr. 12 Marts 1850 ad 1 (M. R.).

Lige som Spørgsmaal om Kvarterberettigelse overhovedet ikke afgøres efter Charge, men efter Tjenestestilling, Intend. Skr. 15 Novbr. 1851 (i M. R. f. 1852 S. 532), Krigs M. Skr. 13 Jan. 1854 (M. R.).

b. Foruden 2 Værelser til eget Brug har en Bataillonskommandør Ret til 1 Værelse til Ordonnancer eller andre kommanderede, hvorfor Godtgørelse betales som for et Officerskvarter, Intend. Skr. 12 Marts 1850 ad 2 (M. R.).

c. En Brigadeavditør tilkommer der kun 1 Værelse og Lejlighed til Arkiv, Intend. Skr. 15 Novbr. 1851 § 2 (i M. R. f. 1852 S. 533).

d. Ang. Stabschefers, Souschefers og ved Generalkommandoen ansatte Adjutanter Kvarterberettigelse, Intend. Skr. 3 Febr. 1852 § 1 (S. 534 ibd.), 10 Avg. 1855 ad 2 (M. R.).

e. Kvarter for de Charger og Stillinger, der ikke eksistere paa Fredsfod, bliver at bestemme efter de Charger, hvormed de paagældende ere stillede lige i Henseende til Kantonnements- og Felttillæg, Intend. Skr. 28 Decbr. 1863 (i M. R. f. 1864 S. 180).

f. Der tilkommer Skrivere ved Intendanturen Officerskvarter, Ind. M. Skr. 24 Septbr. 1864.

28. I Stedet for Kvarter in natura kan der ikke tilstaa Kvartergodtgørelse, Ind. M. Skr. 17 Jan. 1850.

29. Regler for Affattelse af Beregningerne over Godtgørelsen for afgivne Officerskvarterer, og at vedkommende Civilautoritet straks skal underrettes om den Dag, paa hvilken et rekvireret Kvarter igen forlades, Ind. M. Cirk. 8 Avg. 1854 med Note.

30. Ang. Statens Godtgørelse til Kvarterværterne eller Kommunerne derfor, hvorved mærkes den ovenfor under 1 citerede L. Nr. 66, 29 Marts 1893, jfr. L. Nr. 37, 19 Marts 1898.

a. I den Kvarterværterne tillagte Godtgørelse for »selve Kvarteret« til Underklasserne — L. 4 Juli 1850 § 8 — er indbefattet Betaling for Seng, Lys og Varme, Ind. M. Skr. 15 Jan. 1849.

b. Ifølge Fr. 1806 § 35 er Krigsministeriet berettiget til at nedsætte den for de der omhandlede Lokaler fordrøde Leje og er ikke i saa Henseende bundet ved Øvrighedens Forslag, Intend. Skr. 24 Marts 1849, 21 Oktbr. 1854 (begge i M. R.).

c. Der kan ikke for Kvarterer til de højere Underofficerer tilstaa Betaling som for Officerskvarter, Intend. Skr. 4 Oktbr. 1849 (M. R.), lige som der ogsaa ved deres Indkvartering maa følges de samme Regler som ved Indkvartering af andre til Underklasserne hørende Personer, Gen. Kom. Koll. Skr. 30 Oktbr. 1847 (M. R.), jfr. L. 4 Juli 1850 § 8.

d. Ang. Forstaaelsen af den nu ved sidstnævnte Lovs § 1 ophævede § 18 i Fr. 1806 i et Tilfælde, hvor en Kommune, der selv havde forsynet kantonnerende Tropper med Kvarter og Bespisning, men eftergivet Mandskabet Betalingen for Bepisningen, efter længere Tids Forløb fordrøde Godtgørelse af Statskassen for Kvarteret, Intend. Skr. 17 Juni og 7 Oktbr. 1851 (begge i M. R.).

e. Pl. 29 Oktbr. 1812 ang. en Forhøjelse af Godtgørelsen for Officerskvarter i Vinterkantonnement er hævet ved Fr. 5 Jan. 1813 § 43, og nævnte Godtgørelse beregnes derfor efter Fr. 1806

§ 13, Ind. M. Skr. 2 April 1864. Jfr. Pl. 5 Jan. 1813, 17 Marts 1814.

f. Godtgørelse for Kvarter kan ikke nægtes, fordi dette paa Grund af Omstændighederne har været anvist Mandskabet i Lader og desl., men skal derimod selvfølgelig ikke betales, naar Mandskabet har tilbragt Natten paa Marken, Intend. Skr. 12 Septbr. 1864 (M. R.).

g. Ang. Udbetalingen deraf, Intend. Skr. 24 Decbr. 1850 (ibd.).

31. Ifølge Fr. 1806 § 46, jfr. Ind. M. Skr. 18 Decbr. 1848, skulde alle af Statskassen forskudsvis udredede Godtgørelser reparerer paa hele Landet, hvilket ogsaa skete i de følgende Aar ved Pl. 19 Juli 1806 (jfr. Rtk. Prom. 22 Novbr. 1806 om, at Ribe ikke kunde fritages), 5 Jan. og 4 Juli 1807, 24 Maj 1809. Disse aarlige Ligninger afløstes af en fast aarlig Hartkornsskat, Fr. 8 April 1808, der inddroges under de gamle Hartkornsskatter ved Fr. 9 Juli 1813 § 10 Nr. 1 f og med dem senere under Landskatten, jfr. Fr. 15 April 1818. Jfr. dog Pl. 18 April 1818, hvorved en særlig Ligning foregik.

32. Ved Rskr. 2 Jan. 1782 og K. Cirk. 6 Novbr. 1824 for Sællands Stifts Købstæder, Rskr. 10 Avg. 1792, jfr. K. Skr. 4 Febr. 1815, ang. Fyns Stifts Købstæder og Rskr. 9 Novbr. 1804 ang. Vejle, Kolding og Fredericia blev en gensidig Repartition paa de nævnte Købstæder af de hermed forbundne Omkostninger paabudt. Ogsaa efter Emanationen af Fr. 1806 og Pl. 15 Avg. 1814 vedbleve Udgifterne ved Indkvartering af Sessionsdeputerede, gennemrejsende Officerer eller andre, der vare forsynede med Fripasser — jfr. Koll. T. f. 1830 S. 59 — at reparerer paa denne Maade, K. Skr. 27 Oktbr. 1827, Fr. 8 Jan. 1830 § 3, men ved det foran under 8 anførte samt ved den senere Lovgivning om Indkvartering af Sessionernes og Generalstabens Personale ere disse Repartitioner ganske bortfaldne.

33. Det samme formenes at være Tilfældet med de i K. Prom. 11 Avg. 1787, 30 Jan. og 8 Maj 1802 for nogle Købstæder fastsatte Takster for ekstraordinær Indkvartering, for saa vidt de ikke allerede hævedes ved Fr. 1806 og Pl. 15 Avg. 1814.

34. Bestemmelserne herom bragtes i Anvendelse ved Indkvartering af en Reservebataillons Mandskab under sammes sædvanlige Øvelser udenfor Garnisonsbyen paa Grund af en her herskende Epidemi, Krigs M. Skr. 7 Septbr. 1877 (M. R.).

I Anledning af Bornholms Væbnings Øvelser, derom mærkes Krigs M. Skr. 9 Juli 1879 (M. R.).

35. Ang. Beregningen af Godtgørelsen derfor i Kronemønt, Krigs M. Skr. 9 Juli 1874 (M. R.).

36. Ang. at samme kan paalægges ubeboede og bortlejede Ejendomme, Ind. M. Skr. Nr. 193, 28 Novbr. 1881, jfr. Ind. M. Skr. 30 Oktbr. 1875 (M. R. — ang. et Tilfælde, hvor Forpagteren efter Kontrakten skulde præstere al paa Gaarden faldende Indkvartering) og Noten til Krigs M. Skr. 6 Decbr. 1881 (M. R.). Jfr. foran 13—15.

37. At der ikke efter Fr. 1806 § 15 kan stilles andre Fordringer til Underofficers- end til Menigskvarterer, og at en Sergeant i Sommerkantonnement derfor kan anvises Kvarter i en Lade, Krigs M. Skr. 4 Jan. 1883 (M. R.).

38. Ang. at sammes Fordeling skal foretages af Underøvrigheden i Forening med vedkommende militære befalende, at Øvrigheden derfor ikke kan henvise denne til Sognefogederne, og om disses Forpligtelse til, naar Omstændighederne ikke tillade en Henvendelse til Øvrigheden, at assistere herved, J. M. Cirk. Nr. 178, 23 Oktbr. 1877.

I Overensstemmelse med dette Cirkulære kan ogsaa Indkvarteringen af det af Generalstaben til topografiske Arbejder udsendte Personale undtagelsesvis, naar Nødvendigheden kræver det, ske ved Henvendelse til Sognefogederne, Ind. M. Skr. Nr. 161, 21 Septbr. 1878. Jfr. nedenfor 50.

39. Naar Sognefogeder i Anledning af militære Afdelingers direkte Begæring til dem maa foretage Rejser for saadan Indkvarterings Skyld, maa Hæren herfor udrede Godtgørelse, Krigs M. Skr. 9 Febr. 1878 (M. R.).

Lovgivningen hjemler ikke en Afdeling Ret til at fordre, at Sognefogederne skulle hæve den deres Sogne tilkommende Kvartergodtgørelse paa Afdelingens Garnisonssted ved dens Kasse, Krigs M. Skr. 6 Decbr. 1877 (M. R.).

40. Skematisk Indberetning om samtlige Købstæders og Landsognes paaregnede Indkvarteringsevne forlangtes ved Ind. M. Cirk. Nr. 24, 27 Febr. 1880.

41. Fr. 9 Maj 1806 sættes i Kraft ved Udstedelsen af Mobiliseringsordre, Adg. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 § 2. Jfr. nedenfor 48.

42. Bornholm. Ang. at de særlige Regler i Instr. 24 Juli 1817 § 22 c kun gælde for Indkvarteringen af Milicen (nu Væbningen), medens i andre Tilfælde (in casu Indkvartering af Elevskolen) de almindelige Regler for den ekstraordinære Indkvartering ere gældende ogsaa paa Bornholm, Krigs M. Skr. 23 Juni 1888 (M. R.). Se Væbning I.

43. Kan ikke fordres afgivet til Forstærkningsbataillonernes Personale paa Mønstringsrejser, Krigs M. Skr. 20 Avg. 1885 (M. R.).

44. Af Gendarmer, Krigs M. Skr. 18 Novbr. 1885 (M. R.).

45. Sygestue og Vagtstue med tilsvarende Arrest til Brug for en i 3 Kommuner kantonnerende Bataillon, hvor vidt og hvorledes Udgifterne til Tilvejebringelsen deraf skulle fordeles paa alle disse Kommuner eller udredes af den Kommune, hvori Lokalerne findes, Krigs M. Skr. 3 Febr. 1886 med Note (M. R.).

46. Stabssergenter ere kun berettigede til samme Kvarter som andre Underofficerer, Krigs M. Skr. 7 Jan. 1887 (M. R.).

De med Stabssergenterigestillede Mekanikere og Spillemand I skulle have Officerskvarter, Krigs M. Skr. 20 Maj 1893 (M. R.).

47. Ang. at foreløbig Underretning derom skal tilgaa vedkommende civile Myndigheder gennem Indenrigsministeriet, medens vedkommende Generalkommando skal lade dem tilflyde den mere specielle og udførlige, Krigs M. Skr. 10 Febr. 1888 (M. R.).

Om forestaaende ekstraordinær Indkvartering bør Sognefogeden snarest muligt efter Meddelelse fra Politimesteren eller stødfuldet Forhandling med vedkommende Officer meddele Kvarterværterne fornøden Underretning, ligeledes bør Politimesteren hurtigst muligt om forestaaende Indkvartering sende Sognefogeden Meddelelse, J. M. Cirk. Nr. 147, 5 Septbr. 1898.

48. Bestemmelserne herom bringes uden nærmere Paabud til Anvendelse fra det Tidspunkt, da Mobiliseringsordre er udstedt, Adg. Nr. 130, 26 Maj 1893 § 2.

49. Ang. at Afdelingerne saa vidt muligt skulle udsende den kvartergørende Officer eller Intendant en Uge, inden samme skal finde Sted, Krigs M. Skr. 20 Novbr. 1893 (M. R.).

50. Af Generalstabens paa topografiske Arbejder udsendte Personale, se Generalstabens 7. Jfr. foran 38, 2det Stk.

51. Jfr. Mønstringer 3 (over Forstærkningsbataillonerne) g.

52. Ang. Indkvartering af Sessionernes Personale, se Sessioner E.

53. Se fremdeles om Indkvartering i specielle Tilfælde: Distriktshestene 4. Mønstringskommissionerne 4.d. Remontekommissionen 3. Jfr. Kongen I 7.

54. Allærmspladser (Samlingspladser), se nedenfor Eksercerpladser.

55. Arrester som integrerende Dele af en Vagt maa Kommunen være pligtig til uden særligt Vederlag at afgive i ethvert Tilfælde — navnlig ogsaa i det nedenfor under Vagtstuer c

ommeldte — hvor Vagt er fornøden, og de kunne afbenyttes til Arrestanter fra andre Kantonnementer, Intend. Skr. 1 April 1851 (M. R.).

Ang. hvilken Betaling der skal udredes, naar de civile Arresthuse benyttes, ibd., Intend. Skr. 19 Septbr. 1864, 3 April 1865 (begge i M. R.). Se Varetægtspenge 7.

56. Brandstuer, se foran 10 b.

57. Eksercer- og Allarmpladser, ang. Kommunernes Forpligtelse til Tilvejebringelse deraf og Erstatning til Ejerne, Fr. 1806 § 36, jfr. § 40 og Pl. 14 Oktbr. 1809 § 6. Se foran 6 b.

a. Ang. Fastsættelse af Godtgørelsen til vedkommende Ejer, Intend. Skr. 4 Juni 1855 (M. R.).

Ifølge Indenrigsministeriets Anskuelse tilkommer der Ejeren fuldstændig Erstatning, navnlig ogsaa for det Tab, der lides ved, at Jorden ikke efter Bestemmelsen er bleven opdyrket, Ind. M. Skr. 7 Juni 1856.

b. Ogsaa andet Aars Græsmarker høre til det Jordsmon, som saa vidt muligt skal skaanes for Afbenyttelse dertil, ibd.

58. Fægtesal, se foran 10 i Slutn.

59. Magasiner og Skure til Korn og Fourage høre til de Fornødenheder, Kommunen skal tilvejebringe, Fr. 1806 § 35, jfr. § 44.

Ligeledes Lokaler til Opbevaring af Ammunition, K. Cirk. 10 Decbr. 1807 § 5.

Regler for Affattelsen af Regninger over Godtgørelse derfor, Intend. Skr. 24 Marts 1849 (M. R.).

Se foran 9.

60. Munderingskamre, se foran 10 c.

61. Rengøring.

a. Af Kvartererne, paahviler de indkvarterede selv, Ind. M. Skr. 22 Maj 1851.

b. Af Vagtstuer, Koste og Sand dertil skal Kommunen levere, men selve Rengøringen skal besørges af Tropperne, Intend. Skr. 24 Febr. 1853 (M. R.).

62. Skrivestue.

a. Særskilt, tilkommer ikke en Bataillon eller et Regiment, naar der efter Fr. 1806 § 11 c anvises Adjutanten 2 Værelser; ikke heller Kompagni- eller Eskadronschefer, naar der anvises dem 2 Værelser, men derimod, naar de kun faa 1 Værelse med Alkove, Intend. Skr. 14 Maj 1850 (M. R.), 15 Novbr. 1851 § 3 (i M. R. f. 1852 S. 533), 3 Febr. 1852 §§ 1, 7 (S. 534 ibd.).

b. Særskilt, erholder en Brigadekommandør ikke, naar han

enten efter Fr. 1806 § 9 b har faaet anvist 1 Værelse til Adjutanten, eller der anvises denne selv 2 Værelser, § 5 ibd.

c. Afgivet uden Hjemmel til en Batterichef, derfor kan Godtgørelse ikke udredes af Statskassen, Krigs M. Skr. 27 Jan. 1871 (M. R.).

d. Derfor betales samme Godtgørelse som for et Officersværelse, Intend. Skr. 14 Maj 1850 (M. R.).

e. Inventariet dertil kan det ikke paalægges Kvarterværtten at levere, men det kan rekvireres hos Øvrigheden mod fuld Godtgørelse, Ind. M. Skr. 22 Decbr. 1864 (M. R.).

63. Staldrum skal anvises i og ved Kvartererne, alt efter Aarstidens Beskaffenhed, Fr. 1806 § 24.

For hver Hest godtgøres Værtten $1\frac{1}{4}$ Sk. pr. Dag, L. 4 Juli 1850 § 8 (S. 238).

a. Kvarterværterne maa uden særlig Godtgørelse levere de fornødne Staldrekvisiter, Gen. Kom. Koll. Skr. 14 Oktbr. 1812 (M. R.).

b. Den dertil fornødne Belysning maa Kommunen levere, Ind. M. Skr. 22 April 1865 med Note.

c. For Sygestalde godtgøres Værtten $1\frac{1}{4}$ Sk. for hvert Spilto, enten det er i Brug eller ej, Intend. Skr. 6 Maj 1864 (M. R.).

d. Gødningen tilhører Staldens Ejer, Intend. Skr. 30 Juni 1854 med Note (M. R.).

e. Ved Indkvartering af Kommandoer med Distriktsheste maa Hensyn tages til, at Indkvarteringen sker forholdsmæssig lige, idet Øvrigheden dog bør drage særlig Omhu for, at der gives Lejlighed til at pleje Hestene med største Omhyggelighed, Krigs M. Skr. 28 Jan. 1870 (M. R.).

64. Sygelokaler med Tilbehør, Lys og Brændsel, ang. Kommunernes Forpligtelse til Tilvejebringelse deraf, Fr. 1806 §§ 28—34, jfr. 40, 43, 44, Pl. 14 Oktbr. 1809 § 5, jfr. § 6. Jfr. K. Cirk. 10 Decbr. 1807 § 5.

a. Regler for de militære Afdelingers Modtagelse og Aflevering deraf, K. Cirk. 14 April 1810.

b. Ifølge Fr. 1806 § 33 maa vedkommende Afdeling selv betale Vasken af de i Brug værende Haandklæder og Lagener, Gen. Kom. Koll. Skr. 28 Decbr. 1811 (M. R.).

c. Kommunerne ere forpligtede til foruden de almindelige Sygelokaler at levere fornødne Lokaler til Behandling af Mandskab, der angribes af Kolera, J. M. Cirk. 20 Septbr. 1848, eller af Øjensygdom, Krigs M. Skr. 24 Avg. 1853 (M. R.).

De kolerasyge kunne ogsaa indlægges paa de civile Kolera-huse, i hvilket Tilfælde Militæretaten erstatter de med Kur og Pleje forbundne Omkostninger, J. M. Cirk. 20 Septbr. 1848.

d. Naar en kantonnerende Troppeafdeling fordeles over flere Kommuner, saa som Købstad og Land eller flere Landkommuner, kan det fornødne Sygelokale for hele Styrken fordres afgivet af den enkelte Kommune for samtlige Kommuners fælles Regning, Ind. M. Skr. 4 Juli 1850, Intend. Skr. 4 Marts 1851 (M. R.).

e. Der er intet til Hinder for at indlægge enkelte Personer fra andre Kantonnementer paa et Kantonnementssygehus, Intend. Skr. 18 Febr. 1851 § 3.

f. Til Bolig for Økonomon ved Sygehuset er Kommunen pligtig til uden særligt Vederlag at afgive et Værelse, Krigs M. Skr. 21 Oktbr. 1854 (M. R.).

g. Se fremdeles foran 6 b, 9 og 20.

65. Vagtstuer med Tilbehør, Lys og Brændsel, ang. Kommunernes Forpligtelse til Tilvejebringelse deraf, Fr. 1806 §§ 25—27, 34, jfr. 40, 44 og Pl. 14 Oktbr. 1809 § 4, jfr. § 6. Jfr. K. Cirk. 10 Decbr. 1807 § 5.

a. Kommunen er ikke forpligtet til at levere Lys og Brændsel til Vagtstuer, indrettede paa faste Batterier, K. Prom. 18 Febr. 1808.

b. Regler for Afdelingernes Modtagelse og Aflevering deraf, K. Cirk. 14 April 1810.

c. Til Afgivelse deraf formenes en Kommune at være ubetinget forpligtet, uagtet Vagten ikke er etableret i Kantonnementets Interesse, og uagtet der overhovedet ikke kantonnerer Tropper i Kommunen, Intend. Skr. 27 Marts og 1 April 1851 (begge i M. R.), Ind. M. Skr. 5 Maj s. A.

d. Belysning dertil i Sommerkantonnementstiden kan det ikke paalægges Kommunerne at levere uden særlig Godtgørelse, Ind. M. Skr. 22 April 1865 med Note. Jfr. derimod Intend. Skr. 5 Juli 1854 (M. R.).

e. Se foran 20 og 42 b.

66. Værksteder, se foran 9 og 10 a.

Ang. de militære Smedes og Bøssemageres Adgang til Afbenyttelse af private Smedeværksteder og Værktøj, Pl. 14 Oktbr. 1809 i Slutn., Gen. Kom. Koll. Skr. 8 Avg. 1811 (M. R.).

Naar de civile Smede tillade de militære at afbenytte andet af Smederedskabet, end der er bestemt, tilkommer dem derfor en passende Godtgørelse, Gen. Kom. Koll. Skr. 23 Juli 1812 (M. R.).

IV. Ang. Fritagelse derfor.

1. For de her etablerede russiske Købmænd, Trakt. 8 og 19 Oktbr. 1782 § 32.

2. Intet Privilegium, der maatte være meddelt til Fritagelse for Indkvartering, anses gældende ved ekstraordinær Indkvartering, Fr. 9 Maj 1806 § 7, jfr. K. Skr. 17 Jan. 1807 (ang. Stempelpapirforhandlere).

a. Herved bortfalder Sognefogedernes Indkvarteringsfrihed efter Fr. 11 Novbr. 1791, dog at der fremdeles maa vises dem saa megen Skaansel som mulig, K. Prom. 23 Marts 1808 (to), 26 s. M. og 19 Novbr. s. A.

b. Ligeledes bortfalder derved den Gæstgivere og Kroholdere, som ere Opsynsmænd ved Befordringsvæsenet, ved Fr. 27 Jan. 1804 § 80, jfr. Fr. 3 April 1807, tilstaaede Frihed, K. Skr. 27 Novbr. 1830.

c. Fremdeles formenes herved de i saa Henseende meddelte Privilegier for:

Komediehuset i Kbhvn., Priv. 11 Septbr. 1750 § 1.

Opfostringshuset, Fund. 29 Juni 1753 X § 7.

Universitetet og Kommunitetet, Fund. 25 Juni 1777 § 63.

Universitetets Professorers Residenser, Fund. 7 Maj 1788 VII § 9.

at have tabt deres Betydning, da al Indkvartering i Kbhvn. formentlig maa anses som ekstraordinær.

Se ogsaa foran III 16.

3. Ingen, som efter Bekendtgørelsen af Fr. 15 Novbr. 1816 er kommen i en Stilling, der efter de tidligere Love hjemlede denne Frihed, skal være fritagen for at modtage ordinær Indkvartering, Pl. 16 Juni 1819, jfr. K. Skr. 2 Marts 1822 ad 2 og 3, 18 Oktbr. 1831, 2 Juni 1832.

Ved den yderligere Bestemmelse i Pl. 1819, at ikkun offentlige, til Kommunens særlige Nytte indrettede Bygninger skal være fri for Indkvarteringsskat, hvorimod alle andre Bygninger uden Undtagelse skal deltage i samme, er den kongelige m. fl. Bygninger tidligere tilkommende Indkvarteringsfrihed — jfr. Fr. 5 Maj 1683 — hævet, Gen. Kom. Koll. Skr. 26 Febr. 1822 (M. R.).*)

4. I Kbhvn. skal Præsternes og Kirkebetjentenes Boliger svare Indkvartering, Rskr. 12 Oktbr. 1742 § 1.

5. Det Wærnske Institut i Kbhvn. fritages for personlig Ind-

---

*) De talrige ældre Bestemmelser om Frihed for ordinær Indkvartering forbigaas derfor som nu værende uden Betydning.

kvartering mod passende Erstatning til dem, der paa Stiftelsens Vegne maatte overtage den, Konf. 8 og K. Prom. 16 Jan. 1813.

6. Tilkommer Indvaanerne paa de dansk-vestindiske Øer, naar de bosætte sig andet Steds i Riget, K. Skr. 6 Juli 1820, Resl. 3 Oktbr. 1821.

7. Tilkommer ikke Sorø Akademi, Stat. 28 Jan. 1827 § 48.

8. De, hvem saadan Frihed tilkommer, kunne ikke bebyrdes med Indkvartering, fordi denne fordeles efter Portioner, K. Skr. 2 Marts 1822 ad 4.

9. Se Adelige Klostre 10 (Odense adelige Jomfrukloster) h. Gesandter II (fremmede) 2 a. Konsuler C (fremmede) 5 c.

V. Straf for Tyveri i Kvarteret, Straffel. f. Krigsmagten Nr. 68, 7 Maj 1881 § 172.

Sraf for Fornærmelser mod Kvartervæerten eller Husfolkene, § 183 ibd.

Straf for Udeblivelse af Kvarteret, § 182 ibd.

VI. Med Hensyn til Indkvartering af Tropper og andre Naturalydelse til Hæren behandles herværende Schweizere ens med Landets Indbyggere, Pat. Nr. 86, 28 Juli 1875 Art. 8.

Se Smitsom og epidemisk Sygdom I 31 (Epidemiloven anvendelig paa de hos Borgerne indkvarterede).

Indkvarterings-Hjælpeskatten i Købstæderne, se Indkvarteringsskat 2.

Indkvarteringsfonden. Renten deraf skal forlods anvendes til Dækning af de Godtgørelser, som tilkomme de med ordinær Indkvartering belagte Købstæder, L. 29 Decbr. 1850 § 5. Jfr. K. Cirk. 30 Decbr. 1837, Resl. 11 Juli 1840, 10 Maj 1841, 2 Juli 1842. Ang. et Laan deraf til Aarhus Kommune, F. M. Skr. 19 Septbr. 1878 (M. R.).

Indkvarteringskommissioner.

1. Indkvarteringskommissionen i København hæves, og dens Forretninger overtages af Magistraten, Rskr. 5 Juni 1813. Jfr. Rskr. 16 Juni 1778, Instr. 28 Avg. 1795 § 4. Jfr. Indkvartering I 4.

2. I Købstæderne udenfor Kbhvn., ang. deres Sammensætning, Forretninger med den ordinære Indkvartering og Forhold til Byraadene, Fr. 15 Novbr. 1816 § 17, jfr. §§ 1, 15, 19, 22, 27, 28, L. 29 Decbr. 1850 § 3, Kommunallov 26 Maj 1868 § 17.

3. Som Medlemmer deraf kunne Afdelingsintendanten kommanderes i Stedet for Officerer, Intend. Skr. 4 Marts 1863 (M. R.).

4. Byraadene udnævne 2 Medlemmer, det ene af deres egen Midte, til at tage Sæde deri, L. 26 Maj 1868 § 17.

Disse Medlemmers Funktionstid er 6 Aar, Ind. M. Skr. 26 Maj 1866 (i A. P. Møller Vejledning i den gældende Indkvarteringslovgivning S. 10 Note 1).

5. Naar de ville foretage Eftersyn af de Garnisonerne overladte Bygninger eller Inventariesager, bør de derom forud underrette vedkommende højstbefalende, K. Skr. 21 Novbr. 1839.

6. Tvistigheder ang. et Kvarters Forsvarlighed kunne for de civile Myndigheders vedkommende ikke afgøres af dem, men af Byraadene, Gen. Kom. Koll. Skr. 28 Marts 1840 (M. R.).

Ifølge hvad der er oplyst i A. P. Møllers Vejledning i den gældende Indkvarteringslovgivning 2den Udgave p. 13 Noten, er den her anførte Skr. ikke korrekt gengivet i den militære Reskriptsaml., idet den kun angaar Sessionsdeputerede og ikke vedrører den ordinære Indkvartering.

7. Der er ikke ved Købstadkommunalloven bevirket nogen Forandring i det indbyrdes Forhold mellem dem og Byraadene, og de ere paa deres Omraade at anse som Byraadene sideordnede Autoriteter, Ind. M. Skr. Nr. 92, 19 Marts 1872.

8. I den Amtmanden og Regimentschefen ved Fr. 15 Novbr. 1816 § 17 tillagte Myndighed til at bestemme, hvad deres Medlemmer ikke kunne blive enige om, er ingen Forandring foregaaet, ibd.

9. Til at udføre Forretningerne ved den ekstraordinære Indkvartering, kunne ikke oprettes, Ind. M. Skr. 17 Jan. 1849 — jfr. dog Pl. 21 Decbr. 1807 — men den ordinære Indkvarteringskommission er forpligtet til at assistere Øvrigheden ved dennes Forretninger med den nævnte Indkvartering, K. Cirk. 10 Decbr. 1807 §§ 2, 3, Ind. M. Skr. 29 Novbr. 1849.

Ang. et Tilfælde, hvor Byfogeden havde overdraget Indkvarteringskommissionen i Forening med nogle tilforordnede at fordele den ekstraordinære Indkvartering, Ind. M. Skr. 27 April 1849.

10. Approberet, at der i Næstved lønnes en Mand for at udføre Detaillen af Indkvarteringskommissionens Forretninger, Ind. M. Skr. 10 Maj 1854.

11. Stridigheder mellem dem og en Bataillon om Indkvarteringen i Tilfælde, hvor der finder Meningsulighed Sted i selve Kommissionen, kan Indenrigsministeriet ikke paakende, forinden de efter Fr. 15 Novbr. 1816 § 17 ere søgte afgjorte af vedkommende Amtmand og Afdelingschef; for saa vidt Indkvarteringskommissionens Medlemmer derimod ere enige, maa Bataillonen, som er utilfreds med sammes Afgørelse, henvende sig til General-

kommandointendanturen, ikke til Amtet, Krigs M. Skr. 29 Jan. 1877, 23 Oktbr. 1879 (begge i M. R.).

12. Forsædet i Indkvarteringskommissionen tilkommer den Magistratsperson, der har Sæde i den, Ind. M. Skr. Nr. 77, 8 Marts 1894.

Se Billettør. Generalindkvarteringskommissionen. Indkvartering II 4 og 24.

Indkvarteringsskat.

1. I København, se Indkvartering I 3.

2. I Købstæderne udenfor København. Den aarlige Ligning af Indkvarterings-Hjælpeskatten efter Fr. 15 Novbr. 1816 §§ 29, 30 ophører, og Skatten gaar ind under Ligningsskatten, L. 20 Juni 1850 § 1 d, jfr. § 2, 29 Decbr. s. A. § 1. Se Indkvartering II 3 a.

3. Paa Landet, se Indkvartering III 31.

4. Ligningen af Bidrag til den Købstæderne i Slesvig tillagte Godtgørelse for ordinær Indkvartering bortfalder i de inkorpore-rede slesvigske Distrikter, L. 29 Marts 1867 § 4 Nr. 4 d.

Indlæg (til Retten).

1. Ingen mundtlig Procedure maa tillades videre end Begæring om Dokumenters Modtagelse og en kort Protest eller Paastand til Kendelse eller Dom, men alle Irettesættelser, Deduktioner eller vidtløftige Eksceptioner skulle ske skriftlig, Pl. 13 Avg. 1766 § 5 (f. Kbhvn.), udvidet til det øvrige Land ved Pl. 29 Juni 1781. Jfr. D. L. 1—9—12.

2. Skriftligt Indlæg skal enhver Prokurator fremlægge ved Stævningens Inkamination lige som ogsaa, naar han har faaet Udsættelse for at give Tilsvar i Sagen, Fr. 3 Juni 1796 § 15. Herfra gøres dog en i §'en nærmere omhandlet Undtagelse.

Naar en Part derimod selv fører sin Sag, maa han være befriet for at indlevere skriftligt Indlæg, ibd.

Naar Klageren ved Anhængiggørelsen af en lille Gældssag ikke fremlægger noget skriftligt Indlæg, skal sagsøgte straks erklære sig over Fordringens Rigtighed, Fr. 6 Avg. 1824 § 3.

3. Som fremlægges for Højesteret, skal være paa Dansk og paa korteste Maade klarligen forfattet, Instr. 7 Decbr. 1771 § 9, Pat. 10 Novbr. 1774 § 15.

4. Skriftligt, skal den Part fremlægge, som enten selv eller ved en Fuldmægtig, der ikke er Sagfører, vil gaa i Rette for Højesteret, Pat. 10 Novbr. 1774 § 6.

5. Ang. hvor vidt der ved Landvæsens- og Overlandvæsens-

kommissionerne kan indgives skriftlige Indlæg, L. 30 Decbr. 1858 §§ 9, 10, 20.

6. Skriftligt, har vedkommende Part Ret til at fremlægge eller lade fremlægge for Sessionerne, L. 6 Marts 1869 § 10.

7. Ang. deres Stempelpligt, L. 19 Febr. 1861 §§ 71, 74 n, 85. Se Nationalbanken 11 c. Stempelafgiften III 33 b.

8. Ang. skriftlige Indlæg i Sager, der behandles for danske Konsuler i de Lande, i hvilke Danske ikke ere undergivne Landets Jurisdiktion, Instr. Nr. 180, 1 Septbr. 1895 § 11.

Se Akter 7 (om de i kriminelle Sager skulle indlemmes deri). Ed 19 (maa ikke indføres i Indlæg). Fremlæggelse 11 (ang. Genpart af fremlagte Indlæg og deres Udlaan). Stempelafgiften VI (Stempelovens § 85).

Indløsningsret, se Løsningsret.

Indløsningssummerne af Præstegaarde m. v., se Kapellaner II (faste) 31, Præstegaarde 1 og specielle Bestemmelser under Pastorater.

Indrulleringskommission, den borgerlige.

1. I København, er ophævet, L. 28 Maj 1870 § 14, Adg. Nr. 125, 5 Avg. 1871 § 8.

2. De borgerlige Indrulleringskommissioner i Købstæderne, der vare oprettede ved specielle Bestemmelser for de enkelte Byer, ere bortfaldne ved Borgervæbningernes Ophævelse og Brandvæsenets Omordning. Jfr. Resl. 12 Oktbr. 1856, L. 26 Maj 1869 § 17.

Indsamling, se Kollekt.

Indsiddere, se Inderster. Se ogsaa Høstdag II. Pligtarbejde B. Tinglæsningsgebyrer 32 a (af Skifteekstrakter).

Indsigelser (Eksceptioner) under Søgmaal m. v.

1. De Parter, som med utidige Indsigelser have opholdt Vidners Førelse eller bemøjet Dommeren med ufor nødne Interlokutoriers Afsigelse, skal Dommeren ved Sagens Paakendelse anse, som han forsvarligt eragter, Fr. 3 Marts 1741 § 10.

2. Naar en for Retten indvarslet Part ikke møder eller svarer i Sagen, maa han tilskrive sig selv det Tab, som kunde flyde af hans Forsømmelse i at gøre Indsigelse mod de af Sagsøgeren irettelagte Breve og Bevisligheder, Fr. 3 Juni 1796 § 2. Jfr. D. L. 1—4—30, Adg. 15 Avg. 1832 § 8.

3. En Sagfører maa, naar han straks paa Stedet vil fremsætte sine Indsigelser mod Søgmaalet, mundtlig tilføre Protokollen samme, dog at Retten ikke derved opholdes længere end en fjerdedel Time, Fr. 3 Juni 1796 § 15.

4. Ang. hvilke Indsigelser der kunne komme i Betragtning:

a. Under en Vekselsag, L. 28 Maj 1880 § 3, jfr. Fr. 18 Maj 1825 §§ 60, 68, 69, jfr. L. om Sø- og Handelsretten 19 Febr. 1861 § 48.

b. Under Sager, i hvilke den hurtige Rettergangsmaade finder Sted, Fr. 25 Jan. 1826 §§ 1—3, 6, 10, jfr. L. 19 Febr. 1861 § 48.

5. Eksception om en Kapitals urigtige Omskrivning er en exceptio quoad jus, til hvis Fremsættelse i Overinstansen derfor ingen Bevilling behøves, naar samme ikke har været fremsført ved Underretten, K. Skr. 6 Novbr. 1817.

6. Ny Indsigelser kunne fremsættes uden Bevilling under Appellen af:

a. Fogedforretninger, K. Cirk. 3 Febr. 1829, 28 Decbr. 1830, og med Hensyn til Udpantningsforretninger, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 11.

b. Sessionskendelser til Højesteret, L. 6 Marts 1869 § 10.

c. Landvæsenskommissionskendelser til Overlandvæsenskommissionerne, dog kun med disses Tilladelse og under Forudsætning af, at de ikke staa i Strid med, hvad vedkommende selv har indrømmet for Landvæsenskommissionen, L. 30 Decbr. 1858 § 20.

Jfr. Appel VII A 3, 2det Stk. (ang. Straffedomme i private Politisager). Fremlæggelse 4 (i hvilke Tilfælde ny Bevisligheder kunne fremlægges under Appel uden Bevilling).

7. Eksempel paa, at det i en Injuriesag er befalet Højesteret at tage en ikke i Underinstansen fremsat exceptio veritatis under Paakendelse, Ordre 10 Jan. 1860 (i den lille Reskriptsaml.).

8. I Sager, som behandles ved Sø- og Handelsretten i København, Bestemmelser derom findes i L. 19 Febr. 1861 §§ 29, 30, 31, 33, 34 og 48.

9. Ved Paakendelsen af de mod en Udpantningsforretning rejste Indsigelser, er Fogeden ikke bunden ved den ved Paategning paa Udpantningsbegæringen afgivne Kendelse om Forretningens Fremme, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 8.

10. Indsigelser mod en af Sognefogeden foretagen Udpantningsforretning kunne enten fremsættes under Forretningen eller i Løbet af 14 Dage efter dens Afholdelse rettes til Fogeden, § 9 ibd.

I begge Tilfælde er det Fogeden, der paakender dem, og inden Forløbet af den nævnte Frist, ibd.

11. Andre Indsigelser mod en Udpantningsforretning end saadanne, der gaa ud paa, at Fordringen ikke ifølge Lovgivningen

kan inddrives ved Udpantning, eller at der ikke ved dens Foretagelse er brugt den rette Fremgangsmaade, kan Rekvisitus, for saa vidt han ikke vil gøre Ansvar gældende mod Fogeden og ikke har paaanket Forretningen, gøre gældende under et af ham anlagt Søgmaal i første Instans, § 12 ibd.

12. Ang. Paakendelsen af Indsigelser mod en Dommers Habilitet, se Sætteretsbetjente 2 h.

Indskrivning af kgl. Obligationer, se Statsobligationer 11, 12, 14, 22, 24.

Indskrivningsbøger og Indskrivningsbeviser for Statsobligationer, se Statsobligationer 11, 12, 2det Led, og 14.

Ang. Indskrivning af Obligationer, der høre til Midler under offentlig Bestyrelse, se ibd. 11 a i Slutn.

Indsættelse af visse Embedsmænd i deres Embede, se herom under de paagældende enkelte Artikler, saa som Præster I 6. Rektor II 2.

Indsættelses- og Udsættelsesforretninger.

1. Ang. at Panthaveren, naar Renten ikke erlægges i rette Tid, eller Kapitalen ikke betales efter lovlig Opsigelse, maa træde til sit Pant og annamme det uden videre Proces og Indførsel, og at der af Tinget skal udmeldes to gode Mænd til at levere ham Pantet, D. L. 5—7—8.

Nu maa utvivlsomt Fogeden benyttes til at indsætte Pant-haveren i Pantets Besiddelse.

2. Naar i København Ejeren ikke vil tillade Lejeren at indflytte i de lejede Værelser, har Lejeren Ret til ved Underfogeden (nu Kongens Foged) paa Ejerens Bekostning at lade sig i de lejede Værelser indsætte, Pl. 2 Oktbr. 1754 § 4, 7 Oktbr. 1771 § 2.

3. I Husværelser ved Fogeden, Gebyret derfor, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 §§ 55, 56. Se for Færøerne, Island og Vestindien de under Fogedforretninger B 14—16 anførte Bestemmelser.

4. Uden foregaaende Lovmaal og Dom, med Hensyn til dem forholdes paa Island efter de hidtil gældende Regler, L. 4 Novbr. 1887 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) § 1.

5. Hvorved en Domhaver indsættes i og domfældte sættes ud af Besiddelsen af en fast Ejendom eller Løssere, §§ 12, 13 ibd.

6. Ang. Udsættelse af Lejlædinge paa Island, der paa Trods ikke ville flytte, naar de dertil ere pligtige, L. 12 Jan. 1884 (Nr. 1 ibd.) § 29.

Jfr. Fogedforretninger B 11 (ang. en Udlægshavers Indsættelse i Besiddelsen af det udlagte).

Indtegningsbevis for værnepligtige.

1. Skal meddeles enhver værnepligtig ved hans Optagelse i Lægdsrullen, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 § 7. Jfr. J. M. Cirk. 31 Maj 1853, 15 Maj 1858.

2. Tilstille Lægdsforstanderne de paagældende igennem Lægds-mændene, J. M. Cirk. 30 Decbr. 1861 § 3.

3. Ang. Blanketter dertil og de ældre Bevisers Ombytning med ny, J. M. Cirk. 23 Juni 1869 II (D. T. S. 662). Jfr. Cirk. 19 Oktbr. 1861.

Blanketterne kunne rekvireres fra Justitsministeriet, J. M. Cirk. 15 Maj 1858 i Slutn.

4. Derpaa skal ved Flytning den paagældendes ny Lægd, Litr. og Nummer samt, naar han er optagen i Lægdsrullen, tilføres, J. M. Cirk. 2 Juli 1869 (D. T. S. 679).

5. For de til Optagelse i Rullen anmeldte 17-aarige værnepligtige, derom handler J. M. Cirk. Nr. 284, 31 Avg. 1871 § 2.

6. Ang. sammes Forevisning ved den Mønstring, der anordnedes ved Bkg. Nr. 131, 28 Maj 1893, dennes §§ 2, 4, 7.

Se Flytning I 7. Permissionspas 1 f.

Indult, se Fjenden — Fjendtlig Ejendom 5.

Industri, se Haandværks- og Industritælling. Kreditforeninger 18.

Industri- og Kommerceofonden, ang. dens Ophævelse og en ny Industrifond, Resl. 18 Novbr. 1837. Jfr. Aab. Br. 19 Febr. 1814 § 3

Industridrivende, Legater til dem, se Haandværks- og Fabrikdrift III 15.

Industriens Fremme.

De paa Finanslovene dertil bevilgede Beløb, ang. Indgivelse af Andragender om Understøttelse deraf til:

1. Tekniske Skoler i Købstæderne, Ind. M. Cirk. Nr. 114, 4 Juni 1874, Nr. 143, 18 Juli 1877, Nr. 95, 1 Juni 1878, Nr. 51, 30 April 1888. Ang. fremtidig Anvendelse af en Del af den paa Finanslovene til Industriens Fremme givne Bevilling til Understøttelse af Elever ved det tekniske Selskab Skole i København eller undtagelsesvis i en af de større tekniske Skoler andet Steds, samt om Indgivelse af Ansøgning om disse Understøttelser, Ind. M. Cirk. Nr. 117, 14 Juli 1888.

2. Rejseunderstøttelser for unge Haandværkere og ligestillede, ang. Tiden for Ansøgningernes Indgivelse, og at Skemata faas hos Overpræsidenten og Amtmændene, Ind. M. Cirk. Nr. 4, 14 Jan. 1887, jfr. Cirk. Nr. 4, 18 Jan. 1878.

3. Se Island 21 (Christian d. 9des Legat til Industriens Fremme)

Industriforeningen i København, se Haandværks- og Fabrikdrift III 15 s og 3a.

Industriforeninger, se Haandværks- og Fabrikdrift III 13.

Industriskoler, se Handelsskoler.

Indvandring, se Udlændinge. Ang. Indvandring af Arbejdere til St. Croix, se Arbejdere 2 b. Immigrationsfond. Immigrationsinspektøren. Immigrationskommissionen.

Infanteripionerer, se Militærarbejdere 3.

Infanteriregimentet af 19 April 1747. Sammes III Del findes i dansk Oversættelse udtogsvis i Lovsamlingen. Anhang til samme 27 Oktbr. 1753.

Influenza hos Husdyrene, se Kataralfeber.

Informatorer, som besvangre deres kvindelige Elever, Fr. 9 Juli 1745 om Straf for dem er hævet, Straffel. 10 Febr. 1866 § 309, 25 Juni 1869 § 311 (f. Isl.). Jfr. nu L. 1866 § 166, L. 1869 § 167.

Ingeniører.

Om Undervisningen for dem ved den polytekniske Lærestanstalt m. m., tidligere Reglm. Nr. 66, 10 Maj 1884 særlig I 7, 12, III C, se nu Reglm. Nr. 148, 26 Juli 1894 III A (Polyteknisk Eksamen for Fabrikingeniører) B (for Maskiningeniører) C (for Bygningsingeniører).

Se Baneingeniører. Fyringeniøren. Maskiningeniører. Overbaneingeniøren. Overingeniøren. Stadsingeniør. Telegrafingeniører. Værftsingeniøren.

Ingeniørkorpset — Ingeniørregimentet.

1. Om det handler Till. t. Hærl. Nr. 106, 25 Juli 1880 §§ 5, 7, 9, 23, jfr. L. Nr. 63, 13 April 1894 §§ 2 f og 9.

2. Program for Ingeniørregimentets Uddannelse, Anordn. Nr. 75, 23 April 1881. Se Hæren 5, 6.

3. En Officer deraf kan være Bestyrer for Søværnets Bygningsvæsen, Søværnsl. Nr. 69, 28 Maj 1880 § 25.

4. Ang. Opførelsen af ny Kontorer for 1ste Ingeniørdirektions 2det Bygningsdistrikt, L. Nr. 58, 12 April 1889.

Ang. Opførelsen af et nyt Kaserneetablisement og Indretning af Øvelsesplads for Ingeniørregimentet m. m., L. Nr. 98, 14 April 1893. Om Fuldførelse af Ingeniørregimentets Kaserneetablisement paa Vognmandsmarken, L. Nr. 56, 15 Marts 1895.

5. Ang. Oprettelse af en Pioner- og Signalskole ved bemeldte Regiment, Krigs M. Skr. 10 Febr. 1892 (M. R.).

6. Dets Rammer forøges med en Oberstløjtnant, L. Nr. 63, 13 April 1894 § 9.

Se Demarkationslinje I 3 c. Fæstninger 5. Hæren 48 xx (Hoskjærs Legat). Militær Jurisdiktion H 2 f. Søminetjenesten.

Injurier, se Æreformenærmselser. Jfr. Hug og Slag. Vold.

Inkamination, se Anhængiggørelse.

Inkaminationsgebyr.

1. Til Dommeren, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 2, jfr. §§ 4, 7, 9. Til Skriveren, §§ 13, 14 ibd.

Se fremdeles §§ 23, 34 (ang. Overretterne), 42 (Højesteret).

For Færøerne, Island og Vestindien, se de under Sportelreglementer anførte Bestemmelser.

2. Ang. dets Forhøjelse i Sager betræffende Proprieteten af faste Ejendomme eller Servituter, § 25, jfr. 43 ibd. Denne Forhøjelse maa formentlig betragtes som trædende i Stedet for Promillegebyr, hvorfor Justitsfondafgift ikke kan beregnes af den.

Denne Forhøjelse kommer til Anvendelse i ethvert Tilfælde, hvor Værdien af Sagens Genstand ikke fremgaar bestemt af selve Proceduren; Citantens Angivelse af Værdien af en om-disputeret Servitut derfor anset utilstrækkelig, J. M. Skr. 2 April 1869 (D. T. S. 698).

3. Ang. dets Erlæggelse i en Sag betræffende et Gældsbrevs Omskrivning til Rigmønt, K. Skr. 4 Juni 1814.

4. Forudbetalingen efter Sp. Reglm. § 14 for 3 Arks Beskrivelse skal altid erlægges, selv om Beskrivelse af Akten frafaldes, Rtk. Skr. 3 April 1824.

5. Skal erlægges, uagtet Sagen afgøres ved Forlig, Pl. 1 Maj 1822 §§ 1, 2, 4 b, K. Skr. 5 Septbr. 1829, Pl. 28 Febr. 1845 § 1 b. Jfr. f. Færø. Rskr. 28 Marts 1827, Sp. Reglm. 30 Marts 1836 § 10; f. Vest. K. Skr. 26 Febr. 1825 § 2, 2 Oktbr. 1830 ad 18 og 55. Se dog med Hensyn til Gæsteretten i Kbhvn. Gæsteret — Gæsteretssager III 7 a og med Hensyn til Sø og Handelsretten L. 19 Febr. 1861 § 19.

6. Skal kun erlægges i egentlige Retssager — derunder indbefattet Vidnesager, Skønssager osv., jfr. Sp. Reglm. §§ 127, 129, J. M. Skr. 24 Oktbr. 1860.

7. Skal ikke erlægges, naar i en Tingsvidnesag ny Vidner indstævnes ved Kontinuationsstævning til Afhørelse over alt fremlagte Spørgsmaal eller tidligere Vidner til Besvarelse af ny Spørgsmaal, J. M. Skr. 15 Septbr. 1863.

Der vil være at erlægge Gebyr for Inkaminationen af en Tingsvidnesag, der til Oplysning i en mindre Gældssag anlægges ved

en anden Ret end Hovedsagen, Skattedir. Skr. Nr. 144, 30 Maj 1894. Jfr. nedenfor 8.

8. I smaa Gældssager, Fr. 6 Avg. 1824 § 8 A Nr. 3, 8 og B samt Gældssager, smaa II 2 a—c og 3 b.

9. Ved Gæsteret, se Gæsteret—Gæsteretssager III 2, 4 og 7.

10. I Politisager, Pl. 1 Maj 1822 § 4 b, 28 Febr. 1845 § 1 b samt Politisager V B 1 a og f.

11. For Behandling af de i L. Nr. 161, 18 Decbr. 1897 om Retternes Medvirkning til Optagelse af Bevis i Udlandet omhandlede Begæring om Bevisoptagelse svares ingen Retsafgift undtagen i det i L.s § 5, 2det Stykke, omhandlede Tilfælde, i hvilket der svares almindelig Inkaminationsafgift, L.s § 6.

Se Beskrivelser og Udskrifter VI 1—3. Oversyns-, -skøns-, -taksations- og -vurderingsmænd 1. Skiftegebyrer 12. Udmeldelse, Mænds, II 2 og 3. Vidner—Vidnesager 32 b, d.

Inkassationsaalær. Ved Avktioner medregnes, naar sammes Udredelse er paalagt Køberne, til Købesummen, for saa vidt Avktionssalærets Beregning angaar, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 125, Fr. 3 Decbr. 1828 § 17 Nr. 3; men derimod ikke ved Beregningen af Avktionsskødet Stempeltakst, L. 19 Febr. 1861 § 33.

Om dets Størrelse m. v., se under Inkassator—Inkassationsation.

Inkassator — Inkassationsation.

I. I Boer under offentlig Skiftebehandling.

1. Ang. Antagelsen af Inkassator i Stervboer og hans Forpligtelser, Pl. 30 Oktbr. 1767, jfr. om det Tilfælde, at der er Dissens mellem de paagældende om hans Antagelse, Sp. Reglm. f. Trankebar 8 Jan. 1781 Nr. 21.

2. Hovedarvingen er nærmest til at antages som Inkassator, naar han kan stille tilstrækkelig Kavtion, K. Prom. 23 Novbr. 1793 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Arv og Skifte A).

3. Ang. Antagelsen af Inkassator i Boer i Kbhvn. og hans Forretninger, Pl. 21 Marts 1809 §§ 1, 2, 4.

4. Dersom Kurator i et Konkursbo ikke kan bestride Inkassationsationen, kan han dertil antage Medhjælp, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 76.

Findes ingen Kurator i saadanne Boer, er Skifteretten berettiget til at antage en Inkassator, § 80 ibd.

Jfr. f. Færøerne Adg. Nr. 13, 13 Febr. 1873.

5. Ved Antagelsen deraf i insolvente Boer skal Skifteforvalteren

høre de fornemste Kreditorers Mening, K. Prom. 20 Maj 1797 § 3, og den bør antages, der har den betydeligste Del af Kreditorernes Stemme, naar han ellers kan stille Kavtion, K. Prom. 29 April 1794 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Arv og Skifte A).

6. Avktionsbeløbet af faste Ejendomme og af Aktier eller Obligationer, offentlige eller private, skal afleveres til Skifteforvalteren uden at passere Inkassators Hænder, Pl. 21 Marts 1809 § 4, 3 Juni 1818 § 7.

Boets Fordringer efter Panteobligationer eller andre Forskrivninger skal Skifteforvalteren inkassere uden Salær, K. Skr. 17 April 1824. Se Skiftegebyrer 16 a.

7. Spørgsmaal om, hvor vidt en Skifteforvalter, der af Arvingerne var antagen til Inkassator, skulde paa disses Forlangende stille Kavtion, K. Prom. 2 Febr. og 23 April 1805, der udtaler, at Arvingerne kunne tilbagetage det Skifteforvalteren givne Mandat.

8. Ang. Tiden, inden hvilken Inkassator skal indbetale Avktionsbeløbet af Løssøre til Boet, og hans Ansvar i saa Henseende, samt at Maksimum af Inkassationssalæret ved Avktioner er 4 pCt. og i Tilfælde af kontant Betaling det halve, Pl. 3 Juni 1818 §§ 2—5, K. Cirk. 14 Marts 1829, jfr. f. Kbhvn. Pl. 21 Marts 1809 § 4. Jfr. nedenfor 11 og 21.

9. Skifteforvalteren kan forelægge Inkassator en Frist under Dagmulkt til at aflægge Rigtighed for Boets Midler, Fr. 12 Febr. 1790 § 11, hvilken Fremgangsmaade dog nu kun kan følges ved Inkassations udenfor Avktionstilfælde, jfr. Pl. 3 Juni 1818 § 3.

Den i Fr. 1790 § 11 foreskrevne Mulkt tilfalder Fattiggassen i det Sogn, hvor Skiftet holdes, K. Prom. 1 Maj 1790 § 8, jfr. § 1.

10. Ang. ved hvilken Jurisdiktions Gæsteret Boet efter fornævnte Fr. 1790 § 11 skal tiltale Inkassator, naar han bor udenfor den Jurisdiktion, hvor Skiftet holdes, ibd.

11. Ved Indsendelsen af Kvartalsekstrakten af Skiftehovedbogen til Amtmanden skal Skifteforvalteren indberette, om Inkassator har gjort Rigtighed, og om de under 8 og 9 anførte Bestemmelser ere iagttagne, Fr. om Kane. Kassev. 8 Juli 1840 § 10. Se nedenfor 21.

12. Inkassator skal ved Indbetalinger til Skifteforvalteren forvisse sig om, at der samtidig sker Tilførsel til Skifteprotokollen om samme, og vedbliver ellers at være Boet ansvarlig for Beløbet, § 12 ibd.

13. Ang. Inkassators Salær ved Avktioner — se foran 8:

a. Der kan end ikke med Arvingernes Samtykke tilstaa ham et større Salær end det lovbestemte, og saafremt ingen vil overtage Inkassationen herfor, bør denne ske for Boets Regning, K. Skr. 24 Avg. 1819, 30 Juli 1822, J. M. Skr. 29 Juni 1850.

b. Det forbydes at tilstaa ham større Salær end det lovbestemte derved, at det i Avktionskonditionerne paalægges Køberne at udrede 10 eller 12 Sk. af Daleren til Inkassator til Avktions- og Inkassationsomkostninger, K. Cirk. 12 Jan. 1822.

c. Er kun 2 pCt., naar der vel gives Kredit, men Køberne ikke kunne fordre det solgte udleveret, forinden Betalingen erlægges, K. Skr. 2 Oktbr. 1846.

d. Se nu nedenfor 18.

14. I Vestindien gælder med nogen Modifikation de samme Bestemmelser om Inkassationen i Døds- og Fallitboer som ved Skiftejurisdiktioner udenfor Kbhvn., Rskr. 14 Avg. 1850 § 1.

15. Ang. Inkassatorers Indsættelse ved Testament, se Executores testamenti 8 e, f.

Ang. Virkningen for Arvinger og Kreditorer af, at en upaalidelig Inkassator er indsat, K. Skr. 8 Juli 1823 (f. Vest.).

16. Se Skifteretterne C 2 (ang. Anke over Skifterettens Antagelse af Inkassator).

17. Ang. Antagelse af Inkassator i Dødsboer og andre Boer, der ikke behandles som Konkursboer, hans Forretninger, Ansvar og Betaling, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 31, 32, jfr. 56, 57, 82, 83. Jfr. Adg. f. Færøerne Nr. 30, 14 Jan. 1876 Nr. 13.

Hvor ingen særskilt Inkassator er antagen, har Boets Kurator at overtage hans Forretninger, fornævnte Skiftel. § 32.

Med Hensyn til Island se Skiftel. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.), der angaar alle Boer, ogsaa Konkursboer, §§ 30, 31, jfr. 55, 56, 81, 90, 91.

18. Bestemmelsen i Pl. 3 Juli 1818 § 4 om, at Inkassations-salæret ikke maa overstige 4 pCt., er hævet ved den ny Skiftelovgivning, J. M. Skr. Nr. 211, 27 Septbr. 1875. Jfr. foran 13.

19. Den dertil antagne Mand kan ikke fungere som saadan ved Bortavktionering af Boets faste Ejendomme og derfor berregne sig Salær, J. M. Skr. Nr. 181, 1 Novbr. 1878.

20. I Konkursboer. Besværing over Skifterettens Valg deraf henhører under judiciel Afgørelse, hvorfor Ministeriet nægter at udtale sig, om Skifteforvalterens Fuldmægtig lovlig har kunnet antages dertil, J. M. Skr. Nr. 14, 21 Jan. 1882. Jfr. Fuldmægtige 14 A p Nr. 4.

I Skifteprotokollen maa ske Tilførsel om Valget, ibd.

21. Bestemmelserne i Pl. 3 Juni 1818 om de Frister, inden hvilke Inkassator skal indbetale de oppebaarne Beløb, ere hævede ved Konkursloven og Skifteloven, hvorfor Amtmændene ikke heller skulle føre noget Tilsyn med Inkassationsbeløbenes Indbetaling i rette Tid, J. M. Skr. Nr. 60, 22 Febr. 1890. Jfr. foran 8, 11.

22. Skiftelovens § 31 er næppe analogisk anvendelig ved Konkursboer, ibd.

II. Ved Avktioner.

1. I Boer under offentlig Skiftebehandling, se foran I.

2. Ved private Avktioner kunne Ejerne udnævne til Inkassator, hvem de ville, Sp. Reglm. f. Trankebar 8 Jan. 1781 I Nr. 23, jfr. Krigs M. Skr. 8 Jan. 1873 (Nr. 1 i Till. t. M. T. A f. 1873).

Et Forslag om Ansættelse af faste Inkassatorer forkastes, Resl. 23 Marts 1816.

3. Naar Avktionsforvalteren tillige besørger Inkassationen, har han selvfølgelig Ret til Inkassations-sælær af dem, der have anmodet ham om at paatage sig dette hans Embede uvedkommende Arbejde, K. Prom. 13 Oktbr. 1802 ad 9.

4. Det for Inkassator ved Avktioner i Boer under offentlig Skiftebehandling fastsatte Sælær kan ikke overskrides ved andre Avktioner, som interessere det offentlige, men ved aldeles frivillige Avktioner beror dets Størrelse paa Overenskomst, J. M. Skr. 29 Juni 1850, 26 Marts 1867 (D. T. S. 908), jfr. Sp. Reglm. 8 Jan. 1781 I § 23. Jfr. tidligere K. Skr. 17 Juni 1815.

5. Ang. Inkassationen ved Avktioner for det offentlige og Sælæret herfor mærkes fremdeles:

a. Der kan ikke tilstaas en Avditør Inkassations-sælær for en Militæretaten tilhørende Gaard, da ingen Risiko er forbunden med Inkassationen, eftersom Køberen maa stille Sikkerhed, Gen. Kom. Koll. Skr. 11 Jan. 1817.

b. Retsbetjentene kunne fordre Inkassations-sælær ved Avktioner over Gods, udlagt for Aktionsomkostninger i ethvert Tilfælde, hvor Omstændighederne hjemle en Inkassators Antagelse, K. Skr. 13 Febr. 1830.

Ligeledes ved Avktion over noget under en Justitssag til Amtsfattiggassen forbrudt Brænde, K. Skr. 23 Avg. 1817.

c. Ved Avktioner over det paa de kgl. Forstrande inddrevne Gods maa beregnes 4 pCt. for Inkassationen, Rtk. Skr. 2 Juni 1832. Jfr. derimod K. Skr. 24 Avg. 1816.

d. Inkassationen ved Avktioner over Løssøre, udlagt for Skatterestancer, skal besørges af vedkommende By- eller Her-

redsfoged, mod et Salær af 2 eller 4 pCt., eftersom Betalingen erlægges kontant, eller Kredit gives, Fr. om Amtstueoppeb. 8 Juli 1840 § 15, jfr. § 26 c.

Porto for Restancernes Indsendelse skal ikke udredes af Salæret, J. M. Skr. 19 Avg. 1858.

e. Inkassationen ved Militæretatens Avktioner bør betros den militære Embedsmand, der forretter Avktionen, forudsat at han er tilstrækkelig vederhæftig, Kdg. 22 Decbr. 1856 Post 6 (i D. T. S. 1159).

Dette giver ikke Avditøren nogen Ret til at fordre sig Inkassationen overdraget, Krigs M. Skr. 8 Jan. 1873 (Nr. 1 i Till. t. M. T. A f. 1873).

Se Militær Jurisdiktion F 2 c.

6. Inkassatorer i København skulle:

a. Aflægge Rigtighed til Avktionsdirektøren for Kwartprocent-afgiften til Fattigvæsenet, Plan 1 Juli 1799 § 171.

b. Inden 8 Dage efter Avktionens Slutning erlægge Katalog-afgiften og i modsat Fald sagsøges til at betale Afgiftens dobbelte Beløb, Pl. 25 Juli 1812.

7. Naar Rekvisitus ved Avktioner over udpantet Gods paa Island kan skaffe en vederhæftig Inkassator, kan han fordre, at der indrømmes Køberne Kredit, L. 16 Decbr. 1885 (Nr. 40 i Till. t. Lovt.) § 10.

8. Ved Tvangsavktioner over Løssøre. Om Inkassator, hans Antagelse, Pligter og Ansvar, L. Nr. 66, 9 April 1891 §§ 6, 13, jfr. 7.

Størrelsen af hans Salær er bestemt ved § 13. — At dette Salær henregnes til Avktionsomkostningerne, § 49.

Se med Hensyn til Færserne Adg. Nr. 62, 12 April 1892 Nr. 1 og 4.

9. Se Avktionskataloger 7 (ang. Inkassators Forpligtelse til at levere skrevne Kataloger).

10. Ang. Inkassator og Inkassationen ved Strandingsavktioner, se Strandingsavktioner 6, 10, og med Hensyn til Island, L. 14 Jan. 1876 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) § 18.

Jfr. Avktionsbude 2.

III. Ang. Inkassation i visse andre Tilfælde.

1. Ang. de sportellønnede Retsbetjentes Salær for visse Inkassationer, se Bygningsafgift II 12 a Nr. 2. Forstrandsret 6. Skovforbrydelser 9.

2. Se Amtsforvaltere I B 3 b (Salær for Inkassation af

Brandhjælpspenge). Havneafgifter A 2 (deres Inkassation af Toldvæsenet).

3. Se Prøvehandel 1 i (ang. Inkassation af Handelsfordringer).

4. Af Fordringer, hvori Udlæg er gjort, og som Udlægshaveren lader inddrive hos vedkommende Debitorer. Om Inkassator hans Legitimation og Inkassationssalærs Størrelse, L. Nr. 66, 9 April 1891 § 18.

Inkvisiter. Ang. Anvendelse af Tvangsmidler imod dem, se Afhentelse. Forhør 3. Tilstaaelse 3.

Inkvisition, se Ransagning. Se fremdeles Brændevinsbrænden, ulovlig 11. Gæstgiveri og Krohold 24 (ulovligt) c. Toldsvig 16.

Inkvisitionskommissionen i København.

Ang. at den, jfr. Anordn. 30 Decbr. 1771, Fr. 15 Juni 1771 § 9, er ophævet ved Pl. 5 Jan. 1842.

Inskription (Immatrikulering) ved Universitetet.

1. Derom handler Fund. 7 Maj 1788 II § 2, III § 7, Fr. 22 Marts 1805 §§ 1, 23, Bkg. om Ophæv. af examen artium 13 Maj 1850 §§ 3 ff.

2. Bkg. 20 Decbr. 1833 har ikke gjort nogen Forandring i Bestemmelserne om, at enhver, der er immatrikuleret ved et fremmed Universitet, ogsaa her kan immatrikuleres, K. og Skoledir. Skr. 1 Febr. 1834, jfr. Resl. 27 Septbr. 1839.

3. Ang. Gebyrerne derved, Pl. 29 Jan. 1839 I. Jfr. Rskr. 22 Marts 1805.

4. Dertil havde de, der fra slesvigske Skoler medbragte Modenhedsbevis, Adgang, K. og U. M. Skr. 22 Novbr. 1851, jfr. U. og Skoledir. Skr. 27 Avg. 1839.

5. Tilladt, at en Person, der havde bestaaet Afgangsprøven ved et tysk Gymnasium, maatte immatrikuleres ved Universitetet, saaledes at han ikke erhvervede Adgang til akademiske Beneficier eller til at indstille sig til Embedseksamen, forinden han underkastede sig den filosofiske Prøve, K. og U. M. Skr. af 6 Oktbr. 1870 (Nr. 12 i Bl. 1 t. M. T. A f. 1871).

6. Enhver, som har bestaaet Afgangseksamen, har Ret til at indskrives som akademisk Borger ved Universitetet, L. Nr. 64, 1 April 1871 § 7.

7. Af kvindelige studerende, Anordn. Nr. 75, 25 Juni 1875.

Se Tillægseksamen 1.

Insolvente Boer, se Konkursboer.

Inspektor.

1. Ved de lærde Skoler. Til Honorarer for dem er fastsat en vis Sum, L. Nr. 75, 12 April 1892 § 3; for Sorø Akademi, se § 6.

2. Se Kvæstur.

Inspektricen for Fødsels- og Plejestiftelsens Plejebørn. Om hende og hendes Assistent handler den under Fødsels- og Plejestiftelsen 5, sidste Stk. anførte Skrivelse Nr. 210, 20 Avg. 1892. Jfr. samme Rubrum 9 i Slutn.

Inspektører.

1. Ved forskellige Institutioner, se Frederiks Hospital 6 d. Fødsels- og Plejestiftelsen 9. Gehejmearkivet 2 og 3. Heder 8 h (Koloninspektøren). Klasselotteriet 6—9. Opfostringshuset 10. Vajsenhuset 4 d. Vartov 3.

2. Inspektøren ved Johannes Stiftelsen i København, Ind. M. Skr. Nr. 194, 13 Oktbr. 1884.

3. Inspektøren og Kassereren ved Veterinær- og Landbohøjskolen. Om hans Udnævnelse, Lønning m. v., L. Nr. 68, 12 April 1892 § 3.

4. Inspektøren ved den farmaceutiske Læreanstalt, som tillige er sammes Sekretær, Bogholder og Regnskabsfører. Ang. hans Antagelse, Adg. Nr. 165, 21 Septbr. 1892 Nr. 5, og om hans Forretninger, Regul. Nr. 166, af s. D. §§ 2, 4, 5, 8.

5. Inspektøren ved Skolen for Skibbygning og Maskinvæsen, Adg. Nr. 181, 21 Juli 1893 §§ 29—33.

Se Almindeligt Hospital 5. Brandinspektører. Bro-lægnings- og Vejinspektøren. Bygningsinspektører. Fabrikinspektørerne. Fattiginspektør. Fyr- og Vagerinspektøren. Fyrinspektøren. Fængselsvæsenets Overbestyrelse 1, 4. Godsforvaltere. Gymnastikin-spektøren. Klitinspektøren. Kresinspektører (Kbhvn.). Ladegaarden. Maskininspektører. Oldtidsminder 7. Overinspektøren ved Sorø Akademis Skove. Overtoldinspektørerne. Postinspektørerne. Samlinger 1 a (Universitetets zoologiske Museum). Sanginspektøren. Sinds-sygeanstalter 15 n (St. Hans Hospital). Skatteinspektøren i Kbhvn. Skibsinspektøren ved Statsbanedriften. Skoleinspektør. Sygekasseinspektøren. Tekniske Skoler 6. Toldinspektører. Torvehandel 10 h (Kvægtorvet i Kbhvn.). Trafikin-spektører. Undervisningsinspektøren. Vandinspektøren. Vandinspektører. Vandvæsenet I (Kbhvn.s) 8 c. Vejinspektører. Vejpolitiet 39. Vicebrandinspektøren i Kbhvn. Økonomi-Inspektøren ved det kgl. Teater.

Institut, se Skoler. Se fremdeles Akademi III 4 (Instituttet for Jorddyrkning og Forstvæsen paa Mørup), 6 (det fellenborgske Institut). Blindeinstitutet. Bøgildgaards Institut. Døvstummeinstitutterne. Metalarbejdere 1.

Instrumentist.

I Rskr. 3 Avg. 1670 maa forstaaes som Stadsmusikanter, K. og U. M. Skr. 22 Juni 1883 (G. R.). Jfr. Stadsmusikant 1.

Intendanter.

1. Dette Navn tillægges de ved Troppeafdelingerne ansatte Regnskabsførere, Resl. 8 Febr. 1860.

2. Have Rang i 7de Klasse Nr. 3, Pbf. 20 Juni 1842 § 3, Resl. 8 Febr. 1860.

De 17 ældste i 6te Klasse Nr. 4, Resl. 4 Septbr. 1863.

Overintendanter have nu Rang i 5te Klasse Nr. 3, Stabsintendanter i 3dje Klasse Nr. 9, Generalintendanten i 2den Klasse Nr. 12, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874. Jfr. nedenfor 8.

Se Civil-militære Embedsmænd.

3. Om deres Myndighed til at kvittere for Betalinger til Afdelingernes Kasser, Bkg. 2 Avg. 1863.

4. Ang. Tinglæsning af deres Bestallinger og Forklaring herom ved Regnskaberne, Bef. Nr. 130, 29 April 1872. Se Tinglæsning II G c.

5. Instruks for Intendanten ved Søetatens Proviant- og Fadeværksmagasin Nr. 397, 27 Novbr. 1871.

6. 2 ere ansatte under Søværnets Intendantur, L. Nr. 69, 28 Maj 1880 § 62. — Se videre Intendantur. Jfr. Orlogsværftet 16.

7. Med Hensyn til deres Forseelser mærkes Straffel. Nr. 68, 7 Maj 1881 § 57.

8. Af ældste Lønningsklasse i Hærens Forplejningskorps og ved Søværnets Intendantur have Rang i 5te Klasse Nr. 4, de øvrige Intendanter i 7de Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 202, 6 Novbr. 1882.

9. Ved Søværnets Intendantur, om dem handler Best. 23 Juni 1884 (i U. L. og Søværnets Lovsaml.) særlig §§ 1, 3, 6, 9 Nr. 2, 10 samt Instruktioner af s. D. (i nævnte Lovsaml.) særlig Instruktionerne C og E.

10. Ang. Forøgelse af Forplejningskorpsets Rammer, L. Nr. 63, 13 April 1894 § 12.

Se Civil-militære Embedsmænd. Forplejningskorpsset. Gendarmerikorps 7. Indkvarteringskommissioner 3. Militære. Militær Jurisdiktion F 4 (Inkassation ved Avktioner). Tinglæsning II G c (af deres Bestallinger).

Intendantur, Søværnets.

1. Derom handler L. Nr. 69, 28 Maj 1880 § 62.
2. Med Hensyn til sammes Lønninger mærkes L. Nr. 108, 24 Juli 1880 § 1.
3. Uniformeringsreglement for dets Personale, Kdg. 24 April 1882 (U. L.) §§ 46 ff.
4. Se Intendantur.
5. Bestemmelser om Tjenesteforholdet m. m. derved 23 Juni 1884 (i U. L. og Søværnets Lovsaml.), jfr. de i denne Lovsamling S. 17 ff. anførte Instruktioner af s. D., særlig Instruktionerne C, E og G, henholdsvis for Eskadreintendanten, Intendanten og Skibsintendanten samt Underskibsintendanten, med Tillæg i samme Lovsaml. f. 1887 S. 113—19.
6. Se Krigsskibe 15, 2det Stykke (Regnskabsførelsen).
7. Eleverne derved.
  - a. Uniform, Resl. 10 Novbr. 1884 (i Søværnets Lovsaml.).
  - b. Beklædningsreglement 28 Marts 1885 (ibid.).
  - c. Instruks for deres Uddannelse om Bord 31 s. M. (ibid.).
  - d. Ang. til hvilken Tjeneste værnepligtige Proviantskrivere og Intendanturelever maa benyttes, og om deres Uddannelse saa vel under den første som under senere Indkaldelser, Mar. M. Best. 10 Marts og 6 Septbr. 1890, 30 Jan. 1891, jfr. Best. 28 Marts 1892 § 1 (alle i Søværnets Lovsaml.).
8. Jfr. Forplejningskorpset.

Interessentskaber.

1. Ang. at alle formelle Societeter saa vel som Forandringer i dem skulle affattes skriftlig og siden for Magistraten indregistreres og paaskrives, Fr. 16 April 1681 III, jfr. den ved den tidligere L. om Firmaer 23 Jan. 1862 § 17 hævede Bestemmelse i Fr. 23 April 1817 § 15 smh. med K. Skr. 31 Decbr. 1832. Jfr. Næringslovens § 4, fornævnte L. 1862 §§ 6, 7. Se nu Firmal. Nr. 23, 1 Marts 1889 § 9.
2. Om Handel, skulle paa Island forevise deres Kontrakt for Øvrigheden, Pl. 7 April 1841 §§ 2, 3.
3. Kancelliet bemyndiges til ad mandatum at konfirmere Kontrakter indeholdende Begunstigelser med Hensyn til Uangribeligheden af den enkelte Interessents Andel og sammes Opgørelse i Tilfælde af Skiftebehandling, Resl. 18 Avg. 1814. Denne Resolution giver ikke Justitsministeriet Myndighed til at konfirmere en Kontrakt, hvorefter Interessentskabet i Tilfælde af Dødsfald skal fortsættes for Boets Regning, og som indeholder Bestemmelser om Fremgangsmaaden ved en Interessents Umyndiggørelse, J. M. Skr. Nr. 49, 24 Marts 1885.

4. I et Interessentskab mellem Lodsejerne om Afgrøden af en Eng ere Majoritetens Beslutninger ifølge Grundsætningen i D. L. 3—13—31 bindende for Minoriteten, K. Skr. 16 Juni 1846.

Om Forholdet mellem Majoritet og Minoritet af flere Interessenter eller Samejere kan fremdeles mærkes D. L. 4—1—34 og 35, 5—10—4, L. 9 Febr. 1854 § 1. Se ogsaa nedenfor 10 og 11.

5. Naar flere i Forening drive Handel eller anden bunden Næring, skal enhver, der tager umiddelbar Del i Forretningerne, erhverve Næringsadkomst, L. 29 Decbr. 1857 § 6, jfr. Pl. 30 Oktbr. 1798, Adg. 23 April 1817 § 6. Jfr. K. Skr. 19 Novbr. 1840. Dette gælder ogsaa i Vestindien, Adg. 6 Septbr. 1853 § 4, jfr. dog §§ 15 og 16 (i Till. t. Lovsaml. f. 1854).

Selve Interessenterne og ikke deres Bestyrer skulle tage Borgerskab, K. Skr. 14 Febr. 1824.

Hvor vidt alene Interessentskabet eller alle de enkelte Medlemmer skal have Borgerskab, maa Magistraten afgøre, Ind. M. Skr. 14 Novbr. 1860 ad 3.

Se Banker 3.

6. Ang. Stempling af Kontrakter herom, L. 19 Febr. 1861 § 50. Se Stempelafgiften III 16.

7. Sager imellem Handels- og Skibsinteressenter kunne anlægges ved Sø- og Handelsretten, saafremt Selskabets Hovedvirksomhed har været i København, L. 19 Febr. 1861 § 20.

8. Ang. Skifte af Interessentskabsboer, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 § 82, 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) § 90 (f. Isl.).

9. Om de saakaldte Vandingsinteressentskaber handler L. Nr. 63, 28 Maj 1880 §§ 64, 65, 75—77.

10. Om Forhold mellem Majoritet og Minoritet kan mærkes L. om Fiskeriet i ferske Vande Nr. 63, 26 Marts 1898 § 9, jfr. tidligere L. Nr. 56, 5 April 1888 § 54 (om Regulativer for Fiskeriet i fælles ferske Vande).

11. Om Forholdet mellem Majoritet og Minoritet kan ligeledes mærkes Sælov Nr. 56, 1 April 1892 §§ 12, 22, 228.

Se Firmaer. Formue og Lejlighed III 3 a. Fredskove 5 f. (ang. hvor vidt et Interessentskab taber sin Hugstret som tiaarig Ejer af en Skov ved et nyt Medlems Indtrædelse). Handelsbøger 7. Kirker 47 (ltr. y og cc angaar Forholdet mellem Majoritet og Minoritet). Tinglæsningsgebyrer 11 c, 12 k Nr. 3, 22.

Interessentskabskontrakter, se Interessentskaber 3. Konfirmation, kgl. 7. Stempelafgiften III 16.

Interimsbeviser for successive Indbetalinger af Aktiebeløb og Transporter af samme ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 51.

Bortkomne, ang. deres Mortifikation, se Aktieselskaber 2.
Interlokutoriekendelser.

1. Ang. hvor vidt Beskrivelse af Interlokutoriekendelser maa gives, Fr. 17 Maj 1690. Se Appel II 1 g.

I Henseende til Paaankning af Københavns Sø- og Handelsrets Kendelser forbliver det ved Fr. 17 Maj 1690, dog at Paaankningsfristen regnes fra den endelige Doms Afsigelse, L. 19 Febr. 1861 § 55.

2. De Parter, som ved Vidners Forhørelse have bemøjet Dommeren med uforbundne Interlokutoriers Afsigelse, skal Dommeren ved Sagens endelige Paakendelse anse, som han forsvarlig eragter, Fr. 3 Marts 1741 § 10.

Jfr. Kendelser.

Internat ved Skoler, se Skoler II A 11 ss.

Internationale Bureauer, se Bureauer, internationale.

Interventionsstævning, Gebyret for samme, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 1, jfr. 7, og ved Højesteret § 41.

Intervention.

I Vekselforholdet, se derom den tidligere gældende Fr. 18 Maj 1825 §§ 38—43, 58.

Om Vekslers Betaling derved, Veksell. Nr. 52, 7 Maj 1880 §§ 57—65, 13 Jan. 1882 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) §§ 57—65 (f. Isl.).

Introduktion, se Barselkvinder 2.

Invalidefonden.

1. Den almindelige, derom handler L. Nr. 136, 20 Novbr. 1876 §§ 21, 22.

Om sammes Bestyrelse, Direktør og Læge, disses Lønning, og at de ikke ere pensionsberettigede, § 22 ibd.

2. Den overordentlige, §§ 24, 25 ibd. Se Hæren 48 v (et Legat).

Invalideforsørgelse.

1. Ang. Invaliders, deres Enkers og Børns Forsørgelse, tidligere L. 9 April 1851 §§ 9 ff., jfr. L. om Reserveofficerer m. fl., 29 Marts 1852 § 2.

Ang. Forsørgelsens Forhøjelse, L. 24 Febr. 1858, 26 Avg. 1864. Jfr. L. 27 April 1856.

Om Forsørgelsen af Invalider, deres Enker og Børn, L. Nr. 136, 20 Novbr. 1876. — Med Hensyn til den ældre Lov 8 Jan. 1851 mærkes Lovens §§ 21, 24—27.

Tillæg til Lovene herom 9 April 1851 og Nr. 136, 30 Novbr.

1876, L. Nr. 20, 1 Marts 1889 (om Adgangen til saadan Forsørgelse), L. Nr. 23, 27 Febr. 1897.

Om dens Forhøjelse, L. Nr. 30, 30 Marts 1889 og Nr. 23, 27 Febr. 1897.

2. Grundsætningerne herom i fornævnte L. 1851 ere givne Anvendelse paa Understøttelse til Redningsvæsenets Mandskab og deres efterladte, L. 26 Marts 1852 § 6, jfr. L. 4 Marts 1857.

3. Lønninger for den administrerende Direktør, det lægekyn-dige Medlem og Kassereren under Bestyrelsen for de militære Underklassers Pensionering og Invalidforsørgelsen samt ang. Medhjælpssum, L. 2 Juli 1870 (S. 258) § 2 b, f, g, § 3.

4. Den under 3 nævnte administrerende Direktør har Rang i 3dje Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

5. Ang. Underretning til Bestyrelsen for de militære Underklassers Pensionering og Invalidforsørgelsen om Ansættelse af Pensionister og Invalider i Bestillinger, der lønnes af Staten, J. M. Skr. 1 Juni 1882 (i Møller den civile Medicinallovgivn. V B).

6. Kong Christian den 9des og Dronning Louises Jubilæumslegat af 15 Novbr. 1888 til Fordel for Krigsinvalider, Stadf. Nr. 111, 25 April 1889.

7. Indskærpelse af Cirk. 11 Novbr. 1867 ang. Indberetning fra Politimestrene om Straffedomme, som medføre Inddragelse af Ventepenge, Pension eller Invalidforsørgelse, J. M. Cirk. Nr. 282, 19 Decbr. 1894.

8. Ang. den Finansministeren givne Bemyndigelse til under visse Forudsætninger at tilstaa Invalidforsørgelse, selv om Krav derpaa ikke findes hjemlet i Lovene af 9 April 1851 og 20 Novbr. 1876, L. Nr. 23, 27 Febr. 1897 § 9.

Se Amtsforvaltere I A 59. Fonden til Understøttelse af Kvæstede og Faldnes efterladte. Hæren 48 ø (et Legat). Jubilæumsgave. Krigshospitalskassen. Redningsvæsenet 12.

Invalid.

1. Det har været paatænkt at oprette Marienlyst Slot til et Invalidehotel, Rskr. 22 Juli 1848. — Ved L. 9 April 1851 § 35 b blev Indtægten af samme henlagt til den overordentlige Invalidfond.

Det har ligeledes været paatænkt at anvende Frederiksberg Slot til et Hjem for dem, Rskr. 27 April 1864.

2. Der drage om med Lirekasser og desl., maa ikke bære Invaliduniform, hvortil de skulle forpligte sig, forinden Politivrig-

heden meddeler dem den til Forevisningen fornødne Tilladelse, J. M. Cirk. 21 Marts 1870 (D. T. S. 233).

3. Ang. Legater til Fordel for dem, se Hæren 48.

4. Om de særlige Regler, som gælde for Pensioneringen af Underofficerer og ligestillede ved Hæren og Søværnet, der blive Invalider, og deres Enker, L. Nr. 135, 30 Novbr. 1876 §§ 3, 4, 10.

5. Ang. hvorledes der forholdes ved Meddelelse af Tilladelser til at bære Invalideuniform, Kdg. 27 Febr. 1866.

Se Invalideforsørgelse. Uniform 3 e, l, r, u.

Inventarieskriveren.

1. Ved Københavns Politis Kontor. Ang. hans Lønning, Pensionsret, Forretninger (han er tillige Fyrbøder og Portner) m. m.. Regul. 12 Juni 1863 §§ 10, 15, 21, 22, jfr. § 24.

Ang. hans Lønning og Pensionsret, se nu J. M. Skr. Nr. 268, 31 Decbr. 1874 § 5, jfr. §§ 7, 8.

2. Ved St. Hans Hospital, se Sindssygeanstalter 15 o.

Inventarium, en Landejendoms, se under Besætning.

Investitur omhandles i Priv. 25 Maj 1671 f. Grev. §§ 19, 21, f. Frih. §§ 17, 19.

Irettesættelse.

Kan anvendes som Straf paa:

a. De kgl. Skovbetjente, Fr. 18 April 1781 § 87.

b. Studenter, Fund. 7 Maj 1788 II § 7.

c. Toldvæsenets Betjente, Fr. 1 Febr. 1797 § 88, Instr. 12 Decbr. s. A. § 12.

d. Fattiglemmer, Plan 1 Juli 1799 § 157, Pl. 14 Decbr. 1810 § 22.

e. Jordemødre, K. Cirk. 13 Decbr. 1806 § 3, Reglm. 21 Novbr. 1810 § 39, Instr. i K. Cirk. 3 Maj 1836 § 20.

Der findes ingen tilsvarende Bestemmelse i L. Nr. 53, 15 Maj 1875 § 4 eller Instr. Nr. 101, 28 Septbr. 1877 eller den ny Instr. Nr. 129, 25 Novbr. 1896.

f. Skolelærere, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 39, Bl. C § 3, f. Land. § 32, Bl. B § 2, Fr. f. Khhvn. 20 Marts 1844 § 30.

g. Lærerpersonalet ved Sorø Akademi, Stat. 28 Jan. 1827 § 46.

h. Præster, der fordre for høj Betaling for Attester, Pl. 7 Novbr. 1827 § 6, Fr. 21 Decbr. 1831 VI § 5 (foran i Lovsaml. f. 1832).

i. Kassebetjente, Fr. 8 Juli 1840 §§ 16, 17, 20, 24, 25, 39 49, 52, 53, 56.

k. Dermed kan Marineministeriet anse Fyrvæsenets Personale, Instr. 15 Febr. 1879 (U. L.) § 30, 10 Maj s. A. (U. L.) § 39.

l. Om denne Straf ved Krigsmagten, Straffel. Nr. 68, 7 Maj 1881 §§ 8, 38, 39, 199, Adg. Nr. 95, 20 Juni s. A. §§ 6, 8, 18, 19, Nr. 96 af s. D. §§ 6, 8, 17, 18, Nr. 100 af s. D. §§ 6, 8, 22—24.

m. Eks. paa, at det ved kgl. Resolution er tilladt, at Tiltale maa bortfalde mod Meddelelse af en Irettesættelse, Resl. 20 Decbr. 1826.

Se Advarsel. Militær Jurisdiktion H 2 n. Skolekommission 1 o (af dens Medlemmer).

Irvingianere (det katolsk-apostoliske Trossamfund).

1. Om hvor vidt de kunne beklæde visse Stillinger, se Gravere 6 og Skolelærere IX 7.

2. Maa betragtes som staaende udenfor Folkekirken og ere følgelig henviste til at benytte borgerlig Vielse, Bkg. Nr. 77, 22 Maj 1885. Jfr. Vielse I 7 p.

3. I Henhold til Bkg. Nr. 77, 22 Maj 1885 er en Præst berettiget til at nægte at lyse til Ægteskab for tvende saadanne, K. og U. M. Skr. 24 Marts 1891 (G. R.).

4. Ang. Konfirmation af en i Folkekirken døbt Pige, hvis Forældre havde sluttet sig til Irvingianersamfundet, K. og U. M. Skr. 14 Septbr. 1896 (G. R.).

Se Alterets Sakramente 13 b. Daab 14 k, x. Folkekirken 5 b. Konfirmation 27, sidste Stykke. Skolelærereinder 14. Sygehuse I 24 (Adgang for deres Præster dertil).

Is.

1. Ang. Forsigtighed, som bør iagttages ved Færdsel paa Isen i Københavns Kanaler og de omliggende Søer, Politivedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 30, jfr. Bkg. 26 Novbr. 1884 (U. L.). Se ang. Fæstningsterrænet, Anhang Nr. 126, 22 Juni 1883 §§ 12, 13.

2. Ang. Vaager og Huller i samme, ibd.

3. Ang. Ophugning af samme paa Gader og Pladser, § 81 ibd.

4. Ang. Bortførelse ved Kommunens Foranstaltning af den paa Københavns offentlige Gader og Pladser sammenfejede Is, § 82 ibd.

5. Maa ikke fra Gaardsplads eller Have kastes ud paa offentlig Gade eller Plads eller i Havnen eller Kanalerne uden Politiets Tilladelse, § 89 ibd.

6. Lignende Bestemmelser som de foranstaaende ville ogsaa findes i Politivedtægterne for de andre Købstæder, se M. T. B f. 1872 S. 38 §§ 31, 85, 86, S. 49 §§ 22, 60, 61.

7. Ang. Toldfrihed for Is, L. Nr. 20, 26 Febr. 1898.

Se Branddamme I 3 (ang. Raadigheden over Isen). Is-ning.

Isenkræmmer.

1. Borgerskab som saadan gives ikke mere, jfr. L. 29 Decbr. 1857 § 30.

2. I deres Udsalgssteder eller Varebeholdninger maa brugte Hulprojektiler eller Dele deraf ikke findes, L. Nr. 39, 16 April 1880 § 1.

3. Peter Eegholms Legat til værdige og trængende Isenkræmmere og deres Enker, Stadf. Nr. 192, 28 Novbr. 1881 (bestyres af Isenkræmmerforeningen — jfr. Handelslav II b — i København).

Isenkræmmer Carl Philip Julius Johannes Mørcks og Hustru Laura Cecilie født Hansens Jubilæumslegat for Isenkræmmere i København og deres efterladte, Stadf. Nr. 228, 2 Septbr. 1895.

Isenkræmmer Christian Ludvig Friis's og Hustru Elisabeth født Dehlholms Legat for trængende Isenkræmmere i København eller paa Frederiksberg eller Enker efter saadanne, Stadf. Nr. 234, 3 Septbr. 1895.

Se Legater II B I 85 (Linds).

Se Handelslav 2 b, jfr. 1. Jern- og Kobberarbejde. Island.

1. Forbeholdtes Danmark ved Norges Afstaaelse, Trakt. 14 Jan. 1814 § 4.

2. Ang. dets forfatningsmæssige Stilling i Riget, L. Nr. 1, 2 Jan. 1871. Jfr. Resl. 23 Septbr. 1848 — jfr. Valgl. 28 Septbr. 1849, Pat. 16 Maj 1850 —, Kdg. 12 Maj 1852.

Forfatningslov for dets særlige Anliggender 5 Jan. 1874 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.). Jfr. Kdg. 14 Febr. s. A. (Nr. 9 ibd.).

3. Ang. Anvendelse paa Island og Udvidelse dertil af de almindelige for Kongeriget givne Love m. m.

a. Før Emanationen af Resl. 6 Juni 1821 (se nedenfor e) bleve alle almindelige Anordninger, som ej fandtes upassende for Island, der satte i Anvendelse uden nogen foregaaende Resolution, K. Skr. 2 Maj 1835.

Eksempler paa Udvidelse til Island af Lovbestemmelser, der ere ældre end 1821 ved kgl. Resolution, Rskr. 14 Juni 1740 (ang. Fr. 5 Marts 1734), Rskr. 3 Jan. 1823 (ang. Rskr. 3 Juni 1785), jfr. Resl. 18 Decbr. 1822.

I en Række Tilfælde har Kancelliet afgjort, at Bestemmelser, der ere emanerede før fornævnte Resolution, skulle anses

gældende paa Island, K. Prom. 25 Avg. 1798 (Forligsvæsenet), 17 Marts 1812 (Vakcinationsanordningerne — jfr. dog Rskr. 18 Juli 1821), Skr. 24 Febr. 1816 (Pl. 12 Juni 1812), Cirk. 26 April 1817 (Fr. 7 Avg. 1752), Skr. 9 Maj 1818 (Pl. 19 Novbr. 1811), 27 Maj 1820 (Apotekertaksten), Cirk. 29 Septbr. 1827 (K. Cirk. 27 April 1811), Skr. 2 Avg. 1828 (ang. Fr. 23 Maj 1800).

Følgende Bestemmelser gælde ikke der: Pl. 25 Juli 1817 ifølge K. Cirk. 12 Maj 1818, Fr. 23 April 1817 § 15 ifølge K. Cirk. 6 April 1819, Fr. 20 Oktbr. 1819 ifølge K. Skr. 28 April 1821, Pl. 29 Avg. 1818 ifølge K. Skr. 3 Marts 1827.

b. D. L. 3—17, der stemmer med N. L. 3—19, skal være gældende Lov paa Island for Myndighed, Umyndighed, Værgemaal og Kuratel, Fr. 21 Decbr. 1831 (foran i Lovsaml. f. 1832), for saa vidt den ikke er i Strid med Fr. 18 Febr. 1847, se denne Forordnings § 1.

c. Konventioner ang. Afdragsrettens Ophævelse skulle uden speciel Bestemmelse derom være anvendelige paa Island, Rskr. 27 Marts 1835, jfr. K. Skr. 2 April 1839.

d. Der skal i Misgerningssager anvendes Chr. V's danske Lov i Forbindelse med de senere almindelige Anordninger indenfor visse nærmere bestemte Grænser, Fr. 24 Jan. 1838 Indledn. og §§ 1, 2.

Ang. hvor vidt dette gælder ogsaa med Hensyn til de efter Fr. 1838 udkomne danske Straffelove, § 7 ibd., Bkg. 21 Maj 1847 II § 7, jfr. K. Skr. 2 April 1839, 13 Maj 1841, 11 Febr. 1845, J. M. Skr. 2 Juni 1848 (der tillige udtaler, at Fr. 16 Novbr. 1836 om Bøders Afsoning ikke kan anvendes uden først at have været forelagt Altinget).

Ang. hvor vidt Fr. 1838 hjemler Anvendelse af de danske Politilove paa Island, K. Skr. 19 Novbr. 1839.

e. Herom gælder den under Færøerne 2 b anførte Resl. 6 Juni 1821.

Udvidelse i Henhold til samme til Island af Bestemmelser emanerede i 1821, K. Cirk. 20 April 1822; i 1822, K. Cirk. 9 Septbr. 1823; i 1823, Rskr. 5 April 1826; i 1824, K. Cirk. 5 Marts 1825, Rskr. 7 Decbr. 1827; i 1825, K. Cirk. 17 Marts 1827, 26 Septbr. 1829 (Fr. 20 April og Pl. 28 Maj 1825); i 1826, K. Cirk. 5 Maj 1827, Rskr. 24 Septbr. 1830 (Pl. 22 Febr. og 14 Juli 1826); i 1827, K. Cirk. 27 Maj 1828 (se fremdeles med Hensyn til 1827 nedenfor f. 2det Led); i 1828, K. Cirk. 23 Maj 1829.

Almindelige Bestemmelser om Proceduren ved Højesteret maa som angaaende en i Danmark forefaldende actus saa vel

efter som før 1821 ogsaa uden udtrykkelig Tilkendegivelse følges i Sager, der indstævnes for Island, Rskr. 21 Decbr. 1831 (ang. Fr. 7 Marts 1827), K. Skr. 2 Maj 1835 (ang. Pl. 2 Juni 1819).

f. Fremtidig skal det kundgøres ved Forordninger affattede saa vel i det danske som det islandske Sprog, hvilke af de for Danmark givne almindelige Anordninger der skulle udvides til Island, Fr. 21 Decbr. 1831 Indledn. (foran i Lovsaml. f. 1832), jfr. K. Skr. 25 Juni 1831.

Fr. 1831 bestemmer tillige saadant med Hensyn til de i 1827 udkomne Anordninger. Se fremdeles Rskr. 14 Novbr. 1832 (ang. Fr. 23 Marts 1827).

I Henhold hertil ere følgende Forordninger om forskellige Bestemmelser Udvidelse til Island givne: Fr. 3 Febr. 1836 (ang. Anordninger emanerede i 1828—31), 9 Maj 1855 (L. om Pressens Brug 3 Jan. 1851), Pl. 9 Maj 1855 (L. 25 April 1850), Pl. af s. D. (L. om Strafarbejde 29 Decbr. 1850), Pl. af s. D. (Pl. 17 Febr. 1847), Pl. 31 Maj 1855 (L. om Gagers Udbetaling m. m. 30 Juni 1850), Adg. af s. D. (Pensionsl. 5 Jan. 1851), Pl. af s. D. (L. om Enkeforsørgelse 5 Jan. 1851), Pl. 6 Jan. 1857 (L. om Jøder 5 April 1850), Fr. 27 Maj 1859 (L. 6 April 1855), Pl. 28 s. M. (L. 13 Septbr. 1855), Pl. 4 Jan. 1861 (L. om Forbedringshusarbejde 30 Novbr. 1857), Pl. af s. D. (L. om Proklamate 30 Novbr. 1857), Pl. af s. D. (L. om Kvindens Myndighed 29 Decbr. 1857), Pl. 29 Avg. 1862 (L. 21 Jan. 1857).

Af de i 1834 udkomne Anordninger skal ingen udvides til Island, K. Skr. 2 April 1839.

Fr. 29 Novbr. 1837 er ikke anvendelig der, K. Skr. 7 Maj 1842.

g. Forinden de under f ommeldte Forordningers Udstedelse skulle de forelægges Altinget, Resl. 10 Novbr. 1843. Jfr. foran d, 2det Led.

Ang. hvilke af de i 1841—44 udgivne Anordninger, der uden at behøve at forelægges Altinget ere anvendelige paa Island, og hvilke der bør forelægges samme for at gøres gældende der, K. Skr. 11 Febr. 1845, jfr. K. Cirk. 27 Juli 1847 (ang. Pl. 3 Juni 1842).

Fr. 8 Jan. 1845 om Embedsskattens Ophævelse er anvendelig paa Island, uden at noget Udkast derom behøver at forelægges Altinget, K. Skr. 15 April 1847.

h. Fremtidig skulle de almindelige Love, som findes egnede til at gøres gældende paa Island, forelægges Altinget som Lovudkast, saa vel i det danske som i det islandske Sprog, hver

Lov for sig og med de Forandringer, som deri maatte findes fornødne, Bkg. 1 Juni 1861 I.

4. Ang. Oversættelse paa Islandsk ved den islandske Lands-overret af de Anordninger, som fremtidig gives for eller udvides til Island, og af de vigtigste ældre Anordninger, K. Skr. 2 Avg. 1800, 14 Maj 1803, jfr. K. Skr. 27 Maj 1820.

Ved den foran under 3 f anførte Fr. 1831 bortfaldt denne Overrettens Forpligtelse for de fremtidig emanerende Anordningers vedkommende, K. Skr. 12 Maj 1832.

5. For at de islandske Love skulle være gyldige, maa Ting-læsning finde Sted af den islandske Tekst, K. Skr. 28 Marts 1843 (meddeler en Højesteretsdom).

6. De Anordninger, som skulle publiceres der, sendes kun under særlige Omstændigheder direkte til Sysselmændene, men ellers til Amtmændene, K. Skr. 4 Septbr. 1845.

7. Den islandske Tekst af de for Island udkommende Love skal herefter lige som den danske underskrives af Kongen og vedkommende Minister, Bkg. 27 Maj 1859 II Nr. 1. Jfr. derimod tidligere K. Skr. 16 Marts 1848, Bkg. 19 Maj 1849 II Nr. 10, 23 Maj 1853 II Nr. 7, 7 Juni 1855 II Nr. 4.

8. Ang. en paatænkt ny Lovbog for samme, Resl. 29 Marts 1826. Se i øvrigt Christian den Femtes Norske Lov 2 a.

Ang. et Projekt til en Politianordning, Rskr. 25 Marts 1702, 9 Juni 1721, 11 April 1724. Jfr. K. Skr. 17 Oktbr. 1820.

9. Ang. den islandske Lovgivning, se fremdeles: Christian den Femtes Norske Lov 2. Gissurtiendestatuten. Graa-gaasen. Jonsbogen. Kristenretten. Storedommen.

10. Ang. Begunstigelser for dem, som ville optage øde Jorder eller ubebyggede Steder, Fr. 15 April 1776, 13 Juni 1787 II § 4. Jfr. Byggepladser 3.

11. Ang. Opmaaling af de islandske Kyster og Havne, Rtk. Prom. 21 Juni 1800, og Udgivelse af Kortene, Resl. 2 Juli 1817.

12. Enhver, som attraar Ansættelse som Embedsmand der, skal have Kundskab til det islandske Sprog og bilægge Ansøgningen med paalidelig Attest herom, Rskr. 8 April 1844.

13. Ang. det islandske Sprogs Benyttelse i Embedssager, K. Skr. 6 Novbr. 1845, 26 Maj 1846, Bkg. 9 Juni 1865 II Nr. 16.

14. De islandske Studenter have Ret til Kommunitet og Regensen. Reglm. 11 Febr. 1848 § 4 Nr. 1.

15. Ang. Stævnevarselet til Personer, der bo eller opholde sig der, se de under Færøerne 10 anførte Bestemmelser. Jfr. nedenfor 28.

16. Ang. Anvendelsen af Halvdelen af den til uforudseelige og tilfældige Udgifter for Island normerede Sum, J. M. Skr. Nr. 183, 30 Juni 1873.

17. Ang. Fiskeri, Handel og Skibsfart paa Island, se Brændevinshandel 10. Fiskeri V. Fyraftgift 5. Handel—Handlende II A. Handelssteder. Indførselstold 25. Maal og Vægt 18.

18. Ang. Loves og Anordningers Offentliggørelse i Regeringstidenden, og at Bekendtgørelse ved Tinglæsning bortfalder, L. 24 Avg. 1877 (Nr. 15 i Till. t. Lovt.) § 1. Ifølge § 2 skal Op-læsning ved Kirkestævne og paa Repstyrtingene vedblive, lige som det ogsaa skal have sit forblivende ved de hidtil gældende Regler om Bekendtgørelsen af de Anordninger, der udstedes af de stedlige Myndigheder i Island. — Se Regeringstiene.

19. Om Tilvejebringelsen af den danske Tekst til de islandske Love indeholdt Altingets Forretningsorden 24 Maj 1875 (Nr. 18 i Till. t. Lovt.) § 20 en Bestemmelse, som imidlertid ikke er optagen i den nu gældende, ved L. 7 April 1876 (Nr. 19 ibd.) bestemte Forretningsorden. Jfr. nedenfor 27.

20. Ang. Køb af de tre Fjerdedele af Dohbelspathminen i Helgustadafjeld og Jorden Helgustadir, som ikke er Landskassens Ejendom, L. 19 Septbr. 1879 (Nr. 21 i Till. t. Lovt.).

21. Christian den 9des Legat i Anledning af Islands Tusind-aarsfest til Fremme af Agerdyrkning, Hesteavl, Industri, Fiskeri, Søfart og Handel paa Island ved Uddeling af Æresgaver. Fundats, Resl. Nr. 234, 7 Novbr. 1874.

22. Den forrige saakaldte »Understøttelsesfond for Island«, se om den M. T. B f. 1875 S. 413—14 og S. 423 og de der anførte kgl. Resolutioner.

Ang. Pensioner deraf til Lejlændinge og deres Enker paa visse kgl. Jordegodser, Bkg. 9 Oktbr. 1875 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.).

Ang. Tilbagebetaling af de Repperne i Snærfellsnes Syssel ydede Kronlaan af samme, L. 4 Novbr. 1881 (Nr. 18 ibd.).

23. Understøttelsesfonden for Vulkanlidte. Fundats, Resl. Nr. 157, 31 Juli 1878.

24. Om Skattevæsenet, se Skatter 14.

25. Med Hensyn til et i Altinget privat fremkommet Forslag om en Forfatningsforandring kan mærkes to aabne Breve og Allerh. Kdg. 2 Novbr. 1885 (Nr. 28—30 i Till. t. Lovt.).

26. Ang. at en af Altinget vedtagen Forfatningslov ikke kan vente kongelig Stadfæstelse, Kdg. 15 Decbr. 1893 (Nr. 49 i Till. t. Lovt.).

27. At de islandske Love fra 1 Jan. 1892 kun udgaa med islandsk Tekst samt om en samtidig med vedkommende Lovs Emanation udgaaende officiel dansk Oversættelse, der kan lægges til Grund ved Lovens Anvendelse af danske Domstole og Regeringsmyndigheder, L. 18 Septbr. 1891 (Nr. 13 ibd.).

28. Ang. Stævnevarselet til der boende Personer, L. Nr. 55, 11 April 1890 § 1. Se Stævnevarsel 1, 2det Stykke. Jfr. foran 15.

Denne Lov er uanvendelig paa Sager, der fra de islandske Domstole indbringes for Højesteret, § 10 ibd.

29. Ang. hvor vidt samme i forskellige Retninger skal anses som hørende til Udlandet, se Alderdomsunderstøttelse 8. Grønland 16 (Sølovens § 313). Underholdsbidrag A I 30 d Nr. 1, sidste Stykke.

Se Dampskibe 15. Forsørgelsessted H. Hjemsendelse II. Pastorater 377. Postvæsenet I 37, 39.

I øvrigt maa de Island vedrørende Bestemmelser søges under de Artikler, hvor de efter deres Genstand høre hjemme.

Islandske Departement.

1. For samtlige islandske, færøiske og grønlandske Sager oprettes, Resl. 10 Novbr. 1848.

2. Efter først at have været henlagt under Indenrigsministeriet, Bkg. 9 Decbr. 1848, er det derfra gaaet over til Justitsministeriet, idet det samtidigt er blevet indskrænket til de islandske og færøiske Sager, Bkg. 31 Oktbr. 1855 § 2, medens de grønlandske Sager forbleve under Indenrigsministeriet, jfr. Resl. 26 Avg. 1863 (D. T. S. 709).

3. Ang. Departementets Henlæggelse under det islandske Ministerium og de færøiske Sagers Fraskillelse, Bkg. Nr. 92, 14 Juli 1874 § 2.

4. Embedet som Chef derfor er nu besat som et selvstændigt Embede, se Noten i U. L. f. 1885 S. 182.

5. Departementschefen overtager Departementschefsføretningerne for de færøiske Sagers vedkommende, Bkg. Nr. 254, 15 Decbr. 1885.

Islandske Lov, se Jonsbogen.

Islandske Ministerium.

1. Ang. Ministeren for Island, Forfatnsl. 5 Jan. 1874 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) §§ 2, 3 og midlert. Best. § 2.

2. Ministeren kan indrømme Lempelser i Reglerne om Fuldbyrddelse af Strafarbejde i Strafanstalten i Reykjavik, Adg. 28 Febr. 1874 (Nr. 11 i Till. t. Lovt.) § 21.

3. Ang. sammes Oprettelse, Bkg. Nr. 92, 14 Juli 1874.
4. Om Ministerens Forhold til Landshøvdingen, Bkg. 22 Febr. 1875 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) §§ 1—4, 13, 18.

5. Om Henvisning fra Altinget til Ministeren af Andragender, L. 7 April 1876 (Nr. 19 ibd.) § 27.

Ministeren bestemmer Formen for Valgbreve til Altinget, L. 14 Septbr. 1877 (Nr. 23 ibd.) § 36.

6. Om sammes Myndighed og Forretninger med Hensyn til:
  - a. Afhændelse af Islands Bogtrykkeri, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 29 i Till. t. Lovt.), og af nogle Landskassen tilhørende Jorder, L. 8 Novbr. 1883 (Nr. 28 ibd.).
  - b. Brandvedtægten i Reykjavik, L. af s. D. (Nr. 33 ibd.) § 16.
  - c. Foranstaltninger mod Indbringelse af Kopper, Kolera og andre smitsomme Sygdomme samt Pest til Island, L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 45 ibd.) §§ 1, 2, 5, 21 Febr. 1879 (Nr. 5 ibd.) § 1, 24 Oktbr. s. A. (Nr. 33 ibd.) §§ 2, 3, jfr. forel. L. 4 April s. A. (Nr. 11 ibd.) §§ 1, 2.
  - d. Lægeskolen i Reykjavik, L. 11 Febr. 1876 (Nr. 8 ibd.) § 5.
  - e. Indførelsen af Realundervisning ved Reykjavik lærde Skole, Bkg. 12 Juli 1877 (Nr. 12 ibd.) § 18.
  - f. Realskolen paa Mødruvellir, L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 40 ibd.) § 6.
  - g. Paaser i et nærmere bestemt Tilfælde, at Indkomstskatten til den islandske Landskasse bliver erlagt, L. af s. D. (Nr. 33 ibd.) § 10.
  - h. Afslutning af Overenskomster med fremmede Magter om Fyraftigten af udenlandske Fiskefartøjer paa Island, L. 10 Oktbr. 1879 (Nr. 28 ibd.) § 1, jfr. L. 12 April 1878 (Nr. 10 ibd.) § 1.
  - i. Spørgsmaal om Fordelingen af en Persons Skattebidrag mellem Købstæderne Akureyri og Isafjord paa den ene Side og danske Kommuner paa den anden, L. 8 Oktbr. 1883 (Nr. 24 i Till. t. Lovt.) § 22, af s. D. (Nr. 25 ibd.) § 23.
  - k. Matrikuleringen af nogle Jorder i Rangarvalla Sysse, L. 8 Novbr. 1883 (Nr. 29 ibd.) § 5.
  - l. Afhændelse af nogle Landskassen tilhørende Jorder, L. 8 Jan. 1886 (Nr. 2 ibd.) § 1, 4 Decbr. s. A. (Nr. 37 ibd.), 4 Novbr. 1887 (Nr. 27 ibd.).
  - m. Foreskriver Formularer for borgerligt Ægteskabs Stiftelse, L. 19 Febr. 1886 (Nr. 4 ibd.) § 5.
  - n. Fastsætter Reglerne for Kvinders Deltagelse i Undervisningen ved Pastoralseminariet og deres Religionsprøve, Adg. 4 Decbr. 1886 (Nr. 38 ibd.) § 2.

o. Et Broanlæg over Ølvesaa, L. 3 Maj 1889 (Nr. 4 i Till. t. Lovt.) § 2, jfr. § 4.

p. Afhændelse af nogle Landskassen tilhørende Jorder, L. 3 Decbr. 1889 (Nr. 27 ibd.) § 1, 11 Decbr. 1891 (Nr. 34 ibd.) § 1.

r. Navigationsskolen i Reykjavik og den islandske Styrmandseksamen, L. 22 Maj 1890 (Nr. 21 ibd.) § 1, 4, 5, 4 Novbr. 1891 (Nr. 27 ibd.) § 4.

s. Fattigforsørgelsesspørgsmaal mellem Kommuner her i Landet og paa Island, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 68.

t. Tilvejebringelse og autoriserer den danske Oversættelse af islandske Love, L. 18 Septbr. 1891 (Nr. 13 i Till. t. Lovt.) § 2.

u. Regulativer for Dampskibes Maskinbetjening, L. 26 Oktbr. 1893 (Nr. 33 ibd.) § 13.

v. Indførelsen af en ny Farmakope, Bkg. 15 Jan. 1897 (Nr. 1 ibd.), jfr. Bkg. 2 Septbr. 1898 (Nr. 21 ibd.).

7. Dertil skal Landshøvdingen straks gøre Indberetning om Suspension af en Direktør for Landsbanken, L. 18 Septbr. 1885 (Nr. 20 i Till. t. Lovt.) § 20.

Se Justitsministeriet b.

Islandske Sprog, se Island 3 f, h, 4, 5, 7, 12, 13, 19, 27.

Isning. Ang. særlige Forpligtelser til sammens Foretagelse, se Færgesæson II 23 (Løbet mellem Kallehave og Koster). Fæstninger 2 (af Fæstningsgrave). Vandløb D.

Isseffjorden, se Fjordfart 2. Sundhedsattester 6.

Istransport.

1. Postvæsenet var fritaget for Erstatningsansvar for derved mulig indtrædende ulykkelige Tilfælde, Pl. 27 Jan. 1798.

Nu maa de almindelige Regler om Postvæsenets Erstatningspligt gælde ogsaa i dette Tilfælde, se Postvæsenet I 2 h, 3 v Nr. 5, 21.

2. Ang. Posternes Overførelse ved Vordingborg, Postdir. Cirk. 5 Marts 1816.

3. Over Storebelt.

a. Ang. Isbaadene, Adg. 23 Decbr. 1843 §§ 3 d, 4, 7 d, 10—12. Jfr. L. 1 April 1856.

b. Under nogenlunde gode Isforhold skulle Pengebreve overføres med Brevposten, Postdir. Cirk. Nr. 54, 20 Febr. 1871.

c. Naar den finder Sted, gives daglig telegrafisk Underretning om Istilstanden til samtlige Postkontorer og -ekspeditioner, Postdir. Cirk. Nr. 36, 28 Jan. 1871 § 1.

Jfr. Sprog.

4. Se Jernbaner B I l m (underlægges de sællandske Statsbaner).

5. Regler med Hensyn til Forsendelsernes Vægt og Størrelse, Indpakning og Overførelse ved Istransport over Storebelt, Bkg. 27 Jan. 1879 (U. L.). Jfr. Bkg. Nr. 124, 9 Decbr. 1875.

6. Naar Sejladsen fra Helsingør til Sverige i særlig Grad vanskeliggøres af Is, er Færgningen fri, Reglm. Nr. 82, 14 Juni 1882 § 3.

7. Ang. Bestyrelsen af Isbaadstransporten under Statsbanerne og det derved ansatte Personale, Organisationsplan Nr. 87, 5 Maj 1887 VII. Se nu L. Nr. 52, 26 Marts 1898.

8. Naar samme finder Sted, gælde forskellige særlige Bestemmelser for Postbesørgelsen, Postadg. Nr. 179, 7 Septbr. 1888 I § 4, II §§ 3, 14, 18, IV § 5.

9. Ang. i hvilken Orden Post og Gods i Tilfælde deraf skal overføres, Postv. Off. Meddel. Nr. 4, 1889, II.

10. Forstandere for Statsbanernes Isfartsetablissementer have som Stationsforstandere fri Bolig, og Forstanderen for Etablissemmentet paa Sprogø desuden fri Brændsel, Belysning og Brugen af Øens Jorder (samt Lønning), L. Nr. 52, 26 Marts 1898 §§ 6, 9, jfr. tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 § 11.

Se Færgetakster 1 (ang. deres Bestemmelse under Isforhold). Færgevæsen I 15.

Jagt — Jagtret.

A. I Danmark. Hovedbestemmelserne herom indeholdes i:

1. Lov om Jagten Nr. 79, 8 Maj 1894.

Om Jagtretten, Kap. I. Om Fredning og Forbud, Kap. II. Om Straf og Paatale, Kap. III.

Ang. hvem Jagtretten tilkommer, Lovens § 1.

Ang. Afløsning af Jagtretten, § 2.

Ang. Jagtrettens Adskillelse fra Ejendomsretten over Grunden og om Jagtrettens Overdragelse, §§ 2—4.

Ang. Udøvelse af Jagt paa Havet og i Fjorde og Vige, § 5.

Ang. Fangning, Skydning eller Dræbning paa anden Maade af Dagrovfugle og visse andre Fugle og Dyr, særligt i egen Gaard, Gaardsplads, indhegnet Have eller Lystanlæg, ogsaa ved Sakse, Fælder og lignende Redskaber, § 6.

Ang. Tilvejebringelse af Fred for Kronvildt og Daavildt, § 7, jfr. § 9.

Ang. den jagtberettigedes Erstatningsansvar, § 10.

Ang. Fjernelse, Optagelse eller Nedskydning af omstrejfende Hunde og Nedskydning af omstrejfende Katte, § 11.

Forbud mod at færdes med Skydevaaben eller Hund paa anden Mands Jagtgrund, § 12.

Fred og Forbud, §§ 17—22. Tilladelse til at sætte Gift for Rovvildt, § 20.

Falbydelse af og Handel med Vildt, §§ 18, 21.

Straffe- og Paatalebestemmelser, §§ 23—31.

Ophævelse af alle ældre Bestemmelser om Jagt, hvortil der ikke er henvist i Loven, § 32.

Følgende ældre Bestemmelser mærkes:

a. L. Nr. 61, 1 April 1871, indeholdende nogle Bestemmelser om Jagten og Fredning af visse nyttige Dyr. Ang. en udvidet Fredningstid for Harer, Agerhøns og Urfugle samt forandret Affattelse af Jagtlovens § 12 om Falbydelse og Køb af Vildt i Fredningstiden, L. Nr. 57, 24 Maj 1879. Denne Lov, der kun galdt til 12 Septbr. 1882, forlængedes til at gælde til 12 Septbr. 1885, L. Nr. 57, 12 Maj 1882. L. Nr. 57, 1882 forlængedes med nogle Forandringer til at gælde til 12 Septbr. 1888, ved L. Nr. 56, 17 April 1885, som atter med nogen Forandring erholdt forlænet Gyldighed til 12 Septbr. 1891 ved L. Nr. 22, 1 Marts 1888, og Gyldigheden af sidstnævnte Lov fornyedes atter først til 12 Septbr. 1894 og derefter til den ny Jagtlovs Ikrafttræden ved L. Nr. 49, 1 April 1891 og Nr. 59, 13 April 1894.

b. Fr. om Jagten i Danmark 20 Maj 1840 §§ 1—3, 6—10, 20—24, 33—35. Jfr. Rtk. Skr. 15 Septbr. 1840 (ang. Betydningen af ældre Koncessioner til Udøvelse af Kongens Jagtret paa uindhegnede og Købstadsjorder), Ind. M. Skr. 12 Juli 1851 ad 7.

c. L. indeholdende Bestemmelser om Jagten og Afløsning af Jagtretten 25 Marts 1851 §§ 1—12.

d. L. 30 Jan. 1861 § 2 om Grundejerens Ret til at bortleje sin Jagtret.

e. D. L. 5—10—25 til 41, Fr. 23 Juni 1683, 8 Decbr. 1688, 18 April 1732, Pl. 4 Novbr. 1830, 30 Maj 1832 § 3 (ang. Bornholm), 23 Juli 1845.

2. »Almindelige Veje« i Fr. 20 Maj 1840 § 30 vil sige Veje eller Stier, hvor enhver er berettiget til at passere, Ind. M. Skr. 12 Juli 1851 ad 4.

3. Paa Sandflugtslodder, hvor Dæmpningen besørages af det offentlige, over den disponerer det offentlige i Ejerens Sted, L. 29 Marts 1867 § 18, jfr. Jagtl. 1894 § 1.

4. Ang. Jagtrettens Afløsning, hvor samme tilkommer andre end Grundejerne eller paa udskiftede Købstadjorder, Jagtl. 1894 § 2, se tidligere L. 25 Marts 1851 §§ 1, 4, 8—11, jfr. Fr. 20 Maj 1840 § 24.

a. Ang. hvor vidt Parterne kunne vælge de i L. 1851 § 9 omhandlede Voldgiftsmænd udenfor Amtet, Ind. M. Skr. 6 Jan. 1857.

b. For Vederlaget havdes efter L. 1851 § 10 Udpantningsret, naar Vederlaget var fastsat ifølge selve Loven, Ind. M. Skr. 12 Juli 1851 ad 1, og dette maa fremdeles gælde, jfr. L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 2.

c. Afløsningskommissionernes Protokoller ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 m.

d. Se nedenfor 5.

5. Ang. Overdragelse til vedkommende Jordbrugere af Kongens Jagtret paa de udenfor den kgl. Vildtbane beliggende Domænegodser i Danmark med Undtagelse af Frederiksgave og Flensstofte Godser mod en aarlig Afgift af 16 Sk. pr. Td. Hartkorn, Resl. 18 Oktbr. 1848.

Ogsaa paa den kgl. Vildtbane og de to nævnte Godser kan Jagtretten afløses, Rskr. 1 Decbr. 1850 (i Reskriptsaml. og i Lovsaml. f. 1851 S. 122), L. 25 Marts 1851 § 1, jfr. Jagtl. 1894 § 2.

6. Med Hensyn til den kgl. Vildtbane indeholdes i øvrigt de gældende Bestemmelser om Jagten i Jagtl. 1894 §§ 1, 2, 8, jfr. Fr. 20 Maj 1840 §§ 1, 2 (ang. Vildtbanens Udstrækning), 22, 23, 33, Resl. 18 Oktbr. 1848, L. 25 Marts 1851 § 12, Nr. 61, 1 April 1871 § 5, jfr. Fr. 26 Juni 1844 § 2 (ang. Jagt og Vildtrejser).

Se Hegnsvæsenet 2 b. Klapjagtsdage A.

7. I Statens Skove m. m.

a. Kongen har Jagtretten i samtlige Statsskove og paa de under Domænerne hørende Søer; det Vildt, som han vil beholde, og Udgifterne ved Jagten betales af Civillisten, L. 17 Decbr. 1863 § 4.

b. Ang. Jagtens Bestyrelse i Statsskovene, Instr. 25 Avg. 1860 B.

c. Ang. Fastsættelse af Vildtstanden paa de kgl. Skovriderdistrikter, Resl. 9 Avg. 1836, jfr. Rtk. Cirk. 17 Maj 1834.

d. Se Skydepenge.

e. Med Hensyn til det kgl. Jagtvæsen se fremdeles: Eksekutionsforretninger I 6 og Retsgebyrer II A 1 b. Forst- og Jagtvæsenet. Fribefordringsvæsenet II 9. Jægermestre. Kongen I 7 (ang. Jagtfølgets Indkvartering). Overjægermester.

Ang. det ved den kgl. Jagtetat ansatte Personales Uniform, Resl. 22 Jan. 1849, jfr. Resl. 6 Juni 1827.

8. Følgende ældre specielle Bestemmelser, der mulig kunne have Betydning, skulle endnu anføres:

a. Ang. Overdragelse til Stamhuset Christiansdal af Jagtretten paa Hjallese Bys Marker, Konf. 30 Oktbr. 1801.

b. Ang. at Jagten paa Storehedinge Købstads udskiftede og indhegnede Jorder maa for bestandigt overdrages Ejerne mod en aarlig Afgift, Resl. 12 Maj 1830. Jfr. K. Skr. 16 Marts s. A.

c. Ang. at Jagtretten paa Horsens Købstads Jorder maa overdrages til Beboerne, Rtk. Skr. 14 Jan. 1832.

d. Jagtretten i Skanderborg Sø tilkommer ikke Kongen, men Grundejerne, K. Skr. 2 Juni 1842.

e. Ang. den Kommandanten i København paa Fæstningsværkerne indrømmede Jagtret, Resl. 13 Febr. 1816, jfr. Gen. Kom. Koll. Skr. 30 Septbr. 1826, Rskr. 4 Maj 1828 (M. R.). Jfr. at Skydning paa Fæstningsterrænet ikke er tilladt. Till. 7 Juni 1869 § 12, Pl. 29 Juni 1870. Jfr. Anhang Nr. 126, 22 Juni 1883.

9. Ang. Stempelpigten af Dokumenter, hvorved Jagtret overdrages, L. 19 Febr. 1861 § 41.

10. Ang. at Spørgsmaal om Erstatning for Vildtskade maa afgøres af Domstolene, Rtk. Skr. 19 Juni 1832.

11. Jagtretten tilkommer ikke den, der ejer Herligheden over en Gaard, J. M. Skr. 16 Febr. 1856. Jfr. Fr. 13 Maj 1769 § 2, K. Prom. 23 Jan. 1802.

12. Den til en vis Besiddelse af privilegeret Gods knyttet Jagtret paa Fællede ophæves, L. 20 Juni 1850 § 13 (S. 177).

13. Det er stridende mod L. 30 Jan. 1861 § 2, at Jagtretten paa en Fæstegaard ved sammes Afhændelse til Arvefæste overdrages Godsejeren alternativt for Arvefæsterens Besiddelsestid eller, saafremt han afhænder Gaarden, da for 10 Aar, J. M. Skr. Nr. 59, 23 Marts 1876.

14. Om Jagtrettens Afløsning paa Amager kan mærkes F. M. Skr. 27 April 1874 (M. R.).

15. Ang. hvor vidt Klapjagt og Jagt i Selskaber maa finde Sted paa Søn- og Helligdage, L. Nr. 57, 7 April 1876 §§ 5, 8, jfr. tidligere Fr. 28 Marts 1845 § 8. Se Jagtlov 1894 § 23.

16. Jagt og anden Skydning fra Skib og Baad i Københavns Havn og Inderred er forbudt, Bkg. Nr. 7, 17 Jan. 1884 § 25. Se nu nedenfor 21.

En lignende Bestemmelse findes i Reglementet for Sakskebøbing Havn med Sejløb, Bkg. Nr. 98, 17 Maj 1888 § 11.

Jagt og anden Skydning i Havne m. m. og paa sammes Terræn er forbudt ved nogle Ordensreglementer, Bkg. Nr. 130, 18 Oktbr. 1889 § 10 (Vejle), Nr. 91, 26 Juni 1890 § 11 (Odense Kanal).

Jfr. i øvrigt Skydning.

17. Ulovlig, paa Amager Fællede og det øvrige Territorium, hvortil Jagttegn udstedes af Kommandanten i København og Citadellet Frederikshavn, ang. Paatale deraf ved ham med Benyttelse af Kammeradvokaten, Krigs M. Skr. 11 Novbr. 1887 (M. R.).

18. Forbud mod at fange eller dræbe den skotske Rype (Grouse), Bkg. Nr. 29, 9 Febr. 1895.

19. Forbud mod Jagt paa Søen ud for Fuglekøjerne paa Fanø i Tiden fra 1 Juli til 1 Novbr., Bkg. Nr. 65, 29 April 1896.

20. Jagtsagers Henlæggelse fra Finansministeriet til Landbrugsministeriet, Bkg. Nr. 77, 22 Maj 1896, jfr. Bkg. Nr. 93, 24 Juni s. A. og Fin. M. Cirk. Nr. 108, 25 Juni s. A.

21. Jagt i Københavns Havn er forbudt, Bkg. Nr. 118, 9 Juli 1897 § 40.

Se Beskrivelser og Udskrifter I 14 h. Bøder C 9 (deres Eftergivelse). Enemærke. Forst- og Jagtvæsenet 2, 3 (det private). Hunde 9. Klapjagtsdage. Skolelod II 10. Stempelafgiften III 5 (vederlagsfri Kontrakter om sammes Overdragelse). Sælhundede (Fangst i Garn).

B. Paa Færøerne.

1. L. 9 Febr. 1854, jfr. L. Nr. 61, 1 April 1871 § 21.

Forandringer i og Tillæg til L. 9 Febr. 1854, L. Nr. 72, 7 Maj 1881.

Tillæg til og Forandring i Jagtl. 9 Febr. 1854, L. Nr. 55, 1 April 1891.

Ny Jagtlov for Færøerne. L. Nr. 71, 23 April 1897.

2. Ang. nærmere Bestemmelser om den i Lov 1871 § 10 foreskrevne Fredning af Fuglebjerge, L. Nr. 165, 21 Novbr. 1871. Jfr. Rtk. Prom. 3 Marts 1778, Rskr. 23 Juni 1784 (begge i Reskriptsaml. 1ste Del), Fr. 13 Avg. 1790 § 18.

3. Ustækkede Gæs betragtes som Vildt, L. om Haugevæsenet 23 Febr. 1866 § 39.

4. Ang. Indsamling af Fuglææg, § 57 ibd.

5. Om Fredning af Edderfugle, L. Nr. 44, 29 Marts 1887. L. 9 Febr. 1854 §§ 7 og 8 ere hævede, Lovens § 8.

6. Ang. Oprettelse af Vedtægter for Fugle- og Sælhundefangst m. v. efter Jagtlovens § 6, L. om Grandestævne Nr. 56 af s. D. § 7 i Slutn.

7. Om Ødelæggelse af Ravnens Yngel (til Beskyttelse for Faareavlen), L. Nr. 34, 11 Marts 1892.

8. Ang. Erstatning for Skade, der ved Fiskeri tilføjes paa fredlyste Steder, Fiskeril. Nr. 95, 14 April 1893 § 7.

9. Ang. Storkjovens Fredning, L. Nr. 162, 18 Decbr. 1897.

C. Paa Island.

1. Adg. 20 Juni 1849, jfr. Pl. 22 Marts 1855 om Forbud mod Skyden efter Sælhunde paa Breidabugten. Jfr. Rskr. 17 Maj 1662, 24 Marts 1669, Fr. 13 Juni 1787 III § 7, K. Prom. 21 Juli s. A., Resl. 17 Juli 1816, 12 Marts 1817 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1817), Pl. 1 Marts 1843, 21 April 1847.

Tillæg til Anordn. om Jagten 20 Juni 1849, L. 22 Marts 1890 (Nr. 16 i Till. t. Lovt.. — Indeholder Bestemmelser om ubetinget Fredning af Edderfugle).

2. Om Fredning af Fugle og af Rensdyr, L. 17 Marts 1882 (Nr. 8 i Till. t. Lovt.).

3. Om Fredning af Fugle, L. 16 Decbr. 1885 (Nr. 44 i Till. t. Lovt.), der ophæver L. 17 Marts 1882 (Nr. 8 ibd.) § 1.

4. Efter Sælhunde.

Forbud mod Skyden efter dem i Breidabugten, L. 16 Decbr. 1885 (Nr. 43 ibd.). Pl. 22 Marts 1855 er ophævet, Lovens § 3. Jfr. L. 11 Maj 1876 (Nr. 21 ibd.) § 4.

Ang. at enhver i Aaer og Aamundinger, hvor der findes Laks, kan skyde paa og skræmme Sælhunde, dog mod Erstatning for Forstyrrelse af tinglæst Fredning af Værpesteder og Steder, der bruges til Sælhundejagt, L. 19 Febr. 1886 (Nr. 5 ibd.) § 4.

5. Ang. at Udbyttet af Fuglevarp, der er bortlejet sammen med Jord, ved Opsidderskifte tilfalder den tiltrædende Opsidder det Foraar, han flytter derhen, L. 12 Jan. 1884 (Nr. 1 ibd.) § 11.

6. Ang. Laan af Reservefonden til Amtsraadet for Vestamtet til Ophjælpning af Edderfuglevarp ved Udryddelsen af Rovfugle, L. 8 Jan. 1886 (Nr. 3 ibd.) samh. med L. 4 Decbr. s. A. (Nr. 36 ibd.).

7. Ang. Laan til Amtsraadet i Vestamtet til Ophjælpning af Edderfuglevarpsdriften i Bredebugten og Stranda Syssel, L. 25 Jan. 1892 (Nr. 2 ibd.).

8. Om Udryddelse ved fornævnte Bugt af Svartbagsæg (til Beskyttelse for Edderfuglene), L. 19 Febr. 1892 (Nr. 8 ibd.).

9. Jfr. Ræve 1.

10. Vedtægt ang. Fuglefangst i Vestmannøerne, L. 13 April 1894 (Nr. 13 ibd.).

11. Ang. Mærkning af Ryper, som forgiftes til Udryddelse af Ræve, L. 15 Febr. 1895 (Nr. 5 ibd.).

D. I Vestindien.

1. Udgivelse af en Jagtlov fraraades, Ind. M. Skr. 3 Marts 1863.

2. Ang. hvor vidt Skydevaaben og Vildt maa medføres paa Landevejene paa St. Croix, Adg. 9 Juli 1886 (Nr. 26 i Till. t. Lovt.) §§ 17, 18, og paa St. Thomas og St. Jan, Adg. 12 Jan. 1888 (Nr. 2 ibd.) §§ 15, 16. Jfr. Adg. 11 Juli 1883 (Nr. 10 ibd.) §§ 15, 16.

3. Ang. Straf for Drab af Daadyr paa fremmed Grund paa St. Croix, førstnævnte Adg. § 17.

E. Se Grønland 2 og 11.

Jfr. Vilde Dyr.

Jagtbetjente, se Jagt 7 e med Henvisninger og Skovbetjente. Jfr. Jægere.

Jagthunde. Straf for at antræffes dermed paa anden Mands Grund udenfor de almindelige Veje, Jagtl. Nr. 79, 8 Maj 1894 §§ 12, 24, 25, jfr. tidligere L. Nr. 61, 1 April 1871 § 16, L. 25 Marts 1851 § 19.

Se Hunde 9. Mynder.

Jagtjunkere.

1. Have Rang i 6te Klasse Nr. 11, Fr. 14 Oktbr. 1746.

2. Ang. deres Uniform, Resl. 22 Jan. 1849.

Jagtkaptajn, Kongens.

1. Til at forrette Tjeneste som saadan kan en Søofficer beordres, L. 24 April 1868 § 11, jfr. § 47.

2. Hans Lønningstillæg, L. 15 Maj 1868 § 18.

3. En af Flaadens Officerer kan beordres til at forrette Tjeneste som saadan, Søværnsl. Nr. 69, 28 Maj 1880 § 13.

4. Forandring i hans Instruks, Resl. 27 Juni 1873 (i Søværnets Lovsaml.).

5. Har Rang i 2den Klasse Nr. 5, saa længe han forbliver i Stillingen, Resl. Nr. 165, 27 Avg. 1883.

6. Ang. at han undtages fra Chefen for Søofficerskorpsets Kommando, Best. 31 Oktbr. 1890 (i Søværnets Lovsaml.).

Jagtskilte, til Legitimation, hvor Jagten udøves af andre end Grundejerne, derom handler de tidligere gældende Fr. 20 Maj 1840 § 33, L. 25 Marts 1851 § 7 i Slutn.

Jagtveje, se under Veje III A 1 h.

Jaord.

Omhandles i D. L. 3—16—11, Fr. 13 Marts 1683 II § 2, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 8, Fr. 6 Febr. 1694, 12 Marts 1735 § 6, Rskr. 17 Juli 1739, Fr. 19 Febr. 1783 § 7, er afskaffet ved Grl. 5 Juni 1849 § 97, 28 Juli 1866 § 92, jfr. J. M. Skr. 13 Decbr. 1849.

Jeginde, se Distriktslæge-Distrikterne D 87. Pastorater 380. Sundhedsvedtægter B 216.

Jern- og Kopperarbejde, indenlandsk, som udføres til Vestindien, skal vedkommende Handlende eller Fabrikant stemple med sit eget Mærke, Pl. 30 Novbr. 1778. Jfr. Fabrikmærker 2.

Jern- og Metalstøberi.

Høre til de under Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A omhandlede brandfarlige Næringsbrug.

Se Jernstøber.

Jernbanearbejdere.

1. Faste ved Statsbanerne, se Jernbaner A 23.

2. Ang. udenlandske Jernbanearbejderes Hjemsendelse, se Ud-lændinge 12 d samt Hjemsendelse.

Se Tyende 18.

Jernbaner.

A. Almindelige Bestemmelser.

1. Ang. de Regler, som blive at iagttage med Hensyn til Grundafstaaelser m. m. i Anledning af Anlæg deraf, Fr. 5 Marts 1845.

Ang. Afgivelse af Sten, Grus m. m. til deres Vedligeholdelse, L. 15 Maj 1868 (S. 266). Jfr. Ind. M. Skr. 4 April 1865.

Om Grundafstaaelse ved Udvidelser af Statsbanerne samt om Erstatning af Tab i Anledning af Sneskærme, L. Nr. 57, 12 April 1889.

Om Grundafstaaelse ved Udvidelser af private Jernbaner, L. Nr. 166, 18 Decbr. 1897.

Om Ekspropriation til Jernbaneanlæg mærkes fremdeles:

a. Ang. Forstaaelsen af »de paagældende« i Fr. 1845 § 15, samt at Kommissarius ikke bør gøre Erstatningssummens Udbetaling til Ejeren af en eksproprieret Ejendom afhængig af, at han producerer Panteattest og Panthavernes Samtykke til Udbetalingen, idet de Panthavere, der ville forhindre saadan Ud-

betaling, selv maa melde sig, K. Skr. 15 Jan. 1846, jfr. Koll. T. f. 1846 S. 351.

b. Ang. naar Erstatningssummerne kunne fordres udbetalte, og Rentesvarelsen af dem, K. Skr. 3 Marts 1846.

c. Købesummerne for Jordlodder, der ikke ere eksproprierede, men dog erhvervede ved Ekspropriationskommissionens Mellemløst, kunne ikke udbetales uden Panthavernes Samtykke, K. Skr. 28 Decbr. 1847.

d. Fr. 1845 afgiver ikke Hjemmel til Ekspropriation af en Plads til Svellepræparation, Ind. M. Skr. 7 Avg. 1861.

Ikke heller af en Grund til et Jernbanen fortsættende Sporvejsanlæg, Ind. M. Skr. 24 Maj 1865.

e. Ang. en forandret Sammensætning af Taksationskommissionen ved de jydsk-fynske Jernbaneanlæg, L. 10 Marts 1861 § 5, jfr. L. 24 April 1868 (S. 112).

f. Ang. en forandret Sammensætning af de i Fr. 1845 §§ 5 og 19 anordnede Kommissioner, for saa vidt angaar Anlæg af Jernbaner paa Københavns Grund, L. 10 Decbr. 1861.

g. Den i Fr. 1845 § 19 ommeldte Kommissions Virksomhed maa anses afsluttet med Jernbaneanlæggets Tilendebringelse, og da de af den afsagte Kendelser vel forbinde Entreprenørerne, men ikke Lodsejerne, kunne disse indbringe et af Kommissionen afgjort Spørgsmaal om Vands Afledning for Vandsynsmænd og Landvæsenskommission, Ind. M. Skr. 25 April 1863.

h. At et Medlem af Taksationskommissionen bliver inhabil i det hele, naar hans egen Ejendom skal eksproprieres, Ind. M. Skr. 8 Maj 1866.

i. At et Sogns Krav paa Erstatning for den forøgede Snekastningsbyrde, som er en Følge af Vejes Fordybelse for Jernbaneanlægs Skyld, maa betimelig fremsættes for Ekspropriationskommissionen, Ind. M. Skr. 2 Juli 1866.

k. Ang. at der ikke kan tillægges Fæsteren af et eksproprieret Areal større Erstatning end bestemt i Fr. 5 Marts 1845 § 17, Ind. M. Skr. 21 Juli 1866. Jfr. Forpagtning 8.

l. At den i fornævnte Fr. 1845 § 19 ommeldte Kommission ikke er kompetent til at omgøre Ekspropriations- og Taksationskommissionernes Kendelser, og at Taksationskommissionen ikke har Ret til at tage Bestemmelse om Ekspropriation, Ind. M. Skr. 12 Novbr. s. A.

m. Ved Vejforlægninger i Anledning af Jernbaneanlæg tilkommer det Besigtigelses- og Ekspropriationskommissionen at

afgøre, hvorledes der skal forholdes med det aflagte Vejstykke, Ind. M. Cirk. Nr. 123, 13 Juni 1877 § 7 i Slutn.

n. Med Hensyn til, hvorledes forholdes ved Ekspropriation dertil, kan mærkes de specielle Love Nr. 43, 4 Maj 1875 § 4 smh. med L. Nr. 72, 23 Maj 1873 § 3, Nr. 78, 16 Juni 1879 § 6, Nr. 16, 18 Febr. 1881 § 6, Nr. 18 af s. D. § 6, Nr. 36, 18 Marts s. A. § 2 smh. med Nr. 62, 30 Marts 1883, Nr. 53, 23 April 1881 § 2, Nr. 58 af s. D. § 2, Nr. 84, 25 Maj s. A. § 2 smh. med Nr. 62, 30 Marts 1883, Nr. 58 og 59, 12 Maj 1882, Nr. 40, 30 Marts 1889 § 3 og Bkg. Nr. 94, 1 Juli s. A. § 2 (Skagenbanen), L. Nr. 41, 30 Marts s. A. § 2 (Anlæg ved den nord-søllandske Bane), Nr. 52, 12 April s. A. § 2 og Bkg. Nr. 147, 25 Novbr. s. A. § 2 (Horsens-Tørring). L. Nr. 53, 12 April s. A. § 2 og Konc. Nr. 103, 15 Juni 1892 § 2 (Vejle-Give), L. Nr. 54, 12 April 1889 § 4 og Bkg. Nr. 83, 4 Juni 1890 § 2 (Aalestrup-Viborg), fornævnte L. Nr. 54, 1889 § 4 (Hobro-Løgstør), Nr. 55 af s. D. § 3 (Slagelse-Næstved med Sidebane til Skelskør), Nr. 83, 8 Maj 1894 § 3 (forskellige Statsbaneanlæg i og ved København), Nr. 84 af s. D. § 3 (Kystbanen), Nr. 85 af s. D. § 4 (Ringe-Nyborg), Nr. 86 af s. D. § 4 (Slagelse-Vørslev), Nr. 87 af s. D. § 1 (Flytning af Statsbanestationen i Viborg), Nr. 88 af s. D. § 2 jfr. 3 (forskellige private Jernbaneanlæg) og de i Henhold til denne Lov udfærdigede Koncessioner, se under C nedenfor.

o. Se videre Ed I 30 c Nr. 2. Ekspropriation 8 (om Adkomstens Berigtigelse paa de eksproprierede Arealer). Retsgebyrer II A 1 c Nr. 2 og Stævningsmænd C 15 a Nr. 5, D c (ang. Statens Jernbaner). Udslettelse I 17 (af Forhæftelserne paa de eksproprierede Arealer).

2. Reglementer for Overholdelse af Orden og Sikkerhed under Bygningen af de enkelte Baner 29 Maj 1845 (i Reskriptsaml.), 8 Avg. 1853, 26 Maj 1860, 7 Maj 1862, 8 Marts 1869, Nr. 120, 31 Juli 1871, Nr. 102, 2 Avg. 1872, Nr. 75, 26 Maj 1873. Se Forligsmægling B 6 samt de nedenfor under B og C anførte Ordensreglementer for de enkelte Banestrækninger.

3. Straf for uberettiget Betrædelse af deres Grund og lignende Politiforøseelser, Pl. 5 Maj 1847 §§ 6 ff. Se nu for Statsbanerne den nedenfor under B III 21 ommeldte L. Nr. 85, 11 Maj 1897.

§§ 1—5 og 10, 2det og 3dje Stykke ere hævede, Straffelovens § 309. Se Bøder D I 7.

Sammes §§ 288 og 289 indeholde de nu gældende Straffebestemmelser for Beskadigelse af Jernbaner m. m. Se nu den

nedenfor under B III 21 ommeldte Politilov for Statsbanerne Nr. 85, 11 Maj 1897.

4. Ang. Forbud mod Anbringelsen af Straa-, Rør- og halm-dækkede Tage, Hæs, Tørvestakke, Møddinger og desl. indenfor en vis Afstand fra dem, Pl. 5 Maj 1847.

Ang. straatækkede Bygninger, L. 2 Marts 1861 § 7, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 § 8.

Dette Forbud er ikke anvendeligt paa Huse tækkede med Tag-spaan, J. M. Skr. Nr. 182, 17 Juni 1872.

Ang. Foranstaltninger til at forhindre Ildsvaade paa de til Statsbanerne stødende brandfarlige Arealer, Bkg. Nr. 101, 17 Septbr. 1875 smh. med Bkg. Nr. 105, 25 Septbr. 1878.

Ang. en Forandring i Bkg. Nr. 101, 17 Septbr. 1875 om Foranstaltninger til at hindre Ildsvaade paa de til Statsbanerne stødende brandfarlige Arealer samt i de Bekendtgørelser, hvorved samme er udvidet til at gælde for forskellige private Baner, Bkg. Nr. 18, 25 Jan. 1887 (hvorefter »den tørre Aarstid« skal regnes fra 16 Marts til 31 Avgust).

5. Jernbanekommissionen efter Pl. 26 Juni 1844 hæves, og Jernbanevæsenet underlægges Indenrigsministeriet, Kdg. 24 Novbr. 1848.

6. Ang. hvor vidt Bevilling til deres Anlæg fremdeles kan gives efter Fr. 1845 § 1 ved Resolution, eller om dertil udfordres en Lov, Ind. M. Skr. 29 Marts 1851 med Note. Jfr. Ekspropriation 2.

7. De Arealer, som indtages af dem med Tilbehør, ansættes ikke i København til Grundtakst, L. 14 Decbr. 1857 § 8 (S. 317).

Ikke heller skyldsættes de i Købstæderne, L. 11 Febr. 1863 § 4, Instr. 17 April s. A. § 12 b.

Dertil indtagne Grunde med tilhørende Bygninger sættes ikke i Grundtakst i Sundbyernes Sognekommune, L. Nr. 102, 14 April 1893 § 3.

Med Hensyn til kgl. Skatter, se Bygningsafgift II 1 r. Skatter 17 bb og ee.

8. Kontrakter om deres Anlæg efter L. 10 Marts 1861 kunne lige som Love tinglæses uden at indføres i Pantebøgerne, naaar et Eksempplar af dem forbliver derved, J. M. Skr. 22 Maj 1861.

9. De Personer, som foretage Opmaalingsarbejder ved Anlæg af dem, skulle gives uhindret Adgang til de paagældende Ejendomme, og deres Udstillingsmærker skulle respekteres, Bkg. 23 Maj 1861 (ang. Helsingørsbanen).

10. Ang. Droskers Møde ved Stationerne i København, Reglm. 18 Jan. 1869 § 4, jfr. Tillæg Nr. 106, 4 Avg. 1896.

Ang. Bybudes Møde samme Steds, Reglm. s. D. § 5.

11. Ang. Politiets Ret til at fordre uhindret Adgang til dem og dertil hørende Arealer, J. M. Skr. 31 Decbr. 1869 (D. T. f. 1870 S. 308), Nr. 167, 10 Juni 1873.

12. En lignende Ret tilkommer visse Militærpersoner, Bef. Nr. 368, 23 Oktbr. 1871, hvis Regler ogsaa ere anvendelige paa Falsterbanen, Best. Nr. 83, 23 Marts 1873, jfr. Best. Nr. 124, 30 Maj 1874. Overenskomst mellem Indenrigsministeriet og Krigsministeriet om Befordring i Fredstid af Militære og Militærgods over Statsbanerne med de dem underlagte Færger og Skibe, 7 Juli (29 Juni) 1898 (M. R.).

13. Naar Politiet anholder en derved ansat Ledvogter, skal det uopholdelig anmeldes til nærmeste Jernbanestation, J. M. Cirk. Nr. 229, 16 Septbr. 1872.

14. Ang. at L. om Tilsyn med Dampkedler Nr. 23, 24 Marts 1875 ikke har Anvendelse paa Statens og det sællandske Jernbaneselskabs Lokomotiver, samt at Justitsministeren kan fritage andre Baners Lokomotiver for dette Tilsyn, Lovens § 23. Ang. hvilke Fritagelser der i saa Henseende ere tilstaaede, se Dampkedler II A 10 (det lolland-falsterske Jernbaneselskab, den sydfynske og Randers—Grenaa Banen).

Om Tilsynet med Lokomotiver, se videre Lokomotiver 1.

15. Ang. at Sager mod Personer, der have benyttet en Jernbane uden at løse Billet og vægre sig ved at betale den herfor efter Politireglementerne paalagte Bøde, maa behandles som private Sager, J. M. Skr. Nr. 10, 7 Jan. 1876. Se nu for Statsbanerne den nedenfor under B III 21 ommeldte L. Nr. 85, 11 Maj 1897.

16. Der ikke tilhøre Staten, Instruktion for de kongelige Kommissarier ved samme Nr. 12, 7 Febr. 1877.

17. Jernbanevæsenets Funktionærer ere i Frederiksberg fritagne for Tjeneste i Brandkorpset, Vedt. 8 Marts 1877 (U. L.) § 8.

18. At de dertil udlagte Arealer væsentlig blive at behandle paa samme Maade som andre Arealer i Henseende til Bestemmelserne om Vands Afledning og Afbenyttelse, L. Nr. 63, 28 Maj 1880 § 83.

19. Forskrifter til Forhindring af generende Røg fra Lokomotiver ere givne ved Sundhedsvedtægten for København i Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 27. (Tilsvarende Bestemmelser findes ikke i nogen anden Sundhedsvedtægt).

Eks. paa, at der ved Sundhedsvedtægt er givet Bestemmelser om Kreaturfolde ved Jernbanestationer, Bkg. Nr. 178, 2 Decbr. 1890 § 36 (Løgstør).

20. Fortegnelse over de Tog paa samtlige Baner, der benyttes til Postbefordring, findes i Postv. Off. Meddel. Nr. 18, 1886, V, jfr. ibd. Nr. 23, s. A., III (den sydsøllandske og de lolland-falsterske Baner).

Ang. Postens Forsendelse dermed, Postadg. Nr. 179, 7 Septbr. 1888 I §§ 3, 4 og Post 6 (ang. de private Jernbaners Forpligtelse til at fremføre Posten).

21. Ang. hvor vidt deres Bestyrelser med samme maa besørge Forsendelser dem eller deres Funktionærer vedkommende, Postl. Nr. 57, 5 April 1888 § 2 c.

22. Om Tilladelse for vedkommende Postfunktionærer til at færdes paa Statsbanernes og de private Baners Terræn, Postv. Off. Meddel. Nr. 11, 1892, IV.

23. Enhver, der staar i en Jernbanes faste Tjeneste, er fritagen for Snekastningsarbejde in natura paa Landet, L. Nr. 68, 9 April 1891 § 10.

24. Ang. Udgifterne ved Toldkontrollen paa Jernbanestationer, Kontorholdsl. Nr. 32, 30 Marts 1889 §§ 1 A (København), 3.

25. At Snekastning hurtig skal ske af de offentlige Veje, der tjene til Forbindelse med Jernbaner, L. Nr. 68, 9 April 1891 § 17. Jfr. Snekastning.

26. Eks. paa, at der i en Koncession paa en Sporvej er taget særlige Forbehold med Hensyn til sammes Skæring af Jernbane-anlæg, Konc. Nr. 217, 18 Novbr. 1892 § 3.

27. Ang. hvor vidt Personer angrebne af smitsom Sygdom maa befordres dermed, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 § 9. Se Smitsom og epidemisk Sygdom I 13 (Statsbanerne).

28. Med Hensyn til Kreaturtransporten paa samme mærkes Bkg. om Foranstaltninger mod Mund- og Klovesyge Nr. 209, 10 Novbr. 1892 §§ 3 (ophævet), 10.

Regler for Udførsel af Kreaturer til Udlandet med Statsbanerne og deres mellem Korsør og Kiel farende Skibe samt med de private Baner, der have Tilslutning til Statsbanerne, Bkg. Nr. 210, 10 Novbr. 1892 §§ 9—15, jfr. 16. Reglerne i sammes § 1 komme ikke til Anvendelse paa bemeldte Skibe.

Ved Udførsel af Kreaturer med Statsbanerne til Tyskland træffer sammes Bestyrelse nærmere Bestemmelse ang. Affattelsen af Hjemstedsattesten, Bkg. Nr. 224, 27 Septbr. 1893. — Jfr. den ophævede Bkg. Nr. 53, 13 Marts 1893.

29. Ang. at Jernbanefunktionærer, der eje et Hus paa Landet, ikke ere pligtige at svare de Husmænd paahvilende Høstdage til Præsten, K. og U. M. Skr. 7 Marts 1896 (G. R.).

Ang. det derved ansatte Personale, se videre Husmænd 1 d (at Jernbanebetjente ikke kunne anses som saadanne). Indfødsret B 2 g.

Ang. hvor vidt det skal udrede personlige Onera, se Borgerlige Korpser A 1 hh og Brandkorps C 2. Ligbæring I 10. Snækastning.

30. Danmarks Tiltrædelse af en international Overenskomst om Godsbefordring paa Jernbaner, L. Nr. 36, 30 Marts 1894, jfr. Bkg. Nr. 135, 30 Septbr. 1897.

31. Anlæg og Drift af private Jernbaner, L. Nr. 88, 8 Maj 1894.

Denne Lovs Bestemmelser komme til Anvendelse paa 14 Jernbaner paa Øerne og 15 do. i Jylland, Lovens § 9.

Til de i denne Lov ommeldte Jernbaneanlæg ydes, for saa vidt ikke anderledes ved Loven er bestemt, et Bidrag udgørende Halvdelen af den hele til Anlægget bevisligt anvendte Anlægs-kapital, ibd. § 3.

Ang. Forandring i denne Lov med Hensyn til Ebeltoft-Torsager Banen, L. Nr. 30, 19 Marts 1898.

32. Forinden en privat Vej, der skærer en Jernbanelinje, overtages som offentlig Vej, bør den over Jernbanen førende Overkørsel ved Forhandling med Jernbanebestyrelsen foranstalles forandret fra privat til offentlig, Arb. Min. Cirk. Nr. 69, 22 Maj 1894.

33. Vejledning ang. Affattelsen af Andragender om Eneret paa Anlæg og Drift af private Baner, M. T. B f. 1894 S. 253.

34. Anvendelse af indtil 5 Millioner Kr. af det i 1894 optagne Statslaan til Udlaan til Amts- og Købstadkommuner til Dækning af deres Tilskud til private Jernbaneanlæg, L. Nr. 93, 10 April 1895, jfr. Ind. M. Cirk. Nr. 53, 27 April s. A. Jfr. L. Nr. 151, 27 Novbr. 1897 § 3 b.

35. Om Erstatningsansvar for Skade ved Jernbanedrift, L. Nr. 56, 26 Marts 1898, jfr. L. Nr. 62, 24 April 1896 III—V.

36. Om Sporveje til Lokomotiver, se Sporveje II.

37. Se Agerdyrkning 17 (Ukrudts Afhugning paa Skraa-ninger osv. langs Jernbaner). Befordring, fri og Befordringsgodtgørelse 14 og 15 (ang. Jernbanes eller Vogns Benyttelse derved) (ang. sammes Beregning, naar Jernbane benyttes uden eller med Frikort). Hartkorn D 7 a (Skyldsætning af Jordstykker, der udgaa af Jernbaners Brug). Helligdage 5 B Nr. 3

(Stationerne kunne ikke med Hensyn til Handel anses som offentlige Pladser). Indkaldelse, værnepligtiges, 20 c og e. Legater II B II 76 (Andersens for tilskadekomne Jernbanearbejdere). Lokomotiver. Maaling og Vejning 13 (ved Toldvæsenet). Næringsvæsen I 11 b (Udførelse af Arbejde ved Jernbaner). Oldtidsminder 11. Politivedtægter V 1 (ang. Helligdage). Post 6 (dens Befordring med private Baner). Postskibe 6 (forsinket Rejsegods). Statslaan 7 og 9—11. Statsobligationer 21, 28. Stempelafgiften IV B 1 d—e (Begunstigelser for Jernbaneanlæg). Telegrafvæsen 14 (Jernbanetelegraferne). Tidens Bestemmelse 3. Toldembedsmænd 9 d (Natpenge). Toldopsyn A 5 c, C 8. Toldsted 2 i. Toldvæsenet 15 (Klarering af Jernbaneforsendelser). Veje II E 1 (ang. Lempelse af Vejsystemet efter Jernbanestationerne).

B. Statsbanerne.

I. Forskellige ældre Bestemmelser ang. Jernbaner paa Sælland, der nu henhøre under Statsbanerne.

1. Ang. det søllandske Jernbaneselskab og dets Baner i Almindelighed.

a. Ang. det søllandske Jernbaneselskabs Rettigheder og Forpligtelser, Kdg. 15 Marts 1845 (i Lovsaml. f. 1866 S. 494).

b. Jernbaneselskabets Uopsigeligheid fra Statens Side forlænges til 1 Jan. 1896, L. 21 Juni 1867 (S. 261) § 7, Konc. 24 Jan. 1868, og kan fremdeles eventuelt forlænges til 1 Jan. 1900, L. Nr. 71, 23 Maj 1873 § 8.

c. Ang. Uniform for Selskabets Betjente, Resl. 26 Maj 1847.

d. Disse Betjente kan der ikke tillægges samme Ukrænkelighed og Vidneret, som kgl. Embedsmænd nyde, J. M. Skr. 8 Marts 1849.

e. Paa dets Lokomotiver finder Lov 12 April 1851 om Tilsyn med Dampkedler ikke Anvendelse, Lovens § 26.

f. Ang. Selskabets Stempelbegunstigelser, L. 11 Febr. 1863 § 1 d.

g. Ang. Jernbaneselskabets Myndighed med Hensyn til Sporvejen gennem Farimagsvej, Konc. 30 April 1868 (i Till. t. U. L. f. 1875) §§ 1, 3, 17.

h. Med Hensyn til L. Nr. 71, 23 Maj 1873 mærkes:

1) L. om Stempelbegunstigelse for Laan til de i Loven ommeldte Baner Nr. 143, 6 Novbr. 1874.

2) L. Nr. 59, 24 Maj 1875 § 9 ang. en forandret Frederikssundbane og eventuel Forlængelse af Selskabets Uopsigeligheid indtil 1ste Januar 1900.

3) Med Hensyn til Selskabets ved § 9 bestemte Adgang til at deltage som Aktionær i Gribskovbanen jfr. Bkg. Nr. 6, 18 Jan. 1879 §§ 20, 31.

i. Ang. Tilslutning af forskellige private Baner til samme, L. Nr. 44, 4 Maj 1875 § 2.

k. Politireglement for samme, Bkg. Nr. 2, 7 Jan. 1876. Se med Hensyn til det ældre Politireglement § 70 ibd.

l. Ang. at sammes Embedsmænd skulle meddele Jernbanekompagniets faste Officerer Oplysninger om Driften, Krigs M. Skr. 22 Avg. 1882 (M. R.).

m. Under Direktionen for de sællandske Statsbaner henlægges Dampskibs- og Dampfærgeforbindelsen mellem Korsør-Nyborg og Masnedsund-Orehoved, Dampskibsfarten Korsør-Kiel og Istransporten over Storebelt og mellem Sælland og Falster, Bkg. Nr. 57, 27 Marts 1883.

2. København-Korsør Banen (ejedes af forommeldte Jernbaneselskab):

a. Koncession paa Banen til Roskilde 25 Maj 1844 (i Reskriptsaml.).

b. Arbejder ved dens Anlæg kunde udføres uden Hensyn til Lavsløvene og den øvrige Næringslovgivning, Bev. 8 Septbr. 1845.

c. Ang. et Hyrekuskeris Indretning ved Roskilde Banegaard, J. M. Skr. 9 Maj 1848.

d. Rentegaranti for den, L. 27 Febr. 1852, jfr. Ind. M. Skr. 17 Maj 1856.

e. Approbation paa Kontrakt om dens Fuldførelse, Resl. 22 Septbr. 1852.

f. Politireglm. for Tilsynet med og Afbenyttelsen af den af 22 April 1856, Bkg. Nr. 2, 7 Jan. 1876 § 70. Jfr. Reglm. 12 Juni 1847.

g. Fritagelse for Anbringelse af Hegn, hvor Banen gaar gennem Fredskov, Resl. 16 Juli 1856.

h. I den er optaget et Prioritetslaan, L. 19 Febr. 1861 (S. 200) §§ 2 og 6, 9 Decbr. s. A. (S. 379).

i. Ang. Opførelse af en ny Banegaard i København og Banens Forlæggelse nord om Frederiksberg, L. 13 Marts 1863.

Ang. Anvendelsen af den derved aflagte Banestrækning mellem København og Vigerslev, L. 5 Febr. 1869.

k. Ang. en Bane fra Banegaarden i København til Havnen og Anlæg af et Dobbeltspor paa en Del af Korsør Banen, L. 21

Juni 1867 (S. 261) §§ 1 d, 5. Jfr. Resl. 22 Septbr. 1852, Ind. M. Skr. 24 Maj 1865.

Ang. Koncession paa en saadan, L. Nr. 59, 24 Maj 1875 smh. med L. Nr. 27, 15 Marts 1878.

Koncessionen, Bkg. Nr. 102, 29 Septbr. 1877 smh. med Bkg. Nr. 66, 11 Maj 1878.

Politireglement for samme Nr. 125, 31 Avg. 1880, jfr. Bkg. Nr. 69, 6 Maj 1889.

Ang. Anlæg af Dobbeltspor fra København til Roskilde, L. 26 Febr. 1869 (S. 159) § 5, Nr. 70, 23 Maj 1873.

l. Af Banegaardens Arealer i København skal ikke erlægges Vederlag for Afløsningen af de ved Demarkationslinjen paalagte Indskrænkninger, L. 6 Juli 1867 (S. 317) § 2.

m. Med Hensyn til L. 5 Febr. 1869 om Anvendelsen af den aflagte Jernbanestrækning mellem København og Vigerslev mærkes L. Nr. 59, 24 Maj 1875 § 8.

Bestemmelser om Anvendelsen af den aflagte Jernbanestrækning mellem København og Vigerslev i L. Nr. 59, 24 Maj 1875 § 8 ophæves, L. Nr. 48, 1 April 1885.

n. Om Dampfærgeforbindelsen mellem Korsør og Nyborg og Jernbanen fra Korsør til Halskov, se foran 6 og I 10, jfr. A 4.

Med Hensyn til Dampfærgehavnen i Korsør og Behandlingen af Statsbanernes Dampskibe i Korsør Havn mærkes Reglement i Bkg. Nr. 111, 26 April 1883.

3. København-Helsingør Bane.

Ang. dens Anlæg og Drift, L. 19 Febr. 1861 (S. 200), Konk. 9 Decbr. s. A. (S. 380).

Herved ere L. 16 Febr. 1856 — jfr. L. 20 Avg. 1853 — og L. 15 Febr. 1857 bortfaldne.

Ang. Stempelfrihed for det til sammes Bygning optagne Prioritetslaan, L. 9 Decbr. 1861 (S. 379).

Ang. Anlæg af en Bane til Helsingørs Havn, L. 21 Juni 1867 § 1 (S. 261).

4. Den sydsøllandske Bane, ang. dens Anlæg og Drift, L. 21 Juni 1867 (S. 261), Konk. 24 Jan. 1868.

Reglement for Havnen ved Masnedsund, Bkg. Nr. 88, 17 Juni 1874.

5. Den nordvestsøllandske Bane. Ang. dens Anlæg og Drift, L. 26 Febr. 1869 (S. 159), Konk. Nr. 155, 2 Oktbr. 1871. Jfr. L. 25 Juni 1870 (S. 227).

6. Frederikssundbanen.

Koncession, Bkg. Nr. 76, 16 Maj 1876 smh. med Bkg. Nr. 99, 17 Juli s. A.

Regulativ i Henhold til det foran under 1 k nævnte Reglement § 9 for Anlægets Sygekasse i M. T. B f. 1877 S. 539 (findes ogsaa i U. L. f. 1877 S. 226).

7. Klampenborg Banen. Ang. Koncession paa et 2det Spor fra Hellerup til Klampenborg, L. Nr. 59, 24 Maj 1875.

Koncession paa dette Anlæg er meddelt ved Bkg. Nr. 119, 19 Novbr. s. A.

8. Ang. Bemyndigelse til Koncessions Meddelelse paa forskellige Jernbaneanlæg, sigtende til at tilvejebringe en Dampfærgeforbindelse mellem Sælland og Sverig, L. Nr. 46, 16 April 1873, jfr. L. Nr. 71, 23 Maj s. A. § 1.

Anlæg og Drift heraf kan Indenrigsministeriet tillade det sællandske Jernbaneselskab at overtage, sidstnævnte Lovs § 10.

Ang. Forlængelse af Fristen for Koncessions Meddelelse paa de i L. Nr. 46, 16 April 1873 ommeldte, til Tilvejebringelse af en Dampfærgeforbindelse mellem Sælland og Sverig sigtende Anlæg indtil 1 Jan. 1878, L. Nr. 59, 24 Maj 1875 § 7.

9. Ang. Bemyndigelse til Meddelelse af Koncession paa forskellige Baneanlæg paa Sælland, L. Nr. 71, 23 Maj 1873 (der indeholder en Række særlige Bestemmelser for det Tilfælde, at Koncession meddeles det sællandske Jernbaneselskab paa nogle af disse Anlæg).

II. De jydsk-fynske Statsbaner.

Anm. En stor Del af de herunder anførte Bestemmelser angaa vel efter deres Ordlyd Statsbanerne i Almindelighed, men paa den Tid, de emanerede, fandtes kun Statsbaner i Jylland og Fyn.

1. Ang. Anlæg af en Jernbane gennem Fyn og Jylland, L. 10 Marts 1861, 19 Jan. (S. 35) og 11 Febr. 1863, 26 Maj 1866.

L. 31 Juli 1853, 15 Febr. (S. 28) og 4 Marts 1857 og den i Henhold til sidstnævnte Lov udfærdigede Koncession af 21 Oktbr. 1859 hæves, L. 1861 §§ 1, 3.

2. Politireglement for Tilsynet med og Afbenyttelsen af dem 14 Avg. 1862, jfr. Politireglm. i Bkg. Nr. 3, 7 Jan. 1876.

3. Begunstigelser i Henseende til Brugen af stemplet Papir, L. 11 Febr. 1863 § 1 e.

4. Reglm. 19 Jan. 1865 for Afbenyttelsen af de dermed i Forbindelse staaende Havnespor.

5. Staten skal overtage deres Drift, L. 14 Marts 1867, 26 Novbr. 1868, Nr. 167, 9 Decbr. 1871.

6. Ang. Udvidelsen af det jyske Jernbanenet, L. 24 April 1868 (S. 112), 14 Maj 1870, Nr. 45, 16 April 1873, jfr. L. Nr. 51, 10 April 1874.

7. Ang. Erstatning til Statskassen af Halvdelen af Ekspropriationsudgifter ved deres og Havnes Anlæg, L. 26 Maj 1868, jfr. L. Nr. 45, 16 April 1873 § 6.

Nedsættelse i enkelte Kommuners Bidrag, Ind. M. Cirk. 28 Maj 1868 (D. T. S. 539) og D. T. f. 1869 S. 17—20.

Ang. den aarlige Fordeling af Erstatningssummerne, Bkg. 22 Marts 1869, 5 April 1870, Nr. 79, 22 April 1871, Nr. 63, 9 April 1872, Nr. 48, 17 April 1873, Nr. 63, 18 April 1874.

8. Ang. Tilvejebringelsen af en Dampfærgeforbindelse mellem Fredericia og Strib og Anlæg af en Skibsbro ved Nyborg, L. 28 Maj 1870 (S. 187). Jfr. nedenfor 18.

9. Befordringsreglement og Takstregulativ for Statsjernbanerne 4 Marts 1872 (i M. T. B S. 389 ff.) med Forandringer i M. T. B f. 1873 S. 39.

10. Bemyndigelse til Meddelelse af Koncession paa forskellige private Sidebaner til dem, L. Nr. 72, 23 Maj 1873, Nr. 39, 31 Marts 1874.

11. Forslag til Lov om de almindelige Bestemmelser for de danske Statsjernbaners Drift forelægges den i 1877 sammentrædende Rigsdag, L. Nr. 50, 30 Marts 1876.

12. Organisationsplan for de danske Statsbaner, Bkg. Nr. 60, 25 April 1878.

13. Lønningsreglement for de ved Statsbanerne ansatte Bestillingsmænd, Bkg. Nr. 61 af s. D., hvori nogle Forandringer ere skete ved Bkg. Nr. 133, 24 Decbr. s. A.

Lønningsreglement for de derved ansatte ugelønnede Betjente, Bkg. Nr. 62, 25 April 1878, hvori en Forandring er sket ved Bkg. Nr. 134, 24 Decbr. s. A.

14. Ang. at de i Bestillingsmændenes Lønninger til Alderdomsforsørgelse m. v. indeholdte Afdrag maa modtages i Statskassen til Forrentning med 5 pCt., L. Nr. 35, 29 Marts 1878.

15. Om Betalingen for Salonvogne, Bkg. 26 Maj 1879 (U. L.).

16. Jernbanebroen over Limfjorden, Reglement for samme, Bkg. Nr. 110, 11 Oktbr. 1879. Jfr. Bkg. Nr. 131, 23 Decbr. 1878.

17. Horsens Station, om Ekspropriation af en Grund til sammes Udvidelse, L. Nr. 81, 18 Juni 1880.

18. Ang. en Dampfærgeforbindelse over Store Belt og Anlæg af Jernbaner fra Nyborg til Knudshoved og Slipshavn og fra Korsør til Halskov, L. Nr. 53, 23 April 1881.

19. Ang. Jernbanebestyrelsens Myndighed med Hensyn til en Sporvej i Aarhus, til Dels paa Jernbanens Grund, Bkg. Nr. 166, 5 Novbr. 1883 §§ 1—3, 9.

20. Randers—Grenaa Banen og Aarhus—Ryomgaard Banen, der i Forening benævnes den østjydske Bane, ere købte af Staten i Henhold til L. Nr. 17, 18 Febr. 1881 og Overenskomst 25 Marts s. A. (i M. T. B S. 141 ff. og U. L.). — For øvrigt mærkes om:

a. Randers—Grenaa Banen med Spor til sidstnævnte Bys Havn.

1) Koncession, Bkg. Nr. 87, 16 Juni 1874.

2) Instruks for den kgl. Kommissarius Nr. 98, 30 Juli 1874.

3) Stempelbegunstigelse for Laan til samme, L. Nr. 143, 6 Novbr. 1874.

4) Politireglement, Bkg. Nr. 121, 24 Novbr. 1875.

b. Aarhus—Ryomgaard Banen.

1) Om dens Anlæg, L. Nr. 43, 4 Maj 1875.

2) Koncession, Bkg. Nr. 118, 12 Novbr. 1875.

3) Instruks for den kgl. Kommissarius, Bkg. Nr. 75, 13 Maj 1876.

4) Politireglement, Bkg. Nr. 113, 23 Oktbr. 1877.

21. Silkeborg—Herning Banen har Staten købt i Henhold til Finansl. Nr. 51, 15 Maj 1875 § 27 II c og L. Nr. 78, 16 Juni 1879 §§ 2, 6. Følgende ældre Bestemmelser mærkes:

a. Koncession, Bkg. Nr. 128, 26 Septbr. 1874.

b. Instruks for den kgl. Kommissarius Nr. 135, 15 Oktbr. 1874.

c. Stempelbegunstigelse for Laan til samme, L. Nr. 143, 6 Novbr. 1874.

22. Skjern—Herning Banen. Om dens Anlæg, L. Nr. 78, 16 Juni 1879.

23. Ang. Anlæg af Jernbaner fra Struer og fra Tisted til Oddesund med Dampskibsforbindelse over samme, fornævnte L. Nr. 78, 16 Juni 1879.

Tisted—Oddesund Banen. Politireglement Nr. 23, 27 Febr. 1882.

24. Skive—Glyngøre Banen. Om dens Anlæg, L. Nr. 16, 18 Febr. 1881. Jfr. L. Nr. 43, 4 Maj 1875.

25. Ringe—Faaborg Banen.

a. Ang. dens Anlæg, L. Nr. 78, 16 Juni 1879.

b. Politireglementet for den sydfynske Bane skal være gældende for samme, Bkg. Nr. 10, 31 Jan. 1882.

26. Tommerup—Assens Banen. Om dens Anlæg, L. Nr. 18, 18 Febr. 1881.

III. De nuværende Statsbaner.

1. De det sællandske Jernbaneselskab tidligere tilhørende Baner ere købte af Staten i Henhold til L. Nr. 89, 2 Juli 1880 og Overenskomst 16 Oktbr. s. A. (i M. T. B S. 555 ff. og U. L.). — Ang. Aktiernes Indløsning med amortisable 4 pCt.s Statsobligationer, Bkg. Nr. 149, 16 Novbr. 1880. Jfr. Bkg. Nr. 128, 4 Septbr. s. A.

2. Ang. at de nuværende Bestyrelser for de sællandske og for de jydsk-fynske Baner ophæves, og at Driften af alle Statsbaner med tilhørende Dampskibs- og Dampfærgeforbindelser underlægges en Generaldirektør, Adg. Nr. 57, 17 April 1885.

3. I Henhold hertil blev Statsbanernes Bestyrelse foreløbig organiseret ved Bkg. Nr. 164, 5 Septbr. 1885 smh. med M. T. B f. 1886 S. 439, hvilke Bestemmelser nu bleve afløste af midlertidig Organisationsplan Nr. 87, 5 Maj 1887. Tillæg hertil Nr. 81, 3 Juni 1889. — Organisationsplan i Bkg. Nr. 60, 25 April 1878 er bortfalden.

4. Om Statsbanedriftens Ordning, L. Nr. 65, 12 April 1892.

Herved bortfalder den ovenfor anførte Organisationsplan Nr. 87, 5 Maj 1887. Et Tillæg til samme Nr. 81, 3 Juni 1889 hævedes atter ved Till. Nr. 108, 26 Juni 1891.

De nu gældende Bestemmelser om Statsbanedriftens Ordning findes i L. Nr. 52, 26 Marts 1898. Nedsættelse af en Kommission til Overvejelse af Spørgsmaal om Statsbanedriftens Ordning, nævnte L. 1898 § 26.

5. Ang. Lønninger for og Pensionering af Statsbanernes Personale.

Midlertidigt Lønningsreglement for det maanedslønnede Personale Nr. 88, 5 Maj 1887 med Tillæg Nr. 25, 2 Marts 1888. Herved bortfaldt Bkg. Nr. 61, 25 April og Nr. 133, 24 Decbr. 1878.

De nu gældende Bestemmelser om Lønninger og Pensionering findes i ovennævnte L. Nr. 52, 26 Marts 1898 §§ 6—21.

6. Ang. Oprettelse af et Jernbaneraad, Adg. Nr. 113, 29 Septbr. 1886.

Ophævedes ved Bkg. Nr. 110, 19 April 1893.

7. Om smaa Pakkers Forsendelse paa de sællandske Baner ved Frimærker, Bkg. 20 Decbr. 1883 (U. L.).

8. Opsigelse af de sællandske Jernbane-Prioritetsobligationer (udstedte af det tidligere private Aktieselskab), Bkg. Nr. 74, 18 Maj 1885.

9. En stor Del herunder hørende Myndigheder henregnes i

Henseende til Postforsendelsers Behandling til Statsmyndigheder, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 1 Nr. 3.

10. De af samme anlagte Havnespor udenfor København, Reglement for deres Afbenyttelse Nr. 104, 29 Juli 1889.

11. Ang. sammes Forpligtelser i Tilfælde af Krigsmagtens Mobilisering, Adg. Nr. 130, 26 Maj 1893 §§ 3, 10.

12. Ang. at Bestemmelse om Aktion eller om Iværksættelse eller Undladelse af Paaanke i Sager om Jernbaneuheld eller -ulykker ikke maa træffes, forinden der er givet Generaldirektoratet for Statsbanedriften Lejlighed til at ytre sig om Sagen, J. M. Cirk. Nr. 260, 12 Novbr. 1889.

13. Poul Egede Rovsings Legat for forulykkede Jernbanefunktionærer, Stadf. Nr. 133, 10 April 1893.

14. Rang tillægges en stor Del af sammes Embedsmænd, Resl. Nr. 307, 1 Septbr. 1893.

15. Statsbanernes Embeds- og Bestillingsmænd, derunder indbefattede Formænd, Ledvogtere og faste Banearbejdere, ere paa Landet fritagne for Brandpolitiets Tjeneste, L. Nr. 35, 1 Marts 1889 § 15.

16. Om Behandlingen af Statsbanernes Dampskibe i Korsør Havn, Bkg. Nr. 102, 10 Oktbr. 1884 §§ 3, 4, 10, 12.

17. Ang. den aarlige Fordeling af Erstatningen til Statskassen af Halvdelen af Ekspropriationsudgifterne ved Anlæg af de jydsk-fynske Jernbaner med Havne efter L. 26 Maj 1868 §§ 1, 2 og Nr. 45, 16 April 1873 § 6 samt af Statens Tilskud til visse private Baner i Jylland og Fyn efter L. Nr. 72, 23 Maj 1873 § 3 og Nr. 39, 31 Marts 1874 § 3: Bkg. Nr. 65, 29 Maj 1875 (med Rettelsen S. 236), Nr. 63, 18 April 1876, Nr. 24, 19 Marts 1877, Nr. 49, 13 April 1878, Nr. 48, 12 Maj 1879, Nr. 35, 9 April 1880, Nr. 31, 12 Marts 1881, Nr. 51, 28 April 1882, Nr. 98, 13 April 1883, Nr. 28, 31 Marts 1884, Nr. 69, 9 Maj 1885 — hvis § 3 er forandret ved Bkg. Nr. 75, 22 s. M. —, Nr. 49, 2 April 1886, Nr. 31, 9 Marts 1887, Nr. 72, 13 April 1888, Nr. 29, 25 Marts 1889, og i Fyn alene, Bkg. Nr. 31, 13 Marts 1890, Nr. 30, 6 Marts 1891, Nr. 25, 29 Febr. 1892, Nr. 48, 8 Marts 1893, Nr. 27, 7 Marts 1894.

18. Ang. Kommunernes Bidrag til forskellige ny Baner med Havne i Jylland og Fyn, L. Nr. 78, 16 Juni 1879 §§ 2, 5, 6, Nr. 16, 18 Febr. 1881 §§ 2, 5, 6, Nr. 18 af s. D. §§ 2, 5, 6 (angaa alle Statsbaner), Nr. 36, 18 Marts s. A. § 2 (Odense-Bogense), Nr. 84, 25 Maj s. A. § 2 (Randers-Hadsund), til Hobro-Løgstør Banen, L. Nr. 54, 12 April 1889 § 7, jfr. § 2, og ti

Slagelse-Næstved Banen med Sidespor til Skelskør, L. Nr. 55 af s. D. § 5.

19. Ang. Statsbanernes Takster m. m., L. Nr. 62, 24 April 1896.

20. Ang. Statsbanernes Ansvar for det med samme transporterede Gods, §§ 35—51 ibd.

21. Politilov for de under Statsdrift værende Jernbaner med tilhørende Søruter, Nr. 85, 11 Maj 1897.

Ang. Fastsættelse af Bøderne for mindre Overtrædelser af denne Lov, Bkg. Nr. 133, 24 Septbr. 1897.

Forandringer i de for Statsbanerne gældende Politireglementer m. m., Bkg. Nr. 139, 18 Oktbr. 1897.

Ang. Indbetaling af de i Henhold til nævnte Bkg. Nr. 133, 1897 fastsatte Bøder gennem vedkommende Jernbanestation til den stedlige Politivæghed, J. M. Cirk. Nr. 27, 22 Marts 1898.

Om Retsbetjentenes Regnskabsførelse med Hensyn til disse Bøder og sammes Optagelse i Sportelregnskabet, Rev. Dep. Cirk. Nr. 35, 12 April 1898.

22. Ang. Regeringens Kontrol med Statsbanernes Regnskabsvæsen, ovennævnte L. Nr. 52, 1898 §§ 22—23.

23. Ang. Overslag over Statsbanernes Indtægter og Udgifter samt deres Driftsberetning, §§ 24—25 ibd.

24. Ang. Transport af Personer, der rejse med Statsbanerne under Politiledsagelse, se Transport 8, jfr. 7.

25. De enkelte Banestrækninger.

a. Den sydsjællandske Bane.

Om Anlæg af en Bane fra Masnedsund Station over en Bro til Masnedø tillige med en Havn samme Steds og en Dampfærgeforbindelse mellem denne Havn og Orehoved, L. Nr. 58, 23 April 1881. Se foran I 1 m.

Reglement for bemeldte Bro, Bkg. Nr. 158, 16 Oktbr. 1883. Reglement for Overholdelse af Orden m. v. ved Benyttelsen af Havnen paa Masnedø, Bkg. Nr. 115, 26 Juni 1887.

b. Skive—Glyngøre Banen.

Politireglement, Bkg. Nr. 22, 11 Marts 1884 (det samme, som gælder for Tisted—Oddesund Banen).

Ang. Glyngøre Havns Forvaltning ved Statsbanernes Driftsbestyrelse paa Viborg Amtsraads Vegne, Reglm. Nr. 54, 25 Marts 1886.

Glyngøre Havn er henlagt til Statsbanerne, L. Nr. 13, 8 Febr. 1889, jfr. Bkg. Nr. 133, 28 Oktbr. s. A. — Jfr. Havneafgifter E 10.

c. København—Korsør Banen. Ang. Flytning af Slagelse Station, L. Nr. 55, 12 April 1889.

d. Slagelse—Næstved Banen med Sidespor til Skelskør. Ang. dens Anlæg, ibd.

e. København—Helsingør Banen. Ang. Dobbeltspor m. v. paa Strækningen Hellerup—Holte, Flytning af Helsingør Jernbanestation og Anlæg af et Dampfærgeleje i Helsingør Havn, L. Nr. 41, 30 Marts 1889.

Politireglement for Helsingør Havnebane Nr. 68, 17 Juli 1884. Det herved ophævede Reglm. 10 Juli 1866 findes ikke i de trykte Samlinger.

f. Bane fra Hobro over Aalestrup og Aars til Løgstør. Ang. dens Anlæg, L. Nr. 54, 12 April 1889.

g. Forskellige ny Statsbaneanlæg i og ved København (bl. a. ny Godsbanegaard og Dampfærgeleje i Frihavnen), L. Nr. 83, 8 Maj 1894. Ordensreglement, Nr. 204, 13 Novbr. 1895. Jfr. L. Nr. 22, 26 Febr. 1898.

h. Klampenborg—Helsingør (Kystbanen), L. Nr. 84, 8 Maj 1894, Ordensreglement Nr. 106, 13 April 1895.

i. Ringe—Nyborg, L. Nr. 85, 8 Maj 1894. Ordensreglement Nr. 16, 26 Febr. 1896. Politireglement Nr. 111, 30 Juni 1897.

k. Slagelse—Vørslev, L. Nr. 86, 8 Maj 1894. Ordensreglement Nr. 79, 23 Maj 1896.

l. Flytning af Statsbanestationen i Viborg, L. Nr. 87, 8 Maj 1894. Ordensreglement Nr. 58, 22 Marts 1895.

m. Tilvejebringelse af en Sporforbindelse fra Københavns nordre Toldbodplads til St. Annæ Plads, L. Nr. 82, 11 Maj 1897.

n. Tilvejebringelse af Dobbeltspor m. m. paa Banestrækningen Roskilde—Korsør, L. Nr. 83, 11 Maj 1897. Ordensreglement Nr. 88, 21 Juni 1898.

o. Anlæg af en Sporforbindelse fra Hobro Station til Hobro Havn, L. Nr. 29, 19 Marts 1898.

p. Udvidelse af Aalborg Statsbanestation m. m., L. Nr. 31, 19 Marts 1898.

r. Udvidelse af Maskinværkstederne m. v. paa Aarhus Statsbanestation, L. Nr. 53, 26 Marts 1898.

26. Reglementer for Overholdelse af Orden og Sikkerhed under Bygningen af enkelte Banestrækninger og dermed i Forbindelse staaende Havneanlæg (hvoriblandt for Oversigtens Skyld er medtaget enkelte Privatbaneanlæg, der i øvrigt høre hjemme ne-

denfor under C): Nr. 30, 7 April 1875 (sydfynske Bane), Nr. 39, 16 April 1877 (Frederikssundbanen), Nr. 68, 25 Maj 1878 (østsjællandiske Bane), Nr. 76, 1 Juli s. A. (Vemb—Lemvig), Nr. 98, 25 Avg. 1879 (Hillerød—Grædsted), Nr. 73, 31 Maj 1880 (Struer—Oddesund), Nr. 72 af s. D. (Herning—Skjern), Nr. 73 af s. D. (Oddesund—Tisted), Nr. 121, 27 Avg. 1880 (Ringe—Faaborg), Nr. 91, 16 Juni 1881 (Odense—Bogense), Nr. 19, 23 Febr. 1882 (Randers—Hadsund), Nr. 78, 3 Juni s. A. (Dampfærgeanlægget ved Nyborg og Jernbanen herfra til Knudshoved og Slipshavn — jfr. Rettelse i Lovt. S. 402), Nr. 107, 31 Juli s. A. (Skive—Glyngøre), Nr. 109, 8 Avg. s. A. (Dampfærgehavnen i Korsør og Jernbanen herfra til Halskov), Nr. 3, 9 Jan. 1883 (Horsens—Juelsminde), Nr. 4 af s. D. (Odder Banen), Nr. 56, 27 Marts s. A. (Tommerup—Assens), Nr. 71, 12 Maj 1885 (Gedser Bane med tilhørende Havne), Nr. 98, 3 Avg. 1886 (Banen fra Ribe til Landsgrænsen), Nr. 101, 23 Juni 1887 (Udvidelse af Dampfærgehavnen i Korsør), Nr. 11, 15 Jan. 1890 (Skagenbane). Nr. 12, 20 s. M. (Anlægget ved Flytning af Slagelse Jernbanestation med den dertil hørende Forlægning af den vestsællandske Bane), Nr. 20, 11 Febr. s. A. (Flytning af Helsingør Jernbanestation med dertil hørende Forlægning af den nordsællandske Bane), Nr. 56, 14 April s. A. (Bane fra Slagelse til Næstved med Sidebane til Skelskør), Nr. 119, 11 Juni 1891 (Hobro—Løgstør), Nr. 135, 3 Septbr. s. A. (Aalestrup—Viborg).

27. Se videre Flag 12. Gendarmerikorps 9 c. Generaldirektøren for Statsbanedriften. Havneafgifter E 10 (i Banernes Havne). Købstæderne A 6 aa (ang. Banegaarden i Odense). Lønning 4 e (Statsbanernes Personale maa anses som »agl. Betjente«). Postvæsenet III 10 (Postekspeditører, der bestyre Jernbanestationer). Torvehandel 10 h (Jernbaneforsendelser fra Kbhvn.s Kvægtorv).

C. De enkelte private Jernbaner.

1. Vemb—Lemvig Banen.

a. Om udvidet Stempelbegunstigelse for dette Anlæg, L. Nr. 143, 6 Novbr. 1874.

b. Koncession, Bkg. Nr. 72, 7 Juni 1878.

c. Politireglement Nr. 87, 5 Juli 1879, hvori Forandring er sket ved Bkg. Nr. 65, 19 Maj 1882.

2. Randers—Hadsund Banen.

a. Ang. dens Anlæg, L. Nr. 84, 25 Maj 1881.

b. Koncession, Bkg. Nr. 141, 20 Septbr. 1881.

c. Om Udredelse af Ekspropriationsudgiften, L. Nr. 62, 30 Marts 1883.

d. Politireglement, Bkg. Nr. 167, 6 Novbr. 1883.

3. Banen fra Fakse Kalkbrud til Fakse Strand.

a. Ang. Anlæg af en Bane ved Fakse Kalkbrud, L. 17 Marts 1856 (S. 595).

b. Om en Udvidelse m. v. af samme til Tilvejebringelsen af Forbindelse med den østsællandske Bane, L. Nr. 44, 4 Maj 1875 § 8.

Koncession for Justitsr. Garde paa dette Anlæg, Bkg. Nr. 70, 28 Maj 1880.

c. Indenrigsministeriet kan tillade, at den drives sammen med fornævnte Bane, L. Nr. 44, 4 Maj 1875 § 9.

d. Politireglement for samme, Bkg. Nr. 102, 21 Juli 1880 (udvider Reglement for den lolland-falsterske Bane Nr. 44, 1 April 1874 til at gælde for denne Bane).

4. Odder Banen (o: Bane mellem Hou Havn, Odder og et Punkt paa Statsbanen mellem Skanderborg og Aarhus).

a. Ang. dens Anlæg, L. Nr. 59, 12 Maj 1882.

b. Koncession, Bkg. Nr. 118, 7 Septbr. 1882.

c. Politireglement Nr. 36, 7 April 1884.

5. Jernbanen fra Odense over Kværndrup til Svendborg Købstads Havn (den sydfynske Bane).

a. Koncession, Bkg. Nr. 79, 26 Maj 1874.

b. Instruks for den kgl. Kommissarius ved Anlægget og Driften af Banen Nr. 97, 30 Juli 1874.

c. Ang. Stempelbegunstigelse for Laan til samme, L. Nr. 143, 6 Novbr. 1874.

d. Politireglement, Bkg. Nr. 109, 14 Oktbr. 1875, Tillæg hertil Bkg. Nr. 8, 13 Jan. 1894 og Nr. 9 af s. D.

e. Ang. sammes Overtagelse af Faaborg—Ringe Banen ved Forpagtning, L. Nr. 78, 16 Juni 1879 § 2.

f. Politireglement for Svendborg Havnespor Nr. 134, 30 Oktbr. 1889.

6. Odense—Bogense Banen (den nordfynske Bane).

a. Ang. dens Anlæg, L. Nr. 36, 18 Marts 1881.

b. Koncession, Bkg. Nr. 52, 12 April 1881.

c. Politireglement Nr. 45, 15 April 1882.

d. Om Udredelse af Ekspropriationsudgiften, L. Nr. 62, 30 Marts 1883.

7. Bane til Tuborg Havn. Om Anlægget deraf, L. Nr. 44, 4 Maj 1875.

8. Hillerød—Grædsted Banen (gennem Grib Skov).
  - a. Ang. udvidet Stempelbegunstigelse for dette Anlæg, L. Nr. 143, 6 Novbr. 1874.
  - b. Koncession, Bkg. Nr. 6, 18 Jan. 1879.
  - c. Politireglement Nr. 3, 15 Jan. 1880. Jfr. nedenfor 32.
9. Jernbane fra Køge til Fakse med Sidebane over Storehedinge til Rødvig (den østsøllandske Bane, Stevns-banen).
  - a. Om Anlæg af denne Bane, L. Nr. 44, 4 Maj 1875, jfr. L. Nr. 18, 16 Febr. 1878.
  - b. Koncession, Bkg. Nr. 61, 27 Maj 1875 smh. med Bkg. Nr. 129, 9 Oktbr. 1876, Nr. 104, 5 Oktbr. 1877 og Nr. 55, 20 April 1878.

Tillæg til Koncessionen om udvidet Stempelbegunstigelse, Bkg. Nr. 110, 12 Oktbr. 1878.

  - c. Instruks for den kgl. Kommissarius ved sammes Anlæg og Drift Nr. 96, 6 Septbr. 1875.
  - d. Politireglement, Bkg. Nr. 80, 16 Juni 1879.
10. Horsens—Juelsminde Banen.
  - a. Ang. dens Anlæg, L. Nr. 58, 12 Maj 1882.
  - b. Koncession, Bkg. Nr. 113, 10 Avg. 1882.
11. Jernbanen fra Ribe til Landsgrænsen.
  - a. Koncession, Bkg. Nr. 58, 17 April 1886. (Denne Koncession, der ikke er udstedt i Henhold til nogen Lov, er langt mere kortfattet end nogen anden Jernbanekoncession).
  - b. Konvention med Tyskland om denne Banes Tilslutning til en Jernbane fra Grænsen over Tønder, Husum og Frederiksstad til Heide, Bkg. Nr. 152, 4 Avg. 1888.
12. Gedser Banen.
  - a. Koncession paa Anlæg af en Jernbane fra Nykøbing til et Punkt paa Falsters Sydside i Forbindelse med en Havn ved Banens sydlige Endepunkt, Bkg. Nr. 50, 30 Maj 1884, jfr. Bkg. Nr. 75, 20 Maj 1874.
  - b. Politireglement, Bkg. Nr. 64, 4 Maj 1886.
  - c. Reglement for Havnen ved Gedser Jernbanestation Nr. 71, 29 s. M.
13. Jernbane fra Frederikshavn til Skagen.
  - a. Ang. dens Anlæg, L. Nr. 40, 30 Marts 1889.
  - b. Koncession (for Skagen Byraad), Bkg. Nr. 94, 1 Juli s. A.
  - c. Politireglement, Bkg. Nr. 90, 26 Juni 1890.
14. Jernbane fra Horsens til Tørring.
  - a. Ang. dens Anlæg, L. Nr. 52, 12 April 1889.

b. Koncession, Bkg. Nr. 147, 25. Novbr. s. A.

c. Politireglement Nr. 154, 10 Oktbr. 1891.

15. Jernbane fra Vejle til Give.

a. Ang. dens Anlæg, L. Nr. 53, 12 April 1889, hvis § 1 har faaet en forandret Affattelse ved L. Nr. 50, 11 April 1890.

b. Koncession Nr. 103, 15 Juni 1892.

c. Politireglement Nr. 146, 27 Juli 1894.

16. Jernbane fra Aalestrup til Viborg.

a. Ang. dens Anlæg, L. Nr. 54, 12 April 1889 §§ 3, 4, 6.

b. Koncession (for Viborg Amtsråd), Bkg. Nr. 83, 4 Juni 1890, efter hvis § 11, jfr. § 13 b, Banen skal bortforpagtes til Staten og drives i Forbindelse med Statsbanerne. — Jfr. om et Laan til Viborg Amtskommune i den Anledning L. Nr. 46, 1 April 1890.

c. Det for Statsbanerne gældende Politireglement gælder ogsaa for denne Bane, Bkg. Nr. 204, 31 Avg. 1893.

17. Frihavnsbanen ved København med tilhørende Anlæg og sammes Tilslutning til Statsbanerne. Derom handler L. Nr. 44, 31 Marts 1891 §§ 2—6, Konk. Nr. 87, 27 April 1892 §§ 5, 9, 14.

18. Lolland-falsterske Jernbane.

a. Anlæg og Drift af en Bane til Nykøbing paa Falster, L. 21 Juni 1867 (S. 261), 26 Febr. 1869 (S. 159) § 8, Konk. 24 Jan. 1868.

Politireglement for Tilsynet med og Afbenyttelsen af den Nr. 99, 24 Juli 1872, hvilket Reglement skal være gældende for den samlede lolland-falsterske Jernbane, Bkg. Nr. 44, 1 April 1874.

Det sællandske Jernbaneselskabs Ret til at eje og drive denne Bane tilbagekaldes, Resl. Nr. 259, 30 Septbr. 1872.

b. Ang. Bemyndigelse til Meddelelse af Koncession paa en Bane fra Nykøbing til Sydspidsen af Falster, L. Nr. 71, 23 Maj 1873.

c. Ang. Anlæg og Drift af en Bane imellem Maribo og Bandholm, L. 20 Novbr. 1868, Konk. 8 Jan. 1869.

d. Ang. Koncessions Meddelelse paa Anlæg og Drift af en Bane fra Nykøbing over Lolland, L. Nr. 56, 25 Marts 1872.

Koncession for Privatbanken paa denne Bane og til at drive den i Forbindelse med den under a nævnte, Bkg. Nr. 38, 1 April 1873.

Instruks for Kommissarius ved denne Bane Nr. 54, 6 Maj 1873.

Jfr. Resl. 11 Avg. 1865, L. 9 Febr. 1866 (ang. det Krøhnkeske Projekt), Koncessioner Nr. 91, 17 Maj og Nr. 136, 30 Avg. 1871.

e. Om Statens Rentegarantis Ikrafttræden fra den Dag, Banerne paa Lolland aabnes for Driften, samt om en Forøgelse af Rentegarantien for Anlægget af Jernbanebroen mellem Falster og Lolland, Resl. Nr. 151, 29 Juni 1874 smh. med L. Nr. 82, 18 Juni 1880. Jfr. nedenfor l.

f. Reglement for Jernbanebroen over Guldborgsund Nr. 108, 6 Oktbr. 1875.

Med Hensyn til denne Bro, se fremdeles under Jurisdiktionsforholdene B (Musse Herred).

g. Reglement for Anvendelsen af de i Forbindelse med den staaende Havnespor Nr. 126, 11 Decbr. 1879.

h. Ang. Anlæg af en Dampfærgehavn ved Orehoved, L. Nr. 58, 23 April 1881 § 5. Se foran II 6.

Reglement for Overholdelse af Orden og Sikkerhed under sammes Bygning Nr. 23, 24 Febr. 1883.

i. Politireglement, Bkg. Nr. 77, 9 Juni 1886.

k. Havnen ved Orehoved Jernbanestation, Reglement for den Nr. 70, 29 Maj 1886.

l. Udvidelse af Statens Rentegaranti for samme, L. Nr. 66, 12 April 1892.

m. Ang. eventuel Bortforpagtning af de falsterske Baner til Statsbanerne, ibd.

19. En fra København udgaaende Vallensbæk-Jernbane, L. Nr. 60, 13 April 1894.

20. En fra København udgaaende Amager-Jernbane, L. Nr. 61, 13 April 1894. Koncession, Bkg. Nr. 152, 24 Juli 1895.

21. En fra København udgaaende Værløse-Jernbane, L. Nr. 62, 13 April 1894.

22. Forlængelse af Gribskovbanen til Gilleleje, L. Nr. 84, 8 Maj 1894 § 5, jfr. Bkg. Nr. 185, 27 Septbr. 1894.

23. L. om Anlæg og Drift af private Jernbaner Nr. 88, 8 Maj 1894.

24. Jernbane fra Nørresundby til Fjerriidslev. Koncession, Bkg. Nr. 184, 22 Septbr. 1894. Ordensreglm. Nr. 195, 24 Oktbr. 1895. Politireglement Nr. 29, 4 Marts 1897.

25. Jernbane fra Vejle gennem Vejleaaalen til Vandel i Randbøl Sogn. Koncession. Bkg. Nr. 203, 9 Novbr. 1894. Ordensreglement Nr. 82, 27 Maj 1896. Politireglement Nr. 119, 13 Juli 1897, jfr. Bkg. Nr. 134, 27 Septbr. s. A.

26. Jernbane fra Hillerød til Frederiksværk. Koncession,

Bkg. Nr. 220, 13 Decbr. 1894. Politireglement Nr. 48, 26 Marts 1897, jfr. Bkg. Nr. 120, 16 Juli 1897.

27. Jernbane fra Svendborg til Nyborg. Koncession, Bkg. Nr. 226, 29 Decbr. 1894. Ordensreglement Nr. 210, 19 Novbr. 1895. Politireglement Nr. 89, 24 Maj 1897.

28. Jernbane fra Kallehave over Skovhuse til Vordingborg og Masnedsund. Koncession, Bkg. Nr. 132, 29 Juni 1895. Ordensreglement Nr. 80, 23 Maj 1896. Politireglement Nr. 127, 16 Avg. 1897.

29. Jernbane fra Kolding til Egtved. Koncession, Bkg. Nr. 151, 24 Juli 1895. Ordensreglement Nr. 122, 30 Oktbr. 1896. Politireglement Nr. 75, 23 April 1898.

30. Jernbane fra Svenstrup over Nibe til Aars. Koncession, Bkg. Nr. 228, 28 Decbr. 1895. Ordensreglement Nr. 114, 5 Juli 1897.

31. Jernbane fra Kagerup Station til Helsingør. Koncession, Bkg. Nr. 11, 7 Febr. 1896. Politireglement Nr. 147, 13 Novbr. 1897.

32. Gribskovbanen. Politireglement Nr. 64, 24 April 1896.

33. Jernbane fra Nykøbing til Holbæk. Koncession (for Holbæk Amtsråd), Bkg. Nr. 71, 7 Maj 1896. Ordensreglement Nr. 121, 17 Juli 1897.

34. Jernbane fra Kerteminde Havn til Odense. Koncession, Bkg. Nr. 73, 7 Maj 1896. Ordensreglement Nr. 114, 22 Septbr. 1896. Udvidelse af Koncessionen til Dalby, Bkg. Nr. 68, 29 April 1897. Ordensreglm. Nr. 124, 2 Avg. 1897.

35. Jernbane fra Horsens til Bryrup. Koncession, Bkg. Nr. 78, 22 Maj 1896. Ordensreglement Nr. 97, 1 Juni 1897.

36. Jernbane fra Nørresundby over Sæby til Frederikshavn. Koncession, Bkg. Nr. 86, 27 Juni 1896. Ordensreglement Nr. 131, 9 Septbr. 1897.

37. Jernbane fra Lemvig Havn over Lemvig Station og Harbøre til Tyborøn Kanal. Koncession, Bkg. Nr. 78, 7 Maj 1897. Ordensreglement Nr. 80, 3 Maj 1898.

38. Jernbane fra Rønne over Aakirkeby til Neksø med Sidespor til Almindingen. Koncession, Bkg. Nr. 86, 11 Maj 1897.

39. Jernbane fra Aalborg til Hadsund. Koncession, Bkg. Nr. 88, 21 Maj 1897.

40. Jernbane fra Præstø til Næstved. Koncession, Bkg. Nr. 101, 10 Juni 1897. Ordensreglement Nr. 132, 5 Oktbr. 1898.

41. Jernbane fra Hammel syd om Brabrand Sø til Aarhus. Koncession, Bkg. Nr. 94, 2 Juli 1898.

42. Jernbane fra Lyngby til Vedbæk. Koncession, Bkg. Nr. 112, 17 Avg. 1898.

43. Jernbane fra Ebeltoft til Trustrup. Koncession, Bkg. Nr. 136, 13 Oktbr. 1898.

44. Jernbane fra Tølløse over Ruds Vedby til Høng. Koncession, Bkg. Nr. 147, 8 Novbr. 1898.

Jernbanefrimærker, se Jernbaner B III 7.

Jernbanekommissionen.

1. Ang. sammes Oprettelse under Generalstaben og Instruks for den, Krigs M. Skr. 1 Novbr 1882 (M. R.).

2. Ang. Nedsættelse af en Jernbanekommission, L. Nr. 52, 26 Marts 1898 § 26.

Jernbanepostkontorerne og -postmestrene. Om dem handler Lønningsl. Nr. 50, 12 April 1889 §§ 5, 12 og Kontorholdsl. Nr. 51 af s. D. § 2.

Jernbaneraad, se Jernbaner B III 6.

Jernbanerestavrationer. Ang. de Lempelser, der bør finde Sted ved Anvendelsen paa dem af de stedlige Politiforskrifter om Beværtningsteder, J. M. Cirk. Nr. 198, 23 Septbr. 1893.

Jernbaneselskab, det sællandske, se Jernbaner B I 1.

Jernbanetelegrafer, se Telegrafvæsen 14.

Jernhandler. Ang. Handel med gammelt Jern, se Handel I 23, jfr. Holmen 2, og om Opkøb deraf ved Omløbere, se Kludesamlere 2. Jfr. Næringsvæsenet I 13.

Jernhytte.

Anlæg deraf paa Silkeborg Gods har været paatænkt, Resl. 7 Avg. 1839.

Jernstøber.

1. I Vedtægterne om den bundne Næring paa Landet og i Købstæderne findes opført »Jern- og Metalstøber«; i Vedtægten for København findes alene opført »Jernstøber«, se Vedtægterne i M. T. B f. 1898 S. 171—178 og 803—805 (Esbjerg).

2. Hvor vidt han er berettiget til at benytte en anden Jernstøbers Modeller, Ind. M. Skr. 19 April 1854.

3. Kan sælge Cinders af eget Fabrikat til alle og enhver, men derimod ikke importerede Cinders, Ind. M. Skr. 7 April 1865 ad 5.

4. Jern- og Metalstøberier (samt Klokkestøberier) høre til de brandfarlige Næringsveje, om hvis Anlæg og Drift visse særlige Regler ere givne for København, L. 15 Maj 1868 §§ 26 (Nr. 1), 27, Reglm. i J. M. Skr. Nr. 88, 14 Marts 1872 I — og for de andre Købstæder, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 21 (Nr. 1), 22,

Bkg. Nr. 2, 10 Jan. 1874 §§ 2 ff. Se nærmere Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A.

Se Jern- og Metalstøberier.

Jesuitter.

1. De, som paa jesuitiske Steder have gaaet i Skole eller studeret, maa ikke noget Kald enten i Skolerne eller Kirkerne betros, D. L. 6—1—2.

2. Bestemmelserne i Bev. 20 Septbr. 1754, Fr. 19 Septbr. 1766 § 11, Bev. 19 Febr. og 23 Oktbr. 1777 (i Reskriptsaml. 1ste Del), Rskr. 2 Juni 1779 (ibid.) om, at de katolske Præster her i Landet ikke maa være Jesuitter m. m., anses bortfaldne ved Grl. 5 Juni 1849 § 81, 28 Juli 1866 § 76, Koloniall. 27 Novbr. 1863 § 71, Forfatnsl. f. Isl. 5 Jan. 1874 § 46 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.).

3. D. L. 6—1—3 er ophævet, L. 10 Febr. 1866 § 308, 25 Juni 1869 § 310 (f. Isl.).

Jevnet. Ved dette Udtryk i D. L. 1—18—1, 3—13—36, 37, 5—2—61, 62 (»at jevne«), 68 betegnes den Ordning af Parters Retsforhold, at de alle komme til at nyde lige Ret.

St. Johannes Stiftelsen (under Københavns Fattigvæsen), se Stiftelser II 49 u.

Jøllekasserne ved de Lodserier, der for egen Regning anskaffe og vedligeholde Lodsartøjer, om deres Indtægter og Udgifter, Lodsl. Nr. 73, 13 Juni 1879 §§ 19, 42, 51.

Jonsbogen eller den islandske Lov (givet af Magnus Lagebæter).

1. Ang. dens Anvendelse paa Island og Forhold til norske Lov, Rskr. 2 Maj 1732, 19 Febr. 1734, 16 Maj 1760 §§ 1—3, 17 Febr. 1769. Jfr. Rskr. 15 Maj 1711.

2. Er for en Del udtrykkelig ophævet, nemlig:

a. Bestemmelserne om Forstrandsrettigheden, Pl. 4 Maj 1778 Indledn.

Ang. et Lovudkast, der skulde træde i Stedet for sammes Forstrandsbog, Resl. 23 April 1845.

b. Kap. 12 af dens Landslejobalk om Høkbøb, Pl. 19 Septbr. 1806.

c. Dens Mandhelge- og Tyvebalk, Fr. 24 Jan. 1838 Indledn. og § 1.

d. Arvebogens 20—22 Kapitel, Adg. 18 Febr. 1847 Indledn.

e. De i dens Landslejobalk Kap. 44 indeholdte Bestemmelser om Vejvæsenet (hvorimod Kap. 45 stadfæstes), Fr. 15 Marts 1861 § 32.

3. Ang. en paatsænt Anordning, hvori alt gældende af samme skulde oplages, samt om en ny Udgave af samme, Rskr. 29 Marts 1826.

4. Tillæg til sammes Landslejbalk Kap. 56 om Fredning af Laks, L. 11 Maj 1876 (Nr. 21 i Till. t. Lovt.).

Dens Landslejbalk Kap. 56 om Fiskeriet i Aær samt L. indeholdende Tillæg dertil 11 Maj 1876 (Nr. 21 i Till. t. Lovt.) om Fredning af Laks ere ophævede, L. 19 Febr. 1886 (Nr. 5 ibd.) § 10.

Jord — Jordegods.

A. Nogle til sammes Bevarelse i Familjerne sigtende Bestemmelser:

1. Umyndiges, ang. Afhændelsen deraf, D. L. 3—17—22, jfr. 23. Se Umyndiges Midler 3 b.

2. Maa Enke ikke sælge uden Frændernes Raad, D. L. 5—3—5.

3. Hvor vidt Svendbarn under 25 Aar maa sælge det, D. L. 5—3—6.

4. Møbarn maa ordentligvis ikke sælge det, D. L. 5—3—7. Jfr. L. om Kvindens Myndighed 29 Decbr. 1857.

5. Maa Hustru ikke sælge uden sin Husbonds Raad og Vilje og Arvingernes Samtykke, D. L. 5—3—9.

6. Ang. Mandens Dispositionsret over Hustruens Jord, D. L. 5—3—16, 17.

7. Ang. den Raadighed, som den efterlevende Hustru, der af Manden er bebrevet med Brugen af det fælles Bo for Livstid, kan udøve derover, D. L. 5—4—20.

Se Arvegaard. Lovbydelse.

B. Om Jordegods i Almindelighed handles i de i øvrigt aldeles forældede Fr. 28 Jan. 1682, 10 Febr. 1731.

Jfr. Ager og de enkelte Arter af Jordegods efter deres Benævnelse.

Jordafgifter paa Island, ang. deres Fortrinsret i insolvente Boer, L. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 83 b Nr. 2, 89, 90.

Jordbonitering, se Matrikul — Matrikulering. Skyld-sætning.

Jordboniteringsmænd, d. e. de faste Taksationsmænd til Foretagelsen af Jordboniteringer.

1. Om deres Udnævnelse, Afskedigelse, Forretninger og Betaling haves nu Reglerne i Udstykningsl. Nr. 81, 11 Maj 1897 Kap. V §§ 22—29, jfr. tidligere L. 4 Juli 1850 (S. 239), jfr. L. 6 Juli 1867 § 3, 26 Maj 1868 § 15.

Beskikkes af Sogneraadene paa Landet og af Byraadene og Kommunalbestyrelserne i Købstæderne og Handelspladserne, L. Nr. 81, 11 Maj 1897 §§ 23, 27, jfr. Landbr. M. Cirk. Nr. 107, 18 Avg. 1897.

Kunne paa Landet afskediges af Sogneraadet eller af Amsraadet, ibd. § 23.

Ang. deres Betaling, ibd. § 26.

2. Fremdeles mærkes ang. disse Mænds Forretninger.

a. Med Hensyn til Fastsættelse af Erstatningen for Jord, der afgives til Biveje, L. 20 Avg. 1853 § 4, og for Borttagelse af Led samme Steds, L. 21 Juni 1867 § 11.

b. Med Hensyn til Taksation af Tørvemoser i Anledning af diasses Udskiftning, L. 30 Decbr. 1858 § 4.

c. Ved Taksationer i Anledning af Jords Udlæggelse til Skolelodder, Ind. M. Skr. 23 April 1859.

d. Taksation af Købstadgrunde i Anledning af Købstædernes Matrikulering, L. 11 Febr. 1863 § 5, Instr. 17 April s. A. § 13.

e. Ang. deres Vurderingsforretninger, naar der er Spørgsmaal om Skolelodders Supplering, K. og U. M. Skr. 31 Oktbr. 1874 (G. R.).

f. Ang. Fastsættelse ved dem af Erstatning til Lodsejere for Skade ved Anbringelse af Sneskærme paa Statsbanerne, L. Nr. 57, 12 April 1889 § 4.

3. Den ved L. 1850 § 3 fastsatte Betaling erlægges kun som for en Forretning, naar Boniteringen foretages af flere samme Ejer tilhørende Matrikulsnumre efter en Rekvisition, Ind. M. Skr. 19 Septbr. 1854 ad 1.

4. Jordboniteringer skulle ogsaa i Købstæderne foretages af tvende af de udmeldte Mænd, ad 2 ibd.

5. Skulle paa Taksationsforretningerne bevidne Rigtigheden af Landinspektørens Attest om, at Forretningen er foretaget under hans personlige Tilstedeværelse og specielle Tilsyn, Ind. M. Cirk. 10 Febr. 1855.

6. Ang. deres Protokoller, L. 1897 §§ 25, 26, jfr. tidligere L. 1850 §§ 2, 3.

a. De ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 m.

b. Protokollen bør altid være til Stede ved de enkelte Forretninger og maa derfor have i flere Eksemplarer, Ind. M. Skr. Nr. 434, 23 Decbr. 1871.

c. Udskrifter deraf ere ikke stempelpligtige, se Stempelafgiften III 33 d Nr. 7.

Saadan Udskrifter skal Formanden bekræfte med udtrykkelig

Angivelse af sin Stilling som Formand, Ind. M. Cirk. Nr. 75, 3 April 1872 § 6, jfr. L. 1897 § 25.

7. Ang. at Jordboniteringsforretning skal medfølge Ansøgning om Udstykning, L. Nr. 81, 11 Maj 1897 §§ 8, 15.

Se Matrikul 21 (Island). Skolelod II 1 t.

Jorddrot.

Ang. hans Ret til ved et Stævnemaal at indkalde de Bønder, som have samme Værneting, til Restancers Betaling, Fr. 11 Jan. 1793. Se Stævning A 3 b. Se fremdeles om disse Sager: Domme 20. Forligsmægling A 2 s Nr. 8 og Forligskommissioner A 21 e (ang. Indkaldelse under et og Gebyret til Forligskommissionen). Retsgebyrer I 3. Tingsvidner I 3.

I øvrigt maa henvises til de enkelte Artikler, der vedkomme Ejerens Forhold til Bøndergodset, og da fornemlig Fæstegodset, saasom: Fæste. Fæstebønder. Fæstebrev. Fæsteprotokoller. Herlighed. Jordskyld 2 (ang. Jorddrottens Købsret til Jorder, hvoraf samme svares). Kvitteringsbog 1. Udpantning II 4 (hans Udpantningsret for udlagte Skatter).

Jordbrug, se Agerdyrkning.

Jordebog.

1. Ifølge Fr. 16 Decbr. 1682 § 5 skulde Ekstrakt-Jordebøger over Sædegaarde og deres Tilliggende indgives til Amtstuen og Rentekammeret.

2. Hvad Præsterne staa for i Kongens Jordebog, skulle de betimelig udgive, D. L. 2—11—7.

3. Ang. gamle Jordebøgers Betydning som lovlig Adkomst, D. L. 2—22—28 og 29.

4. Ikkun hvad Bonden staa for i Jordebogen, skal han levere, D. L. 3—13—14.

5. Ang. Jordebøger for Købstæderne, hvad deri skal indføres, og hvorledes de skulle indrettes, L. 11 Febr. 1863 § 2, jfr. §§ 9, 14, Ind. M. Cirk. 8 April 1863.

6. Ældre specielle Bestemmelser, se Gejstligheden 7. Hospitaler I 4. Købstadjorder II 3 b (Assens), 10 e (Helsingør). Universitet 5.

Ang. en Jordebog for Roskilde Domkirkes Gods, Ob. Br. 9 Febr. 1676 § 6.

7. Paa Island er en efter den ny Matrikul udarbejdet Jordebog traadt i Kraft den 6 Juni 1862, Fr. 1 April 1861. Jfr. angaaende den ældre Jordebog Rskr. 22 Maj 1702, 31 Avg. 1742, jfr. Rtk. Prom. 24 Juni 1800.

Jordebogsafgifter.

1. Paa Statens Godser. Ang. Grundsætningerne for sammes Bestemmelse, Rtk. Skr. 23 Novbr. 1833.

Se Forligsmægling A 2 t Nr. 8.

2. Resterende, kunne ikke inddrives ved Udpantning, Fr. om Amtstueoppeb. 8 Juli 1840 § 27. Jfr. nu L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 2.

3. Om en Afgift med Hensyn til Beregning af Stempelafgiften bør anses som Jordebogsafgift eller Skat, F. M. Skr. 5 Novbr. 1864.

4. Til den islandske Jordebogskasse, ang. Kapitelstakstens Anvendelse paa Opkrævningen, Resl. 3 Decbr. 1823.

5. Ang. den Ejendommene i de inkorporerede slesvigske Distrikter under Navn af »Jordebogsafgift« paahvilende Afgift til Statskassen, L. 29 Marts 1867 § 5.

Se i øvrigt de enkelte Jordebogsafgifter efter deres Benævnelse.

Jordebogskasse.

1. Den kgl., nævnes i Bkg. Nr. 108, 30 Juni 1871 § 5.

Se Jordemødre IV C 22.

2. Den færøiske.

a. Derved udbetaltes de opsagte 4 pCt.s Statsobligationer, Bkg. Nr. 153, 31 Decbr. 1886 i Slutn. Nr. 3.

b. Afholder Udgifterne ved ny Skøde- og Panteregistre, L. Nr. 33, 11 Marts 1892 § 1.

c. Deraf udredes Erstatningssummerne for Afskaffelse af Fisketienden, L. Nr. 44, 30 s. M. § 16.

d. Gennem den sker Statskassens Indbetalinger til Lærer-Pensionsfonden, L. Nr. 82, 29 Marts 1893 § 3, og Statskassens Udbetalinger til de anerkendte Sygekasser, Adg. Nr. 261, 24 Novbr. s. A. Nr. 5.

Se Finanshovedkassen 3, 1ste Sætn.

3. Den islandske.

a. Ang. dens Stilling som selvstændig Hovedkasse for Islands særlige Finanser, J. M. Skr. Nr. 138, 15 April 1871.

b. Landshøvdingen fører Tilsyn med den islandske Landskasse (Jordebogskasse), Bkg. 22 Febr. 1875 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 19, jfr. Instr. Nr. 179, 29 Juni 1872 §§ 6, 18.

c. Ang. Afgifternes Indbetaling deri, Reglm. 13 Febr. 1873 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) §§ 4, 5.

d. Ang. dens Mellemværende med Finanshovedkassen, se Finanshovedkassen 3.

e. Derved udbetaltes de opsagte 4 pCt.s Statsobligationer, Bkg. 31 Decbr. 1880 (Nr. 39 i Till. t. Lovt.) i Slutn. Nr. 3.

f. Om Erstatning af de Omkostninger, som ere udredede forskudsvis deraf i Anledning af den paa Island udførte Matrikulering, Pl. 1 April 1861, jfr. Bkg. 8 Juni 1863 II Nr. 13.

Ang. de den islandske Landskasse tilfaldende Bøder, se Bøder D II 37.

Om dens Udgifter, se fremdeles Bibliotek 12 e. Læger A I 27 b. Studenter 3.

g. Se videre Bevillingsgebyrer 13 (skulle indbetales deri). Landskassen. Lejlændinge 1 f (Inddrivelse af Fordringer hos dem). Umyndiges Midler 13 ø (modtages til Forretning i Kassen).

Jordemodereksamen, se Jordemødre I 2, jfr. 1.

Jordemoderkommission, se Jordemødre I 1, III 3.

Jordemoderkonferencer, se Distriktslæger 21 (deres Rejser dertil). Jordemødre I 12.

Jordemødre.

I. Deres Oplærelse, videre Uddannelse og jus practicandi.

1. Ang. deres Oplærelse ved Fødsels- og Plejestiftelsen i København, se Fødsels- og Plejestiftelsen 11.

Ang. de saaledes oplærte Fruentimmeres Eksamination ved den saakaldte Jordemoderkommission eller -komite, Resl. 18 Novbr. 1803 III, 4 Maj 1804, Instr. f. Stadsfysik. i Kbhvn. 23 Marts 1813 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813 og i Lovsaml. f. 1814 S. 3) § 18, Instr. f. Sundhedskoll. 15 Juni 1813 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813) § 3, Resl. 5 Jan. 1842, jfr. Rskr. 13 Maj 1803. Jfr. Rskr. 23 Marts 1787 IV, K. Prom. 18 Oktbr. 1794, Rskr. 17 Juli og 11 Septbr. 1795.

Indførelse af to Eksamenskarakterer, K. Cirk. 18 Juli 1843.

Ang. deres Oplærelse paa Fødsels- og Plejestiftelsen mærkes K. og U. M. Skr. Nr. 210, 20 Avg. 1892 Nr. 5 c (om Tilstaaelsen af Friplads til Læredøtre fra Island, Færøerne og Grønland), d (Tilstaaelse af Præmiekasser til Læredøtre) og e (ang. Antagelse og Hjemsendelse af Læredøtre udenfor Kbhvn.).

Ang. en Ændring i Bestemmelserne om Afholdelsen af Jordemodereksamen, Resl. Nr. 114, 15 Febr. 1895.

Ang. Forlængelse af Læretiden fra 9 Maaneder til 1 Aar, og ang. en Prøve for Jordemodereleverne i Læsning, Skrivning og Forstandsøvelse, K. og U. M. Skr. Nr. 122, 7 Maj 1895 ad 2 og 3.

Bkg. fra den kgl. Fødsels- og Plejestiftelse ang. Indkaldelse af

Jordemodereløver (indeholder Regler for Affattelsen og Indholdet af Ansøgninger om Optagelse som Læredøtre), 12 Maj 1895 (Den civile Medicinallov. VI B).

2. Enhver ved Fødselsstiftelsen oplært, eksamineret Jordemoder har Ret til at praktisere, K. Prom. 18 Oktbr. 1794, Rskr. 17 Juli 1795, Reglm. 21 Novbr. 1810 § 25.

Naar en Kvinde paa lovlig Maade har erholdt Lærebrev som Jordemoder og har aflagt den befalede Jordemoder-Ed, er hun berettiget til at nedsætte sig overalt i Landet og udøve Praksis som Jordemoder, Instruks for samtlige til Praksis berettigede Jordemødre Nr. 129, 25 Novbr. 1896 § 2.

3. Naar en udlært Jordemoder nedsætter sig som saadan, skal hun, inden hun paatager sig nogen Forretning, personlig have fremstillet sig for Stads- eller Distriktslægen i den By eller det Distrikt, hvor hun agter at praktisere, og have forevist ham sit Lærebrev. Ligeledes skal hun, inden hun paatager sig nogen Forretning, dersom hun nedsætter sig uden for København, have sendt Fysikus og Amtmanden en skriftlig Meddelelse om, hvor hun har nedsat sig, og, dersom hun nedsætter sig i København, have anmeldt det for Magistraten og hos denne løst Bestalling som Jordemoder i København. Forlader en Jordemoder sit tidligere Opholdssted for at nedsætte sig paa et andet Sted, skal hun anmelde dette for de ovennævnte Embedsmænd baade paa det Sted, som hun forlader, og paa det Sted, hvor hun paa ny nedsætter sig, Instr. Nr. 129, 1896.

Jordemødre, der agte at nedsætte sig i København, skulle ikke aflægge Ed for Københavns Magistrat, men derimod hos samme løse Bestalling, hvormed er forbundet Forpligtelse til at betale Stempel og Gebyr, J. M. Skr. Nr. 30, 8 Jan. 1894.

Jfr. tidligere K. Cirk. 9 April 1844, J. M. Skr. 8 Marts 1852 (i F. A. Uldall den civile Medicinallovgivning), jfr. J. M. Cirk. 29 April 1856.

4. Fysikus kunde tidligere i Nødtilfælde oplære og eksaminere Jordemødre, Reglm. 21 Novbr. 1810 § 26, Resl. 8 Novbr. 1815, K. Skr. 2 Juni 1827, 18 Juli 1843. Jfr. Fr. 4 Decbr. 1672 § 6.

5. Jordemødre, der inden 1 April 1868 ere eksaminerede i Kiel, have Ret til at nedsætte sig som Jordemødre her i Landet, J. M. Cirk. 21 Decbr. 1867 (D. T. S. 1280), jfr. K. Cirk. 7 April 1827, 2 Oktbr. 1830 ad 21 (f. Vest.).

6. Ved J. M. Skr. 10 Jan. 1859 (i F. A. Uldall den civile Medicinallovgivning) er det bevilget, at en Kone, der paa Grund af Alder ikke havde kunnet antages til Undervisning ved Fødsels-

stiftelsen i København, maa komme i Betragtning ved Jordemoderposters Besættelse, naar hun, efter at have erhvervet Bevis for Uddannelse ved Jordemoderskolen i Lund, underkaster sig og bestaar Eksamen ved Jordemoderskolen i København.

7. Jus practicandi kan af Amtet fratages en Jordemoder paa Grund af Uduelighed, i alt Fald naar hun er offentlig ansat, Sundhedskoll. Skr. 30 April 1845 (i Uldalls ovennævnte Saml.). I øvrigt ses det, at Sundhedskollegiet forbyder Jordemødre at praktisere, naar de dertil ere uværdige, f. Eks. Skr. 11 Marts 1871 (hos Uldall) paa Grund af Tyveri og Løssagtighed, og dette støttes formentlig paa Instr. 15 Juni 1813 § 22.

Ang. hvor vidt jus practicandi bør fratages en for Misligheder i sit Kald entlediget Distriktsjordemoder, og hvorledes dette sker, J. M. Skr. 23 Maj 1873 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B).

For Overtrædelser af Jordemoderinstruksens Bestemmelser kan der, for saa vidt der ikke derved maatte være paadraget større Strafansvar, i København af Stadslægen og uden for København af Fysikus paalægges Jordemødrene Bøder fra 2 til 100 Kr. Men er Forseelsen grovere, eller dersom der er Spørgsmaal om at drage en Jordemoder til Ansvar for noget uden for Instruksen liggende Forhold, saa som Uduelighed eller uskikkeligt Løvned af den Art, at der er Spørgsmaal om at afskedige hende eller at fratage hende Retten til at praktisere som Jordemoder, bliver Sagen efter dens Beskaffenhed at henvise til den højere Øvrighed eller til Domstolenes Afgørelse, Instr. Nr. 129, 1896 § 22.

8. Jus practicandi kan ikke fratages en for Delagtighed i Fosterfordrivelse straffet og entlediget Distriktsjordemoder, J. M. Skr. 24 Maj 1865.

9. Ang. Jordemødrenes Forpligtelse til at anmelde opstaaede Tilfælde af Barselfeber eller anden smitsom Sygdom, der let kan forplantes ved Jordemoderen, for Stads- eller Distriktslægen, der, uden for København dog kun indtil Spørgsmaalet er endelig afgjort af Fysikus, kan paalægge hende at afholde sig fra at betjene fødende, hvilken Regel ogsaa gælder, dersom Jordemoderen selv angribes af en smitsom Sygdom, eller der opstaar saadan Sygdom i hendes Hjem, Instr. Nr. 129, 1896 § 10. Jfr. derhos Instr. § 9 ang. smitsom eller venerisk Sygdom hos den fødende eller Barnet.

I Henhold til deres Instruks § 9, 2det Stykke, nu § 10, kan det paalægges en Jordemoder, hvis Søn har Skarlagensfeber, ikke at praktisere, Sundhedskoll. Skr. 20 Septbr. 1880 (ibd.).

Vejledning for dem til Forebyggelse af forskellige smitsomme Sygdommes Udbredelse 20 April 1892 (i den civile Medicinallovgivn. VI B.), der angaar Barselseber, Øjenbetændelse hos spæde Børn, Mundklemme eller Stivkrampe hos nyfødte. Jfr. med Hensyn til Barselseber den ældre Vejledning 10 Maj 1881 (i V B. ibd.), som Lægerne skulle paase overholdt, se nærmere Sundhedskoll. Cirk. af s. D. (ibd.). Jfr. Smitsom og epidemisk Sygdom III 16.

Jfr. tidligere J. M. Skr. 14 Novbr. 1850, jfr. J. M. Skr. Nr. 46, 27 Febr. 1873.

10. Om Straf for dem, der give sig af med Fødselshjælp uden at være autoriserede dertil, og for Barselkoner, der benytte saadanne, gives Regler i Reglm. 21 Novbr. 1810 § 33.

Mulkten herefter bestemmes af Øvrigheden, og Sagen skal ikke bringes for Politiretten, K. Skr. 17 Juni 1815.

Jfr. Fødselshjælpere 2.

11. Til Jordemødrenes videre Uddannelse er det anbefalet Embedslægerne, hvor de i Forening med Jordemoderen assistere en fødende, at oplyse Jordemoderen om det ejendommelige ved Akkouchementstilfældet, K. Cirk. 15 Febr. 1848.

12. I samme Øjemed er det ved Sundhedskollegiets Cirk. 5 Oktbr. 1861 (i oftnævnte Saml. af Uldall) anbefalet Fysici at holde Konferenc med Jordemødrene. Disse have ikke Ret til nogen Befordringsgodtgørelse i den Anledning, men i adskillige Amter have Amtsraadene tilstaaet en billig Befordringsgodtgørelse af Amtsrepartitionsfonden, af hvilken der ogsaa af Amtsraadene er bevilget Opmuntringspræmier til de dygtigste Jordemødre efter Fysici Forslag.

Der tilkommer ikke Jordemødrene Befordringsgodtgørelse for deres Rejser dertil, J. M. Skr. 5 Decbr. 1866. Eks. paa, at saadan Godtgørelse dog er tilstaaet dem af Amtrepartitionsfonden, Ind. M. Skr. 29 s. M.

Om Fysici Befordring og Diæter paa Rejser til Jordemoderkonferencer og om Lokaler til samme, se J. M. Skr. 14 Maj 1862. Ang. at Fysikus har Ret til Befordringsgodtgørelse og Diæter for særlige Rejser dertil, J. M. Skr. Nr. 340, 29 Septbr. 1893, jfr. Sundhedskoll. Cirk. 6 Oktbr. s. A. (Den civile Medicinallovgivning VI B.).

Om Tilsigelserne til disse Konferencer, J. M. Skr. Nr. 283, 31 Oktbr. 1873.

Meddelelse om Konferencerne optages i Medicinalberetningerne, J. M. Skr. 5 Novbr. 1861.

13. Enhver Jordemoder, der fraflytter Lægedistriktet, skal afgive samtlige Skemata over uægte fødte Børn til Opbevaring i Distriktslægens Arkiv, Sundhedskoll. Skr. 20 April 1881 (i V B. ibd.). — Om disse Skemata se fremdeles Sundhedskollegiet 22. Jfr. Instr. Nr. 129, 25 Novbr. 1896 § 16.

14. Eks. paa Tilladelser for Kvinder, der have taget Jordemodereksamen i Udlandet, til at underkaste sig saadan Eksamen her efter at have gennemgaaet et afkortet Kursus paa Fødselsstiftelsen, J. M. Skr. 5 Oktbr. 1881, 13 Septbr. 1882, 2 Decbr. 1884 (alle i Møller den civile Medicinallovgivn. V B.).

15. Udgifter til Jordemoder anses ikke som Fattighjælp og kunne ikke fordres erstattede af Forsørgelseskommunen, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 44, jfr. dog Fattigvæsenet 6 a Nr. 5. Se Fattigforsørgelse B 3 a, 1ste Stykke.

16. De Regler, som overfor trængende i Almindelighed gælde om Benyttelsen af Jordemødre og disses Vederlag, gælde ogsaa overfor Personer, der nyde Alderdomsunderstøttelse, L. Nr. 69, 9 April 1891 § 5, jfr. Ind. M. Skr. Nr. 201, 26 Avg. s. A.

17. Ang. den dem paahvilende Hemmeligholdelsespligt, Instr. Nr. 129, 1896 § 11.

Den dem ved deres Instruks paalagte Tavshedspligt fritager ikke en Jordemoder, der har optaget en hemmelig fødende i sit Hus, fra at gøre Anmeldelse om Barnets Fødsel og derved meddele de sædvanlige Oplysninger om uægte Børn, K. og U. M. Skr. 9 Oktbr. 1883 (G. R.).

Se videre Embedshemmelighed 3. Vidnepligt 4 c Nr. 3.

18. Om den Ed, de skulle aflægge, se Ed II 3.

19. De ved Fødsels- og Plejestiftelsen ansatte, se om dem det nævnte Rubrum.

II. Pligter, Forretninger og Betaling derfor.

1. Ny Instruks for samtlige til Praxis berettigede Jordemødre, Nr. 129, 25 Novbr. 1896.

Tidligere Instr. Nr. 101, 28 Septbr. 1877. Ældre Instruks for Jordemødre findes i K. Cirk. 3 Maj 1836, jfr. K. Skr. af s. D. og Reglm. 21 Novbr. 1810 §§ 38 og 44, D. L. 2—8—8, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 3 Art. 2. Af Instruks m. m. erholde Jordemødrene Eksemplarer tillige med Lærebrevet. En ældre Instruks for Jordemødre findes i fysikalsk, økonomisk og medikokirurgisk Bibliotek Maj 1797 S. 66 og i Uldalls Haandbog i den civile Medicinallovgivning Kbhvn. 1835 S. 43 Noten.

2. Jordemoderen maa ikke uden for de Tilfælde, som hun ved Undervisningen paa Fødselsstiftelsen er oplært til at behandle,

aldeles ikke give sig af med Sygebehandling, Instr. Nr. 129, 1896 § 3. Jfr. tidligere Reglm. 1810 § 40, Instr. 3 Maj 1836 § 9.

Ang. hvor vidt de maa kopsætte uden efter en Læges Anordning, Sundhedskoll. Skr. 31 Maj 1883 (i Møller den civile Medicinallovgivning V B.). Jfr. Kopsætte.

3. For Fosterfordrivelse er Straffen foreskreven i L. 10 Febr. 1866 § 193, jfr. Reglm. 1810 § 41, Instr. 3 Maj 1836 § 8.

4. Ang. deres Forpligtelse til at fortie, hvad de i Medfør af deres Bestilling blive vidende om, se ovenfor I 17.

5. Med Hensyn til de saakaldte Forretninger uden for Barselsengen — at aarelade, sætte Klyster, Iglar eller Blodkopper m. m. — se Instr. Nr. 129, 1896 §§ 3, 18, sidste Stykke, jfr. Instr. Nr. 101, 1877 §§ 2, 3, 17 in fine, J. M. Cirk. 9 Septbr. 1850, Instr. 3 Maj 1836 § 14, jfr. K. Skr. 28 Novbr. 1829, 31 Avg. 1839 (to), 18 Jan. 1840.

6. Kunne ikke undslaa sig for at betjene fødende, der lide af smitsom Sygdom, K. Skr. 28 Novbr. 1829, jfr. Instr. Nr. 129, 1896 § 9.

7. Skulle for Betaling yde Distriktslægen Assistance ved epidemiske Sygdomme, K. Skr. 7 Decbr. 1843.

8. Ang. deres Forretninger med og Indberetninger om dødfødte, se Dødfødte, jfr. Begravelse 5. Ang. Skema til Brug for Jordemødrene ved Anmeldelse om dødfødte Børn, K. og U. M. Cirk. Nr. 113, 24 Jan. 1896.

Ang. aarlig Indberetning fra Jordemødrene om alle Barnefødseler, se Barnefødsel 1.

9. Betalingen for Jordemødrenes Tjeneste i Købstæderne og paa Landet er fastsat ved L. Nr. 85, 1 April 1893 § 2. Jfr. tidligere L. Nr. 53, 15 Maj 1875 § 3, L. 8 Marts 1856 § 3, jfr. Reglm. 21 Novbr. 1810 § 19 og Pl. 25 Marts 1814, Instr. 3 Maj 1836 § 14.

a. Om den takstmæssige Betaling og om, hvor vidt samme maa overskrides, Instr. Nr. 129, 1896 § 19.

b. At den takstmæssige Betaling, naar Fødselen forløber normalt, indeholder Vederlag ikke alene for Betjeningen i Fødselsøjeblikket, men ogsaa for Jordemoderens øvrige Pligter overfor Barselkvinden og Barnet, og at det derfor ikke kan paalægges Forsørgelseskommunen at refundere Opholdskommunen et større Beløb, J. M. Skr. Nr. 85, 13 Maj og Ind. M. Skr. Nr. 95, 9 Juni 1882.

c. Ang. Jordemoderens Ret til Betaling i et Tilfælde, hvor hun af Fattigvæsenet var kaldet til vedkommende 8 Dage, forinden Fødselen indtraadte, J. M. Skr. Nr. 110, 4 Maj 1888.

d. Ang. at der tilkommer en udenfor Distriktet boende Jordemoder, der var hentet til en Husmands Kone, men paa Grund af Distriktsjordemoderens Tilstedekomst ikke kom til at betjene hende, et Honorar af 1 Kr., J. M. Skr. Nr. 211, 14 Septbr. 1888.

e. Ang. at der tilkom en Jordemoder 4 Kr. for at betjene fødende, der ifølge Fattiglovens § 44 erholdt deres Udgifter til Jordemoder dækkede af Kommunen, J. M. Skr. Nr. 20, 11 Jan. 1896.

f. Ang. at der tilkom en Jordemoder for hendes Tjeneste hos en Kvinde, hvis Mand oppebar en fast maanedlig Fattighjælp og som selv havde tilstillet Jordemoderen 2 Kr., hvilken Betaling Jordemoderen havde vægret sig ved at modtage og afkrævet Kommunen 4 Kr., en Betaling af 4 Kr. af Kommunens Kasse, J. M. Skr. Nr. 119, 13 Maj 1897.

g. Ifølge de gældende Bestemmelser findes der intet at være til Hinder for, at de i en Købstad privat praktiserende Jordemødre i de offentlige Blade i Fællesskab bekendtgøre, at de herefter agte at tage en Betaling af 8 Kr. for at betjene en fødende, men en saadan Tilkendegivelse kan ikke træde i Stedet for den i Instr. Nr. 129, 1896 § 19, 3dje Stykke, omhandlede særlige Tilkendegivelse, J. M. Skr. Nr. 282, 4 Maj 1898 (i Till. t. M. T. A f. 1898).

10. Den Distriktsjordemødrene tidligere indrømmede Ret til, naar en anden Jordemoder benyttes til at udføre en Forretning i Distriktet, at erholde en Del af Betalingen for denne, er ophevet, Instr. Nr. 129, 1896 § 19, 4de Stykke. Jfr. tidligere L. 8 Marts 1856 § 3, J. M. Skr. 28 Febr. 1857.

11. Den en Jordemoder tilkommende takstmæssige Betaling kan forlanges inddrevet ved Udpantning, Instr. Nr. 129, 1896 § 19, 5te Stykke. Jfr. tidligere J. M. Skr. 3 Avg. 1861 og L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1. For samme haves endvidere Fortrinsret i Konkursboer, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 33 g.

12. Jordemødrene kunne ikke kræve Godtgørelse for Møder i Retten i Alimentationssager, J. M. Skr. 7 Novbr. 1857.

13. Naar Vejens Længde eller Omstændighederne kræve det, har Jordemoderen Krav paa at befordres hen og hjem, Instr. Nr. 129, 1896 § 4, jfr. § 18, 2det Stykke.

Om de Tilfælde, i hvilke deres Befordring udredes som Sognerejse, se Fribefordringsvæsenet VI C, særlig litr. b (Befordringens Beskaffenhed), e (ang. anerkendte Sygekassers Medlemmer).

14. Ang. Optagelse i en Jordemoders Hus af svangre eller fødende for der at føde, Instr. 1896 § 12.

15. Ang. Straf for dem for Overtrædelse af deres Instruks, se ovenfor I 7, sidste Stykke.

III. Jordemødrene i København.

1. Herom handler Fr. 30 Novbr. 1714, hvorimod Reglement 21 Novbr. 1810 og L. 8 Marts 1856 ikke galdt for København.

2. For Jordemødrenes Antal i København er intet Maksimum, K. Skr. 2 Septbr. 1837, jfr. Rskr. 3 Maj 1743 og 17 Juli 1795.

3. Om Valget af de Fruentimmer, der antages til Oplærelse fra København, og Jordemoderkommissionens Forretninger i saa Henseende, Rskr. 27 Decbr. 1837. Se i øvrigt Fødsels- og Plejestiftelsen 11.

4. Stadsfysikus paaser, at et tilstrækkeligt Antal Jordemødre haves, Instr. 23 Marts 1813 § 18.

5. Gebyret for Beskikkelsen er fastsat ved Reglm. 31 Maj 1814 Nr. 14.

6. Ang. Forpligtelse for den Jordemoder, der nedsætter sig i København, til at anmelde dette for Magistraten og hos denne løse Bestalling, Instr. Nr. 129, 1896 § 2. Jfr. ovenfor I 3, 2det Stykke.

7. Ang. Anmeldelse af hver Fødsel for vedkommende Kirkebetjent, Instr. 1896 § 6.

8. Ligeledes af hver af Jordemoderen foretaget Hjemmedaab for vedkommende Præst, ibd.

9. En Jordemoder maa ikke optage svangre eller fødende i sit Hus for der at føde uden speciel Tilladelse for hvert Tilfælde af Stadslægen, herfra dog undtaget de fra Fødselsstiftelsen modtagne fødende, ibd. § 12. Jfr. tidligere Instr. 3 Maj 1836 § 19, Pl. 24 Decbr. 1787.

10. Ang. Anmeldelse til Sognepræsten om hvert levende født Barns Fødsel, ibd. § 14.

11. Om Aflevering paa Begravelseskontoret af en med Stadslægens Forevisningspaategning forsynet Anmeldelse om dødfødte og ved Døden afgaaede skindøde Børns Fødsel, ibd. § 15. Se Dødfødte.

12. Om Anbringelse af Skilt, Ringetøj og Natlygte paa Jordemoderens Bolig, ibd. § 18. Jfr. tidligere Instr. 3 Maj 1836 § 18, Rskr. 17 Juli 1795.

13. Jordemodertaksten i L. Nr. 85, 1893 gælder ikke for København, Instr. 1896 § 19, sidste Stykke. Om Betalingen i København, se ibd.

IV. Distriktsjordemødre i Købstæderne og paa Landet.

A. Fælles Bestemmelser.

1. Amtet beskikker Distriktsjordemødrene saa vel i Købstæderne som paa Landet, Reglm. 21 Novbr. 1810 § 23, J. M. Skr. 27 Juli 1870 (D. T. S. 898). Ogsaa paa Lensgodserne beskikker Amtmanden nu Jordemødrene, J. M. Cirk. 5 Juli 1849, jfr. K. Prom. 22 Decbr. 1812, 19 Jan. 1813, 24 April 1830.

At Amterne fremdeles efter Fr. 21 Novbr. 1810 ere forpligtede til at oprette det fornødne Antal Jordemøderdistrikter, og at det kun som aldeles midlertidig Foranstaltning bør tillades, at der i Stedet herfor gives private Jordemødre Tilskud af Amtsrepartitionsfonden, mod at de ned sætte sig paa et opgivet Sted, Sundhedskoll. Skr. 17 Febr. 1876 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B.).

2. Efter Reglm. 21 Novbr. 1810 § 23 skulde Ansættelsen ske efter Øvrighedens (Politimesterens) Forslag efter Overlæg med Distriktets Læge, men i Praksis forholdes der sædvanlig saaledes, at Bestillingen bekendtgøres ledig, og at der beskikkes en af Ansøgerinderne efter Forslag fra Fysikus, jfr. K. Skr. 15 Juni 1841 og 18 Juli 1843 med Note.

3. Ved Besættelsen bør tages Hensyn til Karaktererne, K. Skr. 18 Juli 1843.

4. At en Jordemoder i flere Aar ikke har praktiseret, udelukker hende ikke fra Ansættelse, K. Skr. 23 Decbr. 1820.

5. Mosaiske Kvinder kunne ansættes som Distriktsjordemødre, K. Skr. 20 Jan. 1816.

6. Ved Ansættelsen bør det tilkendegives Distriktsjordemødrene, at de efter Lægens Anordning hos Patienter af begge Køn skulle give Lavements og aarelade, J. M. Cirk. 9 Septbr. 1850.

7. Om Distriktsjordemødrenes Beskikkelse og Afgang skal Underretning meddeles Fysikus, Distriktslæge og Politimester, K. Skr. 11 Marts 1820, Cirk. 12 Avg. 1834, 3 Maj 1836, 9 April 1844.

8. Til Beskikkelsen kan nu bruges ustemplet Papir, L. Nr. 16, 27 Jan. 1872.

9. Ang. deres særlige Forpligtelser, Instr. Nr. 129, 25 Novbr. 1896 § 18. Om Straffen for Overtrædelse af disse Forpligtelser, ibd. § 22.

10. Ere pligtige til straks at komme til enhver fødende i Distriktet, naar fornødne Befordringsmidler ere til Stede, og lovlig

Forhindring ikke haves, hvilken Forpligtelse ikke kan afværges ved forudgaaende Tilkendegivelse, Instr. 1896 § 18.

Ere ligeledes pligtige at overtage Forretninger i Nabodistrikter og maa praktisere der, ibd.

11. Rejsetilladelse meddeles dem af Stads- eller Distriktslægen, ibd.

12. Deres Bolig skal være forsynet med Skilt, i Købstæderne tillige med Natklokke, ibd.

13. Ang. den takstmæssige Betaling for samtlige Jordemødre i Købstæderne og paa Landet, se ovenfor II 9—13.

14. Militære Personer skulle benytte den ordinære Jordemoder, Gen. Kom. Koll. Skr. 11 Decbr. 1824.

15. De Instrumenter, som anses fornødne for Distriktsjordemoderen til hendes Bestilling, skal hun forsynes med, Instr. Nr. 129, 1896 § 18, 4de Stykke, jfr. Reglm. 21 Novbr. 1810 § 18, Instr. 3 Maj 1836 § 22. Herom kan anføres følgende nærmere Bestemmelser:

a. Hvilke disse Instrumenter ere, derom gives Forskrifter K. Cirk. 12 Avg. 1817, Skr. 15 Decbr. 1832, 1 Juni 1844.

Ang. Anskaffelse af en Jordemoderstol i hvert Distriktskirurgikat, K. Cirk. 30 Oktbr. 1838, jfr. K. Skr. 10 Oktbr. 1839.

Om Anskaffelse til dem af transportable Fødselslejer i Stedet for Jordemoderstole, J. M. Cirk. Nr. 55, 7 April 1876.

Ang. at de skulle forsynes med Vægt- og Maaleapparater til de Undersøgelser, de skulle foretage af uægte fødte Børn, samt med Kopsætningsapparater, J. M. Cirk. Nr. 91, 13 Juni 1879.

b. Det offentlige maa bekoste Instrumenternes første Anskaffelse og sørge for, at enhver ny tiltrædende Jordemoder faar de fornødne Instrumenter overleverede i forsvarlig Stand, Instr. Nr. 129, 1896 § 18, Reglm. 21 Novbr. 1810 § 18, K. Skr. 1 Juni 1844, Cirk. 15 Febr. 1848. Udgifterne til Vedligeholdelsen og til Anskaffelse af enkelte ny, naar de overleverede ere blevne ubrugelige, maa som Regel paahvile Jordemødrene selv, K. Skr. 10 Jan. 1832. Der haves imidlertid Skrivelser, som gaa ud paa, at det offentlige bør bekoste Vedligeholdelsen og i alt Fald maa bekoste ny Instrumenter i Stedet for saadanne, der ved Ælde og Brug ere opslidte, K. Skr. 15 Decbr. 1832, 5 Avg. 1837, J. M. Skr. 6 Avg. 1850.

c. Tilsyn med Instrumenterne føres af Distriktslægerne, Instr. Nr. 109, 22 Oktbr. 1877 § 17, jfr. Instr. 4 Marts 1818 § 18, K. Skr. 1 Juni 1844, Cirk. 15 Febr. 1848, 4 Juli 1850 (hos Uldall).

d. Udgifterne til Instrumenternes Anskaffelse og Vedligeholdelse udredes i Købstæderne af Kæmnerkassen efter Reglm. 21 Novbr. 1810 § 18, og paa Landet af Amtsrepartitionsfonden efter L. 6 Juli 1867 § 49.

16. Distriktsjordemødrenes Afskedigelse sker ved Resolution af Amtmanden, Pl. 27 April 1832, K. Skr. 10 Maj 1836.

17. Efter K. og U. M. Skr. 12 Novbr. 1858 anses det uforeneligt med Lovgivningen, at en Mormonkvinde fungerer som Jordemoder.

18. Ved J. M. Skr. 9 Juli 1863 afslaaes et Andragende om, at en Distriktsjordemoder, der var gaaet over til Baptisternes Sekt, maatte blive entlediget.

B. Distriktsjordemødre i Købstæderne.

1. Hver Købstad udgør et Jordemoderdistrikt, hvormed undertiden er forbundet et Landdistrikt, Reglm. 21 Novbr. 1810 §§ 1 og 2.

2. Reglerne om Løn, Alderstillæg og Emolumenter (Huslejegodtgørelse) til Distriktsjordemødrene i Købstæderne findes i L. Nr. 85, 1 April 1893 § 1 og Instr. Nr. 129, 25 Novbr. 1896 § 20. Jfr. tidligere L. Nr. 53, 15 Maj 1875 §§ 1, 2, Instr. 1877 § 19, Reglm. 1810 § 13, K. Prom. 24 Avg. 1811, Pl. 25 Marts 1814, K. Skr. 8 April 1817. L. 8 Marts 1856 §§ 1 og 2 er derimod ikke anvendelig paa disse, selv om de have Landdistrikt, J. M. Skr. 22 Juli 1856.

Naar Naturalydelseerne ønskes afløste mod Pengevederlag paa anden Maade end ved frivillig Overenskomst, maa Byraadet erhverve Justitsministeriets Approbation herpaa, J. M. Skr. 28 Febr. 1870 til Aarhus Amt (utrykt).

Ang. at der tilkom en Distriktsjordemoder i en Købstad Ret til fri Bolig in natura, uanset at hun hidtil havde faaet udbetalt Huslejegodtgørelse, J. M. Skr. Nr. 180, 29 Juni 1895.

3. Udgifterne til Jordemodervæsenet udredes af Kæmnerkassen, Reglm. 1810 § 14, og i de Købstæder, hvor Skattevedtægter efter L. 11 Febr. 1863 endnu ikke ere traadte i Kraft, lignes de i Reglen halvt paa Grund og halvt paa Næring, se t. Eks. K. Skr. 19 Oktbr. 1822.

4. Om Fordelingen af Udgifterne, hvor et Landdistrikt er forbundet med Købstaden, gives Regler i Reglm. 1810 § 14, J. M. Skr. 5 Decbr. 1849, 31 Oktbr. 1853. Den paa Landdistriktet fallende Andel vil nu blive at udrede af Amtsrepartitionsfonden efter L. 6 Juli 1867 § 49.

5. I hver Købstad skal være i det mindste en med fast Løn,

Reglm. 1810 § 13, men denne Bestemmelse antages ikke at være til Hinder for, at der foruden en med reglementeret Løn m. v. aflagt første Jordemoder tillige ansættes en anden Jordemoder med ringere Løn, J. M. Skr. 14 Juni 1854.

6. Amtet kan beskikke Reservejordemoder i en Købstad uden at indhente Kommunalbestyrelsens Erklæring derom, J. M. Skr. 22 Juni 1865.

7. Om Klassifikation af Købstadboerne til Betaling af Jordemoderforretninger efter L. 8 Marts 1856 § 3 handler J. M. Skr. 30 Juni 1869 (D. T. S. 787). Se nu L. Nr. 85, 1 April 1893 § 2.

8. Om deres Pension, L. Nr. 85, 1 April 1893 § 3, Instr. Nr. 129, 25 Novbr. 1896 § 21.

C. Distriktsjordemødre paa Landet.

1. I Henhold til Reglm. 21 Novbr. 1810 § 5 er Inddelingen i Distrikter foretagen efter Forslag, der ere affattede af Amtmændene efter Overlæg med Præsteskab og Distriktslæger og for Lensgodsernes vedkommende med Lensbesidderen, K. Prom. 22 Decbr. 1812, Cirk. 19 Jan. 1813. Over Forandringer i Jordemoderdistrikterne skulle Sogneraadene høres, L. 6 Juli 1867 § 31, jfr. Adg. 13 Avg. 1841 § 18. I Reskriptsamlingen findes enkelte Bestemmelser om Distriktsinddelingerne, nemlig:

a. Thurø skal udgøre et eget Distrikt, K. Prom. 11 Maj 1811.

b. Distrikterne paa Frederiksværk Gods, K. Prom. 9 Marts 1811.

c. Jordemoderdistrikternes Inddeling i Arts og Skippinge Herreder, K. Prom. 7 Septbr. 1811.

d. Frederiksborg Amts Inddeling i Distrikter, K. Prom. 8 Maj 1813.

e. Se Akademi III (Sorø) 10 r.

f. Om Jordemoderdistrikterne findes endvidere en Del Skrivelser fra Justitsministeriet i Den civile Medicinallovgivning.

2. Pengelønnen er fastsat ved L. Nr. 85, 1 April 1893 § 1, jfr. Instr. Nr. 129, 1896 § 20. Se tidligere L. Nr. 53, 15 Maj 1875 § 1, og Instr. 1877 § 19, L. 8 Marts 1856 § 1, jfr. Reglm. 21 Novbr. 1810 § 15, Pl. 25 Marts 1814, K. Skr. 8 April 1817, Resl. 12 Juli 1816. Lønnen udredes af Amtsrepartitionsfonden efter Reglm. 21 Novbr. 1810 § 16, jfr. K. Skr. 15 Avg. 1818.

3. Alderstillæg tilstaas dem efter 10 Aars god Tjeneste med 40 Kr., hvilket Tillæg efter mindst 15 Aars god Tjeneste forhøjes til 80 Kr. Finder Amtsraadet, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at indrømme Alderstillæget eller den nævnte Forhøjelse, indstilles Sagen til Justitsministeriets Afgørelse, L. 1893 § 1.

Jfr. tidligere L. 8 Marts 1856 § 1, J. M. Skr. Nr. 43, 5 Marts 1878. Det er ikke fordret, at Jordemoderen i 10 Aar skal have været ansat i et Landdistrikt i Amtet, J. M. Skr. 9 Febr. 1863.

Ved Tjenestetidens Beregning med Hensyn til Alderstillæg kan Tjenestetid i Hertugdømmet Slesvig før sammes Afstaaelse ikke medregnes, Ind. M. Skr. 22 Jan. 1866.

4. Udgifterne til Distriktsjordemødrenes Emolumenter skulle udredes af Amtsrepartitionsfonden, L. 6 Juli 1867 § 49, Ind. M. Cirk. 16 Juli 1867 (D. T. S. 769), medens disse Udgifter tidligere paahvilede Distrikterne efter Hartkornet i Henhold til Reglm. 21 Novbr. 1810 § 16.

5. Jordemoderdistrikternes Ejendomme ere overgaaede til Amtsrepartitionsfonden i Henhold til L. 6 Juli 1867 § 49, Ind. M. Skr. 10 Septbr. 1867 (D. T. S. 975).

6. De Distriktsjordemødrene tilkommende Emolumenter ere 2 Favne Brænde eller et Kvantum Tørv af lige Værdi, et 4 å 5 Fag stort Bondehus med dertil hørende lille Have, samt Græsning og Vinterfourage til en Ko eller en hertil svarende Jordlod, Instr. Nr. 129, 1896 § 20, jfr. Reglm. 21 Novbr. 1810 § 15, L. 8 Marts 1856 § 2.

7. I Stedet for den en Distriktsjordemoder paa Landet tillagte Naturalydelse af Græsning og Fourage til en Ko er Amtsraadet berettiget til at yde hende en af samme fastsat Pengegodtgørelse. Samtlige øvrige en Distriktsjordemoder tillagte Naturalydelser kan hun derimod fordre leverede in natura, med mindre der med hende efter hendes Ansættelse maatte være truffet særlig Overenskomst om disses Afløsning, eller deres Omsætning i Pengevederlag maatte være approberet af Justitsministeriet, Instr. 1896 § 20, sidste Stykke. Jfr. L. 8 Marts 1856 § 2.

8. Jordemoderen i et Landdistrikt kan faa Tilladelse til at tage Bopæl i den nærliggende Købstad, K. Prom. 21 Marts 1809.

9. Boligen skal opføres paa det Sted, som bedst konvenerer Distriktet, K. Skr. 14 Maj 1846.

Ang. Ekspropriation dertil, se Ekspropriation 4 e og x.

10. Medens Politimesteren tidligere skulde skaffe Bolig, K. Skr. 15 Oktbr. 1844, paaligger saadant nu Amtsraadet, L. 6 Juli 1867 § 49, Ind. M. Skr. 20 Septbr. 1867 (D. T. S. 993).

11. Til Boligers Anskaffelse er i sin Tid tilsagt Distrikterne Laan af offentlige Stiftelser, K. Prom. 2 Juni 1812.

12. Ang. Boligens Beskaffenhed haves Hovedreglen i Instr. Nr. 129, 1896 § 20, hvorefter der fordres et 4 å 5 Fag stort Bonde-

hus med en dertil hørende lille Have, men herom haves følgende specielle Afgørelser:

a. Om Boligernes Indretning kan ikke gives specielle Regler, K. Skr. 8 Juli 1817.

b. For Boligen kan ikke foreskrives nogen bestemt Højde, J. M. Skr. 29 April 1859.

c. Om Kakkellovne, K. Skr. 2 Juli 1839, 15 Septbr. 1842, J. M. Skr. 2 Avg. 1864 med Note.

d. Om Brædegulv, K. Skr. 25 Septbr. 1819, J. M. Skr. 2 Juli 1861.

e. Om Brønd ved Boligen, K. Skr. 26 Jan. 1822.

13. Vedligeholdelsen af Boligen paahvilede tidligere Distriktet, altsaa nu Amtsrepartitionsfonden, K. Skr. 10 Decbr. 1816 ad 1, 15 Avg. 1818.

14. Amsraadet maa sørge for Vedligeholdelsen, Ind. M. Skr. 20 Septbr. 1867 (D. T. S. 993).

15. Boligerne skulle holdes assurerede, hvilket Amtsrepartitionsfonden maa bekoste, K. Cirk. 25 April 1818.

16. Hvor der ikke haves en Jordlod, som er tilstrækkelig saa vel til Sommergræsning som til Vinterfourage for en Ko, skal Erstatning ydes in natura eller i Penge, L. 8 Marts 1856 § 2, jfr. K. Prom. 24 Avg. 1811, 3 Maj og 19 Novbr. 1814, 13 Avg. 1816. Jfr. foran under 7.

17. Vogterpenge for Jordemoderens Ko skal Distriktet (Amtsrepartitionsfonden) ikke betale, K. Skr. 12 Juni 1819.

18. Visse Dages Mælkning ydes endnu nogle Steder Jordemoderen af Beboerne, men herpaa haves næppe noget Krav, jfr. Fr. 4 Novbr. 1720.

19. Ang. Hegnet om Jordlodden og Haven, se K. Skr. 10 Decbr. 1816, 26 Jan. 1822.

20. Tiende af Jordemoderlodderne samt Skatter og Afgifter af Bolig og Jordlodder paahvile som Regel Amtsrepartitionsfonden, J. M. Skr. 7 Maj 1869 (D. T. S. 754), jfr. K. Skr. 6 Decbr. 1817, 26 Jan. 1822.

21. Den fratrædende Jordemoder tilkommer der Vederlag for Arbejde og Udlæg til Loddens Drift, J. M. Skr. 30 Oktbr. 1868 (D. T. f. 1869 S. 128).

22. Pension tilkommer Distriktsjordemødre, der afskediges formedelst Alder, Svagelighed eller anden utilregnelig Aarsag, L. Nr. 85, 1 April 1893 § 3, Instr. Nr. 129, 1896 § 21. Jfr. tidligere L. Nr. 53, 15 Maj 1875 § 3, L. 8 Marts 1856 § 4, K. Skr. 27 Avg. 1825, 15 Novbr. 1834, J. M. Skr. 20 Juli 1849, 12 Novbr.

1852. Pensioner til Jordemødre paa Frederiksborg Amt og det Odsherredske Gods ere udredede af Jordebogskassen, Resl. 9 Novbr. 1836, 16 Jan. 1839.

Forskellige Ansættelsesperioder kunne sammenlægges ved Beregningen af Pensionens Størrelse efter L.s § 3, J. M. Skr. Nr. 296, 6 Novbr. 1894.

23. Om Landdistrikter, der ere henlagte under Distriktsjordemoderen i en Købstad, se foran under B 4.

24. Reservejordemødre, se om dem Instr. Nr. 129, 1896 § 18, 1ste Stykke.

Om Ansættelse af en saadan med mindre Løn end den reglementerede, J. M. Skr. Nr. 46, 27 Febr. 1873.

25. Se Bøndergods 9 (ang. L. 4 Juli 1850) a Nr. 9. Licitationsgebyrer I 5 f Nr. 1 (ved Licitation over Opførelsen af en Jordemoderbolig). Vejarbejde II A 4 m (ang. Distriktsjordemødrenes Tjenestelodder).

D. Særlige Bestemmelser om Distriktsjordemødre paa Bornholm.

1. Udgifterne til Distriktsjordemødre saa vel i Købstæderne som paa Landet udredes af Amtsrepartitionsfonden, saaledes at Købstæderne deraf tilskyde $\frac{1}{3}$, K. Skr. 14 Avg. 1821, L. 21 Jan. 1857, 6 Juli 1867 § 49. Jfr. K. Prom. 13 Septbr. 1808, 8 Avg., 18 Novbr. 1820 ad 4.

2. Jordemødrene i Købstæderne oppebære nu igen Emolument efter Reglm. 21 Novbr. 1810 § 13 i Henhold til J. M. Skr. 22 Novbr. 1856. Jfr. K. Skr. 18 Septbr. 1824.

3. Bestemmelser om Pengegodtgørelser til Distriktsjordemødrene paa Bornholm i Stedet for Bolig, Brændsel m. m. findes i J. M. Skr. 11 Febr. 1870 (i F. A. Uldall den civile Medicinallovgivn.).

4. Efter K. Prom. 22 Septbr. 1804 tillodes det at anvende Skarpretterens Løn til Løn for en Jordemoder.

5. Om to Jordemødres Ansættelse, se K. Skr. 8 Septbr. 1827.

V. Jordemodervæsenet paa Island.

1. Herom findes Oplysninger i Bemærkninger til et Udkast til Forordning om Jordemodervæsenet paa Island i M. T. B f. 1873 S. 408.

2. Ang. Jordemødre paa Island, Rskr. 20 Juni 1766 § 3.

3. Om Lægernes Pligter med Hensyn til Jordemodervæsenet, Instr. 25 Febr. 1824 f. Landfys. §§ 22 ff., for Distriktskir. §§ 21 ff.

4. Ang. Foranstaltninger til Jordemodervæsenets Organisation, K. Cirk. 16 Marts 1833.

5. Om Afskedigelse af en Jordemoder i Reykjavik, Resl. 22 Marts 1837.

6. Ansættelse af en Jordemoder paa Vestmannøerne, Pl. 24 Marts 1863.

7. Ang. Reps- og Sysselstanderskabernes Forretninger med Hensyn til Jordemodervæsenet, Fr. Nr. 25, 4 Maj 1872 §§ 23, 39 Nr. 4.

8. Jordemodervæsenet er ordnet ved L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 42 i Till. t. Lovt.).

9. Ang. Jordemødrenes Fortrinsret for deres Betaling i insolvente Boer, L. 12 April 1878 (Nr. 9 ibd.) §§ 83 c, 89, 90.

10. Ang. Lønning, Alderstillæg og Pension for Distriktsjordemødre paa Island, L. 13 April 1894 (Nr. 9 ibd.) § 1.

Eksamen enten ved Fødsels- og Plejestiftelsen i København eller hos den af Lægeskolens Lærere, som i Reykjavik underviser Jordemødre, er Betingelse for Ansættelse som Distriktsjordemoder, ibd. § 2.

Nævnte Lovs § 3 hæver § 3 og § 5, 1ste Stk. af den under 8 nævnte L. 17 Decbr. 1875.

11. Se Dødfødte 1 i Slutn. Fødsels- og Plejestiftelsen 11 c.

VI. Jordemodervæsenet paa Færøerne.

1. De paa Færøerne ansatte to Jordemødre er der tillagt hver 20 Rdl. aarlig af Arge Hospitals Midler, Rskr. 1 April 1803.

2. Jordemoderrekvisiter ere anskaffede for Justitsfondens Regning, Resl. 26 Juni 1816.

3. Pl. 27 April 1832 om Jordemødres Afskedigelse er udvidet til Færøerne, Rskr. 30 Marts 1836.

4. Derom handler K. Skr. 6 Juli 1841.

5. Jordemodervæsenet er ordnet ved L. Nr. 37, 29 Marts 1878.

6. Om Inddelingen i Jordemoderdistrikter, Bkg. Nr. 93, 29 Avg. s. A.

7. Instruks for Jordemødrene Nr. 153, 4 Novbr. 1881, der hæver de ældre Instrukser. — Om Distrikts- og Hjælpedistriktsjordemødrene handler særlig sammes §§ 3, 15—18.

8. At de ikke for deres Forseelser kunne paalægges Bøder af Fysikus (den tidligere Landkirurg), Bkg. Nr. 136, 13 Juli 1883 Nr. 5.

9. Se Fødsels- og Plejestiftelsen 11 c.

VII. Jordemodervæsenet i Sydgrønland, derom handler Instr. Nr. 10, 1 Febr. 1872 § 6. Se Fødsels- og Plejestiftelsen 11 c.

VIII. Forskelligt vedkommende Jordemodervæsenet.

1. Ang. Fysicis Forhold til Jordemødrene og Jordemodervæsenet, Instr. Nr. 108, 22 Oktbr. 1877 §§ 2, 4, 9, 11, og om Stads- og Distriktslægerens Forhold i saa Henseende, Instr. Nr. 109 af s. D. § 17. Jfr. Jordemoderinstr. Nr. 129, 25 Novbr. 1896 §§ 1, 17.

Jfr. tidligere Instr. 4 Marts 1818 f. Fysici §§ 22 ff., for Distriktskir. §§ 21 ff., jfr. K. Prom. 15 Novbr. 1806, Reglm. 21 Novbr. 1810 §§ 8 og 10. Se Fysici A 6.

2. For saa vidt Jordemødrenes Embede, Forretninger og Pligter angaar, staa de under Sundhedskollegiet, Instr. 15 Juni 1813 § 20 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813 og i Lovsaml. f. 1814 S. 11). Jfr. Instr. Nr. 129, 1896 § 1.

3. Klager over eller fra Jordemødrene indgives til Øvrigheden, Reglm. 21 Novbr. 1810 § 11.

4. Præster og Akkuchører skulle til Fysikus anmelde Fejl, som de erfare, at Jordemødrene have begaaet ved Barselkvinders Forløsning, K. Cirk. 9 Juni 1821 (to).

5. Jordemodervæsenet sorterer under Justitsministeriet, Kdg. 24 Novbr. 1848 IV.

6. Se Vognmænd I 7 d (deres Forpligtelse til at befordre Jordemødre).

Jordfællesskab, se Fællesskab (Henv.). Stempelafgiften III 27 (Deklarationer) g, 3dje Stykke og h.

Jords Forbrydelse, der undertiden skulde forbindes med Boslods Forbrydelse, er afskaffet ved Fr. 24 Septbr. 1824 § 5. Jfr. D. L. 1—24—12, 6—6—1, Fr. 6 Febr. 1694, 21 Marts 1705 § 5, jfr. Fr. 31 Decbr. 1742 § 7 smh. m. K. Prom. 26 Jan. 1799.

Jordskyld.

1. Naar nogen søges for Jordskyld af en Ejendom, holdes denne for indstævntes Bopæl, om endskønt han ikke bor der, samt angaaende Stævnevarselet, D. L. 1—4—19.

2. Ejendomme, som der gaar Jordskyld af, arver Arving efter anden uden Fæste eller Stedsmaal, dog Jordskylden uforkrænket, samt angaaende deres Salg til andre og den Jorddrotten i saa Tilfælde tilkommende Forkøbsret, D. L. 5—10—5, jfr. Ob. Br. 9 Febr. 1676 § 10.

3. Som tilkommer de latinske Skoler, derom handler Fr. 11 Maj 1775 § 83.

4. Ang. Betaling i Rigsbankpenge af Jordskyld og andre saadanne i Ejendomme radicerede uforanderlige Afgifter, som gaa

over paa enhver Ejendoms Besidder, Fr. 16 Novbr. 1813 § 21. Jfr. ogsaa om dens Overgang paa ny Ejere Stempel. 19 Febr. 1861 § 63.

5. Medtages ved Beregningen af Købesummen til Bestemmelse af et Adkomstdokuments Stempelpligt, § 33 ibd., og Tinglæsningsgebyrerne, se Tinglæsningsgebyrer 12 k Nr. 1.

6. Om Afløsning af flere Statskassen tilkommende kontraktmæssige Afgifter — deriblandt Jordskyld — og samme paa hvilende Byrder, L. Nr. 53, 25 Marts 1871, jfr. Bkg. Nr. 108, 30 Juni s. A.

7. Om den kan inddrives ved Udpantning, maa nu afgøres efter L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 2. Jfr. tidligere Pl. 2 Maj 1820 (f. Kbhvn.) og 2 Novbr. 1836 § 2; med Hensyn hertil have et Par Afgørelser om, hvad der kan anses som Jordskyld, i J. M. Skr. 24 Oktbr. 1870 (Nr. 5 i Bl. 1 t. M. T. A f. 1871) og Nr. 25, 18 Jan. 1871.

8. Se Naadensaar II 18 e (Deling i Naadensaaret deraf). Tinglæsning II A 7 a (af Adkomstdokumenter paa Ejendomme, hvoraaf Jordskyld svares, maa ikke ske, uden at Kvittering for dens Betaling produceres). Tinglæsningsgebyrer 23 (for Læsning af en Deklaration, hvorved Jordskyld paalægges).

9. I København:

a. Af Grevernes Hoteller, Priv. 25 Maj 1671 § 22.

b. Skal gives af enhver, som erholder Skøde eller Bevilling paa nogen Staden tilhørende Grund udenfor Vesterport, Rskr. 5 Novbr. 1674, jfr. Rskr. 22 Maj 1688.

c. Ang. Inddrivelse af den Stadens Kasse tilkommende Jordskyld, Pl. 2 Maj 1820.

d. Se Økonomiforvalter 1 d.

10. Specielle Bestemmelser om Jordskyld af:

a. Roskilde Domkirkes Grunde, Ob. Br. 9 Febr. 1676 § 10.

b. Alle Ejendomme i Aalborg og sammes Fordeling mellem Byen, Kirken, Rektoratet og Hospitalet, Rskr. 4 Marts 1740.

c. Slangstrup Bys Jorder, Rskr. 10 Novbr. 1775 § 2.

d. Se Pastorater 44 (Assens) g.

Jordspaaakastelse.

1. Ang. Ceremonierne derved, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 9. Approbation paa Begravelsesritualer for:

De forenede evangelisk-lutherske Frimenigheder og for Baptist-samfundet, Bkg. Nr. 17, 25 Febr. 1898.

Det biskoppelig-metodistiske Trossamfund, Bkg. Nr. 78, 2 Maj 1898.

»Herrens Menighed« paa Frederiksberg, Bkg. Nr. 135, 7 Oktbr. 1898.

2. Skulle Præsterne foretage, naar de døde ere hensatte eller i Jorden nedsatte, D. L. 2—10—1, Fr. 7 Novbr. 1682 § 19, Kirkerit. l. c.

3. Skal ske af den Præst, paa hvis Sogns Kirkegaard den afdøde begravnes, K. Prom. 11 Juni 1808, 17 Marts 1846 (G. R.). Jfr. nedenfor 16.

Ved en afdød Præsts Ligbegængelse maa de efterlevende lade Jordspaaastelsen foretage af hvilken ordineret Mand, de ville, K. Skr. 24 Febr. 1821, jfr. Fr. 5 Decbr. 1806 § 4.

Maa Sognebaandsløserne og Valgmenighedsmedlemmer lade foretage ved den Præst, til hvem de have sluttet sig, paa deres Sogns Kirkegaard, L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 5, Nr. 83. 7 Juni 1873 § 1.

4. I København og nogle andre Steder, hvor Kirkegaardene ligge udenfor Byen, er det blevet tilladt, at den foretages i Huset, Rskr. 2 Marts 1759, Pl. 29 Oktbr. 1760 § 2, K. Prom. 11 Febr. 1804, 31 Marts 1798, K. Skr. 2 Jan. 1813.

5. Tilladelse til, at samme under Præstens Fraværelse maatte foretages af Skolelæreren og Kirkesangeren, nægtet af Hensyn til Opinionen, K. Skr. 26 April 1828.

I et Økald blev det tilladt, at samme under Vakancen maatte foretages af Kirkesangeren, naar vedkommende ikke vilde lade Ligene henstaa i de aabne Grave og afvente en Præsts Ankomst, K. Skr. 29 Novbr. 1828.

Ligeledes tilladt, at den paa en Karantæneanstalt maatte foretages af Karantænemesteren, naar Anstalten var udelukket fra Kommunikation med Omverdenen, K. Skr. 8 Maj 1832.

Se Konsuler B (de danske) 7.

6. Ingen maa begrave sine døde stiltiende uden Præstens Tjeneste med at kaste Jord derpaa, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 9, K. Prom. 25 Oktbr. 1788. Jfr. Pl. 17 Febr. 1832 § 1, L. Nr. 2. 2 Jan. 1871 § 9. Jfr. nedenfor 21.

Ang. Kontrol dermed i København, naar Præsten ikke følger Liget, K. Prom. 11 Febr. 1804, Instr. 15 Febr. 1805 § 18, jfr. ovenfor 4.

7. Ang. at Præsterne ikke maa kaste Jord paa henrettede, Selvmordere, bandsatte, Mindremænd og dem, som ikke ere af den rene og rette Bekendelse med vor Kirke, D. L. 2—10—4, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 9.

Ved Selvmorderes Begravelse ere Præsterne nu forpligtede til

at foretage Jordspaaakastelse, K. og U. M. Skr. 14 Maj 1867 (G. R.), jfr. L. 10 Febr. 1866 § 308, 25 Juni 1869 § 310 (f. Isl.).

Jfr. i øvrigt Bandsættelse, Mindremand og med Hensyn til Personer udenfor Folkekirken og henrettede Begravelse 13 og 19.

8. Kan ikke finde Sted paa et Lig, der er forblevet i en sammenstyrtet Brønd, K. og U. M. Skr. 24 Jan. 1859.

9. Bør ikke nægtes, fordi vedkommende ingen Sang eller Klokkeringning vil have, K. Prom. 28 April 1798.

10. Maa forrettes paa ubekendte, af Havet opskyllede Lig, naar der ingen Grund er til at tvivle om, at vedkommende har hørt til en kristelig Bekendelse, K. og U. M. Skr. 7 Jan. 1853, 14 Avg. 1861 (G. R.).

11. Finder udenfor København Sted paa fuldbaarne, men ikke paa ufuldbaarne dødfødte Børn, K. Skr. 13 Oktbr. 1762, Prom. 25 Oktbr. 1788, Skr. 20 Maj 1828, 16 Oktbr. 1838 ad 1, K. og U. M. Skr. 27 Marts 1866 (G. R.), jfr. Pl. 17 Febr. 1832, L. Nr. 2, 2 Jan. 1871 § 9.

12. Skal ske, forinden Kadavere overlades til anatomisk Brug, K. Prom. 4 Septbr. 1804.

13. Bør foretages paa anordnet Maade paa de paa Fødselsstiftelsen døde Børn, K. Skr. 5 Septbr. 1818.

14. Lig maa ikke jordes, før Ligsyn har fundet Sted og Dødsattest er udstedt, L. Nr. 2, 2 Jan. 1871 § 1.

15. Maa ikke finde Sted, forinden det godtgøres, at Dødsfaldet er anmeldt for Skifteretten, selv om det er notorisk, at afdøde intet ejede, L. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 1 og 2, jfr. tidligere K. Prom. 1 Septbr. 1810, 27 Oktbr. 1821, K. Cirk. 5 April 1823, Skr. 17 Decbr. 1825 (f. Vest.). Jfr. K. Skr. 15 April 1826.

Dette gælder ogsaa om subalterne Militære, K. Prom. 24 Novbr. 1810.

Ang. at Præsten ikke skal undersøge, om den Skifteret, til hvilken Anmeldelsen er sket, er rette vedkommende, K. Skr. 28 Juli 1821.

Maa dog foretages uden saadan Anmeldelse:

a. I de Tilfælde, hvor Dødsfald ere undtagne fra den sædvanlige Anmeldelsespligt, se Dødsfald 1 i.

b. Naar smitsom Sygdom eller Ligets Forraadnelse gør det betænkeligt at udsætte Begravelsen, mod at Præsten ufortøvet gør Anmeldelse til Skifteretten og derfor staar til Ansvar, K. Skr. 27 Oktbr. 1821.

c. Naar uovervindelige Hindringer stille sig i Vejen for An-

meldelsen, men Attest om Anmeldelse bagefter bør da snarest muligt skaffes til Veje, eller (paa Færøerne) Anmeldelse ske af Sognepræsten, K. Skr. 7 Decbr. 1833, K. og U. M. Skr. 23 April 1862 (G. R.).

16. Paa Lig fra et andet Sogn, maa ikke ske, før Præsten har forvissat sig om, at Dødsfaldet er anmeldt for Præsten i det Sogn, hvor det er sket, K. Cirk. 9 Juni 1838, K. og U. M. Skr. 2 Juni 1851 (G. R.).

17. Betaling derfor:

a. Maa Præster paa Landsbyerne ikke tage, D. L. 2—10—1, K. Skr. 31 Marts 1835, Ind. M. Skr. 7 Oktbr. 1853, K. og U. M. Skr. 23 Septbr. 1864 (G. R.).

b. Tilkommer i Købstæderne Præsterne efter Billighed, naar der erlægges Betaling for Jorden, og udredes i Forhold til denne, K. Skr. 22 Febr. og 8 Septbr. 1842, 16 Febr. 1847 ad 1, K. og U. M. Skr. 17 Juni 1858 (G. R.). Jfr. nærmere de under Kirkegaard 25 a anførte Bestemmelser samt Begravelsesomkostninger 7.

Dette gælder ogsaa om Jordspaaastelse paa Militære, K. og U. M. Skr. 23 Septbr. 1864 (G. R.).

For Jordspaaastelse paa Lig fra Købstædernes Landsogne tilkommer der ikke Købstadpræsterne Betaling, K. og U. M. Skr. 21 Juni 1870 (G. R.).

18. For den alene skal Præsten rejse til Annekset, og han er pligtig selv at befordre sig ogsaa paa Søgndage, K. Skr. 28 Oktbr. 1823, K. og U. M. Skr. 3 Septbr. 1853 (G. R.), 28 Decbr. 1858 Noten, 18 Juni 1866 (G. R.).

19. Det er vedblivende kun fuldbaarne dødfødte Børn, der skulle begraves med Jordspaaastelse, K. og U. M. Skr. 28 Decbr. 1875 (G. R.).

20. Betaling herfor er det forbudt Præsterne at modtage paa Landet, medens saadant er dem tilladt i Købstæderne, naar den godvillig bydes dem, K. og U. M. Skr. 27 Maj 1878 (G. R.).

21. Uden saadan maa ingen Begravelse finde Sted, naar vedkommende hører til Folkekirken, og hvorledes hermed kan føres Tilsyn, samt om Anvendelsen af Straf efter Kirkeritualets Kap. 9 for Overtrædelse, K. og U. M. Skr. 26 Avg. 1885 (G. R.). Jfr. ovenfor 6.

22. Da Silkeborg i kirkelige Forhold betragtes som Købstad, er Præsten berettiget til at oppebære Honorar herfor, dog ikke af fattige eller af Beboerne i Landsognet, K. og U. M. Skr. 27 Septbr. 1883 (G. R.).

23. I Tilfælde af Ligbrænding, kan det ikke paalægges Folkekirkens Gejstlige at forrette, L. Nr. 58, 1 April 1892 § 5.

24. Er uforuden ved Begravelse af en i Ulandet afdød, naar der foreligger Attest fra vedkommende udenlandske Præst om at have udført samme, K. og U. M. Skr. 6 April 1891 (G. R.).

25. Bør ske ved Begravelsen af to Børn, der af Morfaderen paa egen Haand vare nedgravede paa Kirkegaarden, men paa ny opgravede til legal Undersøgelse, K. og U. M. Skr. 25 Jan. 1892 (G. R.).

26. Nægtet Foretagelse af Jordspaaakastelse ved en romersk-katolsk gejstlig paa en af Folkekirkens Landsbykirkegaarde, K. og U. M. Skr. 12 Maj 1893 (G. R.).

27. Misbilliget, at det ved Begravelsen af et Barn af katolske Forældre var af Sognepræsten blevet tilladt en romersk-katolsk gejstlig at forrette Jordspaaakastelsen paa en Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 16 Juni 1893 (G. R.).

28. Ang. at en Sag mod en Sognepræst, der havde foretaget en Jordspaaakastelse uden den i Skiftel. 1874 § 1 befalede Attest, hørte under gejstlig Jurisdiktion, K. og U. M. Skr. 29 Novbr. 1893 (G. R.).

Se Begravelse, særlig 2 (naar den maa foregaa). Begravelsesrekvisiter. Frimenigheder 9 (forrettet af en Frimenighedspræst i Hjemmet). Ligbrænding. Naadensaar II 17 h (ang. Deling i Naadensaaret af Betaling derfor). Stiftelser II 49 u Nr. 2 (St. Johannes Stiftelsen, ang. hvilken Præst der skal foretage samme).

Journal.

Se Kassebøger. Kopibog 2. Præster III 5 a. Skibsdagbøger. Skoler II A 26 (Skolejournal). Sporteljournal.

Jubelfest, se Augsburgske Bekendelse 4 og 5. Reformationen. Regensen 3. Religion 5 (til Erindring om Kristendommens Indførelse).

Jubilæumsgave.

Af Statskassen til Deltagere i Kampene for Fædrelandet 1848—50, L. Nr. 46, 26 Marts 1898, jfr. Ind. M. Cirk. Nr. 51, 9 Maj 1898. Ændring med Hensyn til Gavens Størrelse, L. Nr. 140, 1 Novbr. 1898.

Jul.

1. Gudstjenesten skulde efter D. L. 2—4—5 forrettes i tre Dage, men tredje Juledag er afskaffet som Fesdag ved Fr. 26 Oktbr. 1770.

2. Al forargelig Legen om Jul forbydes strengeligen og bør alvorligen straffes, D. L. 6—3—11, jfr. Fr. 26 Marts 1845.

3. Ang. Helligholdelsen af 1ste Juledag, L. Nr. 57, 7 April 1876 §§ 8, 9, 13, jfr. L. Nr. 48, 1 April 1891 § 6.

4. Ang. Indskrænkning i Posttjenesten Juleaften og 2den Juledag, Postadg. Nr. 179, 7 Septbr. 1888 I §§ 2, 5. Jfr. Postv. Off. Meddel. Nr. 19, 1888, III (om Landpostbudene).

5. Den Skik paa Island, at Julenat er holden Prædiken, skal være afskaffet, Fr. 29 Maj 1744 § 23.

Se Amtsforvaltere I A 39 (Skatters Betaling mellem Jul og Nytaar). Helligdage 5. Retsferier.

Juleredsel — **Julerente**, se Smaaredsel.

Juridisk Eksamen (for studerede og ustuderede Jurister).

1. Derom handler Fr. 26 Jan. 1821, Rskr. 7 Juni 1823 § 15 (f. Vest.), Fr. 30 Decbr. 1839, Adg. Nr. 107, 30 Juni 1871.

Jfr. ældre Bestemmelser i Fr. 10 Febr. 1736, Rskr. 5 April 1737, 31 Juli 1744, 28 Oktbr. 1746, 8 Septbr. 1769, 4 Juni 1777, 17 Decbr. 1784, 8 Juni 1787, Fund. 7 Maj 1788 IV §§ 15—19, Instr. 3 April, K. Prom. 27 Juni 1789, 9 Jan. og 5 Marts 1790, 5 Marts og Rskr. 27 Maj 1791, 17 Oktbr. 1794, U. og Skoledir. Skr. 20 Marts 1822.

2. Ang. de tilladte Hjælpemidler ved dens skriftlige Prøve, Fakultetets Skr. 20 Marts 1828.

3. Ang. Eksamensgebyret, Bkg. 29 Jan. 1839 II D.

4. Ang. Kriminal- og Politiretssassessorernes Deltagelse i Censuren, Fr. 28 Febr. 1845 § 27, jfr. Bkg. Nr. 81, 25 April 1871.

5. Ang. at Prøverne i romersk Ret ved fuldstændig juridisk Eksamen herefter blive at anstille paa Dansk, Bkg. 13 Novbr. 1847.

6. En særlig, for Kandidater i slesvigsk Ret, Bkg. 7 Juni og 28 Juli 1856.

7. En særlig, for forhenværende slesvigske Embedsmænd, Bkg. 7 Marts 1865.

8. Skal i det andet akademiske Halvaar afholdes i Juni Maaned, Resl. 3 Febr. 1856.

9. Den praktiske Prøve er bortfalden ogsaa for dem, der have taget teoretisk Eksamen før Sommeren 1871, L. Nr. 2, 8 Jan. 1872. Jfr. K. og U. M. Skr. Nr. 267, 27 Juli 1871, Nr. 327, 9 Septbr. s. A.

10. Ang. Karakterberegningen ved samme, Bkg. Nr. 56, 19 Juni 1884, jfr. K. og U. M. Skr. Nr. 385, 16 Novbr. 1871. Jfr. K. Skr. 10 Oktbr. 1840.

11. Ved Bkg. Nr. 158, 13 Decbr. 1880, jfr. Bkg. Nr. 14, 10 Febr. 1881, blev det bestemt, at Adgangen til juridisk Eksamen for ustuderede fremtidig skulde betinges af den almindelige Forberedelseseksamen af højere Grad, dog at dette ikke skulde komme til Anvendelse paa dem, der senest Januar 1881 havde bestaaet denne Eksamens eller Realafgangseksamens lavere Grad.

Nu skulle de, der ville indstille sig dertil, have taget den almindelige Forberedelseseksamen efter de ny Regler i Adg. Nr. 134, 30 Avg. 1881, se sammes § 3. Se nærmere Forberedelseseksamen II.

12. Ang. Indskrænkning i Adgangen til paa ny at indstille sig til samme, saaledes at saadant ikke kan ske før efter et Aars Forløb, Bkg. Nr. 157, 15 Oktbr. 1883.

13. At Kvinder ved at tage samme ikke erhverve Adgang til juridiske Embeder, Beskikkelse som Sagførere eller Avtorisation som Fuldmægtige hos Retsbetjente eller Sagførere, Adg. Nr. 60, 12 Maj 1882 § 1. Jfr. Embeder 8.

14. Ang. en Omordning af de juridiske Eksaminer, saaledes at der indføres en Fællesprøve, der dels giver samme Ret som den tidligere dansk-juridiske Eksamen for ustuderede, dels i Forening med Eksamens 2den Del udgør den fuldstændige juridiske Embedseksamen, Adg. Nr. 146, 26 Septbr. 1890.

Herved mærkes:

a. Regler for Karaktergivningen, K. og U. M. Skr. Nr. 327, 22 Decbr. 1890.

b. Se Forelæsninger 2 g.

15. Om Betydningen af sammes Fællesprøve som 1ste Del af den statsvidenskabelige Embedseksamen m. v., Adg. Nr. 22, 20 Febr. 1892 §§ 2, 5, 11.

16. Ang. en Tillægsprøve for juridiske Kandidater, der ville tage statsvidenskabelig Embedseksamen, § 5 ibd.

Se Censorer 1. Colloqvium. Dekanus 7. Eksamenskommission 1. Embedseksamen. Forberedelseseksamen II. Juridiske Embeder 1. Tillægseksamen 4.

Juridisk praktiske Selskab er ophævet, og af sammes Efterladenskab er oprettet et Legat for ugifte Døtre af Højesterets ordinære tilfornordnede, Resl. 11 Febr. 1861, Konf. 5 Maj 1863. Jfr. Resl. 7 Febr., K. Skr. 18 April 1826, Resl. 25 April 1845 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1846), L. 12 Jan. 1858 § 10.

Juridiske Embeder.

1. Ang. hvilken juridisk Eksamen og hvilken Eksamenskarakter der udfordres til Ansættelse i samme, Anordn. Nr. 146, 26 Septbr.

1890 §§ 2, 5, Nr. 22, 20 Febr. 1892 §§ 2, 6, jfr. Fr. 26 Jan. 1821 §§ 15 og 16, Fr. 30 Decbr. 1839 i Slutn. Jfr. f. Vest. Rskr. 7 Juni 1823 § 15.

Ang. de kgl. Raadmandseembeder i Købstæderne, J. M. Skr. 28 Septbr. 1850. Jfr. L. 26 Maj 1868 §§ 3, 4.

De i Fr. 26 Jan. 1821 §§ 15 og 16 opstillede Betingelser bortfalde for Ansættelse som Overpræsident, Borgmester og Raadmand i Kbhvn., L. 4 Marts 1857 § 6, og med Hensyn til Ansættelse ved Kbhvn.s Politi, L. 11 Febr. 1863 § 6.

Formanden i Københavns Sø- og Handelsret skal være i Besiddelse af de Egenskaber, der udkræves til at være Medlem af Overdomstolene, L. 19 Febr. 1861 § 4.

Ang. hvilke Embeder forhenværende slesvigske Embedsmænd, der have aflagt Prøve i dansk Ret, have Adgang til, Bkg. 7 Marts 1865 § 6.

2. Befordring dertil er lovet:

a. Auditører, Pat. 29 Novbr. 1745 (i Reskriptsaml.), Resl. 6 Marts 1795 (i M. R.).

b. Højesteretsadvokater og Prokuratorer, Instr. 7 Decbr. 1771 § 33, Fr. 3 Juni 1796 § 41.

c. Se Assessorer 3 (ved Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten) a.

3. Ved Befordring dertil skal det tjene til Anbefaling at have arbejdet hos Embedsmænd i Provinserne, K. Cirk. 2 Juli 1825, Skr. 21 April 1827 (f. Vest.).

4. Have Kvinder ikke Adgang til, se Juridisk Eksamen 13, jfr. Embeder 8.

Juridiske Embedsmænd.

1. Gehejmer. Scheels Legat for afdøde juridiske Embeds- og Bestillingsmænds Enker og ugifte Døtre, Fundats, Konf. Nr. 156, 26 Juli 1876.

2. Paa Island, ang. en Dannelsesanstalt for dem, Bkg. 27 Maj 1859 II Nr. 8, 1 Juni 1861 II Nr. 6, 8 Juni 1863 II Nr. 5, 9 Juni 1865 II Nr. 12, 31 Maj 1867 II Nr. 2, 7 Juli 1868 II Nr. 6, 22 Maj 1871 II Nr. 5 (Nr. 10 i Till. t. Lovt.), 23 Maj 1873 II Nr. 7 (Nr. 8 i Till. t. Lovt.).

Juridiske Fakultet, se Fakulteter 2, 9, 6, 11.

Juridiske Kandidater.

1. Ang. fortrinlig Adgang for dem til Fuldmægtig-, Kopist- og Assistentposter under Hof- og Stadsretten, K. Prom. 23 Juni 1792 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

2. Bestemmelsen om, at ingen kan anses derfor, førend han

har taget examen practicum, er bortfalden ogsaa for deres vedkommende, der have taget examen theoreticum før Afskaffelsen af examen practicum, L. Nr. 2, 8 Jan. 1872. Jfr. K. Skr. 31 Oktbr. 1820, K. og U. M. Skr. Nr. 267, 27 Juli 1871, Nr. 327, 9 Septbr. s. A.

3. Se Juridiske Embeder 3.

4. Den, der har bestaaet den fuldstændige juridiske Embedseksamen, betegnes som candidatus juris, Adg. Nr. 146, 26 Septbr. 1890 § 5.

Juridiske Personer, se ang. deres Skattepligt under Formue og Lejlighed III 3.

Juridiske Professorer, se Professorer.

Juridiske Studerende, se Fakulteter 9. Forelæsninger 2 g. Jurisdiktionschefer, militære.

Om deres Myndighed mærkes Straffel. f. Krigsm. Nr. 68, 7 Maj 1881 §§ 32, 199.

Se i øvrigt Krigsretter 15. Militær Jurisdiktion H.

Jurisdiktionsforholdene — Jurisdiktionsinddelingen.

A. Jurisdiktionsmyndighed.

1. Ang. den militære Jurisdiktion og dens Forhold til den borgerlige, se Militær Jurisdiktion.

Ang. den gejstlige Jurisdiktion, se Provsteret og Landemode 7. Jfr. Biskop I 16 F.

Ang. hvor vidt de danske Konsuler i Udlandet have Jurisdiktionsmyndighed, se Konsuler B 6, og om fremmede Konsuler her have Jurisdiktion over de vedkommende Landes Undersaatter, se C 7 ibd.

Danske Konsulers i Udlandet, derom handler Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 §§ 17, 20, 25 med Kommentarer til de to sidst nævnte §§, jfr. Gebyrtakst i Lovt. f. 1893 S. 997 § 1 Nr. 6, 8, 10. Se nu endvidere L. Nr. 35, 15 Febr. 1895 og Tillægs-Instruk. Nr. 180, 1 Septbr. s. A.

2. Ang. Affattelse af en Beskrivelse over samtlige Jurisdiktioner, Rskr. 6 Novbr. 1750, jfr. Rskr. 12 Marts og 6 Avg. 1751.

Indberetning om Jurisdiktionsforholdene er forlangt afgivet for samtlige Jurisdiktioners vedkommende ved J. M. Cirk. Nr. 113, 27 April 1871.

3. I Henseende til Justits- og Politivæsenet maa der ikke være mere end en Jurisdiktion i noget Sogn eller By, Fr. 18 Novbr. 1791, jfr. K. Prom. 4 Avg. 1792, 24 Jan. 1795, 17 Febr. 1798, 12 Maj 1807, Skr. 8 Decbr. 1827. Jfr. Lægdsforstandere 1, 3dje Sætn.

Dette gælder ogsaa om Delinkventsager, og Eksekutionen af Domme i Justits- og Politisager tilfalder den Dommer, der har afsagt samme, ikke den Retsbetjent, som har den civile Jurisdiktion, K. Cirk. 10 Avg. 1799.

Fr. 1791 gør ikke nogen Forandring i Civiljurisdiktionen, sammes § 4, jfr. K. Skr. 8 Decbr. 1827 (ang. Skiftejurisdiktionen) og K. Skr. 8 Maj 1830 (ang. Avktionsjurisdiktionen).

4. Ang. at vedkommende Retsbetjent er berettiget til at udøve sin Jurisdiktion, saa vidt det danske Søterritorium strækker sig, K. Prom. 19 Jan. 1799.

5. For saa vidt nogen Købstads Jurisdiktion og Politi er blevet udvidet udenfor selve Købstadgrunden, vedbliver saadant, men uden at Landdistriktet i øvrigt bliver at indbefatte under Købstadskommunen, Adg. 24 Oktbr. 1837 § 1, jfr. K. Skr. 25 Avg. 1842. (Adg. 1837 er nu hævet, L. 26 Maj 1868 § 37).

6. Ang. Jurisdiktionsforholdene i kriminelle Sager, Fr. 29 Novbr. 1837, jfr. K. Cirk. 30 Novbr. s. A. (i Koll. T. f. 1838 S. 16), hvorefter Dommeren i disse Sager blandt andet kan foretage visse Autoritetshandlinger udenfor sin egen Jurisdiktion. Med Hensyn til Rejser, som en Dommer efter Konstitution ifølge Fr. 29 Novbr. 1837 § 2 foretager for at optage Forhør i fremmede Jurisdiktioner, mærkes J. M. Skr. Nr. 152, 15 Septbr. 1885.

Med Hensyn til Anvendelsen af Fr. 29 Novbr. 1837, se Delinkventomkostninger 5 d Nr. 1, 2den Sætn., og Nr. 3. Forhør 2. Ransagning 5. Værneting II 29.

7. Ang. hvor vidt Retsbetjentene i Landjurisdiktionerne maa have Bopæl i Købstæderne eller bo udenfor Jurisdiktionen, samt ang. Forslag til Jurisdiktionsforandringer, D. L. 1—5—17, K. Cirk. 18 Juli 1840. Jfr. K. Cirk. 15 Juni 1799 (to), Adg. 13 Avg. 1841 § 32 Nr. 7.

Med Hensyn til Betydningen af, at Embedskontoret eller Tingstedet ligger i en By udenfor Jurisdiktionen, se Avktion 2 a i Slutn. Notarius publicus I 11.

8. Hvor flere Herreder eller Birker ere saaledes forenede, at Retten plejes ved samme Protokol, altsaa paa samme Tid og Sted, maa de med Hensyn til Udmeldelse af Retsvidner anses som en Jurisdiktion, K. Skr. 21 Avg. 1847.

9. Det findes ikke rigtigt at foretage Jurisdiktionsforandringer, hvorved Sportler vilde blive henlagte til en sportellønnet Retsbetjent i Stedet for at indflyde i Statskassen, J. M. Skr. 7 Marts 1861.

10. Jurisdiktionsforandringer, der udkræve Forandringer i de

lovbestemte Gager, kunne først iværksættes, naar de fornødne Forandringer ere foretagne ved Finansloven, Lønningsl. 1 Juli 1870 § 8.

11. De fornævnte Lov vedføjede Fortegnelser (Tavle A—F) over Retsbetjentembederne ere tillige Fortegnelse over samtlige nuværende Jurisdiktioner (undtagen Nørre Tyrstrup Herred). Jfr. Tavlerne ved L. 19 Febr. 1861 (S. 45).

De paa Tavle A opførte Embeder skulle inddrages ved Vakance, jfr. Lovens § 3, men i øvrigt kan intet af de andre Embeder inddrages eller de til samme henlagte Forretninger forenes med andre Embeder uden særlig Lov, Lovens § 8.

I Rskr. 16 Juni 1683 f. Sølland, Ob. Br. 22 Decbr. 1686 f. Fyn samt Ob. Br. og Adg. 13 Marts 1688 f. Jylland, der angaa Herredernes og Birkernes Sammenlæggelse, anføres samtlige daværende Landjurisdiktioner.

12. Ang. Nedlæggelse af smaa Retsbetjentembeder og de paa-gældende Jurisdiktioners Henlæggelse til nærmeste Dommer- og Skriverembeder, Rskr. 26 April 1737.

13. Ang. Betalingen for Afskrifter af Skøde- og Panteproto-koller m. m. i Anledning af Jurisdiktionsforandringer, se Beskrivelser I 13 d og X 2.

14. Ang. hvor vidt Retsbetjente kunne foretage Forretninger udenfor deres egen Jurisdiktion, se foran 6. Avktion 2. Brænde-vinsbrænden, ulovlig, 11 i. Ransagning 5. Jfr. Notarius publicus I 11 og Udmeldelse I 4.

15. Ang. de forskellige Retters indbyrdes Kompetence, se Avktion 2. Skifteretterne B 10. Syns-, Skøns-, Taksa-tions- og Vurderingsmænd I 3 (Udmeldelse deraf udenfor vedk. Jurisdiktion). Vurderingsmænd I 9, 12 (Vurdering af et i flere Jurisdiktioner beliggende Gods).

16. Se Forligskommissioner A 1 b Nr. 2.

B. Ang. de enkelte Jurisdiktioner.

(En Del Bestemmelser, hvorved tilgrænsende Arealer indlemmes Købstæder i verdslig Henseende overhovedet — altsaa ogsaa under Købstadens Jurisdiktion — ville findes under Kø-benhavn 12 og Købstæderne; se ogsaa Handelspladser A og B).

1. Paa Lolland, ang. Omordning af forskellige Jurisdiktions-forhold der, Bkg. 9 Avg. 1856.

2. Paa Falster, ang. Omordning af Jurisdiktionerne, Bkg. 29 Novbr. 1858.

3. Ang. Jurisdiktionsforholdenes Ordning paa Ærø og i Kongerigets sydlige Grænsesogne, L. 16 Febr. 1866 (S. 204).

4. I Københavns, Sorø og Holbæk Amter, Ophævelse af de mellem forskellige Jurisdiktioner bestaaende blandede Jurisdiktionsforhold derved, at det Hartkorn, hvorover de paagældende Retsbetjente kun have øvet Civiljurisdiktion, henlægges under den Retsbetjent, der har øvet Politijurisdiktion over samme, Bkg. 18 Juli 1870, jfr. med Hensyn til Sportelindtægten L. 28 Maj 1870 (S. 185) § 1.

5. Aakirkeby, se Neksø.

6. Aalborg. Embedet som By- og Raadstueskriver forenes med Byfogedembedet, L. Nr. 5, 18 Jan. 1878, jfr. Bkg. Nr. 39, 21 April 1879.

Se nedenfor Aalborg Birk, Aalborg Birk og Fleskum Herred samt Fleskum Herred a. Avktionsforvalter 1.

7. Aalborg Birk.

a. Derunder lægges Sophiendal By og Horsens, Rskr. 8 Marts 1814 § 1.

b. Nørresundby og Øerne Egholm og Gøl fragaa samme, Rskr. 14 Juli 1843, 6 Novbr. 1844 § 1.

c. Se nedenfor Aalborg Birk og Fleskum Herred samt Fleskum Herred, og ovenfor Aalborg.

8. Aalborg Birk og Fleskum Herred. Embedet som Birkedommer og Herredsfoged adskilles fra Aalborg Byfogedembede og forenes med Birke- og Herredsskriverembedet til et særligt Embede, L. Nr. 5, 18 Jan. 1878, jfr. Bkg. Nr. 39, 21 April 1879.

Til Fleskum Herred henlægges 3 Sogne fra Hornum Herred samt nogle i visse Henseender tidligere under Lindenberg Birk hørende Sogne, ibd.

Se ovenfor Aalborg og Aalborg Birk samt nedenfor Fleskum Herred.

9. Aarhus.

a. Derunder henlægges Aarhus Vandmølle, for saa vidt Justits- og Politivæsenet angaar fra Hasle m. fl. Herreder, Rskr. 6 April 1844.

b. Ligeledes fra Ning Herred en Del af Viby Sogn i Henseende til Justits- og Politivæsenet, Bkg. Nr. 94, 18 Juli 1873.

c. Ang. Ordningen af Retsbetjentembederne, Rskr. 4 April 1848, 15 Avg. 1854, L. 28 Maj 1870 § 2.

d. Ang. Frederiksbjergs Henlæggelse dertil fra Ning Herred ogsaa i civiljurisdiktionel Henseende, Bkg. Nr. 127, 9 Septbr.

1887, jfr. Kontorholdsl. Nr. 43, 29 Marts 1887 og Nr. 65, 15 April s. A. § 1.

10. Aars og Slet Herreder.

a. Svenstrup By henlægges fra Aars til Slet Herred, Resl. 12 Septbr. 1838.

b. Nogle Sogne fragaa Aars Herred, og Strandby og Farsø Sogne henlægges til Aars og Slet Herreder, Rskr. 14 Oktbr. 1844.

c. Se Birk 5 a.

Se Hornum Herred.

11. Aasum Herred, se Bjerger og Odense Herred.

12. Allinge. Der skal Byskriveren i Hasle og Herredsskriveren i Nordre Herred tage Ophold for at fungere som Politimester der og i Sandvig i Herredsfogedens Fraværelse, Resl. 2 April 1822 (det nævnte Embede skal inddrages ved Vakance).

13. Amager Birk dannes ved Forening af Taarnby Birk og St. Magleby Sogn, Resl. 29 April 1818, Rskr. 19 Decbr. 1821. Jfr. Bev. 16 Septbr. og Fr. 15 Oktbr. 1674 (i Reskriptsaml.), Ob. Br. 29 April 1699, Rskr. 7 Juli 1721, 11 April 1806. Se Kystpolitiet 2 b. Saltholm 1.

14. Andst, Slaugs og Jerlev Herreders samt en Del af Brusk Herreds Jurisdiktion skal fremtidig alene benævnes Andst, Slaugs og Jerlev Herreder, Bkg. Nr. 94, 18 Juni 1885, jfr. Bkg. Nr. 80, 27 Maj s. A.

Se Gjording og Malt Herreder, Jerlev Herred.

15. Antvorskov Birk.

a. Derfra henlægges en Del Gaarde og Sogne til Flakkebjerg Herreder, Adg. 7 Juli 1688, 4 Novbr. 1720 § 1.

b. Ang. Antvorskov Rytterdistrikts Birk, Adg. 4 Novbr. 1720 § 1.

c. Skat anses som et kongeligt Birk, Rskr. 18 Juni 1772.

d. Skal udgøre en særlig Jurisdiktion, hvis Retsbetjent bor i Slagelse, samt ang. forskellige Forandringer med Hensyn til dets Udstrækning, Resl. 18 Avg. 1852.

e. To Sogne fragaa, og den Civiljurisdiktion, som Birke-dommeren i Holsteinborg Birk har udøvet i Antvorskov Birk, bortfalder, Rskr. 29 Novbr. 1855 §§ 1, 3.

16. Arts og Skippinge Herreder.

a. Magelæg af noget Hartkorn imellem disse Herreder og Dragsholm Birk, Rskr. 24 Jan. 1806.

b. Sejersø underlægges samme, Rskr. 14 Febr. 1806. Jfr. Ob. Br. 28 Jan. 1688.

c. Se Kalundborg a.

d. Under Skippinge, Tudse og Ods Herreder henlægges »Svinninge Veile«, Bkg. Nr. 24, 21 Febr. 1878.

e. Under samme og under Kalundborg henlægges den inddæmmede Saltbæk Vig, Bkg. Nr. 118, 8 Septbr. 1882.

f. Dertil henlægges ogsaa Føllesløv Sogn fra Dragsholm Birk, Bkg. Nr. 68, 3 Maj 1889.

17. Assens. To Grundstykker af Assens Landsogn henlægges under sammes Jurisdiktion i Henseende til Justits- og Politivæsenet, Bkg. Nr. 93, 15 Juli 1874.

Se Baag Herred c.

18. Baag Herred.

a. Dertil lægges forskellige Sogne fra forrige Ravneberg Herred, Rskr. 27 Jan. 1804 § 3, 16 Marts s. A.

b. Dertil henlægges Strandby, Rskr. 10 Jan. 1817.

c. Udgør et Retsbetjentembede med Assens Købstad, Rskr. 18 Maj 1798, jfr. L. 1 Juli 1870 Tavle A Nr. 4, B Nr. 10, C Nr. 23.

By- og Herredsskriverembedet skal forenes med Byfoged- og Herredsfogedembedet, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3, 1 Juli 1870 § 3.

d. Se Muckadells m. fl. Birker b. Vedellsborg Birk.

19. Bjerger og Aasum Herreder.

a. Forandring i Aasum Herred, Rskr. 27 Jan. 1804 § 4.

b. Oprettes til et eget Herredsfogedembede, Rskr. 20 Septbr. 1816 § 6.

c. Ang. en Omordning af Retsbetjentembederne, L. 2 Febr. 1866.

d. Se Birk 5 bs.

Se Odense og Hindsholm Herreder.

20. Bjerre og Hatting Herreder deles i to Jurisdiktioner, Bkg. 5 Novbr. 1855. Se Birk 5 e.

21. Bjeverskov Herred, se Bregentved-Gisselfeldt Birk b.

22. Bogense, se Skovby Herred a.

23. Bregentved-Gisselfeldt Birk, under dette Navn oprettes Grevskabet Bregentveds og Gisselfeldt Klosters Birker til et samlet kongeligt Birk, Resl. 4 Marts 1857 § 1.

a. Ang. Udstrækningen af Gisselfeldt Birk jfr. Ob. Br. 8 Avg. 1664, Konf. 3 Juni 1690.

b. En Del af Bjeverskov Herred henlægges under Bregentved Birk, Bev. 16 Jan. 1750.

c. Derunder lægges Kongsted, Toksværd og Holmeolstrup

Sogne samt en Del af Nestelsø Sogn, hvorimod Frøslev Sogn afgives, Resl. 4 Marts 1857 § 2.

d. Ophævelse af de mellem Birkerne paa den ene Side og Stevns-Faksø, Tybjerg og Ringsted Herreder paa den anden Side bestaaende blandede Jurisdiktionsforhold. § 3 ibd. Jfr. med Hensyn til Forholdet til Ringsted Herred J. M. Skr. 21 Decbr. 1854 (ang. Eskildstrup Gods).

e. Ang. Forandring ved samme, Bkg. Nr. 70, 9 Maj 1885.

24. Brusk Herred, se Holmans Herred og Jerlev Herred samt Kolding.

25. Bølling og Nørre Herreder.

a. Disse Herreder forenes, Rskr. 26 April 1814.

b. En paatænkt Jurisdiktionsforandring, Rskr. 29 Novbr. 1822 § 4, stilles i Bero, Rskr. 6 Jan. 1832 § 4.

c. Dertil lægges Dele af Voergod, Nørre Vium og Borris Sogne, medens nogle Sogne fragaa, Rskr. 25 Jan. 1843.

d. Breining Sogn fraskilles, dog at Pantevæsenet indtil videre bestyres af Herredernes Retsbetjent, Bkg. Nr. 30, 21 Marts 1873, jfr. J. M. Cirk. Nr. 155, 19 Juni 1873.

e. Derunder lægges en i Ringkøbing Fjord dannet Ø »Hans Lønnes Pold«, Bkg. Nr. 53, 3 Maj 1873.

f. Herredsskriver og Herredsfogedembedet forenes, Rskr. 4 Septbr. 1829.

g. Se Birk 5 ay.

h. Forandring og nærmere Bestemmelser af Jurisdiktionsforholdene med Hensyn til forskellige Ejendomme i Bølling og Nørre Herreder og Øster og Vester Herreder, Bkg. Nr. 103, 18 Juli 1898.

Se Ulfborg-Hind Herreder og Hammerum Herred.

26. Børglum og Jerslef Herreder deles i to Jurisdiktioner under Navnene Børglum og Dronninglund Herreder, hvilket sidste Herred forenes til et Retsbetjentembede med Sæby, Rskr. 21 Septbr. 1825. Se Birk 5 k og by.

27. Christiansholms Birk, se Nysted Birk.

28. Dragsholm Birk.

a. Ang. dets Indrettelse, Ob. Br. 4 Juni 1684.

b. Nekselø henlægges derunder, Rskr. 14 Febr. 1806. Jfr. Ob. Br. 28 Jan. 1688.

c. Se Arts og Skippinge Herreder a. Nykøbing (Nr. 131).

d. Ang. Henlæggelse derunder og under Merløse-Tudse Herreder af det inddæmmede Areal af Lammefjorden, Bkg. Nr. 92, 25 Juli 1879.

29. Dronninglund Herred.

a. Se foran Børglum og Jerslef Herreder.

b. Retsbetjenten skal bo i Sæby og have en konstitueret Fuldmægtig boende i Voer Sogn, Resl. 1 Maj 1844, jfr. Resl. 28 Juli 1845.

c. Se Birk 5 bi.

Se Kjær Herred.

30. Ebeltoft, se Mols Herred.

31. Elbo Herred, se Holmans Herred.

32. Esbjerg, se Skads Herred f.

33. Faaborg. Embedet som Byskriver og Herredsskriver i Salling Herred er forenet med By- og Herredsfogedembedet, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

34. Fakse Herred, se Stevns Herred.

35. Fejø Birk. Birkedommeren skal forrette Skifterne der samt paa Femø, Askø og Vejrø, K. Prom. 30 Avg. 1794.

36. Fjends Herred, se Nørlyng Herred.

37. Fleskum Herred.

a. Med Undtagelse af 3 Sogne forenes Herredet til et Embede med Byfogedembedet i Aalborg, Rskr. 6 Novbr. 1844.

b. Dertil henlægges den tidligere af Herredsfogeden i Hornum Herred udøvede Jurisdiktion over nogle Sogne af Lindenberg Birk, Resl. 11 Jan. 1850.

c. Se Birk 5 av.

Se Aalborg Birk og Fleskum Herred samt Aalborg.

38. Framlev Herred, se Hasle Herred.

39. Fredericia, de samme tilhørende saakaldte Kobbeljorder henlægges under Byens Jurisdiktion, Resl. 14 Novbr. 1832.

40. Frederiksberg Birk.

a. Ang. Frederiksberg Sogns Oprettelse til en særskilt Jurisdiktion under dette Navn, L. Nr. 67, 15 April 1887, jfr. Bkg. Nr. 68, 11 April 1888.

b. Om Ansættelse af en Straffedommer, L. Nr. 51, 5 April 1888, jfr. Bkg. Nr. 69, 11 s. M.

Se København.

41. Frederiksborg Birk.

a. Frederiksborg Rytterdistrikts Birk oprettes, Adg. 7 Juli 1721 § 2 smh. med Bev. 23 Juni 1797 § 1.

b. Deri fragaar Edelgave og Vartov Gods, Rskr. 11 Septbr. 1744.

c. Derunder henlægges Slangerup, Rskr. 12 Maj 1809 § 6.

d. Ligeledes nogle Sogne fra Kbhvn.s Amts Rytterdistrikts Birk, Rskr. 25 Avg. 1819 g.

e. Derunder hører Skoven »Gandløse Orne«, K. Skr. 25 Maj 1820.

f. Frederiksborg Birk og Hillerød Købstad. Ang. sammes Adskillelse i to Jurisdiktioner, Retsskriverembedets Ophævelse m. m., L. Nr. 70, 29 Marts 1893, jfr. Bkg. Nr. 245, 31 Oktbr. s. A.

42. Frederikshavn, se Horns Herred (Nr. 85) b.

43. Frederikssund, under sammes Jurisdiktion og Politi henlægges Udesundby, Rskr. 1 Febr. 1833, jfr. K. Skr. 23 Juli s. A. Nu er en Del af denne Landsby indlemmet i Købstaden, L. 12 April 1867. Se Horns Herred (Nr. 84) c.

44. Frederiksværk Birk oprettes som særlig Jurisdiktion, Bev. 23 Juni 1797.

Ang. Grænserne mellem Frederiksværk og Kronborg Birker ved Tidshvile med Hensyn til Strandingsvæsenet, K. Prom. 30 Oktbr. 1802.

45. Frijsenborg-Faurskov Birk skal vedligeholdes som særlig Jurisdiktion, samt af hvilke Sogne den skal bestaa, Resl. 15 Oktbr. 1852. Jfr. K. Skr. 29 Novbr. 1817, Resl. 4 Avg. 1841.

Tilsynet med Skifte- og Overformynderivæsenet i samme underlægges i det hele Aarhus Amt, J. M. Skr. 12 Febr. 1851 (utrykt).

46. Fuglse Herred.

a. Nogle Sogne henlægges dertil fra Musse Herred, Rskr. 24 Maj 1805, 18 April 1827.

b. Søholt Birk samt Bremervold og Kærstrup Godser underlægges samme, Rskr. 22 Jan. 1810.

c. Forandring i Jurisdiktionens Grænser, Bkg. 9 Avg. 1856 § 3 a, c—e.

47. Galten, Støvring og Nørhald Herreder.

a. Forenes til en Jurisdiktion, Rskr. 13 Oktbr. 1819 §§ 5, 8. Jfr. Rskr. 4 Decbr. 1801 § 5, 5 Septbr. 1814 § 6.

b. Nogle Gaarde i Gassum Sogn samt Ilshøj By fragaar Støvring-Nørhald Herreder, Rskr. 20 Maj 1796.

c. Ballegaard underlægges samme, Resl. 15 Oktbr. 1852 § 3.

d. Herredsskriver- og Herredsfogedembedet forenes, Bkg. 2 Novbr. 1859.

e. Se Gerlev og Onsild Herreder b. Randers b. Birk 5 p.

48. Ginding Herred, se Hjerm-Ginding Herred.

49. Gislum og Rind Herreder.

a. Nogle Sogne henlægges til og to Sogne fragaa Gislum Herred, Rskr. 14 Oktbr. 1844.

b. En Del af Hørby og Valsgaards Sogne i Hellum-Hindsted Herreder høre, for saa vidt Justits- og Politivæsenet angaar, derunder, Resl. 16 Jan. 1861.

c. Herredsfogedembedet der er forenet med Byfogedembedet i Hobro, K. Prom. 16 Juli 1774, jfr. L. 1 Juli 1870 Tavle C Nr. 54.

d. Se Birk 5 a og au.

e. Ang. Henlæggelse af nogle Sogne fra Hellum-Hindsted Herreder dertil og af den civile Jurisdiktion over nogle andre Sogne, Bkg. Nr. 128, 9 Septbr. 1887.

50. Gjærn Herred, se Hjælmslev Herred.

51. Gjerlev og Onsild Herreder.

a. Ilshøi By henlægges til Gjerlev Herred, Rskr. 20 Maj 1796.

b. True By, Vester Torslev og Glinstrup Sogne skulle ved Lejlighed fraskilles Støvring-Nørhald Herreder og forenes med Onsild Herred, Rskr. 5 Septbr. 1814 § 7. Ved det under a nævnte Rskr. 1796 henlagdes True By fra Gjerlev Herred til Støvring-Nørhald Herreder.

c. Herredsfogedembedet skal forenes med Byfogedembedet i Mariager, K. Prom. 16 Juli 1774, jfr. L. 1 Juli 1870 Tavle D Nr. 24.

52. Gjørding og Malt Herreder.

a. Skulle sammenlægges, Rskr. 16 Decbr. 1684, Ob. Br. 13 Marts 1688 Nr. 13.

b. Adskilles fra Skads Herred, Rskr. 3 Oktbr. 1800, jfr. K. Prom. 21 Marts 1801. Jfr. Rskr. 11 Jan. 1737.

c. Houberg By henlægges dertil, Rskr. 17 Novbr. 1809 § 1.

d. Nogle Sogne og Civiljurisdiktionen over to Byer fragaar i samme, Bkg. 24 Maj 1859 §§ 2, 4.

e. Se Birk 5 af.

f. Henlæggelse dertil af Ejerlavet Risbøl m. m. fra Andst, Slaugst og Jerlev Herreder, Bkg. Nr. 132, 2 Decbr. 1896.

Se Ribe Herred.

53. Grenaa, se Nørre Herred (Nr. 146).

54. Gudme Herred, se Salling og Sunds Herred.

55. Baroniet Guldborglands Birk dannes ved Berritsgaards og Ourebygaards Birkers Sammenlægning, K. Prom. 21 Oktbr. 1786. Se nu Musse Herred c.

56. Hads og Ning Herreder deles i to særskilte Jurisdiktioner, Rskr. 27 Juli 1853. Se Voer og Nim Herreder d.

57. Hammershus Birk, se Hasle Købstad.

58. Hammerum Herred.

a. Dertil henlægges en Del af Bording og Vilberg Sogne, hvorimod Dele af Hodsager og Haderup Sogne fragaa, Rskr. 6 Jan. 1832 §§ 1, 2, 4, jfr. Rskr. 29 Novbr. 1822.

b. Dertil henlægges Timring Sogn, medens Dele af tre andre Sogne fragaa, Rskr. 25 Jan. 1843.

c. Dertil henlægges en Del af Vorgod Sogn fra Bølling og Nørre Herreder, Bkg. Nr. 130, 8 Avg. 1892, jfr. J. M. Cirk. Nr. 218, 22 Septbr. s. A.

59. Han Herrederne, se Birk 5 æ.

60. Grevskabet Hardenberg-Reventlovs østre Birk, se Musse Herred c.

61. Hasle Købstad. Embedet som Byskriver samt Herredsskriver i Nørreherred og Byskriver i Hammershus skal ved Vakance forenes med Embedet som By- og Herredsfoged samt Birkedommer i disse Jurisdiktioner, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3, 1 Juli 1870 § 3.

Byfogeden skal tillige være Herredsfoged i det Herred, hvori Købstaden ligger, Rskr. 30 Marts 1686.

Se Allinge.

62. Hasle, Vesterlisberg, Framlev og Sabro Herreder.

a. Samles under en Herredsfoged til et selvstændigt Embede, Rskr. 4 Decbr. 1801 § 3, 28 Decbr. 1813, jfr. Ob. Br. 26 Septbr. 1662.

b. Dertil lægges Borum Sogn, Terp og Skivholme Byer samt Terp Mølle, Resl. 15 Oktbr. 1852 § 3.

c. Se Aarhus a.

63. Hassing og Refs Herreder, se Hillerslev og Hundborg Herreder. Se fremdeles Birk 5 bm og bt.

64. Hatting Herred, se foran 20.

a. De nord for Bygholm Aa liggende Jorder høre derunder og ikke under Nim Herred, K. Skr. 14 Novbr. 1835.

b. Magelæg mellem det paa den ene Side og Boller og Møgelkjær Birker paa den anden, Rskr. 31 Jan. 1844. (Disse Birker ere nu ophævede og fordelt mellem Hatting og Bjerre Herreder, Rskr. 14 April 1852).

c. Se Horsens a.

65. Hellebæk Birk, se Kronborg Birker.

66. Helligum-Hindsted Herreder.

a. Tre Sogne fragaa, Rskr. 14 Oktbr. 1844.

b. Se Gislum og Rind Herreder b. Birk 5 a og bv.

c. Derunder henlægges de tidligere under Lindenberg Birk

hørende Sogne af Helligum Herred, L. Nr. 5, 18 Jan. 1878, jfr. Bkg. Nr. 39, 21 April 1879.

67. Helsingør.

a. Under sammes Jurisdiktion og Politi henlægges Marienlyst Slot, Kronborg m. m., Rskr. 20 Febr. 1835. Jfr. Rskr. 1 Febr. 1717, K. Skr. 15 Juni og 26 Oktbr. 1824, 18 Jan. 1832.

Ang. hvor vidt Beboerne af de nævnte Ejendomme skulle deltage i Byens Kommuneafgifter, K. Skr. 25 Avg. 1842.

b. Embedet som By- og Raadstueskriver skal ved Vakance forenes med Byfogedembedet, L. 1 Juli 1870 § 3.

c. Se Avktionsforvalter 1. Kystpolitiet 2 a.

68. Hids Herred, se Lysgaard Herred.

69. Hillerslev og Hundborg Herreder, dertil henlægges fra Hassing-Refs Herreder Snedsted Sogn og Civiljurisdiktionen over Sundby i Stagstrup Sogn, Rskr. 7 Jan. 1854. — Se Tisted.

Harring og Stagstrup Sogne henlægges dertil fra Hassing-Refs Herreder, Bkg. Nr. 106, 2 Oktbr. 1875, jfr. L. Nr. 47, 4 Maj s. A. § 4.

70. Hillerød, under sammes Jurisdiktion henlægges to Ejendomme af Købstadens Overdrev, Bkg. Nr. 23, 15 Marts 1873.

Se Frederiksborg Birk.

71. Hind Herred, se Ulfborg Herred.

72. Hindsted Herred, se Helligum Herred.

73. Hindsholm Herred oprettes, Rskr. 19 Maj 1854.

Dertil henlægges Drigstrup og Revninge Sogne fra Bjerge-Aasum Herreder, Bkg. Nr. 107, 11 Juni 1890.

74. Hirschholm Birk skal vedblive som særlig Jurisdiktion, Adg. 7 Juli 1721 § 3. Jfr. Ob. Br. 15 Juni 1686.

Derunder henlægges nogle Statsskove i Frederiksborg Amt, Resl. 15 Oktbr. 1854.

75. Hjelmslev og Gjær Herreder.

a. Oprettes til en særskilt Jurisdiktion, der forbindes med Byfoged og Byskriverembedet i Skanderborg, Rskr. 4 Decbr. 1801 § 4.

b. Aldrup Mølle hører under Hjelmslev Herred, K. Prom. 9 Juni 1810.

c. Med Hensyn til Gjær Herred, se Silkeborg Birk.

76. Hjær og Ginding Herreder.

a. Dertil lægges Dele af Hodsager, Haderup og Gjær Sogne, hvorimod Bording Sogn fraskilles Ginding Herred, Rskr. 6 Jan. 1832 §§ 1—3. Jfr. Rskr. 29 Novbr. 1822.

b. Dertil lægges Vind og Vinding Sogne, Rskr. 25 Jan. 1843.

c. Ligeledes Raasted Sogn, Bkg. Nr. 30, 21 Marts 1873, jfr. J. M. Cirk. Nr. 155, 19 Juni 1873.

d. Herredsfoged- og Skriverembedet samt Byfoged- og By-skriverembedet i Holstebro ere forenede til et Embede, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

e. Vem Sogn henlægges dertil fra Skodborg-Vandfuld Herreder, Bkg. Nr. 131, 5 Oktbr. 1874.

f. Ang. Overgang dertil af Bestyrelsen af Pantevæsenet for Raasted Sogns vedkommende fra Retsskriveren i Ulfborg-Hind Herreder, Bkg. Nr. 121, 16 Septbr. 1874.

g. Se Birk 5 be, bq og bz.

77. Hjørring, se Venneberg Herred.

78. Hobro, under sammes Politi- og Jurisdiktion sku le Hostruphusene høre i Markedstiden, Rskr. 17 Maj 1794.

79. Holbæk. Byskriverembedet forenes med Byfogedembedet, Rskr. 5 Juli 1805.

80. Holmans, Elbo og en Del af Brusk Herred.

a. Vejle Mølle og Vejle Stivelsefabrik skulle høre under Holmans Herred, Fabriken dog kun betingelsesvis, Rskr. 6 Oktbr. 1779.

b. Nogle Ejendomme i Fredsted By fraskilles samme, Rskr. 3 Septbr. 1858.

c. Eltang og Viuf Sogn fraskilles, dog at Pantevæsenets Bestyrelse i samme indtil videre forbliver derunder, Bkg. Nr. 129, 12 Avg. 1871, jfr. J. M. Cirk. Nr. 155, 19 Juni 1873.

d. Herredsskriver- og Herredsfogedembedet forenes, Resl. 26 Oktbr. 1853.

81. Baroniet Holsteenhus Birk adskilles fra Langensø Birk, Resl. 27 April 1819. Jfr. Rskr. 5 Jan. 1748. (Birket er nu forenet med Grevskabet Muckadells Birk, L. 1 Juli 1870 Tavle E Nr. 8).

82. Holstebro, se Hjerm-Ginding Herreder d.

83. Holsteinborg Birk.

a. Maa vedblive som en særegen Jurisdiktion, og Hyllested og Tinggællinge Sogne henlægges dertil, Rskr. 29 Novbr. 1855 § 1.

b. Ang. Ophævelse af de blandede Jurisdiktionsforhold mellem Birket, Antvorskov Birk, Øster- og Vesterflakkebjerg Herreder, § 3 ibd.

c. Dertil henlægges fra Øster Flakkebjerg Herred Civiljurisdiktionen over en Del af Marvede Sogn, Rskr. 30 April 1858.

d. En Del af Matr. Nr. 1 af Bindsløv henlægges dertil fra Øster-Flakkebjerg Herred, medens en Del af Matr. Nr. 3 samme

Steds henlægges til dette Herred fra Birket, Bkg. Nr. 257, 18 Decbr. 1885.

84. Horns Herred i Frederiksborg Amt.

a. Hørte oprindelig under Lejre Herred, Ob. Br. 5 Febr. 1695, men Rskr. 7 Juli 1812 bestemte, at den samme underlagte Del af Herredet skulde udskilles og hele Horns Herred underlægges Byfoged og Birkedommer v. Hadeln (kan ikke ses i hvilken Jurisdiktion).

b. Skellet mod Voldborg Herred forandres i Anledning af en Omdeling af Lindegaards Jorder, Rskr. 18 Jan. 1832.

c. Dannes ved en Forening af Jægerspris, Svanholm og Selsø Birker, og Embedet som Herredsfoged og -skriver i samme forenes med Byfoged- og Byskriverembedet i Frederikssund, Rskr. 4 Maj 1832, jfr. Resl. 25 April s. A. Jfr. Rskr. 14 Septbr. 1680.

d. Dets Omfang er væsentlig forandret ved L. Nr. 70, 29 Marts 1893 § 1, jfr. § 2.

e. Nogle Ejendomme i Jellinge By og Sogn henlægges fra Horns Herred til Lejre Herred, Bkg. Nr. 43, 3 April 1894.

85. Horns Herred i Hjørring Amt.

a. Omdannes til en særlig Jurisdiktion, Rskr. 15 Novbr. 1815 §§ 1, 3—5.

b. Forenes med Frederikshavn Købstad til et Retsbetjentembede, Rskr. 9 Septbr. 1818.

c. Se Birk 5 t.

86. Hornum Herred.

a. 3 Sogne af Fleskum Herred henlægges derunder, og Herredsfoged- og Skriverembedet forenes til et Retsbetjentembede med Byfoged- og Byskriverembedet i Nibe, Rskr. 6 Novbr. 1844. Jfr. Priv. 19 Decbr. 1727.

b. Nogle Sogne henlægges dertil fra Aars og Slet Herreder, Bkg. Nr. 79, 26 Maj 1885, jfr. Kontorholdsl. Nr. 41, 30 Marts s. A. § 6.

Se Aalborg, Aalborg Birk og Fleskum Herred. Birk a og av.

87. Horsens.

a. Under sammes Jurisdiktion henlægges Stjernholm Slotsgrund, Bkg. 5 Novbr. 1855 b.

b. Byskriverembedet forenes med Byfogedembedet, Resl. 7 Jan. 1809.

88. Hovlbjerg Herred fordeles mellem Lysgaard Herred samt Sønderlyng og Middelsom Herreder, Rskr. 5 Septbr. 1814 § 8. Rskr. af s. D. §§ 4, 5, jfr. K. Skr. 29 Novbr. 1817. — Se Birk 5 o.

89. Hundborg Herred, se Hillerslev Herred.

90. Hvetbo Herred.

a. Oprettes til en særskilt Jurisdiktion, og Øen Gjel henlægges derunder, Rskr. 14 Juli 1843 — jfr. Rskr. 24 Febr. 1844 —, Rskr. 6 Novbr. 1844 § 1.

b. Dertil henlægges en Del af Jetsmark Sogn fra Kjær Herred, Bkg. Nr. 103, 22 Juli 1880, jfr. Bkg. Nr. 144, 29 Oktbr. s. A.

c. Dertil henlægges en Del af Jetsmark Sogn fra Kjær Herred, Bkg. Nr. 185, 28 Septbr. 1885.

91. Hørsholm, se Hirschholm.

92. Jerlev, Andst og Slaugs Herreder samt en Del af Brusk Herred skulle udgøre et eget Herredsfoged- og Herredsskriverembede, Rskr. 5 Maj 1824, 3 Septbr. 1858. Jfr. K. Prom. 18 Jan. 1800.

Herredsskriver- og Herredsfogedembederne ere forenede, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

a. Forandringer i Andst og Jerlev Herreder, Rskr. 17 Novbr. 1809 § 1. Jfr. K. Prom. 10 Jan. 1807.

b. Randbølle Sogn hører, for saa vidt Justits- og Politivæsenet angaar, udelukkende under Jerlev Herred, K. Skr. 8 Decbr. 1827.

En Del af dette Sogn fraskilles, Rskr. 14 Juli 1843.

c. Østerbygaard i Vandrup Sogn henlægges til Andst Herred, Rskr. 25 Maj 1844.

d. Nogle Ejendomme i Fredsted By henlægges til Jerlev-Brusk Herreder, Rskr. 3 Septbr. 1858.

e. Ved Embedsledighed henlægges en Del af samme til Kolding Herred og til Kolding Købstads Jurisdiktion, L. 16 Febr. 1866 (S. 204) §§ 2, 4.

f. Ang. Jurisdiktionens Omfang m. v., L. Nr. 40, 17 Marts 1876, jfr. Bkg. Nr. 103, 29 Juli s. A.

Se Kolding d.

93. Jerslef Herred, se Dronninglund Herred.

94. Kallundborg.

a. Dertil henlagdes St. Jørgensbjerg fra Arts og Skippinge Herreder, for saa vidt Justits- og Politivæsenet angik, Rskr. 11 Maj 1804, K. Skr. 11 Maj 1815, men ifølge den foran under 4 nævnte Bkg. 18 Juli 1870 formenes dette bortfaldet.

b. Byskriverembedet forenes med Byfogedembedet, Rskr. 3 Marts 1824.

c. Se Arts og Skippinge Herreder.

95. Kerteminde Byting, dertil henlægges Verringe og Brolykke Gaarde og Godser, Bev. 20 Jan. 1764.

96. Knuthenborg Birk, se Mariho Birk.

97. Kolding.

a. Slotshavens Grund henlægges under Købstadens Jurisdiktion, Rskr. 5 Maj 1824.

En Del af Slotsgrunden indlemmes i enhver Henseende under samme, Rskr. 18 Novbr. 1846.

Slotsbjerget med Koldinghus henlægges derunder i Henseende til Retspleje og Politi, Rskr. 29 Decbr. 1857.

Nærmere Bestemmelse af Grænsen mellem Købstaden og Jerlev m. fl. Herreders Jurisdiktion, Rskr. 10 Marts 1862.

b. Dermed skal Kolding Landsogn forenes til en Jurisdiktion, L. 16 Febr. 1866 (S. 204) § 2, jfr. § 4.

c. Byskriverembedet forenes med Byfogedembedet, Rskr. 5 Maj 1824.

d. Kolding Landsogn, som er den Del af Brusk Herred, der hidtil har henhørt under Andst m. fl. Herreder, henlægges under Købstadens Jurisdiktion, Bkg. Nr. 80, 27 Maj 1885, jfr. Bkg. Nr. 94, 18 Juni s. A.

98. Kolding Herred.

a. Ang. Oprettelsen deraf, L. 16 Febr. 1866 (S. 204) § 2, jfr. § 4. Jfr. nedenfor Nørre-Tyrstrup Herred.

b. Ang. dets Oprettelse m. v., L. Nr. 40, 17 Marts 1876, jfr. Bkg. Nr. 103, 29 Juli s. A. og Nr. 29, 22 Marts 1878.

99. Korsør.

a. Under sammes Jurisdiktion henlægges Sprogø fra Vinding Herred, Rskr. 27 Marts 1822.

b. Ligeledes Taarnborg Sogn, Rskr. 29 Jan. 1845, 15 Decbr. 1847, og Civiljurisdiktionen over Taarnborg Rytterkobbøl, Resl. 18 Avg. 1852 § 4.

c. Vemmeløv og Hemmeshøj Sogne forenes dermed til en Jurisdiktion, Resl. 18 Avg. 1852 § 1 c.

100 og 101. Kronborg vestre Birk og Kronborg østre Birk oprettes ved Deling af Kronborg Distrikts Birk, Pl. 16 Juni 1848, jfr. Resl. 31 Oktbr. og Pl. 30 Decbr. s. A.

Med Hensyn til det ældre samlede Birk mærkes:

a. Holbo Herred og Kronborg Birk sammenlægges, Rskr. 15 Juni 1686.

b. Ang. hvilke Sogne der skulle høre under Kronborg Rytterdistrikts Birk, Adg. 7 Juli 1721 § 3 smh. med Adg. 8 Febr. 1732 og Bev. 23 Juni 1797 § 1.

c. Avktionsdirektørtjenesten i Kronborg og Hellebæk Birker forenes atter med Birkedommerembedet, og at Birkedommeren maa vedblive at være Birkeskriver, Rskr. 20 Febr. 1835. Jfr. Bestal. 1 Febr. 1812.

d. Se Frederiksværk Birk.

ad 101. Det østre Birk (hvormed Hellebæk Birk nu er forenet, L. 1 Juli 1870 Tavle B Nr. 6):

a. Nogle Statsskove i Frederiksborg Amt henlægges derunder, Resl. 15 Oktbr. 1854.

b. To Ejendomme af Hillerød Købstads Overdrev fraskilles, Bkg. Nr. 23, 15 Marts 1873.

102. Kær (Kjær) Herred.

a. Oprettes til en særskilt Jurisdiktion, hvorunder Nørresundby og Øen Egholm lægges, Rskr. 14 Juli 1843 — jfr. Rskr. 24 Febr. 1844 —, Rskr. 6 Novbr. 1844 § 1.

b. Dertil henlægges en Del af Horsens Sogn fra Dronninglund Herred, Bkg. Nr. 103, 22 Juli 1880, jfr. Bkg. Nr. 155, 1 Decbr. s. A. Se Hvetbo Herred.

103. København.

a. Christianshavn underlægges dens Byting, Fr. og Rskr. 15 Oktbr. 1674, Ob. Br. 31 Jan. 1685.

b. Vesterbro skal fremdeles høre under dens Jurisdiktion, men i øvrigt underlægges Frederiksberg, Rskr. 1 Marts 1737.

c. Vibenshus henlægges under Staden, Rskr. 25 Novbr. 1773. Jfr. Rskr. 26 Febr. 1707.

d. Gaarden »Gamle Kattunfabrik« ved Gl. Kongevej underlægges dens Jurisdiktion, Rskr. 14 Febr. 1812.

e. Ligeledes Ladegaarden, for saa vidt Justitsvæsenet angaar, Resl. 13 Novbr. 1844.

f. Ligeledes Dronningens store og lille Enghave, for saa vidt Justits- og Politivæsenet angaar, Pl. 14 April 1848.

g. Nogle Arealer af Dronningens Enghave og Ejendomme ved Gl. Kongevej indlemmes derunder, Resl. 9 Febr. 1867 (D. T. S. 209) og Pl. 24 April 1868, jfr. D. T. f. 1867 S. 1226. Se Resl. Nr. 145, 1 Avg. 1876.

h. Se Fællede 2.

i. Dronningens Enghave i sin Helhed og nogle paa Gl. Kongevejs søndre Side ved St. Jørgens Sø beliggende Arealer indlemmes under Stadens Jurisdiktion, Bkg. Nr. 137, 1 Septbr. 1881.

k. Københavns Jurisdiktion, under samme henlægges:

Matr. Nr. 126 og 127 ved Gl. Kongevejs søndre Side fra Frederiksberg Birk, Bkg. Nr. 10, 6 Febr. 1889.

Middelgrundsfortet, Bkg. Nr. 27, 11 Marts 1892.

104 og 105. Københavns Amts nordre Birk og Københavns Amts søndre Birk oprettes ved en Deling af Københavns Amts Rytterdistrikts Birk, Rskr. 25 Avg. 1819.

Med Hensyn til sidstnævnte Birk mærkes:

a. Københavns Birk oprettes af Sokkelund, Smørum og Ølstykke Herreder, Ob. Br. og Rskr. 3 Marts 1683.

b. Skal føre Navn af Københavns Amts Rytterdistrikts Birk, og Frederiksberg Sogn henlægges derunder fra Taarnby Birk, Adg. 7 Juli 1721 § 1.

c. Derunder henlægges Søllerød Sogns Bøndergods, Adg. 8 Febr. 1732.

d. Ligeledes Edelgave og Vartov Birk, Rskr. 11 Septbr. 1744.

e. Birkeskriverembedet forenes med Birkedommerembedet, Rskr. 25 Avg. 1819.

f. Se Frederiksberg Birk d. København. Birk 5 c.

ad 105. Søndre Birk:

a. Dertil henlægges en Del af Thorslunde Sogn fra Thune Herred samt Gaardsplads og Have ved Hedehuskroen i Flyng Sogn fra Lejre Herred, Rskr. 2 Oktbr. 1851.

b. Ang. sammes Oprettelse af det tidligere søndre Birk, Frederiksberg Sogn undtaget, og af nogle Sogne af nordre Birk, L. Nr. 67, 15 April 1887, jfr. Bkg. Nr. 68, 11 April 1888.

106. Køge, se Birk 5 v.

107. Langelands Herreder.

a. Nørre og Sønder Herred oprettes, Rskr. 20 Novbr. 1795, jfr. K. Skr. 5 April 1834.

De udgøre nu i Forening med det nedlagte Langelands Birk en Jurisdiktion, Resl. 23 Oktbr. 1852.

b. Embedet som Herredsskriver samt Byskriver i Rudkøbing forenes med Herreds- og Byfogedembedet, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

c. Se Sunds og Gudme Herreder. Birk 5 bh.

108. Baroniet Lens Birk.

a. Dertil henlægges fra Svendborg Byfogedembede Politijurisdiktionen i Baroniets Skove, Rskr. 22 Juli 1859. Jfr. Rskr. 1 Juli 1796.

b. Embedet som Birkedommer og -skriver er forenet med

Herredsfoged- og Skriverembedet i Sunds-Gudme Herreder, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

c. Jfr. ang. dette Birk Rskr. 16 Maj 1815.

Se Sunds og Gudme Herreder.

109. Lejre Herred oprettes af Sømme, Voldborg og Horns Herreder, Ob. Br. 5 Febr. 1695. Nu er Horns Herred fraskilt, se foran 84; ltr. b ibd. angaar Grænsen for Voldborg Herred.

a. Derunder, og ikke under Roskilde, høre Enge og Flenge Marker, K. Prom. 24 Decbr. 1790.

b. Politijurisdiktionen over Svogerslev, Herslev og Seerløse tilkommer Herredsfogeden, K. Prom. 14 Oktbr. 1809.

c. Forandring deri, Rskr. 7 Juli 1812.

d. Frue Sogn fraskilles det, Rskr. 7 Juni 1825.

e. Se foran Kbhvn.s Amts søndre Birk (ad 105). Birk 5 c og at.

f. Dertil henlægges Sæby, Gershøj og Hyllinge Sogne fra Horns Herred, L. Nr. 70, 29 Marts 1893 § 1, jfr. § 2.

g. Dertil henlægges ogsaa nogle Ejendomme i Jellinge By og Sogn fra Horns Herred, Bkg. Nr. 43, 3 April 1894.

110. Lindenborg Birk, se Fleskum Herred.

a. Birket er forenet med Hellum-Hindsted Herreder, L. 1 Juli 1870 Tavle C Nr. 37.

b. Ang. dets Ophævelse, L. Nr. 5, 18 Jan. 1878, jfr. Bkg. Nr. 39, 21 April 1879.

111. Lollands Nørre Herred. Dertil henlægges Matr. Nr. 2 af Krukholm fra Nakskov Købstads Jurisdiktion, Bkg. Nr. 75, 24 Maj 1889.

112. Lunde og Skam Herreder.

a. Vikkelsø i Stige Fjord hører under Lunde Herred, K. Skr. 20 Avg. 1816.

b. 5 Sogne lægges dertil og 2 Sogne fraskilles, Rskr. 14 Juli 1843 §§ 1, 2.

c. Retsbetjenten skal bo i Odense, § 3 ibd.

d. Se Roepstorffs Birk. Skovby Herred a. Birk 5 l, z og as.

Se Odense Herred.

113. Lysgaard og Hids Herreder. — Se foran Hovlbjerg Herred.

a. Den saakaldte »Kongens Bro« hører derunder, K. Skr. 14 Maj 1833.

b. Nøddelund henlægges derunder, Resl. 15 Oktbr. 1852 § 3.

c. Nogle Ejendomme maa forblive derunder, Resl. 7 Septbr. 1853.

d. Paatænkte Forandringer i samme, Rskr. 29 Novbr. 1822, stilles i Bero, Rskr. 6 Jan. 1832 § 1.

e. Herredsskriver- og Herredsfogedembedet forenes, Rskr. 30 Maj 1806.

114. Løve Herred skal adskilles fra Byfogedembedet i Slagelse og udgøre et særligt Retsbetjentembede, Rskr. 24 Maj og 28 Juni 1805.

Dertil henlægges Havrebjerg Sogn fra Sorø Birk, Bkg. Nr. 8, 17 Jan. 1883.

Se Birk 5 ap.

115. Malt Herred, se Gjørding Herred.

116. Mariager, se Gjerlev og Onsild Herreder c.

117. Maribo, derunder henlægges en Mølle i Henseende til Justits- og Politivæsenet, Rskr. 30 Oktbr. 1835.

118. Maribo Birk, saaledes skal Knuthenborg Birk fremtidig benævnes, Bkg. 9 Avg. 1856 § 4.

Forandring i Jurisdiktionens Omraade, §§ 3 a, c, d og f ibd., jfr. Bkg. Nr. 87, 6 Avg. 1875.

Se Musse Herred d.

119. Merløse-Tudse Herreder.

a. Derunder hører Hovedgaarden Benzonslund, J. M. Skr. 29 Decbr. 1859.

b. Nogle Gaarde fraskilles, Bev. 1 Febr. 1732.

c. Se Sorø Birk a. Birk 5 c og q.

Se Arts og Skippinge Herreder, Dragsholm Birk.

120. Middelfart, se Vends Herred.

121. Middelsom Herred, se Sønderlyng Herred.

122. Mols og (en Del af) Sønderherred. En Del af Sønderherred fraskilles, og den øvrige Del af Jurisdiktionen forenes til et Retsbetjentembede med Ebeltoft, Rskr. 11 Maj 1853 §§ 1, 2.

Se Birk 5 ag. Rougsø m. fl. Herreder.

123. Grevskaftet Muckadells m. fl. Birker.

a. Den af Herredsfogeden i Salling Herred udøvede Civiljurisdiktion med Hensyn til 8 Sogne saa vel som den forhen til ham henlagte Bestyrelse af Skifte-, Overformynderi- og Lægds-væsenet i samme gaar over dertil, Bkg. 17 Juni 1868 § 1.

b. Derfra overgaar Civiljurisdiktionen over en Del spredte Ejendomme til Salling, Sunds-Gudme, Odense og Baag Herreder, § 2 ibd.

c. Med Muckadells Birk ere Baronierne Holstenshus's og Brahetrolleborgs Birker forenede, L. 1 Juli 1870 Tavle E Nr. 8.

124. Musse Herred.

a. Forenes til et Retsbetjentembede med Sakskøbing, Rskr. 18 April 1827.

b. Forandringer i Jurisdiktionens Omraade, Bkg. 9 Avg. 1856 § 3 c, e og f. Se Fugelse Herred a.

c. Embedet som Birkedommer og Skriver i Baroniet Guldborglands Birk og Grevskabet Hardenberg-Reventlovs østre Birk er forenet med Embedet som By- og Herredsfoged samt By- og Herredsskriver i Sakskøbing og Musse Herred, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

d. Ang. Ophævelse af det blandede Jurisdiktionsforhold mellem samme og Maribo Birk med Hensyn til nogle Ejendomme i Hunseby Sogn, saaledes at disse Ejendomme i det hele underlægges nævnte Birk, Bkg. Nr. 87, 6 Avg. 1875.

e. Ang. Henlæggelse af Jernbanebroen over Guldborg med tilhørende Dæmninger dels derunder, dels under Nykøbing Købstads Jurisdiktion, J. M. Skr. Nr. 258, 23 Novbr. 1875.

125. Møens Herred.

a. Farø, Færø, Langø og Nyord skulle svare under sammes Herredsting, Rskr. 29 April 1729.

Politijurisdiktionen over Langø, Færø og Lillø henlægges dertil fra Vordingborg nordre Birk, Resl. 3 Marts 1860 § 5.

b. Bogø fraskilles, § 1 ibd. Jfr. Ob. Br. 25 Decbr. 1694.

c. Se Stege.

126. Nakskov skal udgøre et særligt Retsbetjentembede, Bkg. 9 Avg. 1856 § 1.

Se Lollands Nørre Herred, og Lollands Sønder Herred.

127. Neksø.

a. Byfogeden skal være Herredsfoged i det Herred, Købstaden ligger i, samt administrere Retten i Aakirkeby, Rskr. 30 Marts 1686.

b. Embedet som Byskriver i disse Byer og Herredsskriver i Sønderherred er forenet med By- og Herredsfogedembedet, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

c. Da Retsbetjenten skal have Bolig i Neksø, er han berettiget til her at afholde Skiftesamling i et Bo under Aakirkebys Jurisdiktion, J. M. Skr. Nr. 204, 16 Decbr. 1881.

128. Nibe, se Hornum Herred.

129. Nim Herred, se Voer Herred.

130. Ning Herred, se foran Hads Herred. Aarhus b. Birk 5 bu.

132. Nyborg.

a. Byskriverembedet forenes med Byfogedembedet, Rskr. 20 Septbr. 1816 § 7.

b. »Nyborg Dæmning« henlægges under sammes Jurisdiktion, Resl. 20 (i J. M. Skr. 26) April 1866.

133. Nykøbing p. Falster, under sammes Jurisdiktion henlægges nogle tilgrænsende Strækninger fra Falsterlands Birk, Rskr. 30 Maj 1823, jfr. K. Skr. 15 Jan. 1825. Se Nykøbing Herred. Se Musse Herred e.

134. Nykøbing p. Mors, se Nørre Herred (Nr. 145).

Byskriver- og Byfogedembedet forenes, Resl. 21 Avg. 1824.

135. Nykøbing i Odsherred, under sammes Jurisdiktion henlægges de saakaldte Thorsjorder fra Dragsholm Birk, Bkg. Nr. 31, 21 Marts 1873.

136. Nykøbing Herred (paa Falster), ang. dets Oprettelse og Forening til et Retsbetjentembede med Nykøbing, Bkg. 29 Novbr. 1858.

137. Nysted. Nogle af Købstadens Jorder skulle anses som hørende under dens Jurisdiktion, Bkg. Nr. 161, 23 Decbr. 1873.

138. Nysted Birk.

a. Saaledes skal Christiansholm Birk fremtidig benævnes, Bkg. 9 Avg. 1856 § 4. Jfr. J. M. Skr. 5 Decbr. 1861.

b. Forandring i Jurisdiktionens Omraade, § 3 d—f ibd.

c. 2 Godser fraskilles, Rskr. 22 Jan. 1810.

d. Se Nørre Herred (Nr. 142) a.

139. Næstved.

a. Under sammes Jurisdiktion skal en Del af Karrebæksminde høre, Rskr. 31 Oktbr. 1788.

b. Ligeledes Longshauge uden dog at anses som Købstadsjord eller i andre Retninger at forenes med Købstaden, Rskr. 24 Juli 1807.

c. Se Ringsted Herred.

d. Ang. Henlæggelse under sammes Jurisdiktion af nogle hidtil under Tybjerg Herred hørende Ejendomme af Markjorderne, Bkg. Nr. 129, 9 Septbr. 1887.

140. Nørhald Herred, se Galten Herred.

141. Nørlyng og Fjends Herreder.

a. Skulle udgøre et særligt Herredsfogedembede, Rskr. 5 Septbr. 1814 § 2.

b. Asmild Sogn fraskilles, ibd.

c. Herredsskriver- og Herredsfogedembederne forenes, Rskr. 19 Juni 1754.

142. Nørre Herred, Lollands.

a. Raagø antages at høre derunder og ikke under Christiansholms Birk, K. Skr. 17 Jan. 1837.

b. Forandringer i Jurisdiktionens Omraade, Bkg. 9 Avg. 1856 § 3.

c. Herredsskriver- og Herredsfogedembederne forenes, Resl. 16 Juli 1856.

d. Se Birk 5 g og bx.

143. Nørre Herred i Ringkøbing Amt, se Bølling og Nørre Herreder.

Se ogsaa Ulfborg-Hind Herreder.

144. Nørre Herred, Bornholms, se Hasle, jfr. Allinge.

145. Nørre og Sønder Herreder paa Mors. Herredsfoged- og Skriverembedet forenes til et Retsbetjentembede med Nykøbing, Rskr. 21 Avg. 1824.

146. Nørre og en Del af Sønder Herred i Randers Amt. En Del af Sønder Herred forenes med Nørre Herred, og den samlede Jurisdiktion skal udgøre et Retsbetjentembede med Grenaa, Rskr. 11 Maj 1853. Se Birk 5 am og bb.

147. Nørre Tyrstrup Herred bestaar af den Del af dette Herred, som ved Slesvigs Afstaaelse kom under Kongeriget, og som ifølge L. 16 Febr. 1866 (S. 204) §§ 2, 4 bliver en Del af Kolding Herred, naar dette bliver oprettet ved indtrædende Embedsaledighed i Jerlev m. fl. Herreder. Se nu L. Nr. 40, 17 Marts 1876, jfr. Bkg. Nr. 103, 29 Juli s. A.

Dertil henlægges Sognene Eltang og Viuf, Bkg. Nr. 129, 12 Avg. 1871, jfr. J. M. Cirk. Nr. 155, 19 Juni s. A.

148. Nørvang og Tørrild Herreder.

a. Grundetkær fraskilles, men Kongens Eng skal forblive under Herrederne, K. Prom. 10 Jan. 1807.

b. Højen og Jerløf Sogne samt Petersholm henlægges dertil, Rskr. 17 Novbr. 1809 § 1. Jfr. K. Prom. 10 Jan. 1807.

c. Ligeledes en Del af Randbøl Sogn til Tørrild Herred, Rskr. 14 Juli 1843.

d. Herredsskriverembedet skal vedblive at være et særskilt Embede, Resl. 15 Oktbr. 1852, jfr. ogsaa nu L. 1 Juli 1870 Tavle D Nr. 28.

e. Se Thyrsting og Vrads Herreder e. Vejle b.

149. Odense.

a. Besselykken med Hommelhus hører under sammes Jurisdiktion, Rskr. 16 Jan. 1733.

b. En Del omliggende Ejendomme skulle i Politisager høre under sammes Jurisdiktion, Rskr. 18 Decbr. 1789 § 22.

c. Nærmere Bestemmelse af Grænsen for dens Jurisdiktion, Rskr. 27 Jan. 1804 § 5.

d. Ang. en Omordning af Retsbetjentembederne, L. 2 Febr. 1866. Se Avktionsforvalter 1.

e. Ang. Henlæggelse under sammes Jurisdiktion fra Odense Herred af nogle Arealer af Vor Frue, St. Hans og St. Knuds Sogne, Bkg. Nr. 100, 19 Septbr. 1878, samt af nogle Ejendomme under Hunderup By af sidstnævnte Sogn, Bkg. Nr. 33, 18 Marts 1882, jfr. Bkg. Nr. 110, 8 Avg. s. A. Jfr. Bkg. Nr. 145, 12 Decbr. s. A. Jfr. Købstæderne A 6 aa.

f. Se Odense Herred.

150. Odense Herred.

a. Dette Herred, hvormed Vissenberg Sogn og Aasum By forenes, skal danne en særskilt Jurisdiktion, Rskr. 27 Jan. 1804 §§ 2, 4 i Slutn., 7. Jfr. Ob. Br. 1 Decbr. 1685.

b. Nogle Sogne fraskilles, Rskr. 14 Juli 1843 § 2.

c. Se Muckadells m. fl. Birker b. Avktion 2 b (Odense Kanal). Birk 5 l.

d. Ang. Grænsen mellem samme, Lunde-Skam og Bjerge-Aasum Herreder, for saa vidt angaar Baagø Strand og nogle tilstødende Holme, Bkg. Nr. 88, 27 Avg. 1877.

e. Dertil henlægges fra Odense Købstads Jurisdiktion Matr. Nr. 45 af Skibhusene, og Matr. Nr. 46 a—c blive at anse som henhørende under Herredets Jurisdiktion, Bkg. Nr. 102, 26 Juli 1889.

Se Odense.

151. Ods Herred, se Arts-Skipperinge Herreder.

152. Onsild Herred, se Gjerlev Herred.

153. Præstø. Under sammes Jurisdiktion henlægges fra Vordingborg nordre Birk Dele af Købstadens Landdistrikt, medens et Matrikulsnummer af dennes Markjorder henlægges under Birket, Bkg. Nr. 39, 20 April 1875.

Se Vordingborg nordre Birk.

154. Ramsø og Thune Herreder.

a. Dertil henlægges Frue Sogn, Rskr. 7 Juni 1825.

b. Ang. Ophævelse af blandede Jurisdiktionsforhold mellem Herredet og omliggende Jurisdiktioner, Resl. 28 Marts 1855.

c. Herredsskriver- og Herredsfogedembedet forenes, Rskr. 30 Marts 1813.

d. Se Khbvn.s Amts søndre Birk (ad 105). Birk 5 c.

155. Randers.

a. Under dens Jurisdiktion henlægges Slotsgrunden, Rskr. 5 Septbr. 1814 § 3, jfr. K. Prom. 23 Novbr. 1793.

b. Derunder henlægges Hvidemølle fra Støvring Herred, for saa vidt Justits- og Politivæsenet angaar, Rskr. 20 Juli 1855.

c. Ang. en Omordning af Retsbetjentembederne, Bkg. 2 Novbr. 1859. Jfr. Resl. 6 Maj 1850.

156. Ravnholt Birk, Embedet som Birkedommer og -skriver er forenet med Embedet som Herredsfoged og -skriver i Vinding Herred, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

157. Refs Herred, se Hassing Herred. Hillerslev-Hundborg Herreder.

158. Ribe.

a. Ang. en Forandring af Jurisdiktionen paa Grund af et Magelæg, Resl. 4 Marts 1857.

b. Se Ribe Herred b og c.

c. Politimesterembedet forenes med Byfoged- og Borgmesterembedet, Rskr. 7 Juli 1812. Jfr. Rskr. 27 April 1810.

159. Ribe Herred, saaledes skal Riberhus Birk benævnes, Bkg. 24 Maj 1859 § 3.

Forskellige hidtil slesvigske Distrikter underlægges Ribe Herred, L. 16 Febr. 1866 (S. 204) § 3.

Om Riberhus Birk mærkes fremdeles:

a. Ang. dets Oprettelse, Rskr. 22 April og Adg. 15 Juli 1735, jfr. Rskr. 12 Avg. s. A.

b. Dertil henlægges Byerne Tange og Tveed fra Ribe Byting, Adg. 15 Juli 1735.

c. Birket og Ribe Købstad adskilles som to særskilte Jurisdiktioner, Bkg. 24 Maj 1859 § 1. Jfr. Rskr. 15 Febr. 1805, 27 April 1810.

d. Darum, Hunderup, Jernved og en Del af Vilslev Sogn henlægges dertil, Bkg. 24 Maj 1859 § 2.

e. Se Birk 5 ax.

f. Henlæggelse dertil fra Gørding-Malt Herreder af Bramminge Sogn, Bkg. Nr. 117, 5 Septbr. 1898.

g. Ligeledes fra Skads Herred af en Del af Sneum Sogn, ibd.

160. Riberhus Birk, se Ribe Herred.

161. Rinds Herred, se Gislum Herred.

162. Ringkøbing, se Ulvborg-Hind Herreder f.

163. Ringsted, se Ringsted Herred.

164. Ringsted Herred og det dermed tidligere forenede

Tybjerg Herred adskilles og forenes til et Retsbetjentembede henholdsvis med Ringsted og Næstved, Rskr. 15 Maj 1801.

Under Ringsted og Tybjerg Herreder henlægges Næsbyholm og Bavelse Gods, Bev. 10 Maj 1720.

Se Bregentved-Gisselfeld Birk d.

165. Grevskabet Roepstorffs Birk skal forenes med Lunde-Skam Herreder, Rskr. 14 Juli 1843 § 2. Se Skovby Herred.

166. Roskilde.

a. Hedehuskroen, hvis Bygninger til Dels ere beliggende paa Byens Grund, skal i Henseende til Skifteforvaltningen anses som hørende til Kbhvn.s Amt, ikke til Byen, K. Prom. 14 Novbr. 1795.

b. Embedet som By- og Raadstueskriver skal ved Vakance forenes med Byfogedembedet, L. 1 Juli 1870 § 1. Jfr. Rskr. 3 Maj 1826.

c. Se Leire Herred a.

167. Rougsø, Sønderhald og Østerlisbjerg Herreder.

a. Forenes til en Jurisdiktion, Rskr. 13 Oktbr. 1819 §§ 6, 9. Jfr. Ob. Br. 8 Avg. 1685. Se Birk 5 ad.

b. Ang. Grænsen mellem samme og Mols og en Del af Sønder Herreds Jurisdiktion, for saa vidt angaar den tørlagte Kolindsund Sø, Bkg. Nr. 115, 30 Oktbr. 1877.

c. Ang. Grænsen mellem samme, Nørre og en Del af Sønder Herreds samt Mols og en Del af Sønder Herreds Jurisdiktioner, for saa vidt angaar de til Kolindsund stødende Sogne, Bkg. Nr. 88, 15 Septbr. 1884, Nr. 46, 31 Marts 1887.

168. Rudkøbing, se Langelands Herreder.

169. Rønne. Byskriver- og Byfogedembederne forenes, Resl. 21 Jan. 1857.

170. Sabro Herred, se Hasle Herred.

171. Salling Herred.

a. Strandby fraskilles samme, Rskr. 10 Jan. 1817. Jfr. K. Prom. 26 Maj 1810.

b. Se Faaborg. Muckadells m. fl. Birker. Birk 5 b.

c. Dertil henlægges fra Sunds-Gudme Herreder et Matrikelnummer af Boltinggaard Hovedgaards Jorder i Ringe Sogn, Bkg. Nr. 112, 29 Oktbr. 1879.

172. Sallinglands Herreder, se Skive.

173. Samsø Birk. Derunder høre Samsø og Thunø, Rskr. 8 Avg. 1828, jfr. Rskr. 24 Avg. 1831. Jfr. Rskr. 5 Jan. 1813 (om Ansættelse af en Politimester paa Thunø).

174. Sakskøbing, se Musse Herred.

175. Silkeborg Birk oprettes af Dele af Gjern Herred og Thyrsting-Vrads Herreder, Bkg. 18 Jan. 1854, jfr. J. M. Skr. 19 s. M.

Med Hensyn til den dertil overgaaede Del af Gjern Herred mærkes K. Prom. 26 Novbr. 1796, Resl. 15 Oktbr. 1852 § 3.

176. Skads Herred.

a. Civiljurisdiktionen over Tømmerby og Terpager henlægges dertil, Bkg. 24 Maj 1859 § 4.

b. Civiljurisdiktionen — derunder ogsaa Ret til Afholdelse af Avktioner — over Gellerup By hører derunder, medens Politijurisdiktionen tilkommer Herredsfogeden i Øster og Vester Herreder, K. Skr. 8 Maj 1830.

c. Se Gjording og Malt Herreder b.

d. Matr. Nr. 12 af Skovende By maa anses som hørende derunder, Bkg. Nr. 132, 12 Juli 1883.

e. Ang. sammes Omfang m. m., L. Nr. 35, 11 Marts 1892, jfr. Bkg. Nr. 3, 11 Jan. 1893. Jfr. ogsaa Kontorholdsl. Nr. 71, 12 April 1892 § 1 og J. M. Cirk. Nr. 24, 17 Marts 1893.

f. Ang. Esbjergs Ophøjelse til Købstad, L. Nr. 36, 19 Marts 1898. Se Ribe Herred.

177. Skagen. Byskriver- og Byfogedembederne forenes, Rskr. 13 Oktbr. 1774 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

178. Skam Herred, se Lunde Herred, Odense Herred.

179. Skippinge Herred, se Arts-Skipplinge Herred.

180. Skanderborg Købstad, ang. Beskikkelse af en Byfoged og Byskriver der, Rskr. 20 Juni 1760. Se Hjelslev og Gjern Herreder.

181. Skive. Embedet som Byskriver og som Herredsskriver i Sallinglands Herreder skal forenes med By- og Herredsfogedembedet, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3, 1 Juli 1870 § 3.

182. Skodborg og Vandfuld Herreder forenes, Ob. Br. 7 Oktbr. 1684.

a. Dertil henlægges Rammegaard og Gods, Rskr. 10 Septbr. 1772.

b. En Del af Gjording Sogn fraskilles, Rskr. 6 Jan. 1832 § 3. Jfr. Rskr. 29 Novbr. 1822.

c. Se Birk 5 y.

d. Se Hjerm og Ginding Herreder e.

e. Dertil henlægges fra Ulfborg-Hind Herreder en Del af Landtungen mellem Nisum Fjord og Vesterhavet, Bkg. Nr. 179, 12 Decbr. 1891.

183. Skovby Herred.

a. Der midlertidig var forenet til et Embede med Lunde-Skam Herreder, adskilles fra disse og forenes med Byfogedembedet i Bogense, Rskr. 27 Jan. 1804 §§ 1 og 7, 14 Juli 1843. Jfr. Ob. Br. 1 Decbr. 1685.

b. Tre Sogne skilles derfra, og Klinte og Grundløse Sogne henlægges dertil, Rskr. 27 Jan. 1804 §§ 1, 2, 14 Juli 1843 § 1.

c. Se Birk 5 l og z.

d. Ang. Ophævelse af det blandede Jurisdiktionsforhold mellem samme og Roepstorff Birk i Henseende til Æbelø og Øens fuldstændige Henlæggelse under Herredet, Bkg. Nr. 88, 27 Avg. 1877.

184. Slagelse. Ang. en Omordning af Retsembederne, hvorved Byfoged- og Byskriverembederne forenes, Rskr. 24 Maj 1805. Se Løve Herred.

185. Slaugs Herred, se Andst, Jerlev m. fl. Herreder.

186. Slet Herred, se Aars og Hornum Herreder.

187. Sorø, derunder indlemmes som integrerende Dele det saakaldte Priorsvænge, Rskr. 21 Juni 1856, og en Ejendom af Lille Ladegaards Jorder, Resl. 6 Jan. 1857. Se Akademi III 11, Sorø Birk c.

188. Sorø Birk.

a. Den af Herredsfogeden i Merløse Herred hidtil udøvede Civiljurisdiktion over Stenmagle og Munkebjergby henlægges derunder, Rskr. 30 Maj 1828.

b. De blandede Jurisdiktionsforhold mellem Sorø og Antvorskov Birker hæves, Resl. 18 Avg. 1852 § 4.

c. Akademiets Grund skal anses hørende derunder, ikke under Købstadens Jurisdiktion, Bkg. Nr. 23, 2 Marts 1888.

Se Løve Herred.

189. Stege.

a. De 7 Baadsmansdshuse paa Slotsgrunden indlemmes under Byen og dens Jurisdiktion, Rskr. 14 Decbr. 1770.

b. Byskriverembedet og Embedet som Herredsskriver i Møns Herred er forenet med By- og Herredsfogedembedet, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

190. Stevns og Fakse Herreder, der forenedes til Tryggvælde Herred, Ob. Br. 27 Oktbr. 1694, og gik ind under Tryggvælde Rytterdistrikts Birk, Adg. 4 Novbr. 1720, oprettes atter ved dettes Ophævelse, Rskr. 16 Jan. 1750.

a. Kongsted Sogn fraskilles, og Frøslev Sogn lægges til samme, Rskr. 4 Marts 1857 § 2.

b. Se Bregentved-Gisselfeld d.

c. Hellested Sogn henlægges dertil, og Roholte Sogn fra-skilles, Bkg. Nr. 70, 9 Maj 1885.

191. Stubbekøbing, se Stubbekøbing Herred a.

192. Stubbekøbing Herred.

a. Ang. dets Oprettelse og Forening til et Retsbetjentem-bede med Stubbekøbing, Bkg. 29 Novbr. 1858.

b. Derunder lægges Bogø, Resl. 3 Marts 1860 § 1.

193. Støvring Herred, se Galten Herred.

194. Sunds og Gudme Herreder.

a. Derunder henlægges i det hele Øerne Birkholm, Skarø og Hjortø fra Langelands Herreder, Lens og Torseng Birker, Resl. 30 Maj 1866 (D. T. S. 657).

b. Se Baroniet Lens Birk. Grevskabet Muckadells m. fl. Birker b. Svendborg. Birk 5 ab.

c. Derunder henlægges Øerne Birkholm, Skarø og Hjortø i det hele, Resl. 30 Maj (i J. M. Skr. 7 Juni) 1866.

Se Salling Herred.

195. Svaneke.

a. Byfogeden skal tillige være Herredsfoged i det Herred, Købstaden ligger i, Rskr. 30 Marts 1886.

b. Embedet som Byskriver og Herredsskriver i Østerherred er forenet med By- og Herredsfogedembedet, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

196. Svendborg. Byfogedembedet skal udgøre et særligt Embede og Byskriverembedet forenes med Herredsskriverembedet i Sunds-Gudme Herreder, Rskr. 12 Marts 1846, jfr. L. 1 Juli 1870 Tavle D Nr. 12. — Se Lens Birk. Torseng Birk.

197. Sønder Herred, Bornholms, se Nekso.

198. Sønder Herred, Lollands.

a. Derunder lægges nogle Gaarde i Gloslund, Rskr. 28 Septbr. 1787.

b. Forandringer i Jurisdiktionens Omraade, Bkg. 9 Avg. 1856 § 3 a—d.

c. Se Birk 5 g og u.

d. Det inddæmmede Saunsø Vig deles mellem samme og Nakskov Købstads Jurisdiktion, Bkg. Nr. 36, 24 April 1875.

199. Sønder Herred i Randers Amt, se Birk 5 aø. Mols Herred. Nørre Herred (Nr. 146). Rougsø Herred.

200. Sønderhald Herred, se Rougsø Herred.

201. Sønderlyng og Middelsom Herreder forenes, Ob. Br. 24 Juli 1686, 13 Marts 1688 Nr. 6.

Dermed er en Del af Hovlbjerg Herred forenet, se foran Hovlbjerg Herred.

Asmild, Tanum og Hornbek Sogne henlægges derunder, Rskr. 5 Septbr. 1814 §§ 2, 9.

202. Tisted. Embedet som Byskriver og Herredsskriver i Hillerslev-Hundborg Herreder skal ved Vakance forenes med By- og Herredsfogedembedet, L. 1 Juli 1870 § 3. Jfr. Rskr. 14 April 1683 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Købstæderne B, Tisted).

203. Torseng Birk. Embedet som Birkedommer og Skriver forenes med Byfogedembedet i Svendborg, Resl. 11 Juni 1852, jfr. L. 1 Juli 1870 Tavle C Nr. 26. — Se Sunds-Gudme Herreder.

204. Tudse Herred, se Merløse og Tudse Herreder.

205. Tune Herred, se Ramsø Herred.

206. Tyrsting-Vrads Herreder.

a. Cathrinedal Mølle bærer under Tyrsting Herred, K. Prom. 26 Novbr. 1796.

b. En Del af Silkeborg Mark fraskilles Vrads Herred, ibd.

c. Den Del af Tyrsting Herred, som har ligget under Skanderborg Birk, forenes med den øvrige Del, Rskr. 4 Decbr. 1801 § 2.

d. Paatænkte Forandringer i samme, Rskr. 29 Novbr. 1822, stilles i Bero, Rskr. 6 Jan. 1832 § 4.

e. Ogsaa Civiljurisdiktionen over Stougaard Hovedgaard henlægges dertil fra Nørvang-Tørrild Herreder, Rskr. 19 Maj 1852.

f. Ry og Them Sogne fraskilles, Bkg. 18 Jan. 1854 § 1.

207. Tybjerg Herred, se Ringsted Herred.

a. Derunder henlægges den Del af Østerflakkebjerg Herred, der er beliggende i Præstø Amt, Rskr. 10 Marts 1819 § 1.

b. Nogle Sogne fraskilles, Resl. 4 Marts 1857 § 2.

c. Se Bregentved-Gisselfeld Birk d. Birk 5 c og ø.

d. Dertil henlægges fra Vordingborg søndre Birk Vejls-Vesteregesborg og Mogenstrup Sogne, Bkg. Nr. 102, 18 Juli 1898.

Se Næstved. Østerflakkebjerg Herred d.

208. Tørrild Herred, se Nørvang Herred.

209. Ulfborg Herred, se Ulvborg og Hind Herreder.

210. Ulvborg og Hind Herreder.

a. En Del af Vilberg Sogn fraskilles Ulvborg Herred, Rskr. 6 Jan. 1832 § 4. Jfr. Rskr. 29 Novbr. 1822.

b. Derunder hører Jurisdiktionen over en nydannet Landstrækning ved Nymindegab, K. Skr. 8 Marts 1834.

c. Ølstrup, Lem og en Del af Velling Sogn lægges dertil, og tre andre Sogne fraskilles, Rskr. 25 Jan. 1843.

d. Raasted Sogn fraskilles, dog at Herredernes Retsbetjent indtil videre skal bestyre Pantevæsenet, Bkg. Nr. 30, 21 Marts 1873, jfr. J. M. Cirk. Nr. 155, 19 Juni s. A.

e. Breining Sogn henlægges dertil, Bkg. Nr. 30, 21 Marts 1873, jfr. J. M. Cirk. Nr. 155, 19 Juni s. A.

f. Embedet som Herredsskriver og som Byskriver i Ringkøbing er forenet med Herreds- og Byfogedembedet, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

g. Se Birk 5 bn.

h. Ang. Overgang dertil af Bestyrelsen af Pantevæsenet for Breining Sogn fra Retsskriveren i Bølling-Nørre Herreder, Bkg. Nr. 74, 16 Maj 1874.

Se Hjerm-Ginding Herreder b. Skodborg og Vandfuld Herreder.

211. Vandfuld Herred, se Hjerm-Ginding og Skodborg Herreder.

212. Vallø Stifts Birk.

a. Derom handler Rskr. 5 April 1817, Fund. 14 Maj 1838 § 26 b.

b. Ophævelse af blandede Jurisdiktionsforhold mellem Birket og omliggende Jurisdiktioner, Resl. 28 Marts 1855.

c. Den af Stiftsskriveren udøvede Skifte- og Avktionsjurisdiktion er overgaaet til Retsbetjenten, Resl. 12 Jan. 1866 (D. T. S. 521).

d. Se Birk 5 v.

e. Haarløv Sogn samt den civile Jurisdiktion over nogle Sogne henlægges dertil, Bkg. Nr. 70, 9 Maj 1835.

213. Varde Købstad samt Øster og Vester Herred.

a. By- og Herredsskriverembedet er forenet med Byfoged- og Herredsfogedembedet, L. 19 Febr. 1861 (S. 45) § 3.

b. Ang. Herredets Oprettelse til en særskilt Jurisdiktion i Forening med nogle Landsogne, L. Nr. 35, 11 Marts 1892, jfr. Bkg. Nr. 3, 11 Jan. 1893. Jfr. ogsaa Kontorholdsl. Nr. 71, 12 April 1892 § 1 og J. M. Cirk. Nr. 24, 17 Marts 1893.

214. Grevskabet Wedellsborgs Birk forandres til et kgl. Birk, samt ang. forskellige Ydelser fra Grevskabet til Birkedommeren, Rskr. 16 Juli 1856.

Gjelsted, Rørup og Barløse Sogne skulle henlægges dertil fra Vends og Baag Herreder, og den af Herredsfogederne i disse Herreder udøvede Politijurisdiktion i Birket skal ophøre, ibd.

215. Vejle.

a. Under sammes Jurisdiktion henlægges Grundetkær, K. Prom. 10 Jan. 1807.

b. Byfogedembedet adskilles fra Herredsfogedembedet i Nørvang-Tørrild Herreder, Rskr. 12 Marts 1845.

c. Byskriver- og Byfogedembederne forenes, Resl. 15 Oktbr. 1852.

d. Se Holmans m. fl. Herreder a.

216. Vends Herred forenes til et Retsbetjentembede med Middelfart, Rskr. 18 Maj 1798. — Se Wedelsborg Birk. Birk 5 z.

217. Venneberg Herred oprettes og skal forenes til et Retsbetjentembede med Hjørring, Rskr. 15 Novbr. 1815 §§ 1, 2, 4, 5. — Se Birk 5 t.

218. Vester Herred, Bornholms. Herredsskriver- og Herredsfogedembederne forenes, Resl. 21 Jan. 1857. Jfr. Rskr. 30 Marts 1686.

219. Vester Herred, Falsters, ang. dets Oprettelse, Bkg. 29 Novbr. 1858.

220. Vester Herred, Ribe Amt, se Birk 5 aq. Skads Herred b. Varde. Øster- og Vester Herred.

221. Vesterflakkebjerg Herred.

a. Adskilles fra Østerflakkebjerg Herred og forenes til et Retsbetjentembede med Skelskør, Rskr. 10 Marts 1819 § 2.

b. En Del af Haarslev Sogn henlægges derunder, § 1 ibd.

c. Taarnborg Sogn fraskilles, Rskr. 29 Jan. 1845, 15 Decbr. 1847.

d. Ligeledes Flakkebjerg Sogn, Resl. 18 Avg. 1852 § 1 a.

e. Den af Herredsfogeden udenfor Herredets Politijurisdiktions Grænser udøvede Civiljurisdiktion henlægges til vedkommende Retsbetjente, Rskr. 29 Novbr. 1855 § 3, 17 Marts 1856.

f. Se Antvorskov Birk a. Holsteinborg Birk b. Birk 5 f.

222. Vesterlisberg Herred, se Hasle Herred.

223. Viborg. Byskriverembedet forenes med Byfogedembedet, Rskr. 5 Septbr. 1814 § 1.

224. Vinding Herred oprettes til et særligt Retsbetjentembede, Rskr. 20 Septbr. 1816 §§ 7, 8. — Se foran Ravnholt Birk. Birk 5 ae.

225. Voer og Nim Herreder.

a. Tyrrestrup Gaard og Gods hører under Voer Herred, K. Prom. 30 Juni 1792.

b. Den Del af Voer Herred, som har ligget under Skanderborg Birk, forenes med den øvrige Del, Rskr. 4 Decbr. 1801 § 1.

c. Paatænkte Forandringer i samme, Rskr. 29 Novbr. 1822, stilles i Bero, Rskr. 6 Jan. 1832 § 4.

d. Dertil henlægges Øen Endelave fra Hads Herred, Rskr. 15 Avg. 1838. Jfr. K. Prom. 3 Septbr. 1796.

e. Se Hatting Herred a.

226. Vordingborg nordre Birk og (227) Vordingborg søndre Birk dannes ved en Deling af Vordingborg Birk og for-
enes henholdsvis med Præstø og Vordingborg Købstæder, Rskr.
24 Jan. 1809 § 7. Jfr. med Hensyn til Vordingborg Birk. Adg.
4 Novbr. 1720 § 3, Rskr. 18 Juni 1772 samt Birk bg.

Roholte Sogn samt den civile Jurisdiktion over en Del af
Everdrup og Snesere Sogne overgaar dertil, Bkg. Nr. 70, 9 Maj
1885.

Se Møens Herred a. Vordingborg søndre Birk. Præstø.

227. Vordingborg søndre Birk.

Dertil henlægges fra Vordingborg nordre Birk Kallehave Sogn.
Bkg. Nr. 102, 18 Juli 1898. Se Tybjerg Herred.

228. Øster Herred, Bornholms. Derunder henlægges Chri-
stiansø, L. 21 Jan. 1857. — Se Svaneke.

229. Øster Herred, Ribe Amt, se Birk 5 ay. Skads Her-
red b. Varde. Vester Herred. Øster- og Vesterherred.

230. Øster- og Vesterherred (Ribe Amt).

a. At nogle Matrikulsnumre af Øsse Sogn og et do. af Tor-
strup Sogn maa anses som hørende derunder, Bkg. Nr. 132, 12
Juli 1883.

b. Ang. sammes Oprettelse til en særskilt Jurisdiktion, for-
nævnte L. Nr. 35, 1892, jfr. Bkg. Nr. 3, 1893. Jfr. ligeledes for-
nævnte Cirk. Nr. 24, 17 Marts 1893.

c. Forandring og nærmere Bestemmelse af Jurisdiktions-
forholdene med Hensyn til forskellige Ejendomme i Bølling og
Nørre Herreder og Øster og Vester Herreder, Bkg. Nr. 103, 18
Juli 1898.

231. Østerflakkebjerg Herred.

a. Skal udgøre en særskilt Jurisdiktion, Rskr. 10 Marts
1819.

b. Dertil henlægges Krummerup Sogn, Resl. 18 Avg. 1852
§ 1 b.

c. Se Antvorskov Birk a. Holsteinborg Birk b og c. Birk
5 f og s.

d. Civiljurisdiktionen over nogle Ejendomme i Gunderslev
og Fodby Sogne henlægges dertil fra Tybjerg Herred, Bkg. Nr. 54,
13 April 1878.

Se Holsteinborg Birk.

232. Østerlisberg Herred, se Rougsø Herred.

233. Ærø Herred og 234. Ærøskøbing oprettes til en Jurisdiktion, L. 16 Febr. 1866 (S. 204) § 1.

C. Paa Færøerne, se Syssel B og Færøerne 5, 21.

D. Paa Island, se Syssel A og Tingsogne.

Reykjavik Købstad maa udgøre en egen Jurisdiktion, Resl. 15 April 1803, jfr. Fr. 15 Avg. 1832 § 4.

E. I Vestindien, om Jurisdiktionsforholdene og Retsbetjentembedernes Ordning handler Adg. 31 Marts 1755 §§ 3, 8, 14, Rskr. 14 Oktbr. 1757, Fr. 6 Decbr. 1799 §§ 3, 4, 16, Rskr. 25 Maj 1804 § 6, Fr. 17 April 1807 §§ 1, 5, Rskr. af s. D., Resl. 3 Oktbr. 1826, L. om Tillægsbevilling 4 April 1855 (S. 163 — den i Noten anførte Resolution findes ogsaa i Reskriptsaml.), Adg. 24 Jan. 1868.

Om Ophævelse af Centerdistriktets Politijurisdiktion m. m., Anordn. 24 Avg. 1877 (Nr. 20 i Till. t. Lovt.).

Se Militær Jurisdiktion. Tingdag. Tingsted. Tingtid. Jurisdiktionskasser.

1. Af disse Kasser, der bleve oprettede i Landjurisdiktionerne dels efter specielle Bestemmelser, saa som Ind. M. Skr. 12 Septbr. 1855 for Randers Amt, 13 Marts 1856 for Holbæk Amt, dels efter et utrykt Ind. M. Cirk. 27 Jan. 1859, blev udredet Retsvidnelønninger, Udgifter til Ting- og Arresthuse, til ny Panteregistre og andre Udgifter, der skulde udredes af Jurisdiktionernes Hartkorn. De bortfaldt ved L. 6 Juli 1867 § 49, hvorefter slige Udgifter ere gaaede over paa Amtsrepartitionsfondene. Nogle Steder blev af Jurisdiktionskasserne udredet Udgifter til Politibetjente og Landposter, hvilket ogsaa bortfaldt ved L. 6 Juli 1867 § 49.

2. Ang. Retsbetjentenes Pligt til efter Amtets Paalæg at aflægge aarlige Regnskaber for samme, J. M. Skr. 25 Maj 1866.

Jurisdiktionsmyndighed, se Jurisdiktionsforholdene A.

Jus ascendendi, se Pant 6.

Jus majoratus, se Len 3.

Jus patronatus, se Kaldsret. Kirker. Præster.

Jus practicandi o: Retten til at udøve Lægevirksomhed.

1. Derom handler Fr. 4 Decbr. 1672 §§ 1—4.

2. Tilkommer kun dem, der efter at have taget den anordnede Lægeeksamen have erholdt Tilladelse til Lægekunstens Udøvelse, Pl. 30 Jan. 1838 § 1.

Lægeeksamen giver kun Ret til medicinsk og kirurgisk Praksis, Bkg. 22 Oktbr. 1849 § 2. Se Fødselshjælpere.

3. Lægeeksamen i Kiel gav Adgang til Udøvelsen deraf saa vel

i Kongeriget som i Vestindien, K. Skr. 22 Avg. 1845, J. M. Skr. 4 Jan. 1853.

4. Har kun saadanne Udlændinge, der tage den anordnede Lægeeksamen med bedste Karakter, Pl. 28 Jan. 1840. Jfr. nedenfor 14.

5. Kan Sundhedskollegiet foreløbig forbyde en Læge at udøve, naar han ikke efterkommer Kollegiets Paalæg, Instr. 15 Juni 1813 (i Lovsaml. f. 1814 S. 11 og i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813) § 22.

6. Forbrydes af den Læge, der i Vestindien indpoder Børnekopper i Stedet for Kokopper, Pl. 31 Marts 1819 § 8.

Den tilsvarende Bestemmelse for Kongeriget i Fr. 3 April 1810 § 20 er hævet ved L. Nr. 22, 4 Febr. 1871 § 12 (der dog ikke gælder for Færøerne).

7. Ang. hvor vidt den kan meddeles Personer, der ikke ere Læger.

a. Saadanne Personer kunne efter forud aflagt Dygtighedsprøve af Kancelliet meddeles Tilladelse til at praktisere i et bestemt Distrikt og en bestemt Retning, Fr. 25 Septbr. 1794 § 6, jfr. J. M. Skr. 20 Maj 1853, der ogsaa er anvendelig i København, J. M. Skr. 14 Febr. 1857 med Note.

I nævnte Note indeholdes Oplysninger om Bestemmelsens Anvendelse i forskellige Tilfælde. Jfr. fremdeles K. Prom. 8 Jan. 1791, 23 Juni 1792, 8 Febr. 1800 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Medicinalvæsenet).

b. Eksempler paa Tilladelser til Udøvelse af Lægepraksis lige med Lægekandidater, se M. T. B f. 1871 S. 848, f. 1872 S. 200, 486, f. 1873 S. 278, 531.

c. Ang. Fysicis Myndighed med Hensyn til de til en begrænset Lægepraksis avtoriserede Personer, Instr. Nr. 108, 22 Oktbr. 1877 §§ 2—4.

d. Eks. paa, at Justitsministeriet har meddelt en ikke ved Universitetet eksamineret Læge saadan Ret, M. T. B f. 1883 S. 32.

e. Tillagt en udenlandsk (slesvigsk) Læge samme, J. M. Resl. 2 Jan. 1883 (i Møller den civile Medicinallovgivn. V B.).

8. Den øjeblikkelige Hjælp, som en tilskadekommen behøver, kan ydes af enhver, som er i Stand dertil, saa længe indtil en ordentlig Læge kan blive tilkaldt, K. Skr. 27 April 1822, jfr. K. Prom. 23 Juni 1792.

9. Kopsætte er enhver tilladt, L. 30 Jan. 1861 § 6.

At skære Ligtørne, sætte Igler, anvende Klysterer, paalægge Plastre saa vel som kolde og varme Omslag og udføre andre

lignende Forretninger hører til Barberernes Næring, men er dem ikke udelukkende forbeholdt, § 2 ibd. — Disse Forretninger (dog nævnes ikke at skære Ligtørne) henhøre til den medicina domestica, som enhver kan udøve, K. Prom. 17 Decbr. 1785, jfr. K. Prom. 23 Juni 1792, Noten t. K. Cirk. 18 Jan. 1840.

10. Der er efter Lovgivningen intet til Hinder for, at enhver, der forstaar sig paa Elektricitet, anvender denne efter en Læges Anordning og under dennes Tilsyn, J. M. Skr. 20 Oktbr. 1865.

11. En dertil avtoriseret Læge skal være til Stede, naar en Tandlæge ved Kloroform eller andre Midler vil fremkalde universel Bedøvelse, Bkg. Nr. 22, 3 Marts 1873 § 4.

12. Tandlægers, se under dette Rubrum.

Ang. sammes Fortabelse, Bkg. Nr. 26, 8 Marts 1892 § 5.

13. Paa Island.

a. Tilkommer de der oplærte Læger, Bkg. 8 Juni 1863 II Nr. 4 d.

b. Den Hjælpelæger paa Island tilkommende, forbeholder Justitsministeriet sig at bestemme, Pl. 23 Avg. 1848 § 3.

c. Distriktskirurgerne maa ikke meddele ueksaminerede Personer Tilladelse til at praktisere, K. Cirk. 2 Oktbr. 1838.

14. I Vestindien. Derom handler Rskr. 20 Novbr. 1767 (i Reskriptsaml. 1ste Del), 28 Avg. 1818, jfr. Rskr. 1 Septbr. 1820 § 1. Jfr. som Eksempel paa Dispensation fra de almindelige Regler Resl. 6 Febr. 1853. Se foran 3 og 6.

Finansministeriet bemyndiges til at tilstaa fremmede Læger Ret til Udøvelse deraf, Resl. Nr. 252, 25 Septbr. 1872.

Se Aarelade. Amanuensis. Dyrslæger 2. Homøopati. Jordemødre I 7. Kloroformering. Kvaksalveri. Læger A I 21 (ang. smitsomme Sygdomme). Skolelærere III 12 a (en saadan kan ikke være avtoriseret Benbrudslæge).

Jus propenendi v. vocandi, se Kaldsret.

Justering — Justeret Maal og Vægt.

1. I Køb og Salg som i al Slags Handel og Oppebørsler maa kun justeret Vægt og Maal benyttes, Fr. 10 Jan. 1698 II § 1, III §§ 6, 8, IV §§ 1, 2, 6, 7, V § 3, 18 Juni 1784 §§ 4, 18 og 13 Juni 1787 II § 16 (f. Isl.), 13 Avg. 1790 § 7 Nr. 4 og 18 (f. Færø.), hvilket for Kbhvn. er indskærpet ved Bkg. 8 April 1862. Jfr. nedenfor 6 k.

I Husholdninger og overhovedet, hvor der kun vejes til egen Efterretning, er det ikke utilladeligt at benytte ujusteret Maal og Vægt, J. M. Skr. 28 Jan. 1863.

Straf for den, som i sin Næringsdrift benytter Vægt eller Maal,

som ikke er lovlig justeret, L. 10 Febr. 1866 § 277, 25 Juni 1869 § 279 (f. Isl.), Fr. 11 April 1840 § 47, jfr. Rskr. 17 Febr. 1843 (f. Vest.).

2. Der kan ikke sættes nogen Grænse for, i hvor lang Tid et justeret Maal eller Vejereds-kab er gyldigt, Ind. M. Skr. 15 Juli 1864 ad 2 d.

3. Om Justeringen handler Fr. 10 Jan. 1698 II, V § 4, 18 Juni 1784 §§ 4—7, jfr. Fr. 13 Juni 1787 II § 16 (f. Isl.), 13 Avg. 1790 § 7 Nr. 4—7 (f. Færø.).

Den Magistraterne i Aarhus, Aalborg, Odense og Ribe tidligere tillagte Ret til at lade forfærdige og justere Maalereds-kaber og Vægtlodder hæves, og Eneret til saadan Justering tillægger Juster-kammeret i Kbhvn., Fr. 10 Septbr. 1828.

Denne Forordning har ikke hævet Reglerne i Fr. 13 Avg. 1790 § 7 Nr. 6 og 7 om Justeringens Foretagelse paa Færøerne ved Landfogeden, men justeret Maal og Vægt bør dog ogsaa der ret-test tages fra Justerkammeret, K. Skr. 29 Avg. 1844.

Den polytekniske Læreanstalt maa justere finere Vægt- og Maalereds-kaber til videnskabelig Brug, men de saaledes justerede Reds-kaber maa ikke benyttes i Handel og Vandel, Resl. 24 Decbr. 1845.

4. Ang. hvilke Vægtlodder, der efter Indførelsen af den ny Handelsvægt maa justeres og omjusteres, L. 19 Febr. 1861 (S. 179) §§ 4, 5, Fr. 1 Decbr. 1865 § 4 (f. Isl.), Adg. 17 Marts 1865 § 4 (f. Vest.).

Den midlertidig tilladte Justering af Vægtlodder paa $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$ og $\frac{1}{32}$ Pd. skal ophøre, Bkg. 30 Juni 1863.

5. For ethvert Maalekar eller Alenmaal, som paa Færøerne justeres af Landfogeden og paa Island af Byfogeden eller Syssel-mændene, betales 8 Sk. eller 15 Øre, L. 2 Febr. 1894 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) § 53, jfr. Sp. Reglm. 10 Septbr. 1830 § 60 (f. Isl.), 30 Marts 1836 § 57 (f. Færø.).

6. Ang. Justering af Foustager.

a. Foustager eller Fade, saa som Tønder, Ahmer, Ankere og mindre Maal, maa alle Købstæders Magistrater tilstede at for-færdiges som andet Haandværksarbejde, dog at de have flittig Indseende med, at de have deres rette Størrelse og blive tilbørlig af dem justerede og mærkede eller brændte, Fr. 10 Jan. 1698 II § 6.

Naar Træerne ikke have den lovlige Størrelse, skulle Va-terne i samme konfiskeres, Adg. 5 Maj 1683 III § 4.

b. Indskærpet, at kun justerede Øltønder maa bruges, Rskr. 16 Febr. 1704.

Indskærpet, at Tønder, Ahmer, Fjerdinger, Ankere og andre større eller mindre Foustager skulle lovlig justeres, Pl. 15 Febr. 1810.

Indskærpet, at Fade og Foustager, saa som Tønder, Ankere osv. til Vin og Brændevin samt Tran, skulle være lovlig justerede, Bkg. 8 April 1862 § 4 (f. Kbhvn.).

c. Ang. Sildefoustagers Justering ved Limfjordsfiskerierne, Adg. 9 Juni 1719 § 5. Se nedenfor i.

Indskærpet Retsbetjentene i Aalborg Amt at paase, at Sildefoustagerne blive justerede, K. Skr. 27 Novbr. 1830.

d. Alle Smør- (se nedenfor k Nr. 2), Kød- eller Fiskefoustager skulle efterdags justeres, i Købstæderne af Magistraten, paa Landet af Herreds- og Birkefogederne, Fr. 24 Septbr. 1723.

Om denne Justering mærkes:

1) Herredsfogederne skulle selv foretage den og maa ikke udlaane Justeringsjernene til Bødkerne, Rskr. 25 Jan. 1737, 9 Avg. 1782, jfr. K. Prom. 21 Juni 1788 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Maal og Vægt).

2) Ang. dens Foretagelse og Justeringsmærket, Rskr. 16 Avg. 1771, 9 Avg. 1782, 6 Juli 1792.

3) Ang. dens Foretagelse paa belejlige Steder i Fyn og Herredsfogedernes Betaling for samme, Rskr. 23 Jan. 1739. Jfr. med Hensyn til Sunds-Gudme Herred K. Prom. 23 Septbr. 1786, og med Hensyn til Langeland Rskr. 20 Novbr. 1795.

e. Ang. Justering af Tran- og Brændevinstønder, Pl. 19 Marts 1777.

Trantønderne til den grønlandske Handel maa Direktionen for denne selv lade justere, Rskr. 12 Juli 1777, Reglm. 2 Juli 1781 § 22.

f. Ang. Politimestrenes og Toldvæsenets Tilsyn med, at de andet Steds fra tilførte Foustager ere lovlig justerede og af rette Størrelse, Rskr. 5 Febr. 1777 i Pl. 19 Marts s. A., Rskr. 6 Marts 1778, K. Prom. 7 s. M., V. G. R. og Gen. Toldk. Cirk. 14 s. M., indskærpede ved Pl. 15 Febr. 1810.

g. Ang. Udlevering af Justeringsjern fra Justerkammeret der-til, K. Prom. 10 Avg. 1793.

h. Skal efter Fr. 10 Jan. 1698 II § 6 udføres af Magistraten i den By, hvor Varerne pakkes, ikke der, hvor de ere producerede, K. Prom. 26 Septbr. 1795.

i. Takst for Justering af Sildefoustager i Nibe, Rskr. 26 Jan. 1810.

Taksten for Justering af Foustager i Aalborg skal være lige

med den nu gældende Takst i Kbhvn., Rskr. 26 Febr. 1819. — For Justering af Sildefoustager nedsættes Taksten til det halve, Rskr. 21 Maj 1823.

k. Undtagelser fra Justeringspligten:

1) Foustager, der uden Lands fra ere indførte i Kbhvn., maa de Handlende der atter benytte til udenrigsk Udførsel, Pl. 19 Marts 1777 § 4.

2) Ujusterede Foustager af selvvalgt Størrelse maa benyttes til Smørhandelen, Pl. 4 Septbr. 1829 §§ 1, 2, jfr. Rskr. 19 Septbr. 1821. Og der findes fremdeles ingen Anledning til at paabyde tvungen Justering af Smørfoustager, K. Skr. 5 April 1838, Ind. M. Skr. 23 Febr. 1849.

Smørfoustager kunne dog fremdeles fordres justerede af Magistraterne i Købstæderne og Retsbetjentene paa Landet, Pl. 1829 § 3, Ind. M. 23 Febr. 1849. Se foran d.

l. Se Bødker 3.

7. Det fælles Justeringsmærke for alle Justeringskamre er Christian den Femtes Navnechiffer med Krone, Ind. M. Skr. 15 Juli 1864 ad 2 e.

Se fremdeles Justerkammer. Brænde 2 (ang. Favnemaal). Maal og Vægt 4 a, 8, 13 d.

Justerkammer, Københavns.

1. Er eneberettiget til Justering af Maalerredskaber og Vægtlodder, samt ang. dets Oplag og Udsalg af justerede Redskaber, Fr. 10 Septbr. 1828. Jfr. Rskr. 31 Maj 1814 § 16. Se Justering 3, jfr. 6.

2. Ang. Udsalgssteder i Provinsbyerne for dets Maale- og Vægtredskaber, Bkg. 18 Juni 1857.

3. Takst 30 Juni 1861 for dets Justering og Omjustering af Maal og Vægt, for Prøve deraf uden Justering samt for særskilt Attest.

Takst for Justering og Omjustering derved af Maal og Vægt 15 Decbr. 1874 (U. L.).

4. Regler for dets Avance paa Forhandling af Maale- og Vægtredskaber og for Forhandlernes Rabat, Resl. 30 Juni 1861 (i Noten t. fornævnte Takst).

Prisen paa Lodder til Medicinalvægten, Bkg. 14 Decbr. 1857.

Magistraten i Kbhvn. er villig til at frafalde Avancen paa de Redskaber, der anskaffes til Opbevaring paa Købstædernes Raadstuer, K. Cirk. 25 Novbr. 1837.

5. Ang. Udsalg af Hjælpelodder til Decimalvægte og deres Pris samt Taksten for Prøve af Decimalvægte og Attest derom, Ind.

M. Cirk. 3 Juni, Pl. 10 Juli og Bkg. 18 Septbr. 1854, hvorefter Justerkammeret ikke er pligtig at foretage saadan Prøve.

Ang. Prøvning af Decimalvægte og Betalingen herfor, Bkg. 28 Decbr. 1874 (U. L.).

6. Ang. de derfra udgaaende Maale- og Vægtredskaber.

a. Ang. Forfærdigelsen af 25, 50 og 100 Pd.s Lodder, samt af $\frac{1}{2}$ og $\frac{1}{4}$ Stenkulstønder, Pl. 21 Novbr. 1787.

b. Ang. Udsalg af Bismere paa 6 Skippund, Rskr. 19 April 1788, og af Bismere, hvorpaa der kan vejes indtil 6 Lpd., Rskr. 10 April 1854.

c. Maa lade forfærdige og justere Korntønder af begært Dimension eller Højde, Pl. 8 Avg. 1794.

Maa efter Bestilling lade forfærdige og justere Kornmaal paa 6 Skæpper, Resl. 7 Avg. 1839.

Ang. Forfærdigelse af Fjerdingskar og Ottingkar af samme Form som Skæppemaalet, Ind. M. Cirk. 3 Juni 1854, Pl. 10 Juli s. A.

d. Ang. Vægtloddernes Indretning, Pl. 19 April 1809 og 8 Marts 1811, der ikke er anvendelig i Vestindien, K. Skr. 14 Juni 1823.

Det tillades at afrette Lodderne ved at lade dem galvanisk overtrække med den manglende Vægt af Kobber, Ind. M. Cirk. 3 Juni 1854, Pl. 10 Juli s. A.

e. Tilladt Forfærdigelse og Justering af firekantede Vægtlodder til bestemt Brug, Resl. 2 Maj 1827, 29 Juni 1836.

f. Ang. en forandret Form af de mindre Vægtlodder og Udsalg af Bismere med Jernlodder, overtrukne med Zink, Kdg. 14 April 1852.

g. Om Udsalg af runde Metalvægtlodder, Jernlodder overtrukne med Zink og Pottemaal med Skaft, Resl. 25 Avg. 1852, Bkg. 31 Jan. 1853.

h. Ang Forandring i Henseende til derfra udgaaende Skippundsismere og Vægtlodder og med Hensyn til nogle Normalmaals Form, samt at det maa holde Udsalg af Messingalener og Husholdningsismere, Bkg. 7 Oktbr. 1857.

i. Maa udsælge 2 og 14 Punds Vægtlodder af fuldt Jern, Bkg. 14 Marts 1859.

k. Bestemmelser med Hensyn til de derfra efter Indførelsen af den ny Handelsvægt udgaaende ny Vægtlodder og Bismere, Bkg. 21 Juni 1861, jfr. Bkg. 30 Juni 1863.

l. Skal være forsynet med justerede Tommestokke, K. Skr. 16 Septbr. 1847.

m. Maa udsælge Blikmaal paa 4, 8 og 16 Potter samt Mælkemaal paa 1 og $\frac{1}{2}$ Pot af en forandret Form, Bkg. 21 Juni 1861.

n. Ang. de ved L. 23 Maj 1873 § 10 foreskrevne Møntlodder, Bkg. 12 Jan. 1874 (U. L.).

7. Ang. Udsalg derfra af Thieles Kornvægte, K. Skr. 21 Oktbr. 1817.

8. Leverer paa Bestilling Apparater til Prøve af Stenoljes Brandfarlighed for 10 Rdl., Bkg. Nr. 144, 8 Septbr. 1871 i Slutn.

9. Ang. Ansættelse af en Assistent, Ind. M. Skr. Nr. 216, 13 Decbr. 1887 § 2.

Se Justering. Justermesteren.

Justermesteren ved Københavns Justerkammer.

1. Ang. hans Ansættelse, Assistance, Lønning, Afskedigelse og Pensionsret, Vedt. 30 Decbr. 1857 §§ 11, 16, 20, 25. Jfr. tidligere Rskr. 16 Juli 1841.

2. Ang. hans Lønning og Honorar for Tilsynet med den offentlige Vejning og Maaling samt hans Pensionsret, Ind. M. Skr. Nr. 95, 8 Maj 1875 §§ 1, 6.

3. Skal besidde matematiske Kundskaber, Rskr. 31 Maj 1814 § 16.

4. Skal godkende den Vægt, hvormed Kornvejningen udføres, Bkg. 18 Decbr. 1876 (U. L.) § 1.

5. Ang. Ordningen af Bestyrelsen af Justermesterembedet i København, Kbhvns. Borgerrepræsentations Skr. 7 Juni 1894 (i Supplem. t. den lille Lovsaml.).

Se Maaling og Vejning 12 a og c.

Justitiarius.

1. I Højesteret.

a. Ang. hans Pligter og Myndighed, Instr. 7 Decbr. 1771 §§ 3, 4, 6, 8, 15—19, 23, 28—32, 34, jfr. Fr. om overordentlige Sessioner 5 Juli 1793, Pl. 21 Maj 1800, Instr. f. Overadmiralitetsretten 30 April 1806 § 4.

b. Ang. hans Uniform, Resl. 25 Febr. 1803, 27 Maj 1852.

c. Ang. hans Lønning, L. 21 Jan. 1857, jfr. L. 19 Febr. 1861 § 3 Nr. 3 (S. 108), Nr. 50, 25 Marts 1871 § 1.

d. Fastsætter Varselet i Appelsager fra Københavns Sø- og Handelsret, naar den indstævnte bor udenfor Monarkiets Hovedlande, L. 19 Febr. 1861 § 54.

e. For ham skal den, der vil have Adgang til at gøre Prøve som Sagfører ved Højesteret, godtgøre, at det er ham overdraget at udføre 2 private Sager, L. 26 Maj 1868 § 2 (S. 279).

f. Autoriserer Fuldmægtige for Højesteretssagførere, § 10 ibd.
 g. Har Embedsrang i 1ste Klasse Nr. 10, Resl. Nr. 317, 8 Septbr. 1871.

h. Se Anteciperede Sager 1 a—e. Benaadning 3. Højesteret 37. Justitssekretærer 8 e.

2. I Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten.

a. Ang. hans Pligter og Myndighed, Reglm. 15 Juni 1771 §§ 1, 3, 12, 16, 17, 21, 22 og 25.

b. Hans Pligt efter fornævnte Reglm. 1771 § 3 til at have Indseende med, at alle Ting i Retten gaa ordentlig til, gælder ogsaa om ekstrajudicielle Handlinger, K. Prom. 7 Maj 1796.

c. Beskikker Sagfører ved de i beneficerede Sager forefaldende Tingsvidner m. m. ved Retten, Fr. 23 Marts 1827 § 4.

d. Skal attestere de Ekstrakter og Regnskaber over Justitsfondafgiften, som af Notarius publicus indsendes, Fr. om Kanc. Kassev. 8 Juli 1840 § 5.

e. Approberer Regulativ for Forretningerne i Rettens Brevskriverkontor, J. M. Skr. 29 Marts 1859 (D. T. S. 286).

f. Hans Samtykke udfordres til Forretningsordenen i Skiftekommissionen, og han beskikker et Medlem af Retten til at deltage i Decisioner, naar et Medlem af Kommissionen har Forfald, L. 28 Jan. 1862 § 3 (S. 429).

g. Ang. hans Forretninger med Hensyn til de ved Retten faldende Skiftegebyrer og Regnskaberne for samme, Reglm. Nr. 40, 26 Marts 1874 §§ 3, 8, 9.

h. Ang. hans Forretninger med Hensyn til Kontrollen med ekstraordinære Skifteforvaltere i København, se Skifteforvaltere II 10 og 14, jfr. J. M. Skr. 3 Oktbr. 1865.

i. Se nedenfor 3. Gældskommission 1 a, sidste Stk. Justitssekretærer 9 b. Notarius publicus II 7 b. Skiftekommissionen 11 c.

3. I Landsoverretterne.

a. Ang. deres Forretninger og Myndighed:

1) Ved Overretterne i Danmark, Fr. 25 Jan. 1805 §§ 3, 6—9, 11, 12, 22 og 25, 31 Maj s. A. § 6.

2) Ved Overretten paa Island, Fr. 11 Juli 1800 §§ 4—9, 14, 17, K. Prom. 6 Oktbr. 1807, Rskr. 14 Maj 1808, K. Skr. 6 Marts 1838.

I Landshøvdingens Fraværelse eller i hans Forfald lige som ogsaa ved hans dødelige Afgang skal Justitiarius udføre hans Forretninger, Instr. Nr. 179, 29 Juni 1872 § 21. Se nu Bkg. 22 Febr. 1875 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 21.

3) Ved Overretten i Vestindien, Fr. 25 Maj 1804 §§ 3, 5—9, 16 og 19, 3 Juli 1835 § 10. Jfr. Rskr. 4 Febr. 1820. — Nu beklædes Retten kun af en enkelt Overdommer, L. 15 Febr. 1857 § 1, jfr. § 5.

Om denne Overdommer, se i øvrigt under Landsoverretterne 3.

b. Have Rang i 2den Klasse Nr. 12, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874. Jfr. tidligere Resl. 6 Marts 1817.

c. Ang. deres Lønning:

1) Ved Overretterne i Danmark, L. 19 Febr. 1861 § 11 (S. 110), jfr. L. 26 Marts 1870 § 9, Nr. 50, 25 Marts 1871 § 1.

2) Ved Overretten paa Island, L. 9 Decbr. 1889 (Nr. 26 i Till. t. Lovt.) § 3, jfr. tidligere L. 19 Jan. 1863, L. 16 Febr. 1866 (S. 206), 20 Marts 1868, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 27 i Till. t. Lovt.) § 8.

Ang. Rekognition efter Adg. 16 Novbr. 1764 (i Reskriptsaml.) § 10 af den Assessor, som udnævnes dertil, K. Skr. 5 Septbr. 1840. Jfr. Assessorer 5 d.

d. Avtoriserer Fuldmægtige hos Overretssagførere, L. 26 Maj 1868 § 10.

e. Se Landsoverretterne.

4. I Københavns Kriminal- og Politiret.

a. Ang. hans Myndighed og Pligter, Fr. 28 Febr. 1845 §§ 5, 6, 9—11, 17, 19, 20, 27, L. 11 Febr. 1863 §§ 1, 4, 14, 15, 17, 19 og 20.

b. Ang. hans Forretninger med Hensyn til Retsvidnerne ved Retten, Regul. i J. M. Skr. 30 Juli 1864 §§ 2, 4, 7, 8, 10, 11.

c. Ang. hans Uniform, Resl. 16 Juni 1845, 27 Maj 1852.

d. Ang. hans Lønning, L. 19 Febr. 1861 § 11 (S. 110), jfr. L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 1.

e. Har Rang i 2den Klasse Nr. 12, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874. Jfr. tidligere Resl. 16 Juni 1845.

f. Ved Kriminal- og Politiretten. At Retten skal bestaa af en saadan og et Antal andre tilforordnede, og om hans Myndighed til at fordele Sagerne mellem Rettens Afdelinger, L. Nr. 8, 31 Jan. 1896, jfr. Nr. 54, 24 Maj 1879 § 1.

5. Ang. Formanden i Københavns Sø- og Handelsret.

a. Ang. de Egenskaber, som han skal være i Besiddelse af, L. 19 Febr. 1861 § 4.

b. Han beskikkes af Kongen, § 2 ibd.

c. Ang. hans Lønning, § 5 ibd., jfr. L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 1.

d. Ang. hans Forretninger, L. 19 Febr. 1861 §§ 8, 16, 18, 27, 35, 49, 50, samt med Hensyn til de til Retten henlagte Skifter, Adg. Nr. 96, 19 Juli 1872 §§ 2, 3, 6, jfr. Adg. Nr. 97, 8 Maj 1894 § 2.

Ang. hans Forretninger med Hensyn til Oplagsbevisers Mortifikation, L. 23 Febr. 1866 § 9 (S. 223).

Er Medlem af Komiteen for Bestyrelsen af Gross. Koefoeds Gave til trængende kbhvn.ske Sømænd, J. M. Skr. 17 Decbr. 1862.

Han dannede for Københavns vedkommende den i sidste Krig for Prisesagers Behandling nedsatte Undersøgelsesret, forel. L. 13 Febr. 1864 § 1, jfr. L. 3 Avg. s. A.

I hvilke Tilfælde han kan beklæde Retten alene, L. Nr. 50, 13 April 1894 § 2.

e. Ang. hans Uniform, Resl. 21 Decbr. 1661.

f. Har Rang i 2den Klasse Nr. 12, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

Justitsdirektion, den bestandige for Klasselotteriet.

1. Ang. dens Forretninger, Instr. 3 Febr. 1821, L. 6 Marts 1869 § 1 (S. 177).

2. Om Medlemmerne kunne anses som Dommere, J. M. Skr. 9 Marts 1852 (ang. Tallotteriets Justitsdirektion).

Justitsfondafgift (Tyve Procentafgift) af Retsgebyrer.

1. Derom handler Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 156. Jfr. Fr. 21 Oktbr. 1803, 25 Jan. 1805.

Denne Afgift skal beregnes af alle Retsgebyrer, hvor ingen udtrykkelig Hjemmel kan anføres for Fritagelse, K. Skr. 17 Avg. 1830 (ang. Taksationsforretninger efter Pl. 17 Decbr. 1823 og Fr. 7 Juni 1827).

2. Skal beregnes af det fulde Gebyr, selv om Retsbetjentene ifølge særegen Overenskomst maa nøjes med et mindre Gebyr K. Skr. 8 Oktbr. 1816.

3. Skulde erlægges af det offentlige ved Læsning af et Dokument, hvorved renonceredes paa den en Ejendom tilkommende Konsumtionsfrihed, K. Skr. 25 Maj 1822.

4. Skal erlægges ogsaa af Avktioner i den kgl. Tjeneste, K. Skr. 22 Septbr. 1842. Jfr. derimod tidligere K. Skr. 15 og 29 Oktbr. 1814. Se Avktionsgebyrer I 24 f.

5. Skal forudbetales, naar Retsbetjenten tager sit eget Gebyr forud, K. Skr. 19 April 1834.

6. Se Retsgebyrer I 9—12.

7. Skal erlægges af følgende Gebyrer:

a. $1\frac{1}{3}$ pCt. Skifteafgiften efter Sp. Reglm. § 85, K. Skr. 27 Juni og 22 Septbr. 1818, 5 Maj og 25 Septbr. 1821, jfr. K. Skr. 22 Oktbr. 1814 ad 2.

Sammes Erlæggelse af Skiftegebyrer er for Danmarks og Færøernes vedkommende bortfalden ved L. Nr. 156, 30 Novbr. 1874, jfr. Rev. Dep. Cirk. Nr. 57, 30 Marts 1875 b.

b. I private Politisager udenfor København, Pl. 1 Maj 1822 § 4.

Derimod ikke i København, jfr. Pl. 28 Febr. 1845.

c. Ekstraditionsgebyrer efter Sp. Reglm. § 92, K. Skr. 31 Juli 1824.

d. I smaa Gældssager, Fr. 6 Avg. 1824 § 8.

e. De ved Fr. 27 Juli 1832 anordnede Avktionsgebyrer, Forordningens § 1. Se nu nedenfor 8 n.

f. Strandingsgebyrer, den tidligere Fr. 28 Decbr. 1836 §§ 20, 21, 35.

g. Skifterekognitioner, Fr. 21 Maj 1845 § 32. Bortfaldet ved L. Nr. 156, 30 Novbr. 1894. Jfr. K. Skr. 14 Febr. 1815 ad 2, 17 Marts 1818.

h. Udpantningsforretninger paa over 100 Kr. efter Udpantnsl. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 14, Skattedir. Skr. Nr. 231, 27 Avg. 1873.

8. Erlægges ikke af følgende Gebyrer:

a. Betalingen til ekstraordinære Skifteforvaltere, Rtk. Skr. 30 Septbr. 1815. Det samme galdt om Opbudsmænds Betaling, K. Skr. 8 Juli 1826 ad 2.

b. Translatørers Betaling, K. Skr. 20 Jan. 1821.

c. Magistratsgebyrer, K. Skr. 1 Marts 1823, 25 April 1843 (ang. Brandtaksationer og Udskrifter af Brandtaksationsprotokoller).

d. Kopipenge, K. Skr. 11 Marts 1830 ad 1.

e. For Forligsudskrifter, K. Skr. 25 April 1843.

f. De Øvrigheden efter L. om Udlaan af umyndiges Midler 19 Marts 1869 § 11 tilfaldende Gebyrer for Vurderingsmænds Udmeldelse m. m., Skattedir. Skr. Nr. 251, 25 Septbr. 1872.

g. For Husundersøgelser i Anledning af Toldsvig og deres Beskrivelse, Pl. 27 Decbr. 1837 § 8.

h. For Logbøgers Avtorisation og Attestation, Fr. 10 Jan. 1840 § 12.

i. For Fogedforretninger til Inddrivelse af resterende kgl. Skatter, Fr. 8 Juli 1840 §§ 14, 20. Dette er nu forandret, se Udpantningsgebyrer 4, jfr. 3.

k. Visse Avktioner paa Børsen, Pl. 1 Novbr. 1842.

l. For Tinglæsning af Dokumenter, hvorved Fæstegods afhændes til Ejendom til visse Personer, L. 4 Juli 1850 (S. 242). Se nærmere under Bøndergods 9.

m. Kendelser for Tiendekonstateringen m. m., L. 23 Jan. 1862 § 11 (S. 519).

n. Visse frivillige Avktioner over Handelsvarer, L. 26 Maj 1868 § 1 (S. 269).

o. Se fremdeles Borgerligt Ægteskab 11. Markeds-pas 2. Notarius publicus II 7 c (Betaling for Oversættelser). Pantebogsattester 11 og 12. Skovauktioner 4 g.

9. Er afskaffet paa Island, Sp. Reglm. 10 Septbr. 1830 § 77.

Ligeledes paa Færøerne, Sp. Reglm. 30 Marts 1836 § 68.

Ligeledes i Vestindien, Rskr. 28 Avg. 1850 § 11, Sp. Reglm. 7 Jan. 1868 § 101 (i Till. t. Lovsaml. f. 1868).

Se Oppebørselsbetjente 10 (ang. stiltiende Panteret hos dem) a. Politisager V B 6.

Justitsfonden ophæves, og dens Beholdning og fremtidige Indtægter overgaar til Statskassen, Resl. 6 Juni 1840 (i C. P. N. Petersen det danske Sportelvæsen S. 206). Jfr. Resl. 1 Juli 1834.

Justitskassen.

1. Ang. dens Oprettelse, Indtægter og dissens Oppebørsel, Fr. 23 Decbr. 1735, jfr. Fr. 18 April og Pl. 30 Decbr. 1738, Rskr. 12 Oktbr. 1759, Fr. 7 Jan. 1772, Pl. 2 Febr. 1775.

De i Fr. 1735 §§ 8—10, jfr. Rskr. 24 Febr. 1736, fastsatte Afgifter til samme hæves, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 156.

Om den i Fr. 1735 § 11 ommeldte Afgift til samme, se Afsoning 18 d og Højesteretssagførere I 8 og 9.

Om Bestallingsgebyrerne efter § 12, se under Bestallingsgebyrer.

Ang. de samme tilfaldende Bøder, deres Inddrivelse og Regnskabsaflæggelse for dem, se Bøder D II 28 med Henvisninger.

Regnskabet over sammes Indtægter skal Justitssekretæren ved Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten aflægge for Finansaaret, Note Nr. 2 t. J. M. Skr. 24 Jan. 1861.

2. Søetatens, se Arveløse Kapitaler I 3 c.

3. Paa Island.

a. Ang. dens Oprettelse, Adg. 16 Novbr. 1764 (i Reskriptsaml.). Med Hensyn til Afgifterne efter § 10, se Assessorer 5 d, Justitiarius 3 c Nr. 2 samt K. Skr. 14 Avg. 1830.

b. Ang. dens Panteobligationers Bevaring og Renternes Oppebørsel, K. Prom. 5 April 1788.

c. Ang. Attester om dens Indtægter, K. Prom. 6 Oktbr. 1807.

d. Det samme tillagte Vrag skal fremtidig tilfalde Grundejerne, samt eventuel Erstatning herfor af Amtsrepartitionsfonden, Pl. 2 April 1853.

e. Deraf udredes Lønning til Arrestforvareren ved Strafanstalten i Reykjavik, Fr. 4 Marts 1871 § 7 (Nr. 5 i Till. t. Lovt.).

f. Bestyres fremdeles af Amtmændene (uden Medvirkning af Amdsraadet), Fr. 4 Maj 1872 § 52 Nr. 2 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.).

g. Se Sigt- og Sagefaldskassen 2, 4de Sætn.

h. Er ophævet, og dens Indtægter og Udgifter overtagne af Landskassen, Resl. 31 Oktbr. 1873 (i M. T. B f. 1875 S. 409).

4. I Vestindien.

a. Ang. Anvendelsen der af de almindelige for Kongeriget herom gældende Regler, Rskr. 28 Oktbr. 1768.

b. Ang. Indtægternes Oppebørsel og Regnskabsafleggelsen, Fr. 19 Oktbr. 1796 § 9, Resl. 25 Maj 1804 § 9.

c. Ang. en Afgift dertil af Byfogedembedet paa St. Croix, se Retsbetjente II 60 b.

d. De i forskellige Anordninger paabudte Afgifter til samme bortfalde, Sp. Reglm. 7 Jan. 1868 § 101 (i Till. t. Lovsaml. f. 1868).

e. Se Bøder D II 28 (om Bøder ikendte ved Højesteret i vestindiske Sager).

Justitskontor.

1. Højesterets.

a. Derfra udfærdiges Stævninger til Højesteret samt Højesteretsordenen, Pl. 21 Maj 1800.

b. Skal ved hvert Aars Udgang tilstille alle Amtmænd Attester, om enten nogen Aktor, Defensor eller Dommer er bleven tildømt at tage Del i Omkostningerne i Delinkventsager, Fr. 5 April 1793 II § 5.

c. Embedet som Ekspedient i samme bortfalder ved Embedsledighed, L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 3.

d. Se Assessorer 3 a. Kancellister 2. Justitssekretærer 8 e og f. Strafanstalter I 4 f.

2. Hof- og Stadsrettens.

a. Ang. den Tid, inden hvilken Koncept og Kopi af Retsstævninger skulle indleveres til samme, Pl. 28 Jan. 1788.

b. Se Fattigbøsser 4. Forligskommissioner A 3.

3. Københavns Kriminal- og Politirets.

a. Derom handler Fr. 28 Febr. 1845 § 10, jfr. §§ 11 og 12.

b. Dertil indleveres Klager i private Politisager, L. 11 Febr.

1863 § 20, og over Myndigheds Misbrug af Politiets Personale, § 2 ibd.

c. Se Kriminal- og Politiretten 5 c (ang. Kopisterne). Strafattester 1 c.

4. Sø- og Handelsrettens.

a. Ang. samme og de dertil henlagte Forretninger, L. 19 Febr. 1861 §§ 10, 19, 21, 24, 25.

b. Ang. dets Forretninger med Hensyn til de til Retten henlagte Skifter, Adg. Nr. 96, 19 Juli 1872 §§ 5, 6.

5. Overretternes, se Appel VII B 20 (Udskrift af Overrettsdomme til Underretsdommerne).

I øvrigt henvises til Artiklen Justitssekretærer.

Justitsministeriet.

a. Ang. dets Oprettelse, Pl. 4 April 1848, og hvilke Sager der ere samme underlagte, Kdg. 24 Novbr. 1848 IV.

b. Ang. dets Organisation i 2 Departementer og Sagerne Fordeling imellem dem, samt at 2det Departement underlægges Direktøren for det islandske Departement, Bkg. 7 Decbr. 1848, 21 Oktbr. 1854, 12 Jan. 1858.

Ang. at det under 1ste Departement hørende Kontor for Brandforsikrings-, Brandvæsen- og Bygningssager skal deles i to Afdelinger, Resl. 15 Marts 1858 smh. med Resl. 18 Juni 1859. — De Brandpolitiet og Bygningsvæsenet vedkommende Sager henlægges fra Brandforsikringskontorets 1ste Afdeling til 1ste Departements Ekspeditionskontor, Bkg. Nr. 88, 15 Maj 1871. — Ang. en Omordning af Brandforsikringskontorets 1ste Afdeling, Resl. 16 Maj 1871 (M. T. B S. 184).

Ang. islandske Departements Fraskillelse og Henlæggelsen af de færøiske Sager under Ministeriets 2det Departement, Bkg. Nr. 92, 14 Juli 1874.

Ang. Nedlæggelsen af 2det Departement og Ekspeditionskontorernes Benævnelse, Bkg. Nr. 254, 15 Decbr. 1885.

Omordning af Departementschefesforholdene i Justitsministeriet, hvorefter Departementschefesforretningerne for de under 2det Ekspeditionskontor og Udskrivningsvæsenets Revisionskontor henlagte Sager indtil videre overtages af Departementschefen i Ministeriet for Island, Bkg. Nr. 99, 2 Juni 1897.

Se Fængselsvæsenets Bestyrelse. Islandske Departement. Lenskontrollen. Udskrivningsvæsenet 5.

c. Dertil henlægges:

1. Sager om Hjemmevielser uden Bevilling fra Kirke- og Undervisningsministeriet, K. og U. M. Cirk. 7 Febr. 1852.

2. De Island og Færøerne vedkommende Sager fra Indenrigsministeriet, Bkg. 31 Oktbr. 1855 § 2.

3. Se fremdeles Karantænevæsenet. Rejsepenge I A 5 c.

Derfra henlægges:

1. Den derunder hidtil hørende Revision — Udskrivningsvæsenets Revisionskontor undtaget — til Revisionsdepartementet, Bkg. 30 Juni 1860 § 3.

2. Overbestyrelsen over Frederiks Hospital og Fødselsstiftelsen til Kirke- og Undervisningsministeriet, Bkg. Nr. 112, 1 Juli 1871,

3. Se Vajsenhuset 9.

d. Ang. dets Kompetence i Forhold til de andre Ministerier.

1. Om Sager ang. Navneforandringer paa Landejendomme henhøre derunder eller under Indenrigsministeriet, Ind. M. Skr. 28 Decbr. 1852.

2. Om Sager ang. vedkommende Ejeres Forpligtelse til ved Ombygning af Købstadbygninger at indrykke dem for Gadelinjens Skyld høre derunder eller under Indenrigsministeriet, Ind. M. Skr. 21 Novbr. 1850.

3. Se fremdeles Benaadning 2 og Bøder C 2 c. Lotteri 2 b. Overadmiralitetsretten 4. Retsgebyrer I 10.

e. Skal hvert Aars April Maaned afgive Indberetning til Kongen om de under dets Ressort hørende Regeringssager af almindelig Vigtighed, som henstaa uafgjorte fra det foregaaende Aar, Resl. 14 Juli 1850 § 2 (i J. M. Cirk. 3 Avg. s. A.).

f. Ang. de Bevillingssager, som af samme maa afgøres ad mandatum, Resl. 23 Decbr. 1864. I øvrigt maa om sammes Bevillingsmyndighed henvises til de enkelte Bevillinger og Genstande for Bevilling efter deres Benævnelse. — Ang. dets Myndighed til at eftergive Bøder, se Bøder C 2.

g. Ang. dets Myndighed i forskellige Retninger (hvorefter bemærkes, at nedenstaaende Opregning ikke gør Krav paa at være udtømmende, idet i saa Henseende maa henvises til de enkelte Artikler):

1. Apotekervæsenet.

Apoteker med personligt Privilegium, Udredelsen af visse Omkostninger ved deres Vurdering i Tilfælde af Salg til Eftermanden, Resl. Nr. 122, 16 Juni 1876 i Slutn.

Forkortelse af den foreskrevne Læretid for Apotekerelever, Resl. Nr. 215, 17 Novbr. 1882 Nr. 4.

Oprettelsen af Hjælpeapoteker, Resl. Nr. 186, 7 Juli 1873.

Afgift af personlige Apoteker, L. Nr. 48, 13 April 1894, som fra 1 Jan. 1896 er afløst af L. Nr. 100, 10 April 1895.

2. Bjergeløns Fordeling, Søløv Nr. 56, 1 April 1892 § 228.

3. De ophævede borgerlig-militære Korpsers Fonds, L. 28 Maj 1870 § 13 (S. 182), Resl. 23 April 1870 (D. T. 485).

4. Brandforsikringerne.

Købstædernes almindelige, L. 14 Maj 1870, Bkg. Nr. 71, 8 April 1871 § 6, Nr. 121, 31 Juli s. A., Nr. 62, 9 April 1872 I §§ 2, 3 c, 4, II §§ 1, 2, 4 d, 6, III § 2, IV §§ 3, 9, Vedt. Nr. 95, 18 Juli 1874 §§ 49, 52, 67, 69, 70, 74, 86 e og i, 88, 90, 94, 96, 102.

Den almindelige for Landbygninger, L. 23 April 1870 §§ 1, 2, Vedt. Nr. 102, 10 Juni 1871 §§ 58, 61, 74, 106 e, g og i, 113, 116—118, 127, Bkg. Nr. 89, 23 Juni 1876, Nr. 10, 30 Jan. 1883 §§ 85, 93, 94, 110, 113, 115, 117, 129, 130, Nr. 11 af s. D. § 7, Nr. 117, 8 Juli 1885 § 7.

For Landbygninger, der ville delagtiggøres i visse særlige Rettigheder, L. Nr. 47, 12 April 1889 §§ 1 ff.

Københavns Brandforsikring, Bkg. Nr. 163, 31 Decbr. 1889 § 42 B, jfr. Vedtægt i Bkg. Nr. 147, 28 Avg. 1885, §§ 50, 52, 63 og Bkg. 18 Juni 1870 §§ 1, 2, Nr. 38, 6 Marts 1871 B I.

Se nærmere under Brandforsikring.

5. Brandvæsenet.

L. 2 Marts 1861, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 §§ 12, 29, 30, 47 (f. Land.), 15 Maj 1868 §§ 4, 5, 8, 16, 18, 19, 26, 38, 42, 43 (f. Kbhvn.), Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 1, 2, 13, 17, 21, 33, 34, 37, 38 (f. Købst.). Se Brandforhør.

Udskrivning til Københavns Brandvæsens Reservekorps, Adg. Nr. 125, 5 Avg. 1871 §§ 3, 5, jfr. Regul. 1 April 1898 § 9 (Supplem. t. den lille Lovsaml.).

I Frederiksberg, Bkg. Nr. 7, 1 Febr. 1877 §§ 1, 2, 13, 17, 21, 33, 34, 36, og i Silkeborg, Bkg. Nr. 71, 6 Juni 1878 §§ 1, 2, 13, 17, 21, 33, 34, 36.

Brandvæsenet i Løgstør, Bkg. Nr. 5, 8 Jan. 1891 §§ 1, 2, 13, 17, 21, 33, 34, 36.

6. Bygningsvæsenet.

I København, L. Nr. 77, 12 April 1889 §§ 14, 22 a, 67, 70—73, 76, jfr. Instruk. for Bygningskommissionen Nr. 87, 27 Juni s. A. §§ 1, 5 og for Bygningsinspektørerne Nr. 89 af s. D. § 7.

I Frederiksberg, L. Nr. 57, 11 April 1890 §§ 7, 15, 19, 28 smh. med Bkg. Nr. 58, 19 s. M. §§ 14, 48, 67—70, 73, Instruk. Nr. 124, 5 Avg. s. A. § 6.

I Købstæderne: L. 30 Decbr. 1858 §§ 1, 2, 15, 32, 34—36, 39, 40. Se endvidere Bestemmelserne i adskillige af de under Bygningsvedtægter og Bygningsvæsen 3 anførte Vedtægter.

Ansættelse af Bygningsinspektører i visse Købstæder, f. Eks. Bkg. Nr. 8, 5 Febr. 1889 § 7 (Skanderborg — tillige Afskedigelse), Nr. 39, 15 Marts 1892 § 10 (Hjørring), Nr. 15, 14 Jan. 1893 § 10 (Rudkøbing), Nr. 212, 11 Septbr. s. A. § 11 (Holbæk).

Paa Landet. L. 2 Marts 1861, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 §§ 5, 20. Kan give Regler om Dampskorstenes Konstruktion, L. Nr. 35, 1 Marts 1889 § 5, og benytte de indenlandske Forsikringsforeninger ved Tilsynet med Brandpolitilovens Overholdelse, § 16. Se nu Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 § 11.

Se endvidere Bestemmelser i adskillige af de under Bygningsvæsen 5 anførte Bygningsreglementer.

7. Afhændelse af det til Len, Stamhuse og Fideikommiss hørende Bøndergods, L. 21 Juni 1854 §§ 1, 2, jfr. 6.

8. Dampfartøjer, Tilsynet med dem, L. Nr. 22, 24 Marts 1875 §§ 13, 15, 17, 18, Nr. 23 af s. D. §§ 9, 11, 20, 23.

9. Dampkedler paa Landjorden, Oversyn over dem, L. Nr. 56, 12 April 1889 § 13. Pasning af Dampkedler paa Landjorden, Kedelpasserprøven, L. Nr. 39, 1 April 1896 §§ 2—6.

10. Digepolitiet paa Lolland og Falster, dets Forøgelse, Bkg. Nr. 69, 6 Maj 1874 § 12.

11. Distriktsjordemødrenes Alderstillæg og Pension, L. Nr. 85, 1 April 1893 §§ 1, 3.

12. Erstatning for Dommer- og Skriverskorn, L. 19 Marts 1852, 20 Avg. 1853.

13. Embedsboliger paa Færøerne, Adg. Nr. 79, 22 Maj 1890 §§ 2, 4, 5, 7, 8.

14. Embedslægerne, Meddelelse af Orlov til dem, Instr. Nr. 108, 22 Oktbr. 1877 § 6 (jfr. f. Færøerne Bkg. Nr. 136, 13 Juli 1883 Nr. 3), Nr. 109 af s. D. § 3.

Fastsættelse af Distriktslægers Anciennitet, L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 10.

Med Hensyn til Distriktslægeembedernes Besørgelse ved Konstitution, se Amtmænd XXVII 29 (en Indberetning).

15. Kan udstede særlige Politiforskrifter for Fabrikers og større Værksteders Renholdelse, Ventilation m. v., L. Nr. 74, 23 Maj 1873 § 21.

16. Fabrikinspektørerne og deres Assistenten, L. Nr. 56, 12 April 1889 § 12, jfr. Instr. Nr. 291, 16 Decbr. s. A.

17. Fonden til det farmaceutiske Studiums Fremme, Stadf. Nr. 209, 12 Decbr. 1879 §§ 3, 4.

18. Fattigforsørgelsesspørgsmaal mellem Kommuner her i Landet og Kommuner paa Færøerne, L. Nr. 67, 9 April 1891 § 68. Do. mellem Fattigdistrikter paa Færøerne, L. Nr. 97, 10 April 1895 § 70.

Fattiginspektørers m. fl.s Forpligtelse til at bistaa Politimestrene ved deres Forretninger med Underholdsbidrag til uægte Børn m. m., L. Nr. 73, 12 April 1892 § 4

19. Fiskeriet paa Færøerne, Fiskeril. Nr. 95, 14 April 1893 §§ 1, 12, 13.

20. Forligsvæsenet, L. 4 Marts 1857 §§ 1, 3, 4, 10 (S. 34).

21. Fælleshaugers Udskiftning paa Færøerne, L. 4 Marts 1857 § 14 (S. 61).

22. Fængselsvæsenet paa Island, Fr. 4 Marts 1871 (Nr. 5 i Till. t. Lovt.) §§ 3, 5, 8.

23. Fæstegods, Statens paa Færøerne, Godtgørelse for sammes Forbedring, L. Nr. 63, 12 April 1892 §§ 2, 3, 5. Afhændelse af samme, L. Nr. 56, 13 April 1894 §§ 8, 9, 13.

24. Fæstevirksomheden, L. Nr. 53, 1 April 1891 §§ 2, 3.

25. Gendarmerikorpsset, det militære, dets Benyttelse til Ordens Opretholdelse, forel. L. Nr. 215, 27 Oktbr. 1885, jfr. Bkg. Nr. 250, 7 Decbr. s. A. § 5. Er nu ophævet, se Gendarmerikorps.

26. Grindefangsten paa Færøerne, L. 29 Decbr. 1857 §§ 1, 2 (S. 332).

27. Handelsregisteret, Anmeldelser dertil og dets Førelse m. v., L. Nr. 23, 1 Marts 1889 §§ 3, 5, jfr. Adg. Nr. 74, 24 Maj s. A. § 4, Bkg. Nr. 85, 21 Juni s. A. § 2. — Ang. Navnestempelregisteret for Guld- og Sølvarbejder, dets Førelse, Anmeldelser dertil m. v., Adg. Nr. 202, 4 Novbr. 1892 §§ 1, 5, 10.

28. Havnevæsen. Skal deltage i Fastsættelsen af Taksterne for Bandholm Havn (der ejes af et Len), Bkg. Nr. 149, 21 Decbr. 1886 § 3.

29. Hospitaler, Klostere og Stiftelser.

Frederik den 7des Stiftelse paa Jægerspris, Resl. Nr. 118, 23 Maj 1874 A § 2, D § 1, E, F.

Støvringgaards adelige Jomfrukloster, Resl. Nr. 182, 18 Septbr. 1876.

Horsens Hospital, Tillæg Nr. 240, 22 Decbr. 1876 §§ 3, 4 c.

Aarhus Hospital, Tillæg Nr. 65, 22 April 1879 §§ 3, 4 c.

30. Indførselsafgiften af Vin, Spiritus m. m. paa Færøerne, L. Nr. 44, 30 Marts 1892 §§ 9, 10.

31. Jagt paa Færøerne, Tilladelser dertil i Fredningstiden, L. Nr. 71, 23 April 1897 § 15.

32. Jernbaners og desl. Anlæg. Ordensreglementerne herved, der ere anførte under Jernbaner og Havne, indeholde den Bestemmelse, at Ministeriet afgør opstaaende Spørgsmaal om Reglementernes Forstaaelse.

33. Jordemodervæsenet.

Alderstillæg til og Pensionering af Distriktsjordemødre, L. Nr. 85, 1 April 1893 §§ 1, 3.

Instruktion for Jordemødre Nr. 129, 25 Novbr. 1896.

Paa Færøerne, L. Nr. 37, 29 Marts 1878 §§ 1, 4, 5, 11, Instr. Nr. 153, 4 Novbr. 1881 § 17.

34. Jords Afgivelse paa Færøerne til Veje, Havne og Skoler, L. Nr. 69, 7 Maj 1881 §§ 2, 3.

35. Jurisdiktionsomordningen i de inkorporerede slesvigske Distrikter, L. Nr. 40, 17 Marts 1876 § 2, jfr. Bkg. Nr. 103, 29 Juli s. A.

Jurisdiktionsomordningen i Frederiksberg og Kbhvn.s Amts søndre Birk, L. Nr. 67, 15 April 1887 § 4, Nr. 51, 5 April 1888 § 7.

Jurisdiktionsomordning i Ribe Amt, L. Nr. 35, 11 Marts 1892 § 3, og i Frederiksborg Amt, L. Nr. 70, 29 Marts 1893 § 4.

36. Kapitelstaksten paa Færøerne, L. 16 Febr. 1856 § 1 E.

37. Karantænevæsenet, L. Nr. 84, 1 April 1893 §§ 1, 2, 4, 5. Jfr. forel. L. Nr. 150, 1 Septbr. 1892 §§ 1, 2, L. om Foranstaltninger mod Kolera Nr. 40, 30 Marts 1885 §§ 10—12, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 §§ 1, 3, 7, 10, 12, 19, 20, 32, 33, jfr. for Færøerne Bkg. Nr. 21, 27 Febr. 1882 § 3.

38. Bestemmer Formen for Kokoppeindpodningsattesterne, L. Nr. 22, 4 Febr. 1871 § 7.

39. Kystmilicefond, Hjørring Amts, Stadf. Nr. 287, 30 Septbr. 1889.

40. Legater, forskellige, Stadf. Nr. 126, 31 Maj 1884, jfr. Nr. 127 af s. D. (K. A. Larssens), Nr. 117, 20 Juli 1885 §§ 5, 6, 10, 11 (islandsk Kbmd. Wulffs), Nr. 11, 7 Jan. 1887 (Frk. Ravns Familielegat), Nr. 13 af s. D. (Sognepræst Fichs Familielegat), Nr. 113, 29 Juni s. A. § 6 (Overlæge Collstrops Familielegat), Nr. 124, 14 Juli s. A. §§ 3, 4 (Professorinde Schyttes Enkesædelegat), Nr. 125 af s. D. (P. C. Søndergaards), Nr. 22, 4 Febr. 1888 (P. L. Mayntz' Familielegat), Nr. 115, 26 Maj s. A. (J. A.

Ostenfelds Familjelegat), Nr. 159, 26 Juli s. A. (cand. phil. Wulffs Legater), Nr. 220, 22 Septbr. s. A. § 6 (Cristen Cristensens Familjelegat), Nr. 247, 18 Oktbr. s. A. (Brødrene Thunes), Nr. 248, 19 s. M. (Bregentveds nu ophævede Brandforenings), Nr. 275, 8 Novbr. s. A. § 5 (Apoteker Reimanns Legat for Farmaceuter), Nr. 78, 19 Marts 1889 §§ 2, 5 (Eegholms Familjelegat), Nr. 96, 16 April s. A. §§ 2, 6 (Agnes Madsens Familjelegat), Nr. 100, 20 s. M. § 8 (Garvermester Meyers), Nr. 133, 3 Maj s. A. §§ 1, 8, 9 (Glashandler Niels Hansens Familjelegat), Nr. 174, 13 Juni s. A. §§ 2, 8, 12 (det Lützenske Familjelegat), Nr. 302, 25 Oktbr. s. A. §§ 2, 3 (det Bunkeflodske Familjelegat), Nr. 78, 21 April 1890 §§ 4—6, 10 (Fr. V. Hegels Minde), Nr. 141, 18 Juni s. A. §§ 1—3, 14 (Johan Linnemanns Familjelegat), Nr. 153, 30 Juni s. A. §§ 1, 2, 7 (det Dyrlandske Familjelegat), Nr. 178, 19 Juli s. A. §§ 1, 9, 10 (de Bielkeske Legater), Nr. 245, 29 Septbr. s. A. §§ 4, 9, 10 (Snedkermester Liberts), Nr. 252, 10 Oktbr. s. A. § 6 (Kancellir. Nors' Familjelegat), Nr. 162, 22 Maj 1891 §§ 3, 9 (Krigsr. Blochs), Nr. 167, 28 s. M. § 7 jfr. § 4 (Gross. Topps Familjelegat), Nr. 345, 7 Decbr. s. A. §§ 7, 8 (Konsul Winchells Familjelegat), Nr. 351, 14 s. M. §§ 2, 3, 12, 14 (Provst Smiths Familjelegat), Nr. 153, 28 April 1892 § 2 og Till. § 2 (Gross. Blochs), Nr. 189, 2 Juni s. A. § 2 (den Saxtorphske Stiftelse), Nr. 373, 19 Novbr. s. A. §§ 7, 8 og i Slutn. (Pastor Visbys Familjelegat), Nr. 381, 23 s. M. § 6 (Hulda E. Reimanns Familjelegat), Nr. 20, 5 Jan. 1893 §§ 10—13 (det Mylius'ske Familjelegat), Nr. 71, 17 Febr. s. A. §§ 1, 8, 12 (Stiftamtmand Tetens'), Nr. 143, 12 April s. A. § 8 (Gross. Andersens Familjelegat), Nr. 233, 26 Juni s. A. §§ 1, 3, 4, 9, 12, 17 (Godsforv. Friis's Familjelegat), Nr. 300, 31 Avg. s. A. §§ 2, 3, 7, 16, 17 (Garvermester Gerickes), Nr. 312, 8 Septbr. s. A. §§ 3, 5, 6 (Etatsr. L. Jørgensens Familjelegat), Nr. 101, 2 April 1894 §§ 7, 8 (Modwegs Legat), Nr. 111, 21 s. M. §§ 3, 6 (de Hemmerdts Legat), Nr. 115, 25 s. M. Art. V (E. Tvermoes's Legat), Nr. 220, 8 Avg. s. A. § 11 (Tschernings Familjelegat), Nr. 306, 14 Novbr. s. A. §§ 1, 3, 4, 6 (C. V. R. Lotz's Legat), Nr. 333, 15 Decbr. s. A. §§ 2, 8 (Det Colbjørnsenske Legat), Nr. 84, 4 Marts 1895 §§ 4, 8, 9 (Steenbergs Familjelegat), Nr. 89, 15 Maj 1886 (i Min. Tid. for 1895 S. 98) §§ 2, 5, Nr. 90, 7 Marts 1895 (Læge Priemes), Nr. 131, 17 Jan. s. A. §§ 2, 3, 8, 10 (Borchsenius's Mindelegat), Nr. 145, 27 Maj s. A. §§ 3, 6 (Danmarks blindes faste Fond), Nr. 197, 22 Juli s. A. §§ 1, 2 (Fabrikant K. Christiansens Familjelegat), Nr. 276, 14 Oktbr. s. A. §§ 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11

(Etatsr. Aggerups for Døtre af Retsbetjente og Magistratspersoner), Nr. 325, 27 Decbr. s. A. §§ 4, 5, 6 (Frk. E. F. Bruuns Familjelegat), Nr. 92, 1 April 1897 § 7 (Münters Familjelegat), Nr. 108, 27 s. M. §§ 1—3, 7 (Larssenske Familjelegat), Nr. 109, 30 s. M. §§ 3, 5 (Christiansens Familjelegat), Nr. 118, 12 Maj s. A. §§ 1—3, 10 (Frk. C. V. Hansens Familjelegat), Nr. 208, 13 Oktbr. s. A. §§ 1, 6 (C. F. Lindes Hjælp), Nr. 241, 13 Novbr. s. A. §§ 2—5, 11, 16 (Etatsr. Møllers Familjelegat).

41. Levnedsmidlørers Undersøgelse, L. Nr. 136, 9 April 1891 §§ 1—3, 6, jfr. Bkg. Nr. 138, 8 Septbr. s. A. § 5. Se nu L. Nr. 42, 1 April 1894.

42. Ligbrænding, L. Nr. 58, 1 April 1892 §§ 1, 4, 6, jfr. Regul. Nr. 176, 4 Oktbr. s. A. § 1.

43. Ligsyn og Dødsattester, L. Nr. 2, 2 Jan. 1871 §§ 4, 5. Do. paa Færøerne, L. Nr. 36, 29 Marts 1878 §§ 4, 5.

44. Udgivelsen af Lov- og Ministerialtidenderne, Adg. 24 Septbr. 1870 §§ 1, 6, 8.

45. Lægeundervisningen paa Island, Bkg. 8 Juni 1863 II Nr. 4, 7 Juli 1869 II § 5 Nr. 3.

46. Maskiner, Foranstaltninger til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved deres Brug, L. Nr. 56, 12 April 1889 §§ 7, 9, 15, 16, 19, 21. Se foran h.

47. Medicinalvarer, Handel dermed, Bkg. 12 Juli 1862.

48. Muslingefangst paa Færøerne, L. Nr. 107, 14 April 1893 §§ 2, 4.

49. Notarialforretningernes Udførelse i København, Bkg. Nr. 89, 15 Maj 1871.

50. Oplagsbevisers Udfærdigelse, L. 23 Febr. 1866 (S. 221) § 1, jfr. § 3.

51. Overformynderiet og umyndiges samt andre under offentligt Tilsyn staaende Midlers Udlaan, L. 26 Maj 1868 §§ 1—4, 6—9, 11—13, 19 Marts 1869 §§ 3, 12, jfr. Adg. 12 Novbr. 1870 § 4.

Kan konstituere en Fuldmægtig i Overformynderiets Revisionskontor og antage en Mand til at foretage Revisionen og Kontrollen ved Overformynderiet, Bkg. Nr. 94, 24 Maj 1871 §§ 3, 5.

52. Paatale af visse Forbrydelser, L. 10 Febr. 1866 §§ 6, 36, 70, 84, 97, Nr. 32, 25 Febr. 1871 § 3.

53. Plejebørn, Tilsynet med dem, L. Nr. 43, 1 Marts 1895 §§ 1, 5, 8.

54. Københavns Politi, L. 11 Febr. 1863 §§ 6—8, jfr. Till. 28 Septbr. 1864, 1 Febr. 1867 § 1.

55. Tilvejebringelsen af Politivedtægter udenfor København, L. Nr. 21, 4 Febr. 1871 §§ 3, 5.

56. Bestemmer efter Forhandling med Indenrigsministeren, hvorledes Udgifterne ved Politivæsenet udenfor København skulle afholdes, § 16 ibd. Jfr. om Politindgifters Udredelse af Statskassen forel. L. Nr. 216, 27 Oktbr. 1885, der nu er bortfaldet.

57. Presseforseelser, L. 3 Jan. 1851 §§ 13, 15.

58. Rigsretssager, L. 3 Marts 1852 §§ 19, 85, 86, jfr. Grl. 28 Juli 1866 midlert. Best. § 2.

59. Sagførere, L. 26 Maj 1868 (S. 279) §§ 1, 2, 8, 12.

60. Sindssygeanstalterne, Regul. 19 Juni 1861 §§ 2, 14, 25 (Aarhus), Nr. 135, 25 Avg. 1871 §§ 2, 14, 25, 30, jfr. L. 3 April 1868 § 2 (Vordingborg).

Sindssygeanstalten i Viborg, Regul. Nr. 8, 2 Febr. 1877 §§ 2, 13, 23.

Sindssygeanstalten ved Middelfart, dens Anlæg, L. Nr. 46, 7 Maj 1884 § 6.

Statens Sindssygeanstalter, Regul. Nr. 203, 3 Novbr. 1888 §§ 6, 8, 9, 18, 25, 30 og 31.

Sindssygeanstalten ved Middelfart, Erhvervelse af Arealer til Vandforsyningsanlæg derved, L. Nr. 93, 14 April 1893.

61. Skibsmandskabs Mønstring, L. Nr. 29, 26 Febr. 1872 §§ 3, 8, 12, 14—16, Bkg. Nr. 40, 20 Marts s. A. §§ 1 Nr. 5, 17, 18, 27.

62. Skibsregistreringsvæsenet, L. Nr. 57, 1 April 1892 §§ 2, 3, 4 i Slutn., 6, 9 i Slutn., 13, 14 II og III, 26, 30, 67, 68, 75, Nr. 276, 15 Decbr. 1893 § 3.

63. Skiftevæsenet, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 16, 49, 83, 87, 89, jfr. L. Nr. 156 af s. D. § 7.

Skiftekommissærers Anordning i Sparekassers Konkursboer, L. Nr. 64, 28 Maj 1880 § 8.

Ophævelsen af den jorddrotlige Skiftejurisdiktion, Overformynderi- og Lægdsbestyrelse, L. 28 April 1850 § 3.

Skiftekommissionen i Kbhvn., L. 23 Jan. 1862 § 2 (S. 429).

64. Skuespils Opførelse. I København, Meddelelse af Bevilling dertil, L. Nr. 62, 12 April 1889 §§ 3, 4. — Se Dramatiske Forestillinger 1, 6 a.

65. Skydsvæsenet paa Færøerne, L. 17 Marts 1865 § 8.

66. Skyldsætning af Jorder paa Færøerne, L. 29 Marts 1867 §§ 7, 8, 11.

67. Sognefogedernes Lønning, L. 4 Marts 1857 (S. 36).

68. Sprængstoffer, Tilvirkning og Forhandling deraf, L. Nr. 100,

1 April 1894 §§ 1, 4, 5, 7, 10, jfr. Anordn. Nr. 137, 18 Juli s. A. og Nr. 140, 21 s. M.

69. Avtorisation af et Apparat til at prøve Stenolje, Adg. Nr. 139, 4 Septbr. 1871, jfr. Bkg. Nr. 143 og 144 af 8 s. M.

70. Strafanstalterne og Fuldbyrdelsen af Strafarbejde, L. 3 Febr. 1850 § 3, 29 Decbr. s. A. § 2, Straffel. 10 Febr. 1866 §§ 13, 15, Adg. Nr. 12, 13 Febr. 1873 §§ 1, 7, 16, 20—22. Se Benaadning 1 b. Strafanstalter II 3 (Antagelse af Læger).

71. Strandings- og Bjergningsvæsen, se Stranding A 1.

72. Sundhedsvæsenet.

Sundhedsvedtægter, L. 12 Jan. 1858 (S. 508), 29 Decbr. 1862 (S. 831), 28 Marts 1868.

Smitsomme Sygdomme, Foranstaltninger mod deres Udbredelse, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 §§ 1—4, 8, 10, 24 i Slutn., jfr. Regul. om Behandlingen af Lig Nr. 109, 23 Juni s. A. § 3 (Lighuse i Kbhvn.).

I de lokale Sundhedsvedtægter findes Bestemmelser, der tillægge Ministeriet Myndighed i forskellig Retning, navnlig til Dispensation fra Vedtægterne og Afgørelse af Anker over Sundhedskommissionen (særlig er det i mange Vedtægter foreskrevet, at sammes Kendelser, hvorved Beboelsen af et helt Hus eller enkelte Lokaler forbydes, kunne indbringes for Ministeriet — altsaa med suspensiv Virkning).

Sygehuse, Købstædernes. Approberer Valget af Lægerne, Resl. Nr. 207, 20 Avg. 1890 i Slutn. (Odense), Nr. 154, 15 Maj 1891 (Randers).

73. Sygeplejersker, Uddannelse og Etablering af, Bkg. Nr. 72, 27 April 1894.

74. Sø- og Handelsretten, L. 19 Febr. 1861 §§ 3, 6, 7, 10, 16. Jfr. Adg. Nr. 97, 8 Maj 1894 § 3 i Slutn.

75. Søforklaringer optagne i Udlandet, Indberetning derom fra de danske Konsuler, Sølov Nr. 56, 1 April 1892 § 40 i Slutn., jfr. Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 41.

76. Søretternes Medlemmer og Søforhør, L. Nr. 72, 12 s. M. §§ 2, 4, 10, 11.

77. Meddeler Tilladelse til at udøve Virksomhed som Tandlæge, Bkg. Nr. 22, 3 Marts 1873 § 1. Se Tandlæger.

78. Testamenter over Jordegods paa Færøerne, L. 4 Marts 1857 § 8 (S. 55).

79. Tvangsarbejdsanstalter, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 §§ 33 (se Tvangsarbejde III 12), 41.

80. Udlændinges Udvisning eller Udsendelse af Landet, L. Nr. 52, 15 Maj 1875 § 13.

Opholdsbøger for fremmede, § 4 ibd.

81. Udskrivningsvæsenet L. 6 Marts 1869 §§ 6, 9, 10, 23, 24, 33, 36, 46, 51, 58, 65, 7 Maj 1870 § 3.

Ang. Indberetninger dertil fra Udskrivningskresene, se Udskrivningschefer 29 a.

Nummerbytning mellem udskrevne værnepligtige, L. Nr. 217, 13 Decbr. 1895.

82. Udvandringsvæsenet, L. 1 Maj 1868 §§ 2, 6, 9, Reglm. 28 Marts 1870, L. Nr. 52, 25 Marts 1872 §§ 1—3.

Udvandrerens Befordring fra Færøerne, L. Nr. 81, 30 Marts 1895 §§ 2, 3, 5, 15.

83. Umyndiges og Umyndiggjortes Formuesanliggender, se Umyndiges Midler 1. Umyndiggørelse 2.

84. Underholdsbidrag, forsørgelsespligtige Personers, Anker over Ansættelse dertil, § 9 i Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891.

85. Behandlingen af Personer, der lide af venerisk Sygdom, L. Nr. 47, 10 April 1874 §§ 1, 9.

86. Vivisektioner, Meddelelse af Tilladelser til sammes Udførelse, L. Nr. 43, 13 Septbr. 1891 § 1.

87. Æresoprejsning, L. 3 April 1868 § 3, Fr. 12 Marts 1870 § 3 (f. Isl.).

88. Se Børn og Forældre 14 h (ang. Børns Fratagelse fra Forældrene).

I øvrigt maa det nærmere om sammes Myndighed søges under de enkelte Artikler.

h. Lønningsl. for sammes Personale 2 Juli 1870 (S. 258).

i. Lønningsl. for forskellige derunder hørende Embeds- og Bestillingsmænd Nr. 50, 25 Marts 1871.

k. Ang. et Beløb paa Finanslovene til Understøttelser vedkommende sammes Forretningskres, Resl. 18 Jan. 1850 § 3.

Se Kirke- og Undervisningsministeriet 8 c (den farmaceutiske Uddannelse). Ministerierne 8 (Afslutning af Kontrakter om Levering af Tryksager).

Justitsprotokol.

1. Se Retsprotokoller.

2. En særskilt, kan avtoriseres til Brug ved befalede og kriminelle Sager, K. Skr. 15 Jan. 1825, 4 Avg. 1832, 1 Febr. 1834 ad 2. Se Politiprotokol 6 (maa ikke benyttes som Justitsprotokol).

3. Ang. hvad deri kan eller skal indføres, se Borgerligt

Ægteskab 7. Forhør 4. Forligsmægling B 1 b. Provsteret 9. Syn, Skøn osv. I 6. Søforklaring 1 c, jfr. 2. Tinglæsning I 5. Udslettelse I 5 d. .

4. Ang. Udskrifter deraf, se Beskrivelser og Udskrifter VI.

Justitsraader, ang deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 IV Nr. 3 (virkelige), V Nr. 2 (andre).

Justitsreglement for Trankvebar af 13 Juli 1836.

Justitsager.

Medens i øvrigt henvises til Artiklen Kriminelle Sager, skal her kun bemærkes, at alle offentlige Straffesager, naar ikke særlig Hjemmel haves for andet, skulle behandles som egentlige Justitsager, jfr. Politisager IV A. Ang. nogle specielle Afgørelser om, at visse Sager skulle behandles som Justitsager, se Fredskove 6. Kvaksalveri 3. Margarine. Redningspligt 1 i Slutn. Stævning A 5 Nr. 2. Tiltale 5 i (ang. Sager efter Straffeloven, der enten kunne behandles som Justits- eller Politisager). Toldsvig 17 b.

Som indeholdende udtrykkelige Udtalelser om, at visse Sager skulle behandles saaledes, kunne mærkes Fr. om ulovlig Brændevinsbrænden 14 Maj 1845 § 19, L. om Pressens Brug 5 Jan. 1851 § 14, L. om Beskyttelse for Kbhvn.s Vandværker 30 Novbr. 1857 § 6 m. fl., Lodsl. Nr 73, 13 Juni 1879 § 57.

Sager om Rømning med Hyre, Søfartsl. for Island 22 Marts 1890 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.) § 48, jfr. Sølov Nr. 56, 1 April 1892 § 299, jfr. § 311.

Ang. Behandlingen af Straffesager mod danske i Udlandet, se L. om danske Konsulers Doms- og Øvrighedsmyndighed paa Steder, hvor danske ikke er undergivne Landets Jurisdiktion, m. v. Nr. 35, 15 Februar 1895 §§ 8—10, jfr. Instr. Nr. 180, 1 Septbr. s. A. §§ 4, 5.

Justitssekretærer.

1. Ang. deres Oppebørseler for Justitskassen, Fr. 23 Decbr. 1735 § 4, jfr. med Hensyn til Højesteret, Fr. 18 April 1738 § 1. K. Prom. 6 April 1776 (i Reskriptsaml. 1ste Del) og med Hensyn til Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten Note Nr. 2 t. J. M. Cirk. 24 Jan. 1861.

2. De ved Overdomstolene beskikkede, skulle paase Efterlevelsen af Sportellovgivningen, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 165.

3. Ved Højesteret og Landsoverretterne skulle have fuldstæn-

dig juridisk Eksamen, Justitssekretæren ved Højesteret med bedste Karakter, Fr. 26 Jan. 1821 §§ 15, 16.

4. Ved Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten, Overretten i Viborg og Kriminal- og Politiretten, ang. deres Uniform, Resl. 19 Oktbr. 1859.

5. Ved Højesteret samt de under 4 nævnte tre Retter, ang. deres Lønning, L. 19 Febr. 1861 § 13 (S. 111), jfr. L. 26 Marts 1870 § 9, Nr. 50, 25 Marts 1871 § 1.

6. Der faa kgl. Udnævnelse, efter at L. Nr. 50, 25 Marts 1871 er traadt i Kraft, ere pligtige at finde sig i Forflyttelse, naar Omordning af Domstolene finde Sted, Lovens § 5.

7. Ved Højesteret, Overretterne, Kriminal- og Politiretten samt Sø- og Handelsretten, have Rang i 4de Klasse Nr. 4, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

8. Justitssekretæren ved Højesteret. — Foruden hvad foran under 1—3 og 5—7 er anført mærkes:

a. Ang. hans Klædedragt i Retten, Rskr. 13 Avg. 1688, jfr. Rskr. 15 Juni 1832, og Uniform udenfor samme, Resl. 25 Febr. 1803 § 3, 27 Maj 1852.

b. Ang. hans Pligter, Instr. 7 Decbr. 1771 §§ 19, 20, Pat. 10 Novbr. 1774 §§ 13, 20.

c. Ang. hans Forpligtelse til at give vedkommende Underretning om de ved Højesteret idømte Bøder til Søkvæsthuset, Fr. 23 Jan. 1683 § 1, jfr. Rskr. 17 Jan. 1682; til Vor Frelser Kirke, Fr. 21 Juli 1714 § 5, K. Prom. 22 Decbr. 1787, jfr. Rskr. 20 Jan. 1700; til Statskassen, Rskr. 30 Decbr. 1704. Se nu den almindelige Bestemmelse i Instr. 7 Decbr. 1771 § 20.

Skal tilstille den vestindiske Regering Designation over vestindiske Sager, hvorunder Kongens eller publikke Stiftelsers Tarv verserer, Rskr. 24 Decbr. 1784 § 2.

d. Ang. hans Oppebørsel og Regnskabsaflæggelse for de ved Retten faldende Sportler, se Retsgebyrer I 15 b.

e. Ang. Assistance for ham ved Akternes Oplæsning i Retten enten af Protokolsekretærerne eller af en af Justitskontorets Kancellister, Rskr. 15 Juni 1832.

Ang. at det af Justitiarius kan paalægges første Kancellist i Justitskontoret at fungere som fast Læsesekretær, Resl. 9 Juni 1860.

f. Han udfører i Forening med Protokolsekretærerne og det ved Justitskontoret ansatte Personale Retsskriverforretningerne ved Rigsretten, L. 3 Marts 1852 § 13, jfr. Grl. 28 Juli 1866 midlert. Best. § 2.

g. Ang. at han in duplo skal meddele Attest om vestindiske Højesteretsstævnings Forevisning, L. 12 Decbr. 1860 § 2.

9. Justitssekretæren ved Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten. — Foruden hvad foran under 1—7 er anført mærkes:

a. Om ham og hans Forretninger handler Reglm. 15 Juni 1771 §§ 10 ff smh. med Fr. 25 Jan. 1805 §§ 14, 16 og 22.

b. Ang. Justitiarii Myndighed til at konstituere en anden i hans Forfald, K. Prom. 19 Jan. 1797 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

c. Ang. hans Regnskaber, Note Nr. 2 t. J. M. Cirk. 24 Jan. 1861.

d. Se Katalogafgift 5. Udmeldelse I 2 b.

10. Ang. Justitssekretæren ved Landsoverretten i Viborg mærkes Fr. 25 Jan. 1805 §§ 14, 16 og 22 samt det foran under 1—7 anførte.

11. Justitssekretæren ved Landsoverretten paa Island.

a. Om ham og hans Forretninger handler Fr. 11 Juli 1800 §§ 5, 14, jfr. Fr. 4 April 1833 § 7.

b. Hans Embede skal forenes med Embedet som 2den Assessor, og om det forenede Embedes Lønning, Resl. 12 April 1834, jfr. L. 14 Jan. 1863.

c. Adskilligt om hans Forhold til Justitiarius findes i K. Skr. 6 Marts 1838.

12. Justitssekretæren ved Landsoverretten i Vestindien.

a. Hans Forretninger ere henlagte til Overdommeren, L. 15 Febr. 1857 § 1.

b. Ang. hvilke disse Forretninger ere, Fr. 25 Maj 1804 §§ 6, 16.

c. Ang. hans Oppebørseler for Justitskassen, Rskr. 25 Maj 1804 § 9.

d. Hans Kavtion og Afleveringen af hans Oppebørseler, K. Skr. 30 April 1814.

e. Hans Regnskabsaflæggelse for oppebaarne Sportler, K. Skr. 23 Oktbr. 1824, jfr. K. Skr. 30 April 1814. Se L. 15 Febr. 1857 § 5.

13. Ang. Justitssekretæren ved Københavns Kriminal- og Politiret mærkes Fr. 28 Febr. 1845 §§ 10—13 og 15 samt det foran under 4—7 anførte.

14. Justitssekretæren ved Sø- og Handelsretten i København.

a. Protokolførselen og øvrige Skriveri ved Retten samt Oppebørselen af Retsgebyrer varetages af en af Kongen beskik-

ket og af Staten lønnet Justitssekretær samt ang. Konstitution under hans Forfald eller i Vakance, L. 19 Febr. 1861 § 10.

Ang. at der indtil videre ikke gives ham kongelig Udnævnelse, L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 2.

b. Med Hensyn til hans Forretninger mærkes fremdeles L. 19 Febr. 1861 §§ 16, 35, 57.

c. Han autoriserede for Københavns vedkommende den i L. om Disciplin i danske Handelsskibe 23 Febr. 1866 § 6 omhandlede Bog, se denne Bestemmelse. Jfr. nu nedenfor k.

d. Han har Oppebørselen af og Regnskabsaflæggelsen for Skiftegebyrerne ved de til Retten henlagte Konkursboer og fører Tilsyn med det samme vedkommende Skriveri, Adg. Nr. 96, 19 Juli 1872 § 6.

Med Hensyn til hans Regnskaber jfr. Note Nr. 3 t. J. M. Cirk. 24 Jan. 1861.

e. Var Skriver i den for Kbhvn. i forrige Krig nedsatte Undersøgelsesret for Prisesager, forel. L. 13 Febr. 1864 § 1, jfr. L. 3 Avg. s. A.

f. Ang. hans Uniform, Resl. 21 Decbr. 1861.

g. Ang. hans Lønning, L. Nr. 50, 25 Marts 1871 §§ 1, 2, jfr. L. 19 Febr. 1861 § 13 (S. 111).

h. Hans Rang, se foran 7.

i. Ang. hans Forretninger med islandske Skibes Logbøger, L. 22 Marts 1890 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.) §§ 2, 4, 5.

k. Autoriserer for Københavns vedkommende Skibs- og Maskindagbøger, Bkg. Nr. 261, 22 Decbr. 1892 § 3, Nr. 189, 2 Avg. 1893 § 3.

Jfr. Justitskontor.

Justitssergent. Forretningerne som saadan efter Søkrigsartikelsbrevet for Landtjenesten og øvrige Bestemmelser paahvile nu Politiasistenten paa Orlogsværftet, Instr. 5 Marts 1881 (i Søværnets Lovsaml.) II § 23.

Jægerdetachementet paa Færøerne hæves, Resl. 28 Maj 1865.

Jægere. Kun de, som dertil efter Loven (c: D. L. 5—10—28, 30, jfr. 39) og Fr. 18 April 1732 (§§ 4, 8, jfr. 25) ere berettigede, maa holde Jægere eller give deres Tjenere Jægerliberier, samt hvorledes disse maa være, og at Jægerne ikke maa bære Kvast i Hirschfængereren eller Fjer i Hatten, Pl. 28 Avg. 1790 §§ 1 og 2, 31 Juli 1812 §§ 1 og 2, 24 Novbr. 1835 §§ 1, 2, 6.

Med Hensyn til disse Bestemmelser Anvendelse og nuværende Betydning, se det under Liberi ad 2 og 3 anførte.

Jfr. at Sædegaardsejernes særlige Jagtrettigheder paa Fællig

ere ophørte, og at enhver Jagtberettiget nu kan holde Skytte Fr. 20 Maj 1840 § 33, L. 25 Marts 1851 §§ 2, 3, 7.

Jægermestere.

1. Have Rang i 4de Klasse Nr. 4, Fr. 14 Oktbr. 1746.

2. Deres Uniform, Resl. 22 Jan. 1849.

3. Som saadanne fungere Overførsterne ved Jagterne, L. 25 Febr. 1851 § 6, Instr. 25 Avg. 1860 §§ 43—47, 55.

4. Tillagt en Jægermester som saadan Rang i 3dje Klasse Nr. 9, M. T. B f. 1878 S. 354.

Jfr. Overjægermester.

Jægersborg Dyrehave, se Dyrehave 4.

Jøder, se Mosaiske Trosbekendere.

Kaadnerpenge. Den saaledes benævnedes Afgift i de inkorporerede slesvigske Distrikter er bortfalden, L. 29 Marts 1867 § 4 Nr. 2.

Kaarde, hvor vidt maa bæres, se Vaaben I 1.

Kaarestokke, se Vaaben I 2.

Kaaring. Derom handler Valgl. 12 Juli 1867 §§ 36—38. Se Folketinget 2 c og e.

Kaber — Kabepenge, se Sømærker.

Kabinetsssekretærer.

1. Kongens og Kongehusets, have Rang i 5te Klasse Nr. 6, Fr. 14 Oktbr. 1746.

2. Kongens, ang. hans Uniform, Resl. 28 Maj 1809.

Kadavere, se Lig.

Kadetter.

1. 1: Grevernes og Friherrernes yngre Børn, ang. deres Rang og Titel, se Adel II 3 og 4.

2. Saaledes benævnes alle Eleverne i Søofficersskolen, L. Nr. 69, 28 Maj 1880 § 31, Best. 26 Avg. s. A. (i Søværnets Lovsaml.), Adg. Nr. 57, 23 April 1881 § 3, Adg. Nr. 136, 9 Septbr. 1887 § 3. Se i øvrigt om dem under Søofficersskolen.

3. Reserveløjtnantskolens Elever uddannes som Kadetter om Bord i udrustede Krigsskibe, L. Nr. 69, 28 Maj 1880 § 33.

En videre Uddannelse som saadanne gives Reserveløjtnants-eleverne om Bord i de udmønstrede Krigsskibe eller ved Søminekorpset, Plan Nr. 6, 3 Jan. 1890 § 13. De nævnte Elever

ere i militær Henseende ligestillede med Kadetter, Resol. 24 Juni 1892 (i Søværnets Lovsaml.). Om Forandringer i Planen 1890, se Reserveløjtnanter 2.

Kadrehandel.

1. Paa Bornholm, herom handler J. M. Skr. 23 Febr. 1864.

2. Fra Færgebaadene ved Helsingør maa ikke drives, Reglm. Nr. 82, 14 Juni 1882 § 7.

Kaffe- og Theskænkere. De forenes i København til en Korporation og en Næring med Værtshusholderne, Pl. 12 Novbr. 1821 § 5.

Se Næringsvæsen I 13.

Kaffebrænderi og Tilvirkning af Kaffesurrogater henregnes i nogle Sundhedsvedtægter, se dette Rubrum, til de for Sundheden skadelige Næringsbrug, f. Eks. Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 20 (København).

Kaffehandel, se Indførselsforbud 1. Kaffesurrogater.

Kaffesurrogater. Eftergjort Kaffe og Surrogater maa ikke sælges uden udtrykkelig Angivelse af deres Beskaffenhed, Bkg. 3 Juni 1865 (f. Khvvn). — Se Indførselsforbud 1. Kaffebrænderi.

Kagebager, Borgerskab som saadan giver Ret ikke blot til Tilvirkning af alle Slags Kager, men ogsaa af Konditorvarer, L. 29 Decbr. 1857 § 20 d. Se i øvrigt Bager. Bagerier.

Ang. Forbud mod at benytte giftige Farver til Kagers Farvning, se Gift 6.

Kagebagerier, se Bagerier 4 (deres Indretning og Tilsynet med dem). Lærlinge 9 d.

Kagstrygning. Denne Straf var foreskrevet i D. L. 6—6—10, 6—13—9 — jfr. Fr. 19 Marts 1751 — 26 og 30, 6—16—4, 6—21—7, 6—22—1 og 5 samt Fr. 11 April 1840 §§ 34 og 35 (ang. Røveri). Alle disse Bestemmelser ere nu ophævede ved Straffel. 10 Febr. 1866 §§ 308, 309, 25 Juni 1869 §§ 310, 311 (f. Isl.). Straffen er saaledes nu kun anvendelig i Vestindien.

Var i visse Tilfælde foreskrevet i Forening med Brændemærke Fr. 27 Jan. 1738, 18 Decbr. 1767, men dette bortfaldt ved Fr. 4 Oktbr. 1833 § 10. I øvrigt ere ogsaa alle disse Bestemmelser, saa vel som Fr. 19 Novbr. 1751 hævede ved de fornævnte Straffelove.

Jfr. i øvrigt Rskr. 7 Decbr. 1742 og 7 Avg. 1744, jfr. Fr. 19 Novbr. 1751 (at de dertil dømte altid skulle dømmes til Straf-arbejde paa Livstid), Rskr. 14 April 1759 (at Straffen ikke maa

fuldbyrdes uden kgl. Resolution), K. Skr. 4 Juni 1814 (ang. Appel).

At de dermed straffede blive æreløse, ses af Fr. 19 Marts og 19 Novbr. 1751 samt Fr. 3 Juni 1796 § 37 og Pl. 30 Novbr. 1792 § 2.

Kakkellovne (og Kaminer).

1. I Bygninger i København, derom handler Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 §§ 45 og 46 (deres Forbindelse med Skorstenen), 47 (Antallet af Ildsteder til samme Skorsten), 51 (nærmere Regler om deres Indretning), 73 (Anmeldelse om deres Anbringelse). Jfr. tidligere L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 §§ 48, 49, jfr. 35, 51.

2. I Frederiksberg, Bkg. Nr. 58, 19 April 1890 §§ 45—47, 51, 70, jfr. desuden med Hensyn til Kældere, L. Nr. 57, 11 s. M. § 14 og den anførte Bkg. § 41 i Slutn. Jfr. tidligere L. 12 Jan. 1858 § 1, smh. m. L. 17 Marts 1856 §§ 22, 57, 69.

3. I Bygninger i Købstæderne, derom handler L. Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 11, 20.

Jfr. J. M. Skr. 12 Juli 1851 smh. med Skorstene. Bygningsvæsen 3 g.

Ang. at Træværk i en mindre Afstand end 8 Tommer (den i L. om Brandvæsenet Nr. 28, 21 Marts 1873 § 11 som ubetinget foreskrevne mindste Afstand) fra Kakkellovne og andre Ildsteder som Regel skal beklædes med Jernplader, samt ang. Afstanden mellem Træværk og Jernkakkellovne, og at der under fritstaaende Kakkellovne skal anbringes en Plade af Metal, se forskellige af de under Bygningsvedtægter anførte Vedtægter for adskillige Købstæder. Jfr. nedenfor 12.

4. Bestemmelser derom for Frederiksværk, Løgstør, Nørresundby, Silkeborg og Struer, findes i de under Bygningsvæsen 4 anførte Bygningsreglementer. I Løgstør, ang. deres Indretning, Anbringelse og Rørenes Renholdelse, Bkg. Nr. 5, 8 Jan. 1891 §§ 9, 11, 20.

5. Paa Landet maa Rørene ikke anbringes Træværk nærmere end 6". De skulle ledes ind i Skorstenen og maa ikke føres gennem Vinduer eller Vægge ud i Luften. L. 2 Marts 1861 § 9, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 § 10.

Om deres Indretning, Tillæg til Brandpolitil. Nr. 35, 1 Marts 1889 § 3.

Herved mærkes:

a. Rørene formentes at skulle være af Jern, J. M. Skr. Nr. 199, 12 Avg. 1890:

b. Naar det i § 3 Nr. 6 (Bkg. Nr. 36 af s. D. § 10 Nr. 6)

fordres, at Gulvet foran Komfurer, Kaminer og Kakkelovne skal være belagt med uantændeligt Materiale, er en fast Forbindelse mellem dette og Gulvet nødvendig, løse Forsættere altsaa utilstrækkelige, J. M. Skr. Nr. 84, 1 Marts 1893.

Nu gælder for Kakkelovne og Kaminer i Bygninger paa Landet Reglerne i § 10 i Bkg. Nr. 70, 16 April 1898, jfr. L. Nr. 69 af 6 s. M. § 2.

6. I Landdistrikter, for hvilke Bygningsreglementer ere udfærdigede, Bestemmelser derom ville findes i disse under Bygningsvæsen 5 anførte Reglementer.

7. I Kirker, se Kirker 9.

8. Med Rist og løs Askeskuffe maa ikke benyttes, uden at det underliggende Gulv er beskyttet ved Mur eller Metal, hvormed Politimestere, Brandinspektører og Brandfogeder skulle have Tilsyn, J. M. Cirk. 23 Marts 1870 (D. T. S. 277) samt de under 1 og 2 anførte Love.

9. De saa kaldte svenske Kakkelovne maa anses lige saa brandsikre som andre Kakkelovne, J. M. Skr. 13 Oktbr. 1860.

10. Ang. Rengøring af Kakkelovnsrør og andre til en Skorsten hørende Rørledninger i København, L. 15 Maj 1868 § 15; i Købstæderne, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 9; paa Landet, L. 2 Marts 1861 § 21, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 § 22. Jfr. Indkvartering II 50 h. Skoler II A 2 r.

11. Om deres Indretning, Anbringelse og Rørenes Renholdelse, Bkg. 1 Febr. 1877 §§ 9, 11, 20 og Instr. 8 Marts s. A. (U. L.) §§ 2, 4 (f. Frederiksberg), Bkg. Nr. 71, 6 Juni 1878 §§ 9, 11, 20 (f. Silkeborg), L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.) §§ 4, 5 (f. Reykjavik), Adg. Nr. 84, 16 Juni 1882 § 5 (Landkommunerne paa Færøerne).

12. Ang. at Træværk indenfor en vis Nærhed af Kakkelovne og andre Ildsteder ifølge Bygningsvedtægterne for nogle Købstæder skal beklædes med Jernplader, jfr. foran 3, mærkes den tidligere for Randers gældende Bkg. Nr. 186, 27 Septbr. 1888 § 11, hvilken Bestemmelse, der for øvrigt er afløst af Bkg. Nr. 32, 29 Septbr. 1898 § 32, ved at tillade en mindre Afstand end 8" kom i Kollision med L. om Brandvæsenet Nr. 28, 21 Marts 1873 § 11 og selvfølgelig maatte vige for denne.

13. Ang. deres Anbringelse og Rørenes Renholdelse i Thorshavn, Adg. Nr. 103, 13 Avg. 1886 §§ 4, 6, 7, 9.

Se Bygningsvæsen 3 x Nr. 4. Kældere 3 d (ang. Betydningen af deres Anbringelse i Bygninger i Købstæderne).

Præstegaarde 2 x (om Laan til deres Anskaffelse). Sko e-brændsel II 5 og Skoler II A 2 n Nr. 8.

Kakkelovnsforsættere, se Kakkelovne 5 b.

Kakkelovnsrør, se under Kakkelovne. Jfr. Ventilation 4.

Kald og Varsel, se Aftens Varsel. Stævning. Stævnevarsel.

Kaldsbog, Præsters, se Præster III 5 a.

Kaldsbrev.

I. Paa Præsteembeder.

1. Ang. at forinden det forevises, maa Biskoppen ikke indvi nogen til Præst, D. L. 2—17—15.

2. Ang. hvad Præsten derfor maa give Skriverne, som det skriver, D. L. 2—3—7.

3. Kapellaners, hvad deri skal indføres, D. L. 2—14—3, Fr. 9 Jan. 1728 § 3.

Omkostningerne ved samme bør Sognepræsten erlægge, Fr. 9 Jan. 1728 § 2, jfr. Rskr. 1 Marts 1728 (med Noten i G. R.).

4. Ang. en Klavsul i samme om bortarvefæstet beneficeret Gods, K. Cirk. 6 Maj 1837 § 2.

5. Residerende Kapellaners, Betalingen derfor, K. Skr. 13 Febr. 1838.

6. Præsters paa Island, derom handler Rskr. 29 Jan. 1740. Udfærdiger Landshøvdingen paa Island for de af ham beskikkede Præster, Bkg. 22 Febr. 1875 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 16.

7. Fremmede Præsters i Vestindien, derom handler Rskr. 30 April 1777, Resl. 9 Decbr. 1820, 24 April 1827.

8. Fra sammes Dato og ikke fra Udnævnelsens Dato regnes Beskikkelsen, K. og U. M. Skr. 20 April 1864, 3 Maj 1864 (G. R.). Jfr. Naadensaar II 2 b, 3.

9. Ang. Betalingen derfor til Universitetet, D. L. 2—3—10, Fund. 31 Marts 1732 § 103, jfr. Fund. 7 Maj 1788 VII. Om Betalingen, se fremdeles Bestallingsgebyrer.

Se Kapellaner I 3. Præster I 8.

II. Paa Skolelærerembeder.

1. Bør meddeles enhver Skolelærer, K. Prom. 27 Decbr. 1808.

Ang. hvor vidt det bør meddeles Andenlærere, Biskolelærere Skolelærere, der kunne afskediges efter Opsigelse, og Hjælpe-lærere, K. Skr. 18 Juni 1846 (G. R.), K. og U. M. Skr. 15 Maj 1849, 5 Septbr. 1849 (G. R.), jfr. K. og U. M. Cirk. 21 Marts 1849.

2. Meddeles Lærerinder, K. og U. M. Skr. 15 Jan. 1862, 24 Juli 1865.

3. Bliver ikke at meddele en allerede kaldet Skolelærer, naar han senere beskikkes til tillige at være Kirkesanger, K. Skr. 20 April 1816 ad 2. Særligt Kaldsbrev som Kirkesanger behøver ikke at meddeles en Lærer, K. og U. M. Skr. 17 Marts 1885 (G. R.).

4. Ang. dets Meddelelse i et Tilfælde, hvor dets Udfærdigelse var bleven forsinket, K. og U. M. Skr. 10 Decbr. 1860 (G. R.).

5. Ang. hvor vidt der i samme kan optages en Klavsul om Forpligtelse til at finde sig i eventuelle Forandringer ved Embedet eller dets Indtægter, K. og U. M. Cirk. 25 April 1863, Skr. 7 Maj 1867 (G. R. og D. T. S. 1254).

6. De skrives nu paa ustemplet Papir, L. Nr. 16, 27 Jan. 1872. Jfr. tidligere L. 19 Febr. 1861 § 69.

7. Kaldsbrev (og Kollats) skal ikke meddeles en ved en Købstadskole paa et Aar paa Prøve antagen Lærer, K. og U. M. Skr. 17 Febr. 1875 (G. R.).

8. Ang. Betydningen af, at saadant meddeles en Lærerinde, K. og U. M. Skr. 24 Juli 1879 (G. R.).

9. Om Ancienniteten regnes fra sammes eller Kollatsens Dato, se Dyrtidstillæg C 2, 3 m. Skolelærere VI B 4 a, b.

Om Kaldsbrevets Betydning i saa Henseende, se fremdeles XI 1 k ibd.

10. Se Skolelærere I 11 (nyt Kaldsbrev og Kollats ved Bytning af Embeder).

11. Ang. hvor vidt nyt Kaldsbrev skal gives ved Købstadlæreres Oprykning i ny Embeder, K. og U. M. Skr. 27 Oktbr. 1889 (G. R.).

12. Bemyndigelse for en Skoledirektion til at udfærdige Kaldsbrev for en Skolelærer med Gyldighed fra hans Ansættelsesdag den 23 Decbr. 1861, da et Kaldsbrev efter de foreliggende Oplysninger ingen Sinde var blevet udstedt for ham, K. og U. M. Skr. 26 Maj 1897 (G. R.).

Kaldslaan.

1. Postforsendelser vedrørende samme maa ikke frigøres paa Statskassens Bekostning, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 3 Nr. 11.

2. Til Præster, se Stiftsmidler 1 d.

Kaldsmænd i D. L. 1—4—3 er det samme som Stævningsmænd. Se denne Artikel.

Kaldsret.**I. Til Præsteembeder.**

1. Forbeholder Kongen sig selv at udøve, naar nogen herefter benaades med Rang eller Karakter, Pl. 17 Oktbr. 1800.

2. Kan ikke ventes tilstaaet ved noget Benaadningsbrev eller erhverves af nogen Kirkeejer, Fr. 3 Juni 1809 § 1.

3. Som har været forbunden med visse Embeder eller med Stiftelsers Bestyrelse, forbeholder Kongen sig herefter alene at udøve, § 2 ibd.

Jfr. om Støvringgaards Kloster, Rskr. 3 Avg. 1736 (G. R.), Sorø Akademi, Rskr. 6 Septbr. 1737, Universitetet, Rskr. 21 Febr. 1738, Brøndstrædets, Abel Kathrines, Lille Vartov og Vester Hospitaler, Rskr. 27 Oktbr. 1741, Asiatick Kompagni, Oktr. 21 Marts 1792 § 36, Vemmetofte, K. Prom. 8 Febr. 1812.

Se Adelige Klostre 16 (Vallø) k.

4. Den Adelen og lige med Adelen privilegerede tilkommende Kaldsret blev begrænset og forandret til en Forslagsret ved Fr. 3 Juni 1809 §§ 3—7 og er bortfalden ved Grl. 5 Juni 1849 § 97. Jfr. Priv. 24 Juni 1661 f. Adelen § 5, f. Gejstligh. § 3, f. Kbhvn. § 4, 25 Maj 1671 f. Grev. § 5, f. Frih. § 4, D. L. 5—3—20. I øvrigt forbigaas de herhen hørende Bestemmelser som uden Betydning.

5. Til Frederiks tyske Kirke i Kbhvn., Priv. 16 Novbr. 1759 § 6, Rskr. 15 Septbr. 1819 § 11. Jfr. Pastorater 439 M b.

6. Til Petri Kirke, Priv. 5 Novbr. 1678 § 5 (Reskriptsaml. 1ste Del), Resl. 9 Febr 1856.

7. Paa Island, se Præster I 12 c.

Jfr. Valgmenigheder.

II. Til Skolelærerembeder, se Skolelærere I 2, jfr. Degne 3.

Kaldsseddel (eller privat Stævning).

1. Til Hjemtingene, skrives af Sagsøgeren selv, D. L. 1—25—1, jfr. 1—4—3, Fr. 4 Juni 1723 § 1, 3 Juni 1796 § 17. Se ogsaa Vidner 8.

2. Kan ogsaa bruges i smaa Gældssager, K. Skr. 11 Decbr. 1824.

3. Ligeledes i private Sager paa Island, Adg. 15 Avg. 1832 § 5.

4. Ang. at Parten selv kan udstede Appelstævning til Overretten i private Politisager, dog at Stævningen senest næst sidste Søndag, inden Sagen falder i Rette, indleveres til Overretten

for at forsynes med Segl og Underskrift, L. 14 Juni 1850 § 3, Adg. f. Vest. 13 Oktbr. 1873 § 3 (Nr. 17 i Till. t. Lovt.).

5. Ang. Benyttelse af Udenrets- eller privat Stævning ved Sø- og Handelsretten, L. 19 Febr. 1861 §§ 21, 24.

6. Derfor betales intet Gebyr, med mindre Dommeren ved Paategning skal beramme Sagens Foretagelse, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 1, jfr. L. 14 Juni 1850 § 3.

Jfr. Stævning.

Kalente Gods, som Præsterne i Halsted Amt i Lolland af Alders Tid have havt, maa de herefter beholde, Fr. 17 April 1688 § 10.

Ang. en aarlig Afgift til Sognepræsterne i Lollands Nørre Herred af en Mand i Tjørneby overladt Kalente-Gaard, Rtk. Prom. 18 Decbr. 1802.

Ang. Overdragelse til Stamhuset Lerkenborg af den Arts Herreds Præster tilhørende Kalente-Jord, Konf. 3 Novbr. 1786.

Kalentejord, se Pastorater 10 b.

Kalenter ved Provsternes Møde med Herredspræsterne skulle ganske være afskaffede, D. L. 2—16—12.

Kalk. Beretning om Undersøgelse af indenlandsk Bygningskalk, M. T. B f. 1890 S. 1009 ff.

Se Kalksten. Kridt. Oplag I 2 (af brændt, ulæsket Kalk).

Kalk og Disk.

1. Skal være til Stede ved Kommunionen, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 5.

2. Ang. sammes Størrelse og Beskaffenhed samt ang. en lille Kalk og Disk til Sygeberetninger, L. 19 Febr. 1861 § 6 (S. 201). Jfr. K. Skr. 17 Marts 1846 (G. R.), 19 Juli 1851 (G. R.).

3. Deraf skal hver Kirke have sit Sæt, K. Skr. 14 Juli 1835.

4. Bør opbevares i Kirken eller hos Præsten og beforders i sidste Tilfælde af Kirkesangeren fra Præstegaarden og tilbage igen, K. og U. M. Skr. 21 Febr. 1857.

5. Ang. at Kirkeejeren kan disponere over den gamle Kalk, naar han efter Synets Udsættelse anskaffer en ny, K. og U. M. Skr. 16 Oktbr. 1863 (G. R.).

6. Ang. Kirkeejerens Forpligtelse til at anskaffe ny vasa sacra i Stedet for de ved Præstegaardens Brand undergaaede, K. og U. M. Skr. 4 Marts 1892 (G. R.). Skrivelsen berører tillige det Spørgsmaal, om samme maa opbevares i Præstegaarden.

Kalkbrænderi (Kalkfabrik, Kalkovn).

1. Næring som Kalkbrænder behandlede tidligere som fri, K. Skr. 1 Maj 1838, 11 Jan. 1848.

Den er nu optagen paa Vedtægterne om den bundne Næring i København og alle Købstæder, se Vedtægter i M. T. B f. 1898 S. 171 ff og 803.

2. En Kalkfabrikant maa tilvirke komponerede Cementer og hydraulisk Kalk, K. Skr. 1 Decbr. 1840.

Cementfabrikant er opført sammen med Kalkbrænder paa Vedtægterne om den bundne Næring i København og Købstæderne, og Cementstøber særligt paa Vedtægterne for nogle Købstæder, M. T. B f. 1898 S. 171 ff og 803.

3. I Aarhus maa Kalk- og Cementbrænderi (samt Teglbænderier) ikke drives indenfor visse Dele af Byen, Bkg. om Sundhedsvedtægt Nr. 13, 15 Jan. 1887 § 30.

Uden saadan særlig Hjemmel kan hverken fra Brandvæsenets eller Sundhedsvæsenets Side Anlæg deraf (eller af Teglbænderi) forbydes i Købstæderne, medens Øvrigheden dog kan paalægge vedkommende at træffe Foranstaltninger til de omboendes mindst mulige Forulempelse, J. M. Skr. 19 Septbr. 1855.

I øvrigt henføres Kalkbrænderier i adskillige lokale Sundhedsvedtægter til de for Sundheden farlige Næringsbrug, se under Sundhedsvedtægter.

4. Kalkovne (og Teglovne) høre til de brandfarlige Næringsveje, for hvis Anlæg og Drift visse særlige Regler gælde i København, L. 15 Maj 1868 §§ 26 (Nr. 1), 27, 36, Reglm. i J. M. Skr. Nr. 88, 14 Marts 1872 I — og i de andre Købstæder, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 21 (Nr. 1), 22, Bkg. Nr. 2, 10 Jan. 1874 §§ 2 ff.

Ang. hvor nær anden Mands Grund Kalkovne (og Teglovne) maa opføres paa Landet, L. 2 Marts 1861 § 3, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 § 4.

Se nærmere Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A.

5. Ang. Arbejdet der paa Helligdage og Grundlovsdagen, Bkg. Nr. 89, 18 Maj 1891 II k.

Kalkdragere, se Dragere 1.

Kalkmaalere, se Maaling og Vejning.

Kalkskrивeren. Om ham handler Adg. 5 Maj 1683 IV §§ 2, 4, 5, Lavsart. 25 Jan. 1707 § 17.

Kalksten.

1. Behandles som et Produkt af Landboflid, Fr. 23 April 1845 § 1.

2. Ang. Overdragelse af Ret til Gravning deraf, se Udstykning I B 1 d.

Kalktønden skal indrettes efter Korntønden og maa ej gøres vaad, forinden noget deri maales, Fr. 1 Maj 1683 § 9, Adg. 5 s. M. IV § 3, 10 Jan. 1698 IV § 10, 18 Juni 1784 § 13 (f. Isl.), 13 Avg. 1790 § 7 Nr. 13 (f. Færø.).

Se Kridt (og Kalk). Topmaal 1.

Kallebodstrand. Bemyndigelse for Krigsministeriet til en Opfyldning deri uden for Christianshavns Enveloppe, L. Nr. 66, 5 April 1888.

Se Havne- og Skibsbroer II 5. Lodsvæsen B 32.

Kalve.

1. Optagelsespengenes Størrelse for dem er bestemt ved L. om Mark- og Vejfred Nr. 53, 25 Marts 1872 § 4.

2. Regler for deres Transport og Førsel i København, Politivedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 46.

Se Dyrplageri 3. Kreaturer. Tiende 4, 5, 30, jfr. 33.

Kameralistisk Eksamen, se Statsvidenskabelig Eksamen.

Kamfin, se Stenolje.

Kaminer, se Kakkellovne.

Kammeradvokaten.

1. Instruks for ham 26 Oktbr. 1785 (i Reskriptsaml. 1ste Del). Jfr. den ældre Instruks 22 Juni 1780 smh. med Rskr. 3 Juni 1785.

2. Med Hensyn til, hvilke Sager han skal paatale m. v., mærkes foruden foranførte Instruks og den nedenfor under 3 anførte Resolution Kammeretsordn. 18 Marts 1720 I §§ 7, 8, 13, 15, Fr. 26 Febr. 1739, 30 Jan. 1793 § 20, 3 Decbr. 1828 § 50 (hvilke Bestemmelser for øvrigt ere ophævede) samt Instr. 3 Febr. 1821 § 7. Se Distriktsheste 12 a.

3. Ang. hans Gage, Resl. 3 Septbr. 1795.

4. Hvor vidt der tilkommer hans Fuldmægtige for Underretten Salær af det offentlige, naar det ikke ved Dommen paalægges den domfældte at udrede samme, K. Skr. 29 Oktbr. 1839.

5. Ang. hvor vidt Modparten i de af ham udførte Sager skal dømmes til at betale ham Salær og Processens Omkostninger, Pl. 10 Novbr. 1843 § 3.

6. Ang. hvor vidt der skal betales Gebyrer i de af ham udførte Sager m. v., se Retsgebyrer II A 3 m. Se fremdeles Beskrivelser og Udskrifter II 4. Fogedforretninger B 8 a.

7. Med Hensyn til de Sager, der udføres af ham og de af

ham antagne Fuldmægtige, har det sit forblivende ved de hidtil gældende Regler om Salæret, L. Nr. 55, 24 Maj 1879 § 1 i Slutn.

8. Ang. Udstrækningen af hans Forpligtelse til at yde underordnede offentlige Myndigheder (in casu de militære Afdelinger) retslig Bistand uden Salær, Krigs M. Skr. 12 Febr. 1886 (M. R.). Se Jagt A 17.

9. Er berettiget til at bruge Tjenestefrimærker, M. T. B f. 1888 S. 803, jfr. Adg. Nr. 178, 6 Septbr. s. A. § 1.

Se Bøder D I 3 (om Bøder, der tilfalde ham). Fuldmægtige 15 A h. Sagførere I A 5 b (Indberetning om Sager, som føres paa hans Vegne).

Kammerassessorer, ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 VIII Nr. 2 (virkelige), IX Nr. 2 (andre).

Kammerfrøkener (tidligere benævnet »Kammerjomfruer«), Dronningernes og de kgl. Prinsessers, ang. deres Rang, Pl. 22 Febr. 1841.

Kammerherrer.

1. Have Rang i 2den Klasse Nr. 5, Bkg. 12 Avg. 1808.

2. Som forfremmes til Rang i 1ste Klasse, skulle ikke aflægge Kammerherrenøglen, Resl. 16 Juni 1841. Jfr. derimod tidligere Resl. 3 Septbr. 1808 (i Noten t. K. Skr. 29 April 1817).

3. Kammerherrenøglen skal tilbageleveres eller tilsvares af Boet, naar den paagældende dør, K. Skr. 15 Maj 1824.

Se Overkammerherrer.

Kammerjomfruer, se Kammerfrøkener.

Kammerjunkere have Rang i 4de Klasse Nr. 2, Fr. 14 Oktbr. 1746. Se Overkammerjunker.

Kammerjæger.

1. Bevilling udfordres ikke til at rejse omkring og fordrive Rotter og Mus, naar ikke dertil anvendes Gifter, J. M. Skr. 23 Novbr. 1850, Nr. 97, 27 Marts 1871. Jfr. derimod Noten til K. Cirk. 5 Maj 1818, Bev. 22 Novbr. 1825, Skr. 3 Juli 1827.

2. Eksempel paa en kgl. Bevilling til at anvende Arsenik til Fordrivelsen af Rotter, Mus og Væggelus, Bev. 22 Novbr. 1825.

3. Et Forslag om, at Bevilling som saadan ikke mere skulde kunne meddeles, og Dyrlægerne være eneberettigede til at fordrive Rotter, forkastedes, K. Cirk. 5 Maj 1818 med Note.

4. Ang. Berettigelsen til at drive Næring som saadan, Sundhedskoll. Cirk. 9 Maj 1874 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B.).

5. Se Gift 2 b Nr. 3 (om Udlevering fra Apotekerne af Arsenik).

Kammerraader, ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 VI Nr. 2 (virkelige), VII Nr. 2 (andre).

Kammerretten, hvorom handles i D. L. 1—2—5, Kammerrets-ordn. 18 Marts 1720, Fr. 23 Juni 1721, Pl. 12 Maj 1730, Fr. 26 Febr. 1739, 7 Jan. 1760, er hævet, og Kammersagerne behandles nu ved de ordinære Underretter, Fr. 15 Juni 1771 § 11, Rskr. 21 Jan. 1773, Fr. 17 Febr. 1774.

Fornævnte Kammerretsordning af 18 Marts 1720 er i sin Helhed hævet ved alm. Kassefr. 8 Juli 1840 § 58, L. 29 Decbr. 1857 (S. 329 — f. Færø.).

Kammersager.

1. Der tidligere behandledes ved Kammerretten, ang. hvilke de ere, se de under Kammerretten anførte Bestemmelser.

2. Ang. hvorledes disse Sager nu skulle behandles, Fr. 17 Febr. 1774 smh. med Pl. 26 Novbr. 1783 og 19 Avg. 1785, jfr. f. Island, Rskr. 28 Avg. 1789.

Med Hensyn til Sager i Anledning af Toldovertrædelser, se Fr. 1 Febr. 1797 §§ 116—121, jfr. Konsumt. Fr. 15 Oktbr. 1778 XV, 16 Febr. 1820 § 30, 12 Decbr. 1838 § 30. Se nærmere Toldsvig 17.

I Kammersager er Fr. 13 Oktbr. 1819 § 1 om Dommerens Pligt til selv at fortsætte Sagens Undersøgelse ikke anvendelig, K. Skr. 7 Juni 1823 § 6 (f. Vest.).

Se Appel II 3 a i Slutn. (Kammersagers summa appellabilis). Retsgebyrer II A 6.

Kammersekretærer, have Rang i 9de Klasse Nr. 8, Fr. 14 Oktbr. 1746.

Kanal-, Havne- og Fyrdirektionen hævedes ved Bkg. 9 Febr. 1819. Jfr. Fyr 1. Havne IV 10 b.

Kanal- og Havneinspektør, se Havne IV 10 c.

Kanalafløst.

1. I Havnene, se under Havneafgifter.

2. Til Odense Kanal, se Kanaler II B 3 c.

3. Til Frederik den 7des (eller Løgstør) Kanal, ang. dens Erlægelse til Løgstør Toldkasse, Bkg. Nr. 11, 20 Febr. 1875 § 1. Jfr. Kanaler II B 4 b.

Kanaler.

I. I København.

1. Se det under Havne II anførte om Havnen og Kanalerne. Af de der anførte Bestemmelser, Fr. 18 April 1744 og Reglm.

9 Septbr. 1853 (i Noten t. Bkg. 2 Oktbr. 1856) skal fremhæves følgende, der særlig angaar Kanalernes:

a. I disse kommandere Havnemestrene ved Bro- og Havnefogeder og andre underordnede, Reglm. 1853 § 23.

b. Ang. at ingen Skipper maa indlægge sit Skib, før ham af Havnefogeden er anvist Sted, og at intet Skib maa ligge til Hinder eller Skade ved Laden og Lossen, altsaa ikke midt i Farvandet eller paa tværs af dette, Fr. 1744 § 7, Reglm. 1853 § 29, jfr. § 32.

c. De forskellige Ladninger maa kun losses paa de dertil bestemte Steder, Reglm. 1853 § 34, jfr. Fr. 1744 § 14.

d. Hvor længe Fartøjerne maa ligge deri, Fr. 1744 § 11.

2. Der i maa ikke gamle eller til Pramme sløjfede Skibe ligge til Brug som Pakhuse, Pl. 25 Juni 1778. Jfr. nedenfor 5.

3. I samme maa ikke bades, Vedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 10, Pl. 14 Juli 1791 er hævet, Adg. 22 Jan. 1869. § 2.

4. Ang. Nedsættelse af en Kommission til at tage Spørgsmaalet om Slotsholmskanalens Tilkastning under Overvejelse, M. T. B f. 1872 S. 571.

5. Intet gammelt eller til Pram sløjfet Skib ej heller nogen Pram maa henligge der (eller i Havnen) til Brug som Pakhus (jfr. Rskr. 18 Juni 1778), Bkg. Nr. 118, 9 Juli 1897 § 38.

Se Bolværker I. Bolværkspenge I. Broer I. Slamkister.

II. Kanaler uden for København.

A. Mere almindelige Bestemmelser.

1. Jords Afgivelse til Kanalers Anlæg, Pl. 28 Decbr. 1809, jfr. Pl. 31 Juli 1801.

2. Om Behandlingen af Sager angaaende Kanalers Anlæg, Kan. Dir. Prom. 4 og 11 Avg. 1804, Fr. 20 Jan. 1808 § 51 d, Bkg. 9 Febr. 1816, Kdg. 27 Novbr. 1848 II, Ind. M. Cirk. 12 Novbr. 1868 (D. T. S. 1066).

3. De Grunde i Købstæderne, der ere henlagte til Kanaler og til dertil førende Trækveje, skyldsættes ikke, L. 11 Febr. 1863 § 4, Instr. 17 April s. A. § 12 e.

4. Straf for Kanalers Aabning for at bevirke Oversvømmelse, L. 10 Febr. 1866 §§ 287 og 289, 25 Juni 1869 §§ 289, 291 (f. Isl.).

5. L. Nr. 63, 28 Maj 1880 om Vands Afledning og Afbenyttelse angaar ogsaa de ved Kunst frembragte Vandløb, Lovens § 1.

6. Til Vandingsanlæg, fornævnte Lovs Afsnit II.

7. Se Havne I 1 (om Udfærdigelsen af reglementariske Bestemmelser).

8. Se Broer II A 13.

B. Bestemmelser om enkelte Kanaler.

1. Kanalanlæg fra Næsby Bro til Søen ved Næstved, Pl. 28 Decbr. 1809.

2. Ang. Gudenaasens sejlbargjorte Strækninger, se Gudenaas.

3. Odense Kanal.

a. Om Anlæg af en Kanal til Odense, og Grunde samt Stene og Jord dertil at overlades, Rskr. 28 April 1797, og om Kanalkommissionen, Resl. 25 Maj og Bef. 26 Juni 1804.

b. Ang. Kanalens Overdragelse til Odense Købstad og om Ordning af Kanalens fremtidige Forhold til Regeringen og Kommunen, L. 15 Febr. 1857.

c. Ang. Farten paa Kanalen og ang. Kanalafgift, Pl. 8 Juni 1803, V. G. R. og Gen. Toldk. Prom. 28 Maj og 24 Avg. 1805.

d. Om Gage og Bolig for Embedsmændene ved Kanalen, Kan. Dir. Prom. 24 Septbr. 1811.

e. Hvor vidt Odense Borgere maa være fri for at svare 600 Rdl. aarlig til Kanalkassen, og at en Tømmerplads overlades Kanalvæsenet til Raadighed, K. Prom. 12 Jan. 1813.

f. Om et Tilskud af Finanskassen til Kanalens Vedligeholdelse, Resl. 27 Marts 1833.

g. Reglement for Besejling af og Ordens Overholdelse m. m. i Odense Havn og Kanal samt i Sejlløbet til samme, Bkg. Nr. 91, 26 Juni 1890. (Det i § 27 ibd. ommeldte ophævede Reglm. 29 Avg. 1846 findes ikke i de trykte Samlinger).

Se Kanalfoged 2. Kanaludvalg.

h. Se Avktion 2 b. Lodsvæsen B 57.

4. Løgstør Kanal.

a. Om dens Anlæg m. m., L. 8 Marts 1856.

b. Ang. Taksten for dens Benyttelse, og om Farten gennem den maa ske ved Damp, D. T. f. 1862 S. 641.

c. Reglement for Overholdelsen af Orden m. v. ved sammes Benyttelse, Bkg. Nr. 11, 20 Febr. 1875.

Ang. en Forandring i Ordensreglementet i Bkg. Nr. 11, 20 Febr. 1875, Bkg. Nr. 90, 25 Maj 1887.

Tillæg til foranførte Reglement af 1875, Bkg. Nr. 30, 11 Marts 1890 (Tilføjelse til § 7 om, hvilken Tid den er aaben for Passage).

Se Kanalfoged 1.

5. Esrom Kanal, om Nedlæggelse af Brændetransporten paa samme, L. Nr. 34, 29 Marts 1873 § 1.

6. Jfr. Limfjorden 2 (Løbet over Hals Barre). Skibes Maaling 14 (Suez Kanalen).

Kanalfoged.

1. Ved Frederik den 7des (eller Løgstør) Kanal, om ham handler Bkg. Nr. 11, 20 Febr. 1875 §§ 1 ff.

2. Ved Odense Kanal, om hans Forretninger handler Bkg. Nr. 91, 26 Juni 1890 §§ 6, 9, 12—15, 18—23.

Kanalkasse, se Bøder D II 23.

Kanaludvalg for Odense Kanal. Om dets Myndighed og Forretninger, se Bkg. Nr. 91, 26 Juni 1890 §§ 11, 15—17, 23, 26.

Kancelliet, det kgl. danske, ophævedes ved Pl. 4 April 1848.

De Bestemmelser om sammes Myndighed, der endnu have Betydning, findes under de enkelte Artikler. Fremdeles mærkes:

1. Ang. hvilke Sager der hørte under samme, Rskr. 13 Novbr. 1661, Pat. 10 Marts 1700, Rskr. 22 Febr. 1715, Pl. 20 Febr. 1717 A og III B § 5, Reglm. 19 Avg. 1771 smh. med Fr. 20 Oktbr. 1773, Adg. 4 Marts 1773 (i Reskriptsaml.), Resl. 20 Novbr. 1799, 10 Juni og K. Cirk. 11 Juli 1801, Resl. 3 Juli 1805, Bkg. 9 Febr. 1816 § 3.

2. Ang. Titulatur og Form for de derigennem udfærdigede kgl. Breve, Adg. 25 April 1693 (i Reskriptsaml.).

3. Ang. hvilke Ekspeditioner der maatte udfærdiges ad mandatum, og hvilke der skulde underskrives af Kongen selv, Adg. 2 Marts 1708 i Begyndelsen (i Reskriptsaml.), Rskr. 16 Septbr. 1746, 1 Febr. 1763, 14 Febr. og 22 Avg. 1766, 26 Febr. 1768, Adg. 4 Marts 1773 § 9 (i Reskriptsaml.), Resl. 4 Juli 1800, jfr. Resl. 11 Maj 1685, Rskr. 2 Septbr. 1699.

4. Ang. Kancelliets Bude.

a. Skulde forkynde Højesteretsstævninger i København, Reglm. 22 Marts 1684 § 14, Rskr. 15 Marts 1692, 27 Marts 1733.

b. Ang. deres Paaklædning, naar de havde Opvartning i Højesteret, Rskr. 8 Septbr. 1758.

c. Besørgede Fyrbødertjenesten ved Kancelliet, Resl. 5 April 1836.

5. Kontorcheferne og Departementssekretærerne skulde have fuldstændig juridisk Eksamen med bedste Karakter, Fr. 26 Jan. 1821 § 16.

Kancelligebyrer eller -sportler, se Bevillingsgebyrer.

Kancellijunkere, ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 VI Nr. 11.

Kancelliraader, ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 VI Nr. 1 (virkelige), VII Nr. 1 (andre).

Kancellisekretærer, ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 IX Nr. 7.

Kancellister.

1. Til Ansættelse som saadan i Højesteret og i det forrige Kancelli kræves fuldstændig juridisk Eksamen, Fr. 26 Jan. 1821 § 15. Jfr. Adg. 4 Marts 1773 § 12.

Om disse Kancellister se fremdeles Assessører 3 a.

2. Ved Højesterets Justitskontor, deres Gage bestemtes ved L. 3 Marts 1854. Jfr. nu L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 12.

3. I Finansministeriet, saaledes kaldes det Personale i Ekspeditionskontorerne, som staar næst efter Fuldmægtigklassen, Resl. 14 Maj 1852.

4. Se Generalavditøren 10. Generalprokurør.

Kande, en, er 2 Potter, Fr. 10 Jan. 1698 I § 2, jfr. II § 15. IV § 6.

Kandestøber.

1. Artikler for Kandestøberlavene 14 Maj 1685. Jfr. ang. Svendene i Kbhvn. Rskr. 25 Juli 1755.

2. Hvor vidt de fornævnte Artikler ere forbindende for en Mester uden for Lavet (med Hensyn til Forskrifterne om Tinnets Lødighed), K. Prom. 6 Oktbr. 1787.

3. Forbud imod, at fremmede Kandestøbere omløbe og støbe for Folk, Rskr. 18 Juli 1732, Bev. 7 Novbr. s. A. (to).

4. Er for Landet og nogle Købstæder optaget paa Vedtægterne om den bundne Næring, se Vedtægterne i M. T. B f. 1898 S. 171 ff. samt 803. — Jfr. fremdeles om denne Næring Jernstøber 1.

Kandidater. Se disse efter deres forskellige Benævnelse.

Kanekørsel. I København, Bestemmelserne herom i Pl. 10 Oktbr. 1780 og Bkg. 11 Decbr. 1819 Nr. 6, Pl. 9 Febr. 1816 ere hævede ved Adg. 22 Jan. 1869 § 2. Nu ere Regler herfor givne i Politivedtægt Nr. 125, 22 Juni 1883 §§ 33 og 41.

Lignende Regler ville findes i de lokale Politivedtægter for Købstæderne, se M. T. B f. 1872 S. 38 §§ 32, 39 og S. 49 §§ 24, 31.

Kanikatpenge omtales i Rskr. 26 Avg. 1803 § 2 A d.

Kaniner, se Kreaturer 13, 2det Stykke (Forbud imod at holde dem).

Kanon. Til Kirker og Præstekald, kan ordentligvis ikke tilstedes afløst, K. og U. M. Skr. 11 April 1874 (G. R.).

Se Naadensaar II 15 e, p. Parceller 2 g (hvor vidt kan fordres fordelt ved Udstykning). Stempelaafgiften III 10 b. Udstykning IA 15. Umyndiges Midler 13 (Udlaan deraf r.

Kantonnementsfod, Kantonnementstillæg, se Dyrtidstillæg A, 5te Led. Hæren 24 d og f.

Kantor.

1. Som forestaar Musiken i Skolerne, dependerer af disses Rektorer, Rskr. 23 Decbr. 1667.

2. Ang. at naar Latinskoler og Kirker hidtil havde Kantorer tilføjes, vedblive disse i deres Kirketjenester med dertil lagte Indkomster, og ved deres Afgang bestemmes nærmere, hvor vidt en ny Kantor skal beskikkes med eller uden Forbindelse med Latinskolen, samt med hvilken Indkomst, Rskr. 27 Decbr. 1805 § 3 b.

3. Særlige Bestemmelser, se under Pastorater.

Kantsler for Ordenskapitlet, se Ordenskantsler.

Kaolinslemmeri. Ang. Arbejdet der paa Helligdage og Grundlovsdagen, Bkg. Nr. 160, 20 Oktbr. 1891 I d.

Kapel.

I. Til Begravelse eller Gudstjeneste.

1. Ang. hvor vidt Kirken skal vedligeholde Begravelseskapper, D. L. 2—22—35.

2. Begravelseskapper henhøre under Synet, for saa vidt de ere Dele af eller staa i Forbindelse med Kirken, og det offentlige holder sig med Hensyn til sammes Vedligeholdelse til Kirkeejerne, selv om de ejes af andre, K. og U. M. Skr. 13 Jan. 1852 (G. R.), 25 Febr. 1856 (G. R.), jfr. L. 19 Febr. 1861 (S. 201) § 3.

3. Ved Kirkerne til Begravelse, maa ikke fordærve Luften eller volde Træk i Kirken og kan afmures og de deri værende Kister flyttes, naar de foraarsage Ulemper, fornævnte L. 1861 § 9.

4. Se Bisættelse 4. Dødsattestet A 1 d.

5. Se Katolske 4 og 5.

6. Ang. Benyttelsen af Kapellerne ved Københavns Kirker og paa sammes Kirkegaarde, se Begravelse 32 h, Bisættelse 4, Kirkegaard 39 h, t; se fremdeles med Hensyn til disse Kapeller Mindesmærker 1 g.

7. Om visse Kapeller til Gudstjeneste, se Filialkirker.

8. Eller Kolumbarier til Hensættelse af Asken af brændte Lig, derom handler L. Nr. 58, 1 April 1892 § 4, jfr. Regul. Nr. 176, 4 Oktbr. s. A. § 8.

9. Specielle Bestemmelser om de enkelte Kapeller, se under Pastorater.

Se Kirkesanger 17. Lighus. Ligkapeller.

II. Det kongelige (ved det kgl. Teater), se Teatere II. Kapellaner (Kapellanier).

I. Personelle (Huskapellaner).

1. Ang. hvilke Sognepræster, der maa eller skulle have Kapellaner, og ang. Fremgangsmaaden med disses Beskikkelse, D. L. 2—11—11, 2—14—1. 2, 7, Fr. 9 Jan. 1728 §§ 1—3, 10, Rskr. 2 Marts 1742 § 6.

Ang. hvorledes der skal forhandles med Biskoppen om sammes Antagelse, forinden Ansøgning indgives, Rskr. 10 April 1745.

Ang. hvad Biskoppen har at iagttage og afgive Erklæring om, naar en Præst ansøger om personel Kapellan, K. Prom. 29 Novbr. 1788.

Ang. at Biskoppen ved at gøre Forslag om sammes Ansættelse skal indsende vedkommendes testimonia academica, Testimonium for den kateketiske Prøve og Kandidatens Døbeseddel, K. Prom. 18 April 1795, 25 Maj 1799.

Ang. at sammes Beskikkelse i Reglen bør finde Sted efter Forslag af Sognepræsten, og at Ministeriet kun aldeles undtagelsesvis vil indlade sig paa at opslaa Posten vakant, K. og U. M. Skr. 25 Jan. og 29 Marts 1856 (G. R.), Cirk. 6 Septbr. s. A.

Ang. hvor vidt saadanne bør ansættes, eller Sognepræsten søges entlediget, K. og U. M. Cirk. 6 Septbr. 1856.

Ang. hvor vidt og paa hvilke Vilkaar en saadan kan ansættes hos en Præst paa Grund af hans Virksomhed som Rigsdagsmand, K. og U. M. Skr. 24 Septbr. 1859 (G. R.).

Jfr. Bispeeksamen 2.

2. Ang. hvem dertil maa beskikkes.

a. Dertil maa Sognepræsten udvælge en skikkelig Person endog sin egen Søn, om han dertil duelig befindes, D. L. 2—14—1.

Dertil kan tages den, som den gamle eller svagelige Præst helst vil have, om han findes bekvem dertil, Rskr. 17 Decbr. 1734.

b. Dertil skulle Skolebetjente frem for andre forfremmes, Rskr. 5 Juli 1690.

c. Skal være 25 Aar gammel, K. Prom. 25 Maj 1799.

Dispensation herfra meddelt, Resl. 7 Decbr. 1816.

d. Ang. et Forslag om, at Kandidater med non contemendus ikke maa ansættes som saadanne, K. Cirk. 29 Jan. 1846.

Se videre nedenfor under 11.

3. Ang. Omkostningerne ved deres Prøvelse af Biskoppen, Ordination og Kaldsbrev, D. L. 2—14—4, Fr. 9 Jan. 1728 § 2, Rskr. 1 Marts 1728 (med Noten i G. R.), K. Skr. 2 Novbr. 1839. Bestemmelserne om, at Sognepræsten skal betale Omkostningerne ved sin Kapellans Ordination, staa fremdeles ved Magt. Hertil hører Udgifterne saa vel til den egentlige Ordination som til Kaldsbrev og Kollats, men ikke Betalingen for Testimonium publicum, K. og U. M. Skr. 3 Septbr. 1889 (G. R.).

4. Ang. Løn, Kost, Logi, Lys, Varme og Vask til ham hos Sognepræsten, D. L. 2—14—3 og 8, Fr. 9 Jan. 1728 § 4.

Herved mærkes:

a. Ang. at en mellem Sognepræsten og Kapellanen imod Fr. 1728 indgaaet Overenskomst er ugyldig, samt hvilke Kaldsindtægter Kapellanen har Andel i, og hvorledes denne bestemmes, K. Prom. 31 Oktbr. 1789, 23 Avg. 1806.

b. Ang. hvor vidt Kapellanen skal deltage i Kaldets Skatter m. v., K. Prom. 17 Avg. 1799 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden B).

c. Bestemmelse af Kapellanens Indtægter i et Tilfælde, hvor han intet kunde erholde hos Sognepræsten, Rskr. 30 Oktbr. 1739 (ibd.).

d. Ang. Provsternes Tilsyn med Kapellaners Lønning, K. Skr. 16 April 1831.

e. Ang. at Lønningen bør regnes fra Beskikkelsens Datum, K. Skr. 6 Avg. 1833.

f. Ang. at den Kapellanen i hans Konfirmation tillagte Pengeløn maa antages at indeholde Betaling for hans Tjeneste i det hele taget, naar ikke det modsatte udtrykkelig er vedtaget mellem vedkommende, K. Skr. 19 April 1842.

g. Ang. hvorledes Pengelønnen kan sikres Kapellanen, hvor vidt den kan forlanges erlagt i passende Terminer, og hvor vidt den kan inddrives ved Sekvestration, K. og U. M. Skr. 9 Juni 1860 (G. R.).

h. En Kapellan pro persona skal have fri Vask i Præstegaarden, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1893 (G. R.).

5. Ang. en aarlig Offerdag til ham.

a. Ang. at Kapellaner, hvor det er Sædvane, nyde en aarlig Offerdag af Menigheden og beholde dette Offer udelt, Fr. 9 Jan. 1728 § 4.

b. Ang. at samtlige personelle Kapellaner maa nyde saadan Offerdag, Rskr. 12 Maj 1812.

c. Ang. at Menigheden er pligtig at yde denne Offerdag

foruden Højtidsofferet til Sognepræsten, K. Skr. 30 April 1846 (G. R.), 16 Marts 1848 (G. R.), K. og U. M. Skr. 28 Jan. 1854 (G. R.), 16 Juli 1869 (G. R.). Denne Offerdag er ikke bortfaldet ved Højtidsofferets Afløsning, K. og U. M. Skr. Nr. 181, 15 Decbr. 1886.

d. Ang. at Kapellanen har Ret til at minde Menigheden om denne Offerpligt, men at det er tvivlsomt, om Pl. 9 Juni 1847 er anvendelig i dette Tilfælde, K. og U. M. Skr. 23 Novbr. 1852. Jfr. K. Skr. 16 Marts 1848 (G. R.), K. og U. M. Skr. 12 Febr. 1850 (G. R.). De Bestemmelser, hvorved der er tillagt Kapellaner Ret til at nyde en Offerdag af Menigheden, give dem ikke nogen Ret til at erholde Offer ved Lovens Tvang, og saadan Ret er heller ikke senere tillagt dem, navnlig heller ikke ved Pl. 9 Juni 1847, der kun omhandler Højtidsoffer; en Kapellan vil derfor lige saa lidt kunne foreskrive Menighedens Medlemmer, at de skulle yde ham et Offer, som hvor meget de skulle yde ham i Offer, K. og U. M. Skr. 1 Marts 1893, 19 Maj 1897 (begge i G. R.).

e. Ang. at Kapellanen har Ret til denne Offerdag, naar den ikke udtrykkelig er ham betagen, K. og U. M. Skr. 1 Decbr. 1859 (G. R.).

6. Ang. at Sognepræsten skal yde ham Befordring i Embedsrejser, D. L. 2—14—8, Fr. 9 Jan. 1728 § 4.

7. Ang. Forholdet mellem ham og Sognepræsten i Almindelighed og med Hensyn til Embedsgjerningen i Særdeleshed, D. L. 2—14—8 til 11, Fr. 9 Jan. 1728 § 8.

Kapellanen er ikke berettiget til uden Sognepræstens Samtykke at foretage nogen Embedsgjerning, selv om han ikke derfor modtager nogen Betaling for sig selv, K. og U. M. Skr. 28 Maj 1850.

Ang. Betydningen af en Overenskomst mellem ham og Sognepræsten om, at han skal udføre visse Forretninger, K. og U. M. Skr. 12 April 1862 (G. R.).

Ang. hvor vidt Kapellanen kan træde i Sognepræstens Sted ved Udførelsen af dennes verdslige Forretninger, K. og U. M. Skr. 12 Febr. 1863 (G. R.).

Ang. Forholdet mellem Sognepræsten og Kapellanen, naar denne er beskikket paa eget An- og Tilsvær, K. Skr. 9 Avg. 1831, K. og U. M. Skr. 13 Oktbr. 1849 (G. R.).

Se Ligprædiken 3 og 6.

8. Ang. sammes Adgang til at befordres til Præstekald, Fr. 9 Jan. 1728 § 5, Fund. 7 Maj 1788 IV § 13, Resl. 28 April 1818, K. Cirk. 3 Avg. 1822, Pl. 18 Avg. 1848, Bkg. 28 Maj 1851.

Ekspektancebrevs Konfirmation afskaffes, Rskr. 2 Febr. 1692.

9. Ang. hans Stilling under Vakancen i Sognekaldet og i Naadensaaret.

a. Enhver hos en Præst ansat personel Kapellan skal, saa længe han forbliver ved Kaldet og oppebærer den ham tillagte Indtægt, ene og uden særlig Godtgørelse efter Præstens Afgang forrette Embedet til Eftermandens Tiltrædelse og paa Kaldets Vegne deltage i Vakanceture, Rskr. 15 Juli 1829.

b. Ang. at en Kapellan, der efter Sognepræstens Død bestyrer et Købstadkald, har Sæde i Skolekommissionen, men ikke indtræder i Præstens Stilling som Formand, med mindre han vælges dertil, K. og U. M. Skr. 13 Juli 1871 (G. R.).

c. Se i øvrigt Naadensaar II 21.

10. Ang. hvorledes der bliver at forholde med Præsteembedets Forsyning i Tilfælde af Kapellanens Forflyttelse, K. og U. M. Skr. 20 Novbr. 1858 (G. R.).

11. Tjenstledige Kapellaner:

a. Ang. sammes Ret til sømmeligt og nødtørftigt Ophold af Kaldet, indtil han bliver befordret, mod at komme Sognepræsten til Hjælp i alle præstelige Forretninger, samt angaaende hans Fortrinsret til at beskikkes som personel Kapellan i Stiftet, Rskr. 23 Decbr. 1729.

b. En Kapellan, som Eftermanden ej behøver, skal kun nyde Kost og Kammer, indtil han andet Steds promoveres, Rskr. 17 Jan. 1730 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden B).

Ang. at Kapellanen efter Naadensaarets Udløb i Almindelighed kun er berettiget til Kost og Logis, men hverken til Løn eller Offerdag, K. Skr. 30 Juni 1840, 25 Juni 1846 ad 2 (G. R.).

c. Ang. at Sællands Biskop, naar en Præst behøver Kapellan, og der ingen tjenstledige ere i Stiftet, efter Omstændighederne kan henvise en af de i København værende solliciterende Kapellaner eller andre ordinerede Personer til Assistance for vedkommende Præst, og Provsten efter Raadførsel med Biskoppen regulerer hans Løn m. v., Rskr. 9 April 1777, jfr. K. Skr. 18 Septbr. 1832 ad a.

d. Ang. sammes Pligt at modtage Tjeneste som Kapellan i Stiftet og Følgerne af, at han vægrer sig derved, K. Prom. 27 Septbr. 1794 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden A), K. og U. M. Skr. 21 Maj 1849 Nr. 3 (G. R.), 9 Oktbr. s. A. (G. R.), 7 Juni 1850 (G. R.).

e. Ang. at tjenstledige Kapellaner i Lolland-Falster Stift ikke have Ret til ledige Kapellantjenester i Fyns Stift, K. Prom. 6 April 1805.

Ang. at tjenstledige Kapellaner ikke have Fortrinsret til Ansættelse som saadanne udenfor Stiftet, K. Skr. 20 Maj 1847 (G. R.).

f. Kan ikke af Biskoppen tvinges til at lade sig ansætte hos den Præst i Stiftet, hvor hans Hjælp anses mest nødvendig, naar han har Lyst til at lade sig antage som Kapellan hos en anden dertil kvalificeret Præst i Stiftet, heller ikke til at tage mod midlertidigt Engagement hos en syg Præst, og i Tidsrummet til Eftermandens Tiltrædelse er han hverken berettiget eller forpligtet til at tage imod andet Engagement, K. Skr. 18 Septbr. 1832.

g. Det er ikke jus qvæsitum for Sognepræsten at fritages for den hans Kald paahvilende Underholdning af en tjenstledig Kapellan ved dennes ubetingede Anbringelse hos den første Præst i Stiftet, der trænger til Kapellan, og heller ikke for Kapellanen at bringes i Forslag til saadan ny Ansættelse, K. og U. M. Skr. 8 Maj 1856 (G. R.), 10 Oktbr. 1866 (G. R.).

h. Den tjenstledige Kapellan, der uden Forbehold modtager anden om end kun midlertidig Beskæftigelse, taber sin Ret til Underhold af Kaldet, K. Skr. 18 Septbr. 1832 ad b, K. og U. M. Skr. 25 Juni 1864 (G. R.).

i. Ang. fra hvilket Tidspunkt en Kapellan kan anses tjenstledig, K. Skr. 18 Septbr. 1832 ad c, K. og U. M. Skr. 10 Oktbr. 1866 (G. R.).

k. Ang. at en Kapellan, der er beskikket, men ikke ordineret før Sognepræstens Død, kan fordre at blive ordineret og derefter at betragtes som tjenstledig Kapellan paa Kaldet, K. og U. M. Skr. 25 Maj 1849 (G. R.).

12. Ang. hvor vidt Sognepræsten maa forskyde Kapellanen eller denne forlade sit Kald, D. L. 2—14—3, 5, 6, Fr. 9 Jan. 1728 §§ 5, 7.

Saa længe den paagældende Præst er i Embedet, kan Kapellanen kun afskediges af Kongen, Noten til Ind. M. Skr. 7 April 1859 (i den lille Reskriptsaml.).

13. Kunne ikke anses som staaende i privat Tjenesteforhold til Præsten og af den Grund udelukkes fra Valgret til Folketinget, fornævnte Skr. 1859 og Ind. M. Skr. Nr. 58, 6 Marts 1877.

14. Ang. de hos de forrige Amtsprovster ansatte Kapellaner, K. Cirk. 13 Decbr. 1806 § 2 a, Prom. 22 Decbr. 1807, Resl. 1 Febr. 1811, K. Prom. 2 Maj 1812, Resl. 15 og 22 Avg. 1818, 13 og 20 Decbr. 1820, K. Skr. 5 Maj og 6 Novbr. 1821.

15. Paa Island, deres Enker bør have Adgang til Understøttelse af de 100 Rdl., som aarlig udredes af den almindelige

Pensionskasse til fattige Præsteenker i forrige Holum Stift, K. Skr. 18 April 1818.

16. Ang. deres Enkers Forsørgelse, se Enkeforsørgelse V, Enkepension VII.

17. Ang. Hjælp til Kapellanhold for Sognepræster, der tillige ere Seminarieforstandere, L. Nr. 59, 1 April 1891 § 1.

18. En midlertidig ordineret Medhjælperes Stilling ophører med Sognepræstens Entledigelse, K. og U. M. Skr. 23 Avg. 1897 (G. R.). Ang. ordinerede Medhjælpere se i øvrigt under Pastorater.

19. Se Naadensaar II 21. Præster VIII 8, 14, X 2 e (deres Forpligtelse til at fungere under Vakance). Skolekommission 1 m Nr. 4. Valgmenigheder 6 (ordinerede Medhjælpere for Valgmenighedspræster).

II. Faste (pro loco og residerende).

1. Ang. Boliger til Kapellaner i Købstæderne, D. L. 2—22—70, Rskr. 24 April og 22 Decbr. 1741.

2. Ang. at Huskapellaner, som ere antagne for Sogdenes Vidtløftigheds Skyld, ej maa forskydes af den sukkederende Sognepræst, Fr. 9 Jan. 1728 § 7, 23 Decbr. 1729.

3. Ang. at residerende Kapellanier, hvormed fjernt boende Gejstlige ere benificerede, skulle være egne Pastorater, Rskr. 1 April 1740.

4. Ang. Beskikkelse af faste personelle Kapellaner og residerende Kapellaner i nogle Kald, samt at personelle Kapellaner i de Kald, der fra Arrilds Tid have havt to Præster, skulle kaldes residerende Kapellaner, kaldes af Kongen eller Patronen og nyde Højtidsoffer i Stedet for aarlig Offerdag m. v., Rskr. 2 Marts 1742. Jfr. herved for de enkelte Kalds vedkommende det under Pastorater anførte.

5. Residerende Kapellaners Gaarde ere tiendefri, Resl. 19 Avg. 1699.

6. Ang. Anvendelsen af et Kapellanis Indtægter i et Tilfælde, hvor Kapellanen var suspenderet og under Tiltale, Rskr. 19 Avg. 1740 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden B).

7. Ang. at en residerende Kapellan, der nyder Løn af Sognekaldet, skal anvises samme i dettes visse Indkomster, naar Præsten er forgældet, Rskr. 13 Maj 1797.

8. Ang. at Kapellaner i Fyns Stifts Købstæder, som ingen Annekser have paa Landet, maa fritages for Pension til Universitetet, Rskr. 19 Septbr. 1732.

9. Paalagt en residerende Kapellan at afholde Omkostningerne ved en afsindig Formands Forplejning, K. Prom. 13 Oktbr. 1804.

10. I Aalborg Stift skulle ikke svare Studieskat, Katedratikum eller Bidrag til Stiftsbiblioteket, K. og U. M. Skr. 22 Oktbr. 1866 Nr. 3 (G. R.), jfr. K. Skr. 1 Decbr. 1846 (G. R.).

11. Ang. deres Enkeforsørgelsespligt og deres Enkers Ret til Pension, se Enkeforsørgelse IV og V, Enkepension V og VI.

12. Ang. Delingen af Indtægterne i residerende og pro loco Kapellanier, hvor intet Naadensaar finder Sted, K. Skr. 11 April 1829, K. og U. M. Skr. 20 Oktbr. 1866 (G. R.), 22 s. M. (G. R.), 13 Juli 1872 (G. R.). Jfr. nedenfor 21 og Naadensaar II 27 f.

13. Residerende, ang. hvor vidt Sognepræsten skal befordre dem paa Embedsrejser, K. Skr. 25 Jan. 1817, 7 Juli 1832.

14. Residerende, deres Kaldsbreve betaales med $27\frac{1}{2}$ Rdl., K. Skr. 13 Febr. 1838.

15. Residerende paa Landet, ang. Embedsforretningernes Fordeling mellem dem og Sognepræsten, Reglm. 26 April 1754 (to). Jfr. K. Prom. 14 Maj 1785, 17 Novbr. 1787 (i Reskriptsaml. und. Gejstligheden A).

Ang. Anvendelsen af dette Reglements § 3 i Købstæderne, K. Skr. 1 Juni 1830.

Specielle Regulativer for Forholdet mellem Sognepræster og residerende Kapellaner i Købstæderne, paa Landet, og for Forholdet mellem Sognepræster og Kapellaner pro loco, se under Pastorater.

16. Ang. residerende Kapellaners Deltagelse med Sognepræsterne i Vakanceture og deres Ret til Befordring dertil, samt angaaende hvorledes deres Tjeneste besørges under Vakancer, Rskr. 2 Decbr. 1707, 21 Oktbr. 1768, 6 Febr. 1789 § 6, K. Prom. 6 Juli 1793, Cirk. 10 Jan. 1795 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden A), Prom. 31 Decbr. 1799, jfr. Reglm. 26 April 1754 §§ 16, 17.

17. Ang. hvor vidt Kapellaner pro loco skulle deltage i Vakanceture og dertil kunne forlange fri Befordring, K. og U. M. Skr. 27 Juni 1872 (G. R.).

18. Pro loco, ang. deres Ret til Offer, K. og U. M. Skr. 25 Novbr. 1863 (G. R.), 22 Avg. 1870 (G. R.), 3 Juni 1871 (G. R.).

19. Residerende, hvor vidt de paa Landet kunne deltage i Tilsynet med Skolevæsenet, K. og U. M. Skr. 21 Marts 1868 (G. R.).

20. Pro loco, hvor vidt de deltage i Udredelsen af Kaldspension til Enken efter den Sognepræst, ved hvis Afgang Kapellaniet er bleven oprettet, K. og U. M. Skr. 27 April 1868 (G. R.).

21. Ang. hvorledes der i Kapellanier pro loco forholdes med Boligen samt Indtægters og Udgifters Deling i Tilfælde af Va-

kance, K. og U. M. Skr. 22 Oktbr. 1866 Nr. 1 (G. R.), Nr. 202, 12 Juli 1872 og Nr. 209, 25 s. M. Jfr. ovenfor 12.

22. Ang. deres Ret til at bruge de Kirker, hvorved de ere ansatte, L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 1.

23. Ang. at residerende Kapellaner betragtes som indbefattede under Udtrykket »Sognepræster« i Adg. 21 Marts 1871 om Postforsendelser, Fin. M. Skr. Nr. 112, 28 April 1873. Jfr. nedenfor 32.

24. I København i Almindelighed.

a. Skulle afveksle med Sognepræsterne i at overvære de teologiske Kandidaters Katekisationsprøver, K. Prom. 27 Novbr. 1792.

b. Ang. deres Andel i Præstepenge, Rskr. 20 Decbr. 1815.

c. Skulde møde som Medcensorer ved teologisk Eksamen, Resl. 12 Maj 1830. Se nu Censorer 1.

25. Lønningen af Sognekaldet til en Kapellan pro loco begynder at løbe fra Udnævnelsesdagen, K. og U. M. Skr. 15 Novbr. 1876 (G. R.).

26. Den en saadan tillagte Offerdag ikke funden at kunne indtages under Højtidsofferets Afløsning i en Købstad, K. og U. M. Skr. 27 Avg. 1880 (G. R.).

27. Ang. det ved Vakance i et Kapellani pro loco opstaaende Mellemværende mellem den fratrædende og tiltrædende Kapellan samt vedkommende Sognepræst, K. og U. M. Skr. 12 Marts 1877 (G. R.).

28. Ang. at Pl. 9 Juni 1847 om Inddrivelse af Højtidsoffer ikke kan anses anvendelig med Hensyn til den Kapellaner tillagte Offerdag, K. og U. M. Skr. 4 Febr. 1878 (G. R.).

29. Ang. hvorledes der skal forholdes med Indtægterne af et Kapellani pro loco, der ikke har kunnet genbesættes, K. og U. M. Skr. 5 Maj 1883 (G. R.).

30. Under Vakancen i et saadant Kapellani oppebærer Sognepræsten dets Indtægter, K. og U. M. Skr. 31 Marts 1884 (G. R.).

31. Ang. Udbetaling ved Laan fra Stiftsmidlerne af Indløsningssummen for Embedsboligen i et Kapellani pro loco, naar dette i længere Tid henstaar ubesat, ibd.

32. Residerende Kapellaner ere berettigede til at benytte Tjenestefrimærker, M. T. B f. 1888 S. 803, jfr. Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 1 Nr. 6.

33. Ang. Fordelingen af Vederlaget for det afløste Højtidsoffer under Vakance i et residerende Kapellani, K. og U. M. Skr. 28 April 1891 (G. R.). De her citerede Skrivelser findes under Naadensaar II 17 b og 26. Se nu ogsaa K. og U. M. Skr. 28 Novbr. 1896 (G. R.).

34. Udbyttet af den en Kapellan pro loco tillagte Offerdag af Menigheden i det Aar, da Formanden i Kapellaniet er forflyttet, skal i Betragtning af, at der ikke er Naadensaar i Embedet, ikke deles, men tilfalder helt Eftermanden, naar Offerdagen falder efter hans Beskikkelse, K. og U. M. Skr. 25 Febr. 1896 (G. R.).

35. Ang. Indtægters og Udgifters Deling under Vakance i et residerende Kapellani uden Naadensaar, K. og U. M. Skr. 31 Decbr. 1897 (G. R.).

Se Anneksgoods 8 (Sognepræstens Ret til Befordring tilkommer ogsaa Kapellanen pro loco). Daab 3 e og g. Hjælpepræster. Missionsvæsen 3 m (Kapellaner hos de grønlandske Missionærer). Præster VI 26 (Etableringslaan af Statskassen), VIII 14 (Tjenestetid som Kapellan kommer ikke i Betragtning ved Pensionens Fastsættelse), X 2 e. Skolekommission 1 c. Sognebaandsløsning 9 (kan ikke finde Sted til en Kapellan pro loco). Stiftskapellaner.

Kapelmesteren ved det kgl. Teater og Kapel. Om ham handler Tjenesteregim. Nr. 170, 21 Septbr. 1892 § 46; se fremdeles §§ 2—4, 6, 11, 34, 48, 52. Benævnes fremtidigt 1ste Kapelmester, medens den hidtilværende Koncertmester fremtidigt benævnes 2den Kapelmester, Min. Tid. B f. 1895 S. 731.

Kaperi.

1. Er og skal vedblive at være afskaffet, Bkg. 21 Maj 1859 I, jfr. Bkg. 25 Juli 1870 § 3 Nr. 1. — Se Nevtralitet 1.

2. Forbud imod at tage Tjeneste om Bord paa eller udruste eller være interesseret i Udrustning af Kaperskibe, Pl. 19 Febr. 1759, 21 Decbr. 1778, Fr. 4 Maj 1803 § 16.

3. Kapere eller deres Priser blive ikke udenfor Nødstilfælde indladte eller taalte i danske Havne eller Farvande, lige som de under ingen Omstændigheder der maa sælge eller omlade Priserne, Resl. 30 April 1823 (i K. Cirk. 20 Maj s. A.), Bilag § 2 til Bkg. 20 April 1854. Jfr. Rskr. 31 Marts 1703, 10 Novbr. 1779, K. Prom. 14 Juli 1797, Fr. 30 April 1806 § 8 a, K. Cirk. 18 Avg. 1810, 20 Novbr. 1813.

Ang. fremmede Kaperes Adgang til de vestindiske Øer, K. Skr. 3 Avg. 1847, jfr. K. Skr. 17 Decbr. 1825.

4. Om Kaperfarten handler Regim. 28 Marts med Tillæg 27 Avg., Regim. 6 April og Pl. 16 Maj 1810, Pl. 15 April 1812, Pl. og Instr. 27 Avg., Pl. 9 Novbr. og 16 Decbr. 1813, hvilke Lovbestemmelser bleve satte ud af Kraft ved Pl. 4 Marts 1814.

Se Konsuler B 9. Søterritorium 5.

Kaperkørsel i København.

1. Forandringer i Reglm. herfor Nr. 18, 30 Jan. 1872:

a. I § 1, 2det Stykke, Bkg. Nr. 57, 15 Maj 1880 i Slutn. — den øvrige Del af denne Bkg., jfr. Bkg. fra Politiet 12 Juni s. A. (U. L.), er bortfalden ved nedennævnte Bestemmelse.

b. Af § 2, 2det Stykke, Bkg. Nr. 21, 23 Febr. 1883.

2. Takst derfor, Bkg. 23 Maj 1883 (U. L.). Bkg. 12 Juni 1880 (U. L.) er ophævet, § 5 ibd.

3. Jfr. Kørsel 1.

Kapervogne.

1. Reglm. for Kørsel dermed i København Nr. 18, 30 Jan. 1872. Jfr. Kaperkørsel.

2. Ang. Bøndernes Adgang til i Juni og Juli at deltage i denne Kørsel ved Udlejning af Vogne til Land- og Skovture, Pl. 16 Febr. 1780 § 3, Fr. 27 Jan. 1804 § 39, Pl. 13 April 1822, fornævnte Reglements § 8, jfr. Pl. 17 April 1824.

Kapitelstakst.

1. Ang. at Stiftamtmanden og Biskoppen, som tilforn efter Loven brugelig været haver, aarlig inden Kyndelmisse skulle sætte Kapitelstakst paa alle Kornvarer, at dette skal ske for de samme Distrikter som tidligere og særskilt for Bornholm ved Amtmanden og Provsten, samt at derom skal meddeles Underretning til alle vedkommende, Rskr. 9 Decbr. 1699, Rtk. Prom. 20 Juni (Resl. 30 Maj) 1812 d.

Jfr. ældre Bestemmelser, hvoraf det bl. a. fremgaar, at Kapitelskøb i Reglen var højere end Landekøb, Rskr. 26 April 1662, 19 Novbr. 1666, 28 Jan. 1669, 20 Febr. s. A., Bef. 12 Juni s. A., Rskr. 25 Febr. 1682, Fr. 30 Avg. 1687, Rskr. 14 Jan. 1688, samt ang. en derved foranlediget særskilt Takst for Kirkernes Korn (Kirkekøb), der hverken maatte være højere eller lavere end Landekøb, Fr. 23 Avg. 1672 § 2 (Udtoget i Lovsaml. unøjagtigt), Rskr. 28 Marts 1673, 31 Marts 1674, jfr. D. L. 2—22—16 og om Kirkekøbets Sættelse i Ringsted Amt Rskr. 15 Maj 1741.

2. Ang. at samtlige Præster, Underøvrigheder og en i hver Kommune valgt Mand skulle afgive Indberetninger om Kornpriserne til Brug ved sammes Fastsættelse, Rskr. 9 Decbr. 1699, Rtk. Prom. 20 Juni 1812 a, L. 16 Febr. 1866 § 1 (S. 218). Jfr. Rtk. Cirk. 21 Novbr. 1820.

Ang. at samtlige disse Indberetninger skulle afgives maanedlig fra medio September til medio Januar og uopholdelig tilstilles Amtet, der hurtigst muligt lader dem indrykke i vedkommende Avis, som er forpligtet til uden Vederlag at optage offentlige

Bekendtgørelser, og meddeler en Genpart til de andre Aviser i Amtet, Rtk. Prom. 20 Juni 1812 a, K. Cirk. 9 Maj 1837 Nr. 1, Skr. 19 Oktbr. s. A., 18 Novbr. 1841 ad 1, L. 16 Febr. 1866 § 2 (S. 218), Ind. M. Skr. 16 Juni 1866 ad 1 og 2 (D. T. S. 625 og G. R.), s. D. ad 2 og 3 (D. T. S. 626 og G. R.).

Ang. at Indberetningerne ikke kunne fordres afgivne in duplo, at det paahviler Amtet og ikke den Avis, der er forpligtet til at optage offentlige Bekendtgørelser uden Vederlag, at meddele Genpart af Indberetningerne til de øvrige Aviser i Amtet, samt at det ikke kan fordre sig tilstillet Eksemplarer af det Nummer af førstnævnte Avis, hvori Bekendtgørelsen er sket, for at udsende disse til de øvrige Aviser, Ind. M. Skr. 16 Juni 1866 ad 3 (D. T. S. 625 og G. R.), af s. D. ad 4 og 5 (D. T. S. 626 og G. R.).

For Forsømmelse med Indberetningernes Indsendelse kan Amtmanden anvende Strafbøder, Ind. M. Skr. 7 Avg. 1869 (D. T. S. 793).

Ang. Sognepræsternes Forpligtelse til at afgive disse Indberetninger, se nedenfor 23.

3. Ang. af hvilken Kvalitet det Korn skal være, om hvis Pris Indberetning afgives, K. Skr. 19 Oktbr. 1837.

Ang. at der ved Indberetningerne bør tages Hensyn baade til toradet og seksradet Byg, men ikke opgives Middelpriiser paa hver især af disse Bygsorter, K. Skr. 25 Maj 1830, 18 Novbr. 1841 ad 2, Ind. M. Skr. 18 Avg. 1866 (D. T. S. 785 og G. R.).

• Ang. at Præsterne ved Indberetningens Affattelse bør lægge de Kornpriser til Grund, som Sognets Beboere have erholdt, uden Hensyn til, hvor Salg har fundet Sted, K. Skr. 18 Novbr. 1841 ad 3.

4. Ang. Indsendelsen af Indberetningerne fra Amtet til Stiftsøvrighederne og disses Revision af de afgivne Vota, K. Prom. 7 Juni 1800, Rtk. Prom. 20 Juni 1812 a, Cirk. 21 Novbr. 1820, K. Cirk. 9 Maj 1837 Nr. 1, Ind. M. Skr. 18 Avg. 1866 (D. T. S. 784 og G. R.), 27 Novbr. 1866 (D. T. S. 1069 og G. R.).

Ang. Stiftsøvrighedens Berettigelse til at tilsidesætte Vota, afgivne af de til Indberetning til sammes Fastsættelse valgte Mænd, naar de afvige betydeligt fra de virkelige Priser, Ind. M. Skr. Nr. 11, 6 Jan. 1875.

5. Skal for Møenbo Herred sættes særskilt for Hvede, for hvide og for graa Ærter, Resl. 5 Oktbr. 1842.

6. Ang. hvorledes den sættes af Stiftsøvrigheden efter de afgivne Vota, Rtk. Prom. 20 Juni 1812 b og c.

Ang. hvorledes de kommunale delegeredes Vota derved komme i Betragtning, Ind. M. Skr. 27 Novbr. 1866 (D. T. S. 1069 og G. R.).

Den skal alene sættes i Søl, Rtk. Cirk. 1 Septbr. 1827. Jfr. Pl. 3 Avg. 1813, K. Skr. 9 Marts 1819.

7. Ang. sammes Sættelse paa Færøerne, L. 1 Marts 1868, Bkg. 16 Jan. 1869. Jfr. L. 16 Febr. 1856. Forandring i Bkg. 16 Jan. 1869, Bkg. Nr. 103, 23 Septbr. 1878.

8. Ang. Kapitelstakster paa Island, Fr. 16 Juli 1817, Resl. af s. D., Fr. 30 Marts 1836 § 5. jfr. Resl. 3 Decbr. 1823. Ang. dens Fastsættelse, L. 6 Novbr. 1898 (Nr. 19 i Till. t. Lovt.).

9. Ang. Forstaaelsen af Udtrykket »foregaaende Aars Kapitelstakst«, K. Skr. 22 Jan. 1814, 13 Jan. 1816, 29 Juli 1817, 11 April 1820, 3 Decbr. 1836 (G. R.).

10. Ang. Forstaaelsen af Udtrykket »hvert Aars Kapitelstakst«, Rskr. 29 Oktbr. 1813, K. Skr. 10 Decbr. 1814, 2 Juni 1827.

11. Ang. en foreslaaet Forandring i Tiden og Maaden for sammes Sættelse, K. Skr. 8 Decbr. 1821.

12. Ang. Forandring af de Kornafgifter, der hidtil have skullet svares efter Gennemsnittet af flere Aars Kapitelstakst, til Afgift af Korn in natura eller efter sidste Aars Kapitelstakst, K. Cirk. 19 Oktbr. 1822. Se Tiende 13 l.

13. Ang. et Forslag til Afvigelse i et enkelt Aar fra Reglerne om sammes Fastsættelse, K. og U. M. Skr. 27 Jan. 1858 (G. R.).

14. Ang. dens Anvendelse ved Beregning af Dokumenters stempelpligtige Værdi, L. 19 Febr. 1861 § 21 d.

15. Ang. at en 60-aarig Person kan fordre sig fritagen for det Hverv at afgive Votum til sammes Fastsættelse, Ind. M. Skr. 18 Avg. 1866 ad 1.

16. Sammes Bekendtgørelse for et i to Stifter beliggende Amt skal ske i begge disses Stiftstidender, ad 2 ibd.

17. At i Vota dertil Kornpriserne fremdeles skulle opgives efter Maal, K. og U. M. Skr. 16 Oktbr. 1880 (G. R.).

18. For Flæsk og Honning i Ribe Stift, ang. at sammes Ansættelser hverken kan bortfalde eller modificeres, K. og U. M. Skr. 25 Septbr. 1880 (G. R.).

19. Om Forfaldstiden for derefter beregnede Ydelser og hvilken Kapitelstakst, der skal lægges til Grund for Beregningen, se Præster VIII 10, 17, 18 og Skolelærere VI A 9 c. Jfr. nedenfor 22.

20. Island. Ang. forskellige Ydelsers Udredelse efter Kapitelstakst, Resl. 6 Novbr. 1874 (i M. T. B f. 1875 S. 403 — om Mandtalsbogsafgifterne i Gullbringa Syssel, jfr. Mandtalsbogs-

afgifter), L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 32 i Till. t. Lovt.) § 5 (Vejarbejde), 14 Decbr. 1877 (Nr. 31 ibd.) § 5 og af s. D. (Nr. 33 ibd.) § 1 (visse Skatter), L. af s. D. (Nr. 35 ibd.) § 3 (Høtold), L. 10 Novbr. 1887 (Nr. 31 i Till. t. Lovt.) § 15, jfr. § 10 (Vejarbejde), L. 22 Maj 1890 (Nr. 22 i Till. t. Lovt.) § 2 (Afgifter til Kirker).

21. Ang. Fastsættelsen af Præsteenkers Pension derefter, Anordn. Nr. 180, 21 Juli 1893 § 4.

22. Ang. hvilket Aars der skal komme til Anvendelse i forskellige Forhold, se Degnetrave 10 samt foran 19.

23. Ang. at det er Sognepræstens Embedspligt behørigt at afgive de lovbealede Indberetninger om Kornpriserne til Brug ved Kapitelstakstens Fastsættelse, og at han, saafremt han undlader at opfylde denne Pligt, vil blive tiltalt ved en Provsteret til Strafs Lidelse efter Straffel. § 142, K. og U. M. Skr. 9 Maj 1895 (G. R.). Jfr. foran 2.

24. Ang. at der intet kunde være at indvende imod, at en Sognepræst for til Brug ved Indberetningen til Kapitelstakstens Fastsættelse at faa den virkelige Pris paa Kornsorter, som næsten ikke vare Genstand for Køb og Salg i Sognet, at vide havde henvendt sig til en i Kommunen boende Møller, K. og U. M. Skr. 29 Marts 1897 (G. R.).

Kapitler.

1. Ang. Indsendelse fra samme af Fortegnelser over deres Gods og Rettigheder samt paa Prælaturer, Præbender og Vikarier, Rskr. 13 Marts 1662, 2 April 1667.

2. Ang. Overdragelse af en Del Residenser og Kapitelsindtægter, Rskr. 3 April 1667, Bev. 4 s. M.

3. Ang. 14 Kapitelsagere til Viborg Biskop, Ob. Br. 7 Juli 1681.

Jfr. Domkapitel.

Kaplak.

Omtales i K. Skr. 27 Maj 1834. Procenter af Skibets Fragt, som ere tilsagte en Skipper, derom handler Søløv Nr. 56, 1 April 1892 § 68.

Jfr. Primegelt.

Kaptajner.

1. Af Hærens Linje og af Søværnet have Rang i 5te Klasse Nr. 3, af Hærens Forstærkning i 5te Klasse Nr. 4, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

Tidligere havde Kaptajner af Hæren og Flaaden Rang i 6te Klasse Nr. 4, se med Hensyn til de førstnævnte Fr. 14 Oktbr.

1746 VI Nr. 4, jfr. V Nr. 3 og Kab. Ordre 20 Maj 1771, og med Hensyn til de sidstnævnte Resl. 28 Maj 1868 (D. T. S. 542) smh. med Resl. 31 Marts 1858.

2. Af Flaaden, Søværnsl. Nr. 69, 28 Maj 1880 §§ 11, 40, 43, 45, 47, 68.

3. Af Hæren. Om dem maa mærkes Till. t. Hærl. Nr. 106, 25 25 Juli 1880 §§ 2, 4, 5, 14, 16, 18.

Karakter, se Rang.

Karaktersedler, se Pedeller 1 c.

Karantæneanstalt.

1. Ang. Oprettelsen af en saadan (er endnu ikke oprettet), om dens Bestyrers Myndighed, og om Karantænen ved samme, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 §§ 10, 11, 16, 24, 26, 28, 39.

2. Ang. Fritagelse for Karantæne her i Landet for Skibe, der have udstaaet samme ved Anlægget paa Kænsø eller andre konventionsmæssig bestemte fremmede Anlæg, § 23 ibd.

3. Jfr. Instr. for Toldvæsenet udenfor Søkøbstæderne 15 Juli 1880 (U. L.) §§ 10, 14 og f. Lodserne 1 Febr. 1881 (U. L.) §§ 11, 13. Jfr. Karantænevæsenet A 11.

4. For indført levende Hornkvæg til Bekæmpelse af Tuberkulose, L. Nr. 57, 26 Marts 1898 §§ 2—3.

Karantænebevis, d. e. Bevis for Personer og Skibe om udstaaet Karantæne, derom og om Betalingen for samme handler L. Nr. 97, 2 Juli 1880 §§ 24, 39.

Med Hensyn til samme mærkes L. om Foranstaltninger mod Kolera Nr. 40, 30 Marts 1885 § 9.

Karantænedirektionen ophæves, Pl. 22 Juli 1848. Jfr. Pl. 19 Oktbr. 1804, 8 Maj 1816 samt Fr. 8 Febr. 1805 §§ 1, 4, 33, Resl. 31 Juli 1819, K. Cirk. 27 Avg. 1831. Jfr. Karantænevæsenet 1.

Karantæneflaget.

1. Omhandles i Fr. 8 Febr. 1805 §§ 9, 10, 14, 19, 25, 39, Instr. 1 Marts s. A. §§ 2 ff., jfr. L. 1 Maj 1868 § 2, Nr. 4, 8 Jan. 1872 § 2.

2. Derom handler L. Nr. 97, 2 Juli 1880 §§ 14, 16, 20, jfr. Instr. f. Toldvæsenet udenfor Søkøbstæderne 15 Juli 1880 (U. L.) §§ 8, 10, 12 og f. Lodserne 7 Febr. 1881 (U. L.) §§ 7, 9, 12, 15, 17, L. om Foranstaltninger mod Kolera Nr. 40, 30 Marts 1885 §§ 2, 8.

For Færøerne, L. Nr. 26, 25 Febr. 1897 § 5, Instr. Nr. 27 af s. D. § 2, jfr. tidligere Bkg. Nr. 21, 27 Febr. 1882 §§ 2, 5 og Instr. Nr. 22 af s. D. §§ 2, 6, 11

For Island, L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 45 i Till. t. Lovt.) § 3.

3. Det anvendes af Søværnets Skibe og Fartøjer saa vel i Indlandet som i Udlandet, Resl. 26 Maj 1883 § 10 (i Søværnets Lovsaml.).

4. Forandres fra grønt til gult, Bkg. Nr. 100, 20 Juni — for Island 30 Decbr., Nr. 41 i Till. t. Lovt. — 1887, J. M. Cirk. Nr. 83, 20 Juni s. A. Hvilket ogsaa gælder for Søværnets Skibe og Fartøjer. Resl. 6 Juni 1887 (i Søværnets Lovsaml. og i fornævnte Bkg. Nr. 100, 1887).

Karantænekasserne i København og Helsingør, se Karantænevæsenet A 3 b.

Karantænekommissionerne (eller Sundhedskommissionerne, som de ogsaa kaldtes inden Indførelsen af de nuværende Sundhedskommissioner).

1. Ang. deres Oprettelse i Søstæderne og deres Sammensætning, Fr. 8 Febr. 1805 § 1, jfr. V. G. R. og Gen. Toldk. Cirk. 30 Marts 1805, Instr. 4 Marts 1818 § 5. Se nedenfor 10 og 11.

Ang. deres Forretninger, Fr. 1805 §§ 1, 3 ff.

2. Ang. Kommissionen i København og dens Samvirken med Sundhedskollegiet, Rskr. 13 Maj og 18 Novbr. 1803. Se nedenfor 10 og 11.

Stadsfysikus i Kbhvn. har Sæde i samme, Instr. 23 Marts 1813 (i Lovsaml. f. 1814 S. 3 og i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813) § 19, Resl. 31 Juli 1832.

3. Ang. Kommissionen i Helsingør. Jfr. K. Prom. 4 Maj 1802. Ordre til Byfogeden at indtræde i samme 19 Juni 1816.

Skulde ifølge Rskr. 4 Juni 1831 fungere som Sundhedskommission for Byen, men dette forandrede ved Resl. 6 Juli s. A. saaledes, at Kommissionens Medlemmer tillige bleve Medlemmer af den i Henhold til Fr. 19 Juni 1831 oprettede Sundhedskommission.

4. En Karantænekommission skal ikke oprettes i Holstebro, men derimod i Ringkøbing, Kar. Dir. Prom. 30 Marts 1805.

Ang. Oprettelse deraf i Nykøbing paa Mors, Viborg og Skive, J. M. Skr. 5 Juli 1858.

5. De ordinære Medlemmer udnævnes af Amtmanden, Kar. Dir. Prom. 17 Marts 1810.

6. Regler til Iagttagelse af den i de Søstæder, hvor Observationskarantæne kan holdes, af 27 April 1805.

Disse Regler ere afløste af en Instruks 31 Maj 1821, der ikke findes i Reskriptsaml., jfr. K. Skr. 1 Marts 1831. — Ang. denne Instruks mærkes:

a. K. Skr. 23 Novbr. 1839, jfr. K. Skr. 1 Marts 1831, ang. at Medlemmerne have Sæde og Underskrift efter deres Rang, jfr. Regler 1805 ad § 1.

b. J. M. Skr. 5 Juli 1858, ang. at et enkelt Medlem kan paa Kommissionens Vegne underskrive Sundhedsattester. Jfr. Regler 1805 §§ 1 og 7.

7. Skulle oppebære Gebyrerne efter Reglm. 20 Septbr. 1838, sammes § 3, jfr. Kar. Dir. Cirk. 18 Jan. 1806.

De behøve ikke at aflægge formeligt Regnskab for de Beløb, der betales for det første Sundhedsbesøg, Baadleje, Røgningsmidler m. m., J. M. Skr. 6 April 1854.

8. Ang. deres Myndighed og Forretninger til Forebyggelse af Koleras Indførelse ad Søvejen, L. 1 Maj 1868 §§ 1, 3, 6, jfr. L. 10 Marts 1852 § 2. Jfr. Karantænevæsenet A 2, 3dje Sætn.

9. Paa Island, Instrukser f. Embedslæger 25 Febr. 1824 § 5, Ind. M. Cirk. 5 Juli 1851.

10. Ang. Oprettelse af en saadan Kommission i Esbjerg Told-distrikt, bestaaende af Herredsfogeden, Distriktslægen, Toldforvalteren og Havnemesteren, J. M. Skr. Nr. 187, 28 Avg. 1875.

11. I København og de andre Søkøbstæder, ang. deres Sammensætning, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 § 7. Jfr. Instr. for Stads- og Distriktslægerne Nr. 109, 22 Oktbr. 1877 § 11.

12. Ang. deres Myndighed, Forretninger m. v., fornævnte Lovs §§ 1, 6, 8, 15, 16, 18, 21—23, 25, 26, 30, 36 c, 38, 39.

13. Hos dem kan Toldvæsenet udenfor Søkøbstæderne (der her fører Karantænetilsynet) rekvirere Blanketter til Sundhedsbeviser (Praktika), Instr. 15 Juli 1880 (U. L.) § 2.

14. Til dem skulle Lodserne anmelde Overtrædelser af Karantænelovgivningen, Instr. 1 Febr. 1881 (U. L.) § 21.

15. Ang. deres Myndighed og Forretninger, L. om Foranstaltninger mod Kolera Nr. 40, 30 Marts 1885 §§ 2, 33, 5—9, 13.

16. Henregnes i Henseende til Postforsendelsers Behandling til Statsmyndighederne, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 1 Nr. 5, og ere berettigede til at benytte Tjenestefrimærker, M. T. B f. s. A. S. 803.

17. Ang. dens Forretninger med rejsende, med hvilke Lægetilsyn mod Kolera er paabudt, Bkg. Nr. 208, 9 Septbr. 1893 §§ 2, 3, 6.

18. Ang. at en Karantænekommission ikke er berettiget til at stille Fordring om Desinfektion af Penge, J. M. Skr. Nr. 245, 19 Septbr. 1894.

Karantænelæger.

1. I København er ansat en særlig Karantænelæge og en hambistaaende Læge, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 §§ 8, 40 (ang. hans Lønning), jfr. 34.

2. Ang. Karantænelægen paa St. Thomas, hans Gebyrer og Lønning, Adg. 23 Oktbr. 1885 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.) § 23.

3. For Færøerne, se L. Nr. 26, 25 Febr. 1897 §§ 2, 4.

Se Karantænevæsenet A 17, 18.

Karantænepas, se Sundhedsattester 1, 2.

Karantæneskilt.

Om et Skilt for Karantænebetjente paa Færøerne taler Instr. Nr. 27, 25 Febr. 1897 § 11, jfr. tidligere Instr. Nr. 22, 27 Febr. 1882 § 11.

Karantænevæsenet.**A. Almindelige Bestemmelser.**

1. Dets Overbestyrelse blev først henlagt under Handelsministeriet, Pl. 22 Juli 1848, derefter under Finansministeriet, Kdg. 24 Novbr. 1848, hvorfra det nu med Undtagelse af Regnskabsvæsenet er overgaaet til Justitsministeriet, Bkg. 20 Septbr. 1852. Jfr. Karantænedirektionen.

2. Om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget, L. Nr. 97, 2 Juli 1880.

Ved denne Lovs § 40 ophæves Fr. om Karantænevæsenet 8 Febr. 1805 med alle dertil sig sluttende Bestemmelser.

Ligeledes ophæver § 40 L. om Foranstaltninger til at forhindre den asiatiske Koleras Indbringelse ad Søvejen 1 Maj 1868 med de sig dertil sluttende Bestemmelser.

(Ved L. Nr. 12, 18 Febr. og Nr. 23, 15 Marts 1879, hvis Gylighed udløb d. 1 Januar 1880, blev der truffet midlertidige Foranstaltninger til Forebyggelse af Indførelsen af pestagtig Sygdom, jfr. Bkg. Nr. 13, 19 Febr., Nr. 15, 1 Marts, Nr. 24, 15 s. M. — jfr. J. M. Cirk. Nr. 30, 17 s. M. —, Nr. 43, 3 Maj — jfr. J. M. Cirk. Nr. 69, 14 s. M. —, Nr. 65, 30 Maj 1879 og endelig Bkg. 22 Marts og 24 Maj s. A., begge i U. L.).

3. Til den foran under 2 anførte ny Karantænelov mærkes:

a. For den Anmeldelsespligt, der paahviler de i regelmæssig Fart gaaende Dampskibe, Orlogsskibe (danske og fremmede), Lodsfartøjer, Krydstoldvæsenets Skibe, Bugserdampskibe samt Fiskerbaade og mindre Fartøjer. som komme fra Nabolandene, har Justitsministeriet i Henhold til Lovens §§ 3 og 1 fastsat Regler ved Bkg. Nr. 98, 15 Juli 1880, jfr. Instr. af s. D. (U. L.)

§ 4, 1 Febr. 1881 (U. L.) § 3. Om Lodsartøjer mærkes sidstnævnte Instr. §§ 10, 16.

b. Om Regnskabsaflæggelsen for og Oppebørselen af Betalingen for Sundhedspas og Karantænebeviser, og at samme i København og Helsingør som hidtil indgaar i Karantænekassen, Rev. Dep. Cirk. Nr. 161, 7 Decbr. 1880.

c. Instruks i Henhold til Lovens § 6 for Toldvæsenets Embeds- og Bestillingsmænd udenfor Søkøbstæderne med Hensyn til de dem i Henhold til Loven paahvilende Pligter 15 Juli 1880 (U. L.). Se Kystpolitiet 11.

d. Lige Instruks for Lodserne 1 Febr. 1881 (U. L.).

e. Ved Finansl. Nr. 55, 12 Maj 1882 § 20 IV C Nr. 2 og efterfølgende Finanslove er der givet Justitsministeriet Bemyndigelse til at yde Erstatning til Lodser for Tab forvoldt ved Karantæne.

f. For de i denne Lov, jfr. L. Nr. 40, 30 Marts 1885, omhandlede Sygdomme har det sit forblivende ved de samme Steds givne Bestemmelser, L. om det offtl. Fattigvæsen Nr. 67, 9 April 1891 § 62.

g. Naar Bestemmelserne om det i Lovens 2det Afsnit § 13 omhandlede almindelige Eftersyn ved kgl. Anordning ere satte i Kraft mod Sygdomme, blive disse Genstand for offentlig Behandling, L. om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme Nr. 46, 30 Marts 1892 § 2. Jfr. Sundhedsvedtægt for København i Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 59.

At den tidligere Epidemilovs Regler imod smitsomme Sygdommes Behandling omfatte ogsaa de i Medfør af Karantænelovgivningen her i Landet til Behandling indbragte Tilfælde af saadanne Sygdomme, uden at dog herved er sket nogen Forandring i vedkommende Skibs Forpligtelse efter L. 2 Juli 1880 § 36 c til at afholde Udgifterne ved de syges Behandling og eventuelle Begravelse, J. M. Skr. Nr. 283, 5 Decbr. 1888 (ang. Fysici Krav paa Rejseudgifter og Diæter).

h. Naar der i Henhold til § 32 er udstedt Indførselsforbud mod Uld (in casu ved Bkg. Nr. 79, 11 Avg. 1884 »Haar«), gælder dette al, ogsaa fabrikkasket Uld, J. M. Skr. 20 Maj 1886 (i Tidskrift f. Toldv. 4de Aarg. S. 131).

i. Ang. at alle ved Karantæneforanstaltningerne foranledigede Udgifter med Undtagelse af de Beløb, der medgaa til ved Telegram eller Budsendelse at underrette Politiet om rejsende, der ankomme fra smittede Steder, af Toldvæsenet ville være at søge anviste ved direkte Henvendelse til Justitsministeriet, Gen.

Dir. f. Sktv. Skr. 15 Novbr. 1893 (Tidsskr. f. Toldvæsen f. 1894 Side 16).

4. Ang. yderligere Foranstaltninger mod asiatisk Koleras Indførelse, L. Nr. 40, 30 Marts 1885. Jfr. forel. L. Nr. 85, 12 Septbr. 1884.

Med Hensyn til L. 1885 mærkes:

a. Indførselsforbud efter § 10 mod Frugt, Grøntsager og Blomster (in casu i Bkg. Nr. 140, 24 Avg. 1892) omfatte ikke Blomsterløg, Postv. Off. Meddel. Nr. 32, 1892; ikke heller Græsfrø, tørrede og præparerede Græsarter og Bast, Nr. 33, s. A., I ibd.

b. Lovens § 8 indskærper Karantænetilsynet, Bkg. Nr. 210, 12 Septbr. 1893.

5. Ang. yderligere Foranstaltninger mod Indførelse af asiatisk Kolera, L. Nr. 84, 1 April 1893. Jfr. forel. L. Nr. 150, 1 Septbr. 1892 samt den ved Bkg. Nr. 151, 1 Septbr. s. A. § 8 ophævede Bkg. Nr. 148, 30 Avg. s. A.

Denne Lov og L. Nr. 40, 30 Marts 1885 skal forelægges Rigsdagen til Gennemsyn inden Udgangen af 1898, Lovens § 6.

Om Lægetilsynet med rejsende (Lovens §§ 2, 3) mærkes:

a. Ang. at Sundhedskommissionerne skulle antage Læger til Udførelsen af Tilsynet for det Tilfælde, at saadant Tilsyn maatte blive anordnet, J. M. Cirk. Nr. 168, 21 Avg. 1893, jfr. nedennævnte Bkg. Nr. 208 s. A. § 7.

b. De antagne Læger erholde Betaling efter Reglerne i L. om smitsomme Sygdomme Nr. 46, 30 Marts 1892 § 24, fornævnte Cirk. i Slutn.

c. Regler for samme, Bkg. Nr. 208, 9 Septbr. 1893. Jfr. Bkg. Nr. 151, 1 Septbr. 1892, hævet ved Bkg. Nr. 194, 29 Oktbr. s. A.

6. Med Hensyn til Overholdelsen af Karantænebestemmelserne mærkes:

a. Distrikts- og Stadslægerne skulle paase, at samme i enhver Henseende blive opfyldte, Instr. Nr. 109, 22 Oktbr. 1877 § 11.

b. Førerne af Færgebaadene ved Helsingør skulle holde sig dem efterrettelige i deres Forhold til ankommende Skibe, Reglm. Nr. 82, 14 Juni 1882 § 6.

c. Instr. for Fyrskibsførerne 10 Maj 1879 (U. L.) § 29.

7. I København, er fra 1 April 1887 indordnet under Toldvæsenet, se Tidsskrift f. Toldv. 5te Aarg. S. 191 Noten.

J. M. Skr. 11 Maj 1866 om Karantæneforanstaltninger i Kø-

benhavn og Udredelsen af de dermed forbundne Omkostninger er nu uden Betydning.

Med Hensyn til Tilsynet i København med ankommende Skibe kan mærkes Bkg. 5 Avg. 1879, af s. D. I A 1, B 3 (begge i U. L.).

At Karantæneanmeldelseskontoret paa nordre Toldbod er aabent ogsaa om Natten, Bkg. 13 Juni 1882 (U. L.).

8. Karantæneomkostninger vedkomme ikke Befragteren af et Skib, Sølov Nr. 56, 1 April 1892 § 153.

9. Ang. Indberetninger fra de danske Konsuler om Sundhedstilstanden i deres Distrikter, Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 55, jfr. med Hensyn til farlige Epidemier Kommentaren ad § 12. Se Smitsom og epidemisk Sygdom III 23. Jfr. nedenfor F 1.

10. Straf for ved Overtrædelse af Lovgivningen herom at foranledige Smitte eller videre Udbredelse af Sygdomme, L. 10 Febr. 1866 § 291, 25 Juni 1869 § 293 (f. Isl.).

Pl. 6 Oktbr. 1819 er hævet, L. 1866 § 309, L. 1869 § 311 (f. Isl.).

11. Karantæneanstalten paa Frederiksholm og Christiansø skal ophøre, Rskr. 25 Decbr. 1831.

Ligeledes Etablissementet paa Kyholm (jfr. Rskr. 25 Decbr. 1831, Resl. 11 Jan. 1832), og naar Skibe skulle underkastes Karantæne, sker det i det svenske Etablissement paa Kænsø, J. M. Cirk. 28 Febr. 1859, Bkg. 11 April 1860.

12. Undersøgelsen af karantænepligtige Skibe paa Kbhvns Red skal foretages af Lægen paa Trekroner, Resl. 31 Juli 1832.

13. Domme i Karantænesager skulle indsendes til Kancelliet (Justitsministeriet), der tager Bestemmelse om deres Appel, K. Cirk. 25 April 1837.

14. Ang. Ophør af det af Krydstoldopsynet ved Aggerkanalen førte Karantæneopsyn, J. M. Skr. 5 Juli 1858.

15. Oplysninger om det danske Karantænevæsens Bestemmelser og de Lettelser, der kunne tilstaaes i Karantænelovenes Forskrifter, J. M. Skr. 2 Decbr. 1856.

16. Ang. en paatænkt Revision af Lovgivningen herom, Ordre 18 Avg. 1859 (ang. Nedsættelse af en Kommission).

17. Ang. Lægetilsynet med Personer, der indkomme her i Riget fra Lande, lige overfor hvilke almindeligt Eftersyn i Anledning af Kolera eller Karantæne er sat i Kraft, J. M. Cirk. Nr. 168, 21 Avg. 1893.

18. Ang. Lægetilsyn med Personer, der ankomme fra Steder,

lige overfor hvilke Karantæne mod asiatisk Kolera eller Lægeeftersyn paa Landgrænsen er sat i Kraft, eller for hvis vedkommende Lægetilsyn efter Ankomsten her til Landet særligt er paabudt, J. M. Bkg. Nr. 208, 9 Septbr. 1893.

19. Naar Stranding indtræffer paa en Tid, da Karantæne er paabudt, forholdes der overensstemmende med de i L. Nr. 97, 2 Juli 1880 § 39, jfr. L. Nr. 40, 30 Marts 1885 § 4, givne Regler, Strandingsanordn. Nr. 135, 1 Juli 1895 § 11.

20. Se videre Børnekopper. Gule Feber. Kolera. Sundhedsattester. Sundhedspas. Sygdom 9 (Land-sætning paa Grund heraf). Sygehuse I 16, 19 (Kolerahospitaler). Ægypten.

B. De enkelte samme vedrørende Bekendtgørelser.

Den i Aaret 1898 sidst udkomne af disse Bekendtgørelser Nr. 146, 11 Novbr. indeholder den sædvanlige Opregning af de i Kraft værende Foranstaltninger af den nedenfor omhandlede Art. Herefter fandt ingen Karantæne Sted ved Udgangen af 1898.

1. Bekendtgørelser hvorved Bestemmelserne i L. 1880, 2det Afsnit I (mod Kolera, gul Feber, Dyssenteri, eksantematisk Tyfus og Børnekopper) sættes i Virksomhed:

Nr. 109, 28 Juli 1880 (Kopper i Kristiania). Hævet ved Bkg. Nr. 114, 9 Avg. s. A.

Nr. 6, 26 Jan. 1881 (gul Feber). Hævet ved Bkg. Nr. 65, 5 Maj s. A.

Nr. 22, 3 Marts 1881 (gul Feber og Kopper paa St. Thomas, gul Feber i Rio de Janeiro). Hævet for St. Thomas' vedkommende, Bkg. Nr. 131, 19 Avg. s. A.

Nr. 128, 12 Avg. 1881 (gul Feber i Havanna).

Nr. 155, 10 Novbr. 1881 (Kolera i Japan og flere Steder). Delvis ophævet ved Bkg. Nr. 165, 5 Decbr. 1881, Nr. 118, 15 Maj og Nr. 146, 1 Septbr. 1883, Nr. 124, 6 Septbr. 1887.

Nr. 48, 29 April 1882 (Kopper i Helsingborg). Hævet ved Bkg. Nr. 97, 8 Juli s. A.

Nr. 75, 25 Maj 1882 (do. i Kristiania). Hævet ved Bkg. Nr. 97, 8 Juli s. A.

Nr. 115, 26 Avg. 1882 (Dyssenteri i Malmø). Hævet ved Bkg. Nr. 136, 16 Novbr. s. A.

Nr. 122, 26 Septbr. 1882 (Kopper i Kristianssand). Hævet ved Bkg. Nr. 19, 20 Febr. 1883.

Nr. 128, 6 Oktbr. 1882 (Dyssenteri i Ystad). Hævet ved Bkg. Nr. 136, 16 Novbr. s. A.

Nr. 130, 4 Juli 1883 (Kolera i Ægypten).

Ved de af disse Bekendtgørelser, der angaa gul Feber, er til-lige udstedt Indførselsforbud mod visse Genstande i Henhold til Lovens § 32. Se videre nedenfor 3.

2. Hvorved Karantæne anordnes mod Kolera i Henhold til de foran under A 4 anførte Love:

Nr. 86, 12 Septbr. 1884 (Middelhavshavne). Hævet ved Bkg. Nr. 3, 14 Jan. og Nr. 17, 17 Febr. 1885.

Nr. 111, 8 Novbr. 1884 (visse franske Havne). Hævet ved Bkg. Nr. 118, 22 Decbr. s. A. og Nr. 3, 14 Jan. 1885.

Nr. 58, 23 April og Nr. 137, 8 Avg. 1885 (Spanien). Ophævede ved Bkg. Nr. 93, 15 Juli 1886.

Nr. 137, 8 Avg. 1885 (franske Middelhavshavne), indskærpet ved Bkg. Nr. 238, 11 Novbr. s. A. (ogsaa Algier). Ophævet ved Bkg. Nr. 7, 22 Jan. 1886.

Nr. 146, 27 Avg. 1885 (Gibraltar). Hævet ved Bkg. Nr. 80, 18 Juni 1886.

Nr. 166, 12 Septbr. 1885 (Sicilien). Hævet ved Bkg. Nr. 7, 22 Jan. 1886.

Nr. 226, 4 Novbr. 1885 (franske Nordsshavne). Hævet ved Bkg. Nr. 93, 15 Juli 1886.

Nr. 238, 11 s. M. (Tunis). Hævet ved Bkg. Nr. 28, 6 Marts 1886.

Nr. 12, 3 Febr. 1886 (Venedig). Ligeledes.

Nr. 61, 1 Maj 1886 (visse italienske Havne). Hævet ved Bkg. Nr. 25, 4 Marts 1887.

Nr. 94, 21 Juli 1886 (østerrigsk-ungarske Havne). Hævet ved Bkg. Nr. 73, 27 April 1887.

Nr. 117, 21 Oktbr. 1886 (Sardinien). Hævet ved Bkg. Nr. 25, 4 Marts 1887.

Nr. 124, 3 Novbr. 1886 (visse italienske Havne). Hævet ved Bkg. Nr. 83, 5 Maj 1887.

Nr. 35, 22 Marts 1887 (Sicilien). Hævet ved samme Bkg.

Nr. 109, 18 Juli og Nr. 124, 6 Septbr. 1887 (Sicilien og nogle italienske Fastlandshavne). Hævede ved Bkg. Nr. 182, 7 Decbr. s. A.

Nr. 117, 4 Avg. 1887 (Malta). Hævet ved Bkg. Nr. 2, 4 Jan. 1888.

Nr. 150, 14 Oktbr. 1887 (Sardinien). Hævet ved Bkg. Nr. 182, 7 Decbr. s. A.

Nr. 15, 24 Febr. 1888 (nogle italienske Havne). Hævet ved Bkg. Nr. 140, 27 Juli s. A.

3. Hvorved Bestemmelserne i L. 2 Juli 1880, 2det Afsnit I (mod Kolera, gul Feber, Dyssenteri, eksantematisk Tyfus og Børnekopper) sættes i Virksomhed enten alene eller i Forbindelse med Indførselsforbud og Paabud om Desinfektion (ev. Opbrænding).

Nr. 59, 23 Juni 1884 (Kopper i London). Hævet ved Bkg. Nr. 186, 30 Septbr. 1885.

Nr. 61, 1 Juli 1884 (Kolera i Toulon). Ikke udtrykkelig hævet, men bortfalden ved den foran under 2 anførte Bkg. Nr. 86, 12 Septbr. s. A.

Nr. 78, 11 Avg. 1884 (Kolera i visse italienske Havne). Ligeledes.

Nr. 84, 8 Septbr. 1884 (Kolera i Spanien). Ligeledes.

Nr. 3, 14 Jan. 1885, jfr. Bkg. Nr. 118, 22 Decbr. 1884 (Kolera i Frankrig). Hævet ved Bkg. Nr. 73, 18 Maj s. A.

Nr. 17, 17 Febr. 1885 (Kolera i spanske og italienske Middelhavshavne). Ikke udtrykkelig ophævet, men bortfalden ved de foran under 2 anførte Bkg. Nr. 58, 23 April 1885 og Nr. 124, 3 Novbr. 1886.

Nr. 256, 17 Decbr. 1885 (Kolera i Japan). Hævet ved Bkg. Nr. 104, 30 Juni 1887.

Nr. 7, 22 Jan. 1886 (Kolera i franske Middelhavshavne og Sicilien). Hævet ved Bkg. Nr. 25, 4 Marts 1887.

Nr. 28, 6 Marts 1886 (Kolera i Tunis og Venedig). Hævet for Tunis ved Bkg. Nr. 124, 6 Septbr. 1887 og for Venedigs vedkommende bortfalden ved den foran under 2 anførte Bkg. Nr. 61, 1 Maj 1886. — Af Fortegnelsen i nævnte Bkg. 1886 udgaa franske Havne mellem Cherbourg og den belgiske Grænse, Bkg. Nr. 36, 26 s. M. (det kan ikke ses, ved hvilken speciel Bestemmelse Loven af 1880, 2det Afsnit I er sat i Kraft mod disse Havne).

Nr. 80, 18 Juni 1886 (Kolera i Gibraltar). Hævet ved Bkg. Nr. 25, 4 Marts 1887.

Nr. 93, 15 Juli 1886 (Kolera i spanske og franske Havne). Ligeledes.

Nr. 141, 4 Decbr. 1886 (Kolera i den argentinske Republik). Hævet ved Bkg. Nr. 104, 30 Juni 1887.

Nr. 148, 22 s. M. (Kolera i Paraguay og Uruguay). Ligeledes.

Nr. 25, 4 Marts 1887 (Kolera i visse italienske Havne). Hævet ved Bkg. Nr. 83, 5 Maj s. A.

Nr. 73, 27 April 1887 (Kolera i Chili). Hævet ved Bkg. Nr. 104, 30 Juni 1887.

Fcranstaaende Bkg. Nr. 73, 1887 (Kolera i østerrigsk-ungarske Havne). Hævet ved fornævnte Bkg. Nr. 104 af s. A. undtagen for Triests vedkommende.

Nr. 83, 5 Maj 1887 (Kolera i italienske Havne fra Kap St. Maria di Leuca til den franske Grænse). For Havnene fra nævnte Forbjerg til Kap Miseno er den vel ikke udtrykkelig op-hævet, men dog bortfalden ved den foran under 2 anførte Bkg. Nr. 109, 18 Juli og Nr. 124, 6 Septbr. 1887. For Kyststrækningen fra Kap Miseno til den franske Grænse hævedes den ved Bkg. Nr. 15, 24 Febr. 1888 (der for øvrigt ikke nævner samme).

Fornævnte Bkg. Nr. 83, 1887 (Kolera paa Sicilien). Hævet ved Bkg. Nr. 104, 30 Juni s. A.

Nr. 133, 15 Septbr. 1887 (Kolera i Ostindien, Tonkin, Cochinchina). Hævet ved Bkg. Nr. 211, 26 Novbr. 1888 for de nederlandske ostindiske Kolonier, men for øvrigt gældende ved Udgangen af 1888.

Nr. 164, 1 Novbr. 1887 (Kopper og gul Feber i St. Jago di Cuba).

Nr. 182, 7 Decbr. 1887 (Kolera, gul Feber og Kopper i Chili, Florida, paa Jamaica, Martinique og Guadeloupe).

ibd. (Kolera paa Sicilien, Sardinien og i visse italienske Fastlandshavne). Hævet ved Bkg. Nr. 15, 24 Febr. 1888.

Nr. 2, 4 Jan. 1888 (Kolera paa Malta). Ligeledes.

Nr. 15, 24 Febr. 1888 (Kopper i nogle svenske Havne). Hævet ved Bkg. Nr. 91, 16 Maj s. A.

Nr. 70, 11 April 1888 (Kopper i Havne paa den franske Kyst mellem Nantes og St. Malo (begge inkl.).

Nr. 91, 16 Maj 1888 (Kopper i Egersund i Norge).

Nr. 94, 19 s. M. (Kopper i Grimsby). Hævet ved Bkg. Nr. 177, 13 Septbr. 1888.

Bkg. Nr. 22, 3 Marts 1881 (gul Feber i Rio de Janeiro) er bortfalden ved den nedenfor anførte, hele Brasilien omfattende Bkg. Nr. 70, 8 Maj 1889.

Bkg. Nr. 128, 12 Avg. 1881 (gul Feber i Havanna) er hævet ved Bkg. Nr. 25, 12 Marts 1889.

Bkg. Nr. 73, 27 April 1887 hæves for Triests vedkommende (altsaa i det hele ophævet) ved Bkg. Nr. 107, 19 Avg. 1889.

Bkg. Nr. 164, 1 Novbr. 1887 (Kopper og gul Feber i St. Jago di Cuba) er hævet ved Bkg. Nr. 25, 12 Marts 1889.

Bkg. Nr. 182, 7 Decbr. 1887 er hævet for Floridas, Jamaicas, Martiniques og Guadeloupes vedkommende ved Bkg. Nr. 25, 12 Marts 1889. Den forblev saaledes kun gældende for Chili, men

formen for sammes vedkommende hævet ved Bkg. Nr. 70, 8 Maj 1889. (Denne Bkg. nævner rigtignok Bkg. Nr. 73, 27 April 1887 som Genstand for Ophævelsen, men dette er en aabenbar Fejl, idet sidstnævnte Bekendtgørelse allerede hævedes ved Bkg. Nr. 104, 30 Juni s. A., undtagen for saa vidt angik Indførselsforbudet).

Bkg. Nr. 70, 11 April 1888 (Kopper i visse franske Havne) ophævedes ved Bkg. Nr. 25, 12 Marts 1889.

Bkg. Nr. 91, 16 Maj 1888 (Kopper i Egersund) er ophævet ved fornævnte Bkg. Nr. 25, 1889.

Bkg. Nr. 201, 2 Novbr. 1888 er hævet for Siciliens vedkommende ved Bkg. Nr. 118, 14 Septbr. 1889, og for Marseilles ved Bkg. Nr. 177, 7 Oktbr. 1892.

Bkg. Nr. 214, 17 Decbr. 1888 (Kopper paa Portorico) ses ikke at være ophævet, men da Portorico ikke findes opført i Bkg. Nr. 25, 12 Marts 1889 (den første Karantænebekendtgørelse i dette Aar) maa den dog anses som bortfalden. Jfr. ogsaa Bkg. Nr. 70, 8 Maj 1889.

Bkg. Nr. 25, 12 Marts 1889 (Kopper i Lissabon, gul Feber paa Palma, Kolera i nederlandsk Indien). Hævet for Palmas vedkommende ved Bkg. Nr. 70, 8 Maj s. A., og for Lissabon ved Bkg. Nr. 76, 27 s. M. Altsaa fremdeles gældende ved Udgangen af 1893 for nederlandsk Indien (tillige Indførselsforbud m. m.).

Bkg. Nr. 70, 8 Maj 1889 (gul Feber i Brasilien m. fl. Steder). Hævet for Brasilien ved Bkg. Nr. 118, 14 Septbr. s. A., og i sin Helhed ved Bkg. Nr. 141, 13 Novbr. s. A.

Bkg. Nr. 118, 14 Septbr. 1889 (gul Feber i Peru, Kolera i Japan og den persiske Havbugt). Hævet for Perus vedkommende ved Bkg. Nr. 151, 15 Oktbr. 1890, og for den persiske Havbugt ved Bkg. Nr. 85, 21 Maj 1891. Altsaa ved Udgangen af 1893 fremdeles gældende for Japan (tillige Indførselsforbud).

Bkg. Nr. 141, 13 Novbr. 1889 (Kopper i Venedig). Hævet ved Bkg. Nr. 99, 15 Juni 1891.

Bkg. Nr. 151, 15 Oktbr. 1890 (Kolera i syriske Havne, Kopper i Lissabon). Hævet for sidstnævnte Sted, Bkg. Nr. 145, 29 Avg. 1892, men vedblivende gældende ved Udgangen af 1893 for de syriske Havne (tillige Indførselsforbud m. m.).

Bkg. Nr. 169, 21 Novbr. 1890 (Kopper i St. Petersborg). Hævet ved Bkg. Nr. 106, 25 Juni 1891.

Bkg. Nr. 15, 31 Jan. 1891 (Kolera i spanske Middelhavshavne). Hævet ved Bkg. Nr. 85, 21 Maj s. A.

Bkg. Nr. 65, 13 April 1891 (Kopper i Neapel). Hævet ved fornævnte Bkg. 1891.

Bkg. Nr. 99, 15 Juni 1891 (gul Feber i Rio de Janeiro). Hævet ved Bkg. Nr. 177, 7 Oktbr. 1892.

Bkg. Nr. 116, 13 Juli 1892 (Kolera i Havnene ved det sorte og azowske Hav — tillige Indførselsforbud m. v.).

Bkg. Nr. 131, 12 Avg. 1892 (Kolera i de russiske Østersøhavne). Bortfaldt ved Bkg. Nr. 132, 15 s. M., der anordnede Karantæne.

Bkg. Nr. 139, 23 Avg. 1892 (Kolera i franske Havne ved Atlanterhavet og Kanalen). Ligeledes ved Bkg. Nr. 147, 30 s. M.

Bkg. Nr. 140, 24 Avg. 1892 (Kolera i tyske Havne mellem Warnemünde og den danske Grænse samt ved Nordsøen mellem den danske og hollandske Grænse). For Nordsøhavnenes vedkommende bortfalden ved Bkg. Nr. 145, 29 s. M. (der anordner Karantæne), og for de førstnævnte Havnes vedkommende udvidet til alle tyske Østersøhavne ved Bkg. Nr. 147, 30 s. M.; denne sidste Bkg. bortfaldt derved, at Karantæne anordnedes for alle tyske Havne, jfr. Bkg. Nr. 145, 29 Avg. og Nr. 152, 1 Septbr. 1892.

Bkg. Nr. 142, 25 Avg. 1892 (Kolera i belgiske Havne). Bortfaldt ved Bkg. 147, 30 s. M., der paabød Karantæne.

Bkg. Nr. 216, 18 Novbr. 1892 (Kolera i russiske Havne ved Østersøen og den finske Bugt, nederlandske, belgiske og franske Havne — ikke Indførselsforbud). Hævet for de belgiske og franske Havnes vedkommende ved Bkg. Nr. 282, 23 Decbr. 1893, men for øvrigt vedblivende gyldig ved Udgangen af 1893. Hævet for de russiske Havne ved Østersøen og den finske Bugt samt for nederlandske Havne, Bkg. Nr. 5, 13 Jan. 1894.

Bkg. Nr. 120, 13 Maj 1893 (Kopper i London — ikke Indførselsforbud).

Bkg. Nr. 139, 7 Juni 1893 (Kopper i Gøteborg). Hævet ved Bkg. Nr. 205, 5 Septbr. s. A.

Bkg. Nr. 190, 5 Avg. 1893 (Kolera i Neapel — tillige Indførselsforbud m. v., men jfr. hermed Bkg. Nr. 205, 5 Septbr. s. A.). Hævet for Neapels vedkommende, Bkg. Nr. 5, 13 Jan. 1894.

Bkg. Nr. 209, 9 Septbr. 1893 (Kolera i Grimsby og Hull). Hævet ved Bkg. Nr. 246, 3 og Nr. 252, 10 Novbr. s. A.

Bkg. Nr. 216, 15 Septbr. 1893 (Kolera i Konstantinopel — tillige Indførselsforbud m. v.). Hævet, Bkg. Nr. 110, 6 Juni 1894.

Bkg. Nr. 218, 19 s. M. (Kolera i Havne ved Elben, Lybæk, Kiel). Hævet ved Bkg. Nr. 241, 20 Oktbr. 1893.

Bkg. Nr. 228, 2 Oktbr. 1893 (Kolera i Warnemünde). Hævet ved fornævnte Bkg. Nr. 241, 1893.

Bkg. Nr. 234, 10 Oktbr. 1893 (Kolera i Stettin og Swinemünde). Hævet ved Bkg. Nr. 282, 23 Decbr. s. A.

Bkg. Nr. 236, 12 Oktbr. 1893 (Kolera i Palermo — tillige Indførselsforbud m. v.). Hævet, Bkg. Nr. 74, 5 Maj 1894.

Bkg. Nr. 74, 5 Maj 1894 (Lissabon). Hævet, Bkg. Nr. 124, 25 Juni s. A.

Bkg. Nr. 110, 6 Juni 1894 (Leith, Rotterdam — tillige Indførselsforbud). Ophævet for Leith, Bkg. Nr. 176, 21 Septbr. s. A.

Bkg. Nr. 130, 4 Juli 1894 (Havne i Gouvernementet St. Petersborg — tillige Indførselsforbud m. v.).

Bkg. Nr. 139, 19 Juli 1894 (Danzig — tillige Indførselsforbud m. v.).

Bkg. Nr. 142, 25 Juli 1894 (Havne i Vestpreussen — tillige Lægetilsyn og Indførselsforbud m. v.).

Bkg. Nr. 147, 1 Avg. 1894 (Havne i Gouvernementerne Estland og Livland — tillige Lægetilsyn og Indførselsforbud m. v.).

Bkg. Nr. 156, 16 Avg. 1894 (Havne i Nederlandene — tillige Lægetilsyn og Indførselsforbud m. v.).

Bkg. Nr. 167, 27 Avg. 1894 (Russiske Havne ved den finske Bugt og Østersøen samt Havne i Østpreussen — tillige Lægetilsyn og Indførselsforbud m. v.).

Bkg. Nr. 176, 21 Septbr. 1894 (Havne i Lilleasien — tillige Indførselsforbud).

Bkg. Nr. 214, 5 Decbr. 1894 hæver Foranstaltningerne over samtlige russiske Havne ved den finske Bugt og Østersøen, samtlige nederlandske Havne og London.

Bkg. Nr. 3, 4 Jan. 1895 hæver Foranstaltningerne over for samtlige Havne i Østpreussen og Vestpreussen.

Bkg. Nr. 209, 21 Novbr. 1895 (Havne i Gouvernementet St. Petersborg — tillige Indførselsforbud og Lægetilsyn).

Bkg. Nr. 224, 21 Decbr. 1895 (Marseille — tillige Indførselsforbud).

Bkg. Nr. 67, 30 April 1896 hæver Foranstaltningerne over for Rusland og Finland.

Bkg. Nr. 148, 16 Novbr. 1897 ligeledes over for Marseille, Havnene i det sorte Hav med Undtagelse af de russiske Havne samt Havnene i det øvrige Lilleasien og i Syrien.

Bkg. Nr. 15, 14 Febr. 1898 (Middlesborough). Ophævet, Bkg. Nr. 146, 11 Novbr. 1898.

4. Hvorved Indførselsforbud i Henhold til L. 2 Juli 1880 § 32 smh. med L. 30 Marts 1885 § 10 udstedes eller Desinfektion (ev. Optrædning) efter disse Bestemmelser paabydes.

Om Paabud af denne Art, der ere givne i Forbindelse med Anordning af Karantæne eller almindeligt Eftersyn og hævede sammen med disse Foranstaltninger, henvises til de foran under 2 og 3 anførte Bekendtgørelser.

a. Bkg. Nr. 79, 11 Avg. 1884 (Kolera i Frankrig og visse italienske Havne), jfr. Bkg. Nr. 17, 17 Febr. 1885. Hævet ved Bkg. Nr. 25, 4 Marts 1887.

Nr. 89, 17 Septbr. 1884 (Kolera i Spanien), jfr. Bkg. Nr. 17, 17 Febr. og Nr. 58, 23 April 1885. Hævet ved fornævnte Bkg. Nr. 25, 1887.

Nr. 69, 25 Maj og Nr. 93, 15 Juli 1886 (Kolera paa Sicilien og i samtlige italienske Fastlandshavne). Hævede ved Bkg. Nr. 25, 4 Marts (Sicilien) og Nr. 104, 30 Juni 1887.

Nr. 94, 21 Juli 1886 (Kolera i østerrigsk-ungarske Havne). Hævet ved Bkg. Nr. 182, 7 Decbr. 1887.

Nr. 117, 21 Oktbr. 1886 (Kolera paa Sardinien). Hævet ved Bkg. Nr. 104, 30 Juni 1887.

Nr. 141, 4 Decbr. 1886 (Kolera i den argentinske Republik). Hævet ved Bkg. Nr. 15, 24 Febr. 1888 (der for øvrigt — aabenbart af en Fejltagelse — ikke nævner samme som ophævet).

Nr. 148, 22 s. M. (Kolera i Paraguay og Uruguay). Hævet ved fornævnte Bkg. 1888.

Nr. 35, 22 Marts 1887 (Kolera paa Sicilien). Ligeledes.

Nr. 73, 27 April 1887 (Kolera i Chili). Hævet, Bkg. Nr. 70, 8 Maj 1889.

Nr. 109, 18 Juli og Nr. 124, 6 Septbr. 1887 (Kolera i Italien). Hævede ved ovennævnte Bkg. 1888.

Nr. 117, 4 Avg. 1887 (Kolera paa Malta). Ligeledes.

Nr. 133, 15 Septbr. 1887 (Kolera i Ostindien, Tonkin og Cochinchina). Hævet ved Bkg. Nr. 211, 26 Novbr. 1888 for de nederlandske ostindiske Kolonier, men for øvrigt gældende ved Udgangen af 1888.

Nr. 150, 14 Oktbr. 1887 (Kolera paa Sardinien). Hævet ved Bkg. Nr. 15, 24 Febr. 1888.

Nr. 164, 1 Novbr. 1887 (Kopper og gul Feber i St. Jago di Cuba).

Nr. 182, 7 Decbr. 1887 (Gul Feber og Kopper i Florida, paa Jamaica, Martinique og Guadeloupe).

Nr. 15, 24 Febr. 1888 (Kopper i svenske Havne, Kolera i

italienske). Hævet henholdsvis ved Bkg. Nr. 91, 16 Maj og Nr. 140, 27 Juli s. A.

Nr. 70, 11 April 1888 (Kopper i Havne paa den franske Kyst mellem Nantes og St. Malo, begge inkl.).

Nr. 91, 16 Maj 1888 (Kopper i Egersund i Norge).

Nr. 94, 19 s. M. (Kopper i Grimsby). Hævet ved Bkg. Nr. 177, 13 Septbr. 1888.

Nr. 201, 2 Novbr. 1888 (Kopper i Marseille og paa Sicilien).

Nr. 214, 17 Decbr. 1888 (Kopper paa Porto Rico).

b. Bkg. Nr. 25, 12 Marts 1889 er, for saa vidt samme angaar Rio de Janeiro, hævet ved Bkg. Nr. 177, 7 Oktbr. 1892.

c. Bkg. Nr. 151, 15 Oktbr. 1890 om Kolera i Spanien, der forbyder Indførsel af Frugt og Grøntsager, der vokse i eller umiddelbart ved Jorden, er den første Anvendelse af L. 30 Marts 1885 § 10. Hævet ved Bkg. Nr. 15, 31 Jan. 1891.

d. Indførselsforbudet i Bkg. Nr. 116, 13 Juli 1892 udvides til at gælde Indførsel af Klude fra Rusland, Bkg. Nr. 121, 26 s. M.

Indførsel af Klude fra Lande og Steder, imod hvilke Karantæne er anordnet, forbydes, Bkg. Nr. 152, 1 Septbr. 1892, og ligeledes fra de Steder, mod hvilke almindeligt Eftersyn er paa-budt — London undtagen — Bkg. Nr. 216, 18 Novbr. s. A. B smh. med Bkg. Nr. 205, 5 Septbr. 1893 B, samt fra Tyskland og Finland, fornævnte Bkg. Nr. 216, 1892 B, fra Nederlandene, Belgien, Frankrig, Japan og Italien, ligeledes fornævnte Bkg. Nr. 205, 1893 B, jfr. med Hensyn til det tyske Rige og Frankrig Bkg. Nr. 140, 24 Avg. 1892.

Indskrænkning af Forbudet mod Indførsel af Klude og Kradsuld, Bkg. Nr. 5, 13 Jan. 1894.

Forbud mod Indførsel og Paabud om Desinfektion, Bkg. Nr. 5, 13 Jan. 1894, Bkg. Nr. 74, 5 Maj 1894, Bkg. Nr. 110, 6 Juni s. A., Bkg. Nr. 130, 4 Juli 1894, Bkg. Nr. 13, 19 Juli s. A., Nr. 141, 21 Juli s. A., Nr. 142, 25 Juli s. A., Nr. 147, 1 Avg. s. A., Nr. 156, 16 Avg. s. A., Nr. 163, 27 s. M., Nr. 176, 21 Septbr. s. A. Bkg. Nr. 214, 5 Decbr. s. A. hæver Foranstaltningerne over for samtlige russiske Havne ved den finske Bugt og Østersøen, samtlige nederlandske Havne og London. Bkg. Nr. 209, 21 Novbr. 1895 (Havne i Gouvernementet St. Petersburg). Bkg. Nr. 224, 21 Decbr. s. A. (Marseille). Bkg. Nr. 67, 20 April 1896 hæver Foranstaltningerne over for Rusland og Finland.

e. Ang. Forbud mod Indførsel af brugt Linned, brugte Klædningsstykker og brugte Sengklæder, der ikke henhører til

Personers Rejse- eller Flyttegods fra alle Lande, imod hvilke Karantæne eller almindeligt Eftersyn er anordnet — London dog undtagen — samt om, hvorledes der skal forholdes med disse Genstande, for saa vidt de herefter maa indføres, Bkg. Nr. 152, 1 Septbr. 1892 smh. med Bkg. Nr. 205, 5 Septbr. 1893.

Bkg. Nr. 77, 1 April 1893 ophævede Forbudet i Bkg. Nr. 216, 16 Novbr. 1892 B mod Indførsel af de nævnte Genstande, undtagen for Ruslands vedkommende. Se Bkg. Nr. 5, 13 Jan. 1894.

f. De bestaaende Forbud mod Indførsel af Haar og Huder ophæves undtagen for brugte Krølhaars vedkommende, Bkg. Nr. 159, 15 Septbr. 1892.

Ligeledes Indførselsforbudene mod Blomster, Bkg. Nr. 179, 10 Oktbr. 1892.

Ligeledes Forbudene mod Indførsel af brugt Vat, Kradsuld, Papiraffald, brugte Krølhaar, Frugt og Grøntsager, Bkg. Nr. 216, 18 Novbr. 1892.

For Kradsulds vedkommende er dette imidlertid forandret, idet Indførelse deraf fra de samme Lande og Steder, hvorfra Indførsel af Klude er forbudt — se foran d — kun er tilladt, naar den bevislig er karboniseret eller vasket og ophedet til 80° C., Bkg. Nr. 205, 5 Septbr. 1893 B. Indskrænkning af Forbudet mod Indførsel af Kradsuld (og Klude), Bkg. Nr. 5, 13 Jan. 1894.

g. De for Tiden i Kraft værende Forbud mod Indførsel af Varer og Paabud om Desinficering blive fremdeles gældende, Bkg. Nr. 206, 7 Novbr. 1892.

h. De bestaaende Paabud om Desinfektion af Rejsegods ophæves, undtagen for saa vidt angaar rejsende, som ankomme fra Havne, lige over for hvilke det almindelige Eftersyn finder Sted, Bkg. Nr. 216, 18 Novbr. 1892.

i. Med Hensyn til Desinfektionen mærkes, at Desinfektion af Penge ikke bør finde Sted, J. M. Skr. Nr. 245, 19 Septbr. 1894.

k. Ang. Forbud mod Indførsel med Posten fra det sydlige Udland, Postvæs. Officielle Medd. Nr. 2, 1897.

5. Paabud om indskrænket Passage over Landgrænsen og Lægeeftersyn efter L. 30 Marts 1885 § 12 eller om Grænsens Spærring efter L. 1 April 1893 § 1 (forel. L. Nr. 150, 1892 § 1):

Bkg. Nr. 143, 25 og Nr. 146, 30 Avg. 1892, jfr. Bkg. Nr. 144,

26 s. M. Bortfaldne ved efternævnte Bkg. Nr. 152, 1892, hvorved Grænsen helt spærredes.

Bkg. Nr. 152, 1 Septbr. 1892, lempet ved Bkg. Nr. 157, 13 og 160, 20 s. M., Nr. 174, 1 Oktbr. s. A., og væsentlig ophævet ved Bkg. Nr. 206, 7 Novbr. s. A., der hævedes ved Bkg. Nr. 216, 18 Novbr. 1892.

Bkg. Nr. 221, 23 Septbr. 1893. Hævet ved Bkg. Nr. 241, 20 Oktbr. s. A.

Intet saadant Paabud var følgelig gældende ved Udgangen af 1898.

6. Hvorved Lægetilsyn anordnes med rejsende efter L. 1 April 1893 § 2 (forel. L. Nr. 150, 1892 § 2):

Bkg. Nr. 151, 1 Septbr. 1892 (rejsende fra Lande, imod hvilke Karantæne er anordnet), jfr. Bkg. Nr. 159, 15 s. M., Nr. 177, 7 og 184, 17 Oktbr. s. A. Hævet ved Bkg. Nr. 194, 29 Oktbr. 1892.

Bkg. Nr. 209, 9 Septbr. 1893 (Grimsby og Hull). Hævet, Bkg. Nr. 246, 3 og Nr. 252, 10 Novbr. s. A.

Bkg. Nr. 210, 12 Septbr. 1893 (Personer, der ankomme ad Søvejen fra St. Petersborg og Holland).

Bkg. Nr. 218, 19 s. M. (Hamborg m. m.). Hævet ved Bkg. Nr. 241, 20 Oktbr. s. A.

Bkg. Nr. 228, 2 Oktbr. 1893 (Warnemünde). Hævet, ibd.

Bkg. Nr. 234, 10 s. M. (Stettin m. m.). Hævet ved Bkg. Nr. 282, 23 Decbr. s. A.

Bkg. Nr. 242, 26 s. M. (Personer, der ankomme ad Søvejen fra Riga).

Det foreskrevne Lægetilsyn med Personer, som ankomme fra St. Petersborg, Riga eller Holland ophæves, Bkg. Nr. 5, 13 Jan. 1894. Bkg. Nr. 141. 21 Juli 1894 anordner Lægetilsyn med de fra Havne i Gouvernementet St. Petersborg eller fra Danzig ankommende Personer, Bkg. Nr. 142, 25 Juli 1894 ligeledes med Hensyn til Havne i Vestpreussen. Bkg. Nr. 147, 1 Avg. 1894 ligel. m. H. t. Havne i Gouvernementerne Estland og Livland. Bkg. Nr. 156, 16 Avg. 1894 (Havne i Nederlandene). Bkg. Nr. 163, 27 Avg. 1894 (Russiske Havne ved den finske Bugt og Østersøen samt Havne i Østpreussen). Foranstaltningerne mod Indførelse af smitsomme Sygdomme fra samtlige russiske Havne ved den finske Bugt og Østersøen, samtlige nederlandske Havne og London hæves, Bkg. Nr. 214, 5 Decbr. 1894. Bkg. Nr. 209, 21 Novbr. 1895 (Havne i Gouvernementet St. Petersborg). Bkg. Nr. 67, 30 April 1896 hæver Bestem. om Lægetilsyn med Per-

soner, der ankomme fra Havne i Gouvernementet St. Petersborg.

7. Hvorved Karantæne anordnes i Henhold til L. 30 Marts 1885:

Bkg. Nr. 89, 21 Juni 1890 (spanske Middelhavshavne), jfr. Bkg. Nr. 151, 15 Oktbr. s. A. Hævet, Bkg. Nr. 15, 31 Jan. 1891, jfr. Bkg. Nr. 85, 21 Maj s. A.

Bkg. Nr. 132, 15 Avg. 1892 (russiske og finske Havne — tillige Indførselsforbud).

Bkg. Nr. 140, 24 s. M. (Havne ved Elben — tillige do.).

Bkg. Nr. 145, 29 s. M. og Nr. 152, 1 Septbr. s. A. (tyske Havne).

Bkg. Nr. 147, 30 Avg. og Nr. 184, 17 Oktbr. 1892 (franske Havne — tillige Indførselsforbud).

Bkg. Nr. 158, 14 Septbr. 1892 (nederlandske Havne).

Efter at Karantænetiden var bleven forkortet, Bkg. Nr. 159, 15 Septbr., Nr. 177, 7, Nr. 184, 17, Nr. 186, 19, Nr. 188, 24 og Nr. 195, 29 Oktbr. 1892, bleve samtlige Paabud om Karantæne ophævede ved Bkg. Nr. 216, 18 Novbr. s. A.

C. Paa Færøerne.

1. Skibe, som fra fremmede Steder besejle Færøerne, skulle være forsynede med Beviser for, at Mæslinger, Kopper eller andre smitsomme Sygdomme ikke herske paa Afsejlingsstedet eller blandt Mandskabet, L. 21 Marts 1855 § 8.

2. Der gælder ikke Karantænel. Nr. 97, 2 Juli 1880, se Lovens § 42.

3. L. om Foranstaltninger til at forhindre Koleras Indbringelse ad Søvejen Nr. 4, 8 Jan. 1872 er (foruden til Børnekopper, se dette Rubrum 11 b) udvidet til at gælde om:

a. Eksantematisk Tyfus, Adg. Nr. 31, 26 Marts 1878.

b. Mæslinger og Skarlagensfeber, naar der har været Tilfælde deraf om Bord i de paagældende Skibe, Bkg. Nr. 20, 27 Febr. 1882.

4. Visse almindelige Regler herom dels for alle Skibe dels for Skibe, der ankomme fra Steder, mod hvilke fornævnte L. 1872 er sat i Virksomhed, ere givne ved Bkg. Nr. 21, 27 Febr. 1882, jfr. med Hensyn til sammes § 3 sidste Stykke (om Fritagelse for Lægeundersøgelse under visse Betingelser) Bkg. Nr. 115, 16 Oktbr. 1879.

5. Med Hensyn til Karantænevæsenets Tilsyn med fremmede Fiskerskibe mærkes L. Nr. 59, 23 April 1881 § 3.

6. Der gælder ikke L. ang. yderligere Foranstaltninger mod

asiatisk Koleras Indførelse Nr. 40, 30 Marts 1885, se Lovens § 14.

7. I L. om Foranstaltninger til at forhindre Koleras Indbringelse ad Søvejen Nr. 4, 8 Jan. 1872 § 1 er sket den Forandring, at Skibe, der ankomme fra kolerasmittede Steder, først kunne anløbe Vestmanhavn paa Nordstrøm, L. Nr. 45, 25 Marts 1887.

8. Udenlandske Fiskerskibe, der ville indføre Raafisk uden Læsteafgift, ang. deres Forhold til Karantænevæsenet, L. Nr. 33, 23 Marts 1888 §§ 1, 2.

9. Karantæneopsynet fører Tilsyn med Skibsdagbøgerne, Adg. Nr. 203, 4 Novbr. 1892 Nr. 4 a.

10. Forandring i Bestemmelserne om de til Færøerne ankomende Skibes Forpligtelse til først at anløbe visse Havne af Hensyn til Lægetilsynet, L. Nr. 79, 30 Marts 1895.

11. Forskellige Bestemmelser vedrørende Karantænevæsenet paa Færøerne, L. Nr. 26, 25 Febr. 1897. (Ophæver Bkg. 27 Febr. 1882, jfr. § 10).

12. Instruks for Karantænebetjente paa Færøerne, Nr. 27, 25 Febr. 1897. (Ophæver Instr. 27 Febr. 1882, jfr. § 13.).

13. Bekendtgørelser, ved hvilke L. Nr. 4, 8 Jan. 1872, jfr. Bkg. Nr. 115, 16 Oktbr. 1879, sættes i Kraft mod Kolera og Kopper:

Nr. 86, 30 Juni 1880. Hævet ved Bkg. Nr. 120, 25 Avg. s. A.

Nr. 108, 30 Juni 1881. Hævet ved Bkg. Nr. 132, 20 Avg. s. A.

Nr. 53, 3 og Nr. 76, 26 Maj 1882. Hævede ved Bkg. Nr. 104, 11 Juli s. A.

Nr. 125, 28 Septbr. 1882. Hævet ved Bkg. Nr. 22, 24 Febr. 1883.

Nr. 135, 12 Juli 1883 ang. Kolera i Ægypten.

Nr. 63, 30 Juni 1884. Hævet ved Bkg. Nr. 228, 26 Oktbr. 1885.

Nr. 65, 12 Juli 1884. Hævet ved Bkg. Nr. 70, 16 April 1887.

Nr. 81, 28 Avg. 1884. Hævet ved Bkg. Nr. 155, 9 Avg. 1888.

Nr. 92, 26 Septbr. 1884. Hævet ved Bkg. Nr. 70, 16 April 1887.

Nr. 177, 17 Septbr. 1885, Nr. 22, 22 Febr. og Nr. 68, 22 Maj 1886. Hævede ved Bkg. Nr. 155, 9 Avg. 1888.

Nr. 102, 28 Juli 1886 (Kolera i østerrigsk-ungarske Havne). Hævet, Bkg. Nr. 115, 4 Septbr. 1889.

Nr. 122, 27 Avg. 1887. Hævet ved Bkg. Nr. 155, 9 Avg. 1888.

Nr. 74, 17 April 1888 (Kopper i nogle svenske og franske Havne). Hævet for først nævnte Havnes vedkommende ved Bkg. Nr. 103, 29 Maj s. A., ligeledes for Havnene paa den franske Kyst mellem Nantes og St. Malo, begge inkl., Bkg. Nr. 61, 16 April 1889.

Nr. 103, 29 Maj 1888 (Kopper i Egersund i Norge og Grimsby). Ophævet for Grimsbys vedkommende ved Bkg. Nr. 184, 26 Septbr. s. A., ligeledes for Egersund, Bkg. Nr. 61, 16 April 1889.

Nr. 205, 8 Novbr. 1888 (Kolera i Marseille og paa Sicilien). Hævet for Siciliens vedkommende ved Bkg. Nr. 137, 1 Novbr. 1889, og for Marseilles ved Bkg. Nr. 207, 7 Novbr. 1892.

Bkg. Nr. 61, 16 April 1889. Hævet ved Bkg. Nr. 90, 29 Juni 1889.

Bkg. Nr. 10, 10 Jan. 1890. Hævet ved Bkg. Nr. 232, 30 Septbr. 1893.

Bkg. Nr. 97, 2 Juli 1890. Hævet ved Bkg. Nr. 94, 1 Juni 1891.

Bkg. Nr. 165, 5 Novbr. 1890 (Kolera i Syrien, Kopper i Lissabon). Hævet for Lissabons vedkommende, Bkg. Nr. 156, 5 Septbr. 1892, ligeledes for de syriske Havne, Bkg. Nr. 158, 16 Decbr. 1897.

Bkg. Nr. 8, 13 Jan. 1891. Hævet ved Bkg. Nr. 114, 2 Juli 1891.

Bkg. Nr. 74, 17 April 1891. Hævet ved Bkg. Nr. 94, 1 Juni 1891.

Bkg. Nr. 135, 16 Avg. 1892 (Kolera i Havnene ved det sorte og azowske Hav, russiske Havne ved Østersøen og den finske Bugt samt finske Havne). Hævet, Bkg. Nr. 9, 12 Jan. 1895, Nr. 84, 1 Juni 1896.

Bkg. Nr. 156, 5 Septbr. 1892 (Kolera i franske Havne ved Atlanterhavet og Kanalen, belgiske Havne, tyske Havne ved Nordsøen mellem den danske og hollandske Grænse, Havne ved Elben og tyske Havne ved Østersøen mellem den danske og den russiske Grænse).

Bkg. Nr. 173, 28 s. M. (Kolera i nederlandske Havne).

Bkg. Nr. 207, 7 Novbr. 1892 (Kolera i franske Middelhavshavne).

Bkg. Nr. 137, 1 Juni 1893 (Kopper i London). Hævet, Bkg. Nr. 9, 12 Jan. 1895.

Bkg. Nr. 168, 2 Juli 1893. Hævet ved Bkg. Nr. 232, 30 Septbr. s. A. (der — fejlagtigt — angiver Dato som 12 Juli).

Bkg. Nr. 198, 19 Avg. 1893 (Kolera i Neapel).

Bkg. Nr. 232, 30 Septbr. 1893 (Kolera i Hull, Grimsby og Konstantinopel). Hævet for Hulls vedkommende ved Bkg. Nr. 250, 6 Novbr. 1893, ligeledes for Grimsby, Bkg. Nr. 23, 1 Marts 1894 og for Konstantinopel, Bkg. Nr. 131, 5 Juli 1894.

Bkg. Nr. 250, 6 Novbr. 1893 (Kolera i Palermo). Hævet ved Bkg. Nr. 95, 16 Maj 1894.

Bkg. Nr. 95, 16 Maj 1894 (Kolera i Lissabon), hævet ved Bkg. Nr. 131, 5 Juli 1894.

Bkg. Nr. 131, 5 Juli 1894 (Kopper i Rotterdam).

Bkg. Nr. 152, 3 Avg. 1894 (samtlige Havne i Vestpreussen). Hævet ved Bkg. Nr. 9, 12 Jan. 1895.

Bkg. Nr. 171, 13 Septbr. 1894 (samtlige Havne i Nederlandene eller Østpreussen). Hævet ved Bkg. Nr. 9, 12 Jan. 1895.

Bkg. Nr. 178, 22 Septbr. 1894 (Havne i Lilleasien). Hævet Bkg. Nr. 158, 16 Decbr. 1897.

Bkg. Nr. 5, 15 Jan. 1896 (Havne i Gouvernementet St. Petersburg, Marseille). Hævet, for saa vidt angaar St. Petersburg, Bkg. Nr. 84, 1 Juni 1896. Hævet for Marseille, Bkg. Nr. 158, 16 Decbr. 1897.

Bkg. Nr. 16, 23 Febr. 1898 (Middlesborough). Hævet, Bkg. Nr. 162, 1 Decbr. 1898.

D. Paa Island.

1. Ang. Anvendelsen af Fr. 8 Febr. 1805 og de øvrige danske Karantænebestemmelser der, samt ang. Karantænevæsenets Ordning og de dermed forbundne Udgifter, Ind. M. Cirk. 5 Juli 1851. Jfr. M. T. B f. 1871 S. 449. (Nu hører Bestyrelsen af det islandske Karantænevæsen under Ministeriet for Island).

2. De samme Forholdsregler, som iagttages til Forebyggelse af Koleras Indførelse, skulle ogsaa iagttages mod Mæslinger og andre smitsomme epidemiske Sygdomme, fornævnte Cirkulære 1851.

3. Fremmede Skibe, som fra fremmede Steder besejle Island, og danske Skibe, som fra fremmed Sted sejle til Island, skulle være forsynede med Sundhedsbeviser, L. 15 April 1854 § 8, og i Mangel deraf skal Besætningens Sundhedstilstand ved Ankomsten underkastes Undersøgelse, § 2 ibd.

4. Ang. Foranstaltninger til at forhindre Koleras, Børnekoppers, Mæslingers, Skarlagensfebers og andre smitsomme Sygdommes Indbringelse, L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 45 i Till. t. Lovt.).

Tillæg til denne Lov navnlig indeholdende Forholdsregler mod Indførelsen af pestagtig Sygdom, L. 24 Oktbr. 1879 (Nr. 33 ibd.). Jfr. forel. L. 21 Febr. 1879, Nr. 5 ibd. (jfr. Bkg. 25 s. M. og 3 Marts s. A., Nr. 7 og 8 ibd.) og 4 April 1879, Nr. 11 ibd. (jfr. Bkg. 5 s. M., 11 Maj og 30 Juni s. A., Nr. 12, 13 og 17 ibd.).

Fr. om Karantænevæsenet 8 Febr. 1805 blev ved Bkg. 20 Febr. 1879 (Nr. 3 ibd.), hævet ved Bkg. 30 Juni s. A. (Nr. 17 ibd.), sat i Kraft mod Skibe fra det sorte og azowske Hav; men saadan Anvendelse af denne Forordning maa være bortfalden ved den fornævnte L. 24 Oktbr. 1879.

Tillæg til Karantænel. 17 Decbr. 1875 ang. de Havne, som Skibe fra smittefarlige Steder skulle anløbe, L. 18 Decbr. 1897 (Nr. 35 i Till. t. Lovt.).

5. Søger et fremmed Fiskerskib Havn for at erholde Lægehjælp mod en blandt Bessætningen udbrudt Sygdom, forholdes efter Karantæneanordningerne, L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 45 i Till. t. Lovt.) § 1.

6. Naar der er Grund til at befrygte, at nogen smitsom eller pestartet Sygdom kan indbringes ved strandet Mandskab eller Gods, har Politimesteren at paase, at Karantænebestemmelserne iagttages, L. 14 Jan. 1876 (Nr. 2 ibd.) § 15.

7. Disse Bestemmelser skulle de Skibe, der drive Handel, efterkomme, L. 7 Novbr. 1879 (Nr. 38 ibd.) §§ 3, 4.

8. Jfr. med Hensyn til Karantænebestemmelsernes Overholdelse Reglm. for Isafjords Lodseri 6 Decbr. 1884 (Nr. 32 i Till. til Lovt. § 7.

9. Spekulanthandlerne skulle fyldestgøre Karantænebestemmelserne, L. 2 Decbr. 1887 (Nr. 34 ibd.) § 2.

10. Bekendtgørelser (alle i Tillæg til Lovtidenden), hvorved L. ang. Foranstaltninger til at hindre Koleras med flere smitsomme Sygdommes Indbringelse 17 Decbr. 1875 (Nr. 45 ibd.) sættes i Kraft mod Kolera eller Kopper, og hvorved Indførselsforbud og Paabud om Desinfektion af Rejsegods i Henhold til Tillægsl. til fornævnte Lov om Forholdsregler mod pestagtig Sygdom 24 Oktbr. 1879 (Nr. 35 ibd.) § 3 udstedes:

29 Juni 1881 (Nr. 9). Hævet ved Bkg. 20 Avg. s. A. (Nr. 13).

2 og 26 Maj 1882 (Nr. 11 og 17). Hævede ved Bkg. 11 Juli s. A. (Nr. 18).

29 Septbr. 1882 (Nr. 26). Hævet ved Bkg. 1 Marts 1883 (Nr. 3).

28 Avg. og 9 Oktbr. 1882 (Nr. 23 og 27). Hævede ved Bkg. 20 Novbr. s. A. (Nr. 32).

16 Juli 1883 (Nr. 11) ang. Kolera i Ægypten.

26 Juni 1884 (Nr. 16). Hævet ved Bkg. 20 Maj 1886 (Nr. 18).

20 Avg. 1884 (Nr. 20) og dertil hørende Indførselsforbud i Bkg. af s. D. (Nr. 21). Hævede ved Bkg. 9 Avg. 1888 (Nr. 13). Naar samme anføres som ophævede allerede i Bkg. 16 April 1887 (Nr. 2), er det fejlagtigt.

24 Septbr. 1884 (Nr. 22) og 8 Avg. 1885 (Nr. 14), jfr. Bkg. 17 Decbr. s. A. (Nr. 45) — indeholdt tillige Indførselsforbud. Ophævede ved Bkg. 16 April 1887 (Nr. 2).

14 Septbr. 1885 (Nr. 19 — tillige Indførselsforbud). Hævet ved fornævnte Bkg. 1887 og Bkg. 9 Avg. 1888 (Nr. 13).

21 s. M. (Nr. 22) ang. Kopper i Helsingør. Hævet ved Bkg. 23 Febr. 1886 (Nr. 9).

17 Decbr. 1885 (Nr. 45 — tillige Indførselsforbud). Hævet ved Bkg. 15 Juli 1887 (Nr. 13) og 17 April 1888 (Nr. 6).

23 Febr. 1886 (Nr. 8 — tillige Indførselsforbud). Hævet ved Bkg. 9 Avg. 1888 (Nr. 13).

22 Maj 1886 (Nr. 19 — tillige Indførselsforbud). Hævet ved Bkg. 16 April 1887 (Nr. 2).

28 Juli 1886 (Nr. 28 — tillige Indførselsforbud) ang. Kolera i samtlige østerrigsk-ungarske Havne. Hævet, Bkg. 4 Septbr. 1889 (Nr. 17).

27 Avg. 1887 (Nr. 14 — tillige Indførselsforbud). Hævet ved Bkg. 9 Avg. 1888 (Nr. 13).

17 April 1888 (Nr. 6 — tillige Indførselsforbud) ang. Kopper i nogle svenske og franske Havne. Hævet for de førstnævnte Havnes vedkommende ved Bkg. 29 Maj s. A. (Nr. 7), ligeledes for Havnene paa den franske Kyst mellem Nantes og St. Malo, begge inkl., Bkg. 16 April 1889 (Nr. 3).

29 Maj 1888 (Nr. 7 — tillige Indførselsforbud) ang. Kopper i Egersund i Norge og i Grimsby. Hævet for sidst nævntes vedkommende ved Bkg. 27 Septbr. s. A. (Nr. 20), ligeledes for Egersund, Bkg. 16 April 1889 (Nr. 3).

8 Novbr. 1888 (Nr. 22 — tillige Indførselsforbud) ang. Kopper i Marseille og paa Sicilien. Hævet for Siciliens vedkommende ved Bkg. 1 Novbr. 1889 (Nr. 24), for Marseilles ved Bkg. 7 Novbr. 1892 (Nr. 23).

Bkg. 16 April 1889 (Nr. 3). Hævet ved Bkg. 29 Jun s. A. (Nr. 10).

Bkg. 10 Jan. 1890 (Nr. 8). Hævet ved Bkg. 30 Septbr. 1893 (Nr. 28).

Bkg. 2 Juli 1890 (Nr. 30). Hævet ved Bkg. 1 Juni 1891 (Nr. 6).

Bkg. 5 Novbr. 1890 (Nr. 42 — tillige Indførselsforbud) ang. Kolera i Spanien og Kopper i Lissabon. Hævet for sidst nævnte Steds vedkommende ved Bkg. 5 Septbr. 1892 (Nr. 17), men ved Udgangen af 1893 i Kraft for de syriske Havne.

Bkg. 13 Jan. 1891 (Nr. 2). Hævet ved Bkg. 2 Juli s. A. (Nr. 11).

Bkg. 17 April 1891 (Nr. 4). Hævet ved Bkg. 1 Juni s. A. (Nr. 6).

Bkg. 16 Avg. 1892 (Nr. 15 — tillige Indførselsforbud) ang. Kolera i Havnene ved det sorte og azowske Hav, russiske Havne ved Østersøen og den finske Bugt samt finske Havne. Hævet, Bkg. 12 Jan. 1895 (Nr. 2), 1 Juni 1896 (Nr. 13).

Bkg. 5 Septbr. 1892 (Nr. 17 — tillige Indførselsforbud m. m.) ang. Kolera i franske Havne ved Atlanterhavet og Kanalen, belgiske Havne, tyske Havne ved Nordsøen mellem den danske og den hollandske Grænse, Havne ved Elben og tyske Havne ved Østersøen mellem den danske og den russiske Grænse. Hævet, Bkg. 1 Marts 1894 (Nr. 6).

Bkg. 28 s. M. (Nr. 18 — tillige Indførselsforbud) ang. Kolera i nederlandske Havne. Paabyder fremdeles Rensning af Rejsegods ved disse og samtlige de foran under Bkg. 16 Avg. og 5 Septbr. 1892 anførte Havne. Hævet, Bkg. 1 Marts 1894 (Nr. 6).

Bkg. 7 Novbr. 1892 (Nr. 23 — tillige Indførselsforbud og Rensning af Rejsegods) ang. Kolera i franske Middelhavshavne. Hævet, Bkg. 1 Marts 1894 (Nr. 6).

Bkg. 1 Juni 1893 (Nr. 6 — tillige Indførselsforbud) ang. Kopper i London. Hævet, Bkg. 12 Jan. 1895 (Nr. 2).

Bkg. 12 Juli 1893 (Nr. 11). Hævet ved Bkg. 20 Septbr. 1893 (Nr. 28).

Bkg. 19 Avg. 1893 (Nr. 13 — tillige Indførselsforbud og Rensning af Rejsegods) ang. Kolera i Neapel. Hævet, Bkg. 1 Marts 1894 (Nr. 6).

Bkg. 30 Septbr. 1893 (Nr. 28 — tillige do. og do.) ang. Kolera i Hull, Grimsby og Konstantinopel. Hævet for Hull ved Bkg. 6 Novbr. s. A. (Nr. 35), og i øvrigt ved Bkg. 1 Marts 1894 (Nr. 6), 5 Juli s. A. (Nr. 19).

Bkg. 6 Novbr. 1893 (Nr. 35 — tillige do. og do.), ang. Kolera i Palermo. Hævet, Bkg. 16 Maj 1894 (Nr. 77).

Bkg. 16 Maj 1894 (Nr. 17), ang. Kolera i Lissabon. Hævet, Bkg. 5 Juli s. A. (Nr. 19).

Bkg. 5 Juli 1894 (Nr. 19), ang. Børnekopper i Leitte og Rotterdam. Hævet for Leitte, Bkg. 22 Septbr. 1894 (Nr. 29).

Bkg. 3 Avg. 1894 (Nr. 22), ang. Havne i Vestpreussen. Hævet, Bkg. 12 Jan. 1895 (Nr. 2).

Bkg. 13 Septbr. 1894 (Nr. 25), ang. Havne i Nederlandene og Østpreussen. Hævet Bkg. 12 Jan. 1895 (Nr. 2).

Bkg. 22 Septbr. 1894 (Nr. 29), ang. Havne i Lilleasien.

Bkg. 15 Jan. 1896 (Nr. 1) ang. Havne i Gouvernementet St. Petersborg samt Marseille. Hævet for saa vidt angaar Gouvernementet St. Petersborg, Bkg. 1 Juni 1886 (Nr. 13 ibd.).

Bkg. 9 Novbr. 1896 (Nr. 21) ang. Mæslingeepidemi paa Færøerne. Ophævet, Bkg. Nr. 7, 16 Juni 1897.

Bkg. 30 Decbr. 1897 (Nr. 44) ophæver Karantæneforanstaltninger over for Marseille, Havnene ved det sorte Hav med Undtagelse af de russiske Havne samt Havnene i det øvrige Lilleasien og Syrien.

Bkg. 3 Marts 1898 (Nr. 7) ang. Børnekopper i Middlesborough.

E. I Vestindien.

1. Pl. 6 Oktbr. 1819 og 20 Marts 1820 ere udvidede dertil, Rskr. 30 Maj 1823 § 9 h og m. Se fremdeles Gule Feber.

2. Paa St. Thomas, og om Omkostningerne derved, L. 16 April 1862 § 2 IV.

3. Paa St. Croix, Adg. 2 Oktbr. 1862 §§ 2—6.

4. Paa St. Thomas. Ang. Karantænevæsenet, navnlig Betalingerne derved, Adg. 23 Oktbr. 1885 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.) § 23.

F. I Udlandet.

1. Om Forandringer i Henseende til samme skulle de danske Konsuler gøre Indberetning til Udenrigsministeriet, Instr. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 55 med Kommentar ad § 12, jfr. tidligere Instr. 24 Marts 1868 § 4. Jfr. foran A 9.

2. Ang. forskellige af den russiske Regering trufne Karantæneforanstaltninger, Bkg. 6 Novbr. 1858.

3. Meddelelse om almindelige Forholdsregler til at forebygge Indbringelse i de hollandsk-ostindiske Besiddelser af skadelige Sygdomme, M. T. B f. 1872 S. 263.

4. Ang. at og hvorledes det ved Adgangen fra Danmark til Sverige skal godtgøres, at vedkommende mindst 48 Timer har

opholdt sig paa et ikke kolerasmittet Omraade, Bkg. Nr. 226, 27 Septbr. 1893.

Se Færgelav 2 og Lodsvæsen B 26 c (Helsingør). Indkvartering III 6 a (af Mandskab til Vagthold). Jordspaa-kastelse 5 (ang. dens Foretagelse paa en afspærret Karantæneanstalt).

Karbolsyre, se Gift 14 (til Desinfektion), 16. Medicinalvarer 16, 17, 21, 23 (hvor vidt maa udleveres uden Recept).

Kareter, se under Overdaadighed 1.

Karetmager.

Hofkaretfabrikør Henry Fifes Legat for værdige trængende Karetmagersvende eller Enker efter saadanne i København, Stadf. Nr. 314, 17 Septbr. 1892.

Se Hjul- og Karetmager.

Kargader omtales i Fr. om Søfart i Krigstider 4 Maj 1803 § 7.

Karnapper, Altaner og desl.

1. Ang. deres Anbringelse paa Bygninger, L. Nr. 77, 12 April 1889 § 9, jfr. tidligere L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 §§ 5, 36 (f. Khbvn.), 30 Decbr. 1858 § 5 (f. Købst. — jfr. Bygningsvæsen 3), Bkg. Nr. 58, 19 April 1890 § 9, jfr. tidligere L. 12 Jan. 1858 § 1 smh. med L. 17 Marts 1856 § 8 (f. Frederiksb.). — Pl. 21 Maj 1811 (f. Khbvn.), jfr. Fr. 23 Marts 1827 § 23 c, K. Skr. 5 Juli 1838, er hævet, L. 17 Marts 1856 § 105.

Se ogsaa de under Bygningsvedtægter samt under Bygningsvæsen 4 og 5 anførte Vedtægter og Reglementer, i hvilke ofte Bestemmelser om Karnapper osv. findes optagne.

2. Ang. at en Købstadbeboer ikke uden Samtykke fra vedkommende Naboer kunde forvente sig Dispensation fra § 5 i Bygningsl. for Købstæderne 30 Decbr. 1858 meddelt til Anbringelse af Karnapper nærmere disses Grunde end 3 Alen, J. M. Skr. Nr. 236, 18 Oktbr. 1898.

Se Vejpolitiet 15.

Karouseller. Om Erhverv derved gælder, hvad under Forlystelser er anført. Se ogsaa Markeder I 12.

Kartel (Udfordring). D. L. 6—8—3 om Overbringelsen deraf er hævet ved Straffel. 10 Febr. 1866 § 308, 25 Juni 1869 § 310 (f. Isl.).

Kartelkonventioner, se Udlevering 2 a.

Kartemager — **Kartefabrikant**, se Uldkartefabrik.

Kartoffelavl, se Skoler II A 6 x (Ferie i Kartoffelhøsten). Tiende 2 a, b. Jfr. det nu betydningsløse Kom. Koll. Prom. 20 Decbr. 1806.

Kartoffelmel, ang. Tilvirkning deraf, se Næringsvæsen II (Frinæring) 4 m.

Kartoffelmelfabriker. Ang. Arbejdet der paa Folkekirkens Helligdage samt paa Grundlovsdagen, Bkg. Nr. 130, 28 Novbr. 1896.

Kartofler.

1. Forbud mod Indførsel fra Amerika af Kartofler med Affald, Emballage og deri værende løse Jord, L. Nr. 13, 28 Jan. 1876.

2. Ang. Foranstaltninger til Udryddelsen af Koloradobillen, Ind. M. Cirk. Nr. 149, 25 Avg. 1877.

3. Se Frugthandel 2 (ang. Handel med udenlandske Kartofler i Kbhvn.).

Karvestok omtales i D. L. 5—14—50, Anordn. 26 Oktbr. 1708 (i Reskriptsaml.) §§ 12, 25.

Kasernearrest, se under Fængsel II 8.

Kasernekommandanten for Søetaten.

1. Se om ham Lønningsl. 15 Maj 1868 § 33.

2. Er en Officer af Søofficerskorpset, L. Nr. 69, 28 Maj 1880 § 64.

3. Instruks for ham 12 Oktbr. 1871 med Tillæg 7 Maj 1879 (i Søværnets Lovsaml.), jfr. Kdg. Nr. 359, 12 Oktbr. 1871.

Se Kaserner 3.

Kasernepartner. Ved en kommunal Kaserne, kan der ikke tillægges fri Sygepleje eller Medicin for Statskassens Regning, Krigs M. Skr. 24 Marts 1892 (M. R.).

Kaserner.

1. Reglementariske Bestemmelser for Kasernevæsenet 28 Juni 1861.

2. Om Fuldførelsen af ny Artillerikaserne paa Kristianshavn og Salg af to andre Kaserner m. m., L. 8 Decbr. 1859 (S. 238). Ang. Opførelsen af et nyt Kaserneetablisement i København for 2det Artilleriregiment, L. Nr. 58, 12 April 1889.

3. Ang. at Søetatens Kaserne overgaar til Underofficersskolen og Ophævelse af Posten som Kasernekommandant ved samme, Mar. M. Resl. 1 Juni 1888, jfr. Resl. 7 s. M. (begge i Søværnets Lovsaml.).

4. De Kommunerne tilhørende i Garnisonsbyerne, se Indkvartering II 20.

5. Skulle opføres efter Bygningskommissionens Bestemmelser i København, Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 § 65, og i Frederiksberg, Bkg. Nr. 58, 19 April 1890 § 65.

6. Ang. Opførelsen af et nyt Kaserneetablisement m. m. for Ingeniørregimentet, L. Nr. 98, 14 April 1893. Om Fuldførelsen heraf, L. Nr. 56, 15 Marts 1895.

Se Bygningsafgift II 2 a. Desinfektion 4. Drukken-
skab 13. Hesteskat I 7. Kongelige Bygninger (om
Foretagelse af Fogedforretninger hos der boende Personer).
Krigsmagten 11 (smitsom Sygdom). Rigsdagen 14 (Frede-
riciagadens).

Kaserneskip, se Søværnet 11.

Kaserneskoler, se de under Skoler II B 18 anførte Bestem-
melser.

Kasino.

1. Aktieselskabet »Kbhvn.s Kasino« har Bevilling til Opførelse
af Lystspil, Folkekomedier og Vaudeviller, Bev. 24 Oktbr. 1848,
28 Marts 1855, mimiske Forestillinger og Musik, Bev. 20 Oktbr.
1860, samt Operetter, Bev. 28 Decbr. 1860.

2. Er efter sin Bevilling uberettiget til at opføre en af Hol-
bergs Komedier, J. M. Skr. 27 Novbr. 1856.

3. Der maa etableres et Udsalg af Kunst- og Industrisager,
Resl. 22 Septbr. 1846.

4. Ang. Indkaldelse af Ihændehaverne af bortkomne Aktier
m. m., Pl. 16 Marts 1847.

Kasketter, ang. deres Forfærdigelse, se Næringsvæsen II
(Frinæring) 4 b.

Kassationsattester for værnepligtige.

1. Om dem handler Anordn. 17 Septbr. 1869 §§ 12, 16, 18,
19, Bef. Nr. 343, 22 Septbr. 1871, Anordn. Nr. 159, 24 Avg.
1894 §§ 18, 19, 23, jfr. tidligere Adg. Nr. 87, 16 Juni 1882
§§ 13, 19, 20, jfr. Krigs M. Skr. 29 Avg. 1883 (M. R. — at kun
det anordnede Skema dertil maa benyttes).

2. Skal, naar Kassationskommissionen forandrer en værne-
pligtigs Tjenestedygtighedsvedtegning, snarest mulig tilstilles ved-
kommende Afdeling, Krigs M. Skr. 4 Juli 1883 (M. R.).

3. Skal indsendes til Udskrivningsvæsenets Revision, naar en
til Søværnet indkaldt værnepligtig af Lægdsrullen erklæres for
stedse utjenstdygtig til egentlig Krigstjeneste, men tjenlig til
Militærarbejder, Best. 16 Juni 1884 (i Till. t. Søværnets Lov-
saml. f. 1884).

4. Naar Kassationskommissionen forandrer en værnepligtigs
Tjenestedygtighedsvedtegning, skal Genpart af Kassationsattesten

medfølge Indberetningen til Krigsministeriet, Kdg. Nr. 26, 1885, 5 (M. R.).

Se Militærarbejdere 12, sidste Led.

Kassationskommissioner.

1. Ved Hæren og Søværnet til Bedømmelse af det til Tjeneste værende Mandskabs Tjenestedygtighed.

a. Ang. deres Sammensætning og de Regler, som de skulle følge ved Bedømmelsen af Tjenestedygtigheden, Adg. Nr. 159, 24 Avg. 1894 §§ 18—27, jfr. tidligere Adg. Nr. 87, 16 Juni 1882 §§ 13—20, jfr. 29, og Regul. Nr. 88 af s. D. Jfr. Adg. Nr. 112, 16 Avg. 1876 og Krigs M. Skr. 2 Maj 1881 (M. R.), Adg. 17 Septbr. 1869 §§ 12—19, Regul. Nr. 118, 12 Septbr. 1872, se ogsaa Værnepligtsl. 6 Marts 1869 § 15. Jfr. Pl. 15 Juli 1836 II.

Embedslægerne ere pligtige til at indtræde deri, naar Amtmanden vælger dem dertil, Resl. 6 (K. Cirk. 20) April 1822 § 3, jfr. Adg. 1869 § 12.

Jfr. med Hensyn til Kassationen af det befarne Mandskab, J. M. Cirk. 10 Avg. 1863 § 5.

Se Værnepligtige 1, fornemlig e.

b. Ang. Bedømmelse ved dem af de værnepligtige, der paa Sessionen i Henhold til Værnepligtslovens § 15 ere blevne foreløbig bedømte og behandlede uden at udskrives, Krigs M. Skr. 16 Decbr. 1873 (Nr. 15 i Till. t. M. T. A f. 1873).

c. Ang. Diæter for de civile Læger, der tiltræde samme, K. Cirk. 20 April 1822 § 4, Skr. 3 Septbr. s. A.

d. Ang. Indstilling fra Kassationskommission og Kassation af utjenstedygtige i Løbet af Tjenestetiden, Krigs M. Skr. 29 Marts 1895 (M. R.).

e. Paa St. Croix og St. Thomas, ang. deres Sammensætning, Resl. 11 Decbr. 1857 med Note.

2. Kassationskommissionen for de borgerlige Korpser i Kbhvn. er ophævet, L. 28 Maj 1870 § 14, Adg. Nr. 125, 5 Avg. 1871 § 8.

Se Kassationsattester. Værnepligtige 1 o (ang. hvilke forandrede Tjenestedygtighedsvedtegninger der kan gives) og p.

Kassationspas, se Udygtighedspas.

Kassationsprotokol, se Visitationsprotokol.

Kasse- og Regnskabsudvalg, se Kæmnerregnskab 9.

Kasse- og Regnskabsvæsen.

1. I Almindelighed, derom handler Fr. 8 Juli 1840 (jfr. Straffelovens §§ 309 og 310), hvortil slutter sig 5 Forordninger af s. D. om: Amtstueoppebørselerne og de Oppebørseler i Køb-

stæderne, der ere af samme Slags, Landmilitæretatens, Kancelliets, General-Toldkam. og Kommerce Kollegiets og Søetatens Kasse- og Regnskabsvæsen.

Ved først nævnte Fr. 1840 § 58 hæves Kammerretsordn. 18 Marts 1720 (jfr. Fr. 31 Decbr. 1742) og Fr. 30 Jan. 1793 (jfr. Pl. 13 Septbr. 1821) samt alle om det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen givne ældre Lovbestemmelser, som ikke udtrykkelig ere erklærede at skulle staa ved Magt. Herved maa være hævet Fr. om de kgl. Indtraders Oppebørsel 9 Juni 1696, Pl. om Straf for Udeblivelse med Regnskaber over rette Tid 28 Maj 1771, Pl. 10 April 1795 § 6 (jfr. K. Skr. 24 Oktbr. 1826), Pl. 2 Marts 1809 (jfr. Plan 1 Juli 1799 § 199) og Pl. 19 Decbr. 1821 om henholdsvis offentlige Stiftelsers, Kbhvn.s Kommunes samt Postkassens og andre offentlige Kassers Fortrinsret hos deres Regnskabsbetjente. Jfr. dog Resl. 25 Maj 1844 § 8, der nævner Pl. 19 Decbr. 1821 § 4 som gældende.

2. Fr. 8 Juli 1840 om Kassev. i Alm. er anvendelig paa:

Købstædernes Regnskaber, K. Skr. 1 Avg. 1846, der tillige handler om Tiden for deres Aflæggelse og Indsendelse.

Færøerne, L. 29 Decbr. 1857 (S. 329).

Skovkassererne ved Domæneskovene, Instr. 25 Avg. 1860 § 70.

Se Fuldmægtige 7. Kavtion 13 c. Kirkeregnskab 7. Kirkeværger 4. Klasselotterikollektører 3. Oppebørselsbetjente 17.

3. Fr. om Amtstueoppebørseler 8 Juli 1840 udvides med nogle Modifikationer til Bornholm, Pl. 12 Juni 1844, jfr. Rtk. Skr. 15 Avg. 1846.

4. For Københavns Kommune.

a. Regnskaberne skulde indsendes til Kancelliet, Resl. 12 Febr. 1802.

b. Ang. dets Organisation, se Rskr. 31 Maj 1814 § 6, jfr. Ind. M. Skr. 9 Novbr. 1861.

c. Regnskabet aflægges af Hovedkassens Bogholder (nu Chefen for Bogholderkontoret) og underskrives tillige af Kasseren, Resl. 21 Decbr. 1840 (i J. G. Sørensens Samling af Bestemmelser for Kbhvn.s Kommune).

d. Decision og Kvittering paa Regnskaberne meddeles af Borgerrepræsentanterne, L. 4 Marts 1857 § 18.

e. Se Kasseundersøgelse 5. Magistrat I.

5. Ved Fyretablissementerne, Instr. 15 Febr. 1879 (U. L.)

§§ 8, 9, jfr. 31, og Fyrskibene, Instr. 10 Maj s. A. (U. L.) §§ 11—12.

6. Paa Island, Reglm. 13 Febr. 1873 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.). Herved mærkes Reglm. 25 Maj 1878 (Nr. 12 ibd.).

7. I Vestindien, Koloniall. 27 Novbr. 1864 §§ 64—66.

Se Kasseundersøgelse. Oppebørselsbetjente. Regnskab. Regnskabsaflæggelse (med Henvisninger). Regnskabskvittancer. Revision.

Se fremdeles Hæren 25. Kirker 41 c. I øvrigt maa henvises til de enkelte Artikler efter de paagældende Institutioners, Kassers eller Midlers Benævnelse.

Kassebetjente, se Oppebørselsbetjente.

Kassebøger (Journaler).

1. Ang. de Kasse- og Bikassebøger, som offentlige Kassebetjente skulle føre, alm. Kassefr. 8 Juli 1840 §§ 23, 24, Fr. ang. Amtstueoppeb. §§ 3, 5, jfr. § 6, ang. Landmilitæretatens Kassev. § 5, ang. Kanc. Kassev. §§ 1, 10, ang. Generaltoldk. Kassev. §§ 1, 4, samt med Hensyn til Amtstuerne, Rev. Dep. Cirk. 8 Marts 1866 (i M. T. A f. 1872 S. 80—81) og Nr. 71, 23 Marts 1872, og med Hensyn til Købstadmagistrater, Byfogeder og øvrige Justitsembedsmænd, Rev. Dep. Cirk. 8 Marts 1866 i Slutn. (i M. T. A f. 1872 S. 89), 9 s. M. (S. 89 ibd.), 7 Marts 1867 II (S. 100 ibd.), Nr. 183, 12 Oktbr. 1894.

2. Til Brug ved et Raadmandsemede, Udgiften dertil kan ikke udredes af Kæmnerkassen, K. Skr. 28 Juli 1842.

3. Høre til de Handelsbøger visse Handlende skulle føre, Fr. 1 Juni 1832 § 1. Se i øvrigt Handelsbøger.

4. Som Besiddere af Fæstegods skulle føre, se Fæsteprotokoller 1 a og 2.

Se Amtsforvaltere I A 56. Sogneraad B 13. Stempelafgiften III 35 f (ang. executores testamenti).

Kasseinspekter, se Kasseundersøgelse 9.

Kassekommissionerne ved Landmilitæretaten, jfr. Fr. 8 Juli 1840 §§ 1 ff, hæves og remplaceret af Intendantterne, Kdg. 16 Juli 1863 (M. R.).

Kassekommissærer omtales i alm. Kassefr. 8 Juli 1840 § 46.

Kassekontorer, to ved Statsbanedriften, L. Nr. 52, 26 Marts 1898 § 2.

Kassekontrollører.

1. Omtales i alm. Kassefr. 8 Juli 1840 §§ 21, 31.

2. Kontrolløren ved Finanshovedkassen, ang. hans Lønning, L. Nr. 43, 25 Marts 1872 § 1. Se Finanshovedkassen 6.

3. Ved Statsbanedriften, om dem handler L. Nr. 52, 26 Marts 1898 §§ 2, 6, jfr. tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 §§ 2 (jfr. 7), 8 (2den Klasse). Jfr. tidligere Organisationsplan Nr. 87, 5 Maj 1887 II, Lønningsreglm. Nr. 88 af s. D., jfr. om denne Posts Oprettelse M. T. B f. 1886 S. 439 I.

Har Rang i 5te Klasse Nr. 4, Resl. Nr. 307, 1 Septbr. 1893.
Se Fødsels- og Plejestiftelsen 9. Kassemangel 4. Kvæstur I 9.

Kassemangel.

1. Ang. Fremgangsmaaden naar saadan befindes, alm. Kassefr. 8 Juli 1840 §§ 22, 54.

2. Fr. 26 Febr. 1739 maa anses hævet, F. M. Skr. 6 Septbr. 1850 med Note. — For Island ere de i samme indeholdte Straffebestemmelser hævede ved Straffel. 25 Juni 1869 § 312.

3. I de gældende Bestemmelser herom i Vestindien er ingen Forandring sket, Adg. 29 Decbr. 1862 § 6.

4. Straf for den Embedsmand, der har offentlige Midler under Hænder og befindes at have Kassemangel, L. 10 Febr. 1866 § 135, 25 Juni 1869 § 136 (f. Isl.). — Fr. 8 Juli 1840 § 21 (jfr. Fr. 17 Febr. 1847 § 6) er hævet, L. 1866 § 309. Jfr. f. Vest. Adg. 29 Decbr. 1862 § 6.

Straf for den Bogholder, Revisor, Kassekontrollør eller anden Embedsmand, hvem Tilsynet med den Oppebørselsbetjent, der har Kassemangel, paahvilede, L. 10 Febr. 1866 § 136, 25 Juni 1869 § 137 (f. Isl.).

Kasserere.

1. Under Københavns Magistrat, Vedt. 30 Decbr. 1857 §§ 10—13, 21, 22, 25, jfr. L. 4 Marts 1857 § 11.

Ang. deres Lønning og Pensionsret, Ind. M. Skr. Nr. 95, 8 Maj 1875 §§ 1, 6, Stadf. 25 Marts 1898 (Supplem. t. den lille Lovsaml.).

Kassereren ved Kvægtorvet og de offentlige Slagtehus, Ind. M. Skr. Nr. 213, 20 Decbr. 1883, samt fornævnte Stadf. 25 Marts 1898.

Se Hovedkasserer. Vandvæsenet I 8 d.

2. Kassereren ved den grønlandske Handel, ang. hans Lønning, L. Nr. 62, 1 April 1871 § 4.

3. Ved Overformynderiet, Bkg. Nr. 94, 24 Maj 1871 §§ 1, 2 b, 4. Se Overformynderiet I 44.

4. De kgl., i Vestindien:

Have Rang i 5te Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 103, 30 Maj 1873.

Kassereren paa St. Croix, ang. hans Befordringsgodtgørelse

og Diæter, naar han rejser som Medlem af Skattekommissionen, Resl. Nr. 230, 2 Septbr. 1872.

5. Kassereren ved Københavns Havnevæsen, hans Lønning og Pensionsret, Vedt. Nr. 247. 20 Decbr. 1898 §§ 21—25.

6. Kassereren ved Kunstakademiet, om ham handler Bkg. Nr. 16, 24 Jan. 1887 §§ 10, 11, tidligere Bkg. Nr. 5, 9 Jan. 1883 §§ 10, 11 og 28 Juli 1857 §§ 11, 12.

7. Kassereren ved Islands Sparebank, L. 10 Febr. 1888 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) §§ 11, 12.

8. Kassereren og Regnskabsføreren ved Kbhvn.s Hovedtelegrafstation og ved Telegrafdirektoratet, om hans Lønning, Udnævnelse m. v., L. Nr. 49, 12 April 1889 §§ 1 B, 2 c, 3, 7.

9. Kassereren ved Islands Landsbank, hans Lønning og øvrige Indtægter, L. 22 Oktbr. 1891 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) § 1.

10. Kassereren og Regnskabsføreren ved Lærer-Pensionsfonden paa Færøerne, om ham og hans Lønning, L. Nr. 82, 29 Marts 1893 § 3.

11. Ved Frederiks Hospital, se om ham den under dette Rubrum 4 9de Stykke anførte Skrivelse.

12. Chefen for Statsbanernes Kassekontorer, L. Nr. 52, 26 Marts 1898 §§ 2, 6.

13. Om forskellige saadanne, se Adelige Klostere 14 r. Akademi III (Sorø) 13 d. Billetkassereren. Filialkasserer. Finanshovedkassen 4—6. Firmaer 1 l (ang. Signaturberettigelse). Forvaltere 4 (Sindssygeanstalterne). Havnekasserer I (Kbhvn.s) 2. Hovedkassererkontoret, Kbhvn.s. Inspektører 3 (Veterinær- og Landbohøjskolen). Kontorchefer 2 (Kbhvn.s Politi). Kvæstur I 8, 11 og 12 (Universitetets). Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871 Nr. 8. Postbestyrelsens Kontorer 2, 3. Skovkasserere. Stiftskasserer. Toldkasserere. Vej-kasserer.

Kassererkontoret for Kongerigets Ministerier nedlægges, Bkg. 27 Marts 1865 § 3.

Kasseundersøgelse.

1. Derom handler alm. Kassefr. 8 Juli 1840 §§ 40—45, Fr. af s. D. ang. Amtstueoppeb. § 46, af s. D. ang. Landmilitæretatens Kassev. § 11, af s. D. ang. Kancelliets Kassev. § 17.

2. Ifølge alm. Kassefr. 8 Juli 1840 § 38 skal det i den aarlige tabellariske Oversigt over Revisionens Frømme bemærkes, naar de foreskrevne Undersøgelser senest ere foretagne med Hensyn til vedkommende Kasser.

I Anledning heraf skulle Amtmændene aarlig i Juni Maaned meddele Revisionsdepartementet, naar Amtets sidste Undersøgelse har fundet Sted ved Amtstuerne, Købstadmagistraterne, Retsbetjentene, Overformyndere og Havnekasserere, Rev. Dep. Cirk. 9 Marts 1866 (i M. T. A f. 1872 S. 93). Jfr. nu med Hensyn til Havnekasserne Havne IV 11.

Amternes Indberetning til 1ste Revisionsdepartement om foretagne Kasseeftersyn skal fremdeles indsendes aarlig i Juni Maaned, Rev. Dep. Cirk. Nr. 21, 9 Marts 1885.

3. Af Amtmanden hos Amtsforvalteren paa Bornholm, Rtk. Skr. 15 Avg. 1846.

4. Kun summarisk skal Amtmændene foretage hos Magistraten, Byfogeder og Rettens Betjente, Resl. 1 Septbr. 1841 (ang. de under Rentekammeret hørende Oppebørseler).

5. Hos Københavns Kommunes Kassebetjente skal foranstalles af Magistraten alene, uden Medvirkning af Borgerrepræsentanterne, K. Skr. 8 Febr. 1842.

6. Under en Oppebørselsbetjents Fraværelse, eller naar han er sengeliggende, hvor vidt og hvorledes den kan foretages, K. Skr. 8 Septbr. 1842, Ind. M. Skr. 9 Febr. 1854.

7. Hos Embedsmændene under Overretterne i København og Viborg, Rtk. Skr. 12 Avg. 1843. Jfr. Fr. 28 Febr. 1845 § 26.

8. Hos Skovriderne og Skovkassererne ved Statsskovene, Instr. 25 Avg. 1860 §§ 62, 68, jfr. §§ 7, 30, 70, 76.

9. Ang. Foretagelsen af detaillerede Kasseeftersyn hos samtlige Magistrater og Retsbetjente udenfor København ved en Kasseinspektør, J. M. Cirk. Nr. 82, 26 Juni 1883.

Se Amtsforvaltere I B 3 2det Stk. Amtsraad C 71. Executores testamenti 3 j. Fribefordringsvæsenet IV 1 g. Gudena 4 (ang. Forstanderen for Aafarten). Hæren 25 d, f. Kirkeværger 10. Stempelafgiften I 4 f (om Filialforhandlerne). Stiftsøvrighed 18.

Kastrup Værk.

I sammes Privilegium er fastsat, at Sager mellem dets Ejere og de københavnske Sukkerraffinadører betræffende Leverancer derfra skulle behandles ved Hof- og Stadsretten som Gæsterets-sager, K. Prom. 22 April 1780 (i Reskriptsaml. 1ste Del). Se Formue og Lejlighed III 4 c. Pastorater 750 e.

Kat eller Tamp.

1. Ang. denne Strafs Fuldbyrkelse i Søetaten, Resl. 15 Marts 1793.

2. Bruges som disciplinær Straf i Strafanstalterne, L. 3 Decbr.

1850 § 1 b, jfr. Adg. Nr. 12, 13 Febr. 1873 § 11, Fr. f. Isl. 5 Jan. 1874 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) §§ 1, 2, lige som den ogsaa kan ikendes Fangerne ved Dom, Pl. 31 Avg. 1813 § 4, 16 Juli 1817 § 2, jfr. L. 10 Febr. 1866 §§ 65, 111.

Katalogafgift.

Af solgte Avktionskataloger i København over Købmandsgods, Guld, Sølv, Møbler og Effekter, Bøger m. v. til Fordel for offentlige Stiftelser, Pl. 25 Juli 1812, 30 Jan. og 9 Juli 1813 § 4.

Skal ikke erlægges ved frivillige Avktioner over Handelsvarer i større Partier, L. 26 Maj 1868 § 1, jfr. dog § 4. Jfr. Avktionsgebyrer I 22.

løvrigt mærkes:

1. Ang. Kontrollen med dens Erlæggelse, K. Skr. 12 Juni 1827.

De til Hof- og Stadsretten indleverede usolgte Kataloger kunne efter Afbenyttelse tilbageleveres, K. Prom. 18 Marts 1813.

2. Skal erlægges, naar Avktionsplakater indeholdende Fortegnelse over de Genstande, der agtes solgte, benyttes som Kataloger, K. Skr. 12 Juni 1827.

3. Fritagelse derfor var betingelsesvis indrømmet den kgl. Porcellænsfabrik, Resl. 21 Maj 1828.

4. En Del deraf var tillagt Undervisningsanstalten for Embedsmænds Døtre, Resl. 25 Febr. 1832.

5. Skal Avktionsdirektøren (i Stedet for som tidligere Justitssekretæren) uden Honorar oppebære og aflægge Regnskab for, J. M. Skr. 24 Juli 1848. Jfr. K. Prom. 18 Marts 1813.

Se Avktionsgebyrer og -afgifter II.

Katedralskole, se Skoler I (lærde).

Katedratikum, se Studieskat og Katedratikum. Naadensaar I 6.

Kateketer.

1. Maa paa Præstens Vegne være til Stede ved gudelige Forsamlinger og selv afholde saadanne, Fr. 13 Jan. 1741 §§ 2, 7.

2. Skulle efter Præstens Anvisning besøge Delinkventer, Fr. 13 Marts 1761 §§ 1, 2. Jfr. dog K. Prom. 30 Marts 1811.

3. Ang. at en Førstelærer i hver Købstad skal være ordineret Kateket og foruden sin Lønning nyde Højtidsoffer af Menigheden, Adg. 29 Juli 1814, f. Købst. § 10, jfr. K. Prom. 9 Juli 1808.

Ang. Undtagelser fra denne Regel, Resl. 15 Maj 1819.

Jfr. nedenfor 10 og 15.

Ang. Stillingen som Kateket og Førstelærer eller Inspektør

ved Borgerskoler, se Dyrtidstillæg C 3 h Nr. 1. Skolebetretninger 15. Skolelærere VI B 3 h.

4. Skulle ikke vikariere i vakante Præstekald, K. Skr. 5 Maj 1821, 9 Marts 1830. Jfr. K. Skr. 12 Marts 1836.

5. Ang. hans Deltagelse i Udførelsen af ministerielle Forretninger, K. og U. M. Skr. 9 Febr. 1858 (G. R.).

6. Ang. hans Forhold til Borgerskolens øvrige Lærere, se Skolelærere II 1 b.

7. Medregnes blandt de Lærere, hvis Lønning skal ordnes efter L. 8 Marts 1856 § 13, K. og U. M. Skr. 15 Maj 1856 ad 1 (G. R.). Jfr. Skolelærere VI.

8. I ny oprettede Embeder tilkomme Løn fra Udnævnelsens Datum, uden at Pl. 23 April 1813 her kan komme til Anvendelse, K. og U. M. Skr. 9 Marts 1857 (G. R.). Jfr. Skolelærere VI A 8 d.

9. Bør tiltræde snarest mulig og almindeligvis straks efter Ordinationen, K. Skr. 19 Juni 1832 ad 5.

10. Ang. Embedsindtægternes Deling og Embedets Bestridelse i Tilfælde af Vakance, K. Skr. 19 Juni 1832, K. og U. M. Skr. 31 Juli 1855 (G. R.), 19 Jan. 1859.

Ang. at Kateketens Enke ikke kan beholde Embedets Indtægter indtil Eftermandens Kaldsbrevs Datum, K. Skr. 26 Avg. 1847 (G. R.).

Reglerne om Raadigheden over Embedets Indtægter i Vakancen staa fremdeles ved Magt og komme ogsaa til Anvendelse under den Vakance, hvor Embedet nedlægges, K. og U. M. Skr. 3 Septbr. 1868 (G. R. og D. T. f. 1869 S. 22).

Skolefonden har samme Rettighed til Andel i Vakanceindtægterne af et ordineret Kateket- og Førstelærerembede ved en Købstadskole som af andre Skolelærerembeder, K. og U. M. Skr. 28 Decbr. 1870 (Nr. 53 i Bl. 1 til M. T. A f. 1871), 23 Jan. 1872 (G. R.).

11. Ere berettigede til Alderstillæg efter L. 8 Marts 1856, K. og U. M. Skr. 8 Febr. 1858 (G. R.). Jfr. Skolelærere VI B.

12. Ang. deres Offer (jfr. ovenfor 3 og 10).

a. Tilkommer Offer af Købstadens Landsogn, K. og U. M. Skr. 30 Juni 1848 (G. R.), 5 Juli 1850 (G. R.).

b. Ere berettigede til Andel i de Militæres Offer, K. og U. M. Skr. 11 Juli 1855 (G. R.).

c. Maa selv skaffe sig Oplysning om de offerpligtige, og til hvilken Klasse de høre, K. og U. M. Skr. 31 Decbr. 1855 (G. R.).

d. Ang. at der tilkommer den ordinerede Kateket i Hillerød Højtidsoffer af Frederiksborg Slotssogn, K. og U. M. Skr. 6 Febr. 1877 (G. R.).

Jfr. Offer I og om sammes Afløsning specielle Bestemmelser under Pastorater.

13. I Aalborg Stift, skulle ej bidrage til Stifts- og Amtsbiblioteket, K. Skr. 1 Decbr. 1846 (G. R.).

14. Deres Pension bæres ikke af Statskassen men af Skolefonden, K. og U. M. Skr. 16 Maj 1866 (G. R.).

15. Ang. Kateketembeders Nedlæggelse, L. 8 Marts 1856 § 14.

16. Ang. deres Pligt til at besørge Katekisation, Rskr. 22 Febr. 1737, § 1, 1 Maj 1739 §§ 5 og 6.

17. I København.

a. Ang. deres Beskikkelse, Kollats, Embedsed, Indsættelse, Løn og Embedspligter, Rskr. 9 Maj 1736, 20 Marts 1739, 29 Juni 1742, 17 Jan. 1746, Resl. 11 Decbr. 1845, 10 Jan. 1846, 19 Novbr. 1856 (G. R.).

b. Vare Medlemmer af Skolekommissionen, Adg. 20 Marts 1844 § 2, jfr. L. 29 Marts 1857 § 2.

c. Deres Adgang til Befordring, Resl. 11 Decbr. 1845, 10 Jan. 1846.

d. Ang. Forskellen paa deres Stilling og de ordinerede Kateketers i de andre Købstæder, Resl. 10 Jan. 1846 Noten.

e. Ved de enkelte Menigheder, se under Pastorater 439.

18. Mosaiske.

a. I København, hans Pligter og Indtægter, Bestal. 17 Juli 1816. Jfr. Forestilling 4 April 1867 (G. R.) og nedenfor l.

b. Ang. Nedsættelse af en Kommission for at gøre Forslag til, hvilke Læregenstande de, der attraa Kateketembeder, skulle eksamineres i, samt til at afholde den Prøve, de i denne Henseende skulle underkaste sig, Ordre 3 Jan. 1817.

c. Ang. Ansættelse af fire Kateketer uden for København, deres Lønning, Befordring og Embedsforretninger, K. Cirk. 11 Jan. 1817.

Ang. Forstaaelsen af dette Cirkulære, K. Skr. 15 Febr. 1817, Cirk. 21 Juli 1821.

d. Ang. den Prøve, de skulle underkaste sig, Rskr. 9 Juli 1817.

e. Børns Omskærelse er dem uvedkommende, K. Skr. 1 Avg. 1821.

f. Ang. at Kateketen i Fyens Stift tillige ansættes i Lolland Falsters Stift, Resl. 23 Novbr. 1822.

g. Ang. sammes Diætpenge, hvor han nødsages til at gøre Rejser, K. Skr. 19 Juni 1824.

h. Kan ikke fordre at bruges til at føre de befalede Kirkebøger, K. Skr. 16 Septbr. 1826.

i. Ang. Ligning af Lønnen til den mosaiske Kateket i Ribe og Aarhus Stifter, K. Skr. 30 Decbr. 1826.

k. Staar i deres Embedsførelse under Tilsyn af den mosaiske Præst i København, Pl. 14 Oktbr. 1828 § 1.

l. Ang. Rettighed for Kateketen i København til at forrette Vielser i Sælland uden for København og til at afholde den befalede Religionsprøve i København, Pl. 14 Oktbr. 1828 §§ 2, 3.

m. I Provinserne, kunne ikke iværksætte det fornødne til Skilsmisse mellem Ægtefolk, K. Skr. 4 Juli 1829.

n. Ang. Forandring i de gældende Bestemmelser om Kateketers Ansættelse, Forestilling 4 April 1867 (G. R.).

o. Se Mosaiske Trosbekendelse 15 cc (Legat).

19. Grønlandske, se Missionsvæsen.

20. Om deres Enkers Forsørgelse og Ret til Pension, se Enkeforsørgelse VI. Enkekasser II og III 2 a. Enkepension VIII.

21. Om Nedlæggelsen af Kateketembeder i Købstæderne, se under Pastorater.

22. Se fremdeles Bestallingsgebyrer 3. Brandkorps D 2 c Nr. 1 (ang. Tjenestepigten deri). Gejstlige Embeder 13 (ang. Kateketers Befordring). Ligprædiken 6 (hvor vidt de maa holde).

Se endelig specielle Bestemmelser under Pastorater.

Kateketisk Prøve for teologiske Kandidater, se Praktiske Prøver; for Seminarister, se Katekisation 9.

Kateketiske Skoler, de Mulers i Odense.

1. Ang. forskellige Indtægter til samme, K. Prom. 22 Maj 1802 § 13, Resl. 1 Oktbr. s. A., K. Prom. 6 Oktbr. s. A.

2. Ang. Afløsning af Afgifter til samme af en Gaard i Mygind, K. Skr. 28 Maj 1831.

3. Ang. Forandring i Fundatserne for samme, K. Skr. 27 Avg. 1831.

4. Se Fæstebreve 14 i Slutn.

Kateketiske Øvelser, se Pastoralseminarium.

Katekisation.

1. Præsten skal katekisere i det mindste en halv Time efter Prædiken, Fr. 12 Marts 1735 § 7, og paa Landet ikke over en

halv Time, Rskr. 2 Decbr. 1740. Jfr. Instr. 28 Marts 1721 § 3, Fr. 23 Jan. 1739 § 16.

2. I Kirken, skulle Huskapellaner flittig drive, Fr. 9 Jan. 1728 § 8.

3. Af hvem forrettes paa Landet, hvor residerende Kapellaner ere ansatte, Rskr. 26 April 1754 § 4.

4. Ang. hvem derved skal møde, og hvor vidt der kan anvendes Tvangsmidler mod dem, der holde sig tilbage:

a. Ved Katekisation i Kirken, Fr. 23 Jan. 1739 § 37, Rskr. 2 Decbr. 1740 (to), 17 Jan. 1784, K. Prom. 8 Jan. 1803, Skr. 20 Juli 1830, 7 Juni og 29 Novbr. 1831.

Ved Skriftekatekisation, K. Skr. 31 Juli 1832, jfr. Rskr. 1 Maj 1739 § 3.

Ved Provstevistats, K. og U. M. Skr. 23 Juni 1854.

b. Ved Katekisation i Skolen, Fr. 13 Jan. 1736 § 11, 23 Jan. 1739 § 37.

5. Ang. hvor vidt Menigheden derved skal blive til Stede i Kirken, Rskr. 2 Decbr. 1740, K. Prom. 6 Oktbr. 1804.

6. Ang. hvorledes og paa hvilke Dage samme skal holdes, Rskr. 22 Febr. 1737, 22 Avg. 1738 § 6, 1 Maj 1739, 10 Febr. 1803. Jfr. K. Cirk. 18 Juni 1791 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden A).

7. I Kirken, hvor vidt den maa foretages af ustuderede eller seminaristisk oplærte Skoleholdere, K. Prom. 8 Avg. 1801 § 5, jfr. Fr. 24 Septbr. 1708 I § 19, II § 22.

8. Præsternes Pligter med Hensyn til samme indskærpes, K. Cirk. 12 Juli 1828.

Den i dette Cirkulære befalede Indberetning om samme er bortfalden, K. og U. M. Cirk. 19 Juni 1849.

9. Prøve deri for Seminarister, Reglm. 10 Febr. 1818 § 44.

Prøve deri for dem, der beskikkes til Skolelærere, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 43, f. Land. § 46.

10. Ang. Anskaffelse til Landsbyskolerne af Vegeners Skrift »Undervisning til at katekisere«, K. Cirk. 31 Decbr. 1821.

11. I København, derom i Almindelighed handler Rskr. 4 Juli 1707, 23 Maj 1760 § 8.

12. Paa Island, derom handler Fr. og Rskr. 29 Maj 1744.

13. Deri skulle islandske Studenter, som studere Teologi, undervises, Rskr. 27 Maj 1746 (to).

14. Særlige Bestemmelser derom for de enkelte Menigheder, se under Pastorater.

Se Katekismus 2.

Katekismus (Luthers).

1. Skal den i Kongens Riger og Lande herskende Religion komme overens med, D. L. 2—1—1.

2. Ang. Prædiken og Katekisation over samme, D. L. 2—4—14 til 16, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 1 Art. 1, Fr. 12 Marts 1735 § 7, Rskr. 22 Febr. 1737. Jfr. Pastorater 12 B d.

3. Deri skal Ungdommen paa Island undervises, Fr. 29 Maj 1744 §§ 3—6, 27 Maj 1746 § 11, 3 Juni 1746 § 3.

4. Skal læres i de latinske Skoler, Fr. 11 Maj 1775 § 55. Jfr. Fr. 7 Novbr. 1809 Præmiss. og § 42.

5. Skal i Skolerne og ved Konfirmationen fremdeles bruges som hidtil, K. Cirk. 3 Decbr. 1791, Prom. 31 Marts 1792.

6. Skulle Skolebørnene medbringe i Skolen, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 36, f. Land. § 29. Jfr. Fr. 23 Jan. 1739 § 30.

7. Skal være i ethvert Fængsel, Fr. 13 Marts 1761 § 6. Jfr. Reglm. 7 Maj 1846 A § 12.

8. Deraf maa ikkun velkorrigerede Eksemplarer sælges, Rskr. 6 Maj 1763.

9. Ang. Afbenyttelse i Skolerne af den avtoriserede Udgave af samme samt ang. Eneret paa denne Udgave, og hvor vidt det er enhver tilladt at foranstalte andre Udgaver, K. Cirk. 14 Juli 1829 med Note. Jfr. Fr. 7 Jan. 1741, L. 29 Decbr. 1857 § 24 (S. 344).

Forbud mod Benyttelse af en ikke avtoriseret Udgave af samme, K. og U. M. Cirk. Nr. 13 og 14, 11 Febr. 1874.

10. Ang. hvorledes samme skal aftrykkes i Alterbogen, K. Skr. 8 April 1828 § 2.

11. Ang. Benyttelsen ved Hjemmeundervisning af ældre Udgaver af samme, K. Skr. 15 Jan. 1839, 14 Jan. 1847 (G. R.).

Se Kirkeritual 7. Religionslære-bog.

Katekismus Forklaring, se Religionslære-bog 1.

Katolsk-apostoliske Menighed, se Irvingianere.

Katolske.

1. Ang. deres Stilling før Grundloven:

a. I Almindelighed, D. L. 6—1—3 og 5, Priv. 29 Novbr. 1748 § 14, Fr. 19 Septbr. 1766.

b. Ang. Lukning af deres Kirker, saafremt Erkebiskoppen af Saltzburg ikke ophørte med Forfølgelsen mod de Evangeliske i det tyske Rige, Rskr. 21 Marts 1732.

c. I København, Bev. 26 Septbr. 1671, Fr. 21 Marts 1693, Rskr. 29 April 1699, 13 Maj 1720, 18 Juni 1745, 15 Marts 1748

(tre), 19 Juni 1748, Priv. 29 Novbr. 1748 § 14, Rskr. 14 Decbr. 1748, 9 Maj 1749, 12 Marts 1751 (i Reskriptsaml. 1ste Del), Fr. 19 Septbr. 1766 § 11, Rskr. 3 Novbr. 1774, Noten til Resl. 23 Avg. 1837, og særlig om de vestindiske Undersaatter i Kbhvn., Bev. 19 Febr., 23 og K. Prom. 25 Oktbr. 1777 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

d. I Fredericia, Priv. 11 Marts 1682 § 21, Rskr. 8 Jan. 1689 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Religionen), 17 Avg. og 26 Decbr. 1705, 17 Juni 1707, 18 Juni 1712, 27 Septbr. 1713, 2 Oktbr. 1744, 28 Jan. 1746, 18 Febr. 1752, K. Prom. 25 Novbr. 1786 og Noten til K. Skr. 2 Juni 1832.

e. Paa Kronborg Geværfabrik, Rskr. 2 Juni 1779 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

2. Ang. deres nuværende Stilling og særlig om Ansættelse af Præster for dem og af en apostolisk Vikar, J. M. Skr. 28 Septbr. 1850, K. og U. M. Skr. 5 Marts 1851, F. M. Skr. 7 Marts 1859, Betænkning 15 Decbr. 1864 (G. R.). Jfr. Resl. 9 Juni 1841.

Anerkendelse af Præster i København og Fredericia, Resl. 23 Juni 1861, 15 Juli s. A. (i Noten til foregaaende). Jfr. Resl. 14 Decbr. 1843.

D. L. 6—1—1, 3 til 13 samt Straffebestemmelsen i Fr. 19 Septbr. 1766 § 1 er ophævet, L. 10 Febr. 1866 §§ 308 og 310.

Se i øvrigt Trossamfund (de fra Folkekirken afvigende).

3. I København, høre under det almindelige Fattigvæsen, Plan 1 Juli 1799 § 3.

4. I København, deres Kapel, Resl. 23 Avg. 1837, 4 Novbr. 1840.

5. Ang. et Kapel for de katolske Fanger i Tugthuset, Rskr. 4 Decbr. 1816. Jfr. Rskr. 2 Juni 1688.

Ang. Gudstjenesten i dette Kapel, J. M. Skr. 27 April 1855.

6. Ang. deres Overgang til den lutherske Religion, K. Prom. 18 Jan. 1783 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Religionen), 6 Decbr. 1788 (ibd.), 25 Juli 1789 (ibd.), 19 April 1794 (ibd.), 14 Maj 1796 (ibd.), 2 Juli 1814, Skr. 2 Maj 1837, 7 Jan. 1847 (G. R.).

8. Ang. deres Skoler, Fr. 19 Septbr. 1766 § 5, K. Skr. 10 Maj 1817. Se nu Skoler II C 19 d.

I deres Skoler maa Børn ikke optages, uden at man har Visshed for, at det efter Lovgivningen er tilladt, at de opdrages i den katolske Religion, K. og U. M. Skr. 1 Decbr. 1851, 21 Juni 1853, 31 Decbr. 1859.

Ang. Grosserer Ryans Legat til den katolske Menigheds Skole, Testament 23 April 1861.

8. I København, ang. Bestyrelsen af Menighedens Midler, K. Skr. 15 Jan. 1825.

9. I Fredericia, deres Fritagelse for Bidrag til det almindelige Skolevæsen, mod at de selv afholde Udgifterne til deres eget Skolevæsen, Resl. 2 Juli 1828, L. 11 Febr. 1863 § 17.

Se Skolefond i 14.

10. I Fredericia, ang. Kirkens Bestyrelse, K. Skr. 2 Juni 1832.

11. I Fredericia, den katolske Præst er forpligtet til at benytte det danske Sprog ved offentlige Udfærdigelser, J. M. Skr. 28 Septbr. 1861.

12. Anerkendelse af Præster ved Menighederne i Kolding, Resl. 10 Decbr. 1889 (G. R.), i Svendborg og Odense, Resl. 13 s. M. (G. R.).

13. Katolske Gejstlige ere ikke berettigede til enten selv eller ved andre Personer, der ikke høre til Lægestanden, at udføre Kejsersnit paa levende eller døde Kvinder, J. M. Skr. 13 Marts 1869 (D. T. S. 642).

14. Paa Island, J. M. Skr. 6 Maj 1858, jfr. L. 25 Juni 1869 § 310.

15. I Vestindien.

a. Kunne Papistiske frit øve deres Religion og vente sig til Betjeninge befordrede, Bev. 20 Septbr. 1754.

b. Ang. Konfirmation paa de katolske Præsters Kaldsbreve, Rskr. 30 April 1777.

c. Ang. hvor vidt Negere maatte omvendes til den katolske Religion, Rskr. 30 April 1777, K. Skr. 5 Decbr. 1829, 24 Decbr. 1830.

d. Ang. deres Stilling, F. M. Skr. 7 Marts 1859.

e. Ang. hvor vidt Liguorianere eller Redemptorister kunne ansættes som Præster samme Steds, og ang. de gældende Lovbestemmelser for de katolske Gejstlige, K. og U. M. Skr. 16 Marts 1863.

f. Se Kirkebøger 20. Kollekt 3 a.

Se Alterets Sakramente 13 b. Apostasi. Barnefødsel 1 f (Anmeldelse derom). Begravelse 13 c og d. Begravelseskontoret 4 (i Kbhvn.) Bibelen 21. Daab 14 b. Døde 2 m og 7 e (ang. Indberetn. om Dødsfald). Dødsfald 1 f Nr. 1 (at de skulle anmeldes for Skifteretten). Jesuiter. Kirkebøger 4 b (deres Avtorisation). Kirkegaard 16 b, d, 39 q. Konfirmation 27, 28. Lysning 27. Munke. Navn

1 c, 5te Stykke. Præstepenge 7 c. Religion 7 (ang. deres Skoler). Skilsmisse 18. Vielse I 7 u.

Katrinelyst Opdragelses- og Undervisningsanstalt efter den Fellenbergske Metode, se Akademi III 6.

Kattaralfeber hos Husdyrene henregnes, eftersom den er ondartet eller epizootisk (rosenagtig Influenze), henholdsvis til de ondartede eller de mildere smitsomme Sygdomme, der omhandles i L. Nr. 105, 14 April 1893, se sammes §§ 2, 10 A, jfr. Instruks Nr. 167, 24 Avg. 1894 §§ 100—105, 162.

Katte.

1. Løsgaaende, ang. hvor vidt den jagtberettigede maa nedskyde dem, Jagtl. Nr. 79, 8 Maj 1894 § 11, jfr. tidligere L. Nr. 61, 1 April 1871 § 10. (Det fortjener at bemærkes, at Katte ikke omtales i L. om Mark- og Vejfred Nr. 53, 25 Marts 1872).

2. Der dræbes, fordi de ere bidte af en gal Hund, for dem tilkommer der ikke Ejeren Erstatning, L. Nr. 105, 14 April 1893 § 9, 1ste Stykke.

Se Husdyr I A 2 d Nr. 1 (Miltbrand).

Kattuner, Handel dermed, se Frihandel 2 b.

Kattuntrykker.

1. Maa ikke foretage Salg af sine Varer under Vejs til Markeder, K. Skr. 30 Marts 1822.

2. Deres tidligere Toldbegunstigelser hæves, Bkg. 9 Juni 1853, L. 15 April 1854 § 1 Nr. 4.

3. Næring som saadan er for visse Steder optagen paa Vedtægterne om bunden Næring, se Vedtægter i M. T. B f. 1898 S. 171 ff og 803. Jfr. Pl. 5 Oktbr. 1754. Jfr. Frihandel 2 b.

4. Bestemmelsen i Fr. 23 Maj 1812 § 13 er bortfalden, jfr. Fabrikmærker 2.

Kattuntrykkersvendene i København havde en Syge- og Begravelseskasse, Konf. 2 Oktbr. 1801. Se videre om dem Ligbæring II 12 f.

Kautschuk. Ang. visse Fabriker, hvor samme anvendes, se under Stenolje.

Kavalleri- og Artilleriskatten af Sukkerplantagerne paa St. Croix til Landkassen — nu Kolonialkassen — ang. dens Nedsættelse og Fordeling, Adg. 29 Decbr. 1862.

Kavtion (Borgen, Forløfte).

1. Derom handler D. L. 1—23, jfr. 5—1—2.

2. Om dem, som ere tildømte at stille Borgen, handler D. L. 1—24—47.

3. Vissen eller nøjagtig Borgen skal stilles af den, som er uvederhæftig og i en ren og klar Sag stævner til Højesteret Overrettens Dom, hvorved han er dømt til noget at betale eller lægge fra sig, D. L. 1—6—23, jfr. Fr. 13 Jan. 1792, 18 Maj 1825 § 72, 25 Jan. 1828 § 9.

4. Nøjagtig Borgen maa Befragteren stille Skipperen, naar han vil have sit Gods udleveret, forinden han har betalt sin Part af Havariet, D. L. 4—3—11. Se nu Sølov Nr. 56, 1 April 1892 § 217.

5. Nøjagtig af en vederhæftig Mand her i Landet, dermed skal en Højesteretsadvokat, der gaar i Rette for en Udlænding, forsyne sig for de ved Højesteret tildømmende Mulkter og Omkostninger, Instr. 7 Decbr. 1771 § 31.

6. Ang. den Borgen, som den, der angiver forbudne Vareoplag, skal stille, Fr. 2 April 1814 § 16, jfr. § 19.

7. Der indgaas uden Debtors Vidende og Forlangende, derpaa er D. L. 1—23—15 ikke anvendelig, K. Skr. 9 Novbr. 1813.

8. Naar der ikke derved tillige er givet Pant, medfører den kun en personlig Forpligtelse for Debitor, og dens Tinglæsning giver ikke Kreditor nogen forøget eller reel Sikkerhed, K. Skr. 26 Novbr. 1825. Se ogsaa Retsanmærkning 4 h.

9. Ang. hvor vidt Kavtionisten ved at indfri Gælden ipso jure, uden at Transport er fornøden, indtræder i Kreditors Ret — ogsaa med Hensyn til en ham tilkommende Panteret — mod Debitor eller mod en Medkavtionist, K. Skr. 5 Oktbr. 1830, 6 Juni 1831 og med Hensyn til Konkursboer, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 19. Jfr. K. Skr. 28 Marts 1815 (ang. Betydningen af et udtrykkeligt Forbehold herom i et Pantebrev i Henseende til Stemple) og Stempelafgiften III 25 a Nr. 2.

10. Om Kavtionistens Stilling i Debtors Konkursbo samt Virkningen for ham af afsluttet Akkord med Kreditorerne, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 §§ 62, 113, 120.

11. Selvskyldnerkavtion i Modsætning til simpel Kavtion, derom taler Fr. 24 Febr. 1734, Bev. 23 April 1751 og K. Prom. 24 Novbr. 1787 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gæld), Konf. 8 April 1791 § 15, Fr. 14 Septbr. 1813 § 11, Konf. 31 Decbr. 1817 § 46, Fr. 10 Febr. 1818 § 10, 16 Febr. 1820 § 7.

Selvskyldneren er ikke pligtig at lide Tiltale ved Debtors Værneting, K. Skr. 18 Decbr. 1819.

Adskiller sig fra almindelig Kavtion derved, at Kavtionisten renoncerer paa beneficium ordinis, K. Skr. 26 Novbr. 1826.

12. For Meddelelsen af Rejsepas, Pl. 24 Jan. 1772 (f. Khvn.). Se Rejsepas. Jfr. Forbud 2.

Saadanne Kavtioner ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 58 i Slutn.

13. For Kassebetjente, derom handler alm. Kassefr. 8 Juli 1840 §§ 1—12, 37, 49, 52, 53, 56, udvidet til Færøerne ved L. 29 Decbr. 1857 (S. 329).

a. Fr. 1840 § 12 er ikke anvendelig paa de fra ældre Tid stillede personlige Kavtioner, K. Skr. 19 Novbr. 1840, 5 Juli 1845.

b. Om disse Kavtioners Tinglæsning, se Tinglæsning II G. Tinglæsningsgebyrer 24 c og 44. Udslettelse III 4.

c. Om Attester ang. Kavtionisternes Vederhæftighed, se Attester 4 f Nr. 3 (ang. Betalingen derfor).

Ang. Retsbetjentenes Forpligtelse til at meddele Vederhæftighedsattester for de Personer, der ere Selvskyldnerkavtionister for Postfunktionærer, J. M. Skr. Nr. 106, 22 Maj 1890.

d. Efter at de 4 pCt.'s uopsigelige Statsobligationer og de herfor udstedte Indskrivningsbeviser ere opsagte, og fremtidig Indskrivning til 4 pCt. Rente er ophørt ogsaa til Sikkerhed for Oppebørseler, se L. Nr. 129, 12 Novbr. 1886, jfr. Bkg. Nr. 130, 13 s. M. § 4, er der ved denne Lovs § 4 givet følgende ny Regler for den Sikkerhed, der skal stilles for de Statskassen og øvrige offentlige Institutioner tilkommende Oppebørseler: Den bør bestaa i danske Statsobligationer, der, naar de lyde paa mindst $3\frac{1}{2}$ pCt. Rente, modtages som Sikkerhed efter deres paalydende Summer, men ellers ikkun til et, i Forhold til den lavere Rentefod nedsat Beløb. Lige med Statsobligationer kan til Sikkerhed stilles af Staten garanterede Obligationer, Nationalbankens Obligationer, Bankhæftelsesobligationer, 1ste Prioritets Panteobligationer i Landejendomme og i Jorder, saaledes som nærmere bestemt i Kassefr. 8 Juli 1840 § 2, samt Nationalbankaktier, der modtages til den af Finansministeren fastsatte Værdi. Ligeledes vil kunne modtages kontante Indbetalinger, imod at der for Beløbet udstedes Obligationer, lydende paa $3\frac{1}{2}$ pCt. Rente og Kapitalens Udbetaling efter 3 Maaneders Opsigelse. Jfr. om Forandringen af de ældre Kavtioner herefter Rev. Dep. Cirk. Nr. 149, 30 Novbr. 1886.

I Henhold hertil bestemt, at Nationalbankaktier modtages til en Værdi af 125 pCt., F. M. Skr. Nr. 178, 11 Decbr. 1886.

e. Ang. Sikkerhedsstillelse af dem, der have offentlige Oppebørseler, ere ny Regler givne ved L. Nr. 3, 7 Jan. 1898, hvorefter Sikkerhed ogsaa kan stilles ved Forsikringsbreve fra aner-

kendte Kavtionsforsikringsselskaber eller gensidige Kavtionsforeninger.

f. Anerkendelse af Dansk Kavtionsforsikrings Aktieselskabs Forsikringsbrev som Sikkerhed for Statens Kassebetjente, Bkg. Nr. 8, 2 Febr. 1898.

g. Se fremdeles Forældelse I 7. Oppebørselsbetjente 9 og 10 b. Postvæsenet III 5. Stempelafgiften III 24 m. Toldembedsmænd 13.

14. Kriminel.

a. Derom handler D. L. 1—19—1, 1—23—2 til 9, Fr. 22 Oktbr. 1701 Post 1 § 4, Kammerretsordn. 18 Marts 1720 I § 14 (hævet ved alm. Kassefr. 8 Juli 1840) og f. Isl. Fr. 24 Jan. 1838 § 13, jfr. Rskr. 25 Juli 1808 § 1. Jfr. D. L. 6—17—14, 19. Straffebestemmelsen i D. L. 1—23—6 er hævet, L. 10 Febr. 1866 § 308, 25 Juni 1869 § 310 (f. Isl.).

b. Kavtionisten hæfter kun for de Skyldneren paadragne Bøder som for anden Gæld og kan ikke hensættes til Afsoning, K. Prom. 28 Maj 1791, Cirk. 19 Jan. 1830. Jfr. dog K. Skr. 30 s. M.

c. Maa efter Øvrighedens Kendelse stilles af fremmede og udenlandske rejsende eller andre, som ikke bevise deres Opholdssted, naar de have fornærmet Vognmændene eller Postkarlene, forinden de befordres videre, Fr. 27 Jan. 1804 §§ 54, 86.

d. Markedssøgende Personer, der gøre sig skyldige i nogen Forseelse mod Markedsordenen, skulle enten deponere Bødens Beløb eller stille en indenbys Mand som Kavtion, inden de forlade Byen, K. Prom. 20 Septbr. 1806 § 5, 4 Decbr. 1810 § 5, 28 Septbr. 1819 § 5, 13 Marts 1830 § 5.

Se i øvrigt Sikkerhed — Sikkerhedsstillelse 8.

15. Ang. Kavtionistens Opsigelse deraf, D. L. 1—23—15, Fr. 14 Septbr. 1813 §§ 11, 12, 8 Juli 1840 § 7, jfr. Kammerretsordn. 18 Marts 1720 III §§ 5, 8.

Ang. Opsigelse af Kavtion for en Persons Tilstedeblivelse, D. L. 1—23—5, 7, jfr. K. Cirk. 25 Marts 1806, Pl. 25 Febr. 1837 § 12.

16. Af Kvinder, se Kvinder 8.

17. Af Personer, som ikke ere fulde 25 Aar, se Umyndige 2.

18. Ang. Virkningen derpaa af Hovedfordringens Forældelse eller Prækclusion, se Forældelse I 7 og Proklama I 13.

19. Ang. Kavtionsbevis for Stempelafgift, se Stempelafgiften III 24 samt nedenfor 25.

20. Ang. Kavtioners Tinglæsning, se foran 8 og 13. Tinglæsningsgebyrer 24. Udslettelse I 5 a.

21. Den i Dødsboer og andre Boer, der ikke behandles som Konkursboer, antagne Inkassator er ansvarlig som Selvskyldner for den betimelige Betaling af Udbyttet af Boets Løssøreaktioner, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 § 31, jfr. §§ 56, 57, 82.

Det samme gælder paa Island i alle Boer, ogsaa Konkursboer, Skiftel. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. Lovt.) § 31, jfr. §§ 55, 56, 81, 90.

22. Ang. Borgen (Aval) i Vekseforholdet, L. Nr. 52, 7 Maj 1880 §§ 5, 87, Nr. 66, 28 s. M. § 1, og for Island, L. 13 Jan. 1882 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) §§ 5, 87, af s. D. (Nr. 2 ibd.) § 1.

23. De ved Statens Sindssygeanstalter ansatte Forvalteres og Kassereres, Regul. Nr. 203, 3 Novbr. 1888 § 12.

24. Inkassator ved Tvangsavktioner over Løssøre er som Selvskyldner ansvarlig for, at Beløbene af de af ham antagne Bud blive betalte, med mindre andet er vedtaget, L. Nr. 66, 9 April 1891 § 6.

25. Med Hensyn til Kavtionsdokumenters Stempelafgift, se Stempelafgiften III 24 med Henviisn., jfr. 26 a (Selvskyldnerkavtionistens Overtagelse af Gælden). Jfr. særlig ibd. 24 k ang. L. Nr. 24, 27 Febr. 1897.

Se Forlovere (ved Ægteskab). Kontrakavtion. Markandiserhandel 1. Rykborgen. Sikkerhed — Sikkerhedsstillelse. Statsobligationer 27 (ang. Tilbagesendelsen af til Sikkerhed stillede Obligationer).

Kavtionsforening, se Kavtion 13 e og f.

Kavtionsforsikring, se Kavtion 13 e og f.

Kedelfikkere, se Skydevaaben 4.

Kedelførere, se Kobberførere.

Kedelpasser — **Kedelpasserprøve**. Derom handler L. Nr. 39, 1 April 1896. Se videre Dampkedler II E 2.

Keglebane (offentlig).

1. Der findes intet Lovbud, som forbyder sammes Anlæg uden speciel Tilladelse, K. Skr. 13 Maj 1826, 14 Juni 1838 Noten. Se Politiet I C 2.

2. Om den Beværtningsdrivende, der vil holde saadan, gælder hvad under Billardhold 2 er anført.

Kejsersnit, se Katolske 13.

Kemikere.

a. Om Undervisningen for dem ved den polytekniske Lærestanstalt fandtes tidligere Bestemmelser i Reglm. Nr. 66, 10 Maj

1884, særlig I 7, 12 III A. Nu gives ikke Undervisning ved Anstalten særlig for Kemikere, men Undervisningen er ordnet i 3 Kursus, nemlig for Fabrikingeniører, Maskiningeniører og Bygningsingeniører, Reglm. Nr. 148, 26 Juli 1894 § 7. Om Undervisning i Kemi ved Anstalten, Reglm. 1894 § 6. Se nærmere under Polyteknisk Læreanstalt.

b. Svare ikke Brændevinsafgift, men staa under Toldvæsenets Tilsyn, L. Nr. 47, 1 April 1887 § 1.

Kemisk Undersøgelse i Forgiftningstilfælde, se Forgiftningstilfælde 1. Laboratorium. Sundhedsvedtægter A 9 (ang. Udredelse af Udgiften ved saadan Undersøgelse).

Kemiske Fabriker.

For Tilvirkningen af visse Produkter henføres i mange lokale Sundhedsvedtægter, se dette Rubrum, blandt de for Sundheden skadelige Næringsbrug.

Se for København, Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 20 samt Haandværks- og Fabrikdrift I 20 B. Jfr. Kemikere II.

Kemiske Produkters Fabrikation, ang. de tidligere Bevillinger til at drive samme, K. Skr. 9 Juli 1833.

Hører til de under Haandværks- og Fabrikdrift I 20 B omhandlede, for Sundheden skadelige Næringsbrug. Jfr. Kemiske Fabriker.

Kemister.

1. Maa ikke indvortes ekshibere eller foreskrive Medikamenter, Fr. 4 Decbr. 1672 § 4.

2. Deres Medvirkning kan rekvireres til Undersøgelse i Forgiftningstilfælde, Instr. 23 Marts 1813 § 8 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813 og i Lovsaml. f. 1814 S. 5), 4 Marts 1818 § 13, 25 Febr. 1824 § 13, jfr. Nr. 108, 22 Oktbr. 1877 § 1.

Kendelser (Retskendelser).

1. Gebyrerne derfor.

a. I Retssager til Dommeren, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 §§ 5, 6, jfr. § 9, K. Skr. 10 Oktbr. 1826 ad 1—3.

I smaa Gældssager, Fr. 6 Avg. 1824 § 8 A Nr. 6 og B.

For Kendelser ang. Bevisbyrden i Sager ved Sø- og Handelsretten i København, L. 19 Febr. 1861 § 59.

Se Politisager V B 1 a.

b. Fogedkendelser, Sp. Reglm. 1814 §§ 54 og 56.

For Kendelser, hvorved Fogeden fremmer eller nægter at fremme en begært Udpantningsforretning, erlægges ingen Betaaling, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 14.

c. For Decisioner afsagte af Skifteretten.

1) I Boer, der skiftes og deles af Arvingerne selv (jfr. Skiftelovens § 76) eller af Eksekutorer, for saa vidt der i disse sidste Boer ikke skal betales Skifteafgift, ang. Gebyret for deres Afsigelse, L. Nr. 156, 30 Novbr. 1874 § 6 a, jfr. §§ 8, 9.

2) Ældre Bestemmelser, som nu ikke mere er gældende: Sport. Reglm. 1814 § 91, jfr. § 97, K. Skr. 17 Juli 1790 § 3, 10 April 1824, Sport. Reglm. §§ 2, 13, jfr. §§ 7, 14, 19, Rskr. 11 Avg. 1827, J. M. Skr. 19 Juli 1865.

3) For Skifterettens Virksomhed i Anledning af Bøgøring om at faa et Bo taget under Behandling, som ikke har saadan Behandling til Følge, betales 12 Kr. foruden Betaling til Vidnerne, ovennævnte L. Nr. 156, 1874 § 6 b. Jfr. tidligere for Konkursboer: J. M. Skr. Nr. 36, 27 Febr. 1874, smh. med Konkursl. § 42, og for Dødsboer: K. Skr. 7 Septbr. 1844, J. M. Skr. Nr. 133, 15 Maj 1873.

4) For Kendelser, som forefalde under et af Skifteretten behandlet Bo, bliver intet Gebyr at betale efter L. Nr. 156, 1874. Dette var ogsaa tidligere Reglen, se Noten til K. Skr. 18 Juli 1820 og til K. Skr. 27 Novbr. 1824, jfr. derimod i Vestindien Sp. Reglm. 7 Jan. 1868 § 54 (i Till. t. Lovsaml.). For Island, se Sportell. 2 Febr. 1894 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) Kap. 4.

d. For en Kendelse, hvorved en Retsskriver nægter at læse et Dokument til Udslettelse, og for sammes Beskrivelse i Aktsform betales efter Sp. Reglm. §§ 2, 13, 14 og 7, J. M. Skr. 23 Juni 1869 (D. T. S. 767).

e. For Færøerne, Island og Vestindien, se de under Sportelreglementer anførte Bestemmelser.

2. Ang. Fristen for deres Afsigelse, se Dommer II 2.

3. Ang. Nødvendigheden af Kendelsers Afsigelse i kriminelle Sager i visse Tilfælde, se Anholdelse I 1. Beslag 4 (paa Breve og Papirer). Ransagning I a. Telegrafvæsen 8 (ang. Udlevering af Telegrammer).

Naar Postforsendelser skulle kunne afleveres til andre end Adressaten, udkræves ordentligvis en Retskendelse herfor, Adg. Nr. 179, 7 Septbr. 1888 Afsnit II § 16 jfr. Postlov Nr. 57, 5 April 1888 § 26.

4. Ang. Bestemmelsen af Salær og Erstatning for havte Udlæg til de beskikkede Sagførere i offentlige eller beneficerede Sager, hvori Dom ikke bliver afsagt, ved en særskilt Kendelse, der kan afsiges udenfor Retsmøderne uden videre Formaliteters Iagttagelse samt uden Erlæggelse af Retsgebyr, L. Nr. 55, 24 Maj 1879 §§ 1, 2.

5. Kendelser (Decisioner) afsagte af Skifteretten.

a. I Dødsboer og andre Boer, der ikke behandles som Konkursboer, om naar saadan Kendelse skal afsiges, deres Virkning og Appel, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 36, 39, 40, 66, 76, 78, 88, jfr. 56, 57, 82, 83.

For Island ere ganske lignende Bestemmelser givne ved Skiftel. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.), der angaar alle Boer, ogsaa Konkursboer, se Lovens §§ 35, 38, 39, 65, 75, 77, 96, jfr. 55, 56, 81, 90, 91.

Se nærmere under Appel VII B 13 og Appellations-termin 9.

b. At Ministeriet ikke anser sig kompetent til at forandre en i Henhold til Skiftelovens § 51 afsagt Decision (hvorved der nægtedes Approbation paa et Arrangement, hvorefter der skulde gives en efterlevende Ægtefælle Adkomst paa Boets Ejendom), J. M. Skr. Nr. 105, 9 Juni 1887.

c. Ang. hvor vidt Skifteretten selv kan ophæve sin Kendelse om, at et Bo skal tages under Konkursbehandling, L. Nr. 66, 15 April 1887 § 2.

6. Naar Øvrigheden vil lade afholde overordentlige Syn over Dampskibe eller Dampkedler paa Landjorden, skal derom afsiges motiveret Kendelse, L. Nr. 22, 24 Marts 1875 § 10, Nr. 23 af s. D. § 13.

7. Føgedkendelser.

a. Om Afholdelse snarest muligt af Avktion over forbudmet Gods, derom handler § 185 i Sælov Nr. 56, 1 April 1892.

b. Derom handler L. f. Island 4 Novbr. 1887 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) §§ 36, 40, 44.

8. Til Fastsettelse af Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel, naar Sagen sluttet uden Tiltale, derom handler L. Nr. 52, 5 April 1888 § 3. Jfr. for Island, L. 26 Oktbr. 1893 (Nr. 32 i Till. t. Lovt.) § 3.

9. Landvæsenskommissionernes og Overlandvæsenskommissionens paa Færøerne, derom handler L. Nr. 54, 1 April 1891 §§ 5, 8, 10, 11. Jfr. her for Landet, L. 30 Decbr. 1858 §§ 14—21.

10. Avktionsforvalterens, ang. Afgørelse derved af forskellige Tvistepunkter ved Tvangsavktioner, L. Nr. 66, 9 April 1891 §§ 15 (jfr. 19), 27 (jfr. 30), 33—36, 41, 45, 46.

11. Til Afgørelse af, hvor vidt de i et Konnossement, hvorpaa Mortification søges, omhandlede Varer kunne udleveres, inden Stævningen er lovlig kundgjort, Sælov Nr. 56, 1 April 1892 § 167.

12. Afsagte af de danske Konsuler i Skibsfartssager, om dem og deres Betydning handler Instruk. Nr. 285, 15 Decbr. 1893 § 35, jfr. Gebyrtakst i Lovt. f. s. A. S. 997 § 1 Nr. 6 og 8.

13. Det afgøres af Retten ved Kendelse, om og i hvilken Udstrækning Begæring om Retternes Medvirkning til Optagelse af Bevis i Udlandet skal efterkommes, hvilken Kendelse særskilt kan paaankes, L. Nr. 161, 18 Decbr. 1897 § 3.

Se Arrest A 41 (Fængslingskendelser). Interlokutoriekendelser. Sessioner A 15.

Kendelsesakter, ang. deres Beskrivelse, se Beskrivelser og Udskrifter VI 1 og 2.

Stemples til Takst 48 Sk., L. 19 Febr. 1861 § 71.

Jfr. Akter.

Kildetiden i Jægersborg Dyrehave.

1. Maa ikke holdes i længere Tid end 3 Uger, Rtk. Prom. 3 Juni 1800.

2. Det til Overholdelse af Orden fornødne skal Amtmanden foranstalte, K. Prom. 5 Juni 1800.

3. Telte-, Stadepege og Kendelser, som erlægges af dem, der søge Fortjeneste ved Forestillinger, tilfalde Gentofte Hospital, Konf. 28 April 1852 § 2, jfr. § 19.

Jfr. Kapervogne.

Kimning, se under Kirkeklokker.

Kina (Kinabark), ang. Handelen dermed, se Medicinalvarer 7 og 9.

Kina — Kinesiske Varer. Ang. Handel paa Kina, se Handel II F og III 7 og om Handel med kinesiske Varer, se Ostindiske m. fl. Varer sam Handel III 34 a Nr. 3.

Kirke- og Undervisningsministeriet (Kultusministeriet).

1. Ang. sammes Oprettelse og Ordning, Pl. 4 April, Resl. 18 Maj og 22 Juli 1848, 14 Marts 1849, 5 Avg. s. A., Bkg. 2 April 1855, 2 Septbr. 1858, Resl. 18 Maj og 10 Decbr. 1859, Bkg. 31 Marts 1866, Nr. 19, 31 Jan. 1872.

Ophævelse af Bkg. Nr. 19, 31 Jan. 1872, og at samtlige Departementschefsförretninger underlægges Departementschef, Konferentsr. Linde, Bkg. Nr. 93, 28 Juni 1876.

Om Genoprettelse af et Kontorchefembede under samme, L. Nr. 59, 31 Marts 1888.

Ang. Genoprettelse af et Departementschefsembede derunder, L. Nr. 29, 11 Marts 1892, og af et særligt Departement for de Kirkevæsenet vedkommende Sager, Resl. Nr. 120, 18 s. M.

2. Det under samme hørende Revisionsvæsen er henlagt til

Revisionsdepartementet for Kongeriget, Bkg. 20 Avg. 1870, K. og U. M. Skr. 6 Decbr. 1870 (G. R.).

3. Ang. Lønningen af de under samme ansatte Embeds- og Bestillingsmænd, L. 2 Juli 1870, jfr. L. 26 Marts s. A.

Og for Arkivvæsenet, L. 19 Febr. 1861 (S. 115), jfr. L. 26 Marts 1870. Se nu under Arkivvæsen.

4. Ang. sammes Understøttelseskasse, Resl. 18 Jan. 1850.

5. De færøiske Kirke- og Skolesager underlægges samme, hvorimod de islandske fraskilles, Bkg. Nr. 92, 14 Juli 1874.

6. Dertil skal ske Indstilling, naar urigtigt dannede Familienavne skulle berigtiges i Kirkebøgerne, K. og U. M. Skr. 27 Marts 1874 (G. R.).

7. Ang. Kirkeministerens Forhold til det kirkelige Raad, Resl. Nr. 157, 8 Oktbr. 1883.

8. Ang. Henlæggelse derunder:

a. Af Revisionen af Regnskaber over Ministeriernes Udgifter til Tryksager, Bkg. Nr. 67, 3 Maj 1889.

b. Fra Indenrigsministeriet, af Sager angaaende Eftertryk m. m. samt Eftergørelse af Kunstarbejder og Fotografier, Bkg. Nr. 125, 8 Oktbr. 1889.

c. Fra Justitsministeriet, af Sager vedrørende Farmaceuters Uddannelse uden for Apotekerne samt af de farmaceutiske Eksaminere, Resl. Nr. 194, 26 Juni 1891.

9. Se Papir og Blæk (til Statstjenestens Brug) 1.

10. Ang. sammes Myndighed med Hensyn til:

a. Samtlige Kirke-, Undervisnings- og Skolevæsenet vedkommende Anliggender og Stiftelser, derunder indbefattet det store kongelige Bibliotek og det kongelige Museum for Naturvidenskaberne, Kdg. 24 Novbr. 1848 V.

Overbestyrelsen af det naturhistoriske Museum, L. 29 Decbr. 1862 § 2.

b. Missionsvæsenet, Kdg. 24 Novbr. 1848 V, Resl. 17 Juni 1859.

c. Teateret og Kapellet, alle offentlige kongelige Museer, Samlinger og Gallerier samt Kunstakademiet, Resl. 25 Juni 1849, Bkg. 27 Juni 1849 §§ 5—6, Resl. 27 Marts 1868 (D. T. S. 241), jfr. Resl. 5 Avg. 1849. Jfr. nedenfor n.

d. Sager om Afhændelse af gejstligt og kirkeligt Beneficiargods, Resl. 30 Juli 1849, jfr. K. og U. M. Skr. 15 Maj 1849 (G. R.), (henlagte fra Indenrigsministeriet).

e. Besættelse af Præsteembeder og de Skolelærerembeder, der besættes med ordinerede Gejstlige, i Vestindien, K. og U.

M. Skr. 24 April 1850, men dette Anliggende er senere henlagt under Finansministeriet, K. og U. M. Skr. 10 Maj 1856, Bkg. 2 Avg. 1858.

f. Fordelingen af den de gejstlige Embeder tillagte Godtgørelse for forøget Skattebyrde, L. 20 Juni 1850 § 7.

g. Overtilsynet med Bøggildgaards Institut, L. 25 Febr. 1852 § 1.

h. Blindeinstituttet, L. 21 Jan. 1857.

i. Bestyrelsen af det Anckerske Legat, Konf. 8 Juli 1859, Fund. 1 Maj 1861.

k. Polyteknisk Lærestalt og Undervisningen der, (Reglm. Nr. 148, 26 Juli 1894 I 11, II §§ 1—3, 5, jfr. tidligere Reglm. Nr. 66, 10 Maj 1884 I 11, II 1—3, 5. Jfr. Reglm. 22 Avg. 1860 § 2.

l. Bortgivelsen af Holbergs Understøttelseslegat, L. 19 Febr. 1861 § 3 (S. 227), Bkg. 12 Juni s. A. §§ 2, 4.

m. Bestyrelsen af Legatet for ugifte Døtre af Højesterets-assessorer, Konf. 5 Maj 1863 §§ 2, 5.

n. Afgørelsen af visse Spørgsmaal vedkommende det kongelige Teaters private Pensionsfond, Reglm. 13 Maj 1863 §§ 3, 5, 7.

o. Bestyrelsen af Bispetienderne og andre biskoppelige Indtægter, for saa vidt de ikke oppebæres af de vedkommende Biskopper, Resl. 26 Septbr. 1854 § 1 (henlagt fra Finansministeriet).

p. Valg af Censorer ved den jødiske Præsteeksamen, K. og U. M. Skr. 24 Juni 1876 (G. R.).

r. Den for kvindelige teologiske studerende bestemte Religionsprøve, Adg. Nr. 75, 25 Juni 1875 § 3, jfr. Bkg. Nr. 92, 28 Juni 1876.

s. De kgl. Begravelseskapeller i Roskilde Domkirke, Resl. Nr. 194, 1 Oktbr. 1876.

t. Henstilling af Kirkebøsser i København, Resl. Nr. 211, 8 Novbr. 1877 § 2.

u. De Sorø Akademis Skovbetjente tillagte Tjenesteboliger og -jorder, Bkg. Nr. 78, 4 Juli 1878 §§ 4, 5, 8—10, 14—16, 18, 19, 21, 30. Jfr. nedenfor 2 u.

v. Et Asyl for uheldbredelige aandssvage, L. Nr. 59, 24 Maj 1879.

x. Et Institut for uegentlige døvstumme, L. Nr. 42, 22 Marts 1880 § 3.

y. Kirkegaardene og Begravelsesvæsenet i København, Resl. 22 Decbr. 1879 (G. R.).

z. Overdragelse af en Ejendom til Fredericia private Latin- og Realskole, L. Nr. 99, 18 Juni 1880.

æ. Opførelse af en Udstillingsbygning ved Charlottenborg og Udstillingsfondens Bestyrelse, L. Nr. 105, 24 Juli 1880. Jfr. 2 n.

ø. Beskikker Tredjelæreren ved Realskolen i Thorshavn, Bkg. Nr. 142, 16 Oktbr. 1880.

2 a. Dispensationer fra Bestemmelsen om, at de der indstille sig til dansk-juridisk Ekamen skulle have taget Forberedelseseksamen af højere Grad, Bkg. Nr. 158, 13 Decbr. 1880. Jfr. nu Juridisk Eksamen 14.

2 b. Kirkekollegiet for St. Petri Menighed, Resl. Nr. 183, 13 Decbr. 1880 §§ 5, 8.

2 c. Bestyrelsen af V. Laubs Legat, Stadf. Nr. 31, 22 Febr. 1881.

2 d. Fordelingen af Lønningstillæg til Skolelærerne, L. Nr. 56, 23 April 1881 § 2.

2 e. Almindelig Forberedelseksamen, Adg. Nr. 134, 30 Avg. 1881 §§ 5, 12.

2 f. Forberedelsesskolerne til de lærde Skoler, Adg. Nr. 86, 16 Juni 1882 § 3, og de lærde Privatskoler, § 20.

2 g. Tiden for de lærde Skolers Juleferie, Bkg. Nr. 89, 19 Juni 1882 Nr. 3.

2 h. Prøven for candidati magisterii i praktisk Lærergerning, Adg. Nr. 162, 25 Oktbr. 1883 D §§ 3—5.

2 i. Valg af Bestyrelsesmedlemmer for den Arnæ Magnæanske Stiftelse, Resl. Nr. 208, 7 Decbr. 1873.

2 k. Valg af Censorer ved Skoleembedseksaminerne og Vejledningen for candidati magisterii i praktisk Lærergerning ved de offentlige Skoler, Bkg. Nr. 37, 21 April 1884 §§ 3, 7, 8.

2 l. Skal billige Vedtægten for de to Skoledirektører i København, Ind. M. Skr. Nr. 47, 4 Marts 1886.

2 m. Klokkeringsningen i Tilfælde af Krigsmagtens Mobilisering, Adg. Nr. 130, 26 Maj 1893 § 12, jfr. Adg. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 § 8.

2 n. Vælger 3 Medlemmer af Komiteen til Forslag om Køb af Kunstværker til den kgl. Maleri- og Skulptursamling, Resl. 18 Jan. 1887 (i M. T. B S. 155).

2 o. Kunstakademiet sorterer under samme, Bkg. Nr. 16, 24 Jan. 1887 § 6, jfr. i øvrigt §§ 3, 4, 6, 11, 13, 15, 19, 22, 24, 30, 32, 33, 39, 40, Reglm. Nr. 54, 20 April 1888 §§ 2, 16.

2 p. Vælger et Medlem af Komiten for Christiansborg Slots Genopførelse, L. Nr. 56, 1 April 1887 § 4.

2 r. Præstepensionsfonden, Adg. Nr. 190, 16 Decbr. 1887 § 4.

2 s. Bestemmer Størrelsen af det Tillæg, der skal gives Indkomstskatten i København som Bidrag til Sognekirkerne, L. Nr. 61, 1 April 1888 § 3.

2 t. Ny Carlsberg Glyptotek, L. Nr. 63, 5 s. M. § 2, Fund. Nr. 156, 21 Maj 1891.

2 u. De Sorø Akademis Skovbetjente tillagte Tjenesteboliger og -jorder, Bkg. Nr. 107, 9 Juni 1888 §§ 3, 6—9, 11—13, 15, 16—18, 27.

2 v. De Thomsenske Legater, Stadf. Nr. 126, 11 s. M. I 3, 5, 7, 9, 11, II 2, 4.

2 x. Beskikkelse af Præsterne ved Statens Sindssygeanstalter, Regul. Nr. 203, 3 Novbr. 1888 § 9.

2 y. Bibliotek, det store kgl., Udlaan derfra, Reglm. 16 Maj 1889 (i M. T. B S. 717 ff) IV B 2, VII.

2 z. Borgerskoleeksamen, Bkg. Nr. 31, 4 Marts 1891.

2 æ. Den farmaceutiske Læreanstalt, Adg. Nr. 165, 21 Septbr. 1892 Nr. 1, 3, 4, 14 c, 18, 19, 30, 36, 37, jfr. Regul. Nr. 166 af s. D. §§ 1, 2.

2 ø. Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, de statsunderstøttede, L. Nr. 76, 12 April 1892.

3 a. Frederiks Hospital og Fødsels- og Plejestiftelsen, se Frederiks Hospital 2, 4 og Fødsels- og Plejestiftelsen 5.

Ansætter Overlægerne ved Hospitalet, Resl. Nr. 125, 2 Juni 1890.

Jfr. Resl. Nr. 176, 2 Oktbr. 1882.

3 b. Kirkers Opvarmning, L. Nr. 49, 9 Marts 1893 §§ 1—3, 5, 6, 8, jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 190, 6 Septbr. s. A.

3 c. Legater, forskellige, Stadf. Nr. 29, 4 Febr. 1890 §§ 2, 4 (Buhls, til Hedningemissionen), Nr. 77, 17 April s. A. §§ 2, 5 (Frk. Flindts, for en uformuende Pige), Nr. 36, 29 Jan. 1891 §§ 2, 3 (Pastor Roos', for Præstedøtre), Nr. 112, 23 Marts s. A. § 6 (Prof. Thomsens, til den polytekniske Læreanstalt), Nr. 94, 27 Febr. 1892 § 5 (Pastor Visbys Fødselsdagslegat), Nr. 169, 18 Maj s. A. §§ 1, 2, 5, 6 (Theophilos Hansens Rejselegat), Nr. 376, 4 Novbr. 1893 §§ 2, 7 (Hauchs Skoles Legat), Nr. 269, 17 Oktbr. 1894 §§ 3, 5 (Fru Anna Balsgaards Legat), Nr. 273, 24 s. M. § 10 (Scharlings Legat), Nr. 296, 6 Novbr. 1895 § 4 (N.

Andersens for vanføre og lemlæstede), Nr. 131, 20 April 1896 § 3 (Kommandørinde Holsts for trængende i St. Jacobs Sogn), Nr. 132 af s. D. § 3 (sammes for trængende Beboere af Nyboder).

3 d. Nyt Salmebogstillæg, sammes Indførelse, naar derimod sker Indsigelser, Resl. 17 (i Cirk. Nr. 264, 27) Novbr. 1890.

3 e. Præstegaardsjorders Bortforpagtning, Bkg. Nr. 23, 12 Febr. 1891 Nr. 2—4, jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 75, 18 April s. A. Nr. 10.

3 f. Præsters og Præsteenkers Pensioners Indbetaling til og Udbetaling fra Stiftsøvrighederne, Adg. Nr. 133, 8 Avg. 1892 §§ 7—9.

3 g. Rigs-Hovedarkivet, Anvendelsen af Medhjælpssummen derved, L. Nr. 42, 30 Marts 1889 § 3.

3 h. Skolelærerseminarierne og lign.

Afkortning i de Seminarieforstanderes Lønning, der tillige ere Sognepræster, af deres Indtægter som saadanne, L. Nr. 59, 1 April 1891 § 1.

Statsskolen for Lærerinder ved Forskolen, L. Nr. 55, 30 Marts 1892 § 1.

Statsseminarierne og de anerkendte Privatseminarier, L. Nr. 37, 30 Marts 1894.

3 i. Skolerne.

1) De lærde. Se Skoler I.

Private lærde Skolers Oprettelse og Ledelse, Bkg. Nr. 174, 1 Decbr. 1890.

Fordelingen af Overlærerpladserne, L. Nr. 75, 12 April 1892 § 2.

2) Almueskolerne. Se Skoler II.

Se adskilligt af det under de med Skole- begyndende Artikler, særligt Skolelod, Skolelærere og Skoler, anførte.

Lærernes og Lærerindernes Pensionering paa Færøerne, L. Nr. 82, 29 Marts 1893 §§ 6, 11.

3 k. Opførelse af Skuespil m. m. i København ved Udlændinge, L. Nr. 62, 12 April 1889 § 1.

3 l. Tandlægeskolen og Tandlægeeksamen, Regul. Nr. 45, 15 s. M. §§ 3, 6, 17.

Ang. Tandlægeskolen, jfr. Anordn. Nr. 113, 19 Juni 1888 §§ 1, 2, 4, 10.

3 m. Teater, det kgl.

Feuberettigelsen, Bkg. Nr. 28, 20 Febr. 1891 § 10.

Tjenesten og Personalet ved Teateret og Kapellet, Reglm. Nr. 170, 21 Septbr. 1892 §§ 1, 3, 10, 37—41, 43, 44.

3 n. Universitetets Eksaminer.

De juridiske, Adg. Nr. 146, 26 Septbr. 1890 §§ 14, 15.

De statsvidenskabelige, Adg. Nr. 22, 20 Febr. 1892 § 14.

3 o. Tiendeafløsning, L. Nr. 102, 8 Maj 1894 §§ 7, 8.

3 p. Udtrædelse af og Genoptagelse i Folkekirken, Adg. Nr. 47, 22 Marts 1897 § 1.

3 r. Avtorisation af ny Prædiketekster, Bkg. Nr. 108, 3 Avg. 1898.

Se videre Arkivvæsenet 1 a (Kongerigets Arkivvæsen). Bøder E 8. Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler. Gehejmearkivet 1. Grademaalingen 2. Idiotanstalten 3. Kirkegaard 1 r (sammes Udvidelse), x (ved Filialkirker), 9 d, 39 v (Raadighed over gammel Kirkegaardsjord i København). Kirkeklokker 1 (maa ikke uden Ministeriets Tilladelse fjernes af Taarnet), 9 g Nr. 1 (om Betalingen for Ringning ved Begravelser). Kirker 5 bb (Genstande af Betydning maa ikke fjernes og intet usædvanligt anbringes uden Ministeriets Tilladelse), 7 f (Bestyrelsen af Købstadkirker). Kirkesanger 14, 22. Kirkesyn 17, 19, 29, 30, 35 i. Ligvogn 6 (til Udleje deraf kræves Ministeriets Samtykke). Mindesmærker paa Grave 1 g (Indberetning til Ministeriet om deres Borttagelse). Naadensaar II 33. Offer I 5 b (Offerafløsning paa Landet) III 8. Omvurderinger 8. Praktiske Prøver 11, 12 (om Dispensation). Rosenborg Slot 1 c (den kronologiske Samling). Salmebog 4 g (dets Samtykke kræves ikke til Indførelse af Roskilde Præstekonvents Salmebog). Vaisenhuset 9.

Om Ministeriets Virksomhed og Myndighed med Hensyn til de samme underlagte Anliggender, se de under de paagældende Artikler anførte Bestemmelser.

Kirke- og Undervisningsvæsenet. Er særligt Anliggende for Island, L. Nr. 1, 2 Jan. 1871 § 3. Se Kirke- og Undervisningsministeriet 5.

Kirkebestillinger.

1. Ang. deres Bortgivelse, og at de ikke maa besættes med Magistratspersoner, Byfogeder eller Byskrivere, Rskr. 17 April 1739, 11 Novbr. 1740, jfr. K. Skr. 9 Marts 1819.

2. At der ikke længere tilkommer Magistraten Forslagsret til Besættelse af visse smaa Kirkebestillinger, K. og U. M. Skr. 22 Juni 1883 (G. R.).

Se Militære 1 a Nr. 1. Universitetet 24 a og særlige Bestemmelser under Pastorater.

Kirkebestyrelse.

1. Som er skyldig i Forsømmelser i Henseende til Mangler ved Kirken eller Kirkegaarde, hvorfor er fastsat Bøder, maa betale disse af egne Midler, L. 19 Febr. 1861 (S. 201) §§ 25, 29.

2. For Kirker, der eje sig selv, kan det paalægges at forfatte et aarligt Budget for Kirkerne, § 34 ibd.

Se Kirkeinspektion.

Kirkebetjente.

1. Skal Provsten være Superintendenten behjælpelig med at tilholde at forrette deres Embeder, D. L. 2—16—1.

2. I Købstæderne, ang. deres Forsyning med Boliger og disses Vedligeholdelse af Kirkerne, D. L. 2—22—70.

Boligerne maa overdrages Betjentene, og Kirkerne fritages for deres Vedligeholdelse i Fyens Stift, Rskr. 24 April 1741, i Lollands Stift, Rskr. 22 Decbr. 1741.

3. Skulle nyde deres Rettighed, D. L. 3—6—3, 6—3—1.

4. Ang. deres Forpligtelse til at være til Stede ved Gudstjenesten og kirkelige Handlingers Udførelse m. v., samt ang. Sognebaandsløseres Ret til at benytte andre Kirkebetjente end Sognets, L. Nr. 57, 25 Marts 1872 §§ 8—10. Jfr. Adg. 2 Oktbr. 1862 § 3.

Ang. hvem der kan vælges til at fungere som Kirkebetjent for Sognebaandsløser, og hvorledes Valget kontrolleres m. v. K. og U. M. Skr. 13 Marts 1873 (G. R.).

5. Ang. deres Forpligtelse til at assistere Feltpræster, K. Cirk. 11 Maj 1811 § 4.

6. Skulle have Biskoppens Tilladelse til Rejser til Udlandet, K. og U. M. Skr. 14 Oktbr. 1873 (G. R.).

7. Ang. hvem der kan benyttes som saadanne ved kirkelige Handlinger, som af en Valgmenighedspræst forrettes for Sognebaandsløser i disses Sognekirke eller paa deres Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 6 Maj 1878 (G. R.).

8. Ved hvilke Gudstjenester de ere forpligtede til at fungere, og hvorledes forholdes med Udførelsen af deres Funktion, naar de kunne unddrage sig samme, K. og U. M. Skr. 1 Juni 1886 (G. R.).

9. Ere forpligtede til at fungere ved kirkelige Handlinger for Sognebaandsløser i Sognets Kirke, K. og U. M. Skr. 10 Avg. 1886 (G. R.), jfr. fornævnte Skr. 1 Juni s. A.

Se Alterets Sakramente 8. Arkivvæsenet 6 b Nr. 2.

Enkeforsørgelse VII A 7. Kirkebestillinger. Kirkebøger 5 (maa ikke fordre Betaling for Tilførseler deri). Skolelærere II 2 i (Kirkebøgernes Førelse), XI 5 (ang. Lærere, der ansættes som Kirkebetjente). Tegnepenge 1, 2 (maa de ikke fordre). Vielse I 19 (Kbhvn.).

Kirkeblok.

1. Straf for at opbryde og stjæle af den, L. 10 Febr. 1866 § 229 Nr. 2, 25 Juni 1869 § 231 Nr. 2 (f. Isl.), og f. Vestindien, Fr. 11 April 1840 § 7, jfr. Rskr. 17 Febr. 1843. — Ifølge Rskr. 19 Decbr. 1738 skulde den i Fr. 8 Oktbr. 1725, jfr. D. L. 6—16—4, foreskrevne Straf for denne Forbrydelse ogsaa være anvendelig paa Tyveri af Fattigblokke paa Markerne, men dette Reskript maa være hævet ved Fr. 11 April 1840 § 7.

2. Maa ikke afskaffes, K. og U. M. Skr. 2 Septbr. 1890 (G. R.).

Se i øvrigt Fattiges Kasse A 1. Kollekt 19.

Kirkebud.

1. Ang. sammes Antagelse og Lønning m. v. paa Landet, Adg. 29 Juli 1814 f. Land. Bl. A § 31, K. Skr. 13 Maj 1815, 9 Decbr. s. A. ad 4, 10 Avg. 1816, Noten til K. Skr. 25 Oktbr. 1823, K. og U. M. Skr. 26 Febr. 1850 (G. R.).

2. Ang. Udredelse af Løn til samme i en Købstad, K. Skr. 20 Oktbr. 1821.

3. I København og Købstæderne, at de kunne benyttes til at deltage i Opsynet med Kirken under Tordenvejr eller Ildløs i Kirkens Nærhed, K. og U. M. Cirk. Nr. 168 og 169, 17 Oktbr. 1884 § 1.

Kirkebylærer, se Skolelærere II 2 og om hans Betaling VI C.

Kirkebøger (Ministerialbøger).

1. Hver Præst skal have en Bog at tegne ved Dag og Tid deres Navne udi, som han trolover og vier tilsammen, saa og de Børns, som han døber i sit Sogn, ægte og uægte, tillige med Faddernes Navne, D. L. 2—8—7.

Der skal være en Bog ved hver Kirke, hvori alle Døde i Sognet ved Navne, Aar og Alder, Dag og Datum skulle indføres, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 9.

Garnisonspræster skulle holde saadanne Bøger lige som andre Præster, Reglm. 8 Febr. 1724 § 3. Jfr. om Feltpræster K. Cirk. 11 Maj 1811 § 2. Se nedenfor 14 e.

Valgmenigheders Præster ligeledes, K. og U. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

Paalagt Præsten ved Blegdamshospitalet i København at føre Dødsprotokol, K. og U. M. Skr. 13 Juli 1892 (G. R.).

2. Ang. deres Indretning, Rskr. 1 Decbr. 1812, K. Skr. 5 Oktbr. 1833 ad 3 og 5, Cirk. 23 Novbr. 1833, Skr. 28 April 1835, 9 April 1839, K. og U. M. Cirk. 23 April og J. M. Cirk. 6 Maj 1852, og for Tyrstrup Herred, K. og U. M. Skr. 26 Febr. 1867 (G. R.).

Den rette Dato for det her anførte Reskript 1 Decbr. 1812 er 11 Decbr., se G. R. f. 1892 S. 249 Noten, hvor Reskriptet er optrykt, samt K. og U. M. Skr. 12 Maj 1892 (G. R.). I K. og U. M. Skr. 28 Novbr. 1895 (G. R.) er atter den fejlagtige Dato 1 Decbr. anført.

Bør indrettes særskilt for hvert Sogn, men kunne for flere Sogne i et Pastorat indbindes i et Bind, K. Cirk. 17 April og 22 Maj 1813.

Tilladt, at der maa føres en særskilt Kirkebog for det til Klitmøller Kirke henlagte Distrikt af Vestervandet Sogn, K. og U. M. Skr. 6 Juni 1882 (G. R.).

Bevilget, at særskilt Kirkebog for et Skoledistrikt maa føres, men at det ikke kan paalægges Kirkeejeren at anskaffe samme, K. og U. M. Skr. 12 Maj 1892 med Note (G. R.).

3. Deres Anskaffelse paahviler som hidtil Tiendeejeren, L. 19 Febr. 1861 (S. 201) § 6. Jfr. K. Prom. 21 Septbr. 1811, Rskr. 1 Decbr. 1812, Resl. 23 Avg. 1815, K. Skr. 2 Marts 1816.

Tiendeejeren anskaffer ogsaa Jevnførelsesregisteret og Af- og Tilgangslisterne, K. og U. M. Skr. 13 Septbr. 1856 (G. R.), 7 Avg. 1861 (G. R.).

Ejeren af Asminderød Kirketiende maa bekoste den særskilte Kirkebog, der fra gammel Tid har været ført for Fredensborg Slotskirke, K. og U. M. Skr. 9 Decbr. 1890 (G. R.).

4. Ang. deres Avtorisation, se Provster 13 n og 17 f og for Duplikatets vedkommende Rskr. 1 Decbr. 1812. Jfr. Instr. i K. og U. M. Cirk. Nr. 274, 31 Oktbr. 1891, se nedenfor 8.

Videre mærkes herom:

a. Portoen ved deres Indsendelse til Provstens Avtorisation maa afholdes af Kirkeejeren, ved deres Tilbagesendelse af Provsten, K. og U. M. Skr. 9 Jan. 1892 (G. R.).

b. Kirkebøgerne for de anerkendte Trossamfund i Købstæderne skulle avtoriseres af vedkommende Borgmester eller Magistrat (Øvrighed), K. og U. M. Skr. 15 Jan. 1890 (den reformerte Menighed i Kbhvn.), 28 Febr. s. A., 17 Jan. 1891 og 25 Jan.

1892 (om katolske Menigheder). Alle i G. R. Jfr. Arkivvæsenet 6 b Nr. 4.

5. At Kirkebetjentene ere ganske uberettigede til at fordræ Betaling for Tilførsel deri om Barnedaab, K. og U. M. Skr. 18 Novbr. 1892 (G. R.).

6. Kirkesynet har intet at gøre med Indholdet af de dertil benyttede Skemaer, som det er Regeringens Sag at bestemme, K. og U. M. Skr. Nr. 29, 7 Jan. 1892.

7. Nægtet Klokkeren ved en københavnsk Sognekirke Tildelse til, uanset Bestemmelsen i det under 2 anførte Rskr. 11 Decbr. 1812 om, at de in duplo førte Kirkebøger ikke nogen Nat maa være under samme Tag, at tage Bopæl i Stueetagen i Sognets Præstegaard, K. og U. M. Skr. 28 Novbr. 1895 (G. R.).

8. Instruks for Ministerialbøgernes Avtorisation, Førelse, Konferering, Opbevarelse m. v., K. og U. M. Cirk. Nr. 274, 31 Oktbr. 1891. Jfr. foran 4.

9. Ang. deres Førelse og Bevaring, jfr. den under 8 anførte Instruks.

a. Skulle føres in duplo, det ene Eksemplar af Præsten, det andet af Kirkesangeren, og konfereres i sidste Uge før Advent og straks efter Paaske, dog saaledes at de ikke nogen Nat ere under et og samme Tag, Rskr. 1 Decbr. 1812, K. Skr. 28 April 1835. Jfr. Klokke 4 c.

b. Bør være hos Sognepræsten (ikke hos den residerende Kapellan) og føres af Sognepræsten eller under hans An- og Tilsvær, Reglm. 26 April 1754 § 1.

c. Duplikatet føres af Kirkebyens Skolelærer og ikke af Kirkesangeren som saadan, Adg. 29 Juli 1814 f. Land. Bl. A § 32, K. Skr. 19 Marts 1833 ad 4, K. og U. M. Skr. 24 Jan. 1856 (G. R.).

Paa Ærø bør den Skolelærer, der udfører Degneforretningerne udenfor Kirken, føre Duplikatet, Reglm. 7 Novbr. 1832 Bl. § 10.

Ved Fødsels- og Plejestiftelsen tjener Inspektørens Protokol som Duplikat til Præstens Daabsprotokol, K. og U. M. Skr. 8 Febr. 1860.

Ved Frederiks tyske Kirke føres kun tildels dobbelte Ministerialbøger, Pl. 1 Oktbr. 1819 § 5.

d. Alt, hvad der indføres i Præstens Eksemplar, bør gaa over i Duplikatet, ved at Kirkebetjenten supplerer samme, K. Cirk. 27 Avg. 1833, Skr. 28 April 1835, af s. D. ad 4, K. og U. M. Skr. 7 Avg. 1861 (G. R.).

e. Tilførsel i samme om Vaccination, jfr. Pl. 19 Novbr. 1811 § 6, K. Cirk. 27 Avg. 1833 a, J. M. Skr. 24 Septbr. 1862, anses bortfalden ved L. Nr. 22, 4 Febr. 1871.

f. Ved Tilførsel om begravede bør de døde Fødesteder og Fædres eller, for usægte Børns vedkommende, Mødrenes Navne tillige indføres, K. Cirk. 27 Avg. 1833 b, K. og U. M. Cirk. 23 April 1852.

Dødsfødte kunne anføres paa Skemaet for døde eller paa et særskilt Skema, K. Skr. 5 Oktbr. 1833 ad 3.

Hvorledes Tilførsel sker, naar Begravelsen er foregaaet i et fremmed Sogn, se Kirkegaard 18 c.

Ang. Bemærkning om Ligs Optagelse og Flytning til et andet Sogns Kirkegaard, J. M. Skr. 2 April 1853.

Katolikers Død indføres paa sædvanlig Maade, J. M. Skr. 20 Decbr. 1858, K. og U. M. Skr. 2 Maj 1859 ad 3 (G. R.).

At Antegning skulde ske deri om Dødsfaldet af en Jøde, der begravedes paa den jødiske Kirkegaard i et andet Sogn, K. og U. M. Skr. 8 Jan. 1886 (G. R.).

Videre mærkes ang. Tilførsel om Dødsfald og begravede.

1) Om Begravelse af Personer, døde i Udlandet, K. og U. M. Skr. 6 April 1891 (G. R.).

2) Om to af Morfaderen paa egen Haand paa Kirkegaarden begravede, men derpaa til legal Undersøgelse opgravede Børn, K. og U. M. Skr. 25 Jan. 1892 (G. R.).

3) I Tilfælde af Ligbrænding skal Politiet paase, at Dødsfaldets er anmeldt til Indførelse i Kirkebogen, L. Nr. 58, 1 April 1892 § 3. Ang. Notering i Ministerialbogen af Dødsfald af Personer, hvis Lig skulde brændes, K. og U. M. Cirk. Nr. 58, 28 April 1897.

Se Ligbrænding 4.

4) Hvorledes Tilførsel sker, naar Begravelsen er foregaaet i et fremmed Sogn, se Kirkegaard 18 c.

5) I København, Regler derfor ere givne ved Bkg. Nr. 229, 21 Septbr. 1893, jfr. K. og U. M. Skr. 25 Oktbr. 1893, 8 Jan. 1894 (begge i G. R.).

6) St. Croix. Om Kirkebøgernes Førelse med Hensyn til Dødsfald efter Politikamrenes Anmeldelsesprotokoller herfor, L. 5 Jan. 1889 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) § 7.

7) Se Mosaiske Trosbekendere 23.

8) Ang. at Enker og gifte Kvinder ved deres Dødsfald bør indføres i Kirkebøgerne med deres Mands Familienavn med

Tilføjelse af deres Pigenavn, K. og U. M. Skr. 5 Decbr. 1894 (G. R.).

9). Ang. at i et Tilfælde, hvor et Lig var optaget af Havet og senere bortsendt for at begraves i Tyskland, Dødsfaldet vilde være at notere paa sædvanligt Sted og sædvanlig Maade i Ministerialbogen med Oplysning i Anmærkningsrubriken om, at Liget var transporteret til Tyskland for at begraves der, K. og U. M. Skr. 19 Oktbr. 1895 (G. R.).

10) Ang. hvilken Præst det paahviler at fremskaffe de til Indførelsen i Kirkebøgerne fornødne Oplysninger, naar Dødsfald og Begravelse ikke finde Sted i samme Pastorat, K. og U. M. Skr. 3 Decbr. 1896.

g. Ved Tilførsel om konfirmerede skal anføres Fødestedet, Konfirmationstiden, meddelte Dispensationer, Faderens eller, for uægte Børns vedkommende, Moderens Navn, K. Cirk. 27 Avg. 1833 c, Skr. 28 April 1835 ad 2, K. og U. M. Cirk. 23 April 1852.

Ang. hvorledes Tilførsel bør ske, naar et Barn fra et Sogn konfirmeres i et andet, K. Cirk. 2 Juli 1842.

Regler for Tilførsel om Konfirmation, der i Tilfælde, hvor Sognebaand ikke er løst, er foretaget uden for Barnets eget Sogn, dels i samme dels i Konfirmationsstedets Kirkebog, K. og U. M. Cirk. Nr. 150, 11 April 1892, jfr. Cirk. Nr. 24, 28 Febr. 1896.

Ang. Anvendelse af fornævnte Cirk. Nr. 150, 1892 paa Valgmenighedspræsters Indberetninger om de af dem konfirmerede Børn, K. og U. M. Skr. 10 April 1894 (G. R.).

Jfr. Konfirmation 18 e.

h. Ang. Tilførsel om Forløfte og Lysning fra Prædikestolen samt om Hjemmelen til Fritagelse for saadan Lysning, Fr. 30 April 1824 § 5, K. Skr. 30 Novbr. 1824 ad 7 b, c og e, Cirk. 27 Avg. 1833 d.

Ang. Tilførsel om, at Personer, for hvem der er lyst til Ægteskab, ikke ville ægte hinanden, K. Skr. 4 Marts 1815.

Ang. Tilførsel, naar Vielsen er forrettet af uvedkommende Præst, Fr. 30 April 1824 § 14, K. Skr. 30 Novbr. 1824 ad 6, Cirk. 27 Avg. 1833 d.

For Enkers vedkommende, bør anføres, efter hvem de ere Enker, K. Skr. 28 April 1835 ad 3.

Ang. Bemærkning om borgerligt Ægteskab, L. 13 April 1851 § 6.

Hvorledes forholdes med Antegning deri om Vielser, der

i Henhold til Bevilling eller efter Sognebaandsløsning foretages i et andet Sogn end Brudens Hjemsted, K. og U. M. Skr. 2 Febr. 1884 (G. R.), Nr. 187, 8 Avg. 1888 (det her anførte Cirkulære citeres under Døde 2 a).

I Lærerens Eksemplar deraf har han angaaende Tillysninger til Ægteskab at antegne det fornødne efter Præstens Opgivelse, K. og U. M. Skr. 31 Juli 1884 (G. R.).

Ang. Tilførsel til begge Sognes Kirkebøger af den i et Sogn foretagne Vielse af en i et andet Sogn hjemmehørende Brud, K. og U. M. Skr. 19 Decbr. 1889, 7 Marts 1892 (ang. en ikke til Folkekirken hørende Pige), 4 og 27 Avg. s. A. (alle i G. R.).

Ang. at en Vielse ikke skal indføres i Lysningsstedets Kirkebog, naar Vielsen foretages andet Steds, K. og U. M. Skr. 9 Decbr. 1893 (G. R.).

Jfr. Lysning 28.

Ang. Tilførsel til Brudens Hjemsgogns Kirkebog af en af en anerkendt Præst for en metodistisk Menighed foretagen Vielse i et Tilfælde, hvor Bruden ikke er hjemmehørende i den Kommune, hvor Menigheden har sit Sæde, K. og U. M. Skr. 19 Decbr. 1895 (G. R.).

Ang. Tilførsel om Ægteskab, se fremdeles Bigami 3 (der ved ugyldigt blevet Ægteskab).

i. Ved Tilførsel om Daab skulle Forældrenes, Barnets og Faddernes Navne indføres, paa Landet af Præsten, i Købstæderne af Klokkeren, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 2 Art. 1.

Ang. at Tilførselen skal ske af den Sognepræst, hvem det tilfalder at forrette Daaben og af vedkommende Kirkebetjent, samt om Meddelelse af de fornødne Oplysninger til dem, Fr. 30 Maj 1828 §§ 7, 13. Jfr. K. Prom. 11 Decbr. 1813.

Naar et Barn døbes i et andet Sogn end det, hvori det er født, er det ikke nødvendigt, at der sker Anmeldelse om dets Navn m. v. til Indførelse i Fødesognets Ministerialbog, K. Skr. 16 Septbr. 1828 ad 3 a.

Ang. at Fadderne ved Daabens Publikation og ikke Vidnerne ved Hjemmedaaben bør tilføres, samt ang. hvilke Bevisligheder for Hjemmedaaben der bør tilføres, K. Skr. 28 April 1835 ad 1.

Ang. Tilførsel til samme om to Børns Hjemmedaab, som ikke var bleven publiceret, K. og U. M. Skr. 3 Jan. 1859 (G. R.).

Ang. hvorledes det kan forebygges, at Undladelse af Hjemme-

daabs Publikation medfører Uorden i Kirkebøgerne, K. og U. M. Skr. 5 Maj 1862 (G. R.).

Ang. hvor vidt der kan gøres Tilførsel i en Kirkebog her i Landet om Fødsel og Daab af et Barn, der er født paa Havet og døbt i den engelsk biskoppelige Kirke i Shanghai, K. og U. M. Skr. 20 Oktbr. 1866 (G. R.).

Ang. Tilførsel om Fødsel og Daab mærkes videre:

1) Ang. Forandring i Kirkebogen med Hensyn til et Barns Fødselsdag, K. og U. M. Skr. 29 Jan. 1889 (G. R.).

2) Om Navnegivelsen og Foretagelsen af Forandringer i saa Henseende i Kirkebøgerne, se under Navn med Henvisninger.

3) Ved Tilførselen om et Adoptivbarns Daab kan Bemærkning om Barnets virkelige Forældre og Adoptionen ej udelades, K. og U. M. Skr. 12 Maj 1890 (G. R.). Ang. Tilførsel i Kirkebogen om Adoption og deraf følgende Navneforandring samt om senere Meddelelse af Daabsattest for Adoptivbarnet, K. og U. M. Skr. 30 Septbr. 1897 (G. R.).

4) Ang. at der efter Moderens edelige Forklaring kan ske Tilførsel til Kirkebogen om Fødsel og Daab af et Barn, der er født og døbt i Udlandet, K. og U. M. Skr. 31 Marts 1891 (G. R.). Om Betydningen af saadan Tilførsel, se Daabsattester 16.

5) Om Tilførsel i vedkommende Kirkebøger, naar den Kommune, hvor Fødselen har fundet Sted, ikke skal betragtes som Barnets Fødekommune, L. Nr. 67, 9 April 1891 § 21, jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 126, 26 Juni s. A. Se foran 10 g 3dje Stykke. — Jfr. K. og U. M. Skr. Nr. 31, 21 Jan. 1891, 26 Maj 1896 (G. R.).

Se nærmere under Barnefødsel 3. Forsørgelsessted B 2, 3.

6) Ang. at Forældrenes Vielsesattest ikke kan forlanges forevist allerede ved Fødselens Anmeldelse, men først ved Daabens Bestilling eller, for saa vidt Daab ikke finder Sted, forinden Navnegivelsen, i dette Tilfælde under Tvang efter L. 4 Marts 1857, samt nærmere om Forpligtelsen til paa dette Tidspunkt at forevise samme og om Virkningen af Undladelse deraf, K. og U. M. Skr. Nr. 135, 29 Marts 1892. Se ogsaa foran 10 b.

Vielsens og Attestens Datum skal ikke indføres i Kirkebogen, K. og U. M. Skr. 26 Febr. 1892 (G. R.).

Se Vielseattest 4.

7) Ang. Tilførsel i Hjemsoignets Kirkebog af Daab af Sognebaandsløseres Børn, K. og U. M. Skr. 26 April 1892 (G. R.).

8) Ang. Anmeldelsen til Kirkebogen af et Barns Navn, naar Barnet døbes af en Metodistpræst i et andet Sogn, K. og U. M. Skr. 17 Juli 1894 (G. R.).

9) Ang. at Moderen til et uægte Barn ikke kan anses forpligtet til ved Anmeldelsen af Barnets Fødsel til Kirkebogen at legitimere sig ved Fremlæggelse af Daabsattest eller Skudsmaalsbog, hvorfor Præsten i Tilfælde af Vægning ved saadan Legitimation maa indskrænke sig til at tilføre Kirkebogen, hvad der af Moderen eller den, der paa hendes Vegne anmelder Fødse-len, opgiver, K. og U. M. Skr. 7 Jan. 1896 (G. R.).

10) Ang. at Sognepræsten, naar han i Tilfælde af, at en udensogns Daab af et i hans Pastorat født Barn for ham anmeldes til Indførsel i Kirkebogen, bliver opmærksom paa, at der er givet vedkommende Barn et urigtigt Navn, vil have at gøre Indberetning derom til sine overordnede, K. og U. M. Skr. 10 Febr. 1896 (G. R.).

11) Ang. at der savnes Hjemmel til ved Tilførselen til Kirkebogen om et uden for Ægteskab født Barns Daab at tilføje Oplysning om, at den udlagte Barnefader er gift, K. og U. M. Skr. 3 Febr. 1897 (G. R.).

12) Ang. at et af en gift Kvinde 6 Maaneder efter Bryllupet født Barn, hvortil hendes Ægtefælle havde fralagt sig Paterniteten, og som hvis Fader Barnets Moder havde udlagt en anden, der angaves at være tilpligtet at yde Alimentationsbidrag til Barnet, vilde være at indføre i Kirkebogen som uægte født og at navngive med Moderens Pigenavn, K. og U. M. Skr. 28 Avg. 1897 (G. R.).

13) Se Barnefader 1, 6, 7 og 8—13. Barnefødsel 1, 3. Legitimation 1 (ved Bevilling) og Ægte Børn 4 (Legitimation ved Ægteskab) a.

k. Om Barnemødres Kirkegang behøver ingen Tilførsel at ske, K. Skr. 5 Oktbr. 1833 ad 4.

l. Ang. Af- og Tilgangslisters Førelse, K. Skr. 14 Novbr. 1822 ad 1, Cirk. 27 Avg. 1833 e og f, Skr. 5 Oktbr. 1833 ad 1, 28 April 1835, 20 Febr. 1844.

m. Ang. Jevnførelsesregisterets Førelse, K. Cirk. 27 Avg. 1833, Skr. 5 Oktbr. 1833 ad 2, 28 April 1835.

n. Ang. deres Berigtigelse med Hensyn til urigtig dannede

Familjenavne, K. og U. M. Skr. 27 Marts 1874 (G. R.). Jfr. ang. Personnavnes Skrivemaade nedenfor 15.

o. Ang. hvorledes Unøjagtigheder i dem kunne redresseres, K. og U. M. Skr. 14 April 1882 (G. R.).

p. Ang. Forandringer i dem, se Barnefader 10. Fødsels- og Plejestiftelsen 13 a. Navn 10.

r. Ang. deres Førelse for Sognebaandsløseres vedkommende, L. 4 April 1855 §§ 3, 4.

s. Ang. deres Førelse for Valgmenigheders vedkommende, L. 15 Maj 1868 § 4, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

t. Ang. Anvendelse af Mulkter, naar Præsterne ikke holde dem i tilbørlig Orden, K. Skr. 8 Juli 1820.

u. Ang. Kontrol af Provst og Biskop med sammes Førelse og Bevaring, Rskr. 1 Decbr. 1812, K. Cirk. 27 Avg. 1833, 8 Avg. 1843, K. og U. M. Cirk. 21 Juli 1859.

v. Ang. et Forslag om en forandret Opbevaring af gamle Kirkebøger, K. og U. M. Skr. 26 Juni 1863 (G. R.).

Gamle Kirkebøger for København opbevares paa Universitetsbiblioteket, K. og U. M. Skr. 11 Oktbr. 1867 (G. R.).

Se nu nedenfor 17.

10. Ang. deres Førelse efter ny Skemaer m. m., Bkg. Nr. 168, 31 Oktbr. 1891, jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 262 af s. D.

Herved mærkes:

a. De kunne fremdeles, som hidtil Brug paa nogle Steder, føres i flere Bind, K. og U. M. Skr. Nr. 338, 24 Novbr. 1891.

Intet fundet at erindre imod, at de ere anskaffede særskilt for fødte, konfirmerede, ægteviede og døde, K. og U. M. Skr. 8 Jan. 1892 (G. R.).

b. En Række Indvendinger mod de anordnede Skemaers Hensigtsmæssighed for Københavns vedkommende gennem udførlig Begrundelse afviste, K. og U. M. Skr. 18 Decbr. 1891 (G. R.). Særlig bemærkes, hvad her anføres om Forevisning af Forældrenes Vielses- og Fødselsattester ved Anmeldelse af Fødseler.

c. Ang. at det ikke kan tilstedes en Kirkeejer, at tvende af ham anskaffede ældre Kirkebøger vedblivende benyttes, selv om de ved Ændringer kunne bringes i Overensstemmelse med de ny Skemaer, K. og U. M. Skr. Nr. 355, 23 Decbr. 1891.

Andragender om Fritagelse for Anskaffelse af de ny Kirkebøger bevilges ikke, K. og U. M. Skr. Nr. 29, 7 og Nr. 30, 16 Jan. 1892.

Andragende fra Frederiks Hospital og Fødsels- og Pleje-

stiftelsen om saadan Fritagelse bevilget for Stiftelsens vedkommende med Hensyn til Fødsels- og Daabsprotokol, men afslaaet for Hospitalet, K. og U. M. Skr. 13 Juli 1892 (G. R.).

Henstand med deres Anskaffelse indtil 1 Januar 1893 indrømmet for Færøernes vedkommende, K. og U. M. Skr. Nr. 171, 18 Maj 1892.

d. Kunne autoriseres i et Tilfælde, hvor Pagineringen er foretagen sidevis begyndende med Instruksbladet, K. og U. M. Skr. 8 Jan. 1892 (G. R.).

e. Hvor Herredernes gejstlige og verdslige Benævnelse er forskellig, skal ved Kirkebøgernes Førelse den gejstlige Herredsinddeling følges, K. og U. M. Skr. 25 Jan. 1892 (G. R.), Nr. 115, 8 Marts og Nr. 223, 6 Juli s. A.

f. Ang. Fremgangsmaaden mod Kirkeejere, der undlade at anskaffe de ny Kirkebøger, K. og U. M. Skr. Nr. 87, 20 Febr. 1892.

g. Ang. Udfyldelsen af Skemaerne for døde og fødte, K. og U. M. Skr. 26 s. M. (G. R.).

Ved Tilførsel af Daab maa til Faderens Daabsefternavn ikke føjes et af ham benyttet Kendingsnavn, K. og U. M. Skr. 11 Marts 1892 (G. R.). Jfr. Navn 1 e.

Ang. Indførelsen af saadanne Børn, der skøndt fødte uden for Sognet skulle betragtes som havende Fødehemstedsret i samme, K. og U. M. Skr. 29 s. M. (G. R.).

Ang. at vedkommende Sognepræst er pligtig til efter paa-gældende Sogneraads Forlangende at gøre saadan Tilførsel, forinden Barnet er døbt eller navngivet, K. og U. M. Skr. 26 Maj 1896 (G. R.).

Ang. at Fødseler og Dødsfald i en anerkendt metodistisk Menighed af dennes Præst skulle anmeldes for vedkommende Sognepræst til Optagelse paa Skemaerne, K. og U. M. Skr. 28 Marts 1894 (G. R.).

Se Frimenigheder 15.

h. Den deri forlangte Betegnelse af Husene i Købstæderne ved Nummer maa bortfalde i saadanne Købstæder, hvor Husnummer ikke haves, K. og U. M. Skr. 26 April 1892 (G. R.).

i. Ang. Tilførsel paa Skemaerne for Konfirmation, Vielse og Død om Forældrenes Stilling og Bopæl, K. og U. M. Skr. Nr. 62, 11 Febr. 1893.

k. Se Diakonissestiftelsen 4. Metodister 5 og 8. Mosaiske Trosbekendere 23.

11. Ang. at det i Tilfælde af, at en Ministerialbog bliver ud-

skrevet for en Dels vedkommende, maa anses for rettest, at der anskaffes en helt ny Ministerialbog, men at dog intet vil være at erindre imod, at den gamle Bog fremdeles benyttes ved Siden af, indtil den er udskrevet, saaledes at de tvende Bøger delvis komme til at omfatte samme Periode, K. og U. M. Skr. 5 Maj 1897 (G. R.).

12. Ødelagte og mangelfulde:

a. For saa vidt nogen af Ministerialbøgerne forgaar ved Ildsvaade, skal Kirkeejeren bekoste et nyt Eksempplar og bekoste det tilbørligen udfyldt ved Afskrift efter det andet i Behold værende Eksempplar, L. 19 Febr. 1861 (S. 201) § 6.

Denne Bestemmelse blev analogisk anvendt i et Tilfælde, hvor Fjenden havde ødelagt et Eksempplar, K. og U. M. Skr. 3 Febr. 1866 (G. R.).

Ang. Omfanget af Kirkeejerens Forpligtelse til ved Afskrift at forskaffe ny Eksempplarer af brændte Kirkebøger, K. og U. M. Skr. 30 April 1892 (G. R.).

b. Ang. Restituering af brændte Ministerialbøger i et Tilfælde, hvor det ikke har kunnet ske ved Hjælp af Duplikatet, K. Skr. 6 Oktbr. 1821.

c. Ang. deres Supplering ved Hjælp af Udskrifterne i Land- og Søkrigskommissærernes samt Generalkrigskommissærens Arkiver, K. og U. M. Cirk. 10 Marts 1852.

d. Ang. hvorledes Fejl og Mangler i samme berigtiges, K. Skr. 1 Febr. 1817, 21 Juli 1835 ad 3, K. og U. M. Skr. 2 Oktbr. 1855 (G. R.), 7 Novbr. 1871 (G. R.), 14 April 1882 (G. R.).

13. Ang. deres Beviskraft, K. Skr. 21 Juli 1835 ad 1—2, jfr. K. og U. M. Skr. 8 Febr. 1860.

14. Attester (Udskrifter, Ekstrakter) af samme:

a. Ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 f.

b. Formen for samme, K. og U. M. Skr. 15 Jan. 1868 (G. R.).

c. Betalingen for samme, se Præsteattester 11.

d. Af Nikolai Kirkes Kirkebøger i Kbhvn. udstedes af Stiftsprovsten, Pl. 19 Juli 1805.

e. Af Feltpræsternes samt Slesvig og Rensborg Garnisonskirkers Kirkebøger, af hvem de udstedes, og hvorledes de betales, K. Prom. 20 Febr. 1808, K. og U. M. Skr. 21 Marts 1866 (G. R.), 3 Jan. 1872 (G. R.).

Se i øvrigt Daabsattester. Dødsattester. Konfirmationsattester. Præsteattester.

15. Ang. Personnavnes Skrivemaade ved Tilførseler til Kirke-

bøgerne, navnlig at ingen vilkaarlig Forandring maa foretages i Stavemaaden, K. og U. M. Skr. Nr. 60, 6 Febr. 1895.

16. Ang. Førelse af og Meddelelse af Udskrifter af de reformerte, de romersk-katolske og de biskoppelig-metodistiske Menigheders Kirkebøger i København. K. og U. M. Skr. 10 Jan. 1894 (G. R.).

17. Om udskrevne Kirkebøgers Aflevering:

a. Ang. Aflevering af Kirkebøger hidrørende fra de ældre Garnisonsmenigheder i København til Krigsministeriets Arkiv, K. og U. M. Skr. 10 Novbr. 1884 (G. R.). Af samme ses, at Holmens Kirkes ældre Kirkebøger ere afgivne til Marineministeriets Arkiv.

b. Om deres Aflevering til Provinsarkiverne samt Adgangen til og Udskrifter af de afleverede Bøger, Bkg. Nr. 34, 10 Marts 1891 Nr. 2 e, 7 i Slutn., jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 158, 3 Juli s. A., Skr. 19 Avg. 1893 (G. R.).

Ved Bkg. Nr. 104, 16 Juni 1892 er der givet fornævnte Bkg. 1891 § 2 e en forandret Affattelse.

c. Tilladelse til at det mosaiske Trossamfunds Kontraministerialbøger først afleveres 30 Aar, efter at de ere udskrevne, K. og U. M. Skr. 10 Jan. 1896.

d. Ang. at Præsterne skulle foranledige Tilførsel om Navneforandring efter Bevilling til Kontraministerialbøger, der ere afleverede til Provinsarkiverne, og at de derved foranledigede Anmeldelser kunne frigøres ved Tjenestefrimærker, K. og U. M. Skr. Nr. 257, 17 Novbr. 1897.

18. Island. Ang. deres Førelse og Meddelelsen af Attester deraf for Sognebaandsløseres vedkommende, L. 12 Maj 1882 (Nr. 12 i Till. t. Lovt.) §§ 4, 9. Jfr. K. Skr. 9 Juni 1835.

19. Paa Færøerne, K. Skr. 18 Novbr. 1815, 16 Juni 1818, 12 Jan. 1836.

20. Skulle i Vestindien de katolske Præster holde, Rskr. 30 April 1777.

21. De mosaiske Trossamfunds, Adg. 29 Marts 1814 §§ 12, 13, Pl. 2 Febr. 1849. Jfr. Kateketer 18 h.

Ang. hvor vidt der skal erlægges Betaling for Attester af samme, K. Skr. 26 Maj 1827 med Note.

Se ovenfor 17 c.

22. De anerkendte Trossamfunds, se foran 10. Mosaiske Trosbekendere 23, jfr. Præster XIX 3 d. Metodister 5, 8.

23. Kirkebøger i Betydning af Bøger, der indeholde Oplysninger om Kirkernes Regnskaber og økonomiske Forhold, om-

tales i D. L. 2—22—13 og 61, Aab. Bef. 5 Septbr. 1699, Rskr. 19 Maj 1747 og K. Skr. 21 Juni 1831 (f. Isl.).

Se fremdeles Embedsprotokoller 2. Skolelærere VI C 10 (om hvilken Skolelærer der skal føre dem). Valgmenigheder 7.

Kirkebøn, se Bøn.

Kirkebøsser, se Kirkeblok. Kirker 5 b. Kollekt 4, 5.

Kirkedisciplin.

Ang. et Forslag til sammes hensigtsmæssigere Indretning. K. Skr. 20 Juli 1830.

Kirkedøre, se Kirker 5 d, 12 f. Stolestader 9.

Kirkeejer (Kirketiendeejer).

1. Ang. at det paahviler den nuværende Ejer at istandsætte Kirken, selv om Manglerne skriver sig fra en tidligere Ejers Besiddelsestid, samt angaaende hvor vidt der haves Regres til den tidligere Ejer, K. Skr. 2 Juni 1829.

2. Ang. Fremgangsmaaden, naar det ikke kan udfindes, hvor han opholder sig, K. og U. M. Skr. 23 Marts 1860.

3. Ang. de forskellige Ejendomsforhold, hvori Kirkerne kunne staa, se under Kirker.

4. Ang. Kirkeejerens Rettigheder og Forpligtelser, se Kirker og de derunder anførte Henvisninger.

5. Ang. hvor vidt han med Retsvirkning og da hvilken kan derelinkvere Kirken, K. og U. M. Skr. 8 Maj 1888 (G. R.).

6. At de Beboere i et Sogn, der ved Opførelsen af en ny Kirke have garanteret for Udgifterne ved dens Vedligeholdelse m. v., ikke kunne betragtes som Ejere af samme, og at Stiftsøvrigheden maa oprette en Bestyrelse for den, K. og U. M. Skr. 5 Decbr. 1889 ad 2 (G. R.).

7. Ang. at hans Stilling som saadan ikke giver ham Beføjelse til at give Paabud om ekstraordinær Klokkringning eller Udhængning af Flag fra Kirketaarnet eller overhovedet til at træffe Foranstaltning med Hensyn til Kirkebygningen eller Kirkegaarden uden efter forud indhentet Billigelse af Sognepræsten, K. og U. M. Skr. 27 Avg. 1892 (G. R.).

8. Ang. hans Forpligtelse i Henseende til at anskaffe og vedligeholde Varmeindretning til Kirken, L. Nr. 49, 9 Marts 1893, jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 190, 6 Septbr. s. A.

9. Ang. at en tidligere Ejer af en Fjerdedel af en Kirkes Tiende, efter at Ejerne af de øvrige tre Fjerdedele ved Deklaration have frasagt sig deres Rettigheder til denne Tiende, vil kunne betragtes som Ejer af den samlede Kirketiende, og at

alle de en Kirketiendeejer ifølge Lovgivningen paahvilende Forpligtelser fremtidigt vil kunne gøres gældende imod ham, K. og U. M. Skr. 4 Juli 1893 (G. R.).

10. Det paahviler i Henhold til Kirkesynsl. 19 Febr. 1861 § 6 ham at anskaffe og vedligeholde Haandklædet til Daabshandlinger, men Kirkebylæreren at besørge dets Vask, K. og U. M. Skr. 29 Septbr. 1893 (G. R.).

11. Ang. Følgerne af, at en Kirkeejer havde vægret sig ved at tilvejebringe de af Synet begærte Opmaalingstegninger, K. og U. M. Skr. 4 April 1894 (G. R.).

Se Brød og Vin 4, 5, 12. Danefæ 5. Grave 1, 4de Stk. (Anskaffelse af Begravelsesrekvisiter). Gravere 5. Kalk og Disk. Kirkebøger, særlig 3, 4 a, 10 c og f (om Fremgangsmaaden mod Kirkeejere, der ikke ville anskaffe samme). Kirkegaard. Kirkehoveri. Kirkeklokker. Kirker, særlig 1 k, 5, 9, 14, 40. Kirkesyn, særlig 19, 6te og 7de Stykke (Sager imod ham). Mindesmærker 1 k. Orgel 3 m. fl. Præster III 5 a (disses Embedsbøger). Stolestader 9 og (om hans Ret til aflaaet Stolestade) 12.

Kirkeekspenser, se Ekspenser.

Kirkefond. Ang. Oprettelse af en saadan paa Island m. v., L. 22 Maj 1890 (Nr. 22 i Till. t. Lovt.) §§ 4, 5.

Kirkeforsamling, ang. en paatænkt Sammenkaldelse af en saadan, K. og U. M. Cirk. 9 Maj 1848, 7 Oktbr. 1848 (G. R.).

Jfr. Kirkekommission. Kinkelove.

Kirkefred. D. L. 6—9 er hævet ved L. 10 Febr. 1866 § 308, 25 Juni 1869 § 310 (f. Isl.).

Kirkegang, se Barselkvinder. Gudstjeneste. Hæren 34 (Afskaffelse af tvungen Kirkegang). Skoler I A 5 b og II A 12 (tvungen Kirkegang). Stolestader 14 k (ang. hvor vidt begge Køn maa benytte samme Stol).

Kirkegangskoner, se Barselkvinder. Kirkegaard 36.

Kirkegaard.

1. Ang. sammes Anlæggelse og Udvidelse.

a. Skal ved enhver Købstad anlægges uden for Byen og indvies af Sognepræsten, Fr. 22 Febr. 1805 § 9.

b. I en Købstad, Udgifterne til dens Erhvervelse og Indretning udredes af Kirken, men hvis den ikke formaar det, har Menigheden samme Forpligtelse til at tilskyde det fornødne som med Hensyn til Kirkens Vedligeholdelse, K. Skr. 23 Septbr. 1817, K. og U. M. Skr. 5 Marts 1870 (G. R.).

c. Antaget at mosaiske Trosbekendere ikke skulle bidrage

efter Næring og Formue til Indretningen af en kristen Købstad-kirkegaard, K. Skr. 2 Marts 1822.

d. Ang. at det paa Landet paahviler Kirkeejeren at anskaffe Jord til sammes Udvidelse eller til en Assistenskirkegaard, K. Skr. 1 Febr. 1823, 19 Maj 1829.

e. Ang. Jords Afstaaelse til Kirkegaardens Udvidelse og ang. Anlæggelse af Assistenskirkegaarde, Fr. 23 April 1845. Jfr. K. Skr. 19 Decbr. 1826. Se Syn, Skøn osv. II 5 e.

Ang. Anvendelse af denne Forordning, naar Tiendeejeren i Stedet for at tørlægge Kirkegaarden foretrækker at udvide eller forlægge samme, L. Nr. 84, 7 Juni 1873 § 3.

f. Ang. at naar et Vejstykke er indlemmet under samme, kan et nyt Vejstykke udlægges ved Ekspropriation, K. og U. M. Skr. 26 Septbr. 1866 (G. R.).

g. Kan ved Ekspropriation udvides med et Areal, som det er nødvendigt at inddrage derunder for at sikre den mod Forstyrrelse ved Grusgravning paa Nabogrunden, K. og U. M. Skr. Nr. 28, 24 Jan. 1871.

h. Jord til Anlæggelse af en Assistenskirkegaard kan ikke udlægges ved Ekspropriation, K. og U. M. Skr. Nr. 40, 3 Febr. 1871. Jfr. foran e og nedenfor k.

i. Ang. Befordringsgodtgørelse til Taksationsmænd ved en Overtaksation i Anledning af Jords Afgivelse til Udvidelse af en Kirkegaard, J. M. Skr. Nr. 69, 2 Marts 1872.

k. Ang. Tilvejebringelse af en Assistenskirkegaard ved privat Foranstaltning, K. og U. M. Skr. 25 Marts 1872 (G. R.).

l. Ang. at Adkomstdokumenter paa afgivet Jord skulle stemples, og hvorledes der forholdes med Hensyn til Udstykningen, Ind. M. Skr. Nr. 186, 22 Juni 1872, K. og U. M. Skr. 20 Decbr. 1873 (G. R.).

m. Ang. hvor vidt en Assistenskirkegaard kunde tilvejebringes ved Ekspropriation i et Tilfælde, hvor et til den gamle Kirkegaards Udvidelse eksproprieret Jordstykke viste sig ikke egnet dertil, K. og U. M. Skr. 8 Septbr. 1875 (G. R.).

n. Ang. at en hel ny Kirkegaard eller Assistenskirkegaard kun da kan tilvejebringes ved Ekspropriation, naar ingen anden tjenlig Jord kan skaffes uden overdreven Betaling, K. og U. M. Skr. 9 Juli 1880 (G. R.).

o. Kirkegaarden i en Købstad maa erhverves som Ejendom tilhørende vedkommende Kirke, og det kan derfor ikke tilstedes,

at den til en Kirkegaards Udvidelse fornødne Jord købes for Kommunens Midler, K. og U. M. Skr. 31 Jan. 1876 (G. R.).

p. Ang. hvor vidt den bør have nogen bestemt Størrelse i Forhold til Sognets Folketal, K. og U. M. Skr. 22 Marts 1876 (G. R.).

r. Der findes ingen almindelig Forskrift om, at Sager herom skulle forelægges vedkommende Medicinalautoritet, lige som Lovgivningen næppe heller ubetinget foreskriver Forelæggelse for Ministeriet, K. og U. M. Skr. 19 Septbr. 1887 (G. R.).

s. Ang. Kirkesynets Afgørelse af Spørgsmaalet om Nødvendigheden af en Assistenskirkegaards Tilvejebringelse, K. og U. M. Skr. 5 Septbr. 1888 (G. R.), jfr. efternævnte Skr.

t. Ang. hvorledes en Assistenskirkegaard skal være beliggende, og om det paagældende Grundstykkets Undersøgelse ved Stiftsfysikus samt Omkostningerne herved og deres Udredelse, K. og U. M. Skr. 2 Oktbr. 1888 (G. R.).

u. Ekspropriation antages hjemlet af den til Indkørsel og Vendeplads ved en Kirkegaard fornødne Jord, K. og U. M. Skr. 5 Oktbr. 1889 (G. R.). Jfr. nedenfor 3.

v. Ang. Forstaaelsen af Fr. 23 April 1845 § 4 sidste Punktum, navnlig af Ordene »uforholdsmæssig Bekostning«, og særlig om det berettigede i, at gøre Tilladelsen til Anlæg af en Assistenskirkegaard afhængig af, at der paa samme opføres et Ligkapel, K. og U. M. Skr. 21 April 1891 (ang. en af Statens Kirker).

x. Til Anlægget af en Assistenskirkegaard ved en Filialkirke kræves Ministeriets Tilladelse, K. og U. M. Skr. 12 Febr. 1892 (G. R.).

y. Ang. at Tilvejebringelsen af et Ligkapel paa en Landsbykirkegaard kun kan ske ad Frivillighedens Vej, K. og U. M. Skr. 30 Avg. 1893 (G. R.).

z. Ang. at Afgang i Hartkorn m. v. ikke kan gives for Arealer bestemte til Kirkegaarde for Frimenigheder, K. og U. M. Skr. 23 Decbr. 1893 (G. R.).

æ. Hvilke Oplysninger der bør tilvejebringes, naar der er Spørgsmaal om Anvendelsen af et Areal som Begravelsesplads, K. og U. M. Cirk. Nr. 112, 24 Juni 1896.

ø. Ang. at dette Cirk. ogsaa kommer til Anvendelse. hvor der kun er Tale om en simpel Udvidelse af en allerede eksisterende Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 13 Avg. 1896 (G. R.).

aa. Diæter og Befordringsgodtgørelse efter Pl. 4 Oktbr. 1825 tilkommer Distriktslægen af Amtsrepartitionsfonden for

Undersøgelse af, hvor vidt et til en Kirkegaards Udvidelse bestemt Jordstykke er egnet til Benyttelse som Begravelsesplads, J. M. Skr. Nr. 243, 17 Novbr. 1897.

Se Læger B II 4 h Nr. 2 (Undersøgelsesrejse af Fysikus i Anledning af en Kirkegaards Udvidelse).

bb. Ang. at Ekspropriation ikke kan anvendes til Udvidelse af en Valgmenigheds Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 4 Decbr. 1895 (G. R.), jfr. K. og U. M. Skr. Nr. 258, 17 Novbr. 1897.

cc. Se Ekspropriation. Kirkehoveri II 4 c.

2. Bestemmelser om Anlæg deraf, deres Beplantning. Grundvandets Afledning, nedlagte Kirkegaardes Benyttelse, Ligs Opgravning m. m. ville ofte findes i de lokale Sundhedsvedtægter, se dette Rubrum. Jfr. nedenfor 13.

Ang. de Fordringer, der i hygiejnisk Henseende bør stilles til Arealer, der skulle anvendes til Kirkegaarde, fortjener Sundhedskoll. Skr. 27 Marts 1885 (i Møller den civile Medicinallovgivn. V B.) at mærkes.

3. Vej til en Købstadkirkegaard kan erhverves ved Ekspropriation, K. og U. M. Skr. 9 Novbr. 1858 (G. R.).

Ang. Tilvejebringelse og Vedligeholdelse af Vej til en Assistskirkegaard paa Landet, K. og U. M. Skr. 19 Decbr. 1870 (G. R.). Jfr. foran 1 u.

4. Ang. Synets Myndighed til at paalægge Kirkeejeren at lade den planere, K. og U. M. Skr. 27 Juli 1889 (G. R.). Jfr. Kirkehoveri.

5. Ang. at en Købstads Kirkegaard og Ligkapeller ere undergivne Provstesynets Tilsyn, K. og U. M. Skr. 14 Decbr. 1895 (G. R.).

6. Ang. Kirkeejeren's Forpligtelse til at frede og vedligeholde en i et Sogn benyttet særlig Begravelsesplads for opdrevne Lig, K. og U. M. Skr. 8 Decbr. 1890 (G. R.).

7. Ang. Foranstaltninger til at bevare Gravmonumenter af almindelig Interesse, K. og U. M. Skr. Nr. 326, 30 Decbr. 1895.

8. Ang. at der ikke kan antages at paahvile en Kirketiende-ejer Forpligtelse til at finde sig i et Gravsteds Bevarelse over 20 Aar, K. og U. M. Skr. 27 Oktbr. 1897 (G. R.). Jfr. nedenfor 22.

9. Ang. Hegnet om samme.

a. At Hegnet om samme holdes i forsvarlig Stand, og at der er tilbørligt Lukke for dens Indgang, skal Synet paase, L. 19 Febr. 1861 § 19.

b. Ang. Foretagelse af Hovedreparationer eller væsentlige Forandringer ved dens Mur, uagtet saadant ikke er paabudt af Synet, § 21 ibd. Jfr. Rskr. 26 Marts 1745.

c. Ang. hvilket Slags Hegn der kan forlanges om den, og hvorledes Spørgsmaal derom afgøres, K. Skr. 16 Oktbr. 1838, K. og U. M. Skr. 1 Oktbr. 1869 (G. R.).

d. Naar Skure bygges eller Møddinger henlægges ved Kirkegaardsdiget, kan Ministeriet ikke give de vedkommende Paalæg om deres Fjernelse, men Kirkeejeren maa træffe Foranstaltning gennem den verdslige Øvrighed, K. og U. M. Skr. 24 Oktbr. 1849 (G. R.).

e. Indhegningen skal besørges af Kirkeejeren ved Hjælp af Sognemændene, K. og U. M. Skr. 20 Decbr. 1873 (G. R.).

f. At Nedbrydelse af en Præstegaardslænge, der har dannet Hegn mod samme, ikke kan paadrage Sognekaldet Pligt til at tilvejebringe andet lovligt Hegn i dens Sted, K. og U. M. Skr. 7 Juni 1878 (G. R.).

g. Ang. Afløsning af en Teglstensmur med Kampestensmur, K. og U. M. Skr. 11 Juli 1878 (G. R.).

h. Ang. Beskaffenheden af Hegnet om dem, K. og U. M. Skr. 7 Juli 1884 (G. R.).

i. Ang. hvem Forpligtelsen til at opføre Hegnet paahviler i et Tilfælde, hvor en Længe af Præstegaarden, som har dannet Hegn mod Kirkegaarden, nedbrydes, K. og U. M. Skr. 4 April 1888, 20 Juli 1892 (begge i G. R.).

k. Ang. Udsættelse af Kirkegaardsdiger til Opmuring af hugne Kampesten, K. og U. M. Skr. 22 Novbr. 1893 (G. R.).

l. Det tilkommer Kirkesynet at afgøre, af hvad Art og Beskaffenhed et nyt Kirkegaardshegn skal være, K. og U. M. Skr. 6 Jan. 1894 (G. R.).

m. Se Kirkehoveri II 4 c, f, g Nr. 1.

10. Ang. Borttagelsen af Træer paa samme, Anvendelsen af disses Salgsbeløb samt ang. deres Beplantning, L. 19 Febr. 1861 § 20. Jfr. K. og U. M. Skr. 17 Jan. 1856 (G. R.).

Ang. at det ved Træernes Salg indkomne Beløb ej kan tilledes anvendt til Kirkens løbende Udgifter, K. og U. M. Skr. 17 Juni 1863 (G. R.).

11. Ang. sammes Vedligeholdelse, Renholdelse og Ryddeligeholdelse.

a. Ang. at Tiendeejeren skal holde den og Gravstederne ryddelig for Nælder og Ukrudt, lade Græsset afslaa, inden det bliver langstraaet, holde Gangene rene og belægge dem med

Grus, samt at der ikke maa græsse Kreaturer paa Kirkegaarden, L. 19 Febr. 1861 § 19, K. og U. M. Skr. 29 Septbr. 1862 (G. R.), 1 Decbr. 1880 (G. R.).

b. Der maa Korn-, Halm- eller Høstakke ikke hensættes, Rskr. 24 Febr. 1736.

c. Ang. hvor vidt en Kalkgrube tør anbringes der, K. og U. M. Skr. 21 Septbr. 1864 (G. R.).

d. Til Gangene paa samme er Kirkeejeren ikke berettiget til at tage Grus fra en af Sognebeboerne lejet Grusgrav, K. og U. M. Skr. 15 Oktbr. 1858 (G. R.).

e. Ang. Bemyndigelse for Sognekommuner til at afholde Udgifter til dens og Gravstedernes Vedligeholdelse og Oppudsning udover, hvad der i saa Henseende paahviler Kirkeejeren, K. Skr. 10 Septbr. 1846 (G. R.), 6 Oktbr. 1846 (G. R.), Ind. M. Skr. 14 Septbr. 1855, K. og U. M. Skr. 12 Maj 1870 (G. R.). Jfr. L. 6 Juli 1867 § 26 (S. 322).

f. Ang. et paatænkt almindeligt Reglement for Landsbykirkegaardens Indretning og Vedligeholdelse, K. Cirk. 19 Septbr. 1818, Skr. 20 Juni 1829.

12. Om Vejene og Gangene paa samme.

a. Om Kirkeejerens Forpligtelse til at holde dem passable og belægge dem med Grus, K. og U. M. Skr. 24 Juni 1876 (G. R.). Jfr. nedenfor e.

b. Ang. hans Forpligtelse til at anlægge de fornødne Gange, K. og U. M. Skr. 28 Oktbr. 1876 (G. R.).

c. Om hvor vidt Kirkeejeren kan forbyde Kørsel paa Vejen fra Kirkegaardsporten til Kirkedøren, K. og U. M. Skr. 3 Oktbr. 1877 (G. R.).

d. Ang. hvilke Fordringer Kirkesynet kan stille med Hensyn til sammes Renholdelse, og at det kan paalægges Præsten at anmelde, naar den foreskrevne Rensning ikke finder Sted, K. og U. M. Skr. 6 Jan. 1883 (G. R.).

e. Ang. Omfanget af Kirkeejerens Forpligtelse til at belægge dem med Grus, K. og U. M. Skr. 30 April 1885 (G. R.).

f. Efter den ny Snekastningslov kan Snekastning paa samme ordentligvis ikke paalægges Kommunen og maa derfor paahvile Kirkeejeren, K. og U. M. Skr. Nr. 360, 3 Novbr. 1892.

13. Ang. sammes Dræning.

a. Ang. hvor vidt den kan forlanges drænet, L. Nr. 84, 7 Juni 1873. Jfr. K. og U. M. Skr. 8 Decbr. 1865.

Ang. Dræning udenom Kirken for at afværge Fugtighed, L. 19 Febr. 1861 § 17.

b. Naar Vandsynsmændene ved Spørgsmaal herom forlange Nivelleringsforretning, maa de forholde sig efter L. 17 Jan. 1859 § 21 (ophævet ved L. Nr. 63, 28 Maj 1880 § 87), K. og U. M. Skr. 2 Novbr. 1874 (G. R.).

c. Ang. at det ikke kan paalægges Kirkeejeren at lade Kirkegaarden dræne, fordi Grundvandet fra samme ved at infiltrere nærliggende Brønde medfører Fare for de omboendes Sundhed, K. og U. M. Skr. 4 Oktbr. 1875 (G. R.).

d. Jfr. foran 2.

14. Ang. Foretagelsen af væsentlige Forandringer ved samme og ang. dens Omlæggelse, L. 19 Febr. 1861 §§ 21, 33, jfr. K. Skr. 6 Oktbr. 1846 (G. R.), K. og U. M. Skr. 29 Oktbr. 1855.

15. Sekterere, som ikke have egne Kirkegaarde, kunne ikke lade deres Lig nedgrave, hvor de ville, men de skulle begraves paa Sognets Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 25 Febr. 1852.

Ang. at Begravelse ikke maa ske udenfor samme, og at det derfor maa anses uberettiget, at en Mand har begravet sit spæde Barn paa sin Mark, samt hvad nærmere i den Anledning skulde foretages, K. og U. M. Skr. 13 Marts 1878 (G. R.), J. M. Skr. Nr. 58, 29 s. M.

16. Paa Sognets Kirkegaard har enhver Sognebeboer Ret til at begraves, selv om han ikke hører til Folkekirken, L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 7.

a. Om Begravelse af de til anerkendte Trossamfund hørende Personer paa de almindelige Kirkegaarde, se Begravelse 13 c, d, e, h.

b. Anvist den katolske Menighed i Aarhus en særskilt Begravelsesplads paa den almindelige Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 9 Avg. 1881 (G. R.).

c. Om Begravelse af Personer uden for Folkekirken paa de almindelige Kirkegaarde, se Begravelse 13.

d. Anvist de katolske Menigheder henholdsvis i Horsens og i Randers særskilt Begravelsesplads paa den almindelige Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 6 Juni 1885, 9 Marts 1886 (begge i G. R.).

e. Island. Ang. de anerkendte Trossamfunds Adgang til at benytte Folkekirkens Kirkegaarde, L. 19 Febr. 1886 (Nr. 4 i Till. t. Lovt.) § 15.

f. En Jøde har Ret til at begraves paa Sognets Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 12 Febr. 1889 (G. R.).

g. Ang. hvorledes Begravelsen maa foregaa, se Begravelse 2 og 3.

h. Nægtet Foretagelse af Jordspaaakastelse ved en romersk-katolsk Gejstlig paa en af Folkekirkens Landsbykirkegaarde samt ligeledes nægtet Indretningen af en egen Begravelsesplads paa denne for romersk-katolske Trosbekendere, derimod tilladt Tilvebringelsen af en selvstændig Kirkegaard for disse, K. og U. M. Skr. 12 Maj 1893 (G. R.).

i. Misbilliget, at det ved Begravelsen af et Barn af katolske Forældre var af Sognepræsten blevet tilladt en romersk-katolsk Gejstlig at forrette Jordspaaakastelse paa en Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 16 Juni 1893 (G. R.).

k. Ang. en Jødes Begravelse paa en af Folkekirkens Kirkegaarde, K. og U. M. Skr. 4 April 1895 (G. R.).

l. Ang. de fra Folkekirken afvigende Trossamfunds Adgang til at benytte Kapeller paa Folkekirkens Kirkegaarde eller ved offentlige Hospitaler eller lignende Stiftelser, K. og U. M. Skr. 19 Decbr. 1895 (G. R.).

m. Anordn. ang. Begravelser paa Folkekirkens Kirkegaarde af Personer, som ikke høre til Folkekirken, Anordn. Nr. 7, 22 Jan. 1897.

17. Ang. paa hvilken Kirkegaard Begravelsen skal ske.

a. Det anses grundet i Parokialforholdene og de givne Lovforskrifter, at Lig ordentligvis skulle begraves paa Kirkegaarden for den Menighed, hvorfra den afdøde var Medlem, K. Skr. 19 Maj 1835, jfr. K. Prom. 25 Avg. 1792 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Begravelse).

b. Ang. paa hvilken Kirkegaard Begravelsen skal ske, naar den afdøde havde Hjem flere Steder, K. Skr. 19 Febr. 1839 ad 2.

c. Lig af de i Sognet afdøde eller fundne forulykkede, som have anden Hjemstavn, skulle begraves paa Sognets Kirkegaard, med mindre de vedkommende ville sørge for Begravelsen andet Steds, L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 7.

d. Ang. at enhver af vore Trosbekendere, der har været gift med en fremmed Religionsbekender, skal begraves paa Sognets Kirkegaard, hvor de bo, Rskr. 6 Septbr. 1690, 15 Maj 1747 § 14.

e. Se Begravelse 24 (ang. Sognebaandsløserne).

18. Ang. Begravelse andet Steds end paa Dødsstedets Kirkegaard.

a. Ang. at Lig uden Bevilling og uden Betaling til Kirker, Præster, Kirkebetjente, Bedemænd eller Lighærerlav paa Dødsstedet kunne begraves andet Steds, men at Dødsfaldet og Be-

gravelsesstedet skulle anmeldes til Indførelse i Kirkebogen paa Dødsstedet, Rskr. 22 Juni 1787 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Begravelse), K. Skr. 22 Jan. 1822, 31 Marts 1835, 5 Decbr. 1837, Cirk. 9 Juni 1838, K. og U. M. Skr. 2 Juni 1851 (G. R.), 17 Febr. 1858 (G. R.). Jfr. dog K. Skr. 19 Febr. 1839.

b. Ang. at Dødsattesten afleveres til Sognepræsten paa Dødsstedet (i Kbhvn. Begravelseskantoret), der paa en særlig dertil indrettet Blanket udfærdiger et Duplikat af samme til Legitimation for Præsten paa Begravelsesstedet, Bkg. Nr. 125, 15 Decbr. 1875 § 4, Instr. Nr. 250 af s. D. § 3 med Note, jfr. § 5 c. Med Hensyn til Færøerne, se Bkg. Nr. 104, 24 Septbr. 1878 § 3, Instr. Nr. 170, 31 Oktbr. s. A. § 4.

c. Ang. Dødsfaldets Indførelse i Dødsstedets Ministerialbog og Vedtegning i Ministerialbogen for det Sted, hvor Begravelsen foregaar, Instr. Nr. 250, 15 Decbr. 1875 § 10, Nr. 170, 31 Oktbr. 1878 (f. Færø.) § 6 (ved hvilke Bestemmelser K. Cirk. 9 Juni 1838 hæves). Jfr. nedenfor e.

d. At Kirkeinspektionen i en Købstad kan nægte Beboerne af et til samme Pastorat hørende Landsogn (med egen Kirkegaard) at lade deres Lig begrave paa Købstadens Kirkegaard, naar de ikke have Familjegravsteder der, K. og U. M. Skr. 26 April 1887 ad 1 (G. R.).

e. Forandret Affattelse af Bkg. Nr. 125, 15 Decbr. 1875 § 4 om Udfærdigelse i saa Tilfælde af et Duplikat af Dødsattesten til Legitimation for Præsten paa Begravelsesstedet, Bkg. Nr. 247, 10 Decbr. 1892, jfr. Bkg. Nr. 142, 13 Novbr. 1889. Jfr. foran c.

f. Iagttagelse af Bestemmelserne om, at et saadant Duplikat skal udfærdiges, blev indskærpet ved K. og U. M. Cirk. Nr. 262, 20 Oktbr. 1892.

g. Ang. hvorledes Underretning om Begravelsen skal gives til Dødsstedets Sogn, K. og U. M. Cirk. Nr. 139, 4 Juli 1893.

h. Indskærpet iagttagelsen af Cirk. Nr. 139, 1893, K. og U. M. Cirk. Nr. 10, 10 Jan. 1896.

i. Se Begravelse 36. Dødsattester A 1 k.

19. Ang. Ligs Optagelse og Flytning.

a. Ang. Betingelserne for og Fremgangsmaaden ved Ligs Optagelse af en Kirkegaard og Flytning til en anden, K. Skr. 29 Juni 1819, J. M. Skr. 2 April 1853, K. og U. M. Skr. 7 Juli 1864 (G. R.), 8 Decbr. 1865 ad 1, 24 Jan. 1871 (G. R.). Se Lig 6.

b. Paa Grund af Kirkegaardsjords Benyttelse som Grund til en Tilbygning til Kirken, ang. hvorledes derved skal forholdes

og om Kirkeeejerens Myndighed og Forpligtelse i saa Henseende, K. og U. M. Skr. 8 April 1874 (G. R.).

c. Eks. paa Tilladelse til Ligs Flytning til en anden Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 31 Juli 1876, 7 Avg. 1879, 30 Jan. 1882 (alle i G. R.).

d. Ang. Flytning af Liget af en for 3 Maaneder siden af Skarlagensfeber afdød Person, Sundhedskoll. Skr. 20 April 1877 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B.).

e. Ang. Tilladelse til, at Liget af et Barn maatte opgraves paa en Landsbykirkegaard, fordi Moderen frygtede, at det var blevet begravet levende, K. og U. M. Skr. 21 April 1888 (G. R.).

f. I København skulle Ansøgninger om Tilladelse til saadan Flytning indgives til Bestyrelsen for Begravelsesvæsenet, der under visse Betingelser tillægges Myndighed til at afgøre samme, Bkg. Nr. 42, 29 Marts 1892. Jfr. nedenfor g.

g. Af Personer, der ere døde af smitsom Sygdom, derom handler Regul. Nr. 109, 23 Juni 1892 § 8.

h. Ang. Tilladelse til, at Liget af en i Karlsbad af tyfoid Feber afdød Person, naar et Aar er forløbet efter Dødsdagen, opgraves og føres til København for at begraves paa den derværende mosaiske Kirkegaard, Sundhedskoll. Skr. 21 April 1894 (Den civile Medicinallov. VI B.).

i. Nægtet Tilladelse til Flytning af Liget af en af Phtisis pulmonum afdød, paa Odense Assistenskirkegaard begravet Person, K. og U. M. Skr. 1 Juli 1897 (G. R.).

20. Af Kirkeeejerens Forpligtelse til at anskaffe udvidet Begravelsesplads, naar Kirkegaarden ikke afgiver de fornødne sømmelige Begravelsessteder, følger, at ny Benyttelse af 20 Aar gamle Gravsteder ikke ubetinget kan finde Sted, K. og U. M. Skr. 13 Jan. 1879 (G. R. — ang. et Tilfælde, hvor Ligene paa Grund af de stedlige Forhold ikke vare opløste). Jfr. nedenfor 22 a, 3dje Stykke.

21. Ang. Kirkeeejerens Dispositionsret over samme med Hensyn til Anvisning af Begravelsespladser, Afskaffelse af Familjegravsteder og Indførelse af Rækkebegravelse, Udlæggelse mod Betaling af særskilte Gravsteder paa anden Plads, af større Areal eller paa længere Aaremaal end sædvanlig m. v., K. og U. M. Skr. 26 Avg. 1858 (G. R.), 4 Maj 1859 (G. R.), 1 Marts 1861 ad 2 og 3, 28 Jan. 1862 ad 2, 3, 5 (G. R.), 5 Juli 1869 (G. R.), 28 Jan. 1871 (G. R.), 12 Juli 1871 (G. R.), 15 April 1873 (G. R.).

22. Om Ordens Overholdelse m. v. paa Landsbykirkegaarde mærkes:

a. Om Kirkeejers Myndighed til at lægge en nærmere Plan for Kirkegaardens Benyttelse, K. og U. M. Skr. 22 Marts og 30 Juni 1876 (begge i G. R.), jfr. Skr. 11 Juni 1880 (G. R.).

Naar Kirkeejere paa Landet ville fordre, at intet Lig maa begraves uden efter Anvisning af Gravpladsen, skal herom ske Bekendtgørelse ved Kirkestævne, og Ejeren maa have en Repræsentant i Sognet, til hvem Beboerne kunne henvende sig om Gravsteder, samt om hvor vidt egenmægtig Begravelse uden saadan Anvisning kan straffes, K. og U. M. Skr. 20 Jan. 1880 (G. R.).

Om Overholdelse af Orden med Gravpladserne, navnlig at Gravene skulle lades urørte i 20 Aar (jfr. foran 21 og nedenfor 25 b, 1ste Stykke), og at ingen Grav maa aabnes uden efter Anvisning af Kirkeværgen, samt at Præsterne skulle føre Tilsyn hermed, K. og U. M. Skr. 17 Febr. 1880 (G. R.). — At Kirkeejeren skal bekoste den Protokol, hvori Kirkeværgen skal indføre Fortegnelsen over de jordede Personer, K. og U. M. Skr. 11 Marts s. A. (G. R.).

At specielle Regulativer for dem ikke anses fornødne; Approbation paa et saadant derfor nægtet, K. og U. M. Skr. 15 Avg. 1882 (G. R.). Jfr. ovenfor 7 og 8.

b. Om hvorledes der skal forholdes i et Tilfælde, hvor der i sin Tid til Ejendommene er udlagt særlige Gravpladser, som vise sig at være unødvendig store, K. og U. M. Skr. 8 Juni 1880 (G. R.).

c. At der, naar det ønskes, bør forbeholdes den efterlevende Ægtefælle Begravelsesplads i Række ved Siden af den afdødes, og at Gravsteder ikke bør kunne erhverves for længere Tid end 100 Aar (jfr. Gravsted 7), K. og U. M. Skr. 15 Avg. 1882 (G. R.), jfr. Skr. 8 Juni 1880 (G. R.).

Begravelsesplads for en efterlevende Ægtefælle ved Siden af den afdøde kan ubetinget fordres udlagt for 20 Aar uden Betaling, K. og U. M. Skr. 25 Septbr. 1891 (G. R.).

Ogsaa ved Begravelse af fattige, døde uden for Sognet, bør Begravelsesplads for den sidst afdøde Ægtefælle saa vidt mulig udvises ved Siden af den tidligere afdødes, K. og U. M. Skr. 26 Febr. 1892 (G. R.).

d. Ang. Kirkeværgernes Tilsyn med den behørig Fremgangsmaade ved Graves Gravning og Aabning samt Anvisning

paa Foranstaltninger til Overholdelse af fornøden Orden ved Kirkegaardens Benyttelse, K. og U. M. Skr. 26 Avg. 1884 (G. R.).

e. Ang. at Anskaffelsen af Nummerpæle til Gravstederne paahviler Kirkeejeren, K. og U. M. Skr. 9 Septbr. 1891, 27 Febr. 1892 (begge i G. R.). Jfr. nedenfor g.

f. Ang. at Sognebeboerne ikke, selv ikke efter en af Synet approberet Plan, mod Kirkeejers Vilje kan foretage andre Arbejder paa Kirkegaarden (Anlæg af Gange, Beplantning langs Digerne) end Indhegning af Gravstederne, K. og U. M. Skr. 25 Novbr. 1891 (G. R.).

g. Ang. at Synet kan paalægge Kirkeejeren at holde en Protokol af nærmere bestemt Beskaffenhed over samtlige Gravsteder og efter Omstændighederne at nummerere disse, K. og U. M. Skr. 27 Febr. 1892 (G. R.).

h. Ang. at Provstesynet kan bestemme, til hvilke Tider en Kirkegaard skal holdes aaben eller lukket, men at i et Tilfælde, hvor Kirkegaarden kan benyttes til Gennemgang, dersom begge Kirkegaardslaager holdes aabnede, i ethvert Fald kun Hovedindgangen bør holdes aaben, K. og U. M. Skr. 6 Septbr. 1895 (G. R.).

i. Se Grave. Gravsted. Mindesmærker.

23. Ang. Ordens Overholdelse m. v. paa Købstadkirkegaarde:

Ang. hvorledes der kan raades Bod paa den Uorden, at Gravsteder i Tidens Løb ere komne til at omfatte et større Areal end det oprindelig indkøbte, K. og U. M. Skr. 1 Septbr. 1885 (G. R.).

24. At det er Provstesynet, ikke Præsterne, der skal paase, at Ministeriets Bestemmelser om en Kirkegaards Benyttelse efterkommes, K. og U. M. Skr. 16 Juni 1879 (G. R.).

Ang. at en Købstads Kirkegaard og Ligkapeller ere undergivne Provstesynets Tilsyn, K. og U. M. Skr. 14 Decbr. 1895 (G. R.).

25. Ang. Betalingen for Jord til Grave der m. m.

a. For Købstadkirkegaards Grave gives efter Kirkernes Nødthft og Arvingernes Formue, men de fattige nyde Gravene uden Betaling, D. L. 2—22—37, Fr. 24 Septbr. 1708 I § 21. Se de specielle Bestemmelser under Pastorater.

Ang. at der skal sættes Takst for Begravelsessteder i Købstæderne, og hvilke Regler det i Almindelighed anses rettest at følge ved Betalingens Fastsættelse, Fr. 7 Novbr. 1682 § 21, K. og U. M. Skr. 18 April 1866 (G. R.).

Ang. at fri Jord i en Købstad skal gives i alle Tilfælde, hvor Begravelsen sker for Fattigvæsenets Regning, K. og U. M. Skr. 15 Juli 1871 (G. R.).

Ang. at fri Jord ikke kan fordres til Lig fra fremmede Kommuner, der begraves for Fattigvæsenets Regning, K. og U. M. Skr. 17 Juni 1858 (G. R.).

Ang. Omsætning i Kronemønt af de i Kirkegaardsreglementerne fastsatte Takster, K. og U. M. Skr. 4 Febr. 1874 (G. R.).

b. For Begravelse i Kirkegaardene paa Landet maa ingen Betaling tages, med mindre nogen godvillig vil give noget til Kirken, D. L. 2—22—38, Rskr. 28 Marts 1750, K. Skr. 19 Maj 1829, 31 Marts 1835, K. og U. M. Skr. 15 April 1873 ad 4 og 5 (G. R.). Jfr. derimod Fr. 7 Novbr. 1682 § 21, Takst 10 April 1683 §§ 2, 9 (G. R.), 3 Maj s. A. §§ 2, 5 (i Reskriptsaml. 1ste Del Tillæget S. 33) og Rtk. Prom. 24 Avg. 1728, Takst 7 Juni 1693 §§ 1, 2, Rskr. 26 Febr. 1745.

Ogsaa de fra Folkekirken afvigende Trosbekendelser, der hverken yde Tiende eller Afgift efter D. L. 2—23—13 til Kirken have paa Landet Ret til fri Begravelse, K. og U. M. Skr. 20 April 1859.

Udensogns boende have ikke Ret til fri Begravelse paa Sognets Kirkegaard, selv om de have løst Sognebaand til Sognets Præst, K. og U. M. Skr. 28 Jan. 1862 ad 4 (G. R.), 11 Marts 1862.

Ang. Betaling for Gravsteder uden for Ordenen paa Landsbykirkegaarde, se ovenfor 21 og nedenfor 40.

Ang. Approbation paa Takster for Jord paa en Landsbykirkegaard, og at der ikke kan fordres Betaling for Benyttelsen af de til Gaardene udlagte faste Begravelsessteder, K. og U. M. Skr. 4 Maj 1859 (G. R.).

Ogsaa de, der dø paa en i Sognet oprettet Arbejdsanstalt, Sindssygeanstalt eller Sygehus, tilkomme fri Begravelsesplads, K. Skr. 31 Marts 1848 (G. R.).

Ang. at enhver Sogneboer paa Landet har Ret til frit Gravsted paa Sognets Kirkegaard, der skal forblive urørt i 20 Aar, samt om Adgangen til at indtage Familjegravsteder og andre Gravsteder, der skulle fredes udover dette Tidsrum, og Betalingen for saadanne Gravsteder, K. og U. M. Skr. 22 og 24 Marts, 30 Juni 1876, 11 Juni 1880 (alle i G. R.).

Den fornævnte Ret til frit Gravsted tilkommer ogsaa Sognebeboere, der ikke ere tiendepligtige, K. og U. M. Skr. 14 Novbr. 1876, 3 Jan. 1877 ad 3, samt (om Præstens Husstand og Præste-

gaardens Forpagter) 15 Avg. 1882 ad 2 (alle i G. R.). — Det samme antaget om Beboere i Sognet, der svare deres Kirke-tiende til et andet Sogns Kirke, men at Spørgsmaalet hører under Domstolenes Afgørelse, K. og U. M. Skr. 12 Marts 1880 (G. R.).

Ligeledes Beboerne af et med en Købstad forbundet Landsogn paa den fælles Kirkegaard i Købstaden, K. og U. M. Skr. 2 Novbr. 1877 (G. R.).

Et Andragende fra en Kirkeejer om Betaling for alle Gravsteder kan som værende mod Loven ikke bevilges, K. og U. M. Skr. 8 Juni 1880 (G. R.).

Ang. at Kirkeejere paa Landet kunne fordrø en billig Betaling af Sognebeboerne for Gravsteder, der ønskes bevarede udover 20 Aar eller paa en særlig valgt Plads, men derimod ikke for Benyttelsen af de til Gaardene udlagte faste Begravelsespladser, K. og U. M. Skr. 11 Juni 1880 (G. R.).

At Betalingen for udensognsboende skal fastsættes af Stiftsøvrigheden, K. og U. M. Skr. 3 Marts 1880 (G. R.).

Om Kirkeejers Adgang paa Landet til en af Stiftsøvrigheden fastsat Betaling for Gravsteder, der skulle bevares udover 20 Aar, og for Familiebegravelser udenfor den sædvanlige Orden, K. og U. M. Skr. 20 Febr. 1883 (G. R. — ang. et Tilfælde, hvor Kirkeejeren havde taget sig selv til Rette).

Bestemmelser om Vilkaarene for Erhvervelse paa indtil 100 Aar af Gravsteder paa Domænekirkernes Kirkegaarde, K. og U. M. Skr. 5 Juli 1884 (G. R.).

Ang. Takstregulativ for Landsbykirkegaarde for Udvisning af Familiebegravelser og Gravsteder, der ønskes bevarede udover 20 Aar, K. og U. M. Skr. Nr. 361, 14 Maj 1891, jfr. Skr. 25 Septbr. s. A. (G. R.).

Taksterne ere kun gyldige, naar de ere approberede af Stiftsøvrigheden, K. og U. M. Skr. 31 Jan. og 25 Septbr. 1891 (begge i G. R.), Cirk. Nr. 34, 28 Jan. 1892.

De erlagte Kendelser skulle inddrages under Stiftsmidlerne som en Kirken tilhørende Kapital, hvoraf Tiendeejeren nyder Renterne, se samtlige fornævnte Skrivelser og Cirkulærer.

c. Ang. fri Jord til Børn fra Fødsels- og Plejestiftelsen, Adg. 7 Decbr. 1770 § 9, Bkg. 23 Juni 1804 G.

d. Ang. Frijord til dem, der have Ret til fri Begravelse i Kirken, K. Prom. 20 Avg. 1805.

Ang. at Kirkeværgerne kun for deres Person, og for saa vidt de ved deres Død ere i Bestillingen, have Ret til fri Be-

gravelse, og at Gravstedet efter 20 Aar hjemfalder til Kirken, K. og U. M. Skr. 2 Jan. 1857.

Om hvilke Personer, der havde Ret til fri Begravelse i Kirken, se Kirker 17, 2det Stykke.

Ang. Præsternes Ret til fri Jord, K. og U. M. Skr. 24 Marts 1876 (G. R.).

Præsternes Ret til frit Gravsted giver ikke Ret til dettes Fornylse uden Betaling, K. og U. M. Skr. 7 Maj 1888 (G. R. — ang. en Landsbykirkegaard).

e. Ret til frit Gravsted paa en Købstads Kirkegaard tilkommer Beboerne af et med Købstaden forbundet Landdistrikt (der har Kirkegaard fælles med Købstaden), K. og U. M. Skr. 2 April 1892 (G. R.).

f. Jord paa en Landsbykirkegaard skal afgives uden Betaling til Begravelse af de i Sognet hjemmehørende fattige, der ere afgaaede ved Døden i et fremmed Sogn, K. og U. M. Skr. 26 Febr. 1892 (G. R.).

g. Ang. at Personer, der have nydt Alderdomsunderstøttelse, kunne begraves i Frijord, K. og U. M. Skr. 11 Jan. 1873 (G. R.).

h. Om Betalingen for Tilladelsen til at anbringe Monumenter m. m. paa Grave, se Mindesmærker.

26. Om Indretning af en særskilt Kirkegaard for Frederik den 7des Stiftelse, K. og U. M. Skr. 17 Jan. 1884 (G. R.).

Ang. en særlig Kirkegaard for Arbejdshjemmet for aandssvage paa Ebberødgaard, K. og U. M. Skr. 6 Oktbr. 1891 (G. R.).

27. Ang. Sognebaandsløseres Ret til at benytte samme, samt ang. Ansvar for, at alt gaar sømmeligt til der, og ang. Tilsyn med, at den behandles med Forsigtighed og Omhu, naar den og Kirken er overladt andre end Sognets Præst, L. Nr. 57, 25 Marts 1872 §§ 5, 11, 12, og om Valgmenighedsmedlemmer, L. 15 Maj 1868 § 4, Nr. 83, 7 Juni 1873 § 1.

Ang. Sognebaandsløseres Ret paa Island til at benytte Sognets Kirkegaard, L. 12 Maj 1882 (Nr. 12 i Till. t. Lovt.) § 10.

28. Ang. særlige Kirkegaarde for Valgmenigheder, se Valgmenigheder 9.

29. Særskilte, for afvigende Trossamfund. Jfr. foran 16.

Paa Island, de anerkendte Trossamfunds, derom handler L. 19 Febr. 1886 (Nr. 4 i Till. t. Lovt.) § 15.

Se Frimenigheder 5. Kirkebøger 9 f.

30. Private Begravelsespladser, se Gravsted 12.

31. Nedlagt, hvor længe den bør fredes, K. og U. M. Skr. 8 Decbr. 1865 ad 2.

Ang. Tilladelse til Sløjfning af en saadan inden den almindelige foreskrevne Frist, K. og U. M. Skr. 31 Marts 1874 (G. R.).

32. Ang. hvor vidt den er skattepligtig til Kommunen, K. og U. M. Skr. 25 Septbr. 1863.

Sættes ikke i Grundtakst i Sundbyernes Sognekommune, L. Nr. 102, 14 April 1893 § 3.

33. I Købstæderne, den dertil for Tiden udlagte Grund skal ikke skyldsættes, L. 11 Febr. 1863 § 4, Instr. 17 April 1863 § 12 c.

34. Enhver integrerende Del deraf, ogsaa hvad der benyttes til Lighus og Oplagsplads for Affald, er hartkornsfri, og Afgang i Hartkornet ved det paagældende Areals Indlømmelse i Kirkegaarden derfor bevilget, K. og U. M. Skr. 14 Decbr 1886 (G. R.), jfr. Hartkorn D 7 b.

35. Ang. egne Kirkegaarde for Baptister, J. M. Skr. 22 Jan. 1857, K. og U. M. Skr. 14 Febr. s. A. (G. R.).

36. Ang. Kirkens Ret til Fortov ved Kirkegaardsmuren, samt hvor vidt Naboerne, naar dette mangler, ere pligtige at tilstede Adgang paa deres Grund til at foretage Reparationer eller at tage halvt Hegn mod Kirkegaarden, D. L. 2—22—74, K. Skr. 5 Juli 1817, 15 Maj 1827, 15 Maj 1832, 29 Jan. 1846 (G. R.), K. og U. M. Skr. 24 April 1858 (G. R.), 28 Jan. 1865 (G. R.), jfr. Fr. f. Norge 13 Avg. 1734 § 7.

Ang. hvor vidt Fortovet kan benyttes til Dyrkning, K. Skr. 3 Oktbr. 1835 ad 1.

Ang. Tilladelse til Opførelsen af et Hus paa Kirkens Fortov til Afbenyttelse navnlig for Kirkegangskoner og Børn, der skulle døbes, K. og U. M. Skr. 7 Juli 1875 (G. R.).

37. Ang. at en Gangsti over samme for almindelig Færdsel kan forlanges aflagt og Kirkegaardslaagerne tilbørlig aflaaede, K. og U. M. Skr. 2 Novbr. 1872 (G. R.).

Ang. at en over samme førende, paa Gangstiregulativet optagen Sti kan forlanges afløst, og at Kirkeeejeren er berettiget til at lade Hovedindgangen aflaae om Natten, K. og U. M. Skr. 18 Oktbr. 1888 (G. R.).

38. Paalagt Præsterne at meddele Dr. med. Levison Oplysning om Kirkegaardsforholdene paa Landet (til Brug ved en hygiejnisk Fremstilling), K. og U. M. Cirk. Nr. 116, 15 Avg. 1883.

39. I København.

a. Ang. Anlæggelse af Assistenskirkegaarden paa Nørrebro og Nedlæggelse af de indenbys Assistenskirkegaarde, Rskr. 20 Maj 1757, 2 Marts 1759, Pl. 29 Oktbr. 1760.

b. Ang. Ophør af Begravelse paa Kirkegaardene i Køben-

havn og paa Christianshavn, K. Prom. 26 Marts 1796, Pl. 7 Juli 1800, Resl. 30 April 1817, K. Cirk. 24 Juni 1817, Pl. 24 April 1851, 1 Avg. 1853.

c. Reglement for Nørrebro Assistenskirkegaarde af 15 Febr. 1805.

d. Ang. Anlægget af den ny Kirkegaard uden for Nørreport, Antagelse af en Gartner samt Opførelse af en Graverbolig med en Ligstue, K. Prom. 12 Oktbr. 1805.

e. Ang. et Stykke Jord til en fattiges Kirkegaard ved Siden af det til Nørre-Assistenskirkegaards Udvidelse indtagne Stykke af Nørrefælle, Resl. 22 Oktbr. 1805.

Ang. at et Stykke af Fattigkirkegaarden maa lægges til Trinitatis Kirkegaard, Resl. 19 Septbr. 1821.

f. Ang. Bestyrelsen af Nørrebro Assistenskirkegaard, K. Prom. 21 Septbr. 1811.

g. Ang. en Ligkælder paa denne Kirkegaard samt om Brugen af Ligkælder og den i Graverboligen indrettede Ligstue, Rskr. 4 Decbr. 1812, K. Skr. 21 Jan. 1815.

h. Ang. et nyt Begravelseskapel paa Nørrebro Assistenskirkegaard, K. og U. M. Skr. 7 Maj 1867 (G. R.), Reglm. 7 Juli 1868.

i. Trinitatis Kirkegaard bliver indtil videre fælles for de to Menigheder, hvori Sognet er delt, Pl. 26 Juli 1858 § 2.

k. Ang. Skibskirkegaardens Udvidelse, Resl. 11 Avg. 1815, K. Skr. 5 Septbr. 1818.

l. Intet Areal inden for Demarkationslinjen maa herefter henlægges til Kirkegaarde. Paa Holmens og Garnisonens Kirkegaarde ved Østerbro maa ingen Afhændelse af Begravelsespladser til Eje eller Benyttelse udover Aaret 1947 finde Sted. Paa Fattigkirkegaarden ved Østerbro maa herefter ingen Begravelse ske. L. 6 Juli 1867 (S. 317) § 3.

m. Ang. Reglerne for Benyttelsen af Københavns vestre Kirkegaard, Pl. 27 Oktbr. 1870, hvis § 6 om Tiden for Ligs Modtagelse i Kapellet er forandret ved Pl. 15 Oktbr. 1872 (U. L.).

Ang. Erhvervelse af et Areal til denne Kirkegaard m. v., K. og U. M. Skr. 5 Maj 1869 (G. R.).

n. Ang. at enhver skal begraves paa det Sogns Kirkegaard, i hvilket han har boet, eller til hvis Menighed han har hørt, undtagen naar den paagældende har Familiebegravelse paa et andet Sogns Kirkegaard, samt at Indtægterne ved Lig ogsaa i sidst nævnte Tilfælde tilkomme Kirken, Præsten og Kirkebetjentene i det Sogn, hvor Begravelsen sker, Rskr. 26 Septbr. 1760,

Pl. 29 Oktbr. 1760 § 8, Rskr. 1 Avg. 1766, K. Prom. 20 Juni 1801, 11 Juni 1808, Skr. 19 Febr. 1839, K. og U. M. Skr. 27 Juli 1868 (G. R.).

Ang. Frelseres Kirkes og dens Betjentes Ret til Betaling, naar Lig af Frelseres Menighed begraves andet Steds end paa sammes Kirkegaard, Adg. 27 Oktbr. 1696, Rskr. 16 Jan. 1761, 17 Decbr. 1762, K. Skr. 29 Jan. 1839, Resl. 9 Decbr. 1841, K. Skr. 27 Febr. 1845.

Ang. hvor Lig fra den forhenværende Nikolaj Menighed skulle begraves, og hvem Indtægterne ved Begravelsen tilkommer, Rskr. 4 og Pl. 7 Juli 1800, K. Prom. 20 Juni 1801, 30 Marts 1805, Resl. 24 Febr. 1816, K. Skr. 5 Jan. 1824, Pl. 27 Decbr. 1830 § 3. Jfr. Rskr. 8 Decbr. 1797.

Ang. hvor henrettede Forbrydere skulle begraves, K. Skr. 23 Maj 1815.

Ang. hvor Lemmer af Almindeligt Hospital skulle begraves, K. Skr. 19 Febr. 1830 ad 3.

Ang. hvor vidt Børn skulle begraves paa den Menigheds Kirkegaard, hvortil Forældrene høre, K. og U. M. Skr. 27 Juli 1868 (G. R.).

Sognebaands Løsning har ingen Indflydelse paa Spørgsmaalet om, paa hvilken Kirkegaard vedkommende skal begraves, ibd.

o. Ang. Betalingen for Grave og Gravsteder paa samme samt ang. Frijord til Militære af Underklasserne og fattige, Pl. 22 Decbr. 1860, 27 Oktbr. 1870, 27 Decbr. 1871 (U. L.). Jfr. de ældre Bestemmelser i Fr. 7 Novbr. 1682 § 23, Pl. 29 Oktbr. 1760 § 4, 6, 8, Reglm. 10 Decbr. 1763, 24 Avg. 1798, Rskr. 19 Oktbr. 1804, Reglm. 15 Febr. 1805, Adm. Koll. Prom. 8 April 1805, K. Prom. 28 Maj 1808, Resl. 16 Marts 1825, Rskr. 10 Juli 1828 § 3, Pl. 21 Juli 1828, K. Skr. 25 Oktbr. og 6 Decbr. 1828, 3 Febr. 1829, 5 Jan. 1830, Pl. 27 Decbr. 1830.

Ifølge fornævnte Rskr. 19 Oktbr. 1804 § 1 have alle i Hæren tjenende Personer af Underklasserne fri Jord, naar de begraves paa Garnisonskirkegaarden, hvilket ogsaa er anvendeligt paa Københavns Væbning, Krigs M. Skr. 8 Oktbr. 1873 (M. R.).

Naar Jordspaaastelsen er sket paa Kirkegaarden, eller anden end den ringeste Ligvogn er benyttet, erlægges Betaling for Jord paa Kirkegaarden uagtet indkommen Attest om Fattigdom, K. Prom. 23 Febr. 1811.

Naar nogen, som har Understøttelse ved Fattigvæsenet,

dør, og han ikke har indsat i Ligkasse, skal ham gives fri Jord, Plan 1 Juli 1799 § 198.

p. Ang. Ordens Overholdelse paa Kirkegaardene, Reglm. og Instr. 15 Febr. 1805, Politivedt. 18 Jan. 1869 § 53, Pl. 27 Oktbr. 1870.

Fr. 22 Oktbr. 1701 Post 2 Kap. 2 § 4, Pl. 25 Juni 1814, 1 Juli 1816 ere ophævede, Adg. 22 Jan. 1869 § 2.

q. Ang. de katolskes Kirkegaard, Bev. 26 Septbr. 1671.

r. Ang. den mosaiske Kirkegaard, Reglm. 29 Marts 1814 § 19.

Ang. et paatænkt Middel til Forebyggelse af uformuende fremmede Jøders Begravelse paa samme, K. Skr. 5 April 1836.

s. Om Kirkegaardenes Bestyrelse og Ordningen af Kirkegaardsforholdene i det hele, Takstbestemmelser m. v. samt om en ny Kirkegaard »Vestre Kirkegaard«, se under Begravelse 32.

t. Holmens Kirkegaard. Ang. Betalingen for Ejendomsgravsteder og Brug af Kapellet, K. og U. M. Skr. 9 Marts 1881 (G. R.).

Ang. Forandring i de anførte Betalingsbestemmelser for Brugen af Kapellet, K. og U. M. Skr. 27 Maj 1889 med Note (G. R.).

Ang. Fredning af Monumenter paa Gravsteder paa Holmens Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 31 Decbr. 1895 (G. R.).

u. Garnisons og Holmens Kirkegaarde.

Ang. indtil hvilket Tidspunkt Gravsteder paa Garnisons og Holmens Kirkegaarde kunne afhændes af Hensyn til Bestemmelsen i § 3 i L. 6 Juli 1867 om Afløsning af de ved Demarkationslinjen paalagte Indskrænkninger, K. og U. M. Skr. Nr. 243, 14 Septbr. 1895.

Ang. Fredning af Monumenter paa Gravsteder paa Garnisons Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 30 Decbr. 1895 (G. R.).

Tilladelse til en Jødes Jordfæstelse paa Garnisons Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 31 Decbr. 1895 (G. R.).

v. Ang. at der ikke kan raades over de gamle Kirkegaarde eller indhegnede Pladser omkring Kirkerne uden Ministeriets Tilladelse, K. og U. M. Skr. 4 Juli 1883 (G. R.).

x. Vor Frelzers Amagerkirkegaard. Ang. dens vedblivende Benyttelse, og om en eventuel ny Kirkegaard paa Amager, K. og U. M. Skr. 26 Juli 1892 (G. R.).

y. Forandring i de den 24 Marts 1886 approberede Bestemmelser vedrørende Københavns Begravelsesvæsen, K. og U.

M. Skr. 15 Decbr. 1893 (G. R.). Som Note til denne Skr. findes optaget de nævnte Bestemmelser fra 1886.

z. Assistenskirkegaarden paa Nørrebro. Fornyet Indførelse af Linjebegravelser, K. og U. M. Skr. 5 Jan. 1894 (G. R.).

æ. Tillæg til Takstbestemmelserne for Benyttelsen af Kapellerne paa Vestre Kirkegaard, K. og U. M. Skr. Nr. 186, 5 Juli 1895.

ø. Se Ligbrænding 5.

aa. Legater til Gravsteders Vedligeholdelse:

Assistenskirkegaarden. Domprovst Ortveds, Konf. Nr. 215, 17 Novbr. 1877 § 3 A, og L. F. Kollings, Stadf. Nr. 113, 14 Maj 1877, Grosserer Petresch's, Stadf. Nr. 151, 10 Septbr. 1885 § 7; Kapt. From Møllers og Prof. Gundelach Møllers, Stadf. Nr. 183, 16 Novbr. 1885, Oljemøller Jeppe Hendriksens, Stadf. Nr. 190, 24 Juni 1889 § 4; Johannes Neergaards, Stadf. Nr. 328, 30 Novbr. s. A. § 3, jfr. § 4; Sukkerraffinadør Brodersens, Stadf. Nr. 101, 16 Maj 1890 § 4; Brødrene Gerickes Familiegravsted, Stadf. Nr. 320, 10 Decbr. § 7 og Nr. 300, 31 Avg. 1893 § 5; Frk. Marie Mangors, Stadf. Nr. 193, 23 Juni 1891 § 3 b; Frk. J. C. E. Müllers, Stadf. Nr. 304, 23 Oktbr. s. A. § 6, Kaufmanns, Stadf. Nr. 8, 9 Jan. 1894 § 8, Borchsenius og Thuesens, Stadf. Nr. 131, 17 Jan. 1895 § 5, Silke- og Klædehandler Edvard Falcks, Stadf. Nr. 258, 12 Oktbr. 1896 § 11. Kommandør Albeks, Stadf. Nr. 74, 16 Febr. 1898 § 2 a.

Gamle Assistenskirkegaard. Frk. Bohnhoffs, Stadf. Nr. 56, 3 Marts 1877.

Skibskirkegaarden. Etatsr. Schiønnings Familiebegravelse, Stadf. Nr. 193, 26 Novbr. 1879.

Garnisons Kirkegaard. General Scharffenbergs, Resl. Nr. 91, 27 Maj 1882 B, det Dannemandske, Reglm. i K. og U. M. Skr. 16 Juli 1885 (G. R.); Lærer Schiernoffs, Stadf. Nr. 8, 16 Jan. 1888 § 4, Generallieut. Hedemanns, Stadf. Nr. 257, 7 Juli 1892 §§ 4, 5; Overvagtimest. Kongsdahls, Fund. 31 Oktbr. s. A. § 3 (M. R.), Familien Bülow's, Stadf. Nr. 169, 30 Juni 1898 § 3.

Helligaand Sogns Kirkegaard. Bygningsinspektør Hansens. Stadf. Nr. 35, 13 Febr. 1886.

Holmens Kirkegaard. Stiftsdame Bielkes, Stadf. Nr. 178, 19 Juli 1890 § 3, Etatsraad E. M. Møllers, Stadf. Nr. 241, 13 Novbr. 1897 § 8 c.

Den militære Kirkegaard. General Lytzens, Stadf. Nr. 174, 13 Juni 1889 § 11.

Snedkermest. Willrodts, Stadf. Nr. 40, 19 Febr. 1890 § 8 (Kirkegaarden ikke angiven).

40. I Odsherred ved de kongelige Kirker, Reglm. 23 Juni 1837.

Kendelser til Skolekasserne for Begravelsesplads uden for den sædvanlige Orden ere bortfaldne, K. og U. M. Skr. 20 April 1866 (G. R.).

41. Paa Island, ang. Bøndernes Pligt at anskaffe Dør eller Grind i det saa kaldte Sjøleled, K. Skr. 2 Juni 1840.

42. Paa Færøerne, ang. Anlæg af Kirkegaarde m. v., K. Skr. 22 Oktbr. 1833, L. 4 Jan. 1854 Nr. 16.

43. I Vestindien, Reglm. 22 Septbr. 1840.

44. Paa Teneriffa, Bidrag til Anlæg af en protestantisk Kirkegaard, Rskr. 26 Febr. 1834.

Se Begravelse. Grave. Gravsted. Kirkeejer 7 (ang. Raadighed over Kirkegaarden). Kirkehoveri II. Kirker 5 cc (ang. Anbringelse af usædvanlige Genstande derpaa).

Ang. specielle Bestemmelser, se under Pastorater.

Kirkegaardskommissionen i København, se de under Begravelse 32 anførte Bestemmelser.

Kirkegods, se Kirkejorder. Kirker 1.

Kirkehoveri (Kirkesægt og -arbejde).

I. Af Kirkens egne Bønder.

1. Derom taler Ob. Br. 16 Avg. 1662, 2 April 1677, D. L. 2—22—68.

2. Ang. at Bestemmelserne herom ikke anses forandrede ved den senere Lovgivning, K. og U. M. Skr. 20 Avg. 1852 (to), Ind. M. Skr. 25 April og 29 Oktbr. 1855 (G. R.), K. og U. M. Skr. 9 Marts 1863.

II. Af Sognemændene.

1. Ang. at menige Bønder i Sognet skulle være forpligtede at køre et Læs eller to af Materialier fra nærmeste Købstad, dog ikke længere fra end 6 Mil og ikke i Høst- eller Sædetid, naar nogen stor Reparation behøves paa Kirkerne, D. L. 2—22—68. Jfr. Ob. Br. 2 April 1677.

2. Ang. at Sognefolkene skulle anskaffe de behøvende Pligtfolk til Kirkernes og Kirkegaardsdigernes Reparation, Rskr. 5 Avg. 1726, 26 Avg. 1746.

3. Ang. hvem samme paahviler.

a. Alle Bønder, der have en Tønde Hartkorn eller derover i Brug, bør forrette alle Pligtkørseler til Sognekirkens Bygning og til dennes og Kirkegaardens forsvarlige Vedligeholdelse, der

rettelig kunne fordres af Sognemændene, Pl. 18 April 1828 § 1. Jfr. K. Prom. 5 Oktbr. 1793, 18 April 1795.

b. Husmændenes og Indsiddernes Forpligtelse til at deltage med Gaardmændene i Haandlangerarbejdet in natura — jfr. K. Prom. 5 Oktbr. 1793, 22 Marts 1794, 18 April 1795, Skr. 27 Decbr. 1828, Pl. 18 April 1828 § 2, K. Skr. 7 April 1829, 15 Decbr. 1835 ad 2 — er bortfalden, saaledes at Arbejdet nu paa-hviler Gaardmændene alene, Fr. 27 Maj 1848 § 1, Ind. M. Skr. 2 Jan. 1849 (1 i den alm. Reskriptsaml. og 2 i G. R.), 17 Febr. 1849 ad 1 og 2, J. M. Skr. 12 Septbr. 1850, Ind. M. Skr. 30 Marts 1854 ad 5, 27 Juli 1854, K. og U. M. Skr. 26 Novbr. 1858 ad 3, Ind. M. Skr. 4 Febr. 1859, 10 Avg. 1863, K. og U. M. Skr. 31 Juli 1869 ad 2 (G. R.), Ind. M. Skr. 25 Avg. s. A. ad 2 (D. T. S. 815). Jfr. nedenfor 15.

De enhver Husmand tidligere (jfr. nu L. Nr. 68, 9 April 1891 § 2) paa hvilende tre aarlige Arbejdsdage til Kommunen kunde ikke benyttes til Kirkearbejde, Ind. M. Skr. 14 Juni 1850 ad 4 (G. R.), 7 Septbr. 1850, 27 Juli 1854, 4 Febr. 1859.

c. Byrderne, som vedkomme Kirkers og Kirkegaardes Vedligeholdelse og ny Kirkegaardes Anlæg, skulle ligelig fordeles paa alt Hartkorn, Gejstlighedens samt Skolelodders og Sognefogeders Hartkorn derunder indbefattet, saaledes at de for Skoleloddernes og midlertidig for Sognefogedernes Hartkorns vedkommende udrædes af Kommunen, L. 20 Juni 1850 § 14 (S. 174).

Denne Bestemmelse er anvendelig paa alt Hartkorn uden Hensyn til dets tidligere Beskaffenhed (tiendefri Hovedgaarde, Præstegaarde osv.), K. og U. M. Skr. 4 Juni 1855 ad 1, 10 Juli 1855 (G. R.), 18 April 1863 (G. R.).

Sognefogedernes Fritagelse for disse Byrder er bortfalden, L. 4 Marts 1857 (S. 36).

L. 20 Juni 1850 § 14 angaar selvfølgelig ikke de Byrder, der paa hvile Kirketienden eller dens Ejere, men kun det i D. L. 2—22—68, Pl. 18 April 1828 m. fl. Bestemmelser omhandlende Ægt og Arbejde, Ind. M. Skr. 5 Juli 1851 (G. R.), K. og U. M. Skr. 11 Maj 1852, 23 Juli 1858 (G. R.), 27 Avg. 1859, 29 Septbr. 1863 (G. R.), 14 Febr. 1868 (G. R.).

d. Paa hviler de vedkommende uden Hensyn til, om de ere Selvejere, Arvefæstere eller Fæstere, Ind. M. Skr. 25 April 1855 (G. R.), 27 Oktbr. 1855 ad 1 (G. R.).

e. Kørseler, vare Over- og Underofficerer paa Bornholm ikke fritagne for, K. Skr. 23 Decbr. 1820.

f. Arbejde, ere Lodser fritagne for, K. Cirk. 29 Maj 1824, Reglm. 27 Marts 1831 §§ 41, 61, K. Skr. 13 Septbr. 1845.

g. Arbejde, ere Kirkeværger ikke fritagne for, K. Skr. 15 Decbr. 1835 ad 1, 7 Avg. 1838 ad 4.

h. Spand- og Gangdage, ere Haandværksfolk, der arbejde efter Akkord paa Kirken, ikke fritagne for, K. Skr. 7 Avg. 1838 ad 5.

i. Kørseler, er Kirkeejeren som saadan ikke fritagen for, K. og U. M. Skr. 14 Septbr. 1855.

k. Ægt og Arbejde, paahviler ogsaa dem, der høre til ikke anerkendte Trossamfund, K. og U. M. Skr. 20 April 1859 (to).

l. Derfor ere de Sognemænd, der bo paa en Ø og skulle over Vandet for at komme til Arbejdsstedet, ikke fritagne, K. Skr. 13 April 1847 (G. R.).

m. Ægt og Arbejde skal præsteres uden Hensyn til, om Kirken ejes af en privat Mand eller af Sognets Tiendeydere, K. og U. M. Skr. 11 Jan. 1873 (G. R.).

n. Haandlangerarbejdet paahviler nu Gaardmændene alene, men disse kunne forlange det udført ved lejede Folk for Kommunens Regning, Ind. M. Skr. Nr. 278, 18 Decbr. 1875.

o. Kirkehoveri eller Andel i Aflønningsvederlaget herfor kan kræves af en Ejendom, hvoraf der fra gammel Tid svares en fast Afgift i Stedet for Kirketiende, K. og U. M. Skr. 20 Avg. 1878 (G. R.).

p. Ægt og Arbejde paahviler nu det kørselspligtige Hartkorn i det hele, ogsaa tiendefri Hovedgaarde, K. og U. M. Skr. 8 Decbr. 1879 ad 2 (G. R.), Ind. M. Skr. Nr. 18, 2 Febr. 1880 ad 2 (den her anførte Skr. 6 Juni 1851, findes i G. R.), 10 og 24 Avg. 1881 (begge i G. R.).

Med Hensyn til Præstegaardes Deltagelse deri, jfr. K. og U. M. Skr. 31 Juli 1879, 1 Juni 1880 (begge i G. R.).

Præstegaardshartkorn deltager i Udredelsen af samme eller Aflønningsvederlaget herfor, K. og U. M. Skr. 23 Novbr. 1883, 5 Febr. 1884, 1 Decbr. 1886 (alle i G. R.).

(Derimod deltager tiendefri Jord ikke i de Kirketienden paahvilende Udgifter til Kirkens og Kirkegaardens Vedligeholdelse, se de under Kirker 47 f anførte Skrivelser).

4. Ang. dets Omfang.

a. Maksimum af Kørselerne er for hver kørepligtig: for Mileantallet 12 Mil aarlig, for hver Rejses Længde 6 Mil og for Rejsernes Antal 5 aarlig, men dette Maksimum kan ikke fordres, uden naar det er nødvendigt, Rskr. 1 Maj 1730, K. Prom. 30

Novbr. 1793 § 2, K. Cirk. 16 Avg. 1831, Skr. 7 Avg. 1838 ad 2 og 3, Fr. 26 Juni 1844 § 48, K. Skr. 26 Novbr. 1844, K. og U. M. Skr. 27 Oktbr. 1855 ad 2 og 3 (G. R.), 20 Novbr. 1858 ad 3. Jfr. Rskr. 29 Oktbr. og Adg. 13 Decbr. 1701, 26 Maj 1702 (i Reskriptsaml.). Jfr. nedenfor 8 b.

Ang. hvor vidt enhver nok saa kort Kørsel skal anses for en Rejse, og ang. Læssenes Størrelse, K. og U. M. Skr. 11 April 1848 (G. R.).

Maksimum af 12 Mil aarlig er at forstaa om Tur, og ikke om Tur og Retur, K. og U. M. Skr. 29 Avg. 1866 ad 2 (G. R.).

Kirkeejeren kan ikke fordre Udsættelse med de ham af Synet paalagte Arbejder, fordi dertil vilde kræves flere Kørseler, end han kan fordre af Beboerne i et Aar, K. og U. M. Skr. 20 Novbr. 1858 ad 5.

b. Ang. hvor vidt der er nogen Begrænsning i det Antal Haandlangere, Kirkeejeren kan rekvirere, K. og U. M. Skr. 25 Novbr. 1858 ad 6.

c. Kørseler kunne ikke fordres til det sædvanlige aarlige Vedligeholdelsesarbejde, men kun til større Reparationer, Gangdage kunne fordres til enhver Reparation, større eller mindre, sædvanlig eller overordentlig, Ind. M. Skr. 25 April 1855 (G. R.), K. og U. M. Skr. 20 Novbr. 1858 ad 2, af s. D. ad 1, 9 Marts 1863, 18 April 1863 (G. R.), Ind. M. Skr. 22 Avg. 1863 ad 2, K. og U. M. Skr. 27 Novbr. 1863 ad 1—3, 14 Marts 1866 (G. R.), 31 Juli 1869 ad 1 (G. R.), Ind. M. Skr. 25 Avg. s. A. ad 1 (D. T. S. 815).

Kørseler kan kun fordres til store Reparationer ved Kirke eller Kirkegaard, K. og U. M. Skr. 31 Juli 1879 (G. R.).

Ang. hvad der skal forstaaes ved større Reparationsarbejder, hvortil Kørseler kunne fordres, K. og U. M. Skr. 18 Decbr. 1875 (G. R.), Ind. M. Skr. Nr. 19, 4 Febr. 1876, K. og U. M. Skr. 19 Juni s. A. ad 1, 27 Jan. og 18 Maj 1881 (alle i G. R.).

Ang. at Afløsning af en mindre Del af Muren om Kirkegaarden med Kampestensdige maa henregnes til saadant større Arbejde, at det ikke kan paalægges de kørepligtige at hente Stenene ufornødent langt borte, samt at den Omstændighed, at Arbejdet paa Grund af Forskellen mellem de gamle og de ny Materialiers Værdi vil være til positiv Fordel for Kirkeejeren, ikke formenes at kunne betage ham den ham tilkommende Ret til Ydelsen af Hoveriet, K. og U. M. Skr. 11 Juli 1878 (G. R.).

Nægtet at give en almindelig Fortolkning af, hvad der kan

henføres under »større Reparation«, hvortil Kørseler kan fordres, og at Kirkesynet mangler Kompetence til at afgøre dette, K. og U. M. Skr. 19 Oktbr. 1887 (G. R.).

d. Til det Haandlangerarbejde, der kan kræves, hører alt Arbejde, hvortil ikke udfordres teknisk Færdighed, Ind. M. Skr. 10 Maj 1851 (G. R.), K. og U. M. Skr. 20 Novbr. 1858 ad 2.

e. Det kan kun fordres til saadanne Arbejder, som ere paalagte eller approberede af Synet, eller som paahvile Kirke-ejerne efter Lov og Anordninger, Ind. M. Skr. 25 April 1855 (G. R.), K. og U. M. Skr. 19 Novbr. 1858 (G. R.), 20 Novbr. 1858 ad 2, 14 Marts 1866 (G. R.).

f. Ang. at Sognebeboerne ere pligtige at afhente de til større Reparationer af Kirker og Kirkegaardsdiger fornødne Materialier, men ikke til at bortføre de overflødige gamle Materialier eller lignende, Ind. M. Skr. Nr. 58, 1 April 1879 ad 2.

g. Ang. hvor vidt det kan fordres til følgende specielle Arbejder:

1) Kirkegaardsdigernes Opførelse, Omsætning og Vedligeholdelse, Rskr. 11 Jan. 1726, K. Prom. 25 Septbr. 1802, Skr. 9 Septbr. 1820, 25 Juni 1846, K. og U. M. Skr. 22 Juni 1854 (G. R.), 3 Febr. 1859 ad 1. Jfr. ovenfor 2.

2) Kalkslagning, Rskr. 3 og 24 Avg. 1753, K. og U. M. Skr. 20 Novbr. 1858 ad 2, 11 April 1859.

3) Transport af tiloversblevne og af gamle Materialier fra Kirken, K. Prom. 1 Septbr. 1787 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Kirker), Skr. 24 Jan. 1829, K. og U. M. Skr. 20 Avg. 1852 ad 1, 15 Avg. 1872 (G. R.).

4) Nedbrydelse og Genopførelse af nogle af Kirkens Mure, K. Skr. 7 Avg. 1838 ad 6.

5) Kirketaarnets Nedbrydelse og Genopførelse, Ind. M. Skr. 2 Jan. 1849 ad 4 (G. R.), 17 Febr. 1849 ad 4, K. og U. M. Skr. 26 Novbr. 1858 ad 1.

6) At hente og hjemkøre Haandværksfolkene med deres Redskaber, K. og U. M. Skr. 20 Avg. 1852 ad 2, 20 Novbr. 1858 ad 4, 25 Novbr. 1858 ad 2, 27 Novbr. 1863 ad 1—3, 28 Novbr. 1868 (G. R.), 31 Juli 1869 ad 4 (G. R.), Ind. M. Skr. 25 Avg. s. A. ad 4 (D. T. S. 815).

7) Afskrabning af Kalken paa Kirkens Loft, K. og U. M. Skr. 3 Febr. 1859 ad 2.

8) Anlæggelse og Vedligeholdelse af Fortovet om Kirken, K. og U. M. Skr. 5 Septbr. 1861, 27 Novbr. 1863 ad 4—5, Ind. M. Skr. 22 Avg. 1863 ad 1.

Udtalt, at Ministeriet ikke kan indlade sig paa at give et Sogneraad Tilhold om at levere Arbejdere til at luge Kirkens Fortov, K. og U. M. Skr. 25 Avg. 1887 (G. R.).

9) Transport af Grus til Belægning af Kirkegaardens Gange, K. og U. M. Skr. 31 Avg. 1858 (G. R.), Ind. M. Skr. 22 Avg. 1863 ad 3, K. og U. M. Skr. 27 Novbr. 1863 ad 4—5. Kørsel af Grus til Gangene paa Kirkegaarden kan ikke fordres, K. og U. M. Skr. 2 Novbr. 1889 (G. R.).

10) Transport af Sand til Kirkens Renholdelse, K. og U. M. Skr. 17 Jan. 1853, 31 Avg. 1858 (G. R.).

11) Kirkens Rengørelse efter Reparationer, K. og U. M. Skr. 8 Marts 1855 (G. R.), 24 Novbr. 1858 (G. R.), 27 Novbr. 1863 §§ 4—5.

12) Transport af Materialier til Stilladser, K. og U. M. Skr. 31 Juli 1869 ad 4 (G. R.), Ind. M. Skr. 25 Avg. 1869 ad 4 (D. T. S. 815).

13) Istandsættelse af et Kirketaarn, der er bleven beskadiget ved Lynnedslag, K. og U. M. Skr. 18 Novbr. 1868 (G. R.).

14) Omlægning af en større Del af Kirkens Blytag, K. og U. M. Skr. 28 Novbr. 1868 (G. R.).

Blytags Ombytning med Stentag, K. Prom. 4 Oktbr. 1794 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Kirker), K. Skr. 6 Jan. 1835.

15) Tørlægningsarbejder paa Kirkegaarden, L. Nr. 84, 7 Juni 1873 § 7. Jfr. K. og U. M. Skr. 8 Decbr. 1865.

16) Indretning af udvidede Kirkegaarde, navnlig ogsaa Indhegning af det indtagne Areal, Fr. 23 April 1845 § 9, K. og U. M. Skr. 18 Juni 1850 (G. R.), 23 Novbr. 1858 (G. R.). Jfr. K. Skr. 19 April 1831.

Kirkens og Kirkegaardens Udvidelse, sidst nævntes Planering og Hegnets Opsætning, K. og U. M. Skr. Nr. 265, 21 Decbr. 1874, 19 Juni 1876, 5 Jan. 1877 ad 1 (begge i G. R.).

Jordpaakørsel foranlediget ved Kirkegaardens Udvidelse kan fordres, Ind. M. Skr. Nr. 129, 16 Septbr. 1886 (G. R.).

Til en ved Kirkegaardens Udvidelse nødvendiggjort Bortfjernelse af en Række store Kampesten, Ind. M. Skr. Nr. 219, 5 Avg. 1889 (mærk Noten til samme i G. R.).

17) Kirkegaardens Sløjfning, Planering og Beplantning samt Anlæg af Gange paa samme, K. Skr. 30 Juni 1835, 6 Oktbr. 1846 (G. R.), K. og U. M. Skr. 14 Juli 1855.

18) Rydning af Træer paa Kirkegaarden, K. Skr. 20 Novbr. 1824 ad 2.

19) Kirkens Opførelse af ny eller Ombygning, K. og U. M. Skr. 31 Avg. 1860 (G. R.), 17 Septbr. 1866 (G. R.), 31 Maj 1872 (G. R.).

20) Kirkens Udspækning og Kalkning, K. og U. M. Skr. 26 Marts 1856 (G. R.).

21) Haandlangerarbejde udført paa høje Stilladser, K. og U. M. Skr. 31 Juli 1869 ad 4 (G. R.), Ind. M. Skr. 25 Avg. 1869 ad 4 (D. T. S. 815).

22) Kirkegaardens og Gravstedernes Ryddeligholdelse m. v., K. og U. M. Skr. 15 Oktbr. 1863 (G. R.). Jfr. K. Skr. 12 Maj 1835.

23) Budsendelse af Entreprenørerne, K. og U. M. Skr. 14 Marts 1866 (G. R.).

24) Transport af Kirkens Klokke for at omstøbes, K. Prom. 6 Septbr. 1788 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Kirker), 26 Maj 1792 (ibd.).

25) Transport af Fliser til Kirkegulvet, K. og U. M. Skr. 28 Maj 1872 (G. R.).

I Anledning af hele Kirkegulvets Omlægning med Fliser, K. og U. M. Skr. Nr. 165, 14 Maj 1892.

26) Følgende Kørseler kunne ikke affordres Sognebeboerne:

a. Til Befordring af Haandværkerne og deres Redskaber til og fra Kirken og Kirkegaarden, K. og U. M. Skr. Nr. 265, 21 Decbr. 1874, 19 Juni 1876 ad 4 og 5 (G. R.).

b. Med Materialier til Stillads, Vindevogn, Stiger og desl., K. og U. M. Skr. 18 Decbr. 1875 (G. R.), Ind. M. Skr. Nr. 19, 4 Febr. 1876, K. og U. M. Skr. 19 Juni s. A. ad 4 og 5 (G. R.).

c. Med Materialier, hvortil kræves Vogne af særegen Konstruktion, K. og U. M. Skr. 5 Jan. 1877 ad 1 a (G. R.).

d. Efter Murgrus og Kalk til Kirkens Afpudsning og Kalkning, K. og U. M. Skr. 19 Juni 1876 ad 4 og 5 (G. R.).

27) Kan ikke fordres til Arbejde ved Sløjfning af hjemfaldne Gravsteder, Ind. M. Skr. Nr. 97, 29 Juli 1880.

Kan ikke fordres til Planeringsarbejde af den bestaaende Kirkegaard, væsentlig bestaaende i Sløjfning af Gravsteder, K. og U. M. Skr. 7 Novbr. 1891 med Note (G. R.).

28) Ikke heller til Forskønnelsesarbejder, der ikke ere paabudte af Synet, K. og U. M. Skr. 11 Juli 1882 med Note.

29) Ang. hvor vidt kan fordres i et Tilfælde, hvor Arbejdet vel ikke var udført efter Paalæg af Synet, men dog med sammes Tilladelse, K. og U. M. Skr. 5 April 1881 (G. R.).

30) Derimod ikke Kørseler til Bortførsel af Affaldet eller gamle Materialier efter endt Reparation, K. og U. M. Skr. 15 Avg. 1884 (G. R.), 24 Febr. 1885 (G. R.), Ind. M. Skr. Nr. 42, 11 Marts 1885.

31) Ligs Flytning paa Grund af Kirkegaardens Udvidelse, K. og U. M. Skr. 8 April 1874 Nr. 6 (G. R.).

32) Anbringelse af Varmeindretninger i Kirken, K. og U. M. Skr. 19 Juni 1875 (G. R.), Ind. M. Skr. Nr. 144, 3 Juli s. A., jfr. K. og U. M. Skr. 25 April 1878 (G. R.).

33) Om Udstrækningen af Forpligtelsen til at yde Haandlangerarbejde til Kalkslagning og til Vandbæring fra en fraliggende Brønd, K. og U. M. Skr. 18 Decbr. 1875 (G. R.), Ind. M. Skr. Nr. 19, 4 Febr. 1876 (mærk Rettelsen S. 22), Nr. 58, 1 April 1879 ad 3.

34) Gangdagsarbejde derved er ikke indskrænket til Haandlangertjeneste, K. og U. M. Skr. 5 Jan. 1877 ad 1 b (G. R.).

35) Pligtarbejdet indbefatter ikke Arbejder, hvortil kræves særegen Færdighed, og navnlig ikke Kalkslagning, til hvilken dog Medhjælp af Haandlangere kan fordres, K. og U. M. Skr. 15 Avg. 1884 (G. R.).

36) Derimod kan Gangdagsarbejde kræves efter endt Reparation til Bortskaffelse af Affald og gamle Materialier samt til Rydning uden om Kirkegaardsdiget, men ikke til Kirkens Rengørelse og Afvaskning, ibd.

37) Sognebeboerne ere pligtige at udføre Gangdagsarbejde ved Kirkens aarlige Vedligeholdelse, naar Hovedreparationer ikke indtræffe, Ind. M. Skr. Nr. 58, 1 April 1879 ad 1, K. og U. M. Skr. 27 Jan. 1881 (G. R.).

38) Gangdagsarbejde skal ydes til Kirkegaardsdigers Vedligeholdelse, men ikke til Gangenes Renholdelse, fornævnte Skr. 1879 ad 4.

I Forbindelse hermed skal bemærkes, at mangfoldige af de herom handlende Skrivelser udtale, at Spørgsmaal om Forpligtelsens Omfang henhøre under Domstolenes Afgørelse. Jfr. Kirkegaard 36. Kirker 26.

h. Transport af Materialier til Søs kan ikke fordres, K. og U. M. Skr. 20 Avg. 1852 ad 5, 31 Maj 1872 (G. R.).

5. Ang. hvor vidt det kan fordres udført i Pløje-, Sæd-, Høst-

og Højbjergningstiden, Adg. 13 Decbr. 1701, 26 Maj 1702, Rskr. 1 Maj 1730, 26 Avg. 1746, 3 Avg. 1753, K. Prom. 13 Febr. 1802, K. og U. M. Skr. 31 Oktbr 1848 (G. R.), Ind. M. Skr. 15 Novbr. s. A., K. og U. M. Skr. 25 Novbr. 1858 ad 4, 5 og 8, 21 Marts 1863 (G. R.).

Naar det er overtaget af Kommunen til Udførelse ved lejede Folk, har Sogneraadet samme Ret som de arbejdspligtige til at fordre Fritagelse for Arbejdet i Sæde- og Høsttiden, Ind. M. Skr. Nr. 165, 20 Septbr. 1882 ad 3.

6. Kirkeejeren er ikke ubetinget pligtig at lade Materialierne komme fra den nærmeste Plads, men kan ogsaa fordre dem tilførte andet Steds fra, naar derved Kørselspligtens Grænser ikke overskrides, K. Cirk. 16 Avg. 1831, K. og U. M. Skr. 27 Novbr. 1863 ad 1—3.

7. Rejser, som det ikke paahviler Sognebeboerne at udføre, ere disse ikke pligtige at paatage sig mod Godtgørelse, K. og U. M. Skr. 20 Avg. 1852 ad 3.

8. Kørselerne udredes sognevis, ikke af hele Kommunen, K. og U. M. Skr. 5 Maj 1874 (G. R.), Ind. M. Skr. Nr. 204, 21 Oktbr. 1876.

9. Ang. dets Rekvisition af Kirkeejeren og dets Fordeling paa de kørsels- og arbejdspligtige.

a. Ang. at Kirkeejeren saa vidt mulig skal give Beboerne Underretning i betimelig Tid om, hvor mange Spand- og Gangdage han faar Brug for, og rekvirere dem paa en Gang, K. og U. M. Skr. 25 Novbr. 1858 ad 1 og 3.

b. Pligtkørselerne betragtes som Sognerejser, og der bliver med Kørselerne og Arbejdet at forholde efter de om Sognerejser i Almindelighed givne Forskrifter saa vel som efter, hvad der gælder om Arbejde til Sognets Bedste, saaledes at enhver præstationspligtig ansættes til en eller flere Kørseler og Gangdage i Omgangen efter Gaardens Hartkorn, og saaledes at Kirkeejeren maa rette sin Rekvisition til Sognet, der ved Fordelingen har at paase, at det aarlige Kørselskvantum, der efter Lovgivningen kan fordres af den enkelte, ikke overskrides, Fr. 26 Juni 1844 § 5 Nr. 1, § 47 og flg., L. 20 Juni 1850 §§ 17, 18 (S. 174), Ind. M. Skr. 15 Febr. 1851, 10 Maj 1851 (G. R.), 6 Juni 1851, 3 Decbr. 1851 ad a (G. R.), 14 Jan. og 27 Juli 1854, K. og U. M. Skr. 4 Juni 1855 ad 2, 26 Novbr. 1858 ad 2, 3 Febr. 1859 ad 3, 17 Oktbr. 1860, 23 Maj 1864, 14 Marts 1866 (G. R.), 29 Avg. 1866 ad 1 (G. R.), 31 Juli 1869 ad 3

(G. R.). Ind. M. Skr. 25 Avg. s. A. ad 3 (D. T. S. 815), Nr. 151, 31 Maj 1873. Jfr. Pl. 18 April 1828 § 1.

c. Med Hensyn til udstykkede Gaarde medfører Fr. 26 Juni 1844 § 48 og L. 20 Juni 1850 § 18, jfr. § 17, at alle, der have en Tønde Hartkorn eller derover i Brug, ere kørepligtige, og at det er efter det Antal kørepligtige, som findes paa den Tid, Kørselerne skulle udredes, at det Kirkeeejeren tilkommende Kørselskvantum bestemmes, K. og U. M. Skr. 21 Oktbr. 1862 (G. R.). Jfr. K. Prom. 1 Juli 1797, 15 Decbr. 1798, 27 April og Rtk. Prom. 3 Avg. 1799, Pl. 18 April 1828 § 1, K. Skr. 12 Maj 1829 ad 3, 20 Septbr. 1831, 8 Juli 1834, 15 Decbr. 1835 ad 3, 7 Avg. 1838 ad 1.

d. Ang. hvorledes det præsteres af nedlagte men ikke udstykkede Gaarde, K. Skr. 15 Decbr. 1835 ad 3. Jfr. ovenfor c.

e. Ang. hvorledes det præsteres af sammenlagte Gaarde, K. Skr. 7 Avg. 1838 ad 1. Jfr. ovenfor c.

f. Ang. hvorledes det præsteres af en Gaard med Jord i to Sogne, K. og U. M. Skr. 14 Maj 1861 (G. R.).

g. Ang. dets Fordeling paa de kørsels- og arbejdspligtige.

1) Om den ved L. 20 Juni 1850 i Fr. 26 Juni 1844 § 48 skete Forandring, at det der foreskrevne højeste Kørselskvantum for den enkelte kørepligtige (5 Kørseler af nærmere begrænset Længde om Aaret) vel afgiver Normen for Summen af de Kørseler, Kirkeeejeren i det hele kan fordrø, men at Fordelingen paa de enkelte kørepligtige nu sker uden Hensyn til denne Begrænsning alene efter Hartkornet lige som ved andre Sognejser, samt at Forøgelse af de kørepligtige Ejendomme medfører en tilsvarende Forøgelse af den nævnte Sum af Kørseler, Ind. M. Skr. Nr. 18, 2 Febr. 1880 ad 1, jfr. K. og U. M. Skr. 8 Decbr. 1879 ad 1 (G. R.).

2) Sker efter det ny Hartkorn, K. og U. M. Skr. 31 Maj 1882 (G. R.).

h. Ang. dets Rekvisition af Kirkeeejeren.

1) Ang. at han forud skal opgive for Sogneraadet de fornødne Arbejdere og Befordringer og rekvirere dem efterhaanden, som der er Brug for samme, K. og U. M. Skr. 19 Juni 1876 ad 2 og 3 (G. R.), 5 Jan. 1877 ad 2 (G. R.).

2) Ang. at han i Rekvisitionen maa paaberaabe sig Kirkesynets Udsættelser, hvorefter Arbejderne skulle foretages, men at Sogneraadet, hvis det ønsker en Afskrift af Synsforretningen, selv maa henvende sig til Provsten, Ind. M. Skr. Nr.

178, 6 Novbr. 1879, jfr. K. og U. M. Skr. 18 Oktbr. s. A. (G. R.).

10. Ang. Tilsigelserne dertil, Pl. 18 April 1828 § 3.

Tilsigelserne udgaa fra Sogneraadet uden Kirkeeejerens eller Kirkeværgens Mellemkomst, K. og U. M. Skr. 3 Febr. 1859 ad 3, 17 Oktbr. 1860, 23 Maj 1864, 31 Juli 1869 ad 3 (G. R.), Ind. M. Skr. Nr. 151, 31 Maj 1873. Jfr. Rskr. 24 Avg. 1753, K. Prom. 30 Novbr. 1793 § 3, Skr. 10 Febr. 1829, 8 Septbr. 1846, Ind. M. Skr. 30 Juli 1851, K. og U. M. Skr. 20 Avg. 1852 ad 4.

Kirkeeejerens Forpligtelse til at holde Protokol over Tilsigelserne er bortfalden, K. og U. M. Skr. 17 Oktbr. 1860.

Ang. at Sogneraadet kan nægte at tilsige dertil, naar det mener Kirkeeejeren uberettiget til at fordre de paagældende Arbejder, samt at denne i saa Fald maa søge Erstatning ved Domstolene, K. og U. M. Skr. 18 Decbr. 1875 (G. R.), Ind. M. Skr. Nr. 19, 4 Febr. 1876.

11. Naar Haandlangerne møde efter Tilsigelse og ikke træffe Haandværksfolkene, som de skulle gaa tilhaande, maa Kirkeeejeren erstatte den spildte Arbejdskraft, K. og U. M. Skr. 25 Novbr. 1858 ad 7.

12. Skal ydes, selv om Kirkeeejeren har oversiddet den af Synet satte Frist for Arbejdets Udførelse, ad 9 ibd.

13. Ang. hvor vidt der i Tilfælde af Forsømmelse med at udføre saadant Ægt og Arbejde kan lejes Folk paa de udeblivendes Bekostning, gøres Udpantning hos og anvendes Mulkt mod de forsømmelige, K. og U. M. Skr. 20 Avg. 1852 ad 5, J. M. Skr. 12 Maj 1855, K. og U. M. Skr. 4 Juni 1855 ad 4 (G. R.), J. M. Skr. 3 Juli 1858, K. og U. M. Skr. 19 April 1859 (G. R.), 17 Oktbr. 1863 (G. R.), J. M. Skr. Nr. 425, 15 Decbr. 1871, Ind. M. Skr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 8.

14. Ang. hvor vidt Spørgsmaal derom høre under Administrationen eller Domstolene, Rskr. 1 Maj 1730, Pl. 18 April 1828 § 4, K. Cirk. 16 Avg. 1831, Ind. M. Skr. 27 Juli 1854, Jfr. ovenfor 4 g Nr. 38.

15. Ang. dets Udførelse ved lejede Folk og dets Overtagelse af Kommunen.

a. Gangdagsarbejdet har Gaardmændene Valget, imellem selv at udføre eller at forlange, at Kommunen skal lade det udføre ved lejede Folk, i hvilket Tilfælde Betalingen udredes efter Hartkorn, Formue og Lejlighed, hvorved ogsaa Husmændene kunne inddrages under Ligningen, Rtk. Skr. 1 Avg. 1848 a, Ind.

M. Skr. 2 Jan. 1849 (to — G. R.), 2 Jan. 1849 ad 2, 17 Febr. 1849 ad 1 og 2, J. M. Skr. 12 Septbr. 1850, Ind. M. Skr. 10 Maj 1851 (G. R.), K. og U. M. Skr. 14 Juli 1855, Ind. M. Skr. 10 Avg. 1863.

b. Flertallet af Gaardmændene afgør Spørgsmaalet, om Arbejdet skal udføres ved lejede Folk, Ind. M. Skr. 21 April 1849.

c. Sogneraadet har fri Hænder ved Valget af Maaden, hvorpaa Arbejdet skal bortakkorderes, Ind. M. Skr. 14 Juni 1850 ad 1 (G. R.).

d. Ang. hvorledes Betalingen for Arbejdets Udførelse ved lejede Folk bliver at paaligne, naar derunder indbefattes baade Kørseler og Gangdage, K. og U. M. Skr. 14 Juli 1855.

Ang. hvor vidt Betalingen skal udredes af hele Sogneraads-kresen eller kun af det Sogn, hvori Kirken ligger, Ind. M. Skr. 2 Jan. 1849 ad 3 (G. R.), 17 Febr. 1849 ad 3. Se nu L. 6 Juli 1867 § 18 (S. 329).

e. Ang. hvor vidt Kørselsarbejdet kan bortakkorderes eller bortliciteres, Ind. M. Skr. 14 Juni 1850 ad 1 (G. R.).

f. Kan kun med Amsraadets Samtykke overtages af Kommunen, Ind. M. Cirk. 16 Juli 1867 Nr. 5 (D. T. 769).

g. Overtagelsen af Arbejdet for Kommunens Regning maa finde Sted straks, uden Amsraadets Samtykke, samt om de fornødne Midlers Tilvejebringelse, naar samme ikke forud har været budgetteret, Ind. M. Skr. Nr. 165, 20 Septbr. 1882 ad 1.

16. Ang. dets Afløsning.

a. Derom handler L. 28 Febr. 1856 (S. 532).

b. Ang. at denne Lov angaar alt Arbejde til Kirkens og Kirkegaardens Vedligeholdelse og Udvidelse, K. og U. M. Skr. 16 Marts 1858 ad 2 (G. R.), Ind. M. Skr. 22 Decbr. 1858, K. og U. M. Skr. 20 Jan. 1859 (G. R.).

c. Ang. at Ejeren eller Ejerne af Størsteparten af Kirke-tienden kan fordrø Afløsningen, K. og U. M. Skr. 30 Marts 1864 (G. R.).

d. Ang. at alt Ægt og Arbejde til en Kirke bliver at afløse, naar det begæres af det i Loven bestemte Antal Beboere, K. og U. M. Skr. 16 Maj 1860 ad 1, 27 Jan. 1868 (G. R.).

e. Ang. Afløsningen, naar Kirkeejeren selv besidder Hartkorn i Sognet, K. og U. M. Skr. 27 Juli 1863 (G. R.).

f. Ang. Forretningsprotokollerne ved Afløsningerne, K. og U. M. Skr. 16 Marts 1858 ad 1 (G. R.).

g. Ang. Kendelsens Udfærdigelse, K. og U. M. Skr. 16 Marts 1858 ad 4 (G. R.).

h. Ang. hvor vidt Kendelsen kan indankes efter den derfor fastsatte Fristes Udløb, K. og U. M. Skr. 30 Septbr. 1862 (G. R.).

i. Ang. hvorledes Afløsningsvederlaget bliver at ligne og opkræve, K. og U. M. Skr. 16 Marts 1858 ad 3 (G. R.), 16 Maj 1860 ad 2, 6 Jan. 1862 (G. R.), Ind. M. Skr. 6 Juni 1863, K. og U. M. Skr. 6 Jan. 1864 (G. R.), 23 Maj 1864, Ind. M. Skr. 27 Febr. 1869 (G. R. og D. T. S. 338).

Ang. hvor vidt Kirkeejeren kan fordre Afløsningssummen betalt af Kommunen eller selv maa paaligne de ydelsespligtige deres Andel og opkræve den direkte hos dem, K. og U. M. Skr. 9 April 1890 (G. R.).

k. Ang. hvor vidt en Gaard, der har Jord i to Sogne, bør bidrage til Afløsningssummen, naar Ægt og Arbejde afløses i det ene Sogn, K. og U. M. Skr. 14 Maj 1861 (G. R.).

l. Ang. Udpantningsret for Afløsningsvederlaget, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 8. Jfr. K. og U. M. Skr. 7 Oktbr. 1862 (G. R.), J. M. Skr. 28 s. M.

m. Ang. at Afløsning uden Kommissionens Mellemkomst behøver Ministeriets Approbation, K. og U. M. Skr. 5 Decbr. 1868 (G. R.). Jfr. K. og U. M. Skr. 23 Maj 1864.

n. Ang. om Overenskomst om Afløsningen kan afsluttes mellem Kirkeejeren og Sogneraadet, K. og U. M. Skr. 9 Septbr. 1872 (G. R.).

o. Ang. Repartering og Optrækning af Afløsningsvederlaget, Ind. M. Skr. 30 Maj 1874 (G. R.).

p. Ang. at en Kirkeejer, der har sluttet Akkord om et fast Afløsningsvederlag, ikke desuden kan fordre særlig Godtgørelse med Hensyn til saadanne Foretagender, hvis Udførelse først er ham paalagt ved en efter Overenskomstens Indgaaelse emaneret Lov, K. og U. M. Skr. 25 April 1878 (G. R.).

r. At der ikke kan gives nogen almindelig Regel for, hvilket Aaremaal der ved Afløsning deraf skal lægges til Grund for Gennemsnitsberegningen af Ægternes og Arbejdernes Værdi, Ind. M. Skr. Nr. 58, 1 April 1879 ad 5.

s. At Sogneraadet (naar Kommunen har overtaget Gangdagsarbejdet) har samme Ret til at forlange Afløsning som de arbejdspligtige, at Kirkeejeren ikke behøver at finde sig i saadan Afløsning, naar den ikke tillige omfatter Ægterne, og at Sogneraadet ikke ved Afløsningen kan paadrage Kommunen Ud-

gift uden Amsraadets Samtykke, Ind. M. Skr. Nr. 165, 20 Septbr. 1882 ad 2. Jfr. Amsraad C 79 g Nr. 3.

t. Ang. at samme, hvor intet Forbehold er taget, omfatter alt det Sognebeboerne efter Lovgivningen paahvilende Arbejde, K. og U. M. Skr. 13 Septbr. 1889 (G. R.).

u. Ang. hvor vidt det, naar Kirkeejeren har begært det afløst, er nødvendigt at indkalde samtlige ægt- og arbejdspligtige, eller om Sogneraadet kan indstævnes paa disses Vegne, K. og U. M. Skr. Nr. 350, 16 Decbr. 1889.

v. Ang. at der ikke tilkommer Formanden eller andre Medlemmer af Underkommissionen for samme Diæter eller Rejsegodtgørelse for deres Møde ved Overkommissionen, Ind. M. Skr. Nr. 53, 11 Febr. 1891.

x. Se Tinglysningsgebyrer 10 f.

17. Finder ikke Sted i Købstæderne, K. Skr. 4 Juli 1829, 1 Septbr. 1835. Jfr. dog for Sællands Stift, Rskr. 14 Oktbr. 1735, for Mariager, K. Prom. 27 Septbr. 1788 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Kirker), for Faaborg, K. Skr. 18 April 1807.

18. Paa Anholt, hvor der med Undtagelse af Præstegaarden ingen Ejendomme er med en Tønde Hartkorn eller derover, K. og U. M. Skr. 22 Maj 1862 (G. R.).

19. Paa Island, Adg. 17 Juli 1782 § 15 (i Reskriptsaml. 1ste Del), K. Prom. 2 Decbr. 1786, Skr. 11 Juni 1833.

Om Pligtarbejde til Kirkers Opførelse og Kirkegaardes Anlæggelse, L. 12 Maj 1882 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.).

20. Paa Færøerne, K. Skr. 29 April 1826, 22 Novbr. 1836, 20 Juni 1843, L. Nr. 30, 28 Febr. 1872 § 21.

Kirkeinspektion (Kirkeinspektører).

1. I Købstæderne.

a. Ang. hvilke Medlemmer samme bestaar af, Rskr. 17 Febr. 1683, 1 Febr. 1696, 12 Juli 1793, 6 Maj 1796 § 2, K. Prom. 7 Marts 1807, Rskr. 4 Marts 1814, K. Skr. 1 Novbr. 1823 § 1.

b. Til at tage Sæde i samme udvælger Byraadet et Medlem af sin egen Midte, eller, hvor der er flere Kirker, da et Medlem til hver af Kirkeinspektionerne, i hvilke for Fremtiden kun et Medlem af Magistraten skal have Sæde, L. 26 Maj 1868 § 17. Jfr. Adg. 24 Oktbr. 1837 § 19.

c. Ang. et Landsogns Repræsentation i samme, K. og U. M. Skr. 9 Oktbr. 1862 (G. R.), 3 Juni 1869 (G. R.).

d. Bestyrer Kirkens Kapitaler, Rskr. 17 Febr. 1683.

e. (Eller Kirkebestyrelse) kan med Kirkeministeriets Sam-

tykke frafalde Udstedelse af Obligation for Laan og Forstrækninger til uformuende Kirker, L. 19 Jan. 1863 § 2.

f. Tilladt, at det maatte have sit forblivende ved sammes Anbringelse af en mindre Kapital i kongelige Obligationer, K. og U. M. Skr. 27 Jan. 1863 (G. R.).

g. Ang. hvor vidt der kan tilstaas Kirkeværgen Sæde i samme, K. og U. M. Skr. 14 Juli 1880 (G. R.).

h. For Aarhus er saadant tilladt som en personlig Anerkendelse af paagældende Kirkeværge, K. og U. M. Skr. 24 Juli 1876 (G. R.).

i. Ang. at sammes Ekspeditioner ordentligvis maa underskrives af samtlige Medlemmer, hvilket Stiftsøvrigheden bør paase, K. og U. M. Skr. 28 Juli 1874 (G. R.).

k. Tilladt at en saadan (for St. Peders Kirke i Slagelse) maa tiltrædes af et af vedkommende Sogneraad valgt Medlem for Landsognet, K. og U. M. Skr. 17 April 1883 (G. R.).

l. Ang. at Sognepræsten er født Formand for samme, og om hans Myndighed i saa Henseende, K. og U. M. Skr. 24 Juli 1885 (G. R.).

m. Ang. hvorledes der bør gaas frem mod det af Byraadet valgte Medlem, naar han unddrager sig sin Forpligtelse som saadan, og at Stiftsøvrigheden kan suspendere ham, ibd.

n. Ang. hvor vidt den har Indstillingsret til Besættelsen af Organistembeder, K. og U. M. Skr. 22 Juni 1883 (G. R.).

o. Se Kirker 5 sæ, 7 f, h.

p. Ang. Byraadets Stilling til samme og særlig til det af Raadet valgte Medlem og Magistratsmedlemmet, K. og U. M. Skr. 31 Maj 1888 (G. R.).

r. Tilladt, at en saadan maa tiltrædes af et af vedkommende Sogneraad valgt Medlem for Landsognet, K. og U. M. Skr. 30 Septbr. 1892 (G. R.).

s. Nægtet at tillægge Formandens Stemme Ret til i Tilfælde af Stemmeligbed at gøre Udslaget, lige som ogsaa at tillægge Kirkeværgen Stemme i Inspektionen, ibd.

t. Se Organister 1 f Nr. 1 (ikke Indstillingsret dertil).

u. Indstillinger fra en Kirkes Inspektion skulle underskrives af samtlige Inspektionens Medlemmer, K. og U. M. Skr. 10 Jan. 1893 (G. R.).

2. Kirke- og Undervisningsministeriet kan suspendere ethvert af dens Medlemmer, K. og U. M. Skr. 13 Juli 1855 (G. R.).

3. I København, dens S sammensætning og Virksomhed, L. 19 Febr. 1861 (S. 201) § 27.

Ang. at ved Trinitatis Kirke begge Sognepræster maa indtræde i samme, K. og U. M. Skr. 16 Febr. 1863 (G. R.).

L. 19 Febr. 1861 § 27 finder ikke Anvendelse paa Frederiks tyske og St. Petri Kirker, K. og U. M. Skr. 19 Maj 1864.

Ang. deres Myndighed med Hensyn til Opstilling af Kirkebøsser, Resl. Nr. 211, 8 Novbr. 1877 § 2.

4. I Rytterdistrikterne, Instr. 28 Marts 1721, Rskr. 26 April, Rtk. Prom. 3 Maj, Rskr. 20 Maj og Rtk. Skr. 23 Decbr. 1721.

Stiftsøvrigheden skal vedblive at have Overinspektionen, Rskr. 2 Maj 1721.

5. Paa Ærø, Rskr. 9 Maj 1794. 16 Jan. 1801, Resl. 30 Maj 1821.

6. Paa Færøerne, K. Skr. 29 April 1826.

Ang. Kirkeinspektionens o: Amtmandens og Provstens Myndighed med Hensyn til Kirkens økonomiske Anliggender og særlig deres Bygningsvæsen, K. og U. M. Skr. 13 Juni 1883 (G. R.).

7. En saadan oprettet for en Handelsplads, K. og U. M. Skr. 5 April 1859 (G. R.).

8. Dens Dannelse i et Tilfælde, hvor det var tvivlsomt, om Kirken laa paa Købstadens Grund eller Landsognets, K. og U. M. Skr. 14 Marts 1870 (G. R.).

Se Kirkebestyrelse. Kirkekoncerter 7. Kirkeregnskab 2. Kirkesynd 17. Se fremdeles særlige Bestemmelser under Pastorater.

Kirkejorder.

1. Kirkerne i Fyen skulle som af Arilds Tid nyde Kendelse eller Fæste af deres Gaarde og Jorder, Ob. Br. 4 April 1664.

2. Ang. deres Bortfæstning, D. L. 2—22—25, 26, Resl. 14 Febr. 1716.

3. Ere ikke fritagne for Forpligtelsen til Vejarbejde, K. Skr. 28 Jan. 1834.

4. Ang. Afløsning af en Afgift paa samme til Kirken, K. og U. M. Skr. 5 Juni 1867 (G. R.).

5. Ang. hvor vidt de kunne bortforpagtes, K. og U. M. Skr. 25 Oktbr. 1849 (G. R.).

Se Kirkegaard 1. Kirker 1 og 33 (ang. deres Afhændelse). Pastorater (særlige Bestemmelser). Præster XI 6 (ang. Præsteenker paa Isl.).

Kirkekasse.

1. Ved sammes Aabning skal Præsten møde paa Amtmandens eller Kirkeinspektørens Vegne, naar det forlanges, Instr. 28 Marts 1721 § 5.

2. Paa Færøerne, Rskr. 31 Oktbr. 1827.

Ang. deres Bestyrelse ved Lagtinget, K. og U. M. Skr. 13 Juni 1883 (G. R.).

Erstatningssummen til Kirkerne for Ophævelse af Fisketien- den udbetales til Kirkekassereren, L. Nr. 44, 30 Marts 1892 § 16.

3. Zions i Trankvebar, Resl. 18 Novbr. 1848.

Kirkeklokker.

1. Ang. deres Størrelse og Anbringelse, samt at det om fornødent kan paalægges at opføre et Klokkehus til dem, L. 19 Febr. 1861 § 16 (S. 210). Jfr. K. og U. M. Skr. 28 Oktbr. 1850 (G. R.), 6 Decbr. 1855 (G. R.), 7 Marts 1856 (G. R.).

Af Malm, tilladt at ombyttes med en af Støbestaal, K. og U. M. Skr. 30 Marts 1869 (G. R.).

At Synet ikke er kompetent til uden Ministeriets Billigelse at anordne, at nogle Klokker skulle fjernes af Kirketaarnet, K. og U. M. Skr. 5 Juli 1881 (G. R.).

Til Malmklokkers Ombytning med Klokker af Støbestaal kræves Ministeriets Tilladelse, K. og U. M. Skr. 22 Avg. 1882 (G. R.).

Ang. Omstøbning af gamle Kirkeklokker og om sammes Ombytning med Staalklokker, saaledes at de gamle Malmklokker dog opbevares, K. og U. M. Skr. 13 Decbr. 1883 (G. R.).

At saadan Ombytning kun kan tillades af Ministeriet og kun under ganske ekstraordinære Omstændigheder kan ventes med- delt, K. og U. M. Skr. 13 Marts 1886 (G. R.).

Ang. Foranstaltninger til at sikre, at gamle Klokker ikke om- støbes uden Vidende af Direktøren for de antikvariske Mindes- mærker (nu af Nationalmuseet), K. og U. M. Cirk. Nr. 82, 26 April 1889.

Ang. at det ikke er tilstrækkeligt, at Provsten under Syns- forretningen paalægger Tiendøejeren at iagttage Bestemmel- serne i Cirk. 1880, men at det paahviler Provstesynene selv ved Henvendelse til Sognepræsten at drage Omsorg for, at Klokken efter Nedtagelsen nærmere undersøges, samt at denne Undersøgelse og Indberetningen til Nationalmuseet paahviler Sognepræsten, K. og U. M. Skr. 7 Juli 1893 (G. R.).

Ang. at Synet ikke kan tillade, at en Kirkes Malmklokke om-

byttes med en Støbestaalsklokke, K. og U. M. Skr. 20 Febr. 1896 (G. R.).

Jfr. Kirkesyn 28 c.

2. Ang. Forholdsregler mod Klokkernes Misbrug og til deres behørig Vedligeholdelse, K. og U. M. Cirk. Nr. 119, 6 Maj 1893, hvorved tillige findes Oplysning om et nyt Kimeapparat.

3. Ang. Ringning og Kimning med dem til den almindelige Gudstjeneste og til de store Højtider, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 1, Rskr. 3 Novbr. 1747, K. og U. M. Skr. 4 April 1872 (G. R.).

Denne Ringning besørger Kirkebyens Skolelærer alene, Adg. 29 Juli 1814 f. Land. Bl. A § 34, K. og U. M. Skr. 2 Decbr. 1852 (G. R.), 3 Jan. 1856. Jfr. nedenfor 7.

Indskærpet Overholdelse af Bestemmelserne om daglig Morgen- og Aftenringning og om Ringning Store Bededags Aften samt om Kimning Aftenen før de store Helligdage og paa selve disse i Forbindelse med Ringningen, K. og U. M. Cirk. Nr. 47, 25 April 1887, jfr. Skr. 4 April 1883 (G. R.).

Kimning derved skal ikke finde Sted Store Bededag eller Aftenen forud, K. og U. M. Skr. Nr. 221, 24 Juni 1892.

4. Ang. den daglige Morgen- og Aftenringning (samt Middagsringning).

a. Degne og Substituter skulle Aften og Morgen ringe Bede- og Fredklokken, men hvor ingen Sædedegn eller Substitut er, skulle enten Sognemændene selv skiftes til det at forrette eller handle med en, som det kan gøre, D. L. 2—15—5.

b. Paa Landet besørger Kirkebyens Skolelærer alene Klokkernes Ringning Morgen og Aften, Adg. 29 Juli 1814 f. Land. Bl. A § 34.

c. Afgørelse af forskellige Spørgsmaal om, hvor vidt denne Ringning skal besørges af Kirkebylæreren eller af Sognemændene, samt angaaende hvilke Lærere, der ere at anse som Kirkebylærere, K. Skr. 24 Juni 1820, 25 Marts og 11 Juli 1837, 17 Novbr. 1840, K. og U. M. Skr. 12 og 26 Febr. 1850 (G. R.), 4 Jan. 1851, 2 Decbr. 1852 (G. R.), 10 Novbr. 1855 (G. R.).

Den daglige Morgen- og Aftenringning paahviler Kirkebylæreren, hvad enten han bor langt fra eller nær ved Kirken, idet Sognemændenes Forpligtelse i saa Henseende efter D. L. 2—15—5 er bortfalden, K. og U. M. Skr. 30 Avg. 1889, 8 Maj 1801 (begge i G. R.).

Ang. at Kirkebylæreren kan lade den Ringning han skal

besørge, udføre ved en anden paa sit Ansvar, K. og U. M. Skr. 20 Maj 1865.

Jfr. nedenfor 7 og 11.

d. Ang. at denne Ringning bør bibeholdes, samt ang. hvorledes den kan afskaffes, hvor Kirken ligger afsides, K. Skr. 11 Juli 1837 ad 6, K. og U. M. Skr. 6 April 1853 (G. R.), 4 April 1872 (G. R.).

e. Morgenringning tilladt at maatte forandres til Middagsringning, Rskr. 31 Avg. 1798.

En saadan Forandring kan paa Landet tilstedes, naar Fler-tallet af Sognets Husfædre ønske det, K. Skr. 30 Avg. 1823.

Dette gælder ogsaa for Købstæderne, K. og U. M. Skr. 8 Juni 1849. (I Noten Oplysning om denne Ringnings Betydning).

f. Kirkeejeren er ikke pligtig at betale for den daglige Klokkeringning, K. og U. M. Skr. 29 Septbr. 1864 (G. R.).

Naar den daglige Ringning forlanges udført paa en besværligere eller bekosteligere Maade end tidligere, maa der ydes forøget Vederlag derfor, K. og U. M. Skr. 14 Novbr. 1865 (G. R.).

Jfr. om Vederlaget for Kirkebylærerens Forretninger Skolelærere VI C.

g. Ang. at bemeldte Ringning i en Købstad skal udføres af den Lærer, der er Klokker, uden særskilt Vederlag, K. og U. M. Skr. 14 Maj 1891 (G. R.), hvilket ogsaa gælder om den ved Cirk. Nr. 47, 25 April 1887 forøgede Ringning, Skr. 27 Juli 1892 (G. R.).

h. Jfr. nedenfor 8.

5. Ang. at det ikke kan paahvile Kirkebyens Skolelærer at bekoste og udføre deres Smørelse, K. og U. M. Skr. 8 Septbr. 1874 (G. R.).

6. At Skolelæreren, naar han har besørget Ringningen, er forpligtet til at lukke Lemmene for Glambullerne, K. og U. M. Skr. 26 Febr. 1876 (G. R.). Overholdelsen heraf indskærpet, K. og U. M. Cirk. Nr. 76, 30 April 1881.

7. Klokkeringningen Morgen og Aften samt Ringningen til sædvanlig Gudstjeneste paahviler Kirkebylæreren personlig, dog at han er berettiget til at lade den udføre ved andre paa sit Ansvar, samt om mulig Refusion af Udgifterne herved, saafremt de overstige Kirkebylærerens Godtgørelse, K. og U. M. Skr. 16 Juli 1890 (G. R.), Nr. 240, 27 Juni 1893, og gør han sig skyldig i Forsømmelighed i saa Henseende, kan han mulktteres af Bi-

skoppen, fornævnte Skr. 1893. Se Skolelærere II 2, jfr. VI C.

8. Ang. Tiden for den daglige Morgen- og Aftenringning, hvorledes Bedeslagene skulle slaas, samt hvor længe saadan Ringning og Kimning, naar sidst nævnte skal finde Sted, skal vedvare, ovennævnte Skr. 1893.

9. Ang. Ringning med samme ved Begravelse.

a. Der maa ikke ringes, naar nogen dør, førend Liget skal begraves, og da ej heller længere end en Time i det højeste, D. L. 2—22—40, Rskr. 24 Novbr. 1741 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Begravelse), 30 Marts 1742 (ibd.), 15 Juni 1742 (ibd.), K. Skr. 9 Juni 1829, 2 Juni 1838 ad 3, K. og U. M. Skr. 28 Jan. 1862 ad 7 (G. R.). Jfr. Fr. 7 Novbr. 1682 § 14.

Ang. at der ved Begravelser ikke maa ringes længere end en Time i det højeste, K. og U. M. Skr. Nr. 240, 27 Juni 1893.

Undtagelse herfra for Læsøs vedkommende, Rskr. 21 Marts 1738.

b. Ang. at Ringning paa Landet maa finde Sted, endskønt der ikke prædikes, Rskr. 23 Decbr. 1746.

c. Ang. at Lig kunne begraves med eller uden Sang og Klokker, eller og hver for sig, og at Jordpaakastelse i intet af disse Tilfælde bør nægtes, K. Prom. 28 April 1798.

d. Kan ikke foretages af vedkommende private selv, men kun af den af Kirkeejeren dertil antagne Person; naar dette ikke iagttages, maa den foreskrevne Betaling dog erlægges, K. og U. M. Skr. 28 Febr. 1877 (G. R.).

e. Om Kirkeejeren mod saadan Betaling er pligtig at besørge Ringningen, eller om han, naar han foretrækker det, kan overlade dette til den paagældende selv, er tvivlsomt, K. og U. M. Skr. 1 Novbr. 1879 (G. R.).

f. Det er overladt Kirkeejeren selv at besørge Ringningen eller at lade den udføre af den afdødes Slægt og Venner, i fornødent Fald under Kirkeværgens Tilsyn, mod Erlæggelse af den bestemte Betaling, K. og U. M. Skr. 18 Avg. 1887 (G. R.).

g. Ang. Betalingen herfor, D. L. 2—22—39, Fr. 7 Novbr. 1682 §§ 20, 21, Rskr. 7 Febr. 1705.

Paa Landet kan Kirkeejeren ikke nægte Brugen af Klokkerne ved Begravelse og ikke fordre højere Betaling derfor end den i D. L. 2—22—39 fastsatte, for hvilken han selv maa lade Ringningen besørge eller føre Tilsyn med samme, K. Skr. 2 Juni 1838 ad 1 og 2, K. og U. M. Skr. 22 Jan. 1864 ad 2—3,

1 Avg. 1864 (G. R.), 16 Marts 1872 (G. R.). Jfr. Skolelærere VI C og ovenfor 4 f.

Ang. Betalingen paa Landet, naar flere Klokker ønskes benyttede, K. Skr. 24 Juni 1843.

Ang. at Beboerne af et Landsogn til en Købstad maa være berettigede til Benyttelse af Kirkeklokkerne mod den i Loven fastsatte Betaling for Landet, K. og U. M. Skr. 9 Novbr. 1858 (G. R.).

Se i øvrigt de særlige Bestemmelser om Betalingen i de enkelte Købstæder i Reglementerne for Kirkegaardene m. v. under Pastorater.

Sognepræsten nyder fri Ringning ved sin og Hustrus samt Børns Begravelse, Rskr. 10 Marts 1688.

Ang. den derfor ved D. L. 2—22—39 fastsatte Betaling paa Landet mærkes videre:

1) At Kirke- og Undervisningsministeriet ikke anser sig berettiget til at forhøje den, K. og U. M. Skr. 3 Septbr. 1874 (G. R.).

2) Ang. Betalingen, naar Ringning ønskes med flere Klokker, ibd.

3) Skal erlægges ogsaa ved Begravelser af Beboerne paa eller Ejere af tiendefri Jord, dog saaledes at en Takst bliver at fastsætte af Stiftsøvrigheden, K. og U. M. Skr. 3 Jan. 1877 ad 1, 5 Decbr. 1881 (begge i G. R.).

4) En derfor af Ministeriet fastsat Takst ved en Staten tidligere tilhørende Kirke kan den nuværende Kirkeejer ikke forandre, K. og U. M. Skr. 19 Juni 1877 (R. R.).

5) At en for Ringningen af Kirkeejeren i Strid med nævnte Lovsted foreskreven Takst er ugyldig, K. og U. M. Skr. 11 Juni 1880 (G. R.).

6) Denne Betaling kan ikke nægtes Tiendeejeren, K. og U. M. Skr. 8 Juli 1887 (G. R.).

7) Kirkeejeren kan af Kommunen forlange den sædvanlige Betaling for Ringning ved Fattiglemmers Begravelse, K. og U. M. Skr. 4 Juni 1890 (G. R.).

8) Minimumsbetalingen bør sættes til 33 Øre, K. og U. M. Skr. 15 Jan. 1892 (G. R.).

10. Ang. Ringning og Kimning ved andre Lejligheder end Begravelser, navnlig ved Bryllupper, samt angaaende Betalingen derfor, K. og U. M. Skr. 25 Marts 1863, 22 Jan. 1864 ad 2 og 3, 4 April 1872 (G. R.).

11. Al anden Ringning end Morgen og Aften samt til Guds-tjenesten er Skolelæreren uvedkommende og maa besørge af Kirkeejeren eller under hans Tilsyn, K. Skr. 9 Juni 1829, 1 Juli 1834 (G. R.), 2 Juni 1838 ad 4, 24 Juni 1843 ad 2, K. og U. M. Skr. 29 Septbr. 1864 (G. R.), 20 Maj 1865. Jvf. ovenfor 4 c og 7.

Ringning ved Bryllupper og Kimningen ved Begravelser er Kirkebylæreren uvedkommende, og Kirkeejeren kan lade den besørge ved hvem, han vil, K. og U. M. Skr. 28 Jan. 1889 (G. R.).

12. Ang. Ringning eller Klemtning i Ildebrandstilfælde: i Købstæderne Fr. 24 Jan. 1761 Kap. VI § 1 (ophævet ved L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 40, jfr. sammes § 1 f), paa Landet, Fr. 29 Febr. 1792 § 21 (ophævet ved L. 2 Marts 1861 § 54, jfr. Kap. 4), i Kbhvn. Fr. 1 Novbr. 1805 §§ 69 ff (ophævet ved L. 15 Maj 1868 § 45).

13. Kirkeejeren kan fordre, at der ikke anvendes Klokke-ringning ved andre Lejligheder end de hidtil sædvanlige oftere end 7 Gange i Kalenderaaret, L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 12.

14. Hvor det er Skik, at Kimning dermed finder Sted ved Brylluper paa Landet, skal herfor ingen Betaling erlægges, K. og U. M. Skr. 19 Juni 1877 (G. R.).

15. Ringning i Anledning af kongelige Personers Død.

a. Blev paabudt ved Fr. 3 Decbr. 1839, 21 Jan. 1848, K. og U. M. Cirk. 23 Marts 1852, 30 Juni 1863, Bkg. 16 Novbr. 1863.

b. Ang. hvem det paa Landet paahviler at besørge samme, K. Skr. 21 Decbr. 1839, 15 Febr. 1848 (G. R.), Ind. M. Skr. 19 April 1852, 30 Juni 1852 (G. R.), K. og U. M. Skr. 19 Oktbr. 1863 (G. R.), 8 Decbr. 1863.

c. Ang. hvorledes Udgifterne dertil afholdes i Købstæderne og deres Landsogne, K. Skr. 21 Decbr. 1839 Noten, K. og U. M. Skr. 25 Oktbr. 1852 (G. R.), 3 Avg. 1865 (G. R.).

d. Blev paabudt ved Bkg. Nr. 25, 10 og Nr. 47, 31 Marts 1881.

e. Om saadan Ringning mærkes:

1) Den paahviler Kommunen, ikke Kirkeejeren, og kan paalægges Gaardmændene som Pligtarbejde, Ind. M. Skr. 4 April 1881 (G. R.).

2) Om hvor vidt Kirkeejerne eller Kirkeværgerne, naar de paa egen Haand have lejet Folk hertil, kunne fordre Udgif-

terne refunderet af Kommunen, K. og U. M. Skr. 23 Juni 1881 (G. R.).

3) Udgifterne ved Tilsynet med Ringningen, naar denne efter Overenskomst med Kommunen udføres ved lejede Folk, og ved Reparation af Klokke rebet maa Kirkeejeren betale, K. og U. M. Skr. 6 Juli 1881 (G. R.).

4) Udgifterne ved Ringning dermed i Anledning af en kongelig Persons Død udredes ved Købstadkirker af Kirken, ved Landsbykirker af Kommunen, og om Anvendelsen heraf paa den i Frederikssund indlemmede Udesundby Kirke, K. og U. M. Skr. 3 Marts 1883 (G. R.).

5) Ang. Ringning med alle Landets Kirkeklokker i Anledning af Dronningens Død, Bkg. Nr. 126, 29 Septbr. 1898, jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 164, 30 s. M., hvorefter Forpligtelsen til at udføre bemeldte Ringning ikke paahviler Kirkeejeren, hvorimod Ringningen af denne kan fordres enten udført ved lejede Folk for Kommunens Regning eller besørget af Gaardmændene som et dem paahvilende Pligtarbejde til Kommunen ifølge Fr. 27 Maj 1848 § 1. Jvf. Dronningen 3.

16. Maa paa Landsbyen ikke bruges til at ringe til Gadestævne, Gilde eller andet saadant, D. L. 2—22—40.

17. Ringning med samme maa i intet Tilfælde udføres af Børn K. Skr. 17 Novbr. 1840.

18. Et Forslag til almindelige Bestemmelser om Maaden at kime med samme paa forkastes med Bemærkning, at det maa overlades til Kirkeejeren selv at have Indseende med Kimningen, K. Skr. 8 Maj 1832.

19. Med Klokkringning forholdes i Tørninglen som i det øvrige Danmark, K. Skr. 29 Decbr. 1838.

20. Maatte de reformerte i Kbhvn. ikke have i deres Kirke, Priv. 15 Maj 1747 § 7, Rskr. 1 Maj 1789.

Ang. de fra Folkekirken afvigende Trossamfunds Ret til at benytte Kirkeklokker, K. og U. M. Skr. 21 Jan. 1871 (G. R.).

21. Ang. Allarmering ved Klokkringning, naar Mobiliseringsordre er udstedt, Adg. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 §§ 8, 12, jfr. 9, 10, 15, K. og U. M. Cirk. 10 Febr. 1887 (G. R.), J. M. Cirk. Nr. 56, 2 Maj s. A. II, Adg. Nr. 130, 26 Maj 1893 §§ 6, 12 smh. med Instr. Nr. 80, 29 s. M. §§ 5 (med tilhørende Skema), 7 og om saadan Ringnings Betydning, bemeldte Adg. §§ 7, 8, ligeledes fornævnte Instr. § 19 samt Instr. Nr. 81, 30 s. M.

Paalagt Kirkeværgerne i Kbhvn. og Købstæderne og Kirkebylærerne paa Landet at drage Omsorg for denne Ringnings Iværk-

sættelse, K, og U. M. Cirk. Nr. 127—129, 27 Juni 1893. — Paa Landet skal Tilsigelse om Ringning altid udgaa til Kirkebyens Skolelærer uanset den i ovennævnte Instr. Nr. 80, 1893 § 5, 2det Stykke indeholdte Bestemmelse, J. M. Cirk. Nr. 260, 18 Novbr. s. A. II.

Ang. at Ringningen skal finde Sted fra alle i den folkekirkelige Organisation indordnede eller til anerkendte Trossamfund henhørende Kirkebygninger, men ikke fra de ikke anerkendte Trossamfunds, fornævnte Cirk. Nr. 260, 1893 I, jfr. K. og U. M. Skr. 16 Avg. 1893 (G. R.).

22. Se Kirkeejer 7 (ang. ekstraordinær Ringning).

Kirkekollegium ved St. Petri tyske Menighed, Resl. Nr. 183, 13 Decbr. 1880 §§ 2 ff.

Kirkekollekt, se Kollekt 3.

Kirkekommission.

1. Nedsat ved Ordre 17 Decbr. 1853.

2. Nedsat ved Ordre 18 Juni 1868 (G. R. og D. T. S. 609).

3. Bornholms Amts, henregnes i Henseende til Postforsendelsers Behandling til Statsmyndighederne, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 1, og er berettiget til at benytte Tjenestefrimærker, M. T. B f. 1888 S. 803.

Jfr. Kirkeforsamling. Kirkelove.

Kirkekoncerter.

1. Maa Fattigdirektionen i København foranstalte, saa ofte den vil, til Indtægt for Fattigvæsenet, Plan 1 Juli 1799 § 181. Jfr. K. Prom. 10 Oktbr. 1793.

2. Teksterne til Musiken skulle være approberede af Sognepræsten, Pl. 5 Jan. 1811 § 1.

3. Paa Kirkemusik fandt Helligdagsanordningen ikke Anvendelse, den tidligere gældende Fr. 26 Marts 1845 § 8. Jfr. nu L. Nr. 57, 7 April 1876, Nr. 48, 1 April 1891.

4. Politiet maa ikke meddele Tilladelse til Afholdelse deraf, forinden Biskoppens og vedkommende Kirkebestyrelses Samtykke er erhvervet, J. M. Cirk. 27 Marts 1861, Politivedt. f. Kbhvn. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 72, f. Købst. i M. T. B f. 1872 S. 45 § 66, S. 55 § 51.

Til Kirkernes Benyttelse hertil udkræves altid Biskoppens eller Kirkeministeriets Tilladelse, dog kan Sognepræsten tilstede Af-syngningen af Salmer og kirkelige Sange og deres Ledsagelse af Orgel, naar derfor ingen Betaling tages, L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 6, jfr. § 13.

Biskoppen kan meddele saadan Tilladelse uden særlig Fore-

spørgsel til Ministeriet, naar han finder Koncertens Indhold passende, K. og U. M. Cirk. 9 Jan. 1849, jfr. K. Skr. 22 Oktbr. 1844.

5. Se Pastorater 439 R f (ang. Garnisonskirken i København).

6. I København, ang. Bemyndigelse for vedkommende Kirkepatronat til at meddele Fritagelse for at erstatte Kirkerne de med deres Benyttelse til Koncerter og dsl. forbundne Udgifter, K. og U. M. Skr. 4 Juli 1876 (G. R.).

7. Ang. at der til sammes Afholdelse ikke fordres Tilladelse af Kirkeinspektionen, K. og U. M. Skr. 18 Oktbr. 1889 (G. R.).

8. Hvor vidt Kirkeejerens Tilladelse udkræves til en Kirkes Benyttelse til Kirkekoncert, K. og U. M. Skr. 21 Avg. 1894 (G. R.).

Se i øvrigt Forlystelser.

Kirkekøb, se Kapitelstakst 1 i Slutn.

Kirkelade, derom handler D. L. 2—22—72.

Kirkelige Handlinger (Ministerialia).

1. Ang. Benyttelsen af et fremmed Sprog ved samme, K. og U. M. Skr. 14 (i G. R. 17) Novbr. 1865.

Om deres Foretagelse i fremmed Sprog og af fremmede Præster, se videre Alterets Sakramente 3, Daab 7 e, Vielse I 3. Jfr. Danske Sprog 3, 6. Se nedenfor 14.

2. Offentlige, ang. Straf for deres Forhindring eller Forstyrrelse, L. 10 Febr. 1866 § 157, 25 Juni 1869 § 158 (f. Isl. A).

3. Hos Præsterne, fritages Amtsprovsterne for at forrette, hvorimod det overlades Præsterne enten selv eller ved andre Præster at besørgede i deres Familie forefaldende Ministerialia, Fr. 5 Decbr. 1806 § 4. Jfr. Alterets Sakramente 24, 29.

Amtsprovsterne, som ej forrette bemeldte Ministerialia, tilkomme ej heller Betaling for samme, K. Prom. 23 Avg. 1808.

4. Derved skulle Præsterne nøje følge de foreskrevne Formularer, K. Cirk. 12 Avg. 1828.

5. Med Hensyn til deres Offentlighed, se Kirker 30, og om deres Foretagelse i midlertidige Lokaler, se 29 ibd. Jfr. Konfirmation 11 m.

6. Derved skulle Præster paase, at der ikke af de paagældende foretages fremmede Ceremonier eller benyttes særegne Dragter og Emblemer af symbolsk-religiøs Betydning, K. og U. M. Skr. 29 Novbr. 1883 (G. R.) og Nr. 135, 17 Juni 1884 (betræffende Good-Templar-Ordenen).

7. Om deres Foretagelse i Sognekirken ved anden Præst end

Sognets, se Kirker 16 — af udenlandske Præster, se Prædiken 3 g k. Se nedenfor 14.

8. Ang. at der af dem, der ønske ministerielle Handlinger foretaget paa Søgnedage, ikke bør stilles ubillige Fordringer til Præsten, hvad Tiden og Befordring angaar. K. og U. M. Skr. 18 Juni 1866 (findes ogsaa i G. R., men ikke fuldstændig).

9. Derved kan det ikke tillades Officerer af Frelsens Hær at indfinde sig i dennes Uniform, K. og U. M. Skr. Nr. 45, 8 Marts 1890, og en Konfirmand maa ikke møde ved Konfirmationen iført Hærens Skærf, Skr. 14 Maj s. A. (G. R.).

Ang. Frelsens Hærs Deltagelse i en paa en Købstadkirkegaard stedefundet Begravelse, K. og U. M. Skr. 8 Novbr. 1894 (G. R.).

10. Ang. at Faner eller ekstraordinær Musik ikke maa benyttes ved Begravelser i Kirke, Ligkapel eller paa Kirkegaard uden Præstens forud indhentede Tilladelse, samt om hvor vidt saadan Tilladelse bør gives, K. og U. M. Cirk. Nr. 204, 27 Avg. 1891. Jfr. Begravelse 38, 39. — Nægtet Foreninger Dispensation herfra, K. og U. M. Skr. 11 Marts 1892 (ang. de danske Vaabenbrødres kbhvske Afdeling), 2 Septbr. s. A. (en Haandværkerforening), begge i G. R.

Ang. at den røde Fane altid kan nægtes benyttet ved Begravelser, K. og U. M. Skr. 7 April 1894 (G. R.).

Ang. Sognepræstens Myndighed til at tillade eller forbyde Benyttelsen af Faner ved Begravelser, K. og U. M. Skr. 4 Juli 1896 (G. R.).

11. Kan det, hvor Ligbrænding finder Sted, ikke paalægges Folkekirkens Gejstlige at foretage, L. Nr. 58, 1 April 1892 § 5. — Om hvor vidt saadant er dem tilladt, se Ligbrænding 3 b, c.

12. Om deres Foretagelse under en Kirkes Lukning paa Grund af dens Restavration, K. og U. M. Skr. 21 Maj 1894 (G. R.). Jfr. Kirker 29.

13. Ang. Adgangen til Benyttelse af de reviderede Kollektor og Bønner og den reviderede Liturgi for Daab og Nadvere, K. og U. M. Cirk. Nr. 65, 7 Maj 1895, jfr. Resol. 9 Jan. s. A. (G. R.), Bkg. Nr. 30, 9 Febr. s. A., K. og U. M. Cirk. 25 Febr. s. A. (G. R.).

14. Tilladelse til Afholdelse af Gudstjeneste efter svensk Ritus og ved svenske Præster i københavnske Kirker, K. og U. M. Skr. 20 Novbr. 1895 (G. R.). Jfr. ovenfor 1 og 7 samt Prædiken 3 g, k.

15. Ang. Forhandling paa Landemoderne om forskellige Ændringer i Gudstjenesten, K. og U. M. Cirk. Nr. 95, 9 Juni 1896.

16. Ang. nogle Forandringer i den almindelige Gudstjeneste

paa Søn- og Helligdage, Bkg. Nr. 10, 29 Jan. 1897, jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 5 af s. D. og Nr. 50, 10 April s. A., jfr. ligesledes K. og U. M. Skr. Nr. 69, 14 Febr. 1898.

17. Forandringer i de ved Resol. 28 Jan. 1885 autoriserede ny Prædiketekster, Bkg. Nr. 108, 3 Avg. 1898, jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 123, 3 Avg. 1898.

Se Gudstjeneste. Kirkebetjente 4 og de enkelte kirkelige Handlinger efter deres Benævnelse.

Kirkeleve. Ang. deres Revision, Resl. 12 Oktbr. 1819, jfr. K. Skr. 2 Marts 1816, K. Cirk. 7 Novbr. 1820, K. Skr. 8 April 1828. Jfr. Kirkekommission.

Kirkelys, se Alterlys. Kirker 10.

Kirkelysepenge.

1. Ang. Indskrænkning i Brugen af Kirkelys og Anvendelse af de derved besparede Penge til bedste for Skolevæsenet, Rskr. 2 Jan. 1739, Fr. 23 Jan. 1739 § 33, Pl. 29 April 1740 § 5, K. Prom. 31 Decbr. 1779, Cirk. 6 Maj 1809, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 56, f. Land. § 66, K. Skr. 28 Marts og 2 Maj 1818, 29 Juni 1819, 31 Maj 1828.

2. Ere afskaffede, L. 19 Febr. 1861 § 6 (S. 205).

Dette gælder ogsaa om de Kirkelysepenge, der efter Rskr. 27 Jan. 1769 vare tillagte Skolelærerne paa Fejø, Fæmø og Askø af Kirkerne paa Falster, K. og U. M. Skr. 24 Oktbr. 1863.

3. Jfr. Blusjorder.

Kirkemusik.

1. Se Begravelse 38 (ikke Militærmusik i Kirkerne). Kirkekoncerter. Kirkelige Handlinger 10. Kongehuset 8 (Forbud mod Spil i Kirkerne paa Grund af Dødsfald). Musik. Orgel.

2. Island, ang. Anskaffelse af Musikinstrument til Gudstjenesten og om Udgifterne ved sammes Spil, L. 22 Maj 1890 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.).

Kirkepatron — Kirkepatronat.

1. Se Kaldsret.

2. I København.

a. For Helligøjstes og Frelzers Kirker er Magistraten, Instr. 28 Avg. 1795 § 11. Jfr. Rskr. 1 April 1740.

b. For Frederiks tyske Kirke, Pl. 1 Oktbr. 1819 § 9, jfr. Rskr. 15 Septbr. s. A. § 11.

c. For Holmens og Garnisons Kirker, er det forbeholdt at fordele mellem de vedkommende Gravere Betaling for Graves Gravning, Reglm. 22 Decbr. 1860 § 3 e.

d. For St. Johannes Kirke er Overpræsidenten og Biskoppen over Sjællands Stift, Pl. 24 Avg. 1861 § 3.

e. Patronatet for Trinitatis Kirke overgaar fra Universitetet til Magistraten, Pl. 17 Febr. 1869.

f. Ang. sammes Forsorg og Omhu for Kirkegaardene samt Fredholdelse over de døde, Reglm. 15 Febr. 1805 §§ 11, 12, Instr. af s. D. § 11.

g. Har Overbestyrelsen af Sognekirkerne, L. 19 Febr. 1861 § 27 (S. 214). Jfr. K. og U. M. Skr. 19 Maj 1864.

h. Er Magistraten for:

St. Pauls Kirke, Resl. Nr. 31, 3 Febr. 1877 § 5.

St. Jakobs Kirke, Resl. Nr. 103, 5 Juni 1878.

St. Matthæus Kirke, Resl. Nr. 144, 25 Oktbr. 1880 § 4.

Helligkorskirke, Resl. Nr. 10, 7 Jan. 1890.

i. Er den i 1ste Generalkommandodistrikt kommanderende General for Garnisons og Citadellets Kirker, Kdg. Nr. 25, 1886, 1 d (M. R.).

3. Med Hensyn til Universitetets Patronatsforhold til Vor Frue Kirke mærkes K. og U. M. Skr. 6 Juni 1878 (G. R.).

4. For St. Petri Kirke, Resl. Nr. 183, 13 Decbr. 1880 §§ 1, 5, 8.

5. Se Kirkekoncerter 6.

Kirkeprotokoller.

1. Derom handler L. 19 Febr. 1861 § 2 (S. 201). Jfr. D. L. 2—22—13, Ob. Br. 10 Juli 1686.

2. Ang. deres Indretning, K. og U. M. Skr. 8 Jan. 1862, 15 April 1862 (G. R.), 10 Juni 1862 (G. R.).

3. Ang. hvorledes deres behørige Førelse fremtvinges, K. og U. M. Skr. 6 Febr. 1863 (G. R.).

4. Listen over Kirkens Tiende, som skal indføres i samme, bør stemme med den efter L. 23 Febr. 1862 fastsatte Fortegnelse, K. og U. M. Skr. 19 Oktbr. 1863 ad 2 (G. R.).

5. Maa Præsten ikke benytte som Journal, K. og U. M. Skr. 5 Marts 1890 (G. R.).

Kirker.

1. Deres Gods og Indkomster.

a. Landgilde, derom handler D. L. 2—22—15, 16 og 25, jfr. Rskr. 13 Marts 1711.

Ang. Forening af Landgilden og Herligheden af Kirkernes Gaarde, D. L. 5—3—24, og for Aalborg Stift Kommissorium 25 Juli 1682, Rskr. 31 Decbr. 1686, Konf. 13 Febr. 1688 (to), 24

April 1697, for Viborg Stift Kommissorium 7 Avg. 1686, 3 Juli 1688, Rskr. 12 Marts 1695, jfr. Rskr. 13 Marts 1711.

Jfr. Kapitelstakst 1.

b. Fæ og Kvæg, D. L. 2—22—27, jfr. 13.

c. Skove, D. L. 2—22—28, Rskr. 23 Avg. 1672, F. 26 Jan. 1733 §§ 35, 36.

d. Stedsmaal og andre uvisse Indtægter, D. L. 2—22—29.

e. Husmænd, Inderster og Pebersvende, som ikke tiende til Kirken, skulle give til Kirken 8 Skilling aarlig, D. L. 2—23—13, Rskr. 19 Septbr. 1731, Fr. 8 Jan. 1810 § 4.

Denne Afgift kaldes undertiden Stolestadepenge, K. Skr. 7 Juli 1821, 6 Maj 1823, 10 Marts 1846 (G. R.), K. og U. M. Skr. 4 Juni 1855 ad 1 (G. R.), undertiden Kirkeskat, K. Prom. 28 April 1792.

Ang. hvorvidt denne Afgift svares af Familien eller af hver Person i Familien, Rskr. 9 Maj 1738, K. Skr. 15 April 1834 ad c.

Ang. hvad der forstaas ved Husmænd, K. Prom. 19 Maj og 22 Septbr. 1787, K. og U. M. Skr. 27 Avg. 1868 (G. R.).

Ang. hvor vidt Afgiften bør erlægges af Tjenestefolk, og hvad der forstaas ved Pebersvende, K. Skr. 21 Juni 1828 ad 3, 15 April 1834 ad c, 14 Maj 1846 ad 3 og 4 (G. R.).

Ang. hvor vidt Afgiften svares af Husmænd, der tiende til Kirken, K. Prom. 28 April 1792, Skr. 6 Maj 1823, 12 Maj 1835, K. og U. M. Skr. 30 Decbr. 1865.

Ang. hvor vidt Afgiften svares af Beboere paa tiendefri Jord, K. Skr. 15 April 1834 ad b, 12 Maj 1835, 14 Maj 1846 ad 2, 3 og 5 (G. R.), K. og U. M. Skr. 31 Juli 1855 (G. R.), 29 Septbr. 1863 (G. R.).

For denne Afgift ere Husmænd, Indsiddere og fattige i de Sogne i Rytterdistrikterne, hvor Kongen er Kirkeejer, fritagne, Rtk. Skr. 14 Juni 1721, Prom. 14 Febr. 1807 (i Reg. t. Reskript-saml. 1801—8 S. 24).

Agiften er ikke afskaffet ved L. 19 Febr. 1861 § 7, K. og U. M. Skr. 29 Septbr. 1863 (G. R.).

f. Ang. Gaver til samme, D. L. 5—4—15 til 19, jfr. Fr. 21 Maj 1845, L. 29 Decbr. 1857 § 2 (S. 326).

Naar i København noget testamenteres til Kirken eller de fattige, maa de fattige have det alt sammen, Rskr. 23 Novbr. 1715.

Donationer i Jordegods, Penge eller andet, som af Arilds Tid til Kirkernes Ornamente og Begravelsers Vedligeholdelse

ere destinerede, maa hverken ophæves eller ved Mageskifte i nogen Maade forandres, Pl. 20 Febr. 1717 III A § 4.

Ang. Stempelfrihed for Dokumenter om Gaver til samme, L. 19 Febr. 1861 § 74 c.

Jfr. Legater II A 1.

g. Deres Jorder og andre Indkomster, paa hvilke der er givet personelle Benaadninger, skulle, naar den Person, paa hvis Navn disse lyder, er afgaaet ved Døden, ved offentlig Avktion lejes eller fæstes bort til den højstbydende, Rskr. 15 Decbr. 1752.

h. Ang. Udskiftning af deres Jordegods, Fr. 23 April 1781 § 26.

i. Ang. Overdragelse i Arvefæste af deres Fæstegaarde, Fr. 13 Maj 1769 § 7.

k. Ang. hvor vidt Kirkeejeren paa egen Haand kan sælge eller bortarvefæste deres Gods, K. Skr. 27 April 1816, 15 Decbr. 1821. Jfr. Rskr. 12 Maj 1682.

Ved Kirkernes Salg kan disses Jordegods ikke forbeholdes til fri Raadighed, hvorimod der intet er til Hinder for Pantsætning af Kirkernes Tiender og Gods, K. og U. M. Skr. 29 Decbr. 1855 (G. R.).

Ang. at Retsbetjenten, naar Kirkegods sælges, bør gøre Retsanmærkning paa Skødet om manglende Adkomst og gøre Indberetning gennem Amtet, for at Vindikation kan foranstalles, K. Cirk. 12 Oktbr. 1841.

Jfr. om Anvendeligheden af Fr. 25 Febr. 1733 i Danmark K. Prom. 14 Maj 1796.

l. Ang. at deres Kapitaler bør inddrages blandt Stiftsmidlerne K. og U. M. Cirk. 15 Avg. 1850 (G. R.), Skr. 19 Jan. 1855 (G. R.).

Ang. hvor vidt dette ogsaa gælder Kirker, der ejes af Majorater, K. og U. M. Skr. 29 Decbr. 1852 (G. R.), 8 Septbr. 1872 (G. R.), og Købstadkirker, K. og U. M. Skr. 11 Febr. 1852 (G. R.).

At det ikke kan paalægges Kirkeejerne at indbetale til Stiftsmidlerne Rekognitioner, der ved Ejerskifte af Kirken tidligere tilhørende Gaarde tilfalde samme, K. og U. M. Skr. 24 Juni 1881 (G. R.). De der citerede Bestemmelser findes under Beneficeret Gods 6 b, c.

m. Ang. Afløsning af de Statskassen paahvilende Refusioner og Godtgørelser til forskellige Kirker for tidligere derfra afgaaede Indtægter. L. Nr. 53, 25 Marts 1871 § 4.

n. Ang. Udpantningsret for Afgifter og Ydelser til samme m. m., L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 1, 5, 8 og 10 b.

o. Ang. Omsætning i Kronemønt af Taksterne for Betalingen for deres Benyttelse i ekstraordinære Tilfælde, K. og U. M. Skr. 4 Febr. 1874 (G. R.).

Om Betalingen ved de københavnske Kirkers Benyttelse ved Begravelse, se Begravelse 32.

p. Ang. at gamle Kornafgifter dertil ordentligvis ikke kunne tilstedes afløste, K. og U. M. Skr. 11 April 1874 (G. R.).

r. Med Hensyn til Afgiften efter D. L. 2—23—13, jfr. Trossamfund 2, 13.

s. Se i øvrigt de enkelte Artikler, saasom: Alterlys. Beneficeret Gods. Kirkejord. Midsommerstiende. Tiende. Osv. Se fremdeles Hoveri I, B (dets Afløsning) 5 b. Nationalbanken 20 (ang. Aktieretten) f. Stolestader.

2. Deres Udgifter og Byrder.

a. Derom handler D. L. 2—22—51 til 59.

b. I Købstæderne, ere fritagne for Afgifter, der lignes paa Grundtakst, se Grundtakst II 7 a.

Den til Købstadkirkerne henlagte Grund skal ikke skyld-sættes, og de ere fritagne for Grundskat og Huskat, L. 11 Febr. 1863 §§ 4 og 12, Instr. 17 April 1863 § 12 c.

c. I København, ere indtil videre fritagne for Kommuneafgifter, Pl. 22 Jan. 1819, jfr. Resl. 4 Novbr. 1840 (ang. katolsk Kapel).

Om andre Kirker ere fritagne derfor, K. og U. M. Skr. 25 Septbr. 1863.

d. De, som Herligheden af Kirkegods have, skulle lige med andre Proprietærer til Skat og Kontribution deraf svare, Rskr. 29 April 1668.

e. Som ikke ere i Privatmands Eje, vare fritagne for at svare Indkomstskat efter L. 2 Juli 1870, Lovens § 6 d, jfr. Ind. M. Skr. 24 Decbr. 1864 (G. R.).

f. Ang. hvor vidt en Kirke paa Ærø skal svare Formue- og Lejlighedsskat til en fremmed Kommune, hvori den ejer Jord, K. og U. M. Skr. 24 Avg. 1868 (G. R.).

g. Ang. deres Forpligtelse til Skolers og Rektorboligers Vedligeholdelse, se Skoler I A 9 g.

h. Ang. ordinære og ekstraordinære Udgifters Ligning paa samme, Rskr. 22 Febr. og 12 Juli 1690, 26 Juli 1754, K. Skr. 11 Septbr. 1838.

Fritagelser for Ekstrapaabud, Rskr. 20 Septbr. 1743, 3 Maj 1760.

i. Brandhjælpen til Præstegaardes Genopførelse, jfr. D. L. 2—12—4 § 2, K. Cirk. 7 Oktbr. 1820 § 2, er bortfalden, L. 19 Febr. 1861 § 35 (S. 219). Jfr. for Færøerne K. Skr. 7 Juni 1842.

Brandhjælpen til Degneboligers Genopførelse, jfr. Rskr. 8 Maj 1751 § 4, 1 April 1752, 26 Juli 1754, 8 Maj 1759, maa Degnene, saa længe Degneboliger endnu eksistere, efter Ansøgning tilstaaes med 2 Mark efter Studieskattens Ligning for hver Kirke i Stiftet, K. Cirk. 7 Oktbr. 1820 Nr. 3.

Jfr. Anneks gods 5.

k. Ekstraordinær Brandhjælp til Frue Kirke i København blev paalagt ved Pl. 22 Oktbr. 1813, jfr. K. Prom. 27 Novbr. 1813.

l. Ang. ekstraordinær Afgift til Ringsted Kirke, Bev. 9 Septbr. 1818, K. Skr. 2 Oktbr. 1819.

m. Ang. Ophør af Bidragene til den danske lutherske Kirke i London, K. Cirk. 1 Febr. 1817. Jfr. om denne Kirke og Afgiften til samme Rskr. 22 Juni 1697, 2 Septbr. 1713, 17 Maj 1720, 15 Maj 1739, 6 Juni 1740, 26 Juli 1748, K. Cirk. 7 Avg. 1813, 17 Decbr. 1814, Skr. af s. D.

Ang. Tilbagebetaling eller anden Anvendelse af Overskudet af, hvad der er betalt til denne Kirke, Pl. 18 Novbr. 1841.

n. I de slesvigske Distrikter, en særegen Afgift til Anskaffelse af Bøger til Skolerne, K. og U. M. Skr. 7 Juli 1869 (G. R.).

o. Ang. at de samme paalagte Afgifter skulle tilstilles Provsten, D. L. 2—22—51, Rskr. 23 April 1802.

p. Ang. Inddrivelse af deres ordinære Udgifter og ekstraordinære Paabud hos Kirkeejerne, Fr. 4 Febr. 1682, Pl. 28 Febr. 1727, 28 Jan. 1735, K. Cirk. 4 Febr. 1826, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1.

q. Ang. deres Laan af andre Kirker, D. L. 2—22—79, Ob. Br. 10 Juli 1686, L. 19 Jan. 1863 § 2.

r. Bøger til Sognekroniker kunne ikke anskaffes paa deres Bekostning, K. Skr. 28 April 1827.

s. Skulle deltage i Anskaffelsen af Kommunens Brandredskaber, se Brandredskaber A 3 b, 4 a og b Nr. 5.

t. Sættes ikke i Grundtakst i Sundbyernes Sognekommune, L. Nr. 102, 14 April 1893 § 3.

u. Se i øvrigt de enkelte Artikler, saasom: Brød og Vin.

Bygningsafgift II 2 k. Halvandenskillingsafgift. Sindsygeanstalter 15 i (ang. Pesthuspenge af Kirker paa Sjælland). Studieskat.

3. Ang. Opførelsen af ny og Forandringer ved gamle Kirker.

a. Ang. Indsendelsen af Overslag, K. Prom. 5 Oktbr. 1771.

b. Ang. Forandringer ved samme, L. 19 Febr. 1861 §§ 3, 14, 21. Jfr. K. Prom. 30 Novbr. 1793 § 1, 20 April 1799, Skr. 9 Maj 1840.

c. Ang. at der af Stiftsøvrigheden skal gøres Anmeldelse til Direktøren for de antikvariske Mindesmærkers Bevaring, forinden de nedbrydes eller lignende yderliggaaende Foranstaltninger ved dem foretages, K. og U. M. Skr. 13 Jan. 1866 (G. R.).

d. Inden de nedbrydes og ombygges, maa Planerne til de ny Bygninger indstilles til Kirke- og Undervisningsministeriets Approbation tillige med Tegninger og Oplysninger, der give en tydelig Forestilling om de gamle, K. og U. M. Skr. 20 Avg. 1870 (G. R.), Nr. 281, 8 Avg. 1871.

Ang. at Kirkesynet har Ret til at forlange sig Tegninger til Arbejdets Udførelse ved Kirken forelagte, K. og U. M. Skr. 13 Marts 1891 (G. R.).

e. Om en af Tiendeyderne ejet Kirkes Ombygning i et Tilfælde, hvor Kirkesynet først kun havde tilraadet Ombygningen, men derefter ubetinget ønskede den foretaget, K. og U. M. Skr. 3 April 1880 (G. R.).

f. Hvad der kan foretages, naar et Byggearbejde ved en Kirke trækkes utilbørligt i Langdrag, saaledes at Gudstjenestens Afholdelse lider derunder, K. og U. M. Skr. 14 Septbr. 1883 (G. R.).

g. Ang. hvem Ejendomsretten tilkommer til de en Kirkes Restavration vedrørende Tegninger, K. og U. M. Skr. 9 Jan. 1892 (G. R.).

h. At Dispensation fra § 21 i Bygningsl. for Købstæderne af 30 Decbr. 1858 ikke var fornøden til Genaabningen af nogle oprindelige, senere tilmurede romanske Vinduer i en Kirke, J. M. Skr. Nr. 73, 28 Febr. 1894.

i. Ang. hvor vidt Genindvielse af en ombygget Kirke i et foreliggende Tilfælde var fornøden, K. og U. M. Skr. 25 Novbr. 1896 (G. R.).

k. I Anledning af en Overenskomst om Afløsning af Ægt og Arbejde til Kirken udtalt, at Ejerne af tre fra Præstegaarden bortsolgte Parceller havde Forpligtelse til at deltage i bemeldte

Ægt og Arbejde som en Sogneboerne i Almindelighed paa-hvilende Hartkornsbyrde, K. og U. M. Skr. 22 Septbr. 1897 (G. R.).

1. Se Aamtsraad C 79 u (om Tilvejebringelse af Midlerne til en Kirkes Opførelse). Forsamlingslokaler.

4. Ang. deres Udvidelse, L. 19 Febr. 1861 § 4.

a. Ang. hvorledes Mangel paa Plads i en Kirke bliver at konstatere, K. og U. M. Skr. 21 Jan. 1876 (G. R.).

b. Om Betingelserne for, at det kan paalægges Kirkeejeren at udvide Kirken, K. og U. M. Skr. 14 Febr. 1881 (G. R.).

c. Selv naar et særligt Syn anordnes i Anledning af en Kirkes eventuelle Udvidelse, maa det ordinære Kirkesyn afgøre Spørgsmaalet om Udvidelsens Nødvendighed, K. og U. M. Skr. 4 Avg. 1886 (G. R.).

5. Ang. hvilke Fordringer der stilles med Hensyn til Indretningen og Vedligeholdelsen af deres Bygninger og Tilbehør.

a. Almindelige Grundsætninger, L. 19 Febr. 1861 §§ 3, 14. Jfr. D. L. 2—22—4, Fr. 2 April 1701, Rskr. 1 Juli 1720, K. Skr. 27 Jan. 1824, 27 Avg. 1833, 14 Juli 1835, K. og U. M. Skr. 29 Jan. 1850, Ind. M. Skr. 16 Jan. 1854 (G. R.), K. og U. M. Skr. 14 Febr. 1857 (G. R.).

Første Hefte af »Danske Mindesmærker« tilstilles Provsterne med Anerkendelse af Værkets Betydning som Middel til at udbrede Kendskab til og vække Interesse for Bevarelsen og Vedligeholdelsen af vore ældre kirkelige Mindesmærker, K. og U. M. Cirk. 15 Marts 1861.

Ang. et til Biskopperne og Præsterne omdelt Skrift af Arkitekt Løffler om Landets gamle Kirkebygninger, henhørende til Rundbuestilen, K. og U. M. Cirk. 13 Marts 1883 (G. R.).

b. Blokke og Bøsser, L. 19 Febr. 1861 § 6. Se Fattiges Kasse A 1. Kirkeblok. Kollekt 19.

c. Døbefad, Døbefont og Døbekande, L. 19 Febr. 1861 §§ 6 og 8. Jfr. K. Skr. 1 Septbr. 1842 ad 2, K. og U. M. Skr. 23 Novbr. 1850 ad 4. Døbefonter af Sten, om Behandlingen af dem, K. og U. M. Cirk. Nr. 94, 23 Maj 1889. Jfr. nedenfor o, 3dje Stk.

Anskaffelse af Døbekande kan ikke undlades, fordi Kirkesangeren bor tæt ved Kirken og bringer Vandet i selve Døbetadet, K. og U. M. Skr. 23 Jan. 1864 (G. R.).

d. Dørenes Maling, Antal og Indretning, L. 19 Febr. 1861 §§ 8, 11. Jfr. K. Cirk. 28 Oktbr. 1828, K. og U. M. Skr. 29 Jan. 1850 ad 4, 5 Septbr. 1854 (G. R.). Jfr. nedenfor o, 3dje Stk.

Ang. Anbringelsen af Gitterdøre, L. 19 Febr. 1861 § 7.

Ang. Anbringelse af Tagrender med Nedløbsrender og af Skrabejern ved Indgangsdørene, §§ 14 og 19 ibd.

e. Gardiner kunne fordres til Beskyttelse mod Solens forstyrrende Virkning under Gudstjenesten, for at forebygge Beskadigelse af Malerierne i Kirken og af Farven paa Alterklædet og Prædikestolens Beklædning samt for Præstens Stol, § 7 ibd.

f. Gulvets Beskaffenhed, ibd. Jfr. K. og U. M. Skr. 12 Decbr. 1848 (G. R.), 23 Novbr. 1850 ad 1, 16 Jan. og 16 Decbr. 1854 (G. R.), 22 Septbr. 1856 (G. R.).

g. Gulvtæppe kan fordres anskaffet til Koret, naar der i samme er Stengulv, K. og U. M. Skr. 18 Oktbr. 1871 (G. R.).

h. Haandklæde kan fordres anskaffet til Præstens Brug ved Daaben, L. 19 Febr. 1861 § 6.

i. Klokkehus kan om fornødent fordres opført ved Kirken, § 16 ibd.

k. Knæfaldets og Knæleskamlens Beskaffenhed, § 16 ibd. Jfr. K. og U. M. Skr. 23 Novbr. 1850 ad 4.

l. Koret, Fjernelse fra samme af Kirkestole og Ligkister, L. 19 Febr. 1861 §§ 7, 9. Se ovenfor g.

m. Loftets Udstyrelse, Tilgængelighed, Benyttelse m. m., §§ 8, 12, 13 ibd. Jfr. K. og U. M. Skr. 29 Jan. 1850 ad 3, af s. D. (G. R.), 8 Avg. 1850 (G. R.), 12 Febr. 1851.

n. Maatter eller Træskamler skal Gulvet i Stolene forsynes med, naar det ej er af Bræder, L. 19 Febr. 1861 § 7.

Maatter i Midtergangen kan Sognet paalægge Kirkeejeren at anbringe, K. og U. M. Skr. 18 Decbr. 1880, 19 Septbr. 1882 (begge i G. R.).

o. Murenes Vedligeholdelse m. v., § 15 ibd. Jfr. Rskr. 1 Juli 1720 § 3, K. Cirk. 19 Decbr. 1846, K. og U. M. Skr. 23 Novbr. 1850 ad 5, 15 Juni 1852 ad 1.

Granitkirker, navnlig Kvaderstens, bør i Tilfælde af uundgaelig Ombygning genopføres helt af Granit eller dog udvendig beklædes dermed, K. og U. M. Skr. 11 Septbr. 1880 (G. R.).

Indskærpet Synslovens § 15 om, at ved udvendige Reparationer skal lignende Materiale anvendes som det, hvoraf Kirken er opført, hvorledes Granitmure, ind- og udvendige, bør behandles, samt at Stendøbefonter og -dørindfatninger skulle holdes fri for Oljemaling, K. og U. M. Cirk. Nr. 53, 1 Maj 1882.

Ang. hvorledes der bør forholdes med Mure bestaaende af blandet Materiale af Kvadersten og Tegl, og om sammes Overkalkning bør fordres fjernet, K. og U. M. Skr. 9 Febr. 1884 ad 1 og 2 (G. R.).

Støttepillerne. Med hvilket Materiale de skulle dækkes, K. og U. M. Skr. 2 Avg. 1887 (G. R.).

p. Prydelser, ang. deres Vedligeholdelse og Bevaring, L. 19 Febr. 1861 §§ 3, 8. Jfr. Fr. 2 April 1701.

En Kirkeejer, som meddeler Samtykke til nogle en Kirke tiltænkte Forskønnelser, antages derved at have overtaget disses fremtidige Vedligeholdelse, K. Skr. 25 Avg. 1846 (G. R.).

Jfr. ovenfor 1 f.

q. Præsterækker er Kirkeejeren ikke pligtig at lade fortsætte paa en dertil ophængt Tavle, K. Skr. 3 Oktbr. 1835.

r. Reservoirer til at opfange Regnvandet skulle indrettes paa Kirketaarne og Kirker i København, Bef. 28 Juni 1799, Resl. 12 Septbr. 1800, K. Skr. 16 Oktbr. 1827.

s. Taarnet maa, dersom det er aabent ind ad mod Kirken, ikke bruges til Opbevaring af Kalkbænk, Stiger o. desl., L. 19 Febr. 1861 § 10.

Ang. Foretagelsen af Forandringer ved samme, § 14 ibd.

Ang. Bevillinger til at nedtage Kirkespir, Resl. 4 Juli 1800 § 8.

Takkers Borttagelse af Kirketaarne ikke bevilget, K. Skr. 15 Oktbr. 1846 (G. R.), K. og U. M. Skr. 1 Septbr. 1856 (G. R.).

Taarnspir maa tækkes med Tagspaan, Kobber, Bly eller Zink, men ikke med Asfalt eller Tagfilt, K. og U. M. Skr. 27 Avg. 1860, 1 Septbr. 1873 (G. R.).

Ang. Kirketaarnenes Vedligeholdelse og deres Forsyning med Lukke for Glamhullerne, K. og U. M. Cirk. Nr. 76, 30 April 1881, hvorved dog maa mærkes K. og U. M. Skr. 29 Avg. s. A. (G. R.). Jfr. Kirkeklokker 1.

Fornævnte Cirkulære angaar ogsaa indvendig tomme Taarne, K. og U. M. Skr. 21 Decbr. s. A. (G. R.).

Erklæring fra Bygningsinspektør Walther om den hensigtsmæssigste Fremgangsmaade ved deres Tækning med Tegl, K. og U. M. Skr. 12 April 1881 (G. R.).

Om Behandlingen af nogle Kirketaarne paa Bornholm kan mærkes K. og U. M. Skr. 19 Febr. 1883 (i M. T. B S. 57).

Om hvor vidt det bør holdes hvidtet, naar Kirken er det, K. og U. M. Skr. 13 Maj 1887 (G. R.).

Om Anvendelse af Zink til sammes Tækning, K. og U. M. Skr. 21 Decbr. 1887 (G. R.).

t. Taget, ang. at dette ikke vilkaarligen maa gøres lavere eller dets Blytække afløses uden særlig Tilladelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet, samt angaaende hvorledes Overskudet

skal anvendes, naar Blytag tillades ombyttet med andet Tag, L. 19 Febr. 1861 § 14. Jfr. Rskr. 1 Juli 1720 §§ 1, 2, Resl. 4 Juli 1800 § 8, 28 Avg. 1816, Rskr. 1 Avg. 1817 § 7, Resl. 19 Maj 1851.

Ang. hvor vidt og paa hvilke Vilkaar Tilladelse til at ombytte Blytag med Straatag kan ventes, naar Kirken i Forvejen er tækket halvt med hver Slags, K. og U. M. Skr. 27 Maj 1870 ad 4 (G. R.).

Straa- eller Rørtag tilstedes ikke uden særlig Tilladelse af Ministeriet, og Spaan- eller Trætag kun, hvor det tidligere har været og Forholdene tale for dets Bibeholdelse, L. 19 Febr. 1861 § 14. Jfr. K. Prom. 30 Novbr. 1793, K. og U. M. Skr. 17 Jan. 1850 (G. R.).

Til Tag paa Kirker egner sig kun Metal, Skifersten og Tagsten men ikke Tagspaan, K. og U. M. Skr. 26 April 1869 (G. R.).

Ang. Tag af valsede Jernplader, K. Skr. 20 Maj 1847 (G. R.), K. og U. M. Skr. 24 Decbr. 1851; af Zink, K. og U. M. Skr. 15 Novbr. 1851, 14 Juli 1852 (G. R.); af Asfalttagpap, K. og U. M. Skr. 9 Maj 1864 (G. R.).

Spaantag paa Vaabenhuset er ikke lovligt, K. og U. M. Skr. 6 Septbr. 1882 (G. R.).

I en Kirkes Indtægt ved Blytags Ombytning med andet Tag kan ikke fradrages Værdien af Kirkearbejdet i den Anledning, K. og U. M. Skr. 13 Jan. 1877 (G. R.).

Om hensigtsmæssig Vedligeholdelse af Kirkeblytage, K. og U. M. Skr. 15 April 1878 (G. R. — indeholder en Erklæring af Bygningsinspektør Walther).

Ang. Vilkaarene for Tilladelse til Ombytning af Tegltag med Skifertag, K. og U. M. Skr. 4 Avg. 1888 (G. R.).

u. Tagrender kunne ikke forlanges anbragte under hele Taget, K. og U. M. Skr. 11 Avg. 1863 (G. R.). Jfr. ovenfor d. v. Tavle til Salmenumre, L. 19 Febr. 1861 § 7.

Om Tavler til Ombæring i Kirken se Kollekt 19.

x. Trækruder, L. 19 Febr. 1861 § 7, 24.

y. Træværkets Maling eller Fernisering og Afvaskning, § 8 ibd. Jfr. K. og U. M. Skr. 17 Oktbr. 1849 (G. R.), 29 Jan. 1850, 23 Novbr. s. A. ad 2, 21 Marts 1854 (G. R.).

z. Vaabenhusets Indretning og Benyttelse, L. 19 Febr. 1861 §§ 7, 10. Jfr. K. Skr. 25 Oktbr. 1828 ad 1, 11 Novbr. s. A., 14 Juli 1835 ad 1, 4 Juli 1843, 17 Marts 1846 (G. R.), 10 Juni

1847, K. og U. M. Skr. 4 Febr. 1850 (to — G. R.), 12 Febr. 1851, 2 Decbr. 1851, 18 Febr. 1853.

æ. Varmeindretnings Anbringelse, se nedenfor 9.

ø. Ventiler, L. 19 Febr. 1861 § 7. Se Skolelærere II 2 d.

aa. Vinduernes Indretning, Vedligeholdelse og Afvaskning, §§ 7 og 8 ibd. Jfr. K. Skr. 21 Oktbr. 1823, 21 Oktbr. 1843 ad 2, K. og U. M. Skr. 23 Novbr. 1850 ad 3, 15 Juni 1852 ad 3, 8 Febr. 1854.

Ang. at Dispensation fra Bygningsl. for Købstæderne 30 Decbr. 1858 § 21 med Hensyn til Genanbringelse af de oprindelige, nu tilmurede Vinduer i en Kirkes Korgavl er ufornöden, J. M. Skr. Nr. 73, 28 Febr. 1894. Jfr. nedenfor vv.

bb. Ang. Foranstaltninger til at forhindre, at Genstande af Betydning for Videnskaben fjernes fra Kirkerne, og at saadant ikke maa ske uden Ministeriets Tilladelse, K. og U. M. Cirk. Nr. 114, 15 Avg. 1882 med tilhørende Fortegnelse over saadanne Genstande. Jfr. Pastorater 134 d (om en gammel Kalk).

Særlig er til Beskyttelse af gamle tildækkede Kalkmalerier givet Regler ved K. og U. M. Cirk. Nr. 56, 2 Maj 1883.

Ved det anførte Cirk. Nr. 114, 15 Avg. 1882 om Foranstaltninger til at forhindre, at Genstande af Betydning fjernes fra Kirkerne, jfr. K. og U. M. Skr. 26 Juli 1889 (G. R.).

cc. At intet usædvanligt maa anbringes i Kirker eller paa Kirkegaarde uden indhentet Tilladelse, K. og U. M. Skr. 29 Avg. 1882 (G. R. — hvorved en Runestens Anbringelse i Vaabenhuset tillodes).

dd. Ang. hvorledes det i Tilfælde af Fornylse af Inventarium i Landsbykirker, særlig af Stolestader, bør forholdes i Henseende til sammes Stil, K. og U. M. Skr. 25 Febr. 1885 (G. R.).

Til den anførte Skr. 25 Febr. 1885 om Inventariets Stil ved Fornylser henvises i K. og U. M. Skr. 19 Avg. 1890 (G. R.).

ee. Ang. hvorledes bør forholdes med Kirkernes indvendige Hvidtning og Malning og aarlige Renholdelse, K. og U. M. Skr. 15 Jan. 1886 (G. R.).

ff. Kirkesynet skal vaage over, at der ikke ved Kirkearbejder bruges Ler i Stedet for Kalk, K. og U. M. Skr. 4 Oktbr. 1887 (G. R.).

gg. Alterprydelser. Ang. hvor vidt Kirkesynet, naar saadanne skulle anskaffes, derfor kan foreskrive en Minimumspris, K. og U. M. Skr. 19 Septbr. 1884 (G. R.).

Ang. Fremgangsmaaden ved Fjernelsen af ældre og An-

skaffelsen af ny Altertavler, K. og U. M. Cirk. Nr. 14, 11 Febr. 1895.

Se Altertavler.

hh. Ang. hvorledes Synet bør forholde sig for at opnaa, at den oprindelige Farvedekoration fremkaldes paa Kirkens Inventariegenstande (in casu Prædikestol) ved sammes Restavration, K. og U. M. Skr. 27 Avg. 1889 (G. R.).

ii. Ang. at Ophængning i Kirken af Mindetavler over afdøde, Perlekranse og desl. ikke bør forbydes, hvor saadant er gammel Skik, K. og U. M. Skr. 15 Novbr. 1890 (G. R.).

Eks. paa, at Tilladelse er nægtet til en saadan Tavles Anbringelse i Kirken, men tilladt i Vaabenhuset, K. og U. M. Skr. 1 Febr. 1889 (G. R.).

Eks. paa saadan Tilladelse med Hensyn til en Mindetavle over en falden Soldat, K. og U. M. Skr. 2 Maj s. A. (G. R.). Jfr. nedenfor 20.

kk. Kirkeejerne kunne ikke tilpligtes at betale Udgiften ved Restavrationen af nogle i et Rum under Gulvet i Koret forefundne Indskriftsplader fra Kister m. m., K. og U. M. Skr. 2 Decbr. 1890 (G. R.).

ll. Ang. hvad der er at iagttage ved Gennemførelsen af en fuldstændig Restavration af St. Nikolaj Kirke i Svendborg, K. og U. M. Skr. 18 Maj 1892 (G. R.).

mm. Rengøring af Kirken, den stadige ordinære. Ang. at Kirkebyens Skolelærer som den, hvem samme paahviler, maa levere Fejekost, Støvekost m. v. dertil, hvorimod Rengøring af et til Kirken hørende Ligkapel besørges af Graveren mod Godtgørelse, K. og U. M. Skr. Nr. 185, 19 Juni 1891 ad 1 og 2. Jfr. Skolelærere II 2 og nedenfor 22.

nn. Ang. at en Kirketiendeejer ved at overdrage et til Kirken hørende Gravkapel til Sogneraadet ikke kan frigøre sig over for det offentlige for sin Vedligeholdelsespligt, K. og U. M. Skr. 28 Marts 1893 (G. R.).

oo. Ang. at Afpudsning af Lysekroner i en Kirke, der ikke kan høre ind under Kirkens ordinære Rengøring, men snarest maa henhøre under Vedligeholdelsen af Kirkens Inventar, maa paahvile Kirketiendeejeren, K. og U. M. Skr. 21 Marts 1894 (G. R.).

pp. Ang. at der ikke kan gives Tiendeejeren Paalæg om at tilvejebringe en Holde- og Vendeplads ved Kirken, men at det, naar Menigheden ønsker sig en saadan, maa være dens egen

Sag at forskaffe sig samme, K. og U. M. Skr. 29 Marts 1894 (G. R.). Jfr. nedenfor 27.

qq. Ang. at det kan forlanges, at Kirkebygningerne ikke maa udspækkes og kalkes, forinden det aarlige Syn over samme har været afholdt, K. og U. M. Skr. 28 Avg. 1894 (G. R.).

rr. Ang. Provstesynets Berettigelse til at gøre Udsættelse om forskellige Forandringer ved en Kirkebygning, nemlig Forandring af Siddepladserne, Udvidelse af Gangen i Hovedskibet, Indretning af ny Hovedindgang, Vaabenhusets Omdannelse til Ligkapel, Restavration af Altertavlen, K. og U. M. Skr. 11 Septbr. 1894 (G. R.).

ss. Ang. Dækning af Udgifterne ved en Reparation af en Købstadkirkes Spir, K. og U. M. Skr. 9 Oktbr. 1894 (G. R.).

tt. Ang. Indberetning til Nationalmuseet i Tilfælde, hvor der ved Kirkesyn sker Udsættelse om Fornyelse eller Istandsættelse af Kirkeinventar fra ældre Tid, K. og U. Cirk. Nr. 271, 12 Decbr. 1895. Jfr. nedenfor 25.

uu. Ang. at en af Synet stillet Fordring om Oljemaling af et for Præsten indrettet Aftrædelsesrum i Kirken maa anses for berettiget, K. og U. M. Skr. 15 Avg. 1895 (G. R.).

vv. Ang. Synsudsættelser om Fremdragning af gamle Vinduer paa Kirkebygninger, K. og U. M. Skr. 17 Septbr. 1895 (G. R.). Jfr. foran aa.

xx. Ang. Foranstaltninger til Bevaring af de i Landsbykirkerne værende Røgelsekar, K. og U. M. Cirk. Nr. 29, 5 Marts 1896.

yy. Ang. at Belægning af Kirkegulvet med Cement findes upassende, K. og U. M. Skr. 22 Juli 1896 (G. R.).

zz. Ang. Berettigelsen af nogle Synsudsættelser ved en Kirkes Alterskranke og Knæfaldshynder, K. og U. M. Skr. 5 Novbr. 1896 (G. R.).

ææ. Ang. at Kirkeinspektionen for en Købstadkirke havde været uberettiget til paa egen Haand at foranstalte Glasmalerier indsatte i en Kirkens Korvindue, K. og U. M. Skr. 3 Marts 1897 (G. R.).

øø. Ang. en ved det aarlige Syn gjort Udsættelse, hvorefter Muren bag Alteret indtil Mands Højde vilde være at beklæde med Filt, K. og U. M. Skr. 18 Novbr. 1897 (G. R.).

aaa. Se videre Alter. Alterbog. Alterdug. Alterkande. Alterklæde. Alterstager. Altertavler. Begravelsesrekvisiter. Bibelen 7. Bibelske Konkordans. Epitafier. Kalk og Disk. Kapel I. Kirkebøger.

Kirkeklokker. Kirkeur. Kommunionbog. Koralbog. Lysning 5. Messeklæder. Orgel. Prædikestol. Pulpitur. Sakristi. Salmebog. Stolestader.

6. Ang. at Tiendeejerne kunne fremlægge Planen for, hvorledes de i Løbet af 10 Aar ville bringe Kirkerne til at fyldestgøre Fordringerne efter L. 19 Febr. 1861, Lovens § 18.

7. Ang. Tilsynet med Bestyrelsen af samme.

a. Ang. Kirkernes Forsvars, Biskoppernes, Provsternes og Præsternes Tilsyn med dem, D. L. 2—22—1 til 13, Fr. 5 Decbr. 1806 § 4, K. Skr. 27 Jan. 1838. Se Kirkesyn.

b. Naar Kirkeejerens Opholdssted er ubekendt, og han ikke har draget Omsorg for Kirkens Bestyrelse, paahviler det Kirkens Forsvar, i Reglen Stiftsøvrigheden, at træffe Foranstaltning til Bestyrelsen af Kirkens Anliggender, K. og U. M. Skr. 23 Marts 1860. Jfr. Stiftsøvrighed 1.

c. Ang. hvor vidt Byraadene deltage i Købstadkirkers Bestyrelse. K. og U. M. Skr. 29 Novbr. 1869 (G. R.), jfr. K. Skr. 18 April 1835.

d. Majoratsbesiddere ere med Hensyn til Behandlingen af Majoratets Kirker ikke underkastede anden Kontrol end enhver anden Kirkeejer, J. M. Skr. 3 Juli 1861.

e. »Kirkens Forsvar» for en Landsbykirke er Amtmand og Provst, K. og U. M. Skr. 24 Marts 1876 (G. R.). Jfr. Stiftsøvrighed 1. — Se dog Mindesmærker 1 k Nr. 1 (Stiftsøvrigheden).

f. At Købstadkirker bestyres selvstændig af Kirkeinspektion og Stiftsøvrighed under Ministeriets Overtilsyn, og at et Byraad ved at yde Laan til en Kirkes Istandsættelse derfor ikke kan forbeholde sig Stemme ved Arbejdets Udførelse, K. og U. M. Skr. 22 Oktbr. 1880 (G. R.).

g. Om Fortrinsret for deres Midler i Boerne efter dem, som have havt dem i deres Værge, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 § 53, 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 5, 52, 83 a, 89, 90 (f. Isl.). (Se ogsaa Konkursl. Nr. 51, 25 Marts 1872 §§ 33 Nr. 1, 39). Jfr. Kirkeværges 4.

h. Ang. at Budgettet for en Købstadkirke behandles ikke af Byraadet, men af Kirkeinspektionen, K. og U. M. Skr. Nr. 93, 21 Maj 1887.

i. Almindelig Udtalelse om, hvilken Stilling et Byraad indtager i Henseende til Købstadens Kirkes Anliggender, K. og U. M. Skr. 31 Maj 1888 (G. R.). Ang. et Byraads Indflydelse paa

Styrelsen af en Købstadkirkes Anliggender, K. og U. M. Skr. 22 Marts 1895 (G. R.).

k. Se Legater II A 20 (nægtet Konfirmation paa Legat til en Kirke, for saa vidt der tillagdes kommunale Myndigheder Myndighed med Hensyn til sammes Bestyrelse).

l. Ang. at et Søgmaal om et en Kirke formentligt tilhørende Jordstykke vilde være at anlægge af Stiftsøvrigheden som Kirkens Forsvar, K. og U. M. Skr. 6 Juli 1894 (G. R.).

m. Om deres Bestyrelse se fremdeles Kirkeejer 6 (ang. ny Kirker). Kirkeinspektion. Kirkepatron. Kirkeregnskab. Kirkeværger.

n. Om Købstadkirkernes Arkiver se Arkivvæsenet 6 b Nr. 2.

8. Ang. deres Indvielse.

a. De skulle indvies af Præsten eller Provsten uden Betaling, naar de opbygges af ny eller ombygges fra Grunden, K. og U. M. Skr. 28 April 1848.

b. Ang. Indvielse af en Valgmenigheds Kirke, K. og U. M. Skl. 11 Jan. 1869 (G. R.).

c. Ang. Indvielse af en dansk-luthersk Kirke i Hull, Resl. Nr. 157, 25 April 1871.

d. Ang. Indvielse af en dansk-luthersk Kirke i Newcastle, Resl. 13 Septbr. 1875 (G. R.).

e. Avtorisation af et Ritual for Kirkevielse, Bkg. Nr. 156, 21 Novbr. 1898.

9. Ang. deres Opvarmning.

Ny Bestemmelser herom ere givne ved L. Nr. 49, 9 Marts 1893, der ikke gælder for København, Færøerne, Hospitals- og Fængselskirker, § 10.

L. Nr. 84, 7 Juni 1873 §§ 4—6 og 8 ere ophævede, og de i sammes §§ 9 og 10 indeholdte Regler finde fremtidig ikke Anvendelse paa Spørgsmaal vedrørende Kirkers Ovvarmning, § 9 ibd.

I Stedet for L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 12 sidste Sætn. træde nu Bestemmelserne i den ny Lovs §§ 3 og 4 om Betaling for Opvarmning udenfor Gudstjenestedagene.

Jfr. endvidere de ældre Bestemmelser i L. 19 Febr. 1861 § 5.

Ved den ny L. mærkes:

a. I Henhold til Lovens § 2 ere nærmere Regler givne for Anbringelsen af særlige Varmeapparater, K. og U. M. Cirk. Nr. 190, 6 Septbr. 1893.

b. Ang. Udgifternes Ligning sammen med Formue- og Lejlighedsskatten, K. og U. M. Skr. Nr. 365, 19 Oktbr. 1893.

Ang. at det paahviler Sogneraadet at indkræve de paa-lignede Beløb til Kirkens Opvarmning, samt at Beløbene maa indkræves som Tillæg til de kommunale Afgifter og derfor til samme Terminer som disse, K. og U. M. Skr. 5 Febr. 1894 (G. R.).

Ang. hvor vidt et Sogneraad kan begrænse sit Samtykke til at ligne Bidragene til en Kirkes Opvarmning til et bestemt Beløb aarligt, K. og U. M. Skr. 22 Febr. 1894 (G. R.).

Ang. at den i L. Nr. 49, 1893 § 3, jfr. § 2, indeholdte Bestemmelse om, at det Beløb, der behøves til Kirkens Opvarmning, og hvis Størrelse fastsættes aarligt, skal fordeles paa de bidragspligtige i samme Forhold, i hvilket de i det paagældende Aar ere ansatte til at svare Bidrag til Kommunen efter Formue og Lejlighed, ikke med Nødvendighed medfører, at de for den kommunale Ligning gældende Regler om en Tillægsligning ogsaa skulle bringes til Anvendelse paa Bidraget til Kirkens Opvarmning, idet der, naar Fordelingen paa de bidragspligtige en Gang har fundet Sted ved Hovedligningen, ikke er noget at fordele paa dem, der tilkomme ved Tillægsligningen, og der ikke her er Spørgsmaal om at skaffe Kirken en Indtægt ud over, hvad den behøver i det enkelte Aar, K. og U. M. Skr. Nr. 92, 15 Marts 1895.

c. Ved Loven have følgende ministerielle Skrivelser mistet deres Betydning Nr. 185, 19 Juni 1891 ad 3 og i G. R.: 1 Decbr. 1888, 28 Jan. og 5 Oktbr. 1889, 28 Jan. 1890, 28 Maj 1892, medens efternævnte fremdeles kunne finde Anvendelse.

1) At Synet er uberettiget til at kassere en Gang godkendte Ovne, fordi de mangle Kappe, men at de kunne forlanges forsynede i det mindste med Skærme, K. og U. M. Skr. Nr. 217, 30 Juli 1889.

2) Ang. hvorledes det skal konstateres, at Flertallet af Familjefædre m. fl. ønske Kirkens Opvarmning, K. og U. M. Skr. 7 Jan. 1889 (G. R.), 7 Marts s. A. (i Noten til Skr. 28 Jan. i G. R.).

3) Ang. hvorledes Varmeindretninger bør anbringes for at Kirkens Udseende og monumentale Præg ikke i utilbørlig Grad skal tilsidesættes, K. og U. M. Cirk. Nr. 191, 5 Septbr. 1890.

4) Kirkeejeren kan ikke modsætte sig, at Kakkelovnen

benyttes ved Aftengudstjeneste, K. og U. M. Skr. 24 Jan. 1891 (G. R.).

5) Det kan ikke paalægges Kirkeejeren at tilvejebringe Plan og Overslag over en Varmeovns Anbringelse, K. og U. M. Skr. 26 Avg. 1879 (G. R.).

6) At Synet ikke i Anledning af Spørgsmaal derom kan paalægge Kirkeejeren at skaffe Branddirektøren til Stede, K. og U. M. Skr. 1 April 1882 (G. R.).

7) At den kgl. Bygningsinspektør ikke skal tilkaldes for at give Anvisning til Kakkellovnenes Anbringelse, naar Synet ikke har begært det, K. og U. M. Skr. 3 Novbr. 1882 (G. R.).

8) Renholdelsen af de af Kirkeejeren anbragte Kakkellovne og de tilhørende Skorstenes Fejning paahviler Menigheden, K. og U. M. Skr. Nr. 155, 11 Juli 1874, Nr. 151, 30 Juli 1877, 29 Juli 1878 (G. R.).

Det samme gælder om Opfyringen og Pasningen af Varmeindretningen, K. og U. M. Skr. 8 Decbr. 1874 (G. R.).

9) Det kan ikke paalægges Kirkeejeren at indrette Opbevaringssted til Brændslet, K. og U. M. Skr. 23 Juli 1879 (G. R.), samt om hvor vidt dette kan fordres opbevaret i Kirken, K. og U. M. Skr. 19 Febr. 1877 (G. R.).

10) Ang. Benyttelsen af Varmeapparater efter Perkins System, K. og U. M. Skr. 22 Novbr. 1882 (G. R.).

11) Om Kirkesynets Kompetence til, som Regel ved det ordinære Syn, at give nærmere Forskrifter om Kakkellovnenes Beskaffenhed, Anbringelse, Skorstenene m. v., K. og U. M. Skr. 7 Febr. 1884 (G. R.).

Synet kan paalægge Kirkeejeren at flytte Kirkens Kakkellovne, K. og U. M. Skr. 29 Avg. 1885 (G. R.).

12) At Kirkeejeren ikke kan fordre at gives Lejlighed til at være til Stede ved Bygningsinspektørens forudgaaende Besøg paa Stedet i Anledning heraf, ovennævnte Skr. 1884.

13) Hvor vidt det kan tillægges nogen Betydning, at en af Synet til Følge tagen Begæring fra Sognebeboerne om Kirkens Opvarmning senere tilbagetages ved en ny Afstemning, K. og U. M. Skr. 29 Juli 1885 (G. R.).

14) Det kan ikke paalægges Kirkeejeren at anskaffe Kul-kasse eller andre Redskaber vedkommende Brændslet og Opfyringen, K. og U. M. Skr. 19 Decbr. 1883 (G. R.).

Kakkellovnsrørene er Kirkeejeren pligtig til at reparere og forny, K. og U. M. Skr. 19 Novbr. 1887 (G. R.).

15) Anvisning til Landsbykirkers Opvarmning med Ovne,

og hvilke Ovne dertil bør benyttes, K. og U. M. Cirk. Nr. 158, 15 Septbr. 1884 smh. med Cirk. Nr. 118, 7 Septbr. 1885 og Nr. 87, 10 Avg. 1886.

d. Ang. at Sognebaandslødere ere pligtige til at bidrage til Anskaffelse af Kakkelovne til en Kirke, der ejes af Tiendeejerne, K. og U. M. Skr. 12 Juli 1894 (G. R.). Se nedenfor i.

e. Det antages, at der ved Udregningen af det Beløb, som Kirketiendeejeren skal bidrage til et Varmeapparat i Kirken, kan medtages det Beløb, som vil være nødvendigt ikke blot til Anskaffelsen, men ogsaa til Anbringelsen (med Skorstene) af de til Kirkens Opvarmning fornødne Kakkelovne, K. og U. M. Skr. Nr. 290, 30 Oktbr. 1894 (ifl. G. R. er denne Skrivelses rette Dato 27 Oktbr.).

f. Ang. hvor vidt det vil kunne paalægges en Kirketiendeejer at anskaffe enten en yderligere Ovn eller et Varmeapparat til Kirken, K. og U. M. Skr. 20 Decbr. 1894 (G. R.).

g. Om Betingelse for Anbringelse af Varmeapparat i en Kirke, hvor der alt findes Kakkelovne, og om hvor vidt disse kunne fordres fjernede, K. og U. M. Skr. Nr. 68, 7 Febr. 1895.

h. Ang. at Udgifterne ved Skorstenenes og Kakkelovnenes Renholdelse er Kirkeejeren uvedkommende, lige som Varmeindretningernes Renholdelse efter L. 1893 § 4, sidste Punktum, K. og U. M. Skr. Nr. 281, 23 Oktbr. 1895.

i. Ang. hvor vidt Bidrag til Kirkers Opvarmning kan paalignes uden for et Sogn boende, men i gejstlig Henseende til Sognet henlagte Personer samt Sognebaandslødere, K. og U. M. Skr. 20 April 1895 (G. R.).

Personer, der have løst Sognebaand til et andet Sogns Præst, skulle udrede Bidrag til Opvarmning af Kirken i deres eget Sogn, K. og U. M. Skr. Nr. 285, 31 Decbr. 1897.

Forpligtelsen paahviler Sognebaandslødere, med mindre de have sluttet sig til en Valgmenighed, K. og U. M. Skr. 31 Decbr. 1897 (G. R.). Jfr. ovenfor d.

k. Ang. Præsters og Skolelæreres Forpligtelse til at deltage i Udgifterne ved Kirkens Opvarmning, K. og U. M. Skr. 18 Febr. 1897 (G. R.).

l. Ang. Revision og Decision af Regnskaberne over Udgifterne ved Opvarmning af en Købstadkirke, naar denne ikke ejer sig selv, K. og U. M. Skr. 1 Septbr. 1897 (G. R.).

m. Se Kirkesyn 28 a.

10. Ang. Belysningsredskabers Anbringelse i samme, L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 12.

Om Kirkeejeren skal bekoste Kirkelysene til en Kirken skænket Lysekrone ved en ikke foreskreven Eftermiddagsgudstjeneste, K. og U. M. Skr. 22 Avg. 1882 (G. R.).

11. Ang. Retten til Resterne af Alterlys skænkede til Kirken og af Lys til Kirkens Oplysning, se Alterlys 4 og Skolelærere VI C 9.

12. Ang. Foranstaltninger ved samme mod Ulykkestilfælde, navnlig Brandfare.

a. Om Kirkernes Forsyning i København og Købstæderne med Vand og Sprøjter i Taarne (eller paa Højloftet) til Forebyggelse af Ildebrand, K. og U. M. Cirk. Nr. 177 og 178, 23 Decbr. 1880, jfr. ang. Nødvendigheden af Sprøjte K. og U. M. Skr. 2 Juli 1881 (i M. T. B S. 588 og G. R.).

b. Dette er ikke anvendeligt paa en Landsbykirke beliggende paa en Grund, der er indlemmet i en Købstad (Frederikssund), K. og U. M. Skr. 24 April 1882 (G. R.).

c. Forskellige Paalæg til at sikre Kirkerne mod Ildsvaade ere givne for København og Købstæderne henholdsvis ved K. og U. M. Cirk. Nr. 168 og 169, 17 Oktbr. 1884.

d. Ang. Vigtigheden af, at Lofterne og Taarnene i Kirkerne i København og Købstæderne gøres let tilgængelige, K. og U. M. Cirk. Nr. 170 af s. D.

e. Ang. at Brandvæsenet i Købstæderne bør gøre sig bekendt med Kirkernes samtlige Lokaliteter og der holde Øvelser, J. M. Cirk. 27 Novbr. 1884 (G. R.).

f. Ang. hvorledes Dørene skulle indrettes m. m. i Kirkerne i København til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved pludselig Sammenstimlen, K. og U. M. Medd. i M. T. B f. 1885 S. 48. Jfr. nedenfor h.

g. Afstandsbestemmelserne i Brandpolitilovens § 1 finde ogsaa Anvendelse paa Kirker paa Landet, og disse skulle anskaffe Brandredskaber i Overensstemmelse med Lovens Forskrifter, J. M. Skr. Nr. 173, 15 Juli 1890.

h. Indskærpet Paabudet om, hvorledes Dørene skulle indrettes m. m. i Kirkerne i København til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved pludselig Sammenstimlen, K. og U. M. Skr. 3 Avg. 1889 med Note (G. R.). Jfr. foran f.

i. Ang. Undersøgelse og Prøve af Kirkens Lynledninger, K. og U. M. Cirk. Nr. 129, 29 April 1895.

k. Det halvaarlige Brandsyn bør ogsaa omfatte Kirker, J. M. Cirk. Nr. 226, 16 Novbr. 1895.

l. Ang. at en Trægesims paa en Kirke, bortset fra det ved

Bygninger af denne Art formentlig upraktiske Tilfælde, at der ifølge Brandpolitil. § 1 Nr. 1, jfr. § 2, udfordres Brandgavl, ikke er stridende mod Brandpolitilovens Forskrifter, J. M. Skr. Nr. 240, 21 Oktbr. 1898.

m. Om Foranstaltninger mod Brandfare og Ildebrand, se fremdeles under Forsamlingslokaler.

13. Ang. Kirkers Forsyning med Lynledninger, se foran 12 i.

14. Ang. deres Brandforsikring.

a. Derom handler L. 19 Febr. 1861 § 3, jfr. § 5, og L. Nr. 84, 7 Juni 1873 §§ 4 ff.

b. Ang. Betingelserne for, at en privat Kirkeejer kan fritages for at holde samme forsikret, K. og U. M. Skr. 9 Decbr. 1861 (G. R.).

c. Ang. hvor vidt en Lensbesidder kan fritages for at holde Lenets Kirker forsikrede, K. og U. M. Skr. 27 Marts 1862 (G. R.), J. M. Skr. 23 Juni 1864.

d. Ang. hvor vidt en Købstadkirke kunde erholde Nedsættelse i Assurancepræmien eller fritages for at forsikres efter sin Værdi, K. og U. M. Skr. 7 Maj 1864 (G. R.).

e. Statskassens Kirker uden for København skulle i Almindelighed ikke holdes assurerede, K. og U. M. Skr. 17 Septbr. 1864 (G. R.).

f. Ang. Forsikringspræmierne for samme, Bkg. Nr. 62, 9 April 1872 IV § 1 (f. Købst.), Nr. 89, 30 Juni 1873 § 1 a (f. Land.).

g. Forskellige Spørgsmaal om Forsikringssummens Bestemmelse, K. og U. M. Skr. 7 Marts 1872 (G. R.). Jfr. Kom. Koll. Skr. 14 Novbr. 1761.

h. Den forhøjede Udgift dertil som en Følge af Kirkens Forsyning med Kakkellovn er Kirkeejeren uvedkommende, K. og U. M. Skr. 29 Juli 1878, 15 Septbr. 1880 (begge i G. R.).

Den modsatte Mening er dog udtalt i K. og U. M. Skr. 28 Juli 1876 (G. R.).

i. Ang. Omforsikring af nogle Købstadkirker og om Betingelserne for, at de udvendige Mure kunne lades uforsikrede, K. og U. M. Skr. 9 Juli 1875 (G. R.).

k. Kirkers Overføring fra den almindelige til den Wistoftske Brandforsikring tilladt under visse Betingelser, samt om Beskaffenheden af den Panteattest, som hertil kræves, K. og U. M. Skr. 8 Septbr. 1888 (G. R.). Der er nu intet til Hinder for, at saadan Overføring finder Sted, K. og U. M. Skr. 4 Juli 1892 (G. R.).

l. Om deres Brandforsikring, se fremdeles Brandforsikring C IV 4 e.

15. Ang. i hvis Bevaring Nøglen til samme bør være, K. Skr. 28 Decbr. 1819.

16. Ang. deres Brug.

a. Derom handler L. Nr. 57, 25 Marts 1872. Jfr. Adg. 2 Oktbr. 1862, K. og U. M. Skr. 1 Marts 1869 (G. R.), 4 Novbr. 1872 (ibd.).

b. Ang. Anvendelsen af fornævnte L. 1872 paa Valgmenighedsmedlemmer, L. N. 83, 7 Juni 1873 § 1. Jfr. L. 15 Maj 1868 § 4.

c. Ang. at Kirken ikke maa benyttes til verdsligt Brug, samt ang. hvorledes dens Tilbygninger og Loft maa benyttes, D. L. 2—22—73, L. 19 Febr. 1861 § 13. Jfr. om deres Benyttelse til politiske Forhandlinger og navnlig til Valghandlinger K. Skr. 21 Juni 1834, K. og U. M. Skr. 13 Septbr. 1849, 17 Febr. 1853.

Naar Kirken benyttes til et opbyggeligt Møde af en Missionsforening, maa Forhandlingen mellem dennes Medlemmer dog ikke føres i Kirken, K. og U. M. Skr. 25 Novbr. 1864 (G. R.).

d. Tilladt, at Garnisonskirken i København benyttedes til Gudstjeneste ved et Møde af Gejstlige fra de tre nordiske Riger. Resl. 26 Juni 1857.

e. Ang. hvor vidt det efter L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 5 er tilladeligt, at en Præst holder Altergang og forretter Ministerialia for Sognebaandslødere til ham i en anden Kirke end Præstens eller de paagældende Sognebaandsløderes egen Sognekirke, K. og U. M. Skr. 4 Novbr. 1872, 16 Jan. 1877 (begge i G. R.), jfr. Skr. 21 Juli 1885 (ibd.).

At Sognebaandslødere efter Lovens § 3 med Sognepræstens Samtykke ere berettigede til at lade en anden Præst af Folkekirken holde Gudstjeneste i deres Sognekirke, men at Lovens § 5 ikke berettiger dem til at lade en anden Præst end den, til hvem de have løst Sognebaand, døbe deres Børn i Sognekirken, K. og U. M. Skr. 13 Febr. 1882 (G. R.).

Med Hensyn til Valgmenigheder jfr. Alterets Sakramente 9, 20. — Om Island, se nedenfor 45 y.

f. Tilladelse meddelt af Ministeriet til Benyttelse af en Kirke i København til Afholdelse af kirkelige og missionshistoriske Foredrag ved Gejstlige, K. og U. M. Skr. 26 Novbr. 1874 (G. R.).

g. Misbilliget, at en Præst havde tilladt en uordineret Kandidat at afholde et Møde af opbyggelig Karakter i sin Sogne-

kirke, samt navnlig at de mødende ved Indgangen bleve opfordrede til at yde Bidrag til Dækning af Omkostningerne ved Mødets Afholdelse, K. og U. M. Skr. 19 Oktbr. 1878 (G. R.).

h. De i L. Nr. 57, 25 Marts 1872 §§ 2—15, jfr. L. Nr. 83, 7 Juni 1873, indeholdte Bestemmelser herom finde ikke Anvendelse paa Frimenighedens Medlemmer og Præster, K. og U. M. Skr. 17 Febr. 1883 (G. R.), Cirk. Nr. 1, 4 Jan. 1884.

i. Ang. at L. 25 Marts 1872 er anvendelig paa Frederiksborg Slotskirke, og hvor vidt samme kan benyttes til gudelige Forsamlinger og desl., K. og U. M. Skr. 6 Novbr. 1883 (G. R.).

Ang. Forstaaelsen af Ordene »for en enkelt Gang« i fornævnte Lovs § 3, ibd.

k. Under en Sognemenigheds stemmeberettigede Medlemmer efter Lovens § 4 indbefattes ogsaa Sognebaandsløssere — at der om Kirkens Benyttelse af en fremmed Præst efter nævnte § maa gøres Anmeldelse til Sognepræsten hver enkelt Gang, — samt at §'en ikke hjemler Menighedens Medlemmer en almindelig Adgang til at lade dem vedkommende kirkelige Handlinger, deriblandt Altergang, besørge ved fremmed Præst (hvorimod en saadan Ret tilkommer Sognebaandsløssere efter § 5), K. og U. M. Skr. 21 Juli 1885 (G. R.).

l. Overensstemmelse hermed billiget, at en Sognepræst ikke vilde tillade Sognekirkens Benyttelse til Altergang for Sogneboerne ved en fremmed Præst, uden at de paagældende løste Sognebaand til denne, K. og U. M. Skr. 22 Febr. 1886 (G. R.).

l. At Byraadet i en Købstad ikke kan modsætte sig, at Præsten benytter Kirken til Foretagelse af kirkelige Handlinger for Beboerne i det til samme Pastorat hørende Landsogn (med egen Kirke altsaa), K. og U. M. Skr. 26 April 1887 ad 2 (G. R.).

m. Ang. hvorledes Anmeldelser efter L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 4 om Sognekirkens Benyttelse til Gudstjeneste af uvedkommende Præst skulle være underskrevne og dokumenterede, K. og U. M. Skr. 11 Marts 1890 (G. R.).

n. Ang. hvor vidt Bethlehems og Nazareth Kirkerne i København maa benyttes til Afholdelse af Sammenkomster af vedkommende Menighedskreise, K. og U. M. Skr. 13 Decbr. 1892 (G. R.).

o. At det ikke tilkommer den borgerlige Øvrighed større Ret til i ekstraordinære Tilfælde at forlange Benyttelse af en Kirkes Tilbygning eller Dele af den i offentlige Anliggender end af private Lokaler, K. og U. M. Skr. 7 Novbr. 1888 med Note

(G. R.), J. M. Skr. Nr. 22, 16 og K. og U. M. Skr. Nr. 33, 31 Jan. 1889.

p. Kirke og Vaabenhus maa ikke benyttes til Hensættelse af Lig af Personer, døde af visse smitsomme Sygdomme, Regul. Nr. 109, 23 Juni 1892 § 1 b, jfr. §§ 3, 4.

r. Ang. at Benyttelse af Underrummet i en Kirkes Taarn til Staldrum for Sognepræstens Heste maa anses for utilstedelig, K. og U. M. Skr. 20 Febr. 1894 (G. R.).

s. Ang. Gudstjenestens Ordning under en Kirkes Lukning paa Grund af dens Restavration, K. og U. M. Skr. 21 Maj 1894 (G. R.). Jfr. nedenfor 29.

t. Ang. at der intet kan være at erindre imod en Kirkes Brug til Sammenkomster, ved hvilke der holdes Foredrag (derimod ikke Møder med Samtaler) om kirkelige Spørgsmaal, K. og U. M. Skr. 30 Maj 1894 (G. R.).

u. Ang. at Kirkeejerens Tilladelse ikke udkræves til en Kirkes Benyttelse til Kirkekoncert, K. og U. M. Skr. 21 Avg. 1894 (G. R.).

v. Nægtet Tilladelse til, at et ved en Kirke værende Kapel indrettes til Opbevarelse af Askeurner, K. og U. M. Skr. 16 Oktbr. 1895 (G. R.).

x. Se Begravelse 38. Gudelige Forsamlinger 4. Indkvartering III 17. Kirkekoncerter.

17. Ang. Afskaffelsen af Begravelser i samme, K. Cirk. 11 Jan. 1800 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Begravelse), Rskr. 19 Decbr. 1800, Fr. 22 Febr. 1805. Jfr. D. L. 2—22—31.

De, der forhen havde Ret til fri Begravelse i samme, jfr. D. L. 2—22—36, Rskr. 25 Novbr. 1682, 10 Marts 1688, have nu Ret til fri Begravelse paa Kirkegaarden, K. Prom. 20 Avg. 1805, K. og U. M. Skr. 2 Jan. 1857. Jfr. K. Prom. 14 Marts 1807.

Tilladt, at der under Iagttagelse af visse Betingelser i Krypten til Valby Kirke indrettes en Familjebegravelse, Bev. 1 Septbr. 1891 (G. R.).

18. Ang. hvorledes der forholdes med Flytning af Begravelser i samme, som nødvendigsgøres ved Reparationsarbejder, K. og U. M. Skr. 21 Novbr. 1867 (G. R.).

19. Ang. hvor vidt det kan tillades at anbringe Malerier og andre Kunstværker i samme, K. Skr. 31 Marts 1827, K. og U. M. Skr. 25 April 1866 (G. R.), 24 Maj 1867 (G. R.).

20. Ang. Ophængning i samme af Mindetavler over faldne Krigere og Højtideligheder i denne Anledning, K. og U. M. Skr.

14 Febr. 1868 (G. R.). 3 Novbr. 1870 (Nr. 42 i Bl. 2 t. M. T. A f. 1871). Jfr. ovenfor 5 ii.

21. Ang. deres Udpyntning ved højtidelige Lejligheder, K. og U. M. Skr. 5 Marts 1868 (G. R.).

Ang. hvor meget der godtgøres for Maj dertil, D. L. 2—22—59.

22. Deres Rengørelse paaligger paa Landet Kirkebyens Skolelærer, Adg. 29 Juli 1814 f. Land. Bl. A § 34, 7 Novbr. 1832 Bl. § 10, K. Skr. 21 Oktbr. 1843 ad 2. Jfr. K. Prom. 7 Oktbr. 1809.

Det paaligger ikke Skolelæreren at anskaffe Sand til Rengørelsen, K. og U. M. Skr. 17 Jan. 1853. Gulvsand til sammes Renholdelse paahviler det Kirkeejeren at levere, K. og U. M. Skr. 23 Maj 1874 (G. R.).

Jfr. ovenfor 5 mm.

Ang. Anvendelsen af Mulkt for Forsømmelse med dens Rengøring, L. 19 Febr. 1861 § 24.

Jfr. Kirkehoveri II 4 f Nr. 11. Skolelærere II 2 og VI C.

23. Ang. deres Udluftning, L. 19 Febr. 1861 § 24. Jfr. K. Skr. 21 Oktbr. 1843 ad 3.

Se videre Skolelærere II 2 c og d, VI C 6.

24. Ang. Indsendelse af gamle Papirer og Pergamentbreve, som maatte findes ved samme, Rskr. 24 Febr. 1747.

25. Ang. Fredning af Oldtidsmindesmærker i og ved samme, Instr. 20 Marts 1848 § 6, Rtk. Skr. 20 Maj 1848 (D. T. S. 309). K. og U. M. Skr. 14 Juli 1848 (G. R.), 23 Marts 1849 (G. R.) Jfr. foran 5 a, bb, cc, tt, xx.

26. Ang. Fortovet om samme, L. 19 Febr. 1861 § 17. Jfr. Kirkegaard 36. Kirkehoveri II 4 g Nr. 8.

27. Holde- og Vendeplads ved samme kan det ikke paalægges Grundejerne at afgive Jord til eller Kirkeejeren at tilvejebringe, men det maa være Menighedens Sag selv at forskaaffe sig samme, K. Skr. 16 Novbr. 1847 (G. R.), K. og U. M. Skr. 7 Avg. 1857 (G. R.), 20 Decbr. 1873 (G. R.).

Ang. at der ikke kan gives Tiendeejeren Paalæg om at tilvejebringe en Holde- og Vendeplads ved Kirken, men at det, naar Menigheden ønsker sig en saadan, maa være dens egen Sag at forskaaffe sig samme, K. og U. M. Skr. 29 Marts 1894 (G. R.).

28. Bestemmelser sigtende til, at Arbejder ved samme ikke

længere end nødvendig skulle hindre deres Benyttelse, L. 19 Febr. 1861 § 22. Jfr. K. Cirk. 10 Novbr. 1846.

Ang. Forstaaelsen af L. 19 Febr. 1861 § 22, K. og U. M. Skr. 8 Oktbr. 1866 (G. R.).

Ang. Provstens Ret til at kontrollere Kirkearbejders Fremme, K. og U. M. Skr. 6 Septbr. 1873 (G. R.).

29. Ang. hvorledes der forholdes med Gudstjenesten og kirkelige Handlingers Udførelse, medens Kirkerne ere under Reparation, K. Skr. 14 Maj og 30 Juni 1846 (G. R.), K. og U. M. Skr. 22 Septbr. 1862 (G. R.).

Ang. det samme i København, Resl. 12 Marts og 27 Avg. 1834.

Ang. Gudstjenesten og de kirkelige Handlingers Udførelse med fuld Gyldighed i et Lokale i Præstegaarden under Kirkens Ombygning, K. og U. M. Skr. 16 Decbr. 1874 (G. R.).

Ang. Afholdelse af Gudstjeneste og Foretagelse af kirkelige Handlinger i en Skole paa Grund af Kirkens Reparation, K. og U. M. Skr. 18 Maj 1886 (G. R.). Jfr. foran 16 s.

30. Afslaaet et Andragende om, at Kirken maatte holdes lukket ved et Bryllup, K. og U. M. Skr. 20 April 1878 (G. R.). Ang. at det end ikke undtagelsesvis i enkelte Tilfælde vil kunne tillades at holde Vielse for lukkede Døre, K. og U. M. Skr. 11 Juli 1895 (G. R.).

31. Ang. Adgang til paa visse Tider uden pligtig Betaling at bese dem og om deres Forevisning uden for disse Tider mod Betaling, se med Hensyn til:

Roskilde Domkirke, Ringsted, Sorø og Kallundborg Kirker, K. og U. M. Skr. 15 Maj 1875 (G. R. og M. T. B S. 245). Med Hensyn til førstnævnte Kirke se tillige Pastorater 591 B dd.

Maribo Kirke, K. og U. M. Skr. af s. D. (ibd.) smh. med K. og U. M. Skr. 21 April 1876 (G. R.).

Ribe Domkirke, K. og U. M. Skr. 10 Juni 1875 (G. R.).

Aarhus Domkirke, K. og U. M. Skr. 17 s. M. (G. R.).

Klosterkirken i Horsens, K. og U. M. Skr. 20 Septbr. s. A. (G. R.).

Viborg Domkirke, K. og U. M. Skr. 28 Juni 1876 (G. R.).

St. Knuds Kirke i Odense, K. og U. M. Skr. 12 Oktbr. 1881 (G. R.).

Ang. at der ikke bør sættes en bestemt Takst for Kirkernes Forevisning, for saa vidt de ikke efter de fornævnte Bestemmelser staa aabne uden Betaling, K. og U. M. Skr. 17 Juni 1875, 22 Novbr. 1881 (begge i G. R.), hvilken sidste Skr. tillige ud-

taler, at naar Nøglen til Kirken ikke findes at kunne betros paagældende, tilkommer der Foreviseren en Ducør.

At der paa Købstadkirkerne skal anbringes Opslag om, hvor man skal henvende sig for at faa Adgang til at bese Kirken, K. og U. M. Skr. 17 Juni 1875 (ang. Aarhus Stift), Cirk. 12 Oktbr. 1881 (i M. T. B S. 777 og G. R.).

32. Et Forslag om, at Sognebeboerne mod Betaling skulde yde de Haandværkere, der foretage Kirkereparationer, Kost og Logis, forkastet, K. Skr. 21 Novbr. 1826.

33. Ang. deres Salg.

a. Indberetninger derom, Pl. 1 Marts 1837. Jfr. Fr. 8 Novbr. 1726.

Den aarlige Indberetning til Amtmanden er bortfalden, K. og U. M. Cirk. 16 Oktbr. 1849.

b. Ang. en paatænkt Lov om Afhændelse af nogle Staten tilhørende Kirker til Sognekommunerne, Ind. M. Skr. 9 Jan. 1855.

c. Ved sammes Salg til Tiendeyderne er Skødes Udstedelse til hver enkelt af disse og Udstykning af Tiendehartkornet ikke fornøden, K. og U. M. Skr. 17 Juli 1855 (G. R.), J. M. Skr. 15 Avg. 1855. Jfr. K. Prom. 14 Maj 1796.

d. Ang. Salg af Statskassens under Domænebestyrelsen henlagte Kirker, L. 4 Maj 1856 § 1 Nr. 14, § 3.

1) Med Hensyn til Afhændelsen deraf i Frederiksborg Amtstuedistrikt mærkes K. og U. M. Skr. 11 Maj 1874 (G. R.).

2) Om det Forhold, der ved en Domænekirkes Salg til et Interessentskab af nogle af Tiendeyderne opstaar mellem disse indbyrdes og i Forhold til Statskassen, K. og U. M. Skr. 13 Jan. 1880 (G. R.).

e. Jfr. Tiende 39.

34. Ang. Formen for og Virkningen af Pantsætning af Kirker i privat Eje med Tiender og øvrige Tilbehør, K. og U. M. Skr. 15 Avg. 1874 (G. R.).

35. Ang. hvilke Ansøgninger Kirkerne betræffende ikke blive bevilgede, Pl. 20 Febr. 1717 I §§ 1, 5—7, III § 1.

36. Ang. Tyveri i Kirker, Straffel. 10 Febr. 1866 § 229 Nr. 2, 25 Juni 1869 § 231 Nr. 2, jfr. Fr. 11 April 1840 § 7 (der fremdeles gælder i Vestindien). Se Indbrudstyveri 3. Kirkeblok 1.

37. Ang. Straffen for Ildspaaættelse paa samme, fornævnte L. 1866 §§ 281, 283, 284, 1869 §§ 283, 285 og 286.

38. Statskassens (Kongens).

a. Ang. Opsynet med Kongens Kirker og aarlig Relation om dem fra Biskoppen, Rskr. 18 Jan. 1721, Inst. 28 Marts 1721 (fire), jfr. K. og U. M. Skr. 27 Marts 1849.

b. Ang. at Indsiddere og fattige, som ikke tiende, maa være fri for Stolestadepenge, samt angaaende Kontrakter om Materialier og Arbejder til disse Kirkers Reparation, Rtk. Skr. 14 Juni, 23 og 29 Decbr. 1721, 10 Jan. 1722.

c. Ang. Godsets Afhændelse fra Kongens forarmede Kirker i Viborg Stift, Rskr. 29 Oktbr. 1701, jfr. Rskr. 13 Marts 1711.

d. Ang. Kongens 6 Kirker i Aalborg Stift, Rskr. 31 Juli 1779 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

e. Ang. Oplysning om Inventariet ved Kongens Kirker paa Københavns Amt, Rtk. Skr. 23 Oktbr. 1802.

f. Ang. Udsondring af deres Midler fra Domænegodsets øvrige Midler og om Afhændelsen af deres faste Ejendele, K. og U. M. Skr. 27 Marts, Resl. 8 Juni, 30 Juli, 28 Oktbr. og 2 Decbr. 1849.

g. Paa Frederiksborg Amt og det odsherredske Gods, vare ikke undergivne det almindelige Kirkesyn, K. og U. M. Skr. 19 Septbr. 1849 (G. R.). Se nu L. 19 Febr. 1861 § 1 og Kirkesyn.

h. Se ovenfor 14 e, 33 b, d samt Henvisningerne ved Statens Ejendomme 12.

39. Stiftskirkerne.

a. Ang. hvor vidt Reparationer paa deres Bekostning og Forhandlinger om deres Tiender kan foretages uden Approbation, K. Skr. 15 April 1815, 6 Jan. 1816.

b. Henlægges til Seminariefonden, Resl. 16 Juni, K. Skr. 23 Septbr. 1815.

De 10 Stiftskirker i Sællands Stift afgives fra Seminariefonden til Afbetaling af Ringsted Kirkes Gæld og for at benyttes til at komme andre fattige Kirker i Stiftet, især Landsbykirker, til Hjælp, Resl. 8 Oktbr. 1824, 4 Maj 1825, 19 Novbr. 1849 (G. R.).

c. Under samme Bestyrelse som Stiftskirkerne er Himmelø og Vindinge Kirker henlagte, Resl. 24 Marts 1866 (G. R.).

d. Himmelø og Vindinge Kirker indlemmes i Sællands Stiftslandsbykirkers Formuesfællesskab, Resl. 24 Jan. 1881 (G. R.).

e. Merløse Kirke indlemmes i Sællands Stiftslandsbykirkers Formuesfællesskab, Resl. Nr. 70, 13 (i G. R. 15) Febr. 1892.

f. Se Kirkeregnskab 2.

40. Der eje sig selv.

a. Ang. hvorledes de skulle hjælpes, naar de ikke kunne hjælpes med egne Indkomster, D. L. 2—22—64, L. 19 Febr. 1861 § 34. Jfr. K. og U. M. Cirk. 9 Marts 1852.

Nærmere Bestemmelse vedrørende D. L. 2—22—64 og L. 19 Febr. 1861 § 34, L. 19 Jan. 1863.

b. Ang. Afholdelse af overordentlige Udgifter for samme og ang. Bevaring og Restituering af de samme legerede Kapitaller, K. Cirk. 25 Juni 1831.

c. Ang. hvor vidt deres Bestyrelser have samme Rettigheder og Forpligtelser som Tiendeejerne m. v., L. 19 Febr. 1861 § 25, Nr. 84, 7 Juni 1873 §§ 8, 9.

41. Om Anvendelsen af D. L. 2—22—64 i Købstæderne.

a. Efter D. L. 2—22—64, jfr. Adg. 24 Oktbr. 1837 § 19 og 21, L. 11 Febr. 1863 § 1, 26 Maj 1868 § 17, er Kommunen forpligtet til ved Ligning paa de paagældende Sognebeboerne at tilvejebringe det fornødne til Kirkens og Kirkegaardens Vedligeholdelse, K. og U. M. Skr. 5 Marts 1870 (G. R.).

Ang. saadanne Ligninger, Resl. 12 Jan. 1831, 4 Febr. 1835, K. og U. M. Skr. 14 Decbr. 1861 (G. R.), L. 11 Febr. 1863 § 1, K. og U. M. Skr. 11 Novbr. 1868 (G. R.).

Ang. hvor vidt Officerer m. fl. skulle inddrages under Ligningen, Resl. 28 Marts 1821 (i K. Cirk. 14 April s. A.), jfr. Gen. Kom. Koll. Skr. 29 Jan. 1842 (M. R.). Se nærmere under Militære 4.

Ang. hvor vidt det tilkommer Byens Repræsentanter at erklære sig med Hensyn til Ligningen, K. Skr. 18 April 1835, jfr. K. og U. M. Skr. 29 Novbr. 1869 (G. R.).

b. Ang. hvor vidt Kommunen som saadan kan bidrage til Kirkens Restavration, K. og U. M. Skr. 19 Avg. 1873 (G. R.).

c. Beholde deres særlige Kasse- og Regnskabsvæsen, L. 11 Febr. 1863 § 1.

d. Herom og om den Indflydelse Kirkesynslovens § 34 har paa denne Bestemmelse, særlig om hvor vidt Udgifterne til ny Kirkers Opførelse kunne tilvejebringes ved Ligning paa Menighedsmedlemmerne, og om Artiklen overhovedet kan bringes til Anvendelse paa Landsbykirker, der eje sig selv, se K. og U. M. Skr. 14 Decbr. 1875 (G. R.).

e. Ang. at der ikke kan paalægges de med en Købstad

forbundne Landsognes Beboere Bidrag efter den nævnte Artikel til den fælles Kirke i Købstaden, K. og U. M. Skr. 2 Novbr. 1877 med Note (G. R.), jfr. K. og U. M. Skr. 18 Febr. 1878 (G. R.).

f. At samme er betinget af, at Kirken er Kirke for et selvstændigt Kirkedistrikt, samt om hvorledes en Filialkirkes Udgifter skulle udredes, navnlig at der ikke haves Hjemmel til at stadfæste de af en Del Beboere vedtagne Bestemmelser om faste aarlige Afgifter til Kirken som forpligtende for alle nuværende og fremtidige Beboere, K. og U. M. Skr. 3 Marts og 31 Avg. 1879 (begge i G. R.).

g. Om Foretagelsen af Ligningen af Menighedsbidrag til Kirken, og at Kirkeskatten bør opkræves ved Kommunens Foranstaltning, ikke af Kirkeværgen, K. og U. M. Skr. 18 Febr. 1878 (G. R.). Jfr. Offer I 11 a Nr. 2.

h. At der ikke (saaledes som ved Kommuneskatter) skal gives Personer, der en Del af Aaret opholde sig udenfor Kommunen, Afdrag i Kirkeskatten, K. og U. M. Skr. 22 Decbr. 1880 med Note (G. R.).

i. Kirkeinspektionen maa gennem Byraadet søge Kirkens eventuelle aarlige Underskud dækket ved Ligning paa Menighedens Medlemmer, K. og U. M. Skr. Nr. 93, 21 Maj 1887.

Byraadet er pligtigt at paaligne Underskudet efter det af Stiftsøvrigheden deciderede Kirkeregnskab, Ind. M. Skr. Nr. 63, 23 Marts 1888. Jfr. Kirkeregnskab 9.

k. Ang. hvem der kan inddrages under Ligningen.

1) Ikke Beboerne i et med Købstaden forbundet Landsogn til den fælles Kirke i Købstaden, K. og U. M. Skr. 18 Maj 1883 ad 2 (G. R.), Nr. 93, 21 Maj 1887, 8 Novbr. s. A. (G. R.).

2) Ang. afskedigede Militære i København, se de under Pastorater 439 R ø anførte Skrivelser.

3) Se Sognebaandsløsning 11.

l. Naar 2 Kirkesogne ere forenede til en Menighed (in casu Kirkerne i Næstved), maa Ligningen af Udgifterne til den ene Kirkes Restavration omfatte Beboerne i begge Sognene K. og U. M. Skr. 18 Maj 1883 ad 1 (G. R.).

m. Ang. dens Udredelse, naar i en By, hvor Kirkeskat erlægges i sammes to Sogne med et forskelligt Beløb, en Skatteyder i Løbet af Skatteaaret flytter fra det ene Sogn til det andet, K. og U. M. Skr. 25 Marts 1887 (G. R.).

n. At der ikke kan ske nogen Nedsættelse i Kirkeskatten

for midlertidigt Landophold (med Bevarelse af Lejlighed i Købstaden), K. og U. M. Skr. 16 Juni 1887 (G. R.).

o. Ang. at Ligningen skal foretages paa Menighedsmedlemmerne efter de almindelige Regler for Formue- og Lejligheds-ligningen, K. og U. M. Skr. 8 Novbr. 1887 (G. R.).

p. For Ligningen i København er for Tiden til 31 Marts 1893 givet særlige Bestemmelser, hvorefter den sker paa samtlige Sognes Menighedsmedlemmer, Holmens og Garnisons derunder indbefattet, L. Nr. 61, 1 April 1888. Jfr. nedenfor t.

r. Ang. Byraadets Forpligtelse til at foretage Ligning til Dækning af Kirkens Udgifter, K. og U. M. Skr. 31 Maj 1888 (G. R.).

s. Antaget, at der haves Hjemmel til at inddrage Beboerne henholdsvis i Stege og Præstø Landsogne under Ligningen til den fælles Kirke i Købstaden, K. og U. M. Skr. 7 Avg. 1891, 2 April 1892 (begge i G. R.); men uden særlig Hjemmel kan saadant ikke ske, sidst nævnte Skr. og Skr. 13 Febr. s. A. (i G. R. S. 432 Noten).

Om saadan Forpligtelse paahviler et Landdistrikts Beboere eller ej, er kun af Interesse for Kommunen, ikke for selve Kirken, der følgelig heller ikke bør anlægge Sag herom, K. og U. M. Skr. 15 Juli 1892 (G. R.).

t. For Ligningen i København gælder L. Nr. 61, 1 April 1888 fremdeles indtil 31 Marts 1894, L. Nr. 71, 29 Marts 1893 Jfr. ovenfor p.

Ligninger efter bemeldte Lov for Aarene 1889—92, K. og U. M. Skr. 6 Avg. 1889, 5 Septbr. 1890, 4 Juli 1891, 23 Juli 1892 (alle i G. R.).

Gyldigheden af L. Nr. 61, 1 April 1888 er yderligere forlænget ved L. Nr. 64, 13 April 1894, Nr. 82, 30 Marts 1895, Nr. 23, 6 Marts 1896.

Ligninger i Henhold hertil:

Resl. 4 Avg. 1894 (G. R.) jfr. Raadstue Pl. 24 s. M. (i Supplem. t. den lille Lovsaml.), Resol. Nr. 154, 14 Juni 1895, jfr. Raadstue Pl. 22 Juli s. A. (Supplem. til den lille Lovsaml.), Resol. 22 Juni 1896 (G. R.), jfr. Raadstuepl. 9 Juli 1896 (U. L. — Supplem. t. den lille Lovsaml.).

u. Ang. en i Skatteaarets Løb forflyttet Militærs Krav paa Nedsættelse i det ham paalignede Bidrag til Kirkerne i København, K. og U. M. Skr. 23 Avg. 1893 (G. R.).

v. Ang. at den Forpligtelse, der, hvor Kirken ejer sig selv, ifølge Lovens 2—22—64 paahviler Menigheden til ifølge Paa-

ligning at tilvejebringe, hvad der kræves til Kirkens Fornødenheder, omfatter alle Kirkens nødvendige Udgifter, derunder ogsaa Lønning til Funktionærer ved Kirken, K. og U. M. Skr. 26 Septbr. 1893 (G. R.).

x. Ang. hvor vidt en Skolelærer og Kirkesanger kan medtages i Ligning paa Sognemændene til Dækning af en Kirkes Udgifter, K. og U. M. Skr. 1 Novbr. 1895 (G. R.).

42. Paa Ærø. Bestyrelsen af og Tilsynet med samme, Fr. 7 Novbr. 1832 § 17, K. Skr. 6 Avg. 1836.

Se ovenfor 2 f. Bankhæftelsen 7, 2den Sætn.

43. Paa Bornholm, ere fritagne for Bidrag til Selskabet for Efterslægtens Bogsamling, Rskr. 26 April 1834. Jfr. Rskr. 19 Avg. 1808.

Ang. Dannelse af en Fond til Hjælp ved Landsbykirkernes Restavrering, K. og U. M. Skr. 3 Juli 1876 (G. R.).

Se Kirkeskriver 1.

44. Paa Færøerne.

a. Ang. Kirkers og Kirkegaardes Vedligeholdelse, K. Skr. 29 April 1826.

b. Ang. Præstegældenes Kirkekasser og deres Bestyrelse, Rskr. 31 Oktbr. 1827.

c. Ang. fremtidig Iagttagelse af visse Regler ved Opførelsen af Kirker. (Skoler og Præstegaarde) af Sten, K. og U. M. Skr. 4 Novbr. 1878 (G. R.), jfr. M. T. B f. 1878 S. 660.

d. Ang. Kirkernes Stilling og Bestyrelse, K. og U. M. Skr. 13 Juni 1883 (G. R.).

e. Ang. Erstatning til dem for Ophævelse af Fisketienden, L. Nr. 44, 30 Marts 1892 § 16.

45. Paa Island.

a. Ang. at Kirkernes Inventarium skal sælges, og for Pengene købes Jordegods til fattige Kirkers og Hospitalers Op- hold, Rskr. 30 April 1692.

b. Ang. Regnskabets Aflæggelse for de saa kaldte Kirke- portioner, Rskr. 6 Maj 1740.

c. Ang. en Kirkebog ved hver Kirke med Oplysning om Kirkens Ejendom, Inventarium og aarlige Indtægter, samt an- gaaende at Præsterne skulle underskrive Regnskaberne, Rskr. 19 Maj 1747.

d. Ang. Straffen for Drukkenskab og andre Forseelser i Kirkerne, Rskr. 26 Juni 1782 § 3.

e. Ang. deres Indkomster, Vedligeholdelse og Regnskaber, Adg. 17 Juli 1782 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

f. Ang. hvorledes Kirkerne og deres Jorder paa Skalholt Bispestols Gods skulle sælges, tilsammen forblive eller vedligeholdes, Rskr. 30 Juni 1786.

g. Ang. hvad der, naar Præstekald blive ledige, skal iagttages til Kirkernes Vedligeholdelse, Fr. 24 Juli 1789.

h. Ang. Forstaaelsen af Adg. 17 Juli 1782 § 16 og N. L. 2—21—47 om Betaling til Præsterne for at revidere og for at skrive Kirkens Regnskaber, K. Prom. 20 Oktbr. 1798.

i. Ang. Bevaring af gamle Mindesmærker i samme, K. Cirk. 19 April 1817 (to).

k. Ang. Lysetold til samme af Tjenestefolk og Husfolk, Rskr. 21 Maj 1817.

l. Ang. Afbetaling paa de Kirkers Gæld, som Beneficiarier skulle vedligeholde, K. Skr. 24 Maj 1834.

m. Ang. Indberetning til Stiftsøvrigheden om Ejerskifte af samme, Rskr. 5 Marts 1751, 20 April 1841.

n. Ang. Tilsyn af Stiftsøvrighed, Provster og Præster med, at de vedligeholdes i deres Ejendom og Rettigheder, navnlig mod Hævd og Præskription, K. Skr. 18 Maj 1843. Se Hævd 12.

o. Ang. deres Indtægter m. m., Fr. 27 Jan. 1847.

p. Selvejerkirkernes Servituter og andre Rettigheder kunne ikke ansættes til særskilt Dyrhed, Bkg. 9 Juni 1865 II Nr. 8.

q. Det paa deres Jordegods m. v. faldende Bidrag til Jordtaksationsomkostningernes Dækning kan ikke afholdes af Statskassen, Nr. 13 ibd.

r. Ang. Inddragelse af Kirkegods under Udtægtsforretningerne ved ledige Præstekalds Aflevering til Eftermanden, L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 44 i Till. t. Lovt.), hvorved Forandring er sket i Fr. 24 Juli 1789. (Denne Forordning findes anført in extenso i U. L. f. 1875 S. 366—68 Noten).

s. Om Kirkernes Adgang til fri Proces, L. 12 Juli 1878 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.) § 2 Nr. 2.

t. En Kirkeafgift af Huse er indført ved L. 19 Septbr. 1879 (Nr. 19 ibd.). Ved denne Lov maa L. om Kirketiende i Reykjavik Købstads Jurisdiktion 27 Febr. 1878 (Nr. 3 ibd.) være hævet. Jfr. aa.

u. Om Nedlæggelse, Flytning eller Opførelse deraf, L. 27 Febr. 1880 (Nr. 3 ibd.) § 4, af s. D. (Nr. 5 ibd.) § 12, og om nedlagte Kirkers Ejendele og nedlagte Præstekalds Kirkejorder, først nævnte Lovs § 7.

v. Om Emeritpræsters Brug af Kaldenes Kirkejorder, L. af s. D. (Nr. 4 ibd.) § 7.

x. Om Bestyrelsen af Kirkernes Formue og Tilsynet med dem, L. af s. D. (Nr. 5 ibd.) §§ 8, 11, jfr. § 12, 12 Maj 1882 (Nr. 16 ibd.). Jfr. ø.

y. Om Sognebaandsløseres Ret til at benytte Sognets Kirke og sammes Rekvisiter, og at de skulle yde alle lovbestemte Afgifter til Kirken, L. 12 Maj 1882 (Nr. 12 ibd.) §§ 10, 11.

z. Ang. Inddrivelse ved Udpantning af sammes Fordringer, L. 16 Decbr. 1885 (Nr. 40 i Till. t. Lovt.) § 1 Nr. 1 og 5, jfr. §§ 4, 13.

æ. Om Indkrævning og Forvaltning af deres Indtægter, L. 22 Maj 1890 (Nr. 22 i Till. t. Lovt.).

ø. Tillæg til L. 27 Febr. 1880 (Nr. 5 ibd.) om Bestyrelsen af Menighedsanliggender m. v., L. af s. D. (Nr. 23 ibd.).

aa. L. 19 Septbr. 1879 (Nr. 19 ibd.) om Kirkeafgift af Huse er forandret ved L. 2 Oktbr. 1891 (Nr. 22 ibd.).

bb. Om Overdragelse af Tilsynet med og Værgemaal for forskellige Landskassen tilhørende Kirker til vedkommende Sognemenigheder, L. 18 Decbr. 1897 (Nr. 31 ibd.).

46. Som tilhøre Stiftelser, ang. hvor vidt Reparationer paa samme maa foretages uden Licitation, K. Skr. 11 Juni 1833.

47. Som ejes af de tiendepligtige Sognebeboere eller et lignende Interessentskab.

a. Derom handler Fr. 13 Novbr. 1829, L. 19 Febr. 1861 § 26. Jfr. K. Skr. 26 Maj 1821, 4 Febr. 1826.

b. Ang. Kirkeligningers Fremsendelse til Approbation og deres Henliggen til Eftersyn, K. Skr. 24 Febr. 1835.

c. Ang. Provsters og Præsters Pligter med Hensyn til disse Kirkers Istandsættelse, K. Skr. 27 Oktbr. 1835.

d. Ang. hvor vidt Tiendskatterne, Omkostningerne ved Kirkens Vedligeholdelse og de øvrige Udgifter, der paahvile Tiender, skulle reparteres mellem Tiendeejerne efter deres gamle eller efter deres ny Hartkorn, K. Skr. 27 Juli 1844, 8 Jan. 1846 (G. R.), 17 Marts 1846 (G. R.), 14 Maj 1846 (G. R.). 2 Juni 1846 (G. R.), F. M. Cirk. 4 Juni 1850 C, K. og U. M. Skr. 21 Juni 1850, 21 Febr. og 14 Juli 1852, 24 Febr. 1854 (G. R.), 7 Decbr. 1854 (G. R.), 10 Febr. 1855 (G. R.), 25 Avg. 1856 (G. R.), 7 Oktbr. 1856 (G. R.), 12 Febr. 1857, 17 Juli 1860 (G. R.), 12 Jan. 1863, 28 Febr. 1863 (G. R.), 11 Marts 1863 (G. R.), Ind. M. Skr. 29 Maj 1866 (D. T. S. 678), K. og U. M. Skr. 30 Juni 1866 (G. R.), Ind. M. Skr. 4 Avg. 1866 (D. T. S. 765), K. og U. M. Skr. 22 Avg. 1872 (G. R.).

e. Annekshartkornet deltager ikke i de Kirketienden paa-

hvilende Udgifter, K. Skr. 25 Oktbr. 1817, 19 April 1831, K. og U. M. Skr. 12 Juli 1851 (G. R.), 3 Marts 1855, 14 Juli 1855 (G. R.), 13 Decbr. 1856 (G. R.), 28 Jan. 1873 (G. R.).

f. Det forhen privilegerede Hartkorn deltager ikke i de Kirketienden paahvilende Byrder, K. og U. M. Skr. 11 Maj 1852, 31 Juli 1855 (G. R.), 23 Juli 1858 (G. R.), 29 Septbr. 1863 (G. R.), 14 Febr. 1868 (G. R.).

g. Ang. at der ikke ved Flertalsbeslutning af Tiendeejerne kan træffes en bindende Bestemmelse om en forandret Forde-
ling af Tiendebyrderne, K. og U. M. Skr. 21 Juni 1850, 7 Decbr. 1854 (G. R.).

h. Ang. hvor vidt Majoriteten af Tiendeejerne gyldig kan vedtage Afholdelsen af ekstraordinære Udgifter, K. og U. M. Skr. 11 Septbr. 1866 (G. R.).

i. Ang. hvorledes der forholdes, naar enkelte af Medeejerne have modsat sig Modtagelsen af en betinget Gave til Kirken, K. og U. M. Skr. 25 Novbr. 1861 (G. R.).

k. Ang. hvor vidt Reparationsarbejder kunne bortakkorderes underhaanden i Stedet for at bortliciteres, K. og U. M. Skr. 28 Febr. 1863 (G. R.).

l. Ang. hvor vidt der kan bevilges Kirkeejerne fri Proces i en Sag anlagt mod dem som saadanne, K. Skr. 25 Maj 1847 (G. R.).

m. Ang. hvorledes en Tienderefusion, der hviler paa en Kirke, som købes af Sognets Beboere, bliver at tilsvare af disse, K. Skr. 26 Novbr. 1825.

n. Ang. Forstaaelsen af Udtrykkene »et lignende Interesseselskab« i Fr. 13 Novbr. 1829, K. og U. M. Skr. 11 Maj 1874 (G. R.).

o. Ang. at en Majoritet af Tiendeejerne mod Minoritetens Vilje kan bestemme, at Kirketienden skal konstateres, og Omkostningerne herved skulle lignedes under et med Kirkens øvrige Udgifter, K. og U. M. Skr. 18 Novbr. 1874 (G. R.).

Mod en Minoritets Protest tilladt, at en Staldbygning opføres ved Kirken for dennes Regning, K. og U. M. Skr. 19 Juni 1879 (G. R.).

At en Majoritet ikke har Myndighed til at give Afkald paa Kirkens Indtægter af en Del af Sagnet, der ønskes oprettet til et særskilt Kirkedistrikt, K. og U. M. Skr. 31 Avg. 1879 (G. R.).

Med Hensyn til Majoritetens Myndighed mærkes fremdeles

K. og U. M. Skr. 13 Jan. 1880 ad 2, 31 Maj 1882 (begge i G. R.) samt Orgel 11.

p. Ang. hvor vidt og hvorledes der kan paalignes Ejeren af Kirketienden af Ejendomme, der først ved den ny Matrikul ere blevne skyldsatte, Bidrag til Kirkens Udgifter, K. og U. M. Skr. 1 Juni 1874 (G. R.).

r. Ang. efter hvilken Norm Ligningen af Tiendeskatte, Omkostningerne ved Kirkens Vedligeholdelse og de øvrige Udgifter, der paahvile Tiender, bør foregaa, om det Hensyn, som herved bør tages til det gamle og det ny Hartkorn, samt om Hovedparcellistens Ansvar for Biparcellerne, K. og U. M. Skr. 28 April 1876 (G. R.), 15 Marts 1877 (G. R.).

At Landskatten bør fordeles efter den ny Matrikul, men de andre Udgifter efter gammelt Hartkorn, K. og U. M. Skr. 15 Decbr. 1879 (G. R.).

At Udgifterne til Kirkens Reparation og til Anskaffelse af Kakkelovne i Mangel af anden Overenskomst maa fordeles efter det gamle Hartkorn, naar Kirken er købt, inden den ny Matrikul, K. og U. M. Skr. 12 Marts 1880 (G. R.).

Kørseler til Kirken, der ikke kunne fordres ydede som Kirkehoveri (og altsaa skulle tilvejebringes af Kirkeejeren), fordeles under samme Betingelse efter det gamle Hartkorn, K. og U. M. Skr. 31 Maj 1882 (G. R.).

s. Ang. Afkortning i Bidraget til de foromhandlede Udgifter paa Grund af Afgang i Hartkorn, foranlediget ved Skade af Stormflod, K. og U. M. Skr. 15 Marts 1877 ad 2 (G. R.).

t. Tiendefri Jord (in casu Præstegaardsjord) deltager ikke i de Kirketienden paahvilende Byrder, K. og U. M. Skr. 31 Juli 1879, 1 Juni 1880, 15 Avg. 1882 ad 1 (alle i G. R.).

u. Ang. Udpantning hos de enkelte Tiendeydere, der vægre sig ved at deltage i de nødvendige Udgifter til Kirken, K. og U. M. Skr. 25 Oktbr. 1879 (G. R.).

v. Ang. at Kirkeværgerne for samme i Forhold til det offentlige anses som Kirkeejere, og at Udgifter ved Arbejder, udsatte af Kirkesynet, derfor kunne inddrives ved Udpantning hos dem, om fornødent endog i deres private Ejendele, K. og U. M. Skr. 22 Jan. 1879 (G. R.).

Om Værgernes Myndighed til at optage Laan mod Pant i Kirken, K. og U. M. Skr. 31 Maj og 16 Oktbr. 1882 (G. R.).

Om disse Kirkeværger, se videre under Kirkeværgør 6.

x. At deres Bestyrelse er Sogneraadet uvedkommende, K. og U. M. Skr. 4 Marts 1881 (G. R.).

y. Majoriteten af Tiendeejerne kan beslutte Afhændelse af Kirkens Jord, K. og U. M. Skr. 2 Oktbr. 1885 (G. R.).

Derimod kan Majoriteten ikke bestemme, at Udgiften til Kirkens Opvarmning skal afholdes af Kirkens Kasse i Stedet for ved frivillige Bidrag, K. og U. M. Skr. 29 Oktbr. 1887 (G. R.).

Om Majoritetens Myndighed, se videre Orgel 11.

z. Ang. Fordeling af Udgifterne til Kirkens Vedligeholdelse efter gammelt eller nyt Hartkorn, efter som Tienden er indkøbt før eller efter den ny Matrikuls Indførelse, K. og U. M. Skr. 13 Jan. 1883 (G. R.).

Landskatten og Halvandenskillingsafgiften skal derimod altid fordeles efter nyt Hartkorn, medens Indenrigsministeriet dog har en afvigende Anskuelse, ibd.

æ. Tiendefri Jord (in casu Præstegaardsjord) deltager ikke i de Kirketienden paahvilende Byrder, K. og U. M. Skr. 23 Novbr. 1883, 5 Febr. 1884, 1 Decbr. 1886 (alle i G. R.).

ø. Ang. at Kirkeværgerne ved en saadan Kirke vare uberegtigede til paa egen Haand efter Kirkesynets Indstilling (ikke Paalæg) at anbringe en Kakkelovn i Kirken, K. og U. M. Skr. 12 Febr. 1887 (G. R.).

aa. Nægtet Stadfæstelse af en Vedtægt, hvorved Bestyrelsen af en Kirkes Anliggender tilsigtedes ordnet paa en fra Fr. 13 Novbr. 1829 afvigende Maade, K. og U. M. Skr. 31 Jan. 1890 (G. R.).

bb. Ang. et Tilfælde, hvor Kirkeudgifterne hidtil fejlagtig havde været opkrævede efter nyt i Stedet for efter gammelt Hartkorn, K. og U. M. Skr. 14 Maj 1891 (G. R.).

cc. Majoriteten af Tiendeejerne maa, for at sammes Beslutninger skulle anses bindende for samtlige disse, beregnes efter Tiendeejernernes Hartkorn og uden Hensyn til, om de have mødt eller ej efter en sket Tilvarsling, K. og U. M. Skr. Nr. 305, 24 Oktbr. 1891.

Majoriteten kan tage Bestemmelse om, at Vedligeholdelsen af et Gravsted overtages mod en Kirken tilfaldende Kapital, K. og U. M. Skr. 19 Febr. 1891 (G. R.).

Ligeledes om Opførelsen af et Ligkapel, fornævnte Skr. Nr. 305, 1891.

dd. Ang. at Kirkeværgerne ved Søgemaal under Tvang af daglig Mulkt skulle tvinges til at efterkomme Synsudsættelser, som paa Grund af deres ringe Omfang ikke lade sig gøre til

Genstand for Licitation, K. og U. M. Skr. 31 Oktbr. 1889 (G. R.).
Jfr. Kirkesyn 19.

ee. Ang. at den aarlige Beregning over, hvad der skal udredes til Kirkens Vedligeholdelse m. m., forelægges Amtmanden og Provsten til Approbation, K. og U. M. Skr. 9 Juni 1893 (G. R.).

ff. Om Betydningen af Kommunens Garanti saa vel som Følgerne af Kommunens Nægtelse af at yde Garanti for et af en selvejende Kirke optaget Laan, K. og U. M. Skr. 10 Decbr. 1894 (G. R.).

gg. Ang. at en Skolelærer og Kirkesanger ikke kan medtages i Ligning paa Sognemændene til Dækning af en Kirkes Udgifter, K. og U. M. Skr. 1 Novbr. 1895 (G. R.).

hh. Ang. Fordelingen efter Hartkorn af Udgifterne vedrørende en Kirke, der ejes af de tiendeydende Beboere, K. og U. M. Skr. 10 Febr. 1896 (G. R.).

ii. Ang. de Regler, som bør iagttages ved Beslutning om en Kirkes Flytning, naar Kirken ejes af flere Tiendeejere i Forening, K. og U. M. Skr. 8 Novbr. 1897 (G. R.).

48. Som ejes af en Kommune. Ansaret for uafhjulpne Mangler ved samme skal gøres gældende mod Kommunalbestyrelsen (in casu et Sogneraad), ikke mod Kirkeværgen, K. og U. M. Skr. 18 Septbr. 1883 (G. R.).

49. Private. Brevvekslingen om dem maa ikke frigøres paa Statens Bekostning, for saa vidt den ikke finder Sted i Statens men i Ejerens Interesse, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 3 Nr. 8.

50. Fremmede Trosbekenderes, se Citadellet Frederikshavn 8 (engelsk Kirke). Se videre under de forskellige Rubra for saadanne Trosbekendere.

51. Specielle Bestemmelser herom. se under Pastorater.

Se Avktionsgebyr I 24 b (Gebyrfrihed for nogle Kirker). Beneficerede Sager II 1 e. Brændevinsbrænden, ulovlig 11 n (Inkvisition i Kirker). Filialkirker. Kirke-ejer 7 (Raadighed over Kirkebygning m. v.), 9 (Opgivelse af Ejendomsretten). Kirkegaard 25 b (Domænekirkerne). Kirkeklokker 20 (de fremmede Trossamfunds Kirker). Ligkappeller 1. Retsgebyrer II B (ang. forskellige Forretninger vedkommende Kirker). Universitetet 2 (ang. dettes Kirker). Valgmenigheder.

Kirkeraad.

1. Ang. Oprettelsen af et kirkeligt Raad, Resl. Nr. 157, 8 Oktbr. 1883.

2. Forestillingen om sammes Oprettelse findes i G. R. f. 1883 Nr. 363—65 Noten.

3. Ekstrakt af Beretning 8 Novbr. 1884 om dets Forhandlinger i Samlingen nævnte Aar (G. R.).

4. Beretning angaaende den i 1893 afholdte Samling af det kirkelige Raad, 31 Oktbr. 1893 (G. R.) jfr. M. T. B f. 1893 S. 1089. Ligeledes i 1894, 26 Novbr. 1894 (G. R.), jfr. M. T. B. f. 1894 S. 1079.

5. Ang. en Forandring i det teologiske og det rets- og statsvidenskabelige Fakultets Repræsentation i det kirkelige Raad, K. og U. M. Cirk. 17 Juni 1896 (G. R.).

Kirkeregnskab.

1. Derom handler D. L. 2—22—2, 3, 8, 9, 11, 13, 14, 30, 52—54, 61 og 78.

2. Ang. dets Aflæggelse, Revision og Decision, Fr. 6 Febr. 1694, 23 Febr. 1748, K. Prom. 8 Jan. 1774. Jfr. ældre Bestemmelser med Hensyn til Købstadkirker, Rskr. 21 Febr. og 11 April 1682, Fr. 7 April 1685, Rskr. 27 Oktbr. 1685, 4 Juni 1688, 24 Juli s. A., og kongelige Kirker, Rskr. 16 Oktbr. 1705.

Ang. Revision og Decision af samme for de i L. 19 Febr. 1861 § 34 omhandlede Kirker, K. og U. M. Skr. 23 Jan. 1863 (G. R.), 17 Juli 1863 (G. R.), 25 Jan. 1868 (G. R.).

Ang. hvor vidt Kirkeinspektionen eller Stiftsøvrigheden gør Indstilling i Anledning af Budgetoverskridelse for en Købstadkirke, K. og U. M. Skr. 27 Novbr. 1871 (G. R.).

For nogle københavnske Kirker, Rskr. 7 Maj 1756, 6 Juni 1820.

For Stiftskirkerne, K. Skr. 23 Septbr. 1815.

3. Ang. en ny Form for samme, K. og U. M. Skr. 18 Jan. 1862.

4. Den i D. L. 2—22—3, Rskr. 17 Decbr. 1692, 16 Febr. 1717, Kammerretsordn. 18 Marts 1720 II § 4 omhandlede Indsendelse af Genparter af samme anses bortfalden, jfr. Fr. 23 Febr. 1748, Rskr. 8 Jan. 1774.

5. Paa Island. Ang. Kirkeregnskabernes Forhandling og Decision af Herredsudvalgene, L. 27 Febr. 1880 (Nr. 5 i Till. t. Lovt.) § 11.

Betalingen for Revisionen bortfalder, naar Sogneudvalget har

overtaget Kirkens Værgemaal, L. 12 Maj 1882 (Nr. 16 ibd.) § 4.

Derom handler L. 22 Maj 1890 (Nr. 22 i Till. t. Lovt.) §§ 3, 4.

6. For Kirker som ejes af Tiendeyderne, ang. Tilsyn med samme af Amtmand og Provst, K. og U. M. Skr. 11 Novbr. 1858 (G. R.).

7. For Kirker, hvis Budget approberes af Ministeriet, paa Tiden for dets Aflæggelse, Indsendelse osv. ere Forskrifterne i alm. Kassefr. 8 Juli 1840 anvendelige, K. og U. M. Skr. 7 Juni 1877 (G. R.).

8. At Værgerne for en Købstadkirke ikke kunne fritages for at afgive Regnskabsekstrakter, K. og U. M. Skr. 15 Avg. 1882 (G. R.). Jfr. Kirkeværger 4.

9. At Regnskabet for en Købstadkirke i Henhold til K. Cirk. 6 Jan. 1829 (anført under Revision I 3 d) revideres ved Stiftsøvrighedens Foranstaltning og decideres af samme, saaledes at Byraadet er uberettiget til derved at gøre Udsættelser, Ind. M. Skr. Nr. 63, 23 Marts 1888. Denne Skr. findes i G. R. som K. og U. M. Skr. 6 April s. A.

10. Ang. Aflæggelse af Regnskab for Indtægter og Udgifter ved Kirkers Opvarmning, L. Nr. 49, 9 Marts 1893 § 4. Jfr. Kirker 9.

Se Pastorater 439 CC (St. Petri tyske Menighed) t. Kirkeritual.

1. Er af 25 Juli 1685, bekendtgjort ved Fr. 16 Jan. 1686. Jfr. Rskr. 13 Febr. 1683 (to), 23 Febr. 1683, 6 Maj 1684.

2. Ang. at enhver Kirke og Skole skal anskaffe sig et Eksempplar deraf, Rskr. 16 Jan. 1686 (to).

3. Ang. dets Gyldighed paa Island, Rskr. 29 Maj 1719, 12 Maj 1727, 23 April 1728; paa Grønland, Rskr. 3 Novbr. 1819; paa Ærø, Adg. 7 Novbr. 1832 § 1.

4. Ang. et Anhang til samme, Rskr. 18 Septbr. 1761.

5. Ang. et paatænkt nyt Ritual og en ny Alterbog, Resl. 22 April 1834, 22 Juli 1837, Ordre 5 April 1839, Resl. 17 Jan. 1840, K. og U. M. Cirk. 26 Septbr. 1848.

6. Ang. Afvigelser fra samme ved fraskiltes Vielse, se Vielse I 5 b.

7. En ændret Redaktion af Trosbekendelsens Tekst (til Optagelse i Alterbogen og Luthers lille Katekismus) og af Spørgsmaalene ved Daaben er autoriseret ved Resl. 28 Jan. 1885 (i K. og U. M. Cirk. 31 s. M. — G. R.).

8. Ang. et paatænkt Tillæg til samme, K. og U. M. Cirk. Nr. 39, 13 April 1787.

9. Et nyt for Menighederne i Grønland, Resl. 27 Jan. 1888 (G. R.).

10. Se Kirkelige Handlinger 13—17.

11. Ang. Avtorisation af Begravelsesritualer for forskellige anerkendte Trossamfund, se Begravelse 44.

Se Jordspaaakastelse 1. Kirkelove.

Kirkesang.

1. Se Kirkesanger. Pastorater (specielle Bestemmelser). Sang 1 (ved Brudevielse, Begravelser Daabshandlinger m. m.).

2. Island. Ang. Udredelsen af Udgifterne derved, L. 22 Maj 1890 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.).

Kirkesanger.

1. Skal den af flere Lærere i et Sogn være, som Skolekommissionen finder bedst skikket dertil, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 52, f. Land. § 61, Reglm. 7 Novbr. 1832 § 41, K. Cirk. 5 Oktbr. 1839.

2. Ang. Beskikkelsesmaaden, K. Skr. 5 Oktbr. 1839 ad 2. Se Kaldsbrev II 3. Kollats II 3 c.

I en Købstad bør den Lærer ansættes som saadan, der af Byraadet anses bedst skikket dertil, K. og U. M. Skr. 21 Decbr. 1872 (G. R.).

I Købstæderne, at han ansættes af Byraadet, ikke af Skole-direktionen, og at en herfra afvigende Bestemmelse skulde udgaa af vedkommende Skoleplan, K. og U. M. Skr. 7 Jan. 1885 (G. R.), jfr. Skr. 17 Marts s. A. (ibd.).

3. Som saadan kan ingen ansættes, med mindre han i Sang har faaet Karakteren »godt«, Bkg. 9 Maj 1857 § 4 a, K. og U. M. Cirk. 3 Novbr. 1865. Jfr. K. og U. M. Skr. 21 Juni og 3 Novbr. 1848 (G. R.) samt Skolelærere I 4 p.

Se nedenfor 14.

4. Som saadan kan en Andenlærer ansættes, K. og U. M. Skr. 25 Juli 1867 (G. R.).

Naar Andenlærer er beskikket dertil, fordi Førstelærer ikke kan synge, bør han ogsaa lede Sangen ved ministerielle Forretninger om Søgnedage, K. og U. M. Skr. Nr. 279, 3 Avg. 1871, og derfor bør gives ham Vederlag, K. og U. M. Skr. 29 Septbr. s. A. (i Noten til foregaaende Skr. i G. R.).

Dertil skal den bedst skikkede af Sognets Lærere vælges, hvoraf følger, at Stillingen som saadan og som Kordegn ved en Købstadkirke ikke behøve at være forenede, og den paagældende

Lærer er pligtig at overtage Bestillingen, K. og U. M. Skr. 11 Oktbr. 1875, 23 Febr. 1881 (begge i G. R.).

Den af Sognets Lærere, som Skolekommissionen finder bedst skikket dertil, er pligtig at modtage Beskikkelse som saadan for den anordnede Løn, hvilket ogsaa gælder om Andenlærere, K. og U. M. Skr. 5 Decbr. 1889 ad 1, jfr. ogsaa Skr. 16 s. M. (begge i G. R.).

5. Kirkesangerforretningerne i et Sogn bør ikke deles, K. og U. M. Skr. 29 Septbr. 1863 (G. R.).

6. Skal en Valgmenighed have, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

7. Skal have særskilt Kirkestol, L. 19 Febr. 1861 § 7 (S. 207).

8. Ang. hans Forretninger.

a. Derom handler Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. Bl. A § 31, f. Land. Bl. A § 31, 32, Reglm. 7 Novbr. 1832 Bl. § 10.

b. Han skal uden særlig Godtgørelse læse i Kirken i Præstens Forfald, K. Prom. 28 Jan. 1809, Skr. 3 April 1824.

c. Han er pligtig, selv om han tillige er Organist, personlig at gøre den Opvartning ved Alteret, hans Stilling som Kirkebetjent kræver af ham, og navnlig at iføre og afføre Præsten Messeklæderne, K. Skr. 6 Maj 1834. Jfr. K. Prom. 20 Marts 1790 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden A).

d. Forpligtelsen at besørge Præsternes Embedsbreve er bortfalden, L. 11 Febr. 1851. Se nærmere Brevbæring III.

e. Han kan ikke undslaa sig for at assistere med Opbevaring af de i Kirken indkomne Bøssepenge til de fattiges Kasse, K. og U. M. Cirk. 26 Oktbr. 1858 Nr. 4.

f. Se Brød og Vin 6, 11. Jordspaaakastelse 5. Kalk og Disk 4. Kirkebøger 9 a og c. Kirkestævne 1 og Love 3. Kollekt 7 og 14. Lysning 5.

9. Han er fritagen for Oldermandsombudet, Ind. M. Skr. 10 Maj 1854 (G. R.).

10. Ang. hans Løn.

a. Derom handler Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. §§ 52, 55, f. Land. §§ 61, 64, Reglm. 7 Novbr. 1832 § 41.

b. Enhver Kirkesanger paa Landet skal nyde den fastsatte Løn, selv om han er eneste Skolelærer i Sognet, Pl. 22 Maj 1839 § 2. Jfr. K. Skr. 13 April 1816, 24 April 1819.

c. Lønnen tilkommer Kirkesangeren paa Landet foruden det Honorar, der maatte tilkomme ham som Kirkebylærer, K. Skr. 31 Avg. 1839.

d. Kun en af Skolelærerne i et Sogn har Krav paa Kirkesangerløn, K. Skr. 5 Oktbr. 1839 ad 1.

e. Naar han er Kirkesanger ved to Kirker, har han Ret til Løn som saadan for hver Kirke, K. Skr. 16 Febr. 1847 (G. R.), K. og U. M. Skr. 29 April 1852 (G. R.), 18 Septbr. 1860.

f. Lønnen tilkommer ham, selv om den ikke er opført paa Skoleplanen, K. og U. M. Skr. 6 Marts 1852 (G. R.).

g. Han er berettiget til samme, selv om han oppebærer det forrige Degnekalds Indtægter ubeskaarne, K. og U. M. Skr. 18 Septbr. 1860, 4 Novbr. 1865 ad 1. Jfr. dog K. Skr. 1 Febr. 1840.

h. Ang. Købstædernes Kirkesangeres Ret til Løn som saadanne, K. og U. M. Skr. 23 Febr. 1857 (G. R.), 11 Novbr. 1869 (G. R. og D. T. f. 1870 S. 230), 15 Juli 1870 (G. R. og D. T. S. 1055).

i. Lønnen tilvejebringes paa Landet som den øvrige Lønning til vedkommende Skolelærer, K. og U. M. Skr. 26 Juli 1860, 11 Septbr. 1861, 22 Decbr. 1863. Jfr. dog K. Skr. 5 Oktbr. 1839 ad 3 og 4, 26 Septbr. 1844, 29 Jan. 1846 (G. R.), 25 Avg. 1846, 24 Febr. 1848 (G. R.), K. og U. M. Skr. 11 Maj 1852 ad c (G. R.) og dermed igen L. 6 Juli 1867 §§ 18, 19.

Ligeledes i Købstæderne, for saa vidt der ikke haves særlig Hjemmel til dens Tilvejebringelse paa anden Maade, K. og U. M. Skr. 20 Febr. 1857 (G. R.), 15 Juli 1870 (G. R. og D. T. S. 1055).

k. I Vakancen tilfalder Lønnen den vikarierende K. og U. M. Skr. 10 April 1861. Se Skolelærere X 16. Jfr. Kollats II 7 (ang. Vakancens Beregning).

l. Det kan vedtages, at en Lærer skal fungere som Kirkesanger uden at oppebære Lønnen som saadan, K. og U. M. Skr. 29 Septbr. 1863 (G. R.).

m. Hans Honorar bæres af Kommunen, selv om der ikke ligger et Sogn til vedkommende Kirke, K. og U. M. Skr. 25 Oktbr. 1880 (G. R.).

Om Kirkesangerlønnen, se videre under Skolelærere VI C. Jfr. Offer III 1. Sang 1 (ved Begravelser).

11. Skal fratages Bestillingen, naar han gør sig skyldig i uværdigt Forhold, K. og U. M. Skr. 30 Maj 1873 (G. R.).

12. Under Præster XI 5 anføres adskillige Legater for Kirkesangeres Enker.

13. Om den Lærer, der udfører Tjenesten som saadan, i Sygdomstilfælde er pligtig at drage Omsorg for Kirkesangerforret-

ningernes Udførelse, vil bero paa, om han er særlig beskikket som Kirkesanger eller ej, K. og U. M. Skr. 7 Septbr. 1882 (G. R.). Se nedenfor 19, 20, 25.

14. Ang. hvilken Karakter i Sang og Musik der kræves til at forstaa Kirkesang, se Skolelærere I 4 p, jfr. ovenfor 3.

Ang. hvor vidt Skolelærere, som ikke have Karakter for Kirkesang, kunne erholde Ministeriets Dispensation til Ansættelse i Embeder, hvormed Funktionen som Kirkesanger er forbunden, K. og U. M. Skr. 10 Marts 1876, 10 Decbr. 1879 (begge i G. R.).

Ang. at der i Eksamensvidnesbyrdet ved Skolelærereksamen skal indføres, hvor vidt Eksaminanden »kan forestaa« Kirkesang, Best. 6 April 1889 (i M. T. B S. 457 ff.) A 3, næst sidste Stykke. Se videre under Skolelærere I 4 p om den Karakter i Sang, der fordres til Beskikkelse som Enelærer.

Se nu L. Nr. 37, 30 Marts 1894 § 6 e.

Ang. at Vidnesbyrd om at kunne forstaa Kirkesang kan meddeles, uanset at den paagældende paa Grund af en Legemsfejl ikke kan underkaste sig den anordnede Prøve i Musik, K. og U. M. Skr. 17 Novbr. 1896 (G. R.).

15. I Købstæderne, at Byraadet ikke vilkaarligt kan fratage den dertil valgte Lærer Bestillingen som saadan, og at Kirkesangerlønnen ikke kan anses som et blot personligt Tillæg, K. og U. M. Skr. 17 Marts 1885 (G. R.).

16. Om hvor vidt det kan overdrages en Landsbyskoles Lærerinde at assistere ved Kirkesangen, K. og U. M. Skr. 11 Jan. 1887 (G. R.).

17. Ved en Filialkirke, hans Løn skal Kommunen betale, K. og U. M. Skr. 11 Decbr. 1890 (i Noten til fornævnte Skr. 16 Decbr. 1889).

Ligeledes ved et Kapel, der benyttes til regelmæssig Guds-tjeneste, K. og U. M. Skr. 7 Decbr. 1894 (G. R.).

18. Er forpligtet til at forblive til Stede inde i Kirken under Prædikenen, K. og U. M. Skr. 1 Maj 1891 (G. R.).

19. Der paahviler ikke Skolevæsenet nogen Forpligtelse til at sørge for Udførelsen af Kordegnens eller Kirkesangerens kirke-keelige Forretninger i dennes Forfald eller til at lønne en Vikar for ham, K. og U. M. Skr. 2 Marts 1892 (G. R.). Jfr. Skole-lærere II 1 c.

Se nedenfor 20, 25 samt ovenfor 13.

20. Naar den beskikkede Kirkesanger bliver ude af Stand til at forestaa Kirkesangen og dette skyldes en forbigaaende Syge-

lighed, maa han selv drage Omsorg for og betale Sangens Ledelse ved en anden, medens det, naar han er blevet vedvarende uskikket til at lede Sangen af vokale Hensyn, hvilket afgøres af Sogneraadet, eller af Helbredshensyn, hvilket maa godtgøres ved Lægeattest, maa være Sogneraadets Sag at skaffe en anden Kirkesanger, mod at den beskikkede afgiver det ham derfor til-lagte Honorar, K. og U. M. Skr. 19 Maj 1893 (G. R.). Jfr. K. og U. M. Skr. 20 Septbr. 1895 (G. R.).

21. Ang. at Sognets Kirkesanger ikke har nogen udelukkende Berettigelse til at fungere ved Begravelsen af udensogns Lig paa Sognets Kirkegaard, men at det maa staa den, der foranstalter Begravelsen, frit for efter Aftale med Sognepræsten at benytte den af Stedets Lærere, som han foretrækker, og som han maatte kunne formaa til at medvirke, K. og U. M. Skr. 30 Juni 1893 (G. R.), jfr. Skr. 2 Juni 1896 (ibd.).

22. Da Sogneraadet ifølge Anordn. 29 Juli 1814 f. L. Bil. A § 36 er berettiget til at overdrage Kirkesangertjenesten til den af Sognets Lærere, som synger bedst, er Ministeriets Tilladelse ufnøden til en Ordning, hvorefter den Mand, som maatte blive kaldet til et for Tiden ledigt Skolelærerembede, kaldes med Forpligtelse til at assistere ved Kirketjenesten paa Søn- og Hellig-dage og om fornødent overtage Kirkesangertjenesten, K. og U. M. Skr. 25 Avg. 1893 (G. R.).

23. For at kunne assistere ved Kirkesangen er det ikke en absolut Betingelse, at vedkommende har Karakter i Sang, K. og U. M. Skr. 26 Jan. 1895 (G. R.).

24. Det kan ikke tilstedes Kirkesangeren at fungere ved Begravelser paa Sognets Kirkegaard af Personer, der henhøre til uden for Folkekirken staaende Trossamfund, K. og U. M. Skr. Nr. 68, 25 Febr. 1896.

25. Ang. Besørgelsen af Kirkesangerforretningerne, naar den beskikkede Kirkesanger ikke kan udføre dem, og de ikke kunne paalægges en anden Lærer i Kommunen, K. og U. M. Skr. 11 Septbr. 1896 (G. R.). Jfr. foran 13, 19, 20.

26. Ang. Deling af Udgifter til Kirkesanger- og Kirkebylærer-lønning mellem to Kommuner, K. og U. M. Skr. 10 April 1897 (G. R.).

Se Brød og Vin 6, 11 (Forpligtelsen til at hente og bringe samme). Enkesæde 4 a, 8. Kaldsbrev 3. Kirkestævne 1, 2. Kordegn. Organister 8 (ang. hvor vidt Kirkesangeren skal fungere som saadan). Sang 1. Skolelærere I 11 (Tilladelse til at bytte Embede), III 13 (en Kirkesanger maa ikke

deltage i en Frimenigheds kirkelige Handlinger), IX 6 (ang. en straffet Kirkesanger). Sognebaandsløsning 1 a.

Se særlige Bestemmelser under Pastorater.

Kirkeskat.

1. I Betydning af en særlig Afgift, der erlægges af Kirker, omhandles i D. L. 2—22—51, Rskr. 6 Decbr. 1704, 7 Febr. 1705, 10 April 1706, K. Prom. 21 Novbr. 1795, Konf. 12 Novbr. 1817.

Om Skatter og Afgifter i Almindelighed af Kirker, se Kirker 2.

2. I Betydning af en Afgift, der erlægges til Kirker, omhandles i Rskr. 26 Avg. 1740, 15 Febr. 1743, 12 Avg. 1746 § 2, K. Skr. 9 Decbr. 1834, K. og U. M. Skr. 8 Decbr. 1866 (G. R.).

I de Regler hvorefter der i Købstæder, som bestaa af flere Kirkesogne, foretages særlig Ligning paa Menighederne til Indtægt for de enkelte Kirker gør L. 11 Febr. 1863 ingen Forandring, Lovens § 1.

3. Se Kirker 41 (ang. D. L. 2—22—64; ltr. p angaar L. f. København Nr. 61, 1 April 1888), 45 t (Afgift til Kirker paa Island).

4. Specielle Bestemmelser, se Pastorater.

Kirkeskoler.

De forenede i København, se Skoler II B 17.

Kirkeskriver.

1. Kirkeskrivertjenesten paa Bornholm henlægges til Amtmandens Fuldmægtig, Rskr. 21 Marts 1776.

2. I Tørninglen, omtales i Rskr. 2 Juni 1797.

3. Ang. den bornholmske Kirkeskrivers Avktionsret, K. Skr. 4 Juli 1829.

Kirkestier omtales i L. 4 Juli 1850 (S. 235). Jfr. Fr. 13 Decbr. 1793 § 18.

Se Gangstier.

Kirkestole, se Stolestader.

Kirketævne.

1. Ang. Grænserne mellem Kirkesangernes og Sognetogedernes Ret og Pligt med Hensyn til Bekendtgørelser ved Kirketævne, Kdg. Nr. 42, 14 Marts 1871. Jfr. K. Skr. 12 Febr. 1785, 13 Jan. 1816, 16 Maj 1820, 20 Septbr. 1823, 4 Maj og 16 Oktbr. 1824, Cirk. 30 Maj 1826, J. M. Skr. 18 Marts 1869 (D. T. S. 642 og G. R.), 15 Febr. 1870 (D. T. S. 381).

Ang. Sandemænds og Politibetjentes Ret til at aflæse Bekendt-

gørelser ved Kirkestævne paa Bornholm, K. Skr. 1 Marts 1825, K. og U. M. Skr. 24 Maj 1867 (G. R.).

Sognefogeden, ikke Kirkesangeren, er pligtig at oplæse de i Kdg. Nr. 42, 14 Marts 1871 Post 2 ommeldte Bekendtgørelser, og saafremt sidst nævnte foretager Oplæsningen, tilkommer der ham intet Gebyr, J. M. Skr. Nr. 149, 13 Maj 1891. Jfr. nedenfor 3.

2. Bekendtgørelser ved Kirkestævne kunne kun foretages af Sognefogeden eller af Kirkesangeren, K. Cirk. 30 Maj 1826, Kdg. Nr. 42, 14 Marts 1871 Nr. 4, og altsaa ikke af et Sogne-raadsmedlem, J. M. Skr. Nr. 108, 21 April 1873 ad 2.

3. Ang. hvor vidt der tilkommer Sognefogeden Betaling for Oplæsning ved Kirkestævne, Kdg. Nr. 42, 14 Marts 1871 Nr. 2—4, J. M. Skr. Nr. 207, 22 Juli 1872, Nr. 264, 11 Oktbr. s. A. Nr. 108, 21 April 1873 ad 1. Se de under Bekendtgørelser 2 anførte Bestemmelser, jfr. 8, 9, 10 ibd.

Se videre ovenfor 1 og nedenfor 7, 11, 12.

4. Ang. hvor vidt Præsten er pligtig til fra Prædikestolen at lyse til Kirkestævne, Rskr. 22 April 1740, J. M. Skr. 27 Novbr. 1852. Jfr. nedenfor 18.

5. Ang. Bekendtgørelser af Love m. m. derved, se Love 3.

6. Ang. hvad det er tilladt at lade bekendtgøre ved Kirkestævne, K. Skr. 16 Maj 1820, 20 Septbr. 1823, Cirk. 30 Maj 1826, jfr. Kdg. Nr. 42, 14 Marts 1871 Nr. 4.

7. For Bekendtgørelse derved om Udpantning for Kommuneskatter tilkommer der Sognefogeden Gebyr efter Sp. Reglm. § 147, og samme maa betales af Restanterne, J. M. Skr. Nr. 230, 14 Decbr. 1882.

8. Ang. aarlig Bekendtgørelse derved af Advarsel mod ufor-sigtig Omgang med Ild i Statsskovene, F. M. Cirk. Nr. 108, 5 Juni 1875.

9. Derved er læst: Bkg. om Rigsmøntsedlernes Indkaldelse Nr. 67, 25 April 1876, se samme, jfr. J. M. Cirk. Nr. 81, 11 Maj 1876; L. om Opfiskning af Ankere m. m. Nr. 157, 22 Decbr. 1876, J. M. Cirk. Nr. 41, 20 Febr. 1877; Bkg. om Indkaldelse af de 3 pCts Obligationer af Laanet i London 1825 Nr. 44, 5 April 1878, se samme; forskellige Bekendtgørelser om Foranstaltninger mod Indførelsen af Pest fra Rusland og Finland og om disse Foranstaltningers Ophævelse, J. M. Cirk. Nr. 30, 17 Marts 1879, Nr. 69, 14 Maj s. A.; en Bekendtgørelse om Indretningen af de russiske Skorstene paa Landet, J. M. Cirk. Nr. 1, 12 Jan. 1883 Bkg. om Indkaldelse af de blaa 100- og 50-Kronesedler Nr. 66, 3 Maj 1889, se samme, jfr. J. M. Cirk.

Nr. 77 af s. D.; Kdg. om Mønstring af det hjemsendte Mandskab Nr. 131, 26 Maj, sammes § 9, jfr. J. M. Cirk. Nr. 83, 31 s. M. § 2, L. om Tilsyn med Plejebørn Nr. 43, 1 Marts 1895, sammes § 10, jfr. J. M. Cirk. Nr. 29, 13 Marts 1895.

I Sundhedsvedtægterne for Landdistrikter er regelmæssigt foreskrevet, at samme skulle læses derved.

10. Ang. hvor vidt Bekendtgørelser, der skulle læses herved i Kommuner bestaaende af to Sogne, kunne anses behørigt læste, naar de i Tilfælde, hvor der en Søndag ikke holdes Gudstjeneste i det ene Sogns Kirke, ere læste i det andet Sogn, J. M. Skr. Nr. 157, 22 Juli 1884.

Da det følger af Rskr. 3 Decbr. 1745 (se Gudstjeneste 8), at i Pastorater, der bestaa af flere Menigheder, Menigheden i den Kirke, hvor der er Messefald, altid maa betragtes som henvist til Pastoratets andre Kirker, er en ved disse stædfunden Bekendtgørelse om Fremlæggelse af Folketingsvalglisten tilstrækkelig, Ind. M. Skr. Nr. 130, 4 Juni 1890.

11. Der tilkommer Sognefogeden Betaling for Bekendtgørelse derved om:

a. Fremlæggelse af Fortægnelserne over de Snekastningspligtige, J. M. Skr. Nr. 153, 10 Juli 1884.

b. Vandløbs Optagelse som offentlige og de periodiske Vandløbssyn, J. M. Skr. Nr. 106, 11 April 1888.

12. Derimod tilkommer der ham ikke Betaling for Oplæsning derved af Bekendtgørelse om Fremlæggelse af Kommuneregnskabet, af Folketings- og Landstingsvalglisten og af Fortægnelserne over de ikke private Veje, fornævnte Skr. 10 Juli 1884.

Jfr. ovenfor 3.

13. Sognefogeden er ikke pligtig at tilbagesende Sogneraadet derved læste Bekendtgørelser, ibd.

14. Ang. at Bekendtgørelser om Folketingsvalglisten Fremlæggelse og Folketingsvalgs Foretagelse skulle læses derved, Ind. M. Cirk. Nr. 190, 17 Oktbr. 1888 I 5, II 1.

15. Ang. hvor vidt Bekendtgørelser som skulle ske derved (in casu om Valg af Bestyrelse for de fattiges Kasse), tillige bør finde Sted ved en i Sognet værende Valgmenighedskirke, K. og U. M. Skr. Nr. 252, 3 Septbr. 1889.

16. Om Anvendelse af Sp. Reglem. § 147, se Bekendtgørelser 8.

17. Om Ansættelse af Strandfogeder sker offentlig Bekendtgørelse for Landets vedkommende ved Læsning til Kirkestævne, Strandingsl. Nr. 103, 10 April 1895 § 1.

18. Ang. at der ikke paahviler Præsterne nogen Forpligtelse til at lyse til Kirkestævne med Hensyn til stedlige Myndigheders Anordninger, K. og U. M. Skr. Nr. 134, 3 Maj 1895. Jfr. foran 4.

19. Færøerne. Ang. at Bekendtgørelser vedkommende Skiftebehandlingen af Boer ikke mere skulle læses derved, Bkg. Nr. 89, 10 Juli 1879. Jfr. Bkg. Nr. 90 af s. D. Se L. Nr. 51, 1 April 1896.

Ang. Bekendtgørelse derved:

Af Indkaldelser til Landvæsenskommissionerne og Overlandvæsenskommissionen samt til Udskiftningsforretningers Foretagelse, L. Nr. 54, 1 April 1891 §§ 4, 7, 11.

Om Sagers Foretagelse ved Grandestævne, L. Nr. 56 af s. D. § 5.

Vedkommende Tvangsavktioner, Bkg. Nr. 62, 12 April 1892 Nr. 3, 9, 10.

Om Fremlæggelse til Eftersyn af Forslag til Fiskerivedtægter, L. Nr. 95, 14 April 1893 § 12, og af Vedtægter for Muslingefangst, L. Nr. 107 af s. D. § 2.

20. Island. Ang. hvad derved skal bekendtgøres, L. om Valgene til Altinget 14 Septbr. 1877 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.) §§ 11, 30, L. om Indkomstskat 14 Decbr. s. A. (Nr. 33 ibd.) § 15, Skiftel. 12 April 1878 (Nr. 9 ibd.) §§ 57, 63. L. om Menighedernes Medvirkning ved Besættelsen af Præstekald 8 Jan. 1886 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) § 11, L. om borgerligt Ægteskab 19 Febr. s. A. (Nr. 4 ibd.) § 3.

Om Repstyrerens Betaling for Bekendtgørelsen, sidst nævnte Lovs § 6.

Jfr. Bekendtgørelser 13 (Repstyrerens Betaling). Island 3 (om Love m. m.).

Se Kirkegaard 12 a, 2det Stykke. Opbydelse 2 (af ledige Tyender). Stævning A 6, 3dje Led.

Kirkesyn og Præstegaardssyn.

1. Derom handler L. 19 Febr. 1861 (S. 201), 19 Jan. 1863, Nr. 84, 7 Juni 1873. Jfr. Rskr. 19 Novbr. 1802, K. og U. M. Cirk. 21 Febr. 1852.

Om Præstegaardssyn gælder tillige til Dels Rskr. 21 Maj 1817, se L. 19 Febr. 1861 § 40, K. og U. M. Skr. 11 Decbr. 1861 (G. R.), 8 Jan. 1862. Jfr. Rskr. 15 Juni 1792, 29 Oktbr. 1802 (to).

Ang. hvor vidt Rskr. 21 Maj 1817 er anvendeligt i København, K. Skr. 6 Decbr. 1825, 25 Jan. 1842.

2. Syn afholdes:

a. Over Københavns Kirker efter de almindelige Regler, K. og U. M. Skr. 16 Novbr. 1863.

Dog ikke over Kirkelokalerne i Vartou Hospital og Abel Kathrines Boder, K. og U. M. Skr. 7 Novbr. 1864.

Heller ikke over Kirkelokalerne i Almindeligt Hospital, Kommunehospital, Raad- og Domhuset, Tugthuset samt Lade-
gaarden i Kbhvn., K. og U. M. Skr. 3 Febr. 1865.

b. Over Taarbæk Kapel, K. og U. M. Skr. 10 Juni 1865.

c. Over Valgmenigheders Kirker og Bedehuse efter de almindelige Regler, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

Over Valgmenigheders Kirker, med Hensyn dertil kan mærkes K. og U. M. Skr. Nr. 7, 2 Jan. 1875 (G. R.).

Tilladt, at saadanne kun synes hvert 5te Aar, K. og U. M. Skr. 22 Decbr. 1891 (Ryslinge), 2 Avg. 1892 (Vejstrup), 15 Decbr. s. A. (Sønder Næraa), 10 Febr. 1893 (Kjerteminde), 10 Juli 1896 (Odense), 11 Febr. 1897 (Odder), alle i G. R. Jfr. Provster 14 g.

Over saadanne Menigheders Filialkirker, derom mærkes K. og U. M. Skr. 23 Juni 1891, se ogsaa Skr. 15 Novbr. 1883, 20 Jan. 1885 og 1 Febr. 1886 (alle i G. R.), der angaa Tilla-
delse til Indretningen af saadanne Kirker for enkelte bestemte Menigheder.

d. Over den Del af Præstegaardene i forrige Tyrstrup Herred, som ejes af Sognebeboerne, K. og U. M. Skr. 11 Febr. 1869 (G. R.).

e. Over de Materialier, der skulle anvendes til en paabudt større Reparation af Kirken, naar Synet anser det nødvendigt, K. og U. M. Skr. 23 Decbr. 1872 (G. R.).

f. Over Præstegaardshaver, Rskr. 29 Oktbr. 1802, jfr. L. 19 Febr. 1861 § 38.

g. Over Præstegaarde og Enkesæder, men ikke over andre til Kaldet hørende Bygninger, K. Skr. 12 Novbr. 1846 (G. R.). Se Enkesæde 3 d.

h. Se Kapel I 2.

3. Synet afgør:

a. Spørgsmaal om, med hvilket Hegn Kirkegaarden skal hegnes, K. og U. M. Skr. 1 Oktbr. 1869 (G. R.).

b. Spørgsmaal om Beskaffenheden af Adgange til Assistenskirkegaarde paa Landet eller Valget mellem disse, K. og U. M. Skr. 19 Decbr. 1870 (G. R.).

c. Meningsuligheder i Anledning af Belysningsredskabers Anbringelse i Kirken, L. Nr. 57, 25 Marts 1872 § 12.

4. Synsmænds Udnævnelse og Edfæstelse.

a. Ang. Beskikkelse af Suppleanter for Synsmændene, K. og U. M. Skr. 9 Decbr. 1861, 2 Septbr. 1862.

b. Synsmænd kunne udnævnes for et Aar ad Gangen, og det er ikke nødvendigt, at de aflægge ny Ed, naar de vedblive at være Synsmænd efter Aarets Udløb, K. og U. M. Skr. 14 Maj 1862 (G. R.).

c. En Baptistprædikant kan ikke være Synsmand, K. og U. M. Skr. 2 Juni 1865.

d. For Udmeldelse ved Retten af Mænd til Afleveringssyn over Præstegaarde maa erlægges Gebyr, J. M. Skr. 27 Novbr. 1868 (G. R. og D. T. f. 1869 S. 196).

e. Ang. hvorledes der forholdes, naar der ikke i Jurisdiktionen findes Mænd, som ere skikkede til at fungere ved Afleveringssyn som Synsmænd udmeldte af Retten, K. og U. M. Skr. 27 Decbr. 1869 Nr. 2 (G. R.).

f. Indskærpet, at til Synsmænd bør vælges Mænd af anerkendt Dygtighed i deres Fag, K. og U. M. Cirk. Nr. 3, 17 Jan. 1878, jfr. Skr. 4 Maj s. A. (G. R.).

5. Synsbogen bekostes af Provsten, K. og U. M. Skr. 20 Septbr. 1862 (G. R.).

6. Kirkeeejeren kan ikke fordre sine Bemærkninger om Udsættelserne tilførte Synsbogen, K. og U. M. Skr. 7 Septbr. 1866 (G. R.).

7. Ang. Indretningen af de i Synslovens §§ 2, 23 og 28 omtalte Bøger og Udskrifter, samt at den i K. og U. M. Skr. 17 Juni 1850 paabudte Udskrift til Præsten maa bortfalde, K. og U. M. Skr. 8 Jan. 1862. Jfr. K. Cirk. 9 Maj 1837.

8. Ang. hvor vidt det kan afholdes paa Valgdage og tidlig om Morgen, K. og U. M. Skr. 12 Septbr. 1864 (G. R.).

Det maa i København afholdes til andre Tider end de lovbestemte, K. og U. M. Skr. 31 Marts 1865 (G. R.).

9. Ang. hvorledes dermed bør forholdes, naar Kirkeeejeren ikke giver Møde, K. og U. M. Skr. 10 Septbr. 1864 (G. R.).

10. Ang. Betydningen af Præstens Overværelse af Kirkesyn, K. og U. M. Skr. 10 Juni 1862.

11. Ved Præstegaardssyn bør Udgifterne specificeres og Gaarden i Reglen udsættes til Ombygning, naar Brøstfældigheden er større, end at den kan afhjælpes med en Udgift af 150 Rdl. aarlig i højst 5 Aar, hvorhos Tækkehalm kun bør fradrages

Udgiften, naar Præstegaarden har saa tilstrækkeligt Forraad deraf, at det paabudte Tækkearbejde kan udføres uden Tilkøb af Halm, K. og U. M. Skr. 11 Decbr. 1861 (G. R.).

12. Ved Kirkesyn kan Ansættelsen af Udgifterne til Manglernes Afhjælpning udsættes, indtil det viser sig, at Afhjælpningen ikke sker i rette Tid, K. og U. M. Skr. 18 Oktbr. 1862 (G. R.).

Naar og hvorledes Kirkesynet har at ansætte Bekostningen ved en udsat Mangels Afhjælpning, K. og U. M. Skr. 18 Septbr. 1883 (G. R.), jfr. Skr. 19 Septbr. 1884 (G. R.).

13. Ang. Forstaaelsen af Synslovens § 22 om Fastsættelse af en samlet Tid for Manglers Afhjælpning, og hvorledes der skal forholdes for at faa den fastsatte Tid forlænget, K. og U. M. Skr. 8 Oktbr. 1866 (G. R.).

14. Andragender om Henstand med at efterkomme Synsudsættelser og om Synsudsættelsers Gyldighed kunne skrives paa ustemplet Papir, K. og U. M. Skr. 11 Febr. 1863 (G. R.).

15. At Andragende er indgivet om Henstand med at efterkomme Synsudsættelsen, fritager ikke for Ansvar for Overskridelse af den forelagte Frist, K. og U. M. Skr. 3 Jan. 1866 (G. R.).

16. De af Synet forlangte Byggearbejder ved en Præstegaard kunne ej udsættes, fordi et dertil bevilget Embedsmaal af Stiftsmidlerne ikke for Tiden kan afholdes af disse, K. og U. M. Skr. 4 Septbr. 1862 (G. R.).

17. Ang. hvor vidt en Kirkeinspektion er pligtig at afhjælpe udsatte Mangler, naar dette vilde medføre Overskridelse af det af Ministeriet for Kirken approberede Budget, K. og U. M. Skr. 19 Septbr. 1863 (G. R.).

Om Betydningen af Ministeriets Resolutioner med Hensyn til Synsudsættelser ved Kirker, for hvilke aarlige Budgetter approberes af Ministeriet, K. og U. M. Skr. 22 Jan. 1881 (G. R.).

18. Ang. Fremgangsmaaden med Hensyn til Mangler, der kræve hurtig Afhjælpning, K. og U. M. Skr. 8 Jan. 1862.

19. Ang. hvad Provsten har at foretage, naar der henstaar ældre uafhjulpne Mangler, K. og U. M. Skr. 27 Oktbr. 1863 (G. R.).

Ang. det samme ved Kirker, der eje sig selv, K. og U. M. Skr. 7 Decbr. 1863 (G. R.).

Ang. hvor vidt det kan tilstedes, at Præsten i Stedet for at afhjælpe de udsatte Mangler foretager andre Udbedringer ved Præstegaarden, K. og U. M. Skr. 1 Decbr. 1853 (G. R.).

Om Provstens Forpligtelse til at fremtvinge Afhjælpningen af

de af Synet udsatte Mangler, K. og U. M. Skr. 4 Oktbr. 1881 (G. R.).

Ang. hvorledes Provsten skal træffe Foranstaltning til, at Ansvar gøres gældende mod Kirkeejeren for ikke efterkomne Synsudsættelser, K. og U. M. Skr. 4 Avg. 1886 (G. R.).

Ved Skr. 6 Avg. 1886 om, hvorledes Provsten skal træffe Foranstaltning til, at Ansvar gøres gældende mod Kirkeejere, der ikke efterkomne Synsudsættelser, jfr. K. og U. M. Skr. 31 Oktbr. 1889 (G. R.) om Kirker, som ejes af Tiendeyderne eller et lignende Interessentskab.

Sager efter Synslovens § 29 skulle anlægges som civile Sager, ikke som offentlige Politisager, ved Kirkeejers personlige Værneting, K. og U. M. Skr. 14 April 1890 (G. R.), og de skulle anlægges af Amtmanden, ikke af Provsten, Skr. 23 April 1892 (G. R.).

Sager betreffende Anbringelsen af særlige Varmeapparater anlægges af Ministeriet, K. og U. M. Cirk. Nr. 190, 6 Septbr. 1893 § 5.

20. Om Foranstaltninger til at sikre, at stedfundne Mangler ved Kirkerne afhjælpes paa rette Maade og i Overensstemmelse med Kirkens Stil, navnlig ved den kgl. Bygningsinspektørs Vejledning, K. og U. M. Cirk. 17 Jan. 1878 (G. R.), hvormed maa sammenholdes Cirk. 2 Oktbr. 1880 (G. R. — særlig om Anbringelse af ny Vinduer, Døre og Vaabenhus) og Nr. 53, 1 Maj 1882 (om Granitkirker), jfr. ogsaa Skr. 19 Jan. s. A. (G. R.).

Om Udredelsen af Omkostningerne ved Bygningsinspektørens Tilkaldelse, K. og U. M. Skr. 26 Febr. 1878 (G. R.).

Ang. hvorledes forholdes, naar dennes Vejledning ønskes, K. og U. M. Skr. 28 Juni 1882 (G. R.).

Om Kontrollen med, at de i fornævnte Cirk. 17 Jan. 1878 ommeldte Terminer for Arbejdets Udførelse ikke oversiddes, K. og U. M. Skr. 24 Novbr. 1882 (G. R.).

21. Det kan ikke tillades en uden for Sognet boende Kirke-ejer i Stedet for efter Synslovens § 29 at have en Befuldmægtiget i Sognet at have en saadan uden for Sognet, K. og U. M. Skr. 26 Marts 1878 (G. R.).

22. Om Tiden for Synsrejsernes Foretagelse og Foranstaltninger til at hindre, at den aarlige Istandsættelse af Kirkerne med Hvidtning osv. hindrer Synets indgaaende Undersøgelse af Mures og Hvælvingers Tilstand, K. og U. M. Cirk. Nr. 74, 8 Maj 1878 smh. med Skr. 20 Septbr. s. A. (G. R.).

23. En Præst er uberettiget til paa Grund af Vejrforholdene

at lade Kirkesynet paa en Ø foretage af Præsten med to af Øens Haandværkere, samt om Betydningen af et saadant ugyldigt Syn, K. og U. M. Skr. 17 Septbr. 1879 (G. R.).

24. Om hvor vidt Kirkesynet efter at have tilraadet Ombygning af en Kirke i Stedet for Hovedreparation er berettiget til at paabyde Ombygning, K. og U. M. Skr. 3 April 1880 (G. R.).

25. Anvisning til den rette Formulering af Synsudsættelserne ved Kirker, K. og U. M. Skr. 19 Jan. 1882 (G. R.).

26. At Udskrift af Synene hurtigst mulig efter Synsrejserne skal indsendes til Biskoppen, K. og U. M. Skr. 28 Juni 1882 (G. R.).

27. Kirkesynslovens § 22 fortolket saaledes, at den kun forbyder, at en Synsmand deltager i Afsyning af det Arbejde ved en Kirke, som han har paataget sig, medens han for øvrigt ikke bliver inhabil til at fungere som Synsmand, K. og U. M. Skr. 24 Septbr. 1883 (G. R.).

28 a. Ang. Kirkesynets Forretninger og Tilsyn med Varmeindretningerne i Landsbykirker, K. og U. M. Cirk. Nr. 158, 15 Septbr. 1884 og den derved værende Anvisning §§ 24—27.

Ang. sammes Forretninger med Anbringelse af Kakkelovne i Kirker, samt at L. 19 Febr. 1861 er anvendelig paa disse Forretninger, L. Nr. 49, 9 Marts 1893 §§ 1, 7, og med Anbringelsen af særlige Varmeapparater, K. og U. M. Cirk. Nr. 190, 6 Septbr. s. A. Jfr. foran 19, sidste Stk.

Se Kirker 9.

b. At derved skal paases, at Købstadkirkernes Loftter og Taarne ere let tilgængelige, K. og U. M. Cirk. Nr. 170, 17 Oktbr. 1884.

c. Ang. hvorledes de skulle forholde sig, naar gamle Klokker skulle omstøbes, K. og U. M. Cirk. Nr. 82, 26 April 1889.

At de skulle føre Tilsyn med Klokker og Klokkestole m. m., K. og U. M. Cirk. Nr. 119, 6 Maj 1893. Jfr. Kirkeklokker 1.

d. Om sammes Forretninger og Myndighed, se videre Kirkegaard 4. Kirkehoveri 2 a (manglende Kompetence for Synet). Kirkeklokker 1 (do.). Kirker 4 (afgør Spørgsmaal om Nødvendigheden af Kirkers Udvidelse), 5 (Bygninger m. v.), 9 (Opvarmning). Mindesmærker 1 k Nr. 4, 5. Præstegaarde 2 k og q.

29. Kirkesynet kan ikke genoptage Spørgsmaal, der en Gang ere gyldig afgjorte ved tidligere Synsudsættelse, samt ang. Andragender fra Kirkejerne til Ministeriet om Forandring i saa-

danne efter Paaankefristens Udløb, K. og U. M. Skr. 19 Septbr. 1884 (G. R.).

30. Eks. paa, at Ministeriet har indrømmet en Forlængelse af den Frist, inden hvilken Klager over Synsudsættelser efter Kirkesynslovens § 29 skulle fremsættes, K. og U. M. Skr. 5 Septbr. 1888 (G. R.).

Kirkeejeren kan ikke frigøre sig for Forpligtelsen til at efterkomme skete Synsudsættelser ved at opgive sin Ejendomsret til Kirketienden, K. og U. M. Skr. 8 Maj 1888 (G. R.).

31. Tilkendegivet Synet i Thyrsting-Vrads Herreder Ministeriets særdeles Paaskønnelse af sammes Virksomhed, K. og U. M. Skr. Nr. 123, 24 Maj 1893.

32. Ang. Synets Stilling i et Tilfælde, hvor en Kirketiendeejer havde vægret sig ved at tilvejebringe de fornødne Opmaalings-tegninger, og om Følgerne for Ejeren af denne Vægning, K. og U. M. Skr. 4 April 1894 (G. R.).

33. Ekstraordinære Syn.

a. Ang. Udredelsen af Omkostningerne derved, og at Provsten ved samme kun tilkommer fri Befordring, ikke Diæter, K. og U. M. Skr. 16 Jan. 1874, 15 Febr. 1882 (begge i G. R.).

b. Derved tilkommer der ikke Kirkeejeren den i Synslovens § 29, 4de Led, ommeldte Betænkningstid, K. og U. M. Skr. 30 Decbr. 1880, 12 Novbr. 1881 (begge i G. R.).

c. I Anledning af Kirkearbejdets utilbørlige Forhaling, derom handler K. og U. M. Skr. 14 Septbr. 1883 (G. R.).

34. Særligt (sagkyndigt) Syn efter Synslovens § 33.

a. Ang. Betydningen af de ordinære Kirkesynsmænds Tilstedeværelse derved, K. og U. M. Skr. 23 Marts 1877 (G. R.).

b. At det ordinære Syn ikke kan henskyde Spørgsmaal om Nødvendigheden af et Istandsættelsesarbejde til Ministeriet, men om fornødent maa andrage om et saadant Syn, og nærmere Regler om Fremgangsmaaden derved, K. og U. M. Skr. 28 Juli 1879 (G. R.).

c. Derunder henlægges:

Jesuskirken i Valby, Resl. Nr. 297, 16 Oktbr. 1891, jfr. Apr. 18 Febr. 1892 § 1 (G. R.).

Ledøje, Fjenneslev og Storehedinge Kiker, K. og U. M. Skr. Nr. 192, 26 Maj 1893.

d. Ang. at den Omstændighed, at en Kirke henlægges under det særlige Syn, ikke kan betage Provsten hans Ret til sædvanlig Provsteløn af samme, jfr. D. L. 2—16—10, K. og U. M. Skr. 15 Juni 1893 (G. R.).

e. Instruktoriske Bestemmelser for det særlige Syn, K. og U. M. Skr. 31 Maj 1897 (G. R.).

35. Oversyn:

a. Til at overvære samme bør Provsten og Synsmændene, som have foretaget det paaankede Syn, indvarsles, men de ere ikke pligtige at møde, K. og U. M. Skr. 10 Septbr. 1864.

b. Ang. Protokollationen af samme og angaaende Oversynets Competence, K. og U. M. Skr. 15 Febr. 1865.

c. Naar Oversynet skønner, at de udsatte Mangler i Realiteten ere afhjulpne, bør Kirkeejeren ikke paalægges at deltage i Omkostningerne ved Oversynet, men en Kendelse herom kan ikke forandres af Ministeriet, K. og U. M. Skr. 25 Novbr. 1864 (G. R.).

d. Præstegaardssyn kan kun svækkes ved Oversyn, K. og U. M. Skr. 11 Decbr. 1861 (G. R.).

e. Dertil skal Provsten indvarsles, K. og U. M. Skr. 4 Juli 1877 (G. R.). Skrivelsen synes derimod at antage Indvarsling af Synsmændene for ufornöden.

f. Forsømmelse af at meddele Provsten Udskrift deraf kan ikke omstøde dets Gyldighed, K. og U. M. Skr. 23 Maj 1878 (G. R.).

g. Ang. at det ordinære Syn ikke kan fordre en af Oversynet ikke stadfæstet Udsættelse (in casu, at Alterkanden var for lille) afhjulpnen, og at Spørgsmaalet ikke heller kan afgøres ved Ministeriets Resolution, K. og U. M. Skr. 9 Jan. 1883 (G. R.).

h. Kan forlanges, naar Kirkesynet nægter at give Paalæg om Anbringelse af Kakkellovne i Kirker, L. Nr. 49, 9 Marts 1893 § 1 sidste Stykke, jfr. § 7.

i. Ang. at der ikke af Kirkeministeriet kan gives et Oversyn over en Kirke Paalæg om at genoptage en ved dets Kendelse afgjort Sag, K. og U. M. Skr. 10 Febr. 1897.

36. Afleveringssyn over Præstegaarde:

a. Antages at kunne afholdes til Bedømmelse af, hvorledes der skulde forholdes med Indløsningssummen i et særegent Tilfælde, hvor hele Præstegaarden var udsat til Ombygning, K. og U. M. Skr. 27 Marts 1866 (G. R.).

b. Begæring derom rettes til Provsten, der foranstalter det videre fornødne, K. og U. M. Skr. 27 Decbr. 1869 Nr. 1 (G. R.).

c. Angaar kun Gaarden og dens Have, og Syn over Jor-

derne maa derfor optages af dertil særlig udmeldte Mænd, K. og U. M. Skr. 30 Oktbr. 1879 (G. R.).

d. Omkostningerne derved skal Formanden afholde, K. og U. M. Skr. 21 Jan. 1881 (G. R.).

e. Om hvorledes samme rigtig skal foregaa og dets Betydning, K. og U. M. Skr. 2 Septbr. 1882 (G. R.).

f. Afleveringssyn over en Præstegaard, begært af Formanden, ang. hvor vidt Eftermanden skal deltage i Udgifterne derved, K. og U. M. Skr. 23 Maj 1891 (G. R.).

Om saadant Afleveringssyn, se fremdeles Præstegaarde 2 k og q.

37. Ang. at det Tilfælde, at en ny Præstegaards Opførelse staar under Tilsyn af en Arkitekt, maa stilles lige med det Tilfælde, at det er overladt til vedkommende Beneficiarius at besørge Arbejdet, og at der derfor med Hensyn til Provstesynet bør forholdes efter Reglerne i Kanc. Cirk. 17 Novbr. 1840 § 5 saaledes, at der foruden Afleveringssynet i det mindste afholdes et Syn under Arbejdets Udførelse, navnlig naar en betydelig Del Materialier er anskaffet, K. og U. M. Skr. 24 Oktbr. 1895 (G. R.).

38. Ang. hvor vidt Synsmændene ere absolut udelukkede fra at paatage sig Arbejder ved Kirker og Præstegaarde i Distriktet, K. og U. M. Skr. 9 Decbr. 1861. Jfr. K. og U. M. Skr. 5 Decbr. 1848 (G. R.).

Nu antager Ministeriet, at Synsmændene efter Synslovens § 32 i Slutn., ikke maa befatte sig med Arbejde ved vedkommende Kirker eller Præstegaarde, selv om Arbejdet afsynes af en anden, K. og U. M. Skr. Nr. 219, 14 Juni 1892.

Ang. at Opførelse af en Staldlænge ved en Præstegaard ikke kunde overdrages til en af Provstiets Synsmænd, K. og U. M. Skr. 26 April 1893 (G. R.).

39. Ang. at Synsmændene kunne deltage i Brandtaksationer over Kirker og Præstegaarde i Distriktet, K. og U. M. Skr. 28 Juli 1862 (G. R.).

40. Ang. Betalingen for og Befordringen til samme.

a. Til Synet over Provstens Præstegaard maa denne befordre vedkommende Præst, K. og U. M. Skr. 14 Maj 1862.

b. Ang. hvorledes Gebyrerne udredes, naar Sognemændene eje Kirker, K. og U. M. Skr. 12 Jan. 1863.

c. Ang. Udredelsen af Udgifter til særlige Syn over Kirker, der eje sig selv, L. 19 Jan. 1863 § 3.

d. Ang. at Synsmændenes Gebyr kun beregnes efter den Tid, selve Forretningen medtager, og ikke tillige efter den Tid,

der medgaar til Rejsen, K. og U. M. Skr. 26 Septbr. 1863 (G. R.).

e. Ved Eftersyn, ekstraordinære Syn og Syn over Materialier, K. og U. M. Skr. 26 Jan. 1866 med Note (G. R.). Jfr. i. f. Ved Oversyn, K. og U. M. Skr. 17 Novbr. 1866 (G. R.).

Ved Oversyn tilkommer der ikke de indvarslede Medlemmer af det paaankede Syn Rejsegodtgørelse og Diæter, K. og U. M. Skr. 10 Septbr. 1864.

Se ovenfor 35 c.

g. Ved Afleveringssyn over Præstegaarde, K. og U. M. Skr. 27 Decbr. 1869 Nr. 3 (G. R.).

h. Ang. hvorledes Udgifterne til Provstens Befordring til Syn over en Præstegaard, som ikke kan forbindes med et Kirkesyn, bliver at afholde, K. og U. M. Skr. 13 Jan. 1871 (G. R.).

i. Naar Kirkeejeren ønsker ekstraordinært Syn i Anledning af en paatænkt Anbringelse af en Kakkellovn i Kirken, maa han befordre Synet og betale Synsmændene, K. og U. M. Skr. 31 Oktbr. 1873 (G. R.).

k. Om Provstens Befordring, se videre Provster 15 c samt nedenfor under ø og aa.

l. Til Synsmændene ved de enkelte Synsforretninger under en Kirkes Opførelse, K. og U. M. Skr. 29 Maj 1874 ad 3 (G. R.).

m. Ang. at der i Almindelighed maa tilkomme Synsmændene saa vel som Provsten fri Befordring af Tiendeejeren frem og tilbage fra og til hver enkelts Bopæl, K. og U. M. Skr. 13 April og 4 Maj 1878 (begge i G. R.), jfr. Skr. 29 Novbr. 1882 (G. R. — ang. et Tilfælde, hvor Synsmanden boede uden for Provstiet).

n. Ang. Honorar til Synsmændene for at have gennemset et Bygningsoverslag vedkommende en Kirke, K. og U. M. Skr. 22 Febr. 1879 (G. R.).

o. At Synsmændenes Betaling ikke kan forhøjes uden ved Lov, K. og U. M. Skr. 10 Marts 1881 (G. R.).

p. Naar Kirkeejers Vogne efter Synet udeblive, kan anden passende Befordring lejes paa hans Bekostning, K. og U. M. Skr. 29 Novbr. 1882 (G. R.).

r. Naar Synsmændene benytte samme Vogn, kunne de kun fordre enkelt Befordringsgodtgørelse, og der tilkommer dem ikke højere Gebyr ved ekstraordinære end ved ordinære Syn, K. og U. M. Skr. 26 Novbr. 1884 (G. R.).

s. Ang. hvor vidt de kunne forlange særlig Godtgørelse ved Syn over Kirkegaarde, K. og U. M. Skr. 4 Avg. 1886 (G. R.).

t. Dertil maa Tiendeejeren, ogsaa for Kirken paa en Ø, befordre Synets Medlemmer fra deres Bopæl, K. og U. M. Skr. 15 Juni 1888 (G. R.).

u. Naar slig Befordring ikke stilles, kan den lejes paa Tiendeejerens Bekostning, ibd.

v. Ved Synet over Valgmenighedskirker tilkommer der Provsten og Synsmændene Befordring samt de sidste Betaling efter Synslovens § 32, K. og U. M. Skr. 26 Febr. 1891 (G. R.).

x. Ved ekstraordinært Syn kan kun fordres samme Betaling som ved et almindeligt Eftersyn, K. og U. M. Skr. 16 Febr. 1892 (G. R.).

y. Ved Tilsyn med en Købstadkirkes Opførelse tilstaaet Synsmændene forhøjede Diæter, men Diæter overhovedet nægtet Provsten, K. og U. M. Skr. 13 Oktbr. 1892 (G. R.).

z. Ang. at Udgiften ved Provstesynet i Anledning af Opførelsen af to ny Længer ved en Præstegaard ikke kan afholdes af det til Opførelsen optagne Embedslaan, men maa udredes af Sognepræsten selv, K. og U. M. Skr. 21 Jan. 1893 (G. R.), jfr. Skr. 6 April 1894 (G. R.).

æ. Ang. at Udgifterne ved et Provstesyn i Anledning af begært Nedsættelse af Assurancesummen maatte afholdes af Sognepræsten, K. og U. M. Skr. 17 Marts 1893 (G. R.).

ø. Ang. at der med Hensyn til Provstens Befordring til Præstegaardssyn, der ikke kunne foretages samtidigt med Kirkesyn samme Steds, maa forholdes i Overensstemmelse med Fr. 26 Juni 1844 § 4 Nr. 5 litr. c., K. og U. M. Skr. 15 Juni 1893 (G. R.).

aa. Ang. Beregningen af Befordringsgodtgørelsen til Provsten ved Kirkesyn, K. og U. M. Skr. 29 April 1895 (G. R.).

bb. Ang. Betalingen ved Provstesyn, naar en ny Kirkegaards Opførelse staar under Tilsyn af en Arkitekt, K. og U. M. Skr. 24 Oktbr. 1895 (G. R.).

41. Ang. hvorledes der forholdes, naar Provsten har Forfald, K. Prom. 3 Novbr. 1792, Rskr. 21 Maj 1817 § 1.

42. Om Besørgelse af Tilsigelse til Kirkesyn, se Brevhæring I A 11 i. Jfr. Stævningsmænd C 1 a.

43. Paa Færøerne, K. Skr. 29 Septbr. 1818, 29 April 1826, Reglm. 30 Marts 1836 § 62.

Derom og om Lagtingets Kompetence med Hensyn dertil handler K. og U. M. Skr. 22 Juni 1880 (G. R.).

Se Kirkegaard 9, 12 (Tilsynet med den). Kirkehovert II 9 h Nr. 2. Kirkeklokker 1 (Spørgsmaal om deres Fjernelse).

Jfr. Kirker. Præstegaarde.

Kirketaarne.

Visse saadanne vedligeholdes som Sømærker, se Pastorater 326 e (Nysogn) 613 e (Saksild), 637 a (Skagen), 771 b (Thunø).

Se Kirkeejer 7 (Flagning derfra). Kirkehovert II 4 g Nr. 5 og 13. Kirker 5 s.

Kirketag, se Kirkehovert II 4 g Nr. 14. Kirker 5 t.

Kirketavler, se Kirker 5 v og Kollekt.

Kirketiende, se Tiende.

Kirketugt, se Faddere 1.

Kirkeur (Sejerværk).

1. Maa ej stilles nogen til Vilje, D. L. 2—22—42.

Skal, hvor Poststationer findes, reguleres efter Posttiden paa Stedet, Ind. M. Cirk. 30 Juni 1860.

2. Ang. Reparation af udygtige Sejerværker i nogle Købstæder og Indseende med, at de altid holdes i rigtig Gang, Rskr. 24 Oktbr. 1696.

3. Ang. dets Vedligeholdelse, og hvor vidt Kirkeejeren, naar Kirken forhen har havt Ur, atter skal anskaffe et saadant, Rskr. 1 Juli 1720 § 4, 26 Marts 1745, K. Skr. 16 Oktbr. 1838 ad 5, K. og U. M. Skr. 15 Maj 1849 (G. R.), 8 Decbr. 1855 (G. R.).

Hvis Kirken har Ur, maa Synet paae, at det holdes ved god Gang og viser tydeligt, L. 19 Febr. 1861 § 16.

4. Maa de reformerte i Khvn. have paa deres Kirke, Priv. 15 Maj 1747 § 7.

5. Dets Optrækning paa Landet besørgeres af Kirkebyens Skolelærer, Adg. 29 Juli 1814 Bl. A § 34, 7 Novbr. 1832 Bl. § 10.

For Forsømmelse hermed kan han mulkteres af Biskoppen, L. 19 Febr. 1861 § 24.

Ang. Vederlag for Kirkeurets Optrækning, se Skolelærere VI C 7.

6. Betalingen for sammes Optrækning udredes i Købstæderne af Kirken, K. Skr. 17 Jan. 1837 ad 5.

Kirkeveje, se Veje III A 1 b. Jfr. Kirkegaard 3, 12.

Kirkeværger.

1. Deres Beskikkelse og Funktionstid.

a. Derom handler D. L. 2—9—2, 2—22—9.

b. Ang. dem, som ej ville være Kirkeværger, Rskr. 29 Oktbr. og Adg. 13 Decbr. 1701, 26 Maj 1702.

c. Ang. deres Beskikkelse, hvor Kirken ejes af en enkelt

Privatmand, K. Skr. 10 Febr. 1829, 1 Juni 1847 ad 2, K. og U. M. Skr. 15 Juli 1864 (G. R.).

d. Deres Beskikkelse i Købstæderne, Ob. Br. 9 Febr. 1676 § 16, Rskr. 13 Maj 1690, 22 Maj 1734, 12 Novbr. 1734, 16 Juli 1783 § 14, K. Skr. 3 Avg. 1846 (G. R.), K. og U. M. Skr. 26 April 1858, 19 Juni 1871 (G. R.).

Jfr. nedenfor h og 14.

e. Ang. deres Beskikkelse for Kirker under Ministeriets Overbestyrelse, K. og U. M. Skr. 31 Decbr. 1861.

f. Deres Udnævnelse paa Ærø, Adg. 7 Novbr. 1832 § 18.

g. Ang. Funktionstiden, K. Skr. 3 Febr. 1844 ad 2, jfr. Fr. 10 Avg. 1695 I § 3 og for Tørninglen, K. Prom. 19 Decbr. 1795.

h. Denne Bestilling henføres i Købstæderne blandt »Byens Bestillinger« — og kan altsaa uagtet de vide Udtryk i D. L. 2—22—9 formentlig ifølge D. L. 3—4—10 kun paalægges dem, der have Borgerskab, se ogsaa Ob. Br. 9 Febr. 1676 § 16 —; samt ang. hvor vidt Kirkeværger ere fritagne for andre borgerlige Ombud, Ob. Br. 22 Decbr. 1661, Rtk. Skr. 4 Avg. 1739 (i Reskriptsaml. 1ste Del), Rskr. 5 Febr. 1745, 17 Febr. 1747, 27 Decbr. 1748 § 3 (ang. en Takst i København for dem, der ville frikøbe sig), 5 Febr. 1751, Adg. 18 April 1754 § 2 (i Reskriptsaml.), Fr. 16 Novbr. 1771 § 10, Rskr. 9 Oktbr. 1776. Jfr. nedenfor 2 d samt 14.

Ved Beskikkelsen af Kirkeværger i Købstæderne komme naturligvis de almindelige Fritagelser for borgerlige Ombud (se nærmere under Bestillinger og Byrder) til Anvendelse, jfr Rtk. Skr. 4 Avg. 1739 (i Reskriptsaml. 1ste Del), 23 Oktbr. 1745 (ibid.) og K. Prom. 13 Maj 1800, Rskr. 6 Juli 1742 og Resl. 16 Juli 1817, Reglm. 2 Marts 1804 § 18, 13 Juli s. A. § 18. Jfr. nedenfor 14.

i. Se videre nedenfor 6—8. Skolelærere III 1 (om de kunne være Kirkeværger).

2. Deres Forretninger og Pligter.

a. Skulle i Købstæderne skaffe Præsteenker Bolig, D. L. 2—13—11.

b. Skulle i Købstæderne give Biskopperne med deres Folk og fire Heste fri Fortæring paa Visitatser, D. L. 2—17—13.

c. Med Hensyn til de fattige, D. L. 2—19—16, 2—22—75. Jfr. Fattiges Kasse.

d. Ang. hvor vidt de skulle være Præsternes Medhjælpere, D. L. 2—9—1, 2.

e. Med Hensyn til Kirkerne, deres Indtægter, Kapitaler, Vedligeholdelse m. m., D. L. 2—22—8, 16—18, 34, 45, 66, 70—72, 76, 78, 2—23—12, jfr. Konf. 24 April 1697 III, Instr. 28 Marts 1721 § 14, Rskr. 12 Novbr. 1734, 16 Juli 1783 § 14, 14 Jan. 1791, K. Skr. 1 Novbr. 1823 §§ 1, 6.

Ved de kongelige Kirker, Rtk. Cirk. 16 Septbr. 1837.

Jfr. om Kirkegaardene de specielle Reglementer under Pastorater.

f. Med Hensyn til Regnskabs Aflæggelse, D. L. 2—22—11, jfr. 2—22—2, 13, 1—21—10.

g. Ang. hvor vidt Sogneforstanderskabet skulde høres i Anledning af en Klage over Pligtforsømmelse af Kirkeværgeren, K. og U. M. Skr. 6 Oktbr. 1855 (G. R.).

h. Se Skolelærere II 2 b (Kirkeværgeren kan ikke besørge Kirkebylærerens Forretninger).

3. Deres Løn, D. L. 2—22—55, jfr. K. Prom. 18 Jan. 1794, 8 Jan. 1796.

Paa Ærø, Rskr. 27 Juli 1742.

I Købstæderne, K. og U. M. Skr. 19 Juni 1871 (G. R.).

Se nedenfor 6 f. Jfr. ogsaa foran 1 h og nedenfor 8.

4. Ang. hvilken Sikkerhed der findes hos dem, hvor vidt de bør betragtes som Oppebørselsbetjente og deres Beskikkelsesbreve tinglæses, Kvartalsekstrakter indsendes m. v., D. L. 5—14—37, K. Skr. 16 Novbr. 1841, J. M. Skr. 13 Jan. 1859, K. og U. M. Skr. 19 Jan. 1859 (G. R.). Jfr. K. Skr. 24 Novbr. 1814, Cirk. 18 Maj 1833. At deres Beskikkelsesbreve ikke skulle tinglæses, og om deres Ansvar for Kirkens Midler, K. og U. M. Skr. 6 Oktbr. 1881 (G. R.).

5. Ang. hvorledes der forholder, naar de dø, forløves eller afsættes, D. L. 2—22—10, jfr. 1—4—20.

6. For Kirker, der ejes af Tiendeyderne eller et lignende Interessentskab.

a. Ang. deres Beskikkelse, Funktionstid, Pligter og Løn m. m., Fr. 13 Novbr. 1829. Jfr. K. Prom. 19 Febr. 1803.

b. Ang. Fremgangsmaaden ved Valget af dem, K. Skr. 9 Novbr. 1843, K. og U. M. Skr. 4 Juni 1867 (G. R.), 10 Juni 1868 (G. R.), 30 Marts 1870 (G. R.). Jfr. nedenfor g og n.

c. Ang. et Forslag om Forlængelse af deres Funktionstid, K. og U. M. Skr. 11 Febr. 1852.

d. Ang. Decision af deres Regnskaber m. v., K. og U. M. Skr. 25 Avg. 1852.

e. Ang. deres Forhold til Kirkesynet m. v., L. 19 Febr. 1861 §§ 26, 29.

f. Ang. at en Medejær af Kirken ikke kan undslaa sig for at fungere som saadan, samt ang. Bestemmelsen af deres Honorar, K. og U. M. Skr. 23 Juli 1863 (G. R.).

g. Ang. Valget deraf i et Tilfælde, hvor en enkelt Tiendeyder ejede $\frac{2}{3}$ af Sognets tiendeydende Hartkorn, K. og U. M. Skr. 5 April og 1 Septbr. 1876 (begge i G. R.), og hvor henved Halvdelen deraf ejedes af samme Mand, K. og U. M. Skr. 31 Avg. 1880 (G. R.). Jfr. nedenfor n.

Nævnte Skr. 1 Septbr. 1876 omhandler tillige det Spørgsmaal, om udensogns Mænd kunne beskikkes dertil.

h. Ang. at Valg og Afskedigelse af dem er Sogneraadet uvedkommende, K. og U. M. Skr. 10 Juli 1880, 4 Marts 1881 (begge i G. R.). Jfr. dog herved Skr. 20 Novbr. 1882 (G. R.).

i. Ang. Fremgangsmaaden ved Valget af dem, K. og U. M. Skr. 14 Juni 1882 (G. R.).

k. Om deres Berettigelse til at beholde Bestillingen, samt om hvorledes de kunne fjernes fra samme, K. og U. M. Skr. 31 Juli 1877, 10 Juli 1880, 4 Marts 1881 (alle i G. R.). Jfr. nedenfor o.

l. At Uenighed mellem en Kirkes Værger afgøres af Amtmand og Provst, K. og U. M. Skr. 8 Juni 1882 (G. R.).

m. Ang. hvor vidt Husmænd ere pligtige at overtage denne Bestilling, K. og U. M. Skr. 4 Avg. 1885 (G. R.).

n. Ministeriet har nu med Hensyn til deres Valg fraveget den Anskuelse, der findes udtalt i de ovenfor under 6 b og g anførte Skrivelser og udtalt, at Valget maa foregaa paa den i Fr. 12 Novbr. 1829 § 6 nævnte Maade, K. og U. M. Skr. Nr. 69, 12 Febr. 1892.

o. Ang. deres Berettigelse til at beholde Bestillingen ud over 3 Aar, K. og U. M. Skr. 31 Maj 1888 (G. R.). Jfr. foran k.

p. Ang. deres Ret til Godtgørelse for Porto, Papir og Rejseudgifter, K. og U. M. Skr. 17 Juli 1889 (G. R.).

r. Ang. deres Forretninger med Kirkens Opvarmning og Indtægterne og Udgifterne derved, L. Nr. 49, 9 Marts 1893 § 4.

s. Ang. at den Omstændighed, at en til Kirkeværge valgt Gaardejer havde løst Sognebaand til en Valgmenighedspræst, ikke berettigede til at kassere hans Valg, naar han i øvrigt var en retsindig og duelig Mand, hvem dette Hverv kunde betros, jfr. Fr. 13 Novbr. 1829 §§ 1, 2, K. og U. M. Skr. 4 April 1895 (G. R.).

t. Se Kirker 47 v.

7. Det kan ikke paalægges Eneejeren af en Landsbykirke at beskikke en Kirkeværge for samme, K. og U. M. Skr. 26 Marts 1878 (G. R.).

8. Afslaaet Andragende fra Værgen for en Købstadkirke om forhøjet Honorar, K. og U. M. Skr. 18 Decbr. 1876 (G. R.).

9. Ang. hvor vidt de kan fordre Vederlag for Ulejligheden med Kirkens Opvarmning, K. og U. M. Skr. 26 April 1880 (G. R.).

10. Ved Købstadkirker, at de skulle indsende Kvartalsekstrakter og at der ikke plejer at ske Kasseundersøgelse hos dem, K. og U. M. Skr. 15 Avg. 1882 (G. R.).

11. Deres Samtykke kræves til Indtagelse af Familjegravsteder og Monumenters Anbringelse paa Landsbykirkegaarde, K. og U. M. Skr. 24 Marts 1876 (G. R.). Se nærmere Kirkegaard 22.

Med Hensyn til deres Forretninger, se fremdeles Grave 1 (at ingen Grav maa kastes uden efter deres Anvisning). Kirker 41 g (de skulle ikke opkræve Kirkeskat).

12. Ang. deres Forretninger med Opvarmningen af Landsbykirker kan mærkes K. og U. M. Cirk. Nr. 158, 15 Septbr. 1884 og den derved værende Anvisnings §§ 5, 24.

13. Om Kirkeværgerne ved Landsbykirker, se fremdeles Grave 1. Kirkegaard 22 a, d. Kirkeklokker 9 f.

14. For Købstadkirker. Ang. at Bestillingen ikke, naar den er saaledes lønnet, at den giver positiv Indtægt, kan anses som et Ombud, og hvilke Hensyn der bør være ledende for Stiftsøvrigheden ved dens Besættelse, K. og U. M. Skr. 20 Marts 1890 (G. R.). Jfr. foran 1 d og h.

15. I København og Købstæderne. Under dem sorterer Klokke-ringningen i Mobiliseringstilfælde, Instr. Nr. 80, 29 Maj 1893 § 5, K. og U. M. Cirk. Nr. 127 og 128, 27 Juni s. A.

16. Paa Færøerne, Rskr. 6 Novbr. 1776 § 4, K. Skr. 29 April 1826, L. 16 Febr. 1856 §§ 36 og 75, 17 Marts 1865 § 2.

Ang. deres Forpligtelse til at paase, at Lig ikke jordes uden Dødsattest og Besikkelse hertil af en særlig Værge i Bygder, hvor ingen Kirkeværge findes, L. Nr. 36, 29 Marts 1878 § 1. jfr. Bkg. Nr. 104, 24 Septbr. s. A. § 1 A Anmærkning 2, og om deres Myndighed til at tilstede Begravelse af dødfundne, fornævnte L. 1878 § 6, jfr. ligeledes fornævnte Bkg. s. A. § 2.

Instruks for Kirkeværgerne ang. deres Modtagelse og Afsendelse af Dødsattesterne Nr. 171, 31 Oktbr. 1878.

17. Paa Island. Om dem handler L. om Indkrævning og For-

valtning af Kirkers Indtægter 22 Maj 1890 (Nr. 22 i Till. t. Lovt.) §§ 1, 3, 6.

18. I Vestindien, Rskr. 24 Decbr. 1756 § 4 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

19. Særlige Bestemmelser derom, se under Pastorater.

Se Kirkegaard 26 d (Ret til fri Jord). Kirkehoveri II 3 g (ere Kirkeværger ikke fritagne for), 10 (de skulle ikke besørge Tilsigelserne dertil). Kirkeinspektionen 1 g (om Kirkeværgeren kan være Medlem deraf). Kirkeklokker 21, 2det Stk.

Kirkevæsenet, se Kirke- og Undervisningsministeriet 1 (et eget Departement for kirkelige Sager). Landdistrikter 6 (forbundne med Købstæder).

Kirurgien. Nogle til dens Fremme bestemte Afgifter ere hævede, se herom under Anatomisk Amfiteater 1.

Se Borgerlige Korpser A 3, 7.

Kirurgisk Eksamen.

1. Derom handler Adg. 30 April 1736 §§ 2—4, Rskr. 28 Juni 1737, 22 Maj 1744, 27 Oktbr. 1774, Fr. 22 Juni 1785, K. Skr. 15 Avg. 1815, 4 Jan. 1817, Resl. 28 Juli 1819, 14 Marts 1832, K. Skr. 6 Oktbr. 1835.

2. Den særskilte kirurgiske Eksamen er afskaffet ved Pl. 30 Jan. 1838.

Se Lægevidenskabelig Eksamen.

Kirurgiske Akademi.

1. Ang. dets Stiftelse og Indretning, Fr. 22 Juni 1785, K. Prom. 30 Juli 1785, 5 Febr. 1791, Gen. Kom. Koll. Cirk. 1 Marts 1825, Resl. 5 Jan. 1828.

2. Dets Bygning i Bredgade, Rskr. 22 Septbr. 1786 (i Reg. t. Reskriptsaml. under Akademier B).

3. Ang. dets Virkekres m. v., K. Prom. 14 Septbr. 1798, 25 Jan. 1794, Rskr. 13 Maj 1803, Pl. 3 Jan. 1806, Resl. 30 Maj 1806, Rskr. 8 Oktbr. 1817, Resl. 3 April 1824, 11 April 1827, 2 Novbr. 1830, 3 Juni 1837, K. Skr. 23 April 1840.

4. Ophæves som særskilt Læreanstalt og indlemmes i Universitetet, Bkg. 21 Decbr. 1841. Jfr. K. Skr. 23 April 1840.

5 Se Borgerlige Korpser A 7.

Kirurgiske Bandager, se Bandager og (om deres Anskaffelse til Fattigpraksis) Distriktslæger 5 c samt Brokbaand. Bogtrykkere 13 b. Delinkventomkostninger 1 ii. Fattigforsørgelse B 3.

Kirurgiske Instrumenter til Fattigpraksis, se Distriktslæger 5 c (deres Anskaffelse). Læger B II 5 k (deres Istandsættelse).

Kirurgiske Operationer, se Operationer.**Klager.**

1. Klager til Kongen og de kgl. Kollegier over Embedsmænd eller andre maa foruden af Klageren selv kun forfattes af Sagførere eller andre Embedsmænd, Fr. 15 Decbr. 1820 § 2. I Vestindien kan dog enhver skrivekyndig Mand bruges til at forfatte Klager, Rskr. 30 Maj 1823 § 5.

Fr. 1820 § 2 er ikke anvendelig paa Klager til andre, underordnede Avtoriteter, K. Skr. 12 Juli 1823.

Se i øvrigt om Affattelsen og Indgivelsen af Klager til Kongen og de kgl. Kollegier under Ansøgninger 1 a.

Se Fuldmægtige 14 A p Nr. 6 (ang. Retsbetjentes Kontorpersonale).

2. Som ikke ere paategnede, af hvem de ere forfattede, er i København Politidirektøren bemyndiget til at nægte Modtagelse, lige som han ogsaa, naar Klageren foregiver selv at have forfattet og underskrevet samme, kan tilholde denne i hans Nærværelse at oplæse Klagen og underskrive sit Navn, Pl. 25 Marts 1793.

3. Aabenbar falsk til Kongen, nogen af de lovgivende Forsamlinger eller Øvrigheden, Straf derfor, L. 10 Febr. 1866 § 226, 25 Juni 1869 § 228 (f. Isl.).

Jfr. Fr. 22 Oktbr. 1701 I § 8, Rskr. 22 April 1729 og Pl. 3 Juni 1771 § 4 ang. ubegrundede Klager over Kbhvns. Politi samt det ved Rskr. 25 Febr. 1829 ophævede Rskr. 8 Febr. 1799 § 4.

4. Se fremdeles det under Ansøgninger 2, 3 og 5 anførte.

5. Straf for ugrundet Klage over en militær foresat, Straffel. Nr. 68, 7 Maj 1881 § 124.

Straf for den militære foresatte, der undertrykker Klager fra sine underordnede, § 140 ibd.

Se Erklæringer 4.

Klammeri, se Slagsmaal.

Klampenborg Sebade og Vandkuranstalt i Jægersborg Dyrehave, Bev. derpaa 30 April 1844, Resl. 20 Marts 1863. Se Aktieselskaber 2. Flag 2 g.

Klapjagtsdage (Klapjagtshoveri).

A. I det kgl. Vildtbanedistrikt.

1. Den ved Resl. 7 April 1827 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1827) og Fr. 20 Maj 1840 § 22, jfr. K. Skr. 6 Novbr. 1828, Rtk. Skr. 31 Oktbr. 1829, hjemlede almindelige Forpligtelse for Landboerne i samme til at afgive Klappere til de Jagter, som afholdes ifølge speciel kgl. Befaling, bortfalder for Fremtiden,

hvorimod den Gaardmænd og Husmænd samme Steds ifølge deres Adkomstbreve paahvilende Forpligtelse til at præstere respektive 2 og 1 Klapjagtsdage aarlig fremdeles vedbliver, indtil den afløses i Henhold til Lovene af 4 Juli 1850, L. 25 Marts 1851 § 12.

2. Ang. Mulkt for de Beboere, der efter Tilsigelse udeblive fra Klapjagterne, Pl. 29 Septbr. 1827, jfr. Fr. 20 Maj 1840 § 22, L. Nr. 61, 1 April 1871 § 20.

B. Ifølge Fr. 18 April 1732 § 30, jfr. Rtk. Skr. 10 Avg. 1822, K. Skr. 6 Novbr. 1828, paahvilede der alle Landboere en særlig Forpligtelse til at afgive Klappere til Rævejagter, hvilket dog kun gjaldt paa de kgl. Jagtdistrikter, K. Skr. 15 Maj 1827, jfr. Instr. 5 Juni 1795 § 23 IX. Dette maa være bortfaldet ved Fr. 20 Maj 1840 § 38.

C. Ang. Fæsteres og Lejehusmænds Forpligtelse til Ydelsen deraf.

1. Herom gives Bestemmelser i Fr. 20 Maj 1840 § 20.

2. Det er i L. 25 Marts 1851 § 12 (se foran A 1) tydelig udtalt, at den Husmænd ifølge deres Adkomstbreve (der maa være udstedte før Fr. af 27 Maj 1848, se nedenfor 3) paahvilende Forpligtelse til at præstere Klapjagtsdage, vedbliver, indtil den arbejdspligtige i Henhold til L. 4 Juli 1850 om Afløsning af Husmænds Pligtarbejde begærer den afløst, Ind. M. Skr. 12 Juli 1851 ad 2 (ang. Sorø Akademis Gods).

3. Af Husmænd kan der ifølge Fr. 27 Maj 1848 § 5 ikke gyltig betinges saadanne i Fæstebrevet eller Lejekontrakten, Rtk. Skr. 19 Septbr. 1848, Ind. M. Skr. Nr. 43, 26 Febr. 1873.

En Bestemmelse i Fæstebrevet om, at Fæsteren kan frigøre sig for Fæsteafgiften ved at forrette visse Klapjagtsdage, er derfor ogsaa ulovlig, naar Fæsteafgiften sættes saa højt, at Fæsteren faktisk er afskaaren fra Valget, Ind. M. Skr. 3 Jan. 1863.

4. I Gaardfæsteres Fæstebreve kan Ydelsen deraf gyldig vedtages, men paagældende kan fordre den afløst, Ind. M. Skr. 20 Juni 1854, jfr. Ind. M. Skr. Nr. 43, 26 Febr. 1873.

5. Forpligtelsen til at yde samme antoges at paahvile en Fæster i et Tilfælde, hvor Ydelsen ikke var betinget i Fæstebrevet men paahvilede ifølge gammel Vedtægt (jfr. Fr. 20 Maj 1840 § 20), og hvor Hoveriet vel var afløst, men Jagtdagene ikke ommeldte i Afløsningen, Ind. M. Skr. 20 Juni 1854.

6. For Afløsningsvederlaget herfor haves Udpantningsret, naar enten Afløsningen er sket i Henhold til Lovene af 4 Juli 1850,

eller saadant er særlig vedtaget, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 9, Fr. 20 Maj 1840 § 24.

7. Den skolepligtige Ungdom og Fruentimmer maa ikke benyttes til Assistance ved Klapjagter, Resl. 8 Jan. 1828.

8. Korporlig Revselse maa ikke bruges mod Klapperne eller andre, som gøre Pligtarbejde ved Jagterne, Rtk. Cirk. 12 April 1834.

9. Se Tinglæsningsgebyrer 27 i (Paategninger paa Arvefæsteskøder om Klapjagtshoveris Afløsning).

Klarering af Skibe.

1. Om Fritagelse for Klarering eller lettere Klareringsformer for Skibe i indenrigsk Fart ere Regler givne ved Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1880, a, der for en væsentlig Del er optaget i Bkg. Nr. 15, 5 Febr. 1881.

Om lettere Klareringsformer for visse Fartøjer eller i en vis Fart, se Henvisningerne under Toldopsyn C 1, 2 og Toldsted 2 (Kbhvn.s) i, t. Jfr. nedenfor 2, 7—9.

2. Om Klareringen i Farten mellem Steder paa Kysten og Udlandet ere ny Regler givne ved Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1882, a.

3. Efter Toldvæsenets ny Kontorholdslov maa der ikke kræves Betaling for trykte Blanketter til Klareringsangivelser, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 1, 1890, b.

4. Derved skal Nationalitets- og Registreringscertifikatet forevises, L. Nr. 57, 1 April 1892 § 34.

5. Ang. hvad der med Hensyn til Konsulatafgiftens Opkrævning skal iagttages, naar et Skib ind- eller udklareres første Gang i Halvaaret ved et andet Toldsted end det, hvor det er hjemmehørende, Skattedir. Cirk. Nr. 343, 18 Decbr. 1893 B 6.

6. For Attestationer eller Legitimationer, der ere nødvendige for et Skibs Ind- og Udklarering i Udlandet, erlægges intet Gebyr til vedkommende Konsul, Gebyrtakst i Lovt. f. 1893 S. 997 § 1 Nr. 1 d.

7. Ang. Fritagelse for Kvaser, der ere hjemmehørende i Danmark og komme fra eller gaa til Fiskeri ved Danmarks Kyster, for Ind- og Udklarering ved Toldstederne mod Løsning af en Toldseddel og de nærmere Regler herfor, Skattedir. Resol. 2 April 1894 (Tidsskr. f. Toldv.), jfr. Cirk. Saml. Nr. 3, 1895, i.

8. Meddelt Tilladelse for Esbjerg Fiskeriforening til fra Foreningens Fiskefartøjer paa passende Steder i Graadyb at omlade under Toldopsyn til Forsendelse til Udlandet bestemt forsk

Fisk i af Foreningen lejede Fiskedampskibe, Skattedir. Skr. 9 Novbr. 1896 (Tidsskr. f. Toldv. f. 1897).

9. Ang. Fritagelse for fuldstændig Ind- og Udklarering af Dampskibe, som i Lystfart alene med Passagerer og disses personlige Effekter indkomme paa Søn- og Helligdage fra fremmed Sted uden i øvrigt at skulle losse eller lade, Skattedir. Skr. 24 April 1897 (Tidsskr. f. Toldv., jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1897 d. Dette gælder dog ikke regelmæssig Fart paa Søn- og Helligdage, men kun tilfældig forekommende Lystfart, Skattedir. Skr. 11 Maj 1898 (Tidsskr. f. Toldv.).

10. Ifølge § 61 i Toldfr. 1 Febr. 1797 er Modtageren af en toldpligtig Vare ikke beføjet til forinden Toldklareringen at forlange Varens Udpakning til Undersøgelse af dens Kontraktmæssighed saaledes, at den, hvis den befindes ukontraktmæssig, forbliver ufortoldet og eventuelt sendes tilbage til Udlandet, hvorimod Klarereren ved at angive Varen til Specifikation kan fremkalde en Undersøgelse af Varen, som, hvis han da ikke ønsker at fortolde den, atter bliver oplagt paa Toldboden, lige som han eventuelt ogsaa straks overfor Toldopsynet kan erklære, at han paa Grund af Varens ved Undersøgelsen konstaterede Ukontraktmæssighed angiver den til Genudførsel, Skattedir. Skr. 17 Septbr. 1897 (Tidsskr. f. Toldv.).

11. Ang. hvor vidt der er noget til Hinder for, at en paa Toldboden oplagt Vare forinden Toldklareringen bliver udpakket og dens Kontraktmæssighed undersøgt, samt om Varen, hvis den befindes ukontraktmæssig, kan forblive ufortoldet, eventuelt sendes tilbage til Udlandet, Skattedir. Skr. 17 Septbr. 1897 (Tidsskr. f. Toldvæs.).

12. Hvorledes Toldvæsenet skal gaa frem for i Tilfælde af Værdifortoldning at udfinde Værdien af Varen, naar den gængse Pris her i Landet ikke kendes, og Klarereren ikke er villig til at fremlægge Faktura, Skattedir. Skr. 21 April 1898 (Tidsskr. f. Toldvæs.).

Se Handel og Skibsfart III 34 (ang. Sundfarten). Orlogsværftet 28. Postvæsenet I 7, 16 (ang. dettes Toldklarering af Pakker fra Udlandet), Toldsted 2 (Kbhvn.s) i, t, cc (Klareringskontor i Frihavnen). Toldvæsenet 37 (ang. Jernbane-forsendelser). Udklarering.

Klasselotteriet.

1. Ang. dets Ordning, L. 6 Marts 1869 §§ 1, 3.

2. Ang. aarlig Afgift deraf til Kbhvn.s Fattigvæsen i Almindelighed, til Opfostringshuset og til Børnehuset, Rskr. 26 Febr.

1783, 17 Marts 1784 § 11, jfr. § 13, Plan 1 Juli 1799 §§ 166 e, 172.

Afgiften til Fattigvæsenet er bortfalden, Kontrakt 29 Oktbr. 1869 § 8 Nr. 1, og Afgiften til Opfostringshuset (der udgør 6000 Rdl. aarlig) overtagen af Kommunen, Nr. 8 ibd.

3. Ang. at dets Sedler skulle stemples til Takst 4 Sk., dog kun for saa vidt de udsælges her i Landet (jfr. med Hensyn til denne sidste Indskrænkning Livrente- og Forsørgelsesanstalten af 1842 Nr. 4), L. 19 Febr. 1861 § 57, jfr. Ind. M. Cirk. 6 April 1862. — Se i øvrigt Stempelafgiften III 23.

4. Tilladt Udbetalingen af Gevinsten paa en borteblevet Seddel, Resl. 18 Juni 1866.

5. Resl. 13 Jan. 1721 om Udstillelse af militære Vagtposter ved Trækningslokalet hæves, Krigs M. Skr. 5 Novbr. 1873 (Nr. 14 i Till. t. M. T. A f. 1873).

6. Ang. Lønning og Kontorhold for Inspektøren (der er pensionsberettiget) og Kontrolløren, L. 2 Juli 1870 §§ 1—3.

7. Inspektøren har Rang i 5te Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

8. Ang. at Amtstuerne og, hvor ingen Amtstue er, Toldkasserne skulle indberette til sammes Inspektorat, naar anviste Gevinster ikke ere hævdede 3 Maaneder efter vedkommende Trækning, Skattedir. Cirk. Nr. 67, 6 Maj 1879.

9. Med Hensyn til sammes Inspektorat, se Postvæsenet I 4 (Tjenesteforsendelser) z i Slutn.

10. Forøgelse af Lodderne, L. Nr. 60, 1 April 1891.

Se Generaldirektoratet for Skattevæsenet 1. Justitsdirektion.

Klasselotteriinspektøren, se Klasselotteriet 6—9.

Klasselotterikollektører.

1. Begært Øvrighedsattest om, hvor vidt de daværende Kollektørers Kavtionister vare vederhæftige, og Indberetning om Dødsfald imellem dem, Rtk. Cirk. 12 Jan. 1793.

2. I Tvistigheder mellem dem og Lotteriet kan Justitsdirektionen afsige eksigibel Kendelse, Instr. 3 Febr. 1821 §§ 6, 7.

3. Paa dem er alm. Kassefr. 8 Juli 1840 uanvendelig, Resl. 20 Novbr. 1840. Jfr. K. Skr. 29 Septbr. s. A.

4. Ang. deres Provision og Eneberettigelse til at forhandle Lodsedlerne, L. 6 Marts 1869 §§ 1, 3, jfr. J. M. Cirk. 11 Juni 1870 Nr. 6 (D. T. S. 408).

5. Se Stempelafgiften III 23 b (Benyttelse af Stempelmærker).

Klejnsmæd, se Smed.

Kleresiet haver Kongen ene højeste Magt over, D. L. 1—1—1.

Klinisk Assistent. Ved Frederiks Hospital, se om ham den under Frederiks Hospital 6 c anførte Skrivelse Nr. 209, 20 Avg. 1892. Og ved Fødsels- og Plejestiftelsen, se om ham den under dette Rubrum 5 anførte Skrivelse Nr. 210 af s. D.

Kliniske Docenter, se Frederiks Hospital 6 c, 5te Stykke.

Klinkere maa uden særskilt Tilladelse rejse omkring og drive deres Profession, Ind. M. Skr. 26 Novbr. 1861.

Klitarbejde, se Sandflugt 4.

Klitføgender.

1. Ang. deres Beskikkelse, Afskedigelse, Forretninger og Lønning, L. 29 Marts 1867 §§ 1, 2, 5, 19, jfr. § 13.

2. Bestillingen som saadan er ikke noget tvungent Ombud, Ind. M. Skr. Nr. 288, 12 Avg. 1871.

Se Sandflugt 6 og 9.

Klitinspektøren. Ang. hans Beskikkelse, Forretninger og Lønning, L. 29 Marts 1867 §§ 1, 2, 3 Nr. 8 og 9, 4, 7, 10, 12, 16, 19, 24, jfr. § 13.

Har Rang i 4de Klasse Nr. 1, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

Klitmand, der vælges til at optræde for Ejerne af uudsiftede Sandflugtsstrækninger, om ham handler L. 29 Marts 1867 § 11, jfr. § 13.

Klitopsynsmænd, se Sandflugt 9.

Klitter, se Sandflugt.

Klitvæsenet, se Sandflugt.

Kloaker.

1. I København og Frederiksberg.

a. Ang. Afstaaelsen af Grunde til Vandafledning eller Kloakanlæg i København og dens Forstæder, L. 20 Avg. 1853 § 15, 7 April 1855 § 2, 30 Novbr. 1857, jfr. tidl. Bygningsl. f. Frederiksberg, 12 Jan. 1858 §§ 4, 17. Jfr. Ekspropriation 4 k, 8.

b. Ang. Optagelse af Laan til Anlægget heraf, Resl. 13 Oktbr. 1852.

c. Tilladelse meddelt til at udføre Kloakanlæg paa Fæstningens Terræn, Resl. 14 Juni 1855.

d. En Plan til en Kloakindretning ikke approberet, Ind. M. Skr. 7 Febr. 1854.

e. I dem maa Slam, Mudder eller faste Urenligheder hverken fra Gaardsplads eller Gade fejes eller skylles, Politivedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 78.

f. Riste og Nedløbsrender dertil skulle renholdes af dem, hvem det paahviler at feje Gaderne, § 77 ibd.

g. Se Sundhedsvedtægten for Kbhvn., Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 §§ 11, 24, 30.

h. Ang. hvorledes underjordiske Afløb fra Bygninger og Kloakbrønde skulle være indrettede i København, Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 § 55, og i Frederiksberg, Bkg. Nr. 38, 19 April 1890 § 55.

i. Oprettelse af et Direktorat for Vej- og Kloakanlæg i København, Ind. M. Skr. Nr. 76, 12 Marts 1897.

k. Regulativ for Udførelsen af underjordiske og indvendige Afløb for Spildevand og Grundvand fra private Grunde (Hus-spildevandsledninger) 1 Maj 1897, jfr. 21 Juni 1895 (Supplem. t. den lille Lovsaml.).

Jfr. Afløbsrender. Slamkister.

2. I Købstæderne uden for København.

a. Regeringen bemyndiges til med fornødne Lempninger at give den foran under 1 a nævnte L. 30 Novbr. 1857 Anvendelse paa Anlæg af Kloakindretninger i Landets øvrige Købstæder, Lovens § 14.

b. Beboernes Restancer af Bidrag ved en foretagen Bortledning af Afløbene fra Husene i en Købstad til en Kloakledning kunne ikke inddrives ved Udpantning, J. M. Skr. Nr. 183, 18 Juni 1872. Saadan Udpantning vil heller ikke kunne ske nu, jfr. L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1.

c. I Købstæderne og lignende stærkt bebyggede Kommuner, Bestemmelser derom ville findes i Politivedtægterne og i de under Sundhedsvedtægter anførte lokale Vedtægter. Jfr. ogsaa Grøfter 4 og følg. (ang. Landet).

d. Ogsaa i Bygningsvedtægterne for nogle Købstæder forekomme saadanne Bestemmelser, Bkg. Nr. 89, 3 Maj 1888 §§ 3, 4 (Vejle), Nr. 147, 6 Septbr. 1891 §§ 2—4, 8 (Slagelse), Nr. 95, 21 Maj s. A §§ 2, 3 (Rønne), Nr. 14, 14 Jan. 1893 §§ 2, 3 (Rudkøbing), Nr. 211, 11 Septbr. s. A. §§ 2, 3, 7 (Holbæk), Nr. 85, 30 Marts 1895 §§ 2, 3, 4, 6 (Hillerød), Nr. 182, 27 Septbr. s. A. §§ 3, 5, 33, 38 (Aarhus), Nr. 191, 14 Oktbr. s. A. §§ 3—5 (Køge), Nr. 21, 10 April 1896 §§ 3, 5, 32 (Nakskov), Nr. 35, 30 Maj s. A. §§ 2—4, 26 (Maribo), Nr. 72, 18 Decbr. s. A. §§ 6, 53, 54, 59, 60 (Odense), Nr. 3, 11 Jan. 1897 §§ 3, 5, 7, 42 (Aalborg), Nr. 32, 29 Septbr. 1898 §§ 1, 4, 6, 35 (Randers).

Se Toldfrihed 3. Vandaflledning 12, 13.

Klodsøsko (Klodser).

Ang. deres Forfærdigelse og Handel med dem, se Husflid 2. Landvæsenensprodukter 3 d. Næringsvæsen II (Frinæring) 4 l.

Klokker.

1. Beskikkes af Biskoppen, K. Prom. 2 Marts 1776.

Ang. af hvem Klokkerembederne besættes, naar der med samme er forbundet andre Funktioner, Rskr. 17 Decbr. 1734 (i Reg. til Reskriptsaml. und. Gejstligheden A), K. Skr. 9 Marts 1819, Cirk. 27 Jan. 1835, K. og U. M. Skr. 31 (i G. R. 30) Oktbr. 1865.

Se Bestallingsgebyrer 6.

2. Ang. veltjente Underofficerers Adgang til Klokkestjenester uden for København, K. Prom. 26 Marts 1808.

Bestemmelserne herom ere ikke anvendelige, naar Klokkestjenesten er forenet med andre Virksomheder, K. og U. M. Skr. 31 (i G. R. 30) Oktbr. 1865, jfr. dog Resl. 6 Decbr. 1817.

3. Klokkerembederne i Købstæderne blive ved Klokkenes Afgang at henlægge til Skolelærerne, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 52. Jfr. Rskr. 25 Avg. 1741, K. Prom. 9 Jan. 1802, 30 Juli og 6 Avg. 1808, 18 Febr. 1809, 8 Septbr. 1810, 6 og 20 April, 31 Avg., 7 Decbr. 1811, 23 Maj 1812, Rskr. 8 Jan. 1813.

En Undtagelse gjort fra denne Regel, Resl. 2 Febr. 1819.

Tilladt, at en Klokkestjeneste maa skilles fra Lærerposten, Resl. 12 Juli 1865.

4. Ang. hans Forretninger.

a. Ved Skriftemaal, D. L. 2—5—19, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 4 Art. 1.

b. Med Hensyn til Ubodfærdige, D. L. 2—9—9.

c. Med Hensyn til Kirkebøgernes Førelse, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 2 Art. 1, K. Skr. 2 Jan. 1821 ad 1. Jfr. Kirkebøger 7.

d. Ved Altergang, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 5. Se Alterets Sakramente 7.

e. Han skal i Købstæderne affordre Præsten 1 Rdl., hver Gang denne prædiker over en Time, Rskr. 23 Juni 1740.

f. Se Kollekt 14.

g. Naar Skolelæreren tillige er Klokker, bør han trolig opfylde de ham i denne Henseende paahvilende Pligter, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. Bl. A § 31.

5. For ham skal Kirkens Forsvar sætte Takst, D. L. 2—22—41.

Ang. Betaling til ham for at antegne Personer paa Tillysningssedlen, K. Prom. 20 Decbr. 1783. Jfr. Lysning 23 og nedenfor 10.

Hans Honorar bør forhøjes, naar Klokkeringningen fordres udført paa en bekosteligere Maade, end hidtil har været Tilfældet i hans Embedstid, K. og U. M. Skr. 14 Novbr. 1865 (G. R.).

Ang. Klokkerpenge i Kbhvn., se Præstepenge 7.

6. Ang. Klokkerboligerne i Købstæderne, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 54, K. Skr. 18 Febr. 1815, Rskr. 1 Avg. 1817 § 6, jfr. L. 8 Marts 1856 § 7. Jfr. Rskr. 22 Decbr. 1741.

7. Ang. at det er uforeneligt med hans Stilling at tage Borgerkab som Farver, K. Skr. 21 Febr. 1829.

8. Hans Pensionering er Skolefonden uvedkommende, K. og U. M. Skr. 4 Marts 1857 (G. R.).

9. I København, om sammes Betaling ved Begravelser, se de under Begravelse 32 anførte Bestemmelser. Se fremdeles om dem under Daabsattester.

10. Om Ydelse af Indskrivningspenge til Klokkerne i Købstæderne ved Anmeldelse af Fødseler, Bestilling af Daabshandlinger, Tillysning til Ægteskab og Indtegning til Altergang, K. og U. M. Skr. 14 Juni 1880 (G. R.). Jfr. Lysning 23 samt Tegnepenge og ovenfor 5.

11. Eksempel paa, at Betalingen til ham ved Barnedaab i en Købstadkirke (Randers) er afløst ved fast Vederlag af Kæmnerkassen, og at Betalingen ved Begravelser er ansat til et bestemt Beløb, K. og U. M. Skr. 20 Septbr. 1878 (G. R.).

12. I København.

Ang. Udlevering hos dem af Blanketter til Dødsattester for dødfødte Børn, Bkg. Nr. 136, 1 Novbr. 1889.

Ang. Meddelelser fra og til dem ved Daab af Børn m. v. i et andet af Stadens Sogne end Fødesognet, K. og U. M. Cirk. Nr. 126, 26 Juni 1893.

Se Daab 3 k. Enkeforsørgelse VIII. Enkekasser III 5. Kirkeklokker. Naadensaar III 6.

Se fremdeles særlige Bestemmelser under Pastorater.

Klokkerpenge i København, se under Præstepenge 7.

Klokkestøber.

1. Næring som saadan indbefattes nu under Borgerkab som Gørtler, L. 29 Decbr. 1857 § 18 d.

Se fremdeles om denne Næring under Jernstøber 4.

2. Ang. Anlæg og Drift af Klokkestøberier i København og Købstæderne, se 4 ibd.

Klokkestøberier høre til de under Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A omhandlede brandfarlige Næringsbrug.

Kloroformering.

1. Dødsfald derved eller ved anden artificiel Bedøvelse indtrufne under Lægebehandling skulle ikke anmeldes for Politiet og behandles som Død ved ulykkelig Hændelse, J M. Skr. Nr. 93, 13 Maj 1879.

2. Og anden artificiel Bedøvelse. Ang. sammes Foretagelse ved Tandlæger, og at en til almindelig Lægepraksis autoriseret Læge skal overvære samme, Bkg. Nr. 26, 8 Marts 1892 § 4. Se Tandlæger 11 b. — Jfr. Jus practicandi 11.

Klosetter.

I Bygninger i København, derom handler Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 §§ 47, 58, og i Frederiksberg, Bkg. Nr. 58, 19 April 1890 §§ 47, 58. — Se ogsaa om Luftklosetter flere af de under Bygningsvedtægter anførte Bestemmelser.

Se Latriner.

Kloster.

1. Ang. de Klostre, hvortil kun Adelige eller Personer i Rangen have Adgang, se Adelige Klostre.

2. Budolphi Kloster i København, Fundats 2 Novbr. 1836, jfr. Vedt. 30 Decbr. 1857 § 3 samt Oplysninger om Klosterets Opriindelse i Koll. T. f. 1837 S. 57—71 og 73—79.

Forandring i Fundatsens § 4, Resl. 26 Oktbr. 1866 (D. T. S. 1106).

3. Christiansdals Kloster, oprettet af Kammerherre Rønnenkamp og Hustru, ny Fundats, Stadf. Nr. 126, 27 April 1872.

4. Linnemanns Jomfrukloster i Vejle, Konf. 15 Decbr. 1856.

5. Brødrene Petersens Jomfrukloster i København.

a. Konf. paa Klosterets Stiftelse 23 Febr. 1770 (i Noten t. J. M. Skr. 23 Juli 1862 ang. Klosterets Arveret efter Lemmerne).

b. Ang. Bortlejning af 3 Beboelseslejligheder i samme, K. Skr. 28 Septbr. 1841.

c. Ang. Udleje af 2 Butiker og Oprettelse af 2 ny Jomfrupladser, J. M. Skr. 6 Avg. 1858.

6. St. Petri Kloster. Om sammes Bestyrelse mærkes Resl. Nr. 183, 13 Decbr. 1880 § 7.

7. Om enkelte saadanne, se fremdeles Hospitaler II 60

(Graabrødre Kloster i Odense), 64 a (Duebrødre Kloster i Roskilde), 72 h, i (Slagelse Kloster). Jfr. Universitetet 6 og Tiende 1 gg Nr. 2 (Klarø Klosters Jorder).

Se Arveret 16. Bygningsafgift II 2 c. Hospitaler. Indfødsret B 4 a.

Klovesyge.

Ondartet, hos Faaret, henregnes til de ondartede smitsomme Sygdomme, der omhandles i L. Nr. 105, 14 April 1893, se sammes § 2, jfr. Instr. Nr. 167, 24 Avg. 1894 §§ 63—68.

Se Husdyr I A 2. Mund- og Klovesyge.

Klubber.

1. Ejeren af Værelser, som ere udlejede til Klubber, der lade sig beværte ved egne Værter, ere ikke pligtige at søge Bevilgning paa Traktørhold, Rtk. Prom. 3 Juli 1802. Jfr. Klubværter.

2. Med dem skulde Politiet have Tilsyn, Instr. 4 April 1809 § 17 (f. Kbhvn.), K. Skr. 22 Avg. 1844. Et saadant særligt Tilsyn fra Politiets Side formenes nu uforeneligt med den grundlovmæssige Foreningsret. Se Nattessæde 3.

3. Se Forlystelser 5 (Maskerade i en Klub).

Klubskat. Da det Øjemed, hvori denne Skat ved Pl. 20 Oktbr. 1819 var paalagt Klubber og dramatiske Selskaber, nemlig Forrentning og Afbetaling af Vor Frues Kirkes Gæld, var opnaaet i 1855, blev det vel i vedkommende Ministerium (Indenrigsministeriet) bragt under Overvejelse, om bemeldte Skat ikke burde søges genindført ved Lov for Københavns vedkommende til Anvendelse i andre beslægtede Øjemed, men Tanken herom blev dog opgivet og det blev anset rettest, at Skatten i det hele bortfaldt. Jfr. Ind. M. Skr. 10 Oktbr. 1849 om, at Skatten ikke blev hævet ved Grundloven. De fleste af de under Pastorater 439 O b anførte Bestemmelser angaa denne Afgift.

Klubværter se Beværtningsnæring 6 (at de ikke behøve Borgerskab). Næringsskat II 26.

Klode.

1. Forbudet imod at udføre dem — jfr. Pl. 10 April 1782, 26 Jan. 1825, Fr. 1 Maj 1838 § 37 — er hævet, Pl. 31 Decbr. 1841, Fr. 13 Marts 1844 § 37, jfr. L. 4 Juli 1863 § 42.

2. Ang. Handel dermed, Oplag deraf og dermed ladede Skibe findes Bestemmelser i mange af de under Sundhedsvedtægter anførte Vedtægter for Købstæder og lignende tæt befolkede

Kommuner. Se for København Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 §§ 20, 22, 23, 25.

Se Handel I 24. Karantænevæsenet B 4 d (Indførselsforbud). Oplag I.

Kludekradseri (Uldkradseri) kunde anlægges uden Bevilling, K. Skr. 20 Septbr. 1844, Ind. M. Skr. 16 Febr. 1854.

Nu er »Kradsuldfabrikant« ikke optaget paa nogen af Vedtægterne om den bundne Næring, M. T. B f. 1898 S. 171 ff. og 803.

Kludepas se Kludesamlere.

Kludesamlere.

1. Som udsendes af Papirfabrikanter.

a. Reglerne for Udstedelse af Pas til dem, J. M. Cirk. 1 April 1863, Skr. 6 Avg. s. A.

b. For Udstedelsen af deres Pas tilkommer der ikke Politiværgigheden Betaling, K. Cirk. 2 Septbr. 1823.

c. Maa til Omtusknig for Klude medføre Sy- og Knappe-naale m. m., K. Cirk. 21 Jan. 1815, jfr. Fr. 23 April 1845 § 6, J. M. Skr. 28 Novbr. 1865.

Pas, hvorved saadan Handelsret hjemles, kunne ikke meddeles andre Personer, ikke heller de nedenfor under 2 nævnte Opkøbere, K. Skr. 20 April 1822, J. M. Skr. 28 Novbr. 1865.

d. Som overlade Klude til uvedkommende eller i andre Maader overtræde Bestemmelserne, skulle tiltales ved Politiretten for ulovlig Omløben og Handel, K. Cirk. 17 Jan. 1824, jfr. Pl. 24 Novbr. 1784 § 1.

Dette Cirkulære gælder ikke i Vestindien, K. Skr. 16 Juni 1827 ad 5.

e. Ang. hvor vidt Fabrikanterne ere ansvarlige for Bøder, som deres Samlere ifalde, K. Skr. 6 Juli 1824.

f. Med Hensyn til dem forbliver det ved de gældende Bestemmelser. De ere uberettigede til at opkøbe andet end Klude. Fr. 23 April 1845 § 6.

g. Ang. uberettiget Kludesamling i Fyn, Pl. 24 Novbr. 1784, jfr. K. Prom. 15 Novbr. 1794.

2. Politimestrene kunne under visse Betingelser meddele Tiladelser til Opkøb af Klude, Ben, Glasskaar, gammelt Jern m. m. og andre som ubrugelige kasserede Genstande, Fr. 23 April 1845 § 6, jfr. J. M. Skr. 28 Novbr. 1865.

Reglerne herom ere uberørte af det under 1 a anførte Cirkulære, J. M. Skr. 6 Avg. 1863.

Se ovenfor 1 c samt om Handel med Klude m. m. under Handel 1 24.

3. Ang. et Forslag til at forebygge Opsamling af Klude, Ben, Glas m. m. i selve København, K. Skr. 21 Juni 1832.

Klyster.

1. Ang. at enhver kan sætte Klysterer, se Jus practi-candi 9.

2. Ang. Jordemødrenes Forpligtelse til at betjene Folk dermed, se Jordemødre II 5.

Klædedragt.

1. Forbud mod Overdaadighed i samme, navnlig i Henseende til Anvendelsen af Guld, Sølv, ædle Stene o. dsl., Broderi og Silke, Fr. 20 Jan. 1783 — jfr. Pl. 3 April 1783, Kom. Koll. Prom. 15 Marts s. A. og 25 s. M. B § 2 —, forandret og nærmere bestemt ved Pl. 14 Decbr. 1785. Jfr. de ældre Bestemmelser i Fr. 18 Marts 1683 I, II § 35 (Brud), III § 4 (Barn, der bringes til Daaben), Rskr. 3 April s. A., Fr. 16 April og 6 Oktbr. 1736, 11 April 1738, 31 Decbr. 1744, Pat. 18 Juli og Fr. 27 Oktbr. 1766, 11 April 1769.

Med Hensyn til disse Bestemmelser Betydning gælder det under Overdaadighed 1 i Slutn. anførte.

Fremmede Konsuler og Kommissærer skulle for dem og deres Husstand være undtagne fra Forbudene mod at bære Guld og Sølv m. m., Rskr. 4 Maj 1753. Jfr. Reskr. 25 Septbr. 1739. Se Konsuler C 4 b.

Om Præster og disses Familje, se Præster II 10.

2. Ingen maa ved almindelig civil Paaklædning bære Fjer i Hatten, ej heller Huer besatte med Guld eller Sølv, Pl. 31 Juli 1812 § 7, 2 Novbr. 1835 § 6. Jfr. Resl. 7 Novbr. 1821, og med Hensyn til Vestindien K. Skr. 11 April 1837.

3. Ingen maa paa offentlig Gade, Vej eller Plads vise sig maskeret eller i en Dragt, der er stridende mod Velanstændighed eller egnet til at fremkalde Forstyrrelse af den offentlige Orden, Politivedt. f. Kbhv. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 9, jfr. § 10, f. Købst. i M. T. B f. 1873 S. 38 § 8 og S. 49 § 5.

De ældre lignende Forbud for Kbhvn. i Fr. 21 Jan. 1688 og Pl. 4 Marts 1814 ere hævede ved Adg. 22 Jan. 1869 § 2, der ogsaa hæver Fr. 22 Oktbr. 1701 Post 2 Kap. 3 § 3 (f. Købst.), for saa vidt Kbhvn. angaar.

4. Skorstensfejere og Møllere i deres Arbejdsdragt og andre, der ere iførte Klæder, som besudle ved Berøring, maa ikke gaa eller opholde sig paa Fortovene, Politivedt. f. Kbhvn. Nr. 125,

22 Juni 1883 § 4, f. Købst. i M. T. B f. 1872 S. 39 (Vedtægt for Randers).

5. Alle Anordninger herom skulle Politimestrene alvorligen holde over, Fr. 22 Oktbr. 1701 Post 2 Kap. 5.

6. Ved visse Lejligheder, Bestemmelser derom, se under Al-terets Sakramente 10 d. Kirkelige Handlinger 6, 9. Konfirmation, Ungdommens, 16. Sessioner A 10. Sko-ler II A 15 i. Visitats I 8.

Se Liberi. Sørge dragt. Uniform.

Klædefabriker. Klædefabrikanternes Forpligtelse til at føre Fabrikationsbøger m. m. efter Fr. 16 April 1834 formenes bort-falden, efter at Indrekontrollen ved den senere Toldlovgivning er hævet, jfr. Bkg. 30 Juni 1851 i Begynd., Ind. M. Skr. 10 Juli og Cirk. 6 Oktbr. 1857.

Se fremdeles Bygningsafgift II 3 g. Byrder 68 (jfr. Be-stillinger A 7 f). Vognmænd I 7 a.

Klæder. Ang. deres Forfærdigelse, se Næringsvæsen II (Frinæring) 4 b. Skræder. — Ang. Handel dermed i Kbhvn., se Frihandel 2 f Nr. 2. — Om Handel med brugte Klæder, se under Marskandiserhandel.

Knaldguld. Derom se Sprængstoffer.

Knaldkvikselv. Derom se Sprængstoffer.

Knaldselv. Derom og om Fabriker til sammes Tilvirkning, se under Sprængstoffer.

Knaldselv- og Fængelhættefabriker høre til de særdeles brand-farlige Næringsbrug, om hvis Anlæg og Drift særlige Regler ere givne for København ved L. 15 Maj 1868 § 22 (Nr. 1), 23, 24, 27, 36 (jfr. § 26 Nr. 2), Reglm. i J. M. Skr. Nr. 88, 14 Marts 1872 II — for de andre Købstæder ved L. Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 17 (Nr. 1), 18, 19, 22 (jfr. § 21 Nr. 2), Bkg. Nr. 2, 10 Jan. 1874 § 13. Se nærmere under Haandværks- og Fabrik-drift I 20 A (brandfarlige Næringsbrug).

Derom og om Fabriker til sammes Tilvirkning, se under Sprængstoffer.

Knapmager.

1. Artikler for Knapmagerlavene 7 Novbr. 1685. Jfr. Rskr. 29 April 1739 XVII.

2. Kræmmere og Skrædere i København, der lade Knapper forfærdige af uberettigede, straffedes med Bøde, Rskr. 19 Juni 1739. Jfr. Rskr. 5 April 1749.

3. Næring som saadan hører nu under Possementmager-næringen, L. 29 Decbr. 1857 § 18 c.

Kniplingshandlere.**I. De omrejsende.**

1. Bevillinger til Forhandling af slesvigske Kniplinger underskrives ikke af Kongen, Rskr. 26 Febr. 1768 Nr. 26. Jfr. om deres Udstedelse ved Indenrigsministeriet Ind. M. Skr. 8 Oktbr. 1851, 3 Oktbr. 1853.

2. For at erholde Koncession som saadan maa paagældende have godtgjort Kendskab til Kniplingsfabrikationen og beskæftige faste Kniplersker, Ind. M. Skr. 7 Maj 1856.

3. Hvor vidt Koncession kan meddeles militærpligtige, K. Skr. 18 April 1837.

4. Ang. hvorledes der skal forholdes med Kniplingernes Indførelse i Danmark, V. G. R. og Gen. Toldk. Skr. 14 Juni 1766, 30 April 1774, Pl. 30 Decbr. 1797.

5. Skulle foruden med Told- og Passerseddel ogsaa forsyne sig med Øvrighedspas til deres Omrejsen, Kom. Koll. Skr. 25 Marts og 18 April 1775.

6. Der omløbe uden at kunne forevise den originale Koncession, deres Varer skal Toldvæsenet anholde og konfiskere, Resl. 6 Juli 1780 (i Reskriptsaml. 1ste Bind), Kom. Koll. Prom. 21 Avg. 1784, V. G. R. og Gen. Toldk. Prom. 11 Septbr. s. A., Cirk. 6 Febr. 1790, jfr. V. G. R. og Gen. Toldk. Prom. 19 Maj og 2 Juni 1792.

7. Ang. Privilegiernes Eftersyn af Politimesteren i København, K. Prom. 15 Febr. 1777.

8. Naar de dø, skulle Privilegierne indsendes til Kassation, Kom. Koll. Prom. 2 Novbr. 1776.

9. Ang. deres Markedssøgen og at de ikke maa handle med andre Varer end Kniplinger, Kom. Koll. Prom. 12 Jan. 1790.

10. Kunne ikke lade Kniplingerne forhandle af en Betjent, K. Prom. 4 Maj 1793 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Handel).

11. Ang. Behandling ved Politiret af deres Klager over deres Kniplerinder, Rskr. 10 April 1775.

II.

1. De i Købstæderne bosatte, maa fra deres Butik falholde Bobinet, Pl. 27 Avg. 1829.

2. Borgerskab som saadan i København gives ikke mere, og de, der allerede have det, skulle have samme Handelsret som Detailhandlere, L. 29 Decbr. 1857 § 92.

Knippelsbro, se Broer I.

Knives og Saksens Opsætning (o: Slibning) hører under Barbe-

rernes Næring, men er dem ikke udelukkende forbeholdt, L. 30 Jan. 1861 § 2. Jfr. Skærslibere.

Knuderosen hos Svinet, se Instr. Nr. 167, 24 Avg. 1894 foran § 146, og Husdyr I A 2 a—c.

Kobberførere. De indenlandske Fabrikers — derunder ogsaa Brede Værks — særlige Ret til Forhandling af Kobber- og Messingvarer ved Omførsel til Salg er hævet, L. 1 Juni 1861, jfr. Ind. M. Skr. 29 Juni 1866 (D. T. S. 1117 — ang. Haraldskær Fabrik).

Se Brændevinsbrænden, ulovlig, 9.

Kobbersmede.

1. Borgerskab som saadan giver Ret til alle Slags Arbejder af Plader af uædle Metaller, L. 29 Decbr. 1857 § 20 b.

2. Ere ligeberettigede med Blytækkerne til at tække Bygninger med Kobber, Rskr. 16 Novbr. 1731, Lavsart. 19 Juni 1739 § 1.

3. Artikler for Kobbersmedlavet i København 25 Septbr. 1741. Forbudet i sammes § 8 mod at indforskrive fremmede Læredrenge hæves, Pl. 19 Avg. 1799.

4. Forbud mod, at uberettigede forfærdige eller forhandle Kobberarbejde, samt at enhver Lavsmester skal stemple alt sit Arbejde med sit eget Stempel, Pl. 18 April 1746, 28 April 1786 (f. Kbhvn.).

Ang. Stempling af Arbejde, der udføres til Vestindien, Pl. 30 Novbr. 1778.

Jfr. Fabrikmærker 2.

5. Ang. hvilken Fortinning de maa benytte, Pl. 9 Juni 1807.

Kobberstikkere.

Ang. deres Undervisning ved Kunstakademiet, Bkg. Nr. 16, 24 Jan. 1887 § 1, jfr. §§ 20 ff. Se tidligere Bkg. Nr. 5, 9 Jan. 1883 § 1, jfr. §§ 19 ff.

Kobberstiksamlingen, se Samlinger 7.

Kobbertrykker.

1. Se Gravør 2.

2. Skal ikke forfærdige Prøvestykke, Ind. M. Skr. 1 Novbr. 1860 ad 1.

3. Naar Næringsadkomst som saadan meddeles, skal Øvrigheden med Hensyn til Forpligtelsen til at afgive Eksemplarer af udkommende Kobberstykker til Bibliotekerne (Fr. 20 Jan. 1832 § 3) indberette det til Kirke- og Undervisningsministeriet, Ind. M. Cirk. 12 Maj 1863.

4. Paa Kobberstik o. desl. er L. 3 Jan. 1851 om Pressens Brug anvendelig, Lovens § 16. Jfr. L. 10 Febr. 1866 § 309.

Kodiciller. Ang. hvor vidt særligt Stempel skal anvendes til dem, L. 19 Febr. 1861 § 24.

Se Stempelafgiften III 3.

Køgeindretninger, se Komfurer.

Køgerier. Ang. at i de Bedrifter, hvor Kogning foretages i store Beholdere, skulle disse være indhegnede, L. Nr. 56, 12 April 1889 § 6 i Slutn.

Køgeskole, se Krigsskibe 24.

Køhold.

1. I København.

De ved Pl. 2 Juni 1779 B § 2 — jfr. Pl. 8 Maj 1788 A, Bkg. 7 Juli 1856 — fastsatte Kontrolbestemmelser herom saa vel som den ved Plakatens § 11 paabudte Afgift ere bortfaldne, Ind. M. Skr. 20 Febr. 1862.

Er Sundhedskommissionens Kontrol undergivet, se nedenfor 2. Jfr. Pl. 17 Avg. 1808.

Ang. at Indvaanerne skulle meddele Rodemestrene Underretning om Antallet af de Køer, de holde, Pl. 20 Oktbr. 1784.

2. Regler herom haves i de under Sundhedsvedtægter anførte lokale Vedtægter for Købstæder og lignende Kommuner. Se for København Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 30.

3. Paa Færøerne, L. 23 Febr. 1866 §§ 17—23, jfr. § 56 c, jfr. L. 4 Marts 1857 § 15 (S. 62).

4. Paa Island. Om Kreaturers Død af Magerhed, L. 26 Febr. 1898 (Nr. 5 i Till. t. Lovt.).

Se i øvrigt Husdyr. Kreaturer. Mælk. Stalde.

Kokoppeindpodning.

1. Den ang. Vaccinationsvæsenet anordnede Kommission hæves, og Vaccinationsvæsenet underlægges Sundhedskollegiet, Pl. 11 Marts 1825, udvidet til Færøerne ved K. Skr. 17 Marts 1827 Nr. 2, til Vestindien ved K. Skr. 29 Marts 1828 ad 8. Jfr. med Hensyn til denne Kommission Aviser II 9 c Nr. 2.

2. Derom handler L. Nr. 22, 4 Febr. 1871 (at alle, der ikke have haft de naturlige Kopper, skulle indpodes inden 7 Aars Alderen, § 1. Opsættelse hermed § 6. Foranstaltninger til at paase Overholdelsen heraf §§ 2—4. Paabud af Indpodning, naar naturlige Kopper vise sig, § 5. Indpodningsattester § 7. Offentlig Indpodning uden Betaling og om Eftersyn § 8. Koppevædskens Tilvejebringelse § 9. Genindpodning og Betaling derfor § 10. Overtrædelsers Forfølgning § 11). Jfr. J. M. Cirk. Nr. 64, 16 Marts 1871.

Fr. 3 April 1810, Pl. 19 Novbr. 1811, Fr. 30 April 1824 § 10,

Pl. 14 Septbr. 1824 og 23 April 1840 og alle sig dertil sluttende Bestemmelser ophæves, Lovens § 12. (Jfr. Konfirmation, Ungdommens, 5. Præster III 13 d.). — Herved bemærkes dog, at Loven ikke gælder for Færøerne, § 13.

Med Hensyn til Anvendelsen af denne Lov mærkes:

a. Regler for den offentlige Indpodning, Adg. Nr. 41, 14 Marts 1871.

Den Indpodning, som en Distriktslæge foretager i et Sogn efter Opfordring af Politimesteren i Henhold til Lovens § 5 anses som offentlig og betales som saadan, J. M. Skr. Nr. 89, 15 Marts 1872.

b. Ang. Indsendelsen af de i Lovens §§ 1 og 2 foreskrevne Anmeldelser fra Skolebestyrere om uvakcinerede Børn, J. M. Skr. Nr. 248, 8 Juli 1871.

Den i Lovens § 2 paabudte Kontrol med Hensyn til, at skolesøgende Børn ere indpodede, skal ogsaa føres med de lærde Skoler, K. og U. M. Cirk. Nr. 340, 19 Oktbr. 1871.

c. Genindpodning kan ikke paabydes, men kun under visse Betingelser tilbydes, J. M. Skr. Nr. 143, 6 Maj 1872.

d. Bestemmelsen i L. § 8 og Adg. 14 Marts 1871 § 3 sker Fyldest, naar saa vel Indpodning som Eftersyn sker mindst et Sted i hvert Sogn, men Eftersynet behøver ikke at ske paa samme Sted eller i samme Sogn som Indpodningen, J. M. Skr. Nr. 261, 3 Oktbr. 1872.

e. Ang. Betalingen for den offentlige Indpodning og Genindpodning, se Læger B II 9 a—c.

f. Ang. hvor vidt det efter Lovens § 9, 2det Stykke er forbudt til Genindpodning af voksne umiddelbart fra Arm til Arm at benytte Koppevædske tagen af genindpodede, Sundhedskoll. Skr. 8 Decbr. 1874 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B.).

g. Udgifterne ved Bekendtgørelse efter Lovens § 2 om den ordentlige offentlige Indpodning i Købstæderne skulle udredes af Kæmnerkassen, J. M. Skr. Nr. 82, 26 April 1879.

h. Lægen er berettiget til Gebyret herfor uden Hensyn til, om Vaccinationen har den tilsigtede Virkning, J. M. Skr. Nr. 162, 9 Oktbr. 1879.

i. Jfr. Tvangsbøder 9 a Nr. 4.

3. Ang. Embedslægerens Forpligtelse til at fremme Vaccinationen, Instr. 4 Marts 1818 f. Fysici § 30, f. Distriktskir. § 29, Instr. Nr. 109, 22 Oktbr. 1877 § 15.

Fortrinlig Befordring blev ved K. Prom. 9 Jan. 1802 tilsagt de Læger, der udmærkede sig ved Vaccinationen.

4. K. Skr. 13 Septbr. 1823 er ikke til Hinder for, at hver af Distriktslægerne paa Bornholm nu foretager den offentlige Indpodning i sit Distrikt, hvilket saaledes fremtidig bør ske, J. M. Skr. 17 April 1871 (i F. A. Uldall den civile Medicinal-lovgivning).

5. Paa Grevskabet Bregentved maatte den offentlig Vaccination tidligere ske ved Grevskabets private Læge, K. Skr. 4 April 1826, samt ang. Tilsynet med ham, K. Skr. 6 Febr. 1827. Jfr. nedenfor 19 b.

6. Militære af Underofficers- og Mandskabsklasserne skulle lade deres Børn vaccinere af Regimentskirurgen, Pbf. 14 Marts 1836 c.

Den Underofficererne hidtil paahvilende Forpligtelse til at lade deres Børn vaccinere af en militær Læge er at anse som bortfalden. Ang. Adgang for dem til fremdeles at erholde saadan Vaccination foretagen, samt om de militære Lægers Ret til i saa Tilfælde at tage Vaccine af Børnene til Mandskabets Revaccination. Best. Nr. 191, 6 Oktbr. 1874.

7. Revaccination er paabudt af de indkaldte Rekruter, Pbf. 14 Marts 1836, jfr. ang. denne Revaccinations Foretagelse i Kbhvn. Pbf. 17 Oktbr. 1836 § 2. Jfr. nedenfor 20.

8. Ang. Foranstaltninger til Tilvejebringelsen af ny Lymfe af de hos Køerne forekommende ægte Kokopper og Beskrivelse af disse, K. Cirk. 21 Juni 1836.

9. Bestemmelserne i Pl. 20 Maj 1825 og tidligere Anordninger (Pl. 15 April 1823) om de værnepligtiges Forpligtelse til at fremlægge Vaccinationsattest ved Sessionen hæves, Pl. 26 Novbr. 1842.

10. Distriktslægen har kun Ret til at fordre at benytte Skolerne paa Landet til den offentlige Indpodning, naar intet andet passende Lokale kan anvises ham, K. og U. M. Skr. 30 Novbr. 1852, 30 Juli 1862, 3 Febr. 1864 (G. R.), J. M. Skr. 20 s. M. Se nu Adg. Nr. 41, 14 Marts 1871 § 3, 2det Led.

11. Ang. Godtgørelse af Amtsrepartitionsfonden til en Distriktslæge for Befordring paa Vaccinationsrejser af Koner med Børn, som afgive Vaccine, Ind. M. Skr. 15 Maj 1856, jfr. Ind. M. Skr. 28 Novbr. 1855.

En daglig Godtgørelse af nævnte Fond maa paa Færøerne daglig udbetales de Børnene ledsagende Personer, K. Skr. 4 Febr. 1840.

12. Paa Færøerne, se foran 1, 2, 2det Led, og 11 samt om Lægernes Betaling, L. Nr. 3, 8 Jan. 1872 § 3 Nr. 6 og 7, § 4.

Om Foretagelsen af den offentlige Indpodning og det dermed forbundne Eftersyn, Instr. for Distriktslægerne i Bkg. Nr. 137, 13 Juli 1883 Nr. 3.

13. Paa Island.

Fr. 3 April 1810 og Pl. 19 Novbr. 1811 ere gældende der, K. Prom. 17 Marts 1812, Cirk. 9 Maj 1818.

Ang. Vaccinationsvæsenet, Rskr. 18 Juli 1821, 24 Marts 1830, jfr. Instr. 25 Febr. 1824 f. Landfysikus § 30, f. Distriktskir. § 29.

Ang. Revakcination, og at Omkostningerne derved maa udredes af Amtsrepartitionsfondene, K. Skr. 29 Septbr. 1836, 14 Novbr. 1837.

Sysselforstanderskaberne føre Tilsyn med Vaccinationen, Fr. 4 Maj 1872 § 39 Nr. 4 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.).

Om Indpodning af Kokopper, L. 26 Febr. 1898 (Nr. 4 ibd.).

Omkostningerne ved Vaccinationsvæsenet udredes af Landkassen, L. 8 Novbr. 1895 § 2 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.), jfr. fornævnte L. 26 Febr. 1898 § 8.

14. I Vestindien, derom handler Pl. 31 Marts 1819, jfr. Resl. 27 Avg. 1823 § 1, K. Skr. 10 Jan. 1826. Nu er L. Nr. 22, 4 Febr. 1871 udvidet dertil, Anordn. 2 Febr. 1877 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.). Ved § 11 ophæves en Del ældre Bestemmelser.

Ingen Vielse maa finde Sted, forinden de paagældende have bevist at være vaccinerede eller at have haft de naturlige Kopper, Pl. 1 Oktbr. 1822.

Pl. 14 Septbr. 1824 om Betyggelse for Vaccinationens Overholdelse med Hensyn til fremmede Religionsbekendere er udvidet til Vestindien, K. Skr. 18 Maj 1827 Nr. 6.

Ligeledes K. Cirk. 30 Oktbr. 1824 ang. den offentlige Vaccinations Foretagelse ved Embedslægerne, K. Skr. 16 Juni 1827 ad 50 og 53.

Ang. et Vaccinationsinstitut, og at Regeringen skal indsende Indberetning om Vaccinationens Fremme, Resl. 30 Juli og K. Skr. 2 Septbr. 1817.

Se foran 1.

15. I Grønland, Instr. Nr. 10, 1 Febr. 1872 §§ 8, 9, 11.

16. Indberetninger derom.

a. Tidligere skulde enhver Læge, der befattede sig med Vaccination, aarlig indsende Fortegnelser over de af ham vaccinerede til Distriktslægen (i Kbhvn. Stadsfysikus), fra hvem de gennem Fysikus tilstillede Vaccinationskommissionen eller senere Sundhedskollegiet med en Generalindberetning, Fr. 3 April 1810

§ 2, Pl. 19 Novbr. 1811 § 5, K. Skr. 20 Avg. 1814, Cirk. 15 Juli 1820, Skr. 6 Febr. 1827, samt f. Kbhvn., Resl. 1 Avg. 1818, 27 Avg. 1823 § 3. Paa samme Maade skulde der forholdes med Indberetninger om revakcinerede og behandlede koppesygge, K. Cirk. 2 Juli 1836, Skr. 15 Avg. og Bkg. 30 Septbr. 1837 (f. Kbhvn.).

Foruden disse Fortegnelser skulde enhver Læge samtidig med Medicinalindberetningerne indsende summariske Vaccinationslister til Fysikus, fra hvem de gik til Sundhedskollegiet, K. Cirk. 5 Febr. 1814, Skr. 20 Avg. s. A., Pl. 11 Marts 1825, Note t. K. Skr. 16 Febr. 1841 (Skema).

Samtlige disse Indberetningers Afgivelse kunde i Kbhvn. fremtvinges ved Mulkt, Pl. 23 April 1840, der uden al Tvivl ogsaa ansaas anvendelig uden for Kbhvn., jfr. J. M. Skr. 21 Septbr. 1858.

Endelig bestemmer J. M. Skr. 5 Novbr. 1861 § 1 c, at Beretning om Vaccinationens Fremgang efter de befalede Lister og om de revakcineredes Antal skal optages i de almindelige Medicinalindberetninger.

Nu ere Fr. 3 April 1810, Pl. 19 Novbr. 1811 og Pl. 23 April 1840 hævede (se foran 2, 2det Led), medens det kun i Adg. Nr. 41, 24 Marts 1871 § 8 bestemmes, at enhver offentlig Læge er pligtig til i sin Medicinalindberetning at opgive Antallet af de af ham i Aarets Løb foretagne Indpodninger og Genindpodninger særskilt for hvert Køn. — Herved maa formentlig Forpligtelsen til Afgivelsen af de ommeldte Indberetninger være bortfalden, men selvfølgelig kan Sundhedskollegiet fremdeles efter Pl. 3 Marts 1807 forlange skematiske Oplysninger om Vaccinationen.

b. For Island, Rskr. 18 Juli 1821 § 7, 24 Marts 1830 § 3.

c. For Vestindien, Pl. 31 Marts 1819 § 6. Se foran 14 i Slutn.

17. Ang. dens Foretagelse ved ulægekyndige, se Vaccinatører.

18. Ved frembrydende Epidemi af naturlige Kopper skulde Stads- og Distriktslægerne af yderste Evne virke for Indpodning og Genindpodning af Kokopper i Overensstemmelse med de givne Anordninger, Instr. Nr. 109, 22 Oktbr. 1877 § 11.

19. Den offentlige, at Stads- og Distriktslægerne ordentligvis foretage samme, fornævnte Instr. 1877 § 15.

At samme fremtidig skal foretages af vedkommende Distriktslæge er bestemt med Hensyn til:

a. Grevskaftet Bregentved, J. M. Skr. Nr. 111, 26 Juni 1879. Jfr. ovenfor 5.

b. Vemmetofte Klosters Territorium, J. M. Skr. Nr. 179, 6 Novbr. 1879.

c. Vallø Stifts Territorium, J. M. Skr. Nr. 198, 2 Decbr. 1879.

Om dens Foretagelse paa Sejro af Kommunelægen, J. M. Skr. 17 Avg. 1878 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B), af den der ansatte Læge, J. M. Skr. 28 Juni 1884, 3 Oktbr. 1891 (begge i den civile Medicinallovgivning V og VI B).

20. Om Genindpodning af de til militær Tjeneste indkaldte Rekruter forinden deres Møde, Krigs M. Skr. 2 Juni 1877 (M. R.). Jfr. foran 7.

21. Ang. at den fremtidig maa foretages ogsaa med animalsk Lymfe, Bkg. Nr. 85, 12 Maj 1887.

22. Det offentlige, ang. Beskaffenheden af de Lokaler og det Inventarium i samme, der herved af Sogneraadet skal stilles til Lægens Raadighed, Ind. M. Cirk. Nr. 144, 10 Avg. 1888.

Jfr. Kvaksalveri 5 c.

Kokoppeindpodningsanstalter.

A. Den kgl. i København.

1. Ang. dens Oprettelse, Rskr. 1 Decbr. 1769. Jfr. Pl. 12 Juni 1776, Fr. 3 April 1810 § 4.

2. Efter først at være bleven henlagt under Frederiks Hospital ved Resl. 15 Maj 1771, adskiltes den atter fra samme ved Rskr. 10 Decbr. 1772 § 7.

3. Inokulationshusets Indtægter henlægges til den med Fødselsstiftelsen forbundne Plejestiftelse, og selve Bygningen maa bort-sælges til Stiftelsens Fordel, Rskr. 23 April, K. Prom. 24 Maj og 6 Septbr. 1783, Rskr. 23 Marts 1787.

4. Beskikkelse af en Forstander og hans Forretninger, Resl. 28 Septbr. 1830.

Forstanderens Lønning, L. 19 Febr. 1861 § 20 (S. 112).

Gagen til Forstanderen bortfalder ved Embedsledighed, Finansl. 16 Febr. 1866 § 9 IV B Nr. 3 a og efterfølgende Finanslove.

5. Ang. 2 Ekstraassistenters Antagelse og deres Lønning, Resl. 20 Jan. 1836.

6. Vaccination af de militære Børn og militæres Revaccination skal i Kbhvn. ske ved samme, Pbf. 17 Oktbr. 1836.

7. Ang. den offentlige Indpodnings og Genindpodnings Fore-

tagelse i Kbhvn. ved samme uden Betaling, L. Nr. 22, 4 Febr. 1871 §§ 8, 10, Adg. Nr. 41, 14 Marts s. A. § 1.

8. Paahviler der Forpligtelse til stadig at vedligeholde søgte Koppevædske af fortrinlig Art og fri for al skadelig Blanding samt dermed hurtigst mulig og uden Vederlag at forsyne de Læger i Kongeriget med Bilande og Kolonier, som derom henvende sig til den, L. Nr. 22, 4 Febr. 1871 § 9. Jfr. Krigs M. Skr. 26 Marts 1855 ang. en aarlig Godtgørelse til Forstanderen for at forsyne Landmilitæretatens Læger med Lymfe (jfr. Pbf. 17 Oktbr. 1836 § 1).

9. Derfra skulle de vestindiske Landfysici forsyne sig med Koppevædske, Adg. 2 Febr. 1877 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) § 8.

10. Kun den der fremstillede animalske Lymfe maa benyttes, Bkg. Nr. 85, 12 Maj 1887.

11. Ang. Rekvisitionerne dertil om animalsk Lymfe dels til Brug ved den offentlige Indpodning dels fra private Læger, og Indberetning til samme i Tilfælde af usikker eller helt udebleven Virkning, J. M. Cirk. Nr. 53 og 54, 9 April 1892.

B. I København, oprettede af Kommunen.

1. Derom handler Bkg. 15 Septbr. 1874, 19 Marts 1875, 28 April 1880, 14 Juni og 11 Oktbr. 1881, 28 April 1882 (alle i U. L.).

2. Instruktion for Vakcinatørerne ved disse Anstalter 17 April 1874 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B.).

3. Om dens Genaabning og Lukning, Bkg. 30 April og 24 Oktbr. 1883, 3 Maj og 28 Oktbr. 1884, 24 April og 20 Oktbr. 1885 (alle i U. L.).

Kokoppeindpodningsattester.

1. Om dem handler L. Nr. 22, 4 Febr. 1871 § 7, jfr. §§ 8, 12, samt Adg. Nr. 41, 14 Marts s. A. §§ 4 og 6 (i Noterne Skemata til Indpodnings- og Genindpodningsattester), 8.

2. Udleveres af Distriktslægen direkte til dem, der lade Børnene vakcinere, og ikke som tidligere gennem Sognepræsterne, J. M. Skr. Nr. 137, 15 April 1871. Jfr. Præster III 13 d.

3. I Mangel af Attest kunde Beviset for sket Indpodning tidligere føres ved Vidner, K. Skr. 28 Maj 1814. Men saadant vil ikke være tilstrækkeligt efter L. 1871 § 7.

4. K. Cirk. 13 Maj 1817 § 1, jfr. Fr. 19 Novbr. 1811 §§ 8, 11, bestemte, hvor vidt saadan Attest kunde udstedes, naar paagældende havde været forhindret fra at lade Vakcinerne efterse af Lægen mellem den 7de og 9de Dag. Efter Skemaet til Attesterne ved Adg. 1871 § 6 synes Attest nu aldeles ikke at kunne udstedes i saadant Tilfælde.

5. Naar Lægen nægter at udstede Attesten, maa han søges dertil ved Politiretten, K. Skr. 21 Decbr. 1819.

6. Naar en saadan efter en Gang at være udstedt paa ny begæres meddelt, kan den fordres betalt med 16 Sk., Pl. 20 Maj 1825 § 1, 17 Decbr. 1828.

7. Ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 f.

8. I Vestindien, Anordn. 2 Febr. 1877 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) § 6, jfr. §§ 7, 11.

Se Daab 10 f. Kokoppeindpodning 9. Konfirmation, Ungdommens, 5.

Kokoppeindpodningsprotokoller.

1. Skal enhver offentlig Læge føre, samt ang. deres Indhold, Adg. Nr. 41, 14 Marts 1871 § 7.

2. Udgifterne ved deres Anskaffelse maa Lægerne fremtidig selv udrede, J. M. Skr. Nr. 251, 11 Juli 1871. Jfr. tidligere K. Skr. 20 Maj 1820.

3. Udskrifter deraf betales med 16 Sk., Pl. 20 Maj 1825 § 1 og Pl. 17 Decbr. 1828.

Ang. Betalingen for saadan Udskrift paa Færøerne, L. Nr. 3, 8 Jan. 1872 § 3 Nr. 7.

4. Enhver privat vakcinerende Læge skal føre en Journal over de af dem vakcinerede, hvilke Journaler ved Lægens Død skulle afleveres til Fysici eller Distriktslægens Embedsarkiv, K. Skr. 16 Febr. 1841.

5. Paa Island, Rskr. 18 Juli 1821 § 5, 24 Marts 1830 §§ 1, 6.

6. I Vestindien, Pl. 31 Marts 1819 § 6, K. Skr. 10 Jan. 1826.

7. I Grønland, Instr. Nr. 10, 1 Febr. 1872 §§ 8, 11.

Kokosøljefabrik. Ang. Arbejdet der paa Helligdage og Grundlovsdagen, Bkg. Nr. 160, 20 Oktbr. 1891 II x.

Kolera (cholera morbus, asiatisk eller indisk Kolera).

1. Følgende ældre Bestemmelser kunne mærkes, hvorimod om de nu gældende Bestemmelser henvises til 3 nedenfor i Slutn. og til 4 nedenfor:

Ang. forandrede Forholdsregler med Hensyn til den, Fr. 8 Avg. 1832, jfr. Resl. 31 s. M.

Herved er Fr. 19 Juni 1831 (jfr. K. Skr. 26 Juli og Rskr. 14 Oktbr. 1831, K. Cirk. 7 Jan. 1832) og alle ældre ang. Kolera-sygdommen givne særdeles Bestemmelser — Karantænebestemmelserne undtagne — hævede, for saa vidt de ikke gentages i Forordningen, se sammes Indledning.

Fr. 1832 blev med nogle Modifikationer sat i Kraft igen ved Pl. 19 Juli 1848, jfr. Resl. 24 Jan. 1848.

Fremdeles mærkes:

a. Om Foranstaltninger i Anledning af forskellige Epidemier, Bkg. 14 Juni 1831, Resl. 24 Jan. og J. M. Cirk. 19 Juli 1848, Bkg. 7, 13 og 26 Juli 1853 (f. Kbhvn.), jfr. Bkg. 30 Juni s. A., J. M. Cirk. 1 og forel. L. 19 Septbr. 1857 jfr. Bkg. 28 Novbr. s. A., Bkg. 31 Juli 1873 (U. L. — f. Kbhvn.). Jfr. J. M. Cirk. 8 Juli 1853, Bkg. 16 Septbr. 1857.

b. Spærring af Øer og Provinser til Forebyggelse af Smitens Udbredelse — jfr. Rskr. 14 Oktbr. 1831 og Fr. 1832 § 4 — hæves, L. 10 Marts 1852 § 2.

Ang. hvor vidt Afspærring af Boliger efter Fr. 1832 § 4 maa finde Sted, J. M. Skr. 3 Oktbr. 1853, jfr. Rskr. 14 Oktbr. 1831 § 1.

c. Ang. hvilke af de i Fr. 1832 § 4, jfr. Fr. 17 April 1782 § 6, foreskrevne Forsigtighedsregler ved afdøde Kolerapatienters Begravelse der fremdeles skulle iagttages, J. M. Skr. 5 Juli 1853. Jfr. Fr. 19 Juni 1831 § 45 og K. Skr. 26 Juli 1831 ad 2.

d. Der haves ingen Hjemmel til under en Kolerapandemi at forbyde Driften af Næringsveje, der ere skadelige for Sundheden, hvorimod der kan gives de mest omfattende Paalæg om stadig Fjernelse af det for Sundheden skadelige Affald, J. M. Skr. 30 Avg. 1853. Jfr. dog J. M. Skr. 10 Marts 1854.

e. Ang. et Sogneforstanderskabsmedlems Forpligtelse til at deltage i de af Forstanderskabet til Forebyggelse af Kolera bestemte Husvisitationer, J. M. Skr. 18 Novbr. 1853.

f. Ang. hvor vidt Distriktslægerne bør foretage Rejser for at undersøge de derimod trufne Foranstaltninger, J. M. Skr. 5 Oktbr. 1848.

g. Ang. Udredelsen af Omkostningerne ved Kolerapandemier.

1) Ved Foranstaltninger mod befrygtede Epidemier, K. Skr. 28 Juli 1835, 8 Juni 1837.

2) Ang. hvor vidt Fr. 19 Juni 1831 § 46 er hævet ved Fr. 1832, saaledes at de almindelige Regler i saa Henseende om epidemiske Sygdomme maa følges, J. M. Skr. 20 Decbr. 1850. Jfr. dog J. M. Skr. 15 Avg. 1848, der henviser til Fr. 1831 § 46 som gældende.

Der findes ingen Anledning til en Bestemmelse om, at alle i Købstæderne, der angribes af Kolera, kunne lige som paa Landet blive behandlede for offentlig Regning, J. M. Skr. 30 Avg. 1848.

3) Ang. Tilvejebringelse af Betalingen for ekstraordinær

Lægeassistance, J. M. Skr. 6 Jan. 1851, Cirk. 11 Avg. 1853, Skr. 16 Febr. 1854 Nr. 1.

2. Ang. Ophævelse af Karantænebestemmelserne mod samme, L. 10 Marts 1852. Jfr. ang. Anvendelsen af denne Lov — hvis § 2 er bleven væsentlig forandret ved nedennævnte L. 1 Maj 1868 §§ 1, 2 — J. M. Skr. 13 Avg. og 12 Novbr. 1853, 28 Febr. og 1 Septbr. 1857.

Ved denne Lov bortfalder Pl. 22 Juli, 11 Septbr., 22 Oktbr., 14 Novbr. og 27 Decbr. 1831, 28 Marts 1832, 22 Juli og 13 Oktbr. 1848.

3. Ang. Foranstaltninger til at forhindre dens Indbringelse ad Søvejen til København og Rigets andre Søstæder, se tidligere L. 1 Maj 1868, jfr. ang. de i regelmæssig Fart gaaende Damp- og Paketskibe, Bkg. Nr. 96, 25 Maj 1871, særlig § 3.

Ifølge § 7 kunde Justitsministeriet udvide Loven til Ladepladser eller andre Steder uden for Købstæderne, hvor Skibe anløbe. Dette er sket med Hensyn til:

Dragør og Kastrup Ladepladser, Bkg. Nr. 20, 29 Jan. 1871.

Rørvig Ladeplads, Bkg. Nr. 147, 20 Septbr. 1871.

Marstal og Kløven Ladepladser, Bkg. Nr. 78, 2 Maj 1872.

Rødvig Ladeplads, Bkg. Nr. 15, 27 Febr. 1873.

Fakse Ladeplads, Bkg. Nr. 123, 6 Septbr. 1873.

Langøre Ladeplads paa Samsø, Bkg. Nr. 142, 5 Novbr. 1873.

Ifølge disse Bestemmelser foretoges de Undersøgelser af Skibe, som i Byerne ske ved en Læge, ordentligvis af den paa paa-gældende Sted ansatte Toldofficiant, der ogsaa oppebar Betalingen.

Ved Loven af 1868 ere de tidligere ad administrativ Vej trufne Bestemmelser om Koleras Indbringelse ad Søvejen, jfr. J. M. Cirk. 3 Novbr. 1865, 26 Juni 1866 (se M. T. B f. 1871 S. 274), 6 Avg. 1866 (D. T. S. 767), 21 Septbr. s. A. (D. T. S. 859), hævede, se M. T. B f. 1871 S. 275, 2det Led.

Naar et Dampskib, der gaar i regelmæssig Fart mellem en for kolerasmittet erklæret udenlandsk Plads og en dansk By, saaledes at det forinden anløber flere andre Steder, her i Landet, har været underkastet den foreskrevne Lægeundersøgelse paa et af disse Steder, behøver samme ikke at gentages i Byen, hvor Rejsen ender, J. M. Skr. Nr. 257, 1 Oktbr. 1873. Jfr. Karantænel. Nr. 97, 2 Juli 1880 § 13, forel. L. Nr. 85, 12 Septbr. 1884, L. Nr. 40, 30 Marts 1885, forel. L. Nr. 150, 1 Septbr.

1892, L. Nr. 84, 1 April 1893, J. M. Cirk. Nr. 168, 21 Avg. 1893, Bkg. Nr. 208, 9 Septbr. s. A.

Om Foranstaltninger mod dens Indførelse, se i øvrigt under Karantænevæsenet B, og for Færøernes og Islands vedkommende C og D.

4. Asiatisk Kolera er altid Genstand for offentlig Behandling, L. om smitsomme Sygdomme Nr. 46, 30 Marts 1892 § 2, jfr. de særlige Bestemmelser i §§ 3—5, 8, 9, 12, 15, jfr. tidligere L. Nr. 78, 20 April 1888 § 2, jfr. de særlige Bestemmelser i §§ 3, 4, 7, 22. Jfr. Sundhedsvedtægt for København i Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 59 og Smitsom og epidemisk Sygdom I.

Fr. 8 Avg. 1832 er ophævet, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 § 28, men Ophævelse af nævnte Fr. fandt i øvrigt ogsaa Sted i § 25 i ligeledes nævnte L. Nr. 78, 1888.

5. Bkg. fra Sundhedskollegiet om Foranstaltninger til at forhindre den fra at fæste Rod her i Landet, Bkg. 16 Juli 1884 (U. L.), jfr. Vejledning 31 s. M. (U. L.).

6. Om Forholdsregler til Forebyggelse af samme, Sundhedskoll. Bkg. 22 Juli 1892 (i den civile Medicinallovgivn. VI B.), og for at undgaa Smitten og hindre dens Udbredelse, Bkg. 25 Avg. s. A. (ibd.).

7. Færøerne. Ang. Foranstaltninger til at forhindre dens Indbringelse ad Søvejen, L. Nr. 4, 8 Jan. 1872, i hvis § 1 en Forandring er sket ved L. Nr. 14, 14 Febr. 1874.

Justitsministeriet kan bemyndige Amtmanden til at udfærdige de i Lovens § 1, jfr. § 7, ommeldte Bekendtgørelser, Resl. Nr. 111, 13 April 1872.

8. Island. Der gælder Pl. 28 Marts 1832 om Karantæne mod Kolera, Ind. M. Cirk. 5 Juli 1851, jfr. M. T. B f. 1871 S. 449. Se nu L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 45 i Till. t. Lovt.).

9. St. Thomas og St. Jan. Foranstaltninger i Anledning af Kolera der, Adg. 11 Maj 1866.

Se Fællede, Khhvns, 4 (Lægeforeningens Boliger). Markeder I 30 (Forbud derimod).

Kolerahospitaler.

1. Efter at Kolera virkelig er udbrudt i et Sundhedskommissionsdistrikt — men ikke blot fordi en Epidemi befrygtes — kan det offentlige, naar det er uomgængelig nødvendigt, og mod Skadesløsholdelse efter uvillige Mænds Skøn endog mod vedkommende Ejeres Vilje sætte sig i Besiddelse af private Ejendomme til Brug som Kolerahospitaler, J. M. Skr. 20 Septbr

1850, 25 Juli 1853, 6 Oktbr. 1857, jfr. ogsaa J. M. Skr. 5 Jan. 1854.

Ang. hvor vidt denne Regel kan bringes til Anvendelse paa offentlige Bygninger, J. M. Skr. 12 Novbr. 1853 (ang. en Skole), jfr. K. og U. M. Skr. 18 s. M. (G. R.).

Ang. Erstatningens Ansættelse i et Tilfælde, hvor en Mands Hus uden foregaaende Akkord var benyttet som saadant, J. M. Skr. 30 Decbr. 1853.

2. Forinden Sygdommens Udbrud i Distriktet bør Virksomheden nærmest være rettet paa at forsikre sig om, hvor og paa hvilke Vilkaar det fornødne Lokale maatte være at erholde, naar Sygdommen skulde komme, J. M. Skr. 15 Avg. 1848, jfr. J. M. Skr. 20 Septbr. 1850 og de der citerede Bestemmelser.

3. Under særdeles paatrængende Omstændigheder maa det fornødne Sengeinventarium kunne tilvejebringes ved Rekvisition, K. Skr. 9 Juli 1831 ad 3.

4. Ang. Tilvejebringelse i Sæstæderne efter Justitsministeriets Bestemmelse af Lokaler til Kolerasyges Modtagelse, L. 1 Maj 1868 § 4, jfr. § 5, og for Færøerne, L. Nr. 4, 8 Jan. 1872 § 4, jfr. § 5. Se nu de under Smitsom og epidemisk Sygdom I 16 og 19 anførte Bestemmelser om Tilvejebringelse af Lokaler m. v. i Søkøbstæderne til Modtagelse af søværts ankommende, af smitsom Sygdom angrebne Personer samt om Omkostningernes Udredelse.

Naar Bekendtgørelse udgaar fra Justitsministeriet om, at L. 1 Maj 1868 træder i Kraft med Hensyn til Skibe ankommende fra et Sted, hvor Kolera antages at herske epidemisk, skulle saadanne Lokaler have paa rede Haand saa længe, indtil Bekendtgørelsen tilbagekaldes, Bkg. Nr. 117, 9 Septbr. 1872.

Begært Oplysning om disse Lokalers Tilstand, og om de egne sig til Modtagelse af Personer, som ere angrebne af Kopper eller eksantematisk Tyfus, J. M. Cirk. Nr. 240, 20 Juli 1871.

5. Ang. Tilvejebringelsen af militære Kolerahospitaler og syge Militæres Modtagelse paa de civile Hospitaler, se Indkvartering II (ordinær) 50 a og III (ekstraordinær) 64 c.

6. Ang. Udredelsen af Omkostningerne ved deres Tilvejebringelse under Epidemier, se Smitsom og epidemisk Sygdom I 11, 28.

Jfr. Frederiks Hospital 13. Militært Lægekorps 3 (ang. militære Lægers Ansættelse derved). Sygehuse I 16 (ang. søværts ankommende Patienter) og II 2 n Nr. 1 og 2 (Island).

Kollateralafgift, se Arveafgifter I.

Kollation, se Konference.

Kollationspligt, Børns, derom handler Fr. 21 Maj 1845 §§ 10, 12. Jfr. D. L. 5—2—61, 62, 5—4—5, K. Skr. 2 Maj 1826 samt D. L. 5—4—8 til 11.

Kollats.

I. Til Præster.

1. Af Amtmanden eller i anden Maade behøver den, der har Kongens Kaldsbrev, ikke at tage, Rskr. 20 Maj 1670, 18 Jan. 1732. Jfr. Rskr. 22 Novbr. 1661, 5 Juni 1662, 18 Avg. s. A., 2 Avg. 1663.

2. Af Biskoppen, derom handler D. L. 2—3—3, 6, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 10, jfr. Rskr. 1 Juli 1690.

3. Maa i Sællands Stift ikke meddeles, før Spørgsmaalet om Indskud i Stiftets Enkekasse er afgjort, Fund. 6 Marts 1829 § 2.

4. Skulle Valgmenighedspræster have, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

5. Til Kateketer i København, Rskr. 20 Marts 1739.

6. Til Præster paa Island, Rskr. 10 Maj 1737, 19 Jan. 1742, 18 Oktbr. 1771.

7. Er stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 69.

Se Kapellaner I 3.

II. Til Skolelærere og Kirkesangere (samt Degne).

1. Dermed bør forholdes som med Kollats for Degne, K. Prom. 27 Decbr. 1808. Jfr. D. L. 2—15—1, Fr. 23 Jan. 1739 §§ 3, 10.

2. Skal meddeles:

a. Købstadlærere, K. Skr. 9 Marts 1819.

b. Andenlærere, K. Skr. 18 Juni 1846 (G. R.), K. og U. M. Skr. 15 Maj 1849.

c. Biskolelærere i visse Tilfælde, K. og U. M. Skr. 15 Maj 1849, 3 Novbr. 1856 (G. R.).

d. Kirkesangere ved Valgmenigheder, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

3. Skal ikke meddeles:

a. Hjælpelærere, K. og U. M. Skr. 15 Maj 1849.

b. En Skolelærer, som allerede længe har fungeret, K. og U. M. Skr. 10 Decbr. 1856 (G. R.).

c. En Skolelærer, der senere ansættes som Kirkesanger i samme Pastorat, K. og U. M. Skr. 2 Juni 1862. Jfr. dog K. Skr. 20 April 1816 Nr. 2.

d. Lærerinder, K. og U. M. Skr. 15 Jan. 1862, 24 Juli 1865.

4. Ang. hvad der skal paases forinden dens Meddelelse.

a. Med Hensyn til, at den kaldede er i Besiddelse af de Egenskaber, Lovgivningen fordrer, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 42, f. Land. § 45, K. Skr. 4 Jan. 1831, 12 Septbr. 1844 ad c.

Attest for Duelighed i den indbyrdes Undervisnings Metode er bortfalden, Bkg. 30 Septbr. 1865. Jfr. Pl. 14 Juni 1825 § 1, 26 Febr. 1828, K. Skr. 26 Febr. 1831, 14 Novbr. 1859.

b. Med Hensyn til vedkommendes Overhøring, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 43, f. Land. § 46, K. Skr. 12 Septbr. 1844 ad b.

c. Med Hensyn til Aflæggelse af Embedsed, se Skolelærere I 16.

d. Til Kirkesangere ved Valgmenigheder, K. og U. M. Skr. 6 Jan. 1873 (G. R.).

5. Ang. at Kollatsbrevet skal forblive i Lærerens Værge og en Genpart meddeles Provsten, K. Prom. 7 Decbr. 1799.

6. Ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 69, jfr. L. Nr. 16, 27 Jan. 1872.

7. Til sammes Dato regnes Vakancen i Degne-, Kirkesanger- og Skolelærerembeder, og fra sammes Dato regnes Lærerens Kaldelse og hans Ret til Embedets Indtægter, Rskr. 19 Avg. 1796, 28 Septbr. 1798, K. Cirk. 26 Maj 1821 ad 1, K. og U. M. Skr. 21 Decbr. 1853 (G. R.), 27 Marts 1855, 9 Febr. 1863, 26 Oktbr. 1864 (G. R.), 15 April 1865, Nr. 438, 22 Decbr. 1871.

Ang. hvor vidt Kaldelsen kan regnes fra et tidligere Tidspunkt, naar Kollatsens Meddelelse er bleven forsinket, K. og U. M. Skr. 10 Decbr. 1860 (G. R.), 15 April 1865. Jfr. ovenfor 3 b og nedenfor 8.

Se Skolelærere X 5, 7 a.

8. Er ikke nogen Betingelse for at faa Alderstillæg, K. og U. M. Skr. 22 Novbr. 1856 ad 1, 10 Decbr. 1856 (G. R.).

9. I Tilfælde af Forflyttelse beholder Læreren Lønnen af sit forrige Embede, indtil han faar Kollats i det ny, K. og U. M. Skr. 30 Septbr. 1884 (G. R.).

Se Dyrtidstillæg C 3 m. Kaldsbrev 7. Skolelærere I 11, VI B 4 b (om dens Betydning).

Kollegiale Avtoriteter (Magistrater, Domstole osv.).

1. Betænkninger, Forestillinger og Erklæringer, der afgives af saadanne, skulle underskrives af alle Medlemmerne; dersom

nogen maatte være af forskellig Mening med Pluraliteten, bør han dog underskrive, men tillige ytre sin Mening og Grunden derfor, Rskr. 18 Jan. 1743, K. Cirk. 5 og Prom. 12 Maj 1792, 16 Marts 1793, Reglm. 29 Marts 1814 § 6, jfr. Instr. 28 Avg. 1795 § 21, L. 4 Marts 1857 § 5 (S. 104); Minoriteten kan fordr sin Mening optagen i Erklæringen og tilført Protokollen, K. Skr. 8 Avg. 1845, 3 Jan. 1846, L. 6 Juli 1867 §§ 14, 45, L. 26 Maj 1868 § 11.

2. Med Hensyn til Betydningen af Formandens Stemme i Tilfælde af Stemmeligheid kan mærkes K. og U. M. Skr. 4 Decbr. 1880, og K. og U. M. Skr. 11 Avg. 1884 (begge i G. R.).

Endvidere Bygningsl. f. København, Nr. 77, 12 April 1889 § 67, jfr. Instruk. Nr. 87, 27 Juni s. A. § 2, Instruk. f. Bygningskommissionen i Frederiksberg, Nr. 124, 5 Avg. 1890 § 2, K. og U. M. Skr. 30 Septbr. 1892 (G. R.).

Se ogsaa L. Nr. 63, 28 Maj 1880 § 9 (ang. Vandsynsmændene).

Se videre Adg. om Skolevæsenet paa St. Croix 7 Maj 1884 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) § 41 (samme Bestemmelse findes for St. Thomas i Adg. 11 Febr. 1876 § 41, Nr. 15 ibd.), L. Nr. 58, 1 April 1887 §§ 3, 7 (ang. Ligningsmændene og Ligningskommissionen i Kbhvn.).

3. Med Hensyn til Formandens Myndighed til at beramme Møder m. v. kan mærkes K. og U. M. Skr. 24 Juli 1885, 20 Maj 1886 (begge i G. R.). J. M. Skr. Nr. 121, 13 Marts 1889.

Se videre Amtsraad. Byraad. Domme 7. Kirkeinspektion 1 i. Kommissioner 2 (om Rang og Sæde). Sessioner A 15 b. Skoleraad 15. Sogneraad. Votering 2.

Kollegiale Ekspeditioner og Gebyrer, se Bevillinger. Bevillingsgebyrer.

Kollegier, Professorernes, se Forelæsninger.

Kollegier, Universitetets.

1. Enhver maa kun nyde Plads paa et Kollegium, Fund. 7 Maj 1788 Kap. 6 § 2 Nr. 4.

2. Ang. hvad til at erholde Plads i samme udfordres, Nr. 5 og 6 ibd..

Ang. at det skal have sit forblivende ved Fund. 7 Maj 1788 Kap. 6 § 2 Nr. 5, U. og Skoledir. Skr. 3 Marts 1832.

3. Ang. at Avditorierne paa nogle Kollegier skulle indrettes til akademisk Brug, Rskr. 7 Maj 1802.

4. At Stifternes Øjemed med dem opnaas, skal Universitets-

direktionen (nu Kirke- og Undervisningsministeriet) vaage over, Instr. 13 Septbr. 1805 § 14, Pl. 4 April 1848.

Se Akademiske Beneficier. Borchs Kollegium. Ehlers Kollegium. Hassagers Kollegium. Læger A II 13 c. Walkendorfs Kollegium.

Kollegierne (Regeringskollegierne).

Ophæves og afløses af Ministerier, Pl. 4 April 1848.

Som Bestemmelser om samme, der formenes endnu at være af nogen Interesse, mærkes:

1. Kunde i presserende Tilfælde fordre Afsendelsen af den ridende Post opholdt, Resl. 30 Avg. 1743.

2. Maatte ej udstede nogen Efterlevelseshed til et andet Kollegium eller Person, som ej derunder sorterer, Kab. Ordre 15 Juli og 4 Novbr. 1771.

3. Skulde indbyrdes korrespondere om de Ting, som havde Relation til et andet Kollegium, Fr. 20 Oktbr. 1773 § 3.

4. Deres Befalinger skulde Magistraten i Kbhvn. med Hurtighed og Beredvillighed udføre, Instr. 28 Avg. 1795 §§ 18, 19.

5. Blev kaldede til Kolding under Kongens Ophold der, K. Skr. 19 Avg. 1807.

6. Vedkommende, skulde meddele Ordenskapitlet, naar en Danebrogsmand blev tiltalt eller saggiven for nogen Forbrydelse, Adg. 28 Jan. 1809 § 7.

Skulde indberette til Kongen, naar en med Ordenstegn, Rang eller anden Værdighed benaadede Person, der stævnes for en vanærende Handling, udebliver fra Retten eller frifindes, Pl. 14 Febr. 1821 §§ 4, 5.

7. Skulde forsyne de under samme sorterende Personer med et Adgangskort til Kancellibygningen i Tilfælde af Ildebrand, Kom. Koll. Skr. 26 Maj 1818.

8. Naar en Oppebørselsbetjent viser sig forsømmelig i de Forretninger, som paaligge ham for Nationalbanken, skal vedkommende Kollegium foranstalte Manglerne afhjulpne, Reglm. 27 Juli 1818 § 6.

9. Ang. deres Segl, K. Cirk. 20 Novbr. 1819.

10. Ang. hvor vidt vedkommende Kollegiums Samtykke skulde erhverves til Opsigelse eller Udbetaling af de under offentligt Tilsyn eller Bestyrelse værende Midler, K. Cirk. 17 April 1821 §§ 1, 2, 4. Jfr. K. Cirk. 19 Marts 1825.

11. Hvad de skulde iagttage i Henseende til Løsningsgebyret for kollegiale Ekspeditioner, Pl. 23 Novbr. 1827 §§ 2, 3.

12. Skulde aarlig aflægge Indberetning om Revisionsvæsenet til Kongen, alm. Kassefr. 8 Juli 1840 § 83.

13. Ang. deres Myndighed med Hensyn til Adgangen til Stiftelser og Legater, Pl. 12 Juli 1843 § 7.

14. Om Ansøgninger til dem, se under Ansøgninger.

15. Om sammes Personale, se Kommissionær 5. Værger 4 a (Fritagelse for Værgemaal).

Se i øvrigt de enkelte Kollegier.

Kollekt (ved Bækkener, Bøsser, Kollektbøger, Tavler osv.).

1. Ang. at Kollekt ikke maa ske eller Bækkener udsættes for Kirkedøre, uden hvor en almindelig Anordning eller en speciel kongelig Bevilling hjemler det, eller hvor det fra gammel Tid har været Brug, at Bækkener udsættes for en eller anden velgørende Bestemmelse, og at Præsterne ikke fra Prædikestolen uden Hjæmmel i en Anordning eller særlig kongelig Bevilling maa opfordre Menigheden til Gaver til en vis bestemt Person eller Indretning, Pl. 19 Oktbr. 1822, Rskr. 29 Decbr. 1824 § 4 (f. Vest.), K. Skr. 31 Marts 1827 (f. Færø.).

Ang. hvor vidt det efter Pl. 1822 er tilladt Bestyrelsen af de fattiges Kasse i en Købstad at indsamle Bidrag ved at lade om-bære Kollektbøger eller ved Opfordring gennem Bladene eller fra Prædikestolen, K. og U. M. Skr. 28 April 1863.

I Kirkerne, ang. sammes Tilstedelighed i Almindelighed og til Fordel for Hedningemissionen i Særdeleshed, K. og U. M. Skr. Nr. 115, 4 Avg. 1871, jfr. K. og U. M. Skr. 26 Oktbr. 1858 ad 5.

Se Orgel 5.

2. Ang. Meddelelse af Bækkenbreve og Bevilling til Huskollekt paa Grund af Søkade eller Ildsvaade, Pl. 20 Febr. 1717 I B § 9, Rskr. 14 Febr. 1766 § 1. Jfr. Rskr. 17 Juni 1690.

Ang. at Kancelliet kan meddele Bevilling til Kollekt i enkelte Stifter i Tilfælde af Skade ved Uheld formedelst Ildsvaade, Vandflod og desl., Resl. 4 Juli 1800 § 4. Jfr. Almissee 6.

Kollekt- eller Bækkenbreve maa søfarende, der ej have betjent sig af Assurancen, ikke vente bevilgede, Pl. 16 Novbr. 1750.

I Anledning af en Ildebrand i Kbhvn. fandt en almindelig Kollekt Sted ved Kollektbøger og Bækkener efter Stiftsøvrighedernes Foranstaltning, Kgl. Indbydelse 1 Juli, K. Cirk. 1 og 8 Avg. 1795. — Af Beholdningen fra denne Kollekt oprettedes en Fond for fattige, som Ildsvaade herefter træffer, Resl. 18

Oktbr. 1799, 30 April 1802, jfr. ang. Anvendelsen af denne Fonds Renter Resl. 31 Juli 1843.

Andre Eksempler paa Kollekt for brandlidte, Bev. 23 Febr. og K. Prom. 27 Oktbr. 1798 (begge i Reg. t. Reskriptsaml. und. Brandforanstaltninger), Rskr. 17 Septbr. 1819, 14 Septbr. 1821, Resl. 21 Septbr. 1825, jfr. ogsaa Kommissorium 17 Septbr. 1807.

Eksempler paa Kollekt til vandlidte, K. Cirk. 12, Rskr. 28 Febr., Resl. 30 Avg. og 30 Novbr. 1825, 11 April og K. Cirk. 23 Juni 1827, Pl. 8 Febr. 1839, K. og U. M. Cirk. Nr. 280, 23 Novbr. 1872, Nr. 1, 2 Jan. 1873.

Ang. en Kollekt til Forebyggelse af Hungersnød paa Island, Bkg. 8 Juni 1863 II Nr. 14, jfr. Bkg. 1 Juni 1861 II Nr. 11.

3. Til Fordel for Kirker.

a. Over hele Landet eller i flere Stifter tilladt i enkelte Tilfælde, Resl. 3 Maj 1815, 20 Decbr. 1815 § 2, 22 Maj, 18 Septbr., K. Cirk. 8 Juni 1816, Resl. 17 og 24 Decbr. 1817, 16 Juni og 4 Avg. 1819, Rskr. 12 Juli 1820, Resl. 3 April og K. Cirk. 20 Avg. 1822, Resl. 18 Avg. og 10 Novbr. 1824, 17 Avg. 1825, 19 Oktbr. s. A. § 3, 18 Oktbr. 1826, K. Cirk. 13 Novbr. 1841; — i Amtet, Resl. 20 Oktbr. 1873 (G. R.).

Ang. Tilstedeligheden af en saadan Kollekt, K. og U. M. Skr. 18 Decbr. 1872 (G. R.).

Tilladt i Vestindien til Fordel for en romersk katolsk og en protestantisk episkopal Kirke, Resl. 11 Oktbr. 1843, 30 Septbr. 1844.

b. Eksempler paa, at Tilladelse til saadanne Kollekt ere nægtede, K. Skr. 8 Novbr. 1825 ad 6 (ang. Sæby Kirke), K. og U. M. Skr. 23 April 1858 (St. Johannes Kirke paa Nørrebro).

c. Kirkeejeren maa ikke lade ombære Tavle i sin Kirke til bedste for denne, uden naar det udtrykkelig er bleven tilladt, K. Skr. 26 Septbr. 1843.

d. Ang. at en Tavle, som fra gammel Tid er bleven ombaaren i en Købstadkirke til Fordel for Kirken, maa vedblive, K. og U. M. Skr. 11 Septbr. 1856 (G. R.).

4. Til de fattige i København, ved almindelig Subskription i Byen, Tavler, Blokke, Bækkener og Fattigbøsser, i Stedet for de tidligere Sognekollekt og Bækkener for særskilte Stiftelser under Fattigvæsenet m. v., Plan 1 Juli 1799 §§ 175—180, jfr. Pl. 9 Marts 1814. Jfr. Rskr. 18 Jan. 1698, 23 Decbr. 1742, Pl. 24 April 1745, 19 Juni 1759, Adg. 7 Decbr. 1770 § 15, Rskr. af s. D., Fr. 16 Novbr. 1771 § 9.

5. Ved Bøsser hensatte ved Kirkernes Indgange til Fordel for

den fri Fattigunderstøttelse, L. 8 Marts 1856 § 2. Jfr. ovenfor 1, nedenfor 12 e samt Fattiges Kasse A 1.

6. I samtlige Landets Kirker ved en Tavle til Fordel for Helsingørs Hospital og Skole, Ob. Br. 1 Septbr. 1661, 14 Juli 1663, 14 Decbr. 1670, 5 Juni 1680, 30 Jan. 1692, Rskr. 23 Juni 1773.

Disse Tavlepenge tillægges vedkommende Fattigkasser mod Refusion af et bestemt Beløb til Hospitalet og Skolen, Rskr. 6 Novbr. 1739 III § 10, Reglm. 5 Juli 1803 f. Købst. § 42 Nr. 6, f. Land. § 46 Nr. 3, K. Cirk. 6 Septbr. 1817, Skr. 19 Decbr. 1818, Konf. 31 Maj 1820 B A II f, K. Skr. 27 Septbr. 1821, 19 Marts 1822.

Ang. at denne Tavle ikke er afskaffet ved L. 8 Marts 1856, at der ikke haves noget imod, at den afløses af Bækkener eller Bøsser, og at dens Overskud vedbliver at tilfalde det almindelige Fattigvæsen og ikke kan anvendes til den fri Fattigunderstøttelse m. m., Ind. M. Skr. 20 Septbr. 1856, K. og U. M. Cirk. 26 Oktbr. 1858 Nr. 2, J. M. Skr. 19 Febr. 1859. Jfr. nedenfor 26.

7. Ved en Tavle at ombære i alle Landets Kirker paa store Bededag og Allehelgensdag til Indsamling af Bidrag til Anskaffelse af ny Testamenter til fattige Konfirmander, K. Cirk. 17 Novbr. 1835. Jfr. nedenfor 39.

Ang. at denne Tavle ikke er afskaffet ved L. 8 Marts 1856, og at den skal ombæres af Kirkesangeren, K. og U. M. Skr. 11 Febr. 1858 (G. R.).

Der haves intet imod, at denne Tavle forandres til en Bøsse, K. og U. M. Cirk. 26 Oktbr. 1858, Nr. 2.

Se K. og U. M. Skr. 29 Oktbr. 1885 (G. R.).

Af sammes Udbytte tør intet anvendes til Skolemateriel, K. og U. M. Skr. 22 Febr. 1886 (G. R.).

8. Til Søkvæsthuset, Børnehuset, de fattige m. fl., ved Tavler i Slotskirkerne, de kgl. Slotte og Københavns Kirker, Rskr. 11 Marts 1661, Bev. 29 April, Bef. 28 Avg. 1667, Ob. Br. 9 Marts 1680, Fund. 13 Juli 1682 § 2, 23 Juni 1683 § 4, Rskr. 22 Maj 1699, 10 Febr. 1705, 21 Jan. 1710, 2 Jan. 1711, Adg. 17 Oktbr. 1712 (i Reskriptsaml.), Rskr. 23 Jan. 1728, 9 Jan. 1739, Konf. 17 Avg. 1821 § 8 Nr. 7. Jfr. K. Skr. 4 Maj 1843.

9. I Ribe Stifts Kirker indtil videre, til et Hospital i Fredericia, Rskr. 4 Septbr. 1705, 17 Febr. 1708, 7 Oktbr. 1735.

10. Til Fordel for Foreningen til Evangeliets Forkyndelse for skandinaviske Søfolk i fremmede Havne findes der ikke Anledning til at anordne eller tillade en almindelig Kirkekollekt, K. og U. M. Skr. 7 Juni 1870 (G. R.).

11. Til Fordel for udenlandske Institutioner.

a. Indsamling til Hospitalerne paa St. Gothard og Lille St. Bernhardt tilladt, Resl. 15 April 1818, 2 April 1819.

b. Indsamling til et Hospital tilladt Valdenserne i Pignerol ved Opfordring gennem Aviserne, men ikke ved formelig Kollekt, Resl. 2 Avg. 1825.

c. En Kirkekollekt til Fordel for Gustav Adolfs Stiftelsen i Dresden ikke bevilget, Resl. 1 Septbr. 1842.

12. Afskaffede Kollekt.

a. Til Udløsning af kristne Slaver i Tyrkiet, Plan 1 Juli 1799 § 178, K. Cirk. 2 Novbr. 1830. Jfr. Rskr. 12 April 1715.

b. For de gevorbne Regimenters Soldaterbørn, Rskr. 20 Febr. 1789. Jfr. Rskr. 22 Juni 1787.

c. Til Tugthusene i Viborg, Odense og paa Møen, Rskr. 7 Febr. 1766, 3 April 1782 § 1, K. og U. M. Cirk. 8 Jan. 1852. Jfr. Bev. og Rskr. 6 Novbr. 1739, Rskr. 22 April 1740.

d. Til Skolekasserne ifølge Fr. 23 Jan. 1739 § 31 (jfr. Rskr. 19 Jan. 1684, Fund. 29 April 1702, Rskr. 17 Novbr. 1708, Pl. 29 April 1740 § 5, Rskr. 23 Juni 1773, 3 Septbr. 1783, 2 Decbr. 1785, 6 Oktbr. 1786, 30 Juni 1797 VI (i Reskriptsaml. 1ste Del), 11 Maj og 6 Juni 1798, 21 Febr. 1800 §§ 1—3) ved. Adg. 29 Juli 1814, K. Skr. 6 April 1816.

Til samme ifølge Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 56 Nr. 2, f. Land. § 66 Nr. 2 ved L. 8 Marts 1856 § 1.

e. Til de fattige ifølge Reglm. 5 Juli 1803 f. Købst. § 42 Nr. 5, f. Land. § 46 Nr. 2 ved L. 8 Marts 1856 § 1. — Den i K. Prom. 29 Juli 1786 omhandlede Huskollekt hos Ejerne af Lyststeder i Københavns Omegn bortfaldt formentlig ved Pl. 20 Decbr. 1803, jfr. L. 6 Juli 1867 § 21.

f. Til Døvsstummeinstituttet, se Døvsstummeinstitutterne A 18.

g. Den aarlige Kirkekollekt uden for København til Opfostringshuset, Bkg. Nr. 96, 24 Juni 1873. Jfr. Fund. 29 Juni 1753 X § 3, Rskr. af s. D., Plan. 1 Juli 1799 § 178, K. og U. M. Skr. 11 Febr. 1858 (G. R.), Cirk. 26 Oktbr. s. A. ad 2, Skr. 22 Juni 1868 (G. R. og D. T. S. 1057).

Denne Kirkekollekt blev for Holstens vedkommende allerede afskaffet ved Resl. 17 Juli 1857 (i Ind. M. Skr. 10 Avg. 1857).

Indsamlingen i Kbhvn. til Opfostringshuset ved Bækkener ved Kirkedørene, jfr. Adg. 7 Decbr. 1770 § 15, Rskr. af s. D., bortfaldt ved Plan 1 Juli 1799 § 178. Se foran 4.

h. Ved Ugedagsgudstjenesten i Kbhvn., Resl. 17 Juli 1860, jfr. Resl. 11 Jan. 1854.

13. Ang. ulovlige Indsamlinger og Straf derfor.

a. I København af fremmede, Plan 1 Juli 1799 § 138, jfr. Pl. 18 Septbr. 1754, Fr. 9 Marts 1792 V § 5.

b. Samme Steds offentlig gennem Aviserne eller paa anden Maade til Fordel for sig selv eller andre uden Fattigvæsenets Tilladelse, Plan 1 Juli 1799 § 137, indskærpet ved Pl. 4 Febr. 1867.

c. I Korsør, Konf. 22 Avg. 1794 § 9.

d. I Odense, Rskr. 11 Juni 1817 §§ 31—33. Jfr. Pl. 21 Decbr. 1825.

Jfr. Almissee 5.

14. Ang. at Klokkere, Degne og Kirkesangere ere pligtige at ombære Kollektbøger, K. Prom. 17 Marts 1787, Skr. 25 Oktbr. 1823.

15. I øvrigt hører den Bestilling at ombære Kirketavler (Tavlemand) i Købstæderne til de Ombud, der efter D. L. 3—4—10 kunne paalægges Borgerne, hvorved naturligvis de almindelige Fritagelser i saa Henseende (hvorom se under Bestillinger og Byrder) maa iagttages, jfr. Rskr. 31 Decbr. 1717, 27 Decbr. 1748 § 3 (ang. en Takst i København for dem, der vil frikøbe sig for denne Byrde), K. Prom. 21 Juli 1804.

At det samme gælder om Kollekters Ombæren ses af Noten t. K. Skr. 21 Decbr. 1824.

Paa Landet kan det derimod ikke paalægges som Ombud hverken at ombære Kollekt, jfr. Noten t. K. Skr. 25 Oktbr. 1823 (der dog viser, at lokale Undtagelser kunne finde Sted), eller Kirketavler, jfr. om Pligten til at ombære de nu afskaffede Fattigtavler Reglm. 5 Juli 1803 f. Land. § 28 e, § 46 Nr. 2, K. Skr. 27 Oktbr. 1835, K. og U. M. Skr. 18 Oktbr. 1854, jfr. Rskr. 18 Juni 1802 Nr. 6.

16. Ang. at Tavlerne skulle ombæres under Prædiken eller, naar der synges fra Prædikestolen, under Sangen, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 1 Art. 1, Rskr. 18 Juni 1802 § 6, jfr. K. og U. M. Skr. 22 Juni 1868 (G. R. og D. T. S. 1057).

17. Ang. at Tavler skulle ombæres saa vel i Pulpiturer og lukkede Stole som paa Kirkegulvet, K. Prom. 8 Septbr. 1804.

18. Tavler og Bækkener, som skulde ombæres eller udstilles paa afskaffede Helligdage, skulle henlægges til Søndagen efter, Fr. 26 Oktbr. 1770.

19. Ang. at Synet skal paase, at der er de fornødne Tavler og Bøsser ved Kirkerne, L. 19 Febr. 1861 § 6 (S. 206). Jfr.

K. og U. M. Skr. 30 Maj og 5 Juni 1856 (G. R.), Cirk. 26 Oktbr. 1858 Nr. 2.

20. Ang. Tavleombæring i Kirkerne paa Færøerne, Rskr. 3 Jan. 1827, K. Skr. 16 Juli 1831.

21. Med den Orden, hvori Tavlerne ombæres i Kirken, forholdes efter Skik og Brug, K. Skr. 25 Avg. 1846 (G. R.).

22. Ang. hvor vidt Tavler skulle ombæres eller Bøsser udsættes i Valgmenighedens Kirker, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

23. I København.

a. Ang. en paatænkt Afskaffelse af Tavleombæringen i Kirkerne, K. Skr. 4 Maj 1843. Jfr. nedenfor 27.

b. Ang. Udsættelse af Bøsser i Stedet for Tavleombæring i Kirkerne, K. og U. M. Skr. 22 April 1863. Jfr. ovenfor 12 g.

24. Tilladt en saadan i Fyns Stift til Fordel for en ny Kirke i Padesø, K. og U. M. Skr. 14 Oktbr. 1880 (G. R.).

25. Kirkekollekt paabudt i Anledning af Nød paa Island, K. og U. M. Cirk. Nr. 126, 13 Septbr. 1882.

26. Tilladt for Herlufsholms Sogns vedkommende, at Ombæringen af Helsingørs Hospitals Tavle bortfalder, og at det bestemte Fiksum overtages af de fattiges Kasse, K. og U. M. Skr. 5 April 1876 (G. R.). Jfr. foran 6. Se Hospitaler II 30 o.

27. Tavleombæringen i Frue, Frølsers, Helliggeists, Trinitatis, Holmens og Garnisons Kirker i København afskaffes, samt om Udstilling af Kirkebøsser og om Erstatning til flere gejstlige Embedsmænd for Tavleindtægter, Resl. Nr. 211, 8 Novbr. 1877. Se videre om Kirkebøsser i de københavnske Kirker under Pastorater 439.

28. Afskaffelse af en Tavles Ombæring i Thorshavn Kirke, Resl. 10 Febr. 1879 (G. R.).

29. Almindelig Tilladelse til Indsamling til kristelige FormaaIs Fremme ved ekstraordinære Gudstjenester eller gudelige Forsamlinger i Kirkerne, Resl. 8 (i K. og U. M. Cirk. Nr. 178, 13) Septbr. 1888 Nr. 1.

Ang. Bemyndigelse fra Biskopperne til undtagelsesvis at til-lade saadan Indsamling ogsaa ved de sædvanlige Gudstjenester, Nr. 2 ibd.

30. Ang. en Kirkekollekt hvert Aars Nytaarsdag til Fordel for det danske Bibelselskab, Resl. 30 Novbr. 1886 (i K. og U. M. Cirk. Nr. 165, 11 Decbr. s. A.).

31. Tilladt saadanne i vedkommende Stift til Fordel for ny

Kirker i Nørre Vedby og Tvis, Resl. 6 Maj 1886 med Note (G. R.).

32. Ang. hvor vidt en Komite, der har foranstaltet en offentlig Indsamling i et bestemt Øjemed, kan anses at have Myndighed til, naar det indsamlede overstiger, hvad dertil behøves, da at give Resten en anden Anvendelse, J. M. Skr. 21 Septbr. 1866 med Note.

33. Ang. at det frømdes er forbudt at anstille Kollekt, og at Politimesteren ikke kan meddele Tilladelse dertil, J. M. Skr. Nr. 19, 2 Jan. 1891 (der definerer Begrebet »Kollekt«).

34. Kirkekollekt.

a. Tilladt en saadan i Aalborg Stift til Opførelse af en Kirke i Jerup, Elling Sogn, Resl. 10 April 1888 (G. R.).

b. Tilladelse nægtet til i et Sogns Kirker at lade Bøsser udhænge til Fordel for Menighedsplejen, K. og U. M. Skr. 27 Juli 1889 (G. R.), 5 Novbr. 1894 (ibd.).

c. Ang. en saadan over hele Landet til Fordel for Diakonissestiftelsen i Aarene 1891—93, Resl. 24 (i K. og U. M. Cirk. Nr. 265, 27) Novbr. 1890, 27 Decbr. 1893 (G. R.).

Se nu K. og U. M. Cirk. Nr. 1, 2 Jan. 1894, hvorved Tilladelsen til Indsamlingen til Fordel for Diakonissestiftelsen forlænges til at gælde indtil videre.

d. Tilladt en Kollekt hvert Aars Allehelgens Søndag i København til Fordel for kirkelig Forening for indre Mission samme Steds, Resl. Nr. 303, 23 Oktbr. 1891.

e. Naar en saadan er tilladt til et særligt Formaal, maa der udsættes en særskilt Bøsse dertil, K. og U. M. Skr. 14 Marts 1891 (G. R.), jfr. ogsaa fornævnte Resl.

35. Ang. at Forbudet i Plan for Københavns Fattigvæsen 1 Juli 1799 § 137 mod Kollekt for fattige ikke er analogisk anvendeligt uden for København, J. M. Skr. Nr. 31, 6 Jan. 1897.

36. Ang. at der ikke i det gældende Forbud mod Kollekt indeholdes nogen Hindring for, at der under en offentlig Forsamling iblandt dennes Medlemmer efter Foranstaltning eller under Medvirkning af Mødets Ledelse iværksættes en Indsamling, J. M. Skr. Nr. 275, 13 Decbr. 1897.

37. Nægtet Tilladelse til Afskaffelse af Tavleombæring i en Købstadkirke, selv mod Vederlag til Kirken, da Indenrigsministeriet ikke havde anset sig beføjet til at samtykke i, at Vederlaget afholdtes af Kommunens Kasse, K. og U. M. Skr. 29 Avg. 1895 (G. R.).

38. Ang. en aarlig Indsamling i Kirkerne i hele Landet paa

almindelig Bededag til den københavnske Kirkesags Fremme, K. og U. M. Cirk. Nr. 55, 23 April 1896, jfr. kgl. Resl. 22 s. M. (Ind. M. Lovsaml.). Ang. Bestyrelsen under det københavnske Kirkefond af de ved anførte Kollekt indkommende Midler, K. og U. M. Skr. Nr. 287, 24 Oktbr. 1896, jfr. sammes Skr. 10 Oktbr. 1896 (G. R.) og Cirk. Nr. 59, 28 April 1897.

39. Ang. Sognepræstens Regnskabsaflæggelse for de af ham i Henhold til Kanc. Cirk. 17 Novbr. 1835 oppebaarne Tavlepenge, K. og U. M. Skr. 7 Oktbr. 1896 (G. R.). Jfr. ovenfor 7.

Se Brandtavle. Fattigvæsenet II 13 (ang. de fattiges Tavle paa Færøerne). Kirkeblok. Pastorater, specielle Bestemmelser.

Kollektører, se Klasselotterikollektører og Lotteri 1 a.

Kolligøren, ulovlig, se Lotteri 1.

Kolonialdirektøren omhandles i Bkg. 5 Decbr. 1848 D.

Kolonialkasserne for de dansk-vestindiske Øer.

1. I Stedet for de tidligere Landkasser for enhver af Øerne oprettes to Kolonialkasser — en for St. Croix og en for St. Thomas og St. Jan —, hvortil Landkassernes Indtægter og Udgifter overgaa, Koloniall. 27 Novbr. 1863 §§ 49, 50.

2. Om deres Indtægter og Udgifter samt Kasse- og Regnskabsvæsenet handles fremdeles i §§ 51—66 ibd., jfr. L. Nr. 52, 25 Marts 1871, Nr. 42, 25 Marts 1872, Adg. 1 Marts 1873 (Nr. 6 i Till. t. Lovt.) § 6.

3. Dem tilfalde med nogle enkelte Undtagelser alle Retssportler, fornævnte L. 1863 § 51, Sp. Reglm. 7 Jan. 1868 (i Till. t. Lovsaml. f. 1868) § 86, jfr. § 94.

4. Eftergivelse for 2 Aar af det Kolonialkassen for St. Thomas og St. Jan efter Koloniallovens § 56 paahvilende Bidrag til Statskassen, L. Nr. 161, 11 Novbr. 1871, Nr. 45, 10 April 1874.

5. Adg. om Overbestyrelsens Ordning og Lønninger 14 Marts 1884 (Nr. 6 i Till. t. Lovt.) § 3.

6. Ang. deres Indtægter, Adg. om borgerligt Ægteskab 19 Avg. 1874 (Nr. 21 i Till. t. Lovt.) § 7, Adg. om Firmaer af s. D. (Nr. 22 ibd.) § 16, jfr. § 11, Adg. om Besigtigelse af Kreaturer ved deres Indførsel 24 Juli 1876 (Nr. 25 ibd.) § 1, Adg. om Lotterier 14 Septbr. 1877 (Nr. 26 ibd.) Nr. 3, 4. Se Bøder D II 31.

7. Kolonialkassen paa St. Croix skal overtage Garantien for, at Fællessukkerkogeriet opfylder sine af Statskassens Laan til samme flydende Forpligtelser, L. Nr. 28, 25 Febr. 1876 § 2 Nr. 6, Adg. 16 Juni s. A. (Nr. 24 i Till. t. Lovt.) § 1 a.

8. Kolonialkassen paa St. Croix, ang. et midlertidigt Laan for dens Regning, Adg. 2 Febr. 1877 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.).

9. Ang. deres Bidrag til Statskassen for 18⁷⁵/₇₆—18⁸⁰/₈₁, L. Nr. 165, 21 Decbr. 1874, Nr. 31, 24 Marts 1877, Nr. 30, 21 Marts 1879.

Se Landkasser. Telegrafvæsen 11.

Koloniallov for de dansk-vestindiske Øer 27 Novbr. 1863, ved hvis § 85 den ældre Koloniallov 26 Marts 1852 er hævet.

Den er traadt i Kraft 1 April 1865, L. 19 Febr. 1864.

Ang. Forandring i sammes §§ 52 og 53, L. Nr. 52, 25 Marts 1871, Nr. 42, 25 Marts 1872.

Ang. Forandring af § 10, L. Nr. 101, 14 April 1883.

Kolonialraadene paa de dansk-vestindiske Øer.

1. I Stedet for det for alle Øerne ved Koloniall. 26 Marts 1852 oprettede fælles Kolonialraad er der nu oprettet to Kolonialraad, det ene for St. Croix, det andet for St. Thomas og St. Jan, Koloniall. 27 Novbr. 1863 §§ 13, 14. Jfr. Adg. 26 Septbr. 1863.

2. Ang. Valgene dertil, deres Sammensætning, Forretningsgang, Myndighed m. m., se nærmere nævnte Koloniallov.

3. Formular til den Ed, som Medlemmerne af det ældre Kolonialraad skulde aflægge, Resl. 2 Juli 1852. Jfr. Koloniall. 1863 § 47.

4. Ang. en indskrænket Bemyndigelse for Gouvernøren til at udvalge de kongevalgte Medlemmer til det ældre Kolonialraad, Resl. 7 Septbr. 1853. Jfr. Koloniall. 1863 § 33.

5. Ang. de det ældre Kolonialraad forelagte Udkast til Love og de af samme afgivne Andragender og Betsænkninger, Rskr. 18 Septbr. 1853, 18 Septbr. 1854 (D. T. S. 597), 18 Avg. 1855 (D. T. f. 1856 S. 613).

6. Kolonialraadet paa St. Thomas, et af dets Medlemmer og to af det udvalgte Medlemmer skulde tiltræde Kommissionen for Bestyrelsen af de offentlige Arbejder ved Gader, Pladser m. m. i Charlotte Amalie (St. Thomas), Adg. 4 Jan. 1868 § 1 (i Till. t. Lovsaml.).

7. Raadet for St. Thomas og St. Jan:

Udnævner Medlemmer af disse Øers Skolekommissioner, Adg. 11 Febr. 1876 (Nr. 15 i Till. t. Lovt.) §§ 40, 47.

Deltager i Affattelsen af Kommunelægens Instruks, Adg. 17 Novbr. 1882 (Nr. 31 i Till. t. Lovt.) § 2.

Ang. dets Myndighed med Hensyn til Lodstaksten paa St. Thomas, Adg. 23 Oktbr. 1885 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.) § 7.

8. Raadet paa St. Croix.

a. Udnævner Medlemmer af:

Skolekommissionen og afgør, om de valgte kunne tilstaaes Fritagelse for Valget, Adg. 7 Maj 1884 (Nr. 9 ibd.) § 40.

Sundhedskommissionerne i Christianssted og Frederikssted, Bkg. 30 Jan. 1886 (Nr. 10 ibd.) § 2.

b. Ang. dets Myndighed med Hensyn til:

De Laan, der af Præsidentskabet ydes Plantere af Kolonialkassen, Anordn. 24 Juli 1876 (Nr. 26 ibd.) § 2.

Vejvæsenet, Adg. 9 Juni 1884 (Nr. 12 ibd.) §§ 2, 5, 7, 10, 29.

Sundhedsvedtægter, Adg. 29 Novbr. 1884 (Nr. 30 ibd.) § 1.

Øens Inddeling i Jordemoderdistrikter, Adg. 2 Novbr. 1885 (Nr. 24 ibd.) § 1.

Afgiften af Rombod og Værtshushold, Adg. 4 Maj 1886 (Nr. 13 ibd.) § 21, jfr. Adg. 4 Juni 1898 (Nr. 18 ibd.)

Vedtægt for Hegnvæsenet, Adg. 9 Juli 1886 (Nr. 26 ibd.) § 14.

Laan til Plantageejerne, Anordn. 19 Febr. 1892 (Nr. 7 i Till. t. Lovt.) § 2, 20 Septbr. 1895 (Nr. 22 ibd.), 25 Septbr. 1896 (Nr. 19 ibd.), 3 Septbr. 1898 (Nr. 22 ibd.).

Kolonialvareafgift, den ved Fr. 27 Oktbr. 1810, 19 April 1811 og 10 Juni 1812 anordnede, ophævedes atter ved Fr. 8 Septbr. 1813 II a, V. G. R. og Gen. Told. Cirk. 12 April 1814 § 23.

Kolonier, de dansk-vestindiske, se Vestindien.

Koloniernes (de dansk-vestindiske) Centralbestyrelse.

1. Henlægges fra Indenrigsministeriet til Finansministeriet, Bkg. 4 Juni 1870. Jfr. Kdg. 24 Novbr. 1848 III, Bkg. 5 Decbr. s. A. D, Kdg. 16 Oktbr. 1855, Bkg. 31 s. M. § 8, 8 Novbr. s. A., Kdg. 26 Juli og Bkg. 2 Avg. 1858.

Alle Anliggender, ved hvilke de ejendommelige Forhold i Kolonierne komme i væsentlig Betragtning, henhøre under Finansministeriet, J. M. Skr. 6 Novbr. 1851.

2. Bidraget af Kolonialkasserne til Udgifterne ved Centralbestyrelsen og Kolonialrevisionen overtages af Statskassen, L. Nr. 52, 25 Marts 1871.

3. Kolonial-Revisionskontoret forenes med Kolonialkontoret, Bkg. Nr. 68, 3 April 1871.

4. Decisionen af de koloniale Regnskaber henlægges til Chefen for samme, ibd.

5. Er berettiget til at benytte Tjenestefrimærker, M. T. B f. 1888 S. 803, jfr. Adg. Nr. 178, 6 Septbr. s. A. § 1.

Kolonister paa de jyske Heder, se Heder 8.

Koleradobillen, se Kartoffler 2.

Kolportage af Bøger m. v., se Omløbere I 23.

Kolporter, se Kolporter.

Af Bøger m. v. med eller uden Præmier, ang. hvor vidt den er tilladelig, se Omløbere I 23. Jfr. Postvæsenet III 12 (Forbud mod Abonnentsamling ved sammes Personale).

Kolporter. Af Bibeler og andre gudelige Skrifter, Bevilling til at udgaa som saadan, J. M. Skr. 29 Juli 1854. Jfr. Næringsvæsen II 4 i (ang. Subskribentsamling).

Kolumbarier, se Kapel I.

Kombinerede Ret, Søetatens.

1. Om den handler Krigsart. Br. 29 Juli 1756 §§ 745—753, 761, 764—768, 770—774.

2. Derved skal Kongens Søfolk, saa vel Officerer som Matroser, søges i militære Sager, Fr. 15 Juni 1771 § 4, ligeledes i alle kriminelle Sager, Pl. 10 Juni 1778 § 1.

Ligeledes Søetatens civile Betjente i Sager, som vedkomme deres Embede, Fr. 24 Maj 1793, jfr. Instr. for Overadmiralitetsretten 30 April 1806 § 8 d. Jfr. Adg. 11 Novbr. 1757 § 22.

3. Derved skal Skippere, Skibsfolk og andre, hvad enten de høre til Koffardifarten eller ere af Holmens egne Folk, dømmes, naar de ere nogen af Holmens Mandskab eller af Arbejderne der behjælpelige med at undvige fra Holmen, Pl. 22 Juli 1785.

4. Ang. Forpligtelse for Civile og Militære af Landetaten til at møde for samme for at aflægge Forklaring, Fr. 17 Jan. 1816 § 3. Jfr. Pl. 15 Febr. 1740, Krigsart. Br. 29 Juli 1756 § 748, Fr. 24 Maj 1793 § 4.

5. Hvilke af dens Domme der inden Fuldbyrnelsen skulle tilstilles Generalavditøren, Resl. 26 Oktbr. 1792.

6. Kan sættes med et mindre Antal Dommere end det i Krigsart. Br. 29 Juli 1756 § 749 foreskrevne, forel. L. 19 Marts 1864, L. 3 Avg. s. A.

7. Regler for dens Sammensætning, Best. 21 Juli 1868 (i Søværnets Lovsaml.).

8. Med Hensyn til den kan mærkes de under Orlogsværftet 20 anførte Instrukser.

Jfr. Genralkrigsretterne. Krigsretterne. Militær Jurisdiktion.

Komedie, **Komedianter**, **Komediebilletter**, **Komediehus**, se Dramatiske Forestillinger. Teatere. Jfr. Omløbere III.

Komedieplakater, se Bogtrykkere 4.

Komfurer (Køgeindretninger).

1. Ang. hvorledes de skulle indrettes og opsættes.

a. I København, Bygningssl. Nr. 77, 12 April 1889 §§ 41 i Slutn., 45—47, 51, 53, jfr. tidligere L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 § 48, jfr. § 49. Jfr. Ildsteder 1.

b. I Købstæderne (se Bygningsvæsen 3), L. 30 Decbr. 1858 § 17, Nr. 28, 21 Marts 1873 § 11, næstsidste Stykke.

Ved Bygningsvedtægterne for nogle Købstæder er givet visse særlig betryggende Forskrifter for deres Underlag m. m., Bkg. Nr. 174, 31 Decbr. 1883 § 27 (Horsens), Nr. 57, 20 Juni 1884 § 13 (Rønne), Nr. 165, 31 Avg. 1885 § 20 (Fredericia), Nr. 89, 3 Maj 1888 § 25 (Vejle), Nr. 147, 16 Septbr. 1891 § 28 (Slagelse), Nr. 38, 15 Marts 1892 § 28 (Hjørring), Nr. 14, 14 Jan. 1893 § 28 (Rudkøbing), Nr. 211, 11 Septbr. s. A. § 30 (Holbæk), Nr. 85, 30 Marts 1895 § 30 (Hillerød), Nr. 182, 27 Septbr. s. A. § 29 (Aarhus), Nr. 191, 14 Oktbr. s. A. § 26 (Køge), Nr. 21, 10 April 1896 § 28, jfr. § 26 (Nakskov), Nr. 35, 30 Maj s. A. § 20 (Maribo), Nr. 72, 18 Decbr. s. A. §§ 49—51, jfr. § 45 (Odense), Nr. 3, 11 Jan. 1897 § 31 (Aalborg), Nr. 32, 29 Septbr. 1898 § 32 (Randers).

Flere af disse Bestemmelser handle tillige om fritstaaende Komfurer.

Se Ildsteder 2.

c. I Frederiksberg, Bygningssl. Nr. 57, 11 April 1890 § 14, smh. med Bkg. Nr. 58, 19 s. M. §§ 41 i Slutn., 45—47, 51, 70, jfr. Bkg. Nr. 7, 1 Febr. 1877 § 11, se tidligere L. 12 Jan. 1858, smh. med L. 17 Marts 1856 § 56. Jfr. Ildsteder 3.

d. Med Hensyn til Struer, Frederiksværk og de øvrige Handelspladser, se de under Bygningsvæsen 4 anførte Bestemmelser. Jfr. endvidere for Løgstør Bkg. Nr. 5, 8 Jan. 1891 § 11 og for Silkeborg Bkg. Nr. 71, 6 Juni 1878 § 11.

e. For Landet, Brandpolitil. i Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 § 10, jfr. L. Nr. 35, 1 Marts 1889 § 3, jfr. § 9.

Herom findes Bestemmelser i de under Bygningsvæsen 5 anførte Bygningsreglementer for visse Landdistrikter. Jfr. Ildsteder 4, 7.

f. I Landkommunerne paa Færøerne, Anordn. Nr. 84, 16 Juni 1882 § 5.

Ang. deres Anbringelse og Renholdelse i Thorshavn, Anordn. Nr. 103, 13 Avg. 1886 §§ 4, 6, 7, 9.

Se Ildsteder. Kakkellovne 3, 5, 8, 12 (Gulvets Belægning og Afstanden fra Træværk m. m.). Skoler II A 2 r.

Kommandant.**1. Paa Bornholm.**

a. Instruks 23 Avg. 1817.

b. Er Chef for Væbningen og Oberst af Forstærkningen, Hærl. 6 Juli 1867 § 180.

c. Ang. hans Lønning, L. 25 Juli s. A. §§ 41, 42.

d. Er Udskrivningschef for 6te Kres og Lægdsforstander for Kresen, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 § 6.

Ang. hans Myndighed med Hensyn til Mønstringsforretningernes Bestyrelse, Rskr. 21 Maj 1823. Jfr. nu fornævnte L. 1869 §§ 6, 64.

e. Se Væbning I 4.

2. I København og Citadellet Frederikshavn.

a. Som saadan fungerer den kommanderende General i første Generalkommandodistrikt med en Oberst som Souskommandant, Resl. 13 Septbr. 1867 (D. T. S. 1045). Jfr. nedenfor e.

Det særlige Kommandantskab for Citadellet Frederikshavn hævedes ved Resl. 28 Juni 1856.

b. Skal være Patron for Frederiks tyske Kirke, Pl. 1 Oktbr. 1819 § 9.

c. Skulde være Medlem af Direktionen for Frederiks Hospital efter Rskr. 10 Decbr. 1772 § 4, Resl. 11 Jan. 1834, men dette er hævet ved Resl. 13 Maj 1868 (i F. A. Uldall den civile Medicinallovgivning og i M. R.). Jfr. J. M. Skr. 10 Oktbr. 1856.

d. Se Hærstyrke, den dansk-vestindiske 7 b. Jagt A 8 e.

e. Ang. Ophævelse af Resl. 13 Septbr. 1867 (i D. T. S. 1045) og Ansættelse af den hidtil værende Souskommandant som Kommandant, Kdg. Nr. 25, 1886, 1 (M. R.). Jfr. ovenfor a.

f. Bestyrer et Legat til Minde om Industriudstillingen i 1888, Stadf. Nr. 143, 20 Marts 1889 §§ 1, 7.

g. Har Rang i 2den Kl. Nr. 12, Resl. Nr. 307, i Septbr. 1893.

3. I Nyboder.

a. Skal tiltræde Sætatens Hospitals Direktion og Skolekommissionerne for Underofficerers og Nyboders Drengeskoler, Resl. 1 Oktbr. 1815.

b. Har Rang i 3dje Klasse Nr. 3, Resl. 29 Marts 1857.

c. Ang. hans Forretninger og Jurisdiktionsmyndighed, Noten t. L. 21 Juni 1856.

d. Er en dertil kommanderet eller en pensioneret Officer, som lønnes med fri Bolig, L. 15 Maj 1868 § 33.

e. Er en tjenestegørende eller afskediget Søofficer, L. Nr. 69, 28 Maj 1880 § 64.

f. Er Medlem af Kommissionen for Hæderstegnet for god Tjeneste ved Sætetaten, Aab. Br. 12 Novbr. 1886 § 9 (i Søværnets Lovsaml.).

g. Er Formand for Søværnets Kassationskommission, Adg. Nr. 159, 24 Avg. 1894 § 18 B.

h. Instruks for ham 8 Febr. 1896 (i Søværnets Lovsaml.).

4. Den hidtil værende i Nyborg, L. 26 Febr. 1869 § 6.

Se Fæstninger 2 og (ang. Thorshavn) 6. Gouvernør I A 14 (ang. Kommandanten paa St. Thomas). Kasernekommandanten. Militær Jurisdiktion H 1. Udlevering 1 d (ang. Kommandanten paa Kronborg).

Kommanditselskaber omhandles i Firmal. Nr. 23, 1 Marts 1889 §§ 9, 12, 13, 18, 33 a (Definition), 37 Nr. 2, jfr. om Rederiforretning Registreringsl. Nr. 57, 1 April 1892 § 27. Se nærmere Firmaer 1 g og l, næstsidste Stykke.

Kommandoruller, se Rekrutlister. Udskrivning I 7.

Kommanderer.

1. Af Danebrogsordenen, se Danebrogsordenen 3. Storkommandører.

2. I Flaaden, have Rang som de tidligere Orlogskaptajner, Resl. 28 Maj 1868 (D. T. S. 542), altsaa i 3dje Klasse Nr. 3, jfr. Resl. 31 Marts 1858.

Ang. hvorledes de rangere med Stabsofficerer i tjenstlige Forhold, Resl. 30 Maj 1864.

Se om dem Søværnsl. Nr. 69, 28 Maj 1880 §§ 11, 14, 24, 41, 45, 47.

Jfr. Navigationsdirektøren 1.

Kommerceassessorer, ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 VIII Nr. 6.

Kommercekollegium, se Politi- og Kommercekollegiet.

Kommercelæst, se Skibe 14. Skibes Maaling 10.

Kommerceraader, ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 VI Nr. 7.

Kommercesekretærer, ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 IX Nr. 11.

Kommis nævnes blandt flere Skibsofficerer i Fr. 4 Maj 1803 § 7. Jfr. Handelsbetjente.

Kommissarius.

1. De kgl., ved private Jernbaner.

a. Om deres Instrukser, se Jernbaner A 1 a, jfr. C 5 b, 9 c, 18 d.

b. Se videre om dem og deres Forretninger, Betaling m. v. de enkelte under Jernbaner C anførte Koncessioner og Politireglementer samt Reglementer for Overholdelse af Orden under Jernbaners Bygning.

c. Om deres Forretninger med Sygekasserne ved Baneanlægene, se de under Jernbaner C anførte Ordensreglementer.

d. Lede Taksationskommissionerne til Ansættelse af Erstatningen for Grundafstaaelse ved Udvidelser af private Jernbaner, L. Nr. 166, 18 Decbr. 1897 § 2.

2. Ved Statsbanerne. Lede Taksationskommissionen til Ansættelse af Erstatningen for Grundafstaaelse ved Banernes Udvidelse, L. Nr. 57, 12 April 1889 § 2.

Kommissioner.

1. Dømmende, se Kommissærer.

2. Ang. Medlemmernes Sæde og Underskrift deri, Pl. 15 Juli 1808, jfr. K. Skr. 28 Septbr. 1815, Resl. 13 Maj 1825 § 2, K. Skr. 10 Novbr. 1829, Koll. T. f. 1833 S. 294. Jfr. Kollegiale Avtoriteter. Rang 11 b.

3. Ethvert af Rigsdagens Ting kan til at undersøge almen vigtige Genstande nedsætte Kommissioner af sine Medlemmer. Disse ere berettigede til saa vel af offentlige Myndigheder som af private Borgere at fordrø Oplysninger meddelte mundtlig eller skriftlig. Grl. 28 Juli 1866 § 46.

4. Hvor der i nogen Købstadkommune maatte være særlige Kommissioner, som have rent kommunale Anliggender under sig, ophæves disse, og deres Forretninger henlægges umiddelbart under Byraadet, L. 26 Maj 1868 § 17.

Se i øvrigt de enkelte Kommissioner efter deres Benævnelse eller Genstande.

Kommissionsforretning, se Næringsvæsen II 4 s.

Kommissionshandel.

1. Er tilladt enhver med de samme Varer og i samme Kvantiteter, som han for egen Regning maa købe og sælge; dog er det ikke tilladt at udsælge Varer i smaat for udenlandsk Regning, L. 29 Decbr. 1857 § 36. Se Næringsvæsen III 7.

2. Kommissionshandlerens Ansvar for de af ham forhandlede trykte Skrifers Indhold samt for, at Eksemplarer deraf i visse Tilfælde afgives til Politikamret, L. 3 Jan. 1851 §§ 1—4, 4 Jan. 1854 Nr. 24 (f. Færø.), Fr. 9 Maj 1855 §§ 1—4 (f. Isl.), Adg. 11 Marts 1862 §§ 1—4 (f. Vest.).

3. Se Mæglere 3.

Jfr. Forhandler. Handelskommissionær.

Kommissions skrivelser.

1. Maa Kommissærerne selv antage, Fr. om Justitskassen 23 Decbr. 1735 § 8, jfr. Rskr. 24 Oktbr. 1739 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten A) og Kommissærer 16.

2. Ang. hans Betaling, Fr. 23 Decbr. 1735 § 8. Jfr. Rskr. 5 Jan. 1742 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten B). Jfr. den ophævede D. L. 3—1—6.

Afgiften til Justitskassen af denne Betaling ophævedes ved Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 156.

3. Af hans Betaling for Akters Beskrivelse erlægges ikke den ved Sportelreglementet anordnede Tyveprocentafgift, Rtk. Skr. 30 Septbr. 1815.

Se Skifteskriver 7. Jfr. Kommissærer 9.

Kommissionær.

1. Er den, der mod et vist Honorar paatager sig at besørge andres Forretninger, K. Prom. 12 Marts 1808 ad 2.

2. Den i Fr. 14 Maj 1754 § 6 fastsatte Begrænsning af hans Rekognition ved Ordning af Laan og den for Overtrædelse deraf fastsatte Straf bortfalder, L. 6 April 1855 § 5, Fr. 27 Maj 1859 § 4 (f. Isl.), Adg. 7 Jan. 1868 (i Till. t. Lovsaml. f. 1868) § 6, stadfæstet ved Resl. 5 Oktbr. 1870 (D. T. f. 1870 S. 988 — f. Vest.).

3. Næring som saadan har tidligere været bunden, Pl. 26 Juli 1799, 14 Jan. 1803 § 4, jfr. K. Skr. 16 Juni 1835, Ind. M. Cirk. 31 Jan. 1852.

For saa vidt denne Næring ikke optages paa Vedtægterne om den bundne Næring — hvilket ikke er Tilfældet med de nu gældende Vedtægter i M. T. B f. 1898 S. 171 ff samt 803 —, er den nu fri, Ind. M. Skr. 3 Juli 1858 ad 3 og 4.

4. I deres Borgerskab skulde det anføres, at de ikke maa befatte sig med de Kommissionsforretninger, som der ved Mæglerartiklerne er forbeholdt Mæglerne Eneret til som saadanne at udføre med offentlig Troværdighed, Ind. M. Cirk. 31 Jan. 1852.

5. At Fuldmægtige, Kancellister, Kopister eller andre ved de kgl. Kollegier, Overretter, Departementer m. m. ansatte befatte sig med Udførelsen af Kommissioner, ser Kongen ugerne, Resl. 10 Juli 1819. Jfr. Assistenten 1 c. Brevskriverkontoret 7.

Se Handelskommissionær. Kommissionshandel. Lejligheder 2. Speditionsforretninger.

Kommissoria, ang. deres Udfærdigelse og Klavsulering, se Kommissærer 1.

Kommissærer (Kommission), dømmende og desl.

1. Ang. deres Udnævnelse og Udfærdigelse af Ekstensions- og Prolongationsbevilling til dem gennem Kancelliet, D. L. 1—5—23, 1—6—7, Pat. 10 Marts 1700, Adg. 2 Marts 1708 Nr. 46 (i Reskriptsaml.), Pl. 20 Febr. 1717 I B § 4, Rskr. 14 Febr. 1766 § 2, 26 Febr. 1768 § 3, Præm. til Pl. 14 Juni 1771 (jfr. Adg. 5 Maj 1731). Jfr. Resl. 4 Juli 1800 § 1.

Kommissærers Udnævnelse til Indførselsforretninger paa Island henhører under Landsoverretten, Fr. 11 Juli 1800 § 12. Se fremdeles med Hensyn til Island nedenfor 3 f.

I Vestindien søges Hovedkommissærer i Kancelliet (jfr. dog Rskr. 29 Oktbr. 1802 og 12 Decbr. 1821), men Kontrakkommissærer, Ekstensionsbefalinger og Prolongationsbevillinger bevilges af Generalgouvernøren, Rskr. 19 Oktbr. 1759.

Se Skiftekommissærer 2, 4 ff.

2. Hvilke Personer dertil maa foreslaas, K. Skr. 8 og Pl. 20 Oktbr. 1740, jfr. Rskr. 14 Novbr. s. A. § 7. Mærk ogsaa Fr. f. Norge 19 Avg. 1735 § 13.

3. Beskikkes i følgende Sager:

a. I de Sager, som Samfrænder bør at dømme udi, og som ellers ikke til Tinge bekvemmelig kunne fordeles, D. L. 1—5—23, 5—2—68, jfr. Fr. om temere litigantes 25 Decbr. 1735 § 5, Rskr. 19 Oktbr. 1759 (f. Vest.).

b. I de reformertes gejstlige Sager, som ikke kunne bilægges, Priv. 15 Maj 1747 § 11.

c. Hvor Omstændighederne udfordre det, til at undersøge den Misbrug, som maatte være foregaaet enten ved utilladelig Kredit til umyndige eller ved Oppebørsel af ulovlig Aager og Rente, Fr. 14 Maj 1754 § 8.

d. Til at paakende de i et Testamente indsatte Eksekutors Forretning, naar disse ikke tillige ere Skiftekommissærer, Fr. 29 April 1785 § 3. Jfr. Executores testamenti 4 og 8 c.

e. Naar Omstændighederne det udkræve, til at paakende Klager over Københavns Magistrats Embedsførelse, Inst. 28 Avg. 1795 § 29.

f. Til at befare Aastedet og undersøge Klagen skal paa Island Amtmanden udnævne Kommissærer, naar Underdommerens Markegangs- eller Besigtigelsesforretning paaklages som falsk eller urigtig, Fr. 11 Juli 1800 § 20.

g. Ang. Beskikkelse af Kommissarier i visse Straffesager, som blive at paadømme uden Appel, Rskr. 25 Juni 1817, Bkg. 6 Septbr. 1819.

h. Til at behandle Sager angaaende danske Skibes Opbringelse til en Havn i Danmark paa Grund af Negerhandel, Fr. 3 Juli 1835 § 10.

i. Jfr. ogsaa D. L. 1—2—1 og 2.

4. Almindelige Bestemmelser om, hvad Kommissærer og Parterne have at iagttage, indeholdes i D. L. 1—5—23 til 27 og Pl. 14 Juni 1771. Jfr. Adg. 5 Maj 1731.

5. Ang. Skikkelighed af de for en Kommission mødende Personer, D. L. 1—12—1 og 2.

6. Ang. deres Betaling, D. L. 1—25—22, Adg. 4 Marts 1690 § 2, jfr. Rskr. 5 Jan. 1742 og K. Prom. 9 Avg. 1794 (begge i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten B).

7. Ang. hvad den, som begærer de af ham foreslaaede Kommissærer udnævnte, skal, foruden hvad Kommissorium koster, betale til Justitskassen, Fr. om Justitskassen 23 Decbr. 1735 § 7, Adg. 16 Novbr. 1764 § 13 (i Reskriptsaml. — f. Isl.).

8. Skulle meddele deres senere udnævnte Medkommissærer de fremlagte Dokumenter, Rskr. 8 Jan. 1740 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten A).

9. Have i Henseende til Bøder selv at besørge det, som de beskikkede Skrivere i Almindelighed er paalagt, Fr. 6 Decbr. 1743 § 1. Se videre Bøder F 6 b.

10. Ang. paa hvilket Sted en Kommission bør holdes og Udstrækningen af sammes Jurisdiktion, Rskr. 23 Marts 1759 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten A), Noten t. K. Skr. 2 Marts 1824. Se Pl. 14 Juni 1771 §§ 1 og 10.

11. Ang. at to Kommissærer, hvis Medkommissær var død, maatte, uden at en tredje Kommissær blev tilkaldt, tilendebringe Sagen, K. Prom. 1 Juli 1786 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten A).

Ang. at en Kommissær i sin afgangne Medkommissærs Sted kan udnævne en anden Kommissær, K. Prom. 1 Decbr. 1787 (ibd.). — Se Skiftekommissærer 13.

12. Befalede, behøve ingen Prolongationsbevilling, K. Prom. 10 Febr. 1787 (ibd.).

13. Ang. at en bevilget Kommissær kan frasige sig Kommissionen, K. Prom. 22 Marts 1788 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten A).

14. Ang. en Tvist mellem to befalede Kommissærer om Dommens Afsigelse m. m., K. Prom. 3 Jan. 1789 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten A).

15. Ogsaa for dem skal D. L. 1—5—8 tjene som Regel, Fr. 3 Juni 1796 § 23.

16. Ang. at den første Kommissarius enten fører Protokollen eller dertil antager en Skriver, K. Prom. 2 Septbr. 1797 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten A.). Se Kommissions-skriver.

17. Ang. at et Forhør maatte kontinuere og slutes ved Kriminelkammeret i en Sag, hvori befalede Kommissærer vare beskikkede, K. Prom. 31 Juli 1802.

18. Med Hensyn til Bestemmelsen i Pl. 14 Juni 1771 § 4 om deres indbyrdes Rang og Sæde i Kommissionen, jfr. K. Prom. 3 April 1802, Pl. 15 Juli 1808.

Ang. at den første Kontrakkommissær, naar han har højere Rang end den første Hovedkommissær skal præsidere og beholde Protokollen samt Dokumenterne, K. Prom. 22 Marts og 28 Juni 1788 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten A.) 24 Jan. 1795 (ibd. und. Arv og Skifte A.).

19. Protokoller for bevilgede Kommissioner stemples til Takst 8 Kr. (4 Rdl.), L. 19 Febr. 1861 § 73.

Ang. hvorledes Stævninger og Indlæg til samme samt Kommissioners Domsakter skulle stemples, § 71 ibd.

20. Ang. at det paahviler Amtet at meddele en bestilt Udskrift af en ved Amtet beroende Skifteprotokol i et i Henhold til allerhøjeste Bevilling af Kommissarier behandlet Bo, J. M. Skr. Nr. 23, 16 Jan. 1896.

21. Ang. ved hvilken Underret en af en Undersøgelseskommission arresteret Person kan anlægge Sag til Erstatning for ufor-skyldt Varetægtsfængsel, J. M. Skr. Nr. 88, 14 Marts 1896.

22. Ang. deres Dømmes Appel, se Appel I 1 c, 2 a Nr. 1, b Nr. 3 og c Nr. 3. Appellationstermin 2. Med Hensyn til kriminelle Sager, se 12 d ibd. og foran 3 g.

23. Fr. om temere litigantes 23 Decbr. 1745 § 5 er hævet, L. 10 Febr. 1866 § 309, 25 Juni 1869 § 311 (f. Isl.).

24. Fremmede Nationers, se under Gesandter II (diplomat-ske) eller Konsuler C (merkantile).

Se Kontrakkommissærer. Skifteforvaltere II. Skiftekommissærer. Se fremdeles: Akter 7, sidste Led. Stæv-ningsmænd B 2 a (Forkyndelse af Kommissionsstævninger i Kbhvn.).

Kommitterede.

1. Under Ministerierne.

a. Have Rang i 3dje Klasse Nr. 9, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

b. Af saadanne fandtes tidligere to, nemlig en under Post- og Telegrafvæsenets Overbestyrelse og en for Toldsager under Generaldirektoratet for Skattevæsenet; de dannede nærmest et Mellemlid imellem vedkommende Kontorchefer og Generaldirektører og underskræve under disses Forfald paa deres Vegne. I øvrigt vides ingen trykte Bestemmelser at foreligge om disse Kommitterede.

c. Ang. Uniform for Fin. og Ind. M. Kommitterede, Resol. 21 Oktbr. 1849 § 1.

d. Den Kommitterede for Toldsager blev entlediget under 6 Avg. 1875, se M. T. B f. 1875 S. 500. Der var derefter kun en Kommitteret tilbage, nemlig for Postvæsenet, om hvem bemærkes, at den paagældende var en Kontorchef i Indenrigsministeriet, til hvem den Kommitteredes Forretninger vare overdragne, saaledes at han derfor oppebar et personligt Tillæg af 800 Kroner, se Registeret til officielle Meddelelser fra Overbestyrelsen for Post- og Telegrafvæsenet f. 1874 S. IV og Anmærkningerne ved Finansloven f. 1879—80 ad § 19 S. 103. Ved Vakance bortfaldt ogsaa denne Funktion. — Denne Kommitterede fungerede en Tid som Generaldirektør for Postvæsenet, Bkg. Nr. 171, 15 Decbr. 1883.

2. Ved Statsbanerne.

a. Ang. en saadan for Statsbanerne i Jylland og Fyn med Sæde i Aarhus, Bkg. Nr. 164, 5 Septbr. 1885 § 3, Organisationsplan Nr. 87, 5 Maj 1887 II, jfr. Lønningsreglm. Nr. 88 af s. D.

b. To, til Hjælp for Generaldirektøren ved Statsbanedriften, L. Nr. 52, 26 Marts 1898 §§ 1, 6, jfr. tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 §§ 1, 8 (1ste Kl. og næstsidste Punktum).

Have Rang i 3dje Kl. Nr. 3, Resl. Nr. 307, 1 Septbr. 1893.

3. Den kommitterede hos Chefen for det kongl. Teater og Kapel har Rang i 3 Kl. Nr. 9, Resl. Nr. 248, 28 Septbr. 1894.

Kommittesedler.

1. Ang. rentebærende Sedler, som det tillades Grossererersocietetets Komite at udstede under dette Navn, Pl. 4 Oktbr. 1799 (jfr. Koll. T. for 1802 S. 97 ff.), 18 Decbr. 1806.

2. Eller rentebærende Kreditsedler bleve paa Statens Vegne udstedte gennem en Komite af Handlende ifølge Pl. 8 Jan. 1814.

De kunde ifølge Bkg. 12 Maj 1814 (i Reskriptsaml.) ombyttes med 6 pCt. kgl. Obligationer og indkaldtes ved Proklama af

6 Marts 1821 (anført i C. P. N. Petersens Lovleksikon, 3dje Del S. 139).

Kommunalbestyrelse.

1. I København.

a. Bestaar af Magistrat og Borgerrepræsentanter, Adg. 1 Jan. 1840, L. 4 Marts 1857.

b. Ang. dens Myndighed til at styre Stadens Anliggender. Priv. 24 Juni 1661 § 2, Adg. 1 Jan. 1840, L. 4 Marts 1857. Vedt. 30 Decbr. s. A. Se Borgerrepræsentanter I. Magistrat I.

c. Skal høres, inden L. 28 Jan. 1856 om Foranstaltninger mod Dyrtid sættes i Kraft, Lovens § 5.

d. Ang. dens Myndighed med Hensyn til Gader, Veje og Vandløb, se L. 14 Decbr. 1857.

e. Under den sorterer St. Hans Hospital for sindssyge, Regul. 16 Juni 1860 § 2.

f. Dens Billigelse bør erhverves, forinden Sundhedskommissionen træffer en Foranstaltning, der vil medføre Udgift for Kommunen, den tidligere Vedt. 26 Oktbr. 1860 § 6, jfr. dog Borgmestre I 12. Se nu nedenfor ø.

g. Skal gives Lejlighed til at ytre sig, forinden Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet fastsætter Betalingen for Begravelsesvæsenet, Pl. 22 Decbr. 1860 § 2.

h. Tilforordner 4 Medlemmer for hvert af Stadens Kvarterer til Ligningskommissionen og afgør, om nogen, som er valgt til Medlem af Kommissionen, kan fritages, L. 19 Febr. 1861 (S. 180) § 12. Jfr. nedenfor bb.

i. Bestemmer den Procent, hvormed Indkomstskatten skal opkræves, § 16 ibd. Jfr. nedenfor bb.

k. Fastsætter de Beløb, som medgaa til Lignings- og Overligningskommissionens lønnede Medhjælp, § 22 ibd.

l. Den udøver for Københavns vedkommende den Amtsraadene ved Fr. om Jernbaner af 5 Marts 1845 § 19 indrømmede Forslagsret til Sammensætning af den der omhandlede Kommission, L. 23 Decbr. 1861.

m. Efter Forhandling med samme skal Regulativ og Instrukser for Politiets Personale, Tilsynet med løsagtige Fruentimmer samt Politivedtægten udfærdiges af Justitsministeriet, L. 11 Febr. 1863 §§ 7. 8, ligeledes de sig dertil sluttende Reglementer, se Pol. Vedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 97.

n. Dens Samtykke udfordres til Forandring af Havneafgiften, L. 31 Marts 1864.

o. Den vedtager under Justitsministeriets Stadfæstelse Regulativet for Kbhvn.s Brandvæsen, L. 15 Maj 1868 § 4.

p. Den fastsætter Skorstensfejernes Betaling under Justitsministeriets Approbation, § 16 ibd.

r. Ang. dens Myndighed i Henseende til Københavns Væbning, L. 28 Maj 1870 §§ 3, 13, 14.

s. Den overtager de samme Forretninger med Hensyn til Oversynskommissionen, som paahvile Amsraadene med Hensyn til Landvæsenkommissionerne, L. Nr. 14, 27 Jan. 1872 § 27.

t. Den vælger: Medlemmer af Kommissionen til Ansættelsen af Grundtaksten for udenbys Grunde, L. 14 Decbr. 1857 § 9; Synsmænd i Anledning af L. 23 Jan. 1862 om Borttagelse af Sten, Ler osv. fra Forstranden, Lovens § 2; 5 Medlemmer til at paakende Erindringer mod Valglisterne til Borgerrepræsentantvalg, L. 23 Decbr. 1865 §§ 6, 9; Valgbestyrelserne til Folketingsvalgene, L. 12 Juli 1867 § 27, jfr. § 66; 2 Medlemmer af Sessionen, L. 6 Marts 1869 § 9; Hegnssynsmænd, L. Nr. 14, 27 Jan. 1872 § 16.

u. Ang. Fællesudvalg af Medlemmer af dens to Afdelinger, Adg. 1 Jan. 1840 § 33, jfr. Resl. 17 Marts 1841.

v. Kan tilstaa Overlægerne ved Almindeligt Hospital og Kommunehospitalet Pensionsret, Ind. M. Skr. Nr. 95, 8 Maj 1875 § 6.

x. Vælger af sin Midte et Medlem af Bestyrelsen for Legatet »Albertina«, Stadf. Nr. 197, 1 Decbr. 1879 § 8.

y. Vælger to Medlemmer af Kirkegaardskommissionen, samt om dens Myndighed med Hensyn til Begravelsesvæsenet og Kirkegaardene, Resl. 22 Decbr. 1879 (G. R.).

z. Om dens Myndighed med Hensyn til Aflæggelsen af Kommunens Specialregnskaber, Ind. M. Skr. Nr. 147, 30 Avg. 1882 § 2.

æ. Skal tiltræde Vedtægten for de to Skoledirektører, Ind. M. Skr. Nr. 47, 4 Marts 1886.

ø. Om dens Myndighed efter Sundhedsvedtægten, Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 §§ 7, 9, 60, 73.

aa. Ved Mobilisering skal Chefen for 1ste Udskrivningskres meddele samme Mobiliseringsordren, Adg. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 § 12

bb. Bestemmer, med hvilken Procent Indkomstskatten skal opkræves, og gør Indstilling om Antallet af Ligningskommissionens Medlemmer, L. Nr. 58, 1 April 1887 §§ 3, 7.

cc. Gør Forslag til Kørselstakstens Fastsættelse for den i Bkg. Nr. 151, 11 Oktbr. 1887 ommeldte Sporvej, sammes § 17.

dd. Ang. dens Myndighed med Hensyn til Ligning af Kirkebidrag, L. Nr. 61, 1 April 1888 §§ 2, 3.

ee. Do. med Hensyn til Ny Carlsberg Glyptotek, L. Nr. 63, 5 s. M. § 2, jfr. Fundats Nr. 156, 21 Maj 1891.

ff. Vælger Medlemmer af Bygningskommissionen, L. Nr. 77, 12 April 1889 § 67, jfr. Instruk. Nr. 87, 27 Juni s. A. § 1.

Ang. dens øvrige Myndighed med Hensyn til Bygningsvæsenet, Lovens §§ 13, 14, 69, 70, 73.

gg. Ang. den samme tillagte særlige Myndighed med Hensyn til Foranstaltningerne mod smitsomme Sygdomme, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 § 2, 2det Stykke, § 24 i Slutn.

hh. Ang. dens Myndighed med Hensyn til Fæstevirksomheden, L. Nr. 53, 1 April 1891 §§ 2—4, 8.

ii. Do. med Hensyn til Sporvejen til Vestre Kirkegaard, Konk. Nr. 217, 18 Novbr. 1892 §§ 10, 16.

Jfr. fremdeles nedenfor 6.

2. I Købstæderne uden for Kbhvn. efter Adg. 24 Oktbr. 1837, L. 31 Marts 1860 og 23 Jan. 1862 ere afløste af Byraadene efter L. 26 Maj 1868.

3. I Handelspladserne.

a. Se Regul. 20 Marts 1855 (Silkeborg), L. 29 Decbr. 1857 (S. 408 — Frederiksberg), Bkg. 17 Oktbr. 1858 (Nørresundby). Regul. 29 Marts 1867 (Marstal), Rskr. 17 Novbr. 1841, K. Skr. 22 Febr. og 12 Marts 1842, 30 Novbr. 1847, jfr. L. 23 Decbr. 1869 § 9 (Løgstør), Regul. 2 Juni 1850 (Frederiksværk), L. 23 Decbr. 1861 (om de kommunale Valg i Handelspladserne).

b. Ang. deres Forretninger og Myndighed med Hensyn til: Tilvejebringelsen af Heste og Vogne til Hærens Forsyning under Krigsberedskab, L. Nr. 87, 16 Juni 1876 §§ 3, 4, 6, 10, jfr. Bkg. Nr. 29, 15 Marts 1882 § 1.

De mindre offentlige Vandløb og Vandingsanlæg, L. Nr. 63, 28 Maj 1880 § 86 (hvorefter under »Byraad« i denne Lov indbefattes Handelspladsernes kommunale Bestyrelser) smh. med §§ 3, 4, 6, 13—17, 19, 24, 25, 27—29, 32—35, 37, 39, 42, 63, 75, 76.

Forandring af den Kvotadel af de kommunale Afgifter, der kan paalignes de faste Ejendomme, L. Nr. 132, 10 Septbr. 1880.

c. I Marstal. Regul. for Handelspladsens kommunale Anliggender i Bkg. Nr. 114, 18 Oktbr. 1878 §§ 2 ff.

d. I Frederiksberg, ang. dens Myndighed med Hensyn til Brandvæsenet, Bkg. Nr. 7, 1 Febr. 1877 §§ 1, 3, 8, 10, 14, Vedt. 8 Marts s. A. (U. L.) §§ 4, 8, Instr. f. Skorstensfejerne af s. D. (U. L.) § 1.

Ang. dens Myndighed med Hensyn til Politistyrkens For-
deling mellem Birkedommeren og Straffedommeren, L. Nr. 51,
5 April 1888 § 6.

Vælger Medlemmer af Bygningskommissionen, L. Nr. 57,
11 April 1890 § 19, jfr. Bkg. Nr. 58, 19 s. M. § 67, Instruk.
Nr. 124, 5 s. A. § 1.

Om dens øvrige Forhold til Bygningsvæsenet, fornævnte L.
Nr. 57 §§ 3—6, 21, 22 smh. med Bkg. Nr. 58 §§ 5, 6, 8—11,
13, 14, 18, 68, 70, 74.

Ang. dens Myndighed med Hensyn til Sporvejen til Valby,
Konc. Nr. 218, 18 Novbr. 1892 §§ 1, 2.

Forandring i de for Frederiksbergs kommunale Styrelse
gældende Bestemmelser, L. Nr. 222, 18 Decbr. 1895. Denne L.
omhandler Antallet og Valget af Kommunalrepræsentationens
Medlemmer, Valg af Ligningskommissionens Medlemmer og
Fattigkommissionens Organisation (Sognepræsten er ikke mere
født Medlem af og Formand for samme).

e. I Frederiksværk, ang. dens Myndighed med Hensyn til
Bygningsvæsenet, Bkg. Nr. 159, 22 Oktbr. 1883 §§ 2, 4, 38, 39.

f. I Silkeborg, Bkg. Nr. 71, 6 Juni 1878 §§ 1, 3, 8, 10, 14
(dens Myndighed med Hensyn til Brandvæsenet). Nr. 3, 17 Jan.
1879 §§ 1—3, 9 (Myndighed med Hensyn til Bygningsinspek-
tøren).

g. Henregnes i Henseende til Postforsendelsers Behandling
til de kommunale Myndigheder, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 8.

h. Ved Mobilisering skal en Mobiliseringsordre sendes til
Formanden, og Kommunalbestyrelsen foranstalte Heste og Vogne
efter L. Nr. 87, 16 Juni 1876 fremstillede, Adg. Nr. 145, 4 Decbr.
1886 §§ 8, 15. Jfr. nu Adg. Nr. 130, 26 Maj 1893.

i. Ang. dens Forretninger og Myndighed med Hensyn til
Oldenborreindsamling, L. Nr. 57, 1 April 1887 § 6.

k. Ang. sammes Forretninger og Myndighed med Hensyn
til Hærens Forsyning med Heste og Vogne i Tilfælde af Krigs-
beredskab, Bkg. 11 April 1889 (i M. T. B S. 402 ff.) §§ 2 ff.,
jfr. Instr. Nr. 80, 29 Maj 1893 § 6.

l. Do. med Hensyn til Valg af Søjetsmedlemmer, L. Nr.
72, 12 April 1892 § 2.

m. Do. med Hensyn til Folketælling, Ind. M. Cirk. Nr.

250, 5 Novbr. 1889, og Kreaturtælling, Cirk. Nr. 100, 31 Maj 1893.

n. I Løgstør. Dens Myndighed med Hensyn til Brandvæsenet, Bkg. Nr. 5, 8 Jan. 1891 §§ 1—3, 8, 10, 27.

4. Paa Island, se de under Købstæderne B citerede Bestemmelser.

a. De kommunale Bestyrelser i Købstæderne og Handelsstederne, ang. deres Forretninger og Myndighed med Hensyn til:

Jordemodervæsenet, L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 42 i Till. t. Lovt.) §§ 1, 2, jfr. L. 13 April 1894 (Nr. 9 ibd.) § 1.

Tilvejebringelse af Lokaler for Koppe- og Kolerasyge, L. af s. D. (Nr. 45 ibd.) § 5.

Valgene til Altinget, L. 14 Septbr. 1877 (Nr. 23 ibd.) §§ 7 ff.

Indkomstskatten, L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 33 ibd.) § 11.

Tilvejebringelsen af Vedtægter for Fiskeri med aabne Baade, L. af s. D. (Nr. 38 ibd.) § 3.

b. Vedkommende, meddeler Attest om Uformuenhed til Brug ved Ansøgninger om fri Proces, L. 12 Juli 1878 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.) § 2 Nr. 1.

c. De kommunale Bestyrelser i Købstæderne og Handelsstederne, ang. deres Forretninger og Myndighed med Hensyn til:

Fattige, L. 4 Novbr. 1887 (Nr. 26 i Till. t. Lovt.) §§ 2 ff.

Tilladelser til Udsækning af spirituøse Drikkevarer, L. 10 Febr. 1888 (Nr. 4 ibd.) § 6.

d. I Købstæderne.

Ang. at de udarbejde Udkast til Politivedtægter og ere væsentlig raadige over sammes Indhold, L. 3 Jan. 1890 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) § 3, jfr. § 2.

Deres Forretninger og Myndighed med Hensyn til Understøttelseskasserne for Almuesfolk, L. 11 Juli 1890 (Nr. 31 ibd.) §§ 4, 5, 7, 8.

e. I Købstæderne og Handelsstederne, ang. deres Forretninger og Myndighed med Hensyn til Foranstaltninger mod Ekinkoksygdommen, L. 22 Maj 1890 (Nr. 20 ibd.) § 6.

f. Ang. deres Forretninger og Myndighed med Hensyn til Underholdsbidrag til uægte Børn m. m., L. 24 Jan. 1890 (Nr. 10 ibd.) §§ 3—5.

g. I de fleste nyere islandske Love vil den kommunale Be-

styrelse være betegnet henholdsvis som Repsforstanderskab eller Sysselforstanderskab, hvorfor henvises til disse Rubra.

5. Paa Færøerne, for Thorshavn, L. 16 Febr. 1866 (S. 207).

a. Vedkommende Kommunalbestyrelses (o: Kommunalbestyrelsen i Thorshavn og Forstanderskaberne paa Landet) Forretninger med Hensyn til:

Inddelingen i Ligsynsdistrikter, L. Nr. 36, 29 Marts 1878 § 3.

Jordemodervæsenet, L. Nr. 37 af s. D. §§ 1, 2, 4, 10, jfr. Instr. Nr. 153, 4 Novbr. 1881 §§ 17, 18.

Jords Afgivelse til Veje, Havne og Skoler, L. Nr. 69, 7 1881.

b. Kommunalbestyrelsen i Thorshavn. Dens Myndighed med Hensyn til Sundhedsvedtægt og Valg af Medlemmer af og Medhjælpere for Sundhedskommissionen, L. Nr. 71, 7 Maj 1881 § 1, Bkg. Nr. 74, 23 Maj 1882 §§ 2, 3, jfr. fremdeles §§ 4, 5, 8, 17, 18, 20.

c. Reglerne om Tjenesteforsendelsers Behandling komme til Anvendelse paa Postforsendelser til og fra de kommunale Myndigheder der, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 8.

d. Kommunalbestyrelsen i Thorshavn. Antager og afskediger Skorstensfejere, Adg. Nr. 103, 13 Avg. 1886 § 8.

e. Kommunalbestyrelsen i Thorshavn, ang. dens Forretninger med Fiskerivedtægter, L. Nr. 95, 14 April 1893 § 12.

f. Vedkommende Kommunalbestyrelse, ang. Udarbejdelse ved samme af Udkast til Politivedtægter, L. Nr. 55, 13 April 1894 § 3.

g. De kommunale Styrelser, ang. deres Virksomhed til Forhindring af smitsomme Sygdommes Udbredelse, L. Nr. 78, 30 Marts 1895 § 1, 2det Stk.

h. Kommunalforstanderskaberne, se L. om Fattigvæsenet Nr. 97, 10 April s. A. § 3.

6. Herved betegnes undertiden med en Benævnelse Sogne- raadene, Byraadene og Handelspladsernes Kommunalbestyrelser samt Forstanderskaberne i de med Købstæderne forbundne Landdistrikter, se saaledes L. 12 Juli 1857 § 8 m. fl. Af Bestemmelser, der angaa Kommunalbestyrelserne i denne Betydning, nævnes her følgende:

a. Allerede efter J. M. Cirk. 8 April 1848, Ind. M. Skr. 14 Febr. 1849 kunde Kommuneraadenes Samlinger holdes for aabne Døre, se nu L. 6 Juli 1867 §§ 13 og 45, 26 Maj 1868 § 11.

b. Ang. Laan til en Kommunalbestyrelses Medlemmer af Kommunens Midler, Ind. M. Skr. 23 Juli 1855.

c. Forbrydelser mod en Kommunalbestyrelse og dens Medlemmer, L. 10 Febr. 1866 § 98, 101, 102 og 112, 25 Juni 1869 §§ 102, 103 og 113 (f. Isl.).

d. Forretninger med Hensyn til Rigsdagsvalg, L. 12 Juli 1867 §§ 8 ff.

e. Ang. Næringsfrihed, Droske- og Omnibuskørsel i Københavns Omegn, L. 23 Febr. 1866 (S. 262).

f. Med Hensyn til Sundhedsvedtægternes Ophævelse og Ikrafttræden, L. 28 Marts 1868 § 2.

g. Ang. hvor vidt Kommunalbestyrelserne kunne tvinges til Sundhedsforanstaltninger, J. M. Skr. 26 Juli 1852.

h. Afgive Erklæringer over Ansøgninger om Æresoprejsning, L. 3 April 1868 § 3.

i. Fastsætte Afgifter til Skolevæsenet efter Grl. 5 Juni 1849 § 82, 28 Juli 1866 § 77, K. og U. M. Skr. 5 Jan. 1854.

k. Myndighed med Hensyn til offentlige Gangstier, L. 4 Juli 1850 (S. 235).

l. Vælger Medlemmer af Vurderingskommissionen for Skade ved Lejrøvelser, L. 24 April 1868.

m. Kan tillade, at Grus tages til Jernbaners Vedligeholdelse af Vejvæsenets Grusgrave, L. 15 Maj 1868 § 1.

n. Udnævner et Medlem af Eksamenskommissionen ved Styrmandseksamen, L. 6 Marts 1869 § 5.

o. Er pligtig at beskikke Strandsynsmænd efter L. 23 Jan. 1862, Ind. M. Skr. 5 Septbr. 1868 (D. T. S. 929).

p. Ang. Paaligning, Opkrævning og Indbetaling af Indkomstskat, L. 2 Juli 1870 § 28.

r. Om en paatænkt Inddrivelse ad administrativ Vej af Renter hos Kommunalbestyrelser, J. M. Skr. 22 April 1852.

s. Kommunen bestemmer selv om dens Embeds- og Bestillingsmænd skulle have Adgang til Pension, L. 5 Jan. 1851 § 1.

t. Om Virkningen af, at et en Kommune tilkommende Beløb er betalt til Kommunens Forstander og forvansket af denne, K. Skr. 20 Febr. 1830.

u. Erstatning for Skade bevirket ved Brandvæsenets Sluknings- og Redningsforanstaltninger paa Landet, L. Nr. 153, 30 Novbr. 1874.

v. Erklærings Afgivelse, naar umyndiges eller fraværendes

Værger i Forbindelse med myndige Arvinger begære at overtage et Dødsbo til privat Skifte, L. Nr. 155 af s. D. § 75.

x. Sporveje for Lokomotiver, L. Nr. 12, 20 Febr. 1875.

y. Fiskeriet i Fjordene, L. Nr. 56, 5 April 1888 §§ 5, 42, 48.

z. Eftergivelse og Nedsættelse af Hundeafgiften, L. Nr. 46, 12 April 1889 § 7.

æ. Valg af Tilsynsmændene med visse Maskiner m. v., L. Nr. 56 af s. D. §§ 11, 15, 18.

ø. Eftergivelse af ydet Fattighjælp, L. Nr. 67, 9 April 1891 § 35.

aa. Snekastning, L. Nr. 68 af s. D. §§ 1, 15, 18.

bb. Alderdomsunderstøttelse, L. Nr. 69 af s. D. §§ 3, 4, 8, 10.

cc. Meddelelse af Bevilling til Afholdelse af Avktioner over fersk Fisk m. m., L. Nr. 28, 11 Marts 1892.

dd. Smitsomme Sygdomme, L. Nr. 46, 30 s. M. §§ 1, 2, 24, jfr. tidligere L. Nr. 78, 20 April 1888 §§ 1, 2, 21.

ee. Udvidelse til Steder uden for Kbhvn. af de dersteds om Forhyringsagenter gældende Regler, L. Nr. 67, 12 April 1892 § 6.

ff. Uægte Børns Forældre og Underholdsbidrag til saadanne Børn, L. Nr. 73 af s. D. §§ 4, 6, 7.

gg. De anerkendte Sygekasser, L. Nr. 85 af s. D. §§ 7 — jfr. Bkg. Nr. 249, 13 Decbr. s. A. — 13, 19.

hh. Kirkers Opvarmning, L. Nr. 49, 9 Marts 1893 §§ 2—4.

ii. Tilvejebringelse af Bygningsvedtægter, L. Nr. 216, 5 Decbr. 1894 § 2.

kk. Laan af Statskassen til Ombygning af overbebyggede og usunde Bydele i København og Købstæderne, L. Nr. 21, 26 Febr. 1898 §§ 1, 3.

ll. Se Bygningsvæsen 3 aa Nr. 4. Fiskeri I 11 e. Folketinget 2 z (en Indberetning).

Se i øvrigt Byraad. Sogneraad.

Kommunale Bestillinger og Bestillingsmænd, se Bestillinger. Bestillingsmænd. Embedsmænd 40. Magistrat I 12. Ombud. Pension 7.

Kommunale Byrder, se Byrder. Kommuneafgifter. Ombud.

Kommunale Kommissioner, se Kommissioner.

Kommunale Møder maa ordentligvis ikke finde Sted paa Helligdage, L. Nr. 57, 7 April 1876 § 6. Jfr. Helligdage 5 A m.

Kommunale Udvalg, se Udvalg.

Kommunale Valg, se under Valg.

Kommunalvæsen.

1. Sorterer under Indenrigsministeriet, Kdg. 24 Novbr. 1848 II.

2. At Kommunernes Ret til under Statens Tilsyn selvstændigt at styre deres Anliggender vil blive ordnet ved Lov, er tilsagt i Grl. 5 Juni 1849 § 96, 28 Juli 1866 § 91.

3. Om Forberedelser til Kommunalvæsenets Ordning paa Island, Bkg. 27 Maj 1857 I, 1 Juni 1861 II § 4, 31 Maj 1867 II § 6.

4. Landshøvdingen har den øverste Afgørelse af kommunale Anliggender paa Island, Bkg. 22 Febr. 1875 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 12.

5. Se i øvrigt under Kommuner.

Kommuneafgifter.

I. Bestemmelser vedkommende disse i Almindelighed.

1. Om Restancers Inddrivelse ved Udpantning, se Udpantning II, jfr. I 8.

2. Om Kommuneafgifters Fortrinsret i Forhold til Panthavere m. m., Pl. 23 Juli 1819, 14 Maj 1834, Fr. 11 Septbr. 1833 § 2. Amtstuefr. 8 Juli 1840 § 2, K. Skr. 16 Marts 1841, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 §§ 33 og 160, jfr. K. Skr. 10 Maj 1825 §§ 2 og 4 i Slutn. (f. Vest.).

3. Fritagelse for Kommuneafgifter har været tillagt visse Klasser af Personer og visse Arter af Ejendomme, men disse Fritagelser er i alt Fald i det væsentlige bortfaldne. Det skal her forsøges at samle de forskellige herhen hørende Bestemmelser.

a. De visse Militære indrømmede Fritagelser med Hensyn til Erlæggelsen af kommunale Afgifter ere bortfaldne ved Lov om Lønninger ved Hæren 25 Juli 1867 § 26, jfr. med Hensyn til pensionerede Militære, L. Nr. 58, 17 Maj 1873 § 4.

Derimod er det nu fastsat, at de kommunale Afgifter, der paalignes Embeds- og Bestillingsmænd af Hæren og Søværnet, maa for Tjenesteindtægters vedkommende ikke overskride 2 pCt., L. Nr. 58, 17 Maj 1873 § 3.

Se nærmere herom Militære 4.

b. Sognepræsternes Fritagelse for at svare Bidrag til Skolevæsenet er ophævet ved L. 8 Marts 1856 § 8. Om denne saaledes ophævede Fritagelse kan mærkes K. Cirk. 3 Avg. 1822. Skr. 21 Jan. og 20 Decbr. 1823, 4 Maj 1843, 22 Oktbr. 1846. L. om Hartkornsegal. 20 Juni 1850 §§ 14 og 16, K. og U. M.

Skr. 25 Oktbr. 1850 (G. R.), 12 Jan. 1852, Cirk. 30 Marts s. A., Ind. M. Skr. 1 Juni s. A., 4 Maj 1854, K. og U. M. Skr. 30 April 1855, 23 Oktbr. 1857, 17 Jan. 1859, 13 Decbr. 1860, 20 Juni 1863. Den Præsten for Vor Frue og St. Jørgens Menighed i Roskilde tilkommende Fritagelse derfor ophæves, Resl. 6 Juli 1881 (G. R.).

c. Skolelærere ere fritagne for at yde Kommunebidrag af de dem tillagte Skolelodders Hartkorn, men de skulle lige med Kommunens øvrige Beboere erlægge Kommunebidrag efter Formue og Lejlighed, L. 20 Juni 1850 § 14, 6 Juli 1867 § 21, Ind. M. Skr. Nr. 172, 3 Maj 1871. Se nærmere Skolelod II 12 og Skolelærere VII 5.

Om Hjælpeskolelærere, se Ind. M. Skr. 2 Juni 1851.

d. Om Gejstlighedens Enker have Bestemmelser i D. I. 2—13—12, jfr. Præster XI 2, men deres Fritagelse er formentlig bortfalden ved L. 6 Juli 1867 § 21, jfr. § 56.

Om hvor vidt den Præsteenker i Købstæderne ved D. L. 3—12—1 tillagte Skattefrihed fremdeles staar ved Magt, K. og U. M. Skr. 16 Maj 1877 (G. R.).

e. Om Embedsmænds Forpligtelse til at svare Kommuneafgifter i Købstæderne kunne mærkes K. Skr. 1 Marts 1831, 18 April 1835, 17 Jan. og 3 Juni 1837, Ind. M. Skr. 16 Juli 1849. Om Byskriverne og Byfogederne paa Bornholm henvises til de under Retsbetjente II 6 d anførte Bestemmelser.

I øvrigt tabe disse Bestemmelser formentlig deres Betydning, efterhaanden som Beskatning efter L. 11 Febr. 1863 træder i Kraft i Købstæderne.

f. Distriktskirurger og Apotekere har der ikke været tillagt nogen Fritagelse, K. Skr. 15 Jan. 1820, 1 Maj 1827.

g. Bestemmelserne om søindrulleredes (derunder ogsaa Sætteskipperes) Fritagelse for personlige Skatter og Afgifter efter Fr. 8 Jan. 1802 § 12, jfr. D. L. 4—9, K. Skr. 5 Oktbr. 1822 ad 1, 4 Novbr. 1834, 28 Juli 1835, Adm. Koll. Skr. 24 Maj 1836, K. Skr. 28 Maj og 26 Juli 1836, J. M. Skr. 7 Septbr. 1850, have tabt deres Betydning ved Værnepligtsloven 2 Marts 1861, særlig dens § 51.

h. Om Havnevæsenets Forpligtelse til at svare Kommuneafgifter have Afgørelser i Ind. M. Skr. 2 Avg. 1849, 3 Novbr. 1853, 18 Novbr. 1854, 21 Maj 1858.

i. Om Bemyndigelse for Kommunalbestyrelserne til at fritage Kapitalister, Pensionister og Fabrikanter, der nedsætte sig i Købstæderne, for at svare Kommuneafgifter kan henvises til

de under Formue og Lejlighed III 4 p—r nærmere angivne Resl. 29 Maj 1860, Ind. M. Skr. 5 Maj 1862, Resl. 11 Marts 1865 med Note.

k. Om Kirkers Fritagelse, se Kirker 2 b og c.

Med Hensyn til Kirkegaarde, se nedenfor V A 3 l.

l. Om Fritagelse for Grundskat og Husskat i Købstæderne af de Staten tilhørende Bygninger, der for Tiden ere fritagne, samt af Skoler, milde Stiftelser og Fattighuse, L. 11 Febr. 1863 § 12.

Med Hensyn til Statens Bygningers Skattefrihed mærkes K. Skr. 3 Decbr. 1844 med Note.

m. Ang. Skattefrihed for Bygninger, opførte paa tidligere ubebyggede Grunde i Købstæderne, K. Skr. 16 Febr. 1833, Resl. 20 Juni 1850 og i Noten til samme, Resl. 23 Juni 1847. Se nedenfor II 3.

n. I Landkommunerne svares Kommunebidrag af alt Hartkorn undtagen Skolelodderne. Herom kan foruden de ovenfor under b og c om Præster og Skolelærere nævnte Bestemmelser endnu nævnes Reglm. f. Land. 5 Juli 1803 § 35, Pl. 5 Decbr. 1815, Hartkornsegal. L. 20 Juni 1850 §§ 14, 16, 21 og 22.

o. Den visse fra Folkekirken afvigende Trossamfunds Medlemmer i Fredericia hidtil indrømmede Fritagelse for Bidrag til Købstadens almindelige Skole- og Fattigvæsen skal indtil videre opretholdes, L. 11 Febr. 1863 § 17, jfr. J. M. Skr. 25 Avg. 1865. Se nærmere Katolske 9. Reformerte 7 p.

p. Hvor vidt den Omstændighed, at der ved et Legat er tillagt tvende Gaardes Børn fri Skolegang, kan hjemle Jordernes Ejere Nedsættelse i Kommunebidragene, K. Skr. 15 April 1828.

q. Ang. hvor vidt kommunale Afgifter kunne paalægges fremmede Konsuler, se Konsuler C 5 jfr. 6.

r. Se Livrente- og Forsørgelsesanstalten af 1842 Nr. 3 og Livrentesocieteter 3.

s. Se videre under Byrder. Fattigskat. Formue og Lejlighed III 4. Skatter 17. Skolevæsenet 6 b.

4. Se Skipper 22 (ang. hvor de skulle betale Skat).

5. Anser nogen sig ikke skattepligtig i en Kommune, der sætter ham i Skat, kan han indbringe dette Spørgsmaal under Domstolenes Paakendelse, L. 6 Juli 1867 §§ 22 og 56, 26 Maj 1868 § 28.

6. Attest om, at forfaldne Kommuneafgifter ere betalte, skal forevises, forinden et Skøde maa tinglæses, se Tinglæsning II A 7 l.

II. Kommuneafgifter i København.

1. Om Ordningen af den kommunale Beskatning, L. 19 Febr. 1861 (S. 180). Se de enkelte der nævnte Skatter efter deres Benævnelse.

Ang. Forandring i og Tillæg til L. 19 Febr. 1861 (S. 180), L. Nr. 58, 1 April 1887 (ang. Indkomstskatten). — Loven af 1861 §§ 12—14, 17 og 18 ophæves, § 11 ibd.

Bemeldte Lov tillige med Loven af 1887 skal forelægges Rigsdagen til Gennemsyn i Form af en ny Lov om de kommunale Skatter inden Udgangen af 1890, § 13 ibd.

2. Ang. Optræksningen af Skatter, se Ind. M. Skr. 9 Novbr. 1861, indeholdende Forandringer i Vedtægt 30 Decbr. 1857.

Jfr. Arealskat. Rodemestere I. Skattekontor. Skattekvitteringsbilletter. Skattevæsenet.

3. Om Fritagelse derfor mærkes foruden det foran under I anførte:

Den ved Pl. 27 April 1830 hjemlede Skattefrihed af Bygninger, der opføres paa forhen ubebyggede Grunde, er ophævet ved L. 4 Marts 1857 § 3 (S. 111).

Lægekandidater, der have fri Bopæl i Fattigvæsenets Stiftelser, ere fritagne for Skatter af de dem overladte Lejligheder, Resl. 29 Avg. 1827.

Se Kirker 2 c, Magistrat I 3 og de enkelte Skatter.

III. Kommuneafgifter i Købstæderne uden for København.

A. Om Skattegrundlagene.

1. Hvor L. 11 Febr. 1863 er traadt i Kraft.

a. De Beløb, der ere fornødne til Dækning af Kommunens Udgifter, skulle lignedes paa Formue og Lejlighed, for saa vidt de ikke kunne dækkes ved tilfældige Indtægter, eller ved Indtægter efter Jordebogen, eller ved de Skatter, som paahvile de faste Ejendomme (Grundskat og Husskat), L. 11 Febr. 1863 § 17.

b. Vedtægter efter L. 11 Febr. 1863 § 11 ere stadfæstede for følgende Købstæder (og Handelspladser): Aakirkeby 11 Decbr. 1873 (M. T. B S. 716), Aarhus 30 Novbr. 1870 (D. T. S. 965), Bogen 3 Maj 1872 (M. T. B S. 282), Faaborg 27 Juni 1872 (M. T. B S. 371), Frederikshavn 22 Avg. 1870 (D. T. S. 625), Hjørring 7 Maj 1868 (D. T. S. 457), Holbæk 7 Maj 1870 (D. T. S. 339), Kerteminde 13 Decbr. 1869 (D. T. f. 1870 S. 3), Kolding 31 Maj 1873 (M. T. B S. 323), Korsør 6 Septbr. 1873 (M. T. B S. 504), Lemvig 24 Avg. 1870 (D. T. S. 681), Maribo 15 Decbr. 1870 (D. T. S. 1038), Middelfart 21 Marts 1872 (M. T. B S. 147), Nak-

skov 21 Marts 1872 (M. T. B S. 132), Næstved 17 Juni 1868 (D. T. S. 654), Nykøbing paa Falster 6 Septbr. 1869 (D. T. S. 815), Nysted 1 Avg. 1870 (D. T. S. 873, jfr. Ind. M. Skr. Nr. 218, 19 Oktbr. 1874, Præstø 28 Decbr. 1869 (D. T. f. 1870 S. 2), Ringkøbing 25 Septbr. 1872 (M. T. B S. 568), Ringsted 26 Septbr. 1871 (M. T. B S. 598), Rønne 25 Oktbr. 1872 (M. T. B S. 656), Saksøbing 28 Jan. 1869 (D. T. S. 202), Skelskør 9 Juni 1871 (M. T. B S. 272), Slagelse 14 Septbr. 1872 (M. T. B S. 486), Sorø 27 Oktbr. 1871 (M. T. B S. 652), Stege 9 Maj 1870 (D. T. S. 352), Storehedinge 3 Juni 1871 (M. T. B S. 272), Stubbekøbing 12 Septbr. 1867 (D. T. S. 1026), Tisted 11 April 1871 (M. T. B S. 180), Vordingborg-Nyraad 29 Septbr. 1868 (D. T. S. 963), Ærskøbing 11 Novbr. 1871 (M. T. B S. 756), Aalborg 16 Decbr. 1875 (M. T. B S. 807), Allinge-Sandvig 17 Juni 1878 (S. 398 ibd.), Assens 24 Novbr. 1876 (S. 632 ibd.), Ebeltoft 15 Juli 1874 (S. 415 ibd.), Fredericia 7 Jan. 1876 (S. 32 ibd.), Frederikssund 6 Maj 1876 (S. 234 ibd.), Grenaa 7 Septbr. 1874 (S. 514 ibd.), Hasle 7 Avg. 1874 (S. 465 ibd.), Helsingør 11 Septbr. 1877 (S. 814 ibd.), Hobro 25 Novbr. 1881 (S. 827 ibd.), Holstebro 2 Juni 1874 (S. 295 ibd.), Horsens 24 April 1883 (S. 287 ibd.), Kallundborg 29 Septbr. 1875 (S. 702 ibd.), Mariager 2 Juni 1875 (S. 277 ibd.), Neksø 3 Jan. 1876 (S. 32 ibd.), Nibe 10 s. M. (ibd.), Nyborg 21 Decbr. 1881 (S. 911 ibd.), Jfr. Vedt. 8 Avg. 1877 (S. 777 ibd.), Nykøbing paa Morsø 16 Novbr. 1874 (S. 656 ibd.), Odense 27 Septbr. 1883 (S. 776 ibd.), Randers 4 Avg. 1874 (S. 465 ibd.), Rudkøbing 9 Jan. 1879 (S. 10 ibd.), Rødby 8 Septbr. 1875 (S. 632 ibd.), Skagen 2 Oktbr. 1875 (S. 702 ibd.), Skanderborg 5 Oktbr. 1876 (S. 521 ibd.), Svaneke 17 Novbr. 1875 (S. 771 ibd.), Svendborg 25 Marts 1876 (S. 192 ibd.), Sæby 2 Juni 1874 (S. 295 ibd.), Vejle 11 Novbr. 1876 (S. 602 ibd.), Viborg 7 Oktbr. 1875 (S. 702 ibd.), Løgstør 25 Febr. 1876 (S. 145 ibd.), Nørresundby 24 Jan. 1876 (S. 112 ibd.), Silkeborg 15 Oktbr. 1874 (S. 518 ibd.), Hillerød 25 Oktbr. 1884 (M. T. B S. 697), Nykøbing paa Sælland 10 Novbr. 1884 (S. 715 ibd.), Ribe 1 Septbr. 1885 (S. 731 ibd.), Roskilde 30 Septbr. 1884 (S. 608 ibd.), Skive 21 Decbr. 1886 (S. 1156 ibd.), Varde 9 Novbr. 1885 (S. 894 ibd.), Frederiksværk 27 Febr. 1884 (S. 98 ibd.).

2. I de Købstæder, i hvilke Loven af 11 Febr. 1863 endnu ikke er traadt i Kraft, fordeles Udgifterne til Kommunens Fornødenheder, for saa vidt de ikke dækkes af andre Indtægtskilder, efter de for Tiden gældende Regler paa de hidtil i hver Køb-

stad især benyttede Skattegrundlag, L. 26 Maj 1868 § 21. Om disse Skattegrundlag henvises til, hvad der anføres under Kæmnerkassen A 3 samt under Byskat, Fattigskat II, Grundtakst II og Næringsskat II. De specielle Bestemmelser forbi-gaas her, da de have tabt eller om kort Tid ville tabe deres Betydning og i øvrigt kun ufuldstændigt findes i Reskriptsamlingen.

3. Med Hensyn til L. om den kommunale Beskatning i Købstæderne 11 Febr. 1863, hvilken Lov efter sammes § 18 ogsaa med visse Lempelser gælder for Handelspladserne, mærkes:

a. Ang. en Forandring i L. 11 Febr. 1863 betræffende Størrelsen af den Andel af Skatterne, der kan paalægges de faste Ejendomme, L. Nr. 132, 10 Septbr. 1880. Jfr. Ind. M. Cirk. Nr. 27, 3 Marts 1879.

Naar der i Henhold til denne Lov er meddelt Tilladelse til, at disse Afgifter maa beregnes efter Gennemsnittet af Afgifterne for 1869—78 (i Stedet for efter 1853—62), skal der ved Fastsættelsen af Grundskatten og Husskatten tages Hensyn til den Størrelse, som Hartkornet og Assuranceværdien beløb sig til d. 31 Decbr. 1878, Ind. M. Skr. Nr. 192, 31 Decbr. 1880.

b. Ang. at der ikke kan ske nogen Forandring i den af Ministeriet stadfæstede Vedtægt efter L. 11 Febr. 1863 for Beskatningen af de faste Ejendomme (Grundskatten og Husskatten), forinden Vedtægten efter Lovens § 15 skal revideres, og om de nævnte Skatters Udregning i Kronemønt, Ind. M. Skr. Nr. 218, 19 Oktbr. 1874.

4. Ang. at det ved Afgørelsen af, om Indenrigsministeriets Samtykke efter Købstadkommunallovens § 20 kræves med Hensyn til det samlede udskrevne eller paalignede Skattebeløbs Størrelse, kommer an paa, med hvilke Beløb de 3 foregaaende Aars Skatter ere paalignede, ikke paa det Beløb, hvormed de virkelig ere indkomne, Ind. M. Skr. Nr. 291, 29 Decbr. 1888.

B. Om Beskatning af Købstadjorder og deres Beboere.

1. Ved Skattevedtægterne efter L. 11 Febr. 1863 er i alt Fald i nogle Købstæder paalagt Jorderne visse Afgifter til Købstaden efter Hartkornet, se Lovens § 12. Hvor dette ikke sker, vil der i Reglen savnes Hjæmmel til at opkræve Kommunebidrag af Købstadjorderne, se K. Skr. 26 Marts 1839, Ind. M. Skr. 19 Juli 1850. Særligt mærkes, at der savnes Hjæmmel til at lade Købstadjordernes Hartkorn bære de Udgifter til Landevejene og Ekspropriationsudgifter i Anledning af Jernbaneanlæg, som efter L. 21 Juni 1867 § 3, 26 Maj 1868 § 4 skulle udredes af Kæmnerkassen efter Fordeling mellem Amtsrepartitionsfonden og

Kæmnerkassen i Forhold til Hartkornet, K. Skr. 22 Marts 1845. Det samme gælder formentlig ogsaa om Sandflugtsudgifter efter L. 29 Marts 1867 § 22.

Hermed maa ikke sammenblandes, at Købstadjorderne maa godtgøre Kæmnerkassen Udgifter til Markveje og deslige, hvilke Udgifter netop paahvile Jorderne og ikke Kommunen, L. 11 Febr. 1863 § 11.

2. Af Bygninger paa Købstadjorderne skal efter L. 11 Febr. 1863 §§ 11 og 12 svares Skat til Kommunen (Husskat). Ogsaa efter de ældre Regler svares Kommuneafgifter af saadanne Bygninger, navnlig for saa vidt disse lignes paa Assurancen. Om saadanne Bygninger skulle sættes i Grundtakst, se K. Skr. 17 Marts 1827, 19 April 1834.

3. Beboerne af Købstadjorderne maa i Reglen svare Kommuneafgifter efter Formue og Lejlighed og Næringsskat, hvor saadan endnu opkræves, lige med Købstadens andre Beboere, og der haves ikke nogen almindelig Hjemmel til Fritagelse eller Lempelse i saa Henseende.

C. Paaligning og Paaanke.

1. Ligningen paa Formue og Lejlighed samt paa Næring, hvor Næringsskat endnu opkræves, foretages af en Ligningskommission, L. 26 Maj 1868 § 22.

2. Om den aarlige Skatteligning, § 27 ibd.

3. Om Tillægsligning paa de siden Hovedligningens Affattelse tilflyttede Personer, §§ 27 og 29 ibd. Se tidligere K. Skr. 8 Febr. 1840, 3 Oktbr. 1844.

4. Indsigelser mod Ligning og Tillægsligning kunne inden visse Frister indgives til Ligningskommissionen, og Paaanke af dennes Beslutning kan ligeledes inden visse Frister ske til Overligningskommissionen, L. 26 Maj 1868 § 27. Se om Fristen for Paaanke tidligere Ind. M. Skr. 9 Juni 1864, K. Skr. 20 Oktbr. 1838, 31 Marts 1846, jfr. ogsaa K. Prom. 26 Septbr. 1795. Saa vel Kommunalbestyrelsens som Indenrigsministeriets Myndighed som Overinstanser over Ligningskommissionen er afskaffet, Ind. M. Cirk. 12 Juni 1868 (D. T. S. 581).

5. Fordeling mellem to Kommuner af en Persons Skattebidrag afgøres af Indenrigsministeren, L. 26 Maj 1868 § 28. I Sager af denne Art gælde ikke de i Lovens § 27 foreskrevne Frister, Ind. M. Skr. 11 Avg. 1869 til Aarhus Amt (utrykt).

D. Opkrævning og Forfaldstid.

1. Herom gives Regler i L. 26 Maj 1868 § 29 og i Vedtægterne for de enkelte Købstæder, jfr. D. T. f. 1868 S. 578. Se tidligere

K. Skr. 11 Febr. 1841 (f. Helsingør) og Ind. M. Skr. 26 Juni 1857.

2. I enkelte Købstæder blive efter Vedtægterne de kommunale Bidrag opkrævede hos Yderne ved en særlig Skattekræver, i andre Købstæder omdeles Skattesedler til Skatteyderne, se herom i Vedtægterne for de enkelte Købstæder og Vedtægtsudkastet i D. T. f. 1868 S. 578. Se Skattekvitteringsbog 8.

3. En afgiftspligtig, som ikke har fast Ophold i Kommunen, skal for Byraadet opgive en i Kommunen bosiddende Mand, der indbetaler hans Bidrag, L. 26 Maj 1868 § 29. Sker dette ikke, maa Byraadet ved Søgmaal tvinge ham dertil, Ind. M. Skr. 26 Septbr. 1854, Nr. 260, 19 Juli 1871.

4. Om Virkningen af Fraflytning, se hvad der er anført under Formue og Lejlighed III 6 c.

Se Byraad C 5 (en Oversigt over dets Forretninger med Hensyn til Beskatningen). Jurisdiktionsforholdene B 67 a (ang. hvor vidt Beboerne af nogle under Helsingørs Jurisdiktion henlagte Ejendomme skulle deltage deri).

IV. Kommuneafgifter i Handelspladserne. De herom gældende Bestemmelser ville findes under Handelspladser. Jfr. foran III A 1 b.

V. Kommuneafgifter paa Landet.

A. I Landkommunerne.

1. Skattegrundlagene ere dels Hartkornet dels Formue og Lejlighed i et Forhold, som, indtil en Lov om den kommunale Beskatning udkommer, for 3 Aar ad Gangen for hver Kommune fastsættes af Amsraadet efter Sogneraadets Forslag, L. 6 Juli 1867 § 18.

Om det Forhold, hvori Ligningen paa Formue og Lejlighed bør staa til Hartkornsligningen, have adskillige ældre Udtalelser i K. Skr. 1 Juni 1830 ad 3, Ind. M. Skr. 21 Marts 1849, 16 Oktbr. 1850, 13 Decbr. 1851, 26 Septbr. 1853.

2. Om Formue- og Lejlighedsligningen kan i det hele henvises til, hvad derom anføres under Formue og Lejlighed.

3. Om Hartkornsligningen skal her anføres en Række forskellige Bestemmelser.

a. Kommunebidrag udredes af alt Hartkorn og ligelig af alt Hartkorn, Hartkornegal. L. 20 Juni 1850 §§ 14 ff, jfr. Reglm. f. Land. 5 Juli 1803 § 35, Pl. 5 Decbr. 1815, K. Skr. 17 Juni 1815, 20 Jan. og 20 April 1816, Fr. 24 Juni 1840 § 10.

b. Om Udredelsen af Kommunebidragene af Skoleloddernes

Hartkorn, Hartkornsegal. L. 20 Juni 1850 § 14, Pl. 22 Maj 1839 § 1, Ind. M. Skr. 5 Decbr. 1851. Se nærmere Skolelod II 12.

c. Ligningen paa Hartkornet skal foretages efter det virkelige Hartkorn, ikke efter Ejendommenes Værdi eller desl., K. Skr. 5 Decbr. 1818, 27 Avg. 1835, 28 Maj 1836.

d. Kommunebidrag af Hartkornet svares til den Kommune, hvori Hartkornet er beliggende, Pl. 5 Decbr. 1815, K. Skr. 20 Avg., 17 Decbr. 1814, 9 Marts 1816, 23 Jan. 1819; se ogsaa hvad der er anført under Formue og Lejlighed 5 o og Rskr. 9 Febr. 1820 om løse Parceller af ubetydelig Størrelse. Jfr. Matrikul 1 b.

e. Om Kommunebidrag af Præstegaardenes Hartkorn henvises til det foran under I 3 b anførte.

f. Af Skovskyld, hvad enten det hviler paa Fredskovs eller anden Skovgrund, svares halvt mod Ager og Engs Hartkorn, Hartkornsegal. L. 20 Juni 1850 § 21, jfr. Rtk. Skr. 6 Febr. 1819 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1819), K. Skr. 8 Febr. 1817, 11 April 1826, 9 Juli 1833, 29 Marts 1836, 13 Decbr. 1842, jfr. Noten til Ind. M. Skr. 15 Novbr. 1851.

Særligt mærkes om Statsskovene K. Skr. 7 Febr. 1843 ad 2 og den ovenfor citerede Ind. M. Skr. 15 Novbr. 1851.

g. Tiendehartkorn kommer ikke i Betragtning til Kommuneafgifters Svarelse, K. Skr. 18 Oktbr. 1825.

h. Om Bidragene af Parceller, se K. Prom. 11 Juli 1807, jfr. K. Prom. 24 Juli 1802, Fr. 25 Juni 1810 § 8, 3 Decbr. 1819 § 15.

i. Af Købstadborgeres Pakhuse paa Landet svares kun Fattighidsbidrag efter Hartkornet, K. Skr. 20 Novbr. 1824, 23 Decbr. 1841.

k. Om Kommunebidrag af øde Gaarde, der ere overdragne Rentekammeret, K. Skr. 4 Decbr. 1824.

l. Kirkegaardshartkorns Kommunebidrag, K. og U. M. Skr. 25 Septbr. 1863, jfr. Fr. 23 April 1845.

m. Det Bidrag, som paahviler en Ejendom, maa vedblivende svares, selv om Ejeren fraflytter, Ind. M. Skr. 11 April 1851, jfr. L. 6 Juli 1867 § 25.

n. Se Forpagtning 7 b og k og Fæste 22 om Brugernes Forpligtelse til Udredelse af Skatter af Ejendommen.

4. Om Ligningen af Naturalier, navnlig Korn og Fourage, til Kommunen kan særlig mærkes:

a. Naturalierne lignes kun paa Hartkornet, ikke paa Formue og Lejlighed. Dette er forudsat i det Skema til Sognekommunernes Overslag, der er meddelt ved Ind. M. Cirk. 11 Oktbr.

1867 (D. T. S. 1147). Se ogsaa K. Skr. 7 Febr. 1843, K. og U. M. Skr. 13 Maj 1852.

b. Om Afskaffelse af Naturalieligningen, L. 6 Juli 1867 § 17, jfr. Ind. M. Skr. 15 Jan 1855.

c. At der maa tages Hensyn til, at det for Beboere af Smaaøer kan blive særlig byrdefuldt at levere Naturalier, Ind. M. Skr. 19 Juni 1851.

d. Om Ligning af Skolebrændsel gælde særegne Regler, se under Skolebrændsel.

5. Paaligning og Paaanke.

a. Ligningen foretages af Sogneraadet under et for hele Kommunen, L. 6 Juli 1867 §§ 17 og 20. Jfr. Ind. M. Skr. 26 Maj 1854 ad 4.

b. Foruden Hovedligningen kan forfattes en Tillægsligning efter Formue og Lejlighed paa de Personer, som efter Hovedligningens Affattelse ere flyttede til Kommunen, § 23 ibd.

c. En forholdsvis Forhøjelse i Aarets Løb af de i Hoved- og Tillægsligningen opførte Beløb kan kun foretages af Sogneraadet med Amsraadets Tilladelse, § 26 a ibd.

d. De aarlige Skatteligningslister skulle i de Landkommuner, der bestaa af to eller flere Sogne, fremlægges i hvert Sogn i hele det i L. 6 Juli 1868 § 21 foreskrevne Tidsrum, Ind. M. Skr. Nr. 271, 23 Oktbr. 1872.

e. Indsigelser mod Ligning og Tillægsligning kunne indenfor visse Tidsfrister indsendes til Sogneraadet, og dettes Afgørelse kan paaankes for Amsraadet, L. 6 Juli 1867 §§ 20 og 23. Se tidligere Ind. M. Skr. 14 Decbr. 1849.

f. Fordeling mellem to Kommuner af en Persons Skattebidrag afgøres af Amsraadet, naar begge Kommuner høre til en Amsraadskres, ellers af Indenrigsministeren, L. 6 Juli 1867 § 22. I saadanne Sager gælde ikke de i Lovens §§ 20 og 23 foreskrevne Frister for Paaanke, Ind. M. Skr. 11 Avg. 1869 til Aarhus Amt (utrykt).

6. Optrævning og Forfaldstid.

a. Herom gives Regler i L. 6 Juli 1867 § 25, hvorefter det er Sogneraadet, som tager Bestemmelse i saa Henseende, jfr. ogsaa Ind. M. Skr. Nr. 223, 15 Juni 1871. Se tidligere Ind. M. Skr. 11 April 1856 med Note, 5 Febr. 1857, 5 Marts 1861, 10 Septbr. 1863.

b. En afgiftspligtig, som ikke har fast Ophold i Kommunen, skal for Sogneraadet opgive en i Kommunen bosiddende Mand,

der indbetaler hans Bidrag, L. 6 Juli 1867 § 25, Ind. M. Skr. 26 Septbr. 1854, Nr. 260, 19 Juli 1871.

c. Om Virkningen af Fraflytning, se med Hensyn til den personlige Skat, hvad der er anført under Formue og Lejlighed III 6 c, og med Hensyn til Hartkornsligningen foran under 3 m.

d. Speciel Kvittering for betalte Kommuneafgifter kunne Yderne forlange, K. Skr. 24 Juni 1843, jfr. Ind M. Skr. 5 Marts 1861.

7. Ang. at Amsraadet ikke kan give sit Minde til, at en Kommune modtager en Gave, der er knyttet til den Betingelse, at Giveren for Resten af sin Levetid fritages for Skat, Ind. M. Skr. Nr. 77, 20 April 1878.

8. Ang. at Sogneraadene uden Amsraadets Samtykke samt Byraadene og Kommunalbestyrelserne i Handelspladserne uden Indenrigsministeriets Samtykke kunde foretage en forøget Skatteudskrivning i Anledning af Tilskud til de fattiges Kasse efter L. om midlertidige Foranstaltninger mod den ved Arbejdsløshed og Vinterens Strengthed indtraadte Nød Nr. 18, 10 Marts 1879, se Lovens §§ 2, 4.

9. Ang. hvor vidt de, der have klaget over deres Skatteansættelse (nu til Amsraadet) kunne fordre Afskrift af Sogneraadets Erklæringer i Sagen, J. M. Skr. 22 Septbr. 1866.

10. Ang. at et Sogneraad ikke er berettiget til at formene uden for Kommunen boende Adgang til at efterse Kommunens i Henhold til Landkommunallovens § 20 (for saa vidt enslydende med Købstadkommunallovens § 27) fremlagte Skatteligning, Ind. M. Skr. Nr. 205, 17 Juni 1892.

11. Ang. den kommunale Beskatning i den ny dannede Sundbyernes Sognekommune, saaledes at Hartkornsskatten bortfalder og en Grundskat træder i Stedet for samme, L. Nr. 102, 14 April 1893.

B. I Landdistrikter, der ere forbundne med Købstæder eller Handelspladser.

1. Ang. de med Købstæder forbundne Landdistrikter findes Reglerne herom i L. 6 Juli 1867 § 3, Ind. M. Cirk. 16 Juli 1867 (D. T. S. 769), L. 26 Maj 1868 § 15. Jfr. tidligere Adg. 13 Avg. 1841 §§ 1, 23 og K. Skr. 25 Avg. 1842.

2. Om Reglerne for de med Handelspladser forbundne Landdistrikter maa henvises til de særlige Bestemmelser, der findes under Handelspladser.

C. Bidragene til Amtskommunen.

1. Amtsraadet kan for et Aar ad Gangen bestemme, at indtil $\frac{1}{3}$ af det til Amtsrepartitionsfondens Fornødenheder nødvendige Beløb lignes paa de under Amtsraadskresen hørende Kommuner, L. 6 Juli 1867 § 50.

2. Benyttes ikke Udskrivning paa Kommunerne, tilvejebringes det hele til Amtsrepartitionsfondens Fornødenheder nødvendige Beløb ved Udskrivning paa Amtsraadskresens Hartkorn. Udskrivning kan kun ske efter Amtsraadets Beslutning, og der maa ikke anvendes mindre Dele af Rigsdaleren end 8 Sk. halvaarlig pr. Td. Hartkorn. Om Hartkornsbidragets Størrelse skal Amtstuen underrettes inden Midten af Marts Maaned, L. 6 Juli 1867 §§ 50—52.

3. Om Tillægsbidrag i 2den Skattetermin, se § 52 ibd.

4. Opkrævningen af Hartkornsbidraget sker gennem Amtstuerne i Forbindelse med de kongelige Skatter, Amtstuefr. 8 Juli 1840 § 1 m. fl.

5. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden svares af alt Hartkorn, Hartkornsegal. L. 20 Juni 1850 § 14, hvorved bemærkes, at Sognefogedernes Fritagelse for at svare Amtsrepartitionsfondsbidrag efter Pl. 5 Juli 1820 er bortfalden ved L. 4 Marts 1857.

Af Skovskyld betales halvt mod Ager og Engs Hartkorn, L. 20 Juni 1850 § 21.

6. Af Hartkornet i de Landdistrikter, der ere forbundne med Købstæder, udredes Amtsrepartitionsfondsbidrag, Ind. M. Skr. 8 Oktbr. 1853.

D. Island.

a. I Købstæderne paa Island, se de under Købstæderne B anførte Bestemmelser.

b. I Landkommunerne paa Island, derom mærkes L. 9 Jan. 1880 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) § 1.

c. Ang. sammes Erlæggelse af andet Steds boende Personer, der drive Baadfiskeri i Fjordene, L. 19 Juni 1888 (Nr. 8 i Till. t. Lovt.) § 2.

Se Formue og Lejlighed. Forpagtning—Forpagtere 7 b og k (om Hartkornsskatternes Erlæggelse af Brugerne). Ligningskommissioner. Offer I 11 (dets Afløsning) a Nr. 6, b Nr. 3 og (ang. Skattefordeling mellem flere Kommuner) d. Udpantning II.

Kommunefond.

1. Paa Bornholm, se Amtskommunefonden.

2. Fyns Stifts, Rskr. 7 Jan. 1825.

Kommunehospitalet i København.

1. Tilladelse til Indretningen af et Hospital paa 800 Senge, Ind. M. Skr. 13 Avg. 1858.

2. Tilladelse til at opføre det paa en Grund ved Øster Farimagsgvej, Resl. 20 Novbr. 1858.

3. Er fritaget for at svare Vederlag af dets nuhavende Arealer i Anledning af Ophævelsen af Demarkationslinjen, L. 6 Juli 1867 § 3.

4. Regulativ for Hospitalet af 24 Avg. 1863 (i Till. t. U. L. f. 1885 og i J. G. Sørensens Samling af Bestemmelser f. Kbhvns. Kommune), jfr. ang. Betalingen for udenbys Patienters Kur og Pleje Bkg. 22 Juni 1870.

5. Ang. Præsteembedet og Kirkelokalet, se Pastorater 439 Æ. Kirkesyn 2 a.

6. Ang. en foreløbig klinisk Undervisning i Psykiatrien ved Celleafdelingen og om klinisk Undervisning ved Afdelingen for Syfilis og Hudsygdomme af vedkommende Overlæge som midlertidig Docent ved Universitetet, Skr. 23 Decbr. 1872 (i Till. t. Møller den civile Medicinallovgivning IV B.).

7. Forandret Ordning af Servicerne og Oprettelse af en 6te Afdeling for sindssyge m. fl., Ind. M. Skr. Nr. 114, 5 Juni 1875.

8. Ny Regler for Betalingen, Bkg. 23 Oktbr. 1874 (U. L.).

Om Betalingen for Udlændinge, Bkg. 12 Maj 1875 (U. L.).

9. Med Hensyn til afdøde Patienters Begravelse m. v. mærkes K. og U. M. Skr. 21 Febr. 1881 (M. T. B S. 96), Bkg. Nr. 229. 21 Septbr. 1893 § 2, jfr. §§ 3, 4.

10. Det derved ansatte Personale.

a. Overlægerne, heraf 2 Overkirurger, ang. deres Antal. Lønning, Tiden for deres Ansættelse, og hvor vidt de erholde Pension, Ind. M. Skr. Nr. 95, 8 Maj 1875 §§ 4, 6 og i Slutn. ad § 11 Nr. 2 og ad § 21, Skr. Nr. 114, 5 Juni s. A. — Se foran 6.

b. Reservelægerne, deriblandt Prosektor, og Dispensatoren, ang. deres Lønning m. v., fornævnte Skr. 8 Maj 1875 § 4.

c. Om Volontørerne, Kandidaterne og surnummerære Kandidater, Betingelserne for deres Antagelse m. m., Skr. 23 Decbr. 1872 (i Till. t. Møller den civile Medicinallovgivning IV B.). Jfr. Frederiks Hospital 6 c Nr. 6.

d. Forstanderen, Forvalteren og Bogholderen, ang. deres Lønning m. v. og Pensionsret, Ind. M. Skr. Nr. 95, 8 Maj 1875 §§ 1, 6. Jfr. nedenfor h.

e. Ang. Overlægerne og andre ved Hospitalet ansattes Løn-

ning, Pension og Antal, se tidligere Ind. M. Skr. 23 Avg. 1860, 16 Septbr. 1863, 4 Jan. 1866 (D. T. S. 37).

f. Lønningen for Overlægen ved 6te Afdeling, Ind. M. Skr. Nr. 73, 14 Marts 1884.

g. Ang. Ansættelse af en Økonomi- og Inventarieskriver, dennes Lønning, Pensionsret m. v., Ind. M. Skr. Nr. 101, 10 Maj 1884.

h. Forstanderen benævnes herefter Hospitalsinspektør, hans Lønning m. v., samt ang. Personalet ved Hospitalets Kontor, Ind. M. Skr. Nr. 122, 24 Juli 1885. Jfr. nedenfor l.

i. Dispensatoren, ang. Fribolig m. v. for ham, Ind. M. Skr. Nr. 216, 13 Decbr. 1887 § 1.

k. Reservelæge Rudolph Hansens Legat til det faste Stueopsyn, Stadf. Nr. 181, 8 Novbr. 1879.

Gross. Triers og Hustrus Legat til de kvindelige Assistenten ved Sygeplejen, Stadf. Nr. 25, 3 Febr. 1882.

l. Inspektøren benævnes nu Direktøren for Hospitalerne i Kbhvn., Stadf. 25 Marts 1898 (i Supplem. til den lille Lovsaml.) ad 3. Ang. hans Lønning og Pension samt ang. do. for Bogholderen og Forvalteren samt Økonomi- og Inventarieskriverv. m. fl. ved Kommunehospitalet, ibd.

11. Spannjers Legat dertil, Resl. Nr. 123, 10 Juli 1879 §§ 4 Nr. 3, 5.

12. Ang. 6te Afdelings Ordning, Ind. M. Skr. Nr. 73, 14 Marts 1884.

13. Om Tiden for Patienters Indlæggelse, Bkg. 6 Jan. 1885 (U. L.).

14. Udenbys sindssyge modtages ikke længere, Bkg. 28 April 1885 (U. L.).

15. Pastor Wesenbergs og Hustrus Legat dertil, Stadf. Nr. 4, 7 Jan. 1888.

16. Ang. Militæres Indlæggelse i Cellebygningen for sindssyge for Militæretatens Regning, Krigs M. Skr. 21 Septbr. 1889 (M. R.).

17. Ang. Udstedelsen af Sygesedler, ved hvilke Patienter søges indlagte der for Sindssygdom, Kbhvn. Mag. Cirk. 14 Novbr. 1894 (i Supplem. t. den lille Lovsaml.).

18. Kommandørinde Julie Holst født Cohns Legat for trængende Rekonvalescenter, udskrevne fra Københavns Kommunehospitals 1ste kirurgiske Afdeling, Stadf. Nr. 295, 6 Novbr. 1895.

Se Fattigvæsenet III 6 a Nr. 4 (Takst). Tegnepenge 4.

Kommunehuse (til Optagelse af husvilde, jfr. Husvilde A I 2).

Om dem ere i Sundhedsvedtægterne for nogle Landkommuner givet samme Bestemmelser som om Fattighuse, Bkg. Nr. 64, 17 Maj 1882 § 17 (Gentofte Sogn), Nr. 79, 7 Juni s. A. § 18 (Søllerød Sogn), Nr. 163, 28 Oktbr. 1883 § 15 (Frederiksborg Slotsogn). Ligeledes i Thorshavn, Bkg. Nr. 74, 23 Maj 1882 § 27.

Eks. paa, at en saadan Vedtægt med Hensyn til samme henviser til »de derom gennem Indenrigsministeriet givne særlige Bestemmelser«, Bkg. Nr. 264, 24 Decbr. 1892 § 16.

Kommunekasserne i Landkommunerne.

A. Deres Indtægter.

1. Gamle Degneindtægter, saa som Nannest og Degnetrave, L. 8 Marts 1856 §§ 17, 18, Adg. 29 Juli 1814 § 61, K. og U. M. Skr. Nr. 220, 12 Juni 1871.

2. Halvandenskillingsafgift af det kirketiendeydende Hartkorn, Adg. 29 Juli 1814 § 66, Resl. 3 Jan. 1821, K. Cirk. 25 Febr. og Skr. 22 April 1815, 15 Marts 1817, 6 Juni 1820, 29 April 1826, 4 Juni 1844.

Hvor de specielle Skolekasser endnu maatte være bevarede, tilfalder Afgiften disse, K. og U. M. Skr. 8 April 1868 (D. T. S. 539), jfr. Adg. 13 Avg. 1841 § 15.

3. Skolepenge, hvor saadanne opkræves, L. 8 Marts 1856 § 11.

4. Optagne Laan, hvortil udfordres Amsraadets Tilladelse, naar det er mere end et blot midlertidigt Laan, L. 6 Juli 1867 § 26 k.

Ang. midlertidige Laan, som Sogneraadet kan optage uden Amsraadets Samtykke, kan mærkes Ind. M. Skr. Nr. 165, 20 Septbr. 1882 ad 1.

5. Forbrug af Aktiver, L. 6 Juli 1867 § 26 i.

6. Paalignede Skatter, dels paa Hartkorn, dels paa Formue og Lejlighed, i Penge og Korn m. m., § 18, jfr. § 17 ibd. Se nærmere under Kommuneafgifter V.

7. Tilskud fra Statskassen, saa som til Sandflugtsudgifter, L. 29 Marts 1867 § 8, Ind. M. Cirk. 11 Oktbr. 1867 (D. T. S. 1147).

8. Tilskud fra Amsrepartitionsfonden:

a. Til offentlige Biveje og Broer paa disse, L. 21 Juni 1867 § 10.

b. Til Havne- og Broanlæg paa Smaæser, L. 6 Juli 1867 § 50.

c. Til Sandflugtsudgifter, L. 29 Marts 1867 §§ 8, 13.

d. Til sindssyge, der anses farlige for den offentlige Sikkerhed, K. Cirk. 6 Novbr. 1830.

9. Tilskud fra Skolefonden til fattige Sogne, L. 8 Marts 1856 § 5, jfr. Adg. 29 Juli 1814 § 59.

10. Tilskud fra Amtsfattiggassen:

a. Til trængende Kommuner, Reglm. 5 Juli 1803 § 49 b.

b. Til sindssyge, Idioter og desl., § 49 ibd., K. Skr. 15 Oktbr. 1842.

11. Afgifter efter Næringsloven:

a. Kendelser for Næringsadkomster, L. 29 Decbr. 1857 § 13, L. om Pantelaanere 21 Juni 1867 § 1, L. om Brændevinshandel 2 Juli 1870 § 2.

b. Afgifter af Krohold, Brændevinshandel og -udskænkning, L. 29 Decbr. 1857 § 72, 2 Juli 1870 § 5.

c. Afgifter for Dans, Billard og Keglebane, L. 29 Decbr. 1857 § 62.

12. Bødeindtægter:

a. Bøder, der ved Forlig i private Sager maatte blive til-
lagt Kommunekassen eller vedkommende Fattiggasse, J. M. Skr.
Nr. 62, 25 Febr. 1871.

b. Mulkter for Skoleforsømmelser, Adg. 29 Juli 1814 § 66
Nr. 5. For saa vidt de specielle Skolekasser endnu bestaa, til-
falde Skolemulkterne disse, K. og U. M. Skr. 8 April 1868 (D. T.
S. 539), Adg. 12 Avg. 1841 § 15.

c. Se videre Bøder D II 33.

13. Indtægter ved Salg af fattiges Efterladenskaber, Reglm. 5
Juli 1803 §§ 24 og 46 Nr. 5. Jfr. nu Fattigl. Nr. 67, 9 April
1891 §§ 34 og 67, 1ste Stykke.

B. Deres Udgifter.

1. Udgifter til Fattigvæsenet, L. 6 Juli 1867 § 18. Afgiften af
Fattigvæsenet til Helsingørs Hospital efter Rskr. 6 Novbr. 1739
III § 10, Reglm. 5 Juli 1803 § 46 Nr. 3, K. Cirk. 6 Septbr. 1817,
Skr. 19 Decbr. 1818, 27 Septbr. 1821, 19 Marts 1822 vil for-
mentlig i Reglen være overtagen af de fattiges Kasser, K. og U.
M. Cirk. 26 Oktbr. 1858 § 2.

2. Tilskud til de fattiges Kasse og desl., hvortil udfordres
Amtsraadets Tilladelse, L. 6 Juli 1867 § 26 c.

3. Udgifter til Skolevæsenet, § 18 ibd., L. 8 Marts 1856 § 17.
Dog udredes Alderstillæg og Pensioner af Skolefonden, L. 8 Marts
1856 §§ 5, 10, 20, 22.

Hvor der endnu findes specielle Skolekasser, udredes visse
Udgifter deraf, K. og U. M. Skr. 8 April 1868 (D. T. S. 539),
K. Skr. 7 April 1827.

4. Vejvæsenet.

a. Offentlige Bivejes Anlæg, Grundforbedring og Vedligeholdelse, L. 6 Juli 1867 § 18, 21 Juni s. A. § 9.

b. Offentlige Gangstier, L. 4 Juli 1850 § 4.

5. Brandvæsen, Sprøjtehold, Vægtervæsen, Vandsteder og desl., L. 6 Juli 1867 § 18, jfr. L. 2 Marts 1861 §§ 22, 35, Ind. M. Cirk. 16 Juli 1867 Nr. 7 a (D. T. S. 769).

6. Hegnsynsprotokoller og desl., L. 6 Marts 1869 § 14, Nr. 53, 25 Marts 1872 § 13.

7. Afløst Pligtarbejde, saa som Kirkearbejde, Frikørseler m. m., K. og U. M. Skr. 23 Maj 1864 (med Ind. M. Skr. 17 Jan. 1868 i Noten), Ind. M. Cirk. 16 Juli 1867 Nr. 5 (D. T. S. 769), Skr. 27 Febr. 1869 (D. T. S. 338), Nr. 180, 13 Juni 1872.

8. Tilskud til Amtsfattiggassen efter Pl. 9 Jan. 1845.

9. Tilskud til Skolefonden, Adg. 29 Juli 1814 § 54, Pl. 22 Marts 1843 § 5, 20 Juni 1850 § 16, L. 8 Marts 1856 § 7, K. og U. M. Skr. 2 Juli 1866 (D. T. 1867 S. 492).

10. Tilskud til Amtsrepartitionsfonden efter L. 6 Juli 1867 § 50.

11. Udgifter til Sogneraadet til Medhjælp, Lokale og Skrivematerialier, se under Sogneraad B 6 og 7.

12. Brevbæring og Budløn, Ind. M. Skr. 6 Septbr. 1855, 26 Juni 1858.

13. Udgifter til Epidemier, for saa vidt de ikke bæres af Amtsrepartitionsfonden, J. M. Skr. 20 Decbr. 1850. Se nu under Smitsom og epidemisk Sygdom.

14. Offer for Sognebaandslødere, K. og U. M. Skr. Nr. 302, 22 Novbr. 1873.

15. Udgifter til Distriktsheste efter L. 16 Marts 1851 § 4, jfr. Ind. M. Cirk. 11 Oktbr. 1867 (D. T. S. 1148), ere bortfaldne ved L. 26 Maj 1868 (S. 276).

16. Erstatning for Skade, foraarsaget ved Brandvæsenets Sluknings- og Redningsforanstaltninger, til Dels dog mod Refusion af Amtsrepartitionsfonden, L. Nr. 153, 30 Novbr. 1874, jfr. J. M. Skr. Nr. 263, 19 Decbr. s. A.

17. Til de mindre offentlige Vandløb, L. Nr. 63, 28 Maj 1880 §§ 6, 15, 19, 24, 27, 32, 38, 40. En Del af disse Udgifter refunderes dog af Lodsejerne, §§ 34, 39 ibd.

18. Ved Oprettelsen af Telefonforbindelser (tillige Indtægter), Ind. M. Cirk. Nr. 12, 20 Febr. 1883 med tilhørende Udkast.

19. Til Bygningsvæsenet, se de under Bygningsvæsen 5 anførte Reglementer.

20. Om Udgifterne til Sundhedsvæsenet, se de under Sundhedsvedtægter anførte Vedtægter for visse Landkommuner.

21. Ang. sammes Andel i Udgifterne ved Oldenborrers Indsamling, L. Nr. 57, 1 April 1887 § 5.

22. Betaling for Jordemødrenes Tjeneste med fattige, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 44, jfr. L. Nr. 85, 1 April 1893 § 2 og Instr. Nr. 129, 25 Novbr. 1896 § 19. Jfr. Jordemødre II 9 c.

23. Se Degnetrave 15. Fattiges Kasse A 6. Fattigforsørgelse A 9 d (om Understøttelser udenfor den foreskrevne Fattigforsørgelse). Kirkehoveri II 15 g, 16 s. Kirkeklokker 15 e Nr. 1. Kirker 9 b (Brændselet til deres Opvarmning). Orgel 10.

C. Deres Bestyrelse og Regnskabsvæsen.

1. Overslagene over Kommunernes Indtægter og Udgifter, L. 6 Juli 1867 § 24, Ind. M. Cirk. 16 Juli 1867 Nr. 10 a (D. T. S. 769), 11 Oktbr. 1867 (D. T. S. 1147), jfr. Ind. M. Skr. Nr. 271, 23 Oktbr. 1872.

2. Regnskabernes Form, Aflæggelse og Revision, L. 6 Juli 1867 § 28, Ind. M. Cirk. 11 Oktbr. 1867 (D. T. S. 1147); se ogsaa hvad der er anført under Amdtsraad C 79 q. Jfr. Sogneraad B 13. — Om Tvangsmidler mod de valgte Revisorer kan mærkes, hvad der i Ind. M. Skr. 8 Septbr. 1870 (D. T. S. 745) er udtalt for Købstædernes vedkommende.

3. Sognekommunens Regnskabsaar er Kalenderaaet, L. 6 Juli 1867 § 20.

4. Uden Sogneraadets Samtykke kan ingen Udgift afholdes af Kommunens Kasse, § 27 ibd.

5. Ang. hvorledes det Regnskab, der efter Landkommunallovens § 28 fremlægges til Eftersyn for Beboerne, skal være indrettet og dokumenteret, Ind. M. Skr. Nr. 12, 15 Jan. 1877, Nr. 180, 1 Novbr. 1878.

6. Ang. Revisorerne af sammes Regnskaber.

a. Kunne vælges saa vel blandt som uden for Sogneraadets egne Medlemmer, dog med Udelukkelse af Sogneraadets Formand, Ind. M. Skr. Nr. 82, 24 April 1875, jfr. Ind. M. Skr. Nr. 34, 26 Febr. 1879.

b. Ang. hvor vidt en Sognebeboer kan genvælges til Revisor mod sin Vilje, og at hans Forpligtelse til at modtage Valget hører under Domstolens Afgørelse, Ind. M. Skr. Nr. 34, 26 Febr. 1879.

7. Ang. Regnskabsaflæggelsen for og deres Andel i Udgifterne ved Alderdomsunderstøttelsen, L. Nr. 69, 9 April 1891 §§ 8—10. Se Alderdomsunderstøttelse 17, jfr. 18.

8. Se Kirkestævne 12 (Bekendtgørelse om Kommuneregnskabets Fremlæggelse).

D. Forskelligt.

1. Ved L. 6 Juli 1867 §§ 18 og 19 ophævedes de forskellige Kasser i Kommunerne, navnlig Fattigkasserne, Skolekasserne (dog ikke de saa kaldte specielle Skolekasser, K. og U. M. Skr. 8 April 1868, D. T. S. 539) og de Kasser, der i Almindelighed kaldtes Sogne- eller Kommunekasserne, hvoraf udrededes Udgifter uden for Fattig- og Skolevæsenet, saa som til Jordemodervæsenet, Brandvæsenet, Distriktshestehold, Jurisdiktionsudgifter m. m., se K. Skr. 23 Marts 1848, Ind. M. Skr. 11 Febr. 1850.

2. Ældre Bestemmelser om de kommunale Kassers Overskud, og hvorledes dermed forholdes, findes i K. Prom. 2 Juni 1807, Skr. 8 Juli 1817, 16 Juni 1818, Cirk. 24 Febr. 1821.

Se Amtmænd XXVII 20 (Indberetninger om deres Indtægter og Udgifter). Jfr. Kommuner 8 (Fortrinsret for deres Midler).

Kommunelaan, se Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871 15. Stempelafgiften IV B b—c. Stifts-midler 1 a.

Kommunelæger.

I. I København (o: Fattiglæger).

1. De nuværende Distriktslæger (der ligeledes vare kommunale Læger) afgaa, og der ansættes i hvert Distrikt 2 Kommunelæger, som udnævnes af Magistraten, Best. om Kbhvn.s Fattigvæsen i M. T. B f. 1871 S. 479 Nr. 45.

De nærmere Regler om disse Læger, deres Indtægter og Forretninger findes i Nr. 45—48 ibd. samt i Vedt. 30 Decbr. 1857 §§ 11, 21, 25 Nr. 2 smh. med fornævnte Bestemmelser S. 481.

Ang. deres Lønning og Emolumenter, Ind. M. Skr. Nr. 95, 8 Maj 1875 § 4 (jfr. Noten i U. L. f. 1877 S. 459), jfr. Bkg. 12 April 1881 (U. L.).

2. Ang. Betingelserne ved Ansættelse som saadan og Grænserne for de 24 Lægedistrikter, Bkg. 18 Novbr. 1871 (U. L.). Jfr. ang. de tidligere Distriktslægedistrikter K. Skr. 30 Juni 1831, 21 Febr. 1833, Resl. 7 Juli 1844, Ind. M. Skr. 3 Novbr. 1852.

3. Regulativ for dem 15 Marts 1872 (i F. A. Uldall den civile Medicinallovgivning).

4. Ang. de ved Kbhvn.s Fattigvæsen ansatte Lægers Forpligtelse til at foretage Ligsyn, L. Nr. 2, 2 Jan. 1871 § 2. Se Dødsattester A 1 c.

5. Om de ved Kbhvn.s Fattigvæsen ansatte Læger handler Plan

1 Juli 1799 § 201, der tilsiger de Læger, der have tjent vel i 4 Aar, fortrinlig Befordring.

6. Om Distrikternes Forøgelse til 26 og Lægernes Stilling i det hele taget, Bkg. 12 April 1881 (U. L.). Udstedt i Anledning af Udløbet af de i 1871 ansatte Lægers Funktionstid.

7. Tillægsbestemmelse til § 39 i Regulativet for dem 21 Maj 1879 (i Møller den danske Medicinallovgivning IV B.).

8. Ang. deres Tilsyn med de Sundhedsplejen vedrørende Forhold, Sundhedsvedtægt i Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 3, og at de tiltræde de under særlige Forhold oprettede Distriktskommissioner, § 5.

9. Ang. Ansættelse af 24 saadanne for 3 Aar ad Gangen med Gage 1400 Kr., Ind. M. Skr. Nr. 92, 6 Marts 1893 Nr. 6, 7.

10. Blive med Hensyn til Attesters Udstedelse at betragte som Epidemilæger, L. om smitsomme Sygdomme Nr. 46, 30 Marts 1892 § 23, jfr. om deres Betaling som Epidemilæger § 24 i Slutn.

II. Ang. kommunale Læger uden for København, se Læger

A III. Stadslæger.

Ang. Ansættelse af en saadan i Aarhus, Resl. Nr. 301, 19 Oktbr. 1891.

Ansættelse af to saadanne i Aalborg, Resl. Nr. 155, 18 Juni 1898.

Kommuner.

1. Staden Københavns Kommune, Adg. 1 Jan. 1840 § 1, L. 4 Marts 1857, Vedt. 30 Decbr. s. A.

2. Købstæderne, L. 26 Maj 1868 § 1.

3. Landkommunerne eller Sognekommunerne, L. 6 Juli 1867 § 1, af hvis Bestemmelser særlig mærkes Reglerne om Kommunernes Deling.

Tillæg til Landkommunalloven 6 Juli 1867, L. Nr. 69, 12 April 1892 (ang. Medhjælpssum til Sogneraadsformændene).

4. Amtskommunerne eller Amtsråds-kresene, L. 6 Juli 1867 § 34.

5. Handels- eller Ladepladserne, herom haves særlige Bestemmelser for de enkelte Pladser, se under Handelspladser.

6. Landdistrikter, der ere forbundne med Købstæder med Hensyn til Fattigvæsen m. m., L. 6 Juli 1867 § 1, 26 Maj 1868 § 15, Ind. M. Skr. 2 Marts 1868 (D. T. S. 182).

7. Bemyndigelse for Justitsministeren til at beskikke et Forsvar for en Kommunes ene Sogn under en af samme anlagt Proces mod Kommunen (i Anledning af Sognets formentlige Andel i et Legat), L. Nr. 147, 15 Decbr. 1882.

8. Om Fortrinsret for deres Midler i Boerne efter dem, der have havt dem i deres Værge, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 § 53, 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 5, 52, 83 a, 89, 90 (f. Isl.). (Se ogsaa Konkursl. Nr. 51, 25 Marts 1872 §§ 33 Nr. 1, 39).

9. Ang. deres Grænser.

a. Med Hensyn til de enkelte Købstæder i Forhold til de dem omgivende Landkommuner, se under Købstæderne A. 1ste Stykke. — Se ogsaa Handelspladser B I 2, 15 (Fredesberg).

b. Ang. at den til St. Steffens Kirke henlagte Del af Utterslev Mark i borgerlige og kommunale Forhold, navnlig i Henseende til Fattig- og Skolevæsen, forbliver en integrerende Del af Brønshøj Sogn, Resl. Nr. 252, 7 Decbr. 1874 § 2 a. Se Fattiges Kasse C 2.

Ang. at Hee Sogns Deling i to Kirkesogne ikke berører de kommunale Forhold, Resl. Nr. 62, 30 Marts 1878.

Fakse Sogn og det deraf i kirkelig Henseende udskilte Hylleholt Sogn skulle i Henseende til kommunale Forhold vedblive at udgøre en Kommune, Rskr. Nr. 186, 13 Novbr. 1879 i Slutn.

c. Nogle Engstrækninger af Aaby Sogn henlægges til Jetsmark Sogn, Bkg. Nr. 103, 22 Juli 1880 Nr. 1.

10. Ministeriel Anbefaling for P. F. Schous Bog »Landkommunernes Forfatning og Styrelse«, Ind. M. Cirk. Nr. 71, 3 Maj 1881.

11. Ang. Virkningen af, at deres Grænser forandres, se Forsørgelsessted B 5.

12. Jerne og Skads Sogne udskilles i kommunal Henseende fra Esbjerg Sogn, Ind. M. Skr. Nr. 274, 29 Juli 1893.

13. Elling og Tolne Sogne adskilles i kommunal Henseende, Ind. M. Skr. Nr. 309, 4 Septbr. s. A.

14. Odense Frue Landsogn oprettes til en selvstændig Sognekommune, Ind. M. Skr. Nr. 358, 19 Oktbr. s. A.

15. I Navnet paa Ejerlavet »Usselhusene, Lille Skovhuse, Kohaven og Storskoven« i Tommerup Sogn forandres Usselhusene til Skovstrup, Ind. M. Skr. Nr. 272, 31 Oktbr. 1890.

16. Navnet paa et Ejerlav i Vissenbjerg Sogn forandret fra Karhusene til Kjelstrup Skov, Ind. M. Skr. Nr. 224, 20 Juli 1891.

17. Taarnby og Sundbyernes Sogne paa Amager adskilles i kommunal Henseende, Ind. M. Skr. Nr. 267, 17 Oktbr. 1894.

18. Gimsing og Struer Sogne adskilles i kommunal Henseende, Ind. M. Skr. Nr. 304, 13 Novbr. 1894.

19 Tistrup og Uggerløse Sogne ligel., Ind. M. Skr. Nr. 179, 29 Juni 1895.

20. Andst og Gjesten Sogne ligel., Ind. M. Skr. Nr. 208, 6 Avg. 1895, jfr. K. og U. M. Skr. 10 s. M. (G. R.).

21. Assens Sogn i Bjerre Herred under Vejle Amt benævnes fremtidigt As Sogn, Bkg. Nr. 68, 29 April 1896.

22. Ang. at en Fjerdedel af Afgiften for Totalisatorspil ved Væddeløb tilfalder de Amts- og Købstadkommuner, hvor det afgiftspligtige Spil har fundet Sted, L. Nr. 73, 30 Marts 1895 § 3.

23. Ekstraordinært Bidrag af Statskassen til Amts- og Købstadkommunerne, L. Nr. 80, 8 Maj 1894, Nr. 90, 10 April 1895.

24. Anvendelse af indtil 5 Millioner Kroner af det i 1894 optagne Statslaan til Udlaan til Amts- og Købstadkommuner til Dækning af deres Tilskud til private Jernbaneanlæg, L. Nr. 93, 10 April 1895.

24. Paa Færøerne.

a. Thorshavn, L. 16 Febr. 1866.

b. Landkommunerne, L. Nr. 30, 28 Febr. 1872, J. M. Skr. Nr. 163, 28 Maj 1872.

25. Paa Grønland, forel. Best. Nr. 20, 31 Jan. 1872.

26. Paa Island.

a. Købstæder og Handelssteder, Pl. 28 Decbr. 1836. Se i øvrigt under Handelssteder og Købstæderne B.

b. Landkommunerne, Fr. 4 Maj 1872 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.), J. M. Skr. Nr. 115, 16 April 1873, jfr. Meddelelse i M. T. B f. 1872 S. 358.

c. Forandring af Fr. 4 Maj 1872 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) om Landkommunernes Styrelse, L. 9 Jan. 1880 (Nr. 1 ibd.). — Nævnte Forordnings §§ 19, 28 og 29, 3dje Stykke ophæves, Lovens § 4. Forandring af § 46 i Fr. 4 Maj 1872 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) om Landkommunernes Styrelse, L. 16 Decbr. 1885 (Nr. 42 ibd.).

d. Ang. Inddrivelse ved Udpantning af deres Fordringer, L. 16 Decbr. 1885 (Nr. 40 ibd.) § 1 Nr. 1, 2 og 5 jfr. §§ 4, 13.

e. Ved Fr. 4 Maj 1872 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) om Landkommunernes Styrelse mærkes:

Tillæg til L. 9 Jan. 1880 (Nr. 1 ibd.) om Forandring i

samme, L. 9 Avg. 1889 (Nr. 14 ibd. — ang. Ligningen paa Formue og Lejlighed).

Om nogle Forandringer i Forordningen, L. 11 Juli 1890 (Nr. 32 ibd. — væsentlig betræffende Amtsraadene).

f. Om Sysselstandskabernes avtoriserede Regulativer, L. 22 Marts 1890 (Nr. 15 ibd.). Indeholder bl. a. en Modifikation af ovennævnte Forordnings § 39 Nr. 2.

g. Tillæg til L. 9 Jan. 1880, L. 15 Febr. 1895 (Nr. 6 ibd. — ang. Formue- og Lejlighedsligningen).

h. Tillæg til L. 9 Jan. 1880, L. 6 Marts 1896 (Nr. 7 ibd. — ang. Handels- og Forbrugsforeningers Inddragelse under Formue- og Lejlighedsligningen).

28. I Vestindien, Anordn. 9 Maj 1855.

Se Borgerskab 2 i (kan ikke meddeles en saadan). Købstæderne. Landdistrikter. Skatter 17 ff Nr. 4 (Kommunernes Fritagelse for Indkomstskat paa Island). Stempelafgiften IV B b—c (ang. Kommunelaan).

Kommuneraad, se Kommunalbestyrelse.

Kommunion, se Alterets Sakramente.

Kommunionbog.

1. Skulle Degnene eller Kirkesangerne lige som forhen føre, Rskr. 1 Decbr. 1812.

2. Føres paa Landet af Kirkebyens Skolelærere, Adg. 29 Juli 1814 f. Land. Bl. A § 32.

3. Opbevares af den, der fører samme, K. Skr. 28 April 1835 ad 7.

4. Anskaffes af Kirkeejeren, og dens Tilstedeværelse paases af Synet, K. Skr. 21 Septbr. 1811, K. og U. M. Skr. 12 Febr. 1853, L. 19 Febr. 1861 § 6 (S. 206). Jfr. dog K. Skr. 16 Maj 1818, 23 Juli 1833, 28 April 1835 ad 7.

5. Skal føres af Valgmenighedens Kirkesangere, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

6. Ang. i hvilken Kommunionbog Sognebaandsløseres Altergang skal indføres, K. og U. M. Skr. 18 Novbr. 1873 (G. R.).

Kommunitet.

I. I København (Kommunitetsstipendium, Kloster).

1. (Og Regensen) Fundats for samme, 25 Juni 1777, Rskr. s. D.

(Og Regensen) forskellige nærmere Bestemmelser om samme indeholdes i Fund. 7 Maj 1788 II § 4, VI.

Jfr. ældre Bestemmelser, som ere forandrede ved eller optagne i Fund. 1777 og 1788, Ob. Br. 9 Juli 1661, Rskr. 23 Juni

1683, 26 Novbr. 1687, Fund. 31 Marts 1732 §§ 52—75, Rskr. 8 Jan. 1740, 22 Avg. 1755.

2. Ang. sammes sædvanlige og af Arilds Tid tilberettigede Fornødenhed af Skovene, Rskr. 13 Avg. 1674, jfr. Fr. 26 Jan. 1733, 18 April 1781.

3. Ang. Jagtretten paa sammes Gods, Fr. 20 Maj 1840 § 6. Jfr. Fr. 18 April 1732 § 18, Resl. 3 Decbr. 1772, Rtk. Prom. 14 Jan. 1792, 12 Decbr. 1801. Se nu L. Nr. 79, 8 Maj 1894.

4. Maa vedligeholde Regensens Bygninger, Rskr. 31 Maj 1743.

5. De indfødte Slesvigere skulle tillige med danske Studenter nyde Kosten paa Klosteret, Rskr. 20 Oktbr. 1758.

6. Ang. Indskrækning i de dertil privilegeredes Tal, K. Prom. 17 Maj 1791.

7. (Og Regensen) Reglement for samme 11 Febr. 1848. Jfr. Regensen 7.

Ang. Forøgelse af Kommunitetsstipendiet med 10 ny Portioner, Resl. 23 Febr. 1853.

Ang. Tiden for Kommunitets- og Regensstipendiets Uddeling, Resl. 22 Maj 1860 (i Reskriptsaml. f. 1860 S. 334), jfr. Bkg. 13 Maj 1850 § 7.

Jfr. Reglm. 30 Juli 1818, U. og Skoledir. Skr. 15 Jan. 1828, Resl. 30 Marts 1832, Pl. 4 Juni 1832 § 5, og om Adgangen til Stipendierne og Regensen for Studenter: fra Københavns Kate-dralskole, Ob. Br. 9 Juli 1661; fra Island, Rskr. 4 Maj 1759 § 7, 8 April 1768 § 3, Fund. 7 Maj 1788 III § 2, Resl. 21 Novbr. 1818, 25 Novbr. 1823, 10 Marts 1826, K. Skr. 9 Decbr. 1828, U. og Skoledir. Skr. 10 Decbr. 1831, Resl. 14 Decbr. 1832; som have taget kirurgisk Eksamen, U. og Skoledir. Skr. 12 Juli 1828; fra Færøerne og Grønland, U. og Skoledir. Skr. 9 Novbr. 1833, Resl. 6 Novbr. 1841; af det mosaiske Trossamfund, U. og Skole-dir. Skr. 7 Novbr. 1840.

8. Ang. dets Bygninger, Resl. 16 Marts og 4 Maj 1837.

9. Administrationen af dets Midler og Ejendomme henlægges under Kvæsturen m. m., Resl. 15 Decbr. 1843.

Om de samme vedkommende Lønningsforhold, L. Nr. 74, 12 April 1892.

Jfr. Konsistorium 1 i. Kvæstur. Universitets- og Kommunitetsforvaltere.

10. Ang. dets Tilskud til Universitetet m. v., Resl. 13 Novbr. 1844 og de aarlige Finanslove.

11. Ang. rentefri Laan af sammes Midler til Studenter, U. og Skoledir. Skr. 16 Juli 1844, K. og U. M. Skr. 2 Novbr. 1849.

12. Ang. Tilskud fra samme til en Bygning for det naturhistoriske Museum og Universitetets forenede zoologiske Samlinger, L. 29 Decbr. 1862 § 3.

13. Paa sammes Budget er der ved Finanslovene siden 1876 bevilget Beløb til Understøttelse til Studeringer ved Universitetet for saadanne, der i en ældre Alder bestemme sig herfor, og for studerende — derunder Kvinder — som ikke have Adgang til de egentlige Universitetsstipendier; om Uddelingen af disse Understøttelser, se Bkg. i M. T. B f. 1898 S. 425. — Siden 1880 —81 er tillige bevilget Beløb til mindre Understøttelser for fattige Studenter, navnlig fra de private Skoler, i de to første akademiske Aar, om hvis Uddeling den sidste Bekendtgørelse findes i M. T. B f. 1897 S. 74.

14. Ligeledes er der paa sammes Budget ved nogle Finanslove bevilget Beløb til Anskaffelse af Bøger m. v. for trængende Studerende; om Indgivelsen af Ansøgninger om disse Understøttelser optages Bekendtgørelse i M. T. B.

15. Om dets Gods, se Bøndergods 7 (Afhændelse til Selvejendom). Universitetet 8 (Arvefæste) og 11.

16. Se videre Beneficerede Sager I 2. Bibliotek 3.

II. I Odense.

1. Ang. hvad Rektor og Konrektor ved Odense Skole deraf aarlig maa tillægges, Rskr. 4 Marts 1740 II A § 2.

2. Et aarligt Tilskud fra samme til Katedralskolens Kasse er bortfaldet, Resl. 8 Febr. 1828, jfr. Resl. 1 og Rskr. 6 Oktbr. 1802.

3. Ang. hvad Disciplene i Odense Skole maa nyde ugentlig i Kostpenge og siden ved Akademiet af sammes Midler, Rskr. 16 Marts 1764.

Ang. Ophævelse af dette Reskript, Rskr. 6 Oktbr. 1802.

4. Ang. dets Midler, Fr. 7 Novbr. 1809 §§ 109—110. Jfr. Rskr. 28 Jan. 1804, Resl. 22 Maj 1807.

5. Ang. dets Bestyrelse, Regnskabs- og Kassevæsen, Resl. 8 Febr. 1828. Jfr. K. Prom. 23 April 1791, 9 Marts 1793, Resl. 1 Oktbr. 1802 § 55, Fr. 7 Novbr. 1809 § 130, K. Skr. 18 Novbr. 1826.

5. Dets og Skolens Skifte- og Overformynderivæsen overdrages den civile Retsbetjent, K. Prom. 20 Oktbr. 1810.

6. Ang. Salg m. v. af Kongetiender, tilhørende samme, Resl. 30 Maj 1834 (to).

7. Ang. dets Forhold til St. Knuds Kirke i Odense, se Pastorater 555 B s.

Kompagni (Handelskompagni).

1. Ang. de oktroierede Kompagnier handler Fr. 4 Avg. 1742 § 9, 16 Juni 1797 § 28 Nr. 4, Plan 1 Juli 1799 § 171.

2. Ang. det østasiatiske Kompagni, se Flag 2 p.

Se Firmaer. Interessentskaber.

Kompas.

Ang. Adgang til at erholde Skibskompasser undersøgte ved Flaadens Kompassvæsen og Certifikat derfor udstedt, Bkg. Nr. 81, 12 Maj 1898.

Se Flaaden 8, 9. Krigsskibe 39.

Kompasmager, se Sejl-, Flag- og Kompasmager.

Kompassvæsen, Flaadens, se Flaaden 8, 9.

Kompensation, se Modregning.

Kompetenceattester (om Stævningsmænds Kompetence), se Stempelafgiften III 32 e Nr. 8. Stævningsmænd D.

Komplot (Sammenrottelse).

1. Ang. Straffen, naar to eller flere i Samraad have besluttet en Forbrydelses Udførelse ved fælles Bistand (Komplot), L. 10 Febr. 1666 § 54, 25 Juni 1869 § 55 (f. Isl.).

2. Af Fangerne i Strafanstalter, ang. Straffen derfor, se Straffanger 4 c, d og h.

3. Om Rømning, af tjenestegørende Militære, Fr. 16 Novbr. 1763, Krigsart. Br. 29 Juli 1756 § 610. Jfr. nedenfor 5.

4. Om Opløb, som har Karakter af overlagt Sammenrottelse eller Stempling, taler Instr. 28 Avg. 1795 § 16. »Stempling« forekommer ogsaa i D. L. 6—4—3, Skibsart. 22 Septbr. 1758 VIII § 2, XIII § 2, 9 April 1794 VI § 2 (ophævede).

5. Ang. Straffen derfor mærkes Straffel. f. Krigsmagten Nr. 68, 7 Maj 1881 §§ 51, 52 Nr. 4, jfr. 88 (Komplot om Rømning).

6. Straf for Sammenrottelse i ulovligt Øjemed af Tyender i Vestindien, Adg. 24 Oktbr. 1879 (Nr. 36 i Till. t. Lovt.) § 12.

7. Om Rømning eller Mytteri af Søfolk og om Straffen derfor, navnlig ogsaa for Anførerne eller Hovedmændene, Sælov Nr. 56, 1 April 1892 §§ 298, 305, L. f. Island 22 Marts 1890 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.) §§ 44, 49.

Komponister, se Dramatiske Værker.

Koncept til Retsstævninger, se Stævning A 4 c.

Konserter.

1. Derved kan uden Forfatterens Tilladelse opføres enkelte

Dele af musikalske, for Scenen bestemte Kompositioner uden scenisk Udstyr, L. 29 Decbr. 1857 § 17 (S. 347).

2. Maa Københavns Fattigdirektion lade opføre paa offentlige Steder til Indtægt for Fattigvæsenet, Plan 1 Juli 1799 § 181.

Se i øvrigt, hvad under Forlystelser er anført, samt Kirkekoncerter.

Koncertmesteren ved det kgl. Teater og Kapel.

1. Om ham handler Tjenestereglm. Nr. 170, 21 Septbr. 1892 § 48, jfr. § 46.

2. Saaledes benævnes fremtidigt de tvende Kapelmucisi, der fungere som Soloviolinister i Kapellet, M. T. B f. 1895 S. 731.

Se Teatere II 29.

Koncipist af Dokumenter.

1. Ang. et Forslag om at gøre ham ansvarlig for Bøderne, naar nogen Stempelovertrædelse er begaaet, K. Skr. 15 Septbr. 1827. Saadant Ansvar paahviler ham ikke efter Stempellovens § 79.

2. Af Ansøgninger og Klager, Fr. 15 Decbr. 1820 §§ 2, 3, 11 samt Fuldmægtige 14 A p Nr. 6 (ang. Retsbetjentes Kontorpersonale) og Klager 1. Jfr. Ansøgninger 2.

Kondemnation — Kondemnationsdom, se Fjenden 3, 4. Priser — Prisesager.

Konditor — Konditori.

1. Borgerskab paa Konditori er et af de Borgerskaber, som i Købstæderne udfordres til at holde Beværtning, og det giver Ret til Tilvirkning af alle Slags Konditorisager, derunder indbefattet Kager af enhver Slags, saa vel til Fortæring paa Stedet som til Salg ud af Huset, samt til Udskænkning af alle Slags Drikkevarer, derunder indbefattet Te og Kaffe; endvidere til Forhandling af Likører, destillerede af Druebrændevin, og Chokolade, L. 29 Decbr. 1857 § 58.

Jfr. til Oplysning om, hvad der forstaas ved Konditorisager, K. Skr. 19 Marts 1822, 28 Juli 1832 Noten.

2. Konditori maa ikke drives paa Landet uden kgl. Bevilling, L. 29 Decbr. 1857 § 58.

3. Borgerskab som Bager giver Ret til den under Konditori henhørende Bagerivirksomhed, og Borgerskab som Kagebager giver Ret til Tilvirkning af egentlige Konditorvarer, § 20 c og d ibd.

4. Ang. de særlige Indskrænkninger, som ved L. Nr. 73, 23

Maj 1873 § 9 ere lagte paa denne Næring, se Beværtningssnæring 1 og 2.

5. Skal svare Brændevinsafgift, Ind. M. Cirk. 21 Juli 1862.

6. Det kan ikke forbydes en Konditor at lade sine Gæster spille Kort om Penge, J. M. Skr. 26 Maj 1865.

7. I København maa Konditorerne ikke danne nogen Korporation, K. Skr. 13 Oktbr. 1818.

8. Pl. 18 Oktbr. 1820 er hævet, L. 29 Decbr. 1857 § 100.

9. Maa sælge Kager og lignende ud af Huset ogsaa paa Helldage, L. Nr. 48, 1 April 1891 § 2.

10. Om Konditoriers Indretning og Tilsynet med dem, se Bagerier 4.

11. Legatet fra »Konditorforeningen af 12 Jan. 1866« til Fordel for Konditorsvendenes Forening i Kbhvn. »Konditorforeningen af 10 Novbr. 1869«, Stadf. Nr. 241, 21 Oktbr. 1898.

Se Beværtningssteder. Gift 6 h (ang. Konditorvarer). Herbergerere 1. Lærlinge 9 d. Nattesæde 1. Sukkerbager.

Konduitelister, se Embedsmænd 16. Forfremmelseslister.

Konduktør, den faste ved det kgl. Bygningsvæsen, ang. hans Diæter, Resl. 17 Maj 1823.

Konduktører ved Statsbanerne.

1. Om dem handler L. Nr. 52, 28 Marts 1898 § 6 m. fl., tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 §§ 8 (VII), 13, 19 d, H og I.

2. Se i øvrigt om dem de under Jernbaner B III 5 anførte Bestemmelser.

Konference (Kollation).

1. For at konferere og attestere Genparter af i Retten fremlagte Indlæg eller Dokumenter betales Skriveren halv Betaling for Udskrift, Fr. 16 Jan. 1828 § 5, jfr. K. Skr. 2 Maj 1829. For Vestindien, Sp. Reglm. 7 Jan. 1868 § 16 (i Till. t. Lovsaml. f. 1868).

a. Dette Gebyr erlægges ogsaa for Konference af Dokumenter, fremlagte til Foged-, Avktions- eller Skifteprotokollen, K. Skr. 2 Maj 1829, 20 Febr. 1838.

b. Naar ingen Konference forlanges, men kun Attest om, at der tillige med Genparten er forevist et originalt Dokument, kan Gebyr for saadan Attest ikke beregnes, K. Skr. 22 Maj 1828 ad 6, 2 Maj 1829.

c. Dette Gebyr erlægges for Bekræftelsen af de Genparter, som Sagsøgere ved Sø- og Handelsretten skulle overlevere Mod-

parten ved Stævningens Forkyndelse, L. 19 Febr. 1861 § 24. Se Beneficerede Sager III 2 c Nr. 11.

2. Foretaget af Notarius, Gebyret derfor, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 138. Se for Færøerne, Island og Vestindien de under Notarius publicus II 9—11 anførte Bestemmelser. Se Beneficerede Sager III 2 e.

Gebyret for Genpartens Bekræftelse kan kun beregnes efter denne §, ikke tillige som Notarialattest efter § 139, J. M. Skr. 26 Juni 1860, jfr K. Skr. 16 Febr. 1843 ad 1.

3. Af Dokumenter, foretaget af de danske Konsuler, Gebyret derfor, se den til Instr. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 hørende Gebyrtakst Bil. 18 § 1 Nr. 6.

Se Avktionskataloger 10. Gehejmearkivet 10. Kopipenge 9 (ang. Genparten af Dokumenter til Tinglæsning).

Konferensraader have Rang i 2den Klasse Nr. 12, Pl. 29 Oktbr. 1828, udvidet til Island ved K. Cirk. 23 Maj 1829 § 5. Jfr. Fr. 14 Oktbr. 1746 II Nr. 17.

Konfessionarius, den kgl.

1. Ang. hans Ornat, Fr. 13 Marts 1683 I § 5.

2. Ang. hans Titulatur, Adg. 25 April 1693 § 5 (i Reskriptsaml.).

3. Til ham skal de fattiges Tavlepenge, som paa Gemakkerne i de kongelige Slotte gives, leveres, og han skal udbetale dem til Fattigvæsenet, Rskr. 22 Maj 1699, 10 Febr. 1705, 21 Jan. 1710, Adg. 17 Oktbr. 1712, Rskr. 23 Jan. 1728. Jfr. Rskr. 9 Jan. 1739.

4. Ang. hans Rang, Bkg. 12 Avg. 1808 II 11. Jfr. Fr. 14 Oktbr. 1746 III Nr. 2.

5. Hans Forhold til Hillerød Skolevæsen, Præstebolig og Fattigvæsen er ophørt, K. Skr. 31 Decbr. 1814, 20 Jan. 1818 II § 1 a og c. Jfr. Rskr. 13 April 1798.

6. Slotspræsterne og Kirkebetjentene uden for København skulle ikke længere staa under ham, K. Skr. 20 Jan. 1818 I § 1, 3 og 6.

7. Skal aarlig indsende Beretning om kopulerede, fødte og døde af Slotsmenigheden, K. Cirk. 9 Oktbr. 1827.

8. Ang. Naadensaar i hans Embede, Resl. 18 Juli 1835.

Konfirmation, kongelig.

1. I Anledning af Tronskifte, paa Bestallinger samt Privilegier, Bevillinger og andre Benaadninger:

a. Ved sidste Tronskifte, Kdg. 15 Decbr. 1863, 14 Jan. og

Bkg. 26 Febr. 1864, samt ang. Bestallinger, J. M. Cirk. 19 Novbr. 1863 i Slutn. med Note.

Ang. tidligere Tronskifter: Rskr. 12 Avg. 1746; 7 Febr. 1766 (begge i Lovsaml.); Pat. 13 April 1808, Pl. 30 Oktbr. 1810, jfr. K. Cirk. 31 Oktbr. 1816; Pat. 25 Marts 1840, jfr. Kdg. 28 Marts, 13 og Pl. 26 Maj s. A.; Pat. 31 Maj 1848, jfr. Kdg. 6 og 20 Juni, 21 Juli s. A.

b. Ang. hvor vidt derved kan gøres Indskrænkning i vedkommende Privilegium, K. Skr. 4 Febr. 1841, Resl. 8 Septbr. s. A., J. M. Skr. 9 Jan. 1849 ad 1, 16 Marts s. A.

c. Behøves ikke paa:

1) Kodicer, Rskr. 19 Febr. 1752 (i Roth's Reskriptsaml. III S. 14).

2) Patenter, da de ikke hjemle nogen vedvarende Udøvelse af særdeles Rettigheder, K. Skr. 27 Jan. 1842.

3) Bestallinger for Dommere, der ifølge Grundloven ikke kunne afskediges af Kongen, J. M. Cirk. 3 Novbr. 1864.

4) Se Lav I 4.

d. Ang. Gebyret derfor, og i hvilke Tilfælde den meddeles gratis, J. M. Cirk. 7 Juni 1848, Ind. M. Skr. 28 Juli 1849.

Embeds- og Rangbestallinger stadfæstes gratis, J. M. Cirk. 7 Juni 1848.

2. Af Dokumenter, som dertil indsendes, skal en af Øvrigheden bekræftet Genpart medfølge, Pl. 23 Jan. 1789, Instr. 14 Juni 1800 § 3 d.

I Henhold til Pl. 23 Jan. 1789 indskærpet, at de Genparter, som ledsage Ægtepagter, Interessentskabskontrakter og Testamenter, som indsendes dertil, skulle være underskrevne af Opretterne eller ved Testamenter af dem, der behandle afdødes Bo, J. M. Cirk. Nr. 114, 14 Juni 1892. Dette, der for øvrigt er utvivlsomt rigtigt, stemmer ikke med fornævnte Kanc. Instr. 14 Juni 1800 § 3 d, der fordrer Øvrighedens Verifikation.

Naar Testamenter i fremmede Sprog indsendes til Konfirmation, maa en af Notarius bekræftet Oversættelse medfølge, og Bekræftelse af en Prokurator eller anden Embedsmand er ikke tilstrækkelig, Rskr. 13 Oktbr. 1758 og K. Skr. 17 Avg. 1833 (f. Vest.).

3. Ang. hvor vidt saadan kræves med Hensyn til Indholdet af et Søassuranceselskabs (det kbhvske Søassuranceselskab) Oktroj, Ind. M. Skr. 10 Jan. 1850.

4. Er ikke fornøden paa Forandringer i Foreningers Love, fordi disse ere kgl. konfirmerede, K. Skr. 1 April 1826 (ang.

det borgerlige Skydeselskab), Ind. M. Skr. 7 Juni 1854 (ang. det forenede Understøttelsesselskab).

5. Paa Forandringer i Erektionsbreve, se Erektionsbrev 3.

6. Se Stamhuse 9 (Bevilling til, at Domstolene maatte prøve Gyldigheden af en konfirmeret Bestemmelse om Sukcessionen i et Stamhus). Testamenter 15 særlig g og h (ang. Virkningen af disses Konfirmation, og at et konfirmeret Testament kan tilbagekaldes). Tiende 13 ee (Rettelse af Føjlskrift i en konfirmeret Tiendeforening).

7. Ang. at Konfirmation paa Interessentskabskontrakter vedrørende Selskaber med begrænset Ansvar som Regel ikke meddeles, J. M. Skr. Nr. 331, 14 Decbr. 1894.

8. Nægtelse af Konfirmation paa et Testamente, der indsætter Testatricis Børnebørn til Arvinger og kun tillægger hendes Datter og dennes Ægtefælle en Rentenydelse for Livstid, J. M. Skr. Nr. 35, 23 Jan. 1897.

9. Ligeledes paa et af en umyndig Person oprettet Testament, idet det dog, hvis Testator maatte dø inden Opnaaelsen af 18 Aars Alderen, vilde blive taget under Overvejelse, om Konfirmation kunde meddeles, samt med tilføjende, at behørigt attesteret Ratihabition var nødvendig, hvis det 18 Aar opnaaedes, og Testamentet fremdeles skulde gælde, J. M. Skr. Nr. 61, 26 Febr. 1897.

Se Bevillinger. Interessentskaber 3. Legater II A 19 (nægtet Konfirmation). Testamenter 15 l (Tinglæsning deraf). Testationsretten 8 b. Ægtepagt.

Konfirmation, Ungdommens.

1. Derom handler Fr. 13 Jan. 1736, 25 Maj 1759. Jfr. Adg. 16 Decbr 1735 (i Reskriptsaml.) og to Rskr. af s. D.

Forkastelse af nogle Forslag om Forandringer i Konfirmationsforordningen, Rskr. 12 Febr. 1740.

De danske Love derom gælde i Tørninglen, K. Skr. 4 Marts 1837, 4 Novbr. 1841.

2. Ang. hvor vidt samme er Pligt.

a. Blev paabudt som almindeligt Pligt ved Fr. 13 Jan. 1736 § 1.

b. I Stedet derfor træder, med Hensyn til de til samme knyttede borgerlige Virkninger, for Børn, der ikke høre til de anerkendte Trossamfund, Udskrivning af Skolen, L. 13 April 1851 § 11. Jfr. Resl. 11 Novbr. 1848 (G. R.).

c. Dertil skulle Baptisters Børn, der ere døbte efter vor Ritus og ikke optagne i Baptistsamfundet, ikke tvinges, men

Udskrivning af Skolen kan for dem ikke have den i L. 18 April 1851 § 11 omhandlede Betydning, K. og U. M. Skr. 17 Marts 1852, jfr. Pl. 27 Decbr. 1842 § 3.

d. Ang. at alle direkte Tvangsmidler dertil ere bortfaldne, og hvor vidt samme — foruden at være kirkelig nødvendig — overhovedet er borgerlig nødvendig, J. M. Skr. 18 Juli 1861.

Jfr. Alterets Sakramente 13 c, Vielse I 8 b og ang. de tidligere Tvangsmidler, Resl. 2 Decbr. 1812 (G. R.), K. Skr. 9 April 1814, Resl. 17 Decbr. 1834, K. Skr. 4 Juli 1835 (G. R.), Cirk. 23 Oktbr. 1838, Fr. 20 Marts 1844 §§ 34, 59, K. og U. M. Skr. 4 Oktbr. 1848 (G. R.), Resl. 26 Maj 1850.

3. Ang. Konfirmationsalderen.

a. Ang. i hvilken Alder Ungdommen dertil maa antages, og hvor længe den med nogle maa udsættes, Fr. 25 Maj 1759.

b. Ang. at dertil uden Aldersdispensation maa antages om Foraaret Børn, der inden April Maanedes Udgang fylde 14 Aar, og om Efteraaret Børn, der inden Oktober Maanedes Udgang fylde 14 Aar, Pl. 9 Novbr. 1847. Jfr. K. Cirk. 17 Marts 1835, Skr. 1 Oktbr. 1836.

Pl. 9 Novbr. 1847 gælder paa Ærø, K. Skr. 21 Marts 1848 (G. R.).

Ang. Udvidelse af denne Plakat til Vestindien, K. og U. M. Skr. 20 Novbr. 1858 § 2.

Ang. Forstaaelsen af denne Plakat, K. og U. M. Skr. 21 Juni 1859 (G. R.).

c. Aldersdispensationer meddelte af Kancelliet, K. Prom. 15 Marts 1788 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden A), 22 Novbr. 1788 (ibd.), 11 Avg. 1792 (ibd.), 3 Septbr. 1803, 24 og 31 Marts 1804, 23 Novbr. 1805, 20 Decbr. 1806, 13 Marts 1813.

Aldersdispensation kan ikke ventes bevilget, naar Barnet ikke forinden Konfirmationen fylder 13 Aar, K. Prom. 29 Decbr. 1804, 16 Febr. 1805.

Aldersdispensation afslaaet i et Tilfælde, hvor der manglede 7 Maaneder i den lovbefalede Alder, K. og U. M. Skr. 15 Marts 1856 (G. R.).

Ang. Meddelelse af Aldersdispensation ved Biskopperne paa visse Vilkaar, naar der kun mangler 6 Maaneder i den befalede Alder, Fr. 23 Marts 1827 § 1. Jfr. K. Skr. 11 Maj 1816.

Ang. Udvidelse af Fr. 23 Marts 1827 til Vestindien, Resl. 3 Septbr. 1830 § 3, K. Skr. 2 Oktbr. 1830 ad 14, til Island, Rskr. 14 Novbr. 1832.

d. Ang. at Præsterne skulle vaage over Efterlevelsen af Bestemmelsen i Fr. 25 Maj 1759 § 2 om Alderen, inden hvilken Konfirmationen skal ske, K. Cirk. 16 Avg. 1806. Jfr. ovenfor 2.

Ethvert Steds Sognepræst skal drage Omsorg for, at Børn fra Opfostringshuset om muligt i deres 15de Aar kunne blive konfirmerede, Rskr. 26 Avg. 1796 § 7, K. Prom. 6 Decbr. 1796.

e. Ang. Forslag til forandrede Bestemmelser om Konfirmationsalderen, K. Skr. 2 Marts 1816, 12 Oktbr. 1843.

4. Ang. den Modenhed, som udkræves for at kunne antages dertil.

a. Intet Barn maa antages til Konfirmationen, før det er modent til at udskrives af Skolen, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 32, f. Land § 25, K. Cirk. 19 Maj 1827 § 2. Jfr. ældre almindelige Bestemmelser i Fr. 13 Jan. 1736 §§ 2, 3, Instr. 23 Jan. 1739 § 19, Fr. 25 Maj 1759 § 3, Rskr. 25 Septbr. 1761 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden A), 14 Maj 1762, K. Prom. 9 Febr. 1788. Jfr. nedenfor 10 b.

Ang. Straf for Præster paa Island, der antage nogen til Konfirmation uden tilstrækkelige Kundskaber, Rskr. 2 Juli 1790 § 9.

Ang. en særskilt Prøve i København, Fr. 20 Marts 1844 §§ 55—59.

At et 14-aarigt Barn, der paa Grund af manglende Kundskab ikke kan udskrives af Skolen, ikke heller maa konfirmeres, selv om det er i Besiddelse af tilstrækkelig religiøs Modenhed, K. og U. M. Skr. 23 Maj 1877 (G. R.).

b. Ang. hvor vidt Præsten kan nægte at stede et Barn til Konfirmation paa Grund af dets Forhold under Konfirmationsforberedelsen eller dets Mangel paa Religionskundskab, uagtet det ellers er kvalificeret til Udskrivning af Skolen, K. Cirk. 18 Avg. 1846.

c. Ang. at Præster i København skulle vaage over, at Børnene have de fornødne Kundskaber i det Sprog, hvori de konfirmeres, K. Skr. 18 Maj 1824.

d. Ang. Bemyndigelse for Biskopperne til under visse Vilkaar at meddele Tilladelse til, at Børn antages til Konfirmation uden de i Almindelighed befalede Kundskaber, Pl. 4 April 1843 § 1, K. Skr. 11 Febr. 1845 (f. Isl.), Rskr. 7 Jan. 1846 § 5 (f. Vest.). Jfr. ang. saadanne Dispensationer, meddelte af Kanceliet, K. Prom. 22 Marts 1788 (to — i Reg. t. Reskriptsaml. und.

Gejstligheden A), 7 April 1792 (ibd.), K. Cirk. 19 Maj 1827 § 2, Skr. 8 Decbr. 1827.

Ansøgning om saadan Dispensation skal ledsages af Oplysning om Barnets Skoleforsømmelser, K. Cirk. 14 Maj 1836.

Efter L. 2 Maj 1855 § 4 bortfalder Nødvendigheden af saadan Dispensation, hvor Barnets Mangel paa Kundskaber ikke afficerer dets religiøse Udvikling og Modenhed til at stedes til Deltagelse i de kirkelige Goder, K. og U. M. Skr. 15 Maj 1856.

e. Bestemmelser for at hindre, at en Præst antager til Konfirmation de Børn, som en anden har afvist paa Grund af deres Vankundighed, Rskr. 26 April 1754 § 6, Fr. 25 Maj 1759 § 3 Nr. 4. Se nedenfor 10 d.

Ang. at et Barn, der i et Sogn er blevet afvist fra Konfirmation paa Grund af Vankundighed, ikke kan nægtes at antages i et andet Sogn, naar det har taget stadig Tjeneste eller Opholdssted der og ellers har de fornødne Kundskaber, K. Prom. 10 Marts 1792.

Ang. hvad der skal iagttages, før end et Barn stedes til Konfirmation kort efter sin Flytning til et andet Sogn, K. og U. M. Skr. 17 Septbr. 1861 (G. R.). Jfr. nedenfor 18 e.

Ang. tidligere reciprokke Bestemmelser mellem Danmark og Hertugdømmerne for at hindre Børns Antagelse til Konfirmation uden de fornødne Kundskaber, K. Skr. 23 Novbr. 1830, Cirk. 25 Jan. 1831, K. og U. M. Skr. 24 Juni 1861.

f. Indskærpet, at Konfirmationen uden for det Tilfælde, at Barnet før samme har naaet 15 Aars Alderen, ikke uden Biskoppens Dispensation maa finde Sted, forinden det ved den sædvanlige Halvaarseksamen eller en særlig Eksamen er godtgjort, at vedkommende Børn ere i Besiddelse af det til Udskrivning af Skolen fornødne Maal af Kundskab, og nærmere Regler i saa Henseende, K. og U. M. Cirk. Nr. 226 og 227, 11 Novbr. 1890 (mærk Noten til sidst nævnte Cirkulære i G. R.), jfr. de under Skoler II A 15 a, sidste Stk. anførte Skrivelser ang. det Tilfælde, at der kun afholdes en aarlig Eksamen. — Se Skoler II A 16 t og C 16.

Privat underviste 13-aarige Børn, der have Vidnesbyrd fra Skolekommissionen om, at deres Forpligtelse til Skolegang er ophørt, skulle ikke møde til den særlige Eksamen for Konfirmander, K. og U. M. Skr. 16 Avg. 1892 (G. R.).

g. Ang. en 14-aarig i Folkekirken døbt Drengs Konfirmation paa hans egen Begæring imod Forældrenes Ønske, K. og U. M. Skr. 9 April 1896 (G. R.).

5. Bestemmelserne om, at ingen dertil maa antages uden at være vaccineret eller have haft de naturlige Kopper, jfr. Fr. 3 April 1810 § 10, Pl. 19 Novbr. 1811 § 10, K. Skr. 28 Maj 1814. J. M. Skr. 12 Febr. 1852, K. og U. M. Cirk. 18 April 1859, J. M. Skr. 5 Novbr. 1862, ere ophævede undtagen for Færøerne og for de Børns vedkommende, der ere udgaaede fra Skolen før 1 April 1871, L. Nr. 22, 4 Febr. 1871 §§ 12, 13.

For Vestindien, se Pl. 31 Marts 1819 § 7.

Bestemmelsen i Kokoppeindpodningsloven Nr. 22, 4 Febr. 1871 § 12 om, at for Børns vedkommende, der ere udgaaede af Skolen før 1ste April 1871, maa Vaccinationsattest forevises inden Konfirmationen, sigter kun til Konfirmation i den sædvanlige Alder, K. og U. M. Skr. 21 Juli 1874 (G. R.).

6. Hjemmedøbte Børn, hvis Daab ikke er bleven publiceret i Kirken, maa stedes dertil, K. og U. M. Skr. 14 Maj 1866 (Barnets Fader, der var udtraadt af Folkekirken, havde forrettet Daaben, som maatte anses som kirkelig gyldig), 25 Jan. 1888 (G. R.), 18 Juli 1891 (G. R.), 23 Febr. 1893 (G. R.).

7. Tilladelse meddelt til Personers Konfirmation, uagtet der ikke kunde skaffes Bevis for, at de vare døbte, K. Prom. 18 Decbr. 1784, 4 April 1789, 23 Marts 1793, 8 Marts 1794, 22 Novbr. 1794 (alle i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden A).

Tilladt at et Barn, for hvilket Daabsattest ikke kunde tilvejebringes, maatte konfirmeres, naar Forældrene inden Retten med Ed bekræftede, at det var døbt, K. og U. M. Skr. 25 Juli 1856 (G. R.).

Ang. at Personer i eller over Konfirmationsalderen, der ikke vides at være døbte, skulle døbes, men ikke konfirmeres, K. Skr. 2 April og 5 Novbr. 1814, 26 Avg. 1847 (G. R.), K. og U. M. Skr. 23 April 1849 (G. R.), 16 Febr. 1857 (G. R.). Jfr. Daab 9 og 10.

Et Barn i Konfirmationsalderen, der ikke vides at være døbt, skal døbes, ikke konfirmeres, K. og U. M. Skr. 20 Novbr. 1875 (G. R.), jfr. K. og U. M. Skr. 29 Marts 1878 (G. R.) om et Tilfælde, hvor det var tvivlsomt, om Hjemmedaab havde fundet Sted.

Ang. et Tilfælde, hvor et udøbt Barn ved Præstens Forseelse var bleven konfirmeret, K. og U. M. Skr. 6 Febr. 1877 (G. R.).

Tilladelse meddelt til Konfirmation af i Udlandet fødte Børn, der ikke kunne bevises at være døbte, naar Forældrene inden Retten give edelig Forklaring om deres Fødsel og Daab, K. og U. M. Skr. 25 Febr. og 15 Marts 1889 (begge i G. R.).

At et saadant i Udlandet født, under Konfirmationsforberedelse værende Barn ikke skulde konfirmeres, men døbes med voksnes Daab, K. og U. M. Skr. 29 Marts 1889 (G. R.).

Det er en Selvfølge, at Konfirmationen bortfalder, naar Børn under Konfirmationsalderen (in casu 12 Aar) tillades døbt med voksnes Daab, K. og U. M. Skr. 10 Novbr. 1890 (G. R.).

At Konfirmationen bortfalder i Tilfælde af saadan Daab, er fremdeles udtalt i flere af de under Daab 10 l anførte Skrivelser.

Ang., at en 16 aarig Pige, der var døbt i Sverige, maatte kunne stedes til Konfirmation, eftersom det er den samme Religion, der er gældende i den svenske Statskirke og i den danske Folkekirke, og at der, da den paagældende Piges Fader modsatte sig Konfirmationen, maatte kunne beskikkes hende en Værge til at forhjælpe hende til hendes Ret i saa Henseende, K. og U. M. Skr. 10 Juni 1893 (G. R.).

Ang. at et i Norge født og der i en Frimenighed døbt Pige-barn kunde stedes til Konfirmation, K. og U. M. Skr. 21 Marts 1894 (G. R.).

8. Ang. Konfirmation i den protestantiske Kirke af en i den romersk-katolske Kirke døbt Dreng, K. og U. M. Skr. 10 Septbr. 1894 (G. R.). Ligeledes i Henhold til Moderens dertil efter Faderens Død meddelte Samtykke, K. og U. M. Skr. 9 April 1896 (G. R.).

Ang. Konfirmation af en i Folkekirken døbt Pige, hvis Forældre havde sluttet sig til Irvingianersamfundet, K. og U. M. Skr. 14 Septbr. 1896 (G. R.).

Ang. Konfirmation af en Dreng, der var døbt i den Grunetske Frimenighed, K. og U. M. Skr. 19 Jan. 1897 (G. R.).

9. Ang. at Forældre ikke ere berettigede til at modsætte sig, at deres i Folkekirken døbte Søn overensstemmende med hans eget Ønske stedes til Konfirmation, samt at der, hvis Forældrene skulde ville lægge Hindringer i Vejen for Opfyldelsen af Sønnens Ønske, vil være at beskikke denne en Værge for, eventuelt med Øvrighedens Bistand, at foranstalte det fornødne i denne Henseende, J. M. Skr. Nr. 124, 31 Marts 1896, jfr. K. og U. M. Skr. 9 April s. A. (G. R.).

10. Ang. Forberedelsen dertil hos Præsten, Fr. 13 Jan. 1736 §§ 4, 6—8.

a. Ang. Forberedelsen paa Øer, som ere Annekser, Rskr. 6 April 1736.

b. Ang. hvor vidt Børn kunne antages til Konfirmations-

forberedelse, forinden de udskrives af Skolen, K. Skr. 14 Decbr. 1816, 4 Jan. 1820 i Slutn., 30 Decbr. 1841, 10 Febr. 1842, Cirk. 18 Avg. 1846. Ny Regler for Antagelsen af Børn til Konfirmationsundervisning, forinden de ere udskrevne af Skolen, de foran under 4 f anførte Cirkulærer Nr. 226 og 227, 1890. Jfr. ovenfor 4.

c. Ang. at Børn fra Annekset skulle møde til Konfirmationsforberedelse i Hovedsognet, for saa vidt de ikke konfirmeres i et andet Nabosogn, K. Skr. 9 Decbr. 1820, 28 Oktbr. 1823.

d. Ang. Antagelsen til Konfirmationsforberedelse i København, Rskr. 21 Decbr. 1825, 31 Oktbr. 1827.

e. Befordring dertil af en fattig, lam Konfirmand maa i fornødent Fald Fattigvæsenet bekoste, K. Skr. 6 Jan. 1835.

f. Forberedelsestidens Længde bestemmes af Præsten, men skal være mindst et Fjerdingaar med to Gange ugentlig Undervisning, K. og U. M. Skr. 13 Septbr. 1856 ad 3, 11 Novbr. 1859 ad 1 (G. R.).

Ang. at Præsten vel kan bestemme, at Efteraarskonfirmanderne skulle begynde Forberedelsen den foregaaende Vinter sammen med Foraarskonfirmanderne, men at dette helst bør undgaas, og det mulig mangelfulde ved Forberedelsen om Sommeren afhjælpes ved, at der undervises et større Antal Dage om Ugen, K. og U. M. Skr. 9 April 1858 (G. R.), 2 Novbr. 1858, 7 Marts 1863 (G. R.), 5 Avg. 1871 (G. R.).

Bestemmelserne om Forberedelsestidens Længde ere ikke forandrede ved L. 9 Maj 1855, K. og U. M. Skr. 13 Novbr. 1858.

Ang. Præstens Berettigelse til at tage Bestemmelse om Varigheden af Forberedelsen dertil, K. og U. M. Skr. 23 Febr. 1877 (G. R.).

g. Forberedelsen kan ikke bortfalde for en Skoles Disciple, selv om Religionsundervisningen indrettes derefter og ledes af en Præst, K. og U. M. Skr. 1 Juli 1859 (G. R.).

h. Forkortelse i Forberedelsestiden kan ikke tilstaas Disciple i lærde Skoler, K. og U. M. Skr. 11 Novbr. 1859 ad 2 (G. R.).

i. Mødetiden bestemmes af Præsten, K. og U. M. Skr. 11 Novbr. 1859 ad 3 (G. R.).

k. Ang. Kollision mellem Konfirmationsforberedelse hos udensogns Præst og Skolegang paa Hjemstedet, K. og U. M. Skr. 26 Febr. 1870 (G. R. og D. T. S. 1005). Jfr. Skoler II A 13 c. Se nedenfor m.

l. Ang. at det ikke kan forlanges, at Børnene ved Konfirmationsundervisningen skulle lære en anden Bibelhistorie end den, de have lært i Skolen, K. Skr. 10 Oktbr. 1844, jfr. K. Cirk. 23 Marts s. A.

m. Ang. Foranstaltninger til Forebyggelse af Kollision mellem Konfirmationsundervisning og Skolegang, særlig ogsaa i det Tilfælde, at først nævnte meddeles af uden Sogns Præst, de foran under 4 f anførte Cirk. Nr. 226 og 227, 1890.

Hvor Skolegangen er ordnet saaledes, at ældste Klasse søger Skole 3 Dage ugentlig Aaret rundt, skal Konfirmationsforberedelsen henlægges til Dage, der ikke ere Skoledage, K. og U. M. Skr. 30 Decbr. 1890 (G. R.).

Ang. at Tiden for Konfirmationsforberedelsen i en Købstad ikke kunde torandles af Hensyn til Latinskolens daglige Skoletid, K. og U. M. Skr. 16 Maj 1893 (G. R.).

Ang. at Skolerne ikke have noget Krav paa, at der ved Fastsettelse af Tiden for Konfirmationsforberedelsen tages Hensyn til Skoleundervisningens Tarv, og at det navnlig vil blive umuligt at tage saadant Hensyn over for private Skoler, K. og U. M. Skr. Nr. 44, 11 Jan. 1895.

Ang. at Børn, der forberedes til Konfirmation, skulle søge Skole de Dage, paa hvilke de læse hos Præsten, samt at Forømmelse af Undervisningen i Skolen paa de paagældende Dage ikke bør gaa ud over, hvad der er en nødvendig Følge af Forberedelsen hos Præsten, K. og U. M. Skr. 8 Febr. 1895 (G. R.).

Ang. at Konfirmandundervisningen, naar ældste Klasse undervises i Skolen i 4 Dage ugentligt, bør henlægges til de Ugedage, paa hvilke der ikke er Skoleundervisning, samt at der til Afvigelse herfra udkræves ministeriel Approbation, K. og U. M. Skr. Nr. 196, 22 Juli 1895.

n. Ang. Konfirmation af Børn af et andet Sogn, der vare forberedte af en entlediget Sognepræst, K. og U. M. Skr. 17 April 1893 (G. R.).

o. Ang. at det i Almindelighed maa være overladt til Præsten at bestemme Konfirmationsforberedelsens Varighed, K. og U. M. Skr. 7 Avg. 1893 (G. R.).

p. Ang. at Tilladelse til, at en Sognepræst konfirmerer Børn, der have modtaget Konfirmationsforberedelse af en forhenværende Sognepræst, nu Friskolelærer, ikke vil kunne forventes meddelt, K. og U. M. Skr. 10 Oktbr. 1893 (G. R.).

r. Ang. at Børn i Skolens næstældste Klasse kunne antages til Konfirmationsforberedelse i et helt Aar, efter udtrykkelig Af-

tale mellem Forældrene og Præsten, naar Barnet ikke derved paa nogen Maade forsømmer Skoleundervisningen, K. og U. M. Skr. Nr. 267, 20 Oktbr. 1896.

Se Katekismus 5. Religionslærebog. Skoler II A 11 u.

11. Ang. de Tider og Dage, paa hvilke samme skal afholdes, Fr. 13 Jan. 1736 § 5.

a. Ang. at dertil, om fornødent, kan benyttes tre Søndage til foruden de i Fr. 1736 § 5 nævnte, Rskr. 6 April 1736.

b. Skal afholdes to Gange om Aaret, ogsaa hvor den hidtil kun har fundet Sted til Paaske, naar det overvejende Antal af de til Folkekirken hørende Familjer i et Pastorat finde det tjenligt, L. 9 Maj 1855. Jfr. K. Cirk. 26 Septbr. 1837, Skr. 7 Novbr. s. A., K. og U. M. Skr. 11 Juli 1848.

Ang. hvad der forstaas ved »Konfirmation 2 Gange om Aaret« i L. 9 Maj 1855, K. og U. M. Skr. 21 Juni 1855 (G. R.).

Præsten kan holde Efteraarskonfirmation, ogsaa uden at det er udtrykkelig vedtaget ved Menighedens Afstemning, K. og U. M. Skr. 2 og 13 Novbr. 1858.

Ang. hvad der forstaas ved Familjefædre i L. 9 Maj 1855, og hvorledes man skal komme til Oplysning om dissers Ønske, K. og U. M. Skr. 13 Novbr. 1858 (to).

Ang. at Præsten ikke kan holde en ekstraordinær Efteraarskonfirmation for enkelte Konfirmander, men at han bør rette sig efter L. 9 Maj 1855 og Skr. 13 Novbr. 1858, K. og U. M. Skr. 23 April 1872 (G. R.).

Ang. at den Bestemmelse, der er tagen om Efteraarskonfirmation, staar ved Magt, til den paa samme Maade forandres, K. og U. M. Skr. 19 Novbr. 1858 (G. R.).

c. Sammes Afholdelse paa andre Dage end de befalede kan Biskoppen i visse Tilfælde bevilge, Fr. 23 Marts 1827 § 2. Jfr. Gen. Kirkeinsp. Koll. Prom. 25 Juli 1743, K. Prom. 19 Febr. 1791, Rskr. 6 Juli 1792.

Se for Vestindien Rskr. 3 Septbr. 1830 § 3, og for Island Rskr. 14 Novbr. 1832.

Ang. sammes Afholdelse paa en senere Søndag paa Grund af, at Konfirmationsforberedelsen var bleven afbrudt ved Afspærring eller Vinterens Streghed, K. Prom. 17 April 1781 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden A), Rskr. 10 Juni 1785 (ibid.), K. Prom. 12 Marts 1799.

Specielle Bevillinger til sammes Afholdelse for enkelte Personer uden for de befalede Dage, K. Prom. 7 Septbr. 1787 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden A), 21 Novbr. 1801, 2

Jan. 1802, 15 Marts s. A., 26 Marts 1803, 30 Septbr. og 12 Oktbr. 1805. Se Hermafrodit.

d. Ang. Forandring af Konfirmationsdagen, hvor den faldt sammen med eller nær ved Skiftetiden, Bkg. 7 Marts 1859, K. og U. M. Cirk. 19 Marts 1862, 14 Jan. 1865, Resl. 9 Febr. 1867 (G. R.), K. og U. M. Cirk. 11 Marts 1870 (G. R.). Jfr. Fr. 25 Maj 1759 § 5.

e. Betænkning indhentet ang. Reguleringen af Konfirmationsdagen, K. Cirk. 10 Maj 1817.

f. Indberetning om Konfirmation paa usædvanlig Tid maa bortfalde, K. og U. M. Skr. 14 April 1868 (G. R.).

g. Bemyndigelse for Biskopperne til at bevilge, at Foraarskonfirmationen 1878 afholdtes Palmesøndag og, hvor der fandtes to Præster, tillige 5te Søndag i Fasten, Resl. 25 (i K. og U. M. Cirk. Nr. 25, 27) Febr. 1878.

h. Om Forandring af Tiden for Foraarskonfirmationen af Hensyn til Skiftedagen og af Tiden for Afholdelse af Altergangen efter samme, K. og U. M. Skr. 15 Febr. 1876 (G. R. og M. T. B S. 130), Cirk. Nr. 14, 9 Febr. 1881.

i. Ang. Tiden for Foraarskonfirmationen i de færøiske Præstegæld, K. og U. M. Skr. 10 Oktbr. 1876 (G. R.).

k. Biskopperne bemyndiges til i visse Tilfælde at tillade Afholdelsen deraf paa en ekstraordinær Dag, Resl. 28 Jan. 1885 d (i Cirk. 2 Febr. s. A. — G. R.), jfr. K. og U. M. Skr. 7 Marts 1889 (G. R.).

l. Bemyndigelse for Biskopperne til at bevilge Andragender om Udsættelse af Foraarskonfirmationen i 1888 til en anden Søndag end den anordnede, fordi Kongens (70-aarige) Fødselsdag faldt paa denne, K. og U. M. Skr. 29 Febr. 1888 (i M. T. B S. 110), og af samme Aars Efteraarskonfirmation i 8 Dage paa Grund af de vanskelige Høstforhold, Resl. 14 (i K. og U. M. Cirk. Nr. 180, 19) Septbr. s. A.

m. Ang. at en Pige, der nylig havde udvist forargeligt Forhold, maatte konfirmeres paa en Søgnedag i Overværrelse af nogle indbudte Vidner, men ikke for lukkede Døre, K. og U. M. Skr. 29 April 1886 (G. R.).

n. Forandring af Dagen derfor ikke funden at burde tilstedes af Hensyn til en Skik paa Egnen vedrørende Tiden for Høstgildernes Afholdelse, K. og U. M. Skr. 24 Septbr. 1888 (G. R.).

12. Ang. hvorledes samme afholdes samt angaaende Guds-

tjenesten og ministerielle Forretninger paa Konfirmationsdagene, Fr. 13 Jan. 1736 §§ 5, 9—12, Pl. 26 Marts 1784 (f. Kbhvn.).

Bevilget, at Overhøringen og Konfirmationshandlingen maatte foretages paa forskellige Dage, K. og U. M. Skr. Nr. 118, 5 April 1871, 18 Jan. 1873 (G. R.).

Tilladelse paa Grund af Konfirmandernes store Antal i et Sogn til, at Overhøringen henlagdes til en Søndag i Paaskeugen, K. og U. M. Skr. 10 Marts 1876 (G. R.).

Afslaaet et Andragende om saadan Tilladelse, K. og U. M. Skr. 3 April 1877 (G. R.).

Paa Grund af Præstens svækkede Helbred tilladt, at Overhøringen henlagdes til en forudgaaende Søndag, K. og U. M. Skr. 22 Septbr. 1885 (G. R.).

Jfr. Bøn 2 c. Døvsstummeinstitutterne A 18 (Ophør af en Kirkekollekt paa Konfirmationsdagen). Højmesse 4.

13. Tilladt, at den første Kateket ved St. Johanneskirken i København midlertidig maa holde Konfirmation, K. og U. M. Skr. 7 Juni 1887 (G. R.).

14. Ang. at Præsten ikke uden Føje maa afvise nogen derfra, og at Biskoppen maa beordre en anden Præst til at antage dem, der uden Føje ere afviste, Rskr. 6 Novbr. 1744, K. Prom. 6 Septbr. 1794.

Ang. hvor vidt Præsten kan afvise et Barn, der har de fornødne Kundskaber til at udskrives af Skolen og antages til Konfirmationsforberedelse, K. Skr. 10 Febr. 1842.

15. Lovgivningen foreskriver intet Minimum for det Antal Børn, for hvilke Præsten er pligtig at holde samme, K. og U. M. Skr. 13 Septbr. 1856 ad 1 og 2.

16. Ang. den Dragt, som alle, der ikke ere af Bondestanden, maa give deres Døtre den Dag, de staa til Konfirmation, Pl. 27 Febr. 1784, K. Skr. 7 Juni 1817.

17. Ang. Konfirmandernes Orden paa Kirkegulvet.

a. I Almindelighed, K. Skr. 10 Jan. 1843.

b. Sorø Akademis Elever, Stat. 28 Jan. 1827 § 31.

c. Disciplene i de lærde Skoler indbyrdes og i Forhold til andre Konfirmander, U. og Skoledir. Skr. 24 Decbr. 1831.

18. Ang. af hvilken Præst, i hvilket Sogn eller hvilken Kirke samme skal ske.

a. Ang. at Børn, ogsaa naar de ere Disciple i lærde Skoler, skulle konfirmeres i den Menighed, hvortil de efter deres Forældres Bolig eller deres Opholdssted høre, K. Prom. 29 Oktbr. 1796, Skr. 30 Marts 1822, K. og U. M. Skr. 12 Juli 1851 (G. R.).

Dette gælder ogsaa, naar de have søgt Skole i et andet Sogn, K. Skr. 4 Jan. 1817.

b. Ang. at Militæres Børn skulle konfirmeres af Præsten i det Sogn, hvortil de ere henlagte, selv om de bo udenfor samme, K. Prom. 5 Jan. 1790, Skr. 5 Septbr. 1818.

c. Ang. at Børn under Søetaten skulle konfirmeres af Søetatens Præster, K. Prom. 20 Marts 1802.

d. Tilladt at maatte afholdes af uvedkommende Præst i en anden Kirke end dennes egen, K. Prom. 17 Avg. 1802.

e. Ang. Adgang til at faa samme foretagen af en anden Præst end Sognets, K. Cirk. 2 Juli 1842, K. og U. M. Skr. 31 Jan. 1859. Jfr. K. Skr. 20 Juni 1835 (G. R.).

At Resl. 25 Juni 1842 om Adgangen til at faa samme foretagen af en anden end Sognets Præst staar ved Magt, ogsaa saaledes at Anmeldelse om Konfirmationen skal ske til Sognets Præst til Indførelse i hans Kirkebog, lige som det er denne Præst, der maa udfærdige Konfirmationsattest og avtorisere Skudsmaalsbog, K. og U. M. Skr. 20 Decbr. 1882 (G. R.).

Med Hensyn til Børns Konfirmation af udensogns Præst mærkes de to oftnævnte Cirk. Nr. 226 og 227, 1890. Se Kirkebøger 9 h, 8de Stykke.

Ang. København, se ovenfor 10 d og nedenfor 30 b.

f. Et Plejebarns, der er under Fattigforsørgelse, kan Plejefaderen lade foretage af den Præst, til hvem han har løst Sognebaand, K. og U. M. Skr. 31 Jan. 1860 (G. R.).

g. Ang. Tilladelse til, at et Barn konfirmeres af en Præst, hos hvem det ikke har nydt sædvanlig Forberedelse, K. og U. M. Skr. 29 Jan. 1859 (G. R.), 11 Novbr. s. A. ad 4 (G. R.).

Tilladt, at Børn konfirmeres ved en anden Præst end den, der har meddelt dem Konfirmationsundervisningen, K. og U. M. Skr. 15 April og 8 Avg. 1884 (begge i G. R.).

19. Ang. sammes Afholdelse, naar der er flere Præster ved en Kirke, Fr. 13 Jan. 1736 § 12, Reglm. 26 April 1754 §§ 6, 10, Fr. 23 Marts 1827 § 2 Nr. 5, K. og U. M. Skr. 24 Jan. 1852 (f. Kbhvn.), Resl. 9 Febr. 1856 (f. Kbhvn.).

20. Skal i Tilfælde af Vakance i Præsteembedet ske i det nærmeste Sogn, Rskr. 6 Juli 1792 § 2, jfr. Gen. Kirkeinsp. Koll. Prom. 25 Juli 1743. Jfr. nedenfor 24.

21. Hjemme i Huset i Vidners Overværelse, kan Biskoppen bevilge, naar et Barn er i høj Grad Krøbling, vedvarende sygeligt, eller har en betydelig Lyde, som kunde være til Anstød i Kirken, Fr. 23 Marts 1827 § 3. Jfr. Rskr. 22 Juni 1792 og de

specielle Bevillinger i K. Prom. 6 Maj 1786 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Gejstligheden A), 30 Juni 1787 (ibd.), 8 Marts 1788 (ibd.), 19 Febr. 1791 (ibd.), 7 April 1792 (ibd.), 18 Septbr. 1802.

I Hjemmet paa Grund af Sygdom, maa ikke finde Sted uden Biskoppens Tilladelse; Forsømmelse af at indhente saadant Samtykke kan dog ikke gøre den stedfundne Konfirmation ugyldig, K. og U. M. Skr. 10 Novbr. 1874 (G. R.).

22. Ang. Betalingen derfor, Fr. 13 Jan. 1736 § 12.

a. Præsterne skulle overlade til enhvers egen Godvillighed, hvad de ville give, Gen. Kirkeinsp. Koll. Skr. 19 Juli 1742.

b. Ang. at Præsterne under Straf intet maa tage derfor af fattige og Almuesfolk, Rskr. 6 Novbr. 1744.

c. For Opfostringsstiftelsens Børns Konfirmation betales intet, Adg. 7 Decbr. 1770 § 9. Jfr. nedenfor 23.

d. Ang. at Konfirmandoffer som en frivillig Ydelse ikke er indbefattet under en Overenskomst om Højtidsofferets Afløsning, uanset at det havde været Skik i Sognet at erlægge det samtidigt med Højtidsofferet, K. og U. M. Skr. 17 Decbr. 1895 (G. R.).

e. Misbilliget, at en Præst ved Indtegning til Konfirmation havde henstillet til vedkommende Forældre ved Indskrivningen at yde ham et Beløb af 2 Kr., K. og U. M. Skr. 22 Juli 1898 (G. R.).

f. Ang. Betalingen for Konfirmationsundervisning, se videre Enkepension IV 5 d. Naadensaar II 17 g, h og Præster X (Vakance) 2 n.

g. Ang. Betalingen, naar Konfirmationen er forrettet af fremmed Præst, K. og U. M. Skr. 2 Maj 1857 (G. R.).

h. Ang. Betaling for Personers Konfirmation i Strafanstalter, K. Skr. 16 April 1814, 6 Marts 1821, Resl. 23 Juli 1836.

i. Paa Island, Fr. 27 Jan. 1847 § 2.

23. Udgifter ved de fra Plejestiftelsen udsatte Børns Konfirmation ere Plejeforældrene fri for, Bkg. 23 Juni 1804 G.

24. Ang. Befordringsgodtgørelse til en Præst, som under Vakance besørgede Konfirmationsforberedelsen i et Nabosogn, K. og U. M. Skr. 11 Febr. 1856, 15 Novbr. 1873 (G. R.).

Ang. at Befordringsgodtgørelsen til Præster, som under Vakance i Nabosogne besørgede Konfirmationsforberedelsen samme Steds, maa udredes halvt af Formanden eller dennes Bo halvt af Eftermanden, K. og U. M. Skr. 13 og 19 Marts 1877 (begge i G. R.).

25. Af Personer over den sædvanlige Konfirmationsalder.

a. Af en 22-aarig Pige, der flere Gange havde begaaet

Lejermaal, skulde ske efter særskilt Forberedelse og hjemme i Huset, K. Skr. 17 Febr. 1816. Jfr. Fr. 2 Septbr. 1745, L. 10 Febr. 1866 § 309.

b. Af et 44-aarigt Fruentimmer, maa ske i Kirken en Søndag udenfor Konfirmationsdagene, K. Skr. 13 Maj 1817.

c. Af to arresterede Løsgængere ligeledes, og den bliver at foretage af Præsten paa Opholdsstedet, K. Skr. 26 Avg. 1847 (G. R.).

d. Af en 25-aarig Pige, maa ske paa en ekstraordinær Dag og navnlig paa hendes Bryllupsdag, K. og U. M. Skr. 30 Novbr. 1863.

e. Af to voksne Mennesker, hvis Forældre vare Baptister, maa ske en Søndag i Kirken, K. og U. M. Skr. 14 Maj 1867 (G. R.).

f. Af en 24-aarig Mand, hvis Forældre vare Mormoner, maa ske paa en hvilken som helst Søndag, K. og U. M. Skr. 6 Jan. 1872 (G. R.).

g. Af en 24-aarig Mand, maa ske i Huset i Vidners Overværelse, hvis man ikke som sædvanlig i saadanne Tilfælde vil lade den foregaa i Kirken en Søndag, K. og U. M. Skr. 15 Marts 1872 (G. R.).

h. I Vestindien, Rskr. 24 Decbr. 1756 § 7 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

i. Af Personer over den sædvanlige Konfirmationsalder, ang. hvorledes og hvornaar den kan foregaa, K. og U. M. Skr. 5 Oktbr. 1875 (ang. en 20-aarig Pige), 16 Septbr. 1876 (ang. en 21-aarig Mand), se ogsaa K. og U. M. Skr. 2 Juni 1876 i Slutn., 27 Avg. 1877 (alle i G. R.).

k. Af Personer over den sædvanlige Konfirmationsalder, ang. hvorledes og hvornaar den kan foregaa, K. og U. M. Skr. 14 Novbr. 1883 (G. R. — en 26-aarig Pige), 28 Marts 1884 (G. R. — en 24-aarig Mand).

l. Konfirmation af en 31-aarig Pige funden ikke at burde foretages samme Dag, hun ægteviedes, men saaledes at hun forinden kunde stedes til Nadveren, K. og U. M. Skr. 13 Maj 1885 (G. R.).

m. Af Personer over den sædvanlige Konfirmationsalder, ang. hvorledes og hvornaar den kan foregaa, K. og U. M. Skr. 2 Avg. 1889 (G. R. — ang. en Kvinde, der var traadt over til Jødedommen).

n. Ang. Konfirmation af en 20-aarig Adventist, K. og U. M. Skr. 24 Decbr. 1894 (G. R.).

o. Ang. Konfirmation af tre Søkende, der vare over den sædvanlige Konfirmationsalder, K. og U. M. Skr. 27 Marts 1897 (G. R.).

26. Døvtummes, K. Prom. 15 Marts 1788 (i Reg. t. Reskript-saml. under Gejstligheden A), 13 Decbr. 1788 (ibd.), 18 Juli 1789 (ibd.), 30 Marts 1793 (ibd.), K. Skr. 9 Juli 1814, K. og U. M. Skr. 23 Marts 1863 (G. R.). Jfr. ang. Døvtummeinstituttets Elever Resl. 6 Juli 1821.

Døvtummes, K. og U. M. Skr. 21 Maj 1874 (G. R.), 15 Septbr. 1876 (G. R.), 22 Maj 1883 (G. R.), 14 Septbr. s. A. (G. R. — ang. mundtlig Afhøring af døvtumme, underviste efter Lydmetoden).

Døvtummes, uden for Døvtummeinstitutterne, K. og U. M. Skr. 26 Juni 1888 (G. R.).

Ang. Tilladelse til at konfirmere en døvtum Dreng, K. og U. M. Skr. 5 Oktbr. 1895 (G. R.).

27. Ang. at Forældre, der vare overgaaede til Baptistmenigheden, ikke kunde modsætte sig, at deres i Folkekirken døbte Børn stededes til Konfirmation efter eget Ønske, K. og U. M. Skr. 10 Marts 1853 (G. R.), J. M. Skr. 5 Marts 1861, K. og U. M. Skr. 24 Decbr. 1862 (G. R.), 4 Febr. 1873 (G. R.).

Ang. at en i Folkekirken døbt Person efter eget Ønske maatte stedes til Konfirmation mod Protest af Forældrene, der hørte til et Separatistparti, og om eventuel Beskikkelse af en Værge til med Øvrighedens Bistand at foranstalte det fornødne, K. og U. M. Skr. 8 Marts 1859 (G. R.).

Ang. at Forældre, der ere overgaaede til en fra Folkekirken afvigende Lære, ikke kunne modsætte sig, at deres i Folkekirken døbte Børn efter eget Ønske blive konfirmerede, samt om eventuel Beskikkelse af en Værge for Barnet til at forhjælpe det til dets Ret i saa Henseende, K. og U. M. Skr. 19 April 1875 (G. R. — ang. Mormoner), 9 Juli s. A. og 31 Avg. 1879 (begge i G. R. — ang. Baptister).

At et forældreløst under Fattigvæsenets Forsorg værende, katolsk døbt Barn med Fattigvæsenets Tilladelse kan konfirmeres i Folkekirken, K. og U. M. Skr. 2 Marts 1886 (G. R.). Jfr. Daab 14 c, 2det Stykke.

En irvingiansk Moders Barn kan ikke konfirmeres i Folkekirken, med mindre hun afgiver en af Barnet selv tiltraadt Erklæring om, at det er udtraadt af det irvingianske Samfund og ønskes optaget i Folkekirken, K. og U. M. Skr. 24 April 1886 (G. R. — Barnet havde været til Alters i Samfundet).

28. Er nødvendig, naar Personer døbte i Folkekirken, men konfirmerede i den Grunnetske Frimenighed, ville vende tilbage til Folkekirken, K. og U. M. Skr. 5 Febr. 1862 (G. R.), 24 Maj 1866 (G. R.).

Ang. hvor vidt samme er nødvendig, naar en i den Trandbergske Frimenighed konfirmeret Person vil vende tilbage til Folkekirken, K. og U. M. Skr. 7 Maj 1868 (G. R.).

Se Vielse I 8 b, 7de Stk. (om Konfirmation i den Trandbergske Frimenighed).

Et tidligere som Katolik konfirmeret 15-aarigt Barn paa ny konfirmeret i Folkekirken, K. og U. M. Skr. 22 Maj 1877 (G. R.).

Foretagen af en ikke anerkendt Metodistpræst, er overfor det offentlige en Nullitet, hvorfor der ikke vil kunne blive Spørgsmaal om Meddelelse af Aldersdispensation for det paagældende Barn, K. og U. M. Skr. 4 April 1892 (G. R.).

Foretagen i Udlandet af Præsten ved en mæhrisk Brødre-menighed, kan ikke anses som gyldig efter de for den danske Folkekirke gældende Love, K. og U. M. Skr. 12 Novbr. 1892 (G. R.).

Foretaget af en Præst ved Herrens Kirke i København kan ikke have Betydning med Hensyn til Ophøret af vedkommende Barns Forpligtelse til Skolegang, K. og U. M. Skr. 17 April 1894 (G. R.).

Ang. Bekræftelse af en i en Frimenighed foretaget Konfirmation, K. og U. M. Skr. 9 Oktbr. 1896 (G. R.).

29. Ang. hvorledes der forholdes med Konfirmationen af en Person, der er døbt i den Grunnetske Frimenighed, K. og U. M. Skr. Nr. 103, 4 April 1872 (udførligere i G. R.).

30. Ang. de reformertes Konfirmation.

a. Ang. Anvendeligheden af Fr. 23 Marts 1827 paa de reformerte, K. Skr. 26 Avg. 1828.

b. Ang. at Forældre kunne lade deres Børn konfirmere i hvilken af de reformerte Kirker i København, de ville, K. Skr. 4 Marts 1834.

31. Mosaiske Trosbekenderes.

a. Derom handler Adg. 29 Marts 1814 §§ 14—18, Pl. 14 Oktbr. 1828 § 3.

b. Ang. hvor vidt mosaiske Trosbekendere skulde være konfirmerede inden en vis Alder, K. og U. M. Skr. 10 Novbr. 1848.

c. Se Mosaiske Trosbekendere 6 og 26 r.

32. Ang. Indberetninger om konfirmerede.

a. Fra Præsterne gennem Provsten til Biskoppen, K. Prom. 7 Jan. 1810, 17 Novbr. s. A., K. og U. M. Skr. 1 Marts 1864. Jfr. for Tørninglen, K. Skr. 6 Jan. og 9 Juni 1835.

Ang. Indberetningens Afgivelse af Sognebaandsløseres Præst. L. 4 April 1855 § 4, og af Valgmenighedspræster, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

Valgmenighedspræster skulle lige saa vel som Sognepræster tilstille Provsten Indberetning om de af dem konfirmerede med Angivelse af Børnenes Opholdssted, K. og U. M. Skr. Nr. 229. 11 Juli 1892.

b. Indberetningerne om Konfirmanders Fremgang i Kristendomskundskab og om Konfirmation paa usædvanlig Tid ere bortfaldne, K. og U. M. Cirk. 19 Juni 1849 Nr. 4, Skr. 14 April 1868 (G. R.).

c. De aarlige Indberetninger fra Præsterne til Lægdsforstanderne om konfirmerede Drengene ere bortfaldne, K. og U. M. Cirk. 28 April 1870 (G. R. og D. T. S. 333).

d. I Vestindien fra Præsterne til Regeringen, K. Skr. 2 Oktbr. 1830 ad 14.

e. Enhver Præst, der antager et Barn til Konfirmationsundervisning, inden det er udskrevet af Skolen, skal efter Konfirmationen afgive Indberetning til Provsten om Udfaldet af den før Konfirmationen afholdte Prøve over Skolekundskab, hvilke Indberetninger Provsten indsender til Biskoppen, oft nævnte Cirk. Nr. 226 og 227, 1890.

33. Ang. at der i Akter og Relationer, som indsendes med Forbrydere til Strafanstalterne, skal indeholdes Oplysning om, hvor vidt de tiltalte ere konfirmerede, K. Prom. 25 Febr. 1792, Cirk. 23 Febr. 1793, 30 Septbr. 1820, 31 Maj 1834.

34. Færøerne. Om en særlig Prøve af de Børn, der ønskes antegnede hertil, Resl. 10 Febr. 1879 § 5 (G. R.).

35. Paa Island, Rskr. 29 Maj 1744, Fr. 3 Juni 1746 § 13, Rskr. 14 Novbr. 1832, Fr. 27 Jan. 1847 § 2.

Kun konfirmerede kunne løse Sognebaand, L. 12 Maj 1882 (Nr. 12 i Till. t. Lovt.) § 1, og ukonfirmerede voksne Personer ere særlig indskrænkede i Henseende til Indtrædelsen i Tyende-forhold, § 7.

Om Sognebaandsløseres Konfirmation ved den valgte Præst. Tilsynet hermed, og at Sognekirken kan benyttes dertil, §§ 3, 4, 9, 10 ibd.

For Børn, der ikke høre til Folkekirken, skal 14 Aars Alderen

træde i Stedet for Konfirmationen med Hensyn til de til denne knyttede borgerlige Virkninger, L. 19 Febr. 1886 (Nr. 4 i Till. t. Lovt.) § 11.

36. Spannjers Legat til Udstyring af fattige Konfirmander og Konfirmandinder, Resl. Nr. 123, 10 Juli 1879 §§ 4 Nr. 13, 5.

Ang. lokale Legater til Konfirmander, se under Pastorater, hvor ligeledes andre specielle Bestemmelser Konfirmationen vedrørende findes. — Om saadanne Legater, se ogsaa Hæren 48 oo og Reformerte 7 v, samt flere Steder under Legater.

Se i øvrigt Alterets Sakramente. Borgerligt Ægteskab 15. Daab. Faddere 2 (kunne ukonfirmerede ikke være). Kirkebøger (Tilførsel deri om Konfirmation). Kirkelige Handlinger 9 (en Konfirmand maa ikke være iført Frelsens Hærs Skærf). Kollekt 7 (til Testamenter til Konfirmander). Skolekasser I 5 k (ang. Bøger til Konfirmander). Skolelærere XII 4 (Understøttelse til ukonfirmerede Skolelærerbørn). Skoler II A 14 f (Fritagelse for Børn, der gaa til Konfirmationsforberedelse, for Religionslektier), C 4 a (ang. Modenhedsbevis for privat underviste Børn, der skulle konfirmeres). Valgmenigheder 11 (sammes Præst ikke forpligtet til at gøre Indberetning om de af ham konfirmerede). Vielse I 8 b.

Konfirmationsattester.

1. Skal Præsten give de konfirmerede enten straks efter Konfirmationen, eller naar den begæres, Rskr. 7 Jan. 1741 § 3, Fr. 27 Maj 1746 § 2 (f. Isl.).

2. Meddeles af den Præst, der har foretaget Konfirmationen, Reglm. 26 April 1754 § 6, L. 4 April 1855 § 4, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

3. Ang. Betalingen for samme, Fr. 7 Novbr. 1827, K. Skr. 3 Maj 1828 ad 3, 30 Juni 1829 ad 2.

4. I Skudsmaalsbøger, se Daabsattester 2.

5. Ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 f.

6. Se Alterets Sakramente 7 (deres Forevisning ved Indtegnning dertil). Vielse I 8 b.

Konfiskation.

1. De, som staa for Regaskab, skulle vedlægge det Slutningen af de Domme, hvorved Konfiskation er falden, D. L. 1—24—2.

2. Ekstraordinære Konfiskationspenge skulle tilfalde Fonden ad usus publicos — nu Statskassen — Resl. 12 Avg. 1779:

Ang. Anvendelsen af Konfiskationsbeløb i Kbhvn., Fr. 22 Oktbr. 1701 I § 5, jfr. Rskr. 18 Avg. 1702, smh. med Rskr. 20

April 1706, 4 Avg. 1727 § 2 samt Strafanstalter II 3 I Nr. 2 og L. om Kbhvn.s Politis Omordning 11 Febr. 1863 § 18.

Lavene maa beholde de Konfiskationer, som dem efter Lavsartikler tilkomme, Rskr. 25 Septbr. 1702. Jfr. Rskr. 18 Avg. 1702.

3. Maa ikke ske, forinden Sagen er sluttet og Dom falden, Reglm. 8 Jan. 1781 § 21 (f. Ost.).

4. Ere de i Nationalbanken indsatte fremmede Penge og hvad, som er givet den til haandfaaet Pant, ikke underkastede, Oktr. 4 Juli 1818 §§ 45, 46.

Ligeledes har Fritagelse herfor været tilsagt visse Livrenter, Fr. 13 Febr. 1747 § 4, 17 Avg. 1757 § 4, Bkg. 28 Juni 1800 § 8 (i Reskriptsaml.).

5. Ang. hvorledes der skal forholdes, naar paagældende tilintetgør eller beskadiger Varer, der ere forfaldne til Konfiskation, K. Skr. 8 Jan. 1833.

6. Ang. hvor vidt en i Henhold til Dom begært Konfiskation af et Skrift efter L. om Eftertryk 29 Decbr. 1857 § 20 i Kbhvn. skal fuldbyrdes af Politidirektøren eller Kongens Foged, J. M. Skr. 30 Maj 1861.

7. Genstande, der ere frembragte ved en Forbrydelse eller have været brugt til dennes Udførelse, kunne, naar det i det offentliges Interesse findes nødvendigt, ved Dom konfiskeres, hvilket ligeledes kan ske med det ved en Forbrydelse erhvervede Udbytte, hvorpaa ingen kan gøre retligt Krav, L. 10 Febr. 1866 § 34, 25 Juni 1869 § 35 (f. Isl.).

8. Gaver eller Fordele eller sammes Værdi, som ere benyttede til Embedsmænds Bestikkelse, tilfalde Statskassen, L. 10 Febr. 1866 § 122, 25 Juni 1869 § 123 (f. Isl.).

9. Af Varer m. m. i Anledning af Toldforseelser, se Toldsvig.

Den i Toldfr. 1 Febr. 1797 § 107 ommeldte Konfiskation vil være at bringe til Anvendelse i de Tilfælde, hvor ved Inkviring af Skibe uangivne Varer maatte findes forstukne, Skattedir. Skr. 4 Juni 1898 (Tidsskr. f. Toldv.)

10. Er foreskrevet i en Mængde Lovbestemmelser, saa som D. L. 1—3—3, 3—11—8, 3—13—11, 5—8—9 (Kreaturer, hvoraf der tages ubillig Leje), Fr. 5 Maj 1683 III § 4 og Adg. 9 Juni 1719 §§ 4, 5 (ulovlige Foustager og Varerne), Bager-Lavsart. 23 Juni 1683 §§ 5, 7 og 23 Jan. 1726 § 5 samt Rskr. 21 Novbr. 1696 (ang. undervægtigt eller uforsvarligt Brød, bedærvet Rug og Hvede), Fr. om Maal og Vægt 10 Jan. 1698 II §§ 5, 19, III

§ 8, V § 5 (se Maal og Vægt 14) jfr. Fr. 18 Juni 1784 § 6 (f. Isl.) og 13 Avg. 1790 § 7 Nr. 6 (f. Færø.) (efter disse sidste Bestemmelser tilkommer der Angiveren Andel i det konfiskerede), Fr. 22 Oktbr. 1701 Post 2 Kap. 9 § 5 (ulovlig eller falskt Guld-, Sølv- eller Tinarbejde), Fr. 27 Oktbr. 1773 (fremmede Omløberes Gods), Fr. 13 Febr. 1775 § 7, jfr. Pl. 27 Novbr. 1839 (ulovlig Bissekramhandel — det konfiskerede tilfalder Angiveren), Forbud 18 Marts 1776 § 3 (ulovlig Handel paa Grønland), Pl. 13 Juni 1787 § 1, jfr. Rskr. 3 Juni 1746 (ulovlig Handel med Tobak og Brændevin paa Island — Angiveren de $\frac{2}{3}$), Plan 1 Juli 1799 § 138 og Rskr. 11 Juni 1817 § 33 (Udlændinge, der kollektore), Skovfr. 27 Septbr. 1805 § 20 (ang. Hugst, inden vedkom. har ejet Skoven i 10 Aar), Pl. om Salg af Hø, Halm efter Vægt og Tørv efter Tal paa Torvet i Kbhvn. 4 Decbr. 1812 (Angiveren det halve), Pl. om Salg af havarerede Spise- og Drikkevarer 29 Marts 1814 § 7, Pl. om Almanakers Udgivelse 5 Avg. 1831 § 1, Fr. 14 Maj 1845 § 1 (ulovlige Brændevinsredskaber), L. om Handel og Skibsfart paa St. Croix 30 Juni 1850 § 15, jfr. Adg. 2 Oktbr. 1862 § 5, Pressel. 3 Jan. 1851 § 14 (ang. indførte fremmede Skrifter af ulovligt Indhold — Lovenes § 12 er hævet ved Straffelovens § 309), L. om Eftertryk 29 Decbr. 1857 § 20 (S. 348), L. om Brændevinshandel paa Færøerne 3 Marts 1860 § 5, L. om Eftergørelse af Kunstarbejder 31 Marts 1864 § 7, L. om Eftergørelse af Fotografier 24 Marts 1865 § 2, L. om Havgevæsenet paa Færøerne 23 Febr. 1866 § 73, L. indeholdende Forbud mod visse Tændstikker Nr. 13, 14 Febr. 1874 § 3, L. om Forbud mod Efterligning af Mønt og Pengesedler Nr. 154, 30 Novbr. 1874 § 3, L. 12 Novbr. 1875 (Nr. 37 i Till. t. Lovt.) § 2 og 11 Maj 1876 (Nr. 21 ibd.) §§ 7, 8 (ulovlige Fiskeredskaber paa Island), 14 Jan. 1876 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) § 14 (fordærvede havarerede Spise- og Drikkevarer paa Island), 24 Oktbr. 1879 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.) § 4 (Genstande, som ere indførte til Island mod Indførselsforbud i Anledning af pestagtig Sygdom), Nr. 73, 13 Juni 1879 § 14 (Lodssejl, -flag eller -skilt, som benyttes af uberettigede), L. om Forbud mod Køb og Salg af brugte Hulprojektiler m. v. Nr. 39, 16 April 1880 § 2, L. om Karantænevæsenet Nr. 97, 2 Juli 1880 § 38, L. om Forbud mod Indførsel af Kreaturer til Island fra Udlandet 17 Marts 1882 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) § 2, L. om Fiskerivedtægter for aabne Baade paa Island 15 Maj s. A. (Nr. 15 ibd.), forel. L. mod Misbrug af Vaaben Nr. 64, 5 Maj 1885 § 2 (hævet ved forel. L. Nr. 68, 15 April 1887), Adg. om Told-

og Skibsafigter paa St. Thomas 23 Oktbr. s. A. (Nr. 23 i Till. t. Lovt.) §§ 28, 29, 35, L. om Fredning af Laks paa Island 19 Febr. 1886 (Nr. 5 ibd.) § 8, L. om Fredning af Hval samme Steds af s. D. (Nr. 6 ibd.) § 2, Adg. om Handel med Rom m. m. paa St. Croix 4 Maj s. A. (Nr. 13 ibd.) § 16, Adg. om Mark- og Vejfred paa St. Croix 9 Juli s. A. (Nr. 26 ibd.) §§ 17, 21 og paa St. Thomas og St. Jan. 12 Jan. 1888 (Nr. 2 ibd.) §§ 15, 20, L. om Fiskeri med aabne Baade paa Island 4 Decbr. 1886 (Nr. 35 ibd.) § 1, L. om Brændevinsbrændingsafgiften Nr. 47, 1 April 1887 §§ 38, 40, 48, 50, L. om Interessentskabers Sildefiskeri paa Søterritoriet ved Island 19 Juni s. A. (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) § 3, Fiskeril. Nr. 56, 5 April 1888 § 58, L. om Indførselsafgift paa Færøerne af Vin, Spiritus m. v. Nr. 44, 30 Marts 1892 §§ 11, 12, L. om Jagten Nr. 79, 8 Maj 1894 §§ 23, 29, L. om Sprængstoffer Nr. 100, 1 April 1894 § 12, L. om Forbud mod Fiskeri med Bundslæbevaad paa Søterritoriet ved Island 10 Novbr. 1894 § 2, jfr. § 3 (Nr. 31 i Till. t. Lovt.), Margarinel. Nr. 43, 22 Marts 1897 § 17, jfr. L. Nr. 57, 1 April 1891 § 17, L. om Telegrafer og Telefoner Nr. 84, 11 Maj 1897 § 5, L. om Foranstaltninger til Bekæmpelse af Tuberkulose hos Hornkvæg Nr. 57, 26 Marts 1898 § 9, L. om Fiskeriet i ferske Vande Nr. 63, 26 Marts 1898 § 11.

Eks. paa, at Konfiskation til Fordel for Politikassen af Næringsmidler af sundhedsfarlig Beskaffenhed er foreskrevet ved Sundhedsvedtægt, Bkg. Nr. 120, 7 Juli 1891 § 49 (Stubbekøbing). I Reglen er dog Varerens Tilintetgørelse anordnet, jfr. Kød 12 (Bkg. Nr. 16, 1890 § 5).

Se fremdeles under Bøder D II 4 gg—oo, ss, yy, øø, bbb samt Medicinalvarer 6 a, b. Næringsvæsen I 24 b.

11. Ang. konfiskerede Varers Afhændelse, se Avktion 12 d. Handel I 2. Omløbere I 9 (den skyldige skal ikke betale Avktionsomkostningerne). Jfr. nedenfor 16—18.

12. Om Genstande, der af en Tredjemand ere overladte den skyldige til Brug, kunne konfiskeres, se Brændevinsbrænden, ulovlig, 7 og Toldsvig 11.

13. Om Karakteren af den derved stedfundne Ejendomserhvervelse for den konfiskerende, se Skibe 4, 1ste Stk. og Toldsvig 9.

14. Ang. Forstaaelse af Straffelovens § 34, og om hvor vidt Aktor skal nedlægge nogen Paastand i saa Henseende, J. M. Skr. Nr. 153, 10 Juli 1874.

15. Hvad nogen ved Misbrug af den militære Magt eller Myn-

dighed tilvender sig eller Værdien deraf. skal, for saa vidt ingen dertil berettiget udfindes, tilfalde Statskassen, L. Nr. 68, 7 Maj 1881 § 157.

16. Ang. at konfiskeret Margarine bør bortsælges ved Avktion og paa hvilke Betingelser, J. M. Skr. Nr. 151, 14 Juli 1888.

17. Ang. hvorledes der skal forholdes med Fiskeredskaber, der ere konfiskerede som ulovlige, og at Bortsalg ordentligvis skal ske ved Avktion, samt om hvor vidt Konfiskationen bør omfatte hele Redskabet (in casu om Ejeren af et konfiskeret Vaad har Ret til at erholde det i sammes Kant gaaende Reb udleveret), Ind. M. Skr. Nr. 26, 1 Febr. 1890.

18. Bestemmelserne i Loven om Tvangsavktioner komme ikke til Anvendelse paa Foravktionering af konfiskeret Gods, L. Nr. 66, 9 April 1891 § 51. Jfr. Avktion 12 d samt ovenfor 11, 16, 17.

19. Overtrædelse af Forbudet mod Besejling af Grønlands Kyster og Øer samt af Forbudet mod at drive Handel med de indfødte der vil eventuelt medføre Konfiskation af Skib og Gods, Bkg. Nr. 194, 10 Oktbr. 1894.

Se Brændevinsbrændingsafgiften B 8 (ang. L. 1 April 1887 § 28). Eksekution A 5 z (efter en ikke forkyndt Dom). Udpantning I 3 b.

Konfrontation.

1. Mellem en Delinkvent og hans Medskyldige eller Vidnerne bør finde Sted, naar Fornødenhed kræver det, ogsaa naar paa-gældende er af en anden Jurisdiktion, Fr. 21 Maj 1751 § 3, jfr. Rskr. 29 Oktbr. 1772.

2. Indbyrdes Konfrontation mellem Deponenterne bør ved et Brandforhør ikke forsømmes, hvor samme efter Sagens Beskaffenhed kan blive et Middel til Sandhedens Oplysning, K. Cirk. 18 Avg. 1827, 22 Avg. 1835.

3. Om Vidners Møde ved Overretterne for at forhøres imod andre Vidner handler D. L. 1—13—25.

Kongehuset.

1. Dets Medlemmer er der ikke tilstaaet Fritagelse for Erlæg-gelse af de sædvanlige med Retshandlingers Foretagelse forbundne Afgifter, Ind. M. Skr. 21 Maj 1856 med Note (ang. Halvprocentafgift ved en Ægtepagts Tinglæsning).

Arvingerne i deres Dødsboer ere ikke fritagne for Arve- eller Stempelafgifter, F. M. Skr. 29 Juni 1853.

2. Kongen bestemmer Størrelsen af den Indkomstskat, som

Medlemmerne deraf skulle udrede, L. 19 Febr. 1861 § 15 (S. 186), 21 Marts 1864 § 13, 25 Juli 1867 § 1, 2 Juli 1870 § 8.

3. Dets Medlemmer ere fritagne for at modtage Valg til Borgepræsentanter i København, L. 23 Decbr. 1865 § 27 Nr. 1.

4. Skærpet Straf for visse Forbrydelser mod dets Medlemmer, L. 10 Febr. 1866 § 94, jfr. L. Nr. 32, 25 Febr. 1871 § 3, og for Island, L. 25 Juni 1869 § 95.

5. Ang. Prinsessernes Aleksandras og Dagmars Ægteskab, Traktater 15 Jan. 1863, 26 Oktbr. 1866 og Love om Brudeudstyr 26 Maj 1863, 18 Decbr. 1866.

Ang. Prins Georgs Bestigelse af den græske Trone, Aab. Br. 10 Juni og Trakt. 13 Juli 1863.

Ang. Kronprinsens og Kronprinsessens Ægteskab, Trakt. 20 Jan. 1869. Jfr. Apanager 1.

6. Breve til sammes Medlemmer skulle frigøres, L. Nr. 57, 5 April 1888 § 13, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. s. A. § 2 a Nr. 1. Jfr. Kongen 17.

7. Ang. Prinsesse Thyras Ægteskab, Kontrakt 18 Decbr. 1878 (U. L.), L. om Medgift og Brudeudstyr Nr. 42, 1 Maj 1879.

8. Forbud mod offentlige Forlystelser og Spil i Kirkerne i Anledning af Enkedronning Caroline Amaltes og Arveprinsesse Carolines Død, Bkg. Nr. 24, 10, Nr. 27, 12 og Nr. 43, 24 Marts 1881, Nr. 25, 10 og Nr. 34, 16 s. M. — Nr. 47, 31 Marts og Nr. 49, 9 April 1881.

9. Den Statsobligation paa 50,000 Kr., som hjemfalder til Statskassen ved Hertuginde Vilhelmine af Glücksborgs Død, er undtagen fra Konverteringen, L. Nr. 129, 12 Novbr. 1886 § 1.

10. Foranstaltninger i Anledning af Dronningens Død, Bkg. Nr. 125, 29 Septbr. 1898 og 126 af s. D., jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 164, 30 Septbr. 1898. Lukning af Amtstuerne og Amtstuefilialerne under Dronningens Bisættelse, Skattedir. Cirk. Nr. 180, 10 Oktbr. 1898. Afholdelse af Sørgeprædiken i Landets Kirker i Anledning af Dronningens Død, Bkg. Nr. 134, 7 Oktbr. 1898.

Se Adjutanter 2—4. Apanager. Arkivvæsenet 5. Bøn 2 og 3 (ang. Kirkebønner). Dronningen. Enkedronning. Kirkeklokker 15 (Ringning i Anledning af kgl. Personers Død). Kongen I 17 (bl. a. om hvilke Personer der henhøre hertil). Prinser og Prinsesser. Saluttering 1.

Kongelig Billedhugger, Bygmester, Maler og desl., se Hofhaandværker—Hofkunstner.

Kongelig Højhed, se Prinser og Prinsesser.

Kongelige Bygninger.

Arrest paa eller hos, Eksekution eller Udpantning — ikke heller for offentlige Afgifter — maa ikke foretages hos nogen, der bor paa Christiansborg Slot eller i nogen anden kongelig Bygning i København, uden at Kongens Tilladelse til Forretningen forud er erhvervet gennem Hofchefen (Overhofmarskallen), Rskr. 10 Marts 1786, K. Skr. 15 Avg. 1820, jfr. ang. en paa-tænkt Forandring heri, J. M. Skr. 16 Decbr. 1850.

Ang. analogisk Anvendelse heraf paa Skifterettens Forseglingsforretninger i kgl. Slotte, J. M. Skr. 19 April 1853.

Dette er ikke anvendeligt paa Fogedforretninger, der foretages i kgl. Pakhuse, K. Prom. 4 Avg. 1787, eller Kaserner, K. Prom. 13 Novbr. 1802 ad 2.

Om de kgl. Bygninger, se i øvrigt Bygningsafgift II 2 a. jfr. b. Embedsbolig 2 b. Indkvartering IV 3. Slotte. Statens Ejendomme 3, 4 og 10.

Kongelige Mandaters modvillige Overtrædelse, se Mandater.

Kongelige Obligationer, se Statsobligationer.

Kongelige Penge.

Den Del af de halve Købesummer, som endnu skyldes til Statskassen af Ejendommene paa det forrige Ryttergods, skulle i Tilfælde af Udstykning for de Parcellers vedkommende, hvor Beløbene udgøre 100 Kr. eller derunder, indbetales til Statskassen, forinden Udstykningen fuldbyrdes, L. Nr. 81, 11 April 1897 § 1, 7de Stk.

Se Halve Købesummer.

Kongelige Tjenesterejser, se Fribefordringsvæsenet IV.

Kongeloven af 14 Novbr. 1665.

Hævet ved Grl. 5 Juni 1849 i Slutn. med Undtagelse af §§ 27—40 (om Arvefølgen) samt §§ 21 og 25 (ang. de kgl. Prinsesser og Prinsesser).

Al Arveret efter §§ 27—40 er senere ophævet ved Tronfølge. 31 Juli 1853 Art. I (S. 90) i Forbindelse med den oldenborgske Mandslinjes Uddøen.

Kongen.**I.**

1. Om ham handler Grl. 28 Juli 1866 §§ 1, 2, 4—9, 11—28, 34, 39, 41, 42, 45, 69, jfr. Koloniall. 27 Novbr. 1863, Forfatningsl. f. Islands særlige Anliggender 5 Jan. 1874 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.).

2. Ang. Regeringens Førelse under hans Umyndighed, Sygdom

eller Fraværelse, L. Nr. 25, 11 Febr. 1871, jfr. f. Isl. Bkg. 27 Jan. 1872 (Nr. 5 i Till. t. Lovt.).

Eks. paa, at Kongen i Henhold til denne Lov har overdraget Tronfølgeren Regeringen under sin Fraværelse paa Rejser, Kdg. Nr. 145, 12 Novbr. 1898, Nr. 179, 31 Decbr. s. A.

3. Straf for Forbrydelser imod ham, L. 10 Febr. 1866 §§ 85, 88—90, 25 Juni 1869 §§ 86, 89—91 (f. Isl.).

Straf for at efterskrive hans Navn, fornævnte L. 1866 § 272, jfr. § 276, 1869 § 274, jfr. § 278.

Ang. hvor vidt Kongen kan anses forhaanet ved Fornærmelser mod hans Ministre, J. M. Skr. 26 Maj 1854 (ang. Anvendelse af Pressel. 3 Jan. 1851 § 6, se nu L. 10 Febr. 1866 § 90).

4. De i fornævnte L. 1866 §§ 88—90 ommeldte Forbrydelser paatales kun efter Ordre fra Justitsministeriet, L. Nr. 32, 25 Febr. 1871 § 3.

Jfr. hermed Rskr. 3 Juli 1705, 13 Febr. 1733 med Note, Noten t. Resl. 5 April 1856, hvorefter aldeles ingen Undersøgelse maatte indledes paa Grund af usømmelig Tale om Kongen, forinden dennes Resolution var indhentet. — Ifølge Rskr. 13 Febr. 1733 skulde endogsaa et herimod optaget Tingsvidne udrives af Protokollen.

Ved Resl. 5 April 1856 eftergaves Paataale af en saadan Forbrydelse, mod at paagældende erlagde en Bøde af 100 Rdl.

5. Af hvad der indføres til hans Hofholdning, skulle de anordnede Toldafgifter erlægges, Fr. 1 Febr. 1797 § 54.

6. Af de ham tilhørende Bygninger svares ikke Bygningsafgift, Fr. 1 Oktbr. 1802 § 34. Se Bygningsafgift II 2 a, jfr. b. Jfr. Akcise I 4 (Fritagelse derfor). Civillisten 9 (Fritagelse for Indkomstskat).

7. Det kan ikke paalægges Borgerne i en Købstad at afgive Logi uden Godtgørelse til hans Jagtfølge, K. Skr. 4 Marts 1845.

8. Avktion over noget hans Hofholdning tilhørende Inventarium skal afholdes af Avktionskontoret, J. M. Skr. 1 Decbr. 1852.

9. Kan indgaa morganatisk Ægteskab, Rskr. 1 Jan. 1856 (D. T. S. 1).

10. De almindelige Regler om Skiftebehandling ere uanvendelige paa en afdød Konges Bo, J. M. Skr. 17 Decbr. 1863, jfr. Noten t. J. M. Skr. 1 Juni 1864.

11. Ang. hvorledes Ansøgninger til ham skulle stiles, Fr. 15 Decbr. 1820 § 12.

Om Ansøgninger til ham, se i øvrigt under Ansøgninger.

12. I den kgl. Titel skal Lauenborg have Sted efter Ditmarsken, K. Cirk. 7 Avg. 1816.

13. Til ham skal Brandkorpset gøre Anmeldelse om Ildebrande i København, naar han residerer der. J. M. Skr. 24 Septbr. 1855.

14. Det kgl. Navnechiffer, Bkg. 17 Novbr. 1863. Jfr. Pl. 25 Jan. 1848.

15. Ang. Landesorgen ved Frederik VII's Død, Bkg. 16 og 19 Novbr. 1863. Jfr. Fr. 21 og Adg. 22 Jan. 1848.

16. Ang. Udarbejdelsen af et Statsskrift om Retmæssigheden af Christian IX's Adkomst til Tronen efter Hertugdømmernes Afstaaelse, Resl. 21 Oktbr. 1864.

17. Ang. at Postforsendelser til ham og Medlemmerne af det kongelige Hus skulle frigøres, samt om Erstatning til samme for Portofrihedens Ophævelse, Postl. Nr. 57, 5 April 1888 §§ 13, 15, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. s. A. § 2 a Nr. 1, § 9 Nr. 1, jfr. Postadg. Nr. 179, 7 s. M. II § 10 samt Postv. Off. Medd. Nr. 28, 1888 (ang. hvilke Personer der henhøre til det kgl. Hus). Jfr. tidligere L. Nr. 9, 7 Jan. 1871 § 13, Adg. Nr. 59, 28 Marts s. A. Afsnit III § 7 a.

18. I Anledning af Kongens Fødselsdag (70-aarige) blev Tiltale ophævet og Benaadning for idømte Straffe meddelt for visse Lovovertrædelser, Bkg. Nr. 58, 7 April 1888.

Se fremdeles Legater II B 280. Konfirmation 111 (Forandring af sammes Tid).

19. De fra Statens Overhoved udgaaede Telegrammer behandles som Statstelegrammer, internationalt Telegraf-Tjenestereglement i Bkg. Nr. 103, 17 Juni 1897, 2 Art. 5 og Nr. 105 af s. D. A i, jfr. tidligere Bkg. Nr. 77, 13 April 1891 2 (Art. 5) og Nr. 107, 23 Juni s. A. A l.

20. Ang. Kongens 25-aarige Regeringsjubilæum, se Asylter II 5 og 6. Hæren 48 hh. Legater II B 281. Møntvæsen 18. Pastorater 12 A l (et Legat). Skipperlav 7. Skolelærere XII 5 y. Skoler II B 6 y. Stiftelser II 70 b. Tekniske Skoler 7 g, h, p.

21. Ang. Kongens og Dronningens Guldbryllup, se Bøn 18. Møntvæsen 20.

Se fremdeles om Legater stiftede i den Anledning Asylter II 6. Dyrplageri 13. Legater II B 281, C 56. Pasto-

rater 545 h, 640 b. Tekniske Skoler 7 d, k. Tyende 24 ø.

Se Adjutanter 2. Bøn 2 (Kirkebøn for ham). Civillisten. Gudstjeneste 12 og 14. Jagtkaptajn. Kroning. Ordener 7 (ang. hans Stilling som Ordensherre).

II. Ang. Kongernes naturlige Børn.

1. De skulle ej søges for andre Dommere end dem, som Kongen dertil beskikker, D. L. 1—2—2.

2. Deres Titulatur, Adg. 25 April 1693 § 1 (i Reskriptsaml.).

3. Deres Rang, Fr. 11 Febr. 1717.

4. Med Hensyn til Kongernes naturlige Børn kan mærkes Stat. for Elefantordenen 1 Decbr. 1693 § 3 og for Dannebrogordenen af s. D. § 3 (begge i Till. t. U. L. for 1877).

Kongens Foged i København.

1. Oprindelig foretoges Fogedforretninger i København dels af Byfogeden, dels af Underfogederne. Af disse var der tidligere to, Rskr. 31 Jan. 1685, 12 Oktbr. 1742 § 6, jfr. Lavsart. 4 Novbr. 1682 § 3, Fr. 26 Juli 1683 § 6, 29 April 1718, § 2, 18 April 1738 § 5, Brand-Ordn. 9 Maj 1749 § 65 m. fl.; men af Pl. 3 Oktbr. 1754 § 4 og Rskr. 27 Novbr. 1762, der omtale »Underfogeden«, fremgaar det, at der allerede den Gang kun fandtes en Underfoged.

Ved Fr. 15 Juni 1771 § 12, jfr. Reglm. af s. D. § 8, oprettedes Embedet som Kongens Foged i Kbhvn., til hvem alle Byfogedens tidligere Forretninger med Undtagelse af de dømmende henlagdes, medens Underfogedens Embedskres ifølge § 13 ibd. blev uforandret.

Ved Fr. 28 Febr. 1845 §§ 4 og 26 afskaffedes Embedet som Kongens Foged, og den ham tillagte Øvrighedsmyndighed henlagdes til Politidirektøren, medens hans øvrige Forretninger overtoges af Underfogeden, hvem Prædikaten »Kongens Foged« tillagdes, i Forbindelse med de allerede til hans Embede hørende Forretninger.

2. Den nuværende Kongens Foged (den tidligere Underfoged) udfører følgende nu alle Fogedforretninger i København, saa vel de, som tidligere paahvilede den oprindelige Kongens Foged, som de, der udførtes af Underfogeden. Da som en Følge heraf de talrige ældre Bestemmelser om Fogedforretningernes Fordeling mellem disse to Embedsmænd aldeles have tabt deres Betydning, forbigaas de. Her skal kun bemærkes, at den kombinerede Rets og Overadmiralitetsrettens Domme eksekveredes

henholdsvis af Underfogeden og Kongens Foged, Fr. 24 Maj 1793 § 11, jfr. Instr. 30 April 1806 § 18.

Det paahviler ligeledes Kongens Foged selv eller ved sine Assisterter at udføre alle Eksekutionsforretninger, som efter Politidirektørens Rekvisition blive at gøre for de af Kriminal- og Politiretten idømte Bøder, Erstatninger og Omkostninger, samt at foranstalte det udlagte Gods realiseret, Fr. 28 Febr. 1845 § 26. Jfr. ogsaa tidligere K. Skr. 31 Avg. 1793, Rskr. 15 Jan. 1802, Noten t. K. Skr. 15 April 1819.

Om Foretagelsen af Fogedforretninger hos Militære, se Militær Jurisdiktion E 1 og 6.

Ang. Fordelingen af Forretningerne med Hensyn til Inddrivelsen af de ommeldte Bøder m. v. mellem ham og Politidirektøren, K. Skr. 4 Novbr. 1845. Se ogsaa Konfiskation 6.

3. Underfogeden skal holde rigtig Bog over og aflægge Regnskab for alle de Sportler, som falde ved Eksekutions- og hans andre Embedsforretninger og tilfalde Sportelkassen, Reglm. 15 Juni 1771 § 20.

Underfogeden skal indlevere til Hof- og Stadsretten ugentlige Fortegnelser over afholdte (Syns- og) Eksekutionsforretninger, K. Prom. 12 Decbr. 1789 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

Ang. Kvartalsafleveringer fra Underfogeden af Bøder til Justitskassen efter Hof- og Stadsrettens og Gældskommissionens Domme, K. Skr. 24 Marts 1831. Jfr. Fr. 18 April 1738 § 5.

Kongens Fogeds Regnskaber skulle affattes for Finansaaret, Note Nr. 2 t. J. M. Skr. 24 Jan. 1861.

4. Underfogedens Embedssegl, Rskr. 15 Jan. 1802.

5. Ang. Underfogedens Uniform, K. Prom. 14 Jan. 1808, Resl. Nr. 226, 25 Novbr. 1876.

6. Som Kontorchef under Hof- og Stadsretten skal han have fuldstændig juridisk Eksamen, Fr. 26 Jan. 1821 § 15.

7. Særlig Befordringsgodtgørelse tilkom ikke Kongens Foged ved Udpantning af Skolemulkter i Københavns udenbys Kvarterer som indbefattet under de bevilgede Kontorudgifter, J. M. Skr. 15 Decbr. 1859.

8. Ang. hans Lønning, L. 19 Febr. 1861 § 13 (S. 111), jfr. L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 1.

Af de Restancebeløb, han (Underfogeden) inddriver for det mosaiske Trossamfund, maatte han beregne 4 pCt. i Inkassationsaalær, hvilket Salær tilsvares af Restancedragerne, Resl. 1 Oktbr. 1823, jfr. K. Skr. 16 Marts 1822.

9. Har Rang i 4de Klasse Nr. 4, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

10. Om de af ham afsagte Kendelsers Appel, se Appel I 3 og II 5 d samt Fr. 24 Maj 1793 § 11.

11. Om hans Assistenten, se Assistenten 1 e, jfr. a—c, samt foran 2.

12. Med Hensyn til Foretagelsen af Arrestforretninger i Skibe paa Kbhvn.s Yderred mærkes J. M. Skr. Nr. 18, 27 Jan. 1876. Se Udpantningsgebyrer 4 b (Eftergivelse deraf). Jfr. Foged.

Kongerejser, se Fribefordringsvæsenet, fornemlig II.

Kongetiender, se Tiende.

Kongeveje. Forbud mod Færdsel paa Kongens egne Veje i Sælland findes under 9 Marts 1661, 14 Novbr. 1663 og 26 Jan. 1664 i Reskriptsaml., under 21 Marts 1718, 4 Juni 1725 og 24 April 1734 i Lovsaml. Kongevejene ere senere gaaede ind under det almindelige System af Veje.

Kongostaten, se Traktater 5 a.

Konkursboer — Konkursbehandling.

1. Fallit- og Opbudsboer skulle i Kbhvn. behandles ved Hof- og Stadsrettens Skiftekommission, Fr. 15 Juni 1771 § 15.

Det samme gælder om de i Kbhvn. hjemmehørende mosaiske Trosbekenderes Boer, Reglm. 29 Marts 1814 § 21.

Jfr. Opbud 3 a.

2. Ang. hvorledes der skal forholdes, naar herværende russiske Undersaatte gøre Bankerot, Trakt. 8 og 19 Oktbr. 1782 § 31.

3. Regler for Behandlingen af dem og Konkursens Virkning. L. Nr. 51, 25 Marts 1872, hvis §§ 145 og 146 bestemme, hvor vidt Loven er anvendelig paa Boer, navnlig ogsaa Dødsboer. der uden oprindelig at være blevne begærte tagne under Konkursbehandling vise sig at være insolvente.

L. 1872 har hævet Fallitl. 30 Decbr. 1858.

Jfr. om Fallitboer, Fr. 28 Oktbr. 1702; Fr. 17 Maj 1690 hævedes ved Fr. 10 Septbr. 1701.

4. L. 25 Marts 1872 er med nogle Forandringer sat i Kraft paa Færøerne ved Adg. Nr. 13, 13 Febr. 1873. Jfr. nedenfor 27.

5. Regler for Gennemførelsen af Bestemmelsen i Konkurslovens § 149 om, at Handlendes, Fabrikanters og Skibsrederes Konkursboer i Kbhvn. skulle behandles ved Sø- og Handelsretten, Adg. Nr. 96, 19 Juli 1872. Jfr. nedenfor 23.

6. Indkaldelse efter Konkurslovens § 48 til den Skyldner, hvis Bo er begæret taget under Konkursbehandling, behøver ikke at ske ved Sognefogeden eller Stævnevidnerne, J. M. Skr. Nr. 133, 15 Maj 1873 § 4.

7. Ang. de Formuegenstande, der som undtagne Kreditorernes Retsfølging ved Eksekution ifølge Konkurslovens § 1 ikke heller kunne inddrages under Konkursbehandling, se under Eksekution B 8 med Henvisninger.

Ang. hvor vidt Naadensaar i et Præstekald tilkommer Kreditorerne, se Naadensaar II 4 a og 29.

8. Nogle Bestemmelser om Retsforholdet i insolvente Boer i Vestindien, Adg. 3 Avg. 1872 (Nr. 29 i Till. t. Lovt.).

9. Til Konkursl. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 145 om insolvente Arvs- og Gældsfragaalsboers med flere Boers Behandling efter Lovens Regler henvises i Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 18, 57, 61, 69, 82.

10. Reglerne i Konkurslovens Kap. 14 om Boets Udlodning til Kreditorerne skulle følges i alle Dødsboer, hvor Arv og Gæld ikke er vedgaaet, § 44, jfr. §§ 57, 82 ibd.

Ligeledes blive Forskrifterne i bemeldte Lovs Kap. 1 (ang. hvad der bliver at inddrage under Konkursbehandlingen), 3 (om Konkursens almindelige Indflydelse paa de før samme af Skyldneren indgaaede Retshandler) og 5 (om Konkursordenen) at anvende i disse Boer med den Lempelse, der følger af Forholdets Natur, ibd.

Efter Konkurslovens Regler om Retshandlers Afkræftelse (Lovens Kap. 4) bliver det at afgøre, om Hustruen skal tilbagegive den hende paa Skifte af Fællesboet i Tilfælde af Separation eller Skilsmisse udlagte Del af Boet, § 68 ibd.

11. De hidtil gældende Regler om Regnskabsvæsenet i Konkursboer forblive gældende for Skifteretterne, § 90 ibd.

12. Hvilke Skifteafgifter der skulle erlægges i Konkursboer, er nu bestemt ved L. Nr. 156, 30 Novbr. 1874 §§ 1, 2, 3 b Nr. 1, 7 ff.

13. Ang. Virkningen af, at en Vekselakceptant kommer under Konkurs inden Veksels Forfaldstid, L. Nr. 52, 7 Maj 1880 § 30, 13 Jan. 1882 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) § 30 (f. Isl.).

14. Ang. Sparekassers Undergivelse deraf, L. Nr. 64, 28 Maj 1880 § 8, jfr. § 12.

15. Om forandret Affattelse af Konkurslovens §§ 37, 50, 130 og 131, L. Nr. 66, 15 April 1887.

16. I Tilfælde af en til Handelsregisteret anmeldt Forretnings

Konkurs skal Skifteretten foranledige Registeret tilført en Bemærkning om Konkursbehandlings Aabning og Ophør, L. Nr. 23, 1 Marts 1889 § 21 smh. med J. M. Skr. Nr. 163, 5 Juli 1890 og Nr. 322, 30 Novbr. 1894.

17. Ang. Registrering af Konkurserklæringer vedkommende den eller de registrerede Ejere af Skib eller Skibspart og sammes Betydning, L. Nr. 57, 1 April 1892 §§ 49—51, 53, 59. — Skifteretternes Opmærksomhed henledes paa Bestemmelsen i Lovens § 49 om saadan Registrering, J. M. Cirk. Nr. 306, 8 Decbr. 1893.

18. Ang. Skifterettens Forpligtelse til at meddele Tilstaaelse for Modtagelse af Fordringsanmeldelser, og om hvorledes denne Tilstaaelse bør gives, J. M. Skr. Nr. 124, 27 April 1889.

19. Ved Standsning af en Bedrift eller Forretning paa Grund af Konkurs bortfalde Lærlingekontrakter, L. Nr. 39, 30 Marts 1889 § 14 Nr. 2, og saadan gentagen Standsning kan udelukke fra Ret til at antage Lærlinge, § 2 Nr. 2. — Se for Island L. 16 Septbr. 1893 (Nr. 17 i Till. t. Lovt.) §§ 14 Nr. 2, 2 Nr. 2.

20. Ang. Avktioner i Konkursboer og om Underpanthavernes Stilling til Boet, L. Nr. 66, 9 April 1891 §§ 46 (jfr. for Færøerne Adg. Nr. 62, 12 April 1892 Nr. 13), 47, 48.

21. Af Søløv Nr. 56, 1 April 1892 mærkes følgende Bestemmelser herom:

a. Et Rederi opløses ikke ved en Partreders Konkurs, § 20.

b. Naar Køber af Varer er kommen under Konkurs, forinden fuld Betaling for samme er erlagt, har Sælgeren Ret til at hindre Udleveringen af Godset og til at raade over det paa anden Maade, § 166.

c. Er ved Søforsikring Forsikreren kommen under Konkurs, har den forsikrede en nærmere begrænset Ret til at hæve Forsikringen, § 240.

d. Indbetales Erstatningsbeløb eller Købesum for Skib, Lading eller Fragt i Rederens Konkursbo, anvendes samme til Dækning af de Fordringshavere, som have Søpanteret deri, §§ 272, 279.

22. Ang. Virkningen af, at en dansk Konsularembudsmand kommer derunder, Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 6.

23. I Henhold til Konkurslovens § 149 ere Regler for Sø- og Handelsrettens Skifteafdeling givne ved Anordn. Nr. 97, 8 Maj 1894 §§ 2, 3. Jfr. foran 5.

24. Ændring i § 164 i Konkursl., L. Nr. 160, 18 Decbr. 1897.)*

25. Ang. Skifterettens Pligt til at udlevere en Person, hvis Bo har været taget under Konkursbehandling, hans Handelsbøger, J. M. Skr. Nr. 282, 21 Decbr. 1897.

26. Ang. Konkursbehandling for danske Konsuler i Udlandet, Instr. Nr. 180, 1 Septbr. 1895 § 19.

27. Færøerne. Ang. en Forandring i Anordn. Nr. 13, 13 Febr. 1873, se Skifte 43. Jfr. foran 4.

28. Island.

a. Regler om Behandlingen af insolvente Dødsboer og Fallitboer, som ikke ere Dødsboer, ere givne ved Skiftel. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.), se §§ 56, 81—90, 98, 100.

b. Ang. Udlægs Gyldighed lige over for senere indtraadt Konkurs, L. 4 Novbr. 1887 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) § 50.

c. Om forskellige Punkter vedrørende Konkurs, L. 13 April 1894 (Nr. 7 i Till. t. Lovt.).

Denne Lov omhandler:

Om Konkursens Begyndelse §§ 1—9.

Foranstaltninger med Hensyn til Skyldnerens Person, §§ 10—12.

Hvad der bliver at inddrage under Konkursen, §§ 13—17.

Om Konkursens Indflydelse paa de før den af Skyldneren indgaaede Retshandeler, §§ 18—32.

Om anden Konkursbehandling, § 33.

Om de Maader, hvorpaa Konkursbehandlingen endes, §§ 34—36.

Se Akkord. Arrest A 18 g, 26 d og 45 p (Legater, som ikke kunne inddrages under Konkurs). Brændevinsafgift 22. Eksekution B 8 (Genstande, som ikke kunne inddrages under Konkursen). Fallit. Formue og Lejlighed III 3 h (Konkursboets Skattepligt). Inkassator—Inkassations I. Kendelser 1 c Nr. 3. Konkursordenen. Kreditoplæg 18, 19. Kreditorudvalg. Kurator III (i Boer). Likvidation. Modregning. Proklama I 1. Separatister. Skiftegebyrer 19. Skifteretsattester (ang. Skifterettens Paategninger om, for hvilket Beløb Fordringer ere godkendte). Stempelafgiften III 18 k og 27 i Nr. 3 (ang. Akkordtilbud), 33 c Nr. 1 (Begæring til Skifteretten om et Bos Behandling som fallit). Sætteretsbetjente 8. Underpant I 2, 5. Uskiftet Bo A 6 b. Vekselprotest 2.

*) Se nu ogsaa om Ændring i Konkursl. L. Nr. 30, 20 Marts 1901.

Konkursordenen.

1. Er foreskrevet i L. Nr. 51, 25 Marts 1872 §§ 31—39, jfr. 145, 146. For Færøerne, Adg. Nr. 13, 13 Febr. 1873.

2. For de Deltagerne i et Digelag paahvilende Bidrag til Digelagets Udgifter have samme Fortrinsret som for Hartkornsbidragene til Amtsrepartitionsfonden, L. Nr. 53, 10 April 1874 § 12. Se her den under Privilegerede Fordringer 2 anførte Bestemmelse.

3. Ifølge L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 35 skulle alle Krav paa Skyldneren, der ikke i det foregaaende ere anviste en særlig Plads i Konkursordenen, tilfredsstilles i lige Forhold, i hvilken Henseende dog gøres en Undtagelse med Hensyn til ufuldbyrdede Gaver.

a. Herved bortfalde følgende Bestemmelser, hvorefter visse Fordringer tidligere vare privilegerede:

1) Fr. 19 Decbr. 1693 § 19, der bestemte, at naar Kramvarer solgtes ved offentlig Avktion med 6 Maaneders Kredit, vare de sælgende berettigede til at nyde deres Betaling næst efter dem, som ved Pant, Kirke-, Fattiges-, Skole- eller Børnepenget ere prioriterede.

2) Rskr. 6 Oktbr. 1786, der tillagde Frederiks Hospital Fyldestgørelse for visse Fordringer frem for de i D. L. 5—14—37 nævnte.

3) Bestemmelsen i Plan 1 Juli 1799 § 193 om, at Københavns Fattigvæsens Fordring paa Erstatning for ydet Understøttelse skulde gives Betaling forlods for alt andet Krav.

4) Forskellige Bestemmelser, der gav visse Fordringer Fortrinsret frem for Skiftegebyrer og -afgifter, se Skifteomkostninger 1 a og b.

b. Ligeledes formenes de ældre Bestemmelser, hvorefter Bøder gik bag efter almindelig Gæld — jfr. Bøder B 5 og Aktionsomkostninger 12 —, at maatte være bortfaldne herved.

4. Inden en Maaned efter Proklamas Udløb i Dødsboer og andre under offentlig Skiftebehandling værende Boer, som findes at være insolvente, skal der i en Skiftesamling fremlægges en Fortegnelse over de anmeldte Fordringer med Angivelse af deres Plads i Konkursordenen, L. 30 Decbr. 1858 §§ 16 og 11. Se nu L. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 38 ff.

Med Hensyn til Konkursboer og insolvente Dødsboer m. fl. Boer, hvorpaa Konkursbehandling efter en Kreditors Paastand

bringes til Anvendelse, se L. Nr. 51, 25 Marts 1872 §§ 87—89, jfr. § 145.

5. Se Konkursboer 10, 2det Led, jfr. Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 § 38.

6. Fattigvæsenets Erstatningskrav i vedkommende trængendes Dødsbo for ydet Understøttelse staar tilbage for enhver ham paahvilende Gæld, for saa vidt denne hidrører fra Forpligtelser, der ere paadragne før Understøttelsens Ydelse, L. Nr. 67, 9 April 1891 § 36.

7. Med Hensyn dertil mærkes om Pantefordringer i Skibe Sølov Nr. 56, 1 April 1892 §§ 17, 267, 269, 276, Registreringsl. Nr. 57 af s. D. § 46, jfr. § 50.

8. Ang. at Statskassens Fordring paa Brændevinsbrændingsafgift efter L. Nr. 47, 1 April 1887 er privilegeret, medens Dagmulkter efter samme L. ikkun kunne anmeldes som simpel Gæld, Skattedir. Skr. 19 Novbr. 1896 (Tidsskr. f. Toldv. 1897).

9. Ang. at Toldvæsenet ikke har Fortrinsret i Konkursboer for Bøder for Overtrædelser af Toldfr., Skattedir. Skr. 19 Novbr. 1896 (Tidsskr. f. Toldv. 1897).

10. Har Arbejdsgiveren ikke forsikret de en Arbejder eller hans efterladte i Henhold til Loven om Ulykkesforsikring for Arbejdere tilkommende Krav i et anerkendt Selskab, have disse Fortrinsret i hans Bo efter de i Medfør af Konkursl. § 33 privilegerede Fordringer, L. Nr. 4, 7 Jan. 1898 § 11.

11. Paa Island, er foreskrevet i L. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 82—89, jfr. 90, 37.

Se Aktionsomkostninger 11, 23 (Fordringer herpaa i Konkurrence med Erstatningsfordringer). Brandkontingent 6. Dronningen 1. Hundetegn A II 5. Nationalbanken 7. Plantager 2. Privilegerede Fordringer 5 med Henvisinger. Præster X 2 c 6te Stk. (ang. Betalingen til de under en Vakance vikarierende Præster). Separatister.

Konossement eller Ladebrev.

1. Paa det indladede Gods, skal oprettes i 3 Eksemplarer, D. L. 4—2—2, jfr. Gen. Toldk. Cirk. 4 Juli 1818.

2. Ang. dets Betydning ved:

Havaritilfælde, D. L. 4—3—12.

Erhvervelse af Rettigheder over det indladede Gods, Fr. 18 April 1787 § 3, 19 Decbr. 1794 § 3, L. 30 Decbr. 1858 (S. 737) § 10 smh. med § 16, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 4.

Søforsikring, Konv. 2 April 1850 §§ 71, 246.

3. Skal findes om Bord i ethvert Skib, Fr. 30 Juli 1756 § 12

Nr. 2, 4 Maj 1803 § 9, Reglm. 28 Marts 1810 § 10 f, Fr. 9 April s. A. § 9.

4. Som findes om Bord paa nevtrale Skibe, anses af Frankrig som ugyldige, naar de ej ere underskrevne, Kom. Koll. Prom. 18 Septbr. 1779.

5. Ang. dets Indhold med Hensyn til i Krigstid tegnet Søforsikring, Konv. 2 April 1850 § 70.

6. Kan udfærdiges og transporteres paa ustemplet Papir, L. 19 Febr. 1861 § 42. Se Stempelafgiften III 12, 24 e.

7. Om dets Udstedelse til Afladeren, eventuelt i flere Eksemplarer, disses indbyrdes Forhold, dets Indhold, Betydning, Tilbagelevering, Mortifikation m. v., Sølvs Nr. 56, 1 April 1892 §§ 132—34 samt 124, 126 i Slutn., 128 i Slutn., 139, 141, 144, 145, 165—68, 203.

Ang. Skipperens Paategning derpaa om skyldige Overliggedagspenge og anden Erstatning samt om forskellige Forbehold med Hensyn til Ladningen, ibd. §§ 120, 122, 125, 144 i Slutn., 145—47 (jfr. Trykfejlslisten i Bkg. Nr. 257, 20 Decbr. s. A.), 152.

8. Paa Margarine, derom handler L. Nr. 43, 22 Marts 1897 § 12, jfr. tidligere L. Nr. 57, 1 April 1891 § 12 og Nr. 53, 5 April 1888 § 8.

Se Ladningsdokumenter. Skibspapirer.

Konrektor omhandles i Fr. 11 Maj 1775, Fund. 7 Maj 1788 IV § 23, Fr. 7 Novbr. 1809 §§ 17, 20, 55, Adg. 24 Oktbr. 1818 § 1. Se Naadensaar III 5.

Konseilspræsidenten.

1. Er Formand i Ministerraadet og forelægger Protokollen over dets Forhandlinger for Kongen, Grl. 28 Juli 1866 § 16.

2. Se Rigsdagen 10.

Konservator.

1. Ved kirurgisk Akademi, blev beskikket ved Resl. 11 April 1827. Jfr. Kirurgiske Akademi.

2. Ved Universitetets Samlinger, nævnes i L. 12 Jan. 1858 § 9, jfr. nu L. Nr. 55, 25 Marts 1871 §§ 7, 8.

Konservesfabrik. Ang. Arbejdet der paa Helligdage og Grundlovsdagen, Bkg. Nr. 89, 28 Maj 1891 I a.

Konsignable Bankfonds, se Bankfonds.

Konsistorialassessorer, ang. deres Titulatur, Adg. 25 April 1693 § 6 (i Reskriptsaml.).

Ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 VIII Nr. 1 (virkelige), IX Nr. 1 (andre).

Konsistorialkrigsret, derom handler Krigsretsinstr. 9 Marts 1683. Kap. 5. Se nu Skilsmissesager 6.

Konsistorialraader, ang. deres Titulatur, Adg. 25 April 1693 § 6 (i Reskriptsaml.).

Deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 VI Nr. 3.

Konsistorialret. Paa Island, omtales i Rskr. 3 Juni 1754. Jfr. det ostind. Reglm. 8 Jan. 1781 § 12, jfr. Justitsreglm. 13 Juli 1836 § 5. Se Konsistorium 1 b.

Konsistorium.

1. Ved Universitetet.

a. Derom handler Fund. 7 Maj 1788 I §§ 13, 19, II §§ 1, 7, III § 5, IV § 6, V § 8, VII §§ 5, 6, 8. Jfr. Rskr. 3 Juli 1662, Ob. Br. 18 Febr. 1679. Rskr. 3 Decbr. 1784, 14 Jan. 1785.

b. Dets Jurisdiktion ifølge D. L. 1—2—14, 3—16—15 § 2 Nr. 1 og 5 er ophævet, Fr. 15 Juni 1771 §§ 1, 11.

c. Den yngste retskyndige Professor, der er Medlem af Konsistorium, er sammes Referendarius, K. Prom. 4 Oktbr. 1800 § 3, Kdg. 18 Septbr. 1850 § 7 b.

d. Instruks for samme af 8 Maj 1801, jfr. Kdg. 18 Septbr. 1850.

e. Ang. Forandringer i sammes Indretning, Stilling og Forretningskres, Rskr. 18 Juli 1817, Kdg. 18 Septbr. 1850. Jfr. Bkg. 21 Decbr. 1841.

f. Er fritaget for at bestyre Universitetets Jordegods og Kapitaler, Resl. 21 Decbr. 1837.

g. Bør gives Lejlighed til at ytre sig i Sager om Afhændelse af Universitetets Fæstesteder til Arvefæste, men skal ikke underskrive Arvefæsteskøderne, U. og Skoledir. Skr. 8 Maj 1838.

h. Gør Forslag til Besættelse af Kasserer- og Bogholder- eller Kassekontrollørposten i Universitetskontoret, Resl. 11 Decbr. 1838.

i. Uden at dets Betænkning er indhentet skal ingen Sinde blive foretaget nogen Forandring ved Substansen af Universitetets og Kommunitetets Formue, Resl. 21 Decbr. 1837 § 4, 15 Decbr. 1843 § 5.

k. Ang. Lønnen til sammes secretarius, referendarius og Fuldmægtig, L. 12 Jan. 1858 §§ 7, 9, 10, Nr. 55, 25 Marts 1871 §§ 8 og 9. Jfr. Rskr. 20 April 1796 §§ 1, 4, K. Prom. 11 Maj s. A., 10 Marts 1798, Resl. 30 April 1824. Jfr. nedenfor p.

l. Ang. sammes Forhold til det naturhistoriske Museum, L. 29 Decbr. 1862.

m. Uden dets Samtykke maa Legatmassens Kapitaler ikke opsiges eller udsættes, Resl. 21 Decbr. 1837 § 3.

n. Se Almanaker 4 og 5 g (ang. dets Ansvar og Forretninger dermed). Skolelærere I 3 a (ang. dets Besættelse af Skolelærerembeder).

o. Ang. at de vælger to Eforer af den Arnæ Magnæanske Stiftelses Bestyrelse, Resl. Nr. 208, 7 Decbr. 1883.

p. Med Hensyn til Honoraret til referendarius consistorii, jfr. L. Nr. 74, 12 April 1892 § 9. Jfr. foran k.

2. Maa de reformerte ikke holde, Priv. 15 Maj 1747 § 11.

Konstitution i Embeder — Konstituerede.

I. I Almindelighed.

1. Se Amtmænd III 2 og 7.

2. Gebyret for Konstitutioner ved Kbhvn.s Raadstue, Regul. 31 Maj 1814 Nr. 1.

3. Konstituerede Oppebørselsbetjente. Hvor vidt de skulle stille Kavtion, alm. Kassefr. 8 Juli 1840 § 3.

Hos dem haves kun stiltiende Panteret, naar saadant er betinget i Konstitutionen samt indrømmet af den konstituerede ved en tinglæst Deklaration, D. T. f. 1849 S. 938.

Ang. Embedets Overlevering, alm. Kassefr. 8 Juli 1840 § 13 i Slutn.

4. Ang. Straf for konstituerede Embeds- og Bestillingsmænds Embedsforseelser, L. 10 Febr. 1866 § 144, 25 Juni 1869 § 145 (f. Isl.).

5. Konstitution i en Stilling i samme Bestyrelsesgren, men over hans egen, er enhver Embedsmand pligtig til at modtage, L. 26 Marts 1870 § 6, jfr. § 13. Jfr. f. Hæren L. 25 Juli 1867 § 34, f. Søværnet L. 15 Maj 1868 § 27.

Om Forpligtelse for Embeds- og Bestillingsmænd paa Island til midlertidig at overtage Stillinger, som ere over deres egen i samme Bestyrelsesgren, samt om konstituerede Embeds- og Bestillingsmænds Lønning m. v., L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 27 ibd.) § 4.

6. Ang. konstituerede Embedsmænds Lønning.

a. Under Vakancer, se de foran under 5 anførte Bestemmelser.

Jfr. med Hensyn til Distriktslægeembeder og Fysikater J. M. Skr. 4 Avg. 1856 med Note (der tillige angaar det Spørgsmaal, om den konstitueredes Lønning skal begynde at løbe fra den 1ste i den efter Konstitutionen paafølgende Maaned).

b. Den i et sportellønnet vakant Retsbetjentembede konstituerede maa formentlig fremdeles være berettiget til, indtil Em-

bedet overgaar paa fast Gage (d. 1ste i næste Maaned, L. 1 Juli 1870 § 1) at oppebære de dermed forbundne Sportler, jfr. Rskr. 16 Marts 1753, 30 April 1763, 18 Maj 1767, 12 Febr. 1779 (alle i Reg. t. Reskriptsaml. und Retten B), K. Prom. 22 Jan. 1803, Skr. 24 Marts 1821.

c. Tilkomme først Lønning fra den første i næste Maaned efter Konstitutionen, men skulle paa den anden Side ikke lægge noget af den oppebaarne Maanedsgage fra sig til den i Løbet af Maaneden udnævnte, J. M. Skr. 11 Jan. (i den lille Reskriptsaml.) og 16 Febr. 1859. Se foran a.

d. Efter at en virkelig Embedsmand er udnævnt, og indtil han tiltræder Embedet, eller i Tilfælde af Suspension skulle Indtægterne med Fradrag af Udgifterne ordentligvis i Mangel af mindelig Forening deles halvt mellem den konstituerede og Embedsmanden. Tvistigheder herom afgøres af Overøvrigheden. Pl. 23 April 1813, 14 Septbr. 1830, der ogsaa gælder paa Færøerne, K. Skr. 15 Septbr. 1832 Nr. 5. Jfr. med Hensyn til Konstitution i Kassebetjentembeder alm. Kassefr. 8 Juli 1840 § 56. Se foran c.

Udgifterne ved den konstitueredes Ophold paa det paa-gældende Sted kunne ikke fradrages i Indtægterne, K. Skr. 3 Novbr. 1821.

Diæter høre ikke til de Indtægter, der skulle deles mellem Embedsmanden og den konstituerede, men tilkomme denne alene, J. M. Skr. 19 Decbr. 1859. (ang. en Distriktslæges Diæter).

Den i et sportellønnet Embede konstituerede skal kvartalsvis udbetale den suspenderede hans Halvdel af Indtægterne, K. Skr. 24 Marts 1818, 21 April 1821.

Plakaterne af 1813 og 1830 ere ogsaa analogisk anvendelige i andre Tilfælde af Konstitution, naar der ikke haves nogen Overenskomst mellem den konstituerede og den rette Embedsmand, K. Skr. 28 Marts 1843.

e. I Vestindien. Ifølge fornævnte Skrivelse findes de gældende Regler i en (utrykt) Resl. 17 Oktbr. 1776. Jfr. Rskr. 27 Novbr. 1767 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten B), 14 Jan. 1771 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

f. Se fremdeles nedenfor II A 1 b og 7.

7. I Vestindien meddeles Konstitution i Embeder af Gouvernøren, Koloniall. 27 Novbr. 1863 § 11. Jfr. ang. Overdommeren L. 15 Febr. 1857 § 1.

8. Paa Island skal Landshøvdingen drage Omsorg for vakante

Embeders Bestyrelse derved, Instr. Nr. 179, 29 Juni 1872 § 5. Se nu Bkg. 22 Febr. 1875 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 4.

9. Se Adjunkter 3 c og Skolelærere VI B 4 e og XI 1 d (om Konstitutionstiden medtages ved Beregning af Alderstillæg og Anciennitet). Indfødsret B 3 f (fordres ikke til Konstitution). Rangskat 2 i Slutn. Toldembedsmænd 3, 3dje Stk. (Forbudet mod, at de drive visse Forretninger, gælder ogsaa konstituerede).

II. Konstitution i Dommer- og Retsbetjentembeder.

A. Paa den konstitueredes eget Ansvar.

1. Af hvem den meddeles:

a. Øvrighedspersoner, Dommere og Skrivere konstitueres paa Landet og i Købstæderne af Amtmændene, D. L. 1—5—6, 1—7—4, 3—4—4, Instr. 5 Juli 1690 § 4 (i Reskriptsaml.), Fr. 19 Avg. 1735 § 2 smh. med Pl. 21 Juni 1794, Rskr. 15 Oktbr. 1762, K. Prom. 8 Oktbr. 1796, Skr. 19 Febr. 1820.

b. Ved Landstingene skulde Begæring om Konstitution fremsættes for Kongen, Instr. 23 Jan. 1739 § 18 (i Reskriptsaml.), jfr. Rskr. 11 Marts 1740.

I Overretterne i Viborg og paa Island kan Konstitutioner paa Grund af en Assessors Forfald eller Inhabilitet meddeles af Stiftamtmanden (paa Isl. Landshøvdingen), Fr. 25 Jan. 1805 § 8, 11 Juli 1800 § 6, jfr. § 13 og K. Prom. 18 Maj 1805. — Ang. den konstituerede Assessors Honorar paa Island, Resl. 25 Septbr. 1816.

Jfr. Assessorer 3 h.

c. Under Forfald eller Bortrejse af Formanden i Sæ- og Handelsretten konstitueres Næstformanden af Justitsministeren, L. 19 Febr. 1861 § 9, Adg. Nr. 96, 19 Juli 1872 § 3.

Ang. Konstitution som Justitssekretær i bemeldte Ret, L. 19 Febr. 1861 § 10.

d. Se Sætteretsbetjente 1.

2. Naar Øvrighedspersoner, Dommere og Skrivere til Tingetales for Sager, som deres Ære eller gode Navn og Rygte og Oprigtighed paagælde, skal en anden i deres Sted forordnes, indtil de ved endelig Dom frikendes, D. L. 3—4—4, Fr. 19 Avg. 1735 § 2.

3. Paa Bornholm kunne Justitsembedsmændene faa Konstitution til under Sygdoms- og andre Forfald at fungere for hinanden, K. Skr. 10 Juli 1819, J. M. Skr. 5 Novbr. 1856.

4. Til Beskrivelse af en Akt, som Retsskriveren ikke inden en forelagt Tid besørger beskreven, Fr. 16 Jan. 1828 § 7.

5. I Vestindien, til Optagelse af Tingsvidner, som skulle benyttes ved engelske eller amerikanske Retter, K. Skr. 15 Avg. 1829.

6. For en Dommer til i en fremmed Jurisdiktion at optage enkelte Forhør, Fr. 29 Novbr. 1837 § 2.

7. Derved skulle de til Forening med et andet Embede bestemte Retsbetjentembeder bestyres, indtil Foreningen kan ske, og bestemmes den midlertidige Lønning foreløbig af Justitsministeren og derefter ved Finansloven, L. 1 Juli 1870 § 3.

8. I Underdommerembeder, kan ogsaa meddeles examinati juris, Fr. 26 Jan. 1821 § 15, der ogsaa gælder i Vestindien, K. Skr. 7 Juni 1823 § 15.

9. Forbudet i Fr. 3 Juni 1804 § 9 mod at beskikke Personer, som stode i Godsbesidderens private Tjeneste, til offentlige Embedsmænd paa Godset, galdt ogsaa ubetinget i Henseende til Konstitution, K. Skr. 18 Oktbr. 1834. Jfr. Fr. 8 Juni 1787 § 15 i Slutn.

10. Til Behandling af et Bo, hvori den ordinære Skifteforvalter har forsømt at indbetale Skatterestancer, Fr. om Amtstueoppeb. 8 Juli 1840 § 24 i Slutn.

11. Den i et Dommerembede konstituerede behøver ikke at aflægge Ed, J. M. Skr. 17 Jan. 1855.

12. Se Sagførere II 3 a Nr. 3.

13. Ang. Konstitution til enkelte Sager, se fremdeles Sætteretsbetjente.

14. I Retsbetjentembeder, se Retsbetjente 38 (om Embedernes Overlevering), Sætteretsbetjente og, om Retsbetjentenes konstituerede Fuldmægtige, Fuldmægtige 14.

15. Amtets Attest ang. Konstitution for den, der som konstitueret Regnskabsfører har underskrevet et gennem Amtet til Revisionsdepartementet indsendt Regnskab eller en Regnskabs-ekstrakt, Rev. Dep. Cirk. Nr. 214, 27 Decbr. 1898.

B. Ang. Konstitution af Fuldmægtige paa Retsbetjentens Ansvar, se Fuldmægtige 14.

III. Ang. Konstitution i forskellige andre Embeder.

1. I Embederne som Fysici, Stads- og Distriktslæger, derom handler Instr. Nr. 108, 22 Oktbr. 1877 §§ 4, 6, Nr. 109 af s. D. § 3, jfr. for Færøerne Bkg. Nr. 136, 13 Juli 1883 Nr. 3, Nr. 137 af s. D. Nr. 1. Se Distriktslæger 17.

2. Ang. Konstitution som Bygningsinspektør i København,

Instr. Nr. 89, 27 Juni 1889 §§ 11, 13, og i Købstæderne, se de under Bygningsinspektører III 2 anførte lokale Vedtægter.

3. Af Konsuler eller Vicekonsuler paa visse Handelspladser, derom handler L. Nr. 92, 14 April 1893 § 5.

Se Amtmænd I 4. Assistenten I d (ved Avktionskontoret i Kbhvn.) Nr. 1 og 2. Branddirektører II a. Kopipenge 10. Lægeembeder 4. Sagførere II 1 a, sidste Stykke. Skolelærere I 13. Stadsbygmesteren i Kbhvn. 3. Toldembedsmænd 3. Se ogsaa Instr. 3 Febr. 1821 § 9 (ang. Klasse-lotteriets Justitsdirektion).

Konstruktionskommission, Flaadens. Forretningsorden 20 Jan. 1869. Se nu Værftskommissionen.

Konstruktører ved Statsbanedriften.

Om dem handler L. Nr. 52, 26 Marts 1898 § 6, jfr. tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 §§ 4, 8.

Konsulatafgift (Konsulatgebyrer, Konsulatpenge).

1. Derom handler Fr. 4 Avg. 1824 § 19, jfr. §§ 2, 4, 9, Pl. 19 Febr. 1845, L. 1 Febr. 1867, Instr. 24 Marts 1868 § 46, jfr. §§ 10—13, 33. Jfr. Pl. 8 Septbr 1830.

2. For Avtorisation af Logbøger og sammes Paategning, Fr. 10 Jan. 1840 §§ 2, 4, 5, L. 22 Novbr. 1858 §§ 2, 4 (f. Færø.).

3. For Attestation af Varefortegnelse og Sundhedspas for Skibe, der sejle paa Island, L. 15 April 1854 § 8, eller Færøerne, L. 21 Marts 1855 § 8.

Ang. hvor vidt de i L. 1854 § 8 ommeldte Attestgebyrer fremdeles tilkommer Konsulerne af danske Skibe, Udenrigs M. Skr. 26 Juni 1865 med Note.

4. Ny Bestemmelser om samme og midlertidig Erstatning til de nuværende Konsuler for den stedfundne Nedsættelse, L. Nr. 64, 5 April 1888 (kundgjort for Island ved Bkg. 7 Avg. s. A. Nr. 12 i Till. t. Lovt.).

5. Gebyrtakst i Henhold til Lovens § 2 for Embedshandlinger udførte ved de kgl. Konsulater og Vicekonsulater, Bil. 18 (S. 997 ff i Lovt. 1893) til Instr. Nr. 283, 15 Decbr. 1893, jfr. tidligere Bkg. Nr. 144, 27 Juli (f. Island 20 Septbr., Nr. 19 ibd.) 1888.

6. Den hidtil opkrævede er bortfalden mod Godtgørelse til de nuværende Konsuler og Vicekonsuler, L. Nr. 92, 14 April 1893 §§ 1, 4 (jfr. Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 59), og en ny Konsulatafgift til Statskassen er indført ved Lovens § 2, jfr. § 11. — Jfr. L. Nr. 6, 15 Jan. 1892, der forlængede Revisionsfristen for L. Nr. 64, 5 April 1888 til Udgangen af 1892.

7. Loven af 1893 er kundgjort paa Island, Bkg. 18 Septbr. 1893 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.).

8. Nærmere Regler med Hensyn til Forstaaelsen af Begrebet udenrigsk Fart og for den ny Afgifts Opkrævning ere i Henhold til Lovens § 2 givne ved Skattedir. Cirk. Nr. 343, 18 Decbr. 1893.

9. Lystfartøjer ere, da Loven kun angaar Handelsskibe, fritagne for Konsulatafgift, hvad ogsaa gælder om Skruefregatten »Georg Stage«, saa længe den udelukkende benyttes som Skoleskib for Drengene, der uddannes til Sømand, Skattedir. Skr. 16 Avg. 1894 (Tidsskr. f. Toldv.).

Derimod opkræves Afgiften af de Svitzers Bjergnings-Entreprise tilhørende Bjergningsdampskibe og de det store nordiske Telegraf-selskab tilhørende Kabeldampskibe, ikke derimod af Pramme, Skattedir. Skr. 30 s. M. (ibd.).

Heller ikke af Marinens Fyrinspektionsdampskib, der indklarerede 22 Tdr. Parafinolie til Brug for Fyrvæsenet, Skattedir. Skr. 31 Jan. 1896 (ibd.).

10. Ang. at der savnes Hjemmel til fra Konsulatafgiften at unddrage de Statsbanedriften underlagte Dampskibe og Færger, naar de benyttes i Fragtfart paa Udlandet, Skattedir. Skr. 21 Juni 1894 (Tidsskr. f. Toldv.).

11. Ang. at Konsulatafgift vil være at erlægge af et uistandsætteligt Skib, Skattedir. Skr. 23 Juli 1895 (Tidsskr. f. Toldv.).

12. Ang. at et forsvundet Skib var fritaget for at svare Konsulatafgift, samt ang. Beregning af Konsulatafgift af et Skib, der ved Ommaaling var blevet ansat til en ringere Tonnage end efter en tidligere Maaling, Skattedir. Skr. 25 Juli 1895 (ibd.).

13. Den i L. Nr. 92, 14 April 1893 § 2 fastsatte halvaarlige Konsulatafgift ændres fra 1 Jan. 1896 til 12 Øre pr. Registerton Netto for Sejlskibe og 55 Øre pr. Registerton Netto for Dampskibe, L. Nr. 12, 31 Jan. 1896 § 2. Jfr. Cirk. Skr. 13 Juni 1896 (Tidsskr. f. Toldv.).

14. Naar den skyldige Konsulatafgift af et Skib, for hvilket et Aktieselskab staar indtegnet som Ejer, ikke er erlagt inden Udløbet af den normerede Frist, kan der ved Udpantningsbegæringen kun rekvireres Udpantning hos Aktieselskabet eller hos den administrerende Direktør for Aktieselskabet som saadan, men ikke hos nævnte Direktør personligt og i dennes private Effekter, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1897 ad e.

15. Ang. Inddrivelse af fremmede Konsulatgebyrer, se Konsuler C 7 c.

Konsulater, danske.

1. Oprettelse i Havannah, Resl. 5 Novbr. 1803; Breslau, Resl. Nr. 249, 25 Septbr. 1872; Pesth, Resl. Nr. 260, 2 Oktbr. s. A.; Curaçao, Resl. Nr. 39, 5 Marts 1874.
2. Ang. Ordningen af Konsulaterne i Norge, Resl. 10 Febr. 1849, og i Sverige, Resl. 12 Maj s. A.
3. Vicekonsulatet i Panama ophøjes til et Konsulat, Resl. Nr. 160, 7 Juni 1873.
4. Ophævelse af Konsulaterne i:
Bastia, Resl. 16 April 1833.
Tripolis, Resl. 5 April 1836.
Christianssand, Resl. 12 Febr. 1864 (D. T. S. 222).
5. Oprettelse deraf i Ajaccio, Resl. 28 Juli 1875 (M. T. B S. 386); for Turks Islands (Vestindien), Resl. Nr. 24, 25 Jan. s. A.; i Wellington paa New-Zeeland, Resl. Nr. 106, 21 Juni 1882.
6. Konsulatet i Port Stanley nedlægges, Resl. 4 Febr. 1891 (i M. T. B S. 62).
7. Ligeledes Konsulatet i Ostende, hvor et Vicekonsulat oprettes, der tillige med Vicekonsulaterne i Brügge og Nieuport underlægges Generalkonsulatet i Antwerpen, Resl. 9 Avg. 1892 (S. 817 ibd.).
8. Vicekonsulatet i le Croisic & Pouliguen nedlægges, M. T. B f. 1892 S. 1258.
9. Ligeledes Konsulatet i Wellington paa New-Zeelandsøerne, medens Vicekonsulatet i Christchurch ophøjes til Konsulat, M. T. B f. 1893 S. 467.
10. Oprettelse af et Vicekonsulat i Fowey (under Konsulatet i Falmouth), S. 800 ibd.
11. Konsulatet for Selskabsøerne paa Tahiti inddrages, S. 1333 ibd.
12. Vicekonsulatet i Manchester ophøjes til Konsulat, ibd.
13. Oprettelse af Konsulat i Paramaribo, M. T. B f. 1894 S. 137.
14. Nedlæggelse af do. i Agvadilla, Arroyo, Civita vecchia, Gloucester og Teignmouth, ibd. S. 662, 889, 998.
15. Do. af do. i Larnaca, M. T. B f. 1895 S. 774.
16. Do. af do. i Belize (Britisk Honduras), Maldon, Mersin, Tarsus, Jeres de la Frontera og Ibiza, M. T. B f. 1896 S. 25, 84, 217, 830.
17. Do. af do. Nicaraguas og San Salvadors paa St. Thomas, i Exeter, Ballyshannon og Freetown (Sierra Leone), M. T. B f. 1897 S. 22, 128, 148, 180.

18. Oprettelse af do. i Bucaramanga (Columbia) og Rostoff (tidligere Vicekonsulat), M. T. B f. 1898 S. 786, 820.

19. Nedlæggelse af do. i Onega, ibd. S. 726.

Se Generalkonsuler 1, 2.

Konsuler (Konsularembetsmænd).

A. Bestemmelser vedkommende saa vel danske som fremmede Konsuler.

1. Traktater om gensidig Ansættelse af saadanne haves med: Belgien, Pat. 4 Decbr. 1863 Art. 14; Brasilien, Trakt. 26 April 1828 Art. 7; den Dominikanske Republik, Pat. 18 Maj 1853 Art. 9; Frankrig, Trakt. 23 Avg. 1742 Art. 41, 9 Febr. 1842 Art. 5; Grækenland, Pl. 10 Marts 1847 § 15; Japan, Trakt. 12 Jan. 1867 Art. 2; Italien, Pat. 10 Decbr. 1864 Art. 9; Kina, Pat. 12 Novbr. 1864 Art. 2, 7; Liberia, Pat. 7 April 1865 Art. 9; Meklenborg-Schwerin, Konv. 25 Novbr. 1845 § 10; Mexiko, Trakt. 19 Juli 1827 Art. 14 (i Lovsaml. f. 1834 S. 1); Nederlandene i de respektive Kolonier, Konv. 18 Oktbr. 1856; de nordamerikanske Fristater, Konv. 26 April 1826 Art. 8, jfr. Pat. 16 Oktbr. 1861; Persien, Pat. 24 Septbr. 1859 Art. 4, 28; Preussen, Trakt. 17 Juni 1818 Art. 26; Rusland, Trakt. 8 og 19 Oktbr. 1782 § 24, jfr. Add. Akt 14 Oktbr. 1831 (foran i Lovsaml. f. 1832); Siam, Pat. 3 Febr. 1860 Art. 2; Storbritannien, Forbund 11 Juli 1670 Art. 15; Tyrkiet, Trakt. 25 Febr. 1757 § 8; Venezuela, Pat. 10 Avg. 1863 Art. 18.

Ang. gensidig Ret til Ansættelse af Konsuler og Vicekonsuler, Traktat med Schweiz, Pat. Nr. 86, 28 Juli 1875 Art. 9.

Ang. gensidig Ret til Ansættelse af Konsularembetsmænd og disses Stilling, Traktat med Østerrig-Ungarn i Bkg. Nr. 102, 23 Juni 1887 Art. 5.

Desuden har Danmark Ret til at ansætte Konsuler i Tunis, Trakt. 8 Decbr. 1751, og i Tripolis, Trakt. 22 Jan. 1752.

De anførte Bestemmelser indeholde hver for sig nærmere Regler for Konsulernes Stilling og Rettigheder og maa derfor jevnføres med det følgende.

2. Om de spanske Generalkonsulers, Konsulers, Vicekonsulers og Handelsagenters Stilling og Myndighed her i Landet og de danskens i Spanien, Bkg. Nr. 7, 20 Jan. 1879 Art. 7, 9, 10.

3. De danske i Storbritannien og de britiske her i Landet, ang. deres Myndighed med Hensyn til afdøde danske og britiske Sømænds Efterladenskaber, Bkg. Nr. 44, 26 April 1877.

4. De danske i Tyskland og Storbritannien og de tyske og britiske her i Landet, ang. deres Myndighed til at forlange de-

serterede Søfolk udleverede, Bkg. Nr. 111, 25 og Nr. 112, 30 Juni 1881.

5. Ang. Underretning til dem betræffende Bjergning af Fiskerbaade og Fiskeriredskaber m. m., Overenskomst om Fiskeripolitiet i Nordsøen 6 Maj 1882 Art. 25 (i Till. t. U. L. f. 1882, jfr. Noten S. 225 foran). Jfr. nedenfor 7.

6. De danske i Frankrig og de franske her i Landet, ang. deres Myndighed med Hensyn til afdøde danske og franske Sømænds Efterladenskaber og til Gode havende Hyrebeløb, Bkg. Nr. 57, 9 April 1886 (for Island 2 Juni, Nr. 22 i Till. t. Lovt.). — Mærk Definitionen af »Konsul« i Art. 3.

7. Ang. Underretning til dem betræffende Bjergning af Fiskerbaade og Fiskeriredskaber m. m., Adg. om Fiskeripolitiet i Nordsøen uden for Søterritoriet Nr. 26, 29 Marts 1884 § 23, jfr. Bkg. Nr. 42, 30 April s. A. Art. 25. Jfr. foran 5.

8. Ang. Meddelelse til Konsularmyndighederne om Erstatningskrav hidrørende fra Opofrelse af Anker, Garn eller Fiskeredskab for at undgaa Beskadigelse af undersøiske Telegrafledninger, L. Nr. 42, 30 Marts 1885 § 4, jfr. Bkg. Nr. 246, 18 Novbr. s. A. Art. 7.

9. Ang. deres Myndighed og Forretninger med Hensyn til Slavehandelens Undertrykkelse i Afrika, Bkg. Nr. 108, 21 Juni 1892 Art. 55, 56, 71, 78.

10. Ang. hvor vidt de fra Konsularagenter udgaaede Telegrammer behandles som Statstelegrammer, internationalt Telegraf-Tjenestereglement i Bkg. Nr. 103, 17 Juni 1897, 2 Art. 5 Nr. 1, XVI 3 og Bkg. Nr. 105 af s. D. A 1.

B. De danske.

1. Om dem handler Fr. 4 Avg. 1824, udvidet til Vestindien, K. Skr. 16 Juni 1827 ad Nr. 38.

Almindelig Instruktion for dem 24 Marts 1868. Jfr. Instr. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 og Nr. 180, 1 Septbr. 1895.

Om denne Instruktions Betydning mærkes Note til Udenrigs M. Skr. 26 Juni 1865, jfr. ogsaa J. M. Skr. 12 Avg. 1861.

Sammes § 18 er indskærpet ved Udenrigs M. Cirk. 19 Avg. 1870 (D. T. S. 593).

Om dem, deres Indtægter m. v. handler L. om Konsulatvæsenet Nr. 92, 14 April 1893 — kundgjort paa Island ved Bkg. 18 Septbr. s. A. (Nr. 23 i Till. t. Lovt.) —, hvis § 3 ophæver Fr. 4 Avg. 1824 §§ 12—15.

Denne Lov indfører bl. a. Forskellen mellem udsendte Konsuler og Vicekonsuler (Lovens §§ 5, 7, 8, 9, 11, jfr. neden-

nævnte Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 §§ 2, 3, 7, 58 og Kommentaren ad §§ 3, 57) og valgte Konsuler og Vicekonsuler.

Medens saa vel de udsendte som de valgte Konsuler udnævnes og afskediges af Kongen, udnævner og afskediger Udenrigsministeriet udsendte Vicekonsuler, hvorimod valgte Vicekonsuler udnævnes og afskediges af vedkommende Konsul efter Approbation af nævnte Ministerium, Lovens § 8, Instruktionens §§ 3 og 4, jfr. Formularen Nr. 1 (S. 971) til Ansættelse af en valgt Vicekonsul.

I Henhold til Loven ere følgende Bestemmelser udstedte:

a. Efter § 3 om Skibsførernes Anmeldelsespligt over for Konsulatembedsmændene, Bkg. Nr. 144, 31 Maj s. A., og for islandske Skibe, Bkg. 18 Septbr. s. A. (Nr. 24 i Till. t. Lovt.), jfr. Instruktionens § 30 med Kommentar samt Formular Nr. 5 (S. 974) til den skriftlige Anmeldelse.

Herefter gælder Fritagelsen for personlig Anmeldelse i Henhold til de under Skipper 18 anførte Traktater ikke for Skipper, der anløbe siamesiske, kinesiske og japanske Havne.

b. Efter § 7 en ny Instruktion for de danske Konsuler i Udlandet Nr. 283, 15 Decbr. 1893 med tilhørende Kommentar, Formularer og Bilag.

Instruk. 24 Marts 1868 er hævet, § 60 ibd.

Jfr. nedenfor 37 ang. Instr. Nr. 180, 1 Septbr. 1895.

c. Efter § 9 en Gebyrtakst for deres Forretninger for private, hvilken Takst findes som Bilag Nr. 18 (S. 997 ff) til Instruksen, jfr. dennes §§ 45, 48, 59. — Herved bortfalder Taksten i Bkg. Nr. 144, 27 Juli 1888. Jfr. nedenfor 37.

d. Tillæg til L. Nr. 92 om Konsulatvæsenet af 14 April 1893, hvorefter ved indtrædende Ledighed Posten som Konsul paa visse i Loven angivne Steder ikke paa ny kan besættes, forinden der ved særlig Lov eller ved Finansloven er taget Bestemmelse om, hvor vidt den skal besættes med en lønnet Konsulatembedsmand, og da paa hvilke Lønningsvilkaar, L. Nr. 12, 31 Jan. 1896.

2. Ang. deres Rang, Instruk. Kommentaren ad § 57. Jfr. Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

3. Deres Uniform, ibd. og Reglementet Bl. 19 (S. 1002). Jfr. Bef. 24 Marts 1877, Pl. 31 Juli 1812 § 6.

4. Ang. deres Embedsed, K. Skr. 9 Oktbr. 1832.

5. Fr. 30 Maj 1827 om Gesandtskabspersonales Værneting er uanvendelig paa Konsuler, der ere blot merkantile Agenter, K. Skr. 13 Maj 1834 (ang. Generalkonsuler).

6. Have Jurisdiktionsmyndighed i:

Japan, Trakt. 12 Jan. 1867 Art. 5 og 6.

Kina, Pat. 12 Novbr. 1864 Art. 15—19, jfr. Udenrigs M. Skr. 21 April 1864.

Siam, Pat. 3 Febr. 1860 Art. 9 ff.

Tripolis, Trakt. 22 Jan. 1752 § 15, jfr. Trakt. med Tunis 8 Decbr. 1751 § 16.

Tyrkiet, Trakt. 25 Febr. 1757 §§ 10, 13, jfr. J. M. Skr. 20 Septbr. 1856. Se med Hensyn til Ægypten Resl. Nr. 26, 11 Febr. 1876.

Konsulerne i Levanten tilkommer der ikke i Almindelighed saadan Myndighed, uden hvor den specielt hjemles dem, J. M. Skr. 20 Septbr. 1856, Instr. 1868 § 7.

Jurisdiktion kan ikke øves over danske Skibe, der midlertidig fare under fremmed Flag, J. M. Skr. 12 Juli 1860.

7. Kunne under visse Betingelser foretage Daabshandlinger og Jordspaaakastelse, J. M. Skr. 22 Novbr. 1859.

Derimod kunne de ikke foretage fuldgyldige Vielser, men i ethvert Tilfælde, hvor et Ægteskab er indgaaet i Udlandet for en Konsul, fordi ingen protestantisk Gejstlig fandtes paa Stedet, maa der erhverves en kongelig Resolution, hvorved dets fuldkomne Gyldighed anerkendes, ibd. og J. M. Skr. 13 Juli 1860 (i den lille Reskriptsaml.). — Det er i enkelte Tilfælde tilladt Konsuler at foretage Vielse, saaledes at Ægteskabet bag efter snarest muligt skulde indvies af en protestantisk Gejstlig, Resl. 5 April 1820, 1 Avg. 1827. Jfr. K. Skr. 26 Novbr. 1825. Se nu Borgerligt Ægteskab 23.

Om de kunne udfærdige Adoptionsbevillinger, J. M. Skr. 2 Marts 1863.

8. Skulle udstede Sundhedsattester for de fra nordamerikanske Havne afsejlende Skibe, Pl. 15 Maj 1805.

Skulle meddele Attest paa Ladningsfortegnelse og Sundhedspas for Skibe, der besejle Island, L. 15 April 1854 § 8, jfr. Kdg. 4 Decbr. 1854. — Attest efter Lovens § 4 er bortfalden ved L. 16 Febr. 1856. Jfr. nedenfor 25.

Ligeledes for Skibe, der besejle Færøerne, L. 21 Marts 1855 § 8.

Skulde udstede den i Bkg. ang. Forholdsregler mod Kvægest 7 Marts 1866 § 2 ommeldte Attest.

9. Skulle af yderste Evne beskytte Søfarten i Krigstider, Fr. 4 Maj 1803 § 18. Ang. deres øvrige Pligter i Krigstid, se §§ 8 og 14 ibd.

Skipperne, hvis Skibe opbringes af Kapere, skulde straks gøre Anmeldelse til vedkommende Konsul, Kom. Koll. Prom. 30 April 1799.

10. Skulle søge at forhjælpe bortførte Lodser og deres Medhjælpere til deres Ret, den tidligere gældende Fr. 27 Marts 1831 § 16. Jfr. nedenfor 24.

11. Ang. deres Visionspaategninger paa Rejsepas til Danmark, K. Skr. 19 Septbr. 1835 med Note.

12. Om de kunde paabrænde Skibe Mærket »Dansk Ejendom«, Ind. M. Skr. 5 Febr. 1851. — Hertil mangle de nu utvivlsomt Myndighed efter de nedenfor under 33 anførte Bestemmelser.

13. Skulle hver tredje Maaned gøre Indberetning om anmeldte Forandringer ved Skibsmandskaber, J. M. Cirk. 24 Juni 1852 med Note.

14. Skulle gøre Indberetning om Udbrud og Ophør af Pest, J. M. Skr. 7 April 1854, og Kolera, J. M. Skr. 21 Avg. s. A. Se Smitsom og epidemisk Sygdom III 23.

15. Udlevere islandske Søpas, L. 15 April 1854 § 5. Se Søpas 2.

16. Skulle, forinden de oversende de til dem afleverede Søpatenter for deserterede Søfolk, give dem Paategning om Desertionen, Noten t. J. M. Cirk. 9 Juli 1855, jfr. J. M. Cirk. 2 Avg. s. A.

17. Til deres Besørgelse skal den Skipper, der har Post om Bord til Vestindien, men nødes til at søge anden Havn, aflevere Posten, Adg. 10 Juli 1855 § 17 Nr. 1.

18. Den Konsul paa St. Thomas, der har modtaget et Skibs Papirer, er ansvarlig for deres Tilstedeblivelse, indtil Fartøjet er udklareret paa Toldkammeret, L. 16 April 1862 § 5.

19. Indførselstold af Skibe, der erhverves i Udlandet, kan, naar Overdragelsen sker paa fremmed Sted, berigtiges hos nærmeste Konsul, L. 4 Juli 1863 § 10, Adg. 8 Septbr. 1871 (Nr. 17 i Till. t. Lovt.) § 5 (f. Vest.), jfr. Fr. 13 Marts 1812 § 4, Pl. 23 Oktbr. 1816 § 2, 29 Jan. 1822 § 2, Fr. 4 Avg. 1824 § 17, 1 Maj 1838 1ste Afd. H.

20. Urettelig Visitation eller Opbringelse af danske Skibe paa Grund af Mistanke om Slavehandel, Fr. 3 Juli 1835 § 16.

21. Udvandringsvæsenet, L. 1 Maj 1868 § 9, Reglm. 28 Marts 1870 §§ 38, 39, 45, 49, 51—53.

22. Skulle legalisere Øvrighedsattester om, at i Udlandet forfærdigede Dampkedler samme Steds ere behørigt prøvede, L. Nr. 22, 24 Marts 1875 § 16, Nr. 23 af s. D. § 7 Regul. Nr. 64, 10 Maj 1878 § 12, Adg. f. St. Croix 12 Avg. 1884 (Nr. 19 i Till. t. Lovt.) § 7.

23. Ang. Klage til dem af Udvandrere fra Island over Misligholdelse af Udvandringskontrakten, L. 14 Jan. 1876 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 14.

24. Skulle søge at hjælpe de med Skibe til fremmede Steder førte danske Lodser og disses Folk til deres Ret lige over for Skibsføreren, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 § 34.

25. Ang. deres Forretninger og Gebyrer med Hensyn til Sundhedslegitimationer og Udlevering hos dem af Eksemplarer af Karantæneloven, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 §§ 35, 41. Jfr. L. Nr. 23, 15 Marts 1879 § 1. — Se med Hensyn til Færøerne, Bkg. Nr. 21, 27 Febr. 1882 § 1, og Island, L. 24 Oktbr. 1879 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.) § 2. Jfr. forel. L. 4 April s. A. (Nr. 11 ibd.) § 1.

26. Ang. de i Marokko værende Konsulers, Vicekonsulers og Konsularagenters Retsstilling, Pat. Nr. 110, 23 Juni 1881, særlig Art. 3, 4, 8.

27. Ang. deres Myndighed til at foretage Vielser, J. M. Skr. Nr. 165, 4 Oktbr. 1881 smh. med Noten til samme Skr. i G. R. Se nu Borgerligt Ægteskab 23.

28. I Siam, ang. deres Myndighed mærkes Traktat om Handelen med spirituose Drikke i Bkg. Nr. 90, 5 Septbr. 1884 Art. 1—3, 7.

29. I Kongostaten, Konvention i Bkg. Nr. 167, 14 Septbr. 1885 Art. 5.

30. Ang. Salut for dem af danske Orlogsskibe, Kommentaren ad § 57.

31. Om dem mærkes følgende Bestemmelser i den islandske Søfartslov 22 Marts 1890 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.):

Ang. at Instruksen for dem delvis skal aftrykkes i Skibsmandskabets Afregningsbøger, § 15.

Ang. deres Forretninger med islandske Skibes Logbøger, §§ 2, 4, 5, og med Mandskabet, §§ 35, 39, 41, 52.

32. Af Sølov Nr. 56, 1 April 1892 mærkes følgende dem vedkommende Bestemmelser:

Instruktionen for dem skal delvis aftrykkes i Skibsmandskabets Afregningsbøger, § 71.

Skulle foranstalte det fornødne i Anledning af Skipperens Forfald, naar denne selv er ude af Stand dertil, § 30, jfr. § 79.

Besørge Hjemsendelsen af danske Søfolk, § 34, jfr. Adg. Nr. 127, 17 Maj 1893. Forliste Søfolk kunne forlange sig hjemsendte ved Konsulernes Foranstaltning, selv om der ingen Skibs-

lejlighed dertil findes, og de kunne faa Hyre andet Steds hen, J. M. Skr. 20 Juni 1854.

Efterse Skibsdagbøgerne, § 38, jfr. Fr. 10 Jan. 1840 §§ 2, 4, 5, L. 22 Novbr. 1858 §§ 2, 4, Fr. 4 Avg. 1824 § 14.

Ang. deres Forretninger med Søforklaringer, § 40.

Afdøde Skibsfolks Efterladenskaber kunne afleveres til dem, § 46.

Ang. deres Forretninger med Forbrydelser, begaaede om Bord i danske Skibe, § 47, jfr. tidligere Fr. 4 Avg. 1824 § 5, L. 23 Febr. 1866 § 21 (S. 252), Instr. 1868 §§ 35, 37, jfr. Trakt. 9 Febr. 1842 Art. 6, Konv. 18 Oktbr. 1856 Art. 11, Pat. 16 Oktbr. 1861 Art. 2, 10 Avg. 1863 Art. 19, 4 Decbr. s. A. Art. 16.

Skulle godkende Sømænds Afskedigelse paa Grund af Uduelighed, § 89.

Naar Søfolk afskediges paa Grund af Sygdom m. v., skal Skipperen overgive dem til Konsulen, § 90.

Afgøre foreløbigt Tvist mellem Skipper og Skibsfolk ang. Tjenesteforholdet, § 100.

Ligeledes Klager fra Søfolk over at være blevet afskedidet, § 104.

Forbrudt Hyre indbetales til dem, § 105.

Afgive Erklæring om Forbudmings Nødvendighed, § 176.

33. Af Skibsregistreringslov Nr. 57, 1 April 1892 mærkes om dem:

Ang. deres Udstedelse af midlertidige Nationalitetscertifikater for Skibe, §§ 5, 12, 31.

Kunne fordre et Skibs Nationalitets- og Registreringscertifikat forevist, § 34, samt ang. deres Forretninger med at forsyne Certifikatet med forskellige Paategninger, §§ 34, 44, 45.

Ang. Anmeldelse til dem om visse Ændringer af Skibe, § 37.

Ang. Aflevering til dem af Nationalitets- og Registreringscertifikatet, naar et Skib forliser i Udlandet eller erklæres uistandsætteligt, § 62. Jfr. tidligere L. om Skibes Registrering 13 Marts 1867 §§ 12, 13, 15—18, Fr. 25 Juni 1869 §§ 13, 15—18 (f. Isl.), Adg. 8 Septbr. 1871 (Nr. 16 i Till. t. Lovt. §§ 12, 13, 15—18 (f. Vest.)), jfr. Fr. 4 Avg. 1824 §§ 16—18, jfr. Pl. 9 Novbr. 1803.

34. Ang. Konsulatvæsenets Ordning i Nordamerika, Udenrigsministeriets Cirk. 21 Decbr. 1882 (trykt som Bl. 1 til Instruksen af 1893 S. 979) smh. med Kommentaren til samme § 1.

35. Ang., hvor vidt Parter, særligt Skibsfolk, kunne tvinges til at give Møde hos en dansk Konsul til Forhandling af Tvistig-

heder eller straffes for Undladelse af at give Møde, J. M. Skr. Nr. 224, 17 Avg. 1894.

36. Ang. danske Konsulers Doms- og Øvrighedsmyndighed paa Steder, hvor danske ikke ere undergivne Landets Jurisdiktion, L. Nr. 35, 15 Febr. 1895.

a. Saadan Myndighed kan af Udenrigsministeriet tillægges Konsuler, ibd. § 1.

b. Konsulen bliver da kompetent som Dommer i alle civile og kriminelle Sager imod de danske og under dansk Beskyttelse staaende Personer i hans Jurisdiktionsdistrikt, saa vel som til for disse Personers vedkommende at eksekvere Domme, afsagte i Hjemlandet eller af andre danske Konsuler med Dommermyndighed, foretage Arrest før Dom paa Person eller Gods, nedlægge Forbud og foretage andre Fogedforretninger samt foretage Skiftehandlinger og Avktionsforretninger, ibd. §§ 2, 5, 6. Jfr. ang. Domme afsagte af dem, Instr. Nr. 180, 1 Septbr. 1895 § 14. jfr. §§ 15—17.

c. Konsulens Retshandlinger kunne appelleres til Lands- over- samt Hof- og Stadsretten i København, ibd. § 3.

d. I alle civile Retstrætter skal Konsulen først mægle Forlig, ibd. § 4. Jfr. nedenfor 38.

e. Straffesager behandles og paakendes af Konsulen efter dansk Lov og Ret. Konsulen udøver en Undersøgelsesdommers Myndighed. Der skal gives sigtede Lejlighed til forinden Sagens Paakendelse at fremkomme med sit Forsvar. En sigtet, som er arresteret, skal have Lejlighed til at raadføre sig med en retskyndig eller anden Person. Naar Konsulen lader foretage en Fængsling, skal han uopholdeligt derom gøre Indberetning til Udenrigsministeriet. Ved Paakendelsen af Sager, hvor Fængselsstraf eller Bøder over 200 Kr. findes at burde anvendes, tiltrædes Konsularretten af to dertil skikkede Meddomsmænd, Findes højere Straf end 6 Maaneders Fængsel at burde anvendes, afsiges ingen Dom, men tiltalte sendes til København for at stilles for og dømmes af Kriminal- og Politiretten. Er tiltalte idømt højere Straf end Bøder, kan han kræve at blive sendt til København for at stilles for og dømmes af nævnte Domstol; Konsularrettens Dom bortfalder da ved Ankomsten til København, ibd. § 8.

f. Konsuler, hvem den her ommeldte Myndighed er tillagt, udøve almindelig Øvrigheds- og Politimyndighed over de danske og under dansk Beskyttelse staaende Personer i deres Distrikt.

Konsulen kan udstede Politianordninger m. v., hvis Overtrædelse medfører Bødestraf, ibd. § 12.

g. Konsulen kan foretage Notarialforretninger inden for sit Jurisdiktionsdistrikt med samme Retsvirkning som Notarius publicus i Danmark, ibd. § 12.

37. Instruks ang. Konsulernes ovennævnte Doms- og Øvrighedsmyndighed med Kommentar og Gebyrtakst, Nr. 180, 1 Septbr. 1895.

38. Ang. Forligsmægling ved dem, L. Nr. 35, 15 Febr. 1895 § 4, Instr. Nr. 180, 1 Septbr. s. A. § 10.

39. Se Borgerligt Ægteskab 23. Konsulater. Konsulatafgifter. Se fremdeles Skibsbemandingsliste 16 a (Paategning om Desertion). Skifte 20 m (deres Forretninger med i Udlandet afdøde danskes Efterladenskaber).

C. Fremmede.

1. Kunne ikke træde i Funktion, forinden der er meddelt dem Eksekvatur af den danske Regering, Rskr. 25 Septbr. 1744, Resl. 21 Juni 1848. Se nedenfor 17.

Ang. denne Ekspeditions Udfærdigelse, Rskr. 26 Febr. 1768 Nr. 41, Note t. Resl. 21 Juni 1848. — Gebyr skal ikke erlægges for de Patenter, hvorved de anerkendes i deres Værdighed, K. Skr. 6 Avg. 1822.

2. Deres Rang, Rskr. 28 Septbr. 1764. Jfr. Fr. 14 Oktbr. 1746 VI Nr. 6. — De have nu Rang i 4de Klasse Nr. 4, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

Se Rangskat 3 d.

3. Som saadanne kunne saa vel danske som fremmede Undersaatter udnævnes, K. Cirk. 12 Maj 1821, Pl. 25 Septbr. 1834, jfr. Konv. 18 Oktbr. 1856 Art. 7 og Rigsdagen 6 b (om Valgret dertil). En herfra afvigende Bestemmelse indeholdes i Resl. 24 Febr. 1747.

4. Ang. hvor vidt de nyde Eksterritorialitetsret.

a. Alene i deres Konsulatforretninger ere de undtagne fra Landets Jurisdiktion, men dersom de besidde faste Ejendomme eller drive borgerlig Næring, saa vel som in criminalibus, skulle de være Landets Love og Forfatning undergivne, Resl. 25 April 1821 (i K. Cirk. 12 Maj s. A.), der er udvidet til Vestindien ved K. Skr. 7 Juni 1823 g, se fremdeles Rskr. 8 Avg. 1733, 25 Septbr. 1739, 23 Avg. 1745 (jfr. Rskr. 12 Novbr. s. A.), 9 April 1756, 8 April 1771, K. Prom. 18 Maj og 19 Oktbr. 1793, Skr. 7 Novbr. 1815, Cirk. 7 Jan. 1834. Mærk ogsaa Straffel. 10 Febr. 1866 § 8, 25 Juni 1869 § 9 (f. Isl.).

Af Bestemmelserne i de under A nævnte Traktater mærkes navnlig Trakt. 8 og 19 Oktbr. 1782 § 25, Konv. 26 April 1826 § 10, 18 Oktbr. 1856 Art. 2, 4, 5.

b. En Dom over en svensk Kommissær for at have brugt Plørøser annulleret, Rskr. 9 Febr. 1742 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Begravelse).

c. Hos en Konsul, der ikke driver borgerlig Næring, kan ingen Eksekution finde Sted, K. Prom. 19 Avg. 1786 (ibd. und. Konsuler), jfr. ogsaa med Hensyn til Konsuler, der drive Næring, K. Prom. 19 Oktbr. 1793.

d. K. Prom. 5 Juli 1788 (ibd.) smh. med Rskr. 8 April 1771 udtaler, at Konsulerne ogsaa i Henseende til Person i Husstand (følgelig med Ret til at skifte mellem deres Børn og at værge for disse) staa under deres egen Landsherres Højhed, se ogsaa Rskr. 18 Maj 1793 og K. Prom. 13 Juni 1807. Jfr. derimod Rskr. 23 Avg. 1745.

e. Hvad særlig Skiftejurisdiktionen angaar mærkes fremdes:

1) En Konsul, der besad Ejendom og drev Næring, tilpligtet at skifte med Børnene ved nyt Ægteskabs Indgaaelse, K. Skr. 21 Jan. 1769 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Konsuler).

2) Ligeledes til at anmelde Dødsfald i sin Familje for Skifteretten, K. Skr. 27 April 1816.

3) J. M. Skr. 18 Avg. 1856 (ang. Skifte efter en Generalkonsuls afdøde Barn) helder til den Anskuelse, at Konsuler, for saa vidt de ikke her i Landet staa i noget borgerligt Forhold, ere undtagne fra den almindelige Skiftejurisdiktion. Ministeriet anser sig ikke beføjet til at meddele Eksekutorbevilling til Behandling af en indsendt Konsuls Bo, J. M. Skr. Nr. 363, 12 Oktbr. 1893.

4) Ang. engelske Konsuler, se Rskr. 24 Febr. 1747, jfr. Forbund 11 Juli 1670 Art. 15.

f. De ere ikke pligtige at gøre Anmeldelse til Politiet om Rejsende, der tage ind hos dem, K. Prom. 23 Febr. 1813.

g. Ikke heller til at meddele Øvrigheden statistiske Oplysninger om dem og deres Familjer, K. Skr. 5 Marts 1833.

h. De Betjente, Konsulerne have alene i denne deres Egenkab, ere i samme Omfang undtagne fra den almindelige Jurisdiktion, K. Prom. 18 Maj 1793.

5. Fremmede Magters Undersaatter, der indsendes hertil som Konsuler, ere fri for enhver personlig Byrde og personlige Afgifter, hvorimod de af deres mulige Ejendom og Næring maa

svare de sædvanlige Afgifter, K. Cirk. 12 Maj 1821 §§ 2, 3. Det samme gælder om deres Familjer og Børn, saa længe disse ikke have erhvervet nogen særskilt og uafhængig borgerlig Bestilling i Landet, § 3 ibd., jfr. K. Skr. 12 Novbr. 1839. — Jfr. Rskr. 8 April 1771.

Denne Fritagelse for Byrder og Afgifter tilkommer kun fungerende, ikke forhenværende Konsuler, K. Skr. 24 Decbr. 1818 (ang. borgerlig-militær Tjeneste).

Med Hensyn hertil mærkes:

a. Klarering ved Øresunds Toldkammer kan ikke sætte dem i Klasse med Handlende, hvorimod de ved at tage Transitgods paa Oplag blive at anse som saadanne, K. Skr. 5 Juni 1821.

b. De til deres Forretningers Besørgelse nødvendige Bettejente vare fritagne for borgerlig-militær Tjeneste, K. Skr. 24 Oktbr. 1820.

Dette gælder for Vicekonsulernes vedkommende dog kun, naar de ere ansatte af deres respektive Regeringer, K. Skr. 3 Avg. 1830, 7 Maj 1840.

c. De ere fritagne for Indkvartering, K. Prom. 24 Juni 1786, Trakt. 9 Febr. 1842 § 5, jfr. Rskr. 28 Juli 1769.

d. Skulle betale Præstepenge, naar de eje faste Ejendomme eller drive borgerlig Næring, Rskr. 1 Septbr. 1819 § 10 (f. Helsingør), K. Skr. 29 Juli 1834 (f. Kbhvn.), jfr. K. Skr. 5 Juni 1821, 12 Novbr. 1839.

e. Ang. hvilke personlige Afgifter Fritagelsen gælder, samt at Pasgebyrer ikke høre derunder, K. Skr. 9 Septbr. 1830.

f. Ere fritagne for Indkomstskat efter L. 2 Juli 1870, Lovens § 6 e.

g. Ang. Midler til at erholde Byskatter af de i Helsingør handlende fremmede Konsuler, K. Prom. 19 Oktbr. 1793.

6. Den foran under 5 omhandlede Fritagelse tilkommer ikke saadanne fremmede Konsuler, som ere stadige danske Undersaatter, Pl. 25 Septbr. 1834 § 1, udvidet t. Vestindien ved K. Skr. 12 Novbr. 1836.

Dog forbliver det i Henseende til Konsulatembedsmændene i Helsingør ved K. Cirk. 12 Maj 1821 § 1, Pl. 1834 § 2.

Som ere danske Undersaatter, nyde ingen Fritagelse i Henseende til Skatter og Byrder, altsaa ikke heller for Indkvartering, medens de som saadanne indsendte fremmede Undersaatter, der ikke her erhverve faste Ejendomme eller drive borgerlig Næring, ere fritagne for Indkvartering, Ind. M. Skr. 6 Avg. 1866 smh. med Instruk. Nr. 283, 1893 Kommentaren ad § 57.

7. Ang. hvor vidt de kunne øve Jurisdiktion over deres egne Landes Undersaatter og Skibe, og om de dertil kunne fordre de danske Øvrigheders Bistand.

a. Udenfor de Tilfælde, hvor en Traktat udtrykkelig hjemler saadant (se nedenfor e), kunne Politivrighederne ikke alene i Henhold til en Rekvisition fra en Konsul udøve nogen som helst Tvang mod hans Nations Skibe eller deres Besætning, K. Prom. 16 Septbr. 1786 § 3, Skr. 21 Marts 1827, J. M. Skr. 31 Avg. 1861.

b. Ikke heller kunne de rekvirere danske Myndigheder til at bekendtgøre eller eksekvere en anden Magts Forordninger, fornævnte K. Prom. 1786 § 4.

c. Kunne ikke nægtes Assistance til Inddrivelse af de dem tilkommende Konsulatgebyrer, § 3 ibd., K. Skr. 7 Novbr. 1815 § 2.

d. Paa Grund af den dem tilkommende Jurisdiktion maa underordnede danske Avtoriteter ikke efter Skibsmandskabets Rekvisition foranstalte Beslag paa et fremmed Skib uden i Forvejen dertil at have indhentet vedkommende Konsuls Samtykke, K. Skr. 18 April 1815 (det hele Ræsonnement, hvorpaa dette Resultat hviler, er vistnok uholdbart).

e. Ang. deres Myndighed til at anholde og hjemsende deserterede Søfolk, se de enkelte under A nævnte Traktater, jfr. K. Skr. 12 Novbr. 1839.

Saadan Ret tilkommer ikke den engelske Konsul, K. Skr. 5 Novbr. 1814.

Jfr. Udlevering 2 og 3.

f. Kunne ikke udøve nogen som helst Straffemyndighed, men kunne erholde Personer, som skulle hjemsendes, indsatte i Arrest til Hjemsendelsen kan ske, Noten t. J. M. Skr. 19 Juni 1855.

g. Ang. Skiftejurisdiktionen. — Traktatmæssig Ret til under lagttagelse af visse Former at modtage Udlændinges Efterladerskaber har vedkommende Konsul (eller Minister) efter her afdøde Englændere, Trakt. 11 Juli 1670 § 15, jfr. Rskr. 24 Febr. 1747, J. M. Skr. 28 Oktbr. 1853 i Slutn., Fransk mænd, Trakt. 23 Avg. 1742 § 40, Siamesere, Pat. 3 Febr. 1860 Art. 15, Venezuelanere, Pat. 10 Avg. 1863 Art. 21.

I andre Tilfælde kan Skifteretten kun paa eget Ansvar udlevere her afdøde Udlændinges Efterladerskaber til vedkommende Konsul. Denne er berettiget til at overvære Skifterettens Handlinger og til i Forbindelse med samme at forsegle de forefundne

Papirer og Effekter. J. M. Skr. 28 Decbr. 1855, jfr. K. Skr. 3 Juli 1813, 24 Juni 1845, 11 Maj 1847.

8. Der ikke have vundet Borgerskab her eller ere danske Undersaatter, have for sig og Husstand Tilladelse til at bære Guld og Sølv m. m., Rskr. 4 Maj 1753. Jfr. tidligere Rskr. 25 Septbr. 1739.

9. Kunne ikke udstede egentlige Rejseпас, K. Prom. 1 Decbr. 1787, Skr. 23 Maj 1815.

10. Kunne lade deres Børn døbe om Eftermiddagen, naar Præsten dertil er villig, K. Prom. 13 Juni 1807.

11. Konsulatbreve til de respektive Regeringer eller Gesandtskaber fritoges for et til at forebygge Brevveksling paa England paabudt Eftersyn, K. Cirk. 28 April 1808.

12. Kunne forhyre Mandskab til deres Nations Skibe, K. Skr. 27 Juni 1826, 23 Avg. og 6 Oktbr. 1838, 17 Jan. 1839.

13. Deres Rettigheder i Tilfælde af Stranding af vedkommende Nations Skibe:

a. Ere ikke berettigede til at overvære Forhør til Oplysning om Misligheder ved Strandingen, K. Skr. 16 April 1846.

b. Ere berettigede til at overvære Bjergningen, men kunne ikke disponere over det bjergede, J. M. Skr. Nr. 13, 10 Jan. 1872.

c. Paa Island skulle Amtmændene tilstille Konsulerne de deciderede Strandingsredskaber, og forventes de at være instruerede om at udbetale, hvad Strandingsomkostningerne overstige det bjergedes Værdi, J. M. Cirk. Nr. 309, 14 Septbr. 1871.

d. Ang. en paatænkt gensidig Udvidelse af de franske og danske Konsularembetsmænds Myndighed i saa Henseende, J. M. Skr. 21 Avg. 1851.

e. Se Strandingsl. f. Isl. 14 Jan. 1876 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) §§ 8, 10, 19, 20, 22.

f. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor vidt en fransk Konsul kan dekretere, at et strandet fransk Skib med Ladning skal sælges, skøndt ingen Begæring herom foreligger fra Ejer eller Assurandør, henvist til Trakt. 9 Febr. 1842 Art. 7, J. M. Skr. Nr. 6, 6 Jan. 1881.

g. Ang. deres Overtagelse af Forsørgelsen af skibbrudne Udlændinge, Strandingsl. Nr. 103, 10 April 1895 § 3.

h. Politiet har ved Bjergning af strandet Skib eller Gods at raadføre sig med dem, der efter deres Stilling om Bord eller ifølge Befuldmægtigelse repræsentere Ejerne af Skib og Gods,

eller, hvor saadanne ikke findes, med Konsulen eller Vicekonsulen for den Stat, hvor Skibet er hjemmehørende, saafremt han er til Stede, ibd. § 8.

i. Politiet skal, naar strandet Skibs Nationalitet kendes, snarest muligt underrette nærmeste Konsul eller Vicekonsul om Strandingen, ibd.

k. Jfr. tidligere Fr. 28 Decbr. 1836 §§ 9, 27, 32.

14. Er det uforment at lade deres Nationalflag vaje fra deres Boliger, J. M. Cirk. 2 Avg. 1854.

Ligeledes paa deres egne eller lejede Baade dog uden Vimpel, K. Cirk. 7 Jan. og 22 Marts 1834.

15. Kunne, naar Skippere af de respektive Nationer antage eller afskedige Mandskab her i Landet, give Bemandingslisten fornøden Paategning, L. Nr. 29, 26 Febr. 1872 § 10, Skattedir. Cirk. Nr. 74, 26 Marts s. A. § 4, Bkg. Nr. 40, 20 s. M. § 15.

16. Indskærpet Høflighed og Forekommenhed imod dem, Rskr. 21 Juli 1758, jfr. Rskr. 9 April 1756, K. Skr. 31 Marts 1827.

17. Maa ansættes i de vestindiske Kolonier. Guvernøren kan suspendere deres Eksekvatur. Resl. 12 Juni 1855, jfr. Resl. 13 Marts 1846.

18. Grænserne for de nederlandske Konsulater i København og Helsingør, K. Cirk. 30 Maj 1843.

19. Engelske Konsularembetsmænd, ang. at de ere bemyndigede til at yde trængende britiske Undersaatter Hjælp, J. M. Cirk. Nr. 113, 15 Juli 1879.

20. Ang. Omraadet for det nederlandske Vicekonsulat i Roskilde, M. T. B f. 1884 S. 495.

21. Ang. deres Forretninger med fremmede Skibes Mønstring af ikke islandsk Mandskab paa Island, L. 22 Marts 1890 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.) § 27.

22. Se Forhyringskontrakt 9 (Forevisning deraf for de engelske Konsuler). Søprotest 2 (kunne de optage).

D. Se Vicekonsuler.

Konsumtion.

1. Er ophævet ved L. 7 Febr. 1851 §§ 1 og 3.

2. Godtgørelse herfor af Statskassen til Københavns Kommune er bortfalden ved Kontrakt 29 Oktbr. 1869 § 8 Nr. 5.

Jfr. Akcise III.

Konsumtions- Familje- og Folkeskat. Denne Skat, der oprindeligt var en personlig Skat, som enhver paa Landet boende skulde udrede for sig selv og de til hans Husstand henhørende Personer osv., men senere blev forandret til en paa Hartkornet

hvilende Skat, blev ved Fr. 9 Juli 1813 § 10 b inddraget under de gamle Hartkornsskatter og er nu ifølge Fr. 15 April 1818 § 1 indbefattet under Landskatten. (Den blev paabudt ved Fr. 22 Novbr. 1671, 31 Decbr. 1700, 24 Decbr. 1760, jfr. i øvrigt Fr. 16 Oktbr. og 8 Novbr. 1672, 10 Oktbr. og 6 Decbr. 1673, 7 Decbr. 1674, 31 Avg. 1677, 31 Avg. 1680, 31 Avg. 1683, 13 og 16 Oktbr. 1688, 23 Septbr. 1689, 6 Septbr. 1692, Pat. 14 Septbr. 1703, Pl. 25 Septbr. 1706, 28 Jan. 1726, 1 Decbr. 1728, 29 Decbr. 1732, 23 Jan. 1739 § 40, Pl. 29 April 1740 § 6, Fr. 1 Juli 1746 § 4, 25 Marts 1760, 14 Septbr. 1774 § 38, 15 Oktbr. 1778, Adg. 27 Maj 1785 § 9, Fr. 8 Maj 1795 § 13, 8 Jan. 1802 § 12).

Kontinuationsskifte betragtes som nyt Skifte i Henseende til Skifteafgiftens Erlæggelse, L. Nr. 156, 30 Novbr. 1874 § 2. Med Hensyn til naar Afholdelsen af Kontinuationsskifte kan blive nødvendig, se Skiftel. Nr. 155 af s. D. §§ 42, 46, 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 41, 45 (f. Isl.). (Se ogsaa Konkursl. Nr. 51, 25 Marts 1872 §§ 96, 134).

Kontinuationssøgmaal.

1. En Delinkvent skal indvarsles ved Kontinuationsstævning, naar det under Forfølgelsen mod ham befindes, at han har begaaet et grovere Deliktum, Fr. 21 Maj 1751 § 7.

2. Ang. Gebyrerne derunder.

For Stævningen, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 1, og ved Højesteret, § 41.

For Doms Afsigelse, § 7 ibd.

De almindelige Inkaminationsgebyrer efter Sp. Reglm. §§ 2 og 13 skulle erlægges, derimod ikke efter § 14, §§ 7 og 14 ibd.

Se Inkaminationsgebyr 7.

Ang. Erlæggelsen af Promille, § 24 sidste Led, jfr. § 40 ibd.

Paa Færøerne, Island og Vestindien, se de under Sportelreglementer anførte Bestemmelser.

3. Se Stævning J 5 (om Kontinuationsstævnings Forkyndelse for Dommeren).

Kontokuranter.

1. Uakcepterede, ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 e, jfr. § 13.

Dette gælder ogsaa om saadanne Kontokuranter, der udvise en Saldo i Udstederens Disfavør og ere forsynede med dennes Underskrift, dog med den sædvanlige Reservationspaategning, Skattedir. Skr. 16 Febr. 1866 (i C. E. Amdrup den danske Lovgivning om Brugen af stemplet Papir S. 473).

Transporter af Fordringer efter uakcepterede Kontokuranter stemples som Gældsbreve, L. 19 Febr. 1861 § 62 f.

2. Akcepterede, stemples som Gældsbeviser, § 52 ibd.

3. Se Ed — Edssager 30 c Nr. 1.

Kontorassistenter og Kontorister ved Statsbanedriften, om dem handler L. Nr. 52, 26 Marts 1898 § 6, jfr. tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 §§ 6 (jfr. 7), 8 (I og 8de Kl.).

Kontorbetjente, se Borgerlige Korpser A 4. Formue og Lejlighed III 4 e. Fuldmægtige 14 (Retsbetjentenes) A p. Udskrivningsvæsenet 1 (Udskrivningschefernes).

Ang. hvor vidt Tyendelovgivningen er anvendelig paa dem, K. Skr. 2 Febr. 1832 ad 2 med Note (ang. Gebyret i Sager mellem dem og Principalerne).

Kontorbude ved Statsbanedriften, L. Nr. 52, 26 Marts 1898 §§ 6, 9.

Kontorchefer.

1. Under Københavns Magistrat, Vedt. 30 Decbr. 1857 §§ 10, 12, 13, 21, 22, 25, jfr. Ind. M. Skr. 9 Novbr. 1861.

Økonomiforvalteren er afløst af en Kontorchef for Stadens Økonomikontor, Ind. M. Skr. Nr. 104, 7 Avg. 1880.

Kontorchefen for det statistiske Kontor, Ind. M. Skr. Nr. 133, 10 Juli 1883.

Chefen for Gasværkernes Ingeniørkontor, Ind. M. Skr. Nr. 199, 25 Juli 1896.

Om deres Lønning og Pensionsret, se nu Stadf. 25 Marts 1898 (i Supplem. t. den lille Lovsaml.), jfr. tidligere Ind. M. Skr. Nr. 95, 8 Maj 1875 §§ 1, 4.

2. Kontorchefen og Kassereren ved Københavns Politis Kontor, ang. hans Ansættelse, Forretninger, Lønning og Pensionsret. L. 11 Febr. 1863 §§ 4, 6, Regul. 12 Juni s. A. §§ 4, 6, 10, 16, 18, 19, 21, 22. Om hans Lønning, se nu J. M. Skr. Nr. 268, 31 Decbr. 1874 § 5, jfr. §§ 7, 8.

Har Rang i 5te Klasse Nr. 4, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

3. Ved Overformynderiet, om ham handler Bkg. Nr. 94, 24 Maj 1871 §§ 1 c, 2 b. Se Overformynderiet I 44.

4. Ved Lands- Over- samt Hof- og Stadsretten.

a. Skulle gøre Anmeldelse til Retten om Overtrædelser af Sportellovgivningen, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 165.

b. Til Ansættelse som saadan udfordres den fuldstændige juridiske Eksamen, Fr. 26 Jan. 1821 § 15.

c. Ang. deres Antal og Lønning, L. 19 Febr. 1861 § 13 (S. 111), jfr. L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 1.

5. I Ministerierne.

a. Ang. deres Antal og Lønning:

I Indenrigs-, Justits-, Kirke- og Undervisnings- samt Finansministeriet, L. 2 Juli 1870 § 2 d.

I Krigs- og Marineministeriet, Finansi. Nr. 49, 25 Marts 1871 § 22 A b.

b. Ang. Kontorchefen ved Arkivvæsenet, L. 19 Febr. 1861 (S. 115) § 1 a, jfr. L. 2 Juli 1870 § 1 i Slutn.

c. Have Rang i 4de Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

d. I Generaldirektoratet for Postvæsenet, deres Antal, Lønning, Betingelser for Ansættelse som saadan m. m., L. Nr. 50, 12 April 1889 § 1, jfr. § 10 1ste Stykke.

e. Om Kontorcheferne i Ministerierne, se fremdeles Fyringeniør 6 (ang. Marineministeriet). Krigsministeriet 12 (Distinktion for dem). Marineministeriet 12, 17. Sygekasseinspektøren (ang. Indenrigsministeriet).

6. Kontorchefen ved Orlogsværftet. Ang. hans Lønning, L. 15 Maj 1868 § 22. Ved Orlogsværftet er nu ansat 5 saadanne, L. Nr. 69, 28 Maj 1880 § 26.

Se Orlogsværftet 9 (deres Rang).

7. Ved Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871, se dette Rubrum Nr. 8.

8. Ved Statsbanedriften, deres Antal, Lønning m. v., L. Nr. 52, 26 Marts 1898 §§ 2, 4, 6, jfr. tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 §§ 2, 4, 7, 8 (2den Kl. og næst sidste Punktum). — Jfr. Till. Nr. 81, 3 Juni 1889, ophævet ved Till. Nr. 108, 26 Juni 1891.

Cheferne for Ekspeditionskontorerne under Generaldirektoratet have Rang i 4de Kl. Nr. 4, de andre Kontorchefer i 5te Kl. Nr. 4, Resl. Nr. 307, 1 Septbr. 1893.

9. I Statens statistiske Bureau, L. Nr. 221, 16 Decbr. 1895.

Kontorholdsgodtgørelse.

1. Kommer ikke i Betragtning ved Pensionsberegningen, L. 5 Jan. 1851 § 4 Nr. 3, 24 Febr. 1858 § 5 Nr. 3 (S. 534) og f. Vest. L. 4 Decbr. 1863 § 4 Nr. 3.

2. Samtlige Embeds- og Bestillingsmænd, som erholde aarlig Kontorholdsgodtgørelse af Statskassen, skulle ved hvert Finans-aars Udgang indgive specificerede Oplysninger om de i samme havde Kontorudgifter til vedkommende Ministerium, L. 26 Marts 1870 § 8. Jfr. utrykt Ind. M. Cirk. 10 Juli 1874 (ang. Amtmændene).

3. Derunder skal Erstatning gives for Portofrihedens Ophør, L. Nr. 9, 7 Jan. 1871 § 15. Jfr. Postdir. Cirk. Nr. 204, 26 Juli 1873 § 1.

Portoudgifterne ved By- og Herredsskriverembedet i Varde skulle fremdeles særlig godtgøres vedkommende Embedsmand i Forening med Portoudgifterne ved By- og Herredsfogedembedet, L. Nr. 48, 10 April 1874 § 3 i Slutn.

Se Postvæsenet I 4 z (ang. Retsbetjentembeder).

4. Love herom skulle hvert 5te Aar revideres, L. 26 Marts 1870 § 8.

5. Love herom for:

a. Amtmændene og Landfogeden paa Island, L. 21 Jan. 1857, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 27 i Till. t. Lovt.).

b. Amtmænd og Stiftamtmænd, L. Nr. 49, 10 April 1874, L. Nr. 27, 21 Marts 1879, L. Nr. 42, 29 Marts 1887, L. Nr. 34, 26 Marts 1896.

Der tilkommer dem Kontorlokale eller Erstatning herfor L. Nr. 62, 1 April 1871 § 3.

c. Amtmanden paa Færøerne, L. Nr. 15, 8 Febr. 1889, L. Nr. 54, 13 April 1894.

d. Retsbetjent- og Magistratsembeder, L. 1 Juli 1870 § 6.

For de enkelte Embeder, L. 23 Jan. 1862 (tre), 29 Decbr. s. A. (fem), 12 Marts 1864 (fem), 31 Marts s. A. (fire), 24 Febr. 1865 (fem), 14 April s. A., 2 Febr. 1866 (tolv), 16 s. M. (to). 23 s. M., 3 Maj 1867 (seks), 25 Juli s. A. (tre), 15 Maj 1868 (to), 6 Marts 1869, 28 Maj 1870, Nr. 31, 25 Febr. 1871, Nr. 25. 12 Febr. 1872, Nr. 68, 23 Maj 1873, Nr. 48, 10 April 1874, L. Nr. 47, 4 Maj 1875, Nr. 40, 17 Marts 1876 § 3 (Kolding Herred), Nr. 29, 24 Marts 1877, Nr. 6, 18 Jan. 1878, Nr. 53, 24 Maj 1879, Nr. 40, 16 April 1880, Nr. 60, 23 April 1881, Nr. 61. 12 Maj 1882, Nr. 112, 27 April 1883 samt L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 34 i Till. t. Lovt.) § 5 (Byfogedembedet i Reykjavik), L. Nr. 17, 29 Febr. 1884, Nr. 41, 30 Marts 1885, Nr. 65, 15 April 1887, Nr. 45, 1 April 1888, L. Nr. 12, 8 Febr. 1889, Nr. 37, 22 Marts 1890, Nr. 37, 13 Marts 1891 (By- og Herredsfogedembedet i Assens, Amager Birk), Nr. 71, 12 April 1892, Nr. 70, 29 Marts 1893 § 3 (Frederiksborg Birk, Hillerød og Lejre Herred), Nr. 94, 14 April 1893, L. Nr. 52, 13 April 1894, Nr. 53 s. D. (Sørenskriveren paa Færøerne), Nr. 102, 10 April 1895, Nr. 9, 31 Jan. 1896, Nr. 64, 23 April 1897, Nr. 32, 19 Marts 1898.

For Embederne som Borgmester og Avktionsdirektør i Odense, Randers og Aarhus, L. Nr. 30, 25 Febr. 1871, Nr. 99.

20 Juni 1881 (jfr. L. Nr. 51, 30 Marts 1876), Nr. 43, 29 Marts 1887, Nr. 70, 12 April 1892, Nr. 41, 22 Marts 1897.

I Helsingør og Aalborg, L. Nr. 50, 10 April 1874, Nr. 28, 21 Marts 1879, Nr. 18, 29 Febr. 1884, Nr. 11, 5 Febr. 1889, Nr. 35, 30 Marts 1894.

Om København Amts søndre Birk og Frederiksberg Birk mærkes L. Nr. 67, 15 April 1887 § 3, og om Straffedommeren i sidst nævnte Birk, L. Nr. 51, 5 April 1888 § 6, efter hvilke Love bl. a. Portoudgifter ved disse Embeder godtgøres efter Regning.

Om Øster- og Vester Herreder og Varde Købstad mærkes L. Nr. 35, 11 Marts 1892 § 2.

e. Postvæsenet, L. 2 Juli 1870, jfr. Lønningsl. af s. D., Nr. 50, 4 Maj 1875, Nr. 51, 12 April 1889, Nr. 55, 15 Marts 1895.

Af denne Lov mærkes særlig Bestemmelsen i § 1 i Slutn. om, at der for en væsentlig Del af Kontorudgifterne skal aflægges aarligt dokumenteret Regnskab. Nærmere Regler for dette Regnskab ere givne ved Postv. Off. Meddel. Nr. 5, 1890, I, jfr. Nr. 7, 1891, I.

f. Toldvæsenet, L. 2 Juli 1870, Nr. 55, 15 Maj 1875, Nr. 32, 30 Marts 1889, Nr. 90, 8 Maj 1894. Se nedenfor 13.

g. Amtsforvalterne, L. 2 Juli 1870, jfr. L. Nr. 6, 8 Jan. 1872 § 4, Nr. 26, 16 Marts 1874 § 2, Nr. 49, 30 Marts 1876, Nr. 62, 1 April 1891, Nr. 38, 1 April 1896. Se nærmere Amtsforvaltere 2, 3.

h. Forskellige Embedsmænd paa Island, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 27 i Till. t. Lovt.) § 14, jfr. § 15.

i. De udsendte Konsuler, L. Nr. 92, 14 April 1893 § 8, jfr. Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. s. A. § 58.

6. Mønstringsbestyrerne, L. Nr. 86, 12 Maj 1871 § 11, Nr. 29, 26 Febr. 1872 § 15.

7. Se Biskop II. Udskrivningschefer 2.

8. Ang. hvilke Udgifter Retsbetjentene skulle afholde deraf, se Borgerskab og Næringsbevis 14 n (Portoudgifter). Byraad B 2 (Formandens Udgifter i hans Egenskab som Borgmester). Delinkventomkostninger 2 i (Rejseomkostninger for en Kontorist). Husdyr I A 2 n (Telegrammer). Politikasser 3 c og d (Pengekasse og Embedssegel). Politiskilt 7 (Skilt til Retsbetjenten selv og hans Fuldmægtig). Portoudgifter 1. Provsteret 15. Skudsmaal II 16 (Skudsmaalsbøgers Forsegling). Sognefoged 3 m (om forskellige Protokoller). Strafattester 1° d. Sundhedskommissioner 4

(de overordentlige) e (Protokol, Porto og Budsendelse). Tinglæsning I 25 (Forsendelse af tinglæste Dokumenter). Vidnegebyrer 3 (Notarialvidners Betaling). Jfr. Kongens Foged 7.

9. Retsbetjentenes, om et Afdrag deri, se Kopipenge 4, 8.

10. Samtlige Embeds- og Bestillingsmænd paa Island, som erholde aarligt Kontorhold af Landskassen, skulle ved hvert Regnskabsaars Udgang til Ministeriet indgive specificerede Oplysninger om de i samme havde Kontorudgifter, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 27 i Till. t. Lovt.) § 6.

11. Ang. Udredelsen af Portoudgifter, og hvilke af disse der kan regnes Statskassen til Last, Postl. Nr. 57, 5 April 1888 § 15 smh. med Adg. om Tjenesteforsendelser Nr. 178, 6 Septbr. s. A. §§ 2—4.

12. Sundhedskommissionernes Udgifter ifølge efternævnte Lov til Protokoller, Skrivematerialier og Porto udredes af det offentlige, L. om smitsomme Sygdomme Nr. 46, 30 Marts 1892 § 1 3dje Stykke smh. med § 25 i Begyndelsen. Jfr. Sundhedskommissioner 4 e.

13. Ang. Embedsmændenes aarlige Indberetninger om Kontorudgifterne. Jfr. foran 2 og 10.

Toldvæsenet skal med samme lade følge Kvitteringer for Kontorpersonalets Vederlag, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1890, a.

Se Amtmænd II 3. Amtsforvaltere 3. Retsbetjente 22 b (om Kørselslisterne). Jfr. foran 5 e.

14. Indsættelse af ituslaaede Ruder i et Postkontor maa afholdes af Kontorholdsgodtgørelsen, Postv. Off. Meddel. Nr. 17, 1890, V.

15. Udgifter, som en udstedt Mobiliseringsordre foranlediger Lægdsforstanderne, ville blive disse erstattede, Instr. Nr. 80, 29 Maj 1893 § 11.

Se Bidstrupgaards Gods 7 (Forvalteren derved). Mønstringskontoret i Kbhvn. 1. Overlodser 5. Papir og Blæk.

Kontorister, se Kontorassistenter (ved Statsbanedriften). Kontorbetjente.

Kontortid.

1. Bygningsinspektørernes i København, L. Nr. 77, 12 April 1889 § 69, Instr. Nr. 89, 27 Juni s. A. § 6, og Stadsbygmesterens, Instr. Nr. 88 af s. D. § 2.

Med Hensyn til Bygningsinspektørerne andet Steds, se de under dette Rubrum anførte Vedtægter for saadanne.

2. Registrerings- og Skibsmaalingsbureauets, samt ang. sammes

Betydning, L. Nr. 57, 1 April 1892 §§ 4 i Slutn., 7 i Slutn., 16, 21.

3. De danske Konsulers, Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 50 med Kommentar.

4. Ang. forskellige Embedsmænds eller Kontorers Kontortid, se Amtsforvaltere 9. Mønstringsbestyrere 12. Mønstringskontoret i Kbhvn. 2. Notarius publicus I 23 d (i Kbhvn.). Politiet II 4 d (Politikontoret i Kbhvn.). Posthuse 10. Postvæsenet I 34 a. Retsbetjente I 27. Toldkontor 1 og (f. Kbhvn.) Toldsted 2 g, h og oc. Viceadmiralen 4.

Kontrahande Varer.

1. Toldkontrahande, se Toldsvig, jfr. Indførselsforbud og Toldopsyn. Se fremdeles Omløbere I 11 (ang. Forståelse af dette Udtryk, Pl. 27 Novbr. 1839 § 1). Præster III 10 b (Advarsel mod Handel dermed).

2. Se Krigskontrahande.

Kontrabeviser for, at en Debitor ikke skylder en Forskrivnings Paalydende eller kun en Del af samme, stemples som DeklARATIONER til Takst 48 Sk., L. 19 Febr. 1861 § 59.

Kontrabog.

1. Købmænds Forpligtelse efter D. L. 5—14—51 til at holde Kontrabog med Bonden er hævet, L. 23 Febr. 1866 (S. 220).

2. Autoriserede, dermed skulle de bosatte Handlende paa Island forsyne enhver, som fører nogen staaende eller løbende Handel med dem, Fr. 13 Juni 1787 II §§ 17, 18, jfr. Pl. 10 Febr. 1847 § 2, Bkg. 7 Juli 1869 II § 10.

Gebyret for Avtorisationen, Sp. Reglm. 10 Septbr. 1830 § 61.

3. Gebyr for Avtorisation deraf paa Færøerne, L. 29 Decbr. 1857 § 2 (S. 331).

4. Akcepterede, stemples som Gældsbeviser, uakcepterede, are stempelfri, L. 19 Febr. 1861 §§ 52, 74 a.

5. Se Posthuse 11 (ang. Kontrabøger med Statsmyndigheder over Portoudgifter). Stempelafgiften IV A a ad a Nr. 2 (ang. en Brugsforening).

Kontrakavtion eller den personlige Sikkerhed, der stilles en Kavtionist for, at han skal blive skadesløsholdt for det Tilfælde, at han maatte komme til at betale for Hoveddebitor, er altid stempelpligtig som anden Kavtion, L. 19 Febr. 1861 § 59.

Se Stempelafgiften III 24 f.

Kontrakommisærer.

1. Ang. Modpartens Ret til at erholde saadanne beskikkede, og inden hvilken Tid Ansøgning derom skal indsendes, D. L. 1—5—23, Pl. 14 Juni 1771 §§ 1, 7, jfr. Adg. 2 Marts 1708 Nr. 46 (i Reskriptsaml.).

I en Ejendomstrætte mellem det offentlige og forskellige private Grundejere bør der i Overensstemmelse med D. L. 1—5—23 gives disse Adgang til at foreslaa det halve Antal Kommisærer, K. Skr. 3 Marts 1835 i Slutn.

Saafrømt Fristen oversiddes, skulle Hovedkommisærerne alene behandle Sagen, Pl. 14 Juni 1771 § 5.

2. Ang. at de skulle tiltræde Kommissionen, som skal holdes paa det Sted, hvor den af Hovedkommisærerne er begyndt, m. v., § 10 ibd.

3. I et Bo, kunne ej kræve Godtgørelse for Rejseomkostninger af Boet, naar de ikke ere udnævnte efter samtlige Kreditorers Begæring, K. Skr. 8 Juli 1826 ad 1.

Se i øvrigt Kommisærer, særligt 1 og 18.

Kontrakter.

1. Og Forpligtelser, derom handler D. L. 5—1.

Fra den almindelige Regel om deres forbindende Virkning undtages de, som stride mod Lov og Ærbarhed, Art. 2 ibd.

2. Konfirmation derpaa omtaler Rskr. 26 Febr. 1768 Nr. 20.

3. Private Kontrakter og alle Forhandlinger om Penge skulde (naar de ikke lød paa fremmed Mønt) afsluttes i Rigsmønt, Fr. 5 Jan. 1813 § 19. Jfr. L. 10 Febr. 1854.

Ang. Betydningen af dette Paabud, Noten t. Ind. M. Skr. 16 Juni 1854.

Dette er nu forandret ved Møntl. Nr. 66, 23 Maj 1873.

4. Om deres Stempelpligt i Almindelighed mærkes navnlig Bestemmelserne i L. 19 Febr. 1861 § 13 om ensidige Tilstaaelser, der indeholde et kontraktmæssigt Tilsagn, om foreløbige skriftlige Overenskomster og om Kontrakter, afsluttede til Retsprotokoller.

Ang. hvorledes Overenskomster om Kontrakters Ophævelse skulle stemples, § 20 ibd. Se Stempelafgiften II 5.

Se Legalisation. Tinglæsningsgebyrer 26. Uskrivekyndige 1. Se i øvrigt de enkelte Kontrakter efter deres Benævnelse eller Genstand.

Kontraktskifter, de saa kaldte paa Bornholm, maa vedblive, K. Prom. 13 Oktbr. 1802 § 2.

Kontrastævning — **Kontraklage**, se Kontrasøgemaal.

Kontrassøgsmaal.

1. Naar samme kan finde Sted, skal det anlægges ved det Ting, hvor Hovedsagen verserer, D. L. 1—2—23. Jfr. D. L. 5—14—7.

2. Naar en Dom indstævnes til Højesteret, uagtet domfældte vil rette for sig, skal han, naar han ingen Kontrastævning tager, ikke betale Vederparten Omkostninger, D. L. 1—6—23.

3. Naar militære sagsøge civile for Fornærmelser ved civil Ret, kan Rekonvention finde Sted ved samme Ret, for saa vidt Klagen angaar et uden for Tjeneste og Kommando udvist Forhold, Rskr. 8 Avg. 1755, K. Prom. 10 Oktbr. 1778.

4. I Tyendesager kan — i Modsætning til, hvad ellers gælder — rejses, uden at Kontraklage til Forligsprøve er nødvendig, L. 10 Maj 1854 § 74, 16 Febr. 1856 § 72 (f. Færø.). Jfr. Modregning 5.

5. I samme Sager kan en ellers præskriberet Paataleret gøres gældende, naar den fremkommer i Kontrassøgsmaalstilfælde, for- nævnte L. 1854 § 64 i Slutn., 1856 § 64 i Slutn.

6. Ved Sø- og Handelsretten, L. 19 Febr. 1861 § 42.

7. I kriminelle Sager afskaffes, Fr. 31 Maj 1805 § 7.

8. Ang. Gebyrerne derunder.

a. For Kontrastævning, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 1, og ved Højesteret, § 41.

For Doms Afsigelse, § 7 ibd.

De almindelige Inkaminationsgebyrer efter Sp. Reglm. §§ 2 og 13 skulle erlægges, ibd., jfr. ogsaa § 14.

Ang. hvor vidt Promille skal betales, §§ 24, sidste Led, 40 ibd.

Se fremdeles § 16 ibd.

b. Se Gældssager, smaa, II 2 h og 3 b.

c. Ved Gæsteretten i Kbhvn., se Gæsteret—Gæsterets- sager III 7 c.

d. Ved Politiretterne, se Politisager V B 1 d.

e. Paa Færøerne, Island og i Vestindien, se de under Sportelreglementer anførte Bestemmelser.

9. Se Gældskommission 1 e (Fordringer over 100 Rdl. kunne gøres gældende derved til Likvidation). Stævning I 5 (ang. Kontra-Appelstævnings Forkyndelse for Dommeren).

10. I Sager, som af den vest- og sønderjyske Kreditforening anlægges mod dens Debitorer, kunne disse ikke fremsætte Kon- trassøgsmaal, Kdg. Nr. 151, 3 Oktbr. 1891 § 23.

11. I Sager ved Søretterne uden for Kbhvn. kunne Modfor-

dringer gøres gældende til Likvidation uden saadant, L. Nr. 72, 12 April 1892 § 6.

12. At der for Anstand i en Hovedsag og en Kontrasag af Værdi henholdsvis indtil og over 40 Kr. kun skal beregnes et Gebyr, fastsat efter den største Sags Genstand, Skattedir. Skr. Nr. 84, 10 Marts 1894.

13. I Form deraf kunne foreldede Erstatningskrav paa Statsbanerne for bortblevne eller beskadigede Forsendelser ikke gøres gældende, L. Nr. 62, 24 April 1896 § 51.

Se Modregning.

Kontreadmiraler.

Om de to Kontreadmiraler handler Søværnsl. Nr. 69, 28 Maj 1880 §§ 41, 41, 45.

Deres Lønning, L. Nr. 108, 24 Juli s. A. § 2.

Se Admiraler.

Kontrollører. Ved det kgl. Teater, se under Overkontrolløren. — Se fremdeles Overpostkontrollører. Postkontrollører. Telegrafkontrollører. Toldkontrollører. Toldopbeholderskontrollører.

Kontrolreviser, der fører Kontrollen med Statsbanernes Regnskabsvæsen.

Om ham, hans Udnævnelse, Lønning m. v. handler L. Nr. 52, 26 Marts 1898 §§ 22, 23, jfr. tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 §§ 24, 25.

Har Rang i 3dje Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 307, 1 Septbr. 1893.

Kontumacialdom, se Rømming 1 b.

Konventhuset i Roskilde maa sælges og Købesummen anvendes til at erhverve et andet passende Lokale til Landemodets Holdelse, K. Prom. 28 April 1810.

Konventionalstraf, se Stempelafgiften II 6 f.

Konventioner. Mellem de reformerte ang. deres Kirkes og Skoles Sager, derom handler Priv. 15 Maj 1747 § 12. Jfr. Traktater.

Konvertering.

1. Af Prioritetslaan i faste Ejendomme, L. sigtende til at lette samme Nr. 49, 1 April 1887 — hvis Gyldighed ved L. Nr. 41, 31 Marts 1888 forlængedes til 1 Jan. 1889, jfr. Skattedir. Skr. Nr. 254, 20 Decbr. s. A. — smh. med J. M. Cirk. Nr. 41, 22 April og Nr. 183, 13 Decbr. 1887. Om Lovens Anvendelse, se fremdeles Skattedir. Skr. Nr. 76, 28 Maj, Nr. 82, 13 Juni og Nr. 179, 14 Oktbr. 1887, Nr. 62, 21 Marts 1888 og om Ekstrakten af Sporteljournalen Rev. Dep. Cirk. Nr. 132, 30 Septbr. 1887.

2. L. sigtende til at lette Konverteringen af Prioritetslån i faste Ejendomme, Nr. 33, 15 Febr. 1895. Forlængelse af Lovens Gyldighedsfrist, L. Nr. 10, 31 Jan. 1896.

3. Ang. Tilbagebetaling af Stempelakten af Panteattester, der ere benyttede ved Konvertering, Skattedir. Cirk. Nr. 49, 13 April 1895.

4. Instruktion ved Anvendelsen af L. Nr. 33, 15 Febr. 1895, Skattedir. Cirk. Nr. 50, 13 April 1895.

5. Ang. Posterings i Retsbetjentenes Sportslekstrakter og Regnskaber af de ifølge Konverteringsloven bortfaldende Gebyrer, Rev. Dep. Cirk. Nr. 56, 27 April 1895.

6. Ang. Konverteringsl.s Anvendelse i et Tilfælde, hvor det ældre og det ny Pant ikke bestaar af ganske de samme Matr. Numre, Skattedir. Skr. Nr. 65, 19 Febr. 1896.

7. Ang. at Konverteringsl. kan anvendes i et Tilfælde, hvor den oprindelige Debitors Enke hensesidder i uskiftet Bo, Skattedir. Skr. Nr. 205, 6 Avg. 1896.

8. Ligeledes i et Tilfælde, hvor Debitor efter den ny Obligation var solidarisk ansvarlig med Debitor efter den gamle Obligation, Skattedir. Skr. Nr. 213, 10 Avg. 1896.

9. Se Kreditforeninger. Kreditkasse 2 a. Statsobligationer 26.

10. Af Straf, se Fængsel 7 e. Ris. (til Fængsel).

Konvoj.

1. Under danske Krigsskibe.

a. Anordning derom 2 Novbr. 1798, jfr. Søkrigsart. Br. 8 Jan. 1752 LXVI.

b. Ang. de Papirer, Sejl, Flag, Lanterner, Proviant og Vand, som bør have paa Skibe derunder, Kom. Koll. Prom. 11 Avg. 1798.

Med Hensyn til Lanterneføring paa Skibe derunder mærkes Anordn. Nr. 4, 22 Jan. 1897 Art. 13, jfr. Bkg. Nr. 113, 1 Juli a. A., Anordn. for Island 26 Septbr. 1890 (Nr. 87 i Till. t. Lovt.) § 26. Jfr. Anordn. 2 Novbr. 1798 § 50.

c. Naar Handelsskibe tiltaas saadan, da har enhver vedkommende Skibsfører, forinden han antages under Konvojen, at forevise sine Skibspapirer for Konvojchefen og i alle Tilfælde at rette sig efter hans Befalinger, Fr. 4 Maj 1803 § 17.

2. Neutrale Handelsskibe under Konvoj ere ej Visitation underkastede, men en af Konvojchefen afgiven Erklæring om, at de konvojerede Skibes Papirer ere i Orden, og at de ikke have

Kontrabande om Bord, er tilstrækkelig, Reglm. 1 Maj 1848 § 14, 16 Febr. 1864 § 14.

Jfr. Trakt. 8 og 19 Oktbr. 1782 § 18 (Rusland), Tiltrædelses Akt 11 og 23 Oktbr. 1801 §§ 4, 5 (foran i Lovsaml. f. 1802 — Rusland og Storbritannien), Trakt. 17 Juni 1818 § 19 (Preussen), Tiltrædelses Trakt. 26 Juli 1834 (S. 128) § 3 og Fr. 3 Juli 1835 § 3 (ang. Negerhandelens Undertrykkelse).

3. Domme i Konvojsager henhøre under Over-Admiralitetetsrettens Paakendelse, Instr. 30 April 1806 § 8 e. Jfr. Adg. 2 Novbr. 1798 § 47.

Jfr. Admiralskab.

Kopi, se Genpart.

Kopibog.

1. For udgaaende Sager, skal Mæglernes Formand i Kbhvn. føre, Fr. 22 Decbr. 1808 § 22.

Det samme var paabudt for de ældre Branddirektørers vedkommende, Instr. 21 Juni 1800 § 13.

2. For visse indgaaende Sager, skulde Repræsentanterne for det mosaiske Trossamfund i Kbhvn. føre ifølge Reglm. 29 Marts 1814 § 6, men den blev senere afløst af en Journal, K. Skr. 21 Juni 1814 ad 1.

Kopipenge o: Betaling for de af Retsskriveren leverede Genpart af tinglæste Dokumenter. Jfr. Tinglæsning I 7.

1. Maa ikke kræves, uden at Genparten i Virkeligheden tages, J. M. Cirk. 6 April 1862.

2. Retsskriveren skal føre en Fortegnelse over de tagne Genpart og forevise Amtmanden dem ved Protokoleftersynet, ibd.

3. Deres Størrelse er ikke foreskrevet og beror derfor paa Overenskomst, J. M. Skr. 27 Septbr. 1862, 12 Marts 1863.

4. Tilfalde ikke Statskassen, selv hvor Embedsmanden er fast lønnet, Rev. Dep. Skr. 1 Juni 1865 (i M. T. f. 1872 S. 103) § 5 b Nr. 7.

Men der sker et forholdsmæssigt Afdrag for samme i Kontorholdsgodtgørelsen, J. M. Skr. 14 Avg. 1863. Jfr. nedenfor 8.

5. Kan beregnes, naar den, der har indleveret en Genpart, ikke har verificeret den, J. M. Skr. 12 Marts 1863, Ind. M. Skr. 20 Maj og 4 Juli 1865 (ang. Tiendekonstateringslister).

6. Maa ikke beregnes, naar Kopierne tages ved Kopipresse, hvilken Fremgangsmaade i øvrigt er tilladt, J. M. Skr. Nr. 326, 20 Decbr. 1872.

7. Kan beregnes af:

a. Fæstebreve, J. M. Skr. 7 Juni 1869 (D. T. S. 762).

b. Moderationspaategninger, uagtet intet Protokollationsgebyr betales af dem, J. M. Skr. Nr. 259, 9 Oktbr. 1873.

c. Ligeledes ved Tinglæsning af Relaksationspaategninger og ved Aflysning af Dokumenter, J. M. Skr. Nr. 7, 9 Jan. 1874.

d. Se Ekspropriation 8. Tiende 34 y Nr. 6 (Konsta-teringsfortegnelser).

8. Justitsministeren bemyndiges til at tilstaa Retsbetjente, som erklære ikke at ønske at tage Kopierne og saaledes ikke kunne beregne sig Kopipenge, et Tillæg til Kontorholdsvederlaget svarende til det Afdrag, der ved sammes Fastsættelse er sket af Hensyn til Kopipengene, L. Nr. 45, 1 April 1888 § 8, jfr. J. M. Cirk. Nr. 33, 3 s. M. Jfr. foran 4.

9. Ang. hvorledes der kan forholdes, og hvilken Betaling der kan forlanges, naar en af Rekvisenten leveret bekræftet Kopi viser sig at være mangelfuld, samt at Betalingen for Verificering af en leveret, ikke bekræftet Kopi efter Analogien af Fr. 16 Jan. 1828 § 5 formenes at maatte beregnes til det halve af Betalingen for en Afskrift af Dokumentet, J. M. Skr. Nr. 176, 9 Decbr. 1886.

10. Kopipengene kunne ikke betragtes som en Del af den fungerende Retsbetjents Lønning, men ere alene Vederlag for det med Kopieringen forbundne Arbejde, som Følge hvoraf den tiltrædende Retsbetjent efter en Vakance, under hvilken Kopieringen ikke var foretaget, medens den først blev udført efter den ny Retsbetjents Tiltrædelse, maatte have Krav paa de i Vakancetiden faldne Kopipenge, der saaledes ikke kunde tilfalde den under Vakancen konstituerede Retsbetjent, J. M. Skr. Nr. 129, 30 April 1898.

Se fremdeles Justitsfondafgift 8 d (skal ikke svares af dem). Overformynderiprotokoller. Pension 5 g (de medtages ikke i Pensionsberegningen). Udslettelse I 25.

Kopister.

1. Under Københavns Magistrat, benævnes fremtidig Assistenten, Vedt. 30 Decbr. 1857 § 10. Se Assistenten 3.

2. Ved Lands-, Over- samt Hof- og Stadsretten, se Assistenten 1.

Ved den vestindiske Overret, se Landsoverretterne 3 e.

3. Ved Kriminal- og Politiretten, Fr. 28 Febr. 1845 § 10. Se Kriminal- og Politiretten 5 b og c.

4. Se Frederiks Hospital 6 i.

Kopper.

1. Se Børnekopper.

2. Hos Faaret og hos andre Husdyr end Faaret henregnes henholdsvis blandt de ondartede og de mildere smitsomme Sygdomme, der omhandles i L. Nr. 105, 14 April 1893, se samme §§ 2, 10 B; jfr. Instr. Nr. 167, 24 Avg. 1894 §§ 48—62, 162, 163. Jfr. Faarekopper.

Kopskat blev senest paabudt ved Fr. 20 Avg. 1743. Den omtales endnu i Adg. f. Isl. 17 Novbr. 1786 § 2, jfr. ogsaa Priv. 15 Maj 1747 § 19, 29 Novbr. 1748 § 1.

I Vestindien udrededes en Kopskat af Negerslaver, der dels tilfaldt Landkassen, dels Statskassen, Fr. 9 April 1764 III § 1, 11 Novbr. 1776, Pl. 16 Juli 1778, Fr. 16 Marts 1792 § 5, 17 Novbr. s. A. — Statskassens Del af denne Skat eftergaves ved Rskr. 18 Febr. 1843.

Kopsætte er enhver tilfadt, L. 30 Jan. 1861 § 6. Jfr. Jorde-mødre II 5 og IV A 15 a.

Kopulation, se Vielse.

Kopulationsbrev, se Vielsebrev.

Kopulationsed.

1. Træder for tjenestegørende Underofficerer og Menige, som ville indgaa Ægteskab, i Stedet for Forlovere, Reglm. 8 Febr. 1724 § 5, Inf. Reglm. III Del S. 59 § 13, S. 430 § 4, Krigsart. Br. 29 Juli 1756 § 404.

2. Skal fremtidig ikke fordres aflagt, hvorimod der, naar paa-gældende selv begærer det, skal gives ham Lejlighed til at aflægge den, Resl. 15 Marts 1870 (D. T. S. 261).

3. Ang. Meddelelse af Bevilling til Fritagelse for at stille Forlovere mod at aflægge samme, Resl. 10 Juli 1813 (Koll. T. f. 1815 S. 480), Rskr. 22 Marts 1816, 3 Septbr. 1790 (f. Vest.).

4. Hvor saadan Bevilling er meddelt, skal Præsten kræve nøjagtigt Bevis for samme, og for at Eden er aflagt, Fr. 30 April 1824 § 4.

5. Bevilling til at aflægge samme nægtet i et Tilfælde, hvor Indlændinge ikke kunde stille Forlovere, K. Skr. 4 Jan. 1848 (G. R.).

6. Derved kan det ikke bevilges en Mand at føre Bevis for, at hans Hustru er afgaaet ved Døden i Udlandet, K. og U. M. Skr. 13 Marts 1882 (G. R.).

7. Ang. at de danske Konsuler kunne stede Personer, der ville indgaa Ægteskab, til samme i Stedet for at stille Forlovere, L. Nr. 79, 19 Febr. 1892 § 6, jfr. Vejledning i Lovt. f. 1893 S. 980 ff ad § 6.

Kopulationspenge.

1. Til Staten og Københavns Kommune, se Vielsepenge.
2. Til Metropolitanskolen, Holmens og Garnisons Kirkeskoler ere ophævede, Pl. 22 Decbr. 1860.

Kopulationsprotokol, se Kirkebøger.

Kopulerede (samt fødte og døde) Indberetninger derom, se Døde 2.

Kor (Kirkens).

1. Skal forsynes med Bænke, og der skulle de Skolebørn, som have de bedste Stemmer, anvises Plads, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 26, f. Land. § 19.

2. Fra samme kunne Præstens og Kirkesangerens Stole forlanges fjernede, L. 19 Febr. 1861 § 7 (S. 207), K. og U. M. Skr. 24 Avg. 1863 (G. R.).

3. Ang. Ligkisters Fjernelse fra samme, fornævnte L. 1861 § 9.

4. Ang. hvor vidt det kan forlanges forsynet med Gulvtæppe, K. og U. M. Skr. 18 Oktbr. 1871 (G. R.).

Koralbog.

1. Schørrings, ang. dens Anskaffelse til Kirkerne, K. Prom. 4 Oktbr. 1783.

2. Andersens, ang. dens Uddeling paa Landet og Anskaffelse til Landsbyskolerne, Resl. 17 Oktbr. 1818, K. Cirk. 16 Oktbr. 1819.

3. To Koralbøger efter nærmere Bestemmelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet skulle være til Stede ved Kirkerne, L. 19 Febr. 1861 § 6 (S. 206).

4. Ang. hvilke Koralbøger, der skulle anskaffes til Kirkerne, K. og U. M. Skr. 2 Decbr. 1862 (G. R.).

Kordegne.

1. Ang. hans Pligt til at besøge Misdøderne, Fr. 18 Marts 1761 §§ 1, 2.

2. Ang. at Kordegneembederne skulle overgaa fra Lærerne ved de latinske Skoler til det danske Skolevæsen, Rskr. 27 Decbr. 1805.

3. Ang. at de Embedsboliger for Kordegne, der ikke behøves til Skolevæsenet, skulle sælges eller bortlejes til Fordel for Skolelærerhjelpekasserne, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. 54, Rskr. 1 Avg. 1817 § 6. Jfr. L. 8 Marts 1856 § 7.

4. Ang. at Kordegne- og Klokkerembederne skulle forenes med Skolelærerembederne, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 52.

Ang. Besættelsen af disse Embeder, K. Skr. 9 Marts 1819, 27 Jan. 1835.

5. Ang. at Skolefonden ikke har at udrede Pension til en Klokke og Kordegn, K. og U. M. Skr. 4 Marts 1857 (G. R.).

6. I Randers, Regulativ for Betalingen til ham ved kirkelige Handlinger, K. og U. M. Skr. 26 Septbr. 1878 (G. R.).

7. Forretningerne som saadan efter Adg. f. Land. 29 Juli 1814 Bl. A § 32 a og b skulle udføres skiftevis af et Sogns flere Lærere og paahvile ikke Kirkesangeren alene, K. og U. M. Skr. 3 Septbr. 1890 (G. R.).

8. Ang. et Legat bl. a. til Kordegneenker i Vor Frue Sogn i Svendborg Købstad, se Præster XI 5 sø.

9. Ang. specielle Bestemmelser, se under Pastorater (særlig om Offerafløsning).

Se Enkekasser III 2 a og 5. Kirkesanger 4 (behøver Kordegnen ikke at være).

Kordreng, se Sang 1 v (deres Betaling).

Korkpropper, se Indførselstold 22.

Korn. Eks. paa, at der i en Sundhedsvedtægt er givet Bestemmelse om Foretagelsen af Maskinrensning deraf, Bkg. Nr. 115, 6 Juli 1885 § 33 (Helsingør).

Korndragere, se Dragere 1.

Kornhandel, se Kornvarer.

Kornmaalere, se Maaling og Vejning.

Kornmagasiner, se Pakhuse, særlig 1 d.

Kornskat (Kornskatspenge) blev ved Fr. 9 Juli 1813 § 10 g inddraget under de gamle Hartkornsskatter og er nu indbefattet under den ved Fr. 15 April 1818 anordnede Landskat. Jfr. Fr. 24 Avg. 1791, 23 Septbr. 1803, 6 Juni 1811 § 2.

Kornskriver, se Maaling og Vejning 14 b Nr. 3.

Korntønden skal holde 144 Potter, Fr. 10 Jan. 1698 I § 3. Ang. dens Indretning, II § 11 ibd. samt Justerkammer 6 c. Ang. hvad dermed skal maales, IV § 10 ibd. Jfr. fremdeles III § 2 ibd. — For Island, Fr. 18 Juni 1784 §§ 2, 13; f. Færøerne, Fr. 18 Avg. 1790 § 7 Nr. 2 og 13.

Den almindelige, er indført paa Bornholm, Pl. 30 Jan. 1839. Jfr. Kornvarer 4—6.

Korntørringsmaskiner, Cylinder-, kunne som ikke brandfarlige anbringes i Kornmagasiner, J. M. Skr. 19 Fr. 1861.

Korntørringsovne høre til de brandfarlige Næringsveje, for hvis Anlæg og Drift visse nærmere Regler ere givne for Købstæderne uden for Kbhvn., L. Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 21 (Nr. 1), 22, Bkg. Nr. 2, 10 Jan. 1874 §§ 2 ff. Jfr. f. Kbhvn. L. 15

Maj 1868 § 26 Nr. 1. Se Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A.

Kornvarer, uformalede og formalede, — Kornhandel.

1. Ind- og Udførsel af Kornvarer frigives, Fr. 6 Juni 1788, Fr. 1 Febr. 1797 § 8.

2. Ang. Handel dermed samt med Brød, L. 15 April 1854 (S. 506). Jfr. f. Kbhvn. Fr. 24 Novbr. 1790 — jfr. Pl. 15 Oktbr. 1841 — Pl. 18 Marts 1828.

3. Mel og Gryn kunne Landboerne udsælge paa Torvene alle Søgnedage, K. Skr. 25 Juli 1835. Jfr. Møllere 7, 22.

4. Ved Kornhandelen skal alene bruges løst Maal samt ang. Tøndens Strygning, Pl. 22 Avg. 1788.

Ang. Kornmaalingens Udførelse, og hvorledes Tønden skal stryges, Ind. M. Skr. 24 Avg. 1853, 26 Juli 1864. Se Korn-tønden. Opmaal. Topmaal 1.

5. Korn kan ogsaa sælges efter Vægt, Fr. 21 Oktbr. 1791, jfr. Fr. 1 Febr. 1797 §§ 313, 314, hvorved det har sit Forblivende, Resl. 1 April 1835.

Kornvarer til den kgl. Tjeneste skulle købes ikke efter Maal alene, men tillige efter Vægt, K. Cirk. 3 Novbr. 1818, Resl. 1 April 1835.

6. Mel skal ej sælges efter Skæppe, men efter Vægt, Fr. 10 Jan. 1698 IV § 12, jfr. dog § 15 ibd.

Naar det i Landgilde skal ydes efter Maal, skal for 1 Tønde svares 12 Lpd., ibd., Fr. 1 Maj 1683 § 9.

7. Anvisning til Almuen at forekomme Sygdomme ved fugtigt Korns Brug, K. Cirk. 19 April 1800.

Ang. at yderligere Foranstaltninger til direkte at indvirke paa Korntørringens Fremme skulle stilles i Bero, Resl. 2 Juli 1836.

8. Advarsel fra Sundhedskollegiet mod Meldrøje i Rugen, Bkg. 25 Septbr. og 17 Oktbr. 1879 (i Till. t. U. L. f. 1879).

9. Efter § 1 i L. 15 April 1854, der ikke er hævet ved Næringsloven, er Handel ogsaa med udenlandske Kornvarer i Købstæderne ganske fri, Ind. M. Skr. Nr. 84, 7 Marts 1891, jfr. Skr. Nr. 126. 4 Juni 1890, dog kun med saadanne udenlandske Varer, der ogsaa dyrkes her i Landet, ikke derimod med Mais og Risfodermel, idet særlig Ris altid er betragtet som en under den bundne Handel hørende Kolonialvare, Ind. M. Skr. 221, 25 Juli 1891.

10. Eks. paa, at Rug, stærkt behæftet med Meldrøje, i Sundhedsvedtægt særlig nævnes som en sundhedsfarlig Vare, hvis

Forhandling kan forbydes, Bkg. Nr. 120, 7 Juli 1891 § 49 (Stubbe-købing).

Se i øvrigt Bagere 16. Landvæsensprodukter. Maal og Vægt 18 (Isl.). Maaling og Vejning 14 e, f (Takst).

Korporaler, se Elevskolen 4. Orlovspenge 8.

Korporalselever, se Elevskolen. Befalingsmandselever—Befalingsmandselevskolerne.

Korporalskoler, se Befalingsmandselever—Befalingsmandselevskolerne.

Korporationer (af Næringsdrivende).

1. Det staar ethvert Medlem frit for at udmelde sig af de nuværende Korporationer; men de vedblive at bestaa, indtil Flertallet af Medlemmerne beslutter deres Ophævelse, eller disses Antal synker under 5. Hvorledes med saadan Ophævelse skal forholdes. L. 29 Decbr. 1857 § 68.

2. For de nu bestaaende Korporationer kan Indenrigsministeriet i Kongens Navn stadfæste ny Vedtægter, § 69 ibd.

3. Kunne paatale Indgreb i Medlemmernes Næringsret, § 83 ibd.

4. Medlemmerne deraf kunne fremdeles være undergivne særlige Indskrænkninger med Hensyn til Benyttelsen af Medhjælp, § 66 ibd.

5. Til deres Dannelse kunde tidligere Kancelliet meddele Til-ladelse, Resl. 15 April 1818.

Lige som ogsaa til, at de selv maatte vælge deres Formænd og Repræsentanter, Resl. 6 Jan. 1819.

6. Deres Skrivere kunne møde for Politiretten i de dem vedkommende Sager, K. Skr. 6 Febr. 1819.

7. Ang. Medlemmernes Bidrag (Tidepenge), K. Skr. 14 Juli 1835.

8. Disse Korporationer ere:

a. I København:

Te-, Porcellæns- og Pottehandlernes, Pl. 1 Maj og 17 Juli 1818, Resl. 6 Jan. 1819.

Lysesløbernes, Pl. 17 Juni 1818.

Værtshusholdernes og Øttappernes, Pl. 17 Juli og Resl. 4 Novbr. 1818, Pl. 12 Novbr. 1821 § 5.

Mel- og Grynhandlernes samt Rugbrødsbagernes, Pl. 28 Septbr. 1818, 30 Septbr. 1835.

Glashandlernes, Pl. 27 Novbr. 1818.

Frugt- og Vildthandlernes, Pl. 15 Febr. 1819.

b. I Odense: 4 Korporationer af 1. privilegerede Handlende,

som ikke ere i Købmandslavet, 2. Brændevinsbrændere, 3. Øltappere og Kroholdere og 4. Spækhøkere og Rugbrødsbagere, Rskr. 4 Juni 1819.

9. Maatte visse Næringsdrivende i København ikke danne, se Konditor 7. Kurvemager 2. Marskandiserhandel 7.

10. Udvidelsen af denne Institution til andre Købstæder findes ikke tilraadelig, K. Skr. 6 Marts 1824.

Korporlig Straf, se Legemlig Straf.

Korpsdyrlæger i Hærens Dyrlægekorps have Rang i 8de Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 202, 6 Novbr. 1882. Se Militært Dyrlægekorps.

Korpslæger i Hærens Lægekorps.

Af ældst Lønningsklasse have Rang i 5te Klasse Nr. 4 og de øvrige i 7de Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 202, 6 Novbr. 1882.

Om dem, se i øvrigt Militært Lægekorps. Se videre Sessionslæger 6.

Korrespondancekort.

1. Lukkede (der indførtes ved efternævnte Lov), om dem handler Postl. Nr. 57, 5 April 1888 § 14, jfr. Postadg. Nr. 179, 7 Septbr. s. A. II § 11.

2. Ang. hvilke saadanne der ere udfærdigede m. m., Postv. Off. Meddel. Nr. 28, 1888, jfr. om deres Indretning, Nr. 36, s. A., II.

3. Med Hensyn til deres Indretning, jfr. Postv. Off. Meddel. Nr. 5, 1889, II.

4. Ang. hvilke der ere udfærdigede, Adg. Nr. 10, 17 Jan. 1891.

Se Postvæsenet I 3 d Nr. 3. Jfr. Brevkort.

Korsang (Bønsang).

1. Om den daglige Korsang eller Bønsang handler D. L. 2—18—6, Rskr. 22 Febr. 1737 § 2, 23 Maj 1760 § 9, 1 Maj 1739 § 3 C, Fr. 29 Maj 1744 § 3 (f. Isl.).

2. Ang. at Sangopvarthningen skal overgaa fra de latinske til de danske Skoler, og den Sang og Bøn, som Latinskolens Disciple hidtil i visse Stæders Kirker have holdt uden for de Tider, naar Gudstjenesten eller ministerielle Forretninger have fundet Sted, afskaffes, Rskr. 27 Decbr. 1805. Jfr. Rskr. 4 Marts 1740, 24 Jan. 1777, K. Prom. 15 Marts 1783, 1 Jan. 1785, Rskr. 17 Novbr. 1787.

Jfr. Bøn 9. Sang 1.

Korsyngemeesteren ved det kgl. Teater og Kapel, der tillige er Arkivar for Teaterets Musikarkiv. Om ham handler Tjenesteregim. Nr. 170, 21 Septbr. 1892 § 52, jfr. §§ 11, 53.

Kort.

Se Demarkationslinje I 2. Forlagsret 3 c (Videnskabernes Selskabs), g (Søkortarkivets), i (Generalstabens). Havne IV 2 a (over Havnene i Købstæderne). København 7 (Byens Kvarterer). Matrikul 8. Matrikulskort. Næringsvæsen I 20 (ang. Generalstabens Kort). Situationskort. Søkort. Søkortarkivet 6. Udskiftningskort. Udstykningskort. Veje II A 4. Videnskabernes Selskab 3.

Kortstemplingsafgift.

1. Ang. Stempling af Spillekort, Pl. 9 Juni 1847 (hvorefter Indførelsen af fremmede Spillekort tillades), jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 6, 1847, L. 4 Juli 1863 § 5, samt f. Vestindien, Kdg. 19 Febr. 1849 og 5 Marts s. A. (i D. T. S. 273).

Ved Pl. 9 Juni 1847 hæves alle ældre Bestemmelser om denne Afgift, hvorefter bortfalder Fr. 10 Novbr. 1756 (hvorefter Afgiften indføres), 4 Jan. og 13 Maj 1757, Fr. 18 Maj 1759, 14 Novbr. 1763, Pl. 29 Avg. 1818, 24 Septbr. 1822, 10 April 1839.

2. Tilladelse for en Kortfabrikant til at sælge Gnavspil i Form af Spillekort uden Stempling, Rtk. Skr. 11 Jan. 1823.

3. Stempelafgift for Spillekort kan kun i et enkelt Tilfælde indrives ved Udpantning, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 1.

4. Af Statskassen til Kbhvns. Kommune, er bortfalden, Kontrakt 29 Oktbr. 1869 § 8 Nr. 4. Jfr. Plan 1 Juli 1799 §§ 166, 170 smh. med Resl. 18 Decbr. 1822.

5. Se Frederiks Hospital 7 a.

Kortstemplingsforvalteren. Hans Lønning var bestemt i L. 11 Marts 1851 § 2, men Embedet eksisterer ikke længere, hvorfor han ikke heller nævnes i Toldvæsenets nugældende Lønningslov.

Koscher Kød, se Schektere.

Kost og Tøring.

1. I hvilke Tilfælde en Part skal udrede samme til sin Modpart, D. L. 1—4—32 og 33 (jfr. 1—3—16), 1—6—18, 20—22, Fr. 3 Juni 1796 §§ 5 og 14 (jfr. Fr. 16 Jan. 1828 § 6), Pl. om Klagerens Udeblivelse fra Forligskommissionen 6 April 1827 § 2, Fr. 21 Decbr. 1831 III § 2 (foran i Lovsaml. f. 1832) og 15 Avg. 1832 § 7 (f. Isl.), L. om Landvæsenskommissioner 30 Decbr. 1858 § 8 jfr. § 20. Jfr. Optagelsesgebyr 1.

2. I hvilke Tilfælde Dommeren skal udrede samme, D. L. 1—5—9. Jfr. de ophævede Bestemmelser i D. L. 1—5—3, 1—16—17.

3. Hvor meget den skal være, skal Landsdommerne i deres Domme selv bestemme, saafremt de ellers efter Sagens Omstændigheder tilfinde nogen samme, D. L. 1—5—22. Jfr. D. L. 1—5—14.

4. Til Prokuratorer, D. L. 1—9—12, Rskr. 23 Decbr. 1735. (Mærk herved de forandrede Regler om Salær til Sagførerne i befalede Sager).

5. Til Dommeren, naar han stævnes til at stande til Rette, D. L. 1—6—13 og 21, K. Prom. 20 Febr. 1790, Rskr. 28 Febr. 1800.

6. Til Vidner, Fr. 3 Juni 1796 § 14.

7. Med Hensyn til Betydningen af dette Udtryk mærkes endel D. L. 1—16—18, 1—18—2, 5—6—8.

Jfr. Procesomkostninger. Sagførere I A 6 g Nr. 5 (i offentlige og beneficerede Sager).

Kostalde, se Stalde.

Kostpenge.

1. For Tyende bestemmes, naar deres Størrelse ikke er vedtagen, efter Billighed og hvert Steds Skik og Brug, fra 16 til 32 Sk. om Dagen, L. 10 Maj 1854 § 13, jfr. fremdeles om dem §§ 14, 17, 38, 43 Nr. 5, 44, 46, 48, 49, 50. Jfr. L. 16 Febr. 1856 § 13 (f. Færø.), Fr. 26 Jan. 1866 § 11 (f. Isl.). Se i øvrigt Tyende.

2. Til syge Tyender, der ikke forblive i Husbondens Hus, derom handler Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 14.

3. Til Skipperen i visse Tilfælde, derom handler Sælov Nr. 56, 1 April 1892 §§ 63, 66, jfr. om Mandskabet §§ 86—88, 92, 98. — Se ogsaa § 188 Nr. 7.

Ang. hvorledes Kostpenge skulle fastsættes kan mærkes Instruk. for de danske Konsuler Nr. 283, 15 Decbr. 1893 Kommentaren til § 39 (S. 965—66).

Kostmier ved det kgl. Teater. Om ham handler Tjenesteregulm. Nr. 170, 21 Septbr. 1892 § 50.

Koupons (Rente-, Udbytte-) se Møntvæsen 14, 22 (Forbud mod deres Efterligning). Jfr. Renteanvisninger.

Kourerer.

1. Ang. deres Befordring ved Ekstrapostvæsenet, Fr. 27 Jan. 1804 §§ 18 — jfr. Bkg. 22 Decbr. 1858 (ang. Betalingen for Kourerhest — 21 — jfr. Pl. 1 April 1834 § 1 (ang. Mødetiden) — 30 — jfr. Pl. 11 Avg. 1846 (ang. Befordringstiden) — 43, 47.

2. Opsynsmændene ved Befordringsvæsenet skulle drage muligt

Omsorg for deres hurtigste Befordring, Postdir. Cirk. 9 Jan. 1816.

3. Kourerbefordring skal paa samme Maade, som den finder Sted i Hertugdømmerne, indføres i Kongeriget paa de Steder, hvor Vejenes Beskaffenhed og øvrige Forhold tillade det, Bkg. 7 Jan. 1856.

4. Fragten for en Kourerhest er bestemt ved Bkg. Nr. 162, 10 Decbr. 1874.

Kourtage (Mægleres), se Mæglere.

Kradsuld, se Karantænevæsenet B 4 d, f (Indførselsforbud).

Kradsuldfabrikant, se Kludekradseri.

Kradsuldfabrikation henføres i nogle Sundhedsvedtægter — se dette Rubrum — for Købstæder og lignende tæt bebyggede Kommuner til de for Sundheden skadelige Næringsbrug.

Krammarkeder, se Markeder.

Kreaturer.

1. Ang. Ansvaret for laant Fæ, D. L. 5—8—1, 2 og 8 — og for lejet Fæ, D. L. 5—8—10 og 11. Jfr. Heste 10.

2. Som udlejes til Pløjning eller Mælkning, deraf maa ej tages ubillig Leje, D. L. 5—8—9.

3. Ang. Ejerens Ansvar for den Skade, de gøre, D. L. 6—10 — 2 til 6, L. Nr. 53, 25 Marts 1872 § 1.

4. Ang. Beviser for Ejendomsretten, naar nogen kender sig ved Fæ i anden Mands Værge, D. L. 6—17—6 til 9.

5. D. L. 6—20 om Fæes Drab eller Saar er hævet, L. 10 Febr. 1866 § 308, 25 Juni 1869 § 310 (f. lal.).

Ang. Skadetilføjelse ved Afskæring af Man eller Hale, se Heste 8.

6. Ang. Straf for Tyveri af Heste, Kvæg eller Faar paa Marken, L. 10 Febr. 1866 § 229 Nr. 1, 25 Juni 1869 § 231 Nr. 1. For Vestindian gælder fremdeles Fr. 11 April 1849 § 6, jfr. Rskr. 17 Febr. 1843.

7. Ang. hvorledes de skulle føres gennem Gaderne i København Politivedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 45, jfr. tidligere Till. Nr. 124, 20 Novbr. 1877, Tillæg 27 April 1870 jfr. Bkg. 30 Maj s. A. — Pl. 22 Avg. 1791 er hævet ved Adg. 22 Jan. 1869 § 2; Bkg. 30 April 1869 ved Bkg. 30 Maj 1870 § 5. Jfr. nedenfor 11.

Se for Købstæderne uden for Kbhvn. de lignende Bestemmelser i Politivedt. i M. T. B f. 1872 S. 42 §§ 40—42 og S. 52 §§ 32—34.

Ang. Førsel af Kreaturer paa Landevejene, se Vejpolitiet 20, 23.

8. Ang. statistiske Oplysninger om Kreaturholdet, se Kreaturtælling.

9. Ang. deres Optagelse, L. Nr. 53, 25 Marts 1872. Se nærmere under Avktionsgebyrer I 29 g, 30 (Avktion over optagne Kreaturer). Markfred. Vejpolitiet 17. Jfr. Hittogods 2 og 14.

I Vestindien. Adg. 9 Juli 1886 (Nr. 26 ibd. — St. Croix), 12 Jan. 1888 (Nr. 2 ibd. — St. Thomas og St. Jan).

Om Optagelse paa det til Esbjerg Havn og til Frederik den 7des Kanal med Havne hørende Terræn, Bkg. Nr. 108, 8 Avg. 1874 § 19, Nr. 11, 20 Febr. 1875 § 19.

10. Døde, ang. Ejerens Forpligtelse paa Landet til at lade Huden aftage og Aadslet nedgrave, samt Straf for det Tjenesttyende, der vægrer sig for at være behjælpelig derved, Fr. 31 Jan. 1794 §§ 1, 2, jfr. K. Prom. 6 Septbr. og 29 Novbr., Cirk. 5 Juli (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Æressager) 1794, Prom. 24 Jan. 1795. — Forordningens § 3 er hævet, L. 10 Febr. 1866 § 309.

Ang. Nedgravning af Kreaturer, som styrtede paa eller findes døde ved Vejene, Fr. 13 Decbr. 1793 § 86, indskærpet ved K. Cirk. 9 Avg. 1800. Jfr. Rskr. 2 Maj 1682, 26 Juni 1705, 6 Maj 1713, Fr. 11 Septbr. 1739.

11. Om Driven af Kreaturer i København paa Helligdage til Jernbane eller Skibe, Politivedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 76, sidste Stk. Jfr. foran 7.

12. Om Vandløbs og Søers Benyttelse til Kreaturvanding, L. Nr. 63, 28 Maj 1880 § 78.

13. Regler for Kreaturholdet findes i de under Sundhedsvedtægter anførte enkelte Vedtægter for visse Købstæder og lignende tætbebyggede Kommuner, som Regel derimod ikke i Vedtægterne for Landkommuner. Se for København Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 30.

Eks. paa, at der er tillagt Sundhedskommissionen Myndighed til at forbyde, at der holdes Høns, Ænder, Kaniner og lignende Husdyr, Bkg. Nr. 201, 10 Oktbr. 1885 § 14 (Svendborg), og Smaakreaturer, Bkg. Nr. 13, 15 Jan. 1887 § 17 (Aarhus).

Eks. paa, at Kommissionen kan forbyde alt Kreaturhold, efter Omstændighederne dog kun mod Erstatning af Kommunens Kasse, Bkg. Nr. 199, 27 Oktbr. 1888 § 22 (Nordby paa Fanø).

Eks. paa, at Sundhedskommissionen kan forbyde Kreaturhold,

naar samme efter de for Haanden værende Forhold medfører Fare for Sundheden, Bkg. Nr. 281, 22 Decbr. 1893 § 21 (Rødby).

14. Om Kreaturdrift over og ved Jernbaner findes Bestemmelser i de enkelte Politireglementer for samme, som findes anførte under Jernbaner.

15. Island. Ang. Tilsyn med Kreaturerne Behandling og Straf for at lade dem udmagre, L. 26 Febr. 1898 (Nr. 5 i Till. t. Lovt.).

Se i øvrigt under Husdyr og de enkelte Husdyr efter deres Benævnelse. Jfr. Besætning. Kvilder.

Kreaturførere, de i Henhold til Politivedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 45 af Politiet autoriserede i København. Om dem mærkes Torvereglm. for Kvægtorvet 1 April 1895 § 6. (Supplem. t. den lille Lovsaml.).

Kreaturhandlere, se Herbergere 5. Kvæghandel. Mærkeder I 2. Slagter 3 (om deres Herbergering). Stalde 6 (Desinfektion).

Kreaturmarkeder, se Markeder, specielt I 2, 23.

Kreaturtælling.

1. Sogneraad og Byraad ere pligtige at tilvejebringe og meddele Regeringen Oplysninger om Kvægholdet i Kommunerne, L. 6 Juli 1867 § 30, 26 Maj 1868 § 32, jfr. f. Færøerne L. Nr. 30, 28 Febr. 1872 § 31, f. Reykjavik, Fr. 20 April 1872 (Nr. 21 i Till. t. Lovt.) § 28. Jfr. Præster III 28.

2. Blev anordnet ved Ind. M. Cirk. 17 Juni 1861, Nr. 205, 16 Juni 1871, Nr. 93, 14 Juni 1876, Nr. 96, 15 Juni 1881, jfr. f. Kbhvn. Bkg. 4 Juli s. A. (U. L.), Nr. 99, 23 Juni 1888, Nr. 101, 2 Juni 1893, Landbr. M. Cirk. Nr. 62, 28 Maj 1898.

Krebsefangst.

1. Til Beskyttelse af samme findes nogle Bestemmelser i L. om Fiskeriet i ferske Vande Nr. 63, 26 Marts 1898 §§ 6, 7, jfr. tidligere Fiskeril. Nr. 56, 5 April 1888 §§ 56, 57.

2. Levende Krebs maa forsendes med Posten, Anordn. Nr. 6, 5 Jan. 1894.

Kredit.

1. Straf for den, der tager Varer paa Kredit uden Hensigt til at betale, Straffel. 10 Febr. 1866 § 251, 25 Juni 1869 § 253 (f. Isl.).

2. Maa ikke gives i visse Tilfælde, se Skoledisciple 2. Studenter 1. Umyndige 5. Værtshushold 12. Ølbrygger 7 e.

Jfr. Militære 8.

3. Ang. Apotekernes Forpligtelse til at udkreditere Lægemidler, se Apotekere 5. Dispensation af Medicin I 3 m.

4. Tvungen, se Inkassator ved Avktioner samt Læger C 10. Kreditbank, se Firmaer 1 s. Stempelafgiften IV A ad e Nr. 3.

Kreditbeviser.

1. Ang. Statens Ret til Udstedelse deraf, se Seddelpenge 2 a.

2. Ang. Udstedelse deraf, Fr. 5 Juni 1848, L. om Krigsskat 15 Maj 1850 §§ 10—13 og L. 11 Decbr. s. A. med Note, L. om Krigsskat 27 Jan. 1851 §§ 11—14 og L. 27 Febr. 1851. Jfr. F. M. Cirk. 2 Decbr. 1848. — Ang. disse Bevisers Indløsning, L. 27 Jan. 1851 § 10, Bkg. 27 Oktbr. 1853. Se Statsobligationer 1 g.

Ang. Udstedelse deraf, L. 26 Avg. og Bkg. 30 Septbr. 1864.

— Ang. disse Bevisers Indløsning, Bkg. 18 Septbr. 1866.

Ang. Udstedelse deraf, L. 27 Marts og Bkg. 18 Septbr. 1866.

— Ang. disse Bevisers Indløsning, Bkg. 10 Septbr. 1868 med Note.

Ang. Udstedelse deraf, forel. L. 1 og Bkg. 9 Avg. 1870, L. Nr. 46, 18 Marts 1871. — Ang. Indfrielse ved Amtstuerne af de til disse Beviser hørende Rentekoupons, F. M. Cirk. Nr. 19, 1 Febr. 1871. — Ang. Bevisernes Indløsning, Bkg. Nr. 93, 8 Juli 1872, F. M. Cirk. Nr. 192, 11 s. M.

3. Sparekasser og lignende Institutioner opfordres til at anlægge deres Kassebeholdning deri, Ind. M. Cirk. 31 Avg. 1864.

4. De Forpligtelser, som følge af de til Cirkulation i Vestindien udstedte Kreditbeviser, vedblive at paahvile Monarkiets Finanser. Deres Beløb kan kun forandres ved Lov. Koloniali. 27 Novbr. 1863 § 57.

Se Kommittesedler 2.

Kreditforeninger.

1. Ang. Begunstigelser for dem, L. 20 Juni 1850.

Disse Begunstigelser kunne meddeles, naar der er anmeldt Interessenter til Beløb af $\frac{1}{2}$ Million Rdl., L. 21 Novbr. 1851.

De kunne for Fremtiden kun meddeles ved Lov, L. 19 Febr. 1861 § 3 (S. 191).

Med Hensyn til disse Begunstigelser mærkes:

a. Se Portofrihed 1, sidste Led.

b. Ang. deres Stempelbegunstigelser, L. 11 Febr. 1863 § 2. Se nærmere Stempelafgiften IV B 1 ad § 2, jfr. III 18 e.

c. Det har sit Forblivende ved de Begunstigelser, som i

Henhold til L. 20 Juni 1850 § 2 b tilkommer dem med Hensyn til Udlæg og Foravktionering af Panterne, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 15.

2. Indenrigsministeriet kan meddele Samtykke til, at de deles i Serier ugen gensidigt solidarisk Ansvar, samt til at de optage Interessenter fra andre Landsdele, L. 19 Febr. 1861 §§ 1, 2 (S. 191).

3. Paalæg vil ikke blive givet Retsbetjentene om at meddele samme saadanne Debitorerne vedkommende Retshandlinger, som kunne afficere deres Forhold til Foreningen, Ind. M. Skr. 5 Jan. 1856 med Note.

4. Ang. Bestyrelsernes Forpligtelse til at meddele Oplysninger med Hensyn til en Persons Skatteansættelse, L. 19 Febr. 1861 § 10 (S. 184), 2 Juli 1870 § 16 (S. 250).

5. Ang. Fremgangsmaaden ved Optagelsen af Taksationer jfr. Kreditkasse 2 c.

6. Ang. Bemyndigelse for Indenrigsministeren til at stadfæste Forandringer af deres Statuter i Anledning af det ny Møntsystems Indførelse, L. Nr. 33, 24 Marts 1875.

7. Bemyndigelse for Indenrigsministeren til at stadfæste Ændringer (bl. a. om ikke-amortisable Laan) i de bestaaende Kreditforeningers Statuter) L. Nr. 59, 24 April 1896.

8. Af Landejendomsbesiddere i Nørrejylland.

a. Statuter, Kdg. 1 Decbr. 1851, med Tillæg, Kdg. 18 April 1857, 5 Marts 1859, 21 Maj 1861, 15 Marts 1864, 17 Jan. 1870, jfr. L. 11 Febr. 1863 § 2.

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 5, 20 Jan. 1876, Nr. 96, 3 Juli 1876, Nr. 90, 21 Avg. 1878, Nr. 83, 23 Juni 1879, Nr. 131, 7 Juli 1883 (om Løn m. v. for Foreningens Bestillingsmænd).

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 55, 11 Juli 1884, Nr. 37, 26 Marts 1887 (bl. a. om $3\frac{1}{2}$ pCt.s Kasseobligationer).

Reviderede Statuter, Kdg. Nr. 118, 10 Juli 1891. Jfr. Tillæg til de ældre Statuter i Kdg. Nr. 117, 9 Septbr. 1889 (ang. Konverteringen).

Tillæg til Statuter, Kdg. Nr. 172, 15 Septbr. 1894 (ang. 5te Series Deling i Afdelinger samt ang. Indskrivning af Foreningens Obligationer). Do., Kdg. Nr. 24, 4 Febr. 1895 (ang. Konvertering m. m.). Do., Kdg. Nr. 130, 19 Juni s. A. (ang. Sikkerhedsstillelse for Opsigelse).

b. Ang. Afslutning af 1ste Serie, Bkg. 8 Marts 1862; af 2den, Bkg. 2 Marts 1870.

c. 4de Serie er afsluttet og 5te begynder, Bkg. 18 Febr. 1885 (U. L.).

d. Se Kreditforeningsobligationer 2.

9. Østifternes (oprindelig for Søllands Stift alene).

a. Statuter, Kdg. 6 Decbr. 1851, med Tillæg, Kdg. 14 Avg. 1852 (udvides til Lolland-Falsters Stift), 8 Febr. 1853, 5 Decbr. 1854 (udvides til Fyns Stift), 19 April 1859, 14 Febr. og 4 Avg. 1860, 20 Septbr. 1861, 14 April 1862 (hævet), 31 Decbr. 1864, 11 Decbr. 1867, Nr. 3, 2 Jan. 1871, Nr. 82, 29 Maj 1872, jfr. L. 11 Febr. 1863 § 2.

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 184, 30 Decbr. 1874, Nr. 154, 30 Decbr. 1876.

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 14, 6 Febr. 1884, Nr. 17, 25 Jan. 1887 (bl. a. om $3\frac{1}{2}$ pCt.s Kasseobligationer), Nr. 206, 14 Novbr. 1888 (ang. Pensionsret for Foreningens Embedsmænd og Betjente).

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 111, 31 Avg. 1889 (ang. Udvidelse af Kasseobligationernes Konvertering til $3\frac{1}{2}$ pCt.), Nr. 168, 19 Novbr. 1890 (bl. a. om Direktørernes Løn), Nr. 243, 7 Decbr. 1892.

Ang. delvis Ophævelse af Tillæg i Bkg. Nr. 17, 25 Jan. 1887, fornævnte Kdg. Nr. 243, 1892 § 4.

Tillæg til Statuter, Kdg. Nr. 22, 4 Febr. 1895 (ang. Konvertering). Reviderede Statuter, Kdg. Nr. 27, 25 April 1896. Tvende Tillæg til Statutterne af 1896, Kdg. Nr. 61, 18 Novbr. 1896. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 45, 11 Decbr. 1897 (ang. Enkepension).

b. Ang. Afslutning af 1ste Serie, Bkg. 31 Marts 1862; af 2den, Bkg. 3 Novbr. 1869.

c. Ang. Afslutning af 3dje Serie, Bkg. 23 April 1874 (U. L.), og af 4de Serie, samt at en 5te skal aabnes, Bkg. 27 Oktbr. 1882 (U. L.).

10. Af Købstadgrundejere i Nørrejylland (den gamle).

a. Statuter, Kdg. 19 Novbr. 1852, med Tillæg, Kdg. 25 Marts 1854, 27 Jan. 1857, 20 Febr. 1858, 26 Febr. 1859. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 20, 19 Febr. 1881 (ang. Afviklingen, efter at Foreningen er udgaaet af Skiftekommissionens Behandling).

b. De samme tillagte Begunstigelser bortfalde indtil videre, Kdg. 22 Decbr. 1860, jfr. L. 11 Febr. 1863 § 2.

11. Hypotek-Laane-Foreningen af Landejendomsbesiddere i Jylland.

a. Statuter, Bkg. 23 Febr. 1859.

b. De samme tillagte Begunstigelser bortfalde indtil videre, Kdg. 17 Marts 1862, jfr. L. 11 Febr. 1863 § 2.

12. Af Grundejere i Fyns Stift. Statuter Kdg. 20 Marts 1860, med Tillæg, Kdg. 13 Febr. 1864, jfr. L. 11 Febr. 1863 § 2.

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 15, 30 Jan. 1878, Nr. 154, 1 Decbr. 1880, Nr. 51, 11 April 1881. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 84, 7 Maj 1887. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 140, 12 Novbr. 1889 (bl. a. ang. 3 $\frac{1}{2}$ pCts Kasseobligationer), Nr. 28, 5 Marts 1890 (Konvertering). Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 23, 4 Febr. 1895 (ang. Konvertering), Do., Kdg. Nr. 203, 11 Novbr. 1895 (bl. a. ang. Direktionens Lønning).

13. Vest- og sønderjydske.

a. Statuter, Kdg. 15 Decbr. 1860, med Tillæg, Kdg. 10 Decbr. 1861 (udvides til en Del af Slesvig), 16 Juni 1862, 17 Jan. 1866, Nr. 148, 8 Novbr. 1873, jfr. L. 11 Febr. 1863 § 2.

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 14, 30 Jan. 1878, Nr. 129, 13 Avg. 1881. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 214, 17 Oktbr. 1885, Nr. 93, 3 Juni 1887 (bl. a. om Konvertering af 4 $\frac{1}{2}$ pCts Obligationer til 4 pCt.), Nr. 103, 25 s. M. Reviderede Statuter, Kdg. Nr. 151, 3 Oktbr. 1891. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 21, 4 Febr. 1895 (ang. Konvertering). Do., Kdg. Nr. 55, 28 Oktbr. 1896 (bl. a. ang. Indskrivning af Kasseobligationer).

b. Ang. Afslutning af 2den og Begyndelse af 3dje Serie, Bkg. 4 Marts 1878 (U. L.).

14. Ny, af Købstadgrundejere i Nørrejylland, L. 26 Maj 1868 (S. 314). Statuter, Kdg. Nr. 72, 8 April 1871.

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 42, 1 Maj 1875, Nr. 153, 30 Decbr. 1876, Nr. 48, 1 Maj 1880, Nr. 163, 30 Novbr. 1881, Nr. 94, 24 Juni 1882, Nr. 153, 29 Septbr. 1883. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 101, 8 Oktbr. 1884, Nr. 11, 13 Jan. 1887, Nr. 81, 2 Maj s. A., Nr. 147, 10 Oktbr. s. A., Nr. 190, 29 Septbr. 1888. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 141, 24 Avg. 1892 (ang. Panters Omtaksation). Do., Kdg. Nr. 26, 7 Febr. 1895 (ang. Seriedeling). Do., Kdg. Nr. 159, 14 Avg. 1895 (ang. Konvertering). Reviderede Statuter, Kdg. Nr. 208, 19 Novbr. 1895. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 66, 3 Decbr. 1896 (Afslutning af 2den Serie, Indskrivning af Kasseobligationer m. m.). Do., Kdg. Nr. 42, 22 Novbr. 1897. Do., Kdg. Nr. 29, 13 Septbr. 1898 (ang. Direktionen m. m.).

15. Husmandskreditforeningerne.

For Ejere af mindre Ejendomme paa Landet, ang. Oprettelsen

af to saadanne henholdsvis for Østifterne og for Jylland under Statens Garanti, L. Nr. 65, 28 Maj 1880.

Grænsen for Ejendommenes Taksationsværdi forhøjes til 6000 Kr., og Ejere af Købstadjorder kunne optages i Foreningerne, L. Nr. 63, 12 Maj 1882, jfr. Kdg. Nr. 95, 24 Juni og Nr. 101, 8 Juli s. A.

Tillæg til L. om sammens Oprettelse Nr. 65, 28 Maj 1880, L. Nr. 52, 30 Marts 1892 (ang. Panteattester og Valget af Direktør, om Revisor m. m.).

a. Foreningen for Østifterne. Statuter, Kdg. Nr. 138, 30 Septbr. 1880, med Tillæg, Kdg. Nr. 24, 27 Febr. 1882, Nr. 101, 8 Juli s. A. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 11, 31 Jan. 1884 (om Indskrivning af Obligationerne, Nr. 9, 5 Febr. 1889).

Reviderede Statuter, Kdg. Nr. 182, 19 Decbr. 1891, med Tillæg, Kdg. Nr. 59, 22 Marts 1893 (ang. Valg af Bestyrelsens Formand og om Revisor). Jfr. Tillæg til de ældre Statuter i Kdg. Nr. 9, 5 Febr. 1889 (bl. a. om Konvertering).

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 143, 9 Juli 1895 (ang. Konvertering). Do., Kdg. Nr. 73, 22 Decbr. 1896 (ang. Oprettelse af en 2den Afdeling). Do., Kdg. Nr. 45, 16 Decbr. 1898 (ang. Direktionens Lønning).

b. Foreningen for Jylland. Statuter, Kdg. Nr. 115, 9 Avg. 1880, med Tillæg, Kdg. Nr. 64, 3 Maj 1881, Nr. 150, 29 Oktbr. s. A., Nr. 95, 24 Juni 1882, Nr. 156, 10 Oktbr. 1883. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 108, 27 Oktbr. 1884 (om Ejerskifte af de pantsatte Ejendomme). Nr. 251, 8 Decbr. 1885, Nr. 192, 1 Oktbr. 1888, Nr. 212, 28 Novbr. s. A. (Konvertering).

Reviderede Statuter, Kdg. Nr. 20, 13 Febr. 1891, med Tillæg, Kdg. Nr. 156, 14 Oktbr. s. A. (om 4 pCts Obligationer), Nr. 60, 22 Marts 1893 (bl. a. ang. Bestyrelsesforholdene), Nr. 279, 21 Decbr. s. A. Jfr. Tillæg til de ældre Statuter i Kdg. Nr. 156, 16 Decbr. 1889.

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 160, 16 Avg. 1895 (ang. Konvertering). Do., Kdg. Nr. 4, 9 April 1898 (ang. Vurderingsmændene, Valg af Viceformand og Udtrædelse af Foreningen).

c. Jfr. Pantebogsattest 13, 2det Stykke.

16. Af Grundejere i København og Omegn.

a. Ang. dens Oprettelse, L. Nr. 31, 17 Marts 1882.

b. Statuter, Kdg. Nr. 73, 19 Maj 1882, med Tillæg, Kdg. Nr. 128, 9 Juni 1883. Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 54, 7 Juni 1884, Nr. 98, 11 Juni 1887, Nr. 100, 25 Maj 1888. Tillæg til

Statutterne, Kdg. Nr. 179, 22 Juli 1893 (ang. en ny 3dje Afdeling af 1ste Serie).

Tillæg til Statutterne, Kdg. Nr. 127, 4 Juni 1895 (i Lovtid. er Datoen for Stadfæstelsen af det senest forudgaaende Tillæg til Statutterne fejlagtigt angivet som 22 Juni 1893, i Stedet for 22 Juli s. A.). Do., Kdg. Nr. 37, 3 Juni 1896 (bl. a. ang. Indskrivning af Kasseobligationer). Do., Kdg. Nr. 65, 30 Novbr. 1896 (ang. Afslutning af 3dje Afdeling, ikke-amortisable Laan m. m.).

17. Af Grudejere paa Landet i Jylland.

a. Om Begunstigelser for samme, L. Nr. 103, 14 April 1893.

b. Statuter, Kdg. Nr. 186, 29 Juli 1893.

18. Begunstigelser for en Kreditforening af Ejere af industrielle og dermed i Klasse staaende Ejendomme, L. Nr. 62, 23 April 1897. Statuter for samme, Kdg. Nr. 9, 29 April 1898.

19. Do. for en Kreditforening af Kommuner i Danmark, L. Nr. 35, 19 Marts 1898.

20. En saadan er ogsaa Kreditkassen for Landejendomme i Østifterne, se Kreditkasse 2.

21. Vestindien. Ang. en Kreditforening for Sukkerplantager paa St. Croix og Begunstigelser for samme, Adg. 21 Decbr. 1874 (Nr. 32 i Till. t. Lovt.), L. Nr. 28, 25 Febr. 1876 §§ 3—5.

Se Kreditforeningsobligationer. Nationalbanken 23 (Laan til dem). Stempelafgiften III 6 r Nr. 4 (Vedtagelse i Skøde betræf. Sælgerens Andel i Reserve- og Administrationsfond), v (Afdrag paa Laan, der skal komme Køberen til Gode), 18 s (ang. ny Interessenters Overtagelse af tidligere Interessenters Gæld til en Kreditforening).

Kreditforeningsobligationer (d. e. Obligationer udstedte af og til Kreditforeninger).

1. Kunne ikke antages som Kavtion for en Oppebørselsbetjent, Intend. Skr. 30 Septbr. 1852.

2. En bortkommen, udstedt af jyske Landejendomsbesidderes Kreditforening og lydende paa Ihændeleveren, kan opsiges til Indløsning og derefter godtgøres Ejeren, uden at den almindelige Præskriptionstid Udløb oppebides, Ind. M. Skr. 15 Juli 1865. Jfr. Mortifikation I 2 e.

Se videre Mortifikation I 2 b og 5.

3. Deri kunne, naar vedkommende Forening har de i L. 20 Juni 1850 omhandlede Begunstigelser, umyndiges og andre under offentlig Bestyrelse eller Tilsyn værende Midler anbringes, Adg.

12 Novbr. 1870 § 1 c, jfr. L. 14 Juni 1850 § 3 og de for de enkelte Foreninger under Kreditforeninger 8—19 og Kreditkasse 2 anførte Statutbestemmelser.

4. Kreditforeningerne beholde fremdeles den samme indrømmede Fritagelse for Brug af stemplet Papir til de af dem udstedte Obligationer og disses Transport, L. 11 Febr. 1863 § 2.

Se Stempelafgiften IV B 1 ad § 2 samt III 18 e.

5. At der ved Tinglysning af Obligationer til Kreditforeninger ikke bliver at beregne særligt Gebyr efter Sp. Reglm. § 71 for det solidariske Ansvar, men ved Aflysning med Hensyn til dette Ansvar (altsaa særskilt) betales efter § 80 halvt Gebyr efter nævnte § 71, Skattedir. Skr. Nr. 180, 4 Decbr. 1880.

6. Om den Betydning i Henseende til Gebyrberegning, der kan tillægges det solidariske Ansvar, mærkes Skattedir. Skr. Nr. 62, 21 Marts 1888 (ang. Konverteringslovens Anvendelse).

7. Obligationer udstedte til Kreditforeninger ere undergivne samme Forældelse som andre Panteobligationer og bør derfor inden Udløbet af 20 Aar forsynes med Fornylsespaategning, der dog ikke behøver at tinglyses, Ind. M. Skr. Nr. 125, 15 April 1891 (den her citerede Skr. er af 24 April). Jfr. Forældelse I 9.

8. Ved Overtagelse af Pantegæld derefter skal Stempelafgift og Tinglysningsgebyrer kun beregnes efter Restgælden, uanset at den solidariske Forpligtelse gaar over paa den ny Debitor i Forhold til Gældens oprindelige Hovedstol, Skattedir. Skr. Nr. 318, 12 Septbr. 1893.

Se Enkeforsørgelse VII (Skolelæreres) C 2 c (sammes Berigtigelse derved). Fideikommiss II 7. Stempelafgiften III 25 a Nr. 6 (Gavebrev derpaa). Stiftsmidler 1 b. Umyndiges Midler 13 t.

Kreditiver, om deres Stempelpligt gælder, hvad under Anvisninger 6 er anført.

Kreditkasse.

1. Til Selvejendoms Fremme. Statuter, Kdg. 8 April 1851, med Till. i Kdg. 16 April 1852, jfr. L. 11 Febr. 1863 § 2.

2. For Landejendomme i Østifterne, L. 9 Febr. 1866 (S. 57), jfr. L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 15.

a. Statuter, Kdg. 12 Juni 1866, med Till. i Kdg. 22 Decbr. 1869, Nr. 108, 18 Avg. 1876, Nr. 124, 3 Decbr. 1879, Nr. 2, 8 Jan. 1881, Nr. 139, 29 Novbr. 1882, Nr. 143, 4 Decbr. 1886 (bl. a. om $3\frac{1}{2}$ pCts Kasseobligationer), Nr. 178, 19 Novbr. 1887, Nr. 109, 27 Avg. 1889 (bl. a. om Udvidelse af Konver

teringen); Nr. 59, 16 April 1890 (ny Regler for Taksation m. v.), Nr. 114, 22 April 1893, Nr. 20, 2 Febr. 1895 (ang. Konvertering), Nr. 34, 21 Maj 1896 (bl. a. ang. 3 pCt. Laan), Nr. 18, 14 April 1897 (ang. Oprettelse af en 3dje Afdeling i 3dje Serie).

b. Reglm. for Revisorerne 12 Juni 1866.

c. De i Statuternes § 4 ommeldte Taksationer maa fremdeles, uanset L. 19 Marts 1869, afholdes i Overensstemmelse, med Fr. 7 Juni 1827, Ind. M. Skr. Nr. 311, 30 Avg. 1871.

Jfr. ang. en ældre Kreditkasse for Sælland og Møen Resl. 5 Juli 1820.

3. For Husejere i København. Statuter, Kdg. 11 Decbr. 1869, hvorved Fundats 4 Marts 1797 og dertil sig sluttende ældre Bestemmelser hæves. Jfr. L. 11 Febr. 1863 § 2.

Statens Tilsyn med samme henlægges fra Finansministeriet til Indenrigsministeriet, Bkg. Nr. 50, 2 April 1886.

Ny Statuter, Kdg. Nr. 103, 26 Juli 1889, med Tillæg til § 24 1ste Sætn., Kdg. Nr. 105, 24 Juni 1891, Nr. 38, 18 Juni 1896 (ang. Udstedelse af Kasseobligationer paa 5000 Kr.).

Ang. den Godtgørelse, som af samme udbetales for dens opsigelige Obligationer, Bkg. 1 Oktbr. 1873 med Note (U. L.).

4. Den forrige kgl., de af sammes Direktion udstedte Obligationer indkaldes, Bkg. 16 Oktbr. 1861.

Denne Kreditkasse oprettedes ved Fr. 16 Avg. 1786. Ved Bkg. 9 Febr. 1816 § 3 f hævedes Direktionen samt bestemtes, at der ikke maatte ydes flere Laan af den. Jfr. K. Cirk. 17 Maj 1823 (ang. Indberetning, naar dens Debitorer dø eller gøre Opbud m. m.).

5. Se Mortifikation I 2 a.

Kreditoplag.

1. Hovedbestemmelserne herom indeholdes i Fr. 1 Febr. 1797 §§ 65—75 jfr. §§ 55, 216—229, L. 4 Juli 1863 §§ 20—24, 41.

2. Berettiget dertil er enhver bosat og til Handel berettiget Borger i de Sæstæder, hvor der er fuldstændigt Toldsted, Fr. 1797 § 66, jfr. Pl. 15 Novbr. 1826 e.

I København dog kun de Handlende, der have Handelsret som Grosserere, og imod at de føre ordentlige Handelsbøger samt have tilstrækkelige Pakhuse, Pl. 6 Novbr. 1821.

Ang. Kreditoplag for et Firma, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1865, f, og for Oplagshuse, L. 23 Febr. 1866 § 2 (S. 221).

a. Med Hensyn til Retten dertil mærkes fremdeles:

Fremmede have den ikke, Gen. Toldk. Cirk. 20 Maj 1817.

Kan ikke nægtes en falleret Handlende paa ny, naar hans Bo er sluttet, K. Skr. 21 Juli 1835.

Den kan benyttes af en Handlende paa et andet Sted end der, hvor han har Borgerskab, K. Skr. 13 Decbr. 1842.

Almindelig Udvikling af, hvem denne Ret tilkommer, og at Haandværkere og Fabrikanter ikke have samme, Ind. M. Skr. 1 April 1865 med Note.

b. Ang. Betydningen af Bestemmelsen i Pl. 6 Novbr. 1821 om, at Retten dertil fortabes ved Undladelse af at føre ordentlige Handelsbøger, K. Skr. 21 Juni 1839.

c. Ang. Bemyndigelse for Toldbestyrelsen til at tilstaa Kreditoplag ogsaa uden for Søkøbstæderne, L. Nr. 154, 9 Decbr. 1869.

d. Ang. at saadan Ret ikke kan tilstaaes et Dampskibsselskab, der ikke driver Handel, Skattedir. Skr. 22 Marts 1891 (i Supplem. til den lille Lovsaml.).

e. Ang. at samme ikke tilkommer et Interessentskab, selv om dette ikke hæfter for Interessenternes private Gæld, naar det her i Landet repræsenteres af en Person, der har været under Konkurs uden at have faaet sit Bo ekstraderet til fri Raadighed, Skattedir. Skr. 21 Septbr. 1893 (i Tidsskr. f. Toldv. 11te Aarg. S. 178).

3. Ang. hvilke Varer der kunne tages paa Kreditoplag, L. 4 Juli 1863 § 20, jfr. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 1, 1866, m, Nr. 3, 1865, r, Skattedir. Cirk. Nr. 135, 18 Maj 1872 § 3 (ang. Kokos- og Palmeolje), Nr. 130, 31 Maj 1873 § 3 (ang. Stenolje).

Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1874, a, Skattedir. Cirk. Nr. 205, 9 Oktbr. s. A. Nr. 1 (ang. Jerntraadstovværk). Toldv. Cirk. Saml. Nr. 1, 1886 c (Tobak).

4. Ang. hvad der er at iagttage ved Varers Optagelse paa og Udgang fra Kreditoplag samt Overførelse fra et Kreditoplag til et andet, Fr. 1 Febr. 1797 §§ 71—74, 169, 235—241, 256, 261, 265—267, 276, Pl. 31 Marts 1802 og 25 Juni 1818, L. 4 Juli 1863 §§ 22, 23, 41, jfr. Gen. Toldk. Cirk. 25 Marts 1834.

Ang. Kreditoplagsvarers Forsendelse paa Jernbanerne mellem København, Korsør og Helsingør, Bkg. 22 April 1865 § 10.

5. Ang. den Toldkassen tilkommende Sikkerhed for den krediterede Afgift, Fr. 1 Febr. 1797 § 75, Pl. 30 Decbr. 1797 ved § 75, Instr. 26 Avg. 1797 § 26 (f. Kbhvn.), 12 Decbr. 1797 §§ 35, 37 a, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 8, 1847, e, K. Skr. 4 Juli 1833, J. M. Skr. 7 April 1858, L. 16 April 1862 § 18. (f. St. Thomas).

Kavtioner for Toldafgifter af Kreditoplag stemples til Takst 48 Sk., L. 19 Febr. 1861 § 58, jfr. § 74 g.

Ang. at Statskassen for Ølskatten har samme Fortrinsret som lige overfor Kreditoplagshavere, L. Nr. 50, 1 April 1891 § 6.

Det har sit Forblivende ved den Statskassen som Panthaver for krediterede Toldafgifter i de en Oplagshaver betroede Oplagsvarer tilkommende Ret til at foravktionere disse uden foregaaende Retsforfølgning, L. Nr. 66, 9 s. M. § 1, jfr. for Færøerne Adg. Nr. 62, 12 April 1892 Nr. 1.

Herved mærkes:

a. Ang. et Fallitbos Forhold til Toldkassens Fordring paa Tolden, naar Oplagsvarerne ere solgte forinden Falliten, og at Toldvæsenet er fritaget for Retsgebyrer i Anledning af sammes ved Fogeden nedlagte Forbud imod Varernes Bortførsel fra Oplaget, J. M. Skr. 1 Juni 1866. Jfr. Retsgebyrer II A 3 l.

b. Hele en Fallents Oplagsbeholdning skal efter Toldfr. § 75 Nr. 3 sælges til Dækning af Toldkassens Fordring uden Hensyn til, at en Kreditor tidligere maatte have gjort Udlæg i en Del af samme, Skattedir. Skr. 16 Novbr. 1891 (i Tidsskr. f. Toldv. 10de Aarg. S. 9).

c. Ang. at fornævnte § kun strækker sig til saadanne Varer, paa hvilke Afgiften er krediteret, ikke til andre i vedkommendes Besiddelse værende Varer, Skattedir. Skr. 4 Febr. 1893 (ibd. 11te Aarg. S. 58).

d. Varer, hvorpaa Afgiften hviler, kunne kun udleveres Skifteretten under Betingelse af, at denne ubetinget garanterer for sammes behørigte Erlæggelse, Skattedir. Skr. 1 s. M. (ibd. S. 47).

6. Ang. Kreditoplagshavernes fjerdingaarlige Afregning og Toldvæsenets Eftersyn, Fr. 1 Febr. 1797 §§ 216—229, jfr. § 73 Pl. 30 Decbr. 1797, Instr. 26 Avg. 1797 § 21 (f. Kbhvn.), 12 Decbr. 1797 § 21 b, Pl. 31 Marts 1802, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1849, b, L. 4 Juli 1863 § 21. Jfr. Gen. Toldk. Skr. 2 Febr. 1833.

7. Ang. Ekspeditionstiden paa Kreditoplagskontoret i København, Bkg. 18 Novbr. 1865.

8. Kreditoplagsvarer kunne kun udføres over Toldgrænsen ad de Veje, ved hvilke Grænsetoldoppebørselssteder ere oprettede, L. Nr. 65, 23 Maj 1873 § 4.

9. Af Sukker, med Hensyn hertil mærkes Bkg. Nr. 21, 24 Marts 1875 § 3.

10. Paa visse Betingelser tilladt et Firma, som Kreditoplag af

Saltsten var tilstaaet, at forevise raffineret Salt af egen Tilvirkning som Kreditoplagsbeholdning, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1881, b.

11. Ang. at Toldvæsenet er berettiget til, naar en Handlende, som har Kreditoplag, opgiver sit Bo til Konkursbehandling, at tage Oplagsvarerne under Toldforsegling, dog at Skifterettens Raadighed over de Fallitboet tilhørende Varer ikke derved lider nogen Indskrænkning, J. M. Skr. Nr. 180, 4 Septbr. 1874.

12. Det er en Selvfølge, at Statskassen som Panthaver for krediterede Toldafgifter i de en Oplagshaver betroede Oplagsvarer ikke ved Oplagshaverens Dødsbos Overgang til offentlig Skiftebehandling udelukkes fra at benytte sin Ret, jfr. Fr. 1 Febr. 1797 § 75, til uden foregaaende Retsforfølgning at afhænde Varerne, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1873 § 35, jfr. §§ 57, 82, 83, jfr. Skiftel. f. Isl. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) § 34.

13. Af Stenkul, ang. Afskrivning deri for Kul, der udføres til fremmed Sted med Dampskibe, der først anløbe indenrigske Steder, Nr. 2, 1884, b ibd.

14. Ang. Lettelse for Kreditoplagsvarers Forsendelse alene til Lands fra Oplag til Oplag, Nr. 2, 1886, c ibd.

15. Til- og Fraskrivningsminimumet af Spirituosa, Nr. 3, 1887, d. ibd.

Ang. nedsat Afskrivningsminium for Sukker, Kaffe, Te og Stenolje, der udføres som Skibsproviant, Nr. 7, 1887, c ibd.

16. Ang. Forfaldstiden for Toldens Betaling, naar Varerne ere afsatte, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 1, 1889, d, jfr. Skattedir. Resl. 29 Maj s. A. (i Tidsskrift f. Toldv. 7de Aarg. S. 107).

Tillægsafgift efter Fr. 1 Febr. 1797 § 229 for Udeblivelse med Betalingen over Forfaldstid kan ikke paalægges Konkursboer, Resl. 31 Oktbr. og 16 Novbr. 1891 (ibd. 10de Aarg. S. 7 og 9).

17. Forandring i Toldafgiften for Stenkul, Kokes og Cinders ang., hvad Angivelsen ved Udførsel heraf fra Kreditoplag til fremmed eller toldfrit Sted skal lyde paa, samt om Toldvæsenets Ret til paa Udførerens Bekostning at lade foretage hel eller delvis Vejning, Bkg. Nr. 33, 27 Marts 1896 i. f.

18. Ang. Oplag paa Frilager eller Kreditoplag af Tæpper, som et Dampskibsselskab indfører fra Udlandet til Brug for Emigranter med Selskabets Skibe, Skattedir. Skr. 12 Juni 1896 (Tidskr. f. Toldv.).

19. Ang. Toldvæsenets Stilling i en Kreditoplagshavers Kon-

kursbo for Bøder for urigtig Kvartalsafregning og Udeblivelse med Afgifter, Skattedir. Skr. 19 Novbr. 1896 (Tidsskr. f. Toldv.).

20. Ang. at den, der alt har vundet Kreditoplagsret i en By, kan benytte den i andre Byer, Skattedir. Skr. 6 Oktbr. 1894 (Tidsskr. f. Toldv.).

21. Ang. Indrømmelse af Kreditoplagsret for Kommanditselskaber, Skattedir. Skr. 28 Decbr. 1894 (Tidsskr. f. Toldv. f. 1895).

22. Da den Kreditoplagsafgifterne ifølge Toldfr. § 75 tilkommende Panteret og Fortrinsret ikke kunne anses at omfatte hverken Bøder efter Fr. § 227 eller den i § 229 fastsatte Dagmulk, maatte Toldvæsenet sammen med et Konkursbos øvrige Kreditorer for tvende af Fallenten forinden Konkursens Indtræden forskyldte Bødebeløb efter de tvende sidst nævnte Paragrafer, Skattedir. Skr. 19 Novbr. 1896 (Tidsskr. f. Toldv. f. 1897).

23. Der haves ikke nogen Hjemmel til for Aktieselskabers vedkommende at fravige de i Toldfr. 1 Febr. 1797 § 75 litr. 4 for Tilfælde af Kreditoplagshaveres Konkurs givne Bestemmelser, Skattedir. Skr. 1 Juli 1897 (Tidsskr. f. Toldv.).

24. Ang. om der, naar et Aktieselskab, der har erholdt Kreditoplagsret, maatte komme under Konkurs, af Toldvæsenet først vilde blive søgt Dækning for de krediterede Afgifter i Kreditoplagsvarerne eller først i de af Selskabet til Sikkerhed for Opfyldelsen af dets Forpligtelser over for Toldvæsenet deponerede Værdipapirer, Skattedir. Skr. 1 Juli 1897 (Tidsskr. f. Toldv.).

25. Naar en Kreditoplagshaver gaar fallit, skal hele den forhaandenværende Kreditoplagsbeholdning stilles til Avktion, hvis eventuelt overskydende Provenu indbetales til Skifteretten, hvorhos det, naar det til Dækning af Toldkassens Fordring fornødne Beløb tilbydes kontant indbetalt i Toldkassen, er uden Betydning, om Tilbudet kommer fra Skifteretten eller en Tredjemand, Skattedir. Skr. 9 Febr. 1898 (Tidsskr. f. Toldv.).

26. Naar Toldstederne i Henhold til Toldfr. § 75, 4 in fine i Kreditoplagshaveres Konkursboer anmelde den ved Kreditoplagsvarernes Realisation ikke dækkede Del af Toldkassens Fordring, haves der i Lovgivningens almindelige Bestemmelser, jfr. L. 6 April 1855 § 3, Konkursl. § 12 og Skiftel. § 37, Hjemmel til samtidigt at paastaa Morarenter af Beløbet fra Anmeldelsesdagen, indtil Betaling sker, Skattedir. Skr. 17 Maj 1898 (Tidsskr. f. Toldv.).

27. Ang. at der kun vil kunne indrømmes et Interessentskab

med begrænset Ansvar Kreditoplag paa de for Aktieselskaber gældende almindelige Regler, saaledes at Interessentskabet vil have at løse Næringsadkomst paa Handel samt til Sikkerhed for det fulde Toldbeløb af de til enhver Tid paa dets Oplag henliggende uberigtigede Varer stiller og til Generaldirektoratet for Skattevæsenet indsender et Depositum af Stats- eller Kreditforeningsobligationer, Nationalbankaktier eller andre lignende Pengeeffekter, der skønnes fuldt betryggende og fyldestgørende, og saaledes at Kreditoplagsretten ingen Sinde haves for et større Beløb end det stillede Depositum, Skattedir. Skr. 18 Juni 1898 (Tidsskr. f. Toldv.).

28. Paa St. Thomas. Regler derom, Anordn. 14 April 1893 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.), jfr. Anordn. 23 Oktbr. 1885 (Nr. 23 ibd.) § 25.

29. Island. Jfr. Indførselstold 25 d.

Se Ankomstattester 3. Fallit 8 a, 9 e Nr. 1. Humlehandel 2. Indførselstold 4 (om Sukker). Maaling og Vejning 13. Privilegerede Fordringer 8. Roesukkerfabrikation 5. Toldopsyn B 1 b Nr. 2. Toldpasserseddel 5. Toldsted 2 (Kbhvns.) o. Toldvæsenet 31 (ang. Fuldmagter til Besørgelse af Forretningerne derved). Udførselsgodtgørelse 1.

Kreditoplagskassereren i København.

Hans Lønning, Udnævnelse og Pensionsret, L. Nr. 90, 2 Juli 1880 §§ 1, 2, 4 Nr. 5, 9.

Hans Kontorholdsgodtgørelse, L. Nr. 90, 8 Maj 1894 § 1 A, jfr. tidligere L. Nr. 32, 30 Marts 1889 § 1 A, Nr. 40, 18 Marts 1881 § 1 A.

Kreditor.

1. Uaffordrede, Kreditorer paa Skifte udlagte Beløb, se Arveløse Kapitaler.

2. Ang. deres Stilling osv. i Konkursboer, L. Nr. 51, 25 Marts 1872, og i Dødsboer og andre Boer, der ikke behandles som Konkursboer, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 4, 9, 18, 19 ff, 44, 52, 60, 62, 69, 70, 75, 81, 84—86, jfr. 56, 57, 82, 83. — For Island findes ganske lignende Regler i L. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.), der angaar alle Boer, ogsaa Konkursboer.

Kreditorudvalg i Konkursboer, derom handler L. Nr. 51, 25 Marts 1873 §§ 58, 64, 68—71, 74, 75, 77, 79, 80, jfr. 145, jfr. Adg. Nr. 13, 13 Febr. 1873 (f. Færøerne).

Se Kurator III 8 f.

Krematorium. Derom handler L. om Ligbrænding Nr. 58, 1 April 1892 § 1.

Kresinspektører, tre i København ved Alderdoms- og Forsørgelsesvæsenet. Om dem, deres Lønning m. m. handler Ind. M. Skr. Nr. 92, 6 Marts 1893 Nr. 2 og 3.

Kridt og Kalk skal maales, naar enten Sælger eller Køber forlanger det, men i øvrigt er det lige som hidtil uforment at sælge Kridt efter Vægt, Pl. 17 Maj 1813. Jfr. Kalktønden.

Ang. Maaling og Dragning deraf, se Maaling og Vejning. Dragere 1.

Krig—Krigstid.

A. Naar Danmark er i Krig.

1. Det formentes ikke nogen i Fejdetid at stikke sit havende Skib i Brand, naar Fornødenhed det udkræver, Fr. 21 Marts 1705 § 7.

2. Naar Fartøjer under dansk Flag ikke efterkomme de dem fra Batterier eller Krigsskibe meddelte Signaler, maa de skydes i Sænk, og Skibets Ejere eller Redere skulle betale de efter Skibet affyrede skarpe Skud efter en bestemt Takst, Pl. 4 Septbr. 1809 og 8 Novbr. 1811, jfr. Pl. 8 Juni 1811. Jfr. Pl. 1 Avg. 1808.

3. Ophævelse af forskellige under den daværende Krig udgivne Lovbud, Pl. 24 Febr., 4 Marts, 12 Maj og 21 Juli 1814.

Ligeledes skulle de efter Krigens Udbrud foreskrevne Forhøjelser af Bøder og andre Pengestørrelser bortfalde, Fr. 5 Jan. 1813 § 43.

4. Ved Indkaldelse i overordentlige Tilfælde til Land- eller Søkrigstjeneste skal der ydes de indkaldte Gaard- og Husmænd Hjælp efter nærmere bestemte Regler til deres Jorders Drift, Fr. 31 Jan. 1806, Pl. 4 Avg. 1808, 9 Oktbr. 1810, jfr. Rtk. Prom. 27 Marts 1813, Ind. M. Skr. 22 Jan. 1849. Hvilket fremdeles staar ved Magt, Ind. M. Skr. 23 Febr. 1850, 3 Febr. 1864. Se Hoveri I A 9.

Herved mærkes:

a. Det tilkommer udelukkende Amtmanden at afgøre enhver Tvivl om Anvendelsen heraf, Ind. M. Skr. 12 Maj 1849, og at foranstalte det fornødne iværksat efter de lokale Forhold, Ind. M. Skr. 23 April 1864.

b. Ang. hvor vidt saadan Hjælp skal ydes en Enke, hvis to eneste Sønner ere indkaldte, Ind. M. Skr. 12 Avg. 1850.

c. Paa dette Arbejde er Fr. 27 Maj 1848 uanvendelig, hvorfor ikke heller Husmænd, der allerede ere ansatte til 3

Dages Kommuntalt Arbejde, ere fritagne for at yde samme, Ind. M. Skr. 28 Febr. 1851, 23 April 1864.

5. Ang. Forsørgelsen af de under Krigen 1864 tjenestegørende Militæres Familjer, forel. L. 17 Decbr. 1869, L. 12 Marts 1864, jfr. Ind. M. Skr. 9 Febr. (to), 13, 18, 26, 27 og 29 April, 10 og 25 Maj, 14 og 25 Juni, 7 og 30 Juli 1864. Regterne herom bleve atter hævede ved Bkg. 1 Decbr. 1864, jfr. Resl. 6 Jan. 1865.

Jfr. med Hensyn til Krigen 1848—50 J. M. Cirk. 29 Maj 1848 — jfr. J. M. Skr. 6 Novbr. 1848, Ind. M. Skr. 7 og 16 Marts, 2 og 13 April, 25 Juli og 29 Oktbr. 1849, 8 og 24 Maj 1850, Cirk. 3 Juni 1851 —, hævet ved J. M. Cirk. 23 April 1852.

Jfr. nedenfor 17.

6. Under Krigsforhold kunne vedkommende militære Avtøriteter forlange privat Ejendom, som maatte være fornøden til Forberedelsen eller Udførelsen af Krigsoperationer, udleveret til Forbrug eller midlertidig Afbenyttelse, dog kun mod behørig Erstatning, J. M. Skr. 11 Jan. 1849, Ind. M. Skr. 20 April 1864 (ang. Tilvejebringelsen af Skibe).

Ligeledes kan Militæretaten sætte sig i Besiddelse af Kommuners og privates Bygninger til Lasaretter, Ind. M. Skr. 9 Maj 1849, jfr. ang. hvor vidt dette ogsaa kommer til Anvendelse paa Lokaler til andet militært Brug, Ind. M. Skr. 28 Juli s. A.

De civile Øvrigheder ere derfor pligtige til at efterkomme saadanne Rekvisitioner og berettigede til om fornødent at fremtvinge Udleveringen ved fysisk Magt, Ind. M. Skr. 9 Maj 1849, 20 April 1864.

7. Det har været forbudt ved Trykken at offentliggøre Efterretninger vedkommende den danske Krigsførelse, L. 5 Juli 1850, 21 Marts 1864 (S. 71) med Note.

8. Bevilling til Berigtigelse af Krav, hidrørende fra Krigsførelsen 1864, L. 6 Juli 1867 (S. 322), jfr. ang. hvilke Krav der herved kom i Betragtning, Bkg. 17 s. M.

9. Ang. Kongens Ret til at erklære Krig og slutte Fred, Grl. 28 Juli 1866 § 18.

10. I Krigstid gælder der forskellige særegne Regler med Hensyn til Værnepligten og Udskrivningen, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 §§ 11 Nr. 2, 13, 14, 34, 36, 43, 45, 50 i Slutn., 51, Hærl. 6 Juli 1867 § 145, L. om Søværnet 24 April 1868 § 41. Jfr. nedenfor 12.

Med Hensyn hertil omhandlet, naar »Krigstid« kan siges at være indtraadt, Krigs M. Skr. 5 April 1854 med Note.

11. Ligeledes gælde i Krigstid særegne Regler om Militæres Orlov, Befalingsmænds Ret til at forlange Afsked og deres Forfremmelse, Hærl. 6 Juli 1867 §§ 139—145, L. om Søværnet 24 April 1868 §§ 37—41. Jfr. nedenfor 12.

12. Under Krigsberedskab og Krig gælde visse særlige Regler for Søværnet, L. Nr. 69, 28 Maj 1880 §§ 19, 40 i Slutn., 51, 55.

13. Tidspunktet, da de i den militære Straffelov for Forbrydelser under Krigsforhold givne Forskrifter (Krigslove) skulle kunne bringes til Anvendelse, fastsættes i hvert Tilfælde af Krigsberedskab af vedkommende Minister, L. Nr. 68, 7 Maj 1881 § 46. I nævnte Lov findes en stor Del saadanne Bestemmelser.

14. Se Hæren 21 (dens Forsyning med Heste og Vogne).

15. Postforsendelser i Krigstid til de ved Krigsmagten tjenestegørende eller ansatte militære eller civile skulle frigøres, Postl. Nr. 57, 5 April 1888 § 13, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. s. A. § 2 a Nr. 1, § 9 Nr. 1.

Om den nærmere Forstaaelse heraf, Postadg. Nr. 179, 7 Septbr. s. A. II 10.

16. Om Statens Benyttelse af private Jernbaner i Krigstid samt Tilsikring af Baneejernes Rettigheder i Krigstid uden Hensyn til, om de ere fremmede Undersaatter eller danske Statsborgere, Bkg. Nr. 50, 30 Maj 1884 § 18 (Gedser Banen), (en tilsvarende Bestemmelse forekommer ikke i den i Bkg. Nr. 58, 17 April 1886 indeholdte Koncession), Bkg. Nr. 94, 1 Juli 1889 § 16 (Skagenbane), Nr. 147 25 Novbr. s. A. § 17 (Hobro—Tørring), Nr. 103, 15 Juni 1892 § 17 (Vejle-Give), samt de i Henhold til Lov om Anlæg og Drift af private Jernbaner Nr. 88, 8 Maj 1894 meddelte Koncessioner, som findes anførte under Jernbaner C.

17. I Krigstilfælde træffer Regeringen Foranstaltning til, at Forsørgelsen af tjenestegørende Militæres Familjer sker i Overensstemmelse med Grundsatningerne i L. 12 Marts 1864, saaledes at Forsørgelsen ikke medfører de Følger, som flyde af Fattigunderstøttelse, L. om det offtl. Fattigvæsen Nr. 67, 9 April 1891 § 65. Jfr. ovenfor 5.

18. Se Fjenden — Fjendtlig Ejendom. Fribefordringsvæsenet III. Jubilæumsgave. Krigsskade. Medailler 10. Mobilisering. Mobiliseringsordre. Pligtarbejde VI, VII. Spioneri. Stempelafgiften I 6 e. Testamenter 9 (de særegne Regler om deres Oprettelse i Felten). Værnepligt 11.

B. I Almindelighed.

1. Overenskomst om en Forbedring i Behandling af saarede, 22 Avg. 1864 (den saa kaldte Genferkonvention — i Till. t. Lovsaml. f. 1870).

2. Ang. Skibsmandskabs Ret til Hyre og eventuelt til Hjemsendelse, naar Rejsen forlænges eller opgives paa Grund af Beslag, Blokade eller Embargo, eller naar Skibet opbringes, den tidligere L. 23 Febr. 1866 §§ 26, 27, 30. Se nu nedenfor 7.

3. Ang. Virkningen med Hensyn til Forsikringer tegnede i Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1870 af, at den forsikrede gaar i Krig, L. 18 Juni 1870 § 12, Bkg. Nr. 6, 5 Jan. 1871 § 12, Nr. 19, 28 s. M. § 11 (ang. pligtige Forsikringer).

4. Om Følgerne med Hensyn til Bestillingsmænds pligtige Overlevelserente for deres eventuelle Enker af, at de deltage i Krig, jfr. Regul. Nr. 118, 23 August 1880 § 7.

5. Det forstaar sig af sig selv, at Bestemmelserne i den internationale Konvention om undersøiske Telegrafkablers Beskyttelse ikke gøre noget Indgreb i krigsførende Magters Handlefrihed, Bkg. Nr. 246, 18 Novbr. 1885 Art. 15.

6. Ang. hvorledes handlende og søfarende sig have at forholde i Tilfælde af Krig mellem fremmede Sømagter, Fr. 4 Maj 1803, sat i Kraft ved Pl. 1 Juni 1803 og senere i forskellige Tilfælde med de ved den nyere Lovgivning nødvendiggjorte Forandringer ved Pl. 2 Juni 1823, Bkg. 20 April 1854, 30 Juni 1861 (f. Vest.), 25 Juli 1870 og f. Isl. og Vest. 12 og 19 Avg. s. A. Ved Krigsforholdenes Ophør er den atter i nogle Tilfælde sat ud af Kraft, Fr. 9 April 1810 (der aldeles ophæver og igenkalder den), Pl. 24 Decbr. 1823, Bkg. 28 April 1856.

Ang. hvor vidt Fr. 1803 bør sættes i Kraft i Anledning af en forventet Blokade af de hollandske Havne, K. Skr. 22 Avg. 1833.

Ang. hvor vidt det, for at Fr. 1803 kan anvendes, er nødvendigt, at den udtrykkelig sættes i Kraft, samt ang. hvor vidt analogisk Anvendelse af samme kan finde Sted, i hvilke Henseender det navnlig undersøges, hvilken Betydning der kan tillægges den ved Fr. 9 April 1810 skete Ophævelse af Forordningen, J. M. Skr. 3 April og 2 Maj 1865.

7. Ang. Skippers og Mandskabs Stilling, naar Skibet opbringes og prisdømmes, eller Rejsen opgives eller forhales paa Grund af Krig, Blokade eller Embargo, Sølov Nr. 56, 1 April 1892 §§ 63, 66, 91 (jfr. 99), 85, 94, 98, og for islandske Skibe, Søfartsl. 22 Marts 1890 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.) §§ 57, 58, 61.

Skibe, der prisdømmes, udslettes af Skibsregisteret, L. Nr. 57, 1 April 1892 § 58.

8. Endvidere mærkes af ovennævnte Sælov følgende Bestemmelser:

a. I Tilfælde af Krig eller Blokade skal Skipperen skaffe sig Underretning om, hvad der til Skibs og Ladnings Sikkerhed er at iagttage, § 33.

b. Ang. Ret til at ophæve indgaaet Fragtkontrakt i Tilfælde af Krig, Embargo eller Blokade, §§ 159, 161, 162.

c. Ang. at Skade for Skib eller Ladning som Følge af Krig godtgøres som almindeligt Havari, § 188.

d. Ang. forsikret Skib eller Gods, der belægges med Embargo, § 259.

e. For Udgifter i Anledning af Skibs eller Ladnings Befrielse fra Fjenden haves Søpanteret, §§ 268 Nr. 1, 276 Nr. 1.

9. Ang. de Regler, som skulde iagttages af danske handlende og søfarende under den sidste russisk-tyrkiske Krig, Bkg. Nr. 48, 18 Maj 1877.

10. Regler, der paa Grund af den mellem Kina og Japan udbrudte Krig ville i Henhold til den bestaaende Lovgivning være at iagttage af danske handlende og søfarende, Bkg. Nr. 162, 24 Avg. 1894.

11. Foreløbig Lov, hvorved det forbydes danske Undersaatter at understøtte krigsførende Magter, L. Nr. 72, 23 April 1898. Do. for Island, L. 29 April 1898 (Nr. 11 i Till. t. Lovt.).

12. Forholdsregler truffet i Anledning af Krigen mellem Spanien og de amerikanske forenede Stater, samt Bekendtgørelse for danske handlende og Skibsførere i Anledning af den mellem de nordamerikanske Fristater og Spanien udbrudte Krig, Bkg. Nr. 74, 30 April 1898. For Vestindien, Bkg. 2 Maj s. A. (Nr. 10 i Till. t. Lovt.). For Island, Bkg. 12 s. M. (Nr. 14 ibd.).

Se Belejringsstand. Blokade. Kaperi. Krigsfanger. Krigskontrabande. Nationalitets- og Registreringscertifikat. Neutralitet. Priser—Prisesager. Skibe 14, 2det Stykke (Fördølgelse af sammes Kendemærker). Skibspapirer 1.

Krigsartikelsbreve.

1. Krigsartikelsbrev for Landkrigsmagten samt Krigsretsinstruktion 9 Marts 1683 med Forklaring til denne Instruktion af 19 Juni 1703.

En dansk Oversættelse heraf er tillagt Lovskraft ved Ref. 8 Jan. 1808.

Jfr. Infanterireglementet.

2. Krigsartikelsbrev for Søkrigsmagten 8 Jan. 1752 med Anhang af 11 Avg. 1771, 12 Avg. 1785, 15 Avg. 1788, 5 Marts 1790, 4 Avg. 1794, 17 Jan. 1809 (jfr. Adg. 10 Marts 1813), 13 April 1810 (om Prisskibes Behandling m. m.), Resl. 18 Septbr. 1827 og Till. 27 April 1843 (om Saluteringen).

3. Krigsartikelsbrev for Landtjenesten ved Sætaten 29 Juli 1756 med følgende Anhang, Adg. 12 Febr. og 11 Marts 1776 (om Holmens Arbejdere), Anhang 21 Marts 1794 med Till. 5 Juli 1805 (Ceremoniel), 3 Oktbr. 1806 (om Natronderne paa Nyholm) og 24 Febr. 1809 (ang. Søkrigsprokurørens Salær).

4. Krigsartikelsbrevets § 16 om Klagers Fremførelse indskærpet, samt ang. Straffen for Sammenløb, Ordre 9 Juni 1772.

5. Forandring i Straffen efter dette Krigsartikelsbrevs §§ 351, 615 og 639, saaledes at Fæstningsarbejde paa Kongens Naade træder i Stedet for Landsforvisning med Løbepas, Pl. 18 Maj 1780.

6. Forklaring og nærmere Bestemmelse af Krigsartikelsbrevets § 752 (om den Skibschef, som ikke har opfyldt sin Pligt i Fægtning) af 7 Jan. 1782 (angaar en Forandring i det under Nr. 2 anførte Søkrigsartikelsbrev).

7. Straffebestemmelserne deri ere hævede, L. Nr. 68, 7 Maj 1881 § 201.

Krigsassessorer.

1. Ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 VIII Nr. 4, IX Nr. 4. Se Rangskat 1 d.

2. Ang. deres Uniform, Krigs M. Cirk. 10 Novbr. 1849.

Krigsberedskab, se Mobilisering.

Krigsbytte.

1. Om samme og dets Deling ved Sætaten. Adg. 10 Marts 1813. Se fremdeles Priser—Prisesager.

2. Om samme og dets Deling ved Landmilitæretaten, Fr. 10 Marts 1813, Resl. 27 April s. A. (M. R.), jfr. Krigsart. Br. 9 Marts 1683 §§ 105, 107, 129—134.

3. Som saadant kommer det halve af Værdien af et for at undgaa Fjenden landsat Skibs og Ladnings Værdi til Deling mellem de Militære, som bortdrive Fjenden, Fr. 5 Juli 1808 § 19.

4. Straf for Forbrydelser med Hensyn dertil, L. Nr. 68, 7 Maj 1881 §§ 135, 147.

Jfr. fremdeles Fjenden—Fjendtlig Ejendom 1—7.

Krigsfanger.

1. Har Kongen forbeholdt sig, Krigsart. Br. 9 Marts 1683 § 130, Fr. 13 April 1810 § 3 Nr. 3.

2. Skulle straks sættes under militært Forum, K. Cirk. 3 Jan. 1808.

3. Have været benyttede til offentligt og privat Arbejde, Resl. 23 Marts 1808 (i Rtk. Prom. 26 s. M.).

4. Om deres Værneting og Forbrydelser samt om Forbrydelser mod dem eller med Hensyn til dem, L. Nr. 68, 7 Maj 1881 §§ 2, 3, 42, 67, 78, 82 Nr. 2, 126, 146, 147, 167, 185, jfr. Adg. Nr. 95, 20 Juni s. A. §§ 1, 14, Nr. 96 af s. D. § 13, Nr. 100 af s. D. § 1, 18.

Krigsfiskal, se Fiskal 5.

Krigshospitalskassen.

1. Dens Midler ere henlagte til den almindelige Invalidefond, L. 9 April 1851 § 35 b.

2. Ang. de samme meddelte Benaadninger, Bev. 6 Decbr. 1717, 7 Jan. 1752, Rskr. 24 Maj 1765, Bev. 20 Decbr. 1770.

3. Ang. samme tilfaldende arveløse Kapitaler, se Arveløse Kapitaler I 3 b, jfr. II 4.

4. Ang. den til samme tidligere erlagte Afgift af en Maanedes Forbedringsgage, se Lønning 7 c. Jfr. Militære 4 a.

5. Naar Militære ved Krigsretsdom ere idømte Fængsel paa Vand og Brød eller det i Klasse dermed staaende mørke Fængsel paa indskrænket Kost tilfalder det overskydende af deres Traktement under Straffetiden samme, Instr. 11 Decbr. 1773, Gen. Kom. Koll. Skr. 22 Maj 1784, 17 Febr. 1816, Cirk. 28 Decbr. 1824, se med Hensyn til gifte Underofficerer Intend. Skr. 19 Marts 1853 26 Septbr. 1855 (alle i M. R.), dog skal ikke den for en Del af Straffetiden forud oppebaarne Lønning tilbagebetales, Krigs M. Skr. Nr. 458, 9 Maj 1871.

Ligeledes tilfalder ved Degradation paa Tid Lønningsforskellen samme, uden at det dog kan paalægges vedkommende at tilbagebetale allerede oppebaarne Lønning, Krigs M. Skr. 25 Juni 1870 (M. R.), jfr. Intend. Skr. 20 Avg. 1862 (M. R.), Krigs M. Skr. Nr. 458, 9 Maj 1871.

6. Ang. hvorledes de, der nyde Pension af samme, skulle legitimere sig, Gen. Kom. Koll. Prom. 20 Maj 1871.

7. Pensioner og Understøttelser deraf skulle samtlige Oppebørselsbetjente udbetale uden Godtgørelse, Resl. 3 Oktbr. 1850, jfr. L. 25 Febr. 1851 § 2.

Om Udbetalingen, se Amtsforvaltere I B 11 b.

8. Ang. Forhøjelse af de oprindelig derfra tilstaaede Pensioner og Understøttelser til Invalider, L. Nr. 28, 27 Febr. 1897 § 3 og Nr. 30, 30 Marts 1889 § 2, jfr. L. Nr. 136, 20 Novbr. 1876 § 28.

9. Se Bøder D I 4 (om de samme tilfaldende Bøder).

Krigskontrabande.

1. Ang. hvad dertil regnes, Rskr. 22 og 25 Febr. 1793 §§ 4, 5, Fr. 4 Maj 1803 § 13, Noten t. V. G. R. og Gen. Toldk. Cirk. 1 Oktbr. 1803, Reglm. 15 Febr. 1864 § 12.

Dertil hører fremdeles alle saadanne forarbejdede Genstande, som ere umiddelbart anvendelige til Krigsbrug, Bkg. 30 Juni 1861 § 2, 25 Juli 1870 § 4, 12 Avg. s. A. § 2, 19 s. M. § 4.

I saa Henseende findes en Række specielle Traktatbestemmelser, nemlig Forbund 11 Juli 1670 § 3 og Eksplik. Art. 21 Juli 1780 (Storbrittanien), Trakt. 15 Juni 1701 § 13 (Nederlandene), 23 Avg. 1742 §§ 24—28 (Frankrig), 16 April 1748 §§ 17, 18 (Sicilierne), 8 og 19 Oktbr. 1782 §§ 11, 17—21 (Rusland), 30 Juli 1789 §§ 5—7 (Genua), Tiltræd. Akt 11 og 23 Oktbr. 1801 § 3 (foran i Lovsaml. f. 1802 — Rusland og Storbrittanien), Trakt. 17 Juni 1818 §§ 17, 21 (Preussen), 26 April 1828 § 10 (Brasilien), Pat. 18 Maj 1853, Art. 13 (Dominikanske Republik), 10 Avg. 1863 Art. 16, 17 (Venezuela), 10 Decbr. 1864 Art. 6 (Italien).

Med Hensyn til hvad derunder henføres, kan mærkes Bkg. Nr. 48, 18 Maj 1877 § 7.

2. Ang. Kontrollen med de Skibe, der indtage samme til nevtrale Havne, Fr. 4 Maj 1803 § 14, jfr. 16. Jfr. Pl. 28 Marts 1794 § 2, 14 April 1802.

3. Saavel fjendtlig Krigskontrabande om Bord i nevtrale Skibe som nevtral Krigskontrabande i fjendtlige Skibe er god Prise, Bkg. 21 Maj 1859 II og III.

Krigskontrabande om Bord i nevtralt Skib er hjemfalden til Konfiskation, selv naar den frivillig afleveres, J. M. Skr. 30 Juni 1848.

4. Skydevaaben og Ammunition kunne kun indføres til de vestindiske Øer med Overøvrighedens særlige Tilladelse, L. 30 Juni 1850 § 4 (f. St. Croix), 16 April 1862 § 3 (f. St. Thomas).

Herved — jfr. L. 1862 § 13 ang. Varers Udførsel — ere Pl. 13 Septbr. og 29 Novbr. 1817 ang. Ind- og Udførsel af Krigsfornødenheder paa St. Thomas forandrede, F. M. Skr. 2 Decbr. 1864.

Under Krig eller Insurrektion i Amerika kan Gouvernøren for-

byde al Udførsel af Krigskontrabande, ibd. (hvor tillige Regler gives for den Kontrol, Gouvernementet bør føre, naar saadant Forbud ikke findes fornødent).

Krigslove, se Krig A 13.

Krigsmagten.

1. Over samme har Kongen den højeste Myndighed, Grl. 5 Juni 1849 § 23 (hvilken Bestemmelse ikke er gentagen i Grl. 28 Juli 1866 § 18). Jfr. Fr. 20 Jan. 1808 § 13 og Pbf. 28 Marts s. A. (M. R.).

2. For samme ere de i Grundlovens §§ 80 (ang. Anholdelse), 87 (Foreningsretten) og 88 (Forsamlingsretten) givne Bestemmelser kun anvendelige med de Indskrænkninger, som følge af de militære Loves Forskrifter, Grl. 28 Juli 1866 § 94.

3. Kan ved egne Professionister lade forfærdige alt, hvad der behøves til militært Brug, Resl. 20 Septbr. 1818, jfr. Rskr. 13 Maj 1778.

Støtaten kan ikke gives Ret til at benytte civile Haandværkere uden for Lavene, hvorimod Etatens Arbejde kan udføres af Militære, K. Skr. 24 Marts 1835.

4. Ang. dens Ejendomme.

a. Erhvervelse af et Areal ved Damhussøen for ved Overømmelse at sikre Kbhvn. mod Bombardement, Ind. M. Skr. 10 Jan. 1849.

b. Om Opførelse og Salg af nogle Kaserneer m. m., L. 8 Decbr. 1859.

c. Bortsalg af »Enighedsværn«, L. 10 Maj 1867 § 3, jfr. Kontrakt 29 Oktbr. 1869 § 1.

d. Salg af det gamle Laboratorium paa Christianshavn og Opførelse af Nybygninger til Erstatning, L. 6 Marts 1869 (S. 179).

e. Ang. den aarlige Indsendelse af Fortegnelserne over de Istandsættelser m. m., som de militære Afdelinger ønske foretagne ved de dem overladte militære Bygninger, Bef. Nr. 313, 6 Septbr. 1871.

f. Krigsbestyrelsens Grundejendomme i Horsens skulle overgaa til Domænevæsenet og sælges, Krigs M. Skr. Nr. 484, 11 Oktbr. 1871.

g. Se fremdeles Brandforsikring C I 6 b. Fæstninger. Garnisonssygehuse. Kaserneer. Skydebaner. Sprængstoffer.

5. Forel. L. Nr. 224, 2 Novbr. 1885 § 2 ang. Straf for at

raade dertil hørende Personer til Ulydighed mod militære Foresatte er hævet ved forel. L. Nr. 109, 19 Juni 1888.

6. Ang. sammes Personales Forpligtelse til, ogsaa civilklædt, at gøre Front og afgive Honnør for Faner og Estandarter, Krigs M. Skr. 31 Oktbr. 1884 (M. R.). Jfr. nedenfor 2.

7. Ang. Signaleringen ved samme, Krigs M. Skr. 24 Juni 1887 (M. R.).

8. Ang. en Kommission til Udarbejdelse af en ny Plan for Ordningen af Landets Forsvarsvæsen, Kommissorium 2 Febr. 1866 med Note.

9. Ang. at Hærens Personale skal afgive Honnør for Orlogsflaget, Resl. 15 Jan. 1890 (i Søværnets Lovsaml. og i Kdg. Nr. 2 s. A., 1 og 2, M. R.), medens Søværnets Personale skal honorere Hærens Faner og Estandarter, Mar. M. Best. 15 Novbr. 1889 (i nævnte Lovsaml. og i fornævnte Kdg. 3). Jfr. ovenfor 6.

10. De fra de Højstkommanderende til Lands og til Vands udgaaende Telegrammer til Udlandet behandles som Statstelegrammer, internationalt Telegraf-Tjenestereglement i Bkg. Nr. 103, 17 Juni 1897, 2 Art. 5 og Nr. 105 af s. D. A i, jfr. tidligere Nr. 77, 13 April 1891 2 (Art. 5) og Nr. 107, 23 Juni s. A. A 1, Nr. 81, 18 Juni 1886, Nr. 83, 21 s. M., Nr. 126, 23 Decbr. 1875, jfr. Nr. 29, 18 Marts 1880.

11. Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdomme Nr. 46, 30 Marts 1892 § 29 finder ikke Anvendelse i militære Etablissementer, paa Flaadens Skibe samt paa Steder, hvor der midlertidig eller udelukkende er militær Belægning, saa som Troppesamlinger, Lovens § 29. Se Smitsom og epidemisk Sygdom I 81.

12. Ang. toldfri Indførelse af Munition til Militæretaterne, Skattedir. Resol. 6 Septbr. 1895 (Tidsskr. f. Toldv.). Jfr. Toldfrihed I d. e.

Se Artilleriet. Befalingsmænd, værnepligtige. Civil-militære Embedsmænd. Ekspropriation 4 aa (af sammes Ejendomme). Embedsbolig og -jord I, 4de Stykke, jfr. 6. Flaaden. Forfremmelseslister. Fængsel II 5 h. Fæstninger. Hæderstegn, Hæren (med Henv.), Medicinaltakst 5, 19. Militær Assistance. Militær Jurisdiktion (litr. F angaar Militæretatens Avktioner). Militære. Militært Dyrlegekorps. Militært Lægekorps. Mobilisering. Mobiliseringsordre. Officerer (Henv.). Pension 5 I, p. 8. Skoler II B 18. Stempelafgiften VI a Nr. 2

(Kommunikation af Stempelresolutioner). Søværnet (med Henv.). Uniform 3, 4.

Krigsministeren. Ang. han Uniform, Resl. 8 Novbr. 1867 (D. T. S. 1214). Se videre Krigsministeriet 10 d.

Krigsministeriet.

1. Ang. dets Oprettelse, Bkg. 25 Marts 1848 (i Reskriptsaml.).

Derunder sorterer det hele Landkrigsvæsen, Kdg. 24 Novbr. 1848 VI.

De nærmere Regler for dets Ordning og Forretningernes For-
deling ere givne ved Bkg. 27 Septbr. 1868, hvorefter Overbestyrelsen ledes af en umiddelbart under Ministeren sorterende Direktør. Jfr. Bkg. 31 Decbr. 1848, Kdg. 28 Jan. 1852, Bkg. 16 Juni 1856, Resl. 31 Maj 1868 (D. T. S. 615).

Jfr. General-Kommissariats-Kollegiet.

2. Ang. Indberetning til samme fra Kommunalbestyrelserne om den Kommunerne tilkommende Godtgørelse for Indkvartering, L. 29 Decbr. 1850 § 6.

3. Ang. ved hvilke offentlige Kasser dets Anvisninger ere betaltbare, Bkg. 8 Juli 1852.

4. Ang. den Krigsbestyrelsen ved Værnepligtsloven tillagte Myndighed, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 §§ 29, 31, 37, 51.

5. Ang. at sammes Ret til Indstilling til og Besættelse af visse Embeder og Bestillinger under Told- og Postvæsenet overgaar til Finansministeriet (for Postvæsenets vedkommende nu Indenrigsministeriet), Resl. 29 Septbr. 1860 (i Noten t. Kdg. 3 Oktbr. s. A.). Jfr. Resl. 12 Jan. 1853.

Embedsmændene i sammes Departementer have lige Adgang med Officerer til Embeder i Civiletaten, Resl. 31 Decbr. 1854, ligeledes til Troppeafdelingernes Intendantposter, Kdg. 3 Oktbr. 1860 § 10.

6. Rejsetilladelser til Udlandet for de der ansatte Embedsmænd meddeles af Kongen, Kdg. 15 Decbr. 1865 (i Reskriptsaml.).

7. Ang. fortrinlig Adgang til Ansættelse deri, se Militære I c.

8. Ang. de der ansatte Betjentes Lønning og Stilling, se Lønningslove 3 f. Militær Jurisdiktion A 4 c. Militære 9 i. Rangskat 1 f.

9. Med Hensyn til Forfremmelsen af Embedsmænd, der ere satte udenfor Nummer for at overtage derunder hørende Stillinger, mærkes Søværnsl. Nr. 69, 28 Maj 1880 § 50.

10. Om dets Myndighed med Hensyn til:

a. Kassation af Hærens Heste, Regul. 1 Juli 1874 (Nr. 6 i Till. t. M. T. A f. 1874).

b. Hærens Forsyning med de i Tilfælde af Krigsberedskab manglende Heste og Vogne, L. Nr. 87, 16 Juni 1876 §§ 4, 12. Jfr. nedenfor i, 2det Stykke.

c. Officersskolen, Adg. Nr. 28, 5 Marts 1881 §§ 6—8, 10, 20, 23, 26, 39.

d. Om den Ministeriet ved den militære Straffel. Nr. 68, 7 Maj 1881 tillagte Myndighed, se Lovens §§ 7, 31, 32, 35, 46, 59, 60, 90, 167.

Om Ministerens Forhold til Straffemyndigheden uden Dom, Adg. Nr. 100, 20 Juni 1881 §§ 16 Nr. 5 (Ministerens egen Myndighed til at paalægge saadan Straf), 18.

e. Sekondløjtnantsskolerne og Sekondløjtnanters Udnævnelse, Adg. om Tjenestegangen Nr. 126, 8 Avg. 1881.

f. Kassationskommissionernes Sammensætning i Krigstid, Adg. Nr. 159, 24 Avg. 1894 § 13, jfr. tidligere Adg. Nr. 87, 16 Juni 1882 §§ 13, 15 og § 26.

g. En Sporvej fra Christianshavn til Sundbyerne, Bkg. Nr. 4, 12 Jan. 1884 §§ 1, 2, 9, 23.

h. Gendarmerikorpsen, forel. L. Nr. 215, 27 Oktbr. 1885 §§ 2, 5.

i. Krigsmagtens Mobilisering, Adg. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 §§ 2, 5, 8, 15 og ekstraordinære Indkaldelsesordrer, § 3, Adg. Nr. 130, 26 Maj 1893 §§ 1, 3, 5, 9, 10, 12, jfr. Instr. Nr. 80, 29 s. M. § 3.

Hærens Forsyning med Heste og Vogne i Tilfælde af Krigsberedskab, Best. 11 April 1889 (i M. T. B S. 402) §§ 1 ff.

k. Søtransportvæsenet under Krigsforhold, Overenskomst 25 April 1887 (M. R.).

l. Jubilæumslegatet af 15 Novbr. 1888 for Officersdøtre m. fl., Stadf. Nr. 142, 20 Febr. 1889 §§ 2, 3, 9, 10, 12.

Legatet til Minde om Udstillingen i 1888, Stadf. Nr. 143, 20 Marts s. A. §§ 4, 7.

From Møllers Legat for Officersdøtre, Stadf. Nr. 405, 6 Decbr. 1893 §§ 2 ff.

Overavdør I. Skrikes Legat for militæres Børn, Stadf. Nr. 96, 28 Marts 1894 §§ 1, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12.

Sadelmager H. Dichmanns Legat, Stadf. Nr. 166, 13 Juni 1894 § 8.

Generaløjtnanterne Steinmanns Legat, Stadf. Nr. 181, 21 s. M. § 3.

Etatsraad Gamels Gave til 5. Dragonregimentets Underofficers-Enkekasse, Stadf. Nr. 196, 5 Juli s. A. §§ 2, 3, 8.

I. W. Heymanns og Hustrus Legat for Officersenker, Stadf. Nr. 108, 17 April 1895 §§ 2, 3, 11, 12, 14, 15.

Generaløjtnant v. Sundts Legater for afskedigede Officerer og Døtre af saadanne m. m., Stadf. Nr. 307, 27 Novbr. s. A. §§ 3, 7, 11, 13, 15, 16, 17.

Louise Henriette Flindts Legat for Officersdøtre, Stadf. Nr. 132, 11 Juni 1897 §§ 2—15.

Ritmester I. K. Marchers Legat for Underbefalingsmænd i Hæren og deres Enker og Børn, Stadf. Nr. 279, 15 Decbr. s. A. §§ 5, 7, 8.

m. Gennemførelsen af L. om Omskrivning til Kronemønt af Hærens Lønning m. v. Nr. 22, 1 Marts 1889, sammes § 2.

n. Besættelse af Arrestforvarerposter paa Landet, J. M. Cirk. Nr. 13, 12 Febr. 1896.

11. Krigsministeren gør Forslag til Beskikkelse af et Medlem af den almindelige Invalidefonds Bestyrelse, L. Nr. 136, 20 Novbr. 1876 § 22.

12. Ang. et særligt Distinktionsmærke for Departements- og Kontorcheferne, for saa vidt de ere Officerer, Kdg. Nr. 16, 1889, 2 l (M. R.).

Se Arkivvæsenet 1 i Demarkationslinje 5 c (de samme vedk. Forretninger ere overgaaede til Finansministeriet). Generalstaben 4 (Ministeriet har Overbestyrelsen over sammes topografiske Virksomhed). Havne IV 12 (Indberetninger om dem til Ministeriet). Hæren 48 (Legater). Hærstyrke, den dansk-vestindiske 2, 7 g (Hverving af hjemsendt Mandskab). Indkvartering III 2 (dets Myndighed med Hensyn til den ekstraordinære Indkvartering). Kirkebøger 17 a (dets Arkiv). Krigsretter 3 (ang. Krigsretsdommes Forelæggelse for Kongen). Militære 1 a Nr. 9 (Underretning til Ministeriet om ledige kommunale Bestillinger). Revisionsdepartementerne 5. Uniform 3 r (for afskedigede Officerer, der ere ansatte som Departements- eller Kontorchef).

Krigsraader.

1. Ang. deres Rang, Fr. 14 Oktbr. 1746 VI Nr. 5, VII Nr. 4.

2. Ang. deres Uniform, Krigs M. Cirk. 10 Novbr. 1849.

3. Se Rangskat 1 d.

Krigsreserveofficerer.

1. De hidtilværende, som ere ansatte som Løjtnanter i Forstærkningen eller Sekondløjtnanter i Linjen, kan Krigsministeriet afskedige, uanset at de ere udnævnte af Kongen, Resl. 27 Septbr. 1867 (D. T. S. 1118).

2. Ang. Meddelelsen af Rejsetilladelse for dem til Udlandet, Kdg. 15 Decbr. 1865 (i Reskriptsaml.).

Se Enkeforsørgelse II 2. Militær Jurisdiktion A 2 d. Militære 1 b, c (Adgang til Bestillinger) og 9 g Nr. 1 (Ægteskab). Pension 10. Sekondløjtnanter 1 c. Uniform 3 f.

Krigsretter (d. e. militære Retter, herunder ogsaa Krigsforhør).

1. Se Krigsartikelsbreve 1.

2. Dommereden derved, Rskr. 12 Jan. 1739.

3. Ang. hvilke Krigsretssager der skulle forelægges Kongen til Resolution og deres Indsendelse gennem Generaladvokaten, Resl. 21 Decbr. 1722, 6 Febr. 1772, 13 April 1798, Fr. 20 Jan. 1808 § 15, samt at de skulle forelægges Kongen af Krigsministeren, Resl. 1 Juli 1849.

Ang. hvilke Domme der skulle foredrages Kongen i Statsraadet, Resl. 6 Jan. 1865.

4. Ved dem maa Prokuratorer ikke møde, samt ang. Sagernes skriftlige Deduktion, Rskr. 14 Novbr. 1740 § 8, Fr. 24 Maj 1793 § 7.

Ang. at Forbudet mod Sagføreres Møde derved staar ved Magt, at dette gælder, ogsaa naar Sagføreren's Mandant er bosat uden for Garnisonsstedet, derimod ikke om Møde af en Sagfører som Kurator i et Bø, samt om hvorledes Forholdet stiller sig, naar paagældende har Fuldmagt som egentlig Mandatarius, Krigs M. Skr. 9 Maj 1878 (M. R.).

Ang. at Fuldmagt som egentlig Mandatarius berettiger en Sagfører til at møde derved, Krigs M. Skr. 16 Avg. 1887 (M. R.).

Det kan ikke nægtes at udstede Indkaldelse dertil i en Gældssag efter Rekvisition af vedkommendes Sagfører, men denne kan ikke møde enten personlig eller ved Fuldmægtig ved Forhøret eller Krigsretten, Krigs M. Skr. 15 Juli 1890 (M. R.).

5. De skulle i Voldssager tilkende den skadelidte Erstatning for Badskærløn, Svie og Smerte samt Næringstab, Gen. Kom. Koll. Prom. 15 April 1786.

6. Ang. Gebyr for Tingvidners Optagelse derved til Brug for civile Parter, K. Prom. 2 Juni 1787.

7. Forbud under Straf mod at slaa eller mishandle Inkvisit-

terne, saa længe de staa for Retten, Gen. Kom. Koll. Prom. 22 Septbr. 1787.

8. Naar Kommandanten ikke selv præsiderer i Garnisonsstabskrigsretten, skulle de karakteriserede lige saa vel som de virkelige Oberster kunne kommanderes til slig Tjeneste, Pbf. 4 Septbr. 1815.

9. Ang. Meddelelse af Udskrift af Krigsretssager til domfældte, Rskr. 22 Febr. 1831.

Ang. Meddelelse af Udskrift af Krigsretsdomme til domfældte, Krigs M. Skr. 28 Marts 1876 (M. R.).

Ang. at Udskrift af de derved paadømte Sager ikke kunne nægtes nogen, for hvem det passerede har retlig Interesse, Krigs M. Skr. 7 Decbr. 1887 (M. R.).

Ang. hvor vidt Udskrift kan erholdes af en endnu ikke afsluttet kriminel Undersøgelse derved, Krigs M. Skr. 2 Novbr. 1889 (M. R.).

10. Ang. Nedsættelse af kombineret Krigsforhør og Krigsret, naar Personer af flere Afdelinger ere implicerede i samme Sag, Pbf. 20 Febr. 1832.

11. Krigsretsdomme skulle altid affattes med Præmisser, Pbf. 11 Juli 1836.

12. Se Generalkrigsretter. Kombinerede Ret.

13. Ang. hvilke Personer og Sager, der sorterer derunder, se Militær Jurisdiktion. Jfr. Sessioner B 10 i Slutn. (ang en Slags Sager, der ikke maa afgøres ved Krigsret).

14. Ang. Salær til Underretssagførere, der i Sager, som behandles ved Krigsret, have været beskikkede som subsidære Defensorer i Anledning af Vidneførsel ved civil Ret, Krigs M. Skr. 17 Juli 1876 (M. R.). Jfr. nu L. Nr. 55, 24 Maj 1879.

15. Ang. at Jurisdiktionschefen selv skal være Præses i Sager mod Officerer og i Remissionssager, samt om Betydningen af Forbudet i Tjenestereglementet mod unødvendig Vekslen af Medlemmerne i Forhør og Krigsret, Krigs M. Skr. 9 Marts 1888 (M. R.).

16. Det er ingen Hemmelighed, hvem der er Dommer i samme, og en begært Oplysning herom bør ikke nægtes, Krigs M. Skr. 2 Novbr. 1889 (M. R.).

Se Dødfundne B 7 f og Selvmord 3 f. Vidner 22 d (Godtgørelse til dem).

Krigssekretærer have Rang i 9de Klasse Nr. 9, Fr. 14 Oktbr. 1746. Se Rangskat 1 d.

Krigsskade.

1. Om Erstatning derfor til Beboerne i Jylland efter Krigene 1848—50 og 1864, L. 30 Juni 1850, 17 Novbr. 1865, jfr. Bkg. 8 Oktbr. 1850, 15 Novbr. 1864. Se Statsobligationer I f. Jfr. Pl. 13 Jan. 1809.

2. Om Erstatning for Tab af Bagage og Heste i Krigen 1848—50, L. 29 Marts 1852.

3. For Krigsskade paa visse Jernbaner gives ingen Erstatning, og Staten kan i Krigstider benytte dem uden Vederlag, Kdg. 15 Marts 1845 § 17 (i Lovsaml. f. 1866 S. 497 — det sællandske Jernbaneselskab), Bkg. Nr. 91, 17 Maj 1871 § 13 (en projekteret Bane over Lolland), Bkg. Nr. 75, 20 Maj 1874 § 17 (en paatænkt Gedser-Bane), Nr. 79, 26 Maj s. A. § 17 (sydfyenske Bane), Nr. 87, 16 Juni s. A. § 17 (Randers-Grenaa Banen), Nr. 128, 26 Septbr. s. A. § 17 (Silkeborg-Herning Banen), Nr. 61, 27 Maj 1875 § 16 (østsjællandiske Bane), Nr. 118, 12 Novbr. s. A. § 17 (Aarhus-Ryomgaard Banen), Nr. 119, 19 Novbr. 1875, Nr. 76, 16 Maj 1876 og Nr. 102, 29 Septbr. 1877 smh. med Kdg. 15 Marts 1845 (i U. L. f. 1866 S. 494) § 17 (forskellige Anlæg tilhørende det sællandske Jernbaneselskab), Nr. 72, 7 Juni 1878 § 17 (Vemb-Lemvig-Banen), Nr. 6, 18 Jan. 1879 § 17 (Gribskov Banen), Nr. 70, 28 Maj 1880 § 16 (Fakse Banen), Nr. 52, 12 April 1881 § 16 (Odense-Bogense Banen), Nr. 141, 20 Septbr. s. A. § 16 (Randers-Hadsund Banen), Nr. 113, 10 Avg. 1882 § 16 (Horsens-Juelsminde Banen), Nr. 118, 7 Septbr. s. A. § 16 (Odder Banen), paa Gedser Banen, derfor paahviler der ikke Staten Erstatningspligt, Bkg. Nr. 50, 30 Maj 1884 § 18, (en tilsvarende Bestemmelse findes ikke i den i Bkg. Nr. 58, 17 April 1886 indeholdte Koncession), Bkg. Nr. 94, 1 Juli 1889 § 16 (Skagenbanen), Nr. 147, 25 Novbr. s. A. § 17 (Horsens—Tørring), Nr. 103, 15 Juni 1892 § 17 (Vejle—Give), samt de i Henhold til L. om Anlæg og Drift af private Jernbaner Nr. 88, 8 Maj 1894 meddelte Koncessioner, der findes anførte under Jernbaner C.

Krigsskat.

1. Blev paabudt ved Fr. 5 Juni 1848, jfr. Pl. 26 Avg. s. A.

Ligeledes ved L. 15 Maj 1850 og 27 Jan. 1851, jfr. Bkg. 27 Febr. 1851.

Ang. en Formue-Krigsskat for Finansaaret 1864—65, L. 21 Marts 1864, jfr. Bkg. 29 s. M., Vejledn. 13 April s. A. Om Anvendelsen af disse Bestemmelser mærkes Ind. M. Cirk. 31 Marts (D. T. S. 381), Skr. 28 April (tre), 7 Maj, 3, 6 og 10 Juni, 12

og 21 Juli, 5 Avg. (D. T. S. 708) og 19 Septbr. 1864, 14 Marts, 6 Septbr. (D. T. S. 672), Cirk. 21 Oktbr. (D. T. S. 821) og 6 Novbr. 1865 (D. T. S. 847).

2. Om Krigsskat paa Brænderidriften og Vareindførselen (der endnu bestaar), forel. L. 19 Febr. 1864, L. 5 Avg. s. A., Skattedir. Cirk. 26 Febr. s. A., jfr. L. 12 Septbr. s. A.

3. Se Toldvæsenet 21 (Omskrivning i Kronemønt).

4. Ang. Krigsskattoldens Erlæggelse af Sukker m. v., Bkg. Nr. 21, 24 Marts 1875 § 1.

5. Saa længe Loven om Krigsskattold bliver i Kraft, forhøjes Udførselsgodtgørelsen for Spiritus med 50 pCt., L. Nr. 50, 12 April 1881 § 3. Bemeldte Lovs § 4 er hævet, § 4 ibd.

Se Naadensaar II 22 a (Hartkornskrigsskatten). Tiende 42 a (Tiendeskat).

Krigsskibe.

1. Orlogs- og andre Regeringsskibe, der ikke benyttes til Fragtfart, ere fritagne for Skibsafgifter, L. 4 Juli 1868 § 57 Vh. Jfr. Resl. 27 Febr. 1857 (ang. russiske Skibe) og nedenfor 42 d.

Ligelædes for Havneafgifter i Københavns Havn, Bkg. 31 Marts 1865, jfr. med Hensyn til Købstæderne, Ind. M. Cirk. Nr. 32, 9 Marts 1874. Jfr. nedenfor 42 d.

Med Hensyn til Erlæggelsen af Havne og Broafgifter af de Staten tilhørende Skibe mærkes Ind. M. Cirk. Nr. 155, 4 Oktbr. 1879 (Skemaet for Skibsafgifter III Nr. 3), Ind. M. Cirk. Nr. 160, 26 Septbr. 1884 (»under Skibsafgifter« og Skemaet), Ind. M. Cirk. Nr. 208, 16 Septbr. 1889 og Arb. M. Cirk. Nr. 258, 28 Novbr. 1894. Jfr. Havneafgifter D 2.

Alle Orlogsskibe ere fritagne for Afgifter i Reykjavik og Akureyri Havne paa Island, Reglm. 6 Decbr. 1884 (Nr. 31 i Till. t. Lovt.) III 1, 31 Maj 1890 (Nr. 28 ibd.) IV 1. Alle Orlogs- og ikke til Fragtfart benyttede Regeringsskibe ere fritagne for Fyr- og Skibsafgift paa St. Thomas, Adg. 23 Oktbr. 1885 (Nr. 23 ibd.) § 6.

Erlægge ikke Fyrafgift paa Island, L. 10 Oktbr. 1879 (Nr. 28 i Till. t. Lovt.) § 1.

2. Orlogs- og andre Regeringsskibe, som ikke benyttes til Fragtfart, ere fritagne for Maaling, L. 13 Marts 1867 § 1, Fr. 25 Juni 1869 § 1 (f. Isl.), Adg. 8 Septbr. 1871 (Nr. 15 i Till. t. Lovt.) § 1 (f. Vest.).

3. Bør lodses af Lodseriernes bedste Lødser, Reglm. 27 Marts 1831 § 24. Jfr. nu nedennævnte L. Nr. 73, 13 Juni 1879.

Orlogs- og andre Regeringsskibe ere Lodstvang undergivne, hvor saadan findes, og skulle erlægge de foreskrevne Lodspenge, Aab. Br. 25 Juli 1808, den tidligere Fr. 27 Marts 1831 §§ 18, 28.

Statens og de for Statens Regning fragtede Fartøjer erlægge Lodsbetaling som private Fartøjer, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 § 31.

Med Hensyn til Lodsbetalingen for Orlogsfartøjer i Almindelighed mærkes derhos Lovens § 32, jfr. Bkg. Nr. 54, 20 Febr. og Nr. 95, 15 Marts 1883.

Med Hensyn til Orlogsskibes Erlæggelse af Lodspenge jfr. med Hensyn til Reykjavik Lodseri L. 16 Septbr. 1893 (Nr. 21 ibd.) § 3.

4. Som lægge ind og ud, ere Toldvæsenets Eftersyn underkastede, Fr. 1 Febr. 1797 § 87, jfr. Fr. 29 Maj 1702, Resl. 5 Novbr. 1823.

5. Ang. hvor vidt deres Chefer kunne øve Jurisdiktion i Havnene i Vestindien, Resl. 1 Septbr. 1816 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1816), 4 Marts 1818.

6. Paa dem er Fr. 9 Novbr. 1798 (ang. Forbud mod Skibsmandskabs Benyttelse til Varetransport i Vestindien) ikke anvendelig, K. Skr. 24 Marts 1818.

7. Paa dem ere Bestemmelserne om Skydning i Nærheden af Edderfugleværpesteder paa Island ikke anvendelige, Adg. 20 Juni 1849 § 14.

8. Se Testamenter 10 (ang. Oprettelse af Testamenter om Bord).

9. Om hvor vidt Karantænelovens Bestemmelser komme til Anvendelse paa Orlogsskibe, der have Læge om Bord, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 §§ 3, 17 smh. med Bkg. Nr. 98, 15 s. M. § 4.

Med Hensyn til Færøerne kan mærkes Bkg. Nr. 21, 27 Febr. 1882 § 3.

Paa Island udreder Landskassen Udgifterne ved deres Lægeundersøgelse efter Karantæneloven, L. 15 Decbr. 1875 (Nr. 45 i Till. t. Lovt.) § 6.

10. Med Hensyn til Lanterneføringen i Eskadrer mærkes Adg. om internationale Søvejsreglers og Nødsignalers Anvendelse, Nr. 4. 22 Jan. 1896, jfr. Resl. 11 Febr. s. A. (Søværnets Lovsaml.) og Bkg. Nr. 113, 1 Juli s. A.

Jfr. Anordn. Nr. 22, 18 Febr. 1887, Nr. 160, 29 Novbr. 1881, Nr. 49, 28 April 1880 samt Resl. 7 Marts 1887, 14 Marts 1880 (Søværnets Lovsaml.).

11. Reglement for Lampers og Lanterners Behandling 20 April 1886 (i Søværnets Lovsamling). Jfr. Flaaden 11.

Ny Bestemmelser for Lampers og Lanterners Behandling 25 Avg. 1892 (ibd.).

Anvisning af s. D. (ibd.) til Benyttelse af det Skibene medgivne Petroleums-Prøveapparat.

Bestemmelser af s. D. (ibd.) for Indkøb paa Togt af Forbrugsgods til Lampe- og Lanternemateriellet.

12. En stor Del særlige Bestemmelser vedkommende Straffe og Forbrydelser om Bord i danske Krigsskibe findes i den militære Straffel. Nr. 68, 7 Maj 1881, jfr. Adg. Nr. 96, 20 Juni s. A. Se Militær Jurisdiktion H 2 p.

13. Instruktion for Postforsendelser til og fra Besætningerne i de danske Orlogsskibe 22 Decbr. 1882 (U. L.). Tillæg til den anførte Instruktion 22 Decbr. 1882 (U. L.) for Postforsendelser til og fra Besætningerne i de danske Orlogsskibe 30 Marts 1885 (U. L.).

Regler for Udveksling af Postsække med Krigsskibe, internationalt Ekspeditionsreglm. i M. T. B f. 1898 S. 821 XXIV.

14. Om Instruktioner og Reglementer for Tjenesten paa de kgl. Skibe (trykt som Manuskript i 1849), se Till. t. U. L. f. 1881.

15. Instruktioner vedrørende Økonomi- og Forplejningsvæsen i Krigsskibene 23 Juni 1884 (i Søværnets Lovsaml. — Instruktion A findes ogsaa i U. L.) med Tillæg i Resl. 14 Marts 1887 (i Søværnets Lovsaml.). Almindelige Regler for Aflæggelsen af Skibsregnskaber, Best. 30 Marts 1886 (ibd.), jfr. om Forbrugsregnskaberne Best. 22 Marts 1888 (ibd.).

Tillæg til de anførte Instruktioner vedrørende deres Økonomi- og Forplejningsvæsen, Resl. 17 Febr. 1890 (i Søværnets Lovsaml., jfr. U. L. 1890 S. 47). — Tillæg i Resl. 14 Marts 1887 er ophævet, ibd. i Slutn.

16. Salut- og Ceremonielreglement 30 Decbr. 1884 (U. L.). Tillæg til det anførte Salut- og Ceremonielreglement, Kdg. 13 Novbr. 1889, 10 Oktbr. 1890 (begge i U. L.).

Nyt Salut- og Ceremonielreglement for Flaaden 26 Febr. 1895 (U. L. og Søværnets Lovsaml.).

17. Ang. deres Kontrol med Overholdelsen af de vedtagne Forholdsregler til undersøiske Telegrafkablers Beskyttelse, Bkg. om international Konvention Nr. 246, 18 Novbr. 1885 Art. 10.

18. Ang. deres Myndighed med Hensyn til at visitere og beslaglægge Skibe, der mistænkes for Slavehandel paa Afrika, Bkg. Nr. 108, 21 Juni 1892 Art. 42 ff.

19. Ang. fremmede Krigsskibes Adgang til nederlandske Havne m. v. handler en i Søværnets Lovsaml. optagen Adg. 20 Marts 1893.

20. Orlogsskibe og andre Staten tilhørende Skibe, som ikke benyttes som Fragt- eller Handelsskibe, ere undtagne fra Registrering, Sølov Nr. 56, 1 April 1892 § 2, Registreringsl. Nr. 57 af s. D. § 1.

21. Bestemmelserne om Søforklaring og Søforhør finde ikke Anvendelse paa dem. L. Nr. 72, 12 s. M. § 15.

22. Nyt Regulativ for Oplægning af Flaadens Skibe 5 Septbr. 1891, jfr. Best. 21 Novbr. s. A., 18 Novbr. 1893 (alle i Søværnets Lovsaml.).

Bestemmelser for Tjenesten i Skibe af 1ste Linje under Oplag 6 Decbr. 1893 (ibd.).

Bestemmelser af s. D. (ibd.) vedrørende Regnskabsførelsen over Forbrugsgodset i de i Krigsberedskab oplagte Skibe. Jfr. Best. 29 Maj 1890 og 20 Juni 1891 (ibd.).

Ændring i Regulativet, Best. 12 Novbr. 1894 og 12 Febr. 1896 (ibd.).

23. Bestemmelser for Artilleriuddannelsen om Bord i Flaadens Skibe 3 Febr. 1892 (ibd.). Jfr. nedenfor 30.

24. Ang. Forøgelse af de faste Skibskokkes Antal og en Kogeskole om Bord i Vagtskibet, Best. 24 s. M. (ibd.).

25. Bestemmelser om Oppassertjenestens Besøgelse om Bord i Flaadens Skibe 28 Marts 1892 (ibd.), hvoraf særlig mærkes Bestemmelsen i § 1 om, at ingen værnepligtig mod sin Vilje kan befales til at være Oppasser. Jfr. Officersoppasser.

26. Reglement for Skildvagtstjenesten om Bord 7 April 1892 (ibd.).

27. Bestemmelser om Udlaan af Servicer til Officererne paa Flaadens Skibe 14 Maj 1892 (ibd.).

28. Bestemmelser for Malingen af Flaadens Skibe 18 Juli 1892 (ibd.).

Bestemmelser vedrørende Behandlingen af Skroget samt Hoved- og Hjælpemaskineriet i Flaadens Skibe 18 April 1893 (ibd.).

29. Normalreglementer af 20 Marts 1893 (i Søværnets Lovsaml.) for: Ugetjenesten om Bord, daglig Tjeneste til Ankers, daglig Tjeneste til Søs. Jfr. de herved bortfaldne Reglementer 31 Marts 1890 (ibd.).

30. Skydereglement for Flaaden 7 Febr. 1894 (ibd.).

31. Rullereglement for Flaaden 11 April 1894 (ibd.).

32. Regulativ for Indretning, Undersøgelser og Prøver af Søværnets Dampkedler Nr. 20, 26 Febr. 1894.

33. Bestemmelser vedrørende Afholdelsen af Maskinprøver om Bord i Flaadens Skibe 15 Decbr. 1894 (Søværnets Lovsaml.).

34. Besisningsreglement for Flaadens Skibe 9 Marts 1896 (ibd.).

35. Sygekostreglement for do. af s. D. (ibd.).

36. Besisningsreglement for Torpedo- og Patrouillebaade, 20 s. M. (ibd.).

37. Bestemmelse om Oprettelse af Kontrakter ved Indkøb af Kul til Flaadens Skibe i Udlandet 26 Marts 1896 (ibd.).

38. Bestemmelser for Omgang med Ild og Lys om Bord samt til Sikring mod Brandfare 26 Juni 1896 (ibd.).

39. Bestemmelser for Kompassernes Behandling og Benyttelse om Bord i Flaadens Skibe, 16 Jan. 1897 (U. L. og Søværnets Lovsaml.).

Forandring i Bestem. 26 Oktbr. 1885 ang. Bestyrelsen af Flaadens Kompassvæsen, 11 Septbr. 1897 (Søværn. Lovsaml.).

40. Om den Bistand, de danske Konsularembesmænd skulle yde samme, og Regler for Besøg og Genbesøg mellem Konsulerne og Cheferne, Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 23 med Kommentar, jfr. om Salut ad § 57.

41. De frivillige Lærlinge.

a. Ang. at Andragender om Ansættelse som frivillig om Bord i samme afgøres af Chefen for Orlogsværftet, Bestem. 4 Oktbr. 1872 (i Søværnets Lovsaml.). Jfr. nedenfor c.

b. Forandring af de for Bedømmelsen af dem fastsatte Karakterer, Bestem. 17 Septbr. 1884 (i Søværnets Lovsaml.).

Bedømmelserne indsendes direkte til Marineministeriet, Bestem. 29 Marts 1886 (ibd.).

c. Andragender om Antagelse som saadan skulle indgives til Marineministeriet, Bestem. 8 Febr. 1886 (ibd.).

d. Skulle først efter det fyldte 15de Aar aflægge Troskabsed, Bestem. 30 Oktbr. 1886 (ibd.).

e. Fart som saadan giver Adgang til Adgangsprøven ved Søofficersskolen, Adg. Nr. 136, 9 Septbr. 1887 § 13.

f. Ang. deres Undersøgelser med Hensyn til Legemsmangler, som kunne gøre dem uskikkede til Antagelse ved Søofficersskolen, Bestem. 15 Maj og 17 Juli 1888 (i Søværnets Lovsaml.).

g. Se Uniform 4 e. Søværnet 12 (Synsprøve).

42. Fremmede.

a. Ang. danske Koffardiskibes Visitation ved dem, Fr. 4

Maj 1803 § 17, jfr. Trakt. 16 April 1748 § 23 (Siciljerne), 30 Juli 1789 § 3 (Genua), 17 Juni 1818 § 19 (Preussen). Jfr. Konvoj 2.

b. Som løbe ind i danske Havne, maa vel medbringe deres Priser, men skulle igen føre dem bort med sig og maa hverken sælge eller omlade dem her, K. Cirk. 20 Maj 1823, jfr. K. Skr. 17 Decbr. 1825 (f. Vest.). Jfr. Rskr. 26 April 1743, Trakt. 30 Juli 1789 § 3.

c. Som ankomme i danske Farvande, om dem skulle Lodserne gøre Melding til Overlodsens, som derom gør Indberetning, Reglm. 27 Marts 1831 § 25. Jfr. nu L. Nr. 73, 18 Juni 1879.

d. Ang. storbritanniske Krigs- og Transportskibes Fritagelse for Skibs- samt Bro- og Havneafgifter, Ind. M. Cirk. 20 Marts 1855 med Note. Jfr. foran 1.

e. Se Eksterritorialitetsret.

Se Flaaden. Flag 2. Fængsel II 8 l. Karantæneflag. Krigsmagten 6 og 9 (Honnør for Orlogsflaget), 11 (smitte Sygdom). Militær Assistance 2 n Nr. 4, p. Underofficersskolen. Vagtskibet. Vrag 10 (flydende, deres Uskadeliggørelse).

Krigsstyr. Skulde de reformerte Præster og deres Enker være fritagne for, Priv. 15 Maj 1747 § 19.

Kriminal- og Politiretten i København.

1. Ang. sammes Oprettelse og Indretning, Fr. 28 Febr. 1845, der ved Lov om Politisagers Behandling i Kbhvn. 11 Febr. 1863 — se særlig §§ 1 og 2 — er undergaaet væsentlige Forandringer.

2. Udgifterne til den, derunder Retsvidneløn, Kontorudgifter, Brændsel og Belysning, udredes af Statskassen, hvorimod Udgifterne til de Betjente, som ifølge Fr. 28 Febr. 1845 § 15 benyttes ved Retten, udredes af Kbhvn.s Kommune, L. om Politiets Omordning 11 Febr. 1863 § 17.

Rettens Medhjælpssum er bestemt ved L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 12, men er senere forhøjet paa Finanslovene.

3. Oversigt over dens Fattigkasses Indtægt og Udgift og Oplysninger om denne Kasse meddeles aarlig i M. T. B.

Ang. et Legat til den ældre Politirets 1ste og 4de Protokols Fattigbøsser, K. Skr. 17 April 1832.

Se Bøder D II 34.

4. Ang. Gebyrerne ved samme se Retsgebyrer I 16.

5. Ang. sammes Personale og Funktionærer.

a. Ang. Forøgelse af Rettens Personale og Afdelingernes Forhøjelse til 9, L. Nr. 54, 24 Maj 1879 § 1. Do. do. til 10, forel. L. Nr. 67, 20 Maj 1886 (denne forel. L. er bortfaldet ved Folketingets Forkastelse den 5 April 1894).

De tilforordnedes Antal forhøjes til 14, Antallet af Protokolførere fastsættes til 11, og Antallet af edsvorne Retsvidner ligeledes til 11, Antallet af Afdelinger forhøjes til 11, 3 af Protokolførerne lønnes med højest Lønning, 8 med lavest Lønning, L. Nr. 8, 31 Jan. 1896.

Se Assessorer 7. Justitiarius 4. Justitssekretærer 13. Protokolførere. Retsvidner B.

b. Ang. Ascensionsret for de under 19 Juni 1845 beskikkede Assessorer, Fuldmægtige og Kopister i de respektive Klasser, Resl. 27 Febr. 1846.

c. Ang. Kopisterne.

1) Om dem handler Fr. 28 Febr. 1845 § 10.

2) Deres Lønning blev bestemt ved L. 3 Marts 1854. De lønnes nu af den under 2 omhandlede Medhjælpassum.

3) Ved den ældre Politiret.

Instruks for dem 18 Decbr. 1801.

Skulde have dansk-juridisk Eksamen, Rskr. 5 Decbr. 1800 § 2.

Se foran b.

d. Tilsynet med Arkivet og Fyrbødertjenesten skulde besørges af de tilsvarende Funktionærer under Politiet, K. Skr. 4 Novbr. 1845. Jfr. nu Regul. f. Politiet 12 Juni 1863, hvor saadant ikke omtales.

e. Se Borgerlige Korpser A 1 o Nr. 2 (ang. Ekstrasriverne). Politiskilt 3.

6. Ang. den ældre Politiret mærkes foruden det foran under 3, 5 c og e anførte:

a. Ang. dens Indretning, Fr. 5 Juli 1793.

b. Ang. hurtigere Behandling af private Sager, K. Skr. 21 Febr. 1832.

c. Ang. denældste ved Hof- og Stadsrettens Oprettelse ophævede Politiret se Politi- og Kommercekollegiet.

7. Ang. Forandring i den i Fr. 28 Febr. 1845 § 9 fastsatte Tid for Afholdelsen af Retten til at behandle og paakende Domsager, Bkg. Nr. 156, 19 Oktbr. 1887.

8. Ang. Behandlingen af Bygningsovertrædelser ved samme, bl. a. saaledes, at de større Sager behandles ved en af Afdelingerne for kriminelle Sager efter de før L. 11 Febr. 1863 gæl-

dende Regler om offentlige Politisager, Bygningal. Nr. 77, 22 April 1889 § 77, jfr. Instruk. Nr. 87, 27 Juni s. A. § 7, Instr. Nr. 88 af s. D. § 14.

9. Efter ovennævnte Regler behandles ogsaa Overtrædelser af: Firmal. Nr. 23, 1 Marts 1889, dennes § 24.

L. om Vivisektioner Nr. 43, 13 Marts 1891, dennes § 3.

10. For denne Ret kunne indbringes kriminelle Sager behandlede af de med Doms- og Øvrighedsmyndighed udrustede danske Konsuler, L. Nr. 35, 15 Febr. 1895 § 8. Jfr. Konsuler B 36 e.

Se Arrest A 42 d. Brandkommissioner 1 (Henlæggelse af sammes Forretninger til Retten). Faldsmaal 1 a. Straf-attester 3. Unødig Trætte 4 d.

Kriminalkammer.

1. De to kriminelle Kamre ved Lands- Over- samt Hof- og Stadsretten ere ophævede Fr. 28 Febr. 1845 § 2, jfr. § 3.

2. 4 saadanne findes ved Kbhvn.s Kriminal- og Politiret, § 7, jfr. § 8, ibd. smh. med L. 11 Febr. 1863 § 1. Retten har nu 11 Afdelinger, L. Nr. 8, 31 Jan. 1896.

Kriminal Undersøgelse. Straf for den Embedsmand, der foranlediger, beslutter eller fortsætter en saadan mod nogen, hvis Uskyldighed er ham bekendt, L. 10 Febr. 1866 § 130, 25 Juni 1869 § 131 (f. Isl.). Jfr. Forhør. Kriminelle Sager.

Kriminelle Sager. (Delinkventsager, Justitssager, befalede Sager).

Fr. om Kriminal- og Politiretten 28 Febr. 1845 § 1 definerer kriminelle Sager som alle Sager, hvorunder nogen efter Justitsvæsenets Foranstaltning tiltales til Lovens Overtrædelse. Herefter falde ogsaa offentlige Politisager ind under Begrebet, men ordentligvis stilles disse i Modsætning til de egentlige kriminelle Sager eller Justitssager, jfr. saaledes Lov om fornævnte Ret 11 Febr. 1863 § 1.

I Lov om Bøders Afsoning uden for kriminelle Sager 16 Febr. 1866 (S. 196) har dette Begreb en ejendommelig Betydning, hvorom se under Afsoning I 5.

Det efterfølgende angaar for største Delen kun de egentlige kriminelle Sager, medens om de offentlige Politisager henvises til Artiklen Politisager.

1. Almindelige Regler for deres Behandling ere givne ved Fr. 21 Maj 1751, 3 Juni 1796 IX, 8 Marts 1799, 13 Oktbr. 1819, 29 Novbr. 1837 (ang. Jurisdiktionsforholdene m. m.), 8 Septbr. 1841 (ang. Beviset).

Ang. deres Behandling paa Island, Fr. 24 Jan. 1838 §§ 13—16; § 18 ibd. ophæver Rskr. 25 Juli 1808. Jfr. Rskr. 6 April 1748.

2. Der kan ikke nægtes den, imod hvem en offentlig Undersøgelse har været indledet — det være sig en Politisag eller en kriminel Sag. — Udskrift af Forhørerne eller Sagen, naar Undersøgelsen er afsluttet uden at lede til Tiltale, eller naar Dom er falden, K. Skr. 30 Juni 1846, J. M. Skr. 11 Avg. 1853, 28 Oktbr. 1861, jfr. K. Skr. 28 Novbr. 1835 (f. Isl.). Se Krigeretter 9.

Ligeledes har vedkommende Ret til at forelange saadan Udskrift, naar han vil benytte de under den offentlige Undersøgelse fremkomne Oplysninger under en privat Sag, K. Skr. 20 Febr. 1819, 13 Septbr. 1836. Jfr. nedenfor 14.

Saadanne Beskrivelser til privat Brug betales med almindeligt Gebyr efter Sportelreglementet, se Beskrivelser og Udskrifter VIII 2. Om deres Stempling, se Stempelafgiften III 33 d Nr. 3.

3. Udskrift af Politiforhører bør tilsendes alle de Aftoriteter, som efter samme have noget at foranstalte, K. Skr. 23 Jan. 1817.

4. Ang. Besørgelsen af Dokumenters Fremskaffelse og Forkyndelse i Delinkventsager og andre befalede Sager, K. Prom. 27 Avg. 1796, 17 Maj 1800, jfr. K. Cirk. 19 Jan. 1819.

5. I Justitssager skulle Civile give Forklaring eller Vidnesbyrd ved militær Ret og Militære ved civil Ret, Fr. 17 Jan. 1816.

6. Ang. den militære Jurisdiktions Omfang med Hensyn til dem, se Militær Jurisdiktion A 6 c; B 1 a, 2 b; C 2.

7. For Justitssagers tilstrækkelige Oplysning skulle alle Overretter sørge, K. Skr. 12 Juli 1817.

8. Ang. Dommernes Pligter med Hensyn til dem, se Dommer II 12.

9. Om betydelige kriminelle Tilfælde skulde straks gøres Indberetning til Kancelliet, K. Cirk. 8 Marts 1828.

10. For at sætte Overøvrigheden i Stand til at kontrollere sammes Behandling (jfr. nedenfor 11) skulle Overøvrighederne hver anden Maaned til samme indgive Indberetning om alle hestaaende kriminelle Sager samt efter Omstændighederne om Aarsagen til deres Henstand, Rskr. 5 Avg. 1841 (i K. Cirk. 21 s. M.), jfr. Reglm. 7 Maj 1846 B § 21.

11. Ang. at Amtmændene skulle vaage over, at den kriminelle Undersøgelse i Almindelighed uafbrudt fortsættes og saa

vidt mulig tilendebringes før Aktions Anlæg, at Eksaminationen fra Begyndelsen af er saa fuldstændig og omfattende, som Omstændighederne give Anledning til, og at Gentagelse af givne Forklaringer søges undgaaet, samt at Indstævningen til Overretterne og Højesteret og sammes Forkyndelse sker i nøjeste Overensstemmelse med Lovgivningens Forskrifter, K. Cirk. 30 Marts 1843.

En Oversigt over Amtmændenes Forretninger dermed findes under Amtmænd IV.

12. At Retsbetjentene uden for de i L. Nr. 21, 4 Febr. 1871 § 14 nævnte Tilfælde ere ubetinget forpligtede til at forelægge Amtet en hvilken som helst af dem foretagne kriminell Undersøgelse ved dens Slutning, J. M. Skr. Nr. 113, 18 Juni 1883.

13. Om Myndighed for Bestyreren af Karantæneanstalten til at foretage alle retslige Handlinger vedkommende Forundersøgelsen deri, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 § 11.

14. Udskrift af en tvende Personer vedkommende Justitssag bør ikke nægtes den Sagfører, der legitimerer sig som bemyndiget af vedkommende til at forlange samme; har han kun saadan Bemyndigelse fra den ene af dem, bør der ikke meddeles Udskrift af den Del af Sagen, der alene vedkommer den anden. Spørgsmaalet henhører i øvrigt under Retsskriverens Afgørelse, J. M. Skr. Nr. 322, 16 Decbr. 1890. Jfr. ovenfor 2.

15. Ang. Opbevaring af Domsakterne i Justits- og offentlige Politisager, J. M. Skr. Nr. 254, 13 Juli 1893 (med Kanc. Skr. 23 Avg. 1844 som Note).

16. Ang. under hvilken Jurisdiktion den samlede Forfølgning skulde ske mod et Fruentimmer, der, uden at være arresteret, og uden at Aktion endnu var beordret, var under kriminell Undersøgelse ved en Jurisdiktion for et der begaaet Tyveri, da hun blev anholdt under en anden Jurisdiktion for et der forøvet Tyveri, J. M. Skr. Nr. 418, 29 Decbr. 1893.

17. Ang. Anvendelse af Fr. 29 Novbr. 1837 § 1 paa den sigtede under en Politisag, J. M. Skr. Nr. 57, 7 Febr. 1894.

18. Ang. at en Arrestforvarer ikke kan beordres til at ledsage en Arrestant i Forhør uden Samtykke af Arresthusets Bestyrer, J. M. Skr. Nr. 189, 30 Juni 1894.

19. Ang. Indberetning til Finansministeriet om Afsigelse af Straffedomme, som medføre Inddragelsen af Vartpenge, Pensioner og Forsørgelser af Statskassen, J. M. Cirk. Nr. 282, 19 Decbr. 1894.

20. Ang., at der, forinden Beslutning med Hensyn til Aktion

tages i Sager mod Landpostbude for Tilegnelse af Postforsendelser, skal indsendes Forhørsudskrift til Generaldirektoratet for Postvæsenet, J. M. Cirk. Nr. 24, 7 Marts 1895.

21. Ang. hvor nogle fra en Tvangsarbejdsanstalt undvegne Personer vilde være at tiltale for Lovovertrædelser, begaaede efter Undvigelsen i et andet Herreds Jurisdiktion, J. M. Skr. Nr. 283, 8 Oktbr. 1896.

22. Ang. Forandringer med Hensyn til Strafferegistrenes Førelse og Tilvejebringelsen af Materialet for Kriminalstatistiken, J. M. Cirk. Nr. 242, 11 Decbr. 1896. Se Strafferegistre.

23. Ang., hvor Akterne i de i første Instans ved Retterne uden for København paadømte Justitssager og offentlige Politisager opbevares, J. M. Cirk. Nr. 248, 14 Decbr. 1896.

24. Ang. Gebyr- og Stempelpligt for Udskrifter af Domme i Justitssager, der skulle benyttes til Ansøgninger om Benaadning, Skattedir. Skr. Nr. 304, 14 Decbr. 1896.

25. Straffesager behandlede af danske Konsuler, L. Nr. 35. 15 Febr. 1895 §§ 8—10, Instr. Nr. 180, 1 Septbr. s. A. §§ 4, 5. Jfr. Konsuler B 36 e.

Se i øvrigt Aftens Varsel 4, 5, 7, 10. Akt (Domsakt). Aktor. Amtsmænd IV. Anteciperede Sager 1 a, jfr. d. Appel I 1 h og i, II 2 a og 6, III, IV, V 1 samt VII A. Appellationstermin 12. Beskrivelser I 8 (Godtgørelse for Papir og Indbinding). Daabsattester 17 (skulle rekvireres direkte fra Præsten). Distriktslæger 28. Domme 15 (ang. Parternes Tilstedeværelse ved sammes Afsigelse), 18, 28 — 31, 32 (ang. Straffedommes Offentliggørelse). Eksekution A. Ekstraret I a. Faldsmaal — Faldsmaalsbøder 2 og Vidnepligt 1. Foged 2 og Kongens Foged 2 (ang. kriminelle Dommes Eksekution). Forhør. Hjemvisning 2. Højesteret 10 (om derved paakendte Sager paa ny kunne rejses). Højesteretssagførere I 11 (ang. Optagelse af ny Forhører), 17 (deres Salær), 18 (Meddelelser til dem). Jurisdiktionsforholdene A 3 og 6. Justitssager. Kendelser 3 (Tilfælde, hvor Afsigelse deraf er nødvendig). Lands- Over- samt Hof- og Stadsretten 6 (ang. Rettens Bedømmelse af Forhører m. m., som fremkomme under Sagers Behandling i 1ste Instans). Politisager I og II (offentlige). Postvæsenet I 4 g (Tjenesteforsendelser). Præster III 22 (ang. Meddelelse af Attester m. m.). Retsbetjente I 33 (Diæter) g, k og h. Retsgebyrer II A 1 a Nr. 1. Retsplejen 5 b (Indberetninger derom). Sagførere I A 5, 6 (Salær), 7 (Diæ-

ter), 8 (Befordring). Sikkerhed—Sikkerhedsstillelse 8. Strafferegistre. Stævning A 4 d og 5 b. Syn, Skøn osv. II 6 f (om Vederlag til Mændene ved en saadan Forretning under en Justitsag). Sø- og Handelsretten 8 b, c. Toldfrihed I 1 (Sager til Brug ved Retsundersøgelse). Vidner I 22 (Godtgørelse til dem). Værneting II 27—29. Jfr. Offentlige Sager.

Kristendommen, se Religion.

Kristenretten, den gamle islandske Lov af dette Navn omtales i Rskr. 29 Maj 1719.

Kristfjærd paa Island, ang. Afbenyttelsen af en Del af samme, Bkg. 3 Juni 1867. Jfr. Bkg. 1 Juni 1861 II § 17.

Med dem føre Repsforstanderskaberne Tilsyn, Fr. 4 Maj 1872 § 18 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.).

Kristianfeldtske Tilhængere, se Hernhutter.

Kro—**Krohold**, se Beværtningsnæring 2. Gæstgiveri. Markeder I 2 (uautoriserede).

Kronborg Slot og Fæstning, se Fyr 27, 2 s. Fæstninger 7. Havne VIII 33 g. Købstæderne A 6 n. Pastorater 294 B g.

Krone, se Vaaben II 4 og 6.

Krone—**Kronemønt**.

Denne Mønt er Regningsenheden efter det ny Møntsystem, L. Nr. 66, 23 Maj 1873 § 2, jfr. §§ 5, 10, 18, 20, 21, Bkg. Nr. 88, 26 Juni s. A. Art. 2 jfr. 5.

Deri skulle alle Statens, Kommuners, Nationalbankens samt koncessioneredes eller med Stempelbegunstigelse forsynede Institutters og Selskabers Regnskaber og desl. Udfærdigelser under Straf føres, fornævnte L. 1873 § 13, jfr. § 17.

Ang. Præget for 10- og 20-Kroner, Bkg. Nr. 115, 23 Avg. 1873, og om disse Mønters Benyttelse som lovligt Betalingsmiddel, Bkg. Nr. 156, 16 Decbr. 1873. Jfr. med Hensyn til Island Bkg. 29 Decbr. 1873 (Nr. 21 i Till. t. Lovt.).

Ang. de ældre Kroner, se Kurantmønt 1 a, b.

Se Møntvæsen. Seddelpenge.

Kroning, Kongens. Ifølge de nu ophævede Art. 16 og 18 i Kongel. 14 Novbr. 1665 skulde Kongen lade sig krone og salve. Jfr. ang. den sidste Kroning Rskr. 19 Febr. og Bkg. 15 Juni 1840.

Kronologisk Samling, se Rosenborg Slot 1.

Kronprins, se Tronfølger. Se fremdeles Adjutanter 3. Apanager 1. Fideikommissar III 3 (det Classenske). Ge-

neralkommission (er Formand for denne og Hærinspektør). Kongehuset 5. Slotte 5.

Kronprinsessen. Kronprinsesse Louise udnævnes til Protektrice for det adelige Stift Vallø, Aab. Br. Nr. 194, 22 Oktbr. 1898.

Kroppen, Straf paa, se Legemlig Straf.

Kroup, se Krup.

Krudt, se Sprængstoffer.

Krudtmøller, se Sprængstoffer.

Krudttaarne (Krudthuse og -magasiner).

Hverken i Brandpolitiloven for Landet eller i øvrigt i Lovgivningen foreskrives der nogen Afstand for private Bygninger derfra, Best. 30 Jan. 1885 (i Søværnets Lovsaml.), Krigs M. Skr. 5 Febr. 1886 (M. R.).

Se Indkvartering II 38. Rapssædhalms Forbrænding 2 (Foretagelse deraf i Nærheden af Krudttaarne paa Amager). Sprængstoffer.

Krumslutning.

1. Ang. Anvendelsen deraf i Hæren som disciplinær Straf, Pbf. 31 Maj 1812 (M. R.), Pbf. 18 Novbr. 1844 § 1, Resl. 4 April 1848 sammenholdt med Resl. 12 Decbr. 1860 med Note. Jfr. Pbf. 24 Decbr. 1804 (M. R. — Forbud mod baglænds Krumslutning). Se nu L. Nr. 68, 7 Maj 1881 Kap. II.

2. Har været brugt som disciplinær Straf i Strafanstalterne, Pl. 31 Avg. 1813 § 1, men er afskaffet ved L. 3 Decbr. 1850.

Krup (eller Kroup). Denne Sygdom nævnes i L. om om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse Nr. 46, 30 Marts 1892 § 23. Se Frederiks Hospital 13. Jfr. Strubehoste (Henv.).

Krybskytter. Straffen for ulovlig Jagt er nu bestemt i L. Nr. 79, 8 Maj 1894 §§ 23—31, jfr. tidligere L. Nr. 61, 1 April 1871 § 17, jfr. §§ 14, 16, 18, 19, Fr. 20 Maj 1840 § 27 og L. 25 Marts 1851 § 21.

Krydstoldinspektøren. Hans Lønning, Udnævnelse og Pensionsret, L. Nr. 90, 2 Juli 1880 §§ 1, 2, 4 Nr. 4, 9.

Bærer Søofficersuniform, Skattedir. Bkg. 6 Oktbr. 1885 (særskilt trykt).

Har Rang i 3dje Klasse Nr. 9, Resl. Nr. 94, 21 Maj 1887.

Hans Kontorholdsgodtgørelse, L. Nr. 90, 8 Maj 1894 § 1 B, jfr. tidligere L. Nr. 32, 30 Marts 1889 § 1 B, Nr. 40, 18 Marts 1881 § 1 B.

Krydstoldvæsenet.

1. Ang. dets Oprettelse, Bkg. 13 Juli 1824.
2. Instruktion for samme af 24 April 1860 (Uniform, § 4; Diæter og Befordringsomkostninger, § 8; Inkvirering af Skibe, § 17, jfr. Gen. Toldk. Cirk. 6 Avg. 1833; Forsegling af Skibe, § 18).
3. Ang. Krydsfartøjernes Fritagelse for Havne- og Broafgifter, Ind. M. Cirk. 7 Juni 1851.
Ind. M. Cirk. Nr. 155, 4 Oktbr. 1879 (Skemaet for Skibsafgifter III Nr. 3), Nr. 160, 26 Septbr. 1884, Nr. 208, 16 Septbr. 1889, Arb. M. Cirk. Nr. 258, 28 Novbr. 1894.
4. Den som Næstkommanderende derved fungerende Søofficers Honorar, L. Nr. 90, 2 Juli 1880 § 7.
5. Ang. Klarering ved samme af visse Fartøjer i Fart fra Baagø og Brandsø paa Slesvig, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1882, a A 6.
6. Ang. en Forandring i Instruktion for samme 24 April 1860 § 25, 3dje Stykke, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 1, 1884, e.
7. Forandret Affattelse af fornævnte Instruktions § 4 om Uniformeringen m. v., Skattedir. Bkg. 6 Oktbr. 1885 (særskilt trykt).
8. Ændring i § 8 i Instr. 24 April 1860, Skattedir. Resol. 24 April 1896 (Tidsskr. f. Toldv.). Do. i § 5 ibd., Skattedir. Resol. 16 Maj s. A. (ibd.).
9. Regler for Krydstoldvæsenets Inkvirering m. m. af Skibe i danske Farvande, 23 Marts 1897 (ibd.).
Se Karantænevæsenet A 3 a. Mønstring 6. Styrmand 1 a Nr. 3 (ang. Fart derved). Toldembedsmænd 2 a (en Skippers Undladelse af at efterkomme dets Signaler). Toldflag. Toldopsyn. Toldvæsenet.
- Kryolitbrydning** ved Iviktut i Grønland, Eneret dertil i 30 Aar for et Interessentskab; Konc. 30 Septbr. 1864.
- Kryolit-Sodafabrik**, se Sodafabrik.
- Kræft**, ang. deraf angrebne Personer, se Sygdom 2.
- Krølhaar**, se Karantænevæsenet B 4 f (Indførselsforbud).
- Krølhaarsfabrikation** henføres i Sundhedsvedtægten for København blandt de for Sundheden skadelige Næringsbrug, Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 20.
- Kul** (Stenkul, Trækul).
1. Ang. hvorledes de maales, se Kultønden. Topmaal 1. Store Stenkul maa sælges efter Vægt i Stedet for efter Maal, Pl. 28 Maj 1802.

2. Ang. Handel med Trækul, se de under Skovforbrydelser 6 sidste Led anførte Bestemmelser.

3. Ang. Brydning af Brun- og Stenkul, se Mineralier 2, 4 og 7.

Se Færøerne 13, 14 (Brydning deraf). Havneafgifter B 15. Helligdage 22. Indførselstold 13, 15. Laden og Lossen 5. Maal og Vægt 18. Maaling og Vejning 14 f (Taksten i Kbhvn). Oplag I 1. Skolebrændsel II 3 og 5.

Kulbrinter, flydende, se Stenolje 1 a.

Kulbrænding, Regler derfor, Fr. 26 Jan. 1733 §§ 29, 30, 18 April 1781 §§ 57—61.

Kuldampe, se Forgiftningstilfælde 4.

Kuldlysning (Tinglysning) af uægte Børn.

1. Derom handler D. L. 5—2—70 til 73.

2. Kan en Officer foretage uden sine Foresattes Tilladelse, Gen. Kom. Koll. Prom. 10 Decbr. 1785.

3. En Jøde kan kuldlyse sine med en kristen Kvinde avlede Børn, K. Skr. 9 Juni 1832.

4. Kan foregaa ved Tinglæsning af en af Faderen udstedt Deklaration, K. Skr. 23 Jan. 1838.

Ang. saadanne Deklarationers Stempling, Rtk. Skr. 17 Juli 1847 med Note.

5. Ang. hvor vidt den giver Faderen Ret til efter Moderens Død at tage Barnet fra hendes Frænder, K. Skr. 28 April 1838.

6. Resl. 12 Avg. 1811 er uanvendelig paa Fædre, der have lyst deres uægte Børn i Kuld og Køn, K. Skr. 25 Juni 1844.

Se Underholdsbidrag A I 21. Uægte Børn 10.

Kuldragere, se Dragere 1.

Kulmaalere, se Maaling og Vejning 14 b Nr. 3, jfr. f.

Kulsyre, Fabriker for Tilvirkning af flydende, se Helligdage 5 B b Nr. 1.

Kultusministeriet, se Kirke- og Undervisningsministeriet.

Kultønden.

1. Maaletønden til Kul indrettes efter Korntønden, til Stenkul efter Salttønden (paa 176 Potter), Fr. 1 Maj 1683 § 9, 10 Jan. 1698 IV §§ 10, 11, 18 Juni 1784 § 13 (f. Isl.), 13 Avg. 1790 § 7 Nr. 13 (f. Færø.).

Med Stenkulstønden er ingen Forandring foregaaet, K. Cirk. 6 Juni 1829.

I Kbhvn. skal ogsaa Trækul maales med Stenkulstønden, der

omtrent indeholder 10 Skæpper, Rskr. 16 og Pl. 30 Decbr. 1808, indskærpet ved Bkg. 15 Maj 1865.

2. Ved Salg af Stenkul i mindre Kvantiteter end en hel Tønde maa kun de dertil justerede halve Tønder og Fjerdinger benyttes, Pl. 21 Novbr. 1787.

3. Ved Udmaaling af Stenkulsladninger maa den almindelige sjællandske Korntønde benyttes, og ansættes da ved Toldens Beregning 11 saadanne Tønder til 9 Stenkulstønder, F. M. Cirk. 2 Septbr. 1851.

Jfr. Kul 1. Topmaal 1.

Kumulation.

I. Processuel.

1. Subjektiv, passiv.

a. Ang. hvor vidt den kan finde Sted, se Stævning A 3 med Henvisninger. Jfr. Tiltale 7 (ang. kriminelle Sager).

b. Ang. Dommens Afsigelse i Tilfælde deraf, se Domme 20.

c. Ang. Gebyrberegningen i Tilfælde af saadan Kumulation, se Forligskommissioner A 21 e. Retsgebyrer I 3. Stævningsmænd C 11.

2. Subjektiv, aktiv. Se Forligskommissioner A 21 f (Gebyrberegningen).

3. Objektiv. Jfr. Appel II 4 g.

4. Se Skifte 22 e.

5. Bevillinger saa vel til subjektiv som til objektiv Kumulation kunne ifølge en fast administrativ Praksis meddeles af Justitsministeriet ad mandatum, men der findes ingen — hverken trykte eller utrykte — Bestemmelser angaaende de Regler, der følges ved Meddelelsen af disse Bevillinger. Som vejledende kan nævnes Bev. 17 og 31 Marts 1786 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Retten A) samt K. Skr. 16 Juni 1818, hvorved et Andragende om Bevilling til subjektiv passiv Kumulation afslaas.

II. Af Straf, se Sammenstød.

Kunst — Kunstnere.

1. Legater til bedste herfor se Akademi II 9 samt flere af de under Legater II C anførte Legater.

2. Om Understøttelser i kunstneriske Øjemed, se under Videnskabelige Arbejder.

3. Om en fri Fortsættelsesskole for unge Kunstnere, Best. 4 Maj 1888 (i Supplem. t. den lille Lovsaml.).

4. Om Privatateliers for Kunstnerflid (til Uddannelse af Elever), Best. af s. D. (ibd.).

Kunstakademiet, se Akademi II.

Kunstarbejder (Kunstværker).

1. Om Kunstnerens Eneret til Udførelse og Mangfoldiggørelse af sine originale Arbejder eller kunstneriske Gengivelser af andres Kunstarbejder og Straf for ulovlig Eftergørelse, L. 31 Marts 1864.

Forbud mod at benytte andres Tegninger til noget Bygningsarbejde, § 4 ibd.

Fr. 13 Decbr. 1837 er ophævet, § 10 ibd.

2. Tillæg til fornævnte L. 1864 § 2 om, hvorledes Kunstnerens Eneret gaar i Arv, L. 23 Febr. 1866 § 3 (S. 260).

3. Under Forudsætning af Gensidighed kan den samme Beskyttelse tilstaaes andet Steds udførte eller udgivne Kunstarbejder, L. 31 Marts 1864 § 9, 23 Febr. 1866 § 10. Jfr. K. Skr. 29 Juni 1847, J. M. Skr. 2 Avg. 1850.

Dette er sket med Hensyn til Frankrig, Adg. 5 Maj 1866.

4. Ang. Anmeldelse til Indenrigsministeriet, naar vedkommende vil forbeholde sig Eneret til Benyttelse deraf ved Brugsgenstandes Forarbejdelse eller Udsmykning, Bkg. 16 Avg. 1864.

5. Ang. hvor vidt Fr. 13 Decbr. 1837 var anvendelig paa Haandværks- og Industrierbejder og Mønstertegninger, K. Skr. 14 Marts 1843; paa Modeller, Ind. M. Skr. 18 April 1854.

6. Ang. hvor vidt en lignende Beskyttelse kan tilstaaes for galvanoplastiske Afstøbninger af Kunstværker, Ind. M. Skr. 31 Jan. 1853.

7. Eneret for Thorvaldsens Museum paa Afstøbninger af hans Arbejder, Bev. 12 Febr. 1840, L. 6 April 1850 (udløben).

8. Ang. Beskyttelse for danske Undersaatters Forfatter- og Kunstnerret i de forenede Stater i Nordamerika, Bkg. 17 Juni 1893 (Ind. M. Saml.).

Se Forlagsret 2. Fotografier. Kirke- og Undervisningsministeriet 8 b (derunder hørende Sager om sammes Eftergørelse). Toldfrihed 1 f.

Kunstdrejer, se Drejer.

Kunster.

Om Forevisning deraf, se Forlystelser og Omløbere III. Overtroiske, se Overtro.

Kunsthistorie, se Forelæsninger 2 l.

Kunstmuseum, se Samlinger 7, jfr. 15.

Kunstsamlinger, se Samlinger 7—9, jfr. 15.

Kunstmør, se Margarine.

Kur- og Beslagpenge, se Staldrumsgodtgørelse. Jfr. Gendarmerikorps 5 b.

Kurantbanken, der stiftedes ved Oktr. 29 Oktbr. 1736 — jfr. Reglm. 5 Novbr. s. A., Fr. 8 Marts 1737, Pl. 15 April 1774 —, ophæves, Fr. 5 Jan. 1813 § 9.

Dens Aktier og Ejendomme skulle afleveres til Finanserne, Rskr. 19 Jan. 1813.

Ang. de af den udstedte Sedlers Indløsning, Fr. 5 Jan. 1813 §§ 1, 10, K. Cirk. 3 Septbr., Pl. 3 og 5 Oktbr. 1814, 20 Marts 1815 § 4 (f. Isl.), Bkg. 3 Maj og Pl. 18 Oktbr. 1820, Bev. 13 Jan. 1821.

Ang. Indberetning til Statsgældsdirektionen, naar den op-
hævede Banks Debitorer dø eller gøre Opbud m. m., K. Cirk. 17 Maj 1823.

Kurantmønt.

1. Ang. Kurantmøntfodens Afløsning i Danmark, Island og Færøerne af Rigsbankmøntfoden og den deraf følgende Omskrivning af de i Kurant bestemte Beløb, se de under Rigsmønt 1 anførte Bestemmelser. Jfr. Fr. 16 Novbr. 1813.

a. En Fortegnelse over de Kurantmønter, der vedblive at være i Cirkulation findes ved Fr. 31 Juli 1818, se sammes § 6, jfr. Gen. Toldk. Cirk. 8 Juni 1822.

Ang. vedblivende Cirkulation af Kroner og andre Kurantstykker paa Island, Fr. 20 Marts 1815 § 3, og paa Færøerne, Pl. 15 April s. A. § 3.

b. Ang. Omskrivning af de i Kroner bestemte Beløb paa Færøerne, K. Skr. 1 Oktbr. 1838.

c. Ang. Indkaldelse af 1-, 2- og 12-Skillingerne dansk Kurant, Pl. 13 Septbr. 1814, Bkg. 12 Maj 1820. Jfr. Pl. 28 April 1813 § 6.

Ang. Indkaldelse af de gamle Rigsorter (24 Sk. Kurant) eller $\frac{1}{8}$ Specier, L. 2 og Bkg. 12 April 1855, 30 Juli 1860 (f. Isl.).

Ang. Kurant-Skilleløntens Sætten ud af Omløb paa Island, Fr. 30 Marts 1836 § 7.

d. Bestemmelsen i K. Cirk. 22 Avg. 1844 om, at de kgl. Kasser maatte modtage visse Kurantmønter, hævet, F. M. Cirk. 8 Juni 1851.

2. Kurantmøntfonden i Vestindien afskaffes, Rskr. 4 April 1849. Jfr. ang. den vestindiske Kurant og de efter samme udprægede Mønter Fr. 20 Marts 1770, K. Prom. 27 Juli 1813, Pl. 22 Avg. 1814, 20 Decbr. 1816 (ang. Styvere og Realer), K. Skr. 13 Septbr. 1828. Jfr. Rskr. 10 Jan. og 12 Febr. 1740 (ang. Scheidemønt).

Ang. Indkaldelse af forskellige Kurantmønter, Bkg. 25 Juli 1860, 8 Septbr. 1862.

3. Angivelse af Kurantværdien bortfalder ved fremtidige Udmøntninger, Bkg. 10 Febr. 1854 § 2.

Kurator.

I. For Mindreaarige (Kuratel).

1. Om hans Myndighed og Beskikkelse, D. L. 3—17—34, 35, K. Skr. 14 Marts 1843, Adg. 18 Febr. 1847 § 15 (f. Isl.). Jfr. ogsaa de ophævede Reskripter 25 Juli 1788 § 12, 10 Juli 1789 § 12, 7 Febr. 1794 § 21.

Se i øvrigt om Kuratorers Beskikkelse under Værger 2, 3, 6.

2. Skal i Forening med den mindreaarige opgive Værdien af et denne tilfaldet fideikommissarisk Gods til Efterretning ved Halvprocentatgiften, Fr. 8 Febr. 1810 § 2.

Ligeledes den mindreaariges Indtægt til Ansættelse af Indkomstskat, L. 2 Juli 1870 § 12.

3. Kuratel behøver en Kassebetjent ikke at paatage sig, alm. Kassefr. 8 Juli 1840 § 51.

Men han behøver ikke Samtykke dertil af den Avtoritet, som har beskikket ham, K. Skr. 18 Juni 1846.

4. Som saadan kan en Arving ikke fungere for en Medarving, men der maa i saa Fald beskikkes en Interimskurator, K. Skr. 12 Marts 1844 ad 2, J. M. Skr. 21 Juli 1855, jfr. K. Prom. 17 Maj 1794.

5. Tilsagt Konfirmation paa et Testament, hvorved Kurator for Arvingerne bestemmes, J. M. Skr. 11 Juli 1853. Jfr. med Hensyn til Vestindien, Adg. 10 Maj 1780 §§ 1, 3.

6. Ang. at der ved Beskikkelse deraf skal indhentes Erklæring fra den mindreaariges Fader, J. M. Skr. Nr. 311, 19 Decbr. 1891.

7. Hvervet som Kurator in litem for en mindreaarig, der af en Gaardejer agtedes sagsøgt for Vold og Injurier, er et tvunget Ombud, J. M. Skr. Nr. 72, 28 Febr. 1894.

8. Der tilkommer ikke en saadan Kurator Befordringsgodtgørelse for Rejser uden for Jurisdiktionens Grænser, ibd.

9. Ang. at en Skifteforvalter ikke for Udfærdigelse af Værge- og Kuratorbeskikkelse kunde beregne Gebyr, J. M. Skr. Nr. 217, 17 Avg. 1895. Jfr. Værger 3.

10. Se Krigsretter 4 (ang. Sagføreres Møde derved). Mindreaarige. Myndighedsbevilling 1 f (Kurators Erklæring skal medfølge Ansøgning derom). Ægteskab 2 (ang. Kurators Samtykke dertil).

11. Se Stempelafgiften III 5 e. Værger 3 (Stempelpligten af Beskikkelser som Kurator for flere Personer).

II. De saa kaldte Kurateler (for umyndiggjorte, fraværende og afsindige), som ere stiftede i de inkorporerede slesvigske Distrikter før 1 April 1867, vedblive fremdeles, L. 16 Febr. 1866 § 3.

III. I Boer (curator bonorum).

1. Ang. Antagelse deraf i Kbhvn. og Kancelliets Kontrol i saa Henseende, PL 21 Marts 1809 § 3, indskærpet ved K. Skr. 10 April 1832.

Skiftekommissionen skal ex officio bedømme og efter Omstændighederne modificere deres Regninger, K. Prom. 16 Oktbr. 1802.

2. Maa Skifteforvaltere uden for Kbhvn. ikke antage uden vedkommende Arvingers eller Kreditorers Samtykke, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 88.

3. Ang. deres Antagelse og Forretninger i Konkursboer, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 §§ 57, 58, 64—80, 84, 87—89, 93, 95, 103, 110, 122, 124—127, 133, 138, 142, jfr. 145.

a. Ang. Antagelse af en midlertidig Bestyrer, indtil endelig Bestemmelse tages om Beskikkelse af en Kurator, §§ 52 a—58, 66, 69 ibd.

b. Jfr. f. Færøerne Adg. Nr. 13, 13 Febr. 1873.

c. Ang. Kurators Antagelse og Myndighed i russiske Undersaatters Konkursboer, Trakt. 8 og 19 Oktbr. 1782 § 31.

d. At da en Skifterets Nægtelse af at stadfæste Kreditorernes Valg af en Person hertil ifølge Konkurslovens § 137 ikke kan omstødes ved Appel, kan den saa meget mindre være underlagt Administrationens Bedømmelse, J. M. Skr. Nr. 118, 12 Juli 1878.

e. Der paahviler ham ikke nogen særlig Forpligtelse til at give personligt Møde ved Registreringen, og en Kurator, der er Sagfører, er ikke i Valget af sin Befuldmægtigede indskrænket til sin avtoriserede Fuldmægtig, J. M. Skr. Nr. 200, 7 Decbr. 1878.

f. Ansaret for Inkassationen paahviler udelukkende ham under Tilsyn af Kreditorudvalget, J. M. Skr. Nr. 60, 22 Febr. 1890.

g. Henledet Opmærksomheden paa en af Sø- og Handelsretten afsagt Eragtning, hvorved en nedlagt Protest imod, at nogle Massekreditorer og privilegerede Kreditorer, om hvilke det maatte anses givet at de vilde faa fuld Dækning af Boet, del-

tage i Valget af Kurator, er taget til Følge, J. M. Cirk. Nr. 169, 24 Septbr. 1890.

h. Kurator i en Skippers Konkursbo kan ikke betragtes som henhørende under de i § 7, 3dje Stk., i Skibsregistreringsl. Nr. 57, 1 April 1892 omtalte offentlige Myndigheder, og Udskrift af Skibsregisteret for det Boet tilhørende Skib kan ikke meddeles ham uden Gebyr, J. M. Skr. Nr. 122, 2 Maj 1894.

i. Jfr. nedenfor 7.

4. Deres Salær hører til de Fordringer, som i insolvente Boer nyde Fyldestgørelse umiddelbart efter Begravelsesomkostningerne, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 98, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 31 b.

5. I Vestindien, ang. Fastsættelsen af deres Salær, Rskr. 29 Novbr. 1851.

6. Ang. hans Antagelse, Forretninger og Vederlag i Boer, der ikke behandles som Konkursboer, Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 32, 33, 38, 39, jfr. 56, 57, 82, 83. Jfr. med Hensyn til Island L. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) § 32. Jfr. Værger 23.

7. I Anledning af en Forespørgsel om, hvor vidt de ere berettigede til at beholde Boernes Beholdning ogsaa efter disses Slutning for efter Appelfristens Udløb at forestaa Udbetalingerne til Fordringshaverne, udtalt, at Beholdningens Aflevering bør ske samtidig med det Regnskab, der lægges til Grund for Boernes Opgørelse, og at den endelige Udbetaling efter samme bør ske ved Skifteretten, J. M. Skr. Nr. 82, 27 Maj 1886.

8. I Konkurs- og Arvs- og Gælds-Fragaaelsesboer, ang. hans Forretninger med Hensyn til Boernes Avktioner mærkes L. om Tvangsavktioner Nr. 66, 9 April 1891 § 46.

9. Se Forligsmægling A 5 c Nr. 4 bb (Prokuratorer kunne møde derved som saadanne). Fuldmægtige 14 A p Nr. 4 (hvor vidt Skifteforvalterens Fuldmægtig kan beskikkes som saadan).

IV. For Vallø Stift, se Adelige Klostre 16 e.

Kurs, se Børskurs. Vekselkurs.

Kursmode. Tidligere oplærtes Elever ved Veterinærskolen til saa vel Smede som Dyrlæger, Fund. 23 Juli 1777 § 9, Rskr. 26 Oktbr. 1792, men ved Resl. 6 April 1839, jfr. K. Skr. 5 Novbr. s. A., adskiltes Veterinærstudiet fra Smedehaandværket. Jfr. nu Veterinær- og Landbohøjskolen 8 i.

Kurvemager.

1. Næring som saadan er bunden i København og alle Køb-

stæder, Vedtægter i M. T. B f. 1898 S. 171 ff og 803. Jfr. Husflid 2 b.

2. I København maa Kurvemagerne ikke danne nogen Korporation, samt ang. deres Mesterstykke, K. Skr. 10 Septbr. 1818.

Kuttinger. 15 Kuttinger er 120 Potter, Fr. 18 Juni 1784 § 2 (f. Isl.). Om dette Maal handler fremdeles §§ 5, 10, 11 og 16 ibd.

Kvaksalveri.

1. Apotekere, Bartskere, Kemister, Okulister, Broksnidere, Empirici i hvad Navn, de have, maa ikke Medikamenter indvortes ekshibere eller foreskrive, Fr. 4 Decbr. 1672 § 4.

Okulister, Brok- eller Stensnidere eller Lands-Farere maa ikke understaa sig nogen Patient at antage med indvortes eller udvortes Medicin at kurere, Art. f. Bartskerlavet 29 April 1684 § 8.

Advarsel mod kirurgiske Operationer (fornemlig for Brok) af ukyndige, K. Cirk. 23 Juni 1792.

2. Ang. Straffen derfor, Fr. 5 Septbr. 1794 § 5, der er forandret ved L. 3 Marts 1854.

Jfr. J. M. Skr. 14 Febr. 1857 med Note ang. Anvendeligheden af Fr. 1794 i København.

3. Sager herom skulle behandles som Justitssager, K. Cirk. 18 Jan. 1840. Jfr. dog, foruden de der nævnte Bestemmelser K. Prom. 20 Marts 1802, Skr. 14 Oktbr. 1819.

Se Appel III 1 a Nr. 3.

4. Domme herfor skulle ikke offentlig bekendtgøres, K. Skr. 10 Novbr. 1821.

5. Som Kvaksalver skal anses:

a. Den Jordemoder, der forordner andre Lægemidler for Barselkoner eller Børn end saadanne, om hvis rigtige Brug hun erholdt Undervisning, og som i hendes Instruks nævnes, Reglm. 21 Novbr. 1810 § 40, jfr. Instr. i K. Cirk. 3 Maj 1836 § 9.

b. Enhver, der uden at have Ret til Lægepraksis, anordner Brugen af den dyriske Magnetisme, Resl. 21 Decbr. 1816 (i K. Cirk. 14 Jan. 1817).

Det samme maa gælde om Anvendelsen af Elektricitet, naar den sker uden Lægetilsyn, jfr. J. M. Skr. 20 Oktbr. 1865.

c. Enhver, der befatter sig med Vaccination uden dertil at være berettiget, K. Cirk. 13 Maj 1817 § 2. Jfr. Vaccinationer.

d. Se fremdeles Aarelade 3. Homøopati 1.

6. Som saadan kan Falbydelsen af Gigtkæder ikke anses, J. M. Skr. 23 Jan. 1863, jfr. J. M. Skr. 18 Juli 1849.

7. Embedsmændene, navnlig Præsterne skulle advare Almuen mod at benytte Kvaksalvere, Fr. 5 Septbr. 1794 § 1.

8. Ang. Sundhedskollegiets Pligter med Hensyn hertil, Instr. 15 Juni 1813 (i Lovsaml. f. 1814 S. 11 og i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813) § 30.

9. Ang. de offentlige Lægers Pligter med Hensyn hertil, Instr. f. Stadsfysikus i Kbhvn. 23 Marts 1813 (i Lovsaml. f. 1814 S. 3 og i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813) §§ 5, 18, Instr. 4 Marts 1818 (i Lovsaml.) f. Fysici § 32, f. Distriktskir. § 31, Instr. 25 Febr. 1824 (i Reskriptsaml. — f. Isl.) f. Fysikus § 32, f. Distriktskir. § 31. Jfr. nedenfor 13.

10. Om der har været Anledning til Klage derover, skulle Lægerne anføre i de aarlige Medicinalindberetninger, K. Cirk. 20 Decbr. 1803.

11. Om ulovlig Fødselshjælp, se Fødselshjælpere 2 og Jordemødre I 10.

12. Se Jus practicandi 8—10 (ang. de lægelige Forretninger, som enhver kan udøve).

13. Fysici skulle vaage over, at Bestemmelserne herimod haandhæves, Instr. Nr. 108, 20 Oktbr. 1877 § 9. (En tilsvarende Bestemmelse findes ikke i Instr. Nr. 109 af s. D. for Stads- og Distriktslæger). Jfr. foran 9.

14. Straffen derfor paa Island, L. 29 Febr. 1884 (Nr. 5 i Till. t. Lovt.), der hæver Fr. 5 Septbr. 1794 § 5.

15. Det anses ulovligt, at en Apoteker formaa en Læge til at autorisere Kvaksalverrecepter, Sundhedskoll. Skr. 26 Oktbr. 1881 (i Møller den civile Medicinallovgivn. V. B.).

16. Ang. at Apotekere ikke bør tilberede og udlevere Lægemidler efter noteriske Kvaksalveres Anvisning, Sundhedskoll. Skr. og Cirk. 13 Febr. 1885, jfr. Cirk. fra Apotekerforeningen 26 s. M. (alle ibd.).

Se Hypnotisme.

Kvarantæne, se Karantæne.

Kvartalskursen. Den ved Aab. Br. 6 April 1818 A foreskrevne Kvartalskurs blev ved Pl. 20 Septbr. 1841 indtil videre sat pari og har ikke siden været sat. Bestemmelserne om samme have saaledes tabt deres Betydning.

Kvarter er $\frac{1}{4}$ af en Alen, Fr. 10 Jan. 1698 I § 1, 18 Juni 1784 § 2 (f. Isl.), 18 Avg. 1790 § 7 (f. Færø.).

Kvarter.

Ang. Københavns Kvarterer, se København 7.

Se Hæren 24 m, v. Indkvartering. Kvartergodtgørelse.

Kvarterarrest, se Fængsel II 8 a. Militær Jurisdiktion H 2 i.

Kvartergodtgørelse (Kvarterpenge) 3: Vederlag til Kvarterberettigede for Kvarter in natura, se Hæren 24 m, v. Indkvartering 9 (Grænsetoldpolitikorpset); II 2 a og 51 (Underofficerer), 56; III 30.

Kvartermesteren ved Frederiks Hospital, se om ham den under Frederiks Hospital 4, 9de Stykke anførte Skrivelse.

Kvarterværter ere under Straf af Bøde forpligtede til saa vidt muligt at forhindre, at Indkvarteringen er ude af Kvarteret efter Retræten, og til at anmelde Overtrædelser i saa Henseende, Mand. 31 Oktbr. 1740, Pl. 4 Maj 1744 (f. Khbvn.), Fr. 15 Novbr. 1816 § 25.

Se i øvrigt Indkvartering.

Kvartprocentafgift.**I. Til Fattigvæsenet.**

1. I København. Ang. dens Erlæggelse af alle faste Ejendomme samt Skibe, som i Køb og Salg overdrages enten underhaanden eller ved Avktion, samt af Løssøre og Varer, som sælges ved Avktion, Fr. 9 Marts 1792 VI § 7, Plan 1 Juli 1799 § 171. Jfr. Rskr. 27 Decbr. 1809, K. Prom. 30 Maj 1811.

a. Af faste Ejendomme og Skibe:

1) Kvittering derfor skal forevises forinden Tinglæsning af Skødet, for saa vidt dette ikke er et Avktionsskøde, Pl. 1799 § 171, Pl. 4 Maj 1822 § 10 d.

2) I Tilfælde af Ophævelse af Købet tilbagebetales Afgiften, K. Skr. 22 Marts og 21 Juni 1814.

3) Skal ikke erlægges, naar en Pant- eller Udlægshaver lader sig Pantet udlægge for højeste Avktionsbud, K. Skr. 15 Jan. 1824, J. M. Skr. 6 Decbr. 1859. Jfr. Avktionsgebyrer I 26.

Naar han derimod transporterer sin Ret til at erholde Udlægsskøde, skal Afgiften erlægges for denne Overdragelse og beregnes efter Vederlaget for samme, Ind. M. Skr. 11 Septbr. 1855, 3 Juli 1857, 16 Septbr. 1862.

4) Ang. Kontrol med dens Erlæggelse ved Salg underhaanden, K. Skr. 18 Maj 1830.

5) Skal erlægges ogsaa ved Salg af Baade, Pramme /

mindre Fartøjer, paa hvilke Skøder begæres tinglæste, J. M. Skr. 26 Septbr. 1848. Jfr. Skibsskøde.

6) Ang. deres Beregning ved faste Ejendommers Overdragelse, samt at den ikke skal erlægges ved Ejendomsørhvervelse ved Ægteskab, eller naar en Ejendom paa Skifte udlægges den længst levende Ægtefælle, L. 15 Maj 1868 §§ 2, 3. Jfr. K. Prom. 25 Juni 1796 (i Reg. t. Reskriptsaml. under Fattige), Skr. 28 Juli 1835.

b. Skal ogsaa erlægges ved Avktioner over ostindiske og kinesiske Varer, hjembragte af private Ekspeditørers Skibe, K. Skr. 26 Juni 1816.

c. Et Forslag om, at Inkassationen af Afgiften ved Avktioner skulde overgaa fra Avktionsdirektøren til Fattigvæsenet, Rtk. Skr. 6 Juli 1816 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1816), synes atter at være opgivet, Rtk. Skr. 11 Jan. 1817.

d. Dens Inddrivelse paahviler Fattigdirektionen og ikke Avktionsdirektøren, K. Skr. 31 Juli 1819.

e. Erlægges ikke ved Overdragelsen af en Del af Fællederne til Staten, Overenskomst ved Resl. Nr. 160, 20 April 1893 V.

2. Udenfor København. Af Avktioner over Varer og Løssøre, erlægges i Købstæderne til disses Fattigkasser og paa Landet til Amtsfattigkassen, Reglm. 5 Juli 1803 f. Købst. § 42 Nr. 3, f. Land. § 47 c. Jfr. f. Randers, Rskr. 23 Decbr. 1791 § 4.

Paa Grund af K. Prom. 22 Jan. 1803 tilfalder Afgiften for Taarnby Sogn denne Kommune og ikke Amtsfattigkassen.

a. Ang. Oppebørselen deraf, Reglm. 1803 f. Købst. § 43, f. Land. § 48 sammenholdt med K. Prom. 9 Febr. 1805, hvorefter Avktionsforvalterne skulle indkassere den.

b. Naar Avktionsforvalterne paa Landet ikke inden 6 Uger efter hvert Kvartals Udløb indsønde Anmeldelse om samme til Amtet, kan dette paalægge dem Dagmulkt, K. Skr. 16 Juli 1816.

c. Bestemmelserne derom i Reglementerne for Fattigvæsenet 8 Juli 1803 ere uforandrede, L. om det offentl. Fattigvæsen Nr. 67, 9 April 1891 § 67.

3. Skal erlægges ved Avktioner over Sæd paa Marken og Træer paa Roden, K. Prom. 20 Oktbr. 1804.

4. Erlægges ikke af Avktioner i den egentlige Statstjeneste, men derimod naar Forretningen er foranlediget ved private Forhold, hvori Regeringen har indladt sig, K. Prom. 12 Juni 1804, Skr. 15 Oktbr. og 24 Novbr. 1814, 24 Juni 1828 (ang. Militærstatens Avktioner), K. Skr. 4 Avg. 1831.

I Overensstemmelse hermed skulde Afgiften erlægges ved den kgl. Porcellænsfabriks og Frederiksborgs Stutteris Avktioner, K. Cirk. 7 Marts 1829, Skr. 23 Juli 1833. Se Avktionsgebyrer I 24 f Nr. 4.

Se Skovavktioner 4 g.

5. Kommuner og offentlige Stiftelser ere ikke fritagne for samme, K. Skr. 4 Avg. 1831.

6. Skal ikke erlægges ved frivillige Avktioner over Handelsvarer i større Partier, L. 26 Maj 1868 (S. 269) § 1, jfr. dog § 4. Jfr. Avktionsgebyrer I 22.

7. Skal lige som Avktionsgebyrerne beregnes ogsaa af de Køberne paalagte Omkostninger, K. Skr. 6 Marts 1847.

8. Ang. hvor vidt Afgiften skal betales ved Licitationer, se Licitationsgebyrer og -afgifter II.

9. Kan inddrives ved Udpantning, Pl. 28 Jan. 1823, jfr. nu L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 4.

Se Avktionsgebyrer og -afgifter II. Ekspropriation 8.

II. Til Statskassen af rentebærende Kapitaler, som udestaa mod Pant i faste Ejendomme i Vestindien, Fr. 13 April 1779.

Denne Afgift er hævet paa St. Thomas og St. Jan, forel. Adg. 4 Jan. 1868 (i Till. t. Lovsaml. f. 1868), stadfæstet ved Resl. 5 Oktbr. 1870 (D. T. S. 988). Det følgende vedkommer altsaa kun St. Croix.

1. Forinden noget Skøde tinglyses, skal Kvittering derfor produceres, Pl. 2 Novbr. 1821.

2. Ang. Statskassens Fortrinsret derfor, K. Skr. 10 Maj 1825 § 4 c.

3. Det kan vedtages, at den skal udredes af Debitor uden Afkortning i Renterne, forel. Adg. 7 Jan. 1868 § 2 (i Till. t. Lovsaml. f. 1868), stadfæstet ved Resl. 5 Oktbr. 1870 (D. T. S. 988).

Kvartprocentsskat.

1. Af det kontribuable Hartkorns Værdi, der blev paabudt ved Fr. 14 Maj 1768, jfr. Fr. 1 Marts, 24 Septbr., 30 Novbr. 1770, 17 Juni 1773, gik ved Fr. 9 Juli 1813 § 10 Nr. 2 c ind under de gamle Hartkornsskatter og blev ved Fr. 15 April 1818 indragen under Landskatten.

Kvartprocentsskatten af Brohartkornet blev imidlertid ikke opbæret ved ovenmeldte Fr. af 1813, Rtk. Skr. 13 Avg. 1814; men efter L. om Ophævelse af flere Skatter m. m. af 20 Juni

1850 § 8 er Brohartkornet bortfaldet, og af hvert Broløb, hvorpaa bemeldte Hartkorn hvilede, erlægges en fast aarlig Afgift, der er lig med den, der tidligere opkrævedes af det paagældende Hartkorn.

2. Af Kapitaler i visse faste Ejendomme (for Bornholm nedsat til en Ottendedel Procentskat), der blev paabudt ved Fr. 14 Maj 1768 § 7 — jfr. Pl. 25 Juli, 27 Avg. s. A., Fr. 5 Jan. 1769, 30 Novbr. 1770, 17 Juni 1773, Adg. 17 Novbr. 1786 § 3 og Fr. 13 Juni 1787 II § 19 (hvorefter den ikke var anvendelig paa Island), Adg. 17 Juli 1795 § 3 c, Plan 1 Juli 1799 § 189 — er ophævet ved Fr. 4 Septbr. 1809 § 4.

Kvaseferer. Ang. Borgerskab som saadan paa Bornholm, K. Skr. 10 Maj 1823, 15 Maj 1824.

Saadant Borgerskab gives ikke mere, jfr. L. 19 Febr. 1861 (S. 196) §§ 2, 3.

Kvildeleje skal tilsvares enten med Smør in natura eller efter Kapitelstaksten, Resl. 3 Decbr. 1823.

Kvilder paa Island.

1. Visse Præsters, maa sælges, Rskr. 24 Febr. 1747.

2. Præstegaardes, kunne ikke bevilges nedsatte, Rskr. 22 Marts 1748 § 2.

3. Ang. en Udsættelse indtil videre af Sager om Kvilder eller Inventariefaars Erstattelse, Rskr. 10 April 1773.

4. To af den nedlagte Storehof Kirkes, maa henfalde til Ejeren af Storehof, Rskr. 8 Febr. 1799.

5. Elleve af Eidale Kirkes Kvilder maa sælges, Rskr. 3 Juli 1807.

Ligeledes to af Kalmandstunges anden Annekskirkes, Rskr. 9 Oktbr. 1807.

6. Ang. Præstens Fritagelse for at tilsvare fire manglende Kvilder ved Akre Præstekald, Rskr. 7 April 1819.

7. Ang. Nedsættelse i de paa Brandarholt heftende Kirkekvilder, Rskr. 29 Marts 1815.

8. Ang. Salg af seks af de paa Gaarden Hjortø værende tolv Kirkekvilder, Rskr. 22 Marts 1820.

9. Ang. de Grundsætninger hvorefter Kirkekvilders Salg bør bevilges, K. Skr. 27 Marts 1821.

10. Ang. Salg af 5 af de Hvojs Kirke tilhørende Kvilder, Rskr. 23 Maj 1832.

11. Ang. Fortrinsret for Leje af Inventariekvilder i insolvente Boer, L. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 83 b Nr. 2, 89, 90.

12. Ang. Tiende deraf, L. 12 Juli 1878 (Nr. 13. ibd.) § 8. Se Tiende 55 h.

13. Om Kvilder og Kvildeleje handles i L. om Bortbygning af Jordejendomme og om Udtægtsforretninger 12 Jan. 1884 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.).

14. Kunne tillige med Redskaber m. m. pantsættes sammen med den faste Ejendom, L. 4 Novbr. 1887 (Nr. 24 ibd.) § 5.

Kvinder.

1. Ugifte, blive naar de ere 18 Aar gamle myndige under Kurator og med det fyldte 25 Aar fuldmyndige, L. 29 Decbr. 1857 § 1 (S. 327), Adg. 24 April 1860 § 1 (f. Vest.), Pl. 4 Jan. 1861 § 1 (f. Isl.). Jfr. nedenfor 8. Overformynderiet II 13. Ægteskab 2 g.

Se Myndighedsbevilling 1 e, 2—4.

2. Maa ordentligvis ikke gaa i Rette for Højesteret, D. L. 1—9—6.

3. Kunne ikke være Forlovere i Ægteskabssager, Kirkerit. 25 Juli 1885 Kap. 8, Fr. 30 April 1824 § 4.

4. Bør ikke beskikkes til Sognefogeder, K. Prom. 17 Novbr. 1798. Se videre Ombud 2.

5. Er det upassende at benytte til at assistere ved Klapjagter, Resl. 8 Jan. 1828.

Se Husmænd 3 A b Nr. 6. Jfr. ogsaa K. Prom. 26 Jan. 1793 § 3 (ang. Stævningers Forkyndelse).

6. Kunne kun i Tilfælde af overhængende Fare for Barnets Liv forrette Nøddaab, Fr. 30 Maj 1828 § 3, jfr. Instr. f. Jordepødre i K. Cirk. 3 Maj 1836 § 12.

7. Kunne ikke være Testamentvidner, Fr. 21 Maj 1845 §§ 24, 25.

8. Om Forbudet i D. L. 1—23—9 mod, at de ere Borgen i kriminelle Sager, er hævet, er tvivlsomt, hvorimod det almindelige Forbud i Art. 10 imod, at de ere Forlovere for Penge eller Borgen for noget, er bortfaldet, J. M. Skr. 19 Oktbr. 1858 med Note.

9. Unge, skulle i Fabriker og lignende Værksteder ordentligvis holdes skilte fra de mandlige Arbejdere, L. Nr. 74, 23 Maj 1873 § 6.

10. Personer, der fejlagtigt have været henregnede til Kvindeskønnet, have erholdt Bevilling til at anses som Mandfolk og meddelt nyt Navn som saadan, Rskr. 23 Maj 1820, K. Skr. 18 Juni 1844.

11. Om deres Arveret, se Arveret 3.

12. Om deres Adgang til Næringsdrift, se Næringsvæsen I 18, 19 og II 4 b.

13. Om deres Adgang til at erhverve akademisk Borgerret og tage Universitetseksaminerne, Adg. Nr. 75, 25 Juni 1875, jfr. K. og U. M. Skr. Nr. 164, 15 Novbr. s. A. Se Teologisk Eksamen 12, 13.

Se Legater II C 152 (Laubs) og Universitetet 33 3n (Legat for kvindelige Lægestuderende), 3 o og 3 p. Kommunitet I 13.

14. Om Adgang for dem til at underkaste sig almindelig Forberedelseseksamen og de Fageksaminer, hvortil samme udfordres, Adg. Nr. 60, 12 Maj 1882. Jfr. Resl. Nr. 20, 15 Jan. 1875 (den tidligere Fysikateksamen), K. og U. M. Skr. Nr. 164, 15 Novbr. 1880 (ang. de tidligere Forberedelseseksaminer).

Regler for deres Deltagelse i Undervisningen ved Pastoralseminariet og om deres Afslutningsprøve i Religion, Bkg. 7 Novbr. 1887 (Nr. 29 ibd.).

15. Om hvilke Eksaminer og Stillinger, de have Adgang til, se fremdeles Skolelærereksamen og Skolelærerindeeksamen. Skoler I A 6 a. Translatør 10. Udvandring 4 l (Udvandringsagenter).

16. Island. Om Enkers og andre ugifte Kvinders Valgret til de kommunale Bestyrelser og paa Menighedsmøder, L. 12 Maj 1882 (Nr. 13 i Till. t. Lovt.), jfr. L. 8 Oktbr. 1883 (Nr. 24 ibd.) §§ 4, 20, 29 og af s. D. (Nr. 25 ibd.) §§ 5, 21, 30.

17. Ang. Adgang for dem til at underkaste sig Eksaminer ved den lærde Skole i Reykjavik, Dannelsesanstalten for vordende Gejstlige i Island (Pastoralseminariet) og Lægeskolen i Reykjavik samt til at deltage i Undervisningen i de to sidst nævnte Læreanstalter, Adg. 4 Decbr. 1886 (Nr. 38 i Till. t. Lovt.).

18. At de kunne frekventere Tandlægeskolen og tage Tandlægeeksamen, fremgaar af Regul. Nr. 45, 1 April 1889 § 3. Jfr. Tandlæger 1.

19. Ang. de kvindelige Telegrafisters Lønning, og at Kvinder have lige Adgang med Mænd til at oplæres og ansættes ved Statstelegrafvæsenet, L. Nr. 49, 12 April 1889 § 1 D II.

20. Ligeledes til Oplærelse og Ansættelse ved Statens Postvæsen, dog med Forbehold af de militæres Forret, L. Nr. 50 af s. D. § 11 i Slutn.

21. Kunne blive Bestyrere af private lærde Skoler, Bkg. Nr. 174, 1 Decbr. 1890 § 2.

22. Kvinder, der skønnes at mangle Evne til at leje en anden

til Udførelsen af det dem paahvilende Snekastningsarbejde, fritages for dette, L. Nr. 68, 9 April 1891 § 8, jfr. Ind. M. Cirk. Nr. 128, 15 Juni s. A. Regul. § 2.

23. Maa ikke udføre visse Arbejder ved Maskiner, L. Nr. 56, 12 April 1889 § 5 i Slutn. Se Dampkedler E.

24. Kunne vælges til tilsynsførende med Plejebørn, L. Nr. 43, 1 Marts 1895 § 3, jfr. tidligere L. Nr. 79, 20 April 1888 § 3.

25. Ang. hvilke Stillinger de kunne indtage, og hvilke Hverv de kunne udføre, se videre Fattigforstandere 5. Forlovere I 14. Fæstekoner.

Se Folkehøjskoler 3 (Understøttelse til kvindelige Elever). Hustru. Legater II C 189 (det Krampske, for studerende Kvinder). Lærlinge 9 a (Lærlingeloven er anvendelig paa kvindelige Principaler). Skoler II A 6 i Nr. 2 (Fællesundervisning for begge Køn). Ægtefæller.

Kvint. 100 Kvint er et Pund, L. 19 Febr. 1861 (S. 179) § 3, Adg. 17 Marts 1865 § 3 (f. Vest.), Fr. 1 Decbr. s. A. § 3 (f. Isl.).

Kvintin. Denne Vægtinddeling, hvorom se Fr. 10 Jan. 1698 I §§ 5, 6, 18 Juni 1784 § 3 (f. Isl.), 13 Avg. 1790 § 7 Nr. 3 (f. Færø.), er bortfalden ved L. om Handelsvægten 19 Febr. 1861 (S. 179), Adg. 17 Marts 1865 (f. Vest.), Fr. 1 Decbr. s. A. (f. Isl.) — samt ved L. om Sølvvægten Nr. 47, 16 April 1873 (hvilken Lov dog kun gælder for Kongeriget).

Kviste.

1. I København, derom handler Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 §§ 16 (ang. hvor vidt Kviste medregnes i Bygningshøjden), 33 (Tagkvistes Indretning), jfr. 27 a (murede Kviste regnes for en Etage), jfr. tidligere L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 §§ 23, 28, Nr. 54, 15 Maj 1875 § 1.

2. I Frederiksberg, derom handler Bygningsl. Nr. 57, 11 April 1890 § 8, smh. med Bkg. Nr. 58, 19 s. M. §§ 15 og 27 a (om de regnes for en Etage), 16 (Bygningshøjden), 33 (Tagkviste), jfr. tidligere L. 12 Jan. 1858, smh. med L. 17 Marts 1856 §§ 29, 33, 42.

3. I Købstæderne uden for København, Bygningsl. 30 Decbr. 1858 § 10. Ved nogle Bygningsvedtægter ere særlige Regler givne om Tagkviste, Bkg. Nr. 174, 31 Decbr. 1888 § 25 (Horsens), Nr. 165, 31 Avg. 1885 § 26 (Fredericia), Nr. 89, 3 Maj 1888 § 23 (Vejle), Nr. 147, 16 Septbr. 1891 § 26 (Slagelse), Nr. 38, 15 Marts 1892 § 25 (Hjørring), Nr. 95, 21 Maj s. A. § 8 (Rønne), Nr. 14, 14 Jan. 1893 § 25 (Rudkøbing), Nr. 211, 11

Septbr. s. A. § 28 (Holbæk), Nr. 85, 30 Marts 1895 § 28 (Hillerød), Nr. 182, 27 Septbr. s. A. § 25 (Aarhus), Nr. 191, 14 Oktbr. s. A. § 24 (Køge), Nr. 21, 10 April 1896 § 24 (Nakskov), Nr. 35, 30 Maj s. A. § 17 (Maribo), Nr. 72, 18 Decbr. s. A. § 33 (Odense), Nr. 3, 11 Jan. 1897 § 27 (Aalborg), Nr. 32, 29 Septbr. 1898 § 26 (Randers).

Med Hensyn til Kvistetagers Indretning kan mærkes fornævnte Bkg. Nr. 147, 1891 § 20.

4. Ang. deres Anbringelse paa Bygninger i Struer, Frederiksværk og i visse Landdistrikter, for hvilke Bygningsreglementer ere givne i Henhold til L. Nr. 20, 11 Febr. 1876, se de under Bygningsvæsen 4 og 5 anførte Bestemmelser.

5. At en saa kaldet gennemgaaende Kvist maa anses som en Etage, hvorpaa følgende Købstadbygningslovens §§ 6 (Grundmur) og 10 (Bygningshøjden) maa komme til Anvendelse, J. M. Skr. Nr. 14, 9 Jan. 1884. Se Trapper 5 b.

Se Bygningsafgift II 1 v.

Kvittance for Regnskaber.

1. Meddeles Regnskabsbetjentene uden Betaling, V. G. R. og Gen. Toldk. Cirk. 21 Jan., Resl. 17 Febr., Rtk. Prom. 27 Juni 1804.

2. Om den og dens Betydning, alm. Kassefr. 8 Juli 1840 § 37.

3. Formen derfor bestemmer Finansministeriet for de under samme hørende Bestyrelsesgrene, og Kvittancerne underskrives af Decisor, Resl. 20 Febr. 1866 (D. T. S. 220).

Kvitteringer.

1. Løse, skulle kun gælde mod Tredjemand for Rentebetalinger af Gældsbreve, hvorimod Afbetalinger paa Hovedstolen skulle afskrives paa selve Gældsbrevet, hvorhos Kreditor er pligtig til at give en særskilt Kvittering, Fr. 9 Febr. 1798, jfr. D. L. 1—24—34, 5—14—56. Se Gældsbreve 1 b.

Ang. Kvitteringer paa tinglyste Gældsbreve, der begæres udslettede, se Udslettelse I 22 og 23 samt 27.

2. Maa en Brygger ikke nægte den, der betaler sin Gæld for borget Øl, Pl. 27 Marts 1828.

3. Ang. hvor vidt kan fordres i visse andre Forhold, se Kommuneafgifter V A (paa Landet) 6 d. Retsgebyrer I 8. Tiende 27.

4. Af offentlige Kassebetjente og deres Notering ved Bogholderen, derom handler alm. Kassefr. 8 Juli 1840 § 17, Pl. 29 Decbr. 1840 (Kbhvn.s Overformynderi), 16 April 1846 (Kbhvn.s

Vandvæsen), jfr. Pl. 7 Febr. 1792, Bkg. Nr. 27, 1 April 1875 (ang. Fødsels- og Plejestiftelsen). L. om Islands Sparebank 10 Febr. 1888 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 12.

5. Simple eller skadesløse, ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 e. Jfr. Stempelafgiften III 18 a (ang. Kvitteringer med Forpligtelse til eventuel Tilbagebetaling).

6. Som skulle medfølge ved Tinglæsning af Skøder, m. m., se Tinglæsning II A 7 og 8.

7. Se Hæren 25 b (at de ikke maa ligge i Kassen som rede Penge).

8. For Vekselbetalinger, ang. at samme skal skrives paa selve Vekslen, L. Nr. 52, 7 Maj 1880, 13 Jan. 1882 (Nr. 1 i Till. t. Lovt. — f. Isl.): § 38, jfr. §§ 48, 54, 63.

Se Delinkventomkostninger 1 ff, 1ste Stykke (Godtgørelser til Vidner). Gældsbreve 10 (falsk Kvittering). Stempelafgiften IV A a, ad e. Udslettelse I 27 (af Gældsbreve efter en af Avktionsforvalteren meddelt Kvittering, naar Kreditor ikke kan eller vil kvittere).

Kvitteringsbog.

1. Fæsteres.

Enhver, der ejer, besidder eller er beneficeret med bortfæstet Jordegods — derimod ikke den, der alene ejer eller besidder ikke fæstepligtige Steder under 1 Tønde Hartkorn, Ind. M. Skr. 28 Jan. 1865 — skal ved Fæstebrevets (Lejekontraktens) Udstedelse meddele enhver Gaard- eller Husfæster eller Lejehusmand en med stemplet Papir forsynet Kvitteringsbog, hvori afskrives alt, hvad Fæsteren yder i Skat, Landgilde eller anden Afgift, D. L. 5—14—51 i Slutn., Rskr. 25 Septbr. 1778, Fr. 3 Decbr. 1828 § 6 Nr. 3, jfr. Nr. 4, Fr. 27 Maj 1848 § 11, L. 19 Febr. 1861 § 73, jfr. Fr. 24 Juni 1840 § 17.

Ogsaa en Husmand uden Hartkorn, der ikke svarer reelle Skatter, skal have en stemplet Kvitteringsbog, Rtk. Skr. 19 Avg. 1837.

Kan af de Fæstere, der gaa over til at blive Selvejere, vedblivende benyttes som Skattekvitteringsbog med Amtstuen, F. M. Skr. 31 Avg. 1855.

Disse Kvitteringsbøger ere nu stempelfri, L. Nr. 30, 21 Marts 1874 § 5, jfr. § 7.

Se Amtmænd XVIII 2.

2. For Mandtalsbogafgifterne paa Island, Pl. 10 Febr. 1847 §§ 2, 3.

3. Se Skattekvitteringsbog.

Kvæg, se Husdyr. Kreaturer. Kreaturtælling. Jfr. Besætning.

Kvægavlsforeninger, se Husdyr II 1 d. Tuberkulose B 6 (Understøttelse til dens Bekæmpelse).

Kvæghandel.

1. Derom handler Fr. 11 Juni 1788, jfr. Fr. 1 Febr. 1797 § 8, 23 April 1845 § 5.

2. Ere fri, K. Skr. 4 Juni 1829.

Jfr. Kreaturhandlere.

Kvægmarkeder, se Markeder, specielt I 2 og 23.

Kvægpest.

1. Henhører til de ondartede smitsomme Sygdomme hos Husdyrene, se Husdyr I og nedenfor 5.

2. I Henhold til den tidligere gældende L. 29 Decbr. 1857 § 9 er til forskellig Tid givet en Mængde Bestemmelser for at forebygge dens Indførsel, hvoraf mærkes:

Almindelige Regler herom bleve givne ved Bkg. 7 Marts 1866 og Ind. M. Cirk. 8 Maj s. A. (D. T. S. 501), jfr. ang. Lempelser i de foreskrevne Forholdsregler Bkg. 30 Jan. 1867. Disse Bestemmelser hævedes ved Bkg. 17 Decbr. 1867.

Ved fornævnte Bkg. 7 Marts 1866 § 9 hævedes de tidligere Bekendtgørelser 28 Avg., 21 Septbr., 6 og 18 Oktbr. 1865. Med Hensyn til de to sidst nævnte mærkes:

a. Ang. Rygning af levende og slagtede Gæs, Ind. M. Skr. 7 Novbr. 1865 ad 1.

b. At der ikke tilkommer Politimesteren Diæter for at overvære Desinfektionen ved Grænsen, hvorved Sognefogeden eller en anden Mand i øvrigt kan møde for ham, og at hans Befordring udredes som Amtsrejse, ad 2 ibd.

c. At Importøren maa afholde Omkostningerne ved Rensning og ved Dyrlægens Rejser i Anledning af samme, ad 3 ibd.

d. Ang. Adgang. for Beboerne ved Landsgrænsen, der have Jord paa begge Sider af samme, til at græsse Kreaturer, ibd.

Ved Bkg. 10 Septbr. 1869, jfr. Bkg. 20 Oktbr. og 10 Novbr. s. A., gives atter almindelige Regler i saa Henseende. — Se fremdeles: Bkg. 20 Septbr. 1870 (ang. det nordtyske Forbund), hævet ved Bkg. Nr. 44, 16 Marts 1871; Bkg. Nr. 90, 17 Maj 1871 (Frankrig), hævet ved Bkg. Nr. 11, 13 Febr. 1873; Bkg. Nr. 106, 9 Avg. 1872 (Tyskland), jfr. ang. en Lempelse ved Desinfektionen af Hø og Halm, der benyttes som Emballage, Ind. M. Cirk. Nr. 223, 31 Avg. 1872, hævet ved Bkg. Nr. 11, 13

Febr. 1873; Bkg. Nr. 121, 20 Septbr. 1872 (Storbritannien), hævet ved Bkg. Nr. 35, 29 Marts 1873.

De i Bkg. 17 Decbr. 1867, jfr. Bkg. 18 Avg. 1869, givne Regler om Kvægs Indførsel fra Rusland, Storbritannien, Nederlandene og Belgien hæves, Bkg. 20 Oktbr. 1869. Jfr. Skattedir. Cirk. 31 Avg. 1865. — Regler om det samme for Tysklands, Hollands, Frankrigs og Belgiens vedkommende, Bkg. Nr. 70, 6 April 1871.

Ang. Lempelse med Hensyn til Slesvig og Holsten i de ved Bkg. Nr. 11, 13 Febr. 1873 anordnede Forholdsregler mod Indførsel deraf fra Frankrig og Tyskland, Bkg. Nr. 10, 16 Febr. 1875; denne Bekendtgørelse hævedes imidlertid atter ved Bkg. Nr. 31, 10 April s. A., der sætter fornævnte Bkg. 1873 i Kraft igen. — Med Hensyn til Dispensationer fra nævnte Bkg. 16 Febr. 1875 mærkes Ind. M. Cirk. Nr. 166, 20 Septbr. 1876.

For Tysklands vedkommende bleve ny Regler i saa Henseende givne ved Bkg. Nr. 4, 16 Jan. 1877, der for en væsentlig Del atter hævedes ved Bkg. Nr. 85, 21 Avg. s. A. De tvende nævnte Bekendtgørelser indskræpes, og at der ikke indtil videre kan ventes Dispensation herfra, Bkg. Nr. 104, 30 Juni 1881. Dette sidste ophæves og Regler for saadan Dispensation gives ved Bkg. Nr. 72, 22 Maj 1882.

Fra Storbritannien, Bkg. Nr. 13, 10 Febr. 1877, der i det væsentlige atter hævedes ved Bkg. Nr. 123, 10 Novbr. 1877.

Fra Tyskland og Storbritannien til Færøerne, Bkg. Nr. 14, 15 Febr. 1877, og til Island, Bkg. 17 s. M. (Nr. 4 i Till. t. Lovt.).

Ny Regler for Meddelelsen af Dispensationer til Indførsel af Hornkvæg, Faar og Geder fra Tyskland, Ind. M. Cirk. Nr. 146, 21 Oktbr. 1885 smh. for Post 4's vedkommende med Cirk. Nr. 128, 16 Oktbr. 1886.

Regler for Meddelelsen af Dispensationer fra Forbudet mod Indførsel af Hornkvæg fra Slesvig, og om Fremgangsmaaden i Tilfælde af Forsøgt Indførsel uden saadan Dispensation, Ind. M. Cirk. Nr. 151, 12 Juli 1892.

3. Vejledning til at kende denne Sygdom, Ind. M. Cirk. 6 Jan. 1866 (D. T. S. 38).

4. At enhver Besætning, hvori samme viser sig, straks skal nedslaaes, og at Politimesteren endog i Tilfælde af blot Formodning om, at en Besætning er angreben heraf, straks skal gøre

telegrafisk Indberetning til Indenrigsministeriet, Ind. M. Cirk. Nr. 14, 10 Febr. 1877.

5. Henregnes til de ondartede smitsomme Sygdomme hos Husdyrene, der omhandles i L. Nr. 105, 14 April 1893, se dennes § 2. Særlige Bestemmelser om denne Sygdom gives derhos i Lovens §§ 3, 4 i Slutn., 6, 8, 15.

Se ogsaa Instr. Nr. 167, 24 Avg. 1894, særlig §§ 125—137.

6. Ang. Nedsættelse af Varigheden af Karantæneopsynet, Ind. M. Cirk. Nr. 153, 8 Avg. 1895.

Se Kvægsyge.

Kvægsyge.

1. Fr. 30 Novbr. 1778 er hævet, L. 29 Decbr. 1857 § 15 (S. 397). Herved er tillige den hele Række af Lovbestemmelser, som knytte sig til den nævnte Forordning, bortfalden. Se nu Husdyr I og Kvægpest.

Ang. at Benene af de deraf døde Kreaturer ikke maa opgraves, K. Cirk. 26 Maj 1821, Skr. 7 Juni 1823 h (f. Vest.).

2. Sager derom ere uden for Sundhedskollegiets Virkekres, Instr. 15 Juni 1813 § 19 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813 og i Lovsaml. f. 1814 S. 12).

3. Sager vedkommende samme ere henlagte under Indenrigsministeriet, Kdg. 24 Novbr. 1848 I.

Kvægsygekommissionen er ophævet, Kdg. 24 Novbr. 1848.

Kvægtiende, se Naadensaar II 16 d, f, g. Tiende. Tinglæsning II X.

Kvægtorvet i København, se Torvehandel 10 h.

Kvægtyveri, se Kreaturer 6.

Kværke.

1. Ang. en Anvisning til at kende og behandle denne Sygdom, K. Cirk. 29 Maj 1802.

2. I høj Grad hos Hesten henregnes til de mildere smitsomme Sygdomme hos Husdyrene, som omhandles i L. Nr. 105 14 April 1893, se sammes § 10 B. Jfr. Instr. Nr. 167, 24 Avg. 1894 §§ 162, 163.

3. Ang. at en Politimester var berettiget til at forbyde Opstaldning til Salg i Kroerne af Heste, specielt russiske Heste, der som Regel enten ved Ankomsten vare eller straks bleve angrebne af Kværke, Ind. M. Skr. 6 Septbr. 1893 (i det veter. Sundhedsrs. Aarsberetn. f. 1893 S. 7).

Kvæstede, se Henvisningerne ved Saarede.

Kvæsthus, se Søkvæsthus.

Kvæstur (Kvæstor).**I. Universitets.**

1. Derom handler Rskr. 3 Decbr. 1784, Instr. 9 Juni 1786 § 14, Fund. 7 Maj 1788 I § 19, VII § 6.

2. Derunder henlægges:

a. Vakante Professor-Korpora, K. Prom. 3 Decbr. 1796, Rskr. 19 Maj 1797.

b. Legaternes, Anatomikammerets og det astronomiske Observatoriums Kassebeholdninger m. v., Rskr. 28 Marts 1804 § 3, U. og Skole-dir. Skr. 1 Oktbr. 1825, 28 Septbr. 1839.

c. Bestyrelsen af Universitetets og Kommunitetets Jordegods og Kapitalformue, Resl. 21 Decbr. 1837, 15 Decbr. 1843.

d. Oppebørsel og Udbetaling af den polytekniske Læreanstalts Indtægter, Reglm. Nr. 148, 26 Juli 1894 § 7, jfr. tidligere Reglm. Nr. 66, 10 Maj 1884 I 9, II, 7, Reglm. 22 Avg. 1860 § 8, jfr. § 33, Instr. 9 Juni 1829 § 13, Resl. 25 Novbr. 1836 § 3.

e. Det af det juridisk-praktiske Selskabs Midler oprettede Legat for Højesteretsassessorers ugifte Døtre, Konf. 5 Maj 1863 § 2.

3. Status d. 1ste Jan. 1837 for de under sammes Bestyrelse staaende Legater og særlige Fonds, Resl. 20 April 1837.

4. Ang. et Bogholderkontor ved samme og Bogholderens Ansættelse og Pligter, Rskr. 2 Oktbr. 1801, Resl. 18 April 1817 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1817), 28 Oktbr. 1825, U. og Skole-dir. Skr. 25 Novbr. 1826, Resl. 11 Decbr. 1838.

Instruks for Bogholderen 17 Novbr. 1846. Jfr. Instr. 12 Maj 1838.

5. Ang. en af Universitetslærerne antagen og lønnet Kvæstor til Oppebørsel af Forelæsningshonorarer, Bkg. 16 Avg. 1831 §§ 2—4.

6. Ang. Ansættelse af en Kvæstor ved Universitetet og hans Forretninger, Resl. 2 Decbr. 1836.

Instr. for Kvæstor 5 Juni 1838.

7. Ang. Inspectores qvæsturæ, Resl. 2 Decbr. 1836, 15 Decbr. 1843, 13 Novbr. 1844, Kdg. 18 Septbr. 1850 § 7.

8. Instruks for Kassereren 5 Juni 1838.

Ang. hans Ansættelse, Resl. 11 Decbr. 1838.

9. Instruks for Kassekontrolløren og Sekretæren 5 Juni 1838, 15 Juni 1844.

Ang. Kassekontrollørens Ansættelse, Resl. 11 Decbr. 1838.

10. Ang. dens Beføjelse i Henseende til Selvejendoms Ind-

førelse paa Universitetets og Kommunitetets Bøndergods, L. 3 Marts 1852 § 2.

11. Ang. Afgiften af de deri indestaaende Midler til dets Kasserer- og Bogholderkontor, Resl. 3 Septbr. 1852.

12. Ang. Lønning og Honorarer til Kvæstur, Bogholder og øvrige Betjente samt Inspectores qvæsturæ, L. Nr. 74, 12 April 1892 §§ 8, 9, jfr. tidligere L. Nr. 55, 25 Marts 1871 §§ 6, 8, 9. Jfr. Rskr. 2 Oktbr. 1801, Resl. 30 April 1824, 2 Decbr. 1836, 15 Decbr. 1843, 13 Novbr. 1844, L. 12 Jan. 1858 §§ 7—10.

13. Ang. hvor vidt dets Embedsmænd, som ikke have kongelig Udnævnelse, ere pensionsberettigede, K. og U. M. Skr. 9 Novbr. 1864 Noten.

14. Kvæstur ved Universitetet har Rang i 4de Klasse Nr. 4, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

15. Ang. at Opsigelsesfristen fra begge Sider for Panteobligationer, som udstedes for de mod Panteret i faste Ejendomme udlaante Kapitaler under sammes Bestyrelse, maa være $\frac{1}{2}$ Aar, K. og U. M. Skr. Nr. 117, 4 April 1871.

16. Ang. Indberetning kvartalsvis om afgjorte Kvæstursager, U. og Skoedir. Skr. 1 Maj 1819.

17. Bogholder, Kammerr. Gedes Legat til Enker og Døtre efter dets faste Kontorpersonale, Stadf. Nr. 193, 8 Novbr. 1887.

Se Fakulteter. Famulus. Kommunitet.

II. Carlsbergfondets Kvæstur, om ham handler Stadf. Nr. 240, 12 Oktbr. 1888 § 10.

Kyholm, se Forsørgelsessted G. Karantænevæsenet A 11. Lodsvæsen B 39.

Kystbeboere, se Baade 3 (ang. Baadehold) og 9 (ang. Hjemførelse fra Købstæderne af fortoldede Varer). Fyr 12.

Kysthospitalet paa Refsnæs, for kirtelsvage Børn.

1. Ang. Indsamling af Bidrag dertil, Ind. M. Cirk. Nr. 54, 15 Marts 1873.

2. Bestemmelser for Optagelsen af Patienter 4 Juni 1875 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B.).

3. Inspektøren ved Frederiks Hospital og Fødselsstiftelsen tilstaar Pladser paa samme, K. og U. M. Skr. Nr. 208, 20 Avg. 1892 A 5.

Se Dispensation I 4 a.

Kystmilicen.

1. Organiseredes ved Fr. 26 Febr. 1808, Regler 1 Marts s. A. Forskellige Bestemmelser derom findes i K. Prom. 5 og 11 April, 7 Juni, 6 Septbr. og 4 Oktbr. 1808, Bef. 24 Juni 1809,

Pl. 8 Marts 1811, 30 Juni 1812, K. Cirk. 25 Maj 1813, Skr. 14 Marts 1815 ad 2, Cirk. 19 Decbr. 1818; Prom. 4 Juni, 16 Juli og Resl. 24 Avg. 1808, 18 Maj 1811; K. Prom. 28 Juni 1808; Rtk. Prom. 9 Juli, Adm. Koll. Prom. 26 Septbr., K. Prom. 22 Oktbr. og Cirk. 31 Decbr. 1808, 3 Maj 1831; Prom. 1 og 4 Novbr. 1808; 31 Juli 1810, 18 Septbr. og Cirk. 15 Novbr. 1813; Pl. 27 Septbr. 1811, K. Prom. 26 Maj 1812, Cirk. 4 Marts 1817; Prom. 30 Oktbr. 1812; Cirk. 8 Juli 1817 med Note.

2. Ang. Mulkt for de fra fremmede Sogne indkommende Mandspersoner, der enten ikke møde, naar de af vedkommende Præst indkaldes i Anledning af Kystmilicerullernes Affattelse, eller undlade at skaffe de Oplysninger, som Præsten anser nødvendige, Pl. 29 Decbr. 1810.

3. Kunde beordres til Vagthold i Anledning af Kolera, Fr. 19 Juni 1831 § 25.

4. En Reorganisation deraf findes utilraadelig, J. M. Cirk. 12 April 1848.

5. Kan ikke anses ophævet, lige saa lidt som Bestemmelserne om den Alder, hvormed Forpligtelsen til at tjene i samme begynder og ender, er berørt af Værnepligtsl. 12 Febr. 1849, J. M. Skr. 17 Septbr. 1850.

6. Hjørring Amts Kystmilicifond, Fundats for samme, Stadf. Nr. 287, 20 Septbr. 1899.

Kystopsynet—Kystposter, se Toldopsyn. Toldsted 3.

Kystopsynet paa Fyens Vestkyst. Det derved ansatte Personale skal indordnes mellem Toldvæsenets øvrige Embeds- og Bestillingsmænd, L. Nr. 65, 23 Maj 1873 § 12, jfr. § 15.

Kystpolitiet paa Sælland.

1. Organiseredes ved Pl. 28 Febr. 1817, jfr. Pl. 1 Juni s. A. Pl. 28 Febr. 1817 § 13 er hævet, L. Nr. 52, 15 Maj 1875 § 23.

Justitsministeriet er bemyndiget til at foretage Indskrænkninger i samme, L. 12 Marts 1851 § 2. Jfr. nedenfor 2.

2. Ang. Kystpolitidistrikterne:

a. Helsingørs Hoveddistrikt, K. Skr. 18 Marts 1817.

Ang. Forandring i sammes Distrikter og disses Indskrænkning, Bkg. 24 Juni 1841, 28 Juni 1852, 25 Marts 1854.

Ang. 300 Rdl. aarlig af Justitsfonden til Byfogeden i Helsingør som Kystpolitiværg og Dommer, Resl. 16 Juli 1822.

b. Amagerlands Hoveddistrikt. Ang. Beskikkelse for Birke-dommeren som Politiværg, samt at han tillige overtager Distriktskommissærernes Forretninger, Bkg. 16 Jan. 1826. Jfr. K. Skr. 8 og Bkg. 9 April 1817 B.

c. Følgende Hoveddistrikter ere inddragne:

Ved L. 12 Marts 1851 § 1:

Frederiksværks. Jfr. K. Skr. 29 Marts 1817, Bkg. 24 Juni 1841.

Københavns søndre Hoveddistrikt. Jfr. K. Skr. 8 og Bkg.

9 April 1817, 16 Jan. 1826.

Køge. Jfr. K. Skr. 8 April 1817.

Ved Bkg. 17 Oktbr. 1865:

Københavns nordre Hoveddistrikt. Jfr. K. Skr. 25 og Bkg. 27 Marts, Pl. 16 og K. Skr. 19 Juni 1817, Bkg. 24 Juni 1841.

Stevns. Jfr. Pl. 26 April og K. Skr. 6 Maj 1817, K. Skr. 5 Juli 1825, Pl. 30 Avg. 1831.

d. Ang. Forening af Kystpolitidistrikterne 7 A og 7 B, Bkg. 27 Decbr. 1878 (U. L.).

3. Ang. Beskikkelse af Politidirektøren til Chef for samme med et aarligt Honorar af 1000 Rdl., Resl. 23 Juni 1845. Jfr. nærmere under Politichef.

4. Naar den ordinære Dommer ønsker sig fritagen for at være Kystpolitivrigheid og Dommer, kan Chefen for Kbhvns. Politiefter Samraad med Amtmanden beskikke en anden duelig Mand i hans Sted, Resl. 16 April 1817.

5. Ang. Toldvæsenets Forpligtelse til at yde samme Bistand og dets Forretninger med Hensyn til Kystpolitianordningernes Overholdelse, Gen. Toldk. Skr. 7 Juni 1817.

6. Ang. Uniform for Betjentene derved, Resl. 26 Oktbr. 1817.

7. Ang. Betjentenes Andel i anholdte Varers Konfiskationsbeløb og deres Tilstedeværelse ved disse Varers Undersøgelse. Gen. Toldk. Cirk. 8 Novbr. 1817.

8. Skal vaage over, at Bestemmelserne om Baade ved Strandkanten overholdes, Pl. 13 Jan. 1818 § 3.

9. Sager i Anledning af Fornærmelser mod Betjentene bør behandles ved sædvanlig Rettergang, K. Skr. 18 Septbr. 1824.

10. I Kystpolitidistrikterne træde Distriktskommisærerne i Sognefogedens Sted i Henseende til Tilsynet med fremmede og rejsende, L. Nr. 52, 15 Maj 1875 §§ 9, 19.

11. De derved ansatte Funktionærer ere pligtige at bistaa Karantænekommissionerne og Toldvæsenet i Udøvelsen af sammes Pligter med Hensyn til Foranstaltningerne mod smitsomme Sygdommes Indførelse, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 § 6. Jfr. Karantænevæsenet A 3 c.

Se Bøder C (ang. deres Eftergivelse) 6 a. Distriktskommisærer. Militær Assistance 2 i.

Kystposter, se Toldsted 3.

Kæden eller Kædeordenen.

Konfirmation 11 Juli 1827 paa dens Konvention, jfr. Beskyttelsesbrev 8 Decbr. 1812.

Legat til den, J. M. Skr. 28 Marts 1863.

Se Blinde 5, 2det Stk. (et Legat). Blindeinstituttet 1. Legater II C 82.

Kældere.

1. I København, ang. deres Anbringelse under Bygninger, Indretning og Benyttelse, Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 §§ 3 (deres Udgravning), 8 (Kældernedgange og -vinduer), 23 (Kælderrum under Gaardsplads), 26 (isolerende Lag), 27 (Murtykkelse), 28 (Skillerum), 41 (hvor vidt maa benyttes til Beboelse), 60 (maa ikke benyttes til Kostald), jfr. fremdeles ang. hvor vidt de anses som en Etage §§ 15, 27 a, c, 43, 47.

I Henhold til Lovens § 8 er Brolægningsvæsenet berettiget til ubetinget at forbyde Anbringelsen paa Fortov af Op- og Nedgange til Kældere, J. M. Skr. Nr. 35, 27 Jan. 1891.

Jfr. tidligere L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 §§ 4, 57, 59, 67. Af andre herhenhørende ældre Bestemmelser kan anføres Politivedt. 18 Jan. 1869 §§ 27, 89. Se nu Politivedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 §§ 27, 90.

2. I Frederiksberg, ang. deres Anbringelse under Bygninger, Indretning og Benyttelse, Bygningsl. Nr. 57, 11 April 1890 §§ 14, 20 smh. med Bkg. Nr. 58, 19 s. M. §§ 41, 70 (ang. Beboelseskældere) — samt sidst nævnte Bkg. §§ 3, 8, 23, 26, 27, 28 og 60, der give lige Forskrifter, som de tilsvarende §§ i den under 1 omhandlede Lov. Jfr. fremdeles ang. hvor vidt de anses som en Etage, L. Nr. 57, 1890 § 8, Bkg. Nr. 58 §§ 15, 27 a, c, 43, 47.

Jfr. tidligere L. 12 Jan. 1858 § 1, smh. med L. 17 Marts 1856 §§ 7, 18, 71, 79.

3. I Købstæderne uden for København.

a. Bygningsl. 30 Decbr. 1858 §§ 4, 7, 14, 24, 26, jfr. Pl. 8 Juni 1819, K. Skr. 6 Oktbr. 1832. Jfr. J. M. Skr. 28 Novbr. 1859, 20 Avg. 1861, 24 Septbr. s. A. Se Bygningsvæsen 3.

b. Ang. at Bygningslovens § 24 kun angaar saadanne Kældere, i hvilke kunstig Opvarmning agtes anbragt, men ogsaa alle saadanne, selv om de kun benyttes til Ophold en Del af Døgnet, J. M. Skr. Nr. 259, 9 Decbr. 1874.

c. Om Kældernedgange, Kældervinduer, Kælderes Opførelse og om Indretning af Kældere, der benyttes til Beboelse, Udsalg, Værksted eller andet stadigt Ophold ere særlige Forskrifter givne

ved Bygningsvedtægterne for nogle Byer, Bkg. Nr. 174, 31 Decbr. 1883 §§ 8—10, 29, 33 (Horsens), Nr. 57, 20 Juni 1884 §§ 2, 4, 16, 20 (Rønne), Nr. 165, 31 Avg. 1885 §§ 3, 4, 9, 22, 28 (Fredericia), Nr. 89, 3 Maj 1888 §§ 7—9, 19, 27, 31 (Vejle), Nr. 147, 16 Septbr. 1891 §§ 8—10, 20, 30, 35 (Slagelse), Nr. 38, 15 Marts 1892 §§ 7—9, 31, 35 (Hjørring), Nr. 95, 21 Maj s. A. §§ 6, 13 (Rønne), Nr. 14, 14 Jan. 1893 §§ 7—9, 31, 34 (Rudkøbing), Nr. 211, 11 Septbr. s. A. §§ 11—13, 32, 37 (Holbæk), Nr. 85, 30 Marts 1895 §§ 9—11, 13, 33, 36 (Hillerød), Nr. 182, 27 Septbr. s. A. §§ 3, 9—11, 16, 26, 35, 36 (Aarhus), Nr. 191, 14 Oktbr. s. A. §§ 6, 8—10, 29—31, 34 (Køge), Nr. 21, 10 April 1896 §§ 3, 8, 9, 16, 25, 30, 31 (Nakskov), Nr. 35, 30 Maj s. A. §§ 9, 10, 13, 19, 27 (Maribo), Nr. 72, 18 Decbr. s. A. §§ 8, 15, 23, 26, 27, 41, 43 (Odense), Nr. 3, 11 Jan. 1897 §§ 5, 11, 12, 13, 16, 37, 40 (Aalborg), Nr. 32, 29 Septbr. 1898 §§ 4, 9, 11—13, 18, 29 (Randers).

I Hjørring betales herefter bl. a. en Kendelse for at erholde Tilladelse til visse, paa Fortovet fremspringende Kældertrapper. Jfr. Trapper 5 g.

At Kældere i forskellige Forhold regnes for en Etage, anføres i de fleste af de fornævnte Bkg.

Om deres Udgravning, se Naboforholdene 2, 2det Stk.

d. Antaget lovligt at tage en Kælder, som ikke fyldestgør de i Bygningslovens § 24 stillede Fordringer, i Brug til Blikkenslagerværksted og deri anbringe en Loddeovn, J. M. Skr. 23 Avg. 1887 (i Jürgensens Bygningslovgivningen S. 336).

4. Ang. sammes Anbringelse under Bygninger og Benyttelse til Beboelse i Struer, Frederiksværk og i visse Landdistrikter, for hvilke Bygningsreglementer ere givne i Henhold til L. Nr. 20, 11 Febr. 1876, se de under Bygningsvæsen 4 og 5 anførte Bestemmelser.

5. I København og de andre Købstæder. Ang. hvor vidt de maa benyttes til Cigar- og Tobaksfabriker, Bkg. Nr. 133, 7 Novbr. 1876 § 6, jfr. Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 75, smh. med Artiklen Cigar- og Tobaksfabriker.

6. Ved adskillige af de under Sundhedsvedtægter anførte Vedtægter er der lagt særlige Indskrænkninger paa deres Benyttelse til Beboelse.

7. Om Benyttelsen af Kældere til Udskænkningsteder findes ligeledes Forskrifter i en betydelig Del Sundhedsvedtægter, navnlig for Købstæder, se de under Beværtningssteder 10 samt Sundhedsvedtægter anførte Bestemmelser.

Ogsaa andre Forskrifter vedrørende Kældere, særlig om sammes Afløbsforhold, ville jævnlig findes i de ommeldte, under Sundhedsvedtægter anførte lokale Vedtægter. Se for København Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 §§ 15, 44.

8. Ang. hvor vidt det kan forbydes fremtidigt til Værksted, Beværtning eller Udsalg at benytte Kælderlokaler, som ikke have den foreskrevne Højde over Jordsmonnet, men som ere indrettede, før vedkommende Bygningsvedtægt eller eventuelt Bygningsloven traadte i Kraft, J. M. Skr. Nr. 75, 19 Febr. 1898.

Se Bygningsafgift II 1 t. Trapper 5 a.

Kæmner.

A. I København, denne Bestilling er hævet, se Ind. M. Skr. 9 Novbr. 1861. Se nærmere under Økonomiforvalter.

B. I Købstæderne uden for København.

1. Kæmnerbestillingen var oprindeligt et borgerligt Ombud, D. L. 3—5, jfr. Adg. 24 Oktbr. 1837 § 24. Jfr. fremdeles D. L. 2—9—1, 3—18—6, Fr. 28 Jan. 1682 § 8, Rtk. Skr. 4 Avg. 1739 (i Reskriptsaml. 1ste Del), Rskr. 6 Juli 1742, Rtk. Skr. 23 Oktbr. 1745 (i Reskriptsaml. 1ste Del), Rskr. 27 Decbr. 1748 § 3 (f. Kbhvn.), K. Prom. 27 Avg. 1785, 13 Maj 1800, Reglm. 2 Marts 1804 § 18, Resl. 16 Juli 1817, K. Skr. 17 Marts 1832 Nr. 2.

I Thorshavn er Bestillingen som Kommunekasserer endnu et tvungent Ombud, L. 16 Febr. 1866 (S. 207) § 15, og ligeledes Kæmnerbestillingerne i de islandske Købstæder Reykjavik, Akureyri, Isafjord og Seydisfjord, Fr. 20 April 1872 (Nr. 21 i Till. t. Lovt.), L. 8 Oktbr. 1883 (Nr. 24 ibd.) §§ 16, 25, 29, af s. D. (Nr. 25 ibd.) §§ 17, 26, 30, 8 Maj 1894 (Nr. 15 ibd.) § 17, jfr. Adg. 27 Novbr. 1846 § 23 (i Till. t. Lovsaml. f. 1847), 29 Avg. 1862 § 17, 26 Jan. 1866 § 17.

2. Efterhaanden ere faste Kæmnere (i en enkelt Købstad kaldes han Kasserer) blevne antagne i samtlige Købstæder, jfr. Resl. 30 Marts 1825; saaledes i Sællands Stifts Købstæder, Rskr. 22 April 1778; i Aalborg, K. Prom. 26 Novbr. 1791; i Aarhus, K. Prom. 2 Septbr. 1809; i Bogense, Ind. M. Skr. 25 Marts 1852; i Fredericia, Rskr. 9 Jan. 1795, K. Skr. 18 Maj 1833; i Helsingør, K. Prom. 19 April 1783, 13 Maj 1823; i Holstebro, Ind. M. Skr. 21 April 1853; i Horsens, K. Skr. 14 Maj 1825; i Kerteminde, K. Prom. 3 Juli 1784; i Køge, K. Skr. 29 Decbr. 1827; i Kolding, Resl. 30 Marts 1825; i Lemvig, K. Skr. 17 Jan. 1837; i Maribo, K. Prom. 11 April 1807; i Nyborg, K. Prom. 5 Febr. 1785 Nr. 15, 23 Febr. 1799, Rskr. 12 Jan. 1821, jfr. Rskr. 12 Juni 1816; i Randers, K. Prom. 18 Decbr. 1790, Resl. 10

Jan. 1816; i Roskilde, Resl. 15 Marts 1825, jfr. K. Prom. 29 Marts 1777 (i Reskriptsaml. 1ste Del); i Rudkøbing, K. Skr. 25 Juni 1825, 14 Marts 1837; i Sakskøbing, K. Prom. 7 Febr. 1807; i Slagelse, K. Prom. 8 Decbr. 1801; i Storehedinge, K. Prom. 19 Marts 1785; i Svendborg, K. Skr. 15 Marts 1834; i Sæby, K. Prom. 22 Marts 1788; i Varde, K. Prom. 26 Jan. 1793, 17 Jan. 1795, 17 Novbr. 1804; i Vejle, K. Prom. 11 Juni 1811; i Viborg, K. Prom. 6 Septbr. 1783, 19 Juni 1784; i Vordingborg, K. Prom. 18 Juni 1785. 19 Febr. 1791.

3. De nugældende Regler om Kæmnere i Købstæderne, deres Antagelse, Løn og Forretninger maa søges i L. 26 Maj 1868 § 18 og i Vedtægterne for Købstæderne efter Lovens § 35.

Af ældre Bestemmelser kan dog her mærkes:

a. At Kæmnerne kunde vælges udenfor de edsvorne Børgeres Klasse, K. Skr. 13 Novbr. 1838.

b. At Kæmneren ikke tillige kunde være Borgerrepræsentant, Ind. M. Skr. 17 Jan. 1850. Jfr. nedenfor 6.

c. Om hans Forhold til Ligningskommissionen, L. 31 Marts 1860 § 2, Ind. M. Skr. 15 Avg. 1864, Adg. 24 Oktbr. 1837 § 21. I Vedtægterne for enkelte Købstæder er det udtrykkelig bestemt, at Kæmneren skal gaa Ligningskommissionen tilhaande ved Skatteligningen.

d. Om Optrækning af Skatter og Indtægter til Købstaden og undertiden ogsaa af kgl. Skatter, K. Skr. 18 Juni 1785, 22 Marts 1788, Rtk. Cirk. 11 Juni 1793 § 5, K. Prom. 17 Avg. 1793.

e. Om Mulkt for Udeblivelse med Erklæringer, Rskr. 5 Juni 1795.

f. Om en Kæmner, der aflægger sit Regnskab ufuldstændigt, er pligtig at aflægge nyt, K. Prom. 21 Jan. 1797.

g. Om Mulkt, naar Kæmneren udebliver med Regnskabet, Rskr. 5 Juni 1795, K. Skr. 23 Avg. 1843 ad 2, 30 Maj 1843.

h. Om Kavtion, Rskr. 22 April 1778, K. Skr. 13 Maj 1823.

4. I de færøiske og islandske Købstæder, se de foran under 1, 2det Led anførte Love.

5. Forskellige specielle Bestemmelser:

a. Optrækning af Brandkontingent kan i Helsingør, Odense, Aalborg, Aarhus, Horsens og Randers overdrages Kæmneren, Bkg. Nr. 62, 9 April 1872, II § 1, J. M. Cirk. Nr. 224 og 225, 3 Septbr. 1872.

b. I Aakirkeby, om hans Indkomst, K. Prom. 10 Septbr. 1785.

c. I Aalborg:

Ang. Betaling for at skrive Byens Regnskab in duplo, K. Prom. 25 Febr. 1786.

Ang. Forfattelse af Brolægningsregnskabet, Rskr. 16 Decbr. 1803 r.

Anviser Markedsstader, Lavsart. 2 Juni 1830 § 4.

d. I Aarhus, indkræver Organistpenge, K. Prom. 9 Marts 1799.

e. I Assens, ang. 10 Rdl. til ham af Indkvarteringskassen, K. Prom. 24 Novbr. 1787 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

f. I Middelfart, ang. aarlig Belønning til ham, K. Prom. 4 Novbr. 1786.

g. I Neksø, ang. hans Indkomst, K. Prom. 10 Septbr. 1785.

h. I Nyborg, ang. Godtgørelse til ham for Markedspenges Opkrævning, K. Skr. 24 Decbr. 1824.

i. I Rønne, se Maaling og Vejning 15 p.

k. I Slangerup, ang. hans fri Tørveskær, Rskr. 10 Novbr. 1775 § 3.

l. I Storehedinge, tilfalder Andel af Markedsstadepenge, K. Skr. 28 Septbr. 1819 § 5.

6. Ang. at der intet er til Hinder for, at en saadan vælges til Medlem af Byraadet, Ind. M. Skr. Nr. 39, 8 Marts 1879.

7. Kæmnerkontorer kunne ikke henregnes til de i Anordn. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 omhandlede kommunale Myndigheder, til hvem Postforsendelser skulle behandles paa den i Anordn. § 9 nærmere foreskrevne Maade, Ind. M. Skr. Nr. 79, 25 Febr. 1898.

C. I Handelspladserne, L. 23 Decbr. 1861 § 2 i Slutn., jfr. Regul. 2 Juni 1850 § 13 (f. Frederiksværk), 20 Marts 1855 § 12 (f. Silkeborg), L. 29 Decbr. 1857 (S. 408) § 19 (f. Frederiksberg), Bkg. 17 Oktbr. 1858 § 13 (f. Nørresundby), Bkg. Nr. 114, 18 Oktbr. 1878 §§ 29—31, jfr. Regul. 29 Marts 1867 § 30 (f. Marstal).

Se Kommuner 8 (Fortrinsret for deres Midler). Kæmnerregnskab 9.

Kæmnerkassen.

A. Dens Indtægter.

1. Indtægter af Kapitaler, Ejendomme og desl., hvorunder ogsaa Afgifter efter Fr. 18 Oktbr. 1811, se L. 11 Febr. 1863

§ 2. Borgervæbnings- og Brandfondene ville være overgaaede til Kæmnerkasserne ved de Bestemmelser, hvorefter Borgervæbningerne i de enkelte Købstæder ere ophævede, og ved L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 4.

2. Afgifter og Kendelser ifølge Næringsloven og desl.

a. Kendelser for Næringsadkomster, L. 29 Decbr. 1857 § 12, L. om Pantelaanere 21 Juni 1867 § 1, L. om Retsbetjentenes Lønning 1 Juli 1870 § 2.

b. Afgifter af Brændevinshandel og Udskænkning, L. 29 Decbr. 1857 § 72, 2 Juli 1870 § 5.

c. Afgifter for Dans, Billard og Keglebane, L. 29 Decbr. 1857 § 62.

d. Stadepege efter specielle Bestemmelser i de enkelte Købstæder.

e. Afgifter efter Finansloven af 23 Jan. 1862.

f. Indtægter ved frivillige Svendeprøver i Henhold til Regul. 20 Avg. 1864, Resl. 6 Avg. 1862 (i Noten til Regul. 6 Avg. 1862).

3. Paalignede Skatter.

a. Hvor L. 11 Febr. 1863 er gennemført, opkræves Grundskat, Huskat og Formue- og Lejlighedsskat efter Lovens §§ 3 og 17 samt Vedtægterne for den kommunale Beskatning i de enkelte Købstæder efter Lovens §§ 11 ff, Ind. M. Cirk. 12 Juni 1868 (D. T. S. 578).

b. Hvor Loven af 11 Febr. 1863 endnu ikke er gennemført, jfr. L. 26 Maj 1868 § 21:

Den kommunale Beskatning i Købstæderne har udviklet sig af Bestemmelserne i D. L. 3—6—2 om Skat af Ejendom og Næring, samt i D. L. 3—6—3, hvorefter alle de, som bo i Købstæderne, skulle holde det vedlige, som de selv have Nytte og Fordel af, idet Ligningen efter nogle Lovbestemmelser og en Mængde forskellige specielle Forskrifter for de enkelte Købstæder sker efter Grundtakst, Hartkorn, Bygningsfag, Façade, Gadeareal, Skorstene, Assurance og desl., Næring, Næringsvej og Stilling, Formue og Lejlighed, se f. Eks. L. 11 Febr. 1863 § 3, 23 Jan. 1862 (S. 505), Fr. 15 Septbr. 1832 § 5, jfr. Rskr. 10 Maj og 23 Juli 1734, Fr. 5 Maj 1683, Rskr. 30 Avg. 1780 i Note til K. Prom. 11 Jan. 1800 (Façade og Hartkorn), Rskr. 23 Maj 1821 (Næringsvej og Stilling), Rskr. 29 Jan. 1763 (Assurance), K. Skr. 8 Avg. 1826 (Skorstene), Rskr. 16 Decbr. 1803 og Konf. 1 Avg. 1860 (Gadeareal), Ind. M. Skr. 19 Juli 1850, (Hartkorn), 18 Novbr. 1854 (Bindingsfag, Husfag, Skorstene, Hartkorn).

At angive nogen virkelig almindelig Regel er forbundet med Vanskelighed. Dog kan herom bemærkes følgende:

Paa Formue og Lejlighed lignes Delinkventudgifter og Omkostninger ved beneficerede Sager efter Fr. 15 Septbr. 1832 § 3, jfr. Rskr. 10 Maj. og 23 Juli 1734, 23 Decbr. 1735, samt Udgifter til Skolevæsenet, Adg. 29 Juli 1814 § 49.

Efter Formue og Lejlighed lignes i Almindelighed ogsaa, hvad der i nogle Købstæder af Menighederne svares til Kirkerne, L. 11 Febr. 1863 § 1, jfr. Adg. 24 Oktbr. 1837 § 21, og dette nævnes her, fordi disse Ligninger i alt Fald i nogle Købstæder passere Kæmnerregnskaberne.

Dels paa Formue og Lejlighed, dels paa Grundtakst lignes Fattigskat efter Reglm. 5 Juli 1803 §§ 31 og 42.

Halvt paa Grund og halvt paa Næring var efter D. L. 3—6—2 Hovedreglen, jfr. K. Skr. 1 Marts 1831, og som almindelig Regel kan det antages, at herefter udredes de saa kaldte Bysskatter, hvorved forstaas, hvad der medgaar til Brolægning, Veje og Broer, Vandvæsen, offentlige Bygningers og Indretningers Vedligeholdelse, Bortførelse af Fejeskarn, Løn til Kæmner, Politibetjente, Vægttere, Skorstensfejere, Indkvarteringsudgifter og desl., Fr. 5 Maj 1683, Rskr. 11 Febr. 1785, K. Prom. 5 Juli 1783, Skr. 7 Avg. 1827, Rskr. 12 Decbr. 1777, K. Skr. 12 Juni 1830, 3 Juni 1837.

Af Grundtakst og Næring samt Formue og Lejlighed udredes Retsvidneløn, Fr. 9 Juni 1847 § 6, Ligningsskat efter L. om Ophævelse af flere Skatter 20 Juni 1850 § 4 og Udgifter til Brandredskaber, Fr. 24 Jan. 1761 Kap. 1 § 1, Kap. 2 § 5, K. Skr. 7 Avg. 1827.

Næringsskatten kan efter L. 23 Jan. 1862 (S. 505) bortfalde med Indenrigsministeriets Tilladelse, saaledes at det derpaa tidligere lignede Beløb tilvejebringes ved Ligning paa de faste Ejendomme eller paa Formue og Lejlighed.

Det følger af Sagens Natur, at der aarlig ved Kæmnerregnskaberne maa gøres Afregning mellem de forskellige Skattebrancher, saaledes at hvad disse have udredet mere eller mindre end de Udgifter udgøre, som deraf skulle dækkes, bliver udjævnet ved et senere Aars Overslag og Ligning, og Ind. M. Skr. 29 Jan. 1857 maa forstaas i Overensstemmelse hermed.

c. Bidrag fra Landdistrikter, der med Hensyn til Fattigvæsen, Skolevæsen og desl. hører ind under en Købstad, efter et af Amsraad og Byraad bestemt Forhold og efter en af Amts-

raadet ordnet Paaligning, L. 26 Maj 1868 § 15, jfr. Adg. 24 Oktbr. 1837 §§ 1 i Slutn., 19 og 21.

4. Tilskud fra andre Kommuner til Fællesanliggender efter L. 26 Maj 1868 § 20 og specielle lokale Bestemmelser.

5. Forbrug af Aktiver, hvortil udfordres Indenrigsministeriets Tilladelse, ibd. Byraadet er ansvarligt for Kommunens Kapitaler, Aktiver og andre Ejendomme, § 30 ibd.

6. Optagelse af Laan, hvortil udfordres Indenrigsministeriets Tilladelse, naar Laanet ikke tilbagebetales af det følgende Aars Indtægter, § 20 ibd., hvorefter ogsaa særlig Tilladelse er nødvendig til Pantsætning af Kommunens faste Ejendomme.

Ang. at midlertidige, uden Indenrigsministeriets Tilladelse optagne Laan ikke i det følgende Aar kunne afløses med ny midlertidige Laan uden saadan Tilladelse, Ind. M. Skr. Nr. 320, 14 Septbr. 1893.

Ved Ind. M. Skr. 17 Oktbr. 1861 er det tilladt Horsens Købstad at optage et Laan til en staaende Kassebeholdning i Kæmnerkassen.

7. Andre Indtægter.

a. Skolepenge:

Af Borgerskolerne, Adg. 29 Juli 1814 § 78, K. Cirk. 10 Febr. 1838 og Skoleplanerne.

Af Friskolerne, L. 8 Marts 1856 § 11.

b. Kwartprocentafgift af Løssøreavktioner efter Reglm. 5 Juli 1803 § 42 Nr. 3, jfr. L. om Afgifter af frivillige Avktioner over Handelsvarer 26 Maj 1868 § 1.

c. Bøder, se Bøder D II 33 og om Bøder til Fattigvæsenet D I 5 (10 og 11) samt II 18.

Skolemulkter efter Adg. 29 Juli 1814 § 56 Nr. 4 tilfalde nu i Reglen Kæmnerkassen, men for saa vidt den specielle Skolekasse noget Steds maatte være bevaret, tilfalde de denne Kasse.

d. Indtægter af Hundeafgiften, L. Nr. 46, 12 April 1889 § 2, jfr. tidligere L. 19 Febr. 1870 § 1. Se nærmere Hundeafgift B.

e. Hjælp fra Skolefonden, L. 8 Marts 1856 § 5.

f. Indtægter og Udgifter af de frivillige Svendeprøver, Bkg. Nr. 99, 3 Oktbr. 1884 § 11.

g. Af Anmeldelser til og Oplysninger af Handelsregisteret, L. Nr. 23, 1 Marts 1889 § 36.

h. Udbyttet af konfiskerede Jagtrekvisitter og af konfiskeret Vildt, Jagtl. Nr. 79, 8 Maj 1894 §§ 23, 29.

i. Udbyttet af konfiskerede ulovlige Fiskeriredskaber, L. Nr. 56, 5 April 1888 § 58, Nr. 63, 26 Marts 1898 § 11.

8. Refusioner. Af Udgifter, der igen godtgøres Kæmnerkassen, kunne mærkes:

a. Udgifter til Markvejens Istandsættelse, til Aaløbs Rettelse og Vedligeholdelse, L. 11 Febr. 1863 § 11.

b. Udgifter til Gader, Veje og Vandløb, som foreløbig ere udredede efter L. 26 Maj 1868 § 21, jfr. L. 14 Decbr. 1857 og Vedtægterne for de enkelte Købstæder.

c. Menighedsbidrag til Kirker, L. 11 Febr. 1863 § 1, jfr. Adg. 24 Oktbr. 1837 § 21.

B. Dens Udgifter.

1. Bidrag til:

a. Statskassen.

1) Ligningsskat efter L. om Ophævelse af flere Skatter 20 Juni 1850 §§ 3 ff, 29 Marts 1867 § 9 (S. 77), Bkg. 24 Decbr. 1870.

Ved Loven af 1850 § 1 er bortfaldet Bidragene af Købstæderne til kgl. Tjenesterejser efter Fr. 26 Juni 1844 § 9, Indkvarteringshjælpeskatten efter Fr. 15 Novbr. 1816, Bidragene til offentlige civile Læger, Døvstummeinstituttet og Strafanstalterne efter Fr. 15 Septbr. 1832 §§ 2, 5 og 6. men herved er tillige bortfaldet Godtgørelsen til Købstæderne af Statskassen for Overtagelsen af visse Delinkventudgifter efter Fr. 15 Septbr. 1832 §§ 3 og 4.

2) Bidrag til Sindssygeanstalterne efter Pl. 13 Oktbr. 1847, L. 16 Febr. 1856, 29 Decbr. 1857, 3 April 1868 og de aarlige Bekendtgørelser i Lovtidenden.

3) Bidrag til Dækning af Halvdelen af Ekspropriationsudgifter ved Jernbane- og Havneanlæg i Fyen og Jylland efter L. 26 Maj 1868 og de aarlige Bekendtgørelser i Lovtidenden.

b. Amtsrepartitionsfonden.

1) Bidrag til Udgifter ved Landeveje m. m. af Købstædernes Hartkorn, se under Amtsrepartitionsfonden A 2 og Kommuneafgifter III B.

2) Andel i Udgifterne til Landevejsgaderne, L. 21 Juni 1867 §§ 4, 5.

c. Amtsskolefonden.

1) Bidrag efter Adg. 29 Juli 1814 § 54, Pl. 22 Marts 1843 § 5 og L. 8 Marts 1856 § 7, 5 Rdl. for hvert Sogn og 2 Rdl. for hver Skole i Købstaden.

2) Bidrag efter L. 8 Marts 1856 § 7 c og 2 Juli 1870.

2. Byens Bestyrelse i Almindelighed.

a. Lønning og Pension til Kæmnere, Byraadssekretær og desl. Om Lønningerne findes Bestemmelser i de efter L. 26 Maj 1868 § 35, jfr. § 18, forfattede Vedtægter for de enkelte Købstæder, og i nogle af disse Vedtægter findes ogsaa Bestemmelser om Pensioner, men i øvrigt savner Byraadet formentlig ikke Ret til i de enkelte Tilfælde at tilstaa Kommunens Bestillingsmænd eller deres Enker Pension eller Understøttelse, hvilket ogsaa ideligt sker, L. 5 Jan. 1851 § 1, Ind. M. Skr. 21 Jan. 1851 med Note.

b. Kontorholdsudgifter. Herom findes Bestemmelser i Vedtægterne for nogle Købstæder. Jfr. ogsaa Byraad B 2.

c. Udgifter ved Raadhuset. At saadanne Udgifter udredes af Kæmnerkassen, se t. Eks. Rskr. 11 Febr. 1785. I øvrigt er Raadhuset sædvanlig tillige Ting- og Arresthus, der tilmed kan være fælles for Købstad og Landjurisdiktion, saaledes at der derom vil have specielle Regler i de enkelte Købstæder, L. 26 Maj 1868 § 18 i Slutn. og § 20.

3. Fattigvæsenet. Om Udredelsen af Udgifterne hertil i Almindelighed, Reglm. 5 Juli 1803 § 40, L. 11 Febr. 1863 og 26 Maj 1868 § 21. Særlig mærkes her følgende:

a. Om Lønninger og Pensioner til Fattigvæsenets Opsynsmænd, Sekretær, Økonom osv. gælder, hvad ovenfor er anført under 2 a.

b. Ang. Refusion fra andre Kommuner af havte Udgifter, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 45, jfr. tidligere Fr. 24 Jan. 1844 § 11.

c. Udgifter til hjemløse trængende udredes vel af Købstaden, men reparteres senere paa Amtets Købstæder efter Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 27, jfr. tidligere Pl. 28 Decbr. 1827 § 2, Fr. 8 Jan. 1830. Om Udgifterne ved dødfundne ubekendte Personers Begravelse mærkes særlig J. M. Skr. Nr. 296, 10 Novbr. 1873. Se nærmere Repartitioner A.

d. Udgifter til trængende, der ere forsynede med ekstraordinært Hjemstedsbevis efter forel. L. Nr. 132, 25 Avg. 1871 og L. Nr. 37, 9 Marts 1872 udredes af Købstaden, men godtgøres af Statskassen, Ind. M. Cirk. Nr. 399, 15 Decbr. 1871.

e. Transportantudgifter efter Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 55, jfr. tidligere L. 14 Marts 1867 § 2. Særlig mærkes, at Hjemsendelsomkostninger til Udlandet vel udredes af Kæmnerkassen, men senere fordeles paa Amtsraadskassen og de i For-

bindelse med denne staaende Købstæder efter Folketal, Fattigl. § 55, jfr. Repartitioner D 1.

f. Udgifterne til sindssyge udredes efter de almindelige Regler for Udgifter til Fattigvæsenet, med mindre det af Indenrigsministeriet tillades, at Udgifter for sindssyge, der ere farlige for den offentlige Sikkerhed, kunne repareres paa Amtets Købstæder, K. Cirk. 6 Novbr. 1830. Jfr. Afsindige 11 og Repartitioner A.

g. Udgifter til døvstummes Undervisning udredes under visse Betingelser af Kæmnerkassen, se Døvstummeinstitutterne A 22.

h. Om Udredelsen af Udgifter til Arbejdsanstalter, Fattiggaarde, Tvangsarbejdsanstalter haves specielle Regler, hvor der om saadanne Anstalter bestaa Fællesskaber med andre Købstæder eller med Amtsrepartitionsfond, L. 26 Maj 1868 § 20, t. Eks. Pl. 21 Decbr. 1825 og Pl. 7 Juli 1848.

i. Afgiften af Fattigvæsenet til Helsingørs Hospital efter Rskr. 6 Novbr. 1739 III § 10, Reglm. 5 Juli 1803 § 42 Nr. 6, K. Cirk. 6 Septbr. 1817, Skr. 19 Decbr. 1818, 27 Septbr. 1821, 19 Marts 1822 vil formentlig i Reglen være overtagen af de fattiges Kasser, K. og U. M. Cirk. 26 Oktbr. 1858 § 2.

4. Skolevæsenet. Om Udredelsen af Udgifterne hertil i Almindelighed, Adg. 29 Juli 1814 § 49. Særlig mærkes her følgende:

a. Lønningerne til Lærerne findes optagne i Vedtægterne efter L. 26 Maj 1868 § 35 for en enkelt Købstad; dog høre de næppe hjemme der, men i Skoleplanerne efter Adg. 29 Juli 1814 § 9, jfr. L. 8 Marts 1856 § 13, og til Forandringer deri udfordres Medvirkning af Kirkeministeriet, ikke af Indenrigsministeriet.

b. Pensioner til Lærere og deres Enker saa vel som Alderstillæg til Lærerne udredes ikke af Kæmnerkassen, men af Skolefonden, L. 8 Marts 1856 § 4 a, b.

c. For saa vidt de specielle Skolekasser efter Adg. 29 Juli 1814 §§ 56 ff, endnu noget Steds maatte være bevarede, skal deraf udredes Udgifter til Undervisningsrekvisiter, dersom Kassen, hvis eneste Indtægter efter Emanationen af L. om de fattiges Kasse 8 Marts 1856 vil være Skolemulkter og Gaver, maatte være i Stand dertil.

5. Rets- og Politivæsen.

a. Lønninger og Pensioner til Politibetjente, Vægttere, osv., se hvad foran er anført under 2 a.

b. Delinkventomkostninger udredes vel af Kæmnerkassen, men de reparteres senere paa Amtets Købstæder, Rskr. 10 Maj, 23 Juli 1734, 23 Decbr. 1735, Fr. 15 Septbr. 1832 § 3, Fr. 8 Jan. 1830 § 2. Se nærmere Repartitioner A.

At Godtgørelsen til Købstæderne af Statskassen efter Fr. 15 Septbr. 1832 § 3 for Overtagelsen af visse Delinkventudgifter er bortfalden, se foran under 1 a.

c. Udgifter til Ting- og Arresthuse, se Fr. om Fængslernes bedre Indretning 5 April 1793 § 2 i Slutn. og hvad foran er anført under 2 c.

d. Retsvidner, Fr. 9 Juni 1847 § 6.

e. Udgifter i Anledning af beneficerede Sager udredes vel af Kæmnerkassen, men de reparteres senere paa Amtets Købstæder, Rskr. 23 Juli 1734, K. Skr. 28 Septbr. 1822, Fr. 8 Jan. 1830 § 2. Se nærmere Repartitioner A.

f. Udgifter til Skøde- og Panteregistre, Fr. 28 Marts 1845 § 18.

g. Udgifter til Politiforanstaltninger, L. Nr. 21, 4 Febr. 1871 § 16.

6. Den borgerlige militære Tjeneste. Borgervæbningerne ere efterhaanden blevne ophævede i samtlige Købstæder og afløste af Politikorps, Ordenskorps eller Ordensafdelinger ved Brandkorpserne. Om Udredelsen af Udgifterne til disse maa henvises til de specielle Bestemmelser for de enkelte Korps, t. Eks. Vedt. Nr. 37, 3 Marts 1871 f. Fredericia, og til L. Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 1 og 4.

7. Medicinalvæsenet.

a. Veneriske syges Kur betales vel af Kæmnerkassen, men Udgiften repareres senere paa Amtets Købstæder, Rskr. 20 Oktbr. 1773, 7 Maj og 4 Juni 1791, Fr. 8 Jan. 1830 § 2. Se nærmere Repartitioner A. Lægeundersøgelsen efter L. Nr. 47, 10 April 1874 § 9 udredes derimod af Kæmnerkassen uden Repartition.

b. Smitsomme og epidemiske Sygdomme. Andel i Udgifterne til Foranstaltninger mod smitsomme Sygdomme, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 § 26. Jfr. tidligere L. Nr. 78, 20 April 1888 §§ 5, 22, Nr. 22, 4 Febr. 1871 § 10, Rskr. 26 Oktbr. 1804, K. Cirk. 18 Decbr. 1821, J. M. Skr. 20 Decbr. 1850, 11 April 1870 (D. T. S. 883). Se Smitsom og epidemisk Sygdom.

c. Sygehuse. Købstæderne ere sædvanlig Deltagere i et Amts- eller Distriktssygehus, og for hvert af disse hayes særegne Regler for Købstadens Bidrag til Dækning af de Omkostninger

ved Sygehuset, der ikke kunne bæres af dets egne Indtægter ved Patienter og desl., se L. 26 Maj 1868 § 20, K. Cirk. 23 Febr. 1805, Resl. 6 Juni 1806.

d. Jordemødrene, deres Løn m. m., L. Nr. 85, 1 April 1893 §§ 1, 2, jfr. tidligere Reglm. 21 Novbr. 1810 §§ 14 og 18.

Om Købstadjordemødres Pension, fornævnte L. 1893 § 3.

e. Kokoppeindpodning. Udgifter til Bekendtgørelser og Lokaler maa afholdes af Kæmnerkassen, men for offentlig Vaccination i Købstæderne faar Lægen ingen Betaling; derimod kan der for Genindpodning blive at udrede Betaling til ham af Kæmnerkassen, L. Nr. 22, 8 Febr. 1871 §§ 8 og 10, Adg. Nr. 41, 14 Marts 1871 §§ 2 og 6.

f. Apotekervisitationer. $\frac{1}{3}$ af Udgifterne hertil udredes af Amtets Købstæder efter Folketal, Fr. 8 Jan. 1830 § 4, jfr. K. Cirk. 7 April 1821. Se nærmere Repartitioner A.

g. Udgifter til Foranstaltninger for at hindre Koleras og andre farlige smitsomme Sygdommes Indbringelse ad Søvejen afholdes af Amtsrepartitionsfonden og af de i Amtsraadskresen værende Købstæder efter Folketal, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 § 36, Nr. 40, 30 Marts 1885 § 9, jfr. tidligere L. 1 Maj 1868 §§ 5, 7.

8. Dyr lægevæsenet. En Del af Udgifterne ved Foranstaltninger mod Husdyrenes smitsomme Sygdomme, L. Nr. 105, 14 April 1893 §§ 1, 8, 17, jfr. Ind. M. Cirk. Nr. 100, 31 Maj s. A., jfr. tidligere L. 29 Decbr. 1857 §§ 1, 8, 13.

9. Byens Gader og Veje.

a. Brolægning. Om Udgifterne dertil haves i Brolægningsreglementerne for de enkelte Byer forskellige Regler, der navnlig afvige i Henseende til Fortovenes Brolægning, se t. Eks. Rskr. 16 Decbr. 1803 (Aalborg), Konf. 22 Juli 1841 (Randers), 24 Febr. 1852 (Storehedinge), 1 Avg. 1860 (Aarhus).

Ang. Overtagelse og Anlæg af ny Gader mærkes L. 11 Febr. 1863 § 16, 26 Maj 1868 § 21, jfr. L. 14 Decbr. 1857 og Vedtægterne for de enkelte Købstæder.

b. Bidrag til Udgifterne ved Landevejsgaderne betales til Amtsrepartitionsfonden, L. 21 Juni 1867 (S. 264) §§ 2, 4.

c. Udgifterne ved de offentlige Biveje over Købstædernes Markjorder, §§ 8, 9 ibd.

d. Bidrag til Landevejene efter Hartkornet af Købstædernes Jorder, L. 21 Juni 1867 (S. 264) §§ 3, 4.

e. Snekastning.

1) I Gaderne, se Politivedtægterne i de enkelte Køb-

stæder t. Eks. M. T. B f. 1872 S. 48 og 56, og under Snekastning (Vedtægter om Snekastningen).

2) Paa offentlige Veje og Gangstier indenfor Kommunens Grænser, L. Nr. 68, 9 April 1891 §§ 1, 15, jfr. tidligere L. 30 Decbr. 1858 § 2, K. Skr. 16 Marts 1841. Se videre under Snekastning.

10. Gadebelysning. Jfr. Lygteskat II.

11. Den offentlige Renlighed. Udgifter til Gadefejning, der ikke paahviler private, samt til Renholdelse af Slamkister, Kloaker og desl. udredes af Kæmnerkassen, se Politivedtægterne for de enkelte Købstæder, t. Eks. M. T. B f. 1872 S. 47 og 56, samt Sundhedsvedtægterne for disse.

12. Vandforsyning. Hvor Kommunen har truffet særegne Foranstaltninger til denne, navnlig ved Anlæg af Vandværk, haves derom særlige Forskrifter i de enkelte Byer, t. Eks. Rskr. 20 Juni 1853 for Odense. At Udgifter til Vandforsyningstæder for Ildebrandstilfælde kunne udredes af Kæmnerkassen, fremgaar af L. Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 1 b og 4 og J. M. Cirk. Nr. 105, 1 Maj 1873.

13. Brandvæsen. Udgifterne hertil udredes af Kæmnerkassen, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 4. Jfr. Fr. 24 Jan. 1761 Kap. 1 § 1, Kap. 2 § 5. Særlig mærkes:

a. Krudttaarne ere i adskillige Købstæder tilvejebragte af Byen, som maa udrede Udgifterne dertil, Fr. 4 April 1845, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 13.

b. Skorstensfejning er i enkelte Købstæder betalt ved Ligning paa Byen til Skorstensfejerens Løn, t. Eks. K. Skr. 8 Avg. 1826 for Stege, se nu L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 8.

c. Erstatning for Beskadigelse af Brandrødkaber m. v. skal udredes af Kæmnerkassen, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 28.

14. Indkvarteringsvæsen, Fr. 5 Maj 1683, L. 29 Decbr. 1850, for saa vidt Udgifterne ikke dækkes af Statskassens Bidrag dertil.

15. De offentlige Lystanlæg. Udgifter hertil forudsættes i de Skemaer til Overslagene over Købstadkommunernes Indtægter og Udgifter, der ere udsendte med Ind. M. Cirk. 21 Septbr. 1868 (D. T. S. 976). Herhen hører ogsaa, hvad Byraadene maatte bevilge til Spadsereveje, Bidrag til Forskønnelsesselskaber og desl.

16. Renter af og Afdrag paa Gæld. Som en herhen hørende Udgift, der vil forefalde i et større Antal af Købstæderne nævnes Afdragene paa den rentefri Gæld til Statskassen (Vejkassen) for

Landevejsgadernes Brolægning efter L. om Hovedlandevejenes Henlæggelse under Amtsraadene 21 Juni 1867 § 1. I øvrigt bidrages ogsaa af Købstædernes Hartkorn til Afdragene paa Amtsrepartitionsfondens Gæld efter samme Lovbestemmelse, se under Amtsrepartitionsfondens A 2.

17. Andre Udgifter. Der forekommer i Købstæderne en Mængde forskellige Udgifter af lokal Oprindelse, som næppe have videre almindelig Interesse. Her skal kun nævnes nogle Udgifter, der ere almindeligt forekommende.

a. Nogle Udgifter, der igen godtgøres Kæmnerkassen ere nævnte foran under A 8.

b. Præstepenge, Afløsning af Højtidsoffer og deslige efter specielle Bestemmelser, Ind. M. Cirk. 21 Septbr. 1868 (D. T. S. 976), t. Eks. Resl. 16 Oktbr. 1863 (Kallundborg), 5 Oktbr. s. A. (Frederikshavn).

c. Bidrag til Byens Kirker, Ind. M. Cirk. 21 Septbr. 1868 (D. T. S. 976).

d. Tilskud til Havnen, L. 26 Maj 1868 § 16, Ind. M. Cirk. 21 Septbr. 1868 (D. T. S. 976).

e. Udgifter til Landstings- og Folketingsvalg, L. 12 Juli 1867 §§ 93 ff.

f. Befordringsgodtgørelser efter Fr. 26 Juni 1844 § 13, se i øvrigt under Amtsrepartitionsfondens A 2, Fribefordringsvæsenet og Repartitioner A.

g. Udgifter til Byens Matrikulering efter L. 11 Febr. 1863 § 8, hvorved bemærkes, at Kæmnerkassen kun udreder Halvdelen af den første Udgift ved Matrikuleringen, men derimod maa bære hele Udgiften ved for Fremtiden at holde Kortene m. m. i Orden.

h. Udgifter til Gaders Udvidelse, L. 30 Decbr. 1858 § 2. Enkelte Steder haves en særlig Fond til saadanne Udgifter, dannet ved Bortsalg af overflødige Gadearealer og Pladser.

i. Skatter til Statskassen af hartkornspligtig Jord, der er indlagt under Bygrunden, L. 11 Febr. 1863 § 4.

k. Udgifter til almennyttige Foretagender, Bidrag til Opdragelsesanstalter, Fængselsselskaber, Velgørenhedsselskaber, Hedeselskabet og desl. udredes rundt om i Købstæderne efter Bevilling af Byraadene. Saadan Bevilling er ikke som i Landkommunerne gjort afhængig af højere Approbation, L. 6 Juli 1867 § 26 c, eller af en særegen Fremgangsmaade ved Beslutningen, § 48, 3dje Stykke ibd. Lovene af 15 Febr. 1855 og 15 Jan. 1856 gælde ikke længere. Før Loven af 26 Maj 1868

traadte i Kraft, var Forholdet anderledes, Ind. M. Skr. 16 Febr. 1859.

l. Se Drukne 6.

m. Til Dækning af Halvdelen af Ekspropriationsudgifterne ved Jernbane- og Havneanlæg i Fyen og Jylland, se Jernbaner B II 7. Tilskud til private Jernbaner, se Jernbaner A 31, 34.

n. Bidrag til Sindssygeanstalten i Viborg, L. Nr. 45, 4 Maj 1875 §§ 2—4 og de derefter udstedte aarlige Bekendtgørelser, jfr. Sindssygeanstalter 18 d. — Bidrag til de andre Sindssygeanstalter, se de under Sindssygeanstalter 16 b og 17 b anførte Bekendtgørelser.

o. Hvor Bygningsinspektør haves, anskaffes hans Protokol for sammes Regning. I nogle Byer udredes ligeledes hans Løn af Kæmnerkassen, medens han i andre lønnes med Sportler, som i først nævnte Tilfælde indflyde i Kæmnerkassen. Se nærmere de under Bygningsinspektører III 2 anførte Vedtægter.

p. Til de mindre offentlige Vandløb, L. Nr. 63, 28 Maj 1880 §§ 15, 19, 24, 27, 32, 38, 40.

En Del af disse Udgifter refunderes dog atter af vedkommende Lodsejere, §§ 24, 39 ibd.

r. I nogle Sundhedsvedtægter indeholdes Bestemmelse om, at der af Kæmnerkassen kan ydes Husejerne Laan til Gennemførelsen af visse ny Forskrifter i Vedtægten, se nærmere de under Sundhedsvedtægter anførte Vedtægter.

s. Udgifter ved de frivillige Svendepøver, Bkg. Nr. 99, 3 Oktbr. 1884 § 11.

t. Andel i Udgifterne ved Oldenborrrers Indsamling, L. Nr. 57, 1 April 1887 § 6.

u. Udgifter til offentlig Bekendtgørelse om Ansættelse af Strandfogeder, Strandingsl. Nr. 103, 10 April 1895 § 1.

v. Se Arrestomkostninger 9 (Udgifter ved Arresthusene). Fattigforsørgelse A 9, B 3 (personlige, ikke lovbevalde Understøttelser). Kokoppeindpodning 2 g (Bekendtgørelse om den offentlige Indpodning). Politiet IG 25 (hvad der er Politiudgifter). Repartitioner. Skoler II C 11 (Tilskud til private Skoler).

C. Særlige Regler for Kæmnerkasserne i Købstæderne paa Bornholm, hidrørende fra disses Delagtighed i Amtsrepartitionsfondene, se under Amtsrepartitionsfonden D.

D. Kæmnerkassens Anvisnings-, Kasse- og Regnskabs-

væsen, se L. 26 Maj 1868 § 30 m. fl. og de efter sammes § 35 approberede Vedtægter samt hvad der anføres under Kæmnerregnskab. Amtets Anvisninger af Delinkventudgifter og desl. til forskudsvis Udbetaling af Kæmnerkassen, K. Skr. 18 Novbr. 1845, har formentlig skiftet Karakter efter Emanationen af L. 26 Maj 1868, saaledes at det nærmest bliver en Attestation til Udbetaling, og selv hvor Amtets Anvisningsmyndighed er forbedret i en enkelt af Købstadvedtægterne, sker Udbetaling af Kæmnerkassen dog ikke, forinden Anvisningen har passeret Kasse- og Regnskabsudvalget.

Det er i K. Skr. 20 Febr. 1830 antaget, at en Betaling der er sket til Byfogeden, uden at komme Kæmnerkassen til gode, ikke kunde fritage vedkommende for at betale endnu en Gang.

E. Ang. Distribution af Øremønt gennem dem, Ind. M. Cirk. Nr. 241, 15 Decbr. 1874.

F. Ang. Forandring i det foreskrevne Skema til det aarlige Overslag over sammes Indtægter og Udgifter, se det under Alderdomsunderstøttelse 17 c anførte Cirk. Nr. 3, 16 Jan. 1892.

Udgiftskontoen »den borgerlige militære Tjeneste« bortfalder, ibd. i Slutn.

Se Byraad C 38 d (ang. en aarlig Indberetning til Statens statistiske Bureau). Revision I 2 d.

Kæmnerregnskab.

1. For Regnskabets Form, Fristen for dets Aflæggelse, Regnskabsaaet m. m. er givet Regler i L. 26 Maj 1868 § 33, jfr. § 19, og Ind. M. Cirk. 21 Septbr. 1868 (D. T. S. 974).

2. Ang. Regnskabets Dokumentation mærkes nogle ældre Bestemmelser:

a. Ang. Bilag ved samme, for saa vidt Købstædernes publike Jorder og Ejendomme angaar, Rskr. 2 Marts 1787 § 2.

b. Ang. at Forklaring over Udgifterne skal vedlægges Regnskabet, K. Prom. 6 Juli 1793.

c. De Udgiftsposter, der grunde sig paa Kommunalbestyrelsens Beslutninger, kunne forlanges bilagte med Afskrifter af Forhandlingerne, K. Skr. 4 Septbr. 1843.

d. Der kan fordres Attest ved Regnskabet om, at de i Regningerne anførte Arbejder ere udførte forsvarlig og i Overensstemmelse med de indgaaede Overenskomster, K. Skr. 11 Juni 1846.

e. Se Regnskab 5 d (om Betaling for Avktionsudskrifter til Regnskabsbilag) Nr. 1.

3. Ang. Regnskabets Revision er givet Førskrifter i L. 26 Maj 1868 § 33. Særlig mærkes i saa Henseende:

a. Indenrigsministeriet har ikke Myndighed til at anvende Tvangsmidler imod Revisorerne for at tvinge dem til at udføre Revisionen, og Byraadet maa ved sædvanligt Søgemaal søge Revisorerne tilpligtede dertil under Tvangsbøder, Ind. M. Skr. 8 Septbr. 1870 (D. T. S. 745). Se derimod tidligere K. Skr. 30 Maj og 23 Avg. 1843.

b. Ang. Grænserne for Revisorerne Virksomhed, K. Skr. 21 Avg. 1841, 16 Febr. 1843, jfr. nu L. 26 Maj 1868 § 33.

c. Antagelse af en lønnet Revisor er tidligere nægtet, K. Skr. 2 April 1849.

d. Ang. at visse Personer ere fritagne for Valg til Revisor, se Byraad A 3 c. Læger A II 6.

e. Jfr. Alderdomsunderstøttelse 17 a. Revision I 2 d.

4. Ang. Regnskabets Decision gives Reglerne i L. 26 Maj 1868 § 33. Se i øvrigt under Byraad C 5 d om uerholdelig Indtægtsrestancer.

5. Regnskabernes Indsendelse til Indenrigsministeriet er paa-budt ved Lov 26 Maj 1868 § 34, hvorved bemærkes, at Ministeriet ogsaa forlanger indsendt samtlige til Regnskaberne hørende Bilage.

6. Om Regnskabernes Offentliggørelse ved Trykken, se L. 26 Maj 1868 § 33, jfr. Adg. 24 Oktbr. 1837 § 26.

7. Af de ældre ved L. 26 Maj 1868 ophævede Bestemmelser om Aflæggelse og Revision af Kæmnerregnskaber, Skole- og Fattigregnskaber m. m. kunne mærkes Adg. 24 Oktbr. 1837 § 26, K. Skr. 6 Marts 1838 og af de endnu ældre Bestemmelser Rskr. 15 Jan. 1745, Rtk. Prom. 13 April og 28 Avg. 1773, Pl. 23 Marts 1827, K. Cirk. 29 Marts 1828.

8. Ang. Regnskabsaflæggelse for Udgifterne ved Alderdomsunderstøttelsen, L. Nr. 69, 9 April 1891 § 8, jfr. § 10. Se Alderdomsunderstøttelse 17, jfr. 18.

9. Ang. at sammes Aflæggelse paahviler Borgmesteren eller — efter Vedtægt — Kasse- og Regnskabsudvalget, som følgelig maa underskrive Regnskabet, lige som Borgmesteren eller Udvalget derfor ogsaa efter Købstadkommunallovens § 33 maa underskrive eller attestere Besvarelsen af Revisorerne Antegnelser, og Kæmnerens Underskrift i disse Tilfælde er ikke tilstrækkelig, Ind. M. Skr. Nr. 325, 21 Septbr. og Nr. 416, 23 Decbr. 1893.

Kærnemælk, se Mejeriprodukter (Henv.). Mælk.

Køb og Salg (Afhændelse).

1. Derom handler D. L. 5—3. Jfr. Drukkenskab 4.

2. Hvorledes der skal forholdes, naar nogen sælger Jord eller andet til tvende, D. L. 5—3—31.

3. Hvor Vederlaget er langt under det afhændedes virkelige Værdi, foreligger i Virkeligheden for saa vidt en Gave, F. M. Cirk. 27 Febr. 1851 ad d. Jfr. Stempell. 19 Febr. 1861 § 21 g. Se Gave 3 d.

4. Ang. hvor vidt Købslutninger om en kommende Afgrøde kunne og bør forbydes, K. Skr. 17 Juni 1847.

5. Genstande, som ere unddragne fra den almindelige Om-sætningsfrihed:

a. Ventende Ary maa ikke sælges, pantsættes eller bort-gives, D. L. 5—2—81, Fr. 21 Maj 1845 § 14, 25 Septbr. 1850 § 14 (f. Isl.).

b. Ingen maa købe Ved, Kul eller Bark udenfor Købstæ-derne af en Bonde, som ikke medbringer behørig Seddel derpaa, Fr. 18 April 1781 § 43. Jfr. Skovbetjente 3.

c. Danebrogsmænds Underholdshjælp, Adg. 28 Jan. 1809 § 8.

d. Pensioner og Understøttelser efter L. 9 April 1851, sammes § 46.

e. Salg af Fiskeyngel maatte ikke finde Sted ved Limfjorden, L. 29 Decbr. 1857 § 37 (S. 405); ved Kilen, L. 4 Jan. 1861 § 11; ved Ringkøbing og Stadil Fjorde, L. 30 Jan. 1861 § 2. Se nu nedenfor l.

f. Handel maa ikke drives med Lotterisedler, Andele i Retten derefter eller Retten til at deltage i Gevinstfordeling efter udenlandske Præmieobligationer, L. 6 Marts 1869 §§ 2—4.

g. Ikke heller med fredede Dyr og Fugle i Fredningstiden, L. Nr. 79, 8 Maj 1894 §§ 18, 28 (jfr. tidligere L. Nr. 61, 1 April 1871 §§ 12, 13), hvorefter ogsaa Køberen straffes.

Ej heller Vildt, som vides eller formodes at være erhvervet ved ulovlig Jagt, nævnte L. 1894 §§ 21, 28.

h. Elefantordenens og Danebrogsordenens Ordenstegn, Stat. 1 Decbr. 1693 § 27, af s. D. § 17 (begge i Till. t. U. L. f. 1877).

i. De af forskellige Legater tilstaaede Understøttelser, Stadf. Nr. 90, 25 April 1874 § 2, Nr. 136, 15 Oktbr. 1880 § 7, Nr. 143, 25 s. M. § 4, Nr. 171, 24 Novbr. s. A. § 9, Nr. 190, 28 Decbr. s. A. § 2, Real. Nr. 57, 31 Marts 1882 § 6, Nr. 91, 27

Maj s. A. § 9, Stadf. Nr. 143, 28 Avg. s. A. § 10, Nr. 151, 4
 Septbr. s. A. § 3, Nr. 175, 25 s. M. § 4, Nr. 80, 2 Maj 1883
 § 5, Nr. 64, 11 Marts 1884 § 2, Nr. 92, 17 April s. A. § 4, Nr.
 205, 26 Oktbr. s. A. § 4, Nr. 110, 13 Juli 1885 § 7, Nr. 121,
 24 s. M. § 7, Nr. 150, 7 Septbr. s. A. § 8, Nr. 131, 21 Septbr.
 1886 § 4, 163, 18 Novbr. s. A. § 11, Nr. 16, 7 Jan. 1887 § 2,
 Nr. 92, 21 Maj s. A. III 6, Nr. 113, 29 Juni s. A. § 5, Nr. 86,
 15 Maj 1888 § 5, Nr. 131, 2 Maj 1889 § 6, Nr. 133, 3 s. M.
 § 6, Nr. 174, 13 Juni s. A. § 7, Nr. 292, 8 Oktbr. s. A. § 5,
 Nr. 296, 12 s. M. § 4, Nr. 328, 30 Novbr. s. A. § 6, Nr. 33,
 10 Febr. 1890 § 8, Nr. 141, 18 Juni s. A. § 12, Nr. 153, 30
 s. M. § 6, Nr. 201, 16 Avg. s. A. § 7, Nr. 206, 19 s. M. § 7,
 Nr. 230, 15 Septbr. s. A. § 9, Nr. 293, 13 Novbr. s. A. § 7,
 Nr. 300, 15 s. M. § 11, Nr. 331, 29 Decbr. s. A. § 6, Nr. 8, 5
 Jan. 1891 § 2, Nr. 42, 3 Febr. s. A. § 6, Nr. 116, 25 Marts s.
 A. § 3, Nr. 162, 22 Maj s. A. § 7, Nr. 227, 7 Avg. s. A. § 5,
 Nr. 247, 31 Avg. s. A. § 6, Nr. 251, 4 Septbr. s. A. § 2, Nr.
 306, 26 Oktbr. s. A. § 9, Nr. 319, 7 Novbr. s. A. § 2, Nr. 346,
 8 Decbr. s. A. § 4, Nr. 351, 14 s. M. § 13, Nr. 104, 3 Marts
 1892 § 6, Nr. 105 af s. D. § 6, Nr. 108 af s. D. § 6, Nr. 122,
 19 Marts s. A. § 6, Nr. 133, 28 s. M. § 5, Nr. 153, 28 April s.
 A. § 6, Nr. 192, 8 Juni s. A. § 6, Nr. 244, 25 Juli s. A. § 3,
 Nr. 344, 13 Oktbr. s. A. § 5, 31 s. M. (M. R.) § 8, Nr. 396,
 6 Decbr. s. A. § 7, Nr. 399, 7 s. M. § 7, Nr. 405, 12 s. M. § 4,
 Nr. 61, 11 Febr. 1893 § 7, Nr. 71, 17 s. M. § 7, Nr. 169, 29
 Marts s. A. § 14, Nr. 135, 10 April s. A. § 3, Nr. 162, 21 April
 s. A. § 5, Nr. 165, 25 s. M. §§ 4, 14, Nr. 213, 7 Juni s. A.
 § 3, Nr. 237, s. M. § 8. Nr. 267, 26 Juli s. A. § 2, Nr. 268 af
 s. D. § 6, Nr. 297, 23 Avg. s. A. § 5, Nr. 310, 5 Septbr. s. A.
 § 3, Nr. 312, 8 s. M. § 10, Nr. 353, 10 Oktbr. s. A. § 6, Nr.
 359, 19 s. M. § 3. Nr. 371, 28 s. M. § 8, Nr. 386, 16 Novbr.
 s. A. § 3, Nr. 405, 6 Decbr. s. A. § 14, Nr. 412, 13 s. M. § 10,
 Nr. 20, 16 Jan. 1894 § 6, Nr. 74, 1 Marts s. A. § 9, Nr. 101,
 2 April s. A. § 6, Nr. 111 af 21 s. M. § 3, Nr. 206, 18 Juli s.
 A. § 6, Nr. 299, 9 Novbr. s. A. § 6, Nr. 316, 15 s. M. § 6, Nr.
 345, 28 Decbr. s. A. § 5, Nr. 105, 6 April 1895 § 9, Nr. 108,
 17 s. M. § 13, Nr. 131, 17 Jan. s. A. § 9, Nr. 147, 29 Maj s.
 A. § 3, Nr. 173, 27 Juni s. A. § 4, Nr. 202, 29 Juli s. A. §§
 12, 14, Nr. 258, 4 Oktbr. s. A. § 9, Nr. 276, 14 s. M. § 8, Nr.
 303, 12 Novbr. s. A. § 6, Nr. 309, 27 s. M. § 14, Nr. 325, 27
 Decbr. s. A. § 3, Nr. 30, 17 Jan. 1896 § 6, Nr. 66, 22 Febr.
 s. A. § 3, Nr. 69, 25 Febr. s. A. § 6, Nr. 85, 10 Marts s. A.

§ 4, Nr. 148, 11 Maj s. A. § 12, Nr. 231, 12 Septbr. s. A. § 9, Nr. 270, 24 Oktbr. s. A. § 6, Nr. 271 af s. D. § 6, Nr. 272 af 31 s. M. § 9, Nr. 278, 20 Novbr. s. A. § 7, Nr. 1, 5 Jan. 1897 § 9, Nr. 12, 25 s. M. § 12, Nr. 13, 4 Febr. s. A. § 6, Nr. 85, 30 Marts s. A. § 6, Nr. 108, 27 April s. A. § 6, Nr. 118, 12 Maj s. A. § 5, Nr. 132, 11 Juni s. A. § 12, Nr. 184, 8 Septbr. s. A. § 9, Nr. 241, 13 Novbr. s. A. § 15, Nr. 256, 15 s. M. § 7, Nr. 41, 22 Jan. 1898 § 3, Nr. 42 af s. D. § 6, Nr. 94, 9 Marts s. A. § 6, Nr. 98, 19 s. M. § 11, Nr. 114, 18 April s. A. § 12, Nr. 139, 28 Maj s. A. § 5, Nr. 145, 6 Juni s. A. § 5, Nr. 169, 30 s. M. § 3, Nr. 185, 4 Avg. s. A. § 5.

k. Pensioner og Understøttelser efter L. om de militære Underklassers Pensionering Nr. 135, 20 Novbr. 1876, se sammes § 14, og efter L. om Invalideforsørgelsen Nr. 136 af s. D., se sammes § 20.

l. Ang. Forbud mod Køb og Salg af indfanget Fiskeyngel og umoden Fisk, L. Nr. 56, 5 April 1888 § 56 (for Saltvandsfisk), L. Nr. 63, 26 Marts 1898 § 7 (for Ferskvandsfisk).

m. Grundejeres Fiskerirettigheder maa ikke adskilles fra Grunden, L. Nr. 56, 5 April 1888 § 3, (for Saltvandsfiskeri), L. Nr. 53, 26 Marts 1898 § 1 (for Ferskvandsfiskeri).

n. Overdragelse af Firma kan som Regel ikke finde Sted, L. Nr. 23, 1 Marts 1889 § 13, og en Prokurist kan ikke overføre Prokura til en anden, § 29.

o. Ang. Forbud mod Køb og Salg af Ederfugle og deres Æg paa Island, L. 22 Marts 1890 (Nr. 16 i Till. t. Lovt.).

p. Ang. Forbud mod Salg (derimod ikke Køb) af Margarine m. v. under visse Omstændigheder, L. Nr. 43, 22 Marts 1897 §§ 3—7, 9, jfr. tidligere L. Nr. 57, 1 April 1891 §§ 4—6, 8, 9, jfr. 17, L. Nr. 43, 1897 forbyder derhos i § 8 under visse Forhold Forhandling af Oleomargarine og i § 10 af Smør og Margarine med Tilsætning af andre Konserveringsmidler end Kogsalt.

r. Forbud mod, at smitteførende Klæder m. v., sælges, bortgives eller udlaanes uden forudgaaende behørig Desinfektion, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 § 17.

s. Pensioner eller Understøttelser af Statsbanedriften eller opsparede Beløb for de ved Driften ansatte kunne ikke bortgives, sælges eller pantsættes, L. Nr. 52, 26 Marts 1898 § 20, jfr. tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 § 22.

t. Krav i Henhold til Loven om Ulykkestilfælde-Forsikring

for Arbejdere kunne ikke overdrages eller pantsættes, L. Nr. 4, 7 Jan. 1898 § 11.

u. Se fremdeles: Arcana 2. Fiskeri I 12. (Spiritushandel med Nordsøfiskerne). Gift. Guld og Sølv 3. Heste 8 (Hestehaar). Hulprojektiler. Indførselsforbud 10. Militære 8 a. Statsobligationer 24 (Interimsbeviserne ved Indskrivning deraf). Teatere II 4 (det kgl. Teaters Billetter). Tændstiker. Vaaben I 2 (skjulte Vaaben). Vildthandel.

Købebreve omtales sammen med Skøder (altsaa som derfra forskellige Dokumenter) i D. L. 1—25—16, 5—3—29, Pl. 22 Febr. 1779, jfr. D. L. 5—14—46.

Købegaard (paa Bornholm), se Arvegaard.

Købekontrakt (og lignende Afhændelseskontrakter).

1. Kan ikke formindske ældre Panthaveres Ret, K. Skr. 31 Juli 1823.

Er ikke fuldstændig Adkomst til en fast Ejendom, K. Skr. 29 Juli 1834 (ang. Valgret til Stænderforsamlingen).

Om sammes Betydning, se fremdeles Avktionsskøde 4 b. Halvprocentafgift 4. Retsanmærkning 4 c. Uraadighed 2 b.

2. Fr. 9 Juni 1812 om, at alle saadanne skulde tinglæses, og at der om Ophævelsen af en Købekontrakt skulde oprettes skriftligt Dokument, hævedes ved Fr. 23 Maj 1827 § 1. Jfr. Stempell. 19 Febr. 1861 § 20.

3. Dens Tinglæsning, ang. Virkningen deraf, J. M. Skr. 29 Oktbr. 1858 med Note, 21 Juni 1861 med Note (ang. et paa-tænkt nyt Lovforslag derom).

Om sammes Tinglæsning, se fremdeles Tinglæsning I 29 e (Indberetning om Afhændelseskontrakter ang. Overformynderipanter) og II A 7 b (en særlig Bestemmelse for Fyen). Tinglæsningsgebyrer 25. Udslettelse I 5 a og 12 h.

4. Om faste Ejendomme, ang. Transport af den derved erhvervede Ret til at erholde Skøde, Fr. 23 Maj 1827 § 4, Stempell. 19 Febr. 1861 § 32, jfr. § 60. Se videre Avktionsskøde 11. Halvprocentafgift 7. Mageskifte I 2. Tinglæsningsgebyrer 12 k Nr. 5 og 6.

5. Transporter af Gældsfordringer efter Købekontrakter om faste Ejendomme eller Skibe kunne stemples som Gældsbeviser, L. 19 Febr. 1861 § 62 c.

6. Ang. deres Stempelpligt.

a. Ang. Kontrakter om faste Ejendomme, L. 19 Febr. 1861

§ 31, jfr. §§ 20, 33, 96. Se nærmere Bøndergods 9 (ang. L. 4 Juli 1850). Stempelafgiften III 6.

b. Ang. Kontrakter om Skibe og anden rørlig Ejendom, L. 19 Febr. 1861 § 34.

7. Se Skøde 9 og 11.

Se Køb og Salg. Pant 3 a (om den Ret, Kontraktens Tinglæsning giver med Hensyn til Brandforsikringen). Stempelafgiften III 7 (om Salg af Løsøre).

København.

1. Sammes Privilegier af 24 Juni 1661 (i Lovsaml.). Ifølge § 1 skal Kbhvn. være og blive en kongelig Residentsstad og fri Rigsstad.

2. Ang. dens Bestyrelse, se fornævnte Priv. § 2, Pl. 3 April 1771, Rskr. 1 Oktbr. 1772, Adg. 1 Jan. 1840, L. 4. Marts 1857 (jfr. Bkg. 30 Decbr. s. A.), Resl. 17 Juli og Vedt. 30 Decbr. s. A.

Ang. forskellige Forandringer i sidst nævnte Vedtægt, se Ind. M. Skr. 23 Avg. 1860, 9 Novbr. 1861 med Note, 16 Septbr. 1863, M. T. B f. 1871 S. 481, Ind. M. Skr. Nr. 39, 9 Febr. 1872, Nr. 165, 29 Maj s. A. Nr. 95, 8 Maj 1875 (ny Lønnings- og Pensionsregler m. m.), Nr. 114, 5 Juni s. A. (ang. Kommunehospitalet), Nr. 104, 7 Avg. 1880 og 116, 25 Juni 1881 (om Personalet, dets Lønninger m. m.), Nr. 133, 10 Juli 1883 (Oprettelse af et statistisk Kontor), Nr. 176, 15 Septbr. s. A. (en Ekspeditionssekretær ved Skattekontoret), Nr. 213, 20 Decbr. s. A. (Kvægtorvet og de offentlige Slagtehus). Jfr. ogsaa Ind. M. Skr. 9 Avg. 1876 (G. R. — om Skolevæsenets Personale): Nr. 28, 22 Jan. 1884 (en Fuldmægtig i Overpræsidentens Sekretariat), Nr. 73, 14 Marts s. A. (Lønning for en Overlæge ved Kommunehospitalet), Nr. 75, 20 s. M. (Rodemestrenes Pensionsret), Nr. 101, 10 Maj s. A. (Økonomi- og Inventarieskriveren ved Kommunehospitalet), Nr. 194, 13 Oktbr. s. A. (St. Johannes Stiftelsen), Nr. 208, 28 Oktbr. s. A. (Stadskonduktørens Fuldmægtig), Nr. 108, 9 Juli 1885 (Vestre Hospital), Nr. 111, 16 s. M. (ang. Pensionsbestemmelser), Nr. 122, 24 s. M. (nogle Funktionærer ved Kommunehospitalet), Nr. 191, 11 Decbr. s. A. (3 ny Fuldmægtigembeder), Nr. 47, 4 Marts 1886 (to Skoledirektører), Nr. 112, 11 Avg. s. A. (Stadsarkitekten og Stadsingeniøren), Nr. 133, 23 Septbr. s. A. (to Fuldmægtige i Magistratens 3dje Afdelings Sekretariat), Nr. 180, 14 Decbr. s. A. (en Fuldmægtig ved Brolægnings- og Vejvæsenet), Nr. 143, 12 Avg. 1887 (Bestyrelsen af Skattevæsenet), Nr. 144 af s. D. (Lønningsbe-

stemmelser vedkommende Kvægtorvet og Slagtehusene), Nr. 216, 13 Decbr. s. A. (en Dispensator ved Kommunehospitalet og flere ny Poster ved Gasværkerne m. v.), Nr. 225, 31 s. M. (en Assistent ved Brandvæsenet), Nr. 43, 8 Febr. 1889 (Stadslægens Lønning), Nr. 54, 22 s. M. (en Ingeniør og en Assistent ved Stadsingeniørens Kontor), Nr. 126, 2 Maj s. A. (Dyrlægevæsenet ved Kvægtorvet, de offentlige Slagtehus og Kødkontrollen), Nr. 153, 20 s. M. (en Ekspeditionssekretær ved Magistratens 3dje Afdelings 1ste Sekretariat), Nr. 188, 20 Juni s. A. (ang. Regnskabsførelsen for de under Borgerrepræsentationen henlagte Legater), Nr. 297, 14 Oktbr. s. A. (Lønningerne ved Brandvæsenet), Nr. 317, 11 Novbr. s. A. (en Fuldmægtig i Meterkontoret paa Gasværket), Nr. 170, 12 Juli 1890 (en Assistent for Bogholderen ved Gasværket), Nr. 82, 6 Marts 1891 (Belysningsvæsenets Bestyrelse og Personale, særlig ved den elektriske Station), Nr. 95, 12 s. M. (en Assistent paa Blegdamshospitalets Kontor), Nr. 229, 10 Avg. s. A. (Alderdomsunderstøttelsen henlægges under Magistratens 3dje Afdeling), Nr. 16 og 17, 13 Jan. 1892 (Personalet ved Gasværkerne og den elektriske Station), Nr. 385, 26 Novbr. s. A. (Viceinspektøren ved Vandværket), Nr. 400, 9 Decbr. s. A. (Personalet ved Ladegaardens Tvangs- og Arbejdsanstalt og en Fuldmægtig ved Almindeligt Hospital), Nr. 30, 11 Jan. 1893 (en Fuldmægtig ved Gasværkernes Bogholder- og Meterkontor), Nr. 92, 6 Marts s. A. (ang. Personalet ved Alderdoms- og Forsørgelsesvæsenet), Nr. 264, 21 Juli s. A. (en Fuldmægtig i Skatteinspektoratet), Nr. 53, 5 Febr. 1894 (ang. Personalet ved Brolægnings- og Vejevæsenet), Nr. 85, 15 Marts s. A. (Fuldmægtig i Stadens statistiske Kontor), Nr. 167, 14 Juni s. A. (ang. Personalet og Embedsgerningerne ved St. Hans Hospital), Nr. 198, 25 Juli 1895 (ang. en 3dje Fuldmægtig i Magistratens 4de Afdeling og en Ekspeditionssekretær smstds.), Nr. 199, af s. D. (ang. Nedlæggelse af Embedet som teknisk Fuldmægtig ved Gasværket og Oprettelse af Gasværkernes Ingeniørkontor med en Kontorchef og en Fuldmægtig), Nr. 75, 27 Febr. 1896 (en Fuldmægtig i Overpræsidentens Sekretariat og en Ekspeditionssekretær i Skatteinspektoratet), Nr. 14, 27 Jan. 1897 (Ansættelse af en Legatsekretær og en Assistent i Hovedbogholderkontoret, Inddragning af en Fuldmægtigplads i Bogholderkontoret), Nr. 76, 12 Marts s. A. (Brolægningsinspektoratets Omdannelse til et Direktorat for Vej- og Kloakanlæg), Nr. 149, 2 Juli s. A. (Stadskonduktørens Lønning). Nr. 164, 19 s. M. (Stadsbygmesterens Lønning), Nr. 244, 18 Novbr. s. A. (Stads-

ingeniørens Kontorhold), Nr. 245, af s. D. (Stadsarkitektens Kontorhold), Nr. 83, 28 Febr. 1898 (2 Assisterter ved Gasværkerne), Nr. 91, 7 Marts s. A. (en Fuldmægtig i 4de Afdelings Centralkontor m. m.), Nr. 108, 25 Marts s. A. (forskellige Embeds- og Bestillingsmænd), Nr. 186, 5 Avg. s. A. (Personalet ved de elektriske Stationer).

Her kan ogsaa mærkes Ind. M. Stadf. af Vedtægtsbestemmelser om nogle Forandringer i Lønningsbestemmelserne af 28 Decbr. 1874 for forskellige kommunale Embeds- og Bestillingsmænd i København med dertil sig knyttende senere Bestemmelser, 25 Marts 1898 (Supplem. t. den lille Lovsaml.).

Regler om Regnskabsaflæggelse og Revision ere givne ved Ind. M. Skr. Nr. 147, 30 Avg. 1882.

Se Borgerrepræsentanter I. Borgmestre I. Kommunalbestyrelse I. Magistrat I. Overpræsident.

3. Ang. sammes Omfang, se Jurisdiktionsforholdene B 103 og nedenfor 12.

4. Kommunen har erhvervet en Del af de Staden omgivende Fæstningsværker, se Fæstningsværkerne 4.

5. Ang. Afstaaelse til samme af en Del af den nedlagte Jernbanestræknings Grund mellem Staden og Vigersted, L. 5 Febr. 1869.

6. Ang. hvor vidt Tømmerpladserne anses at ligge i eller uden for Staden, K. Skr. 9 Juni 1818.

7. Ang. Stadens Inddeling i Kvarterer, Pl. 3 Juni 1771 § 1, Fr. 1 Novbr. 1805 § 49, Pl. 21 Juni 1870.

Ang. Optagelse af Kort over dem, Pl. 8 Oktbr. 1796.

Ang. Inddeling af en Del af Kvartererne i Roder, Pl. 5 Juli 1871 (U. L.), jfr. Bkg. 18 Septbr. 1873 (U. L.).

Ang. Stadens Inddeling i Skatteoppebørselsdistrikter, Bkg. 30 Juni 1880 (U. L.). Jfr. Rodemestere I 2. Ang. Nørrevold Kvarterets Inddeling i 3 Roder, Pl. 11 Mbj 1882 (U. L.). Ang. Omordning af 6 og 22 Oppebørselsdistrikt (Nørrevold Kvarter), Bkg. 30 Juni 1893 (Supplem. t. den lille Lovsaml.). Ang. Udvidelse af 3 Oppebørselsdistrikt, Bkg. 1 April 1895 (ibd.). Ang. Cita-delletts Rode, Pl. 30 Septbr. 1895 (ibd.).

8. Ang. Stadens Grunde.

a. Ang. Kendelse af dem, der erholde Skøde paa nogen Plads, som tilhører Byens Grunde udenfor Vesterport, Rskr. 5 Novbr. 1674.

b. At Staden maa beholde nogen Grunde udenfor Byen, Rskr. 22 Maj 1688.

c. Ang. at der ved Afhændelsen af Byens Grund, hvorved Rekognition af ny Ejere betinges, bør tages en Reservation for det Tilfælde, at disse Ejendomme siden erhverves af et Fideikommis eller anden lignende Stiftelse, K. Skr. 25 Maj 1830.

d. Ang. at Stadens udenbys Grunde, der besiddes i Livsfæste, kunne erholdes til Selvejendom, men at de ikke udparcelleres, og om Fæsteafgifterne, Pl. 14 Maj 1852.

e. Se Bryggervangen. Fællede. Jordskyld 9. Udstykning II 2, 4, 5.

9. Ang. Kommunens Laan.

a. Bemyndigelse for Kommunen til at optage saadanne, Resl. 13 Oktbr. 1852, jfr. Resl. 4 Oktbr. 1854, 28 Oktbr. 1855 (i J. G. Sørensens Samling af Bestemmelser for Kbhvn.s Kommune), 16 Marts 1859 (ibd.) samt Regul. for Laanet 21 Oktbr. 1854 (ibd.).

b. Begunstigelser i Henseende til Brugen af stemplet Papir for Kommunens Laan, L. 7 Jan. 1853, 30 Decbr. 1858 (S. 754), 20 Novbr. 1868.

10. Ang. Københavns Kommunefonds.

a. Afbetalings- og Rentefond, den til Indrettelsen og Bestyrelsen af en saadan Fond under 20 April 1796 nedsatte Kommission er hævet ved Rskr. 31 Maj 1814 § 1.

b. Den ordinære Fond, stiftet ved Rskr. 31 Maj 1814 § 2, jfr. ang. de samme tilflydende Indtægter, Resl. 4 Decbr. 1844 § 2 i Slutn.

c. Den ekstraordinære Fond, ligeledes stiftet ved Rskr. 31 Maj 1814, jfr. Resl. 9 Decbr. 1837. Ang. dens Indtægter, se Resl. 4 Decbr. 1844 §§ 1 og 2, jfr. L. 11 Febr. 1863 § 19.

d. Reservefonden, stiftet ved Resl. 4 Decbr. 1844, maa anses ophævet ved L. 4 Marts 1857 § 17, Ind. M. Skr. 15 April 1865.

e. Politifonden, heraf udrededes de til den første Indretning af Politiet i Overensstemmelse med L. 11 Febr. 1863 medgaaede Udgifter og Restbeløbet af Fonden inddroges under Stadens ekstraordinære Fonds, L. 11 Febr. 1863 § 19.

f. Bidstrup Godses Realisationsfond og udenbys Ejendomes Realisationsfond, grundlagte ved Rskr. 31 Maj 1814 og Resl. 4 Decbr. 1844, jfr. Resl. 8 Oktbr. 1845, blive fremdeles at bevare som særskilte Dele af Kommunens Kapitalformue, Ind. M. Skr. 15 April 1865.

g. Holmens Kirkes fattiges Fond henlægges under Fattigvæsenet, K. Skr. 12 Novbr. 1814.

11. Ang. de kirkelige Forhold m. m., se Pastorater 439.

12. Indlemmelse deri i Henhold til Resl. 9 Febr. 1867 og Pl. 24 April 1868 af visse Arealer under Frederiksberg, Ind. M. Skr. Nr. 145, 1 (Pl. 22 — U. L.) Avg. 1876 (Matr. Nr. 130 ved Gl. Kongevej), Skr. Nr. 174, 31 Oktbr. 1879 (nogle Arealer af Dronningens Enghave), Skr. Nr. 89, 28 Juni (Pl. 13 Juli — U. L.) 1880 (Matr. Nr. 131), Skr. Nr. 167, 22 (Pl. 29 — U. L.) Novbr. 1880 (Nr. 129 b), Skr. Nr. 188, 23 Decbr. 1880 (5 □ Al. stødende op til Nr. 87 a af Kbhvn.s udenbys Vester Kvarter), Skr. Nr. 95, 14 Maj 1881 (Nr. 129 a), Matr. Nr. 126 og 127 af Frederiksberg, Ind. M. Skr. Nr. 212, 15 Septbr. 1888.

Jfr. Jurisdiktionsforholdene B 103 og ovenfor 3.

13. Ang. at Kommunen uden Indenrigsministeriets Samtykke kunde optage Laan til midlertidige Foranstaltninger mod den ved Arbejdsløshed og Vinterens Strængthed indtraadte Nød, L. Nr. 18, 10 Marts 1879 § 5.

14. Er undtagen fra Købstædernes almindelige Brandforsikrings Virkekres, Vedt. Nr. 95, 18 Juli 1874 § 2.

15. Legatet »Albertina« til Anskaffelse af Billedhuggerværker til Pryd for offentlige Pladser og Haver, Stadf. Nr. 197, 1 Decbr. 1879.

16. Der gælder ikke L. om Vands Afledning og Afbenyttelse Nr. 63, 28 Maj 1880, Lovens § 87.

17. Et nyt Parkanlæg kaldes Ørstedes Park, Bkg. 30 Juli 1880 (U. L.).

Se Brandforsikring C II, IV d og e (Forstæderne). Bygningsvæsen 1.

Se i øvrigt de enkelte Artikler.

Københavns Væbning, se Væbning II.

Købesum. Ved Beregningen af de befalede Afgifter henregnes dertil ikke alene den betingede Pengebetaling, men ogsaa de prioriterede Hæftelser, som Køberen overtager, K. Cirk. 11 Novbr. 1815 smh. med Rtk. Skr. 23 Decbr. s. A.

Ang. dens Beregning med Hensyn til Stempelafgiftens Erlægelse, L. 19 Febr. 1861 §§ 33, 34 samt Stempelafgiften III 6.

Se videre Avktionsgebyrer I 23. Halvprocentafgift 1 ff. Tinglysningsgebyrer 12 k.

Købmand, se Købmandshandel. Jfr. Handel — Handlende.

Købmandsbreve, ang. hvor vidt de efter deres Indhold skulle stemples, L. 19 Febr. 1861 § 13.

Købmandshandel — Købmænd.

1. Ang. Købmandens Handelsberettigelse i Købstæderne og paa Landet, samt at særskilt Borgerskab paa Købmandshandel ikke meddeles i København, L. 29 Decbr. 1857 § 32.

2. I Købstæderne, kunne Købmændene vinde Borgerskab paa Værtshushold, § 64 ibd., jfr. Ind. M. Skr. 17 Maj 1864.

3. I Købstæderne, ang. Ophør af Købmændenes Ret til paa Torvedagene at udskænke Drikkevarer til Bønderne, § 94 ibd., jfr. Ind. M. Skr. 8 Juli 1858. Jfr. om denne Ret K. Prom. 5 Jan. 1788, Skr. 8 Oktbr. 1833, 31 Maj 1836, 7 Maj 1842.

4. Maa ikke handle med Gifter, Pl. 19 April 1843 § 2 i Slutn. Det synes tvivlsomt, om de nu i denne Retning ere undergivne andre Regler end Groshandlere.

5. Borgerskab paa Købmandshandel indbefatter al den Materialisterne tilkommende Handelsret, Ind. M. Skr. 24 Juni 1858.

6. Mænd, der drive (jfr. foran 1) eller have drevet Næring som Købmænd, kunne vælges til Medlemmer af Sø- og Handelsretten i Kbhvn., L. 19 Febr. 1861 § 4.

7. En Købmand kan faa Borgerskab paa flere Steder og behøver ikke at holde aaben Bod, Ind. M. Skr. 24 Oktbr. 1869 ad 1 (D. T. S. 1099).

8. Paa Landet, kunne Købmændene faa Næringsbevis paa Handel med Brændevin, L. 2 Juli 1870 § 1, jfr. § 7 ang. Straf for Udsækning deraf.

9. I Holstebro, maa Købmændene handle ved Struer, Rskr. 28 Septbr. 1798, jfr. K. Prom. 16 Marts 1799.

I Hobro og Mariager, maa de handle ved Hadsund Færgested, Rskr. 1 Decbr. 1854.

Denne Ret kan ikke udøves af dem, der tage Borgerskab efter 1 April 1858.

10. Om Købmænds og Landhandleres Forhandling paa Island af spirituose Drikkevarer og deres Ansvar i saa Henseende, L. 10 Febr. 1888 (Nr. 4 i Till. t. Lovt.) §§ 1, 3—5, 9.

Se Farver 6, 9. Handel — Handlende. Handelsbrug.

Købmandsvarer, om Salg deraf ved Avktion, se Avktion 12. Avktionsgebyrer I 22.

Købstadbygninger, se Byggepladser (Forbud imod at lade saadanne ubebyggede). Bygninger 1 (Forbud mod at afbryde og bortføre dem). Bygningsvæsen 3.

Købstadgrunde.

1. Hvad der skal skyldsættes som egentlig Købstadgrund, bestemmes af Indenrigsministeriet efter L. 11 Febr. 1863 § 4, og

de følgende Paragrafer give Bestemmelser om dens Matrikulering og Beskatning.

2. Efter Matrikulens Indførelse bliver der at erhverve Indenrigsministeriets Approbation paa Sammenlægning og Udstykning af Købstadejendomme, se L. 11 Febr. 1863 § 9, og der maa ikke afhændes Parceller fra en Købstadejendom, naar der paa den Del af Ejendommen, der bliver tilbage, er mere bebygget end ubebygget Areal, J. M. Skr. 16 Septbr. 1870 (D. T. S. 998). Se Landbr. M. Skr. Nr. 197, 27 Septbr. 1897, jfr. Udstykning II 1, 7, jfr. 6.

Om de ældre Bestemmelser angaaende Udstykning af Købstadgrunde, se under Grundtakst II 3 og Udstykning II.

3. Veje eller Gader paa den egentlige Købstadgrund, saaledes som Grænserne for denne ere fastsatte paa det givne Tidspunkt, skulle ikke optages paa Fortegnelserne over Købstædernes offentlige Biveje efter L. 21 Juni 1867 § 6 efter en utrykt Ind. M. Skr. til Aarhus Amt af 2 Avg. 1873.

Se Amtsrepartitionsfonden A 2. Veje II H og III A 2 i Nr. 3 samt III B. Jfr. Husmænd 1 h.

Købstadjorder.

I. I Almindelighed.

1. Afhændes uden Lovbydelse, D. L. 5—3—4.

2. Hørte til det privilegerede Hartkorn, K. Skr. 13 Avg. 1768, Rtk. Skr. 15 Marts og 19 April 1817, K. Skr. 6 Avg. 1836. Jfr. Hartkornsegal. L. 20 Juni 1850.

3. Bestemmelserne i Fr. 7 Avg. og Rskr. 19 Novbr. 1687, Fr. 14 Avg. 1741, Rskr. 25 April 1794, Pl. 21 Juli 1843 om deres Brug ere hævede ved Pl. 24 Marts 1847. Jfr. Hospitaler II 64 a Nr. 2. Hævd 11.

4. Regler for deres Bortleje og Afhændelse samt Afgifter i den Anledning til Kæmnerkassen, derom gives Regler i Fr. 8 Oktbr. 1811, hvorom nærmere bemærkes:

a. Jorder, der ere udskiftede til Grundene, se Fr. 1811 §§ 1—6, deraf svares Afgift uden Hensyn til, om Afhændelsen sker til indenbys eller udenbys Mand, K. Skr. 14 Maj 1822.

b. Jorder, der ikke ere udskiftede til Grundene, men overdragne en eller anden Indvaaner med den Forpligtelse, at de ej kunne afhændes til andre end Byens Borgere, Fr. 1811 §§ 7 og 8; disse kunne frit afhændes til indenbys Mand, K. Skr. 30 Decbr. 1817, 14 Maj 1822, og Afgiften bortfalder, naar Jorder, skøndt solgte til udenbys Mand, drives af indenbys Mand, saa at Avlen indhøstes til Købstaden, Pl. 15 Juli 1831.

c. Forskrifterne i Fr. 8 Oktbr. 1811 ere aldrig af Administrationen blevne ansete for ubetinget bindende, Resl. 15 Jan. 1823, og ved Udskiftningen af de enkelte Købstæder ere de paagældende Forhold ofte ordnede paa afvigende Maade, se saaledes for Horsens Rskr. 14 Maj 1830.

d. Om Forstaaelsen af Fr. 8 Oktbr. 1811 og dens Anvendelse i enkelte Tilfælde haves en Række Afgørelser i K. Prom. 3 Juli 1813, Skr. 29 Jan. 1814 ad 1 og 2 jfr. Rskr. 20 Jan. 1741, K. Skr. 13 Maj, 24 Maj, 30 Avg. (to), 30 Decbr. 1817, 1 Septbr. 1818, 20 April, 9 Septbr. 1819, Cirk. 27 Jan. 1821, Skr. 26 Marts, 14 Maj, 10 Decbr. 1822, 17 Juli 1824, 12 Avg. 1826, 8 Decbr. 1827, 3 Jan. 1829 ad 1, 23 Febr. 1833, 12 April 1834, 6 Avg., 8 Oktbr. 1836, 12 Jan. 1847, Ind. M. Skr. 15 Febr. 1849, 9 Juli 1855.

5. Fæste og Leje paa langt Aaremaal, og at Fæstelovgivningen ikke er anvendelig paa dem, K. Skr. 21 Jan. 1845, 2 Septbr. 1847, Ind. M. Skr. 23 Maj 1850, 29 Febr. 1860. Jfr. Tinglæsningsgebyrer 16 e (Fæstebrev paa Købstadjord).

6. Bebyggelse af Købstadjorder og Næringsdrift paa disse, Fr. 18 Oktbr. 1811 § 2, K. Skr. 15 April 1845, L. 9 Decbr. 1851 § 2, 29 Decbr. 1857 § 5 samt Borgerskab 12.

7. Om Bygningsvæsenet, se L. 30 Decbr. 1858 § 41, jfr. L. 2 Marts 1861. Se nærmere Bygningskommission 2 f. Bygningsvæsen 3, 3dje Sætn., smh. med 5, 2den Sætn.

8. Om Brandvæsenet, se Fr. 6 April 1832 §§ 18, 19, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 39.

9. Om Brandforsikringsvæsenet, se Fr. 6 April 1832 § 18 og Brandforsikring C III 8.

10. Ang. Tienden af Købstadjorder, D. L. 2—23—10, Rskr. 26 Avg. 1740, 15 Septbr. 1741, Resl. 23 Decbr. 1829.

11. Udgifter til Markvejes Istandsættelse, til Vandsteders Oprensning og desl. bæres af Ejerne som Interessentskab, L. 11 Febr. 1863 § 11 og lokale Bestemmelser. Her kan nævnes den i øvrigt antikverede Aarhus Bys Vide og Vedtægt 11 Oktbr. 1760 (i Lovsaml.), jfr. K. Skr. 24 April 1830.

12. Ved de i Henhold til Lov 11 Febr. 1863 tilvejebragte Vedtægter for den kommunale Beskatning vil der i alt Fald for nogle Købstæders vedkommende findes paalagt Jorderne visse Afgifter til Kæmnerkassen, jfr. ogsaa Ind. M. Skr. 19 Juli 1850. Se i øvrigt om deres Beskatning Kommuneafgifter III B. Jfr. Delinkventomkostninger 5 b.

13. Ang. deres Nivellering, Ind. M. Cirk. 19 Juni 1858.

Ang. deres Matrikulering, Matrikulens Berigtigelse og Kort, L. 11 Febr. 1863 § 6. Se Matrikul 3.

14. Ang. hvorledes deres Udskiftning skal foregaa, og om Fr. 23 April 1781 er anvendelig paa Købstadjorder, Rtk. Skr. 27 Juli 1833 smh. med K. Skr. 24 Novbr. 1846 med Note, jfr. K. Prom. 15 Febr. og 22 Marts 1794, 28 Juli 1798 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Landvæsen A), Fr. 24 Oktbr. 1837 § 25.

15. Ang. deres Udstykning, se Udstykning II.

16. Jagtret. Paa udskiftede Købstadjorder tilkommer Jagt-retten Kommunen L. Nr. 79, 8 Maj 1894 § 1, jfr. tidligere L. 25 Marts 1851 §§ 1—4, jfr. Fr. 20 Maj 1840 § 117. Ang. Af-løsning af Jagtretten der, nævnte L. 1894 § 2.

17. Hundeskat. Ang. Anvendelsen af Bestemmelserne om Hundeafgiften paa Landet paa Købstædernes fjernt liggende Udenbysgrunde, L. Nr. 46, 12 April 1889 § 2. Jfr. tidligere L. 19 Febr. 1870 § 3. Se Hundeafgift A II 11 a.

18. Udlaan i Købstadjorder af umyndiges og offentlige Stiftel-sers Midler, Anordn. 12 Novbr. 1870 § 2, smh. med J. M. Skr. Nr. 355, 10 Oktbr. 1871, Jfr. K. Skr. 30 Jan. 1827.

19. Ang. Indsendelse til statistisk Bureau af Oplysninger om Købstadagerbrугenes Størrelse, Ind. M. Cirk. Nr. 251, 22 Novbr. 1894.

20. Se Hartkorn D 8 (Indberetning om deres Areal og Hart-korn). Havekolonier. Landejendomme I b (deres Navn). Veje II H og III B. Vognmænd I 4 (Henlæggelse af Jord til Vognmandslavene).

II. I Særdeleshed.

1. Aalborg.

a. Arvefæste paa et Stykke Jord Købstaden tilhørende, K. Prom. 29 Oktbr. 1808.

b. Overladelse mod aarlig Afgift af et Stykke af Byens Jord til Podemester Levisen, K. Prom. 19 Novbr. 1808.

c. Udpantning for Lejeafgifter af Kommunejorderne, K. Skr. 3 Jan. 1826.

d. Udleje til Dyrkning, K. Skr. 2 Decbr. 1839.

2. Aarhus.

a. Byens Markjorder, Rskr. 26 Marts 1756, Vedt. 11 Oktbr. 1760 (i Lovsaml.).

b. Om Markvedtægterne, K. Skr. 24 April 1830.

c. Om Udskiftning af Jorderne, Rskr. 5 Jan. 1842.

d. Se Pastorater 12 C f. Vognmænd I 4.

3. Assens.

a. Sammes Bortfæstning, Rskr. 24 Maj 1720 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

b. Ang. en Jordebog over Byens Konge-, Kirke- og By-Jorder, Rskr. 8 Marts 1748, jfr. Rskr. 25 Maj 1753 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

c. Maa ej udlægges til Bondejord, Rskr. 26 April 1777, jfr. Rskr. 22 Avg. 1800.

d. Opsynet med Byens Markvæsen, K. Prom. 8 Avg. 1795.

e. Afhændelse til udenbys, Rskr. 22 Avg. 1800.

f. Om Bortleje af samme skal ej udstedes skriftlig Kontrakt, K. Skr. 27 Maj 1826.

g. Se Pastorater 44 i.

4. Bogenne.

a. At en Del af Jorderne maatte bortsælges til Byens Gælds Betaling, Bev. 11 Oktbr. 1664.

b. Ikkun indenbys maatte bruge Byens Jorder, Rskr. 25 Maj 1774.

5. Bornholms Købstæder.

a. Bestemmelser om Skatteopkrævningen af Købstadjorder paa Bornholm, Rskr. 25 April 1827.

b. Købstadborgere paa Bornholm, der eje de saa kaldte Stæle eller nedlagte Bøndergaardsjorder, der drives under Købstæderne, ere berettigede til at udflytte paa og bebygge saadanne Stæle, K. Skr. 18 Oktbr. 1834.

6. Ebeltoft, om deres Udskiftning, Resl. 8 Juli 1829.

7. Fredericia.

a. Fæstningens Jorder, Adg. 7 Decbr. 1665.

b. Deres Uddeling, Rskr. 31 Marts 1666.

c. Græsningen uden for Volden, Rskr. 13 Maj 1704, Resl. 27 April 1731, Rskr. 28 Jan. 1818.

d. Lang-Engene og Handrup Skovs Grunde, Rskr. 11 Maj 1743 II § 5, 4 Juni 1745.

Ang. Handrup Krat, Resl. 31 Marts 1858 §§ 5, 6.

e. Ligning over Fælleddernes Græsning, Rskr. 29 Febr. 1776.

Ang. Hyby Fælledd, Resl. 31 Marts 1858 § 6.

f. Brugen og Indtægten af de fælles Jorder, K. Prom. 24 April 1784.

g. Bestemmelsen i Priv. 11 Marts 1682 § 8 om Udvisning

af Jordlod i Byens Marker til dem, der bebygge Grunde i Byen, hæves, Resl. 31 Marts 1858 § 4.

h. Se Reformerte 7.

8. Fyens Stifts Købstæder, Ligningen af Græsningen paa disses Jorder, Rskr. 25 Juni 1771.

9. Hasle. At et Stykke Jord overlades N. Schov, K. Prom. 15 Septbr. 1804.

10. Helsingør.

a. Tørveskærene i de til samme hørende Moser, Fr. 26 Maj 1688.

b. Bortfæstning og Benyttelse af Overdrevsjorderne, Rskr. 31 Avg. 1798.

c. Afhændelse af Overdrevsjorderne, Rskr. 27 April 1825.

d. Moderation for Købere af Overdrevsjorderne i deres paa-
tagne Forpligtelser mod Kommunen, Rskr. 23 Decbr. 1831.

e. Om Jordebog, K. Skr. 1 Febr. 1834.

f. Se Vognmænd I 4.

11. Hjørring.

a. Græsning og Tørveskær paa Byens Hede, K. Prom. 13 Jan. 1787.

b. Byens Markvæsen, K. Prom. 25 Maj 1799.

c. At ikkun til indenbys maa alle Byens Jorder bortlejes,
Adg. 16 Decbr. 1702 § 7 (i Reskriptsaml.).

12. Hobro.

a. Græsning og Tørveskær paa Byens Hede, K. Prom. 20 Jan. 1787.

b. Vedtægter for Byens Markvæsen, K. Prom. 17 Novbr. 1792.

c. Salg af nogle Enge og Pladser, K. Prom. 15 Oktbr. 1808.

d. Udskiftning af Jorderne, Resl. 15 Juli 1842.

13. Holstebro. Tilladelse for nogle Personer til at bebygge
og bebo et Stykke af Købstadjorden, Rskr. 25 Jan. 1799, 5
Novbr. 1802.

14. Horsens.

a. Overdragelse til J. Monberg og H. J. Hansen af et Stykke
af Købstadjorden, Rskr. 15 Maj 1802.

b. Udskiftning af Jorderne, Rskr. 14 Maj 1830.

15. Kerteminde.

a. Jordernes Brug og Benyttelse for Indvaanere, K. Prom.
1 Avg. 1795.

b. Overdragelse af et Stykke Jord og om dets Hegn, Rskr. 7 April 1797.

16. København, se København 8.

17. Mariager.

a. Overdragelse til udenbys, K. Prom. 16 April 1785, 11 Marts 1786.

b. Salg til indenbys, Rskr. 14 Avg. 1795.

c. Udskiftning, Rskr. 3 Avg. 1847.

18. Maribo.

a. Bortlejelse, K. Prom. 23 Febr. 1788.

b. Overdragelse af de Kongen tilhørende Jorder til Byens Grundejere, K. Skr. 11 Septbr. 1832, Resl. 20 Febr. 1833.

19. Nakskov.

a. Afgift af en Jord paa Byens Mark, K. Prom. 22 Juni 1799.

b. Ophævelse af Grundejernens Græsningsret, K. Prom. 1 Maj 1813.

c. Udskiftning af Byens Overdrev, Rskr. 8 Septbr. 1824.

20. Nyborg.

a. Byens Græsbed, Fleskholm kaldet, Rskr. 11 Novbr. 1763.

b. Græsningen, Rskr. 25 Juni 1771, K. Prom. 9 Juli 1796.

c. Jordernes Bortlejelse og Drift, Rskr. 16 Juli 1783

§§ 8, 9.

d. Græsningslejens Anvendelse, K. Skr. 6 Septbr. 1834.

e. Se Byrder 45, jfr. 22.

21. Nykøbing paa Mors. Udskiftning, Rskr. 11 Juni 1819.

22. Nysted. Udskiftning af Byens Overdrev, Rskr. 6 Novbr. 1816, K. Skr. 18 Septbr. 1819.

23. Næstved.

a. Udskiftning, Rskr. 25 April 1815. Jfr. Rtk. Skr. 28 Marts s. A.

b. Maa ej afhændes til udenbys, Rskr. 10 April 1816.

24. Odense.

a. Ang. de Byen frakomne Jorder igen at komme tilbage, og ellers ingen derfra at sælges, Rskr. 19 Juni 1782.

b. Markjordernes Anvendelse, Rskr. 12 April 1793, 21 Novbr. 1827.

c. Græspenge for Køer paa Byens Marker, Rskr. 27 Juni 1806 § 2, 31 Maj 1811, 25 Marts 1817, 2 April 1819, 19 April 1822.

d. Forandret Driftsmaade, Rskr. 14 Juni 1837.

25. Randers.

a. Jorder, som bruges af udenbys, maa have lige Ret med andre Købstadjorder, Rskr. 29 Maj 1734.

b. Bortlejelse m. v., Rskr. 4 Febr. 1773.

c. Ang. en Del af Jorderne, som nogle have forlangt udskiftede, K. Prom. 23 Oktbr. 1802.

d. Udskiftning, K. Skr. 24 Novbr. 1846, Rskr. 18 Novbr. 1847, 28 Marts 1849, jfr. Rtk. Prom. 23 Oktbr. 1802.

26. Ribe.

a. Jorders Salg til Byens Gælds Betaling, Rskr. 30 Juli 1664.

b. Bev. 21 Juni 1671 paa Engen Store Kubro kaldet.

c. De Jorder og Enge, som Byen skal tilhøre, Konf. 30 Juli 1673.

d. Borgerskabet maa nyde visse Engskifter, Rskr. 15 Marts 1743.

e. Delingsforretninger over Byens Fælleder, Rskr. 13 Maj 1773, jfr. Rskr. 11 Jan. 1788.

f. Overladelse af Engskifter til udenbys, K. Prom. 1 Avg. 1795.

g. Videbrev for Markjorderne, K. Skr. 7 Septbr. 1839.

h. Udskiftning, Rskr. 8 Decbr. 1835, 22 Decbr. 1846.

27. Ringkøbing.

a. Udpantning for Jordleje, K. Prom. 11 April 1807.

b. Om Engen Alkær kaldet, K. Prom. 21 Juli 1787.

28. Ringsted.

a. Arvefæste paa et Stykke Jord, K. Prom. 16 Oktbr. 1802.

b. De Jorder, som have tilhørt den ophævede Latinskole, Konf. 15 Febr. 1811.

c. At nogle til Borgerne udlagte Jorder maa udskiftes til Grundene, K. Prom. 5 Jan. 1813.

29. Roskilde.

a. Bortfæstelse m. m. af en Del af Jorderne, K. Prom. 29 Marts 1777 (i Reskriptsaml. 1ste Del), 2 Juni 1787 (i Reg. til Reskriptsaml. und. Købstæderne B).

b. Forhøjelsesafgiften efter Fr. 18 Oktbr. 1811 § 5 maa bortfalde ved ny Afhændelse af Byens Grund til en anden Grundejer, K. Skr. 11 Septbr. 1824.

30. Rudkøbing. Om Købstadens Tørvemoses Deltagelse i Skatters og Afgifters Udredelse, K. Skr. 30 Marts 1839.

31. Rødby. Om Overdragelse til Arvefæste af de til samme hørende Jorder, som tilhøre Kongen, Resl. 8 Avg. 1838.

32. Skagen.

a. Indvaanerne maa udvises Jord til Agerland, Rskr. 19 Maj 1769.

b. Udskiftning, Resl. 5 Juni 1853.

33. Skive.

a. Ang. hvo der herefter maa bruge Byens Jorder og Ejendomme, Rskr. 1 April 1768, 25 Avg. 1769.

b. Udskiftning, Rskr. 5 Avg. 1831.

34. Skelskør.

a. Overdrevets Deling, og at Lodden altid skal følge med Grunden, Rskr. 3 Oktbr. 1794.

b. Forhøjelsesafgiften efter Fr. 8 Oktbr. 1811 § 5 maa bortfalde, K. Skr. 24 Avg. 1824.

c. Se Pastorater 644 b.

35. Slagelse.

a. Bortfæstning af Jorder til udenbys, Rskr. 5 Maj 1798.

b. Ophævelse af Fællesskabet i Jorderne, Rskr. 30 Novbr. 1804.

c. Anvendelse af nogle Tønder Land til Græsning m. m., Rskr. 27 Decbr. 1809.

d. Udskiftning, Rskr. 30 Novbr. 1804, 25 Oktbr. 1814.

36. Slangerup.

a. Ang. Jordernes Salg til udenbys m. v., Rskr. 10 Novbr. 1775, K. Prom. 16 Avg. 1783, 29 Marts 1788.

b. Ang. deres Udskiftning, Rskr. 12 Maj 1809 § 4, K. Prom. 4 Maj 1811.

c. Se Tinglæsning II A 7 p.

37. Sorø, se Akademi III 10 c.

38. Stege.

a. Byens Markjorder skulde indløses og forblive ved Gaardene, Rskr. 20 Jan. 1741, jfr. K. Skr. 29 Jan. 1814 ad 1.

b. Udskiftning, Rskr. 30 Maj 1815.

c. Forandring i Afgiften efter Fr. 18 Oktbr. 1811, Resl. 15 Jan. 1823.

39. Storehedinge, ang. Anvendelsen af Fr. 18 Oktbr. 1811 § 7 paa Byens Jorder, K. Skr. 5 Oktbr. 1830.

40. Svendborg.

a. Bortsalg af Jord, Rskr. 12 Oktbr. 1759, K. Prom. 9 og 30 Jan. 1807.

b. Kun indenbys maa bruge de bortsolgte Jorder, Rskr. 30 Septbr. 1778.

c. Ang. Afgiften i Afhændelsestilfælde for 20 Aar af de Byen tilhørende Græsholme, Rskr. 6 April 1820.

d. Moderation i Afgifterne efter Fr. 8 Oktbr. 1811, Rskr. 6 Febr. 1822.

41. Sæby.

a. Byens Jorders Vedligeholdelse for Indvaanere, Rskr. 25 Jan. 1782.

b. Bortlejelse af Ejendommen Møyn, K. Prom. 2 Septbr 1786.

c. Udskiftning, Resl. 30 Maj 1838.

d. Ang. Foravktionering af en til Købstaden hørende Hede-
lod, Resl. 24 Febr. 1862.

42. Tisted.

a. De Byen frakomne Marker maa indløses og ikke fra Byen sælges, Rskr. 31 Avg. 1736.

b. Bortforpagtningen af Kronens Mark, Rskr. 4 Juli 1794.

c. Bidrag til Kæmnerkassen for Jordernes Drift, K. Skr. 19 April 1834.

d. Om en af Chr. Schaarup til de fattige skænket Eng, Konf. 6 Novbr. 1801.

43. Varde.

a. Ligning over Agerjorderne, Rskr. 10 Marts 1747.

b. Deling af Byens Jorder mellem Indvaanerne, Rskr. 21 Juli 1747 (jfr. Rskr. 15 Decbr. 1752), 22 Juni 1753.

c. Afhændelse til indenbys af Indvaanernes Kærskifter, K. Prom. 12 Maj 1787.

d. Fra Stederne i Byen ere Agerjorderne uadskillelige, men ikke Kærskifterne, K. Prom. 31 Juli 1790.

e. Jordernes Brug af udenbys, K. Prom. 31 Decbr. 1791.

f. Udskiftning, Rtk. Prom. 16 Marts 1793, 19 Juli 1794 (begge i Reg. t. Reskriptsaml. und. Købstæderne B).

g. Moderation i Jordernes Afhændelse til indenbys Mænd, Rskr. 12 Novbr. 1836.

h. Forandring i Fr. 8 Oktbr. 1811 §§ 4 og 6, Rskr. 1 Avg. 1856.

44. Vejle.

a. Ang. hvo der herefter maa bruge Byens Jorder og Ejendomme, Rskr. 1 April 1768.

b. Udskiftning af Byens Jord Søndermark, Rskr. 28 Maj 1824.

45. Viborg.

a. Afgift af Markjorder, der sælges til Gælds Betaling, Rskr. 23 Jan. 1728.

b. De Byen frakomne Markjorders Indløsning, Rskr. 12 Avg. 1735, 16 Marts 1736.

c. Ang. hvo der maa eje Købstadjorder, Rskr. 4 Avg. 1747, 5 Decbr. 1755.

d. At Prokurator Roested og Hustru maa til Nørregaard bruge nogen Jord paa Byens Mark, K. Prom. 3 Marts 1787.

e. Et Stykke fra Byen afhændet Jord, Rskr. 22 Oktbr. 1802.

f. Ang. Forandring i det ved Rskr. 28 Oktbr. 1828 for Købstaden bestemte Hartkorn, K. Skr. 27 Avg. 1833.

g. Ejeren af Viborg Vejrmølle er betragtet som Landbomand, K. Prom. 12 Novbr. 1808.

h. Se Stiftsprovst 11 a.

46. Vordingborg.

a. Sanktion af nogle Punkter ved Udskiftning af to Overdrev, Rskr. 1 Oktbr. 1819.

b. Afhændelse af Jordstrækningerne Oret og Maderne, Rskr. 30 Juni 1848.

Se Amtsrepartitionsfonden A 2. Brandvæsenet 2 d. Snekastning. Stempelafgiften III 6 u Nr. 3 (ang. Afgift efter Fr. 18 Oktbr. 1811).

Købstadkommunerne. Ekstraordinært Bidrag i Finansaaaret 1894—96 af Statskassen til Amtskommunerne og Købstadkommunerne, L. Nr. 80, 8 Maj 1894.

Købstadregnskaber, se Kæmnerregnskab, navnlig 7.

Købstadrepartition, se under Repartitioner A.

Købstæderne.

A. I Danmark. Om deres Grænser (herunder anføres Bestemmelser, hvorved Arealer indlemmes i eller fraskilles Købstæder i verdslig Henseende i Almindelighed eller saa vel i verdslig som i gejstlig Henseende, medens de Bestemmelser, hvorved saadan Indlemmelse sker under Købstadens Jurisdiktion, altsaa kun for Retsvæsenets vedkommende, ville findes under Jurisdiktionsforholdene B og Bestemmelser vedrørende Sognegrænserne alene under Pastorater).

1. Herom handler Fr. 28 Jan. 1682.

2. Her skal nævnes samtlige Kongerigets Købstæder med Angivelse af Bestemmelser, hvorved deres Købstadrettighed er aner-

kendt eller forudsat, for saa vidt disse Bestemmelser findes i Samlingerne:

- Aakirkeby nævnes i Rskr. 10 Novbr. 1741.
 Aalborg, Konf. 22 Marts 1671, Fr. 28 Jan. 1682.
 Aarhus, Konf. 8 Maj 1671, Fr. 28 Jan. 1682.
 Allinge nævnes som Købstad i L. 26 Maj 1868 § 1.
 Assens, Fr. 28 Jan. 1682.
 Børgense, Fr. 28 Jan. 1682.
 Ebeltoft, Fr. 28 Jan. 1682, Konf. 18 Jan. 1672.
 Esbjerg Kommune oprettes til Købstad, L. Nr. 36, 19 Marts 1898.
 Faaborg, Fr. 28 Jan. 1682.
 Fredericia, Rskr. 17 Decbr. 1661, Ob. Br. og Bev. 22 April 1664, 31 Maj 1665, Priv. 22 Jan. og Ob. Br. 6 Oktbr. 1670, Priv. 9 Septbr. 1674, Rskr. 27 Maj 1675, Priv. 11 Marts 1682 (i Lovsaml.), Fr. 28 Jan. 1682.
 Frederikshavn (Fladstrand), Rskr. 9 og Bkg. 23 Septbr. 1818.
 Frederikssund, Fr. 28 Jan. 1682.
 Grenaa, Konf. 2 April 1677, Fr. 28 Jan. 1682.
 Hasle, Fr. 28 Jan. 1682.
 Helsingør, Fr. 28 Jan. 1682.
 Hillerød (Frederiksborg), Fr. 28 Jan. 1682, Konf. 10 Juli 1661, 28 Marts 1672.
 Hjørring, Konf. 25 Jan. 1671, Fr. 28 Jan. 1682.
 Hobro, Fr. 28 Jan. 1682.
 Holbæk, Konf. 28 Novbr. 1672, Fr. 28 Jan. 1682.
 Holstebro, Fr. 28 Jan. 1682.
 Horsens, Konf. 23 Jan. 1672, Fr. 28 Jan. 1682.
 Kallundborg, Fr. 28 Jan. 1682.
 Kerteminde, Konf. 17 Septbr. 1681, Fr. 28 Jan. 1682.
 Kolding, Fr. 28 Jan. 1682.
 Korsør, Fr. 28 Jan. 1682.
 Køge, Konf. 9 Novbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682.
 Lemvig, Fr. 28 Jan. 1682, Ob. Br. 20 Decbr. 1684.
 Mariager, Fr. 28 Jan. 1682.
 Mariibo, Fr. 28 Jan. 1682.
 Middelfart, Fr. 28 Jan. 1682.
 Nakskov, Priv. 7 Febr. 1667, Ob. Br. 9 Novbr. 1669, Konf. 16 Septbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682.
 Neksø, Fr. 28 Jan. 1682.
 Nibe, Priv. 19 Decbr. 1727.

Nyborg, Rskr. 17 Decbr. 1661, Konf. 5 Febr. 1673, Fr. 28 Jan. 1682.

Nykøbing paa Falster, Fr. 28 Jan. 1682.

Nykøbing paa Mors, Konf. 13 Jan. 1672, Fr. 28 Jan. 1682.

Nykøbing paa Sælland, Fr. 28 Jan. 1682.

Nysted, Konf. 15 Novbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682, Konf. 22 Novbr. 1704.

Næstved, Fr. 28 Jan. 1682.

Odense, Konf. 26 Septbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682, Konf. 6 Febr. 1703.

Præstø, Fr. 28 Jan. 1682.

Randers, Konf. 12 Oktbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682.

Ribe, Konf. 12 Oktbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682, Konf. 11 Juli 1710, Bev. 27 Maj 1829.

Ringkøbing, Fr. 28 Jan. 1682.

Ringsted, Fr. 28 Jan. 1682.

Roskilde, Fr. 28 Jan. 1682.

Rudkøbing, Konf. 22 Decbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682.

Rødby, Konf. 9 Novbr. 1670, Rskr. 27 Septbr. 1672, Fr. 28 Jan. 1682.

Rønne, Fr. 28 Jan. 1682.

Sakskøbing, Konf. 17 Oktbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682.

Sandvig nævnes som Købstad i L. 26 Maj 1868 § 1.

Skagen, Fr. 28 Jan. 1682.

Skanderborg, Ob. Br. 20 Oktbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682.

Skelskør, Konf. 12 Oktbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682.

Skive, Fr. 28 Jan. 1682.

Slagelse, Fr. 28 Jan. 1682.

Sorø, Fr. 28 Jan. 1682.

Stege, Konf. 19 Novbr. 1677, Fr. 28 Jan. 1682, Priv. 8 Decbr. 1696 (i Lovsaml.).

Storehedinge, Fr. 28 Jan. 1682.

Stubbekøbing, Konf. 30 Jan. 1671, Fr. 28 Jan. 1682.

Svaneke, Fr. 28 Jan. 1682.

Svendborg, Konf. 27 Maj 1673, Fr. 28 Jan. 1682.

Sæby, Fr. 28 Jan. 1682.

Tisted, Konf. 6 Jan. 1671, Fr. 28 Jan. 1682.

Varde, Konf. 27 Septbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682, Konf. 5 Decbr. 1746.

Vejle, Fr. 28 Jan. 1682.

Viborg, Konf. 19 Oktbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682.

Vordingborg med Nyraad, Konf. 5 April 1671, Resl. 31 Decbr. 1845.

Ærøskøbing, L. om Jurisdiktionsforholdene i slesv. Distrikter 16 Febr. 1866 § 1.

3. Slangstrup har tidligere været Købstad, Konf. 12 Oktbr. 1670, Fr. 28 Jan. 1682, men er ved Rskr. 12 Maj 1809 forandret til en Landsby.

4. Hirschholm (Hørsholm) har nydt samme Frihed som andre Købstæder og været fritaget for Købstadafgifter og Onera, Bev. 26 Novbr. 1739 (i K. Skr. 2 Septbr. 1820), 30 April 1783, K. Prom. 14 Febr. 1784, 5 Febr. 1785, Aab. Br. 21 Decbr. 1792, K. Prom. 30 Decbr. 1797, Bev. 29 Marts 1799, 9 Marts 1804, 25 Maj 1817 (i K. Skr. 2 Septbr. 1820), K. Skr. 14 April 1821.

5. Om Købstædernes Grænser og Købstadjurisdiktionernes Udstrækning, se Jurisdiktionsforholdene B.

6. Om de Købstæderne vedkommende Forhold maa henvises til de enkelte Artikler, der omhandle disse, saa som Bygningsvæsen, Næringsvæsen, Brandvæsen, Byraad, Kæmmerkasse, Magistrat osv. I øvrigt bemærkes, at Registrerne saa vel til Lovsamlingen som til Reskriptsamlingen indeholde udførlige Fortegnelser over de Bestemmelser, der vedkomme saa vel Købstæderne i Almindelighed, som ogsaa de enkelte Købstæder i Særdeleshed.

Om Segl og Vaaben for dem. Approbation af Vaaben og Segl for Allinge-Sandvig, Resol. Nr. 105, 22 April 1897. Do. for Frederikshavn, Resol. Nr. 36, 19 Marts 1898. Jfr. Vaaben II 10.

Dog skal her nævnes nogle Købstæderne vedkommende Bestemmelser, der ikke have fundet Plads andet Steds.

a. Kommission til Overvejelse af de Provinskøbstæderne og Handelspladserne vedrørende Forhold, Resl. 12 Juli 1870 (D. T. S. 473), Ind. M. Cirk. Nr. 37, 16 Febr. 1871.

b. Grundtegninger over Købstæderne, Ind. M. Cirk. 13 Juni 1856, 19 Juni 1858.

c. Landdistrikters Indlemmelse i Købstæderne, L. Nr. 67, 17 Maj 1873.

d. Aakirkeby, Matr. Nr. 6 c og 3 d af Aaker Sogn indlemmes deri i gejstlig og verdslig Henseende, Bkg. Nr. 96, 14 Septbr. 1877, Nr. 112, 7 Avg. 1882. Ligeledes Bkg. Nr. 45, 27 Marts 1886. Ligeledes Matr. Nr. 3 f af Aaker Sogn, Bkg. Nr. 121, 13 Juli 1891. Ligeledes Matr. Nr. 5 c af Aaker Sogn, Bkg. Nr. 226, 21 Decbr. 1895.

e. Aalborg, Vesterladegaard af Budolfi Landsogn indlemmes deri, Bkg. Nr. 84, 24 Juli 1875. Nogle dertil i gejstlig Hen-

seende hørende Arealer af Budolphi Landsogn indlemmes i Byen ogsaa i verdslig Henseende, Bkg. Nr. 76, 7 Juni 1886.

Indlemmelse deri i verdslig Henseende af nogle Arealer af Aalborg Ladegaard, Budolphi Landsogn, Bkg. Nr. 41, 30 Marts 1896. Do. i verdslig og gejstlig Henseende af nogle Arealer af Nørre Tranders Sogn, samt Udskillelse af et Areal af Købstaden og dettes Henlæggelse under Nørre Tranders Sogn, Bkg. Nr. 138, 25 Oktbr. 1898.

f. Aarhus, om den Byen tilhørende Ris Skov, Rskr. 8 Juli 1791.

Indlemmelse deri i gejstlig og verdslig Henseende af Landdistriktet »Aarhus Mølle«, Bkg. Nr. 135, 23 Novbr. 1886. Ligeledes en Del af Marselisborg Hovedgaard m. m. i Viby Sogn, Bkg. Nr. 169, 12 Decbr. 1898.

g. Allinge er indtil videre forbunden med Sandvig til en Kommune, L. 26 Maj 1868 § 1.

h. Assens. Om Indlemmelse deri af en Del af Assens Landdistrikt, Bkg. Nr. 188, 28 Septbr. 1894.

i. Ebeltoft.

Forlig om Deling af nogle fælles Ejendomme, Konf. 6 Septbr. 1799.

Salg af nogle Øer ved samme, K. Prom. 12 Septbr. 1801. Indhegning af sammes Skov, K. Prom. 18 Juli 1807.

k. Fredericia.

Leje af nogle Pladser til Klædemanufakturere, Rskr. 30 Novbr. 1787.

Ang. Forandring af Bestemmelsen i Priv. 11 Marts 1682 § 7 om Byggegrundes Udvisning uden Betaling, Resl. 31 Marts 1858 §§ 1—3.

Ophævelse af Indskrænkninger i Benyttelsen af Grundene inden for Demarkationslinjen for Citadellet i Fredericia Fæstning, L. Nr. 76, 30 Marts 1895.

l. Frederikssund, Udesundbys Indlemmelse deri, L. 12 April 1867, Bkg. 3 Septbr. 1867.

m. Grenaa. Indlemmelse deri saa vel i verdslig som i gejstlig Henseende af Matr. Nr. 1 e af Hessel Hovedgaard og Matr. Nr. 8 f af Bredstrup, Bkg. Nr. 141, 18 Oktbr. 1897.

n. Helsingør. Ang. Indlemmelse deri i verdslig Henseende af de alt forhen i gejstlig Henseende under samme hørende Ejendomme Kronborg Ladegaard og Meulenberg, Bkg. Nr. 65, 20 April 1876. Jfr. M. T. B f. 1877 S. 814.

Overenskomst med Krigsbestyrelsen om Grønnehaves Afstaaelse til Kommunen, 9 Febr. 1882 (M. R.).

o. Hillerød, ang. et Segl for denne, K. Prom. 20 Oktbr. 1787.

Forskellige til Frederiksborg Slotssogn hørende Arealer indlemmes deri i gejstlig og verdslig Henseende fra det Tidspunkt, den ny kommunale Beskatning træder i Kraft, og omvendt skal fra samme Tidspunkt nogle under Købstaden hørende Ejendomme indlemmes i Slotssognet, Bkg. Nr. 69, 4 Juli 1877, Nr. 105, 19 Juli 1882.

Ang. Henlæggelse af en Del af Købstadens Overdrev til Frederiksborg Landsogn i gejstlig og verdslig Henseende, Bkg. Nr. 172, 9 Novbr. 1887.

Om Indlemmelse deri af et Areal af Frederiksborg Landsogn i gejstlig og verdslig Henseende, Bkg. Nr. 12, 9 Febr. 1892.

p. Hirschholm hører under Købstædernes almindelige Brandforsikring, Vedt. Nr. 95, 18 Juli 1874 § 2.

r. Hjørring, adskilligt om sammes Opkomst, Adg. 16 Decbr. 1702. Indlemmelse deri i gejstlig og verdslig Henseende af Dele af Bidstrup Landdistrikt, Bkg. Nr. 11, 27 Jan. 1876, Nr. 89, 30 Avg. 1877.

s. Holbæk. Ang. Tyreholdet, K. Prom. 10 Septbr. 1796.

Nogle Matrikulsnummere af Holbæk Slots Ladegaards Jorder indlemmes deri i gejstlig og verdslig Henseende, Bkg. Nr. 22, 19 Febr. 1878.

Ligeledes af Matr. Nr. 14 a af Holbæk Slots Ladegaard, Bkg. Nr. 133, 26 Maj 1893.

t. Horsens. Ang. Ejendommen Stjernholms fuldstændige Indlemmelse deri, Bkg. Nr. 134, 12 Juli 1883. Jfr. Jurisdiktionsforholdene B 87 a.

u. Kallundborg.

Overdragelse af en Plads til Dr. Fleischers Gaard, Rskr. 23 Novbr. 1798.

Bortforpagtningen af Øerne store og lille Vrøje, K. Skr. 15 Marts 1825.

v. Køge, ang. at Byen maa sælge en Lund, Ob. Br. 30 Jan. 1679.

x. Kolding.

Overladelse af en Plads til Toldvæsenet, K. Skr. 10 Septbr. 1808.

Nærmere Bestemmelse af Købstadens Grænser, Rskr. 10 Marts 1862.

y. Korsør, ang. Halskov Overdrev, Bøndernes Part og Ud-gift deraf, Rskr. 2 Novbr. 1804.

Deri indlemmes Øen Sprogø, Bkg. Nr. 51, 3 April 1886.

z. Nyborg. Byens Skove m. m., Rskr. 16 Juli 1783, 9 Oktbr. 1795.

Ang. Indlemmelse deri i verdslig Henseende af Matr. Nr. 1 bq, 1 br og 1 bs af Juelsberg Hovedgaard, Aunslev Sogn, Bkg. Nr. 82, 18 Maj 1898. Se Fæstninger 6.

æ. Nykøbing paa Falster. Nogle Ejendomme af Nykøbing Landsogn indlemmes i gejstlig og verdslig Henseende, Bkg. Nr. 122, 7 Novbr. 1877.

ø. Næstved. Ang. fuldstændig Indlemmelse deri i verdslig Henseende af det tidligere med Hensyn til Skole- og Fattigvæsen samt i gejstlig Henseende derunder hørende St. Mortens Land-distrikt, Resl. Nr. 196, 25 Oktbr. 1888.

Nogle Ejendomme i Næstved Landsogn indlemmes i enhver Henseende som integrerende Dele deri, Rskr. 5 Septbr. 1866.

aa. Odense.

Regnskabet for Byens uvisse Indtægter, K. Skr. 10 Jan. 1818.

Legat til Byens Forskønnelse, Konf. 5 Juni 1829.

Ang. Indlemmelse deri af forskellige til Vor Frue, St. Hans, St. Knuds og Dalum Sogne hørende Arealer, der tildels tidligere i gejstlig Henseende have hørt under Købstaden. Indlemmelsen finder tildels først Sted fra det Tidspunkt. den ny kommunale Beskatning er indført, Bkg. Nr. 76, 19 Juni 1877 smh. med Bkg. Nr. 109, 11 Oktbr. 1878 (jfr. herved Bkg. Nr. 100, 19 Septbr. 1878), Nr. 145, 12 Decbr. 1882 (jfr. Bkg. Nr. 33, 18 Marts s. A.).

Ang. Indlemmelse heri fra St. Hans Landsogn af Statsbane-gaardens Areal, der tidligere har hørt under Købstaden i gejstlig Henseende, Bkg. Nr. 107, 11 Juli 1887.

Ang. Indlemmelse deri i verdslig Henseende af henholdsvis af Matr. Nr. 1 eg af Aalykke Hovedgaard i St. Hans Landdistrikt og af »Godthaab« af Hunderup By i St. Knuds Landdistrikt, hvilke Ejendomme alt tidligere have hørt under Købstaden i gejstlig Henseende, Bkg. Nr. 144, 15 Novbr. 1889, Nr. 213, 11 Septbr. 1893.

Fællesskabet mellem samme og Vor Frue Landsogn i Hen-

seende til Fattigvæsen er ophævet, Ind. M. Skr. Nr. 358, 19 Oktbr. 1893.

Ang. Indlemmelse deri i verdslig Henseende af Matr. Nr. 1 ep. af Aalykkegaards Hovedgaard i St. Hans Landdistrikt, Bkg. Nr. 215, 9 Decbr. 1895. Ligeledes af Matr. Nr. 2 r af Hunderup By, Odense St. Knuds Landdistrikt, Bkg. Nr. 92, 23 Juni 1896. Indlemmelse deri i gejstlig og verdslig Henseende af Matr. Nr. 3 h og 4 c af Sanderum By og Sogn, Bkg. Nr. 100, 8 Juli 1896, jfr. Bkg. Nr. 107, 15 Avg. 1896. Ligeledes i verdslig Henseende af Matr. Nr. eq og l er af Aalykkegaard, Bkg. Nr. 5, 20 Jan. 1897.

bb. Randers, Bevilling for Kommunen til Landvinding i Randers Fjord, M. T. B f. 1871 S. 22.

cc. Ribe.

Ang. Byens Holme, K. Prom. 10 Jan. og 15 Avg. 1795, 7 April og 22 Decbr. 1798.

Ang. at Teglgaarden maa nedlægges til Fordel for Byen, K. Prom. 10 Juni 1809.

Blev tillagt forskellige Begunstigelser, fornemlig Toldbegunstigelser, ved Bev. 27 Maj 1829.

Understøttelse af Statskassen til Ribe Kommune, L. Nr. 34, 9 Marts 1872.

Eftergivelse af Købstadens og Havnekassens Gæld til Statskassen, L. Nr. 32, 17 Marts 1882, jfr. L. Nr. 129, 14 Decbr. 1877.

Jernbanestationspladsen indlemmes deri i gejstlig og verdslig Henseende, Bkg. Nr. 59, 20 Juni 1877.

Se Oversvømmelse l.

dd. Ringkøbing. Matr. Nr. 1 i af Rindom Sogn indlemmes deri i gejstlig og verdslig Henseende, Bkg. Nr. 29, 3 Marts 1890.

ee. Roskilde. Nogle Matrikulsnummere af St. Jørgensbjerg Sogn indlemmes deri i gejstlig og verdslig Henseende fra det Tidspunkt, den ny kommunale Beskatning er indført, Bkg. Nr. 138, 28 Decbr. 1878.

ff. Sandvig, se Allinge.

gg. Skelskør. Nogle Arealer af Sundstrup By, Egeslevmagle Sogn, indlemmes deri i gejstlig og verdslig Henseende, Bkg. Nr. 159, 18 Novbr. 1881.

Nogle Arealer af Egeslevmagle Sogn indlemmes deri i gejstlig og verdslig Henseende, Bkg. Nr. 76, 7 Avg. 1884.

hh. Skive, at hele Salling Land skal forblive under Skive Købstad Frihed, Rskr. 30 Marts 1759.

Nogle Matrikulsnummere af Gamle Skivehus, Skive Landsogn, indlemmes deri i gejstlig og verdslig Henseende, dog for Nr. 2 d's vedkommende først fra det Tidspunkt, da den ny kommunale Beskatning er indført, Bkg. Nr. 5, 22 Jan. 1881.

Ligeledes Matr. Nr. 1 k og l af Gamle Skivehus, Skive Landsogn, Bkg. Nr. 121, 16 Juli 1885, og Matr. Nr. 2 a af Skive-Braarup Jorder, samme Landsogn, Bkg. Nr. 175, 12 Novbr. 1887.

ii. Slagelse. Matr. Nr. 7 c, 7 d og 7 e af Antvorskov Hovedgaard i Slagelse St. Peders Landsogn indlemmes deri saa vel i verdslig som i gejstlig Henseende, Bkg. Nr. 19, 5 Marts 1896.

kk. Sorø. Lille Ladegaard m. m. af Sorø Landdistrikt indlemmes deri i gejstlig og verdslig Henseende, Bkg. Nr. 172, 27 Decbr. 1883.

Matr. Nr. 7 b—d af det med Hensyn til Fattig- og Skolevæsen saa vel som i gejstlig Henseende under Købstaden hørende Landdistrikt indlemmes i samme i verdslig Henseende, Bkg. Nr. 161, 18 Avg. 1888.

Nogle Ejendomme i Sorø Landsogn indlemmes i enhver Henseende som integrerende Dele deri, Rskr. 5 Septbr. 1866.

Nogle under Købstaden med Hensyn til Fattig- og Skolevæsen samt i gejstlig Henseende hørende Matrikulsnummere af Sorø lille Ladegaard indlemmes i samme i verdslig Henseende, Bkg. Nr. 106, 21 Juni 1892. Ligeledes, Bkg. Nr. 137, 12 Oktbr. 1897.

ll. Storehedinge, ang. P. Svendsens Gave til Byen, Konf. Novbr. 1828, K. Skr. 17 Marts 1829.

mm. Sæby, Eftergivelse af en Del af dens Gæld til Statskassen, L. 17 April 1868.

nn. Tisted. Indlemmelse deri i gejstlig og verdslig Henseende af nogle under Tisted Landsogn hørende Arealer, Bkg. Nr. 95, 1 Juli 1876.

oo. Varde. Indlemmelse deri saa vel i verdslig som i gejstlig Henseende af nogle Arealer af Varde Landsogn, Bkg. Nr. 115, 9 Juli 1897.

pp. Vejle, ang. Byens Skov og Teglovn, Rskr. 14 Maj 1728, 19 Oktbr. 1731, 2 Marts 1771 (i Reskriptsaml. 1ste Del 24 Juni 1786.

rr. Viborg, Bortsalg af Byens Teglggaard og Ejendomme Rskr. 20 Juni 1663, 3 Decbr. 1681.

ss. Vordingborg, Indkøb af et Areal dertil, Resl. 11 Avg. 1852.

Indlemmelse derunder i verdslig Henseende af nogle Area-
ler under Vordingborg Landsogn, Bkg. Nr. 83, 6 Juni 1876.

En Parcel af Marienberg i bemeldte Landsogn indlemmes
i Købstaden, medens en Parcel af samme indlemmes i Land-
sognet, Bkg. Nr. 144, 11 Decbr. 1882.

Indlemmelse saa vel i verdslig som i gejstlig Henseende i
Vordingborg Landsogn af Matr. Nr. 156 a og 156 b af Vording-
borg Købstads Ore og Gallemader, Bkg. Nr. 17, 13 Febr. 1897.

tt. Ærøskøbing, den af samme efter Resl. 6 Decbr. 1844
svarede Kontribution er bortfalden, L. 29 Marts 1867 § 4 Nr. 3.

B. Paa Island.

1. Købstædernes Friheder m. m. Adg. 17 Novbr. 1786, Pl. 22
April 1807.

2. At de hidtil saa kaldte Købstæder paa Island med Und-
tagelse af Reykjavik skulle herefter benævnes avtoriserede Han-
delssteder m. v., Pl. 28 Decbr. 1836 § 1. Jfr. Handelssteder.

3. Akureyri, Adg. 29 Avg. 1862, Bkg. 12 Maj 1866, jfr. for-
nævnte Fr. 1872 § 60.

Om Bestyrelsen af dens kommunale Anliggender, L. 8 Oktbr.
1883 (Nr. 24 i Till. t. Lovt.). — Adg. 29 Avg. 1862 er ophævet
fra 1 Jan. 1885, Lovens § 31.

Om Udvidelse af Købstaden Akureyris Jurisdiktion og Kom-
mune, L. 13 Decbr. 1895 (Nr. 39 i Till. t. Lovt.).

4. Isafjord, Adg. 26 Jan. 1866, Pl. af s. D., jfr. Fr. 4 Maj
1872 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) § 60.

Om Bestyrelsen af dens kommunale Anliggender, L. af s. D.
(Nr. 25 ibd.). — Reglm. 26 Jan. 1866 og L. om Skat af ud-
maalte Grunde 11 Febr. 1876 (Nr. 10 ibd.) ere ophævede fra 1
Jan. 1885, Lovens § 32.

5. Reykjavik, Adg. 27 Novbr. 1846, Fr. 20 April 1872 (Nr. 21
i Till. t. Lovt.), jfr. Fr. 4 Maj s. A. (Nr. 25 ibd.) § 60 og M.
T. B f. 1872 S. 249.

Med Hensyn til Beskatningen mærkes L. 19 Oktbr. 1877
(Nr. 28 i Till. t. Lovt.) smh. med L. 19 Septbr. 1879 (Nr.
22 ibd.).

Hører under Købstædernes almindelige Brandforsikring, Vedt.
Nr. 95, 18 Juli 1874 § 2, jfr. Bkg. Nr. 7, 19 Jan. 1876 § 2.

Om Udvidelse af den til Handelsanlæg bestemte Grund, L. 15
Jan. 1892 (Nr. 4 i Till. t. Lovt.).

Om Henlæggelse af Jorderne Laugarnes og Kleppur i Seltjar-

narnes Rep under Reykjavik Købstads Jurisdiktion og Kommune, L. 23 Febr. 1894 (Nr. 5 i Till. t. Lovt.).

Forandring i § 5 i Fr. om Bestyrelsen af Købstaden Reykjaviks kommunale Anliggender af 20 April 1872, L. 2 Oktbr. 1895 (Nr. 25 ibd.). (Ang. Antallet af Byraadets Medlemmer og disses Valg).

6. Seydisfjord. Lov om Bestyrelsen af Købstaden Seydisfjords kommunale Anliggender, L. 8 Maj 1894 (Nr. 15 i Till. t. Lovt.).

C. Paa Færøerne, Thorshavn, L. 16 Febr. 1866.

I øvrigt maa om Købstæderne og de enkelte af disse henvises til de enkelte Købstadsforholdene vedkommende Artikler.

Kød.

1. Enhver Landboer maa i København og Købstæderne indføre og i stort og smaat udsælge Flæsk og Kød, Pl. 22 Juni 1808, jfr. K. Skr. 29 Avg. 1816, Ind. M. Skr. 29 Septbr. 1852.

Som Landboere maa ogsaa Beboere af Frederiksberg anses K. Skr. 29 Maj 1817.

Indskrænkningerne i denne Handel i København efter Fr. 23 April 1845 § 8, jfr. Pl. 27 Decbr. 1826, ere bortfaldne ved Næringsloven, Ind. M. Skr. 31 Decbr. 1862, jfr. Pl. 10 Marts 1869 § 1.

2. Kunne Landboerne falholde paa Købstædernes Torve ogsaa udenfor Torvedagene, K. Skr. 26 Avg. 1815, 10 Decbr. 1825 ad 1. Se Torvehandel 12 b.

3. Kan den, der driver Slagteri med egne Hænder, ombære og lade ombære til Salg over alt, Ind. M. Skr. 2 Febr. 1863. Se Landvæsensprodukter 9.

4. Ang. Udsalgstederne derfor i København, L. 10 Marts 1852 § 5. Jfr. Instr. 7 Juni 1869 § 103. Se nedenfor 10.

5. Forbud mod at forhandle Kød af selvdøde eller med Sygdom befængte Kreaturer, Lavsart. 5 Maj 1683 § 5, Fr. 22 Oktbr. 1701 Post 2 Kap. 9 § 5, Pl. 31 Avg. 1745 § 4, Instr. 31 Decbr. 1800 § 7 e. Jfr. Næringsmidler 5.

6. Om Ombæring deraf paa Helligdage, mærkes L. Nr. 57, 7 April 1876 § 12, jfr. Politivedtægt for Kbhvn. i Bkg. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 76 (tidligere Till. Nr. 144, 14 Decbr. 1876).

7. Om Tilsynet med Handelen dermed i København, se Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 VI og Slagtehus, offentlige, 1 samt nedenfor 10 og 12, sidste Stk.

8. I mangfoldige af de under Sundhedsvedtægter anførte Vedtægter, saa vel for Købstæder som for Landkommuner, se som første Eks. Bkg. Nr. 93, 27 Septbr. 1884 § 6, forbydes Salg

eller endog Anvendelse til Menneskeføde af Kød af syge og selvdøde (en enkelt Vedtægt tilføjer halvdøde, adskillige Vedtægter nævne særlig tuberkuløse) Kreaturer enten aldeles eller uden Dyr lægeattest om dets Uskadelighed. Jfr. for København Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 36.

Jfr. ogsaa Veterinær- og Landbohøjskolen 9.

9. Eks. paa, at Oppustning deraf i Sundhedsvedtægter regnes til Forfalskning af Næringsmidler, Bkg. Nr. 116, 29 Novbr. 1884 § 42 (Maribo), Nr. 115, 6 Juli 1885 § 45 (Helsingør — »sundhedsfarlig Forfalskning«), jfr. ogsaa Bkg. Nr. 48, 31 Marts 1886 § 54 (Slagelse), Nr. 31, 19 Marts 1888 § 32 (Ringkøbing).

Eks. paa Forbud i Sundhedsvedtægter mod, at oppustet Kød falbydes eller sælges, Bkg. Nr. 120, 7 Juli 1891 (Stubbekøbing) § 46 og Nr. 61, 4 April 1892 (Vordingborg) § 46 — der motivere Forbudet derved, at saadant Kød skal anses som usundt — Nr. 127, 12 Avg. 1891 § 4 (Hillerød), Nr. 184, 24 Juli 1893 § 51 (Sorø).

Jfr. Slagter 5.

10. Udsalg deraf henføres i mange Sundhedsvedtægter under de for Sundheden skadelige Næringsbrug. Om Kødudsalg i København, Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 37, jfr. § 36. Jfr. 12, sidste Stk.

11. Af Dyr, der have været angrebne af eller mistænkte for smitsom Sygdom, ang. hvor vidt og hvorledes det maa benyttes, L. Nr. 105, 14 April 1893 §§ 9 1ste Stykke i Slutn., 10, 11 b, jfr. 6.

12. Om Kontrollen med Kød, der falbydes, ere Regler foreskrevne i en Række af Sundhedsvedtægter, hvoraf særlig mærkes Bkg. Nr. 16, 6 Febr. 1890 (mærk Bestemmelsen i § 5 om Behandlingen af konfiskeret Kød) og Nr. 271, 29 Decbr. 1892 (Rønne), Nr. 67, 5 Maj 1890 (Fredericia), Nr. 133, 4 Septbr. s. A. §§ 1—9, 14 (Skanderborg), Nr. 140, 20 s. M. (Neksø), Nr. 179, 8 Decbr. s. A. §§ 1—10, 15 (Middelfart), jfr. Nr. 39, 26 Febr. 1895 og Nr. 64, 26 Novbr. 1896, Nr. 141, 5 Septbr. 1891 § 32 (Holstebro), Nr. 181, 16 Decbr. s. A. (Vejle), Nr. 2, 7 Jan. 1892 §§ 1—7 (Præstø), jfr. Bkg. Nr. 52, 23 Decbr. 1897, Nr. 205, 7 Novbr. 1892 §§ 46—56 (Faaborg), Nr. 259, 22 Decbr. s. A. (Ribe), Nr. 150, 17 Juni 1893, jfr. Nr. 24, 1 Marts 1894, Nr. 173, 11 Septbr. 1895, Nr. 11, 9 Maj 1898 (Aarhus), Nr. 193, 8 Avg. 1893 § 45 (Hjørring), Nr. 230, 28 Septbr. s. A. §§ 49—52 (Stege), Nr. 243, 26 Oktbr. s. A. §§ 31—39 (Svaneke), Nr. 281, 22 Decbr. s. A. § 34 (Rødby), Nr. 11, 24 Jan. 1894 §§ 56—58

(Roskilde), Nr. 21, 28 Febr. s. A. (Grenaa), Nr. 45, 10 April s. A. § 35 (Vejle), Nr. 116, 6 Juni s. A. §§ 53—54 (Køge), Nr. 149, 30 Juli s. A., jfr. Nr. 51, 15 Juni 1897 (Stege), Nr. 2, 2 Jan. 1895 (Korsør), Nr. 118, 8 Maj s. A. §§ 1—10 (Svendborg), Nr. 139, 2 Juli s. A. (Nykøbing p. F.), Nr. 141, 5 s. M. (Sæby), Nr. 142, 8 s. M. (Odense), Nr. 10, 27 Febr. 1896, jfr. Bkg. Nr. 11 af s. D. (Regulativ) jfr. Bkg. Nr. 1, 9 Marts 1898 (Holbæk), Nr. 123, 13 Maj 1893, Nr. 20, 1 April 1896 § 42 (Randers) jfr. Nr. 28, 31 Avg. 1898, Nr. 26, 18 April 1896 § 47 (Nyborg), Nr. 44, 20 Avg. s. A. jfr. Nr. 45 s. D. (Skelskør), Nr. 48, 15 Septbr. s. A. §§ 58—60 (Frederikshavn), Nr. 49, 16 Septbr. s. A. (Vordingborg), Nr. 50, 17 s. M. (Kallundborg), Nr. 54, 22 Oktbr. s. A. §§ 57—70 (Nakskov), Nr. 59, 11 Novbr. s. A. (Nykøbing p. Mors), Nr. 5, 14 Jan. 1897 (Viborg), Nr. 6, 15 s. M. (Haarby Kommune), Nr. 7, 21 s. M. § 19 (Nakskov Landsogn), Nr. 13, 12 Marts s. A. (Løgstør), Nr. 15, 22 s. M. (Tranebjerg Kommune), Nr. 17, 26 s. M. (Rønne), jfr. Nr. 271, 1892), Nr. 32, 16 Juli s. A. (Kerteminde), Nr. 34, 28 Avg. s. A. § 35 (Struer Kommune), Nr. 41, 19 Novbr. s. A. § 33 (en Del af Herning Kommune), Nr. 46, 16 Decbr. s. A. §§ 51—64 (Kolding), Nr. 27, 27 Avg. 1898 §§ 35—41 (Nysted), Nr. 35, 8 Oktbr. s. A. (Lemvig), Nr. 44, 15 Decbr. s. A. (Roskilde), Nr. 47, 29 Decbr. s. A. (Hobro).

Med Hensyn til Salg af Hestekød mærkes særlig Bkg. Nr. 184, 24 Juli 1893 § 51 og Nr. 185 af s. D. § 34 (Sorø og Kallundborg) samt fornævnte Bkg. Nr. 193 s. A. § 45.

Ang. eventuelle offentlige Slagtehus, Bkg. Nr. 120, 7 Juli 1891 § 45 (Stubbekøbing), Nr. 61, 4 April 1892 § 45 (Vordingborg), Nr. 259, 22 Decbr. 1892 § 1 (Ribe), Nr. 185, 24 Juli 1893 § 35 (Kallundborg).

Med Hensyn til Kødkontrollen i København, se Slagtehus 1 og Torvehandel 10. Tillæg til Sundhedsvedtægten (ang. Kontrol med indført Kød), Bkg. Nr. 14, 12 Marts 1896.

13. Ang. eventuel Ændring af de i forskellige Købstæders Sundhedsvedtægter optagne Bestemmelser om Indførsel og Falholdelse af Slagteaffald af Svin, Ind. M. Cirk. Nr. 162, 26 Septbr. 1894.

14. Ang. Forhandling af Affald fra Svineslagterier, Bkg. Nr. 197, 27 Oktbr. 1894 (Næstved), Nr. 221, 19 Decbr. s. A. (Grenaa), Nr. 3, 17 Jan. 1896 (Præstø), Bkg. Nr. 14, 12 Marts s. A. (København), Nr. 15, 16 Marts s. A. (Hjørring), Nr. 48, 15 Septbr.

s. A. § 59 (Frederikshavn), Nr. 54, 22 Oktbr. s. A. §§ 66—67 (Nakskov), Nr. 69, 14 Decbr. s. A. (Svaneke).

15. Ang. Indførselsforbud derimod til Forebyggelse af smitsom Sygdom, se Husdyr I B.

16. Tilsyn med Udførselen af fersk Kød, L. Nr. 58, 13 April 1894 (denne Lov galdt indtil 1 April 1897) L. Nr. 42, 22 Marts 1897. Ang. Forholdsregler ved Udførselen af fersk Kød af Hornkvæg, Bkg. Nr. 149, 17 Juli 1895, Nr. 69, 30 April 1897.

Se Justering 6 d. Landvæsensprodukter 15 (Handel paa Torvet) 16 (Landslagterers Handel dermed i Købstæderne).

Kødagift skal i det mosaiske Trossamfund aldeles være afskaffet, Reglm. 29 Marts 1814 § 13.

Kodekstrakt er undtaget fra de Forbud, der findes for visse Byer mod Indførsel af Levnetsmidler, tilberedte af stærkt sønderdelt Kød m. m., f. Eks. Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 34 (København), Nr. 171, 9 Novbr. 1887 § 4 (Horsens), Nr. 204, 5 Novbr. 1888 § 3 (Næstved).

Kødtakst, se Slagter 8.

Køer, se Husdyr. Kohold. Kreaturer. Stalde.

Køkkener.

1. I København, om dem handler Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 §§ 22 d, f (ang. Størrelsen af Gaardspladsen udenfor Vinduerne), 28 (Væggene), 49 (Emrør), 54 (Køkkenvaske og -render), jfr. 73 (Vaske); samt Tillæg til fornævnte L. 1889, L. Nr. 77, 30 Marts 1895 § 1 (ang. Hindring af Luftens Tilbagegang i Køkkenvaske). Jfr. tidligere L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 § 46, jfr. §§ 37, 48, 54, 56.

2. I Frederiksberg, om dem handler Bygningsl. Nr. 57, 11 April 1890 § 10 a, c, jfr. Bkg. Nr. 58, 19 s. M. § 22 a, c (Gaardspladsens Størrelse udenfor Vinduerne) samt nævnte Bkg. §§ 28, 49, 54, jfr. 70, der give lige Regler som de tilsvarende i den under 1 anførte Lov, samt Tillæg til Bygningsl. 1890, L. Nr. 77, 30 Marts 1895 § 2 (ang. Hindring af Luftens Tilbagegang i Køkkenvaske). Jfr. tidligere L. 12 Jan. 1858 § 1, smh. m. L. 17 Marts 1856 § 54, jfr. §§ 46, 56, 77.

3. I Købstæderne, L. 30 Decbr. 1858 § 17, jfr. §§ 15, 21. Se endvidere de under Bygningsvedtægter anførte Bestemmelser.

4. Paa Landet, om dem og deres Ildsteder handler Brandpolitil. Nr. 35, 1 Marts 1889 §§ 2, 3, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 §§ 9, 10.

5. Derom handles i de under Bygningsvæsen 4 og 5 (om Struer, Frederiksværk og om visse Landdistrikter) anførte Bestemmelser.

Se Beboelse 2. Ildsteder 7. Komfurer. Skoler II A 2 o (hører til en Lærerindes Lejlighed).

Kølhaling (»at gaa under Kølen«) var foreskrevet som en Slags Afsoning i D. L. 4—1—4, og som en Straf, der agtedes lige med Livsstraf, i Skibsart. 22 Septbr. 1758 XL § 3. Disse Bestemmelser ere nu udtrykkelig ophævede, L. 23 Febr. 1866 § 43 (S. 258).

Kølhalingsspenge. Ang. denne Havne- eller Broafgift af Skibe, se Arb. M. Cirk. Nr. 258, 28 Novbr. 1894 med Skema samt specielle Bestemmelser for de enkelte Havne. Jfr. Havneafgifter D 4 b.

Køller.

1. Ang. deres Indretning paa Landet, Brandpolitil. 2 Marts 1861 § 13, L. Nr. 35, 1 Marts 1889 § 7, 9, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 April 1898 § 14, jfr. § 11. Se endvidere de under Bygningsvæsen 4 og 5 anførte Reglementer. I Bygningslovene for København Nr. 77, 12 April 1889 og for Frederiksberg Nr. 57, 11 April 1890 findes Køller ikke særligt omtalte. Jfr. de ældre Bestemmelser i L. 12 Jan. 1858 smh. med L. 17 Marts 1856 § 59 (Frederiksberg). Se ogsaa ang. Købstæderne L. 30 Decbr. 1858 § 18, indskærpet ved J. M. Cirk. 22 Febr. 1866 (D. T. S. 187), jfr. de ophævede Bestemmelser i Fr. 24 Jan. 1761 IV § 4, 6 April 1832 § 16 (f. Købst.).

2. Bestemmelsen i Brandpolitil. f. Landet 9 Marts 1861 § 13 om, at under Køller ikke skal være indbefattet saadanne Indretninger, som til Husbrug anbringes i selve Skorstenen, formentes kun at undtage disse Indretninger fra de foregaaende Bestemmelser i Paragrafen om Køllers Opførelse, men derimod ikke for Bestemmelsen i Lovens § 9 om, at intet Træværk maa findes i Skorstene, J. M. Skr. Nr. 97, 15 April 1873.

3. »Køller« i Brandforsikringsl. 4 Decbr. 1857 § 2 (er ophævet), betyder særlige til Køller indrettede Huse, J. M. Skr. 3 Decbr. 1857 § 1.

4. Ang. hvor vidt Humle maa tørres deri, Kom. Koll. Prom. 22 Jan. 1811.

5. Paa Landet, ang. at Brandpolitilovens § 13 maa finde Anvendelse paa en før Lovens Emanation indrettet Maltkølle, for

saa vidt angaar de Dele af samme, der skulle istandsættes efter en Ildebrand, J. M. Skr. Nr. 224, 3 Decbr. 1877.

Se Korntørringsmaskiner.

Kølnsk Vægt, se Sølvvægt.

Køn. Ang. Personer af tvivlsomt Køn, se Hermafrodit. Kvinder 10.

Kongs Plaster, se Medicinalvarer 14.

Kørepønge, se Formue og Lejlighed III 2 r.

Køretøjer, se Vogne, jfr. Kørsel.

Kørsel.

1. Ang. Kørsel og Riden i København.

a. Ang. den Orden, som derved skal iagttages paa Gader, Veje og Pladser, Politivedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 §§ 33—43.

Hvor en større Mængde Køretøjer ere samlede, skulle de holde i Række og køre frem i den Orden, Politiet anviser, § 18 ibd.

En stor Del ældre Bestemmelser herom ere hævede ved Adg. 22 Jan. 1869 § 2.

b. For visse Steder af Staden er givet særlige indskrænkende Bestemmelser for Færdselen, navnlig i Henseende til Arbejdskørsel, Politivedt. 1883 § 16, der tillige bestemmer, at Politidirektøren med Magistratens Samtykke kan forbyde Kørsel ogsaa paa andre Steder eller foreskrive visse Arter af Færdsel at følge bestemt betegnede Retninger. Jfr. Slotte 6.

Om Færdselen over Broerne, se Broer I 6 og 7.

Om Køren og Riden paa Fæstningsværkerne, se Fæstningsværker 1, jfr. 2 og Alleerne 3.

Se ogsaa Fælleleder 6.

c. I Henhold til den tidligere Politivedt. 18 Jan. 1869 § 96 er der givet et Reglm. for den offentlige Kørsel af 18 Jan. 1869 med Till. Nr. 18, 30 Jan. 1872 (ang. Kaperkørsel). Med Hensyn til Reglementets § 5 jfr. Bkg. 13 Decbr. 1871 (U. L.).

d. Forandring i Reglm. for den offentlige Kørsel 18 Jan. 1869 § 21, Bkg. Nr. 173, 19 Decbr. 1874.

e. Forandringer i Reglm. herfor 18 Jan. 1869 §§ 1 og 4, Till. Nr. 187, 30 Septbr. 1885.

f. Politireglement for Adgangen til og Benyttelsen af Holdepladsen for Brædevogne til Godsbefordring paa Kongens Nytorv for Enden af Nyhavns Kanal 30 Novbr. 1883 (U. L.).

g. Om anden Kørsel i København, se Politivedtægter 11 b.

h. Derom mærkes Tillæg til Politivedtægten Nr. 88, 28 April 1892.

i. Tillæg til Reglement for den offentlige Kørsel i København af 18 Jan. 1869, 1ste Afsnit, (ang. Droskekørsel), Nr. 106, 4 Avg. 1896. Do. til do., 2det Afsnit (ang. Omnibuskørsel), Nr. 128, 17 Novbr. 1896.

2. I Købstæderne udenfor Kbhvn. findes der i de lokale Politivedtægter Regler for den Orden, der skal iagttages ved Kørsel og Riden, se Vedtægter i M. T. B f. 1872 S. 38 og S. 49.

3. For visse til Kbhvn. grænsende Landdistrikter kan der om de offentlige Person-Befordringsmidler gives Bestemmelser, som ere ensartede med de for Kbhvn. gældende, L. 23 Febr. 1866 § 4 (S. 262).

4. Paa Landevejene, Regler derom have i Fr. 13 Decbr. 1793 §§ 88 og 89. Med Hensyn til sidst nævnte §'s Henviisning til Straffebestemmelserne om Paakørsel og Paaridning bemærkes, at saa vel D. L. 6—17—18 som 6—20 er hævet.

5. Ang. hvorledes Kørende og Ridende skulle vige af Vejen for hinanden, § 89 ibd., Vedt. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 35 (f. Kbhvn.), M. T. B f. 1872 S. 41 § 34, S. 52 § 26 (f. Købst.). Se Post 7.

6. Over Gudena, L. 30 Jan. 1861 § 10.

7. Ang. hvor vidt Arbejdskørsel maa finde Sted paa Helligdage i København, de øvrige Købstæder og Handelspladserne, L. Nr. 57, 7 April 1876 §§ 1, 8, 12, jfr. L. Nr. 48, 1 April 1891 § 6, og Helligdage 5 A c.

8. Vestindien. Ang. Ordningen af Lejekarrekkørsel i Byerne paa St. Croix, Adg. 15 Maj 1875 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.). Den i denne Anordnings § 4 ommeldte Adg. 12 April 1849 findes i U. L. f. 1875 S. 169—172.

9. Med Hensyn til den offentlige Kørsel kan mærkes, at det i mange lokale Sundhedsvedtægter, se dette Rubrum, er foreskrevet, at Vogne, hvori Personer angrebne af smitsom Sygdom have været transporterede, skulle desinficeres, forinden de paa ny benyttes. Se nu L. om smitsomme Sygdomme Nr. 46, 30 Marts 1892 § 9 hvorefter det er forbudt til Befordring af Patienter, som lide af Sygdomme, der altid blive Genstand for offentlig Behandling, eller af Difteritis, Skarlagensfeber eller tyfoid Feber, at benytte Jernbaner, Passagerskibe, Sporvogne, Omnibusser, Diligencer og lignende Befordringsmidler, med mindre de for saadan Benyttelse af vedkommende foreskrevne Regler iagttages. Ej heller maa der uden for Nødstilfælde til

saadan Befordring anvendes andre til offentlig Personbefordring bestemte Befordringsmidler, og for saa vidt saadan Anvendelse har fundet Sted, skal det af den, som har foranlediget Transporten, straks anmeldes til Politiet.

Jfr. Smitsom og epidemisk Sygdom I 13.

10. Derom kan mærkes Reglm. for Benyttelsen af Havnesporene ved Statsbanerne udenfor Kbhvn. Nr. 104, 29 Juli 1889 § 3, jfr. Reglm. for den syd-fyenske Jernbane Nr. 134, 30 Oktbr. s. A. § 11.

11. Eks. paa Bestemmelser i Havne- og Broreglementer om Kørsel paa Havnepladsen eller Broen, Bkg. Nr. 6, 23 Jan. 1889 § 3 (Struer), Nr. 130, 18 Oktbr. s. A. § 9 (Vejle), Nr. 284, 30 Decbr. 1893 § 7 (Kallehave og Koster).

Se Befordringsvæsen. Droskekørsel. Kaperkørsel. Kapervogne. Kirkegaard 12 c (Kørsel til Kirkedøren). Kirker 47 r i Slutn. (Kørseler, som ikke ere Kirkehoveri). Omnibuskørsel. Pligtkørsel med Henvisninger. Sporveje I 3 og 4. Teatere II 22. Vogne. Vognmandsnæring.

Laan (til Brug).

1. Derom handler D. L. 5—8, jfr. 5—6—9, 5—7—13.

2. Kontrakter herom, saa vel som de Tilstaaelser, der af Laantageren meddeles, ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 43.

3. D. L. 6—10—1 om Straf for Udlaan af Vaaben er hævet, L. 10 Febr. 1886 § 308, 25 Juni 1869 § 310 (f. Isl.).

Se Fremlaan. Jfr. Betroet Gods. Stempelafgiften III 13 (Laanekontrakter).

Laanbanker, se Stempelafgiften I 7 r (Benyttelse af Stempelmærker). Jfr. Banker.

Laanebestyrelser for Udlaan af umyndiges m. fl. Midler.

1. Ang. Laanebestyrelsen i København for Udlaan af Overformynderiets indenbys Afdeling, Bkg. 31 Decbr. 1857 § 1, jfr. L. 26 Maj 1868 § 1.

Ang. Udstrækningen af dens Myndighed, J. M. Skr. 25 Jan., 29 Juni og 9 Avg. 1858.

2. For Udlaan af Overformynderiets udenbys Afdeling, om dem handler L. 26 Maj 1868 § 8.

a. Tilkommer der ikke nogen Medvirkning i Administrationen af Overformynderiets Aktiver udenfor de i L. 1868 § 8 i Slutn. udtrykkelig nævnte Tilfælde, J. M. Skr. 12 Marts 1870 (D. T. S. 380).

b. Ang. Afholdelse af Udgifterne ved Bekendtgørelsen om deres Medlemmer, J. M. Skr. 4 April 1870 (D. T. S. 884).

c. Formanden foranstalter den i L. 1868 foreskrevne Lodtrækning mellem Medlemmerne og deltager selv i samme, J. M. Skr. Nr. 133, 13 April 1871.

3. Deraf kunne de faste Vurderingsmænd ikke være Medlemmer, L. 19 Marts 1869 § 2.

4. Kunne fordre supplerende Erklæringer af de faste Vurderingsmænd til de af dem afholdte Forretninger, § 8 ibd.

5. Medlemmerne deraf kunne ikke erholde Laan fra Overformynderiet uden Justitsministeriets Samtykke, Adg. 12 Novbr. 1870 § 4.

Se Umyndiges Midler 13 s.

Laaneforeninger.

Meddelelse af Stempelbegunstigelser til saadanne Foreninger mellem Grundejere, L. Nr. 163, 18 Decbr. 1897. Se videre Forskudsforeninger. Stempelafgiften IV B ad § 2 i Slutn.

Laanekasse.

1. For Grundejere. Ang. Begunstigelser for dem, L. 20 Juni 1850, 21 Novbr. 1851, 19 Febr. 1861 (S. 190). Se i øvrigt Kreditforeninger.

2. En midlertidig, ang. Oprettelsen deraf paa Grund af vanskelige Kreditforhold, Bkg. 18 Decbr. 1857, jfr. L. 12 og 18 Decbr. s. A. Jfr. D. T. f. 1857 S. 1241—44, f. 1858 S. 263, 817, 965, 1003.

Se Formue og Lejlighed III 3 d. Mortifikation I 2 c. Sparekasser.

Laasede Vande, se Fiskeri I 11 c.

Laboranter, se Apotek 4. Medicinalvarer 9.

Laboratorieafdeling, Hærens, se den under Hulprojektiler anførte Lov.

Laboratorier.

1. For deres Opførelse i København gælder særlige Regler, Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 § 64, jfr. tidligere L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 § 14. Ligeledes i Frederiksberg, Bygningsl. Nr. 57, 11 April 1890, jfr. Bkg. Nr. 58 af 19 s. M. § 64, jfr. tidligere L. 12 Jan. 1858, smh. med L. 17 Marts 1856 § 19.

2. Ang. det militære Laboratorium paa Christianshavn, se Krigsmagten 4 d.

3. Ang. Oprettelsen af et saadant i København til Sundhedskommissionens Bistand, Sundhedsvedtægt i Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 7.

4. Et dertil avtoriseret, ang. Analyse deri til Bestemmelse af Øls Alkoholindhold, L. om Ølskat Nr. 50, 1 April 1891 § 9.

5. Se Levnedsmidler 3 (ang. Prof. Steins Laboratorium).

6. For medicinsk Bakteriologi, ang. Oprettelse af et saadant ved Universitetet, Resl. Nr. 26, 12 Jan. 1892.

7. Statens Laboratorier, ang. Foretagelsen af de for Margarinekontrollen nødvendige Undersøgelser ved et af dem, L. Nr. 43, 22 Marts 1897 § 16 smh. m. §§ 13, 14, jfr. tidligere L. Nr. 57, 1 April 1891 § 16, jfr. §§ 13, 14 og L. Nr. 53, 5 April 1888 § 13, jfr. §§ 10, 11.

8. Til Undersøgelse af Gødnings- og Foderstoffer, L. Nr. 64, 26 Marts 1898 § 7.

Se Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A (brandfarlige Næringsbrug) c. Sprøjter 3.

Ladebrev, se Konossement.

Ladegaard, se Tiende 1 b, 2det og 4de Stk.

Ladegaarden (tidligere kaldet St. Hans Hospital) ved København, Tvangs- og Arbejdsanstalten paa samme.

1. Ang. Indretningen af en Tvangsarbejdsanstalt, Plan 1 Juli 1799 § 130 jfr. §§ 50, 127, 134, 143, 153, 157, K. Skr. 4 Juni 1833, jfr. Pl. 9 Oktbr. s. A. Jfr. Resl. 4 Novbr. 1818 (ang. at Fattigvæsenet maatte leje en Del af Søkvæsthuset til Tvangsarbejdshus).

Ang. Omorganisation af Ladegaarden m. v., se M. T. B f. 1871 S. 476—81 Nr. 22, 23, 31—35.

2. Hører under Magistratens 3dje Afdeling, Vedt. 30 Decbr. 1857 § 3.

3. Ang. de ved samme ansatte Embeds- og Bestillingsmænd.

a. Inspektøren og Fabrikskriveren, Vedt. 30 Decbr. 1857 §§ 11, 16, 21, 25.

b. Ang. Inspektørens og Fabrikskriverens Lønning, Emolumenter og Pension, Ind. M. Skr. Nr. 95, 8 Maj 1875 §§ 1, 2, 6—8.

c. Ang. Inspektørens Lønning, Bolig m. m., Fabrikskriverpostens Inddragelse, Ansættelse af en Forvalter, en Fuldmægtig og en Assistent, disses Lønning, for Forvalteren tillige Bolig m. m., Ind. M. Skr. Nr. 400, 9 Decbr. 1892.

Ang. Lønning og Bolig m. m. for Inspektøren samt Lønning for Forvalteren, en Fuldmægtig og en Assistent, Stadf. 25 Marts 1898 (Supplem. t. den lille Lovsaml.).

d. Præsten, ang. hans Beskikkelse og Løn m. m., Resl. 21 Novbr. 1852, M. T. B f. 1871 S. 478 Nr. 34. Med hans Embede forenes ved Vakance Posten som Præst ved Arresthuset, Regul. 12 Juni 1863 § 10.

e. Ang. Degnens Løn, jfr. M. T. B f. 1871 S. 478 Nr. 24.

f. Lægen, en særskilt ansættes med Løn 300 Rdl., Nr. 46 ibd.

4. Skal, saa længe den benyttes paa nærværende Maade, med Hensyn til Behandlingen og Paakendelsen af de samme Steds forefaldende Justitssager, underlægges Københavns Jurisdiktion, Resl. 13 Novbr. 1844. Jfr. Pl. 19 Decbr. 1822, Rskr. 19 Maj 1824.

5. Ang. Sysselsættelsen af de der indsatte, Resl. 11 Maj 1831.

6. Ang. løsladte Fangers Afgivelse dertil, K. Skr. 1 Juli 1834.

7. Den i samme ifølge K. Cirk. 23 Oktbr. 1838 indrettede Tvangsskole er nedlagt ved Resl. 26 Maj 1850.

8. Ang. Disciplinen der, M. T. B f. 1871 S. 478 Nr. 32.

Arbejderne i samme, der anstille sig syge, bør anses med Hustugt, K. Skr. 27 Jan. 1835.

9. Ang. hvor vidt mosaiske Trosbekendere kunne ventes modtagne til Arbejde der, K. Skr. 26 Septbr. 1826.

10. Om Størrelsen af de Beløb, der for Underhold der kræves refunderede af andre end Kommuner, Pl. 8 Avg. 1885 (U. L.).

11. Ordensreglementer henholdsvis for Arbejdsanstalten og Sygeafdelingen der, i Noten til Supplementet til den lille Lovsaml. f. 1892 S. 818—20.

12. Ang. Ladegaardsaaens Lukning og Anlæg af en Boulevard over samme, se København 6.

Se Fattigvæsenet III 6 a Nr. 4 (Takst). Kirkesynet 2 a. Underholdsbidrag B IV 14 (ang. Tvangsmidlerne mod Lemmerne til sammes Udredelse).

Laden og Lossen.

1. Er i Reglen ikkun tilladt ved Toldstederne, men under visse Betingelser dog ogsaa ved anden Ladeplads, Fr. 1 Febr. 1797 §§ 9—11, 13—14, Pl. 5 Septbr. 1820, jfr. Ind. M. Skr. 10 April 1849, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1865, d og e, Nr. 2, 1866, d samt Pl. 8 Juni 1803 § 2 (Odense Kanal), 28 Febr. 1817 § 9 (Kystpolitidistrikterne).

2. Ulovlig, ang. Bøder herfor, Fr. 1 Febr. 1797 § 15 og Pl. 31 Marts 1802.

Lodserne skulle anmelde for Toldvæsenets Betjente, naar de bemærke, at ulovlig Lossen eller Laden foregaar, den tidligere gældende Fr. 27 Marts 1831 § 39.

3. Ang. at Toldstedernes Overopsyn kan tillade, at Indladning af indenlandske Varer og Losning af indenlandske toldfri Varer foregaar udenfor den sædvanlige Forretningstid uden speciel Opsynsførelse, Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1879, b.

4. Udenfor Toldstederne i indenrigsk Fart mellem toldpligtige Steder, ny Regler herom ere givne ved Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1880, a, der for en væsentlig Del er optaget i Bkg. Nr. 15, 5 Febr. 1881.

Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1865, d og Nr 2, 1866, d er hævet. Intim. ibd.

Lossen og Laden paa anden Maade end efter disse Regler samt de specielle Tilladelser, som i enkelte Tilfælde maatte blive givne af Toldstedernes Bestyrelse eller Generaldirektoratet, straffes efter Toldlovgivningen, navnlig Fr. 1 Febr. 1797 § 15, og vedkommende Skibsførere udsætte sig derhos i Gentagelsestilfælde for fremtidig ikke at blive tilstaaede Begunstigelser i Kystfart, fornævnte Bkg. 1881 E. — Se tillige med Hensyn til Straffen for ulovlig Laden og Lossen ibd. C 2 i Slutn.

5. I Fart mellem Steder paa Kysten og Udlandet, ny Regler derom ere givne ved Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1883, a, jfr. med Hensyn til Ladninger af Stenkul, Trælast og Tagspaan, Skattedir. Cirk. Nr. 205, 9 Oktbr. 1874 Nr. 2 (Limfjorden), Toldv. Cirk. Saml. Nr. 2, 1876, b, Nr. 2, 1878, a. — Med Hensyn til Straffen for ulovlig Laden og Lossen, jfr. C 2 ibd.

6. Af Stenolje og andre letantændelige flydende Stoffer i København, derom handler Bkg. Nr. 118, 9 Juli 1897 § 20—28, jfr. tidligere Bkg. Nr. 58, 16 Juni 1877 §§ 1, 2, 4, 5, jfr. Bkg. Nr. 57 af s. D. § 4. Jfr. Bkg. Nr. 151, 28 Decbr. 1876.

Af Krudt og andre letantændelige og eksploderende Stoffer og Vædsker, se Sprængstoffer og nedenfor 7.

7. Ang. Straf for Tilsidesættelse af Afladerens Pligter ved Indladning m. m. af Sprængstoffer og ildsfarlige eller sætsende Varer, L. Nr. 135, 10 Decbr. 1896 § 1.

8. Ang. Straf for Tilsidesættelse af Reglerne for, hvad der skal iagttages paa Skib for at undgaa Sammenstød ibd. § 2.

9. Paa Søn- og Helligdage, med Hensyn dertil mærkes L. Nr. 57, 7 April 1876 §§ 1, 12 og Politivedtægter 10. Jfr. tid-

ligere Fr. 26 Marts 1845 § 2. Se Helligdage 10, 11. For Island, L. 6 Novbr. 1897 (Nr. 22 i Till. t. L.).

10. Derom ville Bestemmelser findes i de under Havne og Skibsbroer VIII anførte Ordensreglementer. Se ogsaa Kanaler 3 (Odense) g.

11. Paa St. Thomas, Regler derfor ere givne ved Adg. 23 Oktbr. 1885 (Nr. 23 i Till. t. Lovt.) §§ 11 ff., 27, 28, 36 i Slutn.

Se Maaling og Vejning 10. Toldopsyn A 3. Toldsted 2 (Kbhvn.s) dd. Vognmænd I 5 a ad Nr. 3.

Ladepladser (og Lossepladser).

Se Brandvæsenet 4, 1ste Stk. Bygningsvæsen 4. Havne og Skibsbroer VIII. Kolera 3. Kommuner 5. Pastorater 152 (Fakse), 706 (Struer). Sundhedsvedtægter B 281 (Løkken), 453 (Struer). Tiende 21 a (hvad der forstaas ved »Ladeplads« i Pl. 26 Marts 1816).

Lader (Fagter, Gebærder).

1. Med skikkelige Lader og Fagter skal enhver, som kommer til Tinge, gaa i Rette, D. L. 1—12—1.

Ang. hvorledes Dommeren skal forholde sig, naar nogen viser uanstændige Lader i Retten, Pl. 13 Avg. 1766 § 6.

2. Ang. Straffen for dem, som i Kirkerne paa Island forse sig med grove og trodsige Lader eller Gebærder, Rskr. 26 Juni 1782 § 3.

3. Forbud mod, at civile og militære fornærme hinanden med Miner eller Gebærder, Pl. 3 Avg. 1787.

4. Ang. Straffen for en ved Lader eller Fagter eller anden Gerning, der tilkendegiver Ringeagt, udvist Fornærmelse, L. 10 Febr. 1866 § 217, 25 Juni 1869 (f. Isl.) § 219.

Ladning, se Skibe 24.

Ladningsdokumenter.

1. Ang. Udkast til en Anordning om Ladningsdokumenter for søværts indkommende Varer, K. Skr. 7 Juni 1842.

2. Vedkommende Vin, Spiritus og Øl, der udføres til Færøerne, om dem, særligt om Varefortegnelser, handler L. Nr. 44, 30 Marts 1892 §§ 3—6.

3. Varer, paa hvilke Konossement ikke er udstedt, og om hvis Indladning heller ikke fyldestgørende Oplysning haves i Manifest, Ladningsbog eller paa anden Maade, godtgøres ikke ved almindeligt Havari, Sølov Nr. 56, 1 April 1892 § 203.

Se i øvrigt under Konossement og Skibspapirer 1, 8, 9.

Lagting, det færøiske.

1. Ang. dets Sammensætning, Valgene dertil, dets Myndighed m. v., L. 15 April 1854, hvis § 16 hæver L. 26 Marts 1852.

Forandring i sammes § 15 om Størrelsen af Medlemmernes Diæter, L. 17 Marts 1865 (S. 109).

2. Ang. hvor vidt Formanden kan tilpligte Medlemmerne til at give Møde under Paalæg af daglige Tvangsmulκτη, Ind. M. Skr. 29 Decbr. 1859.

3. Specielle Bestemmelser om dets Myndighed og Forretninger.

a. Et af dets Medlemmer, som Tinget vælger, er Medlem af Skoledirektionen, L. 1 Marts 1854 § 30.

b. Det udnævner:

1) De 3 Mænd, som skulle være Medlemmer af Skolekommissionen, L. 1 Marts 1854 § 25.

2) To Medlemmer af Udskiftningskommissionen, L. 4 Marts 1857 § 1 (S. 58).

3) Retsvidner, hvis Antal Tinget bestemmer, L. Nr. 20, 1 Marts 1873 § 1.

4) Et Medlem af Landstinget, Grl. 28 Juli 1866 § 34, jfr. Valgl. 12 Juli 1867 §§ 49, 85, 90.

5) Medlemmer af Landvæsenskommissionerne og Overlandvæsenskommissionen, L. Nr. 54, 1 April 1891 § 2.

c. Med Hensyn til:

1) Revision og Decision af Skoleregnskaberne for Landet, L. 1 Marts 1854 § 38.

2) Grindefangsten, L. 29 Decbr. 1857 § 1 (S. 332).

3) Skydsvæsenet, L. 17 Marts 1865 (S. 110) §§ 3, 8.

4) Skyldsætning af Jorder, L. 29 Marts 1867 §§ 2 ff. Jfr. L. Nr. 70, 23 April 1897.

5) Kapitelstaksten, L. 1 Maj 1868 §§ 2, 3, 5.

6) Landkommunernes Styrelse, L. Nr. 30, 28 Febr. 1872 §§ 9, 10, 15, 18, 19, 24, 25, 27, 34.

7) Øernes Inddeling i Jordemoderdistrikter, L. Nr. 37, 29 Marts 1878 § 1.

8) Udskrivning af Skatter til Amtsrepartitionsfonden, L. Nr. 8, 6 Febr. 1880.

9) Skydsudgifternes Fordeling paa Kommunerne, L. Nr. 3, 14 Jan. 1881 § 3.

10) Afgivelse af Jord til Veje, Havne og Skoler i Landkommunerne, L. Nr. 69, 7 Maj 1881 §§ 2, 3.

11) Bygnings- og Brandvæsenet i Thorshavn, L. Nr. 71, 7 Maj 1881 § 5.

12) Bestyrelsen af Kirkernes økonomiske Aufbyggende, K. og U. M. Skr. 13 Juni 1883 (G. R.).

13) Lærer-Pensionsfonden og Læreres og Lærerinders Pensionering, L. Nr. 82, 29 Marts 1893 §§ 3, 9, 11.

Nævnte Fonds Regnskaber revideres af Tingets Revisor, § 3 ibd.

14) Fiskerivedtægter, L. Nr. 95, 14 April 1893 § 12.

15) Vedtægter for Fangst af Muslinger og Meddelelse af Eneret paa saadan Fangst, L. Nr. 107 af s. D. §§ 2, 4.

16) Tilvejebringelse af Politivedtægter, L. Nr. 55, 13 April 1894 § 3.

17) Midlertidige Politiforanstaltninger, ibd. § 6.

18) Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme, L. Nr. 78, 30 Marts 1895 § 1.

19) Fattigvæsenet, L. Nr. 97, 10 April s. A. §§ 4, 5, 12.

4. Ang. Udredelsen af Omkostningerne ved Lagtingsmændenes Skyds, L. 17 Marts 1865 § 7.

Se Befordring, fri 17 o. Kirkesyn 43.

Lakejer, de kgl., se Livrebetjente. Syge- og Begravelsseskasser 17.

Lakerede Varer, Fabriker for dem høre til de brandfarlige Næringsveje for hvis Anlæg og Drift særegne Regler ere givne for København, L. 15 Maj 1868 §§ 26 (Nr. 2), 27 (jfr. §§ 22—24), Reglm. i J. M. Skr. Nr. 88, 14 Marts 1872 I — og for de andre Købstæder, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 21 (Nr. 2), 22 (jfr. §§ 17—19), Bkg. Nr. 2, 10 Jan. 1874 §§ 2 ff. Se nærmere Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A.

Lakerer, ang. hans Næringsret, K. Skr. 14 Maj 1846.

Lakervarefabrik.

Ang. Arbejdet der paa Helligdage og Grundlovsdagen, Bkg. Nr. 160, 20 Oktbr. 1891 II k.

Hører til de under Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A omhandlede brandfarlige Næringsbrug.

Laksefiskeri, se Fiskeri III 15, 19, V 9, 17.

Laksegaarde omtales i L. Nr. 63, 26 Marts 1898 § 2.

Lam.

1. Om deres Optagelse handler, L. om Mark- og Vejfred Nr. 53, 25 Marts 1872 §§ 4 (Optagelsespengenes Størrelse), 7 (at de, naar de ikke kunne optages, kunne fjernes fra vedkommende fremmede Ejendom paa en hvilken som helst Maade), 11 (at de ikke skulle optages paa offentlige Veje). Se i øvrigt Markfred.

2. Ang. deres Transport og Førsel i København og Købstæderne, se Dyrplageri 3, 11 og Kreaturer 7, 11.

3. Løsgaaende maa findes paa Landevejene paa St. Thomas og St. Jan, Adg. 12 Jan. 1888 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) § 19, jfr. Adg. 11 Juli 1883 (Nr. 10 ibd.).

Land- og Søkrigskommissærer, se Sø- og Landkrigskommissærer.

Landboforeninger.

1. Disse er der ved L. om Foranstaltninger til Husdyravlens Fremme, 23 Jan. 1862 (S. 509) tillagt adskillig Myndighed.

2. Ang. disses Forhold til Dyrskuerne og Statens Præmietilskud dertil, L. Nr. 88, 2 Juli 1880 § 1. Se nedenfor 3.

3. Ang. deres Forhold til de til Husdyravlens Fremme tilstaaede Statspræmier og Afholdelsen af Dyrskuer m. m., L. Nr. 54, 1 April 1887 §§ 1, 2, 4, 6, 9.

4. Ang. deres Forhold til de af Statskassen ydede Tilskud til Heste- og Kvægavlsforeninger, L. Nr. 104, 14 April 1893 § 2, jfr. Bkg. Nr. 155, 26 Juni s. A.

5. Gennem dem sker Anmeldelse fra de Kreaturejere og Kvægavlsforeninger, der ønske Understøttelse til Tuberkulinprøve, L. Nr. 106 af s. D., jfr. Bkg. om disse Anmeldelser Nr. 136, 31 Maj s. A. Se nu L. Nr. 57, 26 Marts 1898 § 1, jfr. Bkg. Nr. 79, 3 Maj s. A.

6. Legater til enkelte saadanne:

a. Aarhus Landboforening, Kammerraad Erichsens, Stadf. Nr. 199, 24 Oktbr. 1877.

b. Randers Amtshusholdningsselskab, Dyr læge Linds, Stadf. Nr. 164, 22 Avg. 1883.

c. Salling Landboforening, Skive Banks Jubilæumslegat, Stadf. Nr. 125, 22 Juni 1883.

d. Vejle Amts Landboforening, Christian Eckardts, Stadf. Nr. 181, 26 Septbr. 1877.

e. De af Generalkonsul H. Pontoppidan til Foreningen af jyske Landboforeninger skænkede Midler til Fremme af forskellige landøkonomiske Interesser, Fundats, Stadf. Nr. 245, 23 Septbr. 1896.

Se Bibliotek 27. Stempelafgiften IV B 2 Nr. 3 i Slutn. (ang. L. 2 Febr. 1870).

Landbohøjskolen, se Veterinær- og Landbohøjskolen.

Lambokkommissioner.

1. Ang. saadannes Nedsættelse, Kommissor. 25 Avg. 1786

(atter hævet ved Rskr. 20 Marts 1816), K. Skr. 15 Jan. 1835, Resl. 9 Febr. 1849.

2. Nedsættelse af en saadan, L. Nr. 57, 13 April 1894.

Landbrug, se Agerdyrkning.

Landbrugseksamen, se Veterinær- og Landbohøjskolen 1, 2 (Forberedelseseksamen dertil).

Landbrugsministeriet.

1. Oprettelse af et Landbrugsministerium og Henlæggelse af de under Indenrigsministeriets 2det Departement hørende Sager fra Indenrigsministeriet til Landbrugsministeriet og af Domæne-, Skov- og Jagtsager fra Finansministeriet til Landbrugsministeriet, dog saaledes at Oppebørselen af de faste Domæneindtægter, hvormed ikke er forbundet Administration af nogen fast Ejendom, fremdeles forbliver under Finansministeriet, Bkg. Nr. 77, 22 Maj 1896, jfr. Bkg. Nr. 93, 24 Juni s. A. Ang. Domænesagernes Fordeling mellem Finansministeriet og Landbrugsministeriet, Fin. M. Cirk. Nr. 108, 25 Juni 1896.

2. Det under Landboforeninger 6 e ommeldte Legat staar under Landbrugsministeriets Overtilsyn, Stadf. Nr. 245, 23 Septbr. 1896 in initio og Post 6.

3. Til Udstykning af matrikulerede Ejendomme udkræves Landbrugsministeriets Approbation, L. Nr. 81, 11 Maj 1897 § 1. Om Skyldsætning ved Landbrugsministeriets Foranstaltning, ibd. § 15.

4. Ang. dets Myndighed med Hensyn til:

a. Inspektør N. P. I Buus's Legat, Stadf. Nr. 110, 30 April 1897 § 4.

b. Bekæmpelse af Tuberkulose hos Hornkvæg, L. Nr. 57, 26 Marts 1898 §§ 1—8, jfr. Bkg. Nr. 79, 3 Maj s. A.

c. Fiskeriet i ferske Vande, L. Nr. 63, 26 Marts 1898 §§ 1, 3, 8, 9, 10.

d. Handel med Gødnings- og Foderstoffer, L. Nr. 64, 26 Marts 1898 §§ 3, 4, 6, 7.

e. Landøkonomiske Forskudsforeninger, L. Nr. 65, 26 Marts 1898 §§ 2, 5, 6.

5. Adskillige under Indenrigsministeriet anførte Forretningsgrene ville nu henhøre under Landbrugsministeriet.

Landbrugsskoler (Landboskoler).

1. Paa Island, ang. deres Oprettelse, Fr. 12 Febr. 1872 (Nr. 8 i Till. t. Lovt.).

Ang. Opkrævningen af den i fornævnte Forordnings § 3 om-

handlede Hartkornsafgift til Afholdelse af Omkostningerne, Bkg. 21 Febr. 1872 (Nr. 12 ibd.).

Fr. 12 Febr. 1872 §§ 3 og 4 ophæves; de allerede oprettede Landbrugsskoler have Ret til aarligt at erholde af vedkommende Amts Repartitionsfond et Beløb af samme Størrelse som den Landbrugsskoleafgift, de nu oppebære, L. 4 Juni 1898 (Nr. 16 ibd.) § 1.

2. Det Classenske Agerdykningsseminarium, Rtk. Cirk. 8 Febr. 1800.

3. Ang. Understøttelse til dem og deres Elever af de til Folkehøjskoler bevilgede Tilskud, se de under Folkehøjskoler 1 og 3 t samt 4 anførte Bestemmelser.

Om Understøttelse til dem, se videre Agerdykning 12.

Ang. Statstilskud til Fagskoler, der undervise i Landbrug og Havebrug, L. Nr. 76, 12 April 1892. Se nærmere under Folkehøjskoler 3.

Se Akademi III 4 og 6. Dyrtidstillæg C 3 I Nr. 3. Legater II C 42, 49, 73, 122. Skolelærere II 18 (Kursus i Landbrug) VI B 4 I (Tjenestetid derved kommer ikke i Betragtning). Veterinær- og Landbohøjskolen.

Landdistrikter.

1. Landdistrikter, der ere forbundne med en Købstad eller Handelsplads i Henseende til Fattigvæsen, Skolevæsen og desl.

a. Herom gives almindelige Regler i L. 11 Febr. 1863 § 18, 6 Juli 1867 § 3, Ind. M. Cirk. 16 Juli 1867 (D. T. S. 769), L. 26 Maj 1868 § 15. Se tidligere Adg. 13 Avg. 1841 §§ 1 og 23.

b. Amtsraadet bestemmer, hvorledes Distriktets Bestyrelse skal benævnes, Ind. M. Skr. 2 Marts 1868 (D. T. S. 182).

c. Om Amtsrepartitionsfondsbidrag af de med Købstæder forbundne Distrikter, Ind. M. Skr. 8 Oktbr. 1853.

d. Om Offers Ansættelse, K. og U. M. Skr. 12 Avg. 1862.

e. Ang. Strandsynsmænd, L. 23 Jan. 1862 § 2 (S. 505).

f. Om Hegnsynsmænd, L. 6 Marts 1869 § 14.

g. Med Hensyn til Indkomstskat, L. 2 Juli 1870 § 11.

h. Frederikssunds Landdistrikt, L. 12 April 1867.

i. Silkeborg Handelspladses Landdistrikt, Regul. 20 Marts 1855 § 1, L. 30 Oktbr. 1857.

k. Frederiksberg Sogns Landdistrikt, L. 29 Decbr. 1857 § 9 (S. 408).

l. Ang. Foretagelsen af Folketælling i samme ved Distriktsraadene, Ind. M. Cirk. Nr. 157, 7 Oktbr. 1879, jfr. Cirk. Nr. 156 af s. D., Nr. 251, 5 Novbr. 1889, jfr. Nr. 250 af s. D.

m. Kunne med Hensyn til Beskikkelsen af Vandsynsmænd underlægges en tilstødende Sognekommune, L. om Vands Afledning og Afbenyttelse Nr. 63, 28 Maj 1880 § 6.

Med Hensyn til denne Lovs Anvendelse paa saadanne Distrikter mærkes derhos Lovens § 86.

n. Ang. at sammes Repræsentant i Byraadet har Sæde i Udvalgene for Fattig- og Skolevæsenet og i det samlede Byraad, naar Fattig- og Skolesager forhandles, men at han ikke deltager i Valget af bemeldte Udvalgs øvrige Medlemmer, Ind. M. Skr. Nr. 96, 9 Juni 1882.

o. Bestyrelserne for samme henregnes i Henseende til Postforsendelsers Behandling til de kommunale Myndigheder, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 8.

p. Ang. at Fattigudgifterne maa fordeles efter Folketallet i Købstaden og Landdistriktet, saaledes som dette er ifølge den officielle Folketælling, Ind. M. Skr. Nr. 98, 6 Maj 1890.

r. Paa dem finder de for Landkommunerne givne Regler om Snekastning Anvendelse, L. Nr. 68, 9 April 1891 § 21.

s. Ang. at en i et Landdistrikt bosat Mand ikke kan vælges til Medlem af Amdsraadet, Ind. M. Skr. Nr. 81, 27 Febr. 1895.

t. Landdistrikter, der med Hensyn til Fattig- eller Skolevæsen høre ind under en Købstadkommune uden at have deres eget Sogneraad, henlægges med Hensyn til Valg af Jordboniteringsmænd under et bekvemt liggende Landsogn efter vedkommende Amdsraads nærmere Bestemmelse, Udstykningsl. Nr. 81, 11 Maj 1897 § 23, 2det Stk.

u. Se Alderdomsunderstøttelse 15 a. Amtsfattigkassen D 4. Delinkventomkostninger 5 b Nr. 3 og 4. Fattiges Kasse C 4 g. Fattigvæsenet I B 4. Folketinget 2 s. Kirker 12 b (Foranstaltninger mod Ildebrand). Kommuner 6. Købstæderne A 6 aa (Odense — Ophævelse af saadant Fællesskab). Landstinget 2 e (ang. Valgene dertil). Tyendeforligsmæglere 6. Tyendesager 2.

2. Landdistrikters Indlemmelse i Købstæder, L. Nr. 67, 17 Maj 1873. Om et Distrikts Indlemmelse i Aarhus Købstad, Bkg. Nr. 94, 18 Juli 1873, og i Frederikssund, L. 12 April 1867. Se videre under Købstæderne A 6.

3. For Landdistrikter, der ere henlagte under en Købstads Politijurisdiktion (Fr. 18 Novbr. 1791), gælder ogsaa Politivedtægten for denne, L. Nr. 21, 4 Febr. 1871 § 4.

4. Om Anvendelse af Bygningsloven for Købstæderne i tilgrænsende Landdistrikter, L. 30 Decbr. 1858 § 1.

5. Om Næringsvæsenet m. m. i de København omliggende Landdistrikter, L. 23 Febr. 1866 (S. 262), jfr. Kdg. 19 Juni s. A.

6. Forbundne med en Købstad i Henseende til kirkelige Forhold. Ang. hvor vidt sammes Beboere deltagte med Købstadens Beboere i de til Fordel for Købstadens Kirke paalagte Byrder særlig i Kirkeskat, K. og U. M. Skr. 2 Novbr. 1877 (G. R.), jfr. K. og U. M. Skr. 18 Febr. 1878 (G. R.). Jfr. Kirker 41 k Nr. 1 og s.

7. Der grænse op til København eller en Købstad. Om Anvendelsen der af de i Kbhvn. eller Købstaden gældende Bestemmelser om Hundeafgiften, L. Nr. 46, 12 April 1889 § 5. Se Hundeafgift B 6 c.

Se Jordspaaakastelse 22 (Betaling derfor). Kirkegaard 18 d (ang. Begravelse paa Købstadens Kirkegaard). Kirkeinspektion 1 c, k, r (Valg dertil). Kirker 16 l (Foretagelsen af kirkelige Handlinger for Landsognets Beboere i Købstadens Kirke). Offer I 11 (dets Afløsning) a Nr. 8. Sundhedsvedtægter A 11.

Landejendomme.

1. Ang. Fremgangsmaaden ved Forandring af deres Navne og ved at give Ejendomme Navn, som ikke tidligere have haft noget saadant, Pl. 11 April 1821, Rskr. 30 Maj 1823 § 6 (f. Vest.). Jfr. Bev. 7 Maj 1783, 9 Septbr. 1785, 17 Novbr. 1786, 23 Jan. 1789, 11 Novbr. 1808, K. Prom. 28 Septbr. 1809.

Herom mærkes:

a. At en Landejendom kan gengives sit tidligere Navn ved at lade den til Navnets Forandring erhvervede og tinglæste Bevilling læse til Udslettelse, Ind. M. Skr. 30 Juni 1855.

b. Ang. at Bevilling ikke er fornøden, for at Ejendomme, der ligge paa Købstadgrund, men udenfor Købstaden, forandre Navn, men at Generalstaben dog herom skal meddeles Underretning, K. Cirk. 14 Febr. 1843.

c. At Indberetninger til Generalstaben efter Pl. 11 April 1821 § 2 om Navne paa Ejendomme, der ikke tidligere have havt saadanne, ikke have Interesse for den topografiske Tjeneste, Ind. M. Skr. 11 Febr. 1861.

d. Se Justitsministeriet d Nr. 1. Kommuner 15 (Forandring af nogle Ejerlavs Navne). Stempelaafgiften III 27 a.

2. Ang. hvad der kan medtages under Landejendommens Pant-sætning, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 153, jfr. Fr. 28 Juli 1841 § 3.

Ang. den til en Landejendom hørende Afgrøde, Gødning, Besætning og Inventarium, se videre Besætning samt Henvisningerne under Afgrøde og Gødning 4.

Se i øvrigt de forskellige Arter af Landejendomme efter deres Benævnelse.

Landemøde (Provstemode).

1. Til samme skulle Provsterne aarligen møde, og naar de hjemkomme, skulle de forsamle hver sine Herredspræster og meddele dem, hvis paa Provstemodet forhandlet er, D. L. 2—16—11, K. Prom. 27 Febr. 1808 ad b. Jfr. Landemodsakter.

2. Ang. at Præsterne bør opfordres til at bivaane sammes Forhandlinger og deltage i disse dog uden at tage Del i Afstemningen, K. og U. M. Cirk. 18 Maj 1857.

Ang. et Forslag om Valg af delegerede af Provstiernes Gejstlighed til at have Sæde og Stemmer i samme, K. og U. M. Skr. 22 Maj 1862.

3. Ang. at Stiftamtmanden skal være til Stede derved tillige med Biskoppen samt ang. Stiftamtmandens Forretninger derved, Resl. 3 Novbr. 1682.

4. Betænkning indhentet om deres Anvendelse til Kirkens sande Opbyggelse, Gen. Kirkeinspekt. Skr. 26 Novbr. 1737 § 6.

5. Ang. hvor vidt den hidtil brugelige Oplæsning ved samme af en Ekstrakt af Love, Reskripter osv. maa bortfalde, K. Skr. 29 Septbr. 1846 (G. R.), K. og U. M. Skr. 8 April 1856.

6. Forhandling paa samme:

a. Ang. et Forslag til en kirkelig Forfatning, K. og U. M. Cirk. 18 Maj 1857.

b. Ang. Oprettelsen af Valgmenigheder m. v., K. og U. M. Cirk. 15 April 1867 (G. R. og D. T. S. 441).

c. Se Religionslærebog 2 d.

7. Som Overret:

a. Herredsprovstedomme indstævnes til Provstemode for Stiftsbefalingsmanden og Biskoppen, D. L. 1—6—8.

b. Derved bør de Gejstlige, som have Sager, selv møde, Rskr. 29 Avg. 1738.

c. Kan som en Overret ikke dømme, før der er gaaet Dom ved Provsteretten som Underret, Rskr. 1 Septbr. 1741.

d. Ang. Afholdelse af ekstraordinært Landemode til Sagers Paadømmelse, og hvem derved bør være til Stede, Rskr. 25 Novbr. 1796, K. Prom. 29 Oktbr. 1799, Cirk. 10 Decbr. 1822.

e. Landemoderne vedblive at beholde deres Jurisdiktion i gejstlige Sager og staa under Højesteret, Fr. 1 Decbr. 1797.

f. Ang. at det alene tilkommer Stiftamtmanden og Biskoppen at deltage i Sagernes Paakendelse, medens Stiftsprovsten har at fungere som Protokolfører og de to Provster eller Præster som Vidner, J. M. Skr. 31 Jan. 1855, K. og U. M. Skr. 12 Febr. 1855 (G. R.).

g. Ang. Stævningen til samme, K. Skr. 4 Jan. 1823.

h. Til Retssagers Behandling derved beskikkes Aktor og Defensor af Amtmanden, K. og U. M. Skr. 18 Avg. 1877 (G. R.).

i. Ang. Indankning dertil af Provsternes Fremgangsmaade ved Udtægtsforretninger paa Island over Præstegaarde, Kirker m. v., Fr. 24 Juli 1789 § 5 (i U. L. f. 1875 S. 367 Noten).

k. Ved dertil indankede Provsteretssager have Overretsprokuratorer og -sagførere ikke nogen Eneret til at beskikkes som Aktor, K. og U. M. Skr. 7 Jan. 1884 (G. R.).

8. I Sællands Stift.

a. Ang. Tiden og Stedet for sammes Holdelse, D. L. 1—3—9.

Ang. at Sommerlandemodet maa holdes anden Onsdag efter St. Hansdag, Rskr. 2 Juni 1809. Jfr. Rskr. 28 Marts 1673, 4 Oktbr. 1793 § 1.

Ang. Tiden for Efteraarslandemodet, Rskr. 19 Avg. 1704, 30 Septbr. 1712.

Ang. at Efteraarslandemodet maa bortfalde, med mindre i enkelte Tilfælde særegne Omstændigheder maatte gøre dets Afholdelse ønskelig, Rskr. 16 Decbr. 1840.

b. Ang. paa hvilke Vilkaar Provsten paa Bornholm maa udeblive fra Landemodet i Roskilde, K. Prom. 5 Decbr. 1795.

c. Ang. Sokkelunds Herreds og Holmens Provsters Indsættelse paa og Deltagelse i samme, Rskr. 8 Avg. 1800.

d. Ang. Oplæsning af teologiske Afhandlinger, Forhandlinger mellem Gejstligheden og Foretagelsen af Ordinationer paa samme, Rskr. 20 Jan. 1809.

e. Ang. Tilvejebringelse af et Lokale i Roskilde til sammes Holdelse, K. Prom. 28 April 1810.

f. Udgifterne til Biskoppens, Stiftsprovstens og Biskoppens Ammanuensis Befordring til og fra samme udredes af Roskilde Domkirke, K. Skr. 8 Maj 1821.

9. I Fyens Stift.

a. Skal kun holdes en Gang om Aaret, første Onsdag efter St. Hansdag, og Retssagerne afgøres ved ekstraordinære Møder, ved hvilke af Provsterne foruden Stiftsprovsten kun fire behøve

at være til Støde, Rskr. 31 Jan. 1806. Jfr. D. L. 1—3—12 og Ob. Br. 17 Septbr. 1673.

b. Ang. hvorledes det holdes, Rskr. 17 Septbr. 1681, 20 Febr. 1703. Jfr. Ob. Br. 8 Decbr. 1683.

c. Ang. Oplæsning af teologiske Afhandlinger og Forhandlinger mellem Gejstligheden paa samme, Rskr. 5 Maj 1809.

d. Ang. Ærøs Forhold til samme, Fr. 7 Novbr. 1832 § 11, jfr. L. 16 Febr. 1866 § 1 (S. 204).

10. I Lolland-Falsters Stift.

a. Ang. Tiden og Stedet for samme, D. L. 1—3—12. Jfr. Rskr. 16 Septbr. 1673.

b. Ang. et Lokale til sammes Holdelse i Maribo Kirke, Bev. 1 Decbr. 1685.

c. Ang. at samme skal holdes sidste Onsdag i Juni eller første Onsdag i Juli, samt ang. hvad der paa samme skal foretages m. v., Rskr. 15 Jan. 1813.

11. I Aalborg Stift.

a. Maa holdes i Aalborg, Rskr. 11 Marts 1684. Jfr. D. L. 1—3—11.

b. Ang. Efteraarslandemodets Nedlæggelse indtil videre samt om ekstraordinære Landemoder, Rskr. 30 Oktbr. 1776.

c. Skal holdes den første Onsdag i Juli Maaned, Rskr. 31 Jan. 1806. Jfr. D. L. 1—3—11, Rskr. 9 Marts 1674, 11 Marts 1684, 23 April 1736, 13 Septbr. 1780.

12. I Viborg Stift

a. Holdes i Viborg, D. L. 1—3—13.

b. Ang. Efteraarslandemodets Nedlæggelse og Afholdelse af ekstraordinære Landemoder, samt at Foraarslandemodet maa afholdes tredje Onsdag efter St. Hansdag, Rskr. 30 Oktbr. 1776, 25 Novbr. 1796, 8 Juni 1842. Jfr. Rskr. 13 Novbr. 1674, D. L. 1—3—13, Rskr. 21 Septbr. 1770, 10 Juni 1778, 13 Avg. 1813, Resl. 22 Maj 1822.

c. Ang. Oplæsning af teologiske Afhandlinger og Forhandlinger mellem Gejstligheden paa samme, Rskr. 28 Septbr. 1810.

13. Aarhus Stift, derom handler D. L. 1—3—14, Pl. 25 Jan. 1793, Rskr. 30 Maj 1797. Jfr. Rskr. 16 Septbr. 1673.

Se Ordination II 3.

14. I Ribe Stift.

a. Ang. Tiden og Stedet for sammes Holdelse, D. L. 1—3—10.

b. Ang. Varde Landemodes Afskaffelse og Afholdelse af

ekstraordinære Landemoder i Ribe, Rskr. 12 Oktbr. 1787, K. Prom. 29 Oktbr. 1799.

c. Maa holdes den første Onsdag i Juli Maaned, Rskr. 17 Avg. 1804.

15. Paa Færøerne, Rskr. 13 Avg. 1669.

16. Paa Island, K. Prom. 31 Marts 1787, Rskr. 15 Febr. 1788 § 3, 4. Jfr. Rskr. 18 Juni 1717.

Se Ekspenser. Provster 15 g (om deres Befordring dertil). Viaticum.

Landemodsakter.

1. Ang. hvilke Love, Bekendtgørelser, Reskripter og Skrivelser der blive at optage i samme, K. Skr. 7 Marts 1820, K. og U. M. Skr. 8 April 1856, 14 Avg. 1866 (G. R.).

2. Ang. hvor vidt de blive at anse som Sognekaldet tilhørende, K. Skr. 7 April 1846.

3. Deraf skal nogle Eksemplarer tilstilles Kirke- og Undervisningsministeriet, K. og U. M. Cirk. 22 Oktbr. 1850.

Landemodsekspenser, se Ekspenser.

Landeveje, se Gader II 6 a (Vejfortegnelserne) og Veje II. Se fremdeles Bompeng B (af Kbhvn.s Amt).

Landevejsgader, se under Gadefejning 2 b. Gader II 6.

Landevejslokomotiver.

1. Indenrigsministeriet kan meddele Tilladelser til Benyttelse deraf samt Eneret til paa en bestemt opgiven Linje at benytte Godslokomotiver, L. 23 Jan. 1862 (S. 519) § 2.

Eneret til Benyttelse deraf til Personbefordring kan ikke gives, og Tilladelse til overhovedet at benytte Landevejslokomotiver kan kun gives for bestemt angivne Veje, Ind. M. Skr. Nr. 202, 24 Maj 1871.

2. Regler for deres Benyttelse, Instr. 21 Avg. 1862, Bkg. Nr. 65, 10 April 1872.

Landeværnet er ophævet, Fr. 5 Febr. 1808.

Landfoged.

1. Paa Læsø. Embedet som saadan er inddraget ifølge Resl. 13 Novbr. 1858.

2. Paa Ærø. Tidligere fandtes der en Landret (jfr. Reglm. 7 Novbr. 1832 § 32), bestaaende af Landfogeden, Aktuarius og Amtsforvalteren paa Ærø, og Landfogeden havde — med den Begrænsning, at det ikke var ham, men nævnte Landret, hvori han var Præses, der udøvede den dømmende Myndighed — i det væsentlige de samme Funktioner som en Herredsfoged, navnlig var han ogsaa Politimester. Efter at L. 16 Febr. 1866 (S.

204) om Amts- og Jurisdiktionsforholdene i de inkorporerede slesvigske Distrikter var traadt i Kraft, blev den hidtilværende Landfoged beskikket som Retsbetjent i den nyoprettede Jurisdiktion, og den hidtilværende Amtsforvalter og Aktuarus afskedigedes (jfr. L. om Amtsforvalternes Lønning 2 Juli 1870 § 5). Herved er altsaa Landretten, der tidligere var Stadsret for Ærøskøbing, forsvunden og Landfogedens Forretninger gaaet over til den ny Herredsfoged, der dog altsaa har en mere udvidet Virksomhed.

Ang. Landfogedens Forretninger med Skolevæsenet, Rskr. 21 April 1819 § 2 c, Reglm. 7 Novbr. 1832 §§ 12, 25, 32, 47, jfr. Regul. 29 Marts 1867 § 19.

Ang. hans Forretninger med Hensyn til Marstals Havnevæsen, Instr. 14 Maj 1831 (i Till. t. U. L. f. 1878) §§ 1, 5, 9.

3. Paa Færøerne.

a. Ang. Ansættelse af en saadan, Rskr. 30 Maj 1691.

b. Ang. hans Lønning m. m., L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 11.

Ved nogle Finanslove har der derhos været tilstaaet ham 4 pCt. af de af ham opkrævede Læsteafgifter, se saaledes Finansl. Nr. 36, 31 Marts 1874 § 20 V A.

c. Har Rang i 4de Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

d. Udleverer islandske Søpas, L. 15 April 1854 § 5.

e. Har som Politimester nøje at paase Overholdelsen af Lovgivningen om Brand- og Bygningsvæsenet i Thorshavn, L. 28 Jan. 1856 § 13, jfr. §§ 14, 15, 22. Ligeledes meddeler han i sin Egenskab som Politimester Næringsadkomst paa Sønæring paa Færøerne, Ind. M. Skr. 7 Decbr. 1865. Se nu L. Nr. 55, 13 April 1894 §§ 6, 10, 12.

f. Er Medlem af Inspektionen for Færø Amts Hospital, Reglm. 3 Febr. 1857 § 2.

g. Ang. hans Forretninger med Hensyn til:

1) Oppebørsel af Arveafgiften, Fr. 12 Septbr. 1792 § 11; af den ved Fr. 8 Febr. 1810 foreskrevne Afgift af faste Ejendomme, Forordningens § 10; af Skatter og Afgifter til Statskassen i Almindelighed, L. 29 Marts 1867 § 6 (S. 86).

2) Handel og Søfart paa Færøerne, L. 21 Marts 1855 § 8.

3) Skippernes Logbøger, L. 22 Novbr. 1858 § 2, jfr. §§ 3, 5. Jfr. nedenfor 19).

4) Bevillinger til Brændevinshandel, L. 3 Marts 1861 § 2.

5) Bestyrelsen af Thorshavn Kommune, L. 16 Febr. 1866 §§ 1 ff.

6) Skibes Maaling, L. 13 Marts 1867 § 2, jfr. §§ 15, 18.

7) Skibes Registrering, L. 13 Marts 1867 § 11. Se nedenfor 20).

8) Jorders Skyldsætning, L. 29 Marts 1867 § 4, jfr. nedenfor 27).

9) Grindefangst, Reglm. 5 Febr. 1872 §§ 2 ff (Nr. 7 i Till. t. Lovt.).

10) Ligsyns Foretagelse og Beskikkelsen af Ligsynsmænd, L. Nr. 36, 29 Marts 1878 §§ 2, 3, jfr. 6, 8, Bkg. Nr. 104, 24 Septbr. s. A. § § 1 C, 2.

11) Karantænevæsenet i Thorshavn, Bkg. Nr. 21, 27 Febr. 1882, særlig § 5, og Instr. Nr. 22 af s. D., særlig § 4. Jfr. nu nedenfor 26).

12) Registreringen af Fartøjer, der anvendes til Fiskeri i Nordsøen udenfor Søterritoriet, Adg. Nr. 26, 29 Marts 1884 §§ 2, 3, 10.

13) Skorstensfejerne i Thorshavn, Adg. Nr. 103, 13 Avg. 1886 § 8.

14) Til ham kunde de 4 pCt.'s Statsobligationer indleveres til Konvertering, Bkg. Nr. 153, 31 Decbr. 1886 i Slutn. Nr. 2.

15) Handelsregistre m. v., Adg. Nr. 21, 7 Febr. 1890 §§ 1, 2, 4.

16) Sysselmændene skulle i Tilfælde, hvor Godsadministrationens Samtykke skal indhentes, meddele ham Underretning om Sagers Foretagelse ved Landvæsenkommission, L. Nr. 54, 1 April 1891 § 4, jfr. § 7, og ved Grandestævne, L. Nr. 56 af s. D. § 5.

17) Indførselsafgift af Vin, Spiritus m. m., L. Nr. 44, 30 Marts 1892 §§ 2, 3, 8.

Hans Betaling for Eftersynet af Skibspapirer, § 14 ibd.

18) Skibsmandskabs Forhyring m. m., Adg. Nr. 203, 4 Novbr. 1892 Nr. 6—8.

19) Skibs- og Maskindagbøgers Avtorisation, Bkg. Nr. 261, 22 Decbr. 1892 Nr. 3, Nr. 189, 2 Avg. 1893 § 3.

20) Skibes Registrering, Adg. Nr. 220, 16 Septbr. 1893.

Landfogedkontoret er Registreringskontor for Færøerne, Bkg. Nr. 271, 8 Decbr. 1893 i Slutn.

21) Trøer og Grundstykker af Statens Fæstegods, Afhændelse deraf, L. Nr. 56, 13 April 1894 § 9.

- 22) Udpantning, L. Nr. 40, 30 Marts 1894 §§ 11, 15.
- 23) Tilsyn med Udvandrerens Befordring, L. Nr. 81, 30 Marts 1895 §§ 3, 4, 5, 6, 7, 9, 13.
- 24) Er Medlem af Thorshavns Fattigforstanderskab, L. Nr. 97, 10 April 1895 § 2.
- 25) Skal drage Omsorg for forliste Søfolk, ibd. § 75.
- 26) Karantænevæsenet, Bkg. Nr. 26, 25 Febr. 1897, særlig § 5, jfr. Instr. Nr. 27 af s. D., særlig § 4.
- 27) Skyldsætning af Jordejendomme, L. Nr. 70, 23 April s. A. §§ 6, 8, 10.
- h. Den ham tidligere tilkommende Amtmandsmyndighed, jfr. Rskr. 13 Avg. 1669, Pl. 27 Maj 1803, er bortfalden ved Ansættelse af en egen Amtmand, jfr. Amter 2.
- i. Udsteder Antagelsesbreve paa Handel, L. Nr. 70, 7 Maj 1881 § 2.
- k. Er Medlem af Sundhedskommissionen for Thorshavn, Bkg. Nr. 74, 23 Maj 1882 § 2.
- l. Se Justering 3, 3dje Sætn. og 5. Udmeldelse I 2 c.
4. Paa Island.
- a. Ang. hans Forretninger med Oppebørsels- og Regnskabsvæsenet, se Reglm. herom for den islandske Landskasse (Jordebogskassen) 13 Febr. 1873 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) samt Adg. 16 Novbr. 1764 (i Reskriptsaml.) § 9, jfr. §§ 1, 5 og K. Prom. 6 Oktbr. 1807, (ang. den islandske Justitskasse), Pl. 4 Maj 1778 § 1 (Forstrandsregnskaber), Fr. om Arveafgift 12 Septbr. 1792 § 11, om Afgift af Ejendomme 8 Febr. 1810 § 10, Resl. 20 Maj 1818 § 2 (Sysselmændenes Forpagtningsafgifter), Rtk. Skr. 28 Septbr. 1822 (Umyndiges Midlers Modtagelse i Jordebogskassen). Jfr. Resl. 16 Septbr. 1796 (ang. hans Kavtion og den kontante Kassebeholdnings Størrelse).
- b. Embedet som saadan adskilles fra Embedet som Byfoged i Reykjavik, samt ang. Landfogedens Lønning, Kontorholdsgodtgørelse og øvrige Indtægter, Resl. Nr. 21, 31 Jan. 1874. Se nu L. 9 Decbr. 1889 (Nr. 26 i Till. t. Lovt.) § 4, jfr. L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 27 ibd.) §§ 11, 14, 15.
- c. Har Rang i 4de Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.
- d. Ang. en Afgift til Justitskassen ved hans Udnævnelse, Adg. 16 Novbr. 1764 § 10 (i Reskriptsaml.).
- e. Ang. kvartalsvis Indsendelse til ham af Afskrift af Retsbetjentenes Sporteljournaler, Reglm. 25 Maj 1878 (Nr. 12 ibd.) § 5.

f. Ang. hans Forretninger med Statsgældens Konvertering, Bkg. 31 Decbr. 1886 (Nr. 39 i Till. t. Lovt.) i Slutn. Nr. 1 og 2.

g. Se Amtmænd I 4.

5. Paa St. Jan.

a. Ang. hans Indtægter, Resl. 7 Febr. 1845.

b. Hans Uniform, Resl. 29 April 1855.

c. Har Rang i 4de Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

d. Skal besørge Inspektoratet over Øen og uden særlig Godtgørelse bestyre de til Postmesterembedet hørende Forretninger samt Vejvæsenet og indkassere Landkassens Indtægter mod at nyde 5 pCt. af de indkomne Beløb m. m., Resl. 7 Febr. 1845, 24 Oktbr. 1859.

e. Er Medlem af Sundhedskommissionen, Adg. 11 Maj 1866 § 2.

f. Se Skifteretterne A 6.

Landfysici, se Fysici.

Landgilde.

1. Husbonden kan af ny Fæstere betinge sig hvilken Landgilde, han med dem kan forenes om, Rtk. Prom. 6 Marts 1813, jfr. Fr. 15 Juni 1792 § 10.

Ang. hvor vidt den Landgilde, der fra gammel Tid af svares af en Gaard, kan forhøjes af Overejeren eller Underejeren, hvor disse ere forskellige Personer, Ind. M. Skr. 16 Febr. 1856. Jfr. D. L. 2—22—25.

2. Ang. dens Betalingstid, og at Undladelse af at betale i rette Tid kan medføre Fæstets Forbrydelse, D. L. 3—13—1 smh. med Fr. 9 Marts 1838 § 2, jfr. § 1.

Om Betalingstiden, se fremdeles K. Skr. 16 Oktbr. 1819.

Skal Bonden, der har opsagt Fæstet, erlægge i rette Tid forinden Fraflytningen, D. L. 3—13—7.

3. Skal fremdeles som hidtil modtages efter løst Maal og kan ikke fordres efter Vægt, Fr. 21 Oktbr. 1791 § 2.

Se fremdeles Kornvarer 6 (ang. Mel). Opmaal.

4. Ang. hvor langt Bonden er pligtig at føre samme, D. L. 3—13—14, Pl. 22 Febr. 1779, 16 April 1808. Jfr. K. Skr. 5 Decbr. 1840 ad 2.

5. Ang. Ydelsen af forskellige Præstationer som Dele deraf, se Hoveri I A 4 d i Slutn. og e samt Skolebrændsel II 7 h.

6. Udpantningsret derfor haves ikke og kan ikke betinges, hvorfor ogsaa de Fæsteafgifter, der kunne inddrives ved Ud-

pantning, maa holdes nøje adskilte fra Landgilden, Fr. 9 Marts 1838 § 3, Fr. om Amtstueoppeb. 8 Juli 1840 § 27, jfr. Fr. 30 Jan. 1793 § 12, Ind. M. Skr. 20 Juli 1852. Jfr. nu L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1.

7. Ang. at Husbonden ved et Stævnamaal kan indkalde de Bønder, som have samme Værneting, til Dom for skyldige Restancer, Fr. 11 Jan. 1793. Se fremdeles herom Domme 20. Forligskommissioner A 21 e, f (Gebyr). Forligsmægling A 2 s Nr. 8 (Indkaldelse under et). Retsgebyrer I 3. Stævning A 3 b. Tingsvidner I 3.

8. Ang. Husbondens Fortrinsret for samme, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 33 Nr. 2 b, jfr. D. L. 1—24—24, 5—14—37.

9. Ang. Forholdet, naar Landgilden og Herligheden af en Ejendom ejes af to forskellige Personer, D. L. 5—3—24 og 25. Se foran 1 og Kirker 1 a.

Jfr. Herlighed 6.

10. Paa Bornholm.

a. Som er købt til Selvejergaarde, bør, naar Gaarden gaar i Arv, deles som andet Løssø, Fr. 14 Oktbr. 1773 § 9.

b. Dens Konvertering omtales i J. M. Skr. 27 Marts 1861 (ang. Tinglæsning af en Deklaration herom).

c. Om Landgilden af de saa kaldte Vornedgaarde og af de saa kaldte Selvejergaarde er at anse som en Jordebogsafgift eller en Skat, F. M. Skr. 5 Novbr. 1864.

11. Skulle Præsterne nyde af Anneks- og Mensalgaardene, D. L. 2—12—1. Jfr. Pastorater 565 c.

Af disse og andet beneficeret Gods, ang. dens Forhøjelse med Renten af den i Anledning af Godsets Udskiftning anvendte Kapital, Fr. 23 April 1781 § 26 Nr. 2.

12. Af offentlige Stiftelsers Gods paa Sælland, ang. dens Nedsættelse, Rskr. 18 April 1732.

13. Af Læsø, Rskr. 29 Jan. 1734, jfr. Approb. og Rskr. 9 Septbr. 1735.

14. Svares ikke af Herreds- og Birkefogedernes Gaarde, D. L. 1—5—18, eller af Degneboliger, D. L. 2—15—9.

15. Af Kirkernes Gods, se Kirker 1 a.

Se Kvitteringsbog 1. Naadensaar II 15 e. Jfr. Landskyld.

Landhusholdningsselskabet.

1. Konfirmation af 16 Juni 1850 paa dets Avtorisationspatent og Bevilling.

2. Ang. et temporært Bidrag af den kongelige Kasse til Præmiepløjninger, Resl. 19 Juli 1834.

3. Ang. Omsendelse til Præsterne af dets Aarsberetning, K. Cirk. 6 Jan. 1838.

4. Ang. Etatsraadinde Kofoeds Legat til samme, K. Skr. 28 Novbr. 1839.

Kommandørkaptajn Gerners Enkes Legat til samme, Konf. 29 Novbr. 1808 § 1.

Kmhr. Schüttes Legat, Konf. Nr. 66, 8 April 1878.

5. Medvirker ved Valget af Medlemmer til Jernbaneraadet, Anordn. Nr. 113, 29 Septbr. 1886 § 2.

6. Se Agerdyrkning 2. Almanaker 5 e.

Landingsbroer. Se Havne- og Skibsbroer. Havneafgifter. Se ogsaa Ekspropriation 4 a (Landingssteder paa Færø.).

Landinspektørekksamen, se Landinspektører 1. Tillægseksamen 2.

Landinspektører.

1. Ang. Landmaaler- og Landinspektørekksamen.

a. Oprindelig var der en særlig Eksamen for Landmaalere, Resl. 23 April 1781, jfr. Resl. 18 Febr. 1782, Rtk. Prom. 6 April s. A. (alle i Reskriptsaml. 1ste Del), Skr. 8 Febr. 1820, Resl. 17 Septbr. 1839. Jfr. Resl. 26 Febr. 1800, 19 Septbr. 1815, 27 April 1816. Se Landmaalere 2.

Og de Landmaalere, der ønskede Bestalling som Landinspektører, maatte underkaste sig den særegne Landinspektørekksamen efter Resl. 18 Febr. 1782, jfr. Rtk. Prom. 6 April s. A., Resl. 24 Marts 1783 (alle i Reskriptsaml. 1ste Del), 26 Febr. 1800, 19 Septbr. 1815, Rtk. Skr. 11 Marts 1820.

b. I Stedet for disse 2 Eksamener er der nu anordnet en forenet Landmaaler- og Landinspektørekksamen, Bkg. 5 Avg. 1854, i hvilken forskellige Forandringer er sket ved Ind. M. Skr. 9 Juli 1864. Jfr. ang. Eksamensgebyret Noten t. Resl. 24 April 1855.

De Landmaalere, der efter Aaret 1856 attraa at udføre Landinspektørforretninger, maa have underkastet sig enten denne Eksamen eller den ældre Landinspektørekksamen, med mindre Indenrigsministeriet undtagelsesvis maatte finde en Landmaaler værdig til Bestalling som Landinspektør uden Eksamen, Ind. M. Cirk. 31 Oktbr. 1854.

c. Undervisningen for Landinspektører meddeles ved Veterinær- og Landbohøjskolen, L. 8 Marts 1856 § 1 (S. 553), hvor

nu ogsaa den forenede Landmaaler- og Landinspektøreksamen tages, Resl. 24 Marts 1862 med Note, jfr. Ind. M. Skr. 9 Juli 1864.

Tidligere toges de under a omhandlede Eksamener ved den ved Resl. 18 Febr. 1782, jfr. Rtk. Prom. 6 April s. A. (begge i Reskriptsaml. 1ste Del), anordnede Eksamenskommission. Denne Kommission ophævedes ved Resl. 24 April 1855, der oprettede en ny Eksamenskommission for den nuværende Eksamen, hvilken Kommission atter hævdes ved den ovennævnte Resl. 24 Marts 1862.

Se Forberedelseseksamen. Tillægseksamen 2. Veterinær- og Landbohøjskolen 2, 4de Stk.

2. Skulde en Gang aarlig indberette deres faste Opholdssted til Rentekammeret og melde Amtmanden, naar de forlode Amtet, Rtk. Cirk. 31 Decbr. 1802.

3. Have ingen særlig Uniform, Ind. M. Skr. 7 Oktbr. 1865.

4. Maa betragtes som kgl. Embedsmænd, J. M. Skr. Nr. 42, 9 Marts 1874 (ang. Fritagelse for Tjeneste i Købstædernes Brandkorps). Jfr. K. og U. M. Skr. 26 Avg. 1887 (G. R. — ang. Er læggelse af Præstepenge i Kbhvn.).

5. Ang. i hvilken Udstrækning de maa benytte Assistenten, Fr. 23 April 1781 § 29 smh. med Ind. M. Cirk. 10 Febr. 1855 (indskærpet ved Cirk. 22 Maj 1858), hvorefter de paa Kort og Forretninger, som de udfærdige, skulle bevidne, at Forretningerne ere udførte under deres personlige Tilstedeværelse, og hvorefter de aarlig skulle gøre Indberetning om deres Assistenten.

6. Ang. deres Forretninger med Hensyn til:

a. Udskiftning af Jordejendomme, Fr. 23 April 1781 §§ 3 ff, jfr. Fr. 13 Decbr. 1793 § 12 — af Skove, Fr. 27 Septbr. 1805 §§ 3, 6, 9, 14 — af Tørvemoser, L. 30 Decbr. 1858 (S. 813) §§ 4 ff. Se nærmere under Udskiftning.

Ang. hvorledes der skal forholdes med Beskikkelse af en Landinspektør til efter en Landvæsenskommissionskendelse at prøve Rigtigheden af en af en anden Landinspektør foretagen Udskiftningsforretning, Ind. M. Skr. 3 Juli 1860.

b. Nivellementsarbejder, Fr. 25 Juni 1790 § 7, Pl. 10 Novbr. 1791, jfr. Adg. 29 Juli 1846 § 13, Fr. 13 Decbr. 1793 § 3.

c. Tvistigheder om Hoveriets Fastsættelse, Fr. 6 Decbr. 1799 § 12 (foreskriver tillige Erstatningspligt og Straf for urigtig Opmaalning).

d. Jordens Udstykning, L. Nr. 81, 11 Maj 1897 §§ 5, 6, jfr.

7—15, jfr. Fr. 25 Juni 1810 §§ 3 og 4, 3 Decbr. 1819 §§ 9 ff. Se nærmere under Udstykning og Udstykningskort.

e. Taksationer over Grunde til Jernbaneanlæg, Fr. 5 Marts 1845 § 10. Jfr. L. 10 Marts 1861 § 5.

f. Jordboniteringer, Udstykningsl. Nr. 81, 11 Maj 1897 § 25, jfr. tidligere L. 4 Juli 1850 § 2 (S. 240).

g. Taksationsforretninger ved Jords Afgivelse til Landeveje, L. 6 April 1850 § 4 (se nærmere Veje II E 3 o og 4), og til Biveje, L. 20 Avg. 1853 § 4.

h. Taksationer over Grunde til Vand-, Gas- og Kloakanlæg i Kbhvn., L. 20 Avg. 1853 §§ 6, 10, 13, 30 Novbr. 1857 §§ 6, 10, 12.

i. Magelsæg mellem Hovedgaards- og Bøndergods, Udstykningsl. Nr. 81, 11 Maj 1897 § 21, se Mageskifte II 2 a.

k. Ang. deres Eneberettigelse til Udførelsen af Nivelleringer, Opmaalinger og andre tekniske Undersøgelser med Hensyn til Vandløb, L. Nr. 63, 28 Maj 1880 § 31. Jfr. Nivellement 2det Stykke.

7. Ang. deres Betaling og Befordring gives Regler i Fr. 23 April 1781 § 27, jfr. § 29 (om Opmaalinger ved Udskiftning), Pl. 10 Novbr. 1791 (Nivellementsarbejder), 20 Septbr. 1806 (Skoves Udskiftning); men Betalingen for disse Forretninger m. m. er forhøjet og nærmere bestemt ved Pl. 7 Juli 1810 og for Opmaalinger ved Skoves Udskiftning ved Pl. 24 Juni 1817. Fremdeles indeholde ogsaa de foran under c—h anførte Bestemmelser Regler herom. Om deres Befordring, se nærmere Befordring, fri, 17 a.

Endvidere mærkes:

a. Ang. Betalingen for Udskiftningsforretninger:

Om Betalingens Inddrivelse ved Eksekution, naar den paa-gældende Ejendom er pantsat, K. Prom. 17 Septbr. 1791.

Ang. paa hvilket Sted Lodsejerne skulle erlægge den, Rtk. Prom. 20 Septbr. 1794.

b. Ang. Anvendelsen af den foran under 6 g anførte L. 6 April 1850 § 4 mærkes Ind. M. Skr. 8 Septbr. 1857 og 27 Febr. 1858 om Forstaaelsen af Ordet »daglig« med Hensyn til Beregningen af den ledende Landinspektørs Diæter.

Se Bygningsvæsen 3 m Nr. 13 (Attest om Forholdet mellem bebygget og ubebygget Areal). Enkeforsørgelse II (Pl. 21 Marts 1812 og 17 Avg. 1826 ere hævede). Landmaalere. Landmaaling. Matrikul 18 (om Overtaksationsforretninger). Stiftslandinspektører. Tillægseksamen 2

(for dem, der have Landinspektøreksamen og ville indskrives som akademiske Borgere).

Landkasser, de vestindiske, ere overgaaede til Kolonialkasser, se Kolonialkasserne 1.

Ang. forskellige til Indtægt for samme paalagte Skatter og Afgifter: paa St. Croix, Adg. 22 Febr. og 13 Septbr. 1855, 24 April 1860, 29 Decbr. 1862 (to); paa St. Thomas, Adg. 22 Febr. 1855, 29 Decbr. 1862, 20 Juni 1864; paa St. Jan, Adg. 18 Septbr. 1853.

Se Lygteskat. Se videre Landskasse (Island).

Landkirurgen.

1. Paa Færøerne, den tidligere (nu benævnes denne Embedsmand Fysikus).

a. Nogle Jordemoderrekvisiter skulle følge som et Inventarium ved Embedet, Resl. 26 Juni 1816.

b. Ved Ansættelse af en saadan tilsagdes ham blandt andet fri Overrejse og efter 6 Aars Tjeneste Vartpenge og fortrinlig Befordring, K. Skr. 8 Juli 1820.

c. Er Medlem af Bestyrelsen for Færø Amts Hospital, Reglm. 3 Febr. 1857 § 2, og Læge ved Hospitalet, § 5, jfr. §§ 8, 11, 14 ibd.

d. Oppebærer et aarligt Beløb af nævnte Hospital, hvorfor han har at yde de egentlige Fattiglemmer (ogsaa udenfor Hospitalet) fri Kur, § 5 ibd.

e. Ang. hans Lønning og Anciennitet, samt at han har Embedsbolig og Jord, L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 11. Jfr. Fr. 27 Jan. 1847 § 3.

• f. Deltager med Distriktslægen paa Norderøerne i Distriktslægeforretningerne paa Østsiden af Østerø, Resl. Nr. 125, 27 April 1872.

g. Se Fysici B 6.

2. Paa Bornholm. Den ifølge Rskr. 21 Novbr. 1788 beskikkede Landkirurg blev ved Resl. 6 Avg. 1822 afløst af en Landfysikus.

Landliggere.

Ang. deres Skattepligt m. v., se Formue og Lejlighed III 6 b, f. Kirker 41 n. Offer I 2 l. Præstepenge 7 r.

Landmaalere.

1. Ang. den særlige Landmaalereksamens Afskaffelse og Indførelse af en forenet Landmaaler- og Landinspektøreksamen, der ordentligvis er Betingelse for, at en af de ældre Landmaalere

kan erhverve Bestalling som Landinspektør, se Landinspektører 1.

2. De Landmaalere, der havde underkastet sig Eksamen i Hertugdømmerne og derefter erholdt Bestalling som saadanne, kunde praktisere her, Pl. 20 Septbr. 1831.

3. Maa anses som kongelige Embedsmænd, J. M. Skr. 15 Novbr. 1858 (ang. Tjeneste i Brandkorpserne).

4. Ang. at en Landmaaler kan beskikkes som Medlem af en Landvæsenskommission, Ind. M. Skr. 22 Marts 1859.

5. I Vestindien, Takst for deres Forretninger, Resl. 24 Marts 1850.

Se Enkeforsørgelse II (Pl. 31 Marts 1812 og 17 Avg. 1826 ere hævede). Landinspektører. Næringsskat II 13. Situationskort 2 (kan Kancelliet ikke paalægge en Landmaaler at optage gratis i en ubeneficeret Sag). Udstykning.

Landmaaling. Derved maa ej andet Maal bruges end danske Alen, Fr. 10 Jan. 1698 IV § 4. Se Astronomiske Observatorium 1 (Adgang dertil for dem, der lægge sig efter Landmaaling). Se i øvrigt Landinspektører. Landmaalere.

Landmaalingskonduktør ved Rentekammeret. Dette Embede er ophævet og Forretningerne henlagte under Matrikulskontoret, Resl. 2 Juni 1827.

Landmandsbanken, se Banker 10 d.

Landmilicefonden (er nu indgaaet i Statskassen).

1. Ang. Bøder dertil, se Bøder D II 36.

2. Ang. Udbetaling af Pensioner deraf, K. Cirk. 3 Oktbr. 1815 1 Jan. 1820, Skr. 3 Febr. 1824, Resl. 25 Maj 1844 § 14 e.

3. Jfr. K. Cirk. 30 Marts 1849 § 7 ang. at Kendelser til samme ved Stilling bortfalde.

4. Ang. Forhøjelse af de Invalider deraf oprindelig tilstaaede Pensioner og Understøttelser, L. Nr. 23, 27 Febr. 1897 § 3, jfr. L. Nr. 30, 30 Marts 1889 § 2 og Nr. 136, 20 Novbr. 1876 § 28.

Landmilitæretaten, se Hæren.

Landoplysningsselskab, det kongelige islandske.

1. Ang. en Undersøgelse af sammes Tilstand og Bestyrelse, Rskr. 18 April 1827.

2. Ang. Anvendelsen af det forrige Landoplysningsselskabs Bibliotek og Bogtrykkeri, Resl. 19 Septbr. 1832.

Landpolitibetjente, se Politibetjente III.

Landposter — Landpostbude.

1. Kan Postvæsenet oprette og derfor bestemme Taksterne, L. Nr. 9, 7 Jan. 1871 § 6.

2. Vejledning for Landpostbude, som bringe Postsager direkte til Adressater, Avg. 1882 (i Till. t. U. L. f. 1882).

3. Ang. hvilke Frimærker m. v. der kunne erholdes hos Landpostbudene, Bkg. Nr. 164, 19 Decbr. 1874 § 4, jfr. fornævnte Vejledning § 12.

4. I Postvæsenets aarlige Statistisk, der er optaget i M. T. B f. 1877 og følgende Aargange findes Fortegnelser over Landpostbudgangene, se saaledes Fortegnelsen for 1897—98 i M. T. B f. 1898 S. 1027 ff.

5. Postvæsenet er bemyndiget til at besørge Postforsendelser omdelte og indsamlede paa Landet og at bestemme Taksterne og Reglerne derfor, Postl. Nr. 57, 5 April 1888 § 6. Se nedenfor 7.

6. Nedsat Porto kommer ikke til Anvendelse paa Landpost-distriktsbreve, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 3, lige saa lidt som Tjenestefrimærker kunne benyttes til samme, § 4.

7. Om dem handler Postadg. Nr. 179, 7 s. M. I §§ 3, 5, II §§ 2—5, 8, 11, 13, 14, 16, III § 3, Anordn. Nr. 186, 27 Septbr. 1894 §§ 1 Nr. 5, 3, 4 og Nr. 183, 27 Septbr. 1895 VII. — Bestemmelsen i I § 5 om deres Fritagelse for Tjeneste paa visse Dage stemmer med det tidligere ved Post. Off. Meddel. Nr. 19, 1888, III Bestemte, jfr. ogsaa ibd. Nr. 3, 1887, II. Jfr. tidligere Adg. Nr. 59, 28 Marts 1871 Afsnit I § 1 I a; II §§ 1 II, 2 III; III §§ 9 I og II, 12 XVI, jfr. Meddel. Nr. 9, 28 Jan. 1874 II Nr. 2 og 8.

8. Ny Vejledninger for dem, eftersom de bringe Postsager direkte til Adressaterne eller fungere paa Ruter med Udvekslingssteder eller ere kørende, omsendes ved Postv. Off. Meddel. Nr. 32, 1888, II.

9. Ang. at der for saa vidt der af Landpostbudene dannes en for hele Landet gældende Forening til Enke- og Alderdomsforsørgelse, kan ydes et Statsbidrag til samme, L. Nr. 50, 12 April 1889 § 10 i Slutn.

Denne Bestemmelse er nu udvidet til ogsaa at gælde saadanne Foreninger, der kun omfatte større Dele af Landet, L. Nr. 67, 30 Marts 1895 § 9. Ang. offl. Anerkendelse af Landpostbudenes almindelige Enke- og Alderdomsforsørgelsesforening, Bkg. Nr. 122, 19 Juli 1897, jfr. Postvæs. off. Medd. Nr. 23, 1897, I og Nr. 26, 1897.

10. Ang. deres Alderstillæg, Postvæs. off. Medd. Nr. 22, 1891, II, jfr. Nr. 32, s. A., II.

Ang. deres Lønninger, som fastsættes ved Kontrakt, L. Nr. 67, 30 Marts 1895 § 6. Ang. deres Alderstillæg, ibd. § 7.

11. Ang. at de ikke uden Generaldirektoratets Tilladelse maa udføre deres Tjeneste paa anden Maade end til Fods, ibd. Nr. 21, 92, II.

12. Bl. a. indskærpet, at de ikke under Udførelsen af Tjenesten maa paatage sig noget som helst privat Hverv, ibd. Nr. 33, 1892, V.

Det er dem ikke tilladt at virke for en Frøforretning ved Uddeling af Bestillingssedler m. m., ibd. Nr. 9, 1893, II.

Ikke heller at medføre og forhandle Almanaker og desl., ibd. Nr. 21 s. A.

13. Ere blevne uniformerede, ibd. Nr. 40, 1893, I, og skulle i Funktion være iført Uniform eller bære det anordnede Postskilt, Anordn. Nr. 186, 27 Septbr. 1894 § 3, jfr. Postvæs. off. Medd. Nr. 33, 1894 II ad 3. Ang. Uniformeringen, se endvidere L. Nr. 67, 30 Marts 1895 § 8.

14. Kørende, se under Post 11.

15. Pengebreve og Pakkesager med en angivet Værdi af indtil 200 Kr. kunne paa Postvæsenets Ansvar modtages til Postbesørgelse af Landpostbude og udbringes i Landdistriktet, L. Nr. 67, 30 Marts 1895 § 4.

16. Kunne benytte Cykle, Postvæs. off. Medd. Nr. 23, 1894 II.

17. Ang. at Amtmændene, forinden Aktion dekretes i Sager mod Landpostbude for Tilegnelse af Postforsendelser, skulle indsende Forhørsudskriften til Generaldirektoratet for Postvæsenet, J. M. Cirk. Nr. 24, 7 Marts 1895.

Se Postvæsenet I 4 y, 2det Stk. (ang. Tjenesteforsendelser) og III 12.

Landprang. Fr. 25 Avg. 1741 er hævet ved Næringsl. 29 Decbr. 1857 § 100.

Landret, den tidligere paa Ærø, se Landfoged 2.

Lands- Over- samt Hof- og Stadsretten i København.

1. Hovedbestemmelserne om samme ere Fr. og Reglm. 15 Juni 1771, Fr. 25 Jan. 1805 og L. 12 Novbr. 1862 (der fastsætter Assessorernes Antal til 16), jfr. Instr. f. Kbhvn.s Magistrat 28 Avg. 1795 § 3, Fr. 28 Febr. 1845 § 2.

2. Ang. Udgifter til Skrivematerialier ved Retten, Rskr. 25 Juni 1771 § 3, 5 Decbr. 1800 §§ 9—12, jfr. K. Skr. 21 Decbr.

1824 (ang. hvor vidt Aktsbeskrivelse er fornøden). Disse Udgifter udredes nu af den nedenfor under 11 anførte Sum.

3. Ang. dens Segl, K. Prom. 5 Juli 1771 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

4. Udmelder Mænd til Besigtigelser og Vurderinger i Processager og ved Skifter, K. Prom. 4 Maj 1776 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

5. Ang. Inventariesagers Anskaffelse ved samme, Rtk. Prom. 12 Marts 1785 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

6. Skal under Behandlingen i 1ste Instans af kriminelle og beneficerede Sager bedømme de under samme forekommende subsidiaire Forhører og Tingsvidner, som ere optagne ved de Retter, der ellers sortere under Retten som Overret, Rskr. 12 Juni 1807.

7. Ang. en Parts forsildige Møde ved samme og ang. dens Kendelse om en Sags Udsættelse, Fr. 16 Jan. 1828 §§ 12, 13.

8. De under samme i 1ste Instans henhørende kriminelle Sager bleve henlagte til Københavns Kriminal- og Politiret ved Fr. 28 Febr. 1845 § 1, jfr. § 2.

9. Ang. Indførelse i Domsakten af Medlemmernes Minoritetsvota, K. Skr. 9 Marts 1847.

10. Udnævner 2 Mænd til at tiltræde den i Fr. 5 Marts 1845 § 5 ommeldte Kommission, naar de til Jernbanen udstukne Linjer føres gennem Staden København eller over dens Grund, L. 23 Decbr. 1861.

11. Ang. Medhjælpssummen ved samme, L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 12.

12. Ang. Budene ved samme.

a. Ang. deres Antal og Løn, Rskr. 25 Juni 1771 § 4, 13 Novbr. s. A., 5 Decbr. 1800 i Slutn., K. Skr. 30 Maj 1818, Resl. 10 Novbr. 1845 § 5.

b. Ang. Budtjenestens Besørgelse i Tilfælde af Vakance eller et af de faste Budes Sygdomsforfald, K. Prom. 13 Novbr. 1813, Skr. 10 April 1821.

c. Ang. Uniform for Budene ved Justitskontoret, Resl. 12 Marts 1823.

d. Ang. at de Bude, som bære Uniform, selv bør bekoste samme, K. Skr. 24 Juli 1827.

e. Ang. at de skulle have Messingskilter af nærmere bestemt Indretning, Resl. 4 April 1832.

f. Om deres Forretninger som Stævningsmænd, se Stævningsmænd B 2.

13. Ang. Rettens Afdelinger og Personale, se i øvrigt: Arkivar 2. Assessorer 3. Assistenten 1. Avktionskontoret. Brevskriverkontoret. Ed II 8. Ekstraskrivere 1. Forligskommissioner A 2 a. Gældskommission 1. Gæsteret I. Justitiarius 2 og 3. Justitskontor 2. Justitssekretærer 9. Kasseundersøgelse 7. Kongens Foged. Kontorchefer 4. Kriminalkammer 1. Skiftekommissionen. Skifteskriver 7. Vidnekamre. Vægtene I 2.

14. Derved behandles visse Mortifikationssager i første Instans, Fr. 7 Febr. 1823 § 4.

15. Til denne Ret appelleres civile Domme m. m. afsagte af de med Doms- og Øvrighedsmyndighed udrustede danske Konsuler, L. Nr. 35, 15 Febr. 1895 § 3. Jfr. Konsuler B 36.

Se Appel I 2 a. Arkivvæsenet 3 (Kassation af Dokumenter). Assessorer 2, 3. Avktionsgebyrer I 5 (ang. Mulkt for Avktionsrekvirenter til Fremtvingelse af Oplysninger). Grønland 5 a. Gældskommission 1 a (ang. L. Nr. 44, 1 April 1888). Overret. Retsgebyrer I 17, 18, jfr. 12 e. Unødig Trætte 4 a.

Landsbanken, den islandske, se Banker 10 f.

Landsforræderi, se Forræderi.

Landsforvisning—Landsforviste.

1. Landsforvisningsstraffen ophævedes, idet andre Straffe sættes i Stedet for samme, ved Fr. 30 Marts 1827, udvidet til Færøerne, K. Skr. 1 Avg. 1837 Nr. 1, Island, Fr. 21 Decbr. 1831 II (i Lovsaml. f. 1832 S. 361), Vestindien, Rskr. 3 Septbr. 1830 Nr. 5.

Dog vedblev ifølge Fr. 1827 § 10 den i D. L. 6—1—1 ommeldte Forvisning, der imidlertid bortfaldt ved Grl. 5 Juni 1849 § 81, Koloniall. 27 Novbr. 1863 § 72.

Senere indførtes denne Straf igen for visse Presseforseelser, L. 3 Jan. 1851 § 5, 4 Jan. 1854 Nr. 24 (f. Færø.), Fr. 9 Maj 1855 § 5 (f. Isl.), Adg. 11 Marts 1862 § 5 (f. Vest.).

Nu er saa vel Fr. 30 Marts 1827 og 21 Decbr. 1831 II i deres Helhed (dog Slutningen af § 2 samt § 9 undtaget) som de fornævnte Pressebestemmelser hævede for Danmarks, Færøernes og Islands vedkommende ved Straffel. 10 Febr. 1866 § 309, 25 Juni 1869 § 311 (f. Isl.). — Fremdeles ere D. L. 1—24—13, 15 og 16, 6—6—1 og 6—13—16 hævede ved fornævnte L. 1866 § 308, 1869 § 310.

Den eneste endnu gældende Anvendelse af denne Straf er følgende Adg. 11 Marts 1862 § 5 f. Vest.

Se Krigsartikelsbreve 5.

2. Den ene Ægtefælles, ang. hvor vidt den berettiger den anden til Skilsmisse, D. L. 3—16—16 §§ 6, 7.

Se Skilsmisse 5.

3. Af en pensioneret Embedsmand, antoges at medføre Pensionens Forbrydelse, K. Skr. 29 Jan. 1820. Jfr. nu Pensionsl. 5 Jan. 1851 § 6 Nr. 5, 24 Febr. 1858 § 9 Nr. 5, 4 Decbr. 1863 § 9 Nr. 5.

4. Ang. Udlændinges Udvisning af Riget, se Udlændinge 12, jfr. 2.

5. Udlændinge, der ere forviste fra andre Lande, maa ikke modtages her, med mindre de ere forsynede med Pas, og der haves Betyggelse for, at de ikke paa nogen Maade ville falde det offentlige til Byrde, og selv i saa Fald beror det paa Kancelliets Afgørelse, om de kunne forblive her eller skulle bortsendes, K. Cirk. 2 Avg. 1814, 10 Maj 1823 (udvidet til Vestindien ved K. Skr. 17 Decbr. 1825), Skr. 16 Maj 1826, 3 Novbr. 1827. — Mærk som specielle Anvendelser heraf K. Cirk. 27 April 1833 og 11 Marts 1834 (polske Flygtninge), 31 Maj og 4 Juli 1835.

Bortsendelsen kan om fornødent ske med Magt, K. Cirk. 10 Maj 1823.

Jfr. Fredløshed.

Landsgrænsen mod Slesvig, se Hertugdømmerne 1.

Danner tillige Landtoldgrænsen, L. Nr. 65, 23 Maj 1873 § 1, fr. Bkg. 16 Septbr. 1865.

Se Kvægst 2 d.

Landshøvdingen over Island.

1. Ang. Oprettelsen af Embedet som Landshøvding over Island samt ang. Landshøvdingens Rang, Lønning, Bolig og Jord, Ansættelsen af en Sekretær hos ham m. v., Resl. Nr. 191, 29 Juni 1872.

2. Ang. hans Myndighed i Henseende til Landkommunalvæsenet, Fr. 4 Maj 1872 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) §§ 15, 23, 27, 36—38, 52—54, 56, 57, 59, jfr. Instr. Nr. 179, 29 Juni 1872 § 12.

3. Instruks for ham Nr. 179, 29 Juni 1872 (Rettelse i M. T. A f. 1872 S. 196).

Ang. hans Forretningsomraade, Bkg. 22 Febr. 1875 (Nr. 3 i

Till. t. Lovt.). — Herved er Instr. Nr. 179, 29 Juni 1872 bortfalden, se Intim.

Ved Instruksens § 11 mærkes med Hensyn til den forrige Stiftamtmands Forretninger i Henseende til Skibes Registrering og Maaling Fr. 25 Juni 1869 §§ 10—12, 17.

Ved Instruksens § 15 mærkes om Stiftamtmandens Forhold til Landsoverretten Fr. 11 Juli 1800 §§ 3, 4, 6, 22, og med Hensyn til de af samme meddelte processuelle Bevillinger Fr. 21 Decbr. 1831 I § 1 f (foran i Lovsaml. f. 1832).

4. Ang. hans Forretninger i Henseende til Kasse- og Regnskabsvæsenet, Reglm. 13 Febr. 1873 §§ 2 ff (Nr. 2 i Till. t. Lovt.). Jfr. Resl. 16 Septbr. 1796, Rtk. Skr. 28 Septbr. 1822.

Se Instr. Nr. 179, 29 Juni 1872 §§ 6, 8, 18.

5. Den højeste stedlige Myndighed i Island overdrages under Ansvar for Ministeren for Island til en af Kongen udnævnt Landshøvding, der skal have Bopæl i Landet selv. Landshøvdingens Forretningsomraade fastsættes af Kongen, Forfatnsl. 5 Jan. 1874 § 2 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.).

6. Ang. hvorledes Ansvar gøres gældende mod ham, fornævnte Lovs § 3.

7. Ang. hans Forhold til Altinget m. v., §§ 34, 39 ibd.

8. Ang. hans Myndighed til at bestemme Straf for Forseelser begaaede af Fanger i Straffeanstalten i Reykjavik, Fr. 5 Jan. 1874 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.).

9. Er bemyndiget til at meddele Sparekasser visse Begunstigelser, Fr. 5 Jan. 1874 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.).

10. Ang. hans Forretninger med Hensyn til Købstaden Reykjaviks Brandforsikringsvæsen, Fr. 14 Febr. 1874 §§ 8 ff (Nr. 8 i Till. t. Lovt.).

11. Ang. hans Myndighed med Hensyn til Fuldbyrdselen af Strafarbejde i Strafanstalten i Reykjavik, Adg. 28 Febr. 1874 (Nr. 11 i Till. t. Lovt.).

12. Omkostningerne ved hans Embedsinspektionsrejser skulle udredes af Landskassen, L. 2 Novbr. 1877 (Nr. 29 i Till. t. Lovt.) § 3.

13. Ang. hans Forhold til Altinget, se dettes Forretningsorden i L. 7 April 1876 (Nr. 19 ibd.) §§ 14, 16, 18, 19, 24, 27, 29, 30, 43.

14. Ang. hans Myndighed med Hensyn til:

a. Kong Christian den 9des Legat i Anledning af Tusind-aarsfesten, Resl. Nr. 234, 7 Novbr. 1874 § 3.

b. Forandring af Lægedistrikternes Grænser og Bestem-

melse af Lægernes Bopæl, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 28 i Till. t. Lovt.) §§ 1, 2.

c. Fjeldvejene, L. af s. D. (Nr. 32 ibd.) §§ 2, 3.

d. Brandvæsenet i Reykjavik, L. af s. D. (Nr. 33 ibd.) §§ 11, 16, 17, 27, 30.

e. Jordemodervæsenet, L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 42 ibd.) §§ 3, 4, 7.

f. Karantænevæsenet, L. af s. D. (Nr. 45 ibd.) §§ 2, 5, 24 Oktbr. 1879 (Nr. 33 ibd.) §§ 2, 3.

g. Strandingsvæsenet, L. 14 Jan. 1876 (Nr. 2 ibd.) §§ 20, 23, 24, 26, 27.

h. Udvandringsvæsenet, L. af s. D. (Nr. 3 ibd.) §§ 2, 3, 5, 14.

i. Børneskolen i Isafjord, L. 11 Febr. 1876 (Nr. 9 ibd.) § 2. Realskolen paa Mødruvellier, L. 7 Novbr. 1879 (Nr. 40 ibd.) §§ 4, 6, 4 Novbr. 1881 (Nr. 22 ibd.) § 3.

k. Valgene til Altinget, L. 14 Septbr. 1877 (Nr. 23 ibd.) §§ 15, 21, 27, 31.

l. Bygningsafgiften, L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 32 ibd.) §§ 2, 3.

m. Indkomstskatten, L. af s. D. (Nr. 33 ibd.) §§ 10, 12, 19, 26.

n. Nogle Sysselkommuners Deling, L. af s. D. (Nr. 41 ibd.) § 4.

o. Skiftevæsenet, L. 12 April 1878 (Nr. 9 ibd.) §§ 48, 91, 95, 97.

p. Indbetaling af og Regnskaberne for Retssportlerne m. v., Reglm. 25 Maj 1878 (Nr. 12 ibd.) §§ 5, 6.

q. Vurdering af Huse til Erlæggelse af Kirkeafgift, L. 19 Septbr. 1879 (Nr. 19 ibd.) § 3. Jfr. L. 27 Febr. 1878 (Nr. 3 ibd.) § 3.

r. Præstekalds Omordning og Kirkers Nedlæggelse, Flytning eller Opførelse, L. 27 Febr. 1880 (Nr. 3 ibd.) § 4.

s. Politimestrenes Regnskabsaflæggelse for Udførselsafgiften af Fisk, Tran m. m., L. 4 Novbr. 1881 (Nr. 19 ibd.) § 8.

t. Tilladelse til Indførsel af Kreaturer fra Udlandet, L. 17 Marts 1882 (Nr. 9 ibd.) § 1, jfr. § 2.

u. Købstæderne Akureyris og Isafjords kommunale Styrelse, L. 8 Oktbr. 1883 (Nr. 24 ibd.) §§ 3, 9—12, 18, 22, 28, 30, 31. af s. D. (Nr. 25 ibd.) §§ 4, 10—13, 19, 23, 29, 31, 32.

v. Afhændelsen af nogle Landskassen tilhørende Jorder, L. 8 Novbr. 1883 (Nr. 28 ibd.) § 2.

x. Matrikuleringen af nogle Jorder i Rangarvalla Syssel, L. af s. D. (Nr. 29 ibd.) § 5.

y. Avtorisation af et Handelssted, L. af s. D. (Nr. 32 ibd.).

z. Se Beneficerede Sager II 1 b.

æ. Landsbanken, L. 18 Septbr. 1885 (Nr. 20 ibd.) §§ 8, 9, 19, 20, 23, 25, 26, 29, 30, jfr. Bkg. 25 Maj 1886 (Nr. 20 ibd.) om de af Landskassen udstedte Seddelpenge.

ø. Omordningen af nogle Præstekald, L. 2 Novbr. 1885 (Nr. 37 ibd.) § 6.

aa. Bessættelsen af Præstekald, L. om Menighedens Medvirkning derved 8 Jan. 1886 (Nr. 1 ibd.) §§ 2, 7, 8. Se Præster I 1.

bb. Bogtrykkerier, L. 4 Decbr. 1886 (Nr. 34 ibd.) §§ 1, 2

cc. Hovedpostvejene, L. 10 Novbr. 1887 (Nr. 31 ibd.) §§ 3, 6, 8.

Affatter et Reglement for Vejarbejde, § 26 ibd.

dd. Bardastrands Syssels Deling, L. 2 Decbr. 1887 (Nr. 33 ibd.) § 4.

ee. Islands Sparebank, L. 10 Febr. 1888 (Nr. 3 ibd.) §§ 8, 14. Se nedenfor xx.

ff. Eksamenskommissionen ved Styrmandseksamen og denne Eksamen, L. 22 Maj 1890 (Nr. 21 ibd.) § 4, 4 Novbr. 1891 (Nr. 27 ibd.) §§ 4, 5.

gg. Afgørelse af Indsigelser mod Valg til Amdsraadene og Undskyldningsgrunde for at modtage Valg m. m., L. 11 Juli 1890 (Nr. 32 ibd.) § 2, samt Gennemførelsen af denne Lov, § 3.

hh. Forseelser vedrørende Udvandringsvæsenet, L. 18 Septbr. 1891 (Nr. 15 ibd.) §§ 1—3.

ii. Afhændelse af nogle Landskassen tilhørende Jorder, L. 11 Decbr. 1891 (Nr. 34 ibd.) § 2, 26 Oktbr. 1893 (Nr. 34 ibd.) § 2.

kk. Matrikuleringen af nogle Jorder i Vester-Skaptafells Syssel, L. 19 Febr. 1892 (Nr. 9 ibd.) §§ 5, 6.

ll. Lærlingeforholdet, L. 16 Septbr. 1893 (Nr. 17 ibd.) §§ 1, 7, 10.

mm. Øster-Skaptafells Syssels Henlæggelse til Østamtet. L. af s. D. (Nr. 19 ibd.) § 2.

nn. Sønæringen, L. 26 Oktbr. 1893 (Nr. 33 ibd.) §§ 11, 12, 14.

oo. Opsynet med Broerne over Ølfusaa og Thjorsaa, L. 24 Novbr. s. A. (Nr. 37 ibd.) § 1.

pp. Vejene, L. 13 April 1894 (Nr. 8 ibd.) §§ 6—9.

rr. Driften af et Dampskib for Landskassens Regning, L. 25 Oktbr. 1895 (Nr. 29 ibd.) §§ 6, 8.

ss. Affattelse og Udgivelse af statistiske Tabeller vedrørende Landets Næringsveje, L. 8 Novbr. 1895 (Nr. 34 ibd.) §§ 2, 5, 6.

tt. Sparekasser og Laaneinstituter, § 6 ibd.).

uu. Skibes Registrering, L. 13 Decbr. 1895 (Nr. 36 ibd.). §§ 10, 11, 12, 18, 20.

vv. Smitomme Sygdomme, L. 31 Jan. 1896 (Nr. 2), særligt §§ 1 og 2.

xx. Sparebanken, L. 6 Novbr. 1897 (Nr. 27 ibd.) § 1.

yy. Spedalskhedshospitalet (affatter Reglement og Instrukser), L. 4 Febr. 1898 (Nr. 2 ibd.) § 5.

15. Udfærdiger Politivedtægter for Købstæderne, L. 3 Jan. 1890 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) § 3.

16. Om hans Myndighed mærkes følgende Bestemmelser i Søfartsl. 22 Marts 1890 (Nr. 14 ibd.):

Ved hans Foranstaltning og for en af ham fastsat Betaling faas Afregningsbøger hos enhver Mønstringsbestyrer, § 15.

Bestemmer, hvilken Indretning til Søfartens Fremme Bøder efter Loven skal tilfalde, §§ 18, 41.

Giver Regler for Mønstringsbestyrernes Forretninger, §§ 19, 29.

Affatter Reglementer for Mandskabets Forplejning og Skibes Medikamentforsyning, § 71.

17. Ansætter og instruerer de offentlige Dyr læger, L. 2 Oktbr. 1891 (Nr. 23 ibd.) §§ 1, 5.

18. Kan tillade Indførsel af Hunde, Bkg. 13 April 1892 (Nr. 12 ibd.).

19. Kan efter Samraad med Landfysikus paabyde en almindelig Genindpodning af Kokopper over hele Landet, L. 26 Febr. 1898 (Nr. 4 ibd.) § 10.

Landskassen, den islandske.

1. Saaledes benævnes nu Jordebogskassen, Instr. Nr. 179, 29 Juni 1872 § 18. Se i øvrigt Jordebogskasse 3.

2. Med den har Landshøvdingen Tilsyn, Bkg. 22 Febr. 1875 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 19.

3. Om Fortrinsret for Landets Midler i Boerne efter dem, som have havt dem i Værge, L. 12 April 1878 (Nr. 9 ibd.) §§ 5, 52, 83 a, 89, 90.

4. Om hvor vidt den og de den tilhørende Ejendomme ere skattepligtige, se Skatter 17 ff Nr. 1, 3 og 4.

5. Til Fordel for samme inddrages Distriktslægerens Embedsjord, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 28 ibd.) § 3.

6. Om Tilbagebetaling af sammes Gældsfordringer, L. 4 Novbr. 1881 (Nr. 18 ibd. — om den der nævnte Understøttelsesfond, se Island 22).

7. Om de samme tilflydende Skatter og Afgifter, se de under Skatter 14 a anførte Love om en Skattereform samt L. 11 Febr. 1876 (Nr. 13 i Till. t. Lovt.) § 1 og 7 Novbr. 1879 (Nr. 39 ibd.) § 1 (Indførselsafgift af Spirituosa og Øl), 11 Febr. 1876 (Nr. 14 ibd.) § 3 (Indførselsafgift af Tobak), 12 April 1878 (Nr. 10 ibd.) § 2 og 10 Oktbr. 1879 (Nr. 28 ibd.) § 2 (Fyrafgiften). — Se videre om dens Indtægter Strandingsl. 14 Jan. 1876 (Nr. 2 ibd.) § 24, Karantænel. 24 Oktbr. 1879 (Nr. 33 ibd.) § 4, L. 10 Novbr 1887 (Nr. 31 ibd.) § 3 (Halvdelen af Sysselvejpengene), 2 Decbr. s. A. (Nr. 34 ibd.) § 1 (Handelsbevillinger), L. 22 Marts 1890 (Nr. 14 ibd.) § 11 (Gebyrer betræf. Logbøger), L. om Sønæringen 26 Oktbr. 1893 (Nr. 32 ibd.) § 11, L. om Sportler til Landskassen 2 Febr. 1894 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.), L. om Betaling til Repstyrere m. m. 13 Decbr. 1895 (Nr. 38 ibd.) § 5.

Se Arresthuse 38 c, d. Bøder D II 37, Justitskassen 3 og Retsgebyrer I 12 l, 14 e.

8. Ang. at Udredelsen af en Del Udgifter skal overtages af den, L. 2 Novbr. 1877 (Nr. 29 i Till. t. Lovt.), 14 Decbr. s. A. (Nr. 34 ibd.), medens den fritages for visse andre Udgifter, L. 2 Novbr. 1877 (Nr. 30 ibd.), 14 Decbr. s. A. (Nr. 36 ibd.).

Om sammes Udgifter, se videre J. M. Skr. Nr. 184, 17 Juli 1874 (Regeringstidenden), Bkg. 9 Oktbr. 1875 (Nr. 25 i Till. t. Lovt. — Pensioner til Lejlændinge og deres Enker paa visse kgl. Godser), L. af s. D. (Nr. 28 ibd.) § 3 (Distriktslægernes Lønninger), af s. D. (Nr. 32 ibd.) § 3 (Fjeldvejene), 17 Decbr. 1875 (Nr. 42 ibd.) § 4 (Jordemodervæsenet), af s. D. (Nr. 45 ibd.) § 6 (Karantænevæsenet), Strandingsl. 14 Jan. 1876 (Nr. 2 ibd.) § 10, 14 Septbr. 1877 (Nr. 23 ibd.) § 37 (Altingsmændenes Dagpenge m. m.), 14 Decbr. 1877 (Nr. 40 ibd.) § 5, 7 Novbr. 1879 (Nr. 40 ibd.) § 5 og 4 Novbr. 1881 (Nr. 22 ibd.) § 4 (Real-skolen paa Mødruvellir), 27 Febr. 1880 (Nr. 3 ibd.) §§ 5, 6, af s. D. (Nr. 4 ibd.) § 6 og 4 Novbr. 1881 (Nr. 23 ibd. — Præstekald, Emeritpræster, Præsteenker), 13 Jan. 1882 (Nr. 3 ibd.) §§ 1 og 5 (Repstyrerne), L. 12 Jan. 1884 (Nr. 2 ibd.) § 5 (Tilskud til Præstekald), 3 Oktbr. s. A. (Nr. 23 ibd.) §§ 2, 5 (Præstenkers Pension), 10 Novbr. 1887 (Nr. 31 ibd.) §§ 3, 23, 25 (Vejvæsenet), L. 3 Maj 1889 (Nr. 4 ibd.) §§ 2, 3, 18 Septbr. 1891 (Nr. 18 ibd.), 11 Decbr. s. A. (Nr. 36 ibd.) og 24 Novbr.

1893 § 3 (forskellige Broanlæg), 9 Avg. 1889 (Nr. 12 ibd.) § 4 (Undersøgelse af Ladninger med Hensyn til Indførselsafgiften af Kaffe og Sukker), 22 Marts 1890 (Nr. 14 ibd.) § 19 (Søfolks Afregningsbøger og Skibsbemandingslisterne), 22 Maj s. A. (Nr. 21 ibd.) § 1 (Navigationsskolen), 18 Septbr. 1891 (Nr. 16 ibd.) §§ 1, 2 og 2 Oktbr. s. A. (Nr. 24 ibd.) (ang. nogle Præstekald), 2 Oktbr. s. A. (Nr. 23 ibd.) § 2 (Dyrlægernes Lønninger), 19 Febr. 1892 (Nr. 9 ibd.) §§ 6, 7 (Matrikulering af nogle Jorder), 16 Septbr. 1893 (Nr. 18 ibd.) § 4 (om ekstraordinær Mortifikation af over 20 Aar gamle Hæftelser), 26 Oktbr. s. A. (Nr. 32 ibd.) §§ 3, 5, 7 (Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller Straf efter Dom). L. 12 April 1894 (Nr. 8 ibd.) § 6 (Vejudgifter), L. 2 Oktbr. 1895 (Nr. 26 ibd.) (Broanlæg over Floden Blanda), L. 25 s. M. (Nr. 29 ibd.) (Befragtning eller Køb af et Dampskib samt dets Drift), L. 8 Novbr. 1895 (Nr. 33 ibd.) §§ 1—4 (Udgifter ved døvstumme, Vaccinationer, Forligsvæsen og Fængselsdrift), L. af s. D. (Nr. 34 ibd.) §§ 1, 2 (Affattelse og Udgivelse af statistiske Tabeller vedrørende Landets Næringsveje), L. om Forandring i §§ 1, 5, 6 og 8 i L. 13 Jan. 1882 om Betaling for Repstyrere og andre, som udføre tinglige Forretninger, 13 Decbr. 1895 (Nr. 38 ibd.), L. ang. Præsteenkepensioner af s. D. (Nr. 41 ibd.) § 1, midlertidigt Tilskud til Akureyri Præstekald, L. 13 Decbr. 1895 (Nr. 42 ibd.), Pension til Sognepræsten i Holmar Præstekald, L. 13 Decbr. 1895 (Nr. 43 ibd.), Smitsomme Sygdomme, L. 31 Jan. 1896 (Nr. 2 ibd.) § 13, jfr. § 11, Kapitelstakstens Fastsættelse, L. 6 Novbr. 1897 § 2 (Nr. 19 ibd.), Spedalskhedshospitalet og Desinfektion efter spedalske, L. 4 Febr. 1898 (Nr. 3 ibd.) §§ 10, 11, offentlig Koppeindpodning, L. 26 Febr. 1898 (Nr. 4 ibd.) § 8.

Se fremdeles Alting 2 i. Beneficerede Sager III 5 a, 3dje Stk. Justitskassen 3.

9. Om Godkendelse af Landsregnskabet for 1878—79, L. 21 Septbr. 1883 (Nr. 13 ibd.), for 1880—85, L. 2 Novbr. 1885 (Nr. 34 ibd.), af s. D. (Nr. 35 ibd.), 4 Novbr. 1887 (Nr. 22 ibd.), for 1886—91, L. 28 Oktbr. 1889 (Nr. 23 ibd.), 2 Oktbr. 1891 (Nr. 20 ibd.), 16 Septbr. 1893 (Nr. 15 ibd.), for 1892 og 1893, L. 8 Novbr. 1895 (Nr. 32 ibd.), for 1894 og 1895, L. 6 Novbr. 1897 (Nr. 14 ibd.).

10. Ang. dens Forhold til Landsbanken, L. 18 Septbr. 1885 (Nr. 20 i Till. t. Lovt.) §§ 1—4, 32.

11. Ang. Inddrivelse ved Udpantning af dens Fordringer, L. 16 Decbr. 1885 (Nr. 40 ibd.) § 1 Nr. 1, 2, 5, §§ 4, 13.

12. Ang. Afhændelse af nogle den tilhørende Jorder, L. 8 Novbr. 1883 (Nr. 28 ibd.), 8 Jan. 1886 (Nr. 2 ibd.), 4 Decbr. s. A. (Nr. 37 ibd.), 4 Novbr. 1887 (Nr. 27 ibd.).

13. Er Garant for den islandske Sparebank, L. 10 Febr. 1888 (Nr. 3 ibd.) § 1, jfr. § 4.

14. Ang. Afhændelse af nogle den tilhørende Jorder, L. 9 Decbr. 1889 (Nr. 27 ibd.), 11 Decbr. 1891 (Nr. 34 ibd.), 26 Oktbr. 1893 (Nr. 34 ibd.), 13 Decbr. 1895 (Nr. 40 ibd.), 6 Novbr. 1897 (Nr. 20 ibd.).

15. Ang. Overdragelse af Tilsynet med og Værgemaalet for forskellige Landskassen tilhørende Kirker til vedkommende Sogmenigheder, L. 18 Decbr. 1897 (Nr. 31 ibd.).

Se Landkasse (Vestindien).

Landskat samt Ligningsskat af Hartkornet.

A. Landskatten.

Ved Fr. 15 April 1818 blev saa vel den ved Fr. 1 Oktbr. 1802, jfr. Fr. 6 Juni 1811 og 9 Juli 1813 § 10 Nr. 1, paabudte Afgift som de tidligere ved Fr. 9 Juli 1813 § 10 Nr. 2 forenede Hartkornsskatter sammendragne til en Skat under Navn af Landskat.

Denne Skat er senere undergaaet væsentlige Forandringer ved Fr. om Indførelse af den ny Skyldsætning 24 Juni 1840 og ved Lov om Udjævning af Hartkornsforskellen 20 Juni 1850, jfr. ogsaa L. 14 April 1852 § 9 (om Ophævelse af Mølleskyldshartkornet). Se nærmere Gammelskat. Hartkorn D 3. Matrikul.

Den Del af Landskatten, som midlertidig blev eftergiven ved Fr. 10 Jan. 1823 og senere Anordninger (den sidste af disse er L. 15 Maj 1850 § 5), er aldeles bortfalden, L. om Ophævelse af fl. Skatter 20 Juni 1850 § 1 i Slutn.

De Gejstligheden ved Fr. 11 Septbr. 1822 med flere særlige Bestemmelser forundte Skattelettelser ere hævede ved § 6 ibd. Se nærmere Præstegaarde 26 d.

Fremdeles mærkes:

1. Ang. Godtgørelse af en Del af Bankhæftelsesrenterne deri, se Bankhæftelsen 4 og 5.

2. Ang. sammes Deling mellem Ejer og Bruger, se Forpagtning 7 a og Fæste 22 b.

3. Ang. sammes Udredelse af Viborg Købstads Jorder, Rtk. Skr. 28 Oktbr. 1818, og af Køge Købstads Jorder, Rtk. Skr. 21 Novbr. s. A.

4. Ang. Beregningen af Tiendelandskatten, navnlig om hvor

vidt det ny eller det gamle Hartkorn bliver at lægge til Grund for samme, F. M. Cirk. 4 Juni 1850 C, K. og U. M. Skr. 21 s. M., 12 Febr. 1857.

Med Hensyn til Amtets Attestation til Brug ved Tiendelandskattens Beregning mærkes F. M. Cirk. 4 Juni 1850 B.

Ang. hvor vidt Tiendelandskat vil være at erlægge af Skolejord samt af det ny Hartkorn, som er paalagt Hus og Havepladser, Eng- og Kærparceller samt Søer m. v., F. M. Cirk. 27 Febr. 1851 b.

5. Den opkræves halvaarsvis til April og Oktober Skatteterminer, henholdsvis for Halvaaret fra 1 Jan. til 30 Juni og fra 1 Juli til 31 Decbr., Fr. om Amtstueoppebørseler 8 Juli 1840 § 1. Jfr. Pl. 22 Decbr. 1819.

Ang. Skemata over sammes Opkrævning m. v., Rtk. Cirk. 28 April 1818 (to).

6. Ang. Regnskaberne over samme, Rev. Dep. Cirk. 8 Marts 1866 (M. T. A f. 1872 S. 68) og af s. D. (S. 84 ibd.).

7. Ang. sammes Omsætning fra Rigsmønt til Kronemønt, Skattedir. Cirk. Nr. 207, 22 Oktbr. 1874.

8. Se Fæstetvang l g og h. Tiende 42 i (ang. Tiendehartkornet).

B. Ligningsskat af Hartkornet.

Denne Skat indførtes ved L. om Ophævelse af fl. Skatter 20 Juni 1850, se særlig § 5 (ang. dens Størrelse — jfr. L. 14 April 1852 § 9 om Ophævelse af Mølleskyldshartkornet) og § 9 (ang. dens Opkrævning i Forening med Landskatten).

Denne Skat er bleven forhøjet ved L. om Hærens Distriktsheste 26 Maj 1868 § 4 (S. 277), og for Bornholms vedkommende ved Lov om Tilvejebringelse af Heste til Bornholms Væbning Nr. 26, 12 Febr. 1872 § 3.

Om Regnskabsafleggelsen for samme, se de foran under A 6 anførte Bestemmelser.

Se Amtsforvaltere I B 6, jfr. I A 55, sidste Stk. (en bortfalden Fortegnelse derover). Beneficeret Gods 8 b. Kirker 47 r, 2det Stykke (betales efter den ny Matrikul).

Landskyld.

1. Paa Færøerne, skal betales med Penge efter Kapitelstaksten, L. 16 Febr. 1856 § 2, 1 Maj 1868 § 6.

2. Paa Island.

a. Af Præsternes Mensalgods, Adg. 17 Juli 1782 § 11 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

b. Ang. Evaluationen af samme paa det beneficerede Gods,

K. Prom. 29 Jan. 1785. og paa det kgl. Gods, Resl. 3 Decbr. 1823.

c. Ang. dens Udredelse efter Kapitelstakst, Fr. 16 Juli 1817, Resl. 3 Decbr. 1823.

d. Om Optrædelsen af Landskyldsafgiften til den islandske Landskasse tales i Reglm. 13 Febr. 1873 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) § 8.

e. Ang. sammes fortrinlige Fyldestgørelse i Tilfælde af Konkurs, L. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 83 b Nr. 2, 89, 90.

f. Derom handler L. om Bortbygning og Brug af Jordejendomme 12 Jan. 1884 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) §§ 3, 7, 17, 24, 25, 28.

3. Af Læsø, se Domkapitel 2.

Jfr. Landgilde.

Landsoverretterne.

1. Landsoverretten i Viborg.

a. Om den handler Fr. 25 Jan. 1805 §§ 2, 7, 9 ff.

Retten bestaar af Justitiarius og 7 Assessorer, af hvilke Tilforordnede altid 5 skulle være til Stede og deltage i Afsigelsen af enhver Dom eller Kendelse, Pl. 2 Juni 1847, L. 12 Novbr. 1862. Jfr. nedenfor f.

b. Præsidenten i samme (Stiftamtmanden i Viborg) kan meddele Bevillinger til at føre ny Vidner og fremlægge ny Dokumenter i de til Retten indankede Sager, Fr. 23 Marts 1827 § 19 g. Jfr. nu J. M. Cirk. 1 Novbr. 1861 Nr. 1 a.

c. Ang. en Parts forsildige Møde ved samme og ang. dens Kendelse om en Sags Udsættelse, Fr. 16 Jan. 1828 §§ 12, 13.

d. Til umiddelbar Behandling af en Sag ved samme som første Instans kan ikke meddeles Bevilling, J. M. Skr. 10 Decbr. 1870 (Nr. 34 i Bl. 1 t. M. T. A f. 1871).

e. Ang. Rettens Medhjælpssum, L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 12.

f. Forøgelse af Assessorernes Antal til 8, L. Nr. 51, 9 Marts 1893.

g. Ved Overretten som 1ste Instans kunne Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel og Straf efter Dom anlægges, L. Nr. 52, 5 April 1888 §§ 3, 5.

h. Om sammes Personale, se Assessorer 4. Justitiarius 3. Justitssekretærer 10. Kasseundersøgelse 7. Pastorater 869 B a, dd.

2. Landsoverretten paa Island.

a. Om den handler Fr. 11 Juli 1800.

b. Ang. en Bygning til den, K. Prom. 21 Maj 1808.

c. Ang. dens Sessioner, Rsk. 14 Maj 1808, 23 Febr. 1814, K. Skr. 12 Juli 1817.

Ang. Tiden for Rettens Sættelse, K. Skr. 6 Marts 1838 ad 5.

d. Ang. Regler for Voteringen og Dommens Afsigelse ved samme, K. Skr. 25 April 1826. Se Votering 2 (om Minoritetsvota).

e. Er pligtig mod Betaling at meddele private Udskrifter og Oversættelser af endelig paakendte offentlige Sager, K. Skr. 28 Novbr. 1835. Jfr. Beskrivelser og Udskrifter VIII 2.

f. Ang. forskellige Forhold ved Retten, K. Skr. 6 Marts 1838.

g. Derved skal Vrag af Værdi 5 Rdl. eller derover oplyses, Pl. 2 April 1853 § 2.

h. Landshøvdingen er Præses i samme og udøver som saadan den Stiftamtmanden hidtil tilkommende Myndighed, Instr. Nr. 179, 29 Juni 1872 § 15.

Ang. Landshøvdingens Myndighed med Hensyn til samme, Bkg. 22 Febr. 1875 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) § 15.

Ang. at Justitiarius i Landshøvdingens Forfald udfører dennes Forretninger, § 21 ibd.

i. Ang. et Bud ved samme, K. Prom. 21 Maj 1808 § 2.

k. Ang. at de Tilforordnede maa bo udenfor Reykjavik, Rskr. 14 Maj 1808 a, jfr. K. Skr. 6 Marts 1838 ad 3.

l. Justitiarii og Assessorernes Lønninger, L. 9 Decbr. 1889 (Nr. 26 i Till. t. Lovt.) § 3, jfr. L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 3 ibd.) § 10.

m. Derved som 1ste Instans kunne Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller Straf efter Dom anlægges, L. 26 Oktbr. 1893 (Nr. 32 ibd.) §§ 3, 5.

n. Om sammes Personale, se i øvrigt Assessorer 5. Justitiarius 3. Justitssekretærer 11.

o. Se fremdeles Appel I 2 b. Beneficerede Sager II 1 b. Domme 2 (Præmissernes Oplæsning). Island 4 (Oversættelse af Love). Overret. Sagførere I C.

3. Landsoverretten i Vestindien.

a. Om den handler Fr. 25 Maj 1804.

Ang. en Omordning af Retten, saaledes at den fremtidig kun beklædes af en enkelt Dommer, L. 15 Febr. 1857, jfr. Bkg. 9 Juli s. A.

b. Ang. en Bygning til den, Rskr. 25 Maj 1804 § 1.

c. Paakender i første Instans:

Sager om ulovlig Negerhandel, Fr. 3 Juli 1835 §§ 10, 12, 13, 34.

Kendelser afsagte af Valgbestyrelsen for Valg til Kolonialraadet, Koloniall. 27 Novbr. 1863 § 26.

Bestemmelsen i Fr. 30 April 1825 §§ 4, 5 om Paakendelse i 1ste Instans af Sørøverisager er bortfalden ved L. 15 Febr. 1857 § 6.

Ligeledes er Bestemmelsen i Rskr. 9 Decbr. 1825 § 3 om, at alle Mortifikationssager skulde behandles ved samme, ophævet ved Adg. 24 April 1860.

d. Ang. Udredelsen af Udgifterne dertil, Koloniall. 27 Novbr. 1863 §§ 53, 54.

e. Ang. Overdommerens Lønning, Lønning til en Kopist samt Godtgørelse for Kontorudgifter, derunder Lønning til et Bud, L. 15 Febr. 1857 § 4. Jfr. med Hensyn til Kontorholdet Koloniall. 27 Novbr. 1863 §§ 53, 54.

f. Om Overdommeren mærkes fremdeles:

Han skal efter Gouvernørens Forlangende afgive de Betænkninger i Retsvæsenet vedkommende Sager, som ere forenede med hans Stilling, Rskr. 21 April 1866 § 10 (D. T. S. 627).

Han har Rang i 2den Klasse Nr. 12, Resl. Nr. 103, 20 Ma 1874.

g. Se Appel I 2 c, II 2 b. Fremlæggelse (af ny Bevisligheder) 2 b. Justitssekretærer 12. Tinglæsning I 1 d.

4. Der forkyndes Stævningen mod Personer, der ikke ville lade sig finde, D. L. 1—4—10, jfr. Fr. 23 Maj 1827 § 2, K. Skr. 5 Juli 1831.

Se Lands- Over- samt Hof- og Stadsretten. Retsgebyrer I 18. Unødigt Trætte 4 a. Vicegouvernør. Votering.

Landstingene bleve ophævede ved Fr. 25 Maj 1804 § 1 (f. St. Croix), 25 Jan. 1805 § 1, Pl. 29 Juni 1813 (f. Bornholm), jfr. K. Skr. 11 Febr. 1817.

Jfr. om dem Adg. 23 Jan. 1739 (i Reskriptsaml.). Jfr. Provinsinddelingen.

Landstinget.

1. Derom handler Grl. 28 Juli 1866 §§ 29, 34—40, 44, 50, 67, 68, midlert. Best. § 1.

2. Ang. Valgene dertil, L. 12 Juli 1867 II. Jfr. IV ibd. og Bkg. 19 s. M.

a. Naar den til Landstingsmand valgte vægrer sig ved at modtage Valget — jfr. L. 1867 § 87 — kan Valgbrev ikke meddeles den, som derefter havde de fleste Stemmer, men nyt Valg maa foretages efter de almindelige Regler om enkelte Valgs Afholdelse, Ind. M. Skr. 15 Jan. 1850, jfr. Ind. M. Skr. 11 Juni 1853.

b. Et Medlem af Valgbestyrelsen kan vælges til Landstingsmand, Ind. M. Skr. 7 Marts 1859.

c. Til at anordne Omvalg dertil paa Grund af visse Uregelmæssigheder ved Valgmandsvalget anser Indenrigsministeriet sig ubeføjet, Ind. M. Skr. 12 Juni 1863 (D. T. S. 493). Jfr. nu L. 1867 § 76.

d. Med Hensyn til Valgene dertil mærkes de i Henhold til L. 12 Juli 1867 § 53 offentliggjorte aarlige Fortegnelser over Sogneraadskresenes Antal, Bkg. Nr. 1, 2 Jan. 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, Nr. 1, 6 Jan. 1880, 1881, Nr. 2, 7 Jan. 1882, Nr. 1, 5 Jan. 1883, Nr. 1, 5 Jan. 1884, Nr. 1, 2 Jan. 1885, og 1886, Nr. 1, 3 Jan. 1887, Nr. 1, 2 Jan. 1888, Nr. 3, 12 Jan. 1889, Nr. 3, 2 Jan. 1890, Nr. 1, 2 Jan. 1891, Nr. 1, 6 Jan. 1892, Nr. 1, 2 Jan. 1893, Nr. 2, 6 Jan. 1894, Nr. 1, 2 Jan. 1895, Nr. 1, 2 Jan. 1896, Nr. 1, 2 Jan. 1897, Nr. 1, 3 Jan. 1898.

e. Ang. de under en Købstad med Hensyn til Fattig- og Skolevæsen hørende Landdistrikters Deltagelse deri, Ind. M. Cirk. Nr. 154, 21 Avg. 1888.

f. Se Kirkestævne 12 (Valglisternes Fremlæggelse).

Se i øvrigt Valg. Valgbog. Valgbrev. Valglist. Valgmænd.

3. Vælger de halve Medlemmer af Rigsretten, Grl. 28 Juli 1866 § 68, midlert. Best. § 2, smh. m. L. 3 Marts 1852 § 2, jfr. §§ 3, 6, 7, 9, 11.

Med dets Segl forsegles Rettens Tingbøger, § 14 ibd.

4. Forretningsorden 28 Novbr. 1866 (i Till. t. U. L. f. 1881 S. VII ff.), do. 1 April 1895 (i Suppl. t. den lille Lovsaml.).

Se Rigsdagen.

Landstingssekretæren.

Om ham handler Tillæg til Landstingets Forretningsorden 1 April 1895 (i Suppl. t. den lille Lovsamling). Se Rigsdagen 11.

Landstutteriet er hævet ved L. 23 Jan. 1862 § 2 (S. 509). Jfr. L. 31 Marts 1852.

Landsætningspenge til Lodser, om dem handler Lodsl. Nr. 73,

13 Juni 1879 §§ 31, 35, 41 smh. med Bkg. Nr. 54, 20 Febr. og Nr. 95, 15 Marts 1883. Jfr. Bkg. Nr. 168, 18 Decbr. 1874. — Se i øvrigt de under Lodsvæsen B anførte specielle Takster.

Landvæsensdepartement, Oprettelse deraf under Indenrigsministeriet, L. Nr. 81, 8 Maj 1894.

Jfr. Landbrugsministeriet.

Landvæsenskommissioner.

1. Ang. Landvæsenskommissioners og Overlandvæsenskommissioners Sammensætning og Forretningsgang m. m., L. 30 Decbr. 1858 (S. 803).

Se med Hensyn til København Oversynskommissioner.

Jfr. de ældre Bestemmelser i Instr. » Maj 1768, Landvæsenskoll. Skr. 13 Septbr. 1768, Instr. 9 Avg. 1777 (i Reskriptsaml. 1ste Del), Pl. 13 Septbr. 1806, D. T. f. 1848 S. 109, Ind. M. Skr. 4 April 1857.

2. Ang. Amtmændenes Stilling og Forretninger med Hensyn til dem, se Amtmænd XIV 6.

Amtmanden, men ikke Medlemmerne af Amdtsraadet, kan fungere i Sager, der angaa Amtskommunens Interesse, Ind. M. Skr. 28 Juni 1859, 19 Maj 1860. Jfr. nedenfor f.

Amtmanden kan udnævne Medlemmerne, uagtet Sagen angaar Amtskommunens Interesser, Ind. M. Skr. 19 Maj 1860.

3. Med Hensyn til sammes Medlemmer bemærkes:

a. Landmaalere og Sagførere kunne beskikkes dertil, se Landmaalere 4. Sagførere II 3 e.

b. De ældre Bestemmelser om særlig Rang for Landvæsenskommissærer i Rtk. Prom. 12 Oktbr. 1776 og 14 Juli 1798 med Note ere ophævede ved Resl. 8 Febr. 1859 (anføres i V. Ingerslev, Praktisk Haandbog for Landvæsenskommissærer S. 9).

c. De forinden L. 30 Decbr. 1858 beskikkede Landvæsenskommissærer vedblive deres Funktion, indtil de af Ministeriet entlediges eller afgaa ved Døden, Ind. M. Skr. 5 Juli 1859, 11 Novbr. 1865 (i den foran under b nævnte Haandbog S. 8).

d. Ang. Fremgangsmaaden, naar paa Grund af pludselig opkommen Forhindring et Medlem udebliver fra Mødet, Ind. M. Skr. 24 Septbr. 1863.

e. Ang. at Medlemmerne skulle have Bopæl i vedkommende Amdtsraadskres, Ind. M. Skr. Nr. 164, 29 Avg. 1877.

f. Ang. hvor vidt Amdtsraadsmedlemmer efter Emanationen af den ny Vandløbslov vedblivende maa anses som inhabile som Landvæsenskommissærer i Sager betræffende Hovedvandløbene, Ind. M. Skr. Nr. 12, 18 Jan. 1882.

4. Ved Landvæsenskommissioner ere Prokuratorer berettigede til at give Møde, K. Skr. 29 Oktbr. 1833, L. 30 Decbr. 1858 § 9.

5. Landvæsenskommissionernes Protokoller og de Landvæsenskommissionssager vedkommende Udfærdigelser ere stempelfri, L. 30 Decbr. 1858 § 23, 19 Febr. 1861 § 74 m og n.

Dette gælder ogsaa med Hensyn til Udskrifter af Forlig indgaaede for en Landvæsenskommission, for saa vidt Overenskomsten angaar et Forhold, som falder ind under Kommissionens Omraade, Ind. M. Cirk. 13 Juni 1869 (i L. C. Borup den danske Landboret S. 26).

6. Ang. hvorledes Landvæsenskommissionen skal forholde sig med Hensyn til Udnævnelsen af en Landinspektør for at prøve Rigtigheden af den med Hensyn til en Udskiftning foretagne Udregning og Afsætning, Ind. M. Skr. 3 Juli 1860.

7. Ang. at Landvæsenskommissioners Møder, ved hvilke gejstlige Embedsmænd ex officio skulle være til Stede, ikke bør berammes til Dagen før en Helligdag, Ind. M. Cirk. 23 Juli 1861.

8. Om Landvæsenskommissærernes Betaling og Befordring samt om Udredelsen heraf og af øvrige Sagsomkostninger gives Regler i L. 30 Decbr. 1858 §§ 24—26.

a. Ang. Udredelse af Befordringsgodtgørelse og Diætpenge, naar flere Forretninger foretages in continenti, kan mærkes Rtk. Prom. 4 Juni 1785.

b. Landvæsenskommissionernes Gebyr for Afgørelsen af Spørgsmaal om mindre Vandløb kunde ikke inddrives ved Udpantning, J. M. Skr. 2 Novbr. 1857. Men nu kan Udpantning for Landvæsenskommissærernes Godtgørelse ske i alle Tilfælde, L. 30 Decbr. 1858 § 25, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 4.

c. Diæter tilkomme kun Landvæsenskommissærer for de Dage, de tilbringe udenfor Hjemmet, men derimod tilkommer der dem saa vel Diæter som Befordringsgodtgørelse for Dage, der medgaa til Rejser til og fra andre Steder end Aastedet og Møder andet Steds udenfor deres Hjem, Ind. M. Skr. 13 Oktbr. 1860, jfr. Ind. M. Skr. 26 Febr. 1856.

d. Ang. at Landvæsenskommissionen altid ved Kendelse skal bestemme, hvilken Part der skal bære Sagens Omkostninger, Ind. M. Skr. 28 April 1863.

e. Ang. Beregningen af Medlemmernes Befordringsgodtgørelse, naar de benytte Jernbane, og at det staar dem frit for at vælge mellem Vogn og Jernbane, Ind. M. Skr. Nr. 108, 21 Maj 1884.

f. Se Aastedet 12.

9. Ang. deres Kendelser.

a. Ang. Retsmidler mod en Kendelse, hvorved en Landvæsenskommission i en Sag antages at have overskredet sin Competence, Rtk. Skr. 25 April 1818, Ind. M. Skr. 17 Febr. 1852, 22 Oktbr. 1864.

b. Ang. hvor vidt ældre Landvæsenskommissionskendelser kunne forandres ved senere Kommissioners Kendelse, Adg. 29 Juli 1846 §§ 8, 10 og 11, Ind. M. Skr. 22 Oktbr. 1864, 21 Septbr. 1867 (D. T. S. 1208 — ang. Flodemaalet ved Silkeborg Fabriker).

Ang. hvor vidt og hvorledes Forandring kan ske i det ved en Landvæsenskommissionsforretning tilvejebragte Regulativ for et mindre Vandløb paa Grund af senere indtraadte forandrede faktiske Forhold, Ind. M. Skr. Nr. 141, 3 Juli 1875. Se nu L. Nr. 63, 28 Maj 1880 § 19, 2det Stykke.

c. Oprejsningsbevilling kan ikke meddeles til Indankning af Landvæsenskommissionskendelser for Overlandvæsenskommissionen udover den i L. 30 Decbr. 1858 § 18 bestemte Tid, Ind. M. Skr. 15 Jan. 1861, 12 Febr. s. A., 6 Jan. 1863 (alle ang. Reguleringen af Vandløb). Jfr. K. Skr. 29 Oktbr. 1825.

d. Ang. hvor vidt en ved en 6 Aar gammel Landvæsenskommissionskendelse begaaet Fejl i Henseende til Fordelingen af Vedligeholdelsesbyrden ved et Hovedvandløb kan afhjælpes, Ind. M. Skr. 6 Jan. 1863.

e. Ang. at der ikke haves Hjemmel til at dispensere fra Bestemmelserne om, at Landvæsenskommissionens Kendelser i Sager angaaende mindre Vandløb ere inappellable, og angaaende Omraadet af den ved Fr. 5 Maj 1845 § 19 omhandlede Kommissions Competence i Forhold til Landvæsenskommissionen, Ind. M. Skr. 25 April 1863. Se fremdeles Vandløb A 1 c. Jfr nedenfor 10 c.

10. Ang. sammes Forretninger m. m. med Hensyn til:

a. Udskiftninger, Fr. 23 April 1781 §§ 4, 6, 8, 11—13, 16—19, 23, 24, 26, 29—33 smh. med L. 30 Decbr. 1858 § 27, Fr. 15 Juni 1792 § 9, 19 Septbr. s. A. (ophævet) § 5, K. Prom. 15 Febr. og 22 Marts 1794, 29 Jan. 1795, Rtk. Prom. 8 Juli 1797.

Skoves Udskiftning, Fr. 27 Septbr. 1805 §§ 4, 6, 9, 10, 13, jfr. den ved Pl. 24 Juni 1817 forandrede Pl. 20 Septbr. 1806 § 1.

Tørvemosers Udskiftning, L. 30 Decbr. 1858 (S. 813). Se nærmere Udskiftning 4.

b. Jords Afgivelse til Skolelodder samt Bygge- og Havepladser til Skoler paa Landet, Pl. 25 Novbr. 1801 Rtk. § 2, Prom. 30 Jan. 1813, Adg. 29 Juli 1814 f. Land. § 52.

Skoleloddens Udlæggelse eller Supplering til den anordningsmæssige Størrelse, K. og U. M. Skr. 31 Oktbr. 1874, 30 Maj 1879 (begge i G. R.).

Jfr. Skolelod II 1 l, o, t. Skoler II A 2 oo.

c. Ang. deres Forretninger m. v. efter L. om Vands Afledning og Afbenyttelse Nr. 63, 28 Maj 1880:

De behandle som 1ste Instans Sager ang. Hovedvandløbene, og Vandsynsmændenes Kendelser betreffende de mindre offentlige Vandløb og de private Vandløb indankes dertil til endelig Afgørelse, § 5, jfr. § 43; se nærmere herom §§ 5, 11, 14, 15, 18, 25, 27, 32 (Anlæg af Vandværker), 50 og 51 (Søer), jfr. 81. Se Vandløb A 1 c.

De fastsætte Flodemaal ved offentlige og private Vandløb, §§ 32, 44, jfr. 50.

De paakende fremdeles som 1ste Instans Spørgsmaal om:

1) Nedlæggelse og Forandring af Møller og mindre Vandværker, §§ 34—37, 40, 41.

2) Ny Vandafledningsanlæg, naar de paagældende ikke ere enige om at forlange Kendelse af Vandsynsmændene, i hvilket sidste Fald disses Kendelse kan indankes til Landvæsenskommissionen til endelig Afgørelse, §§ 52, 59.

3) Vandingsanlæg og saadanne ældre Anlægs Opretholdelse, § 62; se nærmere herom §§ 63—76.

4) Benyttelse af Vandet i Vandløb og Søer til andet Brug, § 78.

Om Vandsynsmændenes Forpligtelse til at gaa dem tilhaande, § 82.

5) Ældre Bestemmelser herom findes i Fr. 25 Juni 1790 §§ 2, 3, 9, 10, Pl. 28 Avg. 1806 § 4, Rtk. Skr. 25 April 1818, Adg. 29 Juli 1846, L. 16 Marts 1851, 17 Jan. 1859.

d. Fastsættelse af Afløsningsvederlaget for Brokorn og Bropenge, L. 29 Decbr. 1857 (S. 382) §§ 8 ff.

e. Borttagelse af Sten, Sand osv. paa Forstranden, L. 23 Jan. 1862 (S. 505) §§ 5, 8. Herefter indankes Strandsynsmændenes Forretninger til Landvæsenskommissionerne til endelig Afgørelse.

f. Afgørelse af, hvor vidt en nedlagt offentlig Vej skal vedblive som privat, L. 21 Juni 1867 § 6 (S. 267), jfr. Ind. M. Skr. Nr. 53, 20 Febr. 1871, Ind. M. Cirk. Nr. 123, 13 Juni 1877 § 11.

g. Hegnessager, L. 6 Marts 1869 §§ 16, 19, 20, jfr. § 17. Jfr. Fr. 29 Oktbr. 1794 §§ 15, 26, 9 Juli 1817 § 6.

h. Digeanlæg til Beskyttelse mod Oversvømmelse, L. Nr. 53, 10 April 1874.

i. Ang. deres Forretninger med Udvisning af Ophalings- og Tørreplads for Fiskerne paa Strandbredden og i Tilfælde af Paa-stand paa Forandrings Foretagelse ved industrielle Anlæg, Engvandingsanlæg og desl. for Fiskeriets Skyld, L. Nr. 56, 5 April 1888 §§ 6, 55.

k. Ang. Indbringelse for dem af Spørgsmaal ang. Fiskeri i Vandløb, L. Nr. 63, 26 Marts 1898 § 3.

l. Se Ekspropriation 4 e (til Jordemoderboliger). Fæste 26 a Nr. 6 (Jords Fratagelse fra Fæstere). Udflytning 1.

11. Deres Forretninger i følgende Sager ere bortfaldne:

a. Gaardes Udflytning efter Pl. 8 Decbr. 1809. Hævet ved Brandpolitil. 2 Marts 1861 § 54.

b. Mølletrangs Konstatering, Fr. 3 Juni 1825 §§ 8, 9, 11, 13, L. 14 April 1852 § 5, 30 Decbr. 1858 § 27. Disse Bestemmelser have nu tabt deres Betydning ifølge fornævnte L. 1852 § 14, jfr. Næringsl. 29 Decbr. 1857 § 28.

c. Bestemmelse af ny Vejanlægs Højde i visse Tilfælde, Fr. 29 Septbr. 1841 § 4. Hævet ved L. 21 Juni 1867 § 18 (S. 271).

12. At L. 30 Decbr. 1858 ikke hjemler offentlig Indkaldelse af alle i Forretningen Interesserede, og at Bevilling til saadan Indkaldelse derfor ikke kan meddeles, Ind. M. Skr. 31 Juli 1866.

Med Hensyn til denne Lov, se fremdeles Appellationstermin 18.

13. Paa Færøerne.

Ang. sammes Oprettelse, L. Nr. 54, 1 April 1891.

Ang. at Spørgsmaal om de paa Grandestævne vedtagne Vedtægters Gyldighed kan indbringes for samme, L. Nr. 56 af s D. § 10.

Ang. Fastsættelse af Vederlaget for Afløsning af Vintergræs-ningsret for Faarene, L. Nr. 56, 13 April 1894 § 3.

Se Aastedet 4. Appellationstermin 17, 20, 21. Forligsmægling A 2 e og B 2. Oprejsningsbevilling 7, 20. Overlandvæsenskommissioner. Stempelafgiften IV A a, ad n Nr. 1. Vandsynsmænd 2 (ang. disses Møde derved).

Landvæsensprodukter og Landmandens Husflidsprodukter, indenlandske.

1. Ang. Opkøb og Salg deraf, Fr. 23 April 1845, L. 29 Decbr. 1857 §§ 37—42, jfr. 47, 53, L. Nr. 73, 23 Maj 1873 §§ 7 i Slutn.
8. Jfr. D. L. 3—13—16.

2. Til Husflidsprodukter maa henregnes saadanne Genstande, til hvis Frembringelse ikke udfordres særegen haandværkmæssig Færdighed, og som derhos ordentligvis ere Udbyttet af en Virksomhed, der som underordnet udøves ved Siden af den paa-gældendes Hovedbeskæftigelse, K. Skr. 1 Novbr. 1834, 21 Oktbr. 1841, Ind. M. Skr. Nr. 315, 5 Decbr. 1872. Jfr. Rebslager 3.

3. Ang. hvilke Genstande, der henregnes hertil, Fr. 1845 § 1. Jfr. ogsaa § 4 af den ved Næringslovens § 100 hævede Pl. 3 April 1816 og Pl. 15 Septbr. 1838 § 1.

Hertil hører:

a. Biværk, Honning og Mjød, K. Skr. 31 Decbr. 1796, 6 Jan. 1827.

b. Malt, K. Skr. 3 Febr. 1821.

c. Træsko, K. Skr. 15 Juni 1822, 10 Juli 1830.

d. Under visse Betingelser Træetøfler eller Klodser, K. Skr. 8 Juni 1841, jfr. K. Skr. 5 Jan. og 4 Juni 1836.

e. Lys, K. Skr. 13 Septbr. 1843.

f. Alt det Pottemagerarbejde, der almindeligvis produceres i et Pottemageri, K. Skr. 17 Oktbr. 1846, Ind. M. Skr. 3 Juni 1852.

g. Bomuldstøjer, dog kun de simple og sædvanlige, Ind. M. Skr. 11 Juni 1852, jfr. K. Skr. 16 April 1833, 21 Oktbr. 1841. Ligeledes Hvergarn, Gen. Toldk. Skr. 5 Septbr. 1833.

h. Produkter af indenlandsk Fiskeri, Ind. M. Skr. 1 Febr. 1865.

i. Sengefjer og Dun, Ind. M. Skr. 5 Avg. 1865.

4. Dertil kan ikke henregnes:

a. Spinderokke, K. Skr. 15 Jan. 1825.

b. Brød, K. Skr. 4 Jan. 1821, 3 Septbr. 1846 ad 1, jfr. L. 27 Novbr. 1853.

c. Det af en Møller formalede Mel og Gryn, Ind. M. Skr. 29 Oktbr. 1860.

5. Enhver kan opkøbe dem hvor som helst — ogsaa i Købstæderne paa Gader og Torve — og drive Fremhandel med dem, naar han kun ikke holder formeligt eller vedvarende Udsalgssted, Ind. M. Skr. 3 Juni 1852, 11 Juli 1864, 5 Avg. 1865, jfr. Ind. M. Skr. 4 Oktbr. 1862.

Enhver Handelsberettiget kan selv eller ved Fuldmægtig opkøbe dem hvor som helst ogsaa i andre Købstæder, K. Skr. 12 Maj 1818 ad 2, 30 Juni 1829.

6. Den Landboerne (nu ogsaa Købstadboerne) tilkommende Ret til Opkøb deraf tilkommer ikke Beboerne i Slesvig, Ind. M. Skr. 3 Marts 1852.

En gros kunne fremmede opkøbe dem lige som andre Varer, K. Skr. 12 Maj 1818 ad 3, 23 Juni 1821 ad 9.

7. Hvor vidt Opkøberen kan udføre dem til Udlandet, Fr. 1845 § 5, Ind. M. Skr. 3 Marts 1852 ad 1.

Producenterne kunne udskibe dem baade til Ind- og Udlandet, K. Skr. 23 Juni 1821 ad 1, 29 Febr. 1848. Jfr. K. Skr. 23 Juni 1821 ad 2, Ind. M. Skr. 3 Marts 1852 ad 3 og 4.

8. Husflidsprodukter kunne forhandles i Købstæderne ogsaa udenfor Markeds- og Torvedage. K. Skr. 26 Avg. 1842, 26 Juni 1845. Jfr. nedenfor 16, 18.

9. Kan sælges ved Omførsel saa vel paa Landet som i Købstæderne, Ind. M. Skr. 7 Marts 1863 (ang. Havefrø), Nr. 315, 5 Decbr. 1872 (ang. Børstenbinderarbejde), jfr. Næringsl. 29 Decbr. 1859 § 42.

10. Ved Pl. 2 Oktbr. 1741 § 4 var fastsat Indskrænkninger i Henseende til de Varebeløb, som Landboere kunde forhandle paa Københavns Torve, jfr. L. 28 Jan. 1856 § 3. Jfr. nu Pl. om Torveordenen 10 Marts 1869 § 4.

11. Ang. udvidet Handelsret dermed, til Dels ogsaa med udenlandske Produkter, under Dyrtidsforhold i København, L. 28 Jan. 1856. Jfr. Bkg. 23 Decbr. 1857.

12. Det i Fr. 23 April 1845 § 4 ommeldte Pasgebyr tilfalder Statskassen, J. M. Skr. Nr. 207, 24 Septbr. 1875. Jfr. nedenfor 19.

13. Ang. hvor vidt til Husflidsprodukter kan henregnes Varer, forfærdigede af fremmede Raastoffer (in casu Bomuld) og paa Maskine, Ind. M. Skr. Nr. 104, 11 Juni 1878.

14. At Boghvedegryn ikke kan henføres under Begrebet Landvæsenprodukter og heller ikke i Almindelighed til Husflidsprodukter, Ind. M. Skr. Nr. 94, 13 Maj 1879.

15. Friheden til at forhandle og opkøbe Landvæsenprodukter strækker sig ikke til udenfor Markedstid at holde Udsalgssted med saadanne Produkter, jfr. Næringslovens §§ 41 og 42, og det er følgerig utilstedeligt uden erhvervet Tilladelse at indrette Torve- eller Markedsdage dermed, Ind. M. Skr. Nr. 172, 11 Avg. 1875.

16. Da Næringslovens § 42 undtager Landets Produkter fra

Forbudet mod, at Varer ombæres i Købstæderne til Falbydelse i Husene og paa Gaderne, ere Landslagtere og overhovedet Landboere berettigede til paa denne Maade at ombære Kød og Flæsk, være sig af egen Slagtning eller opkøbt paa Landet, og det formenes, at Falbydelsen ogsaa maa kunne ske ved Varernes Opstilling til Salg paa Torvet, Ind. M. Skr. Nr. 228, 29 Oktbr. 1875. Jfr. Artiklen Kød.

17. At kun saadanne Produkter, som af Forhandlerne ere opkøbte paa Landet, ikke i en Købstad, ere Genstand for Frihandel, Ind. M. Skr. Nr. 128, 4 Juni 1884 med Note (dette anvendt paa Handel med Markfrø), jfr. neden nævnte Skr. 1888 Nr. 3. Jfr. Gartner 3.

18. Kunne ogsaa udenfor de særlige Torvedage falholdes paa Torvene i Købstæderne, og saadant kan ikke forbydes ved Politivedtægt, Ind. M. Skr. Nr. 138, 30 Juni 1888 Nr. 1 (ang. Landslagteres Forhandling af Kød). Jfr. foran 8, 16.

19. De i Fr. 23 April 1845 § 4 ommeldte Pasgebyrer skulle opføres i Sporteljournalen, Rev. Dep. Cirk. Nr. 14, 5 Febr. 1887 Nr. 1. Jfr. foran 12.

20. Høkerne i en Købstad ere berettigede til paa sammes Torv fra Stade at forhandle Landmandens Produkter, for saa vidt de ere opkøbte paa Landet, ikke derimod, naar Opkøbet er sket i Købstaden, Ind. M. Skr. 30 April 1866.

Eks. paa, at det ved Sundhedsvedtægt er forbudt, at forhandle Kød paa Torvet udenfor Torve- og Markedsdagene, Bkg. Nr. 179, 8 Decbr. 1890 § 2 (Middelfart), Bkg. Nr. 141, 5 Septbr. 1891 § 32 Nr. 3 (Holstebro).

21. Spørgsmaal om Blikarbejde kan henføres under de Husflidsprodukter, hvormed Omløben er tilladt, afvist som hørende under Domstolenes Afgørelse, Ind. M. Skr. Nr. 358, 24 Decbr. 1891.

Se Agerdyrkningsredskaber 1 d. Brød 3. Husflid 2 (om Købstæderne). Markedspas 4. Torve-Torvehandel.

Landvæsenssager sortere under Indenrigsministeriet, Kdg. 24 Novbr. 1848 II. Se nu Landbrugsministeriet.

Landøkonomisk Selskab for Vejle Amt, Konf. 2 April 1824.

Landøkonomiske Forskudsforeninger, se Forskudsforeninger.

Langebro i København.

Se Broer I; foruden de der anførte Henvisninger, se ogsaa Bompønge A 2. Havne II 19. Lighus 1. Lodsvæsen B 32.

Langelinje.

1. Københavns Politis Myndighed er i Henhold til L. 11 Febr. 1863 § 1 udvidet hertil, Pl. 9 Avg. 1864.

2. Med Hensyn til samme mærkes Konk. paa Frihavnen Nr. 87, 27 April 1892 § 2 i Slutn.

3. Overenskomst ang. Ordningen af Forholdene med Hensyn til Haveanlægget omkring Lystbaadehavnen ved Langelinje og af Spadserevejen herfra langs Frihavnens østlige Mole til dennes nordlige Ende, Approb. 10 Novbr. 1893 (i Supplem. t. den lille Lovsaml.).

4. Overenskomst mellem Københavns Kommune og Havneforvaltning om Kommunens Overtagelse af Parkanlægene paa den østlige Del af Citadellet Frederikshavns Vold m. m., Approb. 11 Maj 1894 (ibd.).

Se Fæstningsværkerne ved København 2. Politivedtægter 11 b Nr. 1.

Langfredag.

Ang. sammes Helligholdelse, L. Nr. 57, 7 April 1876 §§ 8, 9, 13, jfr. L. Nr. 8, 1 April 1891 § 6. Jfr. tidligere D. L. 2—4—5, L. 29 Decbr. 1862, Fr. 12 Marts 1735 § 1, 26 Marts 1845 § 13.

Lange, se Amtstuer 4. Jurisdiktionsforholdene B 125 a. **Lanterneafgift.**

Svares i Akureyri Havn, Reglm. 31 Maj 1890 (Nr. 28 i Till. t. Lovt.) II, jfr. Reglm. 25 Marts 1885 (Nr. 5 ibd.) II.

Lanterneføring, Skibes.

Se de under Paasejling 2 anførte Bestemmelser.

Se fremdeles Krigsskibe 10 samt 11 (Bestemmelser for Lanterners Behandling).

I Københavns Havn, Bkg. Nr. 118, 9 Juli 1897 §§ 16, 17, 18, 21, jfr. ang. Lanterner paa Toldbodbommen, Bkg. Nr. 100, 15 Juli 1898.

Lanternekommissionen, Søværnets (under Chefen for Orlogsværftet).

1. Instruktion for samme 28 Juni 1883 (i Søværnets Lovsaml.).

2. Ophæves, Mar. M. Resl. 15 Septbr. 1886 (i Søværnets Lovsaml.). Jfr. Flaaden 11.

Lasaretter, militære, se Garnisonssygehuse. Indkvartering II 50, III 45. Krig—Krigstid A 6. Sygehuse 9.

Lastepenge ere bortfaldne, se Skibsafgifter 1.

Statskassens aarlige Ydelse deraf til Københavns Kommune er bortfalden, Kontrakt 29 Oktbr. 1869 § 8 Nr. 3.

Jfr. Akciselastepenge.

Latringruber.

1. I København, med dem skal Opsynsmanden ved Natterenovationsvæsenet have Tilsyn, Bkg. 7 Juli 1856.

2. Som saadanne maa Gruber til Optagelse af Kreaturgødning ikke benyttes i København, Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 § 61, jfr. tidligere L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 § 61, jfr. Pl. 26 Oktbr. 1860 § 22, og i Frederiksberg, Bkg. Nr. 58, 19 April 1890 § 61, jfr. tidligere L. 12 Jan. 1858, smh. m. L. 17 Marts 1856 § 76.

3. I Købstæderne, herom findes Bestemmelser i nogle af de under Bygningsvedtægter anførte Vedtægter, f. Eks. Bkg. Nr. 72, 18 Decbr. 1896 § 61 (Odense).

4. I visse Landdistrikter, se de under Bygningsvæsen 5 anførte Bygningsreglementer.

Se Latrinkuler.

Latrinhuse—Latriner.

1. Ang. deres Indretning.

a. I København. Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 §§ 22 c (det ubebyggede Areals mindste Tværmaal), 34 (Latrinhuse maa udføres af Bindingsværk eller af Tømmer og Brædder), 58 (Latriner i en Bygnings Etager), 59 (Latrinbygningers Afstand fra Brønde, om Sædernes efter Lejlighedernes og Beboernes Antal afpassede Antal samt om Tønderne, Underlaget og Ventilationen).

Jfr. tidligere L. Nr. 54, 15 Maj 1875 § 2 b og L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 §§ 36, 62, 63. Jfr. Pl. 2 Juni 1779 § 3, 8 Maj 1788 C, 18 Maj 1789 § 3.

b. I Købstæderne udenfor Kbhvn. (jfr. Bygningsvæsen 3), L. 30 Decbr. 1858 §§ 6, 27. Se Tage 2 c og nedenfor 2 samt 8.

c. I Frederiksberg, her gælde aldeles lige Bestemmelser som de foran under a anførte dog med Udelukkelse af § 22 c, Bygningsl. Nr. 57, 11 April 1890 smh. med Bkg. Nr. 58, 19 s. M. §§ 34, 58, 59.

Jfr. tidligere L. 12 Jan. 1858 smh. med L. 17 Marts 1856 §§ 45, 73, 74, jfr. for Hvidovre Sogn Vedtægt i Noten t. Bkg. Nr. 24, 9 Febr. 1872 § 8, 17. Se nedenfor 2.

2. Bestemmelsen om deres Afstand fra Brønd eller Post (i L. 17 Marts 1856 § 74 og L. 30 Decbr. 1858 § 27) er ikke anvendelig paa Vandhaner eller -opstandere, J. M. Skr. 5 Avg. 1862.

3. Maa i Aalborg ikke have Afløb til Aaerne, Rskr. 29 Juni 1844 § 1.

4. Ang. Vand til Vaterklosets i Kbhvn., Regul. 28 Juni 1859 § 9.

5. Ved Skolerne paa Landet, L. 8 Marts 1856 § 2. Se Skoler II A 2 s.

6. Se Fattiganstalter 17 e.

7. Ang. deres Renholdelse, se det om Natterenovationen under Renovation og Renovationsvogne anførte. Jfr. ogsaa Indkvartering II 19. Skoler II A 2 s.

8. I Købstæderne.

a. Om Anvendelsen af Bestemmelsen i Bygningslovens § 27 om Afstanden mellem Latrinhuse og Brønde, J. M. Skr. Nr. 182, 2 Oktbr. 1883.

b. I nogle Bygningsvedtægter er det bestemt, at de ikke maa lægges paa en til Gade eller Vej aaben Plads, og givet Forskrift om deres Anbringelse i Skellet til Naboejendomme, Bkg. Nr. 174, 31 Decbr. 1883 § 31 (Horsens), Nr. 165, 31 Avg. 1885 § 23 (Fredericia), Nr. 89, 3 Maj 1888 § 29 (Vejle), Nr. 147, 16 Septbr. 1891 § 33 (Slagelse), Nr. 38, 15 Marts 1892 § 33 (Hjørring), Nr. 14, 14 Jan. 1893 § 32 (Rudkøbing), Nr. 211, 11 Septbr. s. A. § 35 (Holbæk), Nr. 85, 30 Marts 1895 § 34 (Hillerød), Nr. 182, 27 Septbr. s. A. § 38 (Aarhus), Nr. 191, 14 Oktbr. s. A. § 32 (Køge), Nr. 21, 10 April 1896 § 32 (Nakskov), Nr. 35, 30 Maj s. A. § 26 (Maribo), Nr. 72, 18 Decbr. s. A. §§ 58—61 (Odense), Nr. 3, 11 Jan. 1897 § 42 (Aalborg), Nr. 32, 29 Septbr. 1898 § 35 (Randers).

Flere af disse Vedtægter give derhos en Regel om Latrinernes Antal i Forhold til Beboelseslejlighedernes Tal.

9. I Struer, Frederiksværk og visse Landdistrikter, for hvilke Bygningsreglementer ere givne i Henhold til L. Nr. 20, 11 Febr. 1876, se de under Bygningsvæsen 4 og 5 anførte Bestemmelser.

10. Bestemmelser om Latrinvæsenet (ogsaa Huspriveter og Klosetter) derunder navnlig ogsaa om Latrinernes Forsyning med Tønder og om deres Desinfektion i Tilfælde af Epidemier, findes i de under Sundhedsvedtægter anførte Vedtægter. Jfr. Desinfektion 2 c.

Se for København Sundhedsvedtægt i Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 §§ 15, 17—19.

Eks. paa, at en saadan Vedtægt foreskriver, hvorledes Latriner ud mod Gaden skulle indhegnes og skjules i Forhold til denne

og Naboejendomme, Bkg. Nr. 178, 2 Decbr. 1890 § 21 (Løgstør). Eks. paa Regler ang. Tømning af Latriner, Bkg. Nr. 82, 1 April 1895 (Storehedinge).

Se Beværningssteder 10 i Slutn. Klosetter. Latringruber. Smitsom og epidemisk Sygdom I 17.

Latrinkuler.

I København, se Renovation 1 b.

Om Oplag af Latringødning, se fremdeles Oplag II.

Ang. hvor vidt Latrinkuler maa anlægges ved Vejene, Ind. M. Skr. 19 Decbr. 1868 (D. T. f. 1869 S. 43). Jfr. Møddinger 4.

Se Latringruber.

Lauenberg, Hertugdømmet.

1. Erhvervedes af Danmark ved Trakt. 4 Juni 1815 og afstodes ved Trakt. 30 Oktbr. 1864.

2. Skal i den kongelige Titel have Sted efter Ditmarsken, K. Cirk. 7 Avg. 1816.

Se i øvrigt Hertugdømmerne.

Laugmandstold.

1. Paa Island.

a. En Afgift til Laugmændene blev paabudt under dette Navn ved Ob. Br. 7 April 1688.

b. Ang. sammes Inkassation ved Sysselmændene, Rskr. 14 April 1759, K. Skr. 6 Febr. 1838.

c. Erlægges paa samme Maade som hidtil, men tilfalder Kongens Kasse (nu den islandske Landskasse), Fr. 11 Juli 1800 § 5, hvorefter Sekretæren ved Landsoverretten skal modtage og aflægge et af Justitiarius attesteret Regnskab for Afgiften.

d. Derfor ere Borgerne i Købstæderne fritagne i 20 Aar. Pl. 23 Decbr. 1823.

e. Ang. de teologiske studerendes Fritagelse derfor, Pl. 22 Marts 1826.

f. Denne Afgift er ophævet, L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 31 i Till. t. Lovt.) § 1.

2. Paa Færøerne, tilfalder den kgl. Kasse, K. Skr. 19 April 1817.

Laugmænd.

1. Paa Island. Embederne som saadan ere bortfaldne ved Laugtingets Ophævelse, jfr. Fr. 11 Juli 1801 § 1.

Samme Steds § 10 gives Regler for Bestyrelsen af de til Laugmændene tidligere henlagte Forretninger. Jfr. Fr. 13 Juni 1787 II § 21.

Se Assessorer 5 d.

2. Paa Færøerne. Laugmandseembedet er bortfaldet ved Laugtingets Ophævelse, jfr. Pl. 18 Maj 1816, og hans Forretninger ere overgaaede til Sørenskriveren, jfr. § 4 ibd. Jfr. ang. disse Forretninger Ob. Br. 8 Juli 1672, Rskr. 30 Maj 1691, Fr. 30 Maj 1691 § 13, 21 Maj 1777 §§ 6, 11, Pl. 23 Juli 1778 §§ 2, 7, Fr. 13 Avg. 1790 §§ 13, 16.

Laugretsmænd.

1. Paa Færøerne.

a. Skulde forordnes til Opsigt ved Handelens Krambod, Fr. 30 Maj 1691 § 4.

b. Skulde intet betale for deres Edfæstelse, Sp. Regl. 30 Marts 1836 § 6, jfr. K. Skr. 19 April 1817.

2. Paa Island.

a. Med deres Udnævnelse skal forholdes efter D. L. 1—7—2, Rskr. 24 Marts 1705.

b. Om dem handler Anordn. 16 Novbr. 1764 (i Reskript saml.).

c. Bør underskrive Protokollen, forinden den sluttes, Anordn. 15 Avg. 1832 § 10.

Laugretsmændsløn paa Island, den af Sysselmændene hidtil ti Landkassen erlagte, bortfalder, L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 34 ibd.) § 3.

Laugting.

1. Paa Island, er ophævet ved Fr. 11 Juli 1800 § 1, jfr. § 10. Jfr. Rskr. 24 Marts 1705, 5 Marts 1734, 16 Novbr. 1764.

2. Paa Færøerne, er ophævet ved Pl. 18 Maj 1816. Jfr. Rskr. 5 Marts 1734, 2 April 1745, 20 Maj 1746, 28 April 1784.

Se Laugmænd.

Laugtingshuset paa Færøerne maa vedligeholdes og afbenyttes til Tinghus, og maa den til sammes Vedligeholdelse Almuen paalagte Afgift vedblive, K. Skr. 19 April 1817.

Laugtingsskriverløn paa Island. Denne Afgift af Sysselmændene til Landskassen, der paalagdes ved Resl. 28 April 1638 (i M. T. B f. 1875 S. 402), ophævedes ved L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 34 i Till. t. Lovt.).

Lav og andre Foreninger mellem Næringsdrivende.

I. Lav.

1. Om dem handler Fr. 23 Decbr. 1681.

2. Med dem skal føres Tilsyn af Politimesteren, Fr. 22 Oktbr. 1701 II Kap. 10, Instr. 24 Marts 1741 § 11, Rskr. 10 April 1761 § 7 a, Instr. 4 Avg. 1809 § 19, og af Magistraten, Rskr.

10 April 1761 § 7 a, Instr. 28 Avg. 1795 § 13. Se Lavsamlinger.

3. Intet nyt Lav maa efterdags indrettes, Rskr. 10 April 1761 § 1.

4. Deres Artikler skulle ikke konfirmeres ved Tronskifte K. Skr. 24 Juni 1817. Jfr. K. Prom. 2 Juni 1807.

5. Deres Skrivere maatte møde i Lavenes Sager ved Politiretten, uagtet de vare Prokuratorer, K. Skr. 26 Septbr. 1816, 6 Febr. 1819. Jfr. nu L. 14 Juni 1850 § 1.

Ligeledes maa Lavsskriverne møde for Lavene ved Eksekutionsforretninger, K. Skr. 17 Marts 1831.

6. Lavsprotokoller og -bøger, som herefter maatte blive indrettede, ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 h.

7. Det skal have sit Forblivende ved de gældende Regler om den Forpligtelse til at yde Sygehjælp, der endnu maatte paa hvile dem overfor Svende og desl. Personer, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 15.

Se Appel II 6 c. Bøder D II 38. Konfiskation 2. Magistrat I 16. Mesterstykke. Samlinger 14 (Haandværkslavene). Skipperlav.

Se i øvrigt Haandværkslav, Handelslav og de enkelte Lav af Næringsdrivende efter disses Benævnelse.

II. Andre (frivillige) Foreninger.

1. Indenrigsministeriet kan i Kongens Navn stadfæste Vedtægter for saadanne Foreninger mellem Handlende, Haandværkere og andre Næringsdrivende, L. 29 Decbr. 1857 § 69.

2. De med saadan Stadfæstelse forsynede Foreninger kunne paatale Indgreb i Medlemmernes Næringsret, § 83 ibd.

3. Ang. Vedtægter for Foreninger mellem Svende og Fabrikarbejdere om Syge-, Begravelseskasser og lignende Indretninger, § 69 ibd. Se Syge- og Begravelseskasser 4.

4. Opfordring til Dannelse af frivillige Svende- og Arbejderforeninger, Ind. M. Cirk. 24 Jan. 1862.

5. Konfirmation paa forskellige Svendeforeninger, 19 Decbr. 1861 med Note, Note til Konf. 3 Jan. 1862.

6. Af Handlende, se under Handelslav.

Lavalder. Civil Lavalder omtales i D. L. 1—23—10, 3—17—25, 5—1—2, Fr. 2 April 1817 § 6; kriminel i D. L. 6—21—6, Fr. 3 Juni 1796 § 38, Pl. 11 Maj 1810, Fr. 14 Decbr. 1810 § 22, jfr. § 24, 21 Avg. 1829 § 7, Reglm. 8 Jan. 1834 § 23, L. 3 Marts 1860 § 6.

Om den kriminelle Lavalder, se fremdeles Børn 1—7, Dom-

mer II 12 h. — Om den civile under Mindreaarighed og Myndighed.

Lavdag (Forelæggelse).

1. Den i D. L. 1—4—30 — jfr. Fr. 3 Marts 1741 § 2, Rskr. 6 Avg. 1745 — bestemte skal være afskaffet, Fr. 3 Juni 1796 § 1. Se Stævning A 8 og E 3.

Lavdag er herved ogsaa afskaffet i:

a. Ægteskabsskilsmissesager formedelst Desertion, K. Prom. 21 Oktbr. 1797. Jfr. Fr. 29 Maj 1750 § 1.

b. Politisager, K. Skr. 18 Maj 1833, Pl. 26 Juli 1837 § 3.

2. Gives ikke ved Stævninger efter D. L. 1—4—12 med Aars Varsel, Rskr. 5 Juli 1788.

3. I Delinkventsager skulle Vidner møde efter Aftens Varsel uden videre Forelæggelse, Fr. 3 Juni 1796 § 1. — At Forelæggelse overhovedet ikke skal ske ved Vidnestævning ses af Pl. 18 Avg. 1766 § 2.

4. Bemærkning om Forelæggelses og Lavdags Ophævelse ved Fr. 3 Juni 1796 behøver ikke at optages i Stævninger, L. Nr. 55, 11 April 1890 § 4, jfr. §§ 5, 9, og for Island, L. 24 Novbr. 1893 (Nr. 38 i Till. t. Lovt.).

5. Se Næringsvæsen I 24 (ulovlig Næring) a.

Lavhævd (Ejendomsdom).

1. Bør ingen nyde paa nogen Ejendom, uden han klarlig beviser, at han har lovlig Adkomst derpaa ved Arv, Køb, Mageskifte, Gave eller 20 Aars Hævd uden nogens Anke og Paatale, D. L. 5—5—5. Jfr. D. L. 1—16—14.

Naar det er tvivlsomt, om denne Betingelse er til Stede, kan Bevilling til sammes Erhvervelse ikke meddeles, J. M. Skr. 28 Febr. 1861.

2. Erhverves efter offentlig Indstævning med Aar og Dags Varsel, K. Skr. 5 Maj 1827, 10 Juli 1832.

3. Er, hvor Adkomstdokumenter mangle, den eneste lovlige Maade at berigtige sin Adkomst paa, og den kan ikke erstattes ved et Tingsvidne, K. Skr. 12 Decbr. 1844. Se Hævd 5.

4. Bevillinger til Erhvervelse af Ejendomsdom paa faste Ejendomme udleveres af Overøvrigheden for 16 Rdl. 5 Mk., J. M. Cirk. 1 Novbr. 1861 § 1 c og ad 1 c.

5. Erhvervelsen deraf har ingen Virkning til Eksstinktion af Forhæftelser, J. M. Skr. 16 Juli 1869 (D. T. S. 827).

6. Ang. Ejendomsdom paa Gældsbreve.

a. Ang. hvor vidt kgl. Bevilling kan meddeles til Erhvervelse af Ejendomsdom paa Gældsbreve, der lyde paa et andet

Navn end den Persons, i hvis Besiddelse eller Dødsbo de forefindes, K. Skr. 22 Febr. 1827.

b. Ang. hvorledes den kan erhverves paa Retten efter et konsignabelt Bankfondbevis, J. M. Skr. 12 Maj 1851.

Se Ejendomsdom.

Lavssamlinger.

1. Til sammes Afholdelse fordres i København Tilladelse af Magistraten og udenfor København af Øvrigheden, som tilkommer Betaling for at være til Stede derved, Fr. 23 Decbr. 1681 § 9, Rskr. 6 Febr. 1761, 17 Novbr. 1769, Instr. 28 Avg. 1795 § 13, Fr. 21 Marts 1800 § 10, Resl. 13 Marts 1801 § 4 og 14 Avg. s. A. § 7, jfr. Adg. 4 Decbr. 1688 (i Reskriptsaml.), Rskr. 10 Jan. 1738, Konf. 1 Septbr. 1820 § 4, K. Skr. 1 Maj 1824 § 12, 24 Oktbr. 1826 § 22, 16 Decbr. s. A. Ang. Svendeforsamlingerne, Ind. M. Skr. 14 Avg. 1849.

Dette er ikke blevet forandret ved Grundlovens § 93 (se nu Grl. 28 Juli 1866 § 88), ibd.

I København kunne Raadmændene og Embedsmændene under Magistraten bemyndiges til paa dennes Vegne at møde i Lavssamlinger, L. 4 Marts 1857 § 9 (S. 106), jfr. Vedt. 30 Decbr. s. A. § 5.

2. Se fremdeles derom Pl. 1 Septbr. 1762 § 2, Rskr. 2 Decbr. 1785, K. Skr. 21 Juni 1825, 19 Maj 1831, Konf. 13 Decbr. 1861.

3. Øvrighedens Betaling herfor tilfalder som Magistratsgebyr ikke Statskassen ved de fastlønnede Retsbetjentembeder, Rev. Dep. Skr. 1 Juni 1865 (i M. T. A f. 1872 S. 103) § 5 b Nr. 1.

Lavsskriver, se Lav I 5.

Lavværg (for Enker).

1. Omhandles i D. L. 3—17—41, 42, jfr. Oktr. 16 Febr. 1791 § 31, Fund. 6 Marts 1829 § 7.

Med Hensyn til Beskikkelsen af faste Lavværger maa nu mærkes L. 26 Maj 1868 § 10 (S. 291), hvorefter de udenfor København blive at beskikke af Skifteretten.

2. Beligger han den Enke, for hvem han er Lavværg, skal han ægte hende, D. L. 6—13—2, Fr. 5 Marts 1734 § 5, jfr. L. 10 Febr. 1866 § 308, 25 Juni 1869 § 310 (f. Isl.).

3. Kunde ikke møde for Enken i Lavssamlinger, K. Skr. 21 Juni 1825.

4. Der er Prokurator, kan ikke møde for Enken ved Forligskommissionen, efterdi en Enke er berettiget til at antage hvilken Mand, hun vil, til Lavværg, K. Prom. 2 April 1796 ad 1 b,

30 Marts 1797, Cirk. 27 Juli 1799, jfr. ogsaa K. Skr. 12 Oktbr. 1841.

5. Naar en Enke ved Beskikkelse af en fast Lavværges efter D. L. 3—17—42 sættes ud af sin tidligere Myndighedstilstand, skal derom ske Bekendtgørelse paa samme Maade som af Umyndighedsdekreter, Pl. 10 April 1841 § 1. Jfr. Umyndiggørelse 6.

6. Bevilling kan ikke meddeles en Person til at anses som Enke og som saadan erholde en (fast) Lavværges beskikket, J. M. Skr. Nr. 35, 6 Febr. 1872.

7. Ang. at det i Henhold til L. 26 Maj 1868 § 10 er Skifteretten, der afgør Spørgsmaal om Beskikkelse af en saadan Lavværges og beskikker ham, J. M. Skr. Nr. 124, 16 Juni 1876.

8. At der ikke efter Begæring af en Arving kan beskikkes en saadan for hans i uskiftet Bo hensiddende Moder til Afværgelse af Dispositioner til Forurettelse af et eller nogle af Børnene, J. M. Skr. Nr. 94, 10 Maj 1881.

9. Ang. at fast Lavværges Samtykke kræves til en Enkes Indgaaelse af Ægteskab, J. M. Skr. Nr. 139, 6 Maj 1896.

Se Arveafgifter V 5 f (Lavværgen skal ikke medunderskrive Anmeldelse derom). Fraskilte og fraseparerede Hustruer 1 (kunne erholde Lavværges beskikket). Præster VI 16 (er en Præst ikke pligtig at være). Testamenter 15 k (Konfirmation derpaa). Umyndiggørelse 8 c (Beskikkelse af Lavværges for en Umyndiggjorts Hustru). Uskiftet Bo A 5 c (ang. Beskikkelse af fast Lavværges for en deri hensiddende Enke).

Led.

1. Paa Landevejene skulde alle Led være bortskaffede inden 1ste April 1869, L. 21 Juni 1867 § 11 (S. 269). Jfr. tidligere Fr. 13 Decbr. 1793 § 84.

2. At samtlige Led paa offentlige Biveje i Amtsraads-kresen afskaffes, kan Amtsraadet bestemme, fornævnte L. 1867 § 11. Sker dette ikke, blive Forholdene uforandrede, som de vare, før Loven udkom, Ind. M. Skr. 5 Marts 1869 (D. T. S. 224), jfr. Ind. M. Cirk. 29 Septbr. 1855.

3. Om Ledenes Beskaffenhed paa de offentlige Biveje gives Forskrifter i L. 6 Marts 1869 (S. 216) § 12. Jfr. tidligere Fr. 29 Oktbr. 1794 § 9.

4. Led paa private Veje (Markveje) omtales i Fr. 29 Oktbr. 1794 § 9, men ikke i L. 6 Marts 1869, ved hvis § 25 den nævnte Bestemmelse ophæves.

5. Spørgsmaal om Leds Forsvarlighed afgøres af Hegnsynsmændene, L. 6 Marts 1869 § 12.

6. Paa de over Københavns Grund gaaende offentlige Veje, maa der kun findes Led, naar de paa forsvarlig Maade betjenes af Ledvogtere, L. Nr. 14, 27 Jan. 1872 § 13.

7. Bestemmelser om Led omtales som Genstand for Vedtægter i Landsbyerne i D. L. 3—13—31.

8. Se Skolehegn 2.

Ledvogtere. Ved Statsskovene, se Hegnsmænd. Ved Jernbanerne, se Jernbaner A 13 (om Anholdelse af en saadan). Se Led 6.

Legalisation.

1. Af Dokumenter, udstedte i Udlandet, som skulle benyttes her i Landet.

a. Ang. Legalisation ved vedkommende danske Konsul af Kontrakter og andre Dokumenter, der af danske Undersaatter oprettes i Udlandet, Instruk. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 15, og om deres Gebyr herfor, Takst. i Lovt. f. s. A. S. 997 § 1 Nr. 5, jfr. § 3, jfr. tidligere Bkg. Nr. 144, 27 Juli 1888 Nr. 3—5. Jfr. Fr. 4 Avg. 1824 § 9 og den tidligere Instr. 24 Marts 1868 § 8.

b. Som saadan er en fremmed Øvrigheds Underskrift og Segl ikke tilstrækkelig, men samme maa derhos legitimeres ved Paategning enten af Stedets danske Konsul eller Gesandt eller, hvis ingen saadan findes, af paagældende fremmede Regering, K. Skr. 6 Oktbr. 1821, J. M. Skr. 20 Marts 1861.

c. Ang. at der ikke gælder bestemte Regler for, hvad der i saa Henseende skal fordres, K. Skr. 12 April 1825, J. M. Skr. Nr. 95, 25 Marts 1871.

d. Døds- og Leveattester for de i Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871 forsikrede, som opholde sig udenfor Riget, maa have Underskriften bekræftet af det danske Gesandskab eller den nærmeste danske Konsul, Bkg. Nr. 6, 5 Jan. 1871 § 9.

e. At Attester om Trang m. v. til Brug ved Ansøgning om fri Proces skulle legaliseres af vedkommende diplomatiske Agent uden Betaling, Konvention med Italien i Bkg. Nr. 154, 29 Septbr. 1883 Art. 2.

f. Se fremdeles Konsuler B 22 (Attester om Dampkedelprøver).

2. Af her i Landet udstedte Dokumenter, der skulle benyttes i Udlandet, ved Stedets Øvrighed samt vedkommende Oversøvrighed og Ministerium.

a. Derom handler K. Skr. 12 April 1825, Cirk. 9 Marts

1843, J. M. Cirk. 12 Juni 1850. Se Attester 4 f Nr. 2 (om Betalingen).

b. Af Dokumenter, der skulle benyttes ved Arvesager i de nordamerikanske Fristater, Udenrigsmst. Skr. Nr. 47, 19 Marts 1883.

3. Ang. at Attester af Kirkebogen, der ønskes legaliserede af Ministeriet, bør indsendes gennem vedkommende Biskop, K. og U. M. Cirk. 9 Oktbr. 1888 (G. R.). Jfr. Attester 4 f. Nr. 2.

4. Af Underskriften i Telegrammer i den internationale Korrespondance, derom handler internationalt Telegraf-Tjenestereglement i Bkg. Nr. 103, 17 Juni 1897 XV og Nr. 105 af s. D. A 5, jfr. tidligere Bkg. Nr. 77, 13 April 1891 XV og Nr. 107, 23 Juni s. A. A 5, Nr. 81, 18 Juni 1886 og Nr. 83, 21 s. M., Nr. 14, 18 Febr. 1880 og Nr. 29, 18 Marts s. A.

Se Hjemstedsbeviser II 4. Skilsmisse 24 g (af udenlandske Skilsmissexdekreter).

Legater.

I. Legatarer, Legater i Boer.

1. Legatarer kunne ikke paastaa Renter af Legaterne uden i alt Fald efter Proklamas Udløb, lige som de maa udbetales efter den paa dette Tidspunkt gældende Kurs, K. Skr. 7 Jan. 1819.

2. Legatarer kunne ikke overtage Arveladerens Gæld ved Paa-tegning paa de derfor udstedte Dokumenter eller ved særskilte Erklæringer uden Brug af Stempel, L. 19 Febr. 1861 § 28.

3. Legatarer i Boer, om dem og deres Retsstilling under Skiftet efter Testator handler Skiftel. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 4 (at de ikke kunne forlange offentligt Skifte), 14, 16—18, 45, 59, 81, 84, 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 4, 14, 16—18, 44, 45, 58, 80, 92 (f. Isl.). Se fremdeles Proklama II.

4. Ang. Arveafgifters, Stempeltaksts og Skiftegebyrers Udredelse af Legater, se Arveafgifter V 2 i og n, 5 a. Arvinger 31, 32. Skifte 21 c. Skiftegebyrer 8 a.

5. Se Overformynderiet I 1 e.

II. Ang. Legater, der ere stiftede i offentligt eller andet vedvarende Øjemed.

A. Almindelige Bestemmelser.

1. Til Kirker, Skoler og fattige.

I Aalborg, om dem handler Rskr. 22 Decbr. 1688.

Ang. deres Aflevering fra Stiftsøvrighederne til Fattig- og Skoledirektionerne, K. Cirk. 6 April 1824 §§ 1, 2, jfr. med Hensyn til Tisted, K. Prom. 1 Avg. og 12 Decbr. 1795; 31 Decbr. 1796.

Se videre ang. Legater til Skoler under Skolevæsenet 11 og med Hensyn til de lærde Skoler, Fr. 7 Novbr. 1809 §§ 71, 109.

Ang. Legater til fattige, se nedenfor B.

2. Ang. Tilsynet med, at Legater ved testamentariske Dispositioner ved den jødiske Menighed i København rigtig afleveres, Pl. 9 Maj 1810, jfr. K. Skr. 12 Novbr. 1825.

3. Regler for Indkaldelsen af Personer, der ere fortrinsberettigede til at nyde Understøttelse af Legater, eller som allerede nyde saadan, men lade den uoppebaaren i et Aar, samt af Personer, som ere dispositionsberettigede over Legatportioner, Pl. 12 Juli 1843 §§ 1—6, jfr. Krigs M. Skr. Nr. 457, 3 Maj 1871. Jfr. Resl. 28 Novbr. 1821 og 27 April 1831 f. Khbvn.

Ang. vedkommende Ministeriums Myndighed til at afgøre Spørgsmaal om Adgang til Nydelse af eller Udøvelse af Dispositionsret over Legatportioner, fornævnte Pl. 1843 § 7.

4. Naar intet tinglæst Sikkerhedsdokument haves for de i Ejendomssteder eller fideikommissariske Ejendomme perpetuerede Legater, bør Gavebrevene eller Afskrifter deraf tinglæses paa Ejendommen, hvorimod Udstedelse af særlig Obligation er ufor-nøden, ogsaa ved Ejerskifte, K. Skr. 26 og 29 Jan. 1822, 26 Novbr. 1839.

5. Naar Legater perpetueres i Præstegaarde, skal Bevillingen til saadan Perpetuering tinglæses paa Legatariernes Bekostning. K. Skr. 26 Jan. 1822, 29 s. M. ad 5, jfr. K. Skr. 26 Novbr. 1839.

6. Legater, der ere perpetuerede i Ejendomme, kunne ikke opsiges paa Grund af Pantets Utilstrækkelighed, naar dette holdes vedbørligt vedlige, K. Skr. 29 Jan. 1822 ad 2.

7. Til et Legat, hvortil Personer af en vis Familie ere fortrinsberettigede, maa Enken efter en Mand af Familien have Adgang, uagtet hun ikke selv nedstammer fra samme, K. Skr. 22 Juni 1830, 4 Maj 1847, jfr. K. Skr. 26 Marts 1833.

8. En Enke er kvalificeret til at udøve Forslagsret til et Legat, K. Skr. 12 Marts 1846 ad 4 og 5.

9. Ang. aarlige Indberetninger gennem Stiftsøvrighederne til Indenrigsministeriet om alle af private stiftede Legater og Donationer, som ikke udtrykkelig ere undtagne offentligt Tilsyn, og at Genpart af Fundatserne skal indsendes, Ind. M. Cirk. 12 Septbr. 1853, jfr. K. Cirk. 30 Septbr. 1820, 6 April 1824 §§ 4—7, 29 Marts 1828, og for Vestindien, K. Skr. 7 Juni 1823 d og 14 Juni 1831 ad 27.

Disse Indberetninger, der for Købstædernes vedkommende afgaves af Fattigdirektionerne, afgaves senere af Byraadene, Ind. M. Cirk. Nr. 27, 24 Febr. 1872, jfr. Ind. M. Cirk. Nr. 17, 18 Febr. 1874.

De her omhandlede Indberetninger til Indenrigsministeriet ere bortfaldne, Ind. M. Cirk. Nr. 19, 12 Febr. 1879.

Ang. ældre Bestemmelser om Indsendelse af Legatfundatser, se Stiftelser I 6 a.

10. De Legater, der ved Fundatser ere henlagte under Københavns Magistrats Bestyrelse, forblive under samme, L. 4 Marts 1857 § 2 (S. 102), jfr. Vedt. 30 Decbr. 1857 §§ 3, 4.

11. Dokumenter om visse Legater til offentlige Øjemed ere stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 c. Se Stempelafgiften IV A a ad § 74 c.

12. Et saadant, der skal tildeles Enker, kan ikke tilstaaes en Kone, der faktisk har ophævet Samlivet med sin Mand, J. M. Skr. 20 Juli 1863.

13. Nydelsen af et til et bestemt Sted knyttet Legat fortabes ikke derved, at paagældende fraflytter det Sted, se de under Stiftelser I 1 nævnte Bestemmelser. Jfr. nedenfor 18.

Retten til at oppebære et Legat kan ordentligvis ikke fortabes derved, at paagældende flytter ud af Landet, J. M. Skr. 10 Septbr. 1857. Jfr. dog K. Prom. 13 Decbr. 1788, Skr. 29 Avg. 1820.

14. Ang. Indsendelse til Indenrigsministeriet af Genpart af Fundatser, Gavebreve m. v. vedkommende de under samme sorterende Legater, Ind. M. Cirk. Nr. 128, 3 Avg. 1879.

15. Om Regnskabernes Revision og Indberetningerne herom, se Revision I 3.

16. Forhandling mellem Indenrigsministeriet og Kultusministeriet i Anledning af, at en Stiftsøvrighed havde vægret sig ved at overtage Overbestyrelsen af et Legat for fattige, K. og U. M. Skr. 21 Juni 1875 (G. R.). Jfr. Stadf. Nr. 151, 16 Juli s. A., hvorved Overbestyrelsen blev paalagt Stiftsøvrigheden.

17. Om Legater til Skolevæsenet, se dette Rubrum 11.

18. Ang. hvor vidt Legater, hvis Tildeling er knyttet til en vis Stilling eller et vist Opholdssted, fortabes derved, at Legatnyderen udtæder af denne Stilling eller forandrer Opholdssted, Krigs M. Skr. 29 Oktbr. 1884 (M. R.) og den deri nævnte Skrivelse.

19. Konfirmation nægtet paa et Legat (Frk. Nyegaards Fri-skolelegat), fordi Kirke- og Undervisningsministeriet afslog at overtage den regnskabsmæssige Kontrol med samme af Hensyn

til, at der var nægtet Ministeriet Indflydelse paa Valget af Legatarerne, J. M. Skr. 1 Maj 1866 med Note.

20. Udtalt, at Ministeriet ikke finder det rigtigt at foranledige Konfirmation meddelt paa Fundatsen for et til en Kirkes Opvarmning stiftet Legat, for saa vidt der ved samme er paalagt kommunale Myndigheder nogen Virksomhed med Hensyn til Legatets Bestyrelse, K. og U. M. Skr. 7 Febr. 1890 (G. R.).

21. Ny Bestemmelser for Regnskabsførelse og Revision m. v. for de under Københavns Borgerrepræsentation henlagte Legater, Ind. M. Skr. Nr. 188, 20 Juni 1889.

22. Ansættelse af en Legatsekretær under Kbhvns Magistrats 1ste Afdeling, Ind. M. Skr. Nr. 14, 27 Jan. 1897.

23. Ang. at der vil være at erlægge Gebyr og Stempel for Retsskriverattester rekvirerede til Brug for et privat Familielegat, Skattedir. Skr. Nr. 264, 2 Decbr. 1897.

24. Ang. Regnskabsførelsen derfor og deres Anbringelse ved Udlaan og paa anden Maade, se Offentlige Midler og Umyndiges Midler 13.

Ang. hvor vidt Bestyrelserne overhovedet skulle aflægge Regnskab til nogen offentlig Avtoritet, K. Prom. 22 Oktbr. 1796.

25. Se videre Arrest A 45 p (Fritagelse derfor). Arveafgifter I 7, jfr. II 6, samt V 2 i Nr. 2 i Slutn. (hvor vidt og hvorledes erlægges af Legater). Aviser II 9 d Nr. 7 (Bekendtgørelser fra Bestyrelserne). Forsørgelsessted A 10 h Nr. 3 (Understøttelse deraf afbryder ikke Forsørgelsesrets Erhvervelse). Gravsted 17 (Legater til sammes Vedligeholdelse). Naadensaar II 15 k og 18 c (Deling af Legatrenter). Omslagsterminerne 4. Parceller 6 g (om Fordeling af et Legat derpaa). Testamenter 15 i (Indberetning ved deres Konfirmation om derved stiftede offentlige Legater).

B. Legater til fattige (trængende, husarme).

Herunder anføres Legater til saadanne Personer i Almindelighed, medens Legater til enkelte Klasser eller disses efterladte maa søges under de forskellige Rubra saa som: Blinde 5 og Blindeinstitutet 14—16. Boghandel—Boghandlere 5, 6. Embedsmænd 41 (disses efterladte). Farmaceuter 5. Fiskere 7. Gartner 6 (dem og deres efterladte). Gros-handel—Grosserere 8 (deres efterladte). Haandværksdrift—Haandværkere III 15 (dem og deres efterladte). Handel—Handlende I 32 (do.). Hæren 48. Læger A I 17. Mosaiske Trosbekendere 15. Præster XI 5 (til Præste-

enker og -døtre). Skolelærere XII 5 (Enker og Børn). Sømænd 2. Tyende 24 m. fl.

Om Legater til fattige Skolebørn og Konfirmander, se under Pastorater.

Om Legater til de fattiges Kasser, se dette Rubrum D.

I. I København (til Dels ogsaa Frederiksberg).

a. Ang. deres Bestyrelse, Plan 1 Juli 1799 §§ 165, 187, Vedt. 30 Decbr. 1857 §§ 3, 4.

b. Naar det i et Testament hedder »til Kirkerne eller de fattige i Kbhvn.«, maa det være de fattige tilladt at nyde det hele, Rskr. 23 Novbr. 1715.

c. Legater ved Garnisonskirken (Zebaothskirken), som ere bestemte for trængende af den tyske Menighed, overgaa til Frederiks tyske Kirke, Pl. 1 Oktbr. 1819 § 7.

d. Ang. Restitution af forbrugte Legatkapitaler, Resl. 29 Juli 1836, 5 April 1837, K. Skr. 21 Decbr. s. A., Resl. 7 Septbr. 1853.

e. Ang. Afgift til Kommunen af visse Legater under Magistratens Bestyrelse, samt ang. Legatmidlernes Frugtbargørelse, Resl. 11 Febr. 1861 (hvor Oplysning findes om disse Legater).

f. De enkelte Legater:

1. Ang. Rigtighed af Stiftsprovsten for Legater til de fattige i Frue Sogn, Rskr. 11 Juli 1755.

2. C. M. Albeck, bl. a. for værdige trængende og ugifte Døtre eller Enker efter Borgere og Embedsmænd, Stadf. Nr. 74, 16 Febr. 1898 § 2 II.

3. Hofbager Niels Christian Albecks og Hustru Christine Barbara Albeck født Nygaards, for trængende ugifte Kvinder i København, Stadf. Nr. 258, 19 Novbr. 1898.

4. Oline Emilie Andersens, Stadf. Nr. 70, 1 Maj 1880.

5. Kammertjener Baasoms, til fattiges Bespisning, Konf. 18 Marts 1831 Nr. 4.

6. Baadebygger Bensens Legater, Konf. 16 Jan. 1864.

7. Alfred Benzons Arbejderlegat, Stadf. Nr. 206, 25 Novbr. 1887.

8. Alfred Benzon og Hustru Etatsraadinde Vilhelmine Benzons, for mandlige og kvindelige Kontorbetjente og ligestillede, Stadf. Nr. 67, 12 Febr. 1898.

9. I. H. Bings og Hustru Henriette Bing født Simonsens, for en hæderlig værdig og trængende Fabrikant eller industridrivende eller forhenværende Fabrikant eller industridrivende i København eller en Enke efter en saadan, Stadf. Nr. 256, 7 Oktbr. 1896.

10. Brændevinsbrænder Bjerres, for trængende Borgerenker, Konf. 2 Novbr. 1843.

11. Krigsraad Frederik Sigfried Blochs og Hustrus, til værdige og trængende ugifte Piger saa vel af Borger- som Embedsstanden i Kbhvn. og Frederiksberg, Stadf. Nr. 162, 22 Maj 1891.

12. Sognepræst Blædels, eventuelt for trængende kvindelige Personer i Garnisons Sogn, Stadf. Nr. 188, 22 Septbr. 1876 § 5.

13. Anders Brandts og Hustrus, til værdige og trængende Enker efter Arbejdere, der have været ansatte hos Handlende eller ved industrielle Virksomheder, Stadf. Nr. 168, 10 Juli 1890.

14. Fru Marie Sophie Brinckmann, født Ringnérs, til trængende i St. Johannes Sogn, Stadf. Nr. 402, 10 Decbr. 1892.

15. Sukkerraffinadør Jes Hinrich Brodersens og Hustrus. bl. a. for to gamle Arbejdere ved Sukkerraffinaderier, Stadf. Nr. 101, 16 Maj 1890 § 3 a.

16. C. Bruuns, til et Pigebarn af hans Familje eller en anden forældreløs Pige, Konf. 4 Avg. 1826.

17. Kapt. og Malermester J. Bruus's og Hustrus, for Enker og ugifte Piger m. fl., Stadf. Nr. 87, 6 Maj 1879.

18. Det Buskyske Legat for ældre Piger, 5: værdige ældre ugifte trængende Døtre, ikke under 45 Aar, af Embedsmænd eller af Mænd, der i social Henseende betragtes somigestillede med Embedsmænd, i København, og som selv ere bosiddende i København, Stadf. Nr. 62, 11 Febr. 1896.

19. Det Carstenske, for ugifte Fruentimmer, Rskr. 11 Septbr. 1857 med Note.

20. Etatsr., Overlæge, Dr. med. M. Christensens og Hustrus. Stadf. Nr. 140, 9 Avg. 1881.

21. Kong Christian den 9des og Dronning Louises Jubilæumslegat til Bedste for to Kvinder, Stadf. Nr. 214, 20 Septbr. 1889.

22. Agent Clausens og Hustrus, til fattiges Bispisning paa Christianshavn, Konf. 4 Juni 1855.

23. Overlæge Clementsens og Hustrus Legater for værdige og trængende ugifte Fruentimmer og Enker, Stadf. Nr. 64, 15 April 1879.

24. Kancellir. Jacob Deichmanns og Hustrus, Stadf. Nr. 147, 2 Septbr. 1878.

25. Legat til Minde om Ane Cathrine Dengsøe født Clausen, stiftet af Enken Marie Clausen født Marker for trængende i Kø-

benhavn (særligt Lemmer i almindeligt Hospital), Stadf. Nr. 135, 16 Maj 1895.

26. Pastor Carl Ludvig Ehrenreichs og Hustrus, for trængende og værdige ældre Fruentimmere, Stadf. Nr. 194, 27 Maj 1893.

27. Vinhandler Ellers, til Trinitatis Sogns fattige, Konf. 6 Maj 1823.

28. Kontrollør J. Lind Eskildsens, til Kbhvn.s Fattigvæsen, Konf. 14 April 1841.

29. Frøken Tertia Henriette Fabricius's, for gamle Jomfruer, fortrinsvis fra København, Stadf. Nr. 35, 21 Jan. 1896.

30. Guldsmedemester Laurits Falcks, Stadf. Nr. 125, 1 Avg. 1885.

31. Silke- og Klædehandler Edvard Falcks Legat, til forskellige velgørende og andre Formaal, Stadf. Nr. 258, 12 Oktbr. 1896.

32. Ida Falcks og Wilhelmine Falcks, bl. a. til Døtre af Haandværkere og Børn i de offentlige Friskoler, Stadf. Nr. 381, 10 Novbr. 1893.

33. Nicolai Peter Laurentius Feilbergs, for ærekære, trængende Mænd paa over 70 Aar, Stadf. 14 Febr. 1866.

34. Ang. Stadsmægler Gersons Enkes, til Fattigvæsenet, Resl. 6 Jan. 1857.

35. De Getreuerske Legater, se Stiftelser II 49 o.

36. Frk. Johanne Caroline Graaes, for værdige og trængende ugifte Kvinder eller Enker af Borgerstanden (herunder ogsaa Læger, Sagførere), Stadf. Nr. 268, 26 Juli 1893.

37. Caroline A. født Grüners og Anna M. Olrogs Konfirmations-, Udstyrs- og Understøttelseslegat for fattige Piger, Rskr. 28 Septbr. 1858.

38. Korpslæge Grønlunds og Hustrus Mindelegat om Gross. og Vinhandler S. L. Langhoff af København, for værdige og trængende Enker efter Borgere (derunder Læger), Stadf. Nr. 38, 17 Jan. 1893.

39. L. Guldagers, til Trinitatis Sogns fattige, Konf. 15 Marts 1833.

40. Haabers Enkes og S. K. Breitendichs, til de fattige, Konf. 8 Marts 1799.

41. Bataillonskirurg Hahns, eventuelt tilfaldende fattige af St. Johannes Sogn, Stadf. Nr. 147, 18 Juli 1877.

42. Brygger Jens Nielsen Halds, til Hjælp for Kbhvn.s træng-

ende Indvaanere ved Indkvarteringen, ang. Anvendelsen af dets oplagte Renter til en Kirkes Opførelse, Resl. 18 Maj 1855.

43. Frøken Maria Hansens og Arkitekt Friherre Teophilus Hansens, til Københavns Forskønnelse, Stadf. Nr. 121, 30 Marts 1890.

44. Afdøde Enkefru Gjertrud Birgitte de Hemmerdts og Frøken Caroline Ebbesens, for ugifte Kvinder, hvis Fædre ere døde og have henhørt til Staden Københavns Handelsstand eller have været islandske Købmænd eller have været kongelige Embedsmænd i København, Stadf. Nr. 111, 21 April 1894.

45. Enkefru Frederikke Hinnès, for værdige og trængende Medlemmer af St. Petri Kirkes Menighed, Stadf. Nr. 86, 31 Marts 1897.

46. Sammes for St. Petri Pigeskole, Stadf. Nr. 90, 31 Marts 1897.

47. Det Hirschnachske, ang. den Testators Familie tilkommende Fortrinsret, K. Prom. 19 Febr. 1791.

48. Naalemager Peter Christian Hjorths, for trængende i Helligaands Sogn, Stadf. Nr. 187, 24 Maj 1893.

49. Kirstine Hoffmanns, til de fattige, Konf. 23 Maj 1815.

50. Hørkræmmer Søren Holms Mindelegat, for tilskadekomne eller svagelige eller gamle Mænd eller Kvinder af Arbejdsklassen, som have havt fast Ansættelse ved større Handelsforretninger eller industrielle Virksomheder i København, Stadf. Nr. 205, 26 Oktbr. 1884.

51. Brændevinsbrænder F. N. Holms og Hustrus, for trængende og værdige Enker eller ugifte Døtre efter næringsdrivende Borgere, Stadf. Nr. 109, 3 Marts 1892.

52. Kancellir. J. Holsts, til Helliggejst Sogns fattige, Konf. 1 Avg. 1817.

53. Grosserer Jens Holsts, for Enker og ugifte Fruentimmer i Garnisons og Vor Frue Menigheder, Stadf. Nr. 64, 10 April 1883.

54. Kommandørinde Julie Holst født Cohns, for trængende i St. Jacobs Sogn, Stadf. Nr. 131, 20 April 1896.

55. Sammes, for trængende Beboere af Nyboder, Stadf. Nr. 132, 20 April 1896.

56. R. Horns, til fattige Borgerenker, ang. dets Anvendelse, K. Skr. 5 Marts 1836.

57. Legat til Minde om Pastor Hvalsø og Hustru til værdige og trængende Enker og ugifte Fruentimmer, Stadf. Nr. 45, 17 Febr. 1877.

58. Edvard Julius Hvidts og Hustrus, for trængende Piger, Stadf. Nr. 154, 10 Juli 1884.

59. Ang. Hürcks, til de katolske fattige, K. Skr. 9 Juli 1833.

60. Det Hædtske, for værdige og trængende Enker og Døtre efter københavnske kommunale og Stats-Embedsmænd og Borgere, hertil henregnet Læger, Kunstnere, Skolemænd og Sagførere, Stadf. Nr. 211, 2 Decbr. 1887.

61. Kaptajn og Brygger Peter Cornelius Høyens og Hustrus, for Mænd, Enker og Døtre af Borgerstanden, Stadf. Nr. 209, 18 Decbr. 1883.

62. Grosserer Hendrik Jacobsens, for fattige i Helligøjstes Sogn, Stadf. Nr. 166, 5 Oktbr. 1881.

63. Det af Enkefru Laura Jacobsen, født Holst, stiftede, for ugifte Kvinder og Enker, Stadf. Nr. 258, 14 Novbr. 1888. Se nedenfor 64.

64. Det af Enkefru Laura Jacobsen, født Holst, stiftede. Forandret Affattelse af Fundatsens § 2, Stadf. Nr. 88, 3 Maj 1890. Se foran 63.

65. Det af Samme stiftede, for Husjomfruer, Syjomfruer, Tjenestpiger samt Sygeplejersker, Stadf. Nr. 287, 7 Novbr. 1890.

66. Marineløjtnant W. B. Jespersens, Stadf. Nr. 188, 22 Oktbr. 1883.

67. Ang. »Jubellegatet«, stiftet i Anledning af Enevoldsregeringens Indførelse, J. M. Skr. 18 Oktbr. 1849.

68. Kammerr. Jürgensens Enkes, til et i Garnisonskirken døbt Pigebarn, Konf. 11 April 1823.

69. Familjerne Jürgensens og Sønners, for trængende og værdige Personer, Stadf. Nr. 219, 1 Oktbr. 1898.

70. J. Jørgensens, til St. Petri Menigheds fattige, Konf. 3 Jan. 1834.

71. J. J. Kaas's og Hustrus Understøttelseslegat, Konf. 30 April 1863.

72. Hans Kaspersens og Hustrus Julelegat for trængende i St. Johannes Sogn, Stadf. Nr. 185, 15 Decbr. 1880.

73. Johanne Klestrups, for 16 værdige og trængende Piger af Borgerklassen, med Fortrinsret for Stifterindens Slægtninge, Stadf. Nr. 93, 15 Maj 1883.

74. Fhv. Bogbindermester Knud Marcus (eller Marcussen) Knudsens, for gamle Haandværkssvende eller Fabrikarbejdere, Stadf. Nr. 190, 28 Decbr. 1880.

75. Etatsraadinde Kofoeds Legater, K. Skr. 28 Novbr. 1839 B, C, Æ.

Legatet for ugifte Fruentimmer tillægges af Agent Gamst 35,000 Rdl., Testament 14 Jan. 1861.

76. Baronesse Krüdeners, J. M. Skr. 28 Marts 1863.

77. Brygger Kønnemanns, til Kbhvns Fattigvæsen, Konf. 10 Maj 1831.

78. Frk. Agnes Langhoffs Mindelegat om Gross. og Vinhandler S. L. Langhoff af København, for værdige trængende Borgere og deres Enker, Stadf. Nr. 36, 17 Jan. 1893.

79. Hosekræmmer Lassens, for 2 Enker eller fattige Familjefædre, Konf. 5 Juni 1832.

80. Ang. Elisabeth C. Leidners, til Enker eller ugifte faderløse Jomfruer, Konf. 15 Novbr. 1798.

81. Snedkermester F. C. Liberts og Hustrus, bl. a. for ugifte Døtre af københavnske Borgere, Stadf. Nr. 245, 29 Septbr. 1890.

82. Elisa Liisbergs, for trængende og værdige ugifte Piger, Stadf. Nr. 73, 11 April 1881.

83. Ang. Kbmd. Linaaes, for trængende Enker med Børn som Understøttelse til disses Skolegang, K. Skr. 27 Avg. 1845.

84. C. F. Lindes Hjælp, for Mænd eller Kvinder i København, som ere mindst 40 Aar gamle og henhøre til Embedsstanden eller den højere Borgerstand, samt for en ung Mand eller Kvinde i København, mindst 15 Aar gammel og henhørende til den dannede Klasse til Fortsættelse af sine Livsplaner, Stadf. Nr. 208, 13 Oktbr. 1897.

85. Julie Linds, for ugifte, trængende Døtre af Borgere med Fortrinsret for Isenkræmmere, Stadf. Nr. 134, 28 Juli 1882.

86. Silke-, Ulden- og Lærredskræmmer J. H. Lunds, til husarme i Trinitatis Sogn, Testament 16 April 1851 § 28.

87. Rasmus Michelsen Lunds, for ugifte Døtre af næringsdrivende Borgere eller af civile eller militære Embeds- eller Bestillingsmænd, Stadf. Nr. 15, 16 Jan. 1886.

88. Grosserer E. le Maires og Hustrus, for værdige og trængende Mænd og Kvinder fortrinsvis af Handels- og Embedsstanden, Stadf. Nr. 194, 16 Decbr. 1885.

89. Det af Manufaktur-Detaillistforeningen for København og Omegn oprettede Skolelegat til Fripladser for trængende Medlemmers Børn, Stadf. Nr. 246, 17 Septbr. 1895.

90. Benedicte M. Mehls, til trængende Mænd og Fruentimmer, Konf. 5 Novbr. 1860.

91. C. W. Messerschmidts og Hustrus for Enker efter Embedsmænd, Haandværkere, Arbejdere og Handlende samt for Lærerinder, Husjomfruer og Tjenestepiger, Stadf. Nr. 64, 16 April 1880.

92. Hofraad Meyers, til Petri Menigheds Fattigstiftelser, Konf. 20 Decbr. 1822 § 2 Nr. 17, § 10.

93. Fhv. Garvermester Mich. Meyers og Hustrus, til Husleje-hjælp for trængende københavnske Familjer af den evangelisk-lutherske Bekendelse, fortrinsvis Haandværkere, fornemlig Garvere, Sadelmagere og Skomagere, Stadf. Nr. 100, 20 April 1889.

94. Mine Michelsens, for 12 ældre, ugifte, trængende og værdige Døtre eller Enker efter Borgere eller Embedsmænd, Stadf. Nr. 199, 2 Decbr. 1881.

95. A. H. Molthes, til de fattige i Frederiks tyske Kirkes Sogn, Konf. 27 Novbr. 1798 § 6.

96. Konferentsr. Mundts, til Understøttelse for ugifte Fruentimmer og Enker, Konf. 13 Oktbr. 1860.

97. Urtekræmmer L. C. Müllers, Stadf. Nr. 170, 23 Novbr. 1880.

98. Frk. J. C. E. Müllers, for værdige og trængende Piger, Stadf. Nr. 304, 23 Oktbr. 1891.

99. Brygger J. Møllers, til de fattige, Konf. 30 Juli 1802.

100. Kapt. From Møllers, i sin Tid til Fordel for fattige i Helligaands Sogn, Stadf. Nr. 183, 16 Novbr. 1885.

101. Martin Møllers og Hustrus Minde, for værdige og trængende enligstillede Kvinder, Stadf. Nr. 246, 31 Oktbr. 1898.

102. Fru Olsens til fattige Enker. Ang. dets Bestyrelse, K. Prom. 14 Maj 1808.

103. Kaptajn, kgl. Hofvinhandler Lorentz Christian Pedersens, for ugifte, værdige og trængende Kvinder af den bedre Borgerstand i Kbhvn. og Frederiksberg, Stadf. Nr. 165, 25 April 1893 (bestyres af Sygehjemmet).

104. Grosserer P. L. Petreschs og Hustrus, for ugifte Fruentimmer og Enker, Tjenestepiger, Arbejdsmænd og disses Enker, Stadf. Nr. 151, 10 Septbr. 1885.

105. Charlotte Pingels Understøttelseslegat, for Døtre af den dannede Middelstand, særlig Embedsmænd, Kunstnere, Viden-skabsmænd, Sagførere og Læger, Stadf. Nr. 285, 5 Septbr. 1892.

106. Etatsr. Gross. H. Puggaards, til fattige kbhvske Drenges Opdragelse, Konf. 6 Septbr. 1863.

107. Major Qvists Enkes, til St. Petri Menigheds husarme, Konf. 4 Marts 1823.

108. Jomfru J. M. Qvists, til Holmens Sogns fattige, Konf. 13 Septbr. 1833.

109. Hulda Elina Reimanns, event. til trængende Kvinder, Stadf. Nr. 381, 23 Novbr. 1892 §§ 9, 10.

110. Sognepræst A. F. L. Rindoms Jubilæumslegat til Fordel for St. Johannes Sogn, Stadf. Nr. 152, 31 Avg. 1887.

111. Urtekræmmer Jens Ristings og Hustru Henriette Christine født Abes Huslejelegat, Stadf. Nr. 94, 9 Marts 1898.

112. Fhv. Guldmedemester Rothenborgs, til Huslejhjælp, Stadf. Nr. 239, 30 Decbr. 1876.

113. D. Th. Rothenborgs og Hustrus, til Huslejhjælp, Stadf. Nr. 150, 13 Maj 1891.

114. Etatsr. B. Rubens, for københavnske Arbejdere, Stadf. Nr. 112, 29 Maj 1890.

115. Fru Ida Ruben født Coppels, bl. a. til Skolebørns og fattiges Bispisning, Brændsel, Huslejhjælp m. m., Stadf. Nr. 113 af s. D.

116. Superkargo Ruchs Legater, Rskr. 17 Oktbr. 1806.

117. Enkefru S. L. B. Schiernoff, født Greens, og tidligere afdøde Mands, Lærer P. O. Th. Schiernoffs, for trængende Enker og ugifte Piger, Stadf. Nr. 8, 16 Jan. 1888.

118. Sognepræst Schmaltz's Jubilæumslegat, for trængende Medlemmer af St. Petri tyske Menighed, Stadf. Nr. 116, 10 Marts 1892.

119. Gouvernør Soltmanns og Hustrus, for husarme, ang. dets Uddeling, K. Skr. 13 Septbr. 1814.

120. Det Stampedes, til fattige Børn og Enker, Konf. 8 Maj 1801.

121. Etatsr. J. Th. Suhrs, til Understøttelse for trængende Borgere, Noten t. Konf. 12 Decbr. 1860.

122. Ang. det Synchenbergske, til fattige Enker i Frelsers Menighed, Konf. 24 Febr. 1792.

123. Kbmd. N. Sørensens, til Fattigvæsenet, Konf. 27 Oktbr. 1801.

124. Ang. Vejermester Thomsens Legater til Fattigvæsenet, K. Skr. 7 Novbr. 1818 med Note.

125. Gross. Wilhelm Christian Topps og Hustrus, event. til Døtre af Borgere, Stadf. Nr. 167, 28 Maj 1891 § 7, jfr. § 4.

126. Ole Torups, til Fordel for aldrende Ægtefolk. Tillæg

til Fundatserne (selve disse findes ikke i de trykte Samlinger), Stadf. Nr. 171, 24 Septbr. 1887.

127. Gross. Adolph Triers og Hustrus, til værdige, trængende, ugifte Døtre af borgerlige Forældre 3: næringsdrivende Borgere, Sagførere og Læger, samt fhv. Lærerinder af Borger- eller Almueskoler, Stadf. Nr. 8, 5 Jan. 1891.

128. Søkende Tuteins, for trængende og værdige Mænd og Kvinder, fortrinsvis af den tysk-reformerte Menighed, Stadf. Nr. 147, 13 April 1893.

129. Kammertjener Moritz Vettes, for Enker og faderløse Jomfruer, Noten t. J. M. Skr. 10 Septbr. 1857. Ifølge denne Skrivelse kan Legatet ogsaa meddeles Personer udenfor Kbhvn., og Personer, der forlade Landet, kunne beholde det.

130. Kammerr. Voss's Enkes, til fattige, Konf. 6 Oktbr. 1835.

131. Pastor emeritus Niels Walthers og Hustrus, for trængende paa Christianshavn, Stadf. Nr. 291, 16 Avg. 1893.

132. Ang. at Kammerfrøk. Waltersdorffs Formue, hvoraf event. skal oprettes et Legat for trængende, forældreløse, ugifte Fruentimmer, ikke kan modtages i Overformynderiet, J. M. Skr. 18 Novbr. 1856.

133. Etatsraad Weinwicks og Hustrus, til værdige og trængende Piger, Stadf. Nr. 50. 20 Marts 1878.

134. L. Wilders, til fattige af Zebaoths tyske Menighed, ang. dets Uddeling, K. Prom. 27 Oktbr. og 1 Novbr. 1810.

135. Snedkermester C. D. H. Willrodts, for gamle og svagelige Snedkere, Stolemagere, Sadelmagere og Drejere, særlig Svende, Stadf. Nr. 40, 19 Febr. 1890.

136. Raadmand Worsaaes, f. trængende Embedsmænd, Funktionærer og Betjente under Magistaten og deres efterladte, Stadf. Nr. 117, 7 Juli 1887.

137. Yttrichs, til fattige Enker i Christianshavns danske Menighed, Rskr. 29 Oktbr. 1784.

138. Søstrene Zimmers, for ældre ugifte Fruentimmer, Konf. 21 Juni 1862.

II. Udenfor København.

a. Kun i de Tilfælde, hvor Fundatserne ikke give Bestemmelser om deres Bestyrelse, tilfalder denne Fattigvæsenet, der dog altid kan forlange Underretning af Bestyrerne om, hvem Legaterne ere tildelte, og om fornødent paatale Overtrædelser af Fundatserne, K. Prom. 23 Oktbr. 1802 ad 5, Skr. 29 Marts 1823, Ind. M. Skr. 26 Septbr. 1854, J. M. Skr. 14 Marts 1856.

Naar Fundatser, der ere ældre end Reglm. 5 Juli 1803, nævne Stiftsøvrigheden som Direktion, tilkommer Overbestyrelsen nu Fattigdirektionerne (se nedenfor c), K. Skr. 29 Marts 1823.

b. Ang. hvor vidt saadanne Legater skulle komme Kommunernes Fattigvæsen til gode eller uddeles udenfor Fattigunderstøttelsen, K. Skr. 26 Oktbr. 1847. Se Fattiges Kasse D i Begyndelsen.

c. Ang. Henlæggelse til Byraadene af det de tidligere Direktioner for Købstædernes Fattigvæsen paahvilende Overtilsyn med Hensyn til de Fattigvæsenet vedkommende Legater, samt ang. Byraadenes aarlige Indberetninger om Legaternes Forfatning, Ind. M. Cirk. Nr. 27, 24 Febr. 1872, jfr. Ind. M. Cirk. Nr. 17, 18 Febr. 1874. Disse Indberetninger ere nu bortfaldne, Ind. M. Cirk. Nr. 19, 12 Febr. 1879.

d. Ang. hvem et Legat til et bestemt Godsес fattige skal komme til gode, K. Prom. 28 Decbr. 1799.

e. Ang. de enkelte Legater.

1. Ang. et Legat til fattige i Værum og Ørum Sogne, Rskr. 24 April 1789.

2. Ang. 2 paa Stamhuset Todbøl og Bodum Bisgaard hæftende Legater til Tisted Bys og Bodum Sogns fattige, Bev. 28 Juni 1799 § 2.

3. Ang. et i et Bolssted bestaaende Legat til Kollerup og Skræm Sognes fattige, Rskr. 10 Jan. 1800.

4. Ang. et i Hvidsted Gaard perpetueret Legat for Ugilt og Taars Sognes fattige, Rskr. 23 Maj 1800.

5. Ang. nogle Legater til Knivholt Godsес nødlidende, Rskr. 28 Marts 1806.

6. Legaterne i Aalborg i Anledning af Kroningsfesterne i 1815 og 1840 til fattige Børns Beklædning, Resl. 25 Oktbr. 1815, K. Skr. 5 Avg. 1841.

7. Ang. nogle Legater til fattige i Brylle og Tommerup Sogne, K. Skr. 26 Jan. 1822.

8. Ang. et Legat for trængende i Høve Sogn, K. Skr. 26 Febr. 1822.

9. Legat for en trængende Fiskerenke i Gilleleie, Konf. 15 Oktbr. 1824.

10. Ang. forskellige Stamhusene Fousingø og Selsø vedkommende Legater til fattige, K. Skr. 24 Maj 1831.

11. Ang. Bestyrelsen af forskellige Fattiglegater i Tisted Amt, K. Skr. 8 Juni 1833.

12. Ang. Fattigvæsenets Legater paa Thorseng, Rskr. 3 Avg. 1843 § 3.

13. Det første og det andet Legat for trængende i Gladsakse og Herløv Sogne, Konf. 11 Juli 1853, 16 Juni 1863.

14. Ang. et Stamhuset Tjele paahvilende Legat, og at dettes Uddeling ikke vedkommer Fattigvæsenet, J. M. Skr. 14 Marts 1856.

15. Legat til Understøttelse af trængende i Holstebro og Hjerm-Ginding Herreder, Konf. 27 Juni 1857.

16. En ubenævnt Huslejelegat for Skovby Sogn, Konf. 15 Septbr. 1858.

17. En ubenævnt Embedsmands Legat for et forældreløst Barn i Viborg, Rskr. 25 Novbr. 1859.

18. Hindsgavl Stamhusets Legater til fattige, Ind. M. Skr. 4 Jan. 1860.

19. Legat til Fattigvæsenet i Ormslev, Koldt og Thiset Sogne, J. M. Sk. 2 Jan. 1861.

20. Legat for trængende i Neksø, Konf. 3 Jan. 1862.

21. Legatet af 3dje Maj 1878 for tvende trængende, fortrinsvis ugifte Piger, i Stege, Stadf. Nr. 151, 12 Septbr. 1878 (stiftet og bestyret af Velgørenhedsforeningen i Stege).

22. Legat for trængende i Hjarup-Vamdrup m. fl. forhenværende slesvigske Sogne, oprettet af den samme efter Grænsereguleringskommissionens Protokol tillagte Godtgørelse for deres Andel i Christine-Frederikke Stiftelsen i Haderslev, Stadf. Nr. 12, 14 Jan. 1880.

23. »Legat for værdige trængende i Marstal Landsogn«, Stadf. Nr. 252, 2 Novbr. 1888.

24. Legatet for trængende Borgere og deres efterladte i Bøge, Stadf. Nr. 87, 1 April 1889.

25. Legat for trængende Land- og Søborgere fra Køge eller deres efterladte, Stadf. Nr. 289, 7 Novbr. 1890.

26. Fonden for gamle værdige trængende i Ringsted. Partikulier Borchardts Legat til samme, Stadf. Nr. 100, 16 Marts 1891.

27. Provst Deichmann Aagaards, til 2 aldrende ugifte Fruentimmer, Konf. 9 April 1790.

28. M. Aagaards, til St. Hans Sogns Fattigvæsen, Konf. 15 Septbr. 1810.

29. Ketty Aarsleffs, for trængende Familjer og Enker i Præstø, Stadf. Nr. 12, 17 Jan. 1878.

30. Bager Lars Aasteds og Hustrus, for 4 troende Enker i Tisted, Stadf. Nr. 162, 17 Novbr. 1886.

31. P. Christensen Abildholts Mindelegat for trængende

udenfor Fattigvæsenet i Øster-Hassing Sogn, Stadf. Nr. 143, 6 Juli 1888.

32. Frederikke Abrahamsens, til to trængende, hæderlige, ældre Damer i Slagelse, Stadf. Nr. 99, 20 April 1889.

33. Frøken Augusta Agerlins, for en i Frederikssund Købstad bosiddende værdig ældre ugift Kvinde eller Enke, Stadf. Nr. 270, 5 Decbr. 1898.

34. Pens. Lærer J. Aggersborgs, for trængende og værdige, ældre enligstillede Kvinder i Lemvig, Stadf. Nr. 55, 4 Febr. 1898.

35. Etatsr. Aggerups, til Ferslev og Skuldelev Sognes Fattigvæsen og til Konfirmationsudstyr for fattige Børn i Vesterborg og Horslunde Sogne, Konf. 8 April 1864.

36. Etatsr. C. G. Aggerups, for fattige og sædelige Børn i Skuldeløv og Selsø Sogne, Stadf. 8 Oktbr. 1866.

37. Etatsr. Carl Gottlieb Aggerups, til Bispisning af de fattige i Skuldeløv og Selsø Sogne, Stadf. Nr. 150, 1 Juli 1884.

38. E. Agiers Mindelegat, event. for værdige trængende i Søllerød Sogn, Stadf. Nr. 67, 9 April 1878.

39. Aftægtsm. Chr. Albertsens, for værdige trængende i Øster Svenstrup Sogn, Stadf. Nr. 89, 25 April 1874.

40. Fhv. Møbelhandler Jens Albertsens Mindelegat over hans afdøde Forældre, til Fordel for trængende i Elmelunde Sogn, Stadf. Nr. 291, 10 Novbr. 1890.

41. Gaardejer Peder Albrechtsens, til trængende i Kastrup Sogn, Stadf. Nr. 137, 17 Juni 1884.

42. »Rasmus Øllgaard Andreas Amdrups Velgørenhedslegat, for trængende i Lemvig, Stadf. Nr. 133, 1 Maj 1872.

43. Propr. Johan Frederik Ammitzbølls, for fattige Enker i Ulsted Sogn, Stadf. Nr. 138, 25 Avg. 1879.

44. Bodil Andersdatters (Niels Povlsens Enkes), Margrethe Marie Mogensdatters og Niels Brøndums Legater for Skive Købstads fattige, Fællesfundats for dem, Stadf. Nr. 222, 24 Septbr. 1888.

45. Sammes, for fattige i Skive, Tillæg til Fundats 24 Septbr. 1888, Stadf. Nr. 63, 1 Marts 1897.

46. Karen Andersdatters, til fattige i Fillerup By, Odder Sogn, Konf. 29 Septbr. 1857.

47. Kirstine Andersdatters, for trængende i Marslev Sogn, Stadf. Nr. 169, 11 Oktbr. 1881.

48. Pastorinde A. C. Andersens Mindelegat, for trængende i Balslev og Ejby Sogne, Stadf. Nr. 195, 27 Juni 1891.

49. Anders Andersens og Hustrus, for værdige trængende i Hee Kommune, Stadf. Nr. 173, 19 Oktbr. 1885.

50. Anders Andersens Minde, for trængende i Hyllested Sogn, Stadf. Nr. 272, 26 Septbr. 1891.

51. Anders Frederik Andersens, for værdige trængende i Bogense, Stadf. Nr. 121, 18 Marts 1892.

52. Styrmand Anders Hansen Andersens, for trængende i Ørum Sogn, Stadf. Nr. 342, 5 Decbr. 1890.

53. Ane Johanne Andersens, Gaardejer i Voldsted Niels Peter Nielsens Hustrus Mindelegat, for værdige trængende i Søby Sogn, Stadf. Nr. 83, 2 Marts 1895.

54. Ane Kirstine Andersens og Kirstine Nielsens, for værdige trængende i Linæa Sogns vestre Fogederi, Stadf. Nr. 85, 10 Marts 1891.

55. »Farver C. A. Andersens Mindelegat« for trængende i Nibe, Stadf. Nr. 69, 4 April 1874.

56. Christen Andersens og Hustrus Legat fra Vium for værdige trængende i Hjerik Sogn, Stadf. Nr. 346, 8 Decbr. 1891.

57. Partikulier Christian Andersens, for værdige trængende i Silkeborg, Stadf. Nr. 317, 11 Septbr. 1893.

58. H. Andersens, Hustrus og Datters Gave til trængende i Vigerslev Sogn, Stadf. Nr. 42, 5 Marts 1890.

59. Hans Andersens og Marie Frantsdatters, for trængende i Agedrup Sogn, Stadf. Nr. 145, 27 Juli 1883.

60. Henrik Andersens, for værdige trængende udenfor Fat-tigvæsenet i Alminde Sogn, Stadf. Nr. 26, 14 Febr. 1887.

61. Ib Andersens for værdige gamle trængende Bønder i Langskov Sogn, Stadf. Nr. 181, 11 Oktbr. 1882.

62. Gaardejer af Bonderup Jacob Andersens Enke Ane Andersdatters, for fattige og værdige trængende uden for det offentlige Fattigvæsen i Skibby Sogn, Stadf. Nr. 166, 17 Juni 1896.

63. Johanne Andersens, for værdige trængende i Ubberud Sogn, Stadf. Nr. 225, 27 Avg. 1895.

64. Skibsreder Jørgen Andersens, til Fordel for værdige trængende Enker i Skaarup Sogn, Stadf. Nr. 99, 13 Marts 1893.

65. Pens. Lærer L. N. Andersens, for værdige trængende i Horsens Sogn, Stadf. Nr. 173, 27 Novbr. 1880.

66. L. Andersens Familjelegat, for værdige gamle og træng-

ende Beboere af Bredderød By, Kregome Sogn, Stadf. Nr. 102, 2 April 1895.

67. Sammes Familjelegat, for værdige gamle og trængende Beboere af Hannehovedby, Melby Sogn, Stadf. Nr. 161, 19 Juni 1895.

68. Sammes Familjelegat, for værdige trængende i Frederiksværk Kommune, Stadf. Nr. 163, 13 Juni 1896.

69. Lars Andersens Gave til trængende i Ringe Sogn, Stadf. Nr. 13, 21 Jan. 1880.

70. Sognefoged Lars Andersens, for trængende i Keldby Sogn, Stadf. Nr. 221, 28 Decbr. 1887, jfr. Stadf. Nr. 222 af s. D.

71. Gaardejer Laurs Møller Andersen og Hustrus, for værdige trængende i Allinge og Tulstrup Sogne, Stadf. Nr. 184, 22 Septbr. 1884.

72. Frk. Louise Catrine Andersens, for trængende i Frederiksberg, Stadf. Nr. 182, 26 Septbr. 1877.

73. Skibskaptajn M. M. Andersens og Hustruers, til værdige trængende Enker eller faderløse Børn i Nordby Sogn paa Fanø, Stadf. Nr. 119, 26 Maj 1888.

74. Mette Kirstine Andersens, for værdige trængende i Asperup Sogn, Stadf. Nr. 137, 31 Marts 1892.

75. Niels Andersens og Hustru Mariane Eriksdatters, for trængende i Ringe Sogn, Stadf. Nr. 184, 11 Oktbr. 1883.

76. Entreprenør Niels Andersens Arbejderlegat (for tilskadekomne Arbejdere ved Jernbaneanlæg og andre slige Arbejder — under Indenrigsministeriets Bestyrelse), Stadf. Nr. 51, 23 Marts 1880.

77. Landmand af Risum Niels Peder Andersens, for trængende i samme Sogn, Stadf. Nr. 26, 16 Jan. 1891.

78. Peder Andersens og Hustrus, for værdige trængende i Munkebo Sogn, Stadf. Nr. 108, 11 Juli 1883.

79. Sognefoged Peder Christian Andersens, for værdige trængende i Holmslands Kommune, Stadf. Nr. 115, 25 Marts 1891.

80. Peder Andersen, Vestermark og Hustru Ane Marie Sørensdatters, for trængende i Ingstrup, Hjermitzlev og Alstrup Sogne, Stadf. Nr. 320, 27 Novbr. 1894.

81. Gaardejer af Vester Lunde Peder Andersens og Hustru Abeline Caspersdatters, for værdige trængende i Lunde Sogn. Stadf. Nr. 71, 26 Febr. 1896.

82. Aftægtsmand Peter Andersens, for værdige trængende i Eltang Sogn, Stadf. Nr. 135, 2 Juli 1875.

83. Møller af Vintre Møller R. Andersens og Hustru Josepha Marie født Plambeck, for hæderlige og værdige Forældre af Arbejdsklassen i Sonnerup Sogn, som flittigt lade deres Børn besøge den offentlige Skole i Sognet, Stadf. Nr. 123, 8 Maj 1895.

84. Søren Andersens og Hustrus, til Understøttelse for værdige og trængende af Arbejder- og Haandværkerklassen (i Rødby), Stadf. Nr. 202, 15 Juli 1889.

85. Gaardejer af Vilslev Søren Andersens og Hustrus Legater til Fordel for fattige i Vilslev By, Stadf. Nr. 216, 29 Juli 1889.

86. Gmd. Thomas Andersens, for trængende i Pjedsted Sogn, Stadf. Nr. 284, 1 Novbr. 1872.

87. Aftægtsm. Troels Andersens, for værdige trængende i Nykirke Sogn, Stadf. Nr. 62, 28 Marts 1881.

88. Husejer Christopher Andreasens, for værdige trængende af begge Køn i Todbjerg Sogn, Stadf. Nr. 78, 1 Maj 1882.

89. Mads Andreasens og Hustru Karen Andersdatters, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Vantinge Sogn, Stadf. Nr. 137, 22 Avg. 1885.

90. Direktør Holger Andresens og Hustrus, til Fordel for Arbejderne ved Aktieselskabet Bloch & Andresens Fabrik i Fredericia, Stadf. Nr. 242, 1 Juli 1893.

91. Pastor Fr. Chr. Appeldorns, for værdige trængende i Gørløv Pastorat, Stadf. Nr. 86, 2 Maj 1878.

92. P. N. Arboes og Hustrus, for Lundebygaard Godsens syge og fattige, Konf. 25 Juli 1859.

93. Sammes, for Oremandgaards Godsens fattige, Konf. 1 Decbr. 1852.

94. Gross. Arboes Enkes, født Hammer, til Lundby og Allerslev Sognes Fattigkasser, Konf. 3 Avg. 1839.

95. Sparekassekasserer Oluf Arents og Hustru Ulrikke Christiane født Storms, for værdige og trængende Personer i Ringkøbing, Stadf. Nr. 60, 14 Febr. 1894.

96. Birkedom. Arnets og Hustrus, til de fattige i Gerrild Sogn, Stadf. Nr. 197, 12 Oktbr. 1876.

97. Købmand Frode Arntzens Jubilæumslegat, for værdige trængende i Silkeborg, Stadf. Nr. 124, 9 Maj 1895.

98. Sognefoged, Dbmd. Jens Pedersen Baadsgaards, for værdige trængende paa Lundø, Stadf. Nr. 217, 20 Novbr. 1884.

99. »Baagøes Understøttelseslegat« for trængende Personer af begge Køn i Svendborg, kgl. Eksped. Nr. 130, 11 April 1871.

100. Postmester Hendrik Baastrups og Hustrus Mindelegat for trængende i Nibe Købstad, fortrinsvis for Døtre af Embedsmænd i Post- og Toldfaget, Stadf. Nr. 239, 12 Oktbr. 1888 (bestyres af Understøttelsesforeningen i Nibe).

101. Kroejer Jørgen Rasmussen Bachs og Hustrus, for trængende i Tulstrup Sogn, Stadf. Nr. 359, 20 Decbr. 1891.

102. Husejer Ole Pedersen Bachs, event. til trængende Arbejdere i Christrup Sogn, Stadf. Nr. 157, 9 Novbr. 1886.

103. Niels Badens, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Skjold Sogn, Stadf. Nr. 174, 13 Septbr. 1883.

104. Justitsr. Baggers, til fattige i Nyborg og Odense, Konf. 7 Avg. 1789, K. Skr. 25 Marts 1820.

105. Sognepræst Baggers Enkes, for en værdig, trængende Familje i Brahetrolleborg og Krarup Sogne, Stadf. Nr. 84, 21 Maj 1885.

106. Gaardejer af Ginnerup Mads Nielsen Baks og Hustrus, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Krejbjerg Sogn, Stadf. Nr. 207, 22 Juni 1892.

107. Jochumsen Ludvig Balcks og Hustrus, for værdige trængende i Aunede Sogn, Stadf. Nr. 390, 17 Novbr. 1893.

108. Balslevs, til Hjortlund og Kalslund Sogne (til Fattigvæsenets Børns Anbringelse paa Børnehjem eller andet Steds). Stadf. Nr. 270, 14 Septbr. 1889.

109. Sammes, til Strø Sogn (ligeledes), Stadf. Nr. 316. 8 Novbr. 1889.

110. Det Balslevske, for trængende Enker i Haarslev Sogn. Stadf. Nr. 51, 27 Marts 1879.

111. Kammerraad Bangs, for Husmænds Enker i Nestelsø-Mogenstrup Sogne, Stadf. Nr. 186, 18 Oktbr. 1883.

112. Sognepræst Bangs og Propr. Strandgaards, til Deiberg Sogns fattige, Konf. 28 Septbr. 1810.

113. Propr. Bangs Enkes, for fattige under Sparresholms Gods, Stadf. 31 Maj 1865.

114. Enkepastorinde Bangs, for trængende i Ribe, Stadf. Nr. 308, 29 Novbr. 1873.

115. Niels Christian Bangs, for gamle, værdige og trængende Jomfruer af Borgerstanden i eller fra Horsens, Stadf. Nr. 138, 27 Juni 1877.

116. Propr. de Bangs Enkes, for værdige og trængende

Arbejdere under Sparresholms Gods, Stadf. Nr. 195, 23 Oktbr. 1877.

117. Det Bangske, for trængende i Hoven Sogn, Stadf. Nr. 86, 7 Maj 1883.

118. Det Bangske, for fire trængende og værdige Enker eller Familjefædre i Nøddebo Sogn, Stadf. Nr. 177, 8 Avg. 1888.

119. Godsforvalter S. Barfoed, hans afdøde Hustru og deres afdøde Børns Legat, for en værdig, ubemidlet Enke eller ugift Kvinde i Snøde, Stadf. Nr. 245, 26 Juli 1892.

120. Frøken Helene Bays, for trængende Kvinder i Ringkøbing, Stadf. Nr. 289, 24 Oktbr. 1895.

121. Købmand af Rudkøbing Jens Pilegaard Bays og Hustrus, for trængende i Familien og andre, Stadf. Nr. 130, 11 Juni 1874.

122. Skolelærer P. Chr. Bays og Hustrus, for en trængende Enke i Lundum Sogn, Stadf. Nr. 103, 26 Maj 1879.

123. Bazarkomiteens, til Herlufholm Sygestyrs Alderdomsfond, Stadf. Nr. 293, 9 Oktbr. 1889.

124. Propr. Bechs, for Lemmerne i Vestenskov Sogns Fatighus, Konf. 23 Marts 1848.

125. Provst Bechs, til Hjembek og Svinninge Sognes fattige, ang. dets Anvendelse, Ind. M. Skr. 24 April 1858.

126. Justitsr. F. C. Bechs og Hustrus Sølvbryllupslegat, for trængende og værdige Ægtefolk i Slagelse, Stadf. Nr. 241, 24 Septbr. 1890.

127. Hofjærgermesterinde Margrethe Christine Bechs, for Valbygaards Arbejderes Børn (fortrinsvis til syge Børns Helbredelse), Stadf. Nr. 2, 4 Jan. 1887.

128. Sammes, for Brorupgaards Arbejderes Børn (ligeledes), Stadf. Nr. 3 af s. D.

129. P. N. Bechs og Hustrus, for værdige trængende i Kollerup Sogn, Stadf. Nr. 72, 17 April 1879.

130. Adrian Bechers og Hustrus, til Fuglslev Sogns fattige, om det handler K. Skr. 24 Juni 1834.

131. Legatet »Bechmanns Minde« for en Borgerenke i Aarhus, Konf. 22 Oktbr. 1817.

132. Handelsgartner i Aalborg Christian Becks og Hustrus tvende Legater, til værdige trængende Enker eller ugifte Kvinder, Stadf. Nr. 227, 7 Avg. 1891 (bestyres af Aalborg Byraad).

133. Borgermester Bernt Bentsens og Hustrus, for værdige

og trængende ugifte Piger i Korsør, Stadf. Nr. 142, 10 Avg. 1881.

134. De Benzon-Gersdorffske Legater til uformuende syge i Odense, Konf. 10 Novbr. 1841 XII, og til Odense fattiges Vinterbespisning, XIV.

135. Familien Bergs, for trængende i Frederikshavn, Stadf. Nr. 64, 11 April 1885.

136. Justitsr. Bergs Mindelegat, for værdige og trængende og ugifte Kvinder i Viborg, Stadf. Nr. 108, 3 Marts 1892.

137. Justitsr., fhv. Distriktslæge Balthasar Bergs, for værdige trængende i Viborg, Stadf. Nr. 166, 10 Oktbr. 1885.

138. Kbmd. P. Thuesen Bergs og Hustrus Guldbryllupslegat for trængende Søfolk, Fiskere eller deres efterladte i Frederikshavn, Stadf. Nr. 25, 9 Febr. 1874.

139. Sofie Bergs, for trængende af Vallensbæks Kommune. Stadf. Nr. 201, 31 Avg. 1898.

140. Murmester J. L. Bernsteens, for værdige trængende i Korsør, fortrinsvis Bygningshaandværkere, Stadf. Nr. 131, 2 Maj 1889.

141. Legatet »Bernstorffs Minde« til Brahetrolleborg Sogns Fattigvæsen, Konf. 25 Jan. 1860.

142. Kmhr. Berregaards, til fattige i Tisted By, Rskr. 2 Jan. 1807.

143. Skipper Berrigs, til Stubbekøbings Fattigkasse, Konf. 1 Marts 1822.

144. Bager O. Bertelsens Gave af nogle Agre til Ringkøbing Bys fattige, Konf. 9 Oktbr. 1807.

145. Enkefru Stine Bertelsens, født Nyeborgs, for værdige trængende i Tisted, Stadf. Nr. 182, 11 Oktbr. 1882.

146. Gaardejer Hans Chr. Berthelsens, til Fordel for værdige trængende udenfor det offentlige Fattigvæsen i Grindsted Sogn, Stadf. Nr. 259, 10 Septbr. 1889.

147. Gaardejer af Lundgaard Hans Chr. Berthelsens og Hustrus, til Fordel for værdige trængende i Tjørring Sogn, Stadf. Nr. 258 af s. D.

148. Leon Greve du Berthiers og Hustrus, til værdige trængende i Svendborg, Stadf. Nr. 139, 11 Avg. 1887.

149. Vinhandler Biancos, til Fredericia Bys fattige, ang. dets Uddeling, K. Skr. 3 Juli 1819.

150. Det Bie'ske (til Vedligeholdelse af et Gravsted paa Udbyneder Sogns Kirkegaard), tilfalder for en Del trængende i nævnte Sogn, Stadf. Nr. 264, 3 Decbr. 1888 § 3.

151. Billeskovs Legat for værdige trængende i Ikast Sogn, Stadf. 24 Maj 1895 (G. R. — findes ikke i M. T.).

152. Skomagermester Søren Binderups og Hustrus, for værdige trængende af Haandværksstanden eller Arbejdsklassen i Hobro, Stadf. Nr. 154, 2 Maj 1892.

153. Fru v. Binzers, til trængende i Jellinge og Houer Sogne Konf. 22 Oktbr. 1853.

154. Karen Kirstine Birchs, for værdige trængende Døtre af Haandværkere eller Næringsdrivende i Næstved, Stadf. Nr. 31, 25 Febr. 1888.

155. Frederik Bisgaards, for værdige trængende i Durup Sogn, Stadf. Nr. 42, 1 Marts 1881.

156. Søstrene Eline og Julie Bjergets, til trængende og værdige ugifte Damer, fortrinsvis Lærerinder, i Aarhus, Stadf. Nr. 80, 9 Maj 1888.

157. Det Bjerregaardske, til to trængende i Lee Sogn, Konf. 7 Decbr. 1848.

158. Kbmd. Bjerrums Enkes, for trængende Enker og Børn af Borgere i Ribe, Konf. 25 Jan. 1840.

159. Hans Bjerths og Hustrus, til Fordel for værdige trængende i Vinding Sogn, Stadf. Nr. 204, 15 Juni 1892.

160. Maren Petersen Bjerths, til Fordel for værdige trængende i Vinding Kommune, Stadf. Nr. 269, 24 Septbr. 1891.

161. Kancellir. Bjørns Enkes, til fattige paa Budderupsholms og Teilgaards Godser, Konf. 3 Marts 1807.

162. Christen Madsen Bjørnskovs og Hustru Dorthea Nielsdatters, for trængende i Vidskinde Sogn, Stadf. Nr. 230, 4 Novbr. 1897.

163. Legatet »Laura C. E. Blicherts Minde« for Embedsmænds og Borgeres Enker og Døtre i Kolding, Konf. 3 Juni 1836.

164. Bispinde Blochs, for fattige, omhandles i Ind. M. Skr. 16 Juli 1850 (G. R.).

165. Pastor Blochs, for trængende i Aal Sogn, Stadf. Nr. 341, 12 Oktbr. 1892.

166. Gross. Wincent Magnus Blochs og Hustru Louise Augusta født Petersens, for værdige trængende ugifte Kvinder og Enker først af Testatorernes Slægt, dernæst efter Embedsmænd og Sagførere, Stadf. Nr. 153, 28 April 1892.

167. Konsul H. F. Blocks og Hustrus, for værdige trængende i Hørsholm Sogn, Stadf. Nr. 33, 5 Marts 1885, jfr. Nr. 233, 7 Oktbr. 1898.

168. Ritmesterinde Bloms Legat af 31 Marts 1785 for trængende i Skærup Sogn, Stadf. Nr. 55, 2 April 1883.

169. Provst P. E. Blumes Mindelegat, for trængende i Bøvling-Flynder Sognemenighed, Stadf. Nr. 158, 29 Maj 1894.

170. Vilhelmine Augusta Boeck, født Brangstrups, til trængende i Roskilde, Stadf. Nr. 28, 4 Febr. 1878.

171. Stiftsprovst Boesens, for en trængende Enke eller et Pigebarn i Horsens, Konf. 15 Febr. 1865.

172. Købmand Hans Bojes og Hustru Caroline Bojes, for trængende i Galthen og Hadsten Sogne, Stadf. Nr. 111, 4 April 1898.

173. Karen og Christian Bojesens Mindelegat for værdige trængende i Gentofte, Jægersborg eller Vangede, Stadf. Nr. 199, 21 Novbr. 1887.

174. Pastor emeritus Christen Bondrops, for trængende i Nørre-Sundby, Stadf. Nr. 113, 24 Marts 1891. — Tillæg til denne Fundats, Stadf. Nr. 268, 22 Septbr. s. A.

175. Jens Bonnesens, for værdige trængende af begge Køn i Spørring Sogn, Stadf. Nr. 183, 22 Septbr. 1884.

176. Sognepræst Bonneviens, til de fattige i Vallekilde og Hørve Sogne, Stadf. Nr. 20, 17 Jan. 1873.

177. Partikulier Carl Frederik Borchardts, for 4 værdige trængende Enker eller ugifte Kvinder af Ringsted Købstad, Stadf. Nr. 100, 16 Marts 1891, jfr. Stadf. Nr. 98 af s. D.

178. Jomfru Laura Borchs, for fattige Enker eller gamle Piger i Varde, Stadf. Nr. 47, 11 Marts 1881.

179. De Borchske Legater til Fattigvæsenet i Holbæk og til husarme samme Steds, Testament 2 Juli 1823 §§ 1, 2 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1865), Resl. 13 Juli 1838.

180. Anna Marie Borrings, til syv fattige Jomfruer i Odense. Konf. 14 Marts 1794.

181. Boyes Legater til trængende henholdsvis i Humble og Magleby Sogne paa Langeland, Stadf. Nr. 446 og 447, 31 Jan. 1871.

182. Poul Boyes, til Brønshøj Sogns Fattigvæsen, Konf. 12 Oktbr. 1824.

183. Kniplingshandler Knud Thomsen Boysens, for værdige trængende i Hillerød Kommune, Stadf. Nr. 194, 22 Septbr. 1897.

184. Kapt. Braems, til Asmild og Tapdrups Sognes Fattigvæsen, ang. dets Bestyrelse, Ind. M. Skr. 19 Febr. 1855. Fundats, K. og U. M. Skr. 9 Febr. 1855 m. Note (G. R.).

185. Axel Brahes Legat (tidligere kaldet Veflinge Hospital), for værdige trængende i Veflinge Sogn og Vierne By i Haarslev Sogn, Stadf. Nr. 294, 17 Avg. 1893.

186. Maren Brandts Legater for værdige trængende i Brande Sogn henholdsvis af 17 Avg. 1765 og 8 Marts 1787, Stadf. Nr. 94 og 91, 13 Juni 1885.

187. Grevs-kabet Bregentveds nu ophævede private Brandforenings, til Fordel for trængende paa Grevs-kabet, Stadf. Nr. 248, 19 Oktbr. 1888.

188. Carl Frederik Breitenaus, til 2 værdige og trængende Mænd eller Enker i Vesterborg Sogn, Stadf. Nr. 136, 25 Juni 1888.

189. Husejer af Herskind Jens Brøndstrups, for værdige trængende i Herskind By, Stadf. Nr. 236, 16 Septbr. 1896.

190. Sognefoged Thomas Christiansen Bros og Hustrus, til værdige og trængende Folk af Arbejdsklassen og svage Børn i Vilsted og Vindblæs Sogne, Stadf. Nr. 17, 10 Jan. 1887.

191. Pensionist Brobergs, til Aarhus Fattigvæsen, Konf. 6 Febr. 1818.

192. Aftægtsmand Anders Mathiesen Brochmanns, for husarme i Vejerslev Sogn, Stadf. Nr. 11, 12 Jan. 1881.

193. Ang. de af Gross. Niels Brock for Randers oprettede Legater, se under C 17 de Broch-Bredahlske Legater.

194. Abelone Broes, til to Borgerenker i Horsens omhandles i K. Skr. 10 Oktbr. 1837.

195. Rasmus Pedersen Brogaards, for Husmænd, Indsiddere og Haandværkere udenfor Fattigvæsenet i Østerhæsing Sogn, Stadf. Nr. 36, 9 Marts 1885.

196. Købmand J. H. Brokmanns og Hustrus, for værdige og gudfrygtige trængende i Grenaa, Stadf. Nr. 214, 19 Septbr. 1888.

197. Prof. Brorsons, til Herlufsholms fattige, Konf. 9 Avg. 1833.

198. Det Brunske, for trængende Forældre i Taulov Sogn, der have mindst 2 skoleøgende Børn, Stadf. Nr. 155, 23 Septbr. 1881.

199. Fæstegmd. Bruuns, for fattige Enker i Thoreby Sogn, Konf. 31 Decbr. 1850.

200. Anna Margrethe Bruuns, for værdige trængende i Sæby, Stadf. Nr. 211, 14 Decbr. 1883.

201. Frk. Hanne Brydegaards, for en ældre værdig, ensomt

stillet Kvinde af Borgerstanden i Nyborg, Stadf. Nr. 97, 16 Maj 1881.

202. Det Bryggemann-Körbitzske, til Glisborg Sogns Fattigvæsen, Konf. 7 Septbr. 1821.

203. Thomas Brødstrup, for fattige i Skanderborg, Stadf. Nr. 72, 14 April 1883.

204. Kbmd. Christian Brændgaards, til værdige og trængende Mænd eller Enker, fortrinsvis af Handelsstanden, i Hobro, Stadf. Nr. 205, 24 Oktbr. 1876.

205. Gaardejer Niels Brødsgaards, for værdige trængende i Starup-Nebel Sogne, Stadf. Nr. 196, 16 Decbr. 1885.

206. Enkefru D. S. K. Brönniches, subs. for værdige og trængende Piger eller Enker i Roskilde, Stadf. Nr. 122, 19 Marts 1892 § 4 Nr. 4.

207. Peder Andersen Nielsen Bucks og Hustru Ane Marie Pedersdatters, for trængende, som ikke nyde Fattigunderstøttelse i Skibet Sogn, Stadf. Nr. 225, 16 Avg. 1898.

208. Enkefru Nicoline Sophie Budtzs, event. for ugifte Kvinder eller Enker af Embeds- eller Middelstanden i Aarhus, Stadf. Nr. 160, 6 Maj 1892 § 5.

209. Anders Buhls og Hustrus, for værdige trængende i Eltang Sogn, Stadf. Nr. 37, 29 Jan. 1891.

210. Byrielholms Legat (stiftet af Helene Kirstine Byriel), for værdige trængende i Voldby Sogn, Stadf. Nr. 248, 2 Septbr. 1889.

211. Ivar Bæhrs Legat af 23 Juni 1883, til Fordel for trængende i Præstø, Stadf. Nr. 100, 8 Maj 1890.

212. Anders Christensen Bækmarksbro og Hustrus, for gamle, trængende og værdige Enker og ugifte Kvinder i Flønder Sogn, Stadf. Nr. 42, 10 Marts 1880.

213. Anders Bærendtsens og Hustrus, for værdige trængende i Ejby Sogn, Stadf. Nr. 272, 17 Septbr. 1889.

214. Marie Bærentzens, for ugifte Kvinder, Konf. 17 Avg. 1857.

215. Gaardejer Christen Sørensen Bødgers og Hustrus, for værdige trængende udenfor det egentlige Fattigvæsen i Vinkel Sogn, Stadf. Nr. 170, 17 Oktbr. 1885.

216. Laurs Sørensen Bødgers, for værdige trængende af begge Køn i Lyngby Sogn, Stadf. Nr. 185, 22 Septbr. 1884.

217. Toldoppebørselskontrollør Bøges og Hustrus, til en værdig trængende i Ærøskøbing, Stadf. Nr. 133, 25 Juli 1881 (træder først i Virksomhed 1930).

218. Provst P. H. Bøghs og Hustrus, for husarme Familjer i Kirkehelsinge-Drøsselbjerg Kommune, Stadf. Nr. 7, 13 Jan. 1888.

219. Gaardejer Henning Bøiesens og Hustrus Diamantbryllupslegat for værdige trængende i Gentofte Sogn, Stadf. Nr. 9, 13 Jan. 1879.

220. Gaardfæster Niels Jørgensen Bønnelyckes Understøttelseslegat for værdige trængende i Bjerreby Sogn, Stadf. Nr. 152, 15 April 1893.

221. Det Capellske, ang. dets Anvendelse til trængende Enker i Viborg, K. Skr. 14 Febr. 1832.

222. De Capellske i Viborg. Kancelliraadinde Martha Foghs Anhang til dem, Stadf. Nr. 84, 4 Juli 1886. Jfr. det foran under 221 anførte Legat.

223. Grevinde Fædder-Carisius's, til 4 trængende Enker i Aarhus, Konf. 8 Septbr. 1857.

224. Sognefoged Frederik Carlsen og Hustru Margrethe Sørensdaters, for trængende Familjer i Annise Sogn, Stadf. Nr. 42, 22 Jan. 1898.

225. Jens Christian Carlsens, for en trængende dansk Kvinde af den dannede Klasse (bestyres under Stamhuset Gammelkøgegaard), Konf. 17 Marts 1866 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1866).

226. By- og Herredsfoged J. E. A. Carstens, for værdige trængende paa Ærø, Stadf. Nr. 153, 7 Septbr. 1882.

227. Jens Carstensens, til fattige i Sønder Felding Sogn, Stadf. Nr. 197, 8 Juli 1889.

228. Carl Castenschiolds og Hustrus, event. for Arbejdere i Magleby Sogn, Stadf. Nr. 47, 26 Jan. 1893 § 4.

229. Sognepræst Chievitz's for værdige trængende i Faaborg-Diernisse Pastorat, Stadf. Nr. 206, 27 Oktbr. 1884.

230. Ane Christensdaters, til trængende i Nørre Bork Sogn, Stadf. Nr. 338, 10 Oktbr. 1892.

231. Johanne Kirstine Christendatters, for værdige trængende i Hammer Sogn, Stadf. Nr. 218, 18 Novbr. 1876.

232. Løjtn. Christensens, til Neufling Sogns fattige, K. Skr. 24 Jan. 1835.

233. Gmd. C. Christensens, til fattige i Blære og Eidrup Sogne, Konf. 14 Jan. 1860.

234. Skipper Christensens og Hustrus, for værdige trængende i Løgstør, Stadf. Nr. 154, 17 Juni 1898.

235. Aftægtsmand Anders Christensens og Hustrus, for værdige trængende i Fuur Sogn, Stadf. Nr. 89, 9 Maj 1878.

236. Anders Christensens og Hustrus Guldbryllupslegat for værdige trængende i Skelund, Stadf. Nr. 177, 19 Juni 1894.

237. Ane Christensen, født Smiths, til husarme i Sorø, Stadf. Nr. 78, 29 Maj 1880.

238. Ane Christensens, til Fordel for værdige trængende i Sønder Vium Sogn, Stadf. Nr. 325, 10 (i G. R. 21) Novbr. 1891.

239. Ane Christensens, for værdige trængende i Veddum By i Skelund Sogn, Stadf. Nr. 27, 6 Jan. 1893.

240. Ane Marie Christensens, for værdige trængende i Vester Aaby Sogn, Stadf. Nr. 94, 16 Marts 1895.

241. Aftægtsmd. Christen Christensens, og Hustrus, til Fordel for værdige trængende i Sønder Vium Sogn, Stadf. Nr. 47, 15 Febr. 1889.

242. Gartner Christen Jacob Christensens, for værdige, gamle og trængende Enkemænd og Enker i Uldum Sogn, Stadf. Nr. 57, 3 Febr. 1892.

243. Fhv. Skolelærer i Aalborg Gregers Fjorbach Christensens, for trængende i Aalborg, Stadf. Nr. 201, 16 Avg. 1890.

244. Gertrud Marie Christensens, for trængende i Guldbjerg Sogn, Stadf. Nr. 121, 4 Maj 1894.

245. Hans Christensens for trængende i Smidstrup Sogn, Stadf. Nr. 171, 17 Oktbr. 1885.

246. Hans Christensens og Hustrus, til Fordel for fattige i Vester Nebel Sogn, Stadf. Nr. 84, 15 Maj 1888.

247. Hans Christian Christensens, for trængende i Assens, Stadf. Nr. 321, 9 Novbr. 1891.

248. Hans Frederik Christensens, for værdige trængende i Aastrup Sogn, Stadf. Nr. 19, 18 Jan. 1889.

249. Gaardmand Hans Christensens, for værdige trængende i Sønder Næraa Sogn, Stadf. Nr. 297, 7 Novbr. 1895.

250. Sognefoged Iver Christensens og Hustrus Guldbryllupslegat for værdige og trængende fattige i Veirup Sogn, Stadf. Nr. 217, 29 Decbr. 1883.

251. Provst Jacob Christensens og Hustrus for ældre værdige Kvinder i Ollerup Sogn, Stadf. Nr. 187, 11 Avg. 1898.

252. Sognefoged Jens Severin Christensens, for trængende i Mosbjerg Sogn, Stadf. Nr. 109, 10 Juli 1885.

253. Jens Christian Christensens og Hustrus for værdige trængende i Tilsted Sogn, Stadf. Nr. 267, 21 Septbr. 1891.

254. Johannes Christensens og Hustrus, for ældre Kvinder i Holstebro Købstad, Stadf. Nr. 41, 22 Jan. 1898.

255. Jørgen Peter Christensens og Hustrus, for værdige trængende i Horsens Sogn (Aalborg Stift), Stadf. Nr. 148, 24 Juli 1877.

256. Enke Karen Christensens, til Fordel for værdige trængende i Overviskum, Stadf. Nr. 413, 19 Decbr. 1893.

257. Gaardejer Lars Christensens for værdige og trængende Husmænd i Lille Værløse By, Stadf. Nr. 67, 7 April 1881.

258. Lars Christensens og Hustrus, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Henne Sogn, Stadf. Nr. 95, 13 Juni 1885.

259. Lauritz Peter Christensens Legatfond for Enker, Handlende eller andre Næringsdrivende og studerende, Stadf. Nr. 171, 24 Novbr. 1880.

260. Købmand M. H. Christensens og Hustrus, til Fordel for trængende i Marstal, Stadf. Nr. 57, 28 Marts 1890.

261. Ungkarl Mads Christensens, for fattige i Farre, Stadf. Nr. 181, 1 Oktbr. 1883.

262. Mariane Christensens, for kristelige og værdige trængende i Torup Sogn, Stadf. Nr. 58, 9 Febr. 1894.

263. Kbmd. N. C. Christensens og Enkes, til fattige Borgerfamiljer i Sorø, Konf. 2 Maj 1855.

264. Niels Christensens og Ingeborg Knudsens, for værdige fattige i Alslev Sogn, Stadf. Nr. 159, 12 Novbr. 1880.

265. Gaardejer Niels Christensens, for værdige trængende i Thorsted By, Stadf. Nr. 167, 10 Oktbr. 1885.

266. Fhv. Gaardejer i Aastrup Niels Christensens og Søster Ane Christensens, for værdige trængende i Aastrup Sogn, Stadf. Nr. 194, 5 Avg. 1890.

267. Niels Christian Christensens og Hustrus, til trængende i Alslev Sogn (Ribe Amt), Stadf. Nr. 410, 4 Decbr. 1871.

268. Niels Christian Christensens, for trængende i Henne og Lønne Sogne, Stadf. Nr. 191, 25 Novbr. 1879.

269. Aftægtsm. Peder Christensens og Hustrus, for trængende i Mjesing Sogn, Stadf. Nr. 250, 27 Septbr. 1873.

270. Aftægtsm. Peder Christensens Enkes, for værdige trængende i Hørning, Stadf. Nr. 29, 30 Jan. 1877.

271. Peder Christensens og Hustrus, for trængende i Espe Sogn, Stadf. Nr. 189, 28 Oktbr. 1882.

272. Poul Christensens, for trængende i Fjaltring Sogn, Konf. 9 Oktbr. 1860.

273. Rasmus Christensens, for værdige trængende af begge Køn i Stjær Sogn, Stadf. Nr. 74, 19 Maj 1880.

274. S. Christensens, for trængende i Hørup Sogn, Stadf. Nr. 43, 14 Febr. 1872.

275. Steffen Christensens og Hustrus, for trængende i Hornstrup Sogn, Stadf. Nr. 58, 5 Marts 1873.

276. Gaardejer Søren Christensens Mindelegat til værdige trængende i Svallerup Sogn, Stadf. Nr. 182, 16 Decbr. 1886.

277. Søren Christensens Jule-Uddelingslegat, for trængende i Hørup og Levring Sogne, Stadf. Nr. 167, 1 Juni 1889.

278. Toldklarere Vilhelm Christensens, for værdige trængende i hele Landet, Stadf. Nr. 265, 16 Oktbr. 1894.

279. Det Jens Christensenske, for husarme i Selde Sogn, Stadf. Nr. 32, 6 Febr. 1882.

280. Kong Christian den 9des Fødselsdags-Legat for trængende i Frederiksberg Kommune, Stadf. Nr. 206, 5 Septbr. 1888.

281. Kong Christian den 9des og Dronning Louises Jubilæumslegater og Guldbryllupslegater for værdige trængende i:

a. Aalborg, Stadf. Nr. 38, 26 Jan. 1889.

b. Hillerød, Stadf. Nr. 68, 5 Marts s. A.

c. Nakskov. Med Hensyn til samme (for hvilken ingen Fundats findes i de trykte Samlinger) jfr. Stadf. Nr. 41, 3 Febr. 1891 § 5.

d. Nykøbing p. Mors, Stadf. Nr. 137, 11 Maj 1889.

e. Svaneke, Stadf. Nr. 6, 5 Jan. s. A.

f. Kong Christian den 9des Jubilæumslegat til Hjælp til Kur og Pleje af uhelbredelige syge fra Hørsholm Distrikt, Stadf. Nr. 245, 31 Avg. 1891.

g. Kong Christian den 9des og Dronning Louises, for trængende i Rudkøbing Kommune (i Anledning af Regerings-jubilæet), Stadf. Nr. 256, 1 Novbr. 1888.

h. For trængende Mænd eller Kvinder af alle Samfunds-klasser i Nakskov, Stadf. Nr. 11, 5 Jan. 1889.

i. Af 15 Novbr. 1888, til Gentofte Sogn, Stadf. Nr. 218, 3 Avg. 1889.

k. Trængende danske Kvinder, Fundats Nr. 10, 8 Febr. 1893 (bortgives af Kongen og Dronningen, senere af den regerende Konge).

l. I Hjørring forsørgelsesberettigede Mænd og Kvinder i en Alder af over 50 Aar, der uforskyldt ere komne i Trang. Stadf. Nr. 365, 9 Novbr. 1892.

m. Fattige, forældreløse og forladte Børn i Horsens, Stadf. Nr. 322, 22 Septbr. 1892.

n. Værdige trængende blinde og døvstumme, event. vanføre i Lumby Kommune, Stadf. Nr. 304, 14 Septbr. 1892.

o. Værdige og trængende Jomfruer i Næstved, Stadf. Nr. 330, 27 Septbr. 1892.

p. Værdige og trængende Enker og ældre ugifte Kvinder af Nyborg af Borger- og Haandværkerstand, Stadf. Nr. 413, 20 Decbr. 1892.

r. Blinde, døvstumme, lemlæstede eller vanføre i Odense, Stadf. Nr. 180, 23 Maj 1892.

s. Ulykkelig stillede Børn i Randers Amt, Stadf. Nr. 106, 17 Marts 1893.

t. Trængende i Storehedinge, Stadf. Nr. 305, 14 Septbr. 1892.

u. Værdige trængende i Tisted, Stadf. Nr. 301 af s. D.

v. Vestindien. Værdige trængende henholdsvis paa St. Croix og paa St. Thomas og St. Jan, Resl. Nr. 359, 2 Novbr. 1892.

282. Marskandiser Carsten Jens Christiansens og Hustrus Mindelegat, for værdige trængende i Valby Sogn, Stadf. Nr. 134, 21 April 1891.

283. Sammes Mindelegat for værdige trængende i Farum Sogn, Stadf. Nr. 136 af s. D.

284. Skolelærer Hans Christian Christiansens og Hustru Mariane Christiansen født Hansens, for trængende i Lellinge Sogn, Stadf. Nr. 140, 8 Maj 1896.

285. Jens Peter Christiansens, bl. a. til Fordel for værdige trængende i Als Sogn, Stadf. Nr. 2, 6 Jan. 1898.

286. Skibsreder af Troense Søren Christiansens Mindelegat for trængende i Troense paa Taasinge, Stadf. Nr. 238, 17 Septbr. 1896.

287. Gaardejer i Lillerød Christen Jensens Enke Johanne Kirstine Christoffersens, for værdige trængende i Lillerød Sogn, Stadf. Nr. 254, 30 Septbr. 1896.

288. Generalmajor Classens, til Frederiksværks og dette Godes fattige, Fund. 19 Maj 1865.

289. Peder Chr. Clausens og Hustrus Guldbryllupslegat for værdige trængende i Vejerslev Sogn, Stadf. Nr. 196, 28 Novbr. 1878.

290. Skibskaptajn C. P. Clausens og Hustrus, for trængende

Enker og faderløse Børn i Nordby Sogn paa Fanø, Stadf. Nr. 46, 19 Marts 1885.

291. Købmand Rasmus Clausens og Hustrus, til trængende Enker og ugifte Fruentimmer i Mariager, Stadf. Nr. 155, 5 Septbr. 1887.

292. Rasmus Clausens, for værdige trængende i Glud-Hjarnø Kommune, Stadf. Nr. 127, 2 Maj 1889.

293. Enkefru Clemmensen, født Rieffestahls, for værdige trængende Kvinder i Assens, Stadf. Nr. 2, 6 Jan. 1880.

294. Gaardejer af Østrup Lars Clemmensens, kaldet Brødrene Clemmensens Minde, for værdige trængende Familjer af Østrup By og Sogn, Stadf. Nr. 145, 3 Febr. 1894.

295. Dr. med. Colds og Hustrus Gave af 23 Maj 1879 til Bespisning af fattige i Frederiksværk paa Juleaften, Stadf. Nr. 53, 30 Marts 1880.

296. Grev Conrads Minde, for Husmænd og Inderster og deres Familjer i Tirsted, Skørringe og Vejleby Sogne, Stadf. Nr. 41, 16 Febr. 1886.

297. Tobaksfabrikant J. Cordtsens og Hustru Christiane Frederikke født Schjøths, for værdige trængende i Randers, Stadf. Nr. 12, 25 Jan. 1897.

298. Bent Cortnums og Birgithe Terchilsens, for trængende i Randers, Stadf. 16 Marts 1865.

299. Hans og Marchen Crillesens, for værdige trængende af Taarnby Sogn paa Amager, Stadf. Nr. 165, 22 Juni 1898.

300. C. M. D.'s til en værdig trængende Familie i Taulov Sogn, Stadf. Nr. 69, 29 April 1882.

301. Fyrinspektør Daentzers Enkes, for fattige i Bregninge Sogne, Stadf. Nr. 220, 23 Novbr. 1882.

302. Knud Dahls og Hustrus, for en værdig trængende Avlsbruger eller saadans Enke i Fredericia, Stadf. Nr. 111, 6 Juli 1882.

303. Søren Kristensen Dahls og Hustrus, for værdige trængende i Sønder Tranders Sogn, Stadf. Nr. 66, 1 Marts 1889.

304. Det Dahlske Understøttelseslegat, navnlig for trængende i Aarhus, Konf. 17 Marts 1858.

305. Sognepræst Dahlerups, for ældre, trængende ugifte Piger i Ærøskøbing, Stadf. Nr. 75, 19 April 1881.

306. Det Dajonske, for værdige trængende, ugifte Fruentimmer, J. M. Skr. 19 Jan. 1858 med Note.

307. M. Knudsen Dalsgaards og Hustrus, til Hørup og Levring Sognes fattige, Konf. 23 Septbr. 1817.

308. Dalum Papirfabriks Arbejdslegat, Stadf. Nr. 171, 2 Juni 1891.

309. Gaardejer af Nørre Sundby Peder Larsen Dams og Hustrus, for enlig stillede, ældre og værdige Kvinder i Nørre Sundby, Stadf. Nr. 135, 10 April 1893.

310. C. Damgaards og Hustrus, til trængende i Hem Sogn, Konf. 23 Juni 1863.

311. Skibsfører Christen Nielsen Damsgaards, for en fattig Dreng i Ferring Sogn til Hjælp ved hans Undervisning efter Konfirmationen, Stadf. Nr. 26, 10 Febr. 1881.

312. Mads Ovesen Damsgaards, for Ferring (til trængende Kvinder), Stadf. Nr. 149, 24 Septbr. 1879.

313. Handskefabrikant W. T. Danielsens og Hustru Christiane Cathrine født Petersens, til Huslejhjælp for værdige og trængende Familjer i Kolding, Stadf. Nr. 6, 12 Jan. 1897.

314. Grevinde Danners, for husarme i Allinge og Sandvig, Konf. 29 Avg. 1851.

315. Iver Peter Nybro Daues, for værdige trængende i Græse Sogn, Stadf. Nr. 183, 25 Juli 1890.

316. D. Davidsens, til fattige i forskellige Sogne i Aarhus Stift, Konf. 19 Jan. 1787. Se Beneficeret Gods 13 g Nr. 1.

317. S. Dedens, til Torslev Sogns Fattigvæsen, Konf. 27 Juni 1817.

318. Peder Sørensen Degns, til 2 værdige trængende paa Alrø, Stadf. Nr. 206, 12 Decbr. 1879.

319. Kancellir. Deichmanns Enkes, for trængende Fruentimmer i Lyngby Sogn, Stadf. Nr. 159, 19 Septbr. 1878.

320. Sognepræst Deichmanns Gave af et Hus til Lendum Sogns Fattigvæsen, Konf. 31 Jan. 1816.

321. Fabrikant Hans Stephan Anthon Ludvig Demants Familjestiftelse (§ 20) event. for værdige og trængende Personer i Dalum Sogn, Stadf. Nr. 202, 10 Juli 1894.

322. Arbejdsmand Jørgen Dentzaus og Hustru Karen Dentzau, født Nielsens, for en hæderlig trængende Borgerfamilje i Kolding By, Stadf. Nr. 21, 28 Jan. 1895.

323. Alexander Dessauers, til Ribe Købstad, Stadf. Nr. 110, 13 Juli 1885.

324. Sammes, til Tisted Købstad, Stadf. Nr. 121, 24 s. M.

325. Kammerherre Carl Edvard van Deurs's Understøttelseslegat for de mest trængende værdige fattige paa Hovedgaarden Frydendals Gods, Stadf. Nr. 114, 24 Marts 1891.

326. Joh. Gottlieb Dibbels, event. til trængende i Randers, Stadf. Nr. 154, 15 Avg. 1876.

327. Fru Alvilda Dinesens og Søn Wentzel Marius Dinesens, for værdige trængende af begge Køn under Kragerupgaard og Gods, Stadf. Nr. 339, 21 Decbr. 1894.

328. Legatet, »Etatsraad C. A. Ditzels Minde«, for gamle Husmænd og Indsiddere samt deres Enker i Frijsenborg-Fauerskov Lægedistrikt, Stadf. Nr. 212, 17 Decbr. 1883.

329. Tiendekommissær J. Donnerups, for Øster Nykirke og Give Sognes Fattigvæsen, Konf. 28. Marts 1821 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1821), K. Skr. 2 Maj 1829.

330. Carl Emil Dons's, for værdige trængende i Hesselager Sogn, Stadf. Nr. 16, 7 Jan. 1887.

331. De Dorphske-Lorenzenske Legater, for værdige trængende i Roskilde, Stadf. Nr. 69, 30 April 1886.

332. Dover og Venge Alderdomsforenings Sygelegat for værdige Smaakaarsfolk i Dover-Venge Kommune, Stadf. Nr. 187, 6 Juli 1895.

333. Anders Martin Andersen Dragsgaards Mindelegat for syge og værdige trængende i Bælum Sogn, Stadf. Nr. 92, 23 Marts 1896.

334. Pastor Hans Jacob Dreiers, til trængende af Humble Sogn, Stadf. Nr. 133, 24 Juli 1879.

335. J. Dreyers, til Hinge og Vinderslev Sognes fattige, Konf. 19 Jan. 1849.

336. Pastor J. B. G. Dreyers, for trængende i Ørsted Sogn, Stadf. Nr. 319, 15 Decbr. 1873.

337. Boghandler Jens Peter Dyhrs og Hustrus, for gamle, værdige og trængende Kvinder i Nykøbing paa Mors, Stadf. Nr. 113, 18 Juli 1885. Jfr. nedenfor 338.

338. Boghandler Jens Peter Dyhrs og Hustrus, for gamle, værdige og trængende Kvinder i Nykøbing paa Mors (se foran 337). Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 263, 25 Oktbr. 1890.

Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 207, 5 Avg. 1895.

339. Krigsr. Jørgen Thor Larsen Dyrhauges og Hustrus, for trængende af Borger- og Søstanden i Korsør, Stadf. Nr. 356, 27 Oktbr. 1892.

340. Forpagter Ebbesens, event. til en trængende i Kundby, Konf. 21 Decbr. 1880 (G. R.).

341. Mette Dorteaa Ebbesen født Fengers, for trængende Husmænd i Bredstrup Sogn, Stadf. Nr. 105, 20 Maj 1890.

342. Christian Eckardts og Hustrus Sølvybryllupslegat til trængende i Ørum Sogn, Stadf. Nr. 209, 3 Novbr. 1877.

343. Isenkræmmer Peter Eegholms og Hustrus, for værdige trængende fortrinsvis af Familien, Stadf. Nr. 78, 19 Marts 1889.

344. Egelykke Legat for Bøstrup Sogn, Stadf. Nr. 185, 30 Juli 1890.

345. C. S. B. Egholdts, for trængende i Brenderup Sogn, Stadf. Nr. 203, 14 Juni 1892.

346. Justitsr. Ehlers's, til Breininge Sogns fattige, Konf. 17 Novbr. 1815.

347. Redaktør og Bogtrykker J. M. Eibeschtz's Mindelegat i Anledning af Fredericia Avis's 25de Aarsdag, for trængende i Fredericia, Stadf. Nr. 127, 16 Juni 1875.

348. Bogtrykker J. M. Eibeschtz's og Hustrus, for Byen Fredericia, Stadf. Nr. 202, 23 Oktbr. 1884.

349. General v. Eichsteds, for fattige paa Bolting- og Rynkeby-Gaardes Gods, Konf. 10 Maj 1799.

350. Frøk. Marie Eilers, for ældre, ugifte, trængende Kvinder i Ribe Stift, Stadf. Nr. 140, 17 Avg. 1878.

351. Kbmd. Eilschous og Hustrus, for fattige i Odense og Fyns Stift, Fund. 15 Febr. 1805.

Ang. Forstaaelsen af denne Fundats, K. Skr. 26 Marts 1833.

352. Søstrene Elisabeth Jocomine og Henriette Eilskovs, for værdige trængende i Ribe, Stadf. Nr. 22, 5 Febr. 1879.

353. Justermester Elkjærs og Hustrus, til fattige i Horsens, Konf. 14 Septbr. 1798, K. Skr. 4 Maj 1833.

354. Gaardejer Hans Elkjærs og Hustrus, for værdige trængende i Pjedsted Sogn, Stadf. Nr. 83, 16 April 1874.

355. Jørgen Pedersen Ellings og Hustru Johanne Jensdatters Opmuntringslegat, for trængende i Nebsager Sogn, Stadf. Nr. 279, 31 Oktbr. 1894.

356. Overkrigskommissær Elmqvists og Hustrus, for ugifte Kvinder og Enker i Aarhus, Stadf. Nr. 334, 18 Oktbr. 1872.

357. Frøk. Othilia Engelsteds, for værdige trængende i Vordingborg, fornemlig Enker og ældre ugifte Fruentimmer, Stadf. Nr. 153, 12 Avg. 1876.

358. N. L. Engers, for værdige trængende i Nordby paa Fanø, Stadf. Nr. 54, 18 Marts 1881.

359. Jørgen Erichsens, for trængende i Vesteraaby Sogn, Resl. 21 Septbr. 1860.

360. Aftægtsm. Anders Eriksens og Hustrus Mindelegat, for

trængende og værdige Familjer i Aardestrup Sogn, Stadf. Nr. 130, 25 Marts 1892.

361. Hans Eriksens Mindelegat for værdige trængende i Snøde Sogn, Stadf. Nr. 50, 21 Febr. 1877.

362. Jakob Eriksens og Hustrus, til værdige trængende paa Tingskovhede, Taps Sogn, Stadf. Nr. 82, 14 Juni 1880. Jfr. 363.

363. Jacob Eriksens og Hustrus, til værdige trængende paa Tingskovhede. Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 230, 3 Oktbr. 1888. Jfr. foran 362.

364. Gmd. Rasm. Eriksens og Hustrus, for trængende i Marslev Sogn, Konf. 22 Decbr. 1862.

365. Terkel Eriksens og Hustrus, til Fordel for værdige trængende i Vedslet Sogn, som ikke nyde Understøttelse af Fattigvæsenet, Stadf. Nr. 179, 21 Juli 1890.

366. Frøk. Ernsts, til fattige Jomfruer eller Enker i Odense, Konf. 19 Decbr. 1783.

367. Skibsreder Christian Jensen Errboes og Hustrus, for værdige trængende i Ærøskøbing, Stadf. Nr. 219, 19 Decbr. 1887.

368. Doktor Johan Lauritz Erreboes, for værdige, trængende Kvinder i Faaborg, Stadf. Nr. 135, 5 Oktbr. 1886.

369. Anton Juul Erthmanns Minde, for en værdig trængende i Neksø, Stadf. Nr. 215, 5 Juli 1892.

370. Gaardejer Christen Pedersen Ertmanns og Hustru Ane Cathrine Larsdatters, for værdige trængende i Nørresundby. Stadf. Nr. 342, 27 Decbr. 1894.

371. Kontrollør J. Lind Eskildsens, til Fattigvæsenet i Mariager og i Klejstrup Sogn, Konf. 14 April 1841.

372. Mads Peter Espersens, for værdige trængende i Jeberg-Lyby Kommune, Stadf. Nr. 180. 28 Avg. 1897.

373. Elisabeth Faber, født Kierkegaards, til Vedligeholdelse af et Gravsted og til trængende i Hvidovre Sogn, Stadf. Nr. 209, 30 Maj 1871.

374. Sognepræst Fabritius's til Køng Sogns fattige, Rskr. I Marts 1775.

375. Michael Fabritius-Tengnagels, for trængende Husmænd og disses Enker i Kallehave Sogn, Stadf. Nr. 298, 17 Oktbr. 1889.

376. Christen Fahnøes og Hustrus Huslejhjælps-Legat (for en trængende Enke i Bogenø), Stadf. Nr. 112, 24 Maj 1884.

377. Bager Falcks og Hustrus, til trængende i Odense, Konf. 21 Jan. 1860.

378. Proprietær H. R. Fangel og Hustrus, for værdige trængende i Storvorde Sogn, Stadf. Nr. 73, 16 Febr. 1898.

379. Sognepræst Niels Tingberg Fangels Mindelegat for værdige trængende i Gudrum og Lillevorde Sogne, Stadf. Nr. 70, 16 Febr. 1898.

380. Købmand P. G. Fangels og Hustrus, til trængende i den dansk-lutherske Menighed paa St. Thomas, Stadf. Nr. 346, 3 Oktbr. 1893.

381. Justitsr. Feddersens, til Møgeltønder og Hoyer Sognes Fattigvæsen, Konf. 9 Novbr. 1842.

382. Det Førslevske, til St. Hans Sogns fattige i Odense, K. Prom. 19 Septbr. 1801.

383. Kammerr. Finderups og Hustrus, for trængende i Grønbæk og Finderup Sogne, Stadf. Nr. 6, 4 Jan. 1873.

384. Legatet »Finstads Minde«, til husarme i Kallundborg, Konf. 19 Juni 1832.

385. Chr. Fischers, for trængende paa Allinggaard og Grønballegaard i Viborg Amt, Konf. 16 April 1850.

386. Læge Christian Joachim Fischers, for værdige og trængende Enker og ugifte Døtre efter kgl. Embedsmænd, Læger, kommunale Bestillingsmænd, Borgere eller Næringsdrivende i Randers, Stadf. Nr. 61, 11 Febr. 1893.

387. Det mindre Fischerske, for fattige i Grønbæk, Svostrup m. fl. Sogne, K. Skr. 28 Marts 1837.

388. Ungkarl og Slagter Peter Christian Fletners, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Ousted Sogn, Stadf. Nr. 149, 27 Avg. 1887.

189. Frøk. Pouline Flindts, for en værdig, aldrende, uformuende Pige i Hillerød eller Frederiksborg Nyhuse, fortrinvis Datter af en Embedsmand, Stadf. Nr. 77, 17 April 1890.

Ang. at Bestyrelsen fremtidigt kommer til at bestaa, foruden af Byfogeden og Amtsforvalteren, af Birkedommeren i Frederiksborg Birk, i Stedet for Indehaveren af det nedlagte Byskriverembede, K. og U. M. Skr. 21 Septbr. 1893 (G. R.).

390. Toldforv. Fogs, for værdige trængende Enker eller ugifte Piger i Sæby, Stadf. Nr. 30, 30 Jan. 1875.

391. Ferd. Fogs, for fattige og trængende i Vang og Torup Sogne, Stadf. Nr. 144, 29 April 1891.

392. Ove Georg Fogs, til Fordel for værdige trængende Kvinder i Sæby Købstad, Stadf. Nr. 157, 3 Maj 1892.

393. Fru Foghs Mindelegat for værdige og trængende Enker eller gifte Koner under ulykkelige huslige Forhold i Skandeborg, Stadf. Nr. 144, 22 Oktbr. 1886.

394. Jens Rasmussen Fogsgaards og Hustrus, for trængende i Borum Sogn, Stadf. Nr. 250, 26 Oktbr. 1888.

395. Hofjægermest. F. v. Folsachs, for trængende i Sjelle og Skørring Sogne, Stadf. Nr. 63, 10 Marts 1877.

396. Hans v. Folsachs Mindelegat for værdige og trængende i Sabro og Faarup Sogne, Stadf. Nr. 227, 22 Oktbr. 1875.

397. Hofjægermest. Johannes v. Folsachs, for værdige og trængende i Tvede Sogn, Stadf. Nr. 192, 26 Novbr. 1879.

398. Hosekræmmer Fønnesbecks og Hustrus, til Ikast Sogns Fattigvæsen, Konf. 30 April 1862.

399. Rebekka Hansen Forsøes, for værdige trængende i Velling Sogn, Stadf. Nr. 134, 10 Juli 1883.

400. Frøk. Frederikke Fos's, til nødtørftige Enker og Jomfruer, Noten t. J. M. Skr. 20 Juli 1863. — Ifølge nævnte Srivelse kan Legatet ikke tildeles en Kone, der faktisk har hævet Samlivet med Manden.

401. Kronprins Frederik og Kronprinsesse Louises Sølvybryllupslegat, for værdige trængende paa St. Croix, Stadf. Nr. 264, 12 Oktbr. 1894.

402. Sammes Sølvybryllupslegat for svagelige trængende og ugifte danske Kvinder, Stadf. Nr. 57, 21 Jan. 1895.

403. Basarlegatet fra Kronprins Frederiks Bro for værdige trængende Familjer i Frederikssund og Horns Herred, Stadf. Nr. 76, 26 Febr. 1895.

404. Prins Carl Christian Frederiks, til fattige Børns Opklædelse i Fredericia, K. Skr. 22 Novbr. 1836.

405. Propr. Jørgen Frederiksens, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Vindeby Sogn, Stadf. Nr. 189, 15 Avg. 1888.

406. Gaardejer Peter Frederiksens, for værdige og trængende Familjeforsørgere i Søllerød Sogn, fortrinnsvis i Vedbæk, Stadf. Nr. 145, 23 Juni 1890.

407. Mads og Kirstine Frederiksens, for trængende i Købelev Sogn, Stadf. Nr. 270, 17 Oktbr. 1873.

408. Nicoline Marie Frederiksens, for fattige udenfor Fattigvæsenet i Blære Sogn, Stadf. Nr. 72, 16 Febr. 1898.

409. Sparekassen for Frederikshavn og Omegns 50 Aars Jubilæumslegat af 18 Septbr. 1894 for værdige trængende i Frederikshavn, Stadf. Nr. 169, 20 Juni 1896.

410. Jægermest. og Godsejer D. P. Friderichsens og Hustrus, for værdige trængende i Fuglse Sogn, Stadf. Nr. 137, 31 Juli 1879.

411. Kapt. af Artilleriet Friedenreichs, for Stege Købstad og Sogns fattige, syge og sengeliggende samt for ugifte Fruentimmer af Testators Familje, Konf. 2 Novbr. 1798, Resl. 12 Marts 1852.

412. »Kansler Friis's med fleres Legat til trængende i Odense«, Stadf. Nr. 239, 9 Septbr. 1873. Jfr. U. og Skoledir. 6 Decbr. 1828.

413. Christen Friis's og Hustrus, til velgørende Øjemed i Købelev Sogn, Stadf. Nr. 96, 2 Maj 1874.

414. Christian Hendrik Friis's og Hustrus Brændselslegat for værdige og trængende Familjer i Tostrup Sogn, Stadf. Nr. 234, 26 Juni 1893, jfr. Stadf. Nr. 233 af s. D.

415. Vinhandler Christian Friis's og Hustrus Sølvbryllupslegat for værdige trængende i Kolding, som ere eller have været Medlemmer af Kolding Handelsforening eller ere Enker efter saadanne, Stadf. Nr. 17, 16 Jan. 1894.

416. Distriktslæge M. P. R. Friis's, for trængende gamle, ugifte Piger, Stadf. Nr. 197, 23 Maj 1871.

417. Pastor Froms, Knud A. Møllers og Erik Niels Lysholts Legater for fattige i Starup-Nebel Sogne, samlet Fundats for dem, Stadf. Nr. 141, 20 Juni 1884.

418. Anders Christian Larsen Frøkjærs og Hustrus, for trængende i Nors Sogn, som ikke nyde Understøttelse af Fattigvæsenet, Stadf. Nr. 134, 16 Juni 1888.

419. J. C. Fugls og Søskenes, for værdige trængende i Holbæk, Stadf. Nr. 131, 21 Septbr. 1886.

420. Gaardejer af Skaarupgaard i Vestervig Sogn Poul Christian Fuglsangs og Hustrus, for værdige trængende i bemeldte Sogn, Stadf. Nr. 321, 22 Novbr. 1889.

421. Anders Funchs Mindelegat for to værdige trængende i Pedersker Sogn, Stadf. Nr. 158, 14 Septbr. 1878.

422. Kbmd. Rasm. Færchs og ældste Søns til trængende i Nibe, Konf. 21 Septbr. 1864.

423. Kapt. Følligs Enkes, til Viborg Bys fattige, Konf. 17 Juni 1814.

424. Justitsr. Føns's, til Holbæk Fattigvæsen, Konf. 9 Septbr. 1847.

425. Det for Føns's Hospital substituerede Legat for nødlidende Kvinder paa Grevskabet Wedellsborg, Stadf. Nr. 140, 18 Juni 1897.

426. Mads Gaarboes, for Raabjerg Sogns fattige, Stadf. Nr. 129, 19 Juni 1875.

427. Sognefoged Niels Jensen Gaardsøes og Hustrus, for ubemidlede i Hvornum Sogn, Stadf. Nr. 64, 19 April 1886.

428. Galop Hans's Legat til Fordel for et bestemt Fattiglem og derefter for trængende Familjer i Holme, Draaby eller Boeslum, Stadf. Nr. 154, 20 Maj 1889.

429. Pastor C. L. Galschiøts, for trængende i Stokkemærke Sogn, Stadf. Nr. 168, 18 Avg. 1874.

430. Sognefoged og Lægdsmand Christen Galsgaard og Hustrus, til Fordel for værdige trængende i Visby Sogn, Stadf. Nr. 219, 8 Septbr. 1890.

431. Det Galthenske, for Simmested Sogns fattige, Konf. 6 Decbr. 1799, K. Skr. 26 Novbr. 1839.

432. De gamles Legat, for Serup Sogn, Stadf. Nr. 163, 12 Juni 1894.

433. De gamles Legat, for Lemming Sogn, Stadf. Nr. 164, s. D.

434. Peder Christian Gandrups og Hustrus, for Arbejderklassen i Aalborg, Stadf. Nr. 308, 20 Novbr. 1890.

435. Else Pedersdatter Gays, til Sundby og Hvorup Sognes Fattigvæsen, Konf. 23 Juni 1809.

436. Havnefoged Gedes, Enkes og Søns, Etatsr., fhv. Universitetskvæstor Gedes, til Bedste for Nysted By, Stadf. Nr. 92, 21 Maj 1887.

437. Indsidder Laurs Geertsens og Hustrus, for værdige trængende i Them Sogn, Stadf. Nr. 51, 27 Marts 1876.

438. Jes Sørensen Georigsens, for værdige trængende i Holsted Sogn, Stadf. Nr. 301, 15 Novbr. 1890 (er i Virkeligheden en Stiftelse).

439. Johan Anton Gerrits og Hustrus, for værdige og trængende Indvaanere eller ældre værdige trængende Kvinder i Maribo, som ikke nyde Understøttelse af Fattigvæsenet, Stadf. Nr. 26, 5 Jan. 1893.

440. J. Sørensen Gjedbergs og Hustrus, til trængende Enker eller andre i Kolding, Konf. 29 Juli 1817.

441. Justitsr. Godsejer D. G. Gjeddens og Hustrus, for et værdigt trængende Fruentimmer, der har været Husjomfru eller Husholderske, Stadf. Nr. 202, 31 Decbr. 1878.

442. Jomfru A. Gjões, til St. Peders Sogns fattige i Næstved maa anses som tabt, Reskr. 13 Jan. 1741.

443. Chr. Gjørtz's og Enkes, for efterladte af næringsdrivende Borgere i Ribe, Stadf. Nr. 92, 24 Maj 1878.

444. »Legat af 22de April«, stiftet af Apoteker Glahn, for værdige og trængende Personer i Sorø Kommune, Stadf. Nr. 182, 8 Septbr. 1874.

445. Sophie Glahn, født Holcks, for værdige trængende i Sorø Sogn, Stadf. 1 Juli 1884 (i Till. til M. T. A f. 1885), Tillæg til Fund., Stadf. Nr. 53, 19 Febr. 1897.

446. Fru Gleeerups til trængende i Holstebro, Stadf. Nr. 380, 22 Novbr. 1892.

447. Krigsr. Gleeerups og Hustrus, for fattige paa Øen Gjel, Konf. 23 Avg. 1805, og i Vadum Sogn, Konf. af s. D.

448. Henriette Gleeerups, til fattige i Skæve Sogn, Konf. 26 April 1859.

449. Jacob Jørgensen Gleeerups, til fattige i Biersted Sogn, omhandles i K. Skr. 30 Juni 1832.

450. Kammerr., Godsejer J. A. Gluds og Hustrus Guldbryllupslegat til fattige i Glud og Hjarnø Sogne, Stadf. Nr. 156, 14 Avg. 1877.

451. Det Glückstadt-Pedersenske Legat, til ugifte Piger der ere knyttede til Roskilde, Stadf. Nr. 25, 5 Jan. 1893.

452. Johannes Godschs og Hustrus, for fattige i Farup Sogn, Stadf. Nr. 198, 12 Novbr. 1883.

453. Grosserer B. Goldschmidts og Hustru Ane Helene Goldschmidt født Petersens, for trængende i Viborg, Stadf. Nr. 172, 15 Juni 1894.

454. Frøknerne Goldts, for fattige i Malt og Folding Sogne, Stadf. Nr. 253, 11 Juli 1893.

455. Partikulier Carl Gorgius's og Hustrus, til Fordel for Faaborg Købstad, Stadf. Nr. 152, 18 Maj 1889.

456. Jens Gotfredsens og Hustrus, for værdige trængende i Toksværd Sogn, Stadf. Nr. 319, 7 Novbr. 1891.

457. Gaardejer Jørgen Gothielpsens og Hustrus, for værdige og trængende Mænd eller Kvinder i Brøndbyøster Sogn, som ikke nyde offentlig Understøttelse, Stadf. Nr. 68, 30 Marts 1887.

458. Det Gotliebsenske, for værdige og trængende ældre Piger af Borgerstanden i Ribe Købstad, Stadf. Nr. 85, 30 Marts 1897.

459. Mads Graaes og Hustrus, for trængende og værdige Enker eller ugifte Døtre af Borgere i Svendborg, Stadf. Nr. 137, 10 Juli 1876.

460. Kirstine Graffs, for fattige Koner i Kolding, Stadf. Nr. 245, 17 Oktbr. 1888.

461. Slagtermester Jørgen Christian Graffs og Hustrus Understøttelseslegat for værdige trængende af begge Køn i Kolding (fortrinvis af Haandværkerstanden), Stadf. Nr. 125, 1 Maj 1889.

462. Sekretær Grauers, til fattige paa Bregentved, Konf. 13 Jan. 1804.

463. Mogens Graves, til Ribe Fattigkasse, K. Prom. 7 April 1792.

464. Jeppe Gregersens, til en værdig trængende i Bredsten Sogn, Stadf. Nr. 217, 17 Novbr. 1882.

465. Købmand Rasmus N. Gregersens, for Enker og ugifte Piger i Ribe Købstad (særlig ogsaa af Embeds-, Købmands- og Haandværkerstanden), Stadf. Nr. 172, 11 Juni 1889.

466. Konferensr. Emanuel Rasmus Groves, for trængende værdige Enker og ugifte Damer af den dannede Klasse i Frederiksborg Amt, fortrinlig i Fredensborg og derefter i Asminderød-Grønholt Pastorat, Stadf. Nr. 162, 10 Maj 1892 § 5, jfr. § 4.

467. Postmester Grøns, til Holstebro Bys fattige, K. Prom. 13 Marts 1802.

468. Gross. M. E. Grøns og Hustrus, for trængende og husarme i Holstebro. Forøgelse af dette Legat, Stadf. Nr. 50, 25 Marts 1875.

469. M. E. Grøn & Søns Legat for Købstæder og Handelspladser i de danske Provinser, stiftet af L. I. Grøn, til Understøttelse for trængende forhenværende Købmænd og Detailhandlere eller saadannes Enker og ugifte Døtre, Stadf. Nr. 20, 16 Jan. 1894.

470. Cathrine Nicoline Grønbechs, til værdige trængende i Allinge og Sandvig Kommune, Stadf. Nr. 357, 2 Septbr. 1892.

471. Madame Grønvolds, for trængende Enker og ugifte Fruentimmer i Bogense, Konf. 20 Maj 1831.

472. Prok. Guldagers Enke, til to trængende Enker i Varde, Konf. 25 Novbr. 1861.

473. Gaardejer Th. P. Zacho Guldbergs, for værdige trængende i Tørring Sogn, Stadf. Nr. 235, 5 Novbr. 1875.

474. Guldberg Lollands Alderdomsforsørgelsesforenings, for værdige og trængende Personer i Guldborg By paa Lolland, Stadf. Nr. 419, 30 Decbr. 1892.

475. P. J. Guldmanns, for trængende i Hornslet Sogn, Stadf. Nr. 34, 11 Febr. 1890.

476. Anders Jensen Gundersens og Hustrus for værdige trængende i Als Sogn, Stadf. Nr. 188, 28 Oktbr. 1887.

477. Gaardejer Niels Jensen Gundersens og Hustrus, for trængende i Ustrup, Hylke Sogn, Stadf. Nr. 77, 6 Maj 1885.

478. Bager Emilius Gustavus og Hustrus, for værdige og trængende ugifte Døtre af den bedre Borgerklasse i Holbæk, Stadf. Nr. 70, 29 April 1882.

479. Sognepræst H. J. Haars Mindelegat, for to værdige, trængende, enligt stillede Kvinder i Nykøbing p. F. eller Landsogn, Stadf. Nr. 9, 7 Jan. 1891.

480. Propr. L. T. Hagens, til Mehrn Sogns fattige, Konf. 26 April 1805, 22 Juni 1832.

481. P. Hagensens og Hustrus, for værdige og trængende i Sennels Sogn, Stadf. Nr. 308, 1 Septbr. 1893.

482. Pastor Johan Christian Hahns og Hustru Elisabeth Cathrine Borum født Behrs, for værdige trængende i Braband Sogn, Stadf. Nr. 241, 11 Septbr. 1895.

483. Sognepræst A. Halds og Hustrus, for værdige trængende i Ousted-Thaaning Pastorat, Stadf. Nr. 185, 10 Septbr. 1897.

484. Det Hald-Liisbergske, for Aarhus By, Stadf. Nr. 34, 28 Febr. 1881.

485. Poulina v. Halles, for ældre, trængende, ugifte Piger i Odense, Stadf. Nr. 101, 15 Juni 1882.

486. Boghandler J. C. Halvorsens, for ældre, ugifte, værdige og trængende Kvinder i Horsens af Embeds- eller Borgerstanden, Stadf. Nr. 54, 4 Febr. 1893.

487. Farver og Klædefabrikant Chr. Hammers og Hustru Karen født Nielsens Jubilæumslegat for trængende i Silkeborg, Stadf. Nr. 250, 24 Novbr. 1897.

488. Bendte Hanne Maria Hansdatters, for trængende i Vejby Sogn, Stadf. Nr. 115, 11 Juni 1875.

489. Sammes, for 4 værdige trængende Familjer i Valby Sogn, Stadf. Nr. 129, 5 Juli 1876.

490. Aftægtskone Else M. Hansdatters, for værdige trængende i Ringgive Sogn, Konf. Nr. 130, 19 Juni 1875.

491. Johanne Hansdatters, for husarme i Vokslev Sogn, Stadf. Nr. 106, 14 Juni 1879.

492. Johanne Hansdatters, for fattige i Nordby Sogn, Stadf. Nr. 274, 24 Oktbr. 1894.

493. Maren Hansdatters, for værdige trængende uden for Fattigvæsenet i Glud Sogn, Stadf. Nr. 39, 16 Marts 1883.

494. Landvæsenskommissær Hansens, for gamle Mænd og Karle i Faaborg, Konf. 19 Maj 1809.

495. Væver Hansens og Enke Ane Christoffersdatters, for trængende i Rønninge Sogn, Stadf. Nr. 15, 5 Jan. 1898.

496. Provst Aleth Hansens, subsidært for trængende i Rudkøbing, Stadf. Nr. 167, 16 Maj 1892 § 8.

497. Provst og Provstinde Aleth Hansens, for værdige trængende i Ledøje-Smørum Sogne, Stadf. Nr. 376, 22 Novbr. 1892.

498. Gaardejer Anders Hansens og Hustrus, for værdige trængende i Vejby Sogn, Stadf. Nr. 302, 19 Oktbr. 1891.

499. Anton Hansens, for værdige trængende uden for Fattigvæsenet i Lindbjerg Sogn, Stadf. Nr. 74, 12 April 1875.

500. Benthine Hansens, for trængende i Lindum Sogn, Stadf. Nr. 152, 19 April 1892.

501. Birgitte Sophie Hansens, til Fuglsbølle Sogns Fattigvæsen, Rskr. 31 Juli 1860, Stadf. Nr. 316, 8 Decbr. 1873.

502. Casper Hansens, til Lunde og Outrup Sognes Fattigvæsen, Konf. 14 Avg. 1854.

503. Christen Hansen (Vindbergs) og Hustrus, for trængende i Ringgive Sogn, Stadf. Nr. 96, 12 April 1873.

504. Husmand Christoffer Hansens og Hustrus, for værdige trængende i Ringgive Sogn, Stadf. Nr. 52, 26 Marts 1890.

505. Eilert Hansens Minde for værdige trængende i Tandrup Sogn, Stadf. Nr. 149, 26 Oktbr. 1880.

506. Gaardejer af Torpe Erik Hansens og Hustrus, for værdige trængende i Skrøbelev Sogn, Stadf. Nr. 79, 13 Maj 1886.

507. Tobaksfabrikør H. Hansens Enkes, til husarme i Svendborg, K. Skr. 17 Febr. 1827.

508. Hans Hansens og Hustrus, for trængende i Ringgive Sogn, Stadf. Nr. 124, 25 April 1872. Jfr. 511.

509. Arvefæster Hans Hansens, til syge og sengeliggende i Grevinge Sogn, Konf. 10 Maj 1842.

510. Ungkarl Hans Hansens, for trængende i Øster Ulslev Sogn, Stadf. Nr. 142, 6 Maj 1872.

511. Hans Hansens og Hustrus, for trængende i Ringgive Sogn. Ny Fundats, Konf. Nr. 222, 29 Novbr. 1876. Jfr. 508.

512. Aftægtsmand Hans Hansens og Hustrus, for trængende i Ho Sogn, Stadf. Nr. 32, 3 Febr. 1877.

513. Propr. Hans Hansens og Hustrus, for trængende i Købeløv Sogn, Stadf. Nr. 37, 2 Marts 1878.

514. Ungkarl Hans Hansens, for trængende i St. Knuds Landsogn, Stadf. Nr. 182, 13 Juni 1891.

515. Sammes, for trængende i Dalum-Sanderum Kommune, Stadf. Nr. 41, 22 Jan. 1892.

516. Gaardejer Hans Hansens og Hustru Johanne Olsdatters, for værdige trængende i Herstedøster, Stadf. Nr. 67, 23 Febr. 1894.

517. Gaardejer af Thorup Hans Hansens Enke Ane Cathrine Hansens, for trængende i Allerup Sogn, Stadf. Nr. 259, 4 Oktbr. 1895.

518. Gaardejer Hans Jacob Hansens og Hustrus, for værdige trængende i Skrøbelev Sogn, Stadf. Nr. 151, 13 April 1893.

519. Hans Levin Hansens og Hustrus, bl. a. for enligt stillede Kvinder i Marstal, Stadf. Nr. 95, 8 Marts 1893.

520. Herlev Hansens, for værdige og trængende i Nørre Søby Sogn, Stadf. Nr. 201, 9 Juli 1894.

521. Købmand J. H. Hansens og Hustrus Guldbryllupslegat for fattige i Allinge-Sandvig Kommune, Stadf. Nr. 185, 26 Oktbr. 1882.

522. Iver Hansens, for trængende i Hammer Sogn, Konf. 29 Maj 1863.

523. Brændevinsbrænder Jakob Hansens og Hustrus, for Friholigen for gamle værdige trængende i Ringsted, Stadf. Nr. 263, 10 Oktbr. 1873.

524. Gaardejer Jens Hansens og Hustrus, for værdige trængende i Sanderum Sogn, Stadf. Nr. 72, 15 Maj 1880.

525. Propr. Jens Hansens og Enkes, for værdige trængende, navnlig Enker, i Nykøbing p. F. Landsogn, Stadf. Nr. 60, 8 Marts 1884.

526. Jens Nicolaj Hansens og Hustrus, til Fordel for fattige i Jandrup Sogn, Stadf. Nr. 106, 30 Juli 1886.

527. Jes Peter Hansens, til Fordel for værdige trængende uden for Fattigvæsenet i Vonsild Sogn, Stadf. Nr. 204, 20 Juli 1889,

528. Feldbereder Johan Hansens og Hustrus, for værdige trængende i Randers, Stadf. Nr. 230, 15 Septbr. 1890.

529. Gaardmand Jørgen Hansens og Hustrus, for værdige trængende paa Thunø, Stadf. Nr. 241, 20 Juli 1892.

530. Kammerr. Jørgen Hansens, til fattige Konfirmander i Ristinge, Stadf. Nr. 16, 10 Jan. 1873.

531. Selvejerhusmand Jørgen Hansens, for værdige trængende i Fuglsbølle Sogn, Stadf. Nr. 350, 6 Oktbr. 1893.

532. Frk. Karen Hansens, for 4 ugifte Borgerdøtre, hvis Forældre have været bosiddende i Horsens, Stadf. Nr. 48, 7 Febr. 1891.

533. Gaardejer Kristen Hansens og Hustru Marie Krusgaards, for trængende Kvinder i Vester Vedsted Kommune under Ribe Amt, Stadf. Nr. 44, 30 Jan. 1894.

534. Gaardejer Lars Hansens Enke Johanne Pedersdatters, for fattige i Vridsløsemagle By, Stadf. Nr. 3, 3 Jan. 1877.

535. Gaardejer i Frejlev Lars Hansens og Hustrus, for værdige trængende i Kettinge Sogn paa Lolland, Stadf. Nr. 40, 6 Febr. 1889.

536. Gaardfæster Lars Hansens, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Thisted Sogn, Stadf. Nr. 301, 11 Decbr. 1896.

537. Arvegaardfæster Mads Hansens og Hustrus, for værdige og trængende Husfædre eller Enker i Haastrup Sogn, Stadf. Nr. 155, 5 Novbr. 1880.

538. Mads Hansens af Tistrup, for værdige trængende i Tistrup Sogn, Stadf. Nr. 185, 17 Decbr. 1886.

539. Mads Andreas Hansens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Give Sogn, Stadf. Nr. 216, 15 Avg. 1895.

540. Maren Dorthea Hansens, for værdige og kristelige trængende i Snese og Everdrup Sogne, Stadf. Nr. 25, 26 Jan. 1889.

541. Gaardejer Mikkelt Hansens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Sinding Sogn, Stadf. Nr. 51, 24 Marts 1885.

542. Godsejer, cand. jur. N. E. V. Hansens, til fattige i Farstrup Sogn, Stadf. Nr. 183, 21 Septbr. 1876.

543. Gaardejer Niels Hansens og Hustrus, for trængende Familjer i Urlev og Stendrup Sogne, Stadf. Nr. 132, 14 Avg. 1885.

544. Gaardmand Niels Hansens, for trængende i Kølstrup Sogn, Stadf. Nr. 179, 11 Novbr. 1885.

545. Gaardejer og Dannebrogsmænd Ole Hansens og Hustrus, til trængende i Viskinde Sogn, Konf. 28 Febr. 1863.

546. Gaardejer i Kregome Ole Hansens og Hustrus Understøttelses-Legat, for trængende i Kregome By, Stadf. Nr. 146, 21 April 1892.

547. Høker P. Hansens og Hustrus, for trængende i Tallebølle Sogn, Stadf. Nr. 20, 7 Febr. 1880.

548. Gaardejer P. C. Hansens, for trængende i Orte Sogn, Stadf. Nr. 255, 1 Oktbr. 1894.

549. Brødrene Poul og Knud Hansens, for værdige trængende i Birkum og Tving, Stadf. Nr. 252, 2 Avg. 1892.

550. Rasmus Hansens, for værdige trængende i Viby By, Stadf. Nr. 110, 20 Marts 1891.

551. Gaardejer Rasmus Hansens og Hustrus, for fattige i Store Dalby Sogn, Stadf. Nr. 160, 20 Septbr. 1878.

552. Gaardmand Rasmus Hansens og Hustrus Mindelegat, for værdige trængende i Flødstrup Sogn, Stadf. Nr. 316, 31 Oktbr. 1891.

553. Kbmd. Rasm. Hansens og Hustrus, for trængende i Rudkøbing, Stadf. Nr. 280, 5 Avg. 1871.

554. Stenhugger Rasmus Hansens, for værdige trængende i Bøstrup Sogn, Stadf. Nr. 107, 30 Juli 1886.

555. Urtemand Rasm. Hansens, til trængende Personer af borgerlig Stand i Odense, Stadf. 27 Oktbr. 1865.

556. Kbmd. S. Hansens Enkes, til Horsens Købstads Fattigvæsen, Konf. 2 Oktbr. 1849.

557. Skibsfører S. B. Hansens og Hustrus, for værdige trængende i Nordby Sogn paa Fanø, Stadf. Nr. 122, 30 Marts 1896.

558. Fhv. Avlsbruger Simon Hansens og Hustrus, for værdige trængende Enker i Nykøbing paa Falster, Stadf. Nr. 78, 11 Maj 1885.

559. Tobaksfabrikør Hans Hansens Enkes Sophie Hansen født Hoffmanns, til husarme i Svendborg Købstad m. m., Stadf. Nr. 50, 2 Febr. 1894.

560. Aftægtsmand Steffen Hansens, til trængende Skolebørn og værdige trængende Personer eller Familier af Vinde, Stadf. Nr. 57, 24 Marts 1881.

561. Søren Hansens, for trængende i Løsning Sogn, Stadf. Nr. 174, 27 Septbr. 1882.

562. Gaardejer i Hjørlande Søren Hansens og Hustrus Mindelegat, for trængende i Hjørlande Sogn, Stadf. Nr. 265, 18 Avg. 1892.

563. Husmand Søren Hansens, for værdige trængende uden for Fattigvæsenet i Ellinge Sogn, Stadf. Nr. 138, 22 Avg. 1885.

564. Aftægtsm. Terman Hansens, for trængende i Bramminge Sogn, Stadf. Nr. 107, 6 April 1872.

565. Gaardejer Tønnes Hansens og Hustrus, for værdige og trængende Mænd og Kvinder i Ledøje Sogn, som ikke nyde offentlig Understøttelse, Stadf. Nr. 169, 15 Oktbr. 1885.

566. Det Hansenske, for værdige trængende i Seest Sogn, Stadf. Nr. 102, 20 Juli 1886.

567. Sognepræst N. M. Harboes og Hustrus, til trængende Husmænd og Indsiddere, Konf. 22 April 1862.

568. Johan Frederik H appés og Hustrus, til Fordel for kristne og værdige trængende i Magleby Sogn paa Langeland, Stadf. Nr. 226, 6 Avg. 1889.

569. Jens Chr. Harreskovs, for værdige trængende i Ikast Sogn, Stadf. Nr. 46, 21 Febr. 1877.

570. Ane Sørensdatter Haslunds, til Vejlbys Sogns fattige, K. Skr. 24 Juni 1834.

571. Sognepræst Carl Hassagers og Hustru Dorthea Hansine Hassager født Hørnings, for husarme i Sevel Sogn, Stadf. Nr. 136, 27 Maj 1898.

572. Sammes, for husarme i Nørre Felding og Tvis Sogne, Stadf. Nr. 137, 27 Maj 1898.

573. Sammes, for husarme i Laastrup og Skals Sogne, Stadf. Nr. 289, 27 Maj 1898 (i Till. t. M. T. A f. 1898).

574. Sammes, for husarme i Vejerslev, Aidt og Thorsø Sogne, Stadf. Nr. 290, 27 Maj 1898 (ibd.).

575. Sammes, for husarme i Særslens Sogn, Stadf. Nr. 291, 27 Maj 1898 (ibd.).

576. De Hassingske Legater til Mariager Fattigvæsen, K. Skr. 14 Jan. 1834.

577. Assessor pharm. Jørgen Christian Haubergs og Hustrus Guldbryllupslegat, for trængende i Storehedinge, Stadf. Nr. 155, 19 Maj 1891.

578. Husmand Jens Christensen Havens, for trængende i Vester og Østerhassing Kommune, Stadf. Nr. 209, 3 Novbr. 1876.

579. Christen Laursen Hedegaards, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Hjerminde Sogn, Stadf. Nr. 5, 10 Jan. 1888.

580. Gaardejer Niels Jensen Hedemanns, for trængende i Klejtrup Sogn, Stadf. Nr. 67, 3 Marts 1897.

581. J. Heegaards og Hustrus, til værdige trængende og husarme i Vester- og Østervandet Sogne, Stadf. Nr. 23, 5 Febr. 1876.

582. Præst P. H. Heegaards, til Nordby Sogns Fattigvæsen (Samsø), Konf. 4 Septbr. 1829.

583. Poul Heegaards og Hustrus, til værdige trængende i Slangerup, Stadf. Nr. 67, 24 April 1882.

584. Frederik Hegels og Hustrus, for trængende, særlig ogsaa

af Haandværkerstanden, i Asminderød Sogn og Fredensborg By, Stadf. Nr. 241, 13 Oktbr. 1888.

585. Frøknerne Heglunds, for værdige, trængende, ugifte Døtre af Embeds- og Borgerstanden i Odense, Stadf. Nr. 196, 1 Novbr. 1882.

586. Niels Pedersen Hejes og Hustrus, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Sandby Sogn, Stadf. Nr. 52, 27 Marts 1880.

587. Morten Nielsen Hemmers, for trængende udenfor det offentlige Fattigvæsen i Skive, Stadf. Nr. 11, 5 Jan. 1884. Jfr. 588.

588. Morten Nielsen Hemmers, for trængende i Skive (se foran 587). Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 183, 17 Juni 1889.

589. Trine Hempels, til Hobro Fattigvæsen, Konf. 22 Febr. 1842.

590. Afd. Hestehandler Johan Frederik Henckells og Hustrus, for værdige trængende i Buttrup Sogn, Stadf. Nr. 144, 12 April 1893.

591. Slagtermester Severin Lautrup Hendriksens og Hustrus, for trængende i Vejle, Stadf. Nr. 32, 23 Febr. 1881.

592. Isidor Henius og Hustru Emilie Henius født Wasserrugs, for værdige og trængende Arbejdsmænd og dermed lige-stillede i Aalborg, Stadf. Nr. 145, 6 Juni 1898.

593. Ane Kirstine Hennings, for værdige og trængende Jomfruer i Randers, Stadf. Nr. 144, 21 Juni 1890.

594. Anders Henningsens, til trængende Enker i Lee Sogn, Stadf. Nr. 337, 10 Oktbr. 1892.

595. Helene Cathrine Henningsens, til Tistrup og Fugelslev Sognes og Ebeltoft Bys Fattigkasser, Konf. 30 Juli 1814.

596. Christoffer Henriksens, for trængende uden for Fattigvæsenet i Gaarslev Sogn, Stadf. Nr. 212, 8 Avg. 1895.

597. Hans Severin Henriksens og Hustrus, for to værdige og trængende Enker i Grenaa, Stadf. Nr. 200, 22 Novbr. 1887.

598. Legatet »Jeppe Henriksens Minde« for trængende i Neksø, Stadf. Nr. 53, 28 Febr. 1873. Jfr. 599.

599. Legatet »Jeppe Henriksens Minde« for værdige og trængende i Neksø. Tillægssfundats, Stadf. Nr. 14, 28 Jan. 1885.

600. Niels Henriksens og Hustru Karen Marie Nielsdatters, for trængende i Vidskinde Sogn, Stadf. Nr. 231, 5 Novbr. 1897.

601. Klokke Heys, til 8 fattige i Faaborg, K. Skr. 22 Marts 1845.

602. Kommissionær Jens Hiærings, for fattige Borgerenker i Aalborg, Noten t. K. Skr. 10 April 1841, hvilken Skrivelse angaar Fortolkningen af Udtrykkene »fattige Borgerenker«.

603. Det Hillebrandtske, til trængende i Søndersø og Dre-slette Sogne, Konf. 7 Oktbr. 1841.

604. J. Himmerigs og H. Kyndes Legater, til en Hjælpekasse for fattige i Aalborg, Rskr. 10 Maj 1793.

605. Adolphine og Natalia Hirschfeld, for ældre, ugifte og trængende Kvinder i Odense, Stadf. Nr. 70, 15 Febr. 1893.

606. Frøken Natalia Hirschfelds, for en ældre, ugift og trængende Kvinde samme Steds, Stadf. Nr. 288, 7 Oktbr. 1889.

607. Oberstløjtnantinde Hirschnachs, til Huslejhjælp for trængende i Aalborg, Konf. 4 Septbr. 1832, K. Skr. 1 Juni 1833.

608. Mads Christian Christensen Hjarsens og Hustru Mette Christiansdatters, for værdige trængende i Udbyneder Sogn, Stadf. Nr. 239, 12 Novbr. 1897.

609. Ane Cathrine Nielsen Hjerrilds for værdige trængende i Tyrsted Sogn, navnlig i Dallerup By, Stadf. Nr. 307, 27 Oktbr. 1891.

610. Peder Nielsen Hjortshøjs, for værdige trængende i Vejlbj, Stadf. Nr. 133, 12 Juni 1897.

611. Madame Hoboldts, for Enker (fortrinsvis Organisters) og ugifte Fruentimmer i Ribe, Konf. 15 Marts 1842.

612. Hobro Liglavs, for værdige trængende i Hobro, Stadf. Nr. 228, 8 Avg. 1891.

613. Dorthea Hoffmeyers, for trængende i Storehedinge. Stadf. Nr. 139, 27 Juni 1877.

614. Baron Holcks, til trængende i Vindinge og Frørup Sogne. Stadf. Nr. 135, 16 Maj 1873.

615. Degn og Skolelærer Holcks, til Fattigvæsenet i Hesselager, Konf. 13 Novbr. 1839, jfr. Konf. 1 Oktbr. 1828.

616. Grevinde Holcks, af Sulsted og Ajstrup Kirketiender samt af Andel i Læsø Landgilde til fattige paa Vraa og Sønder Elkær Godser i Sulsted, Ajstrup m. fl. Sogne, Bev. 4 Avg. 1829, K. Skr. 30 Juni 1832.

617. Fru Birgitte Holcks, for Arbejdere i Horsens, Stadf. Nr. 143, 31 Avg. 1885.

618. Chr. Holms Enkes Gave af nogle Agere til Ringkøbing Bys fattige, Konf. 9 Oktbr. 1807.

619. Brændevinsbrænder F. N. Holms og Hustrus, for trængende Familier i Gentofte Sogn, Stadf. Nr. 91, 24 Febr. 1892.

620. Jens Jørgen Møller (Holms) og Hustrus, for værdige og trængende Enker i Østbirk Sogn, Stadf. Nr. 219, 8 Juni 1893.

621. Enkefru Marie Dorthea Holms, for to trængende Enker i Assens, Stadf. Nr. 328, 23 Decbr. 1890.

622. Fru Etatsraadinde Sophie Magdalene Holm, født Cornelius's, for trængende Borgerdøtre i Nyborg. Ny Fundats, Stadf. Nr. 35, 6 Marts 1880. Jfr. Stadf. Nr. 249, 22 Novbr. 1875.

623. Det Holm-Friisiske, bl. a. til trængende i Assens, Stadf. Nr. 124, 13 April 1891 § 3 c, jfr. § 6.

624. Etatsraad Holsts og Hustrus, til Fordel for værdige, trængende og ugifte Fruentimmer i eller fra Horsens, Stadf. Nr. 49, 24 Febr. 1875.

625. Gross. Jens Holsts Livrentefond for ugifte Piger, Stadf. Nr. 80, 2 Maj 1883.

626. Marie Cathrine Holsts, stiftet af hendes Søn Jens Holst, for værdige trængende af begge Køn i Naur Sogn, Stadf. Nr. 138, 14 Juli 1883.

627. Oberstinde v. Holsts, til Vedligeholdelse af Hørby Fattighus, Konf. 12 Novbr. 1844.

628. Holstebro og Omegns Sparekasses, for Understøttelse af trængende Personer i Holstebro og Hjerm-Ginding Herreder, Stadf. Nr. 67, 17 April 1885.

629. Grevinde Holsteins, for nødlidende i Fjurendal Sogn, Resl. 2 April 1823, K. Skr. 18 Avg. 1829.

630. Ang. Salg af en de fattige i Tømmerby Sogn af Kapt. v. Holstein skænket halv Gaard, Rskr. 4 Novbr. 1796.

631. Provst Ib Chr. Holtens og Hustrus for fattige i Skullev og Selsø Sogne, Stadf. Nr. 170, 3 Avg. 1875.

632. Mølle ejer Anders Olesen Hoppes og Hustrus, for ubemidlede i Hvornum Sogn, der ikke faa Fattigunderstøttelse, Stadf. Nr. 118, 20 Juni 1883.

633. De Hoppnerske Legater for husarme, U. og Skoledir. Skr. 29 Maj 1838.

634. Petrine Horns, til Faaborg fattige, Konf. 21 April 1818.

635. Horne Menigheds Kirkefond til Fordel for værdige trængende i Menigheden, Stadf. Nr. 184, 5 Novbr. 1879.

636. Købmand Peter Houmanns, for værdige trængende i Horsens, Stadf. Nr. 111, 24 April 1895.

637. Thomas Houmøllers, for værdige trængende i Harbøre, Stadf. Nr. 185, 18 Juni 1889.

638. Gaardmand Jens Huulgaards og Hustrus Mindelegat for værdige trængende i Lødderup Sogn, Stadf. Nr. 197, 18 Novbr. 1887.

639. Smedemester og Skibsreder Adolph Hansen Huusoms og Hustrus, for værdige trængende af den næringsdrivende Klasse i Svendborg, Stadf. Nr. 93, 17 Maj 1888.

640. Det Hvenegaardske, for trængende i Birkende Sogn, Stadf. Nr. 79, 2 Maj 1882.

641. Det Hvidtfeldske, maa inddrages under Næstved Fatigvæsen, K. Prom. 3 Maj 1803.

642. P. F. S. Hviids, for 2 værdige trængende i Laurbjerg og Leerbjerg Sogne, Stadf. Nr. 105, 19 Juni 1882.

643. Husejer Lars Christian Hybners og Hustru Karen Marie Hybner født Hansens, for værdige trængende af Vinderød Sogn, Stadf. Nr. 45, 21 Jan. 1895.

644. Gaardfæst. Lars Jensen Hyldgaards Mindelegat for 4 trængende og værdige Familjer i Aardestrup Sogn, Stadf. Nr. 60. 3 April 1879.

645. Maren Jensdatter Hyldgaards Mindelegat for 2 værdige Familjer i Aardestrup Sogn, Stadf. Nr. 116, 4 Juli 1887.

646. Fhv. Gaardejer Jens Hansen Høegs og Hustru Dorthe Marie Olsens, for hæderlige og trængende Beboere i Ølst Sogn, Stadf. Nr. 221, 15 Juli 1898.

647. Prokurator Niels Høeghs og Hustrus, til Fordel for et hæderligt og trængende Ægtepar i Nibe, Stadf. Nr. 224, 16 Juni 1893.

648. Garver J. J. Højgaards og Hustrus, for Aalborg Købstad (til trængende, især Skomagermestre og deres Enker), Stadf. Nr. 310, 5 Septbr. 1893.

649. Sammes, for Hjørring Købstad (ligeledes), Stadf. Nr. 359. 19 Oktbr. 1893.

650. Møller af Mausing Peter Chr. Høiriis's og Hustru Karen Høiriis's, for værdige trængende i Vinderslev Sogn, Stadf. Nr. 212, 30 Juli 1894.

651. Ferdinand Højs, for værdige trængende i Tørring Sogn, Stadf. Nr. 128, 18 Juli 1887.

652. Gaardejer Niels Pedersen Hørmans, for værdige trængende i Thoreby Sogn, Stadf. Nr. 7, 5 Jan. 1887.

653. Else Marie Hørnings, for fattige Enker i Aarhus Stift, Konf. 4 Febr. 1860.

654. Sognepræst H. J. Hørnings og Hustrus, til Fordel for værdige trængende i Lillehedinge i Havnelev og Højerup Sogne, Stadf. Nr. 57, 6 Febr. 1893.

655. H. J. Hørups, for værdige trængende i Jelling Sogn, Stadf. Nr. 43, 19 Marts 1885.

656. Pastor Chr. Høsts og Hustrus, til fattige og nødlidende i Rimsø og Kastberg Sogne, Stadf. Nr. 198, 12 Oktbr. 1876.

657. Kapt. og Brygger Peter Cornelius Høyers og Hustrus, for Enker og ugifte Døtre af Borgerstanden i Frederiksberg, Stadf. Nr. 23, 18 Jan. 1884.

658. Apoteker Christian Peter Høygaaards, for værdige trængende i Nibe, Stadf. Nr. 117, 19 Juni 1883.

659. Jens Ibsens og Hustrus, til Huslejhjælp for Beboere af Herlufsholms Sogn, Stadf. Nr. 64, 10 Marts 1877.

660. Postekspeditør C. H. W. Idels, for værdige trængende i Frederikssund og Slangerup, Stadf. Nr. 33, 10 Febr. 1890.

661. Ole Iiums og Hustrus, for værdige trængende i Bryrup Sogn, Stadf. Nr. 195, 4 Juli 1894.

662. Bernhard Severin Ingemanns, for trængende i Sorø Sogn, Stadf. Nr. 163, 26 Juli 1875.

663. Grevinde Sophie Charlotte Hedvig af Inn og Knyphausens, til trængende Borgerenker og -døtre i Horsens, Konf. 3 Marts 1856.

664. Sognepræst H. Steenstrup Ipsens og Hustrus for værdige trængende i Gimminge og Lem Sogne, Stadf. Nr. 212, 17 Decbr. 1879.

665. Herredsskriver Isaacsens Mindelegat, for værdige og trængende ugifte Kvinder i Vejle, Stadf. Nr. 104, 3 Marts 1892.

666. Købmand Michael Isaacsens og Hustrus Mindelegat, for værdige trængende af Købmands-, Haandværker- og Sømandsstanden i Randers, Stadf. Nr. 105 af s. D.

667. Skibskapt. Iversens, til Fattige i Nordby Sogn (Fanø), Konf. 24 Jan. 1854.

668. Jomfru Anne Marie Iversens, for en trængende Familie i Frørup Sogn, Stadf. Nr. 167, 27 Juni 1898.

669. Glarmester E. E. Iversens og Hustrus for værdige og trængende Personer i Odense Købstad, Stadf. Nr. 258, 4 Oktbr. 1895.

670. Gaardejer i Sønder Vilstrup Jens Iversens og Hustrus, for værdige trængende i Vilstrup Sogn, Stadf. Nr. 70, 7 Febr. 1895.

671. Jfr. Karen Iversen af Alken, hendes Mindelegat for fattige syge i Dover Sogn, Stadf. Nr. 182, 10 Decbr. 1880.

672. Kristen Iversens og Hustrus, for værdige trængende af Hjortlunde Sogn, Stadf. Nr. 96, 22 Maj 1888.

673. Ane Marie Jacobsdatters, til 2 af de mest trængende i Hedensted og Store Dalby Sogne, Stadf. Nr. 172, 27 Septbr. 1882.

674. Herredsfoged Jacobsens, for fattige i Vigerslev, Veflinge, Sørslev og Skouby Sogne, Konf. 28 Jan. 1803, jfr. K. Prom. 29 s. M.

675. Jomfru Anne Margrethe Jacobsens, for ugifte uforsørgede Fruentimmer og trængende Enker, Konf. 28 Juni 1864.

676. Husmand Hans Jacobsens Enke Birthe Pedersdatters, for Husmænds, Indsidderes, Daglejeres og Haandværkeres Enker eller Døtre i Lille Næstved i Herlufsholms Sogn, Stadf. Nr. 147, 1 Novbr. 1886.

677. Hans Jørgen Naschou Jacobsens Mindelegat for 2 husarme i Ribe, Stadf. Nr. 152, 5 Avg. 1876.

678. Gross. Hendrik Jacobsens, for fattige Husmænd paa Englerup Mølles Jorder og i Byerne Sigersted og Skjellerød, Stadf. Nr. 73, 29 April 1882. Jfr. 679.

679. Grosserer Hendrik Jacobsens, for fattige Husmænd paa Englerup Mølles Jorder og i Byerne Sigersted og Skjellerød (se foran 678). Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 138, 11 Maj 1889.

680. Gaardejer Ole Jacobsens og Kirkeejer Ole Jacobsens Legater for trængende henholdsvis i Beldringe By og i Allesø Sogn, Stadf. Nr. 179, 8 Maj 1871.

681. Peder Jacobsens Minde, for trængende i Lejre By eller Havremarkshusene i Allerslev Sogn, Stadf. Nr. 35, 9 Marts 1885.

682. Peder Jacobsens og Hustrus, for værdige trængende i Asp Sogn, Stadf. Nr. 27, 4 Febr. 1886.

683. Sognepræst S. Jacobsens, for værdige trængende i Gentofte og Ordrup Pastorater, Stadf. Nr. 262, 20 Juli 1893.

684. Sognepræst S. Jacobsens, for trængende i Vejby-Tibirke Kommune, Stadf. Nr. 397, 27 Novbr. 1893.

685. Sammes, for trængende af Farum Sogn, Stadf. Nr. 109, 18 April 1894.

686. Gaardejer Søren Jacobsens, til værdige trængende i Gentofte Sogn, Stadf. Nr. 142, 29 Avg. 1885.

687. Else Kobberø's Plejesøn Elis Peter Jakobsens, for

trængende Enker af Haandværks- eller Arbejdsstanden i Tisted, Stadf. Nr. 104, 6 Juni 1887.

688. Gaardejer i Fæbæk Niels Jakobsens, for værdige trængende i Bødstrup Sogn, Stadf. Nr. 63, 24 Marts 1887.

689. Jens Peter Jennets, til de to mest trængende af Raabjerg Sogns fattige, Stadf. Nr. 28, 17 Febr. 1887.

690. Den værkbrudne Karen Jensdatters, for en værdig og trængende ugift Kvinde i Haarby Sogn, Stadf. Nr. 139, 17 Juni 1897.

691. Kirsten Marie Jensdatters, for trængende i Janderup Sogn, Stadf. Nr. 60, 3 April 1876.

692. Malene Jensdatters, til uformuende Skolebørn og fattige i Kousted og Raasted Sogne, Konf. 23 Juli 1856.

693. Anders Jensens og Hustrus, til Fordel for værdige trængende i Sønderby Sogn under Baag Herred, Stadf. Nr. 171, 26 April 1893.

694. Gaardejer Anders Jensens og Hustrus, for trængende i Ballerup Sogn, Stadf. Nr. 345, 24 Decbr. 1889.

695. Gaardejer Anders Jensens, for værdige trængende af Ejby By og Mark i Odense Frue Landsogn, Stadf. Nr. 301, 10 Novbr. 1894.

696. Fhv. Gaardejer af Hjadstrup Anders Jensens og Hustru Ane Marie Hansens, for værdige trængende i Hjadstrup Sogn. Stadf. Nr. 111, 28 Marts 1896.

697. Ane Margrethe Jensens, for trængende i Engom Sogn, Stadf. Nr. 95, 14 Maj 1879.

698. Ane Jensen af Kirketerp, hendes Legat for værdige trængende i Hørby Sogn, Stadf. Nr. 285, 3 Oktbr. 1891.

699. Cathrine Jensens og Peter Brochmanns Legater til Allerup og Davinde Sogns fattige radiceres i Allerup Præstegaard, Bev. 6 Maj 1825.

700. Christen Jensens og Hustru Inger Marie født Andersdatters, for værdige og trængende Enker eller ugifte Kvinder, der ere forsørgelsesberettigede i Skjoldborg-Kallerup Kommune, Stadf. Nr. 104, 21 April 1897.

701. Førstelærer Christen Jensens og Hustru Cathrine Jensen født Jørgensens for værdige trængende i Torkildstrup Sogn, Stadf. Nr. 222, 14 Avg. 1894.

702. Gaardejer af Lille Thorsager Christen Jensens og Hustrus, for værdige trængende i Viskum Sogn Stadf. Nr. 36, 19 Febr. 1887.

703. Gaardejer i Toftegaard Christen Jensens og Hustrus, for værdige trængende i Øster Hassing Sogn, Stadf. Nr. 156, 5 Septbr. 1887.

704. Gaardmand Christen Jensens og Hustrus, til Fordel for værdige trængende i Gudbjerg Sogn, Stadf. Nr. 110, 22 Juni 1887.

705. Ungkarl Christen Jensens, for værdige og trængende af Herslev Sogn, Stadf. Nr. 49, 31 Jan. 1894.

706. Eske Jensens og Hustru Karen Nielsdatters, for værdige trængende i Træden Sogn, Stadf. Nr. 197, 30 Juli 1896.

707. Skovløber Hans Jensens Enke, Cecilia Christensens, for trængende i Lynghy Sogn, Stadf. Nr. 167, 1 Oktbr. 1878.

708. Gaardejer af Birkende Skovgaard Hans Jørgen Jensens og Hustru Maren Hansdatters Mindelegat, for værdige trængende i Skallerød, Birkende Sogn, Stadf. Nr. 257, 10 Oktbr. 1896.

709. Aftægtsmand Hans Nielsen Jensens, til en trængende Familie eller Enkeltperson i Hostrup Sogn, Stadf. Nr. 124, 18 Juli 1882.

710. Sognefoged og Dbmd. Jens Christian Jensens og Hustrus, for værdige og trængende i Dollerup, Finderup og Ravnstrup Sogne, Stadf. Nr. 58, 24 Marts 1881.

711. Mindelegat for Ungkarl Jens Peter Jensen, for værdigt trængende i Horne Sogn, Stadf. Nr. 243, 19 Septbr. 1894.

712. Møller Johannes Jensens og Hustru Ane Johanne Pedersens, for værdige trængende i Pjedsted Sogn, Stadf. Nr. 77, 22 Febr. 1898.

713. Gaardejer Jørgen Jensens og Hustrus, for værdige trængende i Birket Sogn, Stadf. Nr. 281, 30 Septbr. 1891.

714. Kjeld Jensens og Hustrus, for trængende i Højbjerg Sogn, Stadf. Nr. 141, 25 Oktbr. 1880.

715. Kniplingshandler L. M. Jensens og Hustru Maren født Larsdatters, for værdige trængende i Roskilde Købstad, Stadf. Nr. 149, 10 Juni 1898.

716. Sammes, for do. i St. Jørgensbjerg Sogn, Stadf. Nr. 150 af s. D.

717. Gaardejer Lars Jensens og Hustrus, for værdige trængende i Skærup Sogn, Stadf. Nr. 110, 12 Juni 1883.

718. Laust Jensens og Hustrus, til Fordel for værdige trængende uden for den offentlige Fattigforsørgelse, i Grindsted Sogn, Stadf. Nr. 213, 16 Juli 1891.

719. Enkemadame Maren Jensen, født Kjerulffs, for værdige trængende i Aarhus, Stadf. Nr. 208, 30 Oktbr. 1876.

720. Gaardejer Moust Jensens og Hustrus, for værdige trængende i Vorde, Fiskbæk og Romlund Sogne, Stadf. Nr. 135, 13 Oktbr. 1880.

721. Niels Jensens og Hustrus, til Fordel for trængende Familjer i Øsse-Næsberg Kommune, Stadf. Nr. 112, 27 Juni 1887.

722. Aftægtsm. Niels Jensens, til trængende af Smørumovre, Konf. 9 Oktbr. 1845.

723. Gaardejer Niels Jensens, for trængende i Aunede Sogn, Stadf. Nr. 148, 22 Septbr. 1879.

724. Gaardejer Niels Jensen Ladekarls og Hustrus Guldbryl-lupslegat, for værdige trængende i Gimming og Lem Sogne, Stadf. Nr. 23, 25 Jan. 1886.

725. Gaardejer i Vandløse Niels Jensens og Hustrus, til værdige og trængende i Stenmagle Sogn, Stadf. Nr. 255, 14 Oktbr. 1890.

726. Gaardejer af Vejlbj Niels Jensens og Hustru Dinnesine Jensens, for værdige og trængende i Vejlbj Sogn, Stadf. Nr. 155, 26 Maj 1896.

727. Sammes, for værdige og trængende i Mejlby Sogn, Stadf. Nr. 174, 27 Juni 1896.

728. Gmd. Niels Jensens og Hustrus, til Stenløse Bys fattige, Konf. 7 Oktbr. 1836.

729. Vinhandler Niels Jensens, til hjælpeløse Drengeskole i Odense, Konf. 4 Maj 1859.

730. Niels Chr. Jensens og Hustrus, for værdige trængende i Bølling Sogn, Stadf. Nr. 152, 16 Juli 1888.

731. Niels Henrik Jensens og Hustrus Mindelegat, for trængende i Ousted og Allerslev Sogne, Stadf. Nr. 136, 29 Marts 1892.

732. Niels Chr. Solegaard Jensens og Hustrus, for værdige trængende i Poulsker Kommune, Stadf. Nr. 131, 4 Oktbr. 1880.

733. Gaardejer Ole Jensens og Hustrus, for trængende i Næstelsø Sogn, Stadf. Nr. 217, 10 Avg. 1872.

734. Afd. Læderhandler Ole Jensens, for 2 trængende Familjeforsørgere i Boeslunde Sogn, Stadf. Nr. 130, 12 Juni 1884.

735. Sammes og Hustrus, for en trængende Familjefader i Høve Sogn, Stadf. Nr. 132 af s. D.

736. Peder Jensens, for Torum Sogns fattige, K. Skr. 21 Maj 1814.

737. Peder Jensens, for fattige i Raabjerg Sogn, Stadf. Nr. 151, 26 Septbr. 1879.

738. Peder Jensen Bolsmands, for Søndertranders By (for en værdig trængende), Stadf. Nr. 61, 14 April 1880.

739. Aftægtsmand Peder Jensens, for værdige trængende i Bjerring Sogn, Stadf. Nr. 238, 20 Avg. 1891.

740. Gaardejer af Engeldrup Peder Jensens og Hustrus, for værdige trængende i Klinte-Grindløse Kommune, Stadf. Nr. 147, 25 Juni 1890.

741. Ungkarl Peder Jensens, for værdige trængende i Vejerslev Sogn under Viborg Amt, Stadf. Nr. 349, 4 Oktbr. 1893.

742. Gaardejer af Hinding Peder Chr. Jensens og Hustru Else Christensdatters, for trængende udenfor Fattigvæsenet, der ere forsørgelsesberettigede i Hem-Hinding-Dølby Kommune og bosatte i Hindborg Sogn, Stadf. Nr. 2, 4 Jan. 1896.

743. Peter Iversen Jensens, for værdige trængende i Føvling Sogn, Stadf. Nr. 205, 23 Novbr. 1887.

744. Sognefoged Peter Ludvig Jensens og Hustru Birthe Jensens, for værdige og trængende Beboere i Glostrup By, Stadf. Nr. 238, 5 Septbr. 1894.

745. Niels Peter Jensen af Vingumgaards, for værdige trængende udenfor det offentlige Fattigvæsen i Grædstrup Sogn, Stadf. Nr. 163, 20 Avg. 1883.

746. Gaardejer Rasmus Jensens, for trængende og værdige Personer i Kolund-Ebdrup Skarresø Kommune, Stadf. Nr. 116, 1 Maj 1895.

747. Gaardejer Rasmus Jensens, for værdige trængende i Rye Sogn, Stadf. Nr. 230, 2 Septbr. 1895.

748. Sognepræst S. Jensens, til Vindeby Sogns fattige, Bev. 6 og K. Prom. 7 Novbr. 1801.

749. Søren Jensens, for en værdig trængende i Skørpinge By, Stadf. Nr. 127, 24 Marts 1892.

750. Jensgaards, for trængende i Glud og Hjarnø Sogne, Stadf. Nr. 92, 13 Juni 1885.

751. Hans Jeppesens og Birthe Andersens, for trængende i Sønderby Sogn, Stadf. Nr. 81, 12 Juni 1880.

752. Niels Jeppesens for trængende i Marslev Sogn, Stadf. Nr. 232, 5 Novbr. 1875.

753. Christen Jepsens, for trængende i Henne-Lønne Sogne, Stadf. Nr. 183, 4 Oktbr. 1883.

754. Anders Jepsens og Hustrus, for fattige fader- og moderløse Børn eller til ukonfirmerede Dreng eller Piger, som ønske

at lære et Haandværk (til Fordel for Vilslev By), Stadf. Nr. 182, 16 Novbr. 1885.

755. Nikolaj Frederik Jepsens, for værdige trængende i Nykøbing paa Mors, Stadf. Nr. 214, 14 Avg. 1895.

756. Sognepræst H. A. Jespersens, for værdige trængende i Utterslev Sogn, Stadf. Nr. 109, 18 Avg. 1880.

757. Sammes, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Utterslev Sogn, Stadf. Nr. 45, 25 Jan. 1898.

758. Møllejer Jens Christian Jespersens, for værdige trængende af Nyborg Borger- og Haandværkerstand, Stadf. Nr. 186, 16 Juli 1896.

759. Rektorinde Jessens, for trængende Enker, K. Skr. 22 Juni 1830.

760. Mads Jessens, til Fordel for fattige i Jernvedlund By, Stadf. Nr. 32, 28 Jan. 1884.

761. Morten Jessens og Hustru Ane Hansens, for værdige og trængende Enker og Enkemænd i Grimstrup Sogn, Stadf. Nr. 242, 21 Oktbr. 1898.

762. Frantz Johannsens, til husarme i Gunderup og Nøvling Sogne, Konf. 21 Febr. 1863.

763. Asmus Georg Johannsens, for trængende i Vonsild Sogn, Stadf. Nr. 320, 19 Novbr. 1889.

764. H. C. Johannsens Legat i Skelskør (for værdige og trængende Borgere og deres Enker), Stadf. Nr. 68, 13 Febr. 1893. — Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 112, 24 Marts s. A.

765. J. Johannsens, til Selsø og Skulleløv Sognes Fattigvæsen, Konf. 13 Febr. 1829.

766. Gaardejer Peder Johannsens og Hustrus, for værdige trængende i Kjerte Sogn, Stadf. Nr. 146, 11 Septbr. 1879.

767. Einar Johnsens, til de fattige i Kyrkebols Rep, Strandsyssel paa Island, Konf. 19 Septbr. 1823.

768. Fabriker J. P. Johnsens og Hustrus, for værdige trængende af Arbejderklassen i Søllerød Sogn, Stadf. Nr. 251, 4 Septbr. 1891.

769. Murer og Cementstøber Johan Johnsen, for værdige trængende i Silkeborg, Stadf. Nr. 189, 16 Septbr. 1897.

770. Mette Cathrine Johnsens, til fattige i Terslev Sogn, Konf. 16 April 1822.

771. Jubilæumslegatet af 15de Novbr. 1888 (i Anledning af Regeringsjubilæet) for værdige trængende i Holstebro, Stadf. Nr. 161, 23 Novbr. 1888.

772. Kmbr. Niels Baron Juels og Hustrus Legat af 21 Oktbr. 1861 til trængende i Bislev Sogn, Stadf. Nr. 154, 31 Maj 1873.

773. Ritmester Juels, til en trængende i Troense By paa Thorseng, Konf. 17 Avg. 1839.

774. Generalinde Charlotte Amalie v. Juels, for trængende og værdige Enker og ældre Piger i Aarhus og for Testatrix' Slægtninge, Stadf. Nr. 58, 11 April 1882.

775. Godsejer, cand. jur. Niels v. Juels, for trængende i Astrup-Storarden Kommune, Stadf. Nr. 94, 15 Maj 1883.

776. Det Juelske, til fattige paa Juellinge Gods, Konf. 16 Maj 1823.

777. Baron Juel-Brockdorffs, for trængende i Glæsborg Sogn, Stadf. Nr. 228, 13 Septbr. 1890.

778. Carl og Sophie Frederikke Juel-Brockdorffs, til Sygehjælp og Sygepleje, event. Konfirmationsudstyr, for trængende Personer i Fyens Stift, fortrinsvis under Stamhuset Thorseng og Baroniet Schelenborg, Stadf. Nr. 7, 4 Jan. 1890.

779. Kammerherre Niels Baron Juel Ryssensteens og Hustrus Legat af 21 Oktbr. 1861 og 1886 til værdige trængende i Bislev Sogn. Ny Fundats, Stadf. Nr. 170, 21 Septbr. 1887. Jfr. foran 772.

780. Søstrene Juell-Winds (formentlig knyttet til Vier Sogn). Se Stadf. Nr. 50, 18 Marts 1890 § 4 med Note (den her anførte Fundats findes ikke i M. T. f. 1881).

781. Sammes, til Volstrup Sogn, Stadf. Nr. 256, 15 Juli 1898.

782. Det Juell-Windske (for trængende i fornævnte Sogn), Stadf. Nr. 217, 8 Septbr. 1890.

783. Justitsr. Junghans's og Hustrus, til to trængende Enker i Kolding, K. Prom. 20 Maj 1800.

784. Johan Carl Juniors, for værdige trængende i Sundby By, Stadf. Nr. 199, 12 Novbr. 1883.

785. Snedkermest. Lars Justesens, for trængende i Assens, Stadf. Nr. 165, 28 Septbr. 1878.

786. Justitsr. Juuls og Hustrus, til fattige i Viakum og Veirum Sogne, Konf. 8 Jan. 1883.

787. Fru Kammerherreinde Clara Sehestedt Juuls, for trængende i Herrested-Ravnholt og Hellerup-Søllinge Sogne, Stadf. Nr. 72, 8 Marts 1889.

788. »St. Jørgens Legat« for trængende i Kallundborg, Stadf. Nr. 20, 28 Jan. 1874.

789. Kirkesanger Jørgensens og Hustrus, for værdige træng-

ende uden for Fattigvæsenet i Ringe Sogn, Stadf. Nr. 186, 22 Oktbr. 1887.

790. Pastor Jørgensens og Hustrus Mindelegat for Nørre-Bork Sogn (til værdige trængende udenfor Fattigvæsenet), Stadf. Nr. 349, 12 Decbr. 1891.

791. Sammes Mindelegat for Sønder-Bork Sogn (ligeledes), Stadf. Nr. 350 af s. D.

792. Anders Jørgensens og Hustrus, til værdige og trængende Fruentimmer i Horsens, Stadf. Nr. 187, 9 Novbr. 1881.

793. Anders Jørgensens og Hustrus Legater, event. for trængende henholdsvis i Birkende og Rynkeby Sogne, Stadf. Nr. 206 og 207, 24 Decbr. 1881.

794. Ane Margrethe Kjerstine Jørgensens, for værdige trængende i Hvejsel Sogn, Stadf. Nr. 178, 18 Avg. 1897.

795. Sammes, Stadf. Nr. 159, 20 Juni 1898.

796. Overlærer C. Jørgensens, for 4 gamle og værdige trængende Borgere eller Borgerenker i Horsens, Stadf. Nr. 155, 6 Novbr. 1886.

797. Eskild Jørgensens og Hustrus, for værdige trængende i Raadved, Hansted Sogn, Stadf. Nr. 83, 7 Marts 1891.

798. Aftægtsmand Hans Jørgensens, til Fordel for Eiby By, Stadf. Nr. 195, 7 Novbr. 1883.

799. Gaardejer af Baarup Hans Jørgensens, for fattige Folk i Kirke-Eskildstrup Sogn, som ikke faa Understøttelse af det almindelige Fattigvæsen eller af Fattiggassen, Stadf. Nr. 266, 7 Decbr. 1888.

800. Hemming Jørgensens, for trængende Arbejderfamiljer i Faneffjord Sogn, Stadf. Nr. 119, 18 Avg. 1886.

801. Jacob Jørgensens, for seks værdige trængende i Fraugde Sogn, Konf. Nr. 161, 20 Juli 1875.

802. Jacob Jørgensens og Hustrus, for værdige trængende uden for Fattigvæsenet i Alminde Sogn, Stadf. Nr. 207, 23 Juli 1889.

803. Gaardejer Jens Jørgensens og Hustrus, for værdige trængende i Højen Sogn, Stadf. Nr. 339, 24 Novbr. 1891.

804. Gaardejer af Skydebjerg Jens Jørgensens og Rasmus Jensens, for trængende i Skydebjerg Sogn, Stadf. Nr. 227, 17 Avg. 1894.

805. Fhv. Gaardejer i Bramstrup, Jens Møller Jørgensens, til Fordel for værdige trængende i Rud Sogn, Stadf. Nr. 65, 19 Febr. 1891.

806. Gartner i Horsens Jørgen Peter Jørgensens, for gamle trængende Enker i Raarup Sogn, Stadf. Nr. 151, 23 April 1894.

807. Møller Jørgen Jørgensens, til Seest Sogns fattige, Konf. 24 Avg. 1852.

808. Knud Jørgensens, til de fattige i Sandager Sogn, Konf. 30 Septbr. 1845.

809. Brænderiejer Knud Jørgensens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Silkeborg, Stadf. Nr. 370, 24 Oktbr. 1893 (bestyres af Velgørenhedsselskabet samme Steds).

810. Urmager L. Jørgensens Mindelegat for 4 værdige og trængende Indvaanere i Hillerød, Stadf. Nr. 154, 6 Novbr. 1886.

811. Gaardejer Lars Jørgensens, for trængende i Kjærum Sogn, Stadf. Nr. 138, 24 Maj 1894.

812. Købmand Lars Jørgensens, for fattige i Brahetrolleborg Sogn, Stadf. Nr. 42, 8 Febr. 1889.

813. Lauritz Jørgensens, til trængende i Ubberud Sogn, Konf. 12 Jan. 1860.

814. Fhv. Møller i Dons Ludvig Christian Jørgensens og Hustrus, for trængende i Alminde Sogn, Stadf. Nr. 229, 13 Septbr. 1890.

815. Møller Mads Jørgensens, for værdige trængende i Føns-Ørslev Kommune, Stadf. Nr. 152, 9 Juli 1884.

816. Urmager Mads Jørgensens, for værdige trængende i Urlev-Stenderup Kommune, særlig i Stenderup Sogn, Stadf. Nr. 56, 3 Febr. 1892.

817. Morten Jørgensens og Hustrus, for værdige trængende i Hundstrup Sogn, Stadf. Nr. 339, 27 Septbr. 1893.

818. Arbejdsmand Niels Jørgensens Mindelegat for trængende i Aarby Sogn, Stadf. Nr. 233, 6 Novbr. 1897.

819. Gaardejer Niels Jørgensens og Hustrus, til værdige og trængende i Stenlille Sogn, Stadf. Nr. 118, 9 Juli 1887, jfr. Stadf. Nr. 121 af s. D. § 7.

820. Fhv. Politiasistent exam. juris O. Jørgensens, for værdige og trængende Mænd og Kvinder i Aarhus Købstad, Stadf. Nr. 85, 10 Marts 1896.

821. Gaardejer Ole Jørgensens og Hustru Kirsten Jørgensens, for værdige trængende i Bjerre Sogn, Stadf. Nr. 15, 22 Jan. 1895.

822. Gaardejer Peder Jørgensens og Hustrus, for værdige trængende i Kauslunde By og paa sammes Mark, Stadf. Nr. 235, 4 Oktbr. 1888.

823. Gaardejer Poul Jørgensens og Søster Ane Kirstine

Jørgensdatters, for værdige og trængende, især ældre Enker og ugifte Piger i Randlev og Bjerager Sogne, Stadf. Nr. 75, 5 Maj 1885.

824. Rasmus Jørgensen Ladefogeds og Hustrus, for trængende blandt Interessenterne i Tirsted-Skørtinge-Vejleby Sygekasse, Stadf. Nr. 59, 23 Marts 1874.

825. Gaardejer Søren Jørgensens Enke, Ane Cathrine født Jespersens, for husarme i Ølsted Sogn, Konf. Nr. 184, 28 Septbr. 1877.

826. Jens Rasmussen Kaares, for værdige trængende i Væggerløse Sogn, Stadf. Nr. 103, 16 Marts 1891.

827. Admiral Kaas's, til fattige i Fraugde Sogn, Konf. 22 Septbr. 1797.

828. Kancellir. Kannevorffs Enkes, til Faaborg Fattigvæsen, Konf. 17 Maj 1842.

829. Sognepræst Kannevorffs, for St. Hans og St. Knuds Sognes fattige i Odense, Konf. 7 Febr. 1812.

830. Pastor Ole Christian Kahrs og Hustrus, for værdige trængende i Hem og Sem Sogne, Stadf. Nr. 196, 14 Juni 1892.

831. Provst Kampmanns Jubilæumslegat for enligstillede Kvinder i Hjørring Købstad, Stadf. Nr. 43, 7 Marts 1890.

832. Rasmus Karlsens, til fattige i Spentrup Sogn, Ind. M. Skr. 14 Febr. 1856 (G. R.).

833. Kirk & Stensens, for værdige trængende i Harboøre Sogn, Stadf. Nr. 79, 18 Marts 1897.

834. Agent og Vinhandler Kjeldsens og Hustrus, for trængende Jomfruer i Horsens, Konf. 1 Decbr. 1865.

835. Etatsraad Jacob Kjellerups Legat til Indlæggelse af trængende syge paa Amtssygehuset i Terndrup under Aalborg Amt, Stadf. Nr. 21, 16 Jan. 1894.

836. Marie og Louise Kiers, for en ældre, værdig og trængende Jomfru af Borgerstanden i Horsens, Stadf. Nr. 148, 10 Juli 1888.

837. Brænderiejer R. Kjerboes og Hustrus, for værdige trængende i Helsingør, Stadf. Nr. 293, 13 Novbr. 1890.

838. Silke- og Klædehandler Kierkegaards, for fattige i Seding Sogn, Konf. 9 Novbr. 1843.

839. C. A. Kierkegaards og Hustrus Mindelegat for værdige trængende i Hellevad-Ørum Kommune, Stadf. Nr. 32, 21 Jan. 1891.

840. Magister Steen-Kjerulffs, til fattige i Biersted Sogn, K. Skr. 30 Juni 1832.

841. Hans Hansen Kjælders og Hustrus, for trængende i Guldager Sogn, Stadf. Nr. 273, 31 Oktbr. 1890.

842. Etatsr., forhenv. Toldinspektør Ove Høgh Kjærs og Hustrus, for trængende i Korsør, Stadf. Nr. 96, 25 Marts 1872 med Note. Jfr. nedenfor 845.

843. Legatet til Etatsraadinde Kjærs Minde (for Borgere og Toldofficeranter i Korsør), Stadf. Nr. 167, 20 Avg. 1884. Jfr. ovenfor 842.

844. Jens Sørensen Kjærs og Hustrus, for husarme i Engom Sogn, Stadf. Nr. 494, 6 Decbr. 1871.

845. Etatsr. Ove Høgh Guldberg Kjærs, for værdige trængende i Korsør, Stadf. Nr. 180, 18 Oktbr. 1887. Jfr. foran 842.

846. Peder Pedersen Kjærs og Hustrus, for ældre og værdige trængende i No og Hee Sogne, Stadf. Nr. 144, 27 Juni 1888.

847. Christen Kjærgaards, til Fordel for værdige trængende i Madum Sogn, Stadf. Nr. 188, 18 Avg. 1888.

848. Købmand N. C. Kjærgaards, til værdige trængende i Tved Sogn, Stadf. Nr. 104, 16 April 1894.

849. Niels Kjærgaards, for værdige trængende i Skjern Sogn, Stadf. Nr. 17, 19 Jan. 1886.

850. Avgust Klemp, til Gentofte Kommune (tillige Vedligeholdelse af et Gravsted), Stadf. Nr. 175, 19 Juni 1894.

851. Pens. Lærer Jens Christian Klingbechs Mindelegat for ældre værdige og trængende Husmænd og Husmandsenker i Sebber Sogn, Stadf. Nr. 142, 18 Juni 1890.

852. Købmand Valdemar Klitgaards og Hustrus, for værdige trængende i Frederikshavn Købstad, Stadf. Nr. 223, 6 Avg. 1889.

853. Kbmd. Knabes Enkes, til Randers Fattigvæsen, Konf. 7 Oktbr. 1841. Jfr. 854.

854. Købmand Knabes Enkes, til Fordel for Fattigvæsenet i Randers. Ny Fundats, Stadf. Nr. 45, 2 Marts 1886. Jfr. 853.

855. Ane Birgitte Knudsdatter, for værdige trængende i Ho og Oksby Sogne, Stadf. Nr. 264, 14 Oktbr. 1896.

856. Ane Marie Knudsdatters, til Fordel for værdige trængende i Gjevninge Sogn, Stadf. Nr. 109, 21 Maj 1884.

857. Knudsejes Legat for fattige i Skæve Sogn, Stadf. Nr. 278, 27 Avg. 1892.

858. Møller Knudsens og Hustrus Opdragelseslegat for Longelse Sogn, Stadf. Nr. 111, 31 Avg. 1880.

859. Anders Knudsens og Hustrus, til trængende i Holevad Sogn, Konf. 8 Febr. 1861.

860. Jens Knudsens, for værdige trængende paa Bruunshaab, Stadf. Nr. 150, 7 Septbr. 1885.

861. Joh. Chr. Knudsens, til trængende i Blidstrup Sogn, Konf. 29 Septbr. 1863.

862. Lene Marie Knudsens, for værdige og trængende fattige, som have Hjemsted i Hjortlund Sogn, Stadf. Nr. 98, 28 Juli 1880.

863. Gaardejer Niels Knudsens, for Sct. Knuds Landsogn, Stadf. Nr. 208, 12 Decbr. 1879.

864. Niels Knudsens, for værdige trængende i Nørre Søby Sogn, Stadf. Nr. 178, 20 Juni 1894.

865. Gaardejer Otto Knudsens og Hustrus, for værdige trængende i Herning Sogn, Stadf. Nr. 87, 1 Maj 1890.

866. Peder Knudsens, for værdige og trængende Familjer i Elling og Tolne Sogne, Stadf. Nr. 197, 22 Oktbr. 1884.

867. Gaardejer Peder Knudsens, for trængende i Gamtofte Sogn, Stadf. Nr. 69, 13 Marts 1884.

868. R. Knudsens og Hustrus, for værdige trængende i Lyngaa Sogn, Stadf. Nr. 218, 8 Juni 1893.

869. Søren Knudsens og Maren Kristensdatters, for trængende i Hjortdal Sogn, Stadf. Nr. 74, 30 April 1885.

870. Det Knudsenske, for Enker og Familjer i Overholluf By, Fraugde Sogn, Stadf. Nr. 208, 23 Juli 1878.

871. Det Knudsenske, for to Enker i Veflinge Sogn, Stadf. Nr. 69, 18 April 1885.

872. Det Knuthske, til Braaby Sogns fattige, K. Skr. 6 Febr. 1830.

873. Sognepræst Hans Peter Kochs, for Horbeløv og Falkerslöv Sognes fattige, Konf. 7 Juni 1884 (G. R.). Forandring i Fundats Stadf. 7 Juni 1884, Stadf. Nr. 154, 30 April 1894.

874. Maria Benthea Koch, født Lymanns, for 4 fattige, ærbare Familjer af Husmandsklassen i Kastbjerg Sogn, Stadf. Nr. 123, 18 Juli 1882.

875. Rasmus Kochs, for værdige trængende i Vigerslev Sogn, Stadf. Nr. 103, 21 Juli 1886.

876. Etatsraadiinde Koefoeds Fattiglegater til Købstæderne paa Bornholm, ang. Forandring i sammes Bestyrelse, Ind. M. Skr. 4 Septbr. 1865.

877. Justitsr. A. C. Koefoeds og Hustrus, for Enker og ugifte Piger i Ringkøbing, Stadf. Nr. 350, 30 Septbr. 1871.

878. Frøken Jørgine Koefoeds, for trængende Enker i Nørresundby, Stadf. Nr. 343, 27 Decbr. 1894.

879. Borger og Handelsm. Jacob Kofods, for trængende i Svaneke Købstad, Stadf. Nr. 30, 31 Jan. 1877.

880. Anders Pedersen Koldbæks, for syge og trængende i Lee Sogn, Stadf. Nr. 10, 12 Jan. 1881.

881. Christian Kornerups, for trængende i Roskilde, kgl. Ekspedition Nr. 188, 15 Maj 1871.

882. Partikulier Hans Peter Kornerups, for værdige og trængende ugifte Døtre af Borgere i Roskilde, der ikke faa Understøttelse af det offentlige Fattigvæsen, Stadf. Nr. 139, 28-Maj 1898.

883. Gmd. Kasper Korsgaards, til Døstrup Bys trængende, Konf. 13 Juni 1854.

884. Peter Korsgaards og Hustrus, for værdige og trængende syge i Als Sogn, Stadf. Nr. 96, 13 Juli 1886.

885. Partikulier Johan Adam Kostendings og Hustrus, for ældre Mænd og Enker af Haandværks- og Arbejderklassen i Aalborg, Stadf. Nr. 278, 1 Novbr. 1890.

886. Sammes, for ældre ugifte Kvinder i Astrup og Sindal Sogne, Stadf. Nr. 28, 16 Jan. 1891.

887. Agent og Fabrikant D. Krackes og Hustrus, for Enker eller ugifte Døtre efter Borgere i Fredericia, Stadf. Nr. 11, 10 Jan. 1883.

888. Sognepræst Christian Ernst Krag og Hustru Marie Margrethe Vilhelmine født Seidelins, for værdige trængende Familjer i Dreslette Sogn, Stadf. Nr. 133, 12 Maj 1898.

889. Baronesse Kragh-Juell-Wind-Arenfeldts, for trængende i Væhr Sogn, Stadf. Nr. 50, 18 Marts 1890.

890. Overlærer Kraibergs Jubilæumslegat for værdige trængende i Aarhus, Stadf. Nr. 57, 25 Marts 1885.

891. Jens Vissing Krarups, for trængende i Harte Sogn, Stadf. Nr. 9, 9 Jan. 1886.

892. Boghandler P. Kreibergs og Hustrus, til værdige trængende i Tisted, Stadf. Nr. 149, 10 Juli 1888.

893. Boghandler P. Kreibergs og Hustrus, for husarme i Hals Kommune, Stadf. Nr. 15, 10 Jan. 1899.

894. Gaardejer Anders Kristensens og Hustrus, for værdige trængende i Dover Sogn, Stadf. Nr. 110, 27 Avg. 1890.

895. Elisabet Kristensen kaldet Søndergaards, for Lyby Sogn samt for Jehjerg og Lyby Sogne, Stadf. Nr. 45 og 46, 3 Marts 1888.

896. Ungkarl Jens Kristian Kristensen (Storejons's), for trængende i Højbjerg Sogn, Stadf. Nr. 118, 24 Juni 1876.

897. Jesper Kristensens og Hustrus, for værdige trængende i Lime Kommune Stadf. Nr. 293, 29 Oktbr. 1895.

898. Johannes Kristensens og Hustrus, for værdige trængende i Brande Sogn, Stadf. Nr. 194, 11 Juni 1892.

899. Lavst Kristensens og Hustrus, for værdige trængende i Skads Sogn, Stadf. Nr. 80, 22 April 1890.

900. Gaardejer Niels Kristensens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Brande Sogn, Stadf. Nr. 47, 23 Marts 1885.

901. Sognefoged Ole Kristensens og Hustrus, for værdige trængende i Klovborg Sogn, Stadf. Nr. 32, 8 Febr. 1890.

902. Aftægtsm. Søren Kristensens, til værdige trængende i Alling Sogn, Stadf. Nr. 171, 9 Septbr. 1876.

903. Peder Jensen Kroghs og Hustrus Mindelegat for værdige trængende i Vester Brønderslev Sogn, Stadf. Nr. 88, 15 Maj 1888.

904. Jens Krogsgaards og Hustrus, til ældre og værdige og trængende ugifte Døtre af Købmænd eller mere betydelige Næringsbrugere, Embedsmænd og andre Indvaanere fornemlig af den bedre Borgerstand og Enker efter saadanne i Randers, Stadf. Nr. 150, 4 Septbr. 1882.

905. Pastor Cæsius Krohns, for værdige trængende i Aastrup Sogn, Stadf. Nr. 66, 19 Febr. 1891.

906. Sophie og Mathilde Kromanns, for Enker og enligt stillede Kvinder i Marstal, Stadf. Nr. 12, 9 Jan. 1891.

907. Apotek. J. P. W. Kromayers og Hustrus Sølvbryllupslegat for værdige trængende ugifte Fruentimmer i Nyborg, Stadf. Nr. 117, 25 Juni 1881.

908. Peder Pedersen Kræmers, for værdige trængende i Haslund Ølst Kommune, Stadf. Nr. 40, 2 Febr. 1891.

909. Kræmmers, for fattige i Kollerup Sogn, Stadf. Nr. 50, 15 Marts 1881.

910. Peter Krøghs, for to faste Fattiglemmer i Raabjerg Sogn, Stadf. Nr. 205, 23 Decbr. 1881.

911. Brandinspektør Krøyers for 4 fattige i Alminde Sogn, Stadf. Nr. 167, 25 Septbr. 1882.

912. Stine Kucks, for værdige trængende i Nors Sogn, Stadf. Nr. 43, 24 Jan. 1898.

913. Niels Kudsk's, for trængende i Viskum og Vejrum Sogne, Stadf. Nr. 145, 9 Septbr. 1879.

914. Afd. Købmand af Allinge Mogens Ipsen Kurts og efterlevende Enkes, for Sømænds og Fiskeres (dog kun fortrinsvis)

Enker i Allinge-Sandvig Kommune og Olsker Sogn, Stadf. Nr. 142, 11 Avg. 1887.

915. Kbmnd. Kuurs, til trængende i Aarhus, Noten t. Resl. 7 Juli 1859, Konf. 30 Jan, 1860.

916. Klosterforstand. Kancellir. Kühls Mindelegat af 1876 til en trængende Mand og en Enke af Arbejdsklassen i Slagelse, Stadf. Nr. 174, 11 Septbr. 1876.

917. Agent Lagonis og Hustrus, for værdige trængende i Faaborg Købstad, Stadf. Nr. 221, 19 Avg. 1895.

918. Etatsraad P. F. Lagonis og Hustrus, for værdige trængende i Svanninge Sogn, Stadf. Nr. 218, 19 Avg. 1895.

919. Sammes for værdige trængende i Gjerup Skoledistrikt og Fagsted By, Stadf. Nr. 244, 14 Septbr. 1895.

920. Lahns, for 40 fattige Mænd og Enker i Odense, Fund. 15 April og Konf. 19 Avg. 1803. Jfr. Stiftelser II 66 h.

921. Generalkrigskommissærinde Langes, til Taarnby Sogns fattige, K. Skr. 2 Juni 1840.

922. Pastor emer. Langes og Hustrus, til fattige i Søllerød Sogn, Konf. 26 Jan. 1857.

923. Gaardfæsterenke, Enkefru Anna Langhorn, født Rasmussens, til værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Halsted Sogn, Stadf. Nr. 73, 4 Maj 1886.

924. Forpagter C. E. Langhorns og Hustrus, for trængende i Uth Sogn, Stadf. Nr. 322, 18 Novbr. 1891.

925. Propr. Henrik Langkildes, for værdige trængende og andre (ogsaa til Brudeudstyr og unge Mænds Uddannelse) i Lunde Sogn, Stadf. Nr. 103, 7 Juni 1883.

926. Gmd. Langkjærs, til husarme i Brande Sogn, Konf. 10 April 1854.

927. Det Langstedske og det Ahlefeldtske, i Paarup Sogn, Stadf. Nr. 43, 24 Febr. 1887.

928. C. A. Larsens, for trængende i Skørpinge-Faarstrup Kommune, Stadf. Nr. 164, 22 Novbr. 1886.

929. Casper Larsens og Hustrus, for trængende Familjer, Enker og andre husarme paa Thurø, Stadf. Nr. 101, 5 Avg. 1880.

930. Christen Larsens, for trængende i Hem Sogn, Stadf. Nr. 48, 20 Febr. 1875.

931. Christen Larsens og Hustrus Legater, for værdige trængende henholdsvis i Stenstrup Sogn og i Lindelse Sogn, Stadf. Nr. 322, 22 Novbr. 1889, og Nr. 114, 29 Maj 1890.

932. Læge F. B. Larsens Jubilæumslegat, for trængende i

Vithen-Haldum-Hadsten m. fl. Kommuner, Stadf. Nr. 159, 30 Maj 1894.

933. Fhv. Sognefoged, Gaardejer og Dbmd. Christian Larsens, for trængende og værdige Husmænd og Indsiddere eller deres Enker i Ousted, Stadf. Nr. 224, 22 Decbr. 1884.

934. Det af Etatsr. H. P. Larsen og Hustru oprettede Legat til Fordel for værdige, uberygtede trængende af Middelstanden i Københavns Amtsrads-kres, Stadf. Nr. 162, 21 April 1893.

935. Gaardejer i Rolfsted Hans Larsens og Hustru Anne Pederdatters, for trængende hæderlige og stræbsomme Folk af Rolfsted Sogn, Stadf. Nr. 39, 23 Jan. 1896.

936. Gaardmand Hans Larsens, for trængende syge i Espe Sogn, Stadf. Nr. 153, 15 April 1893.

937. Jacob Larsens, for trængende i Errindlev Sogn, Stadf. Nr. 121, 22 Juni 1883.

938. Fhv. Købmand Jacob Peter Larsens, for trængende Drengbørn i Søllerød, Gentofte og Lyngby Sogne, Stadf. Nr. 195, 14 Oktbr. 1884.

939. Gaardejer af Enderslev Jens Larsens og hans Søster Gaardejerske smstds. Ane Marie Larsdatters Mindelegat for værdige og uformuende enligt stillede Kvinder, som ikke have nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, og som bo i Enderslev Sogn, Stadf. Nr. 185, 16 Juli 1896.

940. Lars Christian Larsen Broens, for værdige trængende i Volstrup Sogn, Stadf. Nr. 52, 19 Febr. 1889.

941. Gmd. Lars Larsens, til Enker, faderløse og hjælpeløse i Sønderby Sogn, Konf. 11 Septbr. 1857.

942. Ungkarl Niels Christian Larsens, for værdige trængende i Nørrebork Sogn, Stadf. Nr. 41, 7 Febr. 1889.

943. Kammerr., Toldoppebørselskontrollør Lauritz Casper Fogh Larsens, for trængende i Hasle, Stadf. Nr. 118, 14 Septbr. 1880.

944. Peder Larsens og Hustrus, for trængende i Marslev Sogn, Stadf. Nr. 216, 21 Septbr. 1888.

945. Peder Larsens, for værdige trængende i Thorstrup-Horne Kommune, Stadf. Nr. 208, 26 Avg. 1890.

946. Peter Larsens, for værdige trængende i Alminde Sogn, Stadf. Nr. 210, 2 Juni 1893.

947. Distriktslæge Peter Clausen Larsens og Hustrus, for trængende Personer i Bogen-se, Stadf. Nr. 101, 8 Maj 1874.

948. Sognefoged og Gaardejer af Ege-se Peter Larsens, for

trængende af Egense By og Mark, Norup Sogn, Stadf. Nr. 122, 8 Avg. 1896.

949. Peter I. Larsens Sønners, for trængende Enker eller ældre Piger i Sæby, Stadf. Nr. 135, 14 Juni 1897.

950. Niels Larsens, for værdige ældre trængende af begge Køn i Lisbjerg Sogn, Stadf. Nr. 79, 4 Juni 1880.

951. Hmd. Rasmus Larsens, for syge eller vanføre Børn i Søllinge og Ringe Sogne, Konf. 30 Septbr. 1844.

952. K. A. Larssens og Hustrus, til fattige i Vinderød Landsogn, Stadf. Nr. 126, 31 Maj 1884 Nr. 3 d, og til trængende i Almindelighed, e ibd.

953. Sammes, for trængende og fattige i det egentlige Frederiksværk, der ikke høre under det egentlige Fattigvæsen, Stadf. Nr. 221, 5 Decbr. 1884.

954. Søren Nielsen Lassens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Vejlbj Sogn, Stadf. Nr. 107, 24 Juni 1882.

955. Fhv. Rebslagermester Søren Lassens og Hustrus, for fattige og hæderlige Mennesker i Roskilde, Stadf. Nr. 24, 17 Jan. 1894.

956. Hans Lauesens og Hustrus, til værdige trængende i Langskov Sogn, Stadf. Nr. 177, 10 Decbr. 1886.

957. Aftægtsmand Christian Laugesens, for værdige trængende i Ansager Sogn, Stadf. Nr. 276, 27 Oktbr. 1894.

958. M. Lauridsdatters, til Tørring Sogns Fattigvæsen, Konf. 24 Septbr. 1830.

959. J. S. Lauridsens, til trængende i Lejrskov Sogn, Konf. 18 Oktbr. 1869 (G. R.).

960. Morten Lauridsens (Lauesens), for trængende i Gørding Sogn, Stadf. Nr. 215, 11 Novbr. 1876.

961. Peder Lauridsens, for værdige trængende i Horne Sogn, Stadf. Nr. 81, 3 Maj 1887.

962. Therkild Lauridsens og Søsters, for værdige, trængende fattige i Sneum Sogn, Stadf. Nr. 25, 6 Febr. 1883.

963. Ane Margrethe Laursens, for værdige trængende i Rind Sogn, Stadf. Nr. 102, 15 Maj 1884.

964. Mads Laursens, for værdige trængende i Store Dalby Sogn, Stadf. Nr. 209, 2 Juni 1898.

965. Mads Laursens for værdige trængende i Vejlbj Sogn, Stadf. Nr. 218, 26 Avg. 1897.

966. Ungkarl Niels Christian Laustsens, for værdige trængende i Ulstrup Sogn, Stadf. Nr. 8, 10 Jan. 1881.

967. Gross. Leidersdorffs, til Kolding By, ang. dets Anvendelse til Bedste for de fattige, Ind. M. Skr. 6 Maj 1854.

968. Kammerr. Niels Sørensen Lerche og Hustrus, for værdige trængende i Bjerre Sogn, Stadf. Nr. 257, 9 Septbr. 1889.

969. Jens Nielsens Letagers og Hustrus, for værdige trængende i Stauning Sogn, Stadf. Nr. 223, 15 Juli 1898.

970. Gmd. P. Nielsen Leths Arvingers, for husarme og Indsiddere i Hørning Sogn, Konf. 13 Jan. 1842.

971. Frøken Augusta Emilie Leunings, for en trængende og værdig Enke eller Familjefader i Skørpinge Sogn, Stadf. Nr. 13, 21 Jan. 1878.

372. Byfoged C. G. Leunings og Hustrus, for trængende i Ringkøbing, Stadf. Nr. 351, 30 Septbr. 1871.

973. Gehejmekonferensr. Raben-Levetzaus og Frues, for Husmands- og Indsiddersfamiljer i Beldringe Sogn, kgl. Ekspedition Nr. 360, 13 Oktbr. 1871. Jfr. 974.

974. Gehejmekonferensr. Raben Levetzaus og Frues, for Husmands- og Indsiddersfamiljer i Beldringe Sogn. Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 23, 20 Jan. 1887. Jfr. 973.

975. Det Levetzauske, til fattige paa Søbygaard Gods, K. Skr. 30 Juni 1832.

976. Det Levetzauske, til Sønderholm og Frejlev Sognes fattige, K. Skr. 2 April 1836.

977. Det Levetzauske, til Øland Fattigvæsen, ang. Kontrollen med det, K. Skr. 9 Febr. 1843.

978. De tre Søkende Levys, for værdige trængende i Horsens, Stadf. Nr. 170, 29 Marts 1886.

979. Z. J. Levys og Hustrus, eventuelt til værdige og trængende Borgere, deres Enker og Døtre i Horsens, Stadf. Nr. 184, 18 Oktbr. 1882.

980. Zacharias Isaac Levys og Hustrus Mindelegat for trængende i Horsens, Stadf. Nr. 46, 2 Marts 1882.

981. Enkefru Christine Dorothea Licheys, for trængende i Grønbæk Sogn, Stadf. Nr. 16, 6 Febr. 1885.

982. Det Lichtenbergske, for fattige i Horsens. Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 72, 29 April 1882.

983. Erik Lihmes Enke Kirsten Sørensdatters, til værdige trængende i Skive Købstad, Stadf. Nr. 296, 12 Oktbr. 1889.

984. Elisa Liisbergs, for Søllerød (trængende der), Stadf. Nr. 187, 21 Decbr. 1880.

985. Kmbrinde Lillienskjolds, til husarme i Horsens, Konf. 7 Septbr. 1836.

986. Det Lillienskjoldske og Schiernbeckske, til fattige i Horsens, Konf. 9 Oktbr. 1835.

987. Kirkeværge, Gmd. Christen Nissen Linds, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Sønder Bjært Sogn, Stadf. Nr. 11, 13 (i G. R. 12) Jan. 1876. •

988. Ditlev Linds, for syge i Vigerslev Sogn, Stadf. Nr. 323, 17 Decbr. 1890.

989. Dyrslæge Jens Peter Linds, for ældre, værdige og trængende Piger eller Enker i Mygind Sogn, Stadf. Nr. 161, 20 Avg. 1883, og i Grenaa, Stadf. Nr. 185, 13 Oktbr. s. A.

990. Cand. jur. Hans Jacob Lindahls, til fattige Børn i Mariager, Stadf. Nr. 282, 26 Septbr. 1889.

991. Lindbergs og Hustrus, for trængende Mænd og Enker af Borgerstanden i Slagelse samt ældre, ugifte Døtre af Statsembedsmænd eller Borgere samme Steds, Stadf. Nr. 141, 25 Juli 1883.

992. Hofjægermester Lindegaards Jubilæumslegat for værdige trængende i Gislev og Ellested Sogne, fortrinsvis fra Lykkesholms Gods, Stadf. Nr. 191, 16 Avg. 1888.

993. Jens Nielsen Linnets, til værdige trængende i Hedensted Sogn, Stadf. Nr. 290, 8 Septbr. 1892.

994. Enken Lodbergs Døtrebørns, til fattige i Harlev og Framlev Sogne, Konf. 3 Novbr. 1786.

995. Birthe Marie Hansdatter Lomholt, for trængende i Smidstrup-Skærup Kommune, Stadf. Nr. 340, 21 Decbr. 1894.

996. Peder Hansen Lomholts, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Vejlbj Sogn, Stadf. Nr. 108, 24 Juni 1882.

997. S. Pedersen Lomholts, for Skærup Sogns fattige, Konf. 14 Oktbr. 1847.

998. Lones Minde, for svagelige Piger af ubemidlede Forældre udenfor det offentlige Fattigvæsen i Eskildstrup By, Stadf. Nr. 179, 20 Avg. 1897.

999. Anne Kirstine Lorentzens, for trængende i Seem Sogn, Stadf. Nr. 41, 1 Marts 1888.

1000. Karl Lorentzens, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Gyrstinge Sogn, Stadf. Nr. 231, 20 Decbr. 1882.

1001. Overlæge L. R. Lorentzens, for ubemidlede syge i Aalborg, Stadf. Nr. 132, 12 Maj 1894.

1002. Forhenv. Byfoged Lottrups, til de fattige i Hillerød. Konf. 11 Juni 1799.

1003. M. C. Lottrups, for Personer, der have arbejdet paa

Bryggeriet Ceres i Aarhus, og deres Enker, Stadf. Nr. 99, 13 Juni 1882.

1004. Jørgen og Regine Lotz's, for værdige trængende af Skelskør Kommune, Stadf. Nr. 18, 11 Jan. 1887.

1005. J. Sørensen Lourings, til fattige i Tapdrup Sogn, Konf. 8 Febr. 1859.

1006. Kbmd. Christen Loyes og Hustrus, til trængende Indvaanere i Nykøbing p. F., Konf. 23 Avg. 1864.

1007. Lunds Enkes, Dorthe M. Groths, til Vesterhæsing og Sandholtlyndelse Sognes fattige, Konf. 20 Juli 1804.

1008. Gaardejer A. Christensen Lunds Enkes, for en trængende Familie eller Enkelperson udenfor Fattigvæsenet i Alslev Sogn, Stadf. Nr. 12, 13 Jan. 1876.

1009. Godsejer Hans Christian Lund til Vedbygaard og Hustrus, for trængende af Vedby By og Sogn, Holbæk Amt, Stadf. Nr. 409, 8 Decbr. 1893.

1010. Jens Lunds og Hustrus, for værdige trængende i Tapsøre By, Stadf. Nr. 90, 20 Maj 1882.

1011. Sognepræst Johan Chr. Resen Lunds og Hustrus, til Brændselshjælp for trængende i Udby og Ørslev Sogne, Stadf. Nr. 267, 7 Decbr. 1875.

Forøgelse af dette Legat, Stadf. Nr. 173, 11 Septbr. 1877.

1012. Jfr. Louise Lunds, for værdige trængende i Gentofte Sogn, Stadf. Nr. 141, 4 Juli 1877.

1013. Skrivelærer Niels Lunds, for værdige trængende i Als Sogn, Stadf. Nr. 210, 1 Decbr. 1887.

1014. Aftægtsmand Poul Nielsen Lunds og Hustru Sophie Marie Andersdatters for værdige trængende i Rind Sogn, Stadf. Nr. 265, 2 Decbr. 1897.

1015. Enkefru Sophie Mathilde Lunds, for enligstaaende, trængende Kvinder af den arbejdende Klasse i Svendborg, Stadf. Nr. 115, 19 Juni 1883.

1016. Sognepræst Th. Budde Lunds Legater for Nykøbing og for Rørvig Sogn, Stadf. Nr. 158, 15 Juli 1874.

1017. Forvalter paa Kronborg Slot Peter Vilhelm Lundholms og Hustrus Mindelegat, stiftet af deres Søn Pastor P. Lundholm, til Bedste for værdige trængende af St. Maria Sogn i Helsingør, Stadf. Nr. 187, 18 Juni 1889.

1018. Pastor P. Lundholms og Hustrus Sølvybrillupslegat til Bedste for Husmandsstanden i Sindal-Astrup Pastorat, Stadf. Nr. 75, 14 April 1890.

1019. A. F. Lundsgaards og Hustrus Sølvybrillupslegater til

trængende, henholdsvis i Grinderslev og i Estvad Sogne, Stadf. Nr. 175, 31 Oktbr. og Nr. 217, 22 Decbr. 1879.

1020. Conrad Lundsgaards og Hustrus Legater til trængende henholdsvis i Estvad og i Resen og Humlum Sogne, Stadf. Nr. 7 og 8, 9 Jan. 1880.

1021. Det af Jørgen Lunges Enke paa Odden, Sofie Brahe, under 7 April 1656 oprettede Legat for fattige i Mygdal Sogn. Ny Fundats, Stadf. Nr. 37, 1 Marts 1881.

1022. Jacob Jensen Lykkes og Hustrus, for værdige trængende Selvejerhusmænd i Hindborg Sogn, Stadf. Nr. 191, 9 Juli 1895.

1023. Forvalter Lyngbys, til Støvringgaards fattige, K. Skr. 15 Juni 1830.

1024. Niels Andersen Lynges, til værdige trængende i Nors By og Sogn, Stadf. Nr. 271, 16 Septbr. 1889.

1025. Lars Lynggaards og Hustrus, for værdige trængende i Bjergby Sogn, Stadf. Nr. 190, 16 Septbr. 1897.

1026. Kmhrinde Lüttichaus, til de fattige paa Tjele og Vingegaard. K. Skr. 24 Jan. 1832.

1027. Marie Elisabeth v. Lützau, født Wissings, for Enker og ugifte Piger efter Embedsmænd eller Borgere i Kolding, Stadf. Nr. 222, 15 Juni 1893.

1028. Hans Ditlev Lützhøfts, til værdige trængende i Roskilde, Stadf. Nr. 394, 6 Decbr. 1892.

1029. Gehejmeetatsraad Henning Ulrich von Lützows, for gamle, sygelige, fattige eller vanføre Mennesker, fortrinsvis for Beboere af Søholt Gods under Maribo Amt, ny Fundats til Afløsning af Fundatsen af 6 Oktbr. 1722, Stadf. Nr. 191, 22 Avg. 1898.

1030. Søren Nielsen Lærches og Hustrus, for værdige trængende i Thorsted Sogn, Stadf. Nr. 129, 20 Juli 1881.

1031. Jens Nielsen Løgstørs og Hustrus, for fattige Piger, Stadf. Nr. 191, 22 Juni 1891 (bestyres under Kbhvns Magistrat).

1032. Niels Sørensen Lønborgs og Hustrus, for fattige henholdsvis i Vejle og i Sindbjerg Sogn, Stadf. Nr. 182, 22 Juli 1890 og Nr. 13, 13 Jan. 1891.

1033. Møntmester Madelungs, for husarme i Vang Sogn, Konf. 16 Decbr. 1847.

1034. Frk. Agnes Madsens, til en i Præstø hjemmehørende, trængende, uberygtet Enke eller ugift Pige, Stadf. Nr. 96, 16 April 1889 § 3.

1035. Anthon Madsens og Hustrus, for trængende i Horsens, Stadf. Nr. 219, 14 Avg. 1873.

1036. Købmand A. J. Madsens, for Arbejdsklassen i Faaborg, Stadf. Nr. 177, 3 Oktbr. 1887.

1037. Ungkarl Christen Madsens, til værdige trængende i Værum og Ørum Sogne, Stadf. Nr. 137, 22 Maj 1894.

1038. F. C. Madsens og Hustrus Arbejderlegat (Horsens), Stadf. Nr. 215, 21 Decbr. 1883.

1039. Frederik Madsens, subsidiært for værdige trængende i Svallerup Kommune, Stadf. Nr. 231, 18 Avg. 1891 § 5.

1040. Hans Madsens og Hustrus Legat af 11 Decbr. 1888 for værdige trængende i Skærup Sogn, som ikke nyde Fattig-understøttelse, Stadf. Nr. 166, 1 Juni 1889.

1041. Iver Madsens, for trængende i Skydebjerg-Orte Sogne, Stadf. Nr. 50, 16 Marts 1886.

1042. Arvefæster Jesper Thomas Madsens og Hustrus, for værdige trængende i Pedersker Sogn (Bornholm), Stadf. Nr. 170, 3 Juni 1889.

1043. Gaardejer af Hesselho Johannes Madsens, til Fordel for værdige fattige i Tistrup Sogn, Stadf. Nr. 332, 1 Oktbr. 1892.

1044. Gmd. Laust Madsens, for værdige trængende i Bjer-ring Sogn, Stadf. Nr. 98, 10 Maj 1875.

1045. Sognefoged og Dbmd. Lauritz Madsens og Hustrus for trængende i Smidstrup Sogn, Stadf. Nr. 160, 18 Avg. 1883.

1046. Mads Alexander Madsens Mindelegat, bl. a. til Syge-og Plejehjælp for Børn og unge Mennesker i Skamby Sogn Stadf. Nr. 367, 21 Oktbr. 1893 § 5, jfr. ogsaa § 7.

1047. Gaardejer Paul Madsens og Hustru Inger Marie Peders-datters, for værdige trængende i Løften Sogn, Stadf. Nr. 306, 21 Novbr. 1895.

1048. Peder Madsens, for en værdig trængende i Bagsværd, Stadf. Nr. 142, 17 Juli 1876.

1049. Hmd. N. Madsens, for Lemmerne i Frederiksberg og Hvidovre Fattighus, Konf. 11 Avg. 1851.

1050. Søren Maegaards og Hustrus Legater til fattige henholdsvis i Nørre Bork og i Lønne Sogne, Stadf. Nr. 171 og 172, 25 Oktbr 1879.

1051. Knud Mammens, til fattige i Værum og Ørum Sogne, Rskr. 24 April 1789.

1052. Det Mangorske, til to uformuende aldrende Jomfruer af den dannede Klasse, Stadf. Nr. 193, 23 Juni 1891.

1053. P. Marcussens, til Ørumgaard Godsæs fattige, Rskr. 17 Juni 1796.

1054. Peter Marcussens og Hustrus, til Ørum Sogns værdige, mest trængende, Stadf. Nr. 163, 14 Septbr. 1882.

1055. K. F. Marstrands og Hustrus, for værdige og trængende Mænd eller Enker efter Mænd af Købmands- og Borgerstanden i Helsingør, Stadf. Nr. 108, 19 Marts 1891.

1056. Kjæld Mathiasens og Hustrus, for værdige trængende i Tyregod Sogn, Stadf. Nr. 59, 17 Marts 1887.

1057. Farver Johan Sophus Mathiasens Mindelegat for værdige, trængende Mænd og Kvinder af Arbejderstanden i Nakskov, Stadf. Nr. 353, 10 Oktbr. 1893.

1058. Det Mathurinske til trængende i Ribe Stift.

a. Ang. dets Uddeling, K. Skr. 28 Febr. 1832.

b. Skal ikke deltage i Udredelsen af Lønningen til Regnskabsføreren over Stiftets offentlige Midler, Resl. 10 Maj 1864.

c. Se Stiftsøvrighed 32 a. Jfr. 1059.

1059. Det Mathurinske til trængende i Ribe Stift. Bidrager ikke til Regnskabsførelsen over de under Stiftsøvrighedens Bestyrelse hørende offentlige Midler, Resl. Nr. 210, 29 Decbr. 1881.

1060. Gaardejer Jens Nielsen Matstrup, for værdige og trængende Familjer i Resen Sogn, Stadf. Nr. 225, 31 Decbr. 1884.

1061. Propr. P. L. Mayntz's og Hustrus Sognelegater til Bedste henholdsvis for Lunde, for Stenstrup og for Skaarup Sogne, Stadf. Nr. 85, Nr. 88 og Nr. 89, 19 Maj 1876.

1062. Sognepræst Alfred Meinerts og Hustrus, for trængende i Ljørslev-Ørding Pastorat, Stadf. Nr. 49, 20 Marts 1880.

1063. Hans Meulengrachts, til Bedste for de fattige i Ugilt-Taars Sogne, Stadf. Nr. 47, 13 Febr. 1875.

1064. Amtsforvalter Meyers Jubilæumslegat for en ældre værdig, ensomt stillet Kvinde af Embeds- eller Borgerstanden i Maribo, Stadf. Nr. 6, 4 Jan. 1883.

1065. Herman Meyers og Minna Meyers til Opdragelse af trængende Børn i Aarhus, Stadf. Nr. 174, 25 Oktbr. 1881.

1066. Millian Meyers, for trængende i Middelfart, Stadf. Nr. 40, 12 Febr. 1875 smh. med Stadf. 180, 7 Novbr. 1879.

1067. Gaardejer, Dbmd. Johan Michelsens og Hustrus, for værdige trængende i Randlev-Bjerager Sogne, Stadf. Nr. 267, 26 Juli 1893.

1068. O. Michelsens, til Mjesing Sogns Fattigvæsen, Konf. 3 Juli 1829.

1069. Gaardejer Poul Michelsens og Hustrus, for trængende Enker i Stendrup Sogn, Stadf. Nr. 103, 16 Maj 1884.

1070. J. D. Mikischs, til en værdig, trængende og hæderlig

Kone eller Enke, som arbejder paa en Fabrik, Stadf. Nr. 178, 31 Oktbr. 1881.

1071. Bodil Johanne Mikkelsdatters for værdige trængende Familjer i Gangsted Sogn, Stadf. Nr. 166, 22 Juli 1897, jfr. Stadf. Nr. 170, 22 Juli 1897 § 9.

1072. Anders Mikkelsens og Karen Mikkelsens, til værdige trængende i Eltang Sogn, som ikke nyde Fattigunderstøttelse af Kommunens Fattigvæsen, Stadf. Nr. 145, 8 Septbr. 1885.

1073. Aftægtsmand Anders Christensen kaldet Mikkelsens og Hustru Margrethe Pedersens, for værdige trængende i Østerhornum Sogn, Stadf. Nr. 291, 31 Oktbr. 1894.

1074. Fiskehandler Jens Christian Mikkelsens, for værdige og trængende Fiskere eller Enker efter saadanne, der ere boddende i Struer, Gimsing Sogn, under Ringkøbing Amt, Stadf. Nr. 25, 18 Jan. 1894.

1075. Jensine Mikkelsens og Arvingers, for værdige trængende i Vitved Sogn, Stadf. Nr. 110, 4 Juli 1882.

1076. Jeppe Mikkelsens, for Almisselemmer i Farup Sogn, Stadf. Nr. 197, 12 Novbr. 1883.

1077. Lauritz Velling Mikkelsens, for værdige trængende i Eltang Sogn, Stadf. Nr. 199, 5 Decbr. 1878.

1078. Aftægtsmand Niels Mikkelsens, for trængende i Selde og Aasted Sogne, Stadf. Nr. 168, 10 Oktbr. 1881.

1079. Gaardejer Peder Mikkelsens og Hustrus, for værdige trængende Personer i Urlev og Stenderup Sogne, Stadf. Nr. 188, 31 Avg. 1875.

1080. Rasmus Mikkelsens, for trængende i Faaborg og paa Øen Bjørnø, Stadf. Nr. 253, 3 Septbr. 1889.

1081. Boghandler C. Milos og Hustrus, for trængende af den borgerlige Middelstand i Odense, Stadf. Nr. 325, 22 Decbr. 1873.

1082. Bogholder Hans Christian Andreas Milos og Hustrus, for værdige trængende i Ubberud Sogn, Stadf. Nr. 193, 30 Oktbr. 1882.

1083. Det Miloske, for Jomfruer og Enker i Odense, Stadf. Nr. 324, 22 Febr. 1873.

1084. William Mitchells, til Understøttelse for værdige trængende i Gentofte Sogn, Stadf. Nr. 149, 9 Juli 1875. Jfr. 1085.

1085. William Mitchells, til Understøttelse for værdige trængende i Gentofte Sogn. Ny Fundats, Stadf. Nr. 131, 13 Avg. 1885. Jfr. foran 1084.

1086. Legat til Minde om Stifteren af Brede Klædefabrik J. C. Modewegs anden Hustru Petrine Nicoline Modeweg, født Tan-

gen, for Fiskere og disses efterladte, Haandværkere og Asylbørn i Taarbæk, Stadf. Nr. 386, 16 Novbr. 1893.

1087. Gmd. Hans Mogensens Enke Ane Marie Johansens, til værdige trængende af begge Køn i Sønderbroby Sogn, Stadf. Nr. 132, 20 April 1891.

1088. Gehejmer., Grev A. G. Moltkes, til 2 fattige i Hasle Sogn, Konf. 18 April 1823.

1089. Gehejmer., Grev A. H. Moltkes og Frues, til fattige i Fredensborg, Asminderød og Lønholdt Sogne, Konf. 27 Novbr. 1798 § 2, jfr. § 3.

1090. Grevinde Moltkes, for fattige paa Grevskaftet Brøgentved, Konf. 21 Novbr. 1823.

1091. Det Bille-Brahe-Moltkeske, for fattige og syge paa Svanholm Gods, Konf. Nr. 78, 27 Marts 1877. (Om en formentlig Trykfejl se Pastorater 162 d).

1092. C. J. og K. J. Monbergs, til fattige i Horsens, Konf. 10 Septbr. 1819.

1093. Det Morbeckske, maa inddrages under Næstved Fattigvæsen, K. Prom. 3 Maj 1803.

1094. Købmand H. C. Morells og Hustrus, til trængende m. m. i Hobro Købstad, Stadf. Nr. 155, 1 Juli 1890.

1095. Grosserer i København Jacob Morescos, for trængende og værdige Beboere i Fredensborg By, hvis Kaar ikke svare til deres Opdragelse, Stadf. Nr. 155, 14 Maj 1894.

1096. Christen Mortensens og Hustrus, for trængende i Nørre Vium Sogn, Stadf. Nr. 66, 5 April 1881.

1097. Gaardejer Hans Jørgen Mortensens, for værdige trængende i Svensmark By, Stege Landsogn, Stadf. Nr. 15, 13 Jan. 1892.

1098. Gaardejer i Torngaard Jens Christian Mortensens og Hustru Maren Cathrine Nielsdatters, for værdige trængende i Aaby Sogn, Stadf. Nr. 278, 31 Oktbr. 1894.

1099. Kroejer Jens Mortensens, til Fordel for værdige trængende i Vester- og Østerhassing Sogne, Stadf. Nr. 5, 5 Jan. 1886.

1100. Gaardejer Morten Mortensens og Hustrus, til trængende i Ørre Sogn, Stadf. Nr. 154, 3 Novbr. 1880.

1101. Peder Mortensens, for Hundborg Sogns Fattigvæsen, Rskr. 18 April 1806.

1102. Peder Mortensens, til fattige i Tisted, Konf. 23 Decbr. 1785.

1103. Abigael M. Munchberg, til fattige i Tikøb Sogn, Konf. 16 Marts 1792.

1104. Søstre Ane og Christiane Munksgaards, til ugifte

Kvinder i Ringkøbing, Stadf. Nr. 292, 8 Oktbr. 1889. — Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 138, 31 Marts 1892 (udelukker dem, der faa Alderdomsunderstøttelse).

1105. Prokurator S. Munksgaards og Hustru Marie født Kulsgaards, for værdige trængende i Skive Købstad, Stadf. Nr. 221, 24 Avg. 1896.

1106. Fru Mussmanns, for trængende i Frederiksberg Sogn, Konf. 27 Juli 1838.

1107. Det Müffelmansske, for trængende i Lyngby Sogn, Stadf. Nr. 171, 24 Juni 1896.

1108. Marie Mülertz's, for trængende i Kallundborg, Stadf. Nr. 65, 1 April 1874.

1109. Gjertrud Marie Müllers, til trængende i Nørresundby, Stadf. Nr. 60, 14 April 1880, og i Lindholm By, Stadf. Nr. 2, 3 Jan. 1881.

1110. Kmhr. Mylius's, til Fattigvæsenet paa Stamhuset Rønningssøgaard m. fl. Godser, Konf. 27 Jan. 1846.

1111. Det Mynsterske, oprettet af Menighedsmedlemmer i Karise og Alslev Sogne, Stadf. Nr. 272, 18 Oktbr. 1873.

1112. Gaardejer H. P. Rasmussen Møllegaards og Hustrus, for trængende i Odense, Gavebr. 5. April 1860.

1113. Andreas Møllers og Hustrus (benævnes »Stiftelse«), for værdige trængende i Viborg, Stadf. Nr. 52, 1 Marts 1887.

1114. Pastor C. E. Møllers og Hustrus, for ugifte Fruentimmer, helst Præstedøtre, i Fyens Stift, og undtagelsesvis for Enker, Stadf. Nr. 227, 6 Avg. 1889.

1115. Catharine Møllers, for trængende paa Agersø, Konf. 1 April 1863.

1116. Sognepræst E. Høyer Møllers og Hustrus Sølvbryllupslegat til to trængende Familjer eller to gamle svagelige Kvinder i Kølstrup og Agderup Sogne, Stadf. Nr. 110, 8 Maj 1877.

1117. Provst Høyer Møllers, for værdige trængende i Kølstrup og Agderup Sogne, Stadf. Nr. 89, 21 Jan. 1892.

1118. Frederikke Cathrine Møller, født Foghs, for værdige og trængende enligstillede Kvinder af Borgerstanden i Horsens, Stadf. Nr. 390, 3 Decbr. 1892.

1119. Brygger J. Møllers, til fattige i Sevel og Haderup Sogne, Konf. 30 Juli 1802.

1120. Afd. Gaardejer i Bønding i Hvidbjerg Sogn, Sallinglunds Herreder, Jens Jensen Møllers og Hustrus, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Hvidbjerg Sogn, Stadf. Nr. 891, 18 Novbr. 1893.

1121. Gmd. N. Chr. Pedersen Møllers og Hustrus, for værdige trængende i Thiset Sogn, Stadf. Nr. 167, 18 Avg. 1874.

1122. Førstelærer, Klokke N. M. Møllers, for trængende i Vordingborg, Stadf. Nr. 143, 30 Maj 1894.

1123. Købmand P. Møllers og Hustrus, for værdige trængende i Frederikshavn Købstad, Stadf. Nr. 210, 27 Avg. 1890.

1124. Fyrskipper Peter Henrik Møllers og Hustrus, for værdige trængende i Østerby paa Læssø, Stadf. Nr. 27, 28 Jan. 1889.

1125. Kbmd. S. Møllers, til trængende Jomfruer og Borgere i Odense, Konf. 25 Septbr. 1789.

1126. Grosserer Thomas Møllers, for værdige trængende i gamle Taarbæk By, Stadf. Nr. 217, 19 Oktbr. 1897.

1127. Wilhelmine Henriette Møller, født Storms, til hæderlige og trængende Familjer eller Enker i Karrebæk Sogn, Stadf. Nr. 19, 5 Febr. 1880.

1128. Forvalter Mønsters, for fattige og nødlidende paa Bygholm Gods. Tillæg til og Forandringer i Fundatsen, Stadf. Nr. 193, 22 Septbr. 1874. Jfr. 1131.

1129. Exam. jur. M. Chr. Mønsters Legater for trængende og for Almisselemmer i Assens, Stadf. Nr. 273 og 274, 20 Oktbr. 1873.

1130. Exam. jur. M. Chr. Mønsters, eventuelt til en gammel, værdig og trængende Borger i Assens, Stadf. Nr. 108, 21 Juni 1878.

1131. Ang. det Mønsterske, det Thygesenske og det Gramske, paa Bygholm Gods, Ind. M. Skr. 27 April 1854. Jfr. 1128.

1132. Propr. Mørchs og Hustrus, til fattige paa Boller Gods, Konf. 8 Septbr. 1797.

1133. Johannes Magnus Mørks Jubilæumslegat, til Fordel for værdige og trængende i Aarhus, Stadf. Nr. 172, 14 Juli 1890.

1134. Hans H. Mørups og Hustru Ulrikke Nicolette født Hars's, for trængende i Hjortdal Sogn, Stadf. Nr. 275, 25 Oktbr. 1894.

1135. »Nakkebølle Legatet« for trængende Personer i og udenfor Arbejdsstanden (stiftet af Gehejmer. Scheels Enke), Konf. 15 Novbr. 1799.

1136. Dankvard Neergaards og Hustrus, for fattige i Hornstrup Sogn, Stadf. Nr. 61, 19 Marts 1887.

1137. Propr. Johan Thomas Neergaards Livsarvingers, for værdige trængende ugifte Personer af begge Køn, Stadf. Nr. 328, 30 Novbr. 1889.

1138. Etatsraadinde de Neergaards, til fattige syges Pleje i Førslev og Fuglebjerg og til fattige og husarme i Førslev, Stadf. Nr. 89, 13 April 1877.

1139. Løjtnant Henry Bruun de Neergaards, for værdige og trængende Arbejdsfolk af begge Køn af Øland Sogn, som ikke nyde Understøttelse af Fattigvæsenet, Stadf. Nr. 69, 6 Marts 1889.

1140. Kirsten Nelausens, for værdige og trængende Kvinder af Vangede og Gentofte, Stadf. Nr. 199, 28 Septbr. 1897.

1141. Kammerraad Nellesmanns, for trængende i Hover Sogn, Stadf. Nr. 20, 28 Jan. 1878.

1142. Ellen Sophie Nicolajsdatters Legat af 12 Decbr. 1856 for trængende i Skærup Sogn, Stadf. Nr. 60, 2 April 1883.

1143. Forhenværende Hørfabrikant Hans Nicolajsens for værdige trængende henholdsvis af Kippinge og af Nørre Vedby Sogne, Stadf. Nr. 6 og 7, 15 Jan. 1876.

1144. Ane Marie Nielsdatters, for værdige trængende i Torslev Sogn, Stadf. Nr. 186, 18 Decbr. 1880.

1145. Kirsten Nielsdatters og Niels Laursen Velløvs, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Als Sogn, Stadf. Nr. 4, 2 Jan. 1886.

1146. Kirsten Nielsdatters og tidligere afdøde Ægtefælle Anders Christensen Bødgers, for fattige i Vestervelling Sogn, Stadf. Nr. 104, 26 Marts 1896.

1147. Afdøde Ungkarl af Øllufvad Anders Nielsens, til Fordeel for trængende gamle Mennesker henholdsvis i Jandrup-Billum Kommune og i Vester Nebel Sogn, Stadf. Nr. 417, 24 Decbr. 1892 og Nr. 48, 28 Jan. 1893.

1148. Ane Kirstine Nielsens Mindelegat, til vanføre eller svagelige ubemidlede Piger i Søllinge og Hellerup Sogne, Stadf. Nr. 335, 10 Decbr. 1889.

1149. Christen Nielsens og Hustrus Julegave til trængende i Herringe Sogn, Stadf. Nr. 151, 3 Novbr. 1886.

1150. Christen Nielsens, for syge og nødlidende Mennesker i Lerup-Tranum Pastorat, Stadf. Nr. 36, 1 Febr. 1895.

1151. Husmand Christen Nielsens og Hustrus, for værdige trængende i Ørslev Sogn, Stadf. Nr. 167, 21 Septbr. 1887.

1152. Ungkarl Christen Nielsens Mindelegat for værdige trængende i Ulsted Sogn, Stadf. Nr. 158, 26 Septbr. 1881.

1153. Ungkarl Christen Nielsens, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Vester-Hassing Sogn, Stadf. Nr. 87, 15 Maj 1888.

1154. Christen Peder Nielsens, for værdige trængende i Torstrup-Horne Kommune, Stadf. Nr. 257, 10 Novbr. 1888.

1155. Christian Nielsens og Hustrus, for trængende i Hem Sogn, Stadf. Nr. 495, 6 Decbr. 1871.

1156. Clemmen Nielsens Enkes for trængende i Saltum Sogn. Stadf. Nr. 37, 13 Febr. 1882.

1157. Frederikke Nielsen, født Jepsens, for værdige og trængende Arbejdere og deres Enker i Nykøbing paa Mors, Stadf. Nr. 9, 18 Jan. 1888.

1158. H. H. Nielsens og Hustrus, for værdige trængende i Nordby Sogn (Fanø), Stadf. Nr. 229, 14 Decbr. 1882.

1159. Hans Nielsens, for trængende i Herfølge Sogn, Stadf. Nr. 27, 31 Jan. 1873. Jfr. 1160.

1160. Hans Nielsens, til Fordel for værdige trængende i Herfølge Sogn, som ikke nyde Understøttelse af Fattigvæsenet. Tilægsfundats, Stadf. Nr. 68, 18 April 1885. Jfr. foran 1159.

1161. Gaardejer Hans Nielsens, for gamle og værdige trængende i Fangel Sogn, Stadf. Nr. 73, 18 April 1888.

1162. Fhv. Gaardmand i Strandby Hans Nielsens, for trængende i Haarby Sogn, Stadf. Nr. 86, 5 Maj 1887.

1163. Gaardejer Hans Nielsens Enke Karen Hansens, for gamle og værdige trængende i Fangel Sogn, Stadf. Nr. 197, 14 Juni 1892.

1164. Hmd. Hans Nielsens og Hustrus for værdige trængende i Vigerslev Sogn, Stadf. Nr. 218, 24 Decbr. 1879.

1165. Enkefru Henriette Nielsen, født Kjærgaards, til Fordel for værdige trængende i Tranebjerg Sogn, Stadf. Nr. 288, 20 Decbr. 1888.

1166. Henrik Nielsens og Hustrus, for trængende henholdsvis i Faaborg Købstad og i Svanninge Sogn, Stadf. Nr. 270, 23 Avg. og Nr. 349, 22 Oktbr. 1892.

1167. Møller Ingustinus Nielsens og Hustru Else Marie Pedersdatters Mindelegat for værdige trængende i Sønder Omme Vestersogn, Stadf. Nr. 94, 24 Marts 1896.

1168. Jens Nielsens, for trængende i Højen, Stadf. Nr. 243, 28 Avg. 1891.

1169. Jens Nielsens og Hustrus, til værdige trængende i Tyregod Sogn, Stadf. Nr. 141, 1 April 1892.

1170. Gaardejer Jens Nielsens og Hustrus, for værdige trængende i Brændekilde og Bellinge Sogne, Stadf. Nr. 152, 4 Avg. 1883.

1171. Gaardejer Jens Nielsens og Hustrus Mindelegat til Bedste for fattige Børn af Skamby Sogn, Stadf. Nr. 3, 7 Jan. 1888.

1172. Partikulier Jens Nielsens og Hustrus, for værdige og trængende Familjer eller enlige Personer i Seest Sogn, Stadf. Nr. 68, 29 April 1886.

1173. Selvejer Jens Nielsens Enkes, for 4 husarme i Vesterhassing Sogn, Konf. 2 Marts 1853.

1174. Sognefoged Jens Peder Nielsens, for værdige trængende Mænd og Kvinder i Østbirk og Yding Sogne, Stadf. Nr. 217, 8 Juni 1893.

1175. Sammes og Hustrus, for værdige trængende samme Steds, Stadf. Nr. 241, 30 s. M.

1176. Ungkarl Jens Nielsens, for værdige trængende i Ubberud Sogn, Stadf. Nr. 169, 2 Avg. 1875.

1177. Just Nielsens, for værdige trængende i Ørum Sogn, Stadf. Nr. 42, 2 Marts 1888.

1178. Sognefoged Jørgen Nielsens, for værdige trængende i Uth Sogn, Stadf. Nr. 236, 19 Juli 1892.

1179. Kirsten Marie Nielsens Legater for trængende Familjer i Nim Sogn, henholdsvis for saadanne, der ikke nyde, og for saadanne, der nyde Fattigunderstøttelse, Stadf. Nr. 64 og 65, 1 April 1881.

1180. Lars Nielsens, for værdige trængende i Asperup Sogn, Stadf. Nr. 164, 22 April 1893.

1181. »Mads Nielsens og Anders Madsens af Højbergs Legat«, for trængende i Ubberød Sogn, Stadf. Nr. 210, 1 Avg. 1872.

1182. Mads Nielsens og Hustrus, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Smidstrup Sogn, Stadf. Nr. 141, 11 Avg. 1887.

1183. Gaardejer Mads Nielsens Enke Karen Andersdatters, for værdige trængende i Ubberud Sogn, Stadf. Nr. 192, 21 Avg. 1874.

1184. Gaardejer Mads Nielsens Hustru Ane Jacobsdatters, for et værdigt trængende Ægtepar i Veflinge Sogn, Stadf. Nr. 142, 21 Juni 1884.

1185. Gaardfæster Mads Nielsens, til værdige troende, gamle, trængende Mennesker i Gamborg Sogn, Stadf. Nr. 157, 9 Septbr. 1887.

1186. Husejer i Rind Mads Nielsens og Hustrus, for værdige trængende i Lysgaard Sogn, Stadf. Nr. 247, 1 Oktbr. 1890.

1187. Mads Christian Nielsens og Hustru Kirstine Jørgensdatters, for trængende i Brylle Sogn, Stadf. Nr. 222, 15 Juli 1893.

1188. Morten Nielsens og Hustrus, til Fordel for fattige trængende i Tjerreborg Sogn, Stadf. Nr. 33, 28 Jan. 1884.

1189. Tiendeejer Niels Nielsens, for værdige trængende i Fejø Sogn, Stadf. Nr. 176, 15 Septbr. 1876.

1190. Peder Nielsen (Strangesens), for trængende i Drejø Sogn, Stadf. Nr. 40, 10 Marts 1879 med Tillæg, Stadf. Nr. 104, 8 Juni 1883.

1191. Peder Nielsens og Hustrus, for værdige trængende i Krejberg Sogn, Stadf. Nr. 133, 28 Marts 1892.

1192. Peder Nielsens og Hustru Else Larsdatters for værdige trængende i Horsens Sogn (Aalborg Amt), Stadf. Nr. 112, 1 Maj 1897.

1193. Sammes, for værdige trængende i Vesterhassing Sogn, Stadf. Nr. 113, 1 Maj 1897.

1194. Peder Nielsens, for trængende i Gjelsted Sogn, Stadf. Nr. 141, 18 Juni 1897.

1195. Gmd. Peder Nielsens af Lyndby (for værdige trængende i dette Sogn), Stadf. Nr. 92, 17 April 1884.

1196. Niels Peter Nielsens, for værdige trængende i Givskud Sogn, Stadf. Nr. 310, 16 Novbr. 1894.

1197. Sammes, for værdige trængende i Hvejsel Sogn, Stadf. Nr. 311 af s. D.

1198. Sognepræst Th. N. Nielsens, for trængende i Ramløse og Annise Menigheder, Konf. 13 Septbr. 1888 (G. R.).

1199. H. N. Nissens, til fattige Børns Opdragelse, Konf. 11 Maj 1764 (i Lovsaml.).

1200. Niels Nissens, for værdige trængende i Bække Sogn, Stadf. Nr. 54, 13 Febr. 1891.

1201. Propr. Niss Nissens Legater til trængende i Hee, Vilslev og Rødding Sogne, Konf. 25 Avg. 1848 §§ 19—21.

Ogsaa den til Fardrup Sogn hørende Del af Hillerup By er berettiget til at nyde godt af Legatet til Fordel for Vilslev Sogn, J. M. Skr. 1 Novbr. 1852.

1202. Peter Nissens og Hustrus, for trængende i Vilslev Sogn, Fundats, Konf. 7 Decbr. 1847 (findes i Noten t. J. M. Skr. 3 Juli 1862).

Forandring i dets Uddeling, J. M. Skr. 27 Febr. 1864, jfr. J. M. Skr. 3 Juli 1862.

1203. Aftægtsm. Villads Nissens og Hustrus, for trængende i Gjesten Sogn, Stadf. Nr. 11, 15 Jan. 1874.

1204. Legatet »Nordby« for værdige trængende i Nordby Sogn paa Fanø, Stadf. Nr. 207, 28 Novbr. 1887.

1205. P. Chr. Nordentofts, til trængende i Klitmøller By, Stadf. Nr. 282, 28 Decbr. 1875.

1206. Chr. Nordentofts og Hustru Karen Nielsens, for vær-

dige trængende i Nors-Tvede Kommune, Stadf. Nr. 201, 28 Septbr. 1897.

1207. Apoteker Nordgaards og Hustrus, for værdige trængende af Arbejdsklassen i Skive, Stadf. Nr. 44, 24 Febr. 1886.

1208. Kancelliraad, Prokurator Otto Henrik Nors's og Hustrus, for værdige trængende i Aarhus (af Embeds-, Købmands-, Haandværker- eller anden Middelstand), Stadf. Nr. 229, 1 Oktbr. 1888. Jfr. 1210.

1209. Kancellir., Prokurator Otto Henrik Nors's og Hustrus, for værdige trængende i Løgstør, Stadf. Nr. 255, 5 Septbr. 1889.

1210. Sammes for trængende i Aarhus (se foran 1208). Med Hensyn dertil mærkes Stadf. Nr. 252, 10 Oktbr. 1890 § 6 og Nr. 267, 27 s. M. § 5.

1211. Emilie Annette Nyeborgs, for trængende i Grenaa, Stadf. Nr. 21, 26 Jan. 1872. Jfr. 1212.

1212. Emilie Annette Nyeborgs, for trængende i Grenaa. Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 47, 8 Marts 1888. Jfr. foran 1211.

1213. Pastorinde Ida Nyeborgs, for trængende i Gamborg Sogn, Stadf. Nr. 270, 26 Septbr. 1891.

1214. Jens Christian Pedersen Nygaards og Hustrus, for værdige trængende i Østerhassing Sogn, Stadf. Nr. 7, 5 Jan. 1886.

1215. Justitsr. Malte Bruun Nygaards, for husarme i Hirschholm Sogn, Stadf. Nr. 32, 31 Jan. 1889.

1216. Thomas Peter Thomsen Nyholms, for værdige trængende af Husmandsstanden i Hørby Sogn, Stadf. Nr. 55, 26 Marts 1878.

1217. Peder Andersen Nørgaards og Hustru Karen Jensdatter Frøkjærs, for værdige trængende i Nors og Tved Sogn, Stadf. Nr. 120, 6 Maj 1895.

1218. Niels Jensen Nørgaards, for værdige trængende i Skivum Sogn, som ikke nyde Understøttelse af Fattigvæsenet, Stadf. Nr. 61, 4 April 1876.

1219. Jens Sørensen Nørskovs og Hustrus, for værdige trængende udenfor det egentlige Fattigvæsen i Grædstrup Sogn, Stadf. Nr. 66, 27 Marts 1875.

1220. C. W. Obels Jubilæumslegat, for Fabrikarbejdere i Aalborg og deres Enker, Stadf. Nr. 86, 15 Maj 1888.

1221. Odense Borgerforenings Understøttelseslegat, for værdige trængende i Odense Købstad, Stadf. Nr. 112, 27 April 1895.

1222. Hans Olesens, til værdige trængende i Øster Snede Sogn, Stadf. Nr. 158, 26 Septbr. 1885.

1223. Jens Olesens, for tvende trængende Familjer udenfor Fattigvæsenet i Uth Sogn, Stadf. Nr. 201, 19 Novbr. 1883.

1224. Jens Jensen Olesens, til Fordel for værdige trængende og husarme udenfor det offentlige Fattigvæsen i Øls Pastorat, Stadf. Nr. 162, 15 Septbr. 1887.

1225. Johannes Olesens, for værdige trængende i Uldum Sogn, Stadf. Nr. 90, 4 Marts 1893.

1226. Niels Olesens, for værdige trængende i Dover Sogn, Stadf. Nr. 43, 22 Febr. 1877.

1227. Ole Olesens og Hustrus, for fattige i Jerne-Skads Kommune, Stadf. Nr. 148, 26 Oktbr. 1880.

1228. Skibsreder Frederik Sigfred Ollendorfs og Hustrus, for værdige trængende i Kallundborg, fortrinsviis af Sømandsstanden, Stadf. Nr. 70, 24 Febr. 1891.

1229. Borgmester J. B. Olriks, for trængende Borgere, deres Enker og Døtre i Helsingør, Stadf. Nr. 200, 12 Juli 1872.

1230. Ane Olsdatters, til Klæder for Venge Sogns fattige, Konf. 28 Novbr. 1821.

1231. Skolelærer Anders Olsens, til Buttrup-Tudse Kommune. Stadf. Nr. 249, 26 Septbr. 1873.

1232. Hans Olsens, for værdige trængende af Arbejderklassen i Egense Sogn udenfor Fattigvæsenet, Stadf. Nr. 350, 25 Oktbr. 1892.

1233. Hans Olsens og Hustrus, for værdige trængende i Djernise Sogn, Stadf. Nr. 163, 22 Maj 1891 (bestyres af Sognets Hjelpeforening).

1234. Raadmand Hans Olsens og Hustrus, til de fattigste husarme i Nyborg, K. Skr. 30 Septbr. 1826.

1235. Gaardejer Jens Olsens til trængende syge i Næstelsø-Mogenstrup Kommune, Stadf. Nr. 60, 7 Marts 1873.

1236. Kro- og Møllejejer Jens Olsens, for trængende i Sne-sere Sogn, Stadf. Nr. 130, 29 Juli 1878.

1237. Provstinde Louise Augusta Olsens, for fattige i Brænde-kilde og Bellinge Sogne, Stadf. Nr. 251, 29 Oktbr. 1888.

1238. Klasselotterikollektør Peter Voldemar Olsens og Hustrus Julelegat for værdige trængende af Haandværks- og Arbejds-klassen i Lyngby, Stadf. Nr. 48, 1 Juli 1884.

1239. Afdøde Proprietær Ole Hans Olsens og ligeledes af-døde Hustru Ellen Olsen født Andersens, for en værdig træng-ende i Taastrup-Valby, Stadf. Nr. 251, 26 Septbr. 1896.

1240. Sognefoged, Gaardejer og Dbm. i Viksø Rasmus Olsens og Hustrus, for værdige trængende i Viksø By og Sogn, Stadf. Nr. 334, 18 Decbr. 1894.

1241. Domprovstinde J. M. Ortweeds, for to værdige og trængende Enker i Roskilde, Stadf. Nr. 65, 6 April 1878.

1242. Etatsr. J. Chr. v. Ostens og Hustrus, til værdige husarme i Taarnby Sogn, St. Magleby By og Dragør By, Stadf. Nr. 151, 16 Juli 1875. Jfr. K. og U. M. Skr. 21 Juni s. A. (G. R.).

1243. Premierløjtn. H. Fr. Ostenfeld med Tilnavn Kaads, for trængende og værdige Indvaanere i Helsingør, Stadf. Nr. 239, 8 Novbr. 1875.

1244. Forstander Chr. Emil Ottos og Hustru Emma Ottos, for værdige fattige paa Tikøb Forsørgelsesanstalt, Stadf. Nr. 164, 25 Juni 1895.

1245. Kammerraad Søren Peter Ottosens, eventuelt for trængende i Tisted, Skørtinge og Vejleby Kommune, Stadf. Nr. 81, 11 Maj 1888.

1246. Aftægtsm. Jens Andersen Oustrup og Hustrus Mindelegat for to trængende, værdige Familjer i Aardestrup Sogn, Stadf. Nr. 214, 9 Decbr. 1887.

1247. Søren Pedersen Overgaards og Hustrus, for værdige trængende udenfor den egentlige Fattigforsørgelse i Serup og Lemming Sogne, Stadf. Nr. 13, 20 Jan. 1885.

1248. Anders Ovesens og Hustrus, for trængende i Øster Skerninge Sogn, Stadf. Nr. 139, 17 Maj 1873.

1249. Legat til Minde om Jagtjunker Frederik John Georg v. Oxholm for trængende i Kastrup Sogn og til rentefri Laan for Familjefædre af Husmands-, Haandværker- eller Indsidderklassen i dette Sogn, Stadf. Nr. 77, 24 Marts 1884.

1250. Konsumtionsbetjent Paghs og Hustrus, til at forhjælpe Indvaanerne i Trinitatis Sogn i Fredericia til billigt Brød, ny Fundats, Konf. 21 Decbr. 1854. Jfr. K. Skr. 24 Jan. 1829.

1251. Kbmd. Poul Paghs og Hustrus, for ældre ugifte Piger og Enker i Aalborg, Stadf. Nr. 99, 20 Maj 1879.

1252. Sadelmager Michael Johannes Paghs og Hustrus, for værdige trængende i Jelling Sogn, som ikke ere under offentlig Fattigforsørgelse, Stadf. Nr. 285, 15 Avg. 1893.

1253. Det Paghske, er tilfaldet Fattigvæsenet i Fredericia ved den lærde Skoles Nedlæggelse, Resl. 3 Oktbr. 1817.

1254. Fhv. Gaardejer Anders Pallesens, for værdige trængende i Gaverslunde Sogn, Stadf. Nr. 149, 4 April 1894.

1255. Gaardejer Niels Pallesens Enke Malene Nicolaisdatters,

for værdige trængende i Skærup Sogn, Stadf. Nr. 181, 8 Septbr. 1874.

1256. Niels Jensen Pallisgaards og Hustrus, for trængende i Østerhassing Sogn, Stadf. Nr. 8, 5 Jan 1886.

1257. Købmand G. F. Palludans og Enkes, event. for trængende af Middelklassen i Aalborg, Stadf. Nr. 323, 10 Novbr. 1891 § 4.

1258. Kbmd. og Ridder O. Palludans og Hustrus event. til trængende i Varde, Stadf. Nr. 263, 1 Decbr. 1888 § 7.

1259. Købmand O. Palludans og Hustru Sine Palludan født Teubners, for trængende i Varde Købstad, Stadf. Nr. 148, 11 Maj 1896.

1260. Paul Paulsens, til 4 værdige og trængende Enker i Fakse, Stadf. Nr. 125, 13 Juli 1881.

1261. Husmand af Løghuset Jørgen Paulsens og Hustrus, for trængende i Barløse Sogn, Stadf. Nr. 87, 17 Marts 1894.

1262. Kammerr., Amtsforvalter Paus, for trængende Enker af Ringsted Købstad eller Amtstuedistrikt Konf. 23 Maj 1827.

1263. Anders Pedersens, for værdige trængende af begge Køn i Storring Sogn, Stadf. Nr. 29, 7 Febr. 1878.

1264. Anders Pedersens og Hustrus, for husarme i Arup Sogn, Stadf. Nr. 33, 19 Jan. 1892.

1265. Afd. Gaardejer Anders Pedersens, for to værdige og trængende Familjer i Daugstrup By, Stadf. Nr. 185, 21 Oktbr. 1887.

1266. Gaardejer Bertel Pedersens og Hustru Trine Hansdatters, for værdige ubemidlede Folk i Skaarup Sogn og for Konfirmander fra Holundrup, Stadf. Nr. 203, 29 Septbr. 1897.

1267. Chresten Pedersens, til en eller flere trængende i Glud Sogn, Stadf. Nr. 90, 13 Juni 1885.

1268. Aftægtsm. Christen Pedersens, til værdige trængende udenfor det offentlige Fattigvæsen i Give Sogn, Stadf. Nr. 10, 18 Jan. 1888.

1269. Gmd. Christen Pedersens, for værdige trængende i Tudse By, Stadf. Nr. 103, 15 Juni 1882.

1270. Tjener Christen Pedersens og Hustrus, for fattige i Nykøbing p. F., Stadf. Nr. 311, 26 Novbr. 1890.

1271. Claus Pedersens og Else Marie Pedersens, for værdige trængende i Horne Sogn, Stadf. Nr. 10, 4 Jan. 1884.

1272. Enevold Pedersens, for trængende i Væhr Sogn, Stadf. Nr. 169, 22 Novbr. 1880.

1273. Hans Pedersens og Hustrus, til Fordel for værdige

trængende i Ullerslev Sogn udenfor det offentlige Fattigvæsen, Stadf. Nr. 279, 21 Septbr. 1889.

1274. Aftægtsmand Hans Pedersens og Hustrus, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Starup Sogn, Stadf. Nr. 244, 18 Septbr. 1896.

1275. Gaardmand af Vollerslev Hans Pedersens og Hustrus, for gamle og værdige trængende i Stenløse Sogn, Stadf. Nr. 259, 8 Avg. 1892.

1276. Fhv. Ejer af Tranemosegaarden Hans Jørgen Pedersens, for Arbejderklassen (Husmænd og Indsiddere og deres Enker) i Tjørnemark By, Stege Landsogn, Stadf. Nr. 50, 16 Febr. 1889.

1277. Jens Pedersens og Hustrus, til Fattigvæsenet i Bogs Kommune, Stadf. Nr. 33, 5 Febr. 1873.

1278. Jens Pedersens og Hustrus, til trængende i Horsens Sogn, Stadf. Nr. 79, 19 Marts 1873.

1279. Jens Pedersens og Hustrus, til Fordel for værdige trængende i Taarup Sogn, Stadf. Nr. 192, 24 Juni 1889.

1280. Jens Christian Pedersens, for værdige trængende i Ribe, Stadf. Nr. 148, 8 Septbr. 1881.

1281. Jens Søren Pedersens og Hustrus, for værdige og trængende Enker eller faderløse Børn i Nordby Sogn paa Fanø, Stadf. Nr. 1, 2 Jan. 1886.

1282. Væver Jens Pedersens, for trængende Familjer i Olerup og Kirkeby Sogne, Stadf. Nr. 233, 14 Septbr. 1896.

1283. Johannes Pedersens Minde, for værdige trængende i Jebjerg Sogn, Stadf. Nr. 111, 5 Marts 1892.

1284. Ungkarl Jørgen Peter Pedersens, for trængende i Væhr Sogn, Stadf. Nr. 188, 6 Juli 1895.

1285. Kirsten Pedersens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Taarnby Sogn o: Taarnby og Lundby Kirkesogne, Stadf. Nr. 119, 14 Marts 1892.

1286. Lars Pedersens, for værdige trængende i Bregninge Sogn, Stadf. Nr. 114, 19 Juni 1876.

1287. Lars Pedersens og Hustrus, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Sandby Sogn, Stadf. Nr. 145, 23 Oktbr. 1886.

1288. Laust Pedersens og Hustrus, for værdige trængende i Aarre Sogn, Stadf. Nr. 38, 13 Febr. 1882.

1289. M. Pedersen og F. Lindes, til de fattige i nogle Sogne i Ribe Stift, Rskr. 6 Novbr. 1795.

1290. Gaardejer paa Thorup Mark Mads Pedersens, for Allerup Sogn, Stadf. Nr. 151, 31 Avg. 1887.

1291. Ungkarl Mads Pedersens, for værdige trængende i Sønder Omme Vester Sogn, Stadf. Nr. 45, 19 Marts 1885.

1292. Mads Christian Pedersens og Hustrus, for værdige trængende i Houen Sogn, Stadf. Nr. 25, 10 Febr. 1887.

1293. Maren Kirstine Pedersens, for Borre Sogns husarme, Stadf. Nr. 166, 30 Juli 1888.

1294. Søstrene Marie og Laura Pedersens, for ugifte, trængende Døtre af Borgere i Roskilde, Stadf. Nr. 215, 2 Septbr. 1890.

1295. Margrethe og Christen Pedersens, til Juleglæde for uformuende i Sværborg Sogn, Stadf. Nr. 27, 7 Febr. 1883.

1296. Købmand Mogens Pedersens og Hustrus Sølvybryllupslegat for troende og værdige trængende i Vistofte Sogn, Stadf. Nr. 68, 6 April 1888.

1297. Gaardejer Niels Pedersens og Hustrus, for trængende i Snesløv Sogn, Stadf. Nr. 98, 27 Maj 1878.

1298. Gmd. N. Pedersens, til trængende i Himmelev Sogn, Konf. 10 Juni 1834.

1299. Ole Christian Pedersens Familjelegat til Fordel for trængende i Sindbjerg Sogn, Stadf. Nr. 290, 21 Decbr. 1888 (»Familjelegat« betyder ikke her — som nedenfor under D — et til Fordel for en vis Familje stiftet Legat).

1300. Peder Pedersens, til fattige i Holbæk, K. Skr. 1 April 1823.

1301. Peder Pedersens og Hustrus af Opperby, til kristelige trængende i Lem Sogn og Omegn, Stadf. Nr. 74, 16 April 1883.

1302. Afd. Peder Pedersens Mindelegat for ældre, svagelige, værdige trængende i Tolstrup Sogn, Stadf. Nr. 59, 26 Marts 1881.

1303. Peder Pedersens, for værdige trængende i Aarre Sogn, Stadf. Nr. 156, 22 Septbr. 1885.

1304. Peder Pedersens, for værdige trængende i Pjedsted Sogn, Stadf. Nr. 256, 9 Septbr. 1889.

1305. Fhv. Gaardejer i Hagerup Peder Pedersens og Hustrus, for værdige trængende i Hjørlande Sogn, Stadf. Nr. 266, 13 Avg. 1892.

1306. Gaardejer Peder Pedersens og Hustrus Sølvybryllupslegat, event. til Huslejhjælp for trængende i Vangede By, Stadf. Nr. 88, 8 Maj 1883.

1307. Teglværksejer af Lysbro, Balle Sogn, Peder Pedersens

50 Aars Fødselsdagslegat for værdige trængende i Gødvad-Balle Kommune, Stadf. Nr. 68, 6 Marts 1897.

1308. Teglværksejer af Lysbro Peder Pedersens og Hustru Mette Marie Thomsens Sølvbryllupslegat, for værdige trængende i Gødvad-Balle Kommune, Stadf. Nr. 141, 24 Maj 1895.

1309. Gaardejer i Skaarup Peder Jensen Pedersens og Hustru Ane Kirstine Bertelsens, for værdige trængende i Skaarup Sogn og for fattige Konfirmander, Stadf. Nr. 202, 29 Septbr. 1897.

1310. Propr. Peder Madsen Pedersens og Hustrus, for værdige trængende i Herredskirke og Løjtofte Sogne, Stadf. Nr. 17, 14 Jan. 1884.

1311. Poul Pedersens og Hustrus, til trængende af Sønder Omme Sogne, kgl. Ekspedition Nr. 250, 11 Juli 1871.

1312. Sognefoged Poul Pedersens og Hustrus, til Fordel for trængende i Daugaard Sogn, Stadf. Nr. 40, 27 Febr. 1888.

1313. Gaardejer Rasmus Pedersens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Vindeby Sogn paa Lolland, Stadf. Nr. 107, 17 Marts 1891.

1314. Det Mathias Pedersenske, for værdige trængende i Løsning-Korrum Kommune, Stadf. Nr. 103, 7 Avg. 1880.

1315. Jfr. Ane Margrethe Christine Petersens, for værdige og trængende Personer i Soesmarke By, Majbølle Sogn, Stadf. Nr. 412, 20 Decbr. 1892.

1316. Frøken Caroline Marie Petersens, for en værdig og trængende ugift Kvinde i Neksø Købstad, Stadf. Nr. 38, 23 Jan. 1896.

1317. Provst Chr. S. Petersens, til ældre, trængende Piger og Enker i Nakskov, Stadf. Nr. 232, 17 Decbr. 1877.

1318. Afd. Sognepræst Emil Petersens og ligeledes afd. Hustrus, for trængende i Øland Sogn, Stadf. Nr. 137, 4 Avg. 1881.

1319. Provst Frederik Petersens og Hustrus, for værdige husarme i Bredsten Sogn. Ny Fundats, Stadf. Nr. 216, 17 Novbr. 1882.

1320. Skrædermester H. Petersens og Hustrus, for værdige trængende i Sakskøbing, Stadf. Nr. 151, 30 Oktbr. 1880.

1321. Varemægler Hans Petersens, for værdige trængende i Lidemark Sogn, Stadf. Nr. 226, 31 Decbr. 1887.

1322. Hans Carl Schmidt Petersens, for trængende i Præstø, Stadf. Nr. 156, 16 Avg. 1883.

1323. Henrik Petersens og Hustrus, for trængende i Resen Sogn, Stadf. Nr. 287, 29 Oktbr. 1873.

1324. Iver Petersens, til en enlig hæderlig Kvinde i Nørre Bjert By, Stadf. Nr. 288, 8 Septbr. 1892.

1325. Fhv. Landmand Jens Peter Petersens, til Fordel for Følleslev Sogns fattige, som ikke nyde offentlig Understøttelse, Stadf. Nr. 46, 6 Febr. 1891.

1326. Gaardejer Johan Nicolai Petersens og Hustrus, for værdige trængende i Bjerre og Nebsager Sogne, Stadf. Nr. 152, 12 Septbr. 1878.

1327. Johannes Petersens og Hustrus Legat af 28 Juli 1859 for trængende i Skærup Sogn, Stadf. Nr. 57, 2 April 1883.

1328. Jørgen Petersens og Hustrus, for værdige trængende i Toksværd Sogn, Stadf. Nr. 13, 12 Jan. 1892.

1329. Borgerrepræsentant, Farver og Tøjfabrikant Jørgen Petersens og Hustrus, for en værdig, trængende Kvinde i Præstø, Stadf. Nr. 238, 13 Septbr. 1872.

1330. Sognefoged Jørgen Petersens og Hustrus, for værdige trængende i Lysgaard Sogn, Stadf. Nr. 124, 30 Septbr. 1880.

1331. Købmand M. P. Petersens og Hustrus, til Minde om sidstnævntes Moder, Kbmd. Thranes Enke, for værdige trængende i Odense, Stadf. Nr. 414, 23 Decbr. 1892.

1332. Martin Petersens, for syge og trængende fattige i Taarnby Sogn paa Amager, Stadf. Nr. 37, 10 Marts 1885.

1333. Fhv. Murmester Mathias Petersens, for værdige trængende i Lønborg Sogn, Stadf. Nr. 192, 11 Decbr. 1885.

1334. Mouritz Petersens og Hustrus, for værdige trængende i Taarnby Sogn, Stadf. Nr. 41, 10 Marts 1880.

1335. N. C. F. Petersens og Hustrus, for værdige og trængende Mænd og Kvinder af Borgerstanden i Faaborg, Stadf. Nr. 322, 16 Septbr. 1893.

1336. Proprietær N. C. F. Petersens og Hustrus, for værdige trængende i Frederiksberg Sogn, Stadf. Nr. 299, 11 Novbr. 1895.

1337. Konsul P. T. Petersens og Hustrus, for værdige og trængende Købmænd, Fabrikanter eller Embedsmænd i Randers eller Enker efter saadanne, Stadf. Nr. 279, 1 Novbr. 1890.

1338. Sammes, for værdige og trængende Arbejdere i Randers Købstad, Stadf. Nr. 280 af s. D.

1339. Hmd. Søren Petersens og Hustrus, for trængende Enker og faderløse i Skibby Sogn, Stadf. Nr. 75, 18 April 1883.

1340. Købmand M. A. Permins, for trængende i Storehedinge Kommune, Stadf. Nr. 195, 16 Decbr. 1885.

1341. Enkefru Laura Pind, født Faiths, for værdige trængende i Gjessing Sogn, Stadf. Nr. 315, 2 Decbr. 1890.

1342. Pastor Pipers og Hustrus, for værdige trængende i Refsnæs Sogn, Stadf. Nr. 92, 12 Maj 1883.

1343. Holger Pipers, for værdige trængende i Tikøb Sogn, Stadf. Nr. 99, 9 April 1897.

1344. Maria Pippings og Søns Legater til fattige i Nakskov, Rskr. 24 Septbr. 1783.

1345. Møller H. H. Plambechs Enkes, for gamle svagelige fattige i Sonnerup Sogn, Stadf. Nr. 81, 9 Marts 1872.

1346. Gaardejer Niels Sørensen Plougstrups, for værdige trængende i Jelling Sogn, Stadf. Nr. 259, 26 Novbr. 1875.

1347. Clara Pontoppidans, for syge og nødlidende i Ormslov og Koldt Sogne, Stadf. Nr. 444, 23 Jan. 1871.

1348. Kbmd. J. S. Pontoppidans og Hustrus, for trængende Enker eller ugifte Døtre efter Borgere i Helsingør, Stadf. Nr. 131, 11 April 1871.

1349. Else Poulsdatters, for en værdig trængende af Als Sogn, Stadf. Nr. 103, 6 April 1894.

1350. Ane Kirstine Poulsens, for trængende i Simmelkjær Sogn, Stadf. Nr. 324, 23 Decbr. 1895.

1351. Legatet »Bertel Poulsens Minde«, for blinde og svagelige Personer i Fyns Stift, Konf. 30 Jan. 1819.

1352. Justitsraad Poulsens og Hustrus, for værdige trængende af Als Sogn, Stadf. Nr. 172, 22 Juli 1898.

1353. Sekretær Poulsens og Brygger Kyllings Legater for fattige i Dragør, ang. deres Bestyrelse, K. Prom. 29 Decbr 1810.

1354. Dr. phil. Christian Marinus Poulsens og Hustrus, for trængende Arbejdere og deres Enker i Linå Sogn, Stadf. Nr. 61, 5 April 1886.

1355. Hans Poulsens, til trængende i Snesere Sogn, Stadf. Nr. 15, 9 Jan. 1873.

1356. Iver Koed Poulsens, for værdige trængende i Smidstrup Sogn, Stadf. Nr. 165, 30 Juli 1888.

1357. Dyrlæge Jens Poulsens, for værdige husarme Familjer i Dølby Sogn, Stadf. Nr. 177, 28 Juni 1895.

1358. Gaardejer Jørgen Poulsens og Familjes, for gamle og værdige trængende i Paarup Sogn, Stadf. Nr. 92, 11 April 1889.

1359. Husmand af Løghuset Jørgen Poulsens og Hustrus,

for værdige trængende i Tanderup Sogn, Stadf. Nr. 226, 17 Avg. 1894.

1360. Sognefoged Kristian Poulsens, for værdige trængende i Breth, Stadf. Nr. 106, 6 Avg. 1880.

1361. Mariane Poulsens, for trængende i Nørresundby, Stadf. Nr. 123, 24 April 1872.

1362. Gæstgiver Ole Poulsens, til en fattig Familie i Skæringe Sogn, Stadf. Nr. 114, 25 Maj 1888.

1363. Gæstgiver Ole Poulsens, for Personer af den mindre bemidlede Klasse i Aalborg, Stadf. Nr. 206, 19 Avg. 1890.

1364. Peder Poulsens og Hustrus, for værdige og trængende Enker i Sjelle By, Stadf. Nr. 20, 15 Jan. 1892.

1365. Gmd. Poul Poulsens og Hustrus »Julegave« for værdige, gamle, trængende Mænd og Kvinder af Salby, Stadf. Nr. 225, 30 Oktbr. 1874

1366. Jean Supiot Cadet Povelsens, for værdige trængende i Alsted Sogn, Stadf. Nr. 137, 13 Juni 1890 (er i Virkeligheden en Stiftelse).

1367. Aftægtsmand Anders Povlsens og Hustrus, for trængende i Kølstrup Sogn, Stadf. Nr. 90, 13 Maj 1878.

1368. Justitsr. Læge Carl Christian Lorentz Priemes og Hustrus, for trængende Enker og ugifte Kvinder i Frederiksberg Sogn, Stadf. Nr. 130, 17 Juni 1886. Den ene Halvdel af Legatet er særlig bestemt for Enker efter Handlende, Haandværkere og Arbejdsmænd og til Dels til Mænd af disse Kvalifikationer.

1369. Pultzernes, til fattige i Skanderborg, Konf. 15 Maj 1801 B.

1370. Grev Putbus's, til fattige paa Baronierne Einsiedelsborg og Kjørup, Konf. 15 Marts 1799.

1371. Hartvig Johan Christian Pøhls, for værdige trængende i Birkerød Sogn, Stadf. Nr. 46, 10 Marts 1890.

1372. Frøken Louise Desiree von Qvalens, for fattige i Husby Sogn og i Føns og Ørslev Sogne, Stadf. Nr. 188, 20 Juli 1896.

1373. Hans Qvists og Hustrus, til værdige trængende i Gauerlund Sogn, Stadf. Nr. 17, 19 Jan. 1877.

1374. Gaardejer Qvists Enkes, til trængende Enker i Skørpinge Sogn, Konf. 8 April 1862.

1375. Søskende Qvistgaards, til Vejrum Sogns fattige, Konf. 16 Juli 1791.

1376. Mette Cathrine Raarups Gave til Fordel for trængende i Raarup Sogn, Stadf. Nr. 422, 31 Decbr. 1892.

1377. Lensgreve, Kmhr., Hofjægermest. Dr. philos. G. Chr. Rabens, for værdige fattige i Ryde Sogn og paa Grevskabet Christiansholm, Stadf. Nr. 77, 21 Marts 1877.

1378. Det Ramborgske, til fattige Enker i Skive, Konf. 6 April 1844.

Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 136, 17 Juni 1884. Selve Fundatsen findes i Noten hertil.

1379. Krigsraad Ramløses og Hustrus, for værdige og fattige trængende i Kjettrup Sogn, Stadf. Nr. 170, 30 Maj 1891.

1380. Christen Thomsen Rammers, for en værdig og trængende Person eller Familie i Føvling Sogn, Stadf. Nr. 134, 10 April 1893.

1381. Randers Kommunes Arbejderlegat, Stadf. Nr. 197, 28 Avg. 1888.

1382. Frk. Rasbechs, for en værdig og trængende ugift Kvinde, Datter af en Landmand udenfor Bondestanden i Sorø Amt, Stadf. Nr. 76, 27 Febr. 1893.

1383. Justitsraadinde Rasch's, for fattige af Rønningesøgaards Gods, Konf. 11 Marts 1825.

1384. »Rasmussens Legat« for trængende i Struer By, Stadf. Nr. 15, 21 Jan. 1888.

1385. Anders Rasmussens og Hustrus, for trængende i Ved-slet Sogn, Stadf. Nr. 24, 7 Febr. 1874.

1386. Anders Rasmussens, for tvende trængende i Linde-mark By, Stege Landsogn, Stadf. Nr. 209, 10 Juli 1891.

1387. Fhv. Parcellist Anders Rasmussens og Hustrus, for værdige trængende Familjer i Høm Sogn, Stadf. Nr. 80, 8 Juni 1880.

1388. Ane Margrethe Rasmussens, for 3 trængende Enker i Hørning Sogn, Stadf. Nr. 37, 20 Jan. 1898.

1389. Madam Catrine Rasmussen af Bukkegaards Mindelegat, for trængende i Snøde Sogn, Stadf. Nr. 206, 22 Juli 1889.

1390. Dines Rasmussens og Hustrus, for ældre værdige trængende i Spørring Sogn, Stadf. Nr. 67, 9 Febr. 1892.

1391. Hans Rasmussens og Abel Cathrine Christensdatters, for trængende i Agedrup Sogn, Stadf. Nr. 143, 27 Juli 1883.

1392. Hans Rasmussens og Ane Dorthe Jørgensdatters, for trængende i Agedrup Sogn, Stadf. Nr. 38, 21 Jan. 1892.

1393. Gaardejer Hans Rasmussens Enke Ane Kirstine Pedersens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Danne-mare Sogn, Stadf. Nr. 174, 24 Oktbr. 1885.

1394. Gaardmand Hans Rasmussens og Hustrus, for vær-

dige og trængende syge i Herrested Sogn, Stadf. Nr. 186, 19 Juni 1891.

1395. Hans Kristian Rasmussens, for flittige og værdige trængende i Lumby Sogn, Stadf. Nr. 230, 17 Avg. 1891.

1396. Jens Rasmussens, for værdige trængende i Magleby Sogn paa Langeland, Stadf. Nr. 98, 17 Juli 1886.

1397. Gaardejer Jens Rasmussens og Hustrus, for værdige trængende i Skelby Sogn, Stadf. Nr. 74, 29 April 1882.

1398. Jørgen Rasmussens, til en trængende i Glud Sogn, Stadf. Nr. 93, 18 Juni 1885.

1399. Knud Rasmussens, for værdige trængende af begge Køn i Aarslev Sogn, Stadf. Nr. 102, 15 Juni 1882.

1400. Gaardejer Lars Rasmussens og Hustrus, event. til trængende i Højby Sogn, Stadf. Nr. 156, 9 Novbr. 1886.

1401. Gaardejer Lars Rasmussens og Hustrus, for syge og trængende i Gedesby Sogn, Stadf. Nr. 142, 5 Juli 1888.

1402. Købmand Martinus Rasmussens og Hustrus, for syge og svagelige Personer i Nyborg, Stadf. Nr. 244, 25 Juli 1892.

1403. Mogens Rasmussens, for værdige trængende i Lisberg Sogn, Stadf. Nr. 207, 27 Oktbr. 1884.

1404. Mortine Marie Rasmussens, for værdige trængende i Tranekær Sogn, Stadf. Nr. 194, 4 Juli 1894.

1405. Niels Rasmussens og Peder Johansens, for uformuende i Thyregod Sogn, Stadf. Nr. 427, 21 Oktbr. 1892.

1406. Landstingsmand Niels Rasmussens og Hustrus, for fattige og trængende i Lisberg Sogn, Stadf. Nr. 132, 10 April 1893.

1407. P. Rasmussens, til Understed Sogns fattige, K. Skr. 11 Marts 1820.

1408. Forligelseskommissær P. Rasmussens, til Mygdal og Volstrup Sognes fattige, Konf. 28 Juni 1833.

1409. Sognepræst P. Rasmussens og Hustrus, for værdige trængende i Hee og No Sogne, Stadf. Nr. 152, 4 Novbr. 1886.

1410. Peder Rasmussens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Skaarup Sogn, Stadf. Nr. 190, 28 Oktbr. 1882.

1411. Peder Rasmussens og Hustrus Minde-Legat til Julegaver til værdige trængende i Funder Sogn, Stadf. Nr. 189, 24 Juni 1889.

1412. Ungkarl Peder Rasmussens, til Uddeling af en liden Brændselshjælp til fattige og værdige Personer eller Familjer udenfor Fattigvæsenet i Hjembæk Sogn, Stadf. Nr. 16, 17 Jan. 1890.

1413. Thomas Rasmussens og Hustrus, for værdige trængende i Fruering, Stadf. Nr. 191, 29 Decbr. 1880.

Tillægslegat, oprettet af Gaardejer L. P. Poulsen, Stadf. Nr. 130, 2 Maj 1889.

1414. Thrine Rasmussens, for en ældre, værdig og trængende ugift Borgermandsdatter i Maribo, Stadf. Nr. 40, 2 Febr. 1884.

1415. Gehejmer. Schack-Rathlous og Hustrus, for fattige paa Rathlousdals Gods, Konf. 30 Juli 1790.

1416. Skolelærer Søren Røbstrups og Hustrus, for værdige trængende Familjer i Øster Uttrup, Stadf. Nr. 198, 19 Novbr. 1887.

1417. Kammerjunk. Reedtz's til et trængende Barn i Assens Sogn, Konf. 5 Novbr. 1839.

1418. Partikulier J. P. Refsgaards Legater for trængende udenfor Fattigvæsenet henholdsvis i Rødding Sogn og i Skive Landsogn, Stadf. Nr. 206, 21 Juni 1892 og Nr. 353, 22 Decbr. 1891.

1419. Præst Reiersens, til fattige i Værum og Ørum Sogne, Konf. 11 Septbr. 1857.

1420. Justitsr. Andreas Ludvig Reiersens og Hustrus, for trængende i Randers, Stadf. Nr. 42, 3 Febr. 1891. — Med Hensyn til samme mærkes Stadf. Nr. 332 og 333, 29 Decbr. 1890 § 4.

1421. Pastor C. F. C. Reiersens, til husarme i Vordingborg By, Stadf. Nr. 335, 29 Decbr. 1890.

1422. Sammes, til trængende i Værum og Ørum Sogne, Stadf. Nr. 336 af s. D.

1423. Sognepræst Reiersens, for trængende i Fjellerup-Glæsborg Sogne, som ere konfirmerede af Stifteren, Stadf. Nr. 107, 12 Avg. 1880.

1424. Købmand Ludvig Reimers, for værdige og trængende Mænd eller Enker i Nakskov, Stadf. Nr. 14, 21 Jan. 1888.

1425. Sognepræst Reimers Enkes, til Karise Sogns fattige, Konf. 28 Novbr. 1821 § 3.

1426. Frederik Rekmanns og Hustrus, for værdige trængende i Bødstrup Sogn, som ikke nyde Understøttelse af Fattigvæsenet, Stadf. Nr. 62, 16 Marts 1875.

1427. I. Harrildsen Revsgaards, til fattige i Hjerne Sogn, Konf. 30 Decbr. 1837.

1428. Frk. Bartholine H. Rheders, for værdige trængende i Skæve Sogn, Stadf. Nr. 87, 4 April 1875.

1429. Justitsr. F. L. Richters og Hustrus, for trængende i Børgense, Stadf. Nr. 54, 2 Marts 1887.

1430. Godsejer Christen Riis's Legater for trængende i Vejerslev-Blidstrup Sogne og i Nykøbing paa Morsø, Stadf. Nr. 70 og 71, 31 Marts 1875.

1431. Kammerraad, Kontrollør og Postmester Jan Riis's, for fattige i Kolding og i Givskud Sogn. Fundats 7 Novbr. 1765 med Tillæg, Stadf. Nr. 100, 6 Maj 1874.

1432. B. C. Riisbrichs, for trængende, der ikke nyde Fatigunderstøttelse, i Nørup Sogn, Stadf. Nr. 15, 13 Jan. 1875.

1433. Købmand Johan Christian Riisbrichs og Hustrus, for værdige trængende i Nørup Sogn, Stadf. Nr. 235, 17 Septbr. 1890.

1434. Sammes, for trængende i Svendborg, Stadf. Nr. 51, 9 Febr. 1891 (bestyres af Hjælpeforeningen i Svendborg).

1435. Krigsr. Riissings, for trængende Enker og Jomfruer af Embeds- eller Borgerklassen i Fyens Stift, Konf. 26 Oktbr. 1830.

1436. Mads Hansen Rings, for ældre ugifte Kvinder i Aarhus, Stadf. Nr. 116, 25 Marts 1891.

1437. Sophie Rings, for tvende Jomfruer i Aarhus, Stadf. Nr. 84, 24 Marts 1873.

1438. Assessor Risoms, Thomas Larsens, Pastor Froms og Kjeld Thomsen Langkjærs Legater for fattige — sidstnævntes tillige for husarme — i Brande Sogn, fælles Fundats, Stadf. Nr. 67, 14 April 1883.

1439. Ole Rodes og Karen Rodes for værdige og trængende Enker i Nysted, Stadf. Nr. 34, 10 Febr. 1882.

1440. Frederikke Sophie Roeds, for ældre værdige og trængende Jomfruer i Randers, Stadf. Nr. 90, 25 April 1874.

1441. Christian Roersløffs, til en værdig trængende Familie. Enke eller Enkemand i Roholte Sogn, Stadf. Nr. 185, 19 Novbr. 1885.

1442. Sognepræst Roeskildes og Hustrus, til Enker og aldrende ugifte Fruentimmer i Køge, Konf. 16 Jan. 1835.

1443. Pastor Rohdes, for fattige i Vester- og Østerbølle Sogne, Konf. 17 Septbr. 1860.

1444. Ang. det Rohdske (i Langaa Præstegaard), K. Skr. 26 Novbr. 1839.

1445. Pastor Roos's, for værdige trængende i Lidemark og Bjeverskov Sogne, Stadf. Nr. 249, 2 Septbr. 1891.

1446. Legatet »Johanne Rosens Minde« til en trængende og

værdig Barselkvinde i Alleslev Sogn, Stadf. Nr. 97, 19 April 1877.

1447. Christen Nielsen Rosendahls, for værdige trængende i Uldum Sogn, Stadf. Nr. 52, 28 Marts 1879.

1448. Margrethe og Sophie Rosendahls Legater for ugifte Fruentimmer, som nedstamme fra Legatstifternes Søskende eller, i Mangel deraf, fra en nuværende eller forhenv. Præst i Hatting og Thorsted Menigheder, subs. til andre ugifte Fruentimmer i Horsens, Stadf. Nr. 41, 28 Febr. 1890.

1449. Frk. A. S. Rosenørns, til fattige i Bjørnsholms, Malle og Hylleborg Sogne, Konf. 25 Avg. 1830.

1450. Peter Eleon Rosenørns, til Herlufsholms Sogns fattige, Stadf. Nr. 200, 12 Juli 1873.

1451. Rostrups og Hustrus, for værdige trængende i Ringkøbing, Stadf. Nr. 12, 9 Jan. 1890.

1452. Gaardejer Christian Rottbølls, til trængende i Børglum Sogn og i Løkken, Stadf. Nr. 30, 17 Jan. 1896.

1453. J. C. Ruhweders og Hustrus, for to værdige og trængende Enker af den egentlige Arbejdsklasse i Aalborg, Stadf. Nr. 191, 2 Oktbr. 1884.

1454. H. Rübners, til fattige Børns og trængende Jomfruers Understøttelse i Aalborg, K. Skr. 6 April 1839.

1455. Niels Pedersen Ryeholms og Hustrus Legat af 29 Juli 1852 (til Fordel for Vinding Sogn), Stadf. Nr. 101, 19 Juni 1885.

1456. »Rygaards Legat« for Janderup Sogns fattige, Konf. 7 Juli 1797.

1457. Mads Røds og Hustrus, for værdige trængende i Gloslunde By, Stadf. Nr. 69, 15 Febr. 1893.

1458. Rønne Bys, i Anledning af Kongens og Dronningens Guldbryllop den 26 Maj 1892, for værdige trængende, Stadf. Nr. 296, 14 Septbr. 1892.

1459. Pottemager C. K. Rønnows Mindelegat for ældre trængende agtværdige Borgere i Faaborg Købstad, Stadf. Nr. 34, 31 Jan. 1895.

1460. Sognepræst Rørdams, til trængende i Vigersted og Kværkeby Sogne, K. Skr. 26 Febr. 1822.

1461. Provst Thomas Skat Rørdams og Hustrus, for værdige og trængende Enker eller ugifte Piger i Tølløse eller Aagerup Sogne, Stadf. Nr. 236, 29 Avg. 1889.

1462. Methe Marie Samuels, for fattige Familjer af Daglejerklassen i Odense, Stadf. Nr. 131, 2 Juli 1883.

1463. Fhv. Godsforvalter N. A. Sandaggers, til Understøttelse af værdige trængende Indvaanere i Faaborg Købstad. Stadf. Nr. 247, 31 Avg. 1889.

1464. J. Sandbechs, til Kirke-Hvalsø Sogns Fattigvæsen. Konf. 4 Jan. 1828.

1465. Jomfru Kirstine Schaarups, for værdige trængende i Tisted Købstad, Stadf. Nr. 300, 10 Decbr. 1896.

1466. Kbmd. Schaarups, for fattige i Tisted, Konf. 6 Novbr. 1801.

1467. Ang. et Legat af de Schackske Fideikommisgodser til Godsernes fattige, Resl. 13 Febr. 1828.

1468. Det Scheebyske i Bubbegaard (Inslev Sogn), for sammes nødlidende Husbeboere, Konf. 31 Jan. 1832.

1469. Gehejmerraadinde Scheels paa Nakkebølle, for nødlidende Enker og ugifte Personer af begge Køn, K. Prom. 1 Decbr. 1801.

1470. Enkefru Anne Kirstine Schibbyes, event. til Husleje-hjælp i Hjørring, Stadf. Nr. 204, 23 Novbr. 1887.

1471. Schmidts, for fattige i Skanderborg, Stadf. Nr. 71, 14 April 1883.

1472. Enkemadam Schmidts Legater for trængende Enker eller ugifte Fruentimmer af Rudkøbing Menighed, Stadf. Nr. 35, 20 Febr. 1874.

1473. Christian Schmidt til Vibyggaards, for trængende Landmænd udenfor Bondestanden, som have været Ejere eller Forpagtere af Landejendomme i Danmark, Stadf. Nr. 216, 22 Decbr. 1883 (bestyres af Landhusholdningsselskabet).

1474. Kbmd. Chr. Møller Schmidts, for ugifte Damer i Aarhus, Stadf. Nr. 126, 10 Juli 1879.

1475. D. J. Schmidts, til syv Sogns fattige, Konf. 20 Novbr. 1869 (G. R.).

1476. Sognepræst D. N. B. Schmidts og Hustrus, for fattige i Munkebo Sogn, Stadf. Nr. 138, 17 Juni 1884.

1477. Godsejer J. D. Schmidts og Hustrus, for trængende Borgere og Enker efter saadanne i Helsingør, kgl. Ekspedition Nr. 262, 19 Juli 1871.

1478. Jacob Peter Schmidts Minde for værdige trængende i Kerteminde, Stadf. Nr. 10, 12 Jan. 1886.

1479. Pastor Jens Christian Schmidts og Hustrus, til trængende og værdige Familjer eller enkelte Personer udenfor Fattigvæsenet i Thyrsted og Uth Sogne, Stadf. Nr. 71, 2 April 1887. Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 74, 12 April 1890.

1480. Sognepræst Johan Petersen Schmidts og Hustrus, for 2 trængende Familjer i Fodby Sogn, Stadf. Nr. 235, 26 Juni 1893.

1481. Søstrene Louise Cathrine Schmidts og Johanne Marie Pouline Schmidts, for trængende og værdige Personer, der have været Husjomfruer eller lignende, Stadf. 6 Decbr. 1892 (G. R.).

1482. Maren og Gjertrud Schmidts, for trængende Enker og ugifte Døtre efter Borgere i Randers, Stadf. Nr. 237, 19 Avg. 1891.

1483. Toldforv. Frederik Christian Schous, for en i Holstebro boende værdig trængende, Stadf. Nr. 177, 4 Novbr. 1879.

1484. Etatsr. Joh. H. Schous Legater, Konf. 7 Juli 1840 §§ 1—3.

1485. Gross. Jochum Schous og Hustrus, til Tersløse Sogns fattige, Konf. 11 Febr. 1862.

1486. Etatsraad Schouboes og Hustrus, for trængende Enker eller ugifte Kvinder i Ringkøbing, Stadf. Nr. 254, 30 Novbr. 1897.

1487. Sognepræst J. P. Schoubys, til Enker og faderløse i Aarhus, Konf. 3 Novbr. 1863.

1488. Det Schoubyeske (stiftet af Kbmd. N. Schoubye), for trængende Enker eller ugifte Fruentimmer i Aarhus, Konf. 24 Novbr. 1856.

1489. Apoteker Schows og Hustrus, for fattige Borgere eller Enker i Vordingborg-Nyraad Købstad, Stadf. Nr. 199, 13 Septbr. 1875.

1490. Ludvig Schucanys og Hustrus, for værdige trængende i Harlev Sogn, Stadf. Nr. 202, 27 Oktbr. 1877.

1491. Kbmd. Schultzes Enkes, til Middelfart Fattigvæsen, Konf. 11 Marts 1814.

1492. Forpagter Schumachers, for værdige trængende i Thureby Sogn, stiftet til Minde om afd. Lensgreve Frederik Georg Julius Moltke Bregentved, Stadf. Nr. 216, 3 Septbr. 1890.

1493. Professor J. Schurmanns og Hustrus, for Børn af uformuende (ikke blot egentlig fattige) Forældre i Skaarup Sogn, Stadf. Nr. 87, 3 Marts 1893.

1494. R. D. Schwensens, til uformuende Familjer af Arbejdsklassen (ogsaa Haandværkere) i Brahetrolleborg Sogn, Stadf. Nr. 23, 2 Febr. 1882.

1495. Sammes, for to ugifte Fruentimmer i Faaborg, Stadf. Nr. 24 af s. D.

1496. Konsul Ph. N. Schytts og Hustrus, for værdige trængende (fortrinsvis gamle Sømandsenker) i Ærøskøbing, Stadf. Nr. 37, 1 Febr. 1884.

1497. Hofjægermester A. Schüttes, til trængende i Hatting og Thorsted Sogne, Stadf. Nr. 77, 17 Marts 1873.

1498. Kmhr. Hofjægermester A. F. Schüttes, for Daglejere og Akkordarbejdere paa Bygholm Hovedgaard, Stadf. Nr. 81, 26 Marts 1884.

1499. O. Schyttes, til fattige i Taars og Viksnæs, perpetueres i Taars Præstegaard, Rskr. 20 Febr. 1784.

1500. Tidligere Sognepræst i Ulstrup Peter Ulrik Severin Schønaus, for trængende i Ulstrup Sogn, Konf. Nr. 236, 5 Novbr. 1875.

1501. N. J. Sechers, for trængende udenfor Fattigvæsenet i Odder Sogn, Stadf. Nr. 77, 25 April 1883.

1502. Sophia Sechers, for en værdig og trængende Jomfru eller Enke i Aarhus, Stadf. Nr. 93, 6 Juni 1882.

1503. J. N. Seest's og Hustrus, for værdige og trængende gamle Jomfruer af Borgerstanden i Horsens, Stadf. Nr. 228, 11 Juli 1892.

1504. Gehejmer. Sehesteds, til fattige i Rønninge Sogn. Rskr. 29 Oktbr. 1784.

1505. Sognepræst D. Seidelins, til fattige i Gamtofte Sogn, Konf. 8 Juni 1792.

1506. Student H. Seidelins, for fattige i Vilstrup og Eltang Sogne, Konf. 18 Febr. 1801 § 3.

1507. Hans og Povl Seidelins, Hans Smidts, Hans Damkærs og Mikkell Jensens Legater for værdige trængende i Eltang-Sønder Vilstrup Kommune, fælles Fundats for dem, Stadf. Nr. 97, 18 Maj 1883.

1508. P. J. og Anna Catharina Seidelins Legater for de samme, Konf. 28 April 1804.

1509. Det Serèneske, for trængende Arbejdere i Løsning-Korning Sogne, Stadf. Nr. 135, 12 Avg. 1878.

1510. Sevel Sogns Spare- og Laanekasses, for trængende i dette Sogn, Stadf. Nr. 186, 23 Novbr. 1885.

1511. Regise Sophie Sidelmanns, for trængende Kvinder i Lemvig Købstad, Stadf. Nr. 288, 25 Maj 1898 (i Till. t. M. T. A f. 1898).

1512. Jon Sigurdsens, til fattige i Øefjords Syssel paa Island, Konf. 14 Oktbr. 1831.

1513. Jacob Simonsens, for husarme i Langskov Sogn, Stadf. Nr. 180, 11 Oktbr. 1882.

1514. Propr. N. J. Simonsens, for trængende i Haarslev Sogn, Stadf. Nr. 404, 2 Decbr. 1893.

1515. Kirkesanger og Skolelærer Ludvig August Hegelund Sindings og Hustrus, for værdige trængende i Lynge Sogn, Stadf. Nr. 187, 22 Septbr. 1884.

1516. Familien Skows Mindelegat fra Bustrup, til Fordel for trængende i Haasum og Ramsing Sogne, Stadf. Nr. 275, 31 Oktbr. 1890.

1517. Brygger J. Skovs og Hustrus, for trængende i Faaborg, Stadf. Nr. 115, 25 Marts 1893.

1518. Husmand af Aarup Niels Pedersen Skrivners, for værdige trængende i Snedsted Kommune, Stadf. Nr. 93, 21 Marts 1894.

1519. Arbejdsmd. Niels Skyttes, for værdige, ældre trængende af Arbejdsklassen i Hobro, Stadf. Nr. 56, 26 Febr. 1884 (bestyres af Velgørenhedsselskabet).

1520. Slangstrup Hospital, det i Stedet for samme substituerede Legat, se Hospitaler II 73 e.

1521. Lars Madsen Smeds og Hustrus, for værdige trængende udenfor det offentlige Fattigvæsen i Vang og Tvorup Sogne, Stadf. Nr. 199, 19 Decbr. 1885.

1522. Niels Smeds, til Thise Sogns Fattigvæsen, Konf. 23 Marts 1811.

1523. Gaardfæster Søren Christensen Smeds og Hustrus Mindelegat for to trængende, værdige Familjer i Aardestrup Sogn, Stadf. Nr. 213, 9 Decbr. 1887.

1524. Grosserer Wilhelm Smidts Understøttelseslegat for trængende paa St. Croix, Stadf. Nr. 104, 26 Juli 1886.

1525. Justitsr. Smiths, til Udby Sogns og Kallundborg fattige, K. Prom. 17 April 1810.

1526. Enkefru Caroline Smith, født Christensens, for værdige og trængende ugifte Piger og Enker i Aalborg, Stadf. Nr. 344, 13 Oktbr. 1892.

1527. Provst Daniel Peter Smiths og Hustrus, for trængende Kvinder i Stege, Stadf. Nr. 351, 14 Decbr. 1891 §§ 7, 11, 12.

1528. L. S. Smiths og Hustrus, for trængende paa Læsø, Stadf. Nr. 201, 15 Septbr. 1875.

1529. Gaardejer af Lisbjerg Peder Jensen Sommers og Hustrus, for trængende i Lisbjerg Sogn, Stadf. Nr. 234, 16 Septbr. 1890.

1530. Legatet »Arboe Sonnes Minde« for en værdig trængende i Neksø, Stadf. Nr. 193, 7 Oktbr. 1876. Forandret Afattelse af Fundatsens Post 2, Stadf. Nr. 159, 20 April 1893.

1531. Conrad Sonnes, for værdige trængende i enhver Stand og Stilling i Svaneke, Stadf. Nr. 66, 12 Marts 1877.

1532. Peter Kofod Sonnes, for værdige trængende i Hasle, Stadf. Nr. 297, 23 Avg. 1893.

1533. Grev G. J. L. Sponnecks, for værdige trængende, navnlig Embedsmænds Døtre, Konf. 21 Avg. 1866.

1534. Gaardmand Rasmus Pedersen Spurs og Hustrus, for Husmænd eller Inderster i Nøbølle By eller deres Enker, Stadf. Nr. 30, 25 Jan. 1884.

1535. Fru Henriette v. Späth, født Deichmanns, for en Enke eller Datter af en Bestillingsmand i Stege, fortrinsvis et Postbud eller Landpostbud, eller af en Købmand, Skipper eller Haandværker, Stadf. Nr. 281, 8 Avg. 1893.

1536. Gehejmerraadinde Stampes til fattige Børns Opdragelse og fattige Enker, Konf. 8 Maj 1801 (i Anh. t. Forordningerne f. 1793—1822. Lovsamlingens XVIII Del).

1537. Sognepræst J. Stampes og Hustrus Legater til Fordel for trængende henholdsvis i Aastrup Sogn og i Starup Sogn, Stadf. Nr. 143, 6 April 1892 og Nr. 142 af s. D.

1538. Lensbaron H. Stampe-Carisius's, for værdige trængende af Husmands- og Indsiederklassen i forskellige Sogne i Præstø Amt, Stadf. Nr. 49, 16 Febr. 1897.

1539. Ane Cathrine Stausholms, for værdige og trængende Enker i Nykøbing paa Mors, Stadf. Nr. 209, 6 Avg. 1895.

1540. Gaardejer Joseph Christensen Steens og Hustru Riborg Marie Steen født Petersens, for værdige trængende paa Ærø, Stadf. Nr. 265, 2 Decbr. 1898.

1541. Sammes, for værdige trængende i Rise Sogn, Stadf. Nr. 266 af s. D.

1542. Distriktslæge, Justitsr. Steenberg's og Hustrus, for Personer i Grenaa Lægedistrikt, som ved Sygdom ere komne i Nød, Stadf. Nr. 101, 27 Maj 1881.

1543. Madame Inger Steenbloks, Enke efter Sognepræst Bøgeschov, for trængende i Skive, Stadf. Nr. 220, 26 Novbr. 1877.

1544. Christen Madsen Steensgaards og Hustrus, til Understøttelse af trængende udenfor Fattigvæsenet i Gjettrup Sogn, Stadf. Nr. 19, 1 Febr. 1881.

1545. Gaardejer Hans Steffensens og Hustrus, for værdige trængende i Hølevad Sogn, Stadf. Nr. 278, 20 Septbr. 1889.

1546. Mouritz Isak Mouritzen Steffensens for værdige trængende i Hølevad Sogn, Stadf. Nr. 38, 10 Marts 1880.

1547. J. A. Stenfeldts, til Aalborg Bys fattige, Konf. 19 Jan. 1856.

1548. Søskendene Hans og Mariane Storms, for trængende i Assens Købstad, Stadf. Nr. 206, 18 Juli 1894.

1549. Stougaards, for Gimsing Sogns husarme og værdige trængende, Stadf. Nr. 157, 24 Septbr. 1881.

1550. Det Stourupske, for trængende Familjer i Raarup Sogn, Stadf. Nr. 159, 26 April 1871.

1551. Det Stourupske, for to trængende Familjer i Skjold Sogn, Stadf. Nr. 298, 26 Avg. 1893.

1552. Thomas Tiburtz Stranges, for værdige trængende i Taanum Sogn, Stadf. Nr. 158, 5 Maj 1892.

1553. N. R. Strangensens, for fattige i Drejø Sogn, Konf. 20 Maj 1831.

1554. Farver J. C. Struntzes, for værdige og trængende i Fredericia, Stadf. Nr. 34, 5 Febr. 1875.

1555. Frk. Mariane Stubbs, for et aldrende, trængende og værdigt Fruentimmer i Kallundborg, Konf. 5 Jan. 1866.

1556. Pastor C. E. Suhrs og Hustru Mette Rasmine Andrea født Kirketerps Guldbryllupslegat til Bispising og Beklædning af fattige i Tved Sogn, Stadf. Nr. 57, 7 Febr. 1896.

1557. Jørgen Christian Svanes og Hustrus, for trængende og syge i Hvejsel Sogn, Stadf. Nr. 197, 17 Decbr. 1885.

1558. Svaneke Kommunes, for indenbys trængende, Stadf. Nr. 229, 7 Decbr. 1877.

1559. John Sveinssons, til trængende Enker i Vallne Rep paa Island, Konf. 9 Decbr. 1837.

1560. Svend Trøst Svejstrups, til trængende i Vejen Sogn, Stadf. Nr. 96, 27 Febr. 1892.

1561. Sognepræst Svendsens Legater »de to Søstres Legat« til værdige trængende i Jelling Sogn og et Legat til værdige trængende i Hover Sogn, Stadf. Nr. 142, 4 Juli 1874.

1562. Ludvig Svendsens og Hustrus, til Bedste for værdige trængende Kvinder af Borgerklassen i Svendborg, Stadf. Nr. 209, 26 Avg. 1890.

1563. Andreas Svendstrups og Hustru Christiane Svendstrup født Poulsens, for værdige trængende i Ebeltoft, Stadf. Nr. 273, 2 Novbr. 1896.

1564. Claus Svitzers, Pastor Bangs, Christen Johnsens, Hans Møbjergs, Niels Andersens, Peder Møbjergs, Christen Madsens og Terkel Andersens Legater for værdige trængende i Sønder Omme Sogn, samlet Fundats for dem, Stadf. Nr. 213, 16 Novbr. 1882.

1565. Præsten L. Svogerslevs, til Kornerup og Svogerslev Sognes Fattigvæsen, Ind. M. Skr. 5 Maj 1854 (i Noten Fundatsen).

1566. Sygelegatet for S. Bjert, Vonsild, Dalby, S. Stenderup, Vejstrup, Hejls, Taps og Ødis Sogne, Stadf. Nr. 129, 11 Juni 1877.

1567. Fhv. Gaardejer Hansen Sylvests og Hustrus, for trængende i Tjæreby Sogn, Stadf. Nr. 319, 13 Novbr. 1889.

1568. Synaalslegatet (stiftet af Overretsprokurator Sørensen), for ældre ugifte Kvinder i Ringkøbing, Stadf. Nr. 151, 4 Septbr. 1882.

1569. Frøk. Caroline Sælboes, for tvende værdige, uformuende og ugifte Døtre af Embeds- eller Borgerstanden, hovedsagelig i Slagelse, Stadf. Nr. 113, 19 Juni 1876.

1570. Cand. theol. Frederik Anton Søltofts, for trængende i Daugaard Sogn, Stadf. Nr. 59, 7 Marts 1884.

1571. Skolelærer og Kirkesanger Anders Larsen Søndergaards, for værdige trængende af Heltborg Sogn, Stadf. Nr. 170, 12 Septbr. 1883.

1572. P. C. Søndergaards, eventuelt for trængende i Melholt By, Stadf. Nr. 125, 14 Juli 1887 § 7.

1573. Fhv. Gaardejer i Lemming Søren Peter Nielsen Søndergaards og Hustrus, for værdige syge og trængende udenfor det offentlige Fattigvæsen i Lemming og Stautrup Byer, Stadf. Nr. 253, 2 Novbr. 1888.

1574. L. H. Søndervangs, til Stadil Sogns fattige, K. Prom. 7 Juni 1788, 12 Decbr. 1789.

1575. Sognepræst A. Ammentorp Sørensens, til trængende i Terslev og Ørslev Sogne, Stadf. Nr. 113, 29 April 1873.

1576. Anders Sørensens og Hustrus, for trængende i Enslev Sogn, Stadf. Nr. 185, 12 Maj 1871.

1577. Fhv. Gaardejer Anders Sørensens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Vindinge Sogn, Stadf. Nr. 121, 28 Maj 1888.

1578. Christen Hvirgel Sørensens, for værdige trængende i Ikast Sogn, Stadf. Nr. 78, 7 Maj 1888.

1579. Fæstegmd. H. Sørensens, til trængende i Glud og Skjolde Sogne, Konf. 10 Juni 1834.

1580. Henrik Sørensens og Hustrus, for værdige trængende i Uldum Sogn, Stadf. Nr. 54, 1 April 1879.

1581. Aftægtsmand Henrik Sørensens og Hustrus Legat i Ebdrup (for trængende i Ebdrup Sogn), Stadf. Nr. 343, 13 Oktbr. 1892.

1582. Jens Sørensens af Vejby, for værdige trængende i dette Sogn, Stadf. Nr. 215, 19 Decbr. 1879.

1583. Jens Johan Sørensens og Hustrus, for værdige trængende af Raarup Sogns vestre Fogderi, Stadf. Nr. 75, 24 April 1888.

1584. Gaardejer Jens Sørensens og Hustrus Legater for trængende henholdsvis i Asferg og i Borup Sogne, Stadf. Nr. 233 og Nr. 232, 15 Septbr. 1890.

1585. Sognepræst J. A. Sørensens 50-aarige Embedsjubilæumslegat for værdige trængende i Smidstrup Sogn, Stadf. Nr. 15, 24 Jan. 1879.

1586. Enkefru Kirstine Sørensens, for fattige i Skyum-Hørdum Kommune, Stadf. Nr. 336, 19 Decbr. 1894.

1587. Kristen Sørensens, for værdige trængende i Ejdrup Sogn, Konf. Nr. 228, 6 Decbr. 1876.

1588. Mads Sørensens, for værdige trængende i Uldum Sogn, Stadf. Nr. 86, 3 Marts 1893.

1589. Propr. Martin Sørensens og Hustrus, for værdige trængende i Gentofte og Jægersborg Byer, Stadf. Nr. 106, 7 Juli 1885.

1590. Niels Chr. Sørensens, til husarme og trængende i Ribe, Ind. M. Skr. 7 Decbr. 1857.

1591. Niels Sørensens og Kristiane Sørensdatters, for nødlidende og trængende i Vestervelling og Skjern Sogne, Stadf. Nr. 66, 25 Marts 1887.

1592. Gaardejer i Vester-Hvidbjerg Niels Sørensens, for værdige trængende i Hvidbjerg Sogn, Stadf. Nr. 138, 22 Maj 1895.

1593. Olivia Sørensens, Aftægtsmand Jens Jørgensens Enke, for værdige trængende i Miesing Sogn, Stadf. Nr. 168, 18 Oktbr. 1879.

1594. Aftægtsgmd. P. Sørensens, for trængende i Glud Sogn, Konf. 4 April 1850.

1595. Peder Sørensens, for værdige trængende i Vester-Hassing Sogn, Stadf. Nr. 51, 20 Marts 1886.

1596. Gaardejer af Egaa Peder Sørensens og Hustru Ane

Dorthe Jensdatters, for værdige og trængende i Egaa, Stadf. Nr. 189, 15 Avg. 1898.

1597. Fhv. Gaardejer og Sognefoged, Dbmd. Peter Sørensen og Hustrus, for værdige trængende i Tikøb, Hornbæk-Hellebæk Sogne, som ikke nyde Understøttelse af Fattigvæsenet, Stadf. Nr. 226, 16 Juni 1893.

1598. Rasmus Sørensen, for værdige trængende i Glud-Hjarnø Sogne, Stadf. Nr. 65, 19 April 1880.

1599. Søren Peter Sørensen og Hustrus, for værdige trængende i Engom Sogn, Stadf. Nr. 119, 9 Juli 1887.

1600. Hesteholder Søren Sørensen, for fattige Børn i Uggerløse Sogn, Stadf. Nr. 181, 13 Juni 1891.

1601. Vinhandler Th. Sørensen, til fattige i Odense, Konf. 12 Marts 1802.

1602. Søren Sørig (Nielsen), for trængende i Raabjerg Sogn, Stadf. Nr. 71, 15 April 1878.

1603. Det søsterlige Velgørenhedsselskabs i Aarhus, Rskr. 14 Marts 1834.

1604. Provst T. C. Taaffes, eventuelt for trængende i Kjeldby Sogn, Stadf. Nr. 222, 28 Decbr. 1887, jfr. Stadf. Nr. 221 af s. D.

1605. Kbmd. Anders Taanings Enkes, for en trængende Borgerenke i Horsens, Konf. 21 Oktbr. 1841.

1606. Det Taastrupske, til trængende Fruentimmer af Embeds- eller Borgerstanden i Kallundborg, Konf. 13 Maj 1863.

1607. Det Taastrupske, for værdige trængende Fruentimmer af Embeds- eller Borgerstanden i Kallundborg, Stadf. Nr. 401, 30 Novbr. 1893. Jfr. foran 1606.

1608. Aftægtsmand Christen Jensen Tanderups og Hustrus, for værdige trængende i Balling og Valling Sogne, Stadf. Nr. 66, 28 Marts 1888.

1609. Det Tang-Vosborgske, for værdige trængende i Ulfborg Sogn, Stadf. Nr. 39, 10 Marts 1880.

1610. Søren Testrups, til fattige i 6 Sogne i Viborg Stift, Konf. 11 Juni 1799.

1611. D. J. Thaarups og Hustrus, for uformuende Enker af Borgerstanden i Aalborg, Stadf. Nr. 45, 11 Marts 1874. Jfr. J. M. Skr. 6 Jan. 1865.

1612. Hans Pedersen Thages, for fattige i Søllested Sogn, Stadf. Nr. 163, 26 Septbr. 1878.

1613. Frøken Anna Therkildsens, til Minde om hendes Forældre Gaardejer Therkild Nielsen og Hustru Karen Hendrik-

sen (Hendriksdatter) af Stenderup Sogn, for værdige trængende i bemeldte Sogn, Stadf. Nr. 130, 18 April 1896.

1614. H. F. Therchilsens og Hustru Charlotte Amalie født Rahrs, for trængende i Randers, Stadf. Nr. 114, 18 April 1898.

1615. Jeppe Larsen Thobos Legat fra Gadsbøllegaard (for værdige trængende i Vissenbjerg Kommune), Stadf. Nr. 214, 27 Avg. 1890.

1616. Det Thodberg-Borchseniuske, for fattige og værdige trængende i Allerslev Sogn, Stadf. Nr. 168, 22 Novbr. 1880.

1617. Karen Thomasdatters, for trængende i Skjold Sogn, Stadf. Nr. 207, 12 Decbr. 1879.

1618. Gaardejer Christian Thomasens, for værdige trængende i Fly Sogn, Stadf. Nr. 192, 4 Novbr. 1887.

1619. Niels Thomasens og Hustrus, for trængende paa Fur, Stadf. Nr. 174, 20 Juni 1873.

1620. Brødrene Thomsens, til fattige i Fredericia, Noten t. K. Skr. 7 Novbr. 1818 Nr. 2, og til Fattiggassen samme Steds Nr. 5.

1621. Forpagter Thomsens og Hustrus, for trængende i Fuglebjerg og Krummerup Sogne, Stadf. Nr. 221, 1 Decbr. 1877.

1622. Hotelejer Carl Johan Thomsens og Hustrus Understøttelseslegat for værdige og trængende Mænd og Kvinder i Nykøbing p. F., Stadf. Nr. 16, 19 Jan. 1881.

1623. Aftægtsm. Mikkel Thomsens, til 4 Familjer i Tøndering Sogn, Stadf. Nr. 164, 3 Oktbr. 1881.

1624. Gaardmand Niels Thomsens og afdøde Hustrus, for gamle og trængende i Darum Sogn, Stadf. Nr. 66, 10 April 1890.

1625. Møllejer Peder Thomsens og Hustrus, for værdige trængende i Ulsted Sogn, Stadf. Nr. 339, 10 Oktbr. 1892.

1626. Ungkarl Rasmus Peter Thomsens, for værdige trængende udenfor Fattigvæsenet i Balle Sogn, Stadf. Nr. 52, 24 Marts 1885.

1627. Sognepræst Thornings Enkes, til Sønderup og Suldrup Sognes fattige, Konf. 17 Maj 1799.

1628. Rasmus Thorsagers, for trængende i Vejrum Sogn, Stadf. Nr. 92, 7 Juli 1880.

1629. Thorsagergaardens Legat, for trængende forsørgelsesberettigede i Alsted Sogn, Stadf. Nr. 182, 16 Maj 1893.

1630. Sysselmand P. Thorsteinsens, for trængende Bønder i Vallanes Sogn paa Island, K. Skr. 29 Marts 1823.

1631. Det Thorsteinsonske, for tvende værdige og trængende ugifte Piger af Ringsted Købstad eller Sogn, Stadf. Nr. 30, 8 Febr. 1878.

1632. Det Thorupske, til Løgstør Fattigvæsen, K. Skr. 2 Febr. 1833.

1633. Det Thottske, maa inddrages under Næstved Fattigvæsen, K. Prom. 3 Maj 1803.

1634. Enke efter Købmand Nicoline Marie Thranes, til en værdig trængende Mand eller Kvinde i Odense, Stadf. Nr. 32, 19 Jan. 1892.

1635. Iver Thullesens, for værdige trængende i Hee og No Sogne, Stadf. Nr. 300, 9 Novbr. 1894.

1636. Gmd. Anders Mortensen Thulstrups og Hustrus, til 5 nødlidende og trængende i Skjern Sogn, Stadf. Nr. 175, 26 Oktbr. 1881.

1637. Brødrene Thunes, for ugifte Kvinder af borgerlig Stand, Stadf. Nr. 247, 18 Oktbr. 1888.

1638. Jfr. Anne Kirstine Thuras, for en fattig skrøbelig Jomfru fra Brusk Herred. Ny Fundats, Stadf. Nr. 204, 7 Novbr. 1882.

1639. Mouritz Thygesens Julelegat, til fattige i Serup Sogn, Stadf. Nr. 165, 12 Juni 1894.

1640. Justitsr. Thygesons, for trængende paa Mattrup Gods, Konf. 6 Novbr. 1812.

1641. Etatsr. Lars de Thygesons, for »sande nødlidende paa Bygholm Gods«, Stadf. Nr. 214, 11 Novbr. 1884.

1642. Sognepræst P. Chr. Tillischs, til Fordel for tvende trængende Enker i Herlufsholms Sogn, Stadf. Nr. 262, 6 Decbr. 1875.

1643. By- og Herredsskriver Tofts, til trængende i Tisted, Konf. 24 Novbr. 1824.

1644. Inspektør Tonboes Enkes, til Brømer vold og Kærstrup Godsers fattige, K. Prom. 14 Oktbr. 1800.

1645. Hans Torgersens og Hustrus, til husarme i Vesby Hovedsogn, Konf. 11 Febr. 1785.

1646. Gehejmekonferensr. Treschows, til Understøttelse for trængende Enker eller ugifte Fruentimmer uden Hensyn til deres Stand, Konf. 12 Jan. 1862 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1863 S. 364).

1647. Jens Troelsens, for værdige trængende i Sjørslev Sogn, Stadf. Nr. 7, 6 Jan. 1883.

1648. Ellen Kirstine Troensegaard født Pedersens Mindelegat for trængende paa Øen Thurø, Stadf. Nr. 237, 17 Septbr. 1896.

1649. Baron Fr. Trolles, for nødlidende i Snealøv Sogn, K. Skr. 26 Febr 1822.

1650. L. Truelsens Enkes, til Holsted Sogns fattige, Konf. 23 Oktbr. 1807.

1651. Etatsr. Tuteins, til trængende i Hvedstrup Sogn, Konf. 8 Febr. 1854.

1652. Etatsraadinde Tuteins, til Fordel for Smørum Sogns trængende, Stadf. Nr. 248, 27 Juli 1892.

1653. Fru Nicoline Tutein, født Lassens, for værdige trængende i Damsholte Sogn, Stadf. Nr. 116, 25 Marts 1893.

1654. Legat til Minde om Fru Hofjægermesterinde Anna Tutein for trængende i Damsholte Sogn, Stadf. Nr. 89, 15 Maj 1888.

1655. C. C. Tverstedts, for fattige i Alslev Sogn, Konf. 18 April 1823.

1656. Bager Niels Jørgen Tybring og Hustrus, for værdige trængende i Nibe, Stadf. Nr. 108, 4 Juni 1881.

1657. Thomas Toxens og Hustrus, til Fattigvæsenet i Køge, Konf. 12 April 1832, jfr. K. Skr. 14 s. M.

1658. Justitsraadinde Udbyes, til Bjerby Sogns fattige, Konf. 3 Marts 1820. Med Hensyn til Anneks sognet Mygdals Krav paa Andel i samme jfr. L. Nr. 147, 15 Decbr. 1882. Tillægssfundats (om Adgang til Legatet for Mygdal Sogns fattige), Rskr. Nr. 21, 22 Jan. 1886.

1659. Jens Ulnitz's til Fordel for værdige trængende i Hurup Sogn, Stadf. Nr. 60, 18 Marts 1887.

1660. N. P. B. Ulstrups og Hustrus, til fattige, værdige og trængende Jomfruer, fortrinsvis fra Dalbyneder, Raaby og Sødning Sogne, Stadf. Nr. 102, 30 Juni 1885.

1661. Stiftsprovstinde Hansine Kirstine Ursin, født Ingstrups, for ældre, svagelige Piger i Viborg eller i Asmild og Tapdrup Sogne eller af Testatriks' og hendes Mands Slægt med Fortrinsret for disse sidste, Stadf. Nr. 143, 28 Avg. 1882.

1662. Christen Vads og Hustrus, for værdige trængende i Nørre-Nebel og Lydum Kommune, Stadf. Nr. 33, 13 Jan. 1893.

1663. Justitsr. Valeurs, til fattige i Aarhus, K. Skr. 24 Febr. 1846.

1664. Pastor Johannes Meller Valeurs og Hustru Frederikke Juliane Valeurs Mindelegat, for værdige trængende i Aling og Tulstrup Sogne, Stadf. Nr. 112, 23 April 1894.

1665. Sognepræst A. Valeurs og Hustrus, for værdige trængende i Asferg og Faarup Sogne, Stadf. Nr. 277, 25 Avg. 1892.

1666. Prins Valdemars Bryllupslegat for værdige trængende paa St. Croix, Resl. Nr. 91, 7 Juli 1886.

1667. J. H. Vandborgs, til de fattige i Christianssted paa St. Croix og i Linie Sogn i Jylland, Konf. 24 Maj 1799.

1668. P. Vandborgs, til Jandrup Sogns Fattigvæsen, Konf. 24 Maj 1822.

1669. Christen Jensen Vejlgaaards og Hustru Karen Kirstine Hansens, for trængende forældreløse Børn, særligt i Ølgod Sogn, Stadf. Nr. 238, 11 Novbr. 1897.

1670. Peder Andersen Vestermarks og Hustrus, for trængende i Ingstrup Sogn, Stadf. Nr. 189, 24 Decbr. 1886.

1671. Læge L. Vilhelmsens, for tvende Enker eller ugifte Døtre af Indbyggere i Korsør, Stadf. Nr. 153, 3 Novbr 1880.

1672. Justitsraad M. H. Vilhjælms og Hustrus, for værdige trængende i Græshave Sogn, Stadf. Nr. 136, 31 Juli 1879.

1673. Sagfører Vilhjælms, for trængende i Svendborg, Konf. 6 Oktbr. 1815.

1674. Aftægtsm. Jens Villumsens, for trængende i Nykirke Sogn, Stadf. Nr. 84, 27 Marts 1889.

1675. Justitsr. Vilsbechs, til Rakkeby Sogns fattige, Konf. 1 Febr. 1805.

1676. Gaardejer Niels Nielsen Vinthers og Hustrus, for værdige trængende i Hornbæk Sogn, Stadf. Nr. 292, 11 Novbr. 1890.

1677. Virket Gaardmænds, til Fordel for trængende i Virket By, Stadf. Nr. 217, 22 Septbr. 1888 (Legatet bestaar af Konge- og Kirketiende af en Del Ejendomme).

1678. Pastor Visbys Fødselsdagslegat, for værdige trængende Enker og ugifte Kvinder i Storehedinge, Stadf. Nr. 94, 27 Febr. 1892.

1679. Elise og Anders Vissings, for trængende i Vonsild Sogn, Stadf. Nr. 174, 14 Septbr. 1877.

1680. N. Vognsens, til Hornum Sogns Fattigvæsen, K. Skr. 27 Oktbr. 1827.

1681. Agent Voigts og Hustrus, for tvende trængende Mænd eller Enker i Faaborg, Konf. 18 Septbr. 1855.

1682. Frøken Caroline Frederikke Voigts, for en Enke eller ugift Pige i Odense, Stadf. Nr. 95, 22 Maj 1888.

1683. Jacobine J. M. Vorres, for Piger af Borgerstanden i Viborg, Stadf. Nr. 199, 12. Juli 1873.

1684. Fhv. Vognm. Jørgen Jensen Vorres og Hustrus, for Enker af Borgerstanden samme Steds, Stadf. Nr. 198 af s. D.

1685. Peter Sørensen Vyffs og Hustrus, for trængende i Vonsild Sogn, Stadf. Nr. 127, 28 April 1898.

1686. Provst Ludvig Albert Warburgs, til Minde om hans Broder Sognepræst E. Fr. V. Warburg, for værdige trængende i St. Nikolaj Sogn i Svendborg, Stadf. Nr. 92, 5 Maj 1890.

1687. Jens Wares, for Hundborg-Jannerups Sogns Fattigvæsen, Rskr. 18 April 1806.

1688. Lensgreve Carl Wedells og Hustrus, for værdige trængende fra Grevskabet Wedellsborg, Stadf. Nr. 197, 3 Novbr. 1882.

1689. Bagermester Christian Frederik Weidemanns og Hustrus, for fattige Enker i Lyngby Sogn (Kbhvns Amt), Stadf. Nr. 53, 21 Febr. 1884.

1690. Værtshusholder J. Weidemanns, til trængende i Frederiksberg Sogn, K. Skr. 19 Marts 1816.

1691. Kancellir. H. J. Wengels og Hustrus Diamantbryllupslegat for gamle Ægtepar i Ringsted, Stadf. Nr. 277, 21 Oktbr. 1873.

1692. J. W. Werners, eventuelt for værdige trængende i Tisted, Stadf. Nr. 22, 31 Jan. 1878.

1693. Hedevig Sofie West, født Krag's Legat, oprettet af hendes Børn, bl. a. for værdige, trængende Mænd og Kvinder i Svendborg, Stadf. Nr. 380, 10 Novbr. 1893.

1694. Præsten Westengaards, til husarme af St. Hans Menighed i Odense, Konf. 4 Marts 1857.

1695. Det von Westenske, til fattige i Brændekilde og Billinge Sogne, Konf. 27 Jan. 1832.

1696. Niels Pedersen Westergaards, for værdige trængende i Læsten Sogn, Stadf. Nr. 120, 9 Juli 1887.

1697. Sognepræst Wiborgs Enkes, til Munkebo Sogns fattige, K. Skr. 12 Maj 1832.

1698. Agent Wibroes og Hustrus, til værdige trængende i Ribe, Stadf. Nr. 122, 31 Maj 1877.

1699. Frk. Mariane Poulette Hansine Wieds, til Fordel for værdige trængende i Sakskøbing, Stadf. Nr. 249, 7 Juli 1893. Se ogsaa Stadf. Nr. 248 af s. D.

1700. Kobbersmed Wilckens Enkes, til Horsens Fattigvæsen, Konf. 25 Oktbr. 1858.

1701. Pensioneret Distriktslæge, Justitsr. Jacob Nicolaj Wilhjelm's, for værdige trængende Enker eller ældre ugifte Kvinder i Mariibo, Stadf. Nr. 132, 25 Juli 1881.

1702. Distriktslæge N. P. V. Willemoes' Jubilæumslegat, ev.

til trængende i Hillerød og Frederiksborg Slotssogn, Stadf. Nr. 231, 26 Avg. 1889.

1703. Apoteker Niels Peter Willemoes's, for trængende i Nebsager Sogn, Stadf. Nr. 166, 14 Maj 1892.

1704. Skomager Willmanns Enkes, til Helsingørs Fattigvæsen, Konf. 26 Marts 1836.

1705. Mads Jørgensen Winthers, for værdige trængende i Stouby Sogn, Stadf. Nr. 122, 4 Juli 1881.

1706. Jomfruerne Wissings, til 4 Enker eller Jomfruer i Kolding, Regnskaberne for samme skulle revideres og decideres af Stiftsøvrigheden, Ind. M. Skr. 12 Maj 1862.

1707. Købmand H. N. Wistofts, for værdige og trængende i Knebel Sogn, Stadf. Nr. 260, 22 Novbr. 1898.

1708. Frk. Arentgott Wittussens, til to ugifte, værdige og trængende Kvinder af Borgerstanden i Næstved, Stadf. Nr. 37. 16 Febr. 1886.

1709. Provst E. S. Wolffs Legater, benævnedes en god gammel Vens Legater, for trængende henholdsvis i Hvejsel og Givskud Sogne og i Nørre Snede og Ejstrup Sogne, Stadf. Nr. 31 og 32, 20 Febr. 1879.

1710. Frederik Carl Barner Worms, for værdige og trængende Kvinder, som have deres Hjem (Bopæl) helst i Fyens Stift. Stadf. Nr. 316, 15 Novbr. 1894.

1711. Frøken Hanne Worms, for en ældre trængende ugift Pige i Nyborg, Stadf. Nr. 302, 12 Novbr. 1895.

1712. Kbmd. Wulffs, til husarme i Middelfart, Konf. 5 Marts 1859.

1713. Islandsk Købmand F. A. Wulffs og Hustrus, navnlig for yngre ugifte, af en kronisk Sygdom angrebne Arbejdere. Stadf. Nr. 117, 20 Juli 1885.

1714. Købmand Joseph Carl Wulffs og Hustrus, for værdige, trængende Familjer i Randers saa vel af mosaisk som af kristelig Trosbekendelse, Stadf. Nr. 49, 13 Marts 1886 (Legatet er traadt i Stedet for et Fideikommis).

1715. Det Zahnske, for værdige trængende, Konf. 25 Jan. 1822.

1716. L. C. Østbirks, for trængende Kvinder i Horsens, Stadf. Nr. 258, 8 Avg. 1892.

1717. Sognepræst Østergaards, for ældre værdige trængende henholdsvis i Sønder Felding og Assing Sogne, i Husby Sogn og i Sønder Nisum Sogn, Stadf. Nr. 52, 54 og 55, 30 Marts 1882.

C. Medens der i øvrigt med Hensyn til de mangfoldige enkelte Legater maa henvises til de forskellige Artikler efter de Personers eller Institutioners Benævnelse, til hvis Fordel Legaterne ere stiftede, eller hvortil de ere knyttede, skal herunder anføres en Del forskellige Legater, som ikke have fundet Plads andet Steds.

1. Ang. et af forhenv. Elever paa Landvæsensinstituttet paa Haraldslund stiftet Legat til Bøger til Konfirmander i Grundfør Pastorat, Rskr. 25 Juni 1856.

2. Legat stiftet af en Anonym for saarede og faldnes efterladte, Resl. 17 Septbr. 1863.

3. Legat til Vedligeholdelse af Digteren Ingemanns Grav, Konf. 25 April 1864.

4. Legatet til Minde om Formælingsfesten den 1 Novbr. 1828 (til Odense Bys Forskønnelse), Konf. 5 Juni 1829.

Dette Legat underlægges Kommunalbestyrelsen, J. M. Skr. 19 Juli 1865.

5. Legatet til Minde om 1 Avg. 1829 se Stiftelser II 10.

6. Legat til Vedligeholdelse af en Mindestøtte i Uldum By for Gd. Jens Jørgensen fra Bjerregaard, Stadf. Nr. 139, 31 Juli 1882.

7. »Uddannelseslegatet for Taarnborg Sogn« (til Faguddannelse), Stadf. Nr. 184, 17 Decbr. 1886.

8. Niels Aarestrup og Hustru Petrine Aarestrups for studerende trængende af Handelsstanden og Tjenestepiger, Stadf. Nr. 52, 3 Febr. 1898.

9. Legatet »Albertina« til Anskaffelse af Billedhuggerarbejder til Pryd for offentlige Pladser og Haver i København, Stadf. Nr. 197, 1 Decbr. 1879.

10. Gaardejer Rasmus Hansen Allings og Hustrus, til ubemidlede konfirmerede Børn af Klemens Sogn til Oplærelse i Haandværk eller Forberedelse til Eksamen, Stadf. Nr. 226, 9 Juli 1892.

11. Dorthe Andersdatters, for unge Piger i Aagerup og Sleggerup Byer, der ønske at uddannes i Mejerivæsenet, Stadf. Nr. 283, 31 Oktbr. 1872 og Nr. 314, 4 Decbr. 1873.

12. Ugift A. M. Andersens, til fattige gifte Barselkoner i Gjerslev Sogn, Stadf. Nr. 318, 23 Novbr. 1894.

13. Skibskaptajn Jørgen Andersens og Hustrus, til Nordby Sogn paa Fanø (til Udrustning for Drengene, der skulle til Søs, begavede Børns Undervisning, Haandværkslærlinge, Laan til Hjælp ved Navigationseksamen samt til Understøttelse af fattige Børn, som mangle Forsørgere), Stadf. Nr. 44, 24 Febr. 1887.

14. Entreprenør Niels Andersens Legat for vanføre og lem-læstede i Jylland, Stadf. Nr. 296, 6 Novbr. 1895.

15. Kancellir. Rasmus Andersens og Hustrus Udstyrslegat, Tjenestetyendelegat og Skolelegat for Hads Herred, Stadf. Nr. 139, 14 Juni 1890.

16. Christen Andreasens Familjes Legater til Farum By og et Gravsteds Vedligeholdelse, Stadf. Nr. 390, 21 Novbr. 1871.

17. Gehejmekonferensraadinde Andræs Mindelegat til Fremme af Kvinders økonomiske Selvstændighed, Stadf. Nr. 272, 13 Decbr. 1898.

18. Oberst Arenfeldts, til Bedste for Stamhuset Sæbygaard, ang. dets Anvendelse, Rskr. 12 Novbr. 1860.

19. Kammerjunker Otto Baron Kragh-Juell-Wind-Arenfeldts, til Fordel for Skole- og Fattigvæsenet paa Stensballegaards Gods, Stadf. Nr. 97, 16 Juli 1886.

20. Pastor Ascanius's Begravelseslegat, Konf. 14 Febr. 1860.

21. Det Ausumdalske i Vejrum Sogn, til et ungt Menneske af smaa Kaar til Oplærelse i et Haandværk, paa en Realskole, et Seminarium eller i en praktisk Færdighed, Stadf. Nr. 219, 24 Novbr. 1884.

22. Kaptajn og Murmester Johan Diderich Backhausens og Hustrus Legater til Brudeudstyr, til at sætte Haandværkere, Fabrikanter og Detailhandlere i Vej samt for trængende Enker og ugifte Piger, Stadf. Nr. 124, 1 April 1893.

23. Ang. at Etatsr. Baggers Legater maa indestaa i Juulskov m. v., K. Prom. 9 Juni 1804.

24. Fru Anna Balsgaards, for Pensionsfondet for Kunstnere og deres efterladte, Stadf. Nr. 269, 17 Oktbr. 1894.

25. Kancelliraad, Købmand Harald Barfoeds og Hustru Marie Christine født Jensens Sparekasselegat for enligsttaaende ugifte Døtre af Borgere eller dermed ligestillede i Bogense, Stadf. Nr. 67, 24 Febr. 1898.

26. Det Baumgartenske, til Bedste for Gladsakse og Lyngby Sogne, Konf. 16 Decbr. 1865.

27. Det Reedtz-Benzonske, for Konfirmander af Palsgaards Gods, Konf. 7 Avg. 1855.

28. De Benzon-Gersdorffske Legater, Konf. 10 Novbr. 1841 III—XVII.

Legat Nr. 2 til visse Enker i Odense. Forandring i Fundatsen, J. M. Skr. Nr. 48, 14 Marts 1879.

Forandring i Fundatsen for Legatet Nr. 3 til usædelige For-

ældres Børns Opdragelse og forvildede unge Menneskers moralske Forbedring, Ind. M. Skr. Nr. 164, 29 Maj 1889.

29. Viceguvernør H. H. Bergs Gave til offentlige Øjemed paa St. Thomas, Fundats, Konf. 31 Avg. 1866 (D. T. S. 824) med Till. i Resl. 22 Decbr. 1870 (Nr. 56 i Bl. 2 t. M. T. A f. 1871).

Forandring i Fundatsen, Resl. Nr. 28, 27 Jan. 1877.

30. A. P. Berggreens, for Musikere, der have virket for Kirke- og Folkesangen, Stadf. Nr. 235, 18 Decbr. 1876.

31. Grevinde Mathilde du Berthiers Brudeudstyslegat for Piger hjemmehørende i Svendborg, Stadf. Nr. 140, 11 Avg. 1887.

32. Bestandig borgerlig Forenings (i Kbhvn) Understøttelsesfond, Stadf. Nr. 153, 3 Septbr. 1887.

33. Det Bielkeske (for Embedsmænds, særlig Officerers Døtre, aldrende og svagelige Piger af den tjenende Klasse og unge Kunstnere, særlig Malere), Stadf. Nr. 178, 19 Juli 1890.

34. Det Bille Brahe-Moltkeske, til en Haandgerningsskole, til Brudegaver m. m. paa Svanholm Gods, Stadf. Nr. 78, 27 Marts 1877. (Om en formentlig Trykfejl se Pastorater 162 d).

35. Jernstøberiejer U. Bonnes og Hustrus Pensionslegat til nogle bestemte Arbejdere i Legatstifterens Jernstøberi i Tisted og deres Enker, Stadf. Nr. 248, 19 Novbr. 1875.

36. Grosserer Oluf Borchsenius's Mindelegat, for Enker og ugifte Kvinder, hvis Kaar ikke svare til deres Opdragelse, Stadf. Nr. 131, 17 Jan. 1895.

37. P. Braarups og Hustrus Mindelegat for værdige og trængende Enker eller ældre ugifte Døtre efter afdøde Haandværksmestre, Skibsførere eller Detaillister eller for ældre trængende forhenværende Lærerinder, Husjomfruer og andre dermed lige-stillede i Aalborg By, Stadf. Nr. 303, 12 Novbr. 1895.

38. Stiftamt. Brettons og Hustrus Sølvbryllupslegat til den kvindelige Plejeforening i Viborg, Konf. 14 Maj 1862.

39. Præst Briems, til Bøger for den konfirmerede Ungdom i Kousted og Raasted Menigheder, Konf. 12 Juli 1855.

40. Ang. de Brock-Bredalske Legater.

a. Med Hensyn til adskillige af disse Legater er det bestemt, at naar de, der formene sig fundatsmæssig berettigede til samme, ikke inden 3 Maaneder paaklage til Forligskommissionen Bestyrelsens Beslutning, hvorved de udelukkes, have de tabt deres Ret imod Bestyrelsen, Resl. 2 Marts 1825, 19 Decbr. 1832, Bkg. 10 April 1855.

b. Ang. Bortgivelse af Legatet for Enker og Enkemænd, K. Skr. 10 April 1830.

c. I København.

1) Legat til Bolig m. v. for fattige paa Kristianshavn, Konf. 22 Febr. 1799.

2) Ang. Anvendelse af Overskudet af Legatet til 12 Drenges og Pigebørns Opdragelse, K. Prom. 18 Marts 1813 § 2.

3) Ang. Anvendelse af Legatet til almindelig Bedste og Lindring i de aarlige Byrder for København og Kristianshavn til Afbetaling af Vor Frelseres Kirkes Gæld, Resl. 27 Marts 1815.

4) Ang. Udstyrslegatet:

Testators Familje er fortrinsberettiget uden Hensyn til Trang, K. Skr. 23 Novbr. 1824.

Ang. dets Uddeling, K. Skr. 16 Avg. 1838.

5) Ang. deres Bestyrelse, K. Skr. 11 Juni og 22 Decbr. 1840. Se Borgerrepræsentanter I 19.

6) Ang. Legatet til en Grosserer-skole, se Skoler II C 19 n.

7) Ny Fundats for Legaterne for Skole og Kirke paa Kristianshavn, Stadf. Nr. 144, 17 Avg. 1881.

d. I Randers.

1) Ang. deres Bestyrelse, K. Skr. 24 Novbr. 1832, 8 Juni 1839, 22 April 1841.

2) Ang. Udstyrslegatets Uddeling, K. Skr. 24 Novbr. 1832.

3) Forslag til deres Anvendelse, K. Skr. 11 Jan. 1834.

4) Ang. Oplagsfonden og Administrationsudgifterne, K. Skr. 30 Decbr. 1834.

5) Ang. Anvendelsen af den til Skolevæsenet legerede Kapital, K. Skr. 24 Juni 1837.

6) Ang. Legatet for fattige husarme, K. Skr. 27 Jan. 1838.

7) Ang. Anvendelse af det saakaldte Fiskerlegat til Fordel for Byens Asyl, K. Skr. 12 Marts 1846.

8) Ere udelukkende forbeholdte Randers Købstads Indvaanere, K. Skr. 26 Marts 1846.

41. Sukkerraffinadør Jes Hinrich Brodersens og Hustrus, bl. a. til velgørende Øjemød (særlig nævnes aandsvage Børn, døvstumme, blinde, Abel Katrines Boder, Flakkebjerg Opdragelsesanstalt, Sygehjemmet, den kvindelige Plejeforening, Bombebøssen, Børneasyl og Børnehjem, vanføre og lemlæstede Børn), Stadf. Nr. 101, 16 Maj 1890 § 3 c.

42. Rasmus Pedersen Brogaards, for en ung Person i Østerhæssinge Sogn, der søger Uddannelse paa en Latinskole, Seminarier eller Veterinærskolen, Stadf. Nr. 36, 9 Marts 1885.

43. Familien Bruuns Udstyrslegat for ubemidlede Piger i Assens, Stadf. Nr. 86, 3 Marts 1898.

44. Konsistorialr. L. D. Bruuns, bl. a. til Studenterforeningen og indre Mission, Præstedøtre og Lærerinder i Sællands Stift, Stadf. Nr. 264, 17 Avg. 1892.

45. Enkemadame Ane Marie Brøndbergs Legater for forskellige velgørende Institutioner og Øjemed i Randers, Stadf. Nr. 345, 28 Decbr. 1894.

46. Rasmine Buchs, for Grenaa By, Stadf. Nr. 109, 7 Juni 1881.

47. Farver af Hillerød Georg Vilhelm Budtz og Hustrus, bl. a. for værdige i Hillerød forsørgelsesberettigede Kvinder af de bedre Klasser, Stadf. Nr. 98, 19 Marts 1898 § 9 b.

48. Inspektør N. P. J. Buus's, til en lovende ung Landmands Uddannelse paa Landbohøjskolen, Stadf. Nr. 110, 30 April 1897.

49. Bülow's og Hustrus Guldbryllupslegat til en ung Mand i Svendborg Amt til Uddannelse i Landbrug eller Haandværk, Stadf. Nr. 33, 8 Febr. 1882.

50. Grosserer Henrik Anker Nordenberg Cappelens, for Understøttelsesforeningen og en Mængde andre velgørende Institutioner i København, Stadf. Nr. 133, 16 Maj 1894.

51. Brygger Jørgen Christian Nordenberg Cappelens og Hustru Anna Dorthea født Jensens Mindelegat for Personer, som i København have drevet Bryggeri eller Brændevinsbrænderi, Ølhandel eller Værtshushold (Restavration), Konditori eller Gæstgiveri, eller Enker eller Døtre efter saadanne Personer, Stadf. Nr. 134, 16 Maj 1894.

52. Dronning Caroline Amalies Mindelegat, bl. a. til Vedligeholdelse af et Mindesmærke i Sorgenfri Skov, Stadf. Nr. 1, 5 Jan. 1889.

53. Kronprinsesse Caroline Charlotte Marianes, til Udstyr for Brudefolk i Gentofte og Lillerød Sogne, Konf. 20 Novbr. 1841.

Forandring i denne Fundats, K. Skr. 10 Juni 1843, Resl. 7 Septbr. 1859.

54. Det Grevenkop-Castenskjoldske og Hochschieldske Legat for Tjenestetyende, Daglejere eller Indsiddere, der have arbejdet paa Hørbygaard, Stadf. Nr. 231, 14 Novbr. 1874.

55. Bogtrykker og Redaktør Henrich Christensens og Hustrus, for en værdig og trængende Enke efter en Mand, der af Livsstilling har været Købmand, større Haandværker eller næ-

ringsdrivende, Embeds- eller Bestillingsmand, Stadf. Nr. 277, 14 Decbr. 1897.

56. Kong Christian den 9des og Dronning Louises Guldbryl-lupslegat til Brudeudstyr for ubemidlede Kvinder i Aalborg, Stadf. Nr. 107, 17 Marts 1893.

57. Lærer I. C. Christiansens, til Oplysningens Fremme i Hornslet Pastorat, Stadf. Nr. 35, 18 Jan. 1894.

58. Prof. H. N. Clausens, til danske Bøgers Udbredelse i Slesvig, Konf. 10 April 1855.

59. Det Colbjørnsenske Legat for ugifte trængende Kvin-der, navnlig saadanne, hvis Kaar ikke svare til deres Opdragelse. Stadf. Nr. 333, 15 Decbr. 1894.

60. Christiane la Cour født Trolles, for trængende Enker og trængende ugifte Kvinder i Odense og Svendborg af den dannede Middelstand, Stadf. Nr. 191, 2 Juli 1894.

61. Kmhr. T. C. Dahls og Hustrus Hjelpe- og Understøttel-seskasse for Arbejderne paa Moesgaard, Stadf. Nr. 282, 9 Avg. 1871.

62. Frederikke Kerede Dannemands, til Konfirmander og Konfirmandinder i Soderup Sogn, Stadf. Nr. 78, 14 Marts 1871.

63. Grev Danneskjold-Samsøes, for unge Mænd, der agte at uddanne sig i videnskabelig Retning, Stadf. Nr. 128, 24 Septbr. 1880.

64. Prokurator Niels Dannisøes og Hustru Petra Dannisøe, født Kjerulffs for værdige og trængende Studenter fra Aalborg Katedralskole, Stadf. Nr. 161, 11 Juni 1896.

65. Byfoged Diechmanns Enkes, til Embedsmænds Døtre. Rskr. 20 Decbr. 1855.

66. Andreas Arenholtz Dænkes Arvingers, for unge begavede Mennesker af begge Køn (fra Odense og Omegn), Stadf. Nr. 48, 5 Marts 1886.

67. Bogtrykker J. M. Eibeschütz's og Hustrus, for Byen Fredericia (til Haandværkerforeningen, Borgerskolerne, Latin- og Realskolen, ældre Haandværkere og Arbejdere, særlig Typografer. Plejeforeningen, Børneasylet m. m.), Stadf. Nr. 202, 23 Oktbr. 1884.

68. De Eibeschützske Legater til forskellige offentlige Ind-retninger og Stiftelser, J. M. Skr. 23 Febr. 1857 med Note.

69. Kmhr., Hofjægermester, Overførster Carl Eides og Hu-strus, for Enker efter Skovridere og underordnede Skovbetjente ved 2den Overførsterinspektion og ved Sorø Akademi samt til

Skovbrugets Fremme (derunder Rejseunderstøttelse), Stadf. Nr. 64, 11 Marts 1884.

Forandring i den under 11 Marts 1884 stadfæstede Fundats for Kammerherre, Hofjægermester, Overførster Frederik Carl Eides og Hustru Christine Elisabeth Eide født Sarauws Legat for Enker efter Skovridere og underordnede Skovbetjente samt til Skovbrugets Fremme, Resl. Nr. 130, 10 Maj 1894 (ang. Bekendtgørelse om ledige Legatportioner).

70. Jfr. Ernsts, foreløbig til den opvoksende Ungdoms Forbedring og derefter til en paatænkt Stiftelse for moralsk for-dærvede Personers Forbedring, Konf. 8 Juli 1831.

71. Det Erreboeske i Faaborg, ang. dets Indbetaling og Fordobling, Ind. M. Skr. 1 Juni 1855. Jfr. Ind. M. Skr. 15 Maj 1854.

72. Peder Estrups, til Fremme af Ungdommens Oplysning i Ondløse Pastorat, Stadf. Nr. 160, 15 Juli 1897.

73. Legat for Flade og Sønder Draaby Sogne (til fattige Drenges Uddannelse til Studenter, Seminarister, Haandværkere eller paa Landbrugs- eller Havebrugsskoler), Stadf. Nr. 156, 18 Juli 1884.

74. Kronprins Frederiks og Kronprinsesse Lovises Sølvsbryllupslegat til Anskaffelse af Brudeudstyr for en Tjenestepige i Odense Amt, Stadf. Nr. 335, 19 Decbr. 1894.

75. Sparekassen for Frederikshavn og Omegns 50 Aars Jubilæumslegat af 18 Septbr. 1894 til Fremme af Træplantning paa Landet i Frederikshavns Omegn, Stadf. Nr. 168, 20 Juni 1896.

76. Distriktslæge M. P. R. Friis's, til tvende Lægeenker, Noten i M. T. A f. 1871 S. 112.

77. Rudolph Frimodts Mindelegat for dennes efterladte og derefter for Kirkelig Forening for indre Mission i København, Stadf. Nr. 145, 16 Avg. 1887.

78. Hans Fugls, til aandelig Uddannelse af en Husmands søn i Horslunde Skoledistrikt, Stadf. Nr. 134, 28 Marts 1892.

Forandring i § 3 c i Fundatsen, Stadf. Nr. 176, 27 Juni 1895.

79. Mariane C. Fux's, for en trængende Embedsmands Enke, K. Skr. 23 April 1814.

80. »Fyens Stiftstidendes Legat«, Stadf. Nr. 429, 21 Decbr. 1871.

81. Provst Gleerups, til Føns og Ørslev Sogne, Konf. 8 Juni 1819.

82. Garvermester C. W. Gerickes, Stadf. Nr. 300, 31 Avg. 1893 (til Senge i Sygehjemmet og Vartov, Haandværkerstiftelsen i Vestervoldgade, Stiftelsen Alderstrøst, Wilians Stiftelse, Pelts Stiftelse, Foreningen til Lærerinders Understøttelse, Selskabet af 30 Juni 1865 til Udstyr for Konfirmander, Dronning Louises Børnehospital, Foreningen af 1837 til forsømte Børns Frelse, Lærlinge-Plejhjemmet, Kæden, Foreningen til at fremme blindes Selverhverv, Døvtummeforeningen, Arbejdshjemmet for døvtumme Piger, Understøttelsesselskabet Borgervennen, Søsterlig Velgørenhedsselskabs Skole — alt i Kbhvn. — samt fremdeles til unge Haandværkere til Etablering og Rejseunderstøttelse, til studerende og Seminarister).

83. Konditor J. Fr. Gerickes (til Haandværkerstiftelsen i Vestervoldgade, Alderstrøst, Foreningen til blindes Selverhverv, Arbejdshjemmet for døvtumme Pigers Selvvirksomhed, Konfirmationshjælp, Lærningehjemmet — alt i København), Stadf. Nr. 320, 10 Decbr. 1890, jfr. Stadf. Nr. 300, 31 Avg. 1893 § 5.

84. Frk. Emilie Gjedes, for faderløse Døtre af Embedsmænd i Hillerød eller Frederiksborg Birk, Konf. 16 Juni 1864.

85. De Gjæske Legater til Bedste for Beboerne af Geddesdals Gods, ny Fundats for dem, J. M. Skr. 13 Decbr. 1865.

86. Digteren M. Goldschmidts, for en ubemidlet studerende, Søn af en Købmand i Vordingborg eller i Mangel heraf af en anden Indbygger der, særlig Haandværker, Stadf. Nr. 362, 3 Oktbr. 1891 (i Till. t. M. T. A f. 1891).

87. Veksellerer Goldschmidts, til forskellige Stiftelser, Konf. 22 Novbr. 1858, Resl. 1 Decbr. 1859.

88 a. Partikulier Carl Gorgius' og Hustrus, til Fordel for Faa-borg Købstad, Stadf. Nr. 152, 18 Maj 1889.

88 b. David Graahs, til Foreningen for Dyrenes Beskyttelse, Stadf. Nr. 124, 12 Oktbr. 1880.

89. Lovise Guldagers, til grønlandske Kristne, Konf. 15 Marts 1833.

90. Baron Hambros Brudeudstyslegat i Kbhvn., Konf. 23 Juni 1852.

91. Hofraad Hambroes Legater til forskellige offentlige Indretninger og Stiftelser, Rskr. 22 Novbr. 1848.

92. Agent Hansens i Randers, ang. ledige Portioners Bekendtgørelse, K. Skr. 6 April 1839.

93. Feldbereder H. P. Hansens, til Randers Bys milde Stiftelser, Konf. 5 Febr. 1846.

94. Fhv. Modehandlerinde i Aalborg Hanne Marie Hansens

for værdige og trængende, ubemidlede og enligstaaende Kvinder i Aalborg, der ernære sig eller have ernæret sig som Syersker, Stadf. Nr. 323, 18 Decbr. 1895.

95. Hans Jacob Hansens og Hustrus, til Fordel for Afholdssagen i Vium, Sjørsløv og Almind Kommune, Stadf. Nr. 282, 4 Decbr. 1888.

96. Tømmermester J. Hansens Jubilæumslegat for Enker efter Tømmermestere eller Møllebyggere i Odense, Stadf. Nr. 147, 17 Avg. 1887.

97. Sy pige Johansine Hansens, til Sygeplejens Fremme i Svendborg, Stadf. Nr. 256, 20 Oktbr. 1890.

98. Frk. Marie Hansens og Arkitekt Friherre Theophilos Hansens Rejse-Legat for Arkitekter og kunstindustrielle Haandværkere, Stadf. Nr. 169, 18 Maj 1892.

99. J. P. E. Hartmanns, for Studenter-Sangforeningen, Stadf. Nr. 303, 30 Oktbr. 1889.

100. Overhofmarschal Hauchs, til Indretningen for moralsk fordærvede Personers Forbedring og det kvindelige velgørende Selskab, Konf. 3 Marts 1838.

101. Arbejdsmand Christian Jensen Havns og Hustru Karen født Christensdatters, for Randers Arbejderes Bygge- og Alderdomsunderstøttelsesforening, Stadf. Nr. 346, 28 Decbr. 1894.

102. Frederik Vilhelm Hegels Minde (til Stiftelse af Rekonvalescenthjem), Stadf. Nr. 78, 21 April 1890.

103. Jeppe Hendriksens og Hustrus, til Skolepenge, Understøttelse af syge og gamle, fattige kristne, til gudelig eller kristelig Brug, Frimenigheder, Fripræster og lignende, Stadf. Nr. 190, 24 Juni 1889, særlig § 4.

104. Herlufsholms Sogns Sygestyrs »Legat til Selvhjælp«, Stadf. Nr. 194, 11 Juli 1873.

105. Guldwarefabrikant Bernhard Hertz's for det danske Kunstindustrimuseums teknologiske Afdeling, Stadf. Nr. 142, 9 Maj 1896.

106. Gross. W. P. Heymanns Legater til forskellige Stiftelser i Kbhvn., Konf. 21 Marts 1863.

107. Provst W. Hjorts Jubilæumslegat for Døtre af Embedsmænd eller Borgere i Nyborg, Stadf. Nr. 292, 1 Decbr. 1896.

108. Hjørring Laane-, Spare- og Diskontobanks Legat af 2 Marts 1880, Stadf. Nr. 79, 25 April 1881.

109. Hjørring Sparekasses Jubilæumslegat for Vendsyssels historiske Samfund, Stadf. Nr. 26, 16 Jan. 1896.

110. Fhv. Organist af Varde Hans Heinrich Hobolts, for

værdige og trængende ugifte Kvinder af Borger- eller Middelstanden i Varde, Stadf. Nr. 80, 4 Marts 1896.

111. Holbergs Understøttelseslegat, L. 19 Febr. 1861 (S. 227), Bkg. 12 Juni s. A.

112. Degn Holcks Legater til Litsenlavet i Nyborg, Hesselager Sognemænd og Odense Frimurerloge, Konf. 30 Oktbr. 1829, 13 Novbr. 1839.

113. Grosserer Christian Holms og Hustrus Sølvbryllupslegat af 27 Maj 1887 for kirkelig Forening for indre Mission i København, Stadf. Nr. 146, 17 Avg 1887.

114. Fhv. Toldkontorist Lauritz Holms og Hustrus, til Forskønnelse af Anlægget Frederiksminde ved Aalborg, Stadf. Nr. 83, 5 Maj 1883.

115. Generalkonsul Julius Holmblads, for syge og Rekonvalescenter, Stadf. Nr. 8, 21 Jan. 1897.

116. Kommandørinde Julie Holst født Cohns, for trængende Rekonvalescenter, Stadf. Nr. 319, 18 Decbr. 1895.

117. Oberst V. Hoskjærs, til Fremme af Legemsøvelser, Stadf. Nr. 151, 15 Maj 1896.

118. Sammes, til Teknikens Fremme, Stadf. Nr. 152, 16 s. M.

119. Huulbechs, til Brødremenigheden i Indien, Konf. 25 Febr. 1803.

120. Smedemester og Skibsreder Adolph Hansen Huusoms og Hustrus, for Prins Valdemars Forening i Svendborg, Stadf. Nr. 94, 17 Maj 1888.

121. Købmand J. D. Jelstrups og Hustru Margrethe født Winthers, for tvende velgørende Institutioner samt for værdige trængende og ugifte Kvinder i Frederikshavn, Stadf. Nr. 280, 19 Oktbr. 1895.

122. Sognepræst C. C. Jensens og Hustru Aline født Nidelichs Mindelegat til Brudeudstyr for en Brud i Vejlbj-Tibirke Kommune, Stadf. Nr. 40, 22 Jan. 1898.

123 Fhv. Høker Lars Jensens og Hustrus, til en flink Dreng af Slemminge Skole, subsidært til et ungt Menneske til Uddannelse til Skolelærer eller paa Landbohøjskole, event. til Sognets fattige, Stadf. Nr. 82, 25 April 1890.

124. Niels Chr. Solegaard Jensen og Hustrus, til Skovplantning i Poulsker Kommune, Stadf. Nr. 131, 4 Oktbr. 1880.

125. Nikolaj Frederik Jepsens og Hustrus, for værdige og trængende Borgere, Borgerenker og ugifte Borgerdøtre i Nykøbing paa Mors, Stadf. Nr. 279, 18 Oktbr. 1895.

126. Ove Henrik Juels Mindelegat for Konfirmander og Skolebørn i Bislev Sogn eller til Brugegave, Konf. 10 Novbr. 1864.

127. Ynglingen Ove Henrik Juels Mindelegat af 26 Juli 1864 og 1886 event. til Brudeudstyr for Piger i Bislev Sogn, Stadf. Nr. 166, 21 Septbr. 1887.

128. Møller i Graa Mølle M. Kaaes Udstyrslegat, ang. dets Uddeling, K. Skr. 4 Marts 1843.

129. Legat til Minde om L. J. Kalisch, Konf. 8 Septbr. 1840.

130. Sekretær og Registrator Kalls og Søsters, til Fordel for ugifte Fruentimmer, Konf. 13 Juni 1837.

131. Frk. Johanne E. C. Kalls, til Understøttelse af ugifte Fruentimmer, Konf. 7 Decbr. 1857.

132. Landskabsmaler Asmus Kaufmanns og Hustru Laura Kaufmanns, for Kunstnere, Stadf. Nr. 8, 9 Jan. 1894.

133. Enkefru Emilie Florentine Kine født Haacks, for Personer eller velgørende Institutioner, der have Hjemsted i Frederiksberg Kommune, Stadf. Nr. 110, 21 April 1894.

134. Købmand Niels Christian Kjærgaards, for Købmændenes Hjelpekasse i Tisted, Stadf. Nr. 92, 20 Marts 1894.

135 a. Tugthusfange Kløves, til Understøttelse af løsladte Forbrydere, Konf. 19 Novbr. 1830.

135 b. L. Brogaard Knudsens, til Selskabet for moralsk fordærvede Personers Forbedring, Konf. 23 Febr. 1836.

136 a. Legatet »H. C. Knudsens Minde«, Resl. 22 April 1818.

136 b. Udstyrslegatet paa Morsø til Marie Knudsens Minde, Konf. 15 Juni 1859.

Tillæg til Fundatsen, Konf. 18 Jan. 1862.

137. Konferensraad G. Kochs, til Odense Bys Forskønnelse, Stadf. Nr. 174, 7 Avg. 1897.

138. Etatsraadinde Kofoeds, til forskellige trængende, offentlige Indretninger og Stiftelser, K. Skr. 28 Novbr. 1839.

139. Det Krampske, til Understøttelse for uformuende Jomfruer, som ønske at absolvare examen artium, Stadf. Nr. 181, 13 Juni 1889.

Forandring i Fundatsen, Stadf. Nr. 263, 9 Oktbr. 1895.

140. Brygger Kogsbølls og Hustrus, for Arbejdere paa Carlsberg, Stadf. Nr. 156, 24 Septbr. 1881, og paa Fabriken Alliance, Stadf. Nr. 198, 2 Decbr. s. A.

141. Legatet »Admiral J. V. K. Kriegers og Hustrus Minde«

til Fordel for Haandværkerforeningen i Aarhus, Stadf. Nr. 88, 31 Marts 1873.

142. Krigerlegatet af 1864 til Fordel for Plejeforeningen og Bospisningsanstalten i Odense, Stadf. Nr. 82, 9 Marts 1894.

143. J. P. Kristensens og Hustrus, til Sygehjælpeforeningen i Aal Sogn, Stadf. Nr. 48, 26 Jan. 1898.

144. Maren Kroghs, til Fordel for Vamdrup Sogn (dels til Anskaffelse af Bøger til Udlaan og Salmebøger til Konfirmander, dels til Sygehjælp), Stadf. Nr. 426, 20 Oktbr. 1892.

145. Svénné Langkjers, til Langkjers Handelsakademi i København, Stadf. Nr. 200, 14 Septbr. 1875.

146. »Langskov Julelegat« til Fordel for Langskov Sogn, Stadf. Nr. 230, 27 Avg. 1873.

147. F. Larchers Konfirmationsudstyrs-Legat for Drengé, der have frekventeret Østre Friskole i København, Stadf. Nr. 75, 25 Febr. 1895.

148. K. A. Larssens og Hustrus L. M. Larssens født Thodborgs, til Børn af Forældre i Frederiksværk til Hjælp ved Studeringer og til Oplæring til Haandværkere, til Rejsestipendier og Udlaan til Polyteknikere, Mekanici eller Haandværksmestere og -svende, m. m., Stadf. Nr. 126, 31 Maj 1884, jfr. Stadf. Nr. 127 af s. D.

Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 55, 25 Marts 1886.

149. Skrædermester N. F. Larsens, til Konfirmationsklæder til Børn i Vejle, kgl. Ekspedition Nr. 365, 19 Oktbr. 1871.

150. Thyra Larsens Mindelegat, til en ung Pige som Understøttelse under hendes Forberedelse til Lærerindeeksamen, alm. Forberedelseseksamen, Eksamen artium og lignende Prøve eller under hendes Uddannelse til Sygeplejerske, Stadf. Nr. 250, 29 Septbr. 1894.

151. Frøken Anna Christiane Lassens, for svage konfirmerede ugifte Piger i Hillerød Købstad, Stadf. Nr. 270, 24 Oktbr. 1896.

152. V. Laubs, for unge Kunstnere og Studenter og for unge Kvinder, som uddanne sig til et bestemt Studium (fortrinsvis Læge) eller en Kunst eller til Lærerindevirksomhed, Stadf. Nr. 31, 22 Febr. 1881.

153. »Laudams Legat«, for trængende og flinke Konfirmander i Assens Sogn (Vejle Amt), Stadf. Nr. 72, 7 April 1874.

154. Marie Lehmanns, til Bedste for Kunsten, Stadf. Nr. 83, 15 Marts 1871.

155. Major Chr. Lemvigs og Hustrus, Rskr. 1 Decbr. 1819.

156. Det Raben-Levetzauske, til Understøttelse for Enker og Døtre af Embedsmænd i Præstø Amt og til Nytte for Beboerne paa Beldringe Gods, Stadf. Nr. 292, 15 Avg. 1871.

157. Levring Sogns Sparekasses, til Oplysnings Fremme i Sognet, Stadf. Nr. 138, 29 Juli 1882.

158. Frøken Liebenbergs Udstyrslegat for Piger af Arbejdsklassen i Randers, Stadf. Nr. 13, 20 Jan. 1888.

159 a. De Lilliendalske, omtales i K. Prom. 16 Juli 1774.

159 b. Søstrene Lindes, for ugifte Institutbestyrerinder i Kbhvn., Konf. 28 April 1849.

160. Konferensraad I. Linnemanns, for trængende juridiske studerende, Stadf. Nr. 184, 8 Septbr. 1897.

161. Testament af Anna Laura Lund i Kbhvn. med event. Anvendelse af en Kapital til Kirker, Skoler, Asyl og andre veldædige Stiftelser, Konf. 1 Juli 1857.

162. Musiklærer Hans Lunds, til Københavns Musikkonservatorium, navnlig til Bedste for Musiklærere, Stadf. Nr. 213, 11 Novbr. 1884.

163. Silke-, Ulden- og Lærredskræmmer J. H. Lunds Legater til forskellige offentlige Stiftelser i Kbhvn., Testament 16 April 1851.

164. Frk. Charlotte Dorthea Elisabeth Lunnss Uddannelseslegat, Stadf. Nr. 213, 7 Juni 1893.

165. Elisabeth K. C. Maaghs, til Konfirmationsklæder for Børn i Holbæk, bør bestyres af Skolekommissionen, Ind. M. Skr. 16 Jan. 1855.

166. Møller Madsens og Hustrus Udstyrslegat for Piger i Nykøbing Købstad og i Nykøbing Landsogn paa Mors, Stadf. Nr. 317, 21 Novbr. 1894.

167. Lærer N. Madsens, til Filialen af »de forenede Kommuners Alderdomsforsørgelseskasse« i Ormslev-Koldt Kommune, Stadf. Nr. 9, 4 Jan. 1884.

168. Moritz G. Melchiors og Hustrus, til den gensidige Hjælpeforening for kvindelige Haandarbejdere, Stadf. Nr. 205, 30 Decbr. 1885.

169. Hofraad D. A. Meyers Legat til en stor Mængde Skoler, Stiftelser m. m., Konf. 20 Decbr. 1822.

170. Gehejmemstatsminister Grev Moltkes, for Embedsmænds ugifte Døtre, Konf. 27 Decbr. 1822.

Sammes, for Embedsmænds Børn, der gaa i Skole, Konf. af s. D.

171. Fru Bispinde Emmy Monrad født Tuteins, for Frederiksberg Sogns Menighedspleje, Stadf. Nr. 224, 24 Avg. 1896.

172. Sammes for vanføre og lemlæstede, Stadf. Nr. 229, 7 Septbr. 1896.

173. Købmand H. C. Morells og Hustrus, til Hobro Købstad, Stadf. Nr. 155, 1 Juli 1890 I.

174. Gaardejer Hans Jørgen Mortensens Hjelpelegat, for en fattig studerende af Bonde- eller Almueklassen paa Møen, Stadf. Nr. 342, 4 Decbr. 1891.

175. Propr. Søren Møllers, for Indvaanere i Randers (Brudeudstyr, ældre ugifte Damer og gamle ugifte Mænd, Købmændenes Hjelpeforening, Haandværkerstiftelsen, Bombebøssen, Arbejderbyggeföreningen, Konfirmationsudstyr eller Børneasylet), Stadf. Nr. 143, 25 Oktbr. 1880.

176. Etatsraadinde de Neergaards, til ældre Husjomfruer m. fl., Stadf. Nr. 89, 13 April 1877.

177. Peder Nielsens og Hustrus Mindelegat, subsidært til Understøttelse af Drengébørn af ubemidlede Forældre i Sølling og Hellerup Sogne til deres Oplærelse og Uddannelse, Stadf. Nr. 336, 10 Decbr. 1889.

178. Frøken Betty Nyegaards Friskolelegat, Stadf. Nr. 117, 4 Maj 1895.

179. Nykøbing paa Mors Bys Forskønnelseslegat, Stadf. Nr. 203, 30 Juli 1895.

180. Borgmester J. B. Olriks historiske Legat, Stadf. Nr. 107, 30 April 1877.

181. Skolelærer Anders Olsens, til Buttrup-Tudse Kommunekasse m. m., Stadf. Nr. 249, 26 Septbr. 1873.

182. Enkefru Sophie Amalie Petersens, for værdige og trængende Karle eller Kuske hos Vognmænd i København, Stadf. Nr. 266, 16 Oktbr. 1894.

183. Adjunkt Rudolph Petersens og Hustrus, til forskellige Stiftelser og Foreninger i Viborg, Stadf. Nr. 288, 3 Novbr. 1873.

184. Etatsraad Vilhelm Petersens og Hustrus, for enligt stillede Kvinder som ere hjemmehørende i Odense Købstad, Stadf. Nr. 110, 27 Marts 1896.

185. Clara Pontoppidans, til Ormslev-Koldt Sognes Læseforening, Stadf. Nr. 444, 23 Jan. 1871.

186. Degn Pors, til videre Uddannelse af unge Mennesker i Ødis Sogn, Stadf. Nr. 225, 13 Septbr. 1890.

187. Kbmd. Rahrs, til to Piger af Embeds- eller Borgerstanden i Ribe, Konf. 17 April 1858.

188. Komtesse Gerda Rantzaus Sygelegat, Stadf. Nr. 253, 25 Novbr. 1897.

189. R. K. Rasks under det filologisk-historiske Samfund i København, Stadf. Nr. 183, 8 Septbr. 1897.

190. Boelsmand Hans Rasmussens og Hustru Karen Madsens, for trængende af Vejstrup Valgmenigheds Medlemmer, Stadf. Nr. 148, 28 Marts 1894.

191. Købmand Martinus Rasmussens Familielegat med dertil knyttede Rekreations- og Plejehjem »Sølyst« ved Nyborg, Stadf. Nr. 154, 23 Maj 1896.

192. Landstingsmand Niels Rasmussens og Hustrus (bestaaende af en Jordlod i Lishjerg Terp), til almennyttigt Brug, f. Eks. en Friskole, Folkehøjskole eller Valgmenighed, Stadf. Nr. 422, 18 April 1893.

193. Udenrigsminister Kmhr. Baron Rosenørn-Lens Legater henholdsvis til Sygeplejeforeninger for Baroniet Guldborgland og til Sygehjælp paa Baroniet Len, Stadf. Nr. 286 og 287, 16 Avg. 1893 (bestyres af de respektive Lensbesiddere).

194. Fru Ida Ruben, født Coppels, bl. a. til Københavns og Marthahjemmets Bospisningsanstalter og Kliniker for ubemidlede i Kbhvn., Stadf. Nr. 113, 29 Maj 1890.

195. Gross. Georg Ryans, til forskellige offentlige Indretninger og Stiftelser, Testament 23 April 1861.

196. Etatsr. Ræders og Hustrus Legater for ugifte Døtre af Embedsmænd eller Borgere i Horsens m. m., Konf. 14 Juli 1864.

197. Etatsr. C. Rønnenkamps og Hustrus Legater, til Befordring af Flid og Fremhjælpning af Almuesbørn med gode Evner paa Næsbyholm og Bavelse Godser, Konf. 23 Juli 1856, 30 Maj 1857, Rskr. 23 Juni 1865, 31 Jan. 1871 (i Noten til fornævnte Rskr. 1865).

198. Kmhr. C. Rønnenkamps og Hustrus, til Fordel for Bønderne paa de foran nævnte Godser, Konf. 17 Jan. 1862.

199. By- og Herredsfoged Sagers Mindelegat af 1874 (til Belønning for Bestillingsmænd paa Langeland og Strynø, der udmærke sig ved Retssikkerhedens Haandhævelse), Stadf. Nr. 217, 10 Oktbr. 1874.

200. Grev Brockenhuus-Schacks og Hustrus Sølvbryllupslegat, Stadf. Nr. 17, 21 Jan. 1876.

201. Abraham M. Scheberschins, til en Bospisningsanstalt i Kbhvn., Konf. 26 Maj 1838 a.

202. Frøken Johanne Marie Schous, for værdige og trængende Husjomfruer, som opholde sig eller have tjent i Nørre Tranders Sogn, Stadf. Nr. 1, 5 Jan. 1897.

203. Kmhr. og Hofjægermester Schütttes, til Understøttelse og Fremme af almennyttige og veldædige Formaal i Danmark, Konf. Nr. 66, 8 April 1878. Jfr. herved Stadf. Nr. 119, 27 Maj 1884.

204. Det Sehestedt-Juulske, oprettet af det fynske Brand-assuranceselskab, Konf. 24 Maj 1864.

205. Justitsraad Ivar Emil Seidelins, til Fordel for Hof-funktionærernes Laane- samt Husleje- og Byggeforening af 11 Jan. 1886, Stadf. Nr. 74, 1 Marts 1894.

206. Gaardejer af Kostræde, P. Simonsens, for Fæstere af paa Matr. Nr. 25 e af Kostræde Banker opførte Huse, Stadf. Nr. 90, 15 Maj 1888.

207. Prof., Dr. med. Vedel Simonsens, til Oplysningens Fremme i Vigerslev Sogn, Konf. 6 Juli 1838.

208. R. Skousboes og Hustrus, til Forskønnelse af Frederiksberg Sogns Gader og Veje, Konf. 21 Septbr. 1860.

209. Overavditør J. Skrikes, for militæres Børn, Stadf. Nr. 96, 28 Marts 1894 (den ældre Fundats 21 April 1852 ophæves).

210. De Spannørske Legater, Fundats, Resl. Nr. 123, 10 Juli 1879. Forandringer i og Tillæg til Fundatsen, J. M. Skr. Nr. 347, 3 Oktbr. 1893.

211. Fru Juliane Birgitte Nicoline Sporons, for Døtre af Embedsmænd og Borgere i København med Fortrinsret for Døtre af Embedsmænd under Københavns Politi, Stadf. Nr. 177, 18 Septbr. 1883.

212. Etatsr. Steenbergs, for en Læges Enke, Konf. 15 Maj 1858.

213. Frøken Olivia Stephensens, for Døtre af Embedsmænd, Købmænd eller Haandværkere i Hobro, Stadf. Nr. 217, 26 Septbr. 1898.

214. Etatsr. J. Th. Suhrs og Hustrus, til Embedsmænds, ugifte Døtre, Konf. 15 Marts 1859, 12 Decbr. 1860.

Samme, til 10 veldædige Instituter i Kbhvn., Konf. 12 Decbr. 1860.

215. Sæby-Hallenslevs Kommunes Legat af 1873, Stadf. Nr. 300, 19 Novbr. 1873.

216. Skolelærer og Kirkesanger Anders Larsen Søndergaards, til Hædersgaver for unge Mennesker i Heltborg Sogn, Stadf. Nr. 172, 12 Septbr. 1883.

217. Søofficersskolens Legater. Se om dem Adg. Nr. 136, 9 Septbr. 1887 § 36.

218. Kammerraad Hans Sørensens og Hustrus Fru Maren Sofie Buch Sørensens, til Vindeby Kommune (Legatets Indtægt indgaar i Kommunens Kasse), Stadf. Nr. 228, 18 Avg. 1894.

219. Camilla Tacks, for en Videnskabsmand eller Kunstner, Stadf. Nr. 215, 15 Avg. 1895.

220. Brødrene Thomsens, til mangfoldige offentlige Indretninger og Stiftelser, K. Skr. 7 Novbr. 1818 med Note.

221. Det Thomsenske, til Fredning af Oldtidsminder og Fremme af Kunst og udmærket Haandværksarbejde, Konf. 13 Septbr. 1865.

Ny samlet Fundats, Stadf. Nr. 126, 11 Juni 1888.

Forandring i Fundatsen, Stadf. Nr. 104, 15 Marts 1893 (ang. Oldtidsminders Restavrering).

222. Provst G. Thorsteinsens, til Præmier for nyttige Almueskrifter paa Islandsk, Konf. 29 Decbr. 1837.

223. Kancelliraadinde Louise Thorup født Espersens, for trængende ugifte Døtre af Borgere i København og Roskilde, Stadf. Nr. 131, 11 Maj 1894.

224. By- og Herredsskriver Tofts »Legat til Fordel for Tisted By i Anledning af d. 22 Juni 1824«, Konf. 17 Decbr. 1828.

225. Etatsr. Topps Enkes, til den af Biskop Balle oprettede Forsørgelsesanstalt, Konf. 5 Jan. 1802 § 2 c.

226. Frøken Mathilde Tranbergs, for kirtelsvage Børn, Stadf. Nr. 279, 27 Decbr. 1898.

227. Gehejmekonferensr. F. W. Treschows Legater, Konf. 16 Febr. og 25 April 1859 samt 12 Jan. 1862 (alle i Till. t. Reskriptsaml. f. 1863).

Legatet til Minde om afd. Biskop Mynsters store Fortjenester af den danske Kirke, Konf. 10 Febr. 1866.

228. Christian og Katharina Treschows Sølvbryllupslegat for Frydendals Gods, Stadf. Nr. 220, 19 Avg. 1895.

229. Fru Katharina Treschows Understøttelseslegat for Beboerne paa Frydendal Gods eller Personer, der have været knyttede til samme, Stadf. Nr. 256, 23 Septbr. 1895.

230. Stiftsprovst Trydes Jubilæumslegat for ugifte Døtre af agtede Familjer, Konf. 27 Novbr. 1861.

231. Emil Tvermoes's Legat til forsømte Smaa børns, navnlig Dreng børns, kristelige Opdragelse til nyttige og hæderlige Arbejdere, Stadf. Nr. 115, 25 April 1894.

232. Det kgl. Frederiks Hospitals Legat for Hjemmet for vanføre, Stadf. Nr. 27, 28 Jan. 1895.

233. Pastor Holger Visbys og Hustrus, for Skolehjælp og Brudeudstyr m. m., fortrinsvis for Børn af Præster ved Christianshavn og Storehedinge Kirker, Stadf. Nr. 373, 19 Novbr. 1892 VIII.

234. V. Viums og Hustrus, til Fordel for Holstebro m. m., Stadf. Nr. 79, 23 April 1879.

235. Fru Wederkinchs, for Embedsmænds Enker og ugifte Døtre i Odense, Konf. 4 Jan. 1842.

236. L. Wiegandts og Hustrus, for en trængende Enke efter en Barber og Frisør, som har været Medlem af Barber- og Frisørforeningen af 25 Febr. 1861 i København, Stadf. Nr. 116, 25 April 1894.

237. Lærer og Translatør Niels Christian Olsen Willerts, til Fordel for Foreningen »Hvilehjemmet« i Maribo, Stadf. Nr. 108, 18 April 1894.

238. Jomfru Cathrine Winckelmanns, for ældre Kvinder i Aarhus, Stadf. Nr. 147, 29 Maj 1895.

239. Prokurator Windfeld-Hansens, til Fordel for Alderdomsforsørgelsesforeningen for Sorø By og Landsogn, Stadf. Nr. 145, 29 Juni 1897.

240. Sammes til Fordel for Understøttelsesselskabet for trængende Kontorbetjente og deres Enker, Stadf. Nr. 156, 11 Juli 1897.

241. Georgine Hansine Wredes, for uformuende, flittige og begavede Børn og unge Mennesker af Fuglse Herred, Stadf. Nr. 187, 20 Oktbr. 1883.

242. Cand. phil. Sophus Conradin Raphael Wulffs Legater (til »Kæden«, Børneplejeforeningen i Kbhvn., Foreningen af 1837 til forsømte Børns Frelse, Sygeforeningen Hygæa, »Fildelfia«, Rekonvalescenter og trængende i Gentofte Sogn, Kbhvn.s Understøttelsesforening, Samfundet, som antager sig vanføre og lemlæstede Børn, Vangede Asylselskab i Gentofte, Vedligeholdelse af Gravsteder paa Frederiksberg gl. Kirkegaard og Gentofte Kirkegaard), Stadf. Nr. 159, 26 Juli 1888.

243. Rudolph Wulfs og Hustrus, for værdige og trængende Enker efter eller Døtre af Borgere, Embeds- og Bestillingsmænd i Aarhus, Stadf. Nr. 279, 25 Novbr. 1896.

244. Ørbæk Sogns, Hospitals- og Skolelegat. Tillæg til Fandatsen, Stadf. Nr. 133, 25 Juli 1882.

245. Det Anders Sandøe Ørstedeske Prismedaillelegat, Konf. 17 Decbr. 1851. Jfr. M. T. B f. 1872 S. 31.

Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 55, 23 Febr. 1884.

246. Øster Snede Sogns Legater, Fundats for dem, Stadf. Nr. 177, 3 Oktbr. 1882.

247. Lærer Jens Østergaards og Hustrus, for forskellige Højskoler samt Institutioner og Embeder vedrørende Kirke- og Almueskolevæsenet i Aarhus Amt, Stadf. Nr. 43, 2 Febr. 1895.

D. Familjelegater.

Ang. hvor vidt der skal aflægges Regnskab til Stiftsøvrigheden for dem, K. Prom. 22 Oktbr. 1796 § 3.

Optages ikke paa de i Ind. M. Cirk. Nr. 128, 8 Avg. 1879 ommeldte Indberetninger, Cirkulærets § 1.

Enkelte saadanne:

1. C. M. Albecks, Stadf. Nr. 74, 16 Febr. 1898.

2. Grosserer Adolf Carl Emil Andersens og Hustrus, til Fordeel for Skibsbygmester Skifter Andersen og Toldkontrollør Henrik Hansen Tofte og disses Descendens, Stadf. Nr. 143, 12 April 1893.

3. Det Andersenske Enke-Understøttelseslegat, Konf. 6 Febr. 1857, Noten t. Ind. M. Skr. 14 Marts s. A.

4. C. R. Andresens og Hustru Sinnet Marie, født Jessens, Stadf. Nr. 97, 22 Maj 1888.

5. Kbmd. i Svendborg H. J. Baagøes og Hustrus, Stadf. Nr. 151, 25 April 1871.

6. Cand. theol. Bendz's og Hustrus, Sølvbryllupslegat, Stadf. Nr. 187, 15 Oktbr. 1877.

7. Casper Benzons og det Caroline-Benzon-Louske, Konf. 12 Marts 1862.

8. Det Benzonske, Konf. 10 Novbr. 1841 I.

9. Sognepræst Blædels Legat, event. for en kvindelig Descendent, Stadf. Nr. 188, 22 Septbr. 1876 § 4.

10. Anders Borchs og Inger Eleonore Borchs, født Kornrup, Testament 2 Juli 1823 §§ 8, 15 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1865).

11. Det Raben-Levetzau-Bornemannske, Stadf. Nr. 291, 15 Avg. 1871.

12. Bogtrykker H. G. Brills og Hustrus, Stadf. Nr. 114, 19 Juni 1883 (giver kun Familjen Fortrinsret i 50 Aar).

13. Frøken Espenine Frederikke Bruuns, Stadf. Nr. 325, 27 Decbr. 1895.

14. Konsistorialr. Lambert Daniel Bruuns, Stadf. Nr. 264, 17 Avg. 1892.
15. Enkefru Dorteaa Sophie Kirstine Brønnicke, født Kornepus, Stadf. Nr. 122, 19 Marts 1892.
16. Enkefru Nicoline Sophie Budtz's Legat (for 2 Søstres Descendens), Stadf. Nr. 160, 6 Maj 1892.
17. Det Bunkeflodske, Stadf. Nr. 302, 25 Oktbr. 1889.
18. Generalmajor Kammerherre Poul Martin von Bülow og Hustru Anna Christine Amalie von Bülow født Døckers, for Medlemmer af Familjen Bülow, Stadf. Nr. 169, 30 Juni 1898.
19. Anders Christiansens og Hustru Lucie Pedersens, Stadf. Nr. 109, 30 April 1897.
20. Fabrikant Knud Christiansens og Hustru Johanne Christiansens, Stadf. Nr. 197, 22 Juli 1895.
21. Hans A. Clausens og Hustrus, fra Medborgere i Anledning af deres Guldbrylup d. 3 April 1880, Stadf. Nr. 99, 20 Maj 1881.
22. Overlæge Viggo Collstrops og Hustru Hanne Wolffs, Stadf. Nr. 113, 29 Juni 1887.
23. Christen Christensens og Hustru Marie Catrine Simonsdatters, subsidiært for trængende Familjer paa Holmsland Klit, Stadf. Nr. 220, 22 Septbr. 1888.
24. Det Dahlske, Konf. 17 Marts 1858.
25. Fabrikant Hans Stephan Anthon Ludvig Demants Familjestiftelse, Stadf. Nr. 202, 10 Juli 1894 (tillige Arbejderlegat).
26. Johan Gottlieb Dibbelts, Stadf. Nr. 154, 15 Avg. 1876.
27. Jørgen Donnerups, Konf. 28 Marts 1821 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1821).
28. De Dorphske-Lorenzenske Legater, i Roskilde, Stadf. Nr. 69, 30 April 1886.
29. Familielegat til Minde om afg. Brændevinsbrænder og Købmand i Køge Folmer Nielsen Dyrhund og Hustru, oprettet af deres Datter Charlotte Amalie Dyrhund, Stadf. Nr. 153, 30 Juni 1890. — Tillæg til Fundatsen, Stadf. Nr. 352, 25 Oktbr. 1892.
30. Det Milo-Fahnøeske, Stadf. Nr. 326, 22 Decbr. 1873.
31. Sognepræst i Bogenae Hans Jacob Fichs og Hustru Lucie Elise født Hertz's, Stadf. Nr. 13, 7 Jan. 1887.
32. Agnes Foss født Kjeldsens, bl. a. for en af de mest værdige og trængende Descendenter efter Skolelærere i Vistoft paa Mols Frantz Christian Foss og Hustru Maren født Larsen, Stadf. 13, 7 Jan. 1887.

33 Gaardejer af Ulkjær Christen Frandsens og Hustru Ane Kirstine Lauritsdatters, Stadf. Nr. 66, 22 Febr. 1896.

34. Christian Hendrik Friis's og Hustru Margrethe Christine Friis's, Stadf. Nr. 233, 26 Juni 1893, jfr. Stadf. Nr. 234 af s. D. § 3.

35. Chr. Gjørtz's og Enkes, Stadf. Nr. 92, 24 Maj 1878.

36. Silke- og Klædekræmmer P. Glerups i Kbhvn., ang. Indkaldelsen til ledige Portioner og Magistratens Uddeling deraf, K. Skr. 29 Septbr. 1838.

37. Maren Grotums, Enke efter Stiftamtmand Pentz, tidligere gift Hobroe, ny Fundats, Konf. Nr. 98, 25 Marts 1872. Jfr. K. Skr. 29 Juni 1833.

38. Konferensr. Emanuel Rasmus Groves og Hustru Johanne Elisa Grove født Hjorts Legat, Stadf. Nr. 162, 10 Maj 1892.

39. M. C. Grøns og Hustrus, Stadf. Nr. 95, 25 Marts 1872.

40. Fru Maria Sophia Hages Legat (for Kommerceintendant J. F. Hages Descendens), Ind. M. Skr. 3 Avg. 1866.

41. W. L. v. Halles, Konf. 24 Juli 1829.

42. Provst Aleth Hansens, Stadf. Nr. 167, 16 Maj 1892.

43. Frøken Constantia Victorine Hansens, Stadf. Nr. 118, 12 Maj 1897.

44. Glashandler Niels Hansens og Hustru Mette Cathrine Hansen født Henningsens Legat, Stadf. Nr. 133, 3 Maj 1889.

45. Det Harboeske, Stadf. Nr. 231, 12 Septbr. 1896.

46. Oberstløjtnantinde Hirschnachs, født Trap, Konf. 4 Septbr. 1832.

47. Gross. Jacob Holms, for trængende, fornemlig af Familien, Stadf. Nr. 192, 19 Maj 1871.

48. Det Holm-Friiske Legat, Stadf. Nr. 124, 13 April 1891.

49. O. G. Holmers Enkes, Kirstine Næraas, Konf. 13 Septbr. 1793.

50. Kmhr. Hoppes Klosterlegat, Konf. 29 Juli 1831.

51. Cand. phil. Hvalsøes, Stadf. Nr. 45, 17 Febr. 1877.

52. Ang. det Hørningske (for Personer af Hans Friis's og de Marsviners Familie), K. Skr. 4 Maj 1847.

53. Anton Carl Jacobsens, i Aalborg, Stadf. Nr. 142, 25 Oktbr. 1880.

54. Niels Henrik Jensens og Hustru Margrethe Elise født Hansens Mindelegat, Stadf. Nr. 136, 29 Marts 1892.

55. Etatsr. L. Jørgensens og Hustru Pouline Margrethe født Clausens, Stadf. Nr. 312, 8 Septbr. 1893.

56. Etatsraad Godsejer Poul Knudsens og Hustru Ane Jensine Knudsen født Riis's Mindelegat, Stadf. Nr. 127, 11 April 1896.

57. Oberst Oluf Johan Heinrich v. Krabbes og Hustru Anna Dorothea Kjellerups, Stadf. Nr. 192, 15 Decbr. 1886.

58. Klokke og Graver i Helsingør Ludvig Holger Kruses (for Descendenter efter Vejer og Maaler Schiødt), Stadf. Nr. 163, 18 Novbr. 1886.

Tillæg til Fundatsen (betræffende Vedligeholdelse af Legatstifterens Gravsted), Stadf. Nr. 257, 15 Juli 1893.

59. Jørgen Kruuses, Stadf. Nr. 112, 15 April 1872. Tillæg til Fundatsen, Konf. Nr. 87, 11 April 1877.

60. Vinhandler Langs og Enkes, Resl. 27 April 1831 med Note.

61. Afgørelse af nogle Spørgsmaal ang. det af Kbmd. Boas Larsen i Roskilde stiftede Legat, K. Skr. 12 Marts 1846.

62. Det Larssenske, Stadf. Nr. 108, 27 April 1897.

63. Johan Linnemanns, Stadf. Nr. 141, 18 Juni 1890. Tillæg til Fundatsen (ang. Regnskabsafleggelsen), Stadf. Nr. 337, 19 Decbr. 1894.

64. C. V. R. Lotz's, for Slægtninge og nogle Venner (subsidi. Københavns Understøttelsesforening), Stadf. Nr. 306, 13 Juni (i Lovtid. ved Trykfejl 14 Novbr.) 1894.

65. Louise Lundings, Konf. 15 Novbr. 1860.

66. Det Lützenske, (stiftet af Dorothea Hansen født Lützen), Konf. 30 Oktbr. 1832.

67. General, Kammerherre H. S. Lytzens og Hustru, født Horstmanns, Stadf. Nr. 174, 13 Juni 1889.

68. Det af afg. Frk. Agnes Madsen oprettede (for Tømmermester Anders Christian Sophus Gamél Madsens og Oberst August Julius Christian Emil Madsens kvindelige Efterkommere), Stadf. Nr. 96, 16 April 1889.

69. P. L. Mayntz' og Hustru Marie Caroline født Hansens, Stadf. Nr. 22, 4 Febr. 1888.

70. Konventualinde i Duebrødre Kloster i Roskilde, Frk. Ida Josephine Lovise Meyers, Stadf. Nr. 81, 25 April 1890.

71. Klædefabrikant Johan Carl Modewegs og Enke Petrine Nicoline Modeweg født Tangens, Stadf. Nr. 101, 2 April 1894 (event. tillige for værdige og trængende Enker efter Skibsførere eller faderløse Børn af saadanne).

72. Fru Bispinde Emmy Monrad født Tuteins, for Kvinder af den Tuteinske Familie, Stadf. Nr. 220, 21 Avg. 1896.

73. Det Münterske, Stadf. Nr. 92, 1 April 1897.
74. Det Mylius'ske, Stadf. Nr. 20, 5 Jan. 1893.
75. Etatsraad E. M. Møllers og Hustru A. M. Møller født Madsens, Stadf. Nr. 241, 13 Novbr. 1897.
76. Frøk. Adelhaid Nansens, Stadf. Nr. 170, 8 Septbr. 1876.
77. Kancellir., Prokurator Otto Henrik Nors's og Hustru Marie Frandsine Nors, født Møllers, i Aarhus. Stadf. Nr. 252, 10 Oktbr. 1890.
78. Sammes, i Løgstør, Stadf. Nr. 267, 27 s. M.
79. Premierløjtn. H. Fr. Chr. Ostenfeld med Tilnavnet Kaads, Stadf. Nr. 284, 29 Decbr. 1875.
80. Jens Andersen Ostenfelds og Hustru Inger Pedersens, Stadf. Nr. 115, 26 Maj 1888.
81. Købmand G. F. Palludans og Enke Caroline Palludans, Stadf. Nr. 323, 10 Novbr. 1891.
82. Købmand O. Palludans og Hustru Sine Palludan født Teubners, Stadf. Nr. 147, 11 Maj 1896.
83. Fru Augusta Frederikke Payngk, født Petersens, Stadf. Nr. 55, 3 Marts 1877.
84. Sabitte Sophie Plums, Konf. 2 Septbr. 1858.
85. Frøk. Louise Prehns, Konf. 8 Jan. 1863.
86. Frøk. Pouline Marie Rasmussens, i Tarm, Stadf. Nr. 124, 1 Juni 1888.
87. Frøken Charlotte Amalia Caroline Ravns (for Descender af Søskende til Justitsraad Søren Sørensen og Hustru Ingeborg født Wad), Stadf. Nr. 11, 7 Jan. 1887.
88. Søren Harildsen Refsgaards, Stadf. Nr. 28, 29 Jan. 1872.
89. Hulda Elina Reimanns, Stadf. Nr. 381, 23 Novbr. 1892.
90. Geheimer., Dr. jur. Scheels, Stadf. Nr. 167, 10 Oktbr. 1879.
91. Kbmd. af Aarhus Christen Møller Schmidts, Stadf. Nr. 126, 10 Juli 1879.
92. Chr. D. Schwensens, Stadf. Nr. 165, 9 Jan. 1896.
93. Frk. Johanne Louise Seidelins (ev. tillige til værdige trængende Piger og Enker, særlig Embedsmænds og Lægers efterladte), Stadf. Nr. 300, 15 Novbr. 1890.
94. Provst Daniel Peter Smiths og Hustru Nicoline Sophie Friis Smith, født Coldings Legat, Stadf. Nr. 351, 14 Decbr. 1891.
95. Godsejer Stadels Mindelegat, Stadf. Nr. 238, 22 Septbr.

1890 (kan dog subs. tildeles trængende paa Morsø udenfor de paagældende Familjer).

96. Justitsraad Schack August Steenbergs og Cathrina Elisabeth Steenberg født Lemvighs, Stadf. Nr. 84, 4 Marts 1895 (event. for Enker eller Døtre efter Læger, jfr. § 10).

97. Det Stistrupske, K. og U. M. Skr. 12 Maj 1853, M. T. B f. 1871 S. 59. Jfr. i øvrigt om dette Legat, der for største Delen anvendes til Indkøb af Bibeler, under Bibelen 11.

98. Det Stubbske, Konf. 3 Oktbr. 1865.

99. Enkepastorinde Suhrs, for Enker efter Mænd af Etatsr. J. Th. Suhrs Slægt, Stadf. Nr. 192, 15 Oktbr. 1883.

100. P. C. Søndergaards, Stadf. Nr. 125, 14 Juli 1887.

101. Justitsraadinde Ingeborg Sørensen, født Wads, Stadf. Nr. 122, 28 Maj 1888.

102. Det Thomsenske (oprettet af Konferensr. Chr. J. Thomsen), Konf. 13 Septbr. 1865.

103. Brødrene Thunes, Stadf. Nr. 247, 18 Oktbr. 1888.

104. Grosserer Wilhelm Christian Topps og Hustru Ane Topps Legat, Stadf. Nr. 167, 28 Maj 1891.

105. Oberst Frederik Eilert Tschernings, Stadf. Nr. 169, 7 Oktbr. 1878.

106. Veterinæren Etatsraad H. C. Tschernings og Hustrus, Stadf. Nr. 220, 8 Avg. 1894.

107. Pastor Carl Holger Visbys og Hustru Nanna Hilaria Margrethe, født Smiths, oprettet af Datteren Etatsraadinde Wain Stadf. Nr. 373, 19 Novbr. 1892.

108. Konsul Peter Scheel Winchells og Hustru Laura Sophie Margrethe Winchells, født Bertelsens Legat, Stadf. Nr. 345, 7 Decbr. 1891.

109. H. Wissings, K. Skr. 16 Oktbr. 1848.

110. Wogensens, Stadf. Nr. 208, 19 Septbr. 1898.

111. Rudolph Wulffs og Ida Marie Wulffs, Stadf. Nr. 182, 28 Maj 1898.

112. Provst Henrik Christian Zahrtmanns og Hustru Bodil Jochumine, født Tetens', Stadf. Nr. 129, 12 Avg. 1885.

Endelig maa bemærkes, at til en stor Mængde Legater, der ere stiftede til Fordel for visse Klasser af Personer — saa vel af de foran under B og C som de enkelte Artikler anførte — er der tillagt vedkommende Legatstifters Slægtninge særlig Fortrinsret, naar de i øvrigt opfylde de almindelige fundatsmæssige Betingelser.

Se Adelige Klostre. Stiftelser.

Legationssekretærer.

1. Have Rang i 5te Klasse Nr. 4, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874. Jfr. tidligere Fr. 14 Oktbr. 1746 IX Nr. 6.

2. Deres Uniform, Resl. 29 Jan. 1802, 9 Maj 1814.

3. Ang. deres Antal, Ansættelse, Lønning og Pension, Resl. 1 April 1863.

4. Ved de fremmede Gesandtskaber, kunne fritage de i deres personlige Tjeneste staaende Personer for at tilvejebringe de Bevisligheder, som ellers udfordres til at erholde Pas, Pl. 10 Febr. 1789 § 1. Se i øvrigt under Gesandter—Gesandtskaber II.

Legatssekretær. Ansættelse af en saadan under Københavns Magistrats 1ste Afdeling, Ind. M. Skr. Nr. 14, 27 Jan. 1897.

Legemlig Revselse. Maa ikke tildeles nogen af Skibsmandskabet, Sølov Nr. 56, 1 April 1892 § 44, Søfartsl. f. Island 22 Marts 1890 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.) § 33.

Jfr. Hustugt.

Legemlig Straf (korporlig Straf, Straf paa Kroppen).

1. Med Hensyn til, hvad herved skal forstaas, kan mærkes:

D. L. 6—3—9, Pl. 28 Jan. 1780 § 5, Fr. 1 Novbr. 1805 § 5, Pl. 1 April 1834 § 5 f, som dertil henregne Fængsel paa Vand og Brød.

D. L. 6—6—13, 6—13—1 og 9, 6—22—3, Fr. 24 Jan. 1761 IV § 14, 29 Febr. 1792 § 11, som dertil henregne Fængsel og Arbejde.

P. 28 Jan. 1780 § 5, som dertil henregner at gaa med den spanske Kappe.

Af de i Straffeloven anvendte Straffe henfører samme kun Rottingstraf og Ris til legemlige Straffe, L. 10 Febr. 1866 § 29, 25 Juni 1869 § 30 (f. Isl.). Se ogsaa Hæren 33.

Se fremdeles og fornemlig Dannebrogsoordenen 6, jfr. 5.

2. Med Hensyn til, hvad der forstaas ved haarde eller pinlige Legemsstraffe i Modsætning til de almindelige Straffe paa Kroppen, mærkes Krigsrets Instr. 9 Marts 1683 §§ 49 og 50.

3. Ang. at Præster skulle besøge Misdædere, som anholdes for saadanne grove Misgerninger, der drage Livs- eller anden haard legemlig Straf efter sig, Fr. 13 Marts 1761 § 3. Se nærmere Forbrydere 4.

4. Ang. Anvendelsen deraf paa Straffanger, se Straffanger 4 a, b og f.

5. Ang. Anvendelsen af legemlige Straffe i Skolerne, Fr. 7 Novbr. 1809 § 53 jfr. K. Skr. 10 Oktbr. 1818 § 17, U. og Skole-

dir. Skr. 25 Maj 1822 (ang. de lærde Skoler), Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. § 9, Bl. A § 27, f. Land. § 32, Bl. A § 27 (se nærmere under Skoler II A 18), Fr. 20 Marts 1844 (f. Kbhvn.) § 30, Bl. B § 20, Adg. 6 Septbr. 1853 §§ 23 og 24 (Land-skolerne i Vestindien), den ved L. 1 Marts 1854 tilføjede Instruktion § 4 (Skolerne paa Færøerne). Jfr. D. L. 2—18—12.

6. Paa de under Fattigvæsenets Forsorg værende Børn under 15 Aar kunde Fattigvæsenet tidligere anvende de i Skolerne brugelige legemlige Revselsler, Plan 1 Juli 1799 § 157, Pl 14 Decbr. 1810 § 24. Disse Bestemmelser ere imidlertid nu hævede ved Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 67, jfr. samme Lovs § 41, hvorefter korporlig Revselse ej er anvendelig mod Fattiglemmer.

7. Ang. at en Arrestforvarer i Tilfælde, hvor Udførelsen af en under en kriminel Sag idømt Straf af Rotting overdrages ham, er pligtig at udføre Straffen uden andet Vederlag end Erstatning for de med Eksekutionen eventuelt forbundne Omkostninger, J. M. Skr. Nr. 101, 2 April 1895. Se Arrestforvarere 5, 2det Stykke. Ris 1 d.

Se Arrestanter 22. Børn 3 f, 6 c, i, k (ang. Revselse i Hjemmet for offentlige Politiforseelser). Hustugt. Kat. Politisager III 4 (at Parterne i private Sager ikke ved Forlig kunne underkaste sig saadan Straf). Ris. Rottingstraf.

Legemsbeskadigelser (Lyde).

1. Ang. Straffen derfor, L. 10 Febr. 1866 §§ 203—207, jfr. § 208 (Duel), 25 Juni 1869 (f. Isl.) §§ 205—209, jfr. § 210. Jfr. 8 nedenfor.

2. Ang. hvor vidt Overøvrigheden i Sager om Overtrædelser af L. 1866 § 203 kan approbere Forlig mellem Parterne om Sagens Afgørelse, J. M. Skr. 21 Marts 1868 (D. T. S. 1070).

3. Ang. Erstatning af Helbredelsesudgifter og Næringstab samt Godtgørelse for de den Skadelidende paaførte Lidelser og den af den tilføjede Skade flydende Ulempe, Lyde og Vansir, L. 10 Febr. 1866 § 301, 25 Juni 1869 § 303. Se Krigsretter 5.

Ang. Ejerens Erstatningspligt for den Lyde, nogen fanger ved anden Mands Fæ eller Hunde, D. L. 6—10—2.

4. Ang. Straf og Erstatningspligt for den Husbond, der ved utilbørligt Forhold paafører et Tyende Legemsskade, L. 10 Maj 1854 § 31, 16 Febr. 1856 § 31 (f. Færø), Fr. 26 Jan. 1866 § 22 (f. Isl.).

5. Ang. Straf for Selvlemlæstelse, se Værnepligtige 10. Jfr. Hæren 32.

6. Ang. Gebyret for Synsforretninger, som foretages af Føge-

den efter privates Begæring i Anledning af tilføjet Legemsbeskadigelse, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 57, 30 Marts 1836 § 23 (f. Færø.), L. 2 Febr. 1894 (Nr. 1 i Tilh. t. Lovt.) § 20 (f. Isl.).

7. Foraarsagede ved Brug af Maskiner, ang. Anmeldelse til Politiet derom m. m., se Angivelse I 2 z og Maskiner 7, 8.

8. Vold mod sagesløs Person, L. Nr. 80, 11 Maj 1897, der indfører Straf af Tvangsarbejde i Stedet for Fængsel eller Bøder. Jfr. foran 1.

Se Læger B II 4 d Nr. 12 (Betaling for Legemsundersøgelse). Tiltale 6 m (ang. Straffelovens § 208). Vold. Æresoprejsning 5 (ang. Straffelovens §§ 203, 204).

Legemaskade, se Legemsbeskadigelser og Sygdom. Se fremdeles Blinde. Døve. Døvstumme. Stumme.

Legestuer, se Ungdomsgilder.

Legetøj. Ang. Handel dermed, se Handel I 25. Ang. Forbud mod at benytte giftige Farver til samme, se Gift 6, 21.

Legitimation af uægte Børn. Jfr. Fr. 8 Maj 1829 § 14.

1. Kan finde Sted ifølge kongelig Bevilling, Adg. 2 Marts 1708 § 31 (i Reskriptsaml.).

Eks. paa saadanne Bevillinger, Bev. 13 Oktbr. 1727 og 12 Maj 1730 (i Reg. t. Reskriptsaml. under Arv B), 12 Maj 1814, 7 Jan. 1817, 3 Maj 1825, jfr. Bev. 20 Avg. 1816, 4 Jan. 1833, 23 Jan. 1834.

Derom skal Bemærkning gøres i Kirkebogen og Daabsattesten, men denne maa ikke udfærdiges uden Angivelse af, hvem der er Barnets Moder, K. og U. M. Skr. 29 Marts 1892 (G. R.).

Tillagt legitimerede Børn adelige Rettigheder, Resl. 11 Febr. 1823 med Note.

Se Horebørn 3. Religion 8.

2. Ved Forældrenes paafølgende Ægteskab, se Ægte Børn 1.

3. Ved Tinglysning, se Kuldlysning. Religion 8. Underholdsbidrag A I 21. Uægte Børn 10.

Se Arveafgifter V 3 c.

Lejdeseddel for løsladte udenlandske Straffanger, der bortsendes, omtales i K. Cirk. 16 Marts 1816. Se nu Hjemsendelse,

Leje — Lejekontrakter.

1. Derom handler D. L. 5—8, jfr. 5—6—9, 5—7—13.

D. L. 5—8—3 er hævet, Straffel. 10 Febr. 1866 § 308, jfr. §§ 252, 253, 25 Juni 1869 (f. Isl.) § 310, jfr. §§ 254, 255.

2. Ang. hvorledes forholdes, naar nogen lejer Jord eller andet Gods til tvende, D. L. 5—3—31, Pl. 2 Oktbr. 1754 § 4.

3. I København maa intet Sted udlejes til Slagteri uden forudgaaende Anmeldelse baade fra Ejer og Lejer til Magistraten, Pl. 11 Decbr. 1776 § 2. Formenens ugældende, jfr. Haandværks- og Fabriksdrift I 20 B.

4. Spørgsmaal om et Dokument skal anses som Lejekontrakt eller som Skøde, K. Skr. 6 Decbr. 1828. Jfr. Udstykning I B 1.

5. Af Huse paa Landet, derom handler Fr. 27 Maj 1848 §§ 1 ff. Jfr. Rtk. Skr. 4 Novbr. 1815. Se Huse 3 og 4.

6. Ang. hvorledes Lejetagerens Ret og Forpligtelse efter Lejekontrakten gaar over paa hans insolvente Bo, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 17, jfr. § 146.

7. Om Leje af Landejendomme, se nærmere Forpagtning. Forpagtningskontrakter.

8. Af Beboelseslejlighed.

a. I København, derom handler Pl. 2 Oktbr. 1754, 7 Oktbr. 1771. Se Husleje 1, 2. Magistrat I 16.

b. Skal ved almindelig Halvaarsleje opsiges til Foraarsflyttetid inden Nytaar og til Efteraarsflyttetid inden St. Hansdag, Pl. 14 Jan. 1761 smh. med Pl. 8 Marts 1819 (f. Kbhn.), Pl. 20 April 1813 (f. Købst.), 31 Avg. s. A. (f. Fladstrand), 26 April 1817 (f. Land.).

I Overensstemmelse hermed maa det forstaaes, naar en Kontrakt lyder paa et Fjerdingsaars Opsigelse, K. Skr. 17 Avg. 1820.

c. Ang. Lejerens Deltagelse i Skatter m. m. af Ejendommen.

1) I Bygningsafgiften, Fr. 1 Oktbr. 1802 § 33. Ejeren, der hæfter for hele Afgiften, har samme Fortrinsret for Lejerens Andel som for Huslejen, § 41 ibd. Se Bygningsafgift II 12 c.

2) I Omkostningerne ved Isningen af Københavns Fæstningsgrave, Adg. 24 Decbr. 1808 § 8, Pl. 24 Febr. 1809.

3) I Afgiften i Odense til St. Knuds Kirke, Rskr. 3 Juli 1822 § 2.

4) I Udgifterne ved Københavns Vandforsyning, jfr. L. 30 Novbr. 1857 § 2.

5) Uden udtrykkelig Lovhjemmel eller sær Vedtagelse kan Ejeren ikke fordre saadan Deltagelse, K. Skr. 2 Septbr. 1817, 17 Juni 1819 (ang. Vægter-, Lygte- og Renovationsskatten i København). Jfr. L. 19 Febr. 1861 § 1 (S. 180).

6) Se Indkvartering II 12, III 15, 16.

7) Om Ejerens Udpantningsret hos Lejeren for de Skatter, denne har paataget sig at udrede, Amtstuefr. 8 Juli 1840 § 27, jfr. L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 2.

8) Ang. Lejerens Deltagelse i Skatter m. m. af Ejendommen kan mærkes L. om Kirkeafgift paa Island 19 Septbr. 1879 (Nr. 19 i Till. t. Lovt.) § 2, jfr. L. 27 Febr. 1878 (Nr. 3 ibd.) § 2.

d. Ang. Lejerens Ansvar for Kakkellovnsrørenes Renholdelse, L. 2 Marts 1861 § 21 (f. Land.), 15 Maj 1868 § 15 (f. Kbhvn.), Nr. 28, 21 Marts 1873 § 9 (f. Købst.), Nr. 7, 1 Febr. 1877 §§ 9, 24, 25 (f. Silkeborg), L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.) §§ 5, 18, 19 (f. Reykjavik), Nr. 5, 8 Jan. 1891 §§ 9, 24, 25 (f. Løgstør). Jfr. nedenfor 14.

e. Se Flyttedage. Forpagtning 7. Fæstepenge 1. Husleje.

9. Ang. Lejekontrakters Tinglæsning, se Tinglæsning II E. Tinglæsningsgebyrer 21. Halvprocentafgift 15 f.

10. Ang. Stempelpligten for Lejekontrakter om faste Ejendomme (2den Klasses Takst) og om Løssøre (som Gældsbreve), L. 19 Febr. 1861 § 39. Se Stempelafgiften III 9.

11. Ang. Sundhedskommissionernes Tilsyn med Lejehuse og -boliger, navnlig for fattige, ville Regler kunne findes i de lokale Sundhedsvedtægter, ogsaa for Landets vedkommende, se Sundhedsvedtægter.

12. Brugeren af en Ejendom har samme Ret som Ejeren til at modsætte sig Benyttelsen af Lokomobil indenfor en vis Afstand fra Ejendommen, Bkg. Nr. 151, 1 Decbr. 1880 § 18. Jfr. Lokomobiler 1, 3dje Stykke.

13. Ang. deres Stilling, som have Brugsrettigheder over faste Ejendomme, der skulle stilles til Tvangsavgift, L. Nr. 66, 9 April 1891 §§ 20, 23.

14. Ang. Lejerens Ansvar for Renholdelsen af Skorstene, Kakkellovnsrør m. v. i Thorshavn, Adg. Nr. 103, 13 Avg. 1886 §§ 5, 6, 9.

15. Af faste Ejendomme paa Island.

a. Af Jordejendomme, derom handler L. 12 Jan. 1884 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.), jfr. med Hensyn til § 9 L. om Eksekution 4 Novbr. 1887 (Nr. 25 ibd.) § 25.

b. Ang. Udlæg i Lejerrettigheder, fornævnte L. 1887 § 22.

c. Ved Leje af Jord kan Lejetageren give Underpant i sine til Bedriftens Udøvelse hørende Ejendele samt i Produkterne af Driften, L. 4 Novbr. 1887 (Nr. 24 ibd.) § 4.

d. Se Bygsling og Bygselbreve.

Se i øvrigt Avktionsgebyrer I 14. Forsørgelsessted A 3dje Stykke (ang. Lejere). Fremleje (Henv.). Husejer 2, 3, 10 (Husejernes Ansvar for Lejernes Handlinger). Naadensaar II 12. Præstegaarde 20. Skatterestancer 7 (disses Fortrinsret). Udpantning I 3 c (kan ikke ske for Lejeafgifter til det offentlige).

Lejebibliotek maa enhver holde, K. Skr. 28 Juni 1838.

Lejermaal.

1. Straffen for 1ste og 2den Gang begaaet simpelt Lejermaal og for fortidligt Samleje mellem Personer, der senere ægte hinanden, efter D. L. 6—13—1 smh. med Fr. 8 Juni 1767, 19 Febr. 1783 § 6, Rskr. 25 Novbr. 1791 og Fr. 23 Maj 1800 § 3 ophævedes ved Pl. 12 Juni 1812, jfr. K. Prom. 8 Avg. s. A., Skr. 28 April 1840. Ved denne Plakat bortfaldt ligeledes Straf af dobbelte eller tredobbelte Lejermaalsbøder efter D. L. 3—16—14 §§ 3 og 4. Jfr. Fr. 13 Juni 1771 og Pl. 27 Febr. 1772.

Pl. 12 Juni 1812 er ved K. Skr. 24 Febr. 1816 udvidet til Island. Jfr. Rskr. 25 Juli 1808 § 10 og Forvisning 4.

Ligeledes til Vestindien ved Rskr. 23 Septbr. 1818. Jfr. Rskr. 20 Marts 1733, 24 Decbr. 1784, K. Prom. 4 Novbr. 1786.

Nu er D. L. 6—13—1 udtrykkelig hævet for Danmarks og Island vedkommende ved Straffel. 10 Febr. 1866 § 308, 25 Juni 1869 § 310.

Jfr. Aftingninger. Skriftemaal II 3 l.

2. 3dje Gang og oftere begaaet, Straffen herfor efter D. L. 6—13—9 og Fr. 19 Marts 1751, jfr. Resl. 16 April 1823, K. Skr. 28 April 1840, er bortfalden ved L. 10 Febr. 1866 §§ 308 og 309, der hæve de nævnte Bestemmelser.

Ligeledes er Fr. 24 Jan. 1838 § 12 for Island hævet ved L. 25 Juni 1869 § 311.

3. Begaaet af ukonfirmerede, Straffebestemmelserne herom i Fr. 2 Septbr. 1845 og Rskr. f. Færø. 19 Avg. 1757 (findes ikke i Reskriptsaml.) ere hævede ved fornævnte L. 1866 § 309, 1869 § 311. Jfr. nedenfor 4 a Nr. 3.

4. Begaaet af Militære af Landetaten, Straffen derfor.

a. Underofficerer og Menige samt med dem ligestillede:

1) Straffes ikke for 1ste Gang begaaet simpelt Lejermaal; for 2den Gang begaaet var Straffen Lejermaalsbøder og Kirkens Disciplin (hvilken Straf er hævet ved de foran under 1 anførte Bestemmelser); for 3dje Gang begaaet straffes de med 3 Aars Fæstningsarbejde. Fr. 29 Decbr. 1696, jfr. Rskr. 27

Decbr. 1704, Fr. 27 Marts 1725 § 5, Rskr. 23 Septbr. 1735, Fr. 23 Decbr. 1735 § 3, Rskr. 10 Decbr. 1745, K. Skr. 15 Novbr. 1766 (M. R.), Rskr. 21 Septbr. 1774 jfr. K. Prom. 9 Decbr. 1775, Gen. Kom. Koll. Skr. 12 Avg. 1775 (M. R.), K. Prom. 8 Marts 1783.

Ang. Formildelse i Straffen i et Tilfælde af 3dje Gang begaaet Lejermaal, Gen. Kom. Koll. Skr. 2 April 1808 (M. R.).

Ved Rskr. 1 Maj 1771 (i Gen. Kom. Koll. Skr. 11 s. M. — M. R.) ophævedes Straffen for gentagen stuprum, men dette Reskript, der, som de ovenfor anførte Bestemmelser vise, ikke har beholdt sin Gyldighed, er utvivlsomt anset ophævet ved den under 1 nævnte Pl. 27 Febr. 1772.

2) Soldater straffes ikke for fortidligt Samleje, Rskr. 21 Febr. 1729.

3) Straf for Lejermaal af Menige og Underofficerer, som ere ukonfirmerede, eller med ukonfirmerede, Resl. 28 Marts 1788 (i Gen. Kom. Koll. Prom. 19 April s. A.).

4) Se nu Straffel. for Krigsmagten Nr. 68, 7 Maj 1881.

b. Officerer og ligestillede ere i saa Henseende de samme Regler undergivne som Civile, Fr. 23 Decbr. 1735 § 3, jfr. Gen. Kom. Koll. Skr. 11 Decbr. 1802 (M. R.), 29 Marts 1806 (M. R.).

5. Begaaet af Militære af Sætaten, Straffen derfor, Krigsart. Br. 8 Jan. 1752 § 619, 29 Juli 1756 §§ 632, 633. Jfr. foran 1. Se nu Straffel. for Krigsmagten Nr. 68, 7 Maj 1881.

6. Begaaet af Jøder med kristne Fruentimmer, Straf derfor er afskaffet, se Mosaiske Trosbekendere 8.

7. Ang. hvor vidt Studenter eller andre, som sig dermed forse, kunne befordres til Præste-, Degne- eller Skolekald, og om Reglerne for Meddelelse af Oprejsning i saa Henseende, D. L. 2—2—5 smh. med Rskr. 9 Maj 1738 (to). Jfr. den ved Straffel. 10 Febr. 1866 § 309 og 25 Juni 1869 (f. Isl.) § 311 hævede Fr. 9 Juli 1745.

Eks. paa saadan Oprejsning, Resl. 7 Oktbr. 1815. Se Skolelærere I 4 k.

8. Ang. at Lejermaal og fortidligt Samleje, begaaet af Præster og andre Gejstlige, medfører Embedsfortabelse, samt om Meddelelse af Oprejsning i saa Henseende, D. L. 2—11—13, Rskr. 9 Maj 1738 § 1, 5 Juni 1750 § 11 (f. Isl.), 26 Febr. 1768 Nr. 11.

9. Ang. andre Tilfælde, hvori samme fremdeles straffes, se Utugt med Henvisninger.

10. Simpelt (o: gentaget, jfr. foran 1 og 2) og kvalificeret,

Straffen derfor kunde Kancelliet eftergive eller formilde, naar det skønnede, at Straffen efter Omstændighederne kunde afsones med 7 Dages Fængsel paa Vand og Brød, Resl. 12 Oktbr. 1812 § 4 (i den lille Reskriptsaml.), jfr. Rskr. 22 Oktbr. 1816. Jfr. K. Prom. 2 April 1803.

Naar Straffen herefter bestemmes ved Resolution til en vis Fængselsstraf, maa Omkostningerne ved sammes Eksekution altid udredes af den skyldige, uagtet sa dant ikke udtrykkelig udtales i Resolutionen, J. M. Skr. 23 Febr. 1861.

11. Begaaet mellem Forlovede, kommer ikke paagældende Fruentimmer til Skade paa hendes Ære, gode Navn eller Rygte; derfor afslaaet en Ansøgning om Æresoprejsning i et saadant Tilfælde, K. Skr. 29 Juli 1817.

12. Se Præster XI 6, 2det Stk. (Lejermanaal, begaaet af en Præsts Enke).

Lejlighed, se Formue og Lejlighed.

Lejligheder (Hus-).

1. Ledige, derom skulle Husejerne i København hver Flyttedag gøre Anmeldelse for Politidirektøren, Pl. 18 Maj 1814, indskærpet ved Pl. 29 Maj 1816.

2. Det staar enhver frit at gaa sine Medborgere tilhaande med Anvisning derpaa, K. Skr. 10 Marts 1818.

3. Om Sundhedskommissionens Tilsyn og Myndighed med Boliger i København handler Sundhedsvedtægt i Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 VII.

I mange af de andre under Sundhedsvedtægter anførte lokale Vedtægter, ogsaa for Landets vedkommende, gives Regler om saadant Tilsyn med Lejehuse og -boliger, navnlig for fattige.

4. Ang. Sundhedskommissionens Myndighed til i Tilfælde af smitsom Sygdom, der er under offentlig Behandling, at lade Beboelseslejligheder og Huse rydeliggøre m. m., L. Nr. 46, 30 Marts 1892 §§ 16, 25, jfr. tidligere L. Nr. 78, 20 April 1888 §§ 31, 21. Se Smitsom og epidemisk Sygdom I 18 a.

Se Leje 8. Overbefolkning.

Lejlighedsarbejde (Sjoveri), se Bybude. Dragere. Sjoervæsenet.

Lejlændinge.

1. Paa Island. Jfr. Fæste 38.

a. Ang. et Forslag om, hvor vidt de maa flytte fra de af dem fæstede Gaarde, Rskr. 18 April 1761.

b. Ang. deres Afgifters Ydelse i Varer eller i Penge, Rskr. 28 Maj 1777, Adg. 9 Septbr. 1791 §§ 6, 9 (i Reskriptsaml.).

c. Ang. Jorddrottens Ret til at udsige dem, naar han selv er husvild, Fr. 22 Juli 1791.

d. Fr. 18 Juni 1723 for Norge om Lejlændinges Forkøbsret, naar Ejeren vil afhænde Jorden, skal være udvidet til Island, Rskr. 22 Decbr. 1797.

e. Ang. Synsmændenes Betaling for Syn over deres Huse og Jorder, Sp. Reglm. 10 Septbr. 1830 § 67. Jfr. L. 13 Decbr. 1895 (i Till. t. Lovt.) § 6.

f. Ang. Inddrivelse af den islandske Jordebogskasses Indtægter hos Lejlændingene paa Kongens Gods, Pl. 21 Maj 1829.

g. Ang. et Regulativ for Understøttelse til fattige Lejlændinge paa det kongelige Gods i nogle Sysler, Resl. 7 Juni 1833.

h. Er Ejerenes rette Ombudsmand som indstævnt i Markskelssager, naar denne ikke har opgivet en anden Befuldmægtiget, L. 17 Marts 1882 (Nr. 7 i Till. t. Lovt.) § 7.

i. Om dem handler L. om Bortbygsling og Brug af Jord 12 Jan. 1884 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.).

2. Paa det kgl. Jordegods paa Færøerne. Jfr. Fæste 37.

a. Omhandles i Fr. 21 Maj 1777 § 1.

b. Ang. den Søjdeleje og Smørleje, de skulle udrede til Jordebogskassen, Resl. 30 Marts 1831.

c. Gebyr til Fogeden for Udstedelse af ny Fæstebreve, Sp. Reglm. 30 Marts 1836 § 58.

3. Ang. at Besiddelsesretten ophører for en Lejlændings Enke, naar hun gifter sig, K. Skr. 24 Septbr. 1791 (f. Norge).

Se Island 22 (om de kgl. Godser). Præster VIII 19 b (om Kirkejorder).

Lejre — Lejrøvelser.

Se Øvelseslejre. Om Indkvartering i Anledning af Lejr-samlinger, se Indkvartering II 3 c Nr. 3, III 1. Se ogsaa Drukkenskab 13.

Lektionskatalog over Forelæsninger ved Universitetet og andre af Kongen sanktionerede Lærestalter, Fund. 7 Maj 1788 I §§ 9, 18, Pl. 25 Juli 1821, Fr. 9 Jan. 1824 § 9. Jfr. Forelæsninger 2 b.

Lektionstabel.

1. Over Undervisningen i de lærde Skoler, Instr. 13 Septbr. 1805 § 8 b, Fr. 7 Novbr. 1809 §§ 32, 33, Bkg. 13 Maj 1850 § 6.

2. Over Undervisningen i Borger- og Almueskoler, Adg. 29 Juli 1814 f. Købst. Bl. A § 12, f. Land. Bl. A § 12.

Lektorer.

1. I Teologien, D. L. 1—2—15, 2—20—8, 9.

2. I det lægevidenskabelige Fakultet, ere to normerede, Resl. 13 Novbr. 1844 § 5.

Ang. deres Lønning, L. 12 Jan. 1858 § 4, Nr. 55, 25 Marts 1871 § 3.

3. I Kemi, hans Lønning, L. Nr. 55, 25 Marts 1871 § 3.

4. Normerede ved Universitetet, have Rang i 4de Klasse Nr. 3. Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

5. Ved Sorø Akademi, Stat. 28 Jan. 1827 §§ 11, 33 og 45, Reglm. 8 Maj 1827 § 22.

Ang. deres Rang og Anciennitet, Rskr. 23 Maj 1827, Resl. 12 Juni 1847.

Jfr. Akademi III.

6. Se Skoler I B 2 (Aarhus Katedralskoles) a.

7. Ved Veterinær- og Landbohøjskolen, om dem og deres Lønning handler L. Nr. 68, 12 April 1892 § 1.

Lemlæstede og vanføre, se Samfundet, som antager sig Vanføre og Lemlæstede.

Se ogsaa Skoler II A 13 e, samt angaaende Legater til dem under Legater II C.

Lemlæstelse, se Legemsbeskadigelser. Jfr. Gravfred, 2den Sætn.

I Krigsartikelsbrevene af 29 Marts 1683, 8 Jan. 1752 og 29 Juli 1756 findes en Del ikke ophævede Bestemmelser om Anvendelse af lemlæstende Straffe, men i øvrigt ere alle saadanne Straffe afskaffede ved den nyere Straffelovgivning.

Lemmestiftelser, se Hospitaler, særlig I 2. Jfr. Fattiganstalter.

Løn (Grevskaber og Friherreskaber eller Baronier).

1. Kunne ikke for Fremtiden oprettes, og det skal ved Lov nærmere ordnes, hvorledes de nu bestaaende kunne overgaa til fri Ejendom, Grl. 5 Juni 1849 § 98, 28 Juli 1866 § 93.

Herved maa ogsaa Adgangen til at forsøge bestaaende Len være ophævet, J. M. Skr. 27 Maj 1850 med Note.

Se nærmere Fideikommisser I 1.

2. Ang. sammes Stiftelse ved Erektionspatent og Overdragelse ved Lensbrev, Priv. 25 Maj 1671 f. Grev. §§ 1, 19, 21, f. Frih. §§ 1, 17, 19, Fr. 23 Juni 1809 § 16, jfr. §§ 11, 13. Jfr. K. Skr. 11 Febr. og 4 Marts 1826 (om Betalingen for Erektionspatenter).

3. Om den særegne Arvegangsmaade ifølge Majoratsretten.

Priv. 25 Maj 1671 f. Grev. §§ 1, 19, 21, jfr. §§ 3, 6, f. Frih. §§ 1, 5, 17, 19.

4. Naar en kvindelig Besidder deraf gifter sig, vil Kongen paa Ansøgning optage Manden i Grevestanden, fornævnte Priv. 1671 § 6, eller i Friherrestanden, § 5.

Eks. herpaa, Patent 15 Jan. 1856 (Hardenberg-Reventlow), 8 Decbr. 1867 (D. T. S. 1248 — en afdød Besidder af Frijsenborg og hans Descendens).

5. Inden de i Henhold til Priv. 1671 f. Grev. § 3, f. Frih. § 2 belægges med Livgeding eller Pensioner, skal saadant først indberettes til Lenskancelliet, Rskr. 13 Decbr. 1754. Jfr. Fr. 23 Juni 1809 § 17.

6. Ang. Lenspligtens Præstation i Rigsbankpenge; hvor den er bestemt til en Hest, skal i Stedet for betales 400 Rdl., K. Cirk. 20 Marts 1813.

Fritagelse for sammes Erlæggelse kan ikke tilstaa, fordi en Fideikommiskapital er traadt i Stedet for Jordegodset, K. Skr. 7 Febr. 1826, jfr. K. Skr. 9 Febr. 1828.

Kvittering herfor skal produceres i Kancelliet, Rskr. 7 Novbr. 1702 (to).

7. Eks. paa meddelt Samtykke til, at et Len (Grevskabet Løvenholm) maatte sælges til Gældens Betaling, Rskr. 24 Oktbr. 1739, 2 Decbr. 1741 (begge i Reg. t. Reskriptsaml. under privilegerede Personer).

8. Ang. forskellige med sammes Besiddelse forbundne Rettigheder.

a. Det saa kaldte Frihedshartkorn, jfr. Priv. 1671 f. Grev. § 9, f. Frih. § 8 bortfalder uden Vederlag, L. 20 Juni 1850 § 8 (S. 176). Ved denne Lov hæves ogsaa Lenenes øvrige Begunstigelser i Henseende til Skattebyrden.

Skattefriheden efter Priv. f. Grev. § 22 er bortfalden ved Grl. 5 Juni 1849 § 97.

b. Ang. Lensbesidderes Jagtret, Priv. 1671 f. Grev. § 12, f. Frih. § 11, Fr. 20 Maj 1840 § 6. Jagtretten paa Fællig er hævet, L. 20 Juni 1850 § 13 (S. 177), 25 Marts 1851 § 2. Se nu L. Nr. 79, 8 Maj 1894 § 1.

c. Lensbesidderne havde Amtmandsmyndighed paa Lenene, Greverne tillige paa deres Allodialgoods, Priv. 1671 f. Grev. § 16, f. Frih. § 14.

1) Retten til i anden Instans at paakende Politisager, jfr. Fr. 25 Marts 1791 §§ 30, 31, Pl. 27 Decbr. 1809, er hævet, prov. Fr. 27 Maj 1848 § 2, L. 14 Juni 1850 §§ 2, 6.

2) Den jorddrotlige Skiftejurisdiktion og Overformynderi-

bestyrelse er hævet ved L. 28 April 1850 § 1, Bkg. 21 Novbr. 1850, jfr. Grl. 5 Juni 1849 § 75.

3) Den øvrige Amtmandsmyndighed er bortfalden ved Grl. 5 Juni 1849 § 97, J. M. Cirk. 26 Juni 1849 (D. T. S. 670), 5 Juli s. A.

d. Deres Ret til Sæde i Amsraadet er hævet, L. 10 Marts 1852.

e. Se fremdeles med Hensyn til Grevskaber: Danefæ 6. Gaardsret. Jordemødre IV A 1, jfr. C 1. Mineralier l.

9. Lensbesiddernes Forpligtelse til at forestaa Lægdsvæsenet er hævet, L. 28 April 1850 § 2.

10. Høre under Justitsministeriet, Kdg. 24 Novbr. 1848 IV. Se Lenskontrollen.

11. Tilladt Besidderen af Grevskabet Frijsenborg at aftræde en Del af samme til sin Søn, M. T. B f. 1882 S. 297.

12. Se i øvrigt om de almindelige, ogsaa for andre fideikommissariske Ejendomme gældende Regler under Fideikommisser I, samt om de enkelte Len under Baronier og Grevskaber.

Se ogsaa Broer II B 3. Oldtidsminder 12 (ang. Fredning af saadanne). Skifte 17. Skolevæsenet 38.

Lensbesiddere (Lensgrever og Lensfriherrer eller -baroner).

Se Adel II (den højere Adel) særlig 4 (om deres Rang m. m.). Ed II 7. Fideikommisser I. Len. Lenskontrollen. Rangskat 7. Stempelafgiften III 18 i (Bevis for Modtagelse af Forskud af Lenets Midler).

Lensbrev, se Len 2.

Lenskontrollen (hvorunder tillige Tilsynet med Stamhuse og Fideikommisser).

1. Ang. Ansættelse af en Lenssekretær og hans Myndighed, Resl. 11 Juni 1817, K. Cirk. 21 s. M.

Kontrollen udøves gennem Justitsministeriets 2det Departement, Bkg. 7 Decbr. 1848, jfr. Bkg. 21 Oktbr. 1854.

2. Naar Afhændelse af et Len eller Stamhus tillades, skal Lenssekretæren paase, at det tilføjes i Bevillingen, at Skødet ikke maa læses, forinden de foreskrevne Betingelser om Oprettelsen af en Fideikommiskapital ere opfyldte, K. Skr. 10 Febr. 1818.

3. Ang. Lensbesiddernes Forpligtelse til at meddele Lenssekretæren begærte Oplysninger, ibd.

4. Om Kancelliets og Lenssekretærens Tilsyn med Fideikommiskapitaler, K. Skr. 13 April 1819 med Note, hvorefter kun

de Fideikommissar, der ere oprettede ifølge kgl. Resolution, ere under Tilsyn.

5. Lenssekretæren skal udfærdige alle Afskrifter af Dokumenter Lensvæsenet vedkommende, K. Skr. 26 Juni 1821.

6. Justitsministeriet meddeler ikke Attester om en ny Besidders Sukcessionsberettigelse, J. M. Skr. 24 Juli 1849.

7. Om Indsendelse dertil af Stamhusenes Erektionsbreve, K. Cirk. 19 Marts 1816.

8. Amtmanden skal indberette til Justitsministeriet, hver Gang der tillægges et Len, Stamhus eller Fideikommiss Erstatning for tvungen Afstaaelse af Jord, Ind. M. Cirk. 3 April 1852. Jfr. nedenfor 11.

9. Skemata til Indberetning om Majoraternes Tilstand, J. M. Cirk. 30 Decbr. 1854.

do. til do. om deres Hartkorn, J. M. Cirk. 12 Decbr. 1865.

Ang. Indsendelse af Fortegnelse over deres Aktiver, J. M. Cirk. 15 Decbr. 1862.

10. En fuldstændig Fremstilling af Kontrollens Omfang og Formaal findes i J. M. Skr. 3 Juli 1861.

11. Indskærpet Ind. M. Cirk. 3 April 1852 om, at Amtmændene skulle indberette til Justitsministeriet, hver Gang Erstatning for tvungen Jordafstaaelse udbetales et Len, Stamhus eller Fideikommiss, Ind. M. Cirk. Nr. 243, 27 Novbr. 1875. Jfr. foran 8.

12. Om sammes Ordning gives Oplysning i J. M. Skr. Nr. 109, 12 Juni 1883.

13. Med dens Samtykke kan Besidderen af Grevskaftet Knuthenborg overdrage Bandholm Havn til det offentlige, Bkg. Nr. 149, 21 Decbr. 1886 § 6.

Se Fideikommissar I. Len 5, 6.

Lenspligt, se Len 6.

Lenssekretær, se Lenskontrollen.

Ler skal maales med Salttønden uden at stryges, K. Prom. 18 Juli 1812.

Om Borttagelse deraf paa visse Steder, se under Grus 3 og med Hensyn til Gravning ved offentlige Veje under Lergrave.

Se Strandbred. Vejmaterialier.

Lergrave (Mergelgrave).

Om deres Afstand fra alfar Vej og Indhegning, D. L. 6—11—9 (hævet ved Straffelovens § 308), Fr. 13 Decbr. 1793 § 79, og J. M. Cirk. Nr. 84, 12 Maj 1875.

Se Mergelgrave.

Lætfærdighed.

1. I Snak, Dans eller noget saadant skal Præsterne afholde sig fra, D. L. 2—2—1, 2—11—14.

2. Lætfærdig Skanderen og Snak, Selskabsbesøgelse og Omgængelse samt Ungdommens Forførelse til Lætfærdighed hører til de Laster, som Præsten og hans Medhjælpere skulle have Indseende med, D. L. 2—9—8.

3. Om formedelst samme en Overformynder er udygtig i sin Bestilling, skal han afsættes, D. L. 3—18—4.

4. Om et udenfor Ægteskab besvangret Fruentimmer er berøgtet herfor, kan hun ikke paastaa Ægteskab, Fr. 5 Marts 1734 § 9.

Jfr. Lejnermaal. Løssagtighed. Utugt.

Letterfartøjer, se Toldopsyn C 1, 2det Stykke.

Leveattester.

1. De danske Konsulers Gebyr for Udstedelse deraf, Bkg. Nr. 144, 27 Juli 1888 § 2 a. Maa nu betales efter den i Lovtid. 1893 S. 997 optagne Gebyrtakst, jfr. sammes § 1, 1.

2. Saadan Attest for uægte Børn skal medfølge Moderens Begæring om Underholdsbidragets Udbetaling af det offentlige, L. Nr. 73, 12 April 1892 § 4, 1ste Stykke.

3. Forevisning deraf kræves ved Udbetaling af Pensioner til Lærere og Lærerinder paa Færøerne, L. Nr. 82, 29 Marts 1893 § 7.

Se Legalisation 1 d. Pension 1. Præsteattester 2. Underholdsbidrag A XIII, B III 4.

Leverancekontrakter.

Ang. deres Stempelpligt, L. 19 Febr. 1861 § 47 smh. m. L. Nr. 30, 21 Marts 1874 § 2. Se Stempelafgiften III 7 a Nr. 3, 4, 15 b Nr. 1.

Leverander, se Næringsvæsen II (Frinæring) 5.

Levnedsmidler.

1. Om Undersøgelse af Levnedsmidler ere Regler givne ved L. Nr. 66, 23 April 1897, jfr. tidligere L. Nr. 42, 1 April 1894 og Nr. 136, 9 April 1891.

Mærk Straffebestemmelsen i L. 1897 § 6.

2. Om hvad der ved Tilberedelse af Vin og Spirituosa til Forhandling m. m. maa anses for tilladeligt, Anordn. Nr. 106, 18 Juni 1897.

3. Undersøgelsen af Prøver af Levnedsmidler foretages ved et bestaaende privat analytisk-kemisk Laboratorium i København, med hvilket Justitsministeren derom har sluttet Overenskomst, L. 1897 § 1.

4. Af Bestemmelser og Udtalelser, der slutte sig til de tidligere Love af 1891 og 1894, kan mærkes: Anordn. Nr. 65, 17 April 1894, J. M. Skr. Nr. 123, 2 Maj 1894, Cirk. Nr. 49, 16 April 1896.

5. Om Tilsynet dermed ere Bestemmelser givne i en stor Del af de under Sundhedsvedtægter anførte lokale Vedtægter.

6. I Strandingstilfælde har Politimesteren at drage Omsorg for, at de Spise- og Drikkevarer, som findes havarerede, blive undersøgte og behandlede efter Pl. 29 Marts 1814, Strandingsanordn. Nr. 135, 1 Juli 1895 § 10.

Se Bagerier 5. Brød. Kød. Margarine. Margarine-ost. Mælk — Mælkehandel. Sacharin. Smitsom og epidemisk Sygdom I 33 (ang. Tilvirkning deraf). Smør. Øl.

Levnet (Vandel).

1. Og Forhold, Præsternes, skal være saaledes, som det Guds Ords Tjenere bør, D. L. 2—11—1 ff, jfr. D. L. 2—2—2 og 5, 2—3—2, 2—4—6, 2—16—3 og 5, 2—17—7. Jfr. Præster II.

2. Godt Vidnesbyrd om samme skulle de Mænd have, der forordnes til Præstens Medhjælpere, D. L. 2—9—1.

3. Sognefolkets, derpaa skulle Præsten og hans Medhjælpere give Agt, D. L. 2—9—3 Nr. 2, 2—16—6.

4. Et godt kysk, skal den, som beskikkes til Hospitalsforstander, føre, D. L. 2—19—1.

5. Ustraffeligt, derom skulle fremmede, som ville promoveres ved Københavns Universitet, fremlægge Bevis, Fund. 7 Maj 1788 V § 6.

6. Forbryderes foregaaende.

a. Underretning derom skal kun søges her i Landet, men ikke fra udenrigske Steder, Rskr. 20 Decbr. 1799.

Ang. Maaden, hvorpaa Underretning derom skal søges, Fr. 13 Oktbr. 1819 § 4.

Om den for en offentlig Politiforseelse, som behandles ved en af Kriminal- og Politirettens Afdelinger for offentlige Politisager, tiltaltes foregaaende Levnet bør der kun søges Oplysning, naar dertil findes særlig Anledning, L. 11 Febr. 1863 § 16.

Se Præster III 22. Strafattester.

b. Ang. den Indflydelse, som samme har paa Straffen, L. 10 Febr. 1866 § 57, jfr. § 263, 25 Juni 1869 (f. Isl.) § 58, jfr. § 265.

c. Beskaffenheden af anklagedes foregaaende Levnet kan

faa Indflydelse paa Bedømmelsen af, hvor vidt Forbrydelsen er bevist, Fr. 8 Septbr. 1841 § 4.

Jfr. Berygtethed. Uberygtethed.

Liber daticus, se Præster III 5 a.

Liberi.

1. Ingen maa give Tjenestefolkene sorte Livreer eller Sørge-dragt, naar nogen i Huset dør, Reglm. 14 April 1752 § 13, indskærpet ved Pl. 31 Maj s. A. Jfr. Fr. 7 Novbr. 1682 § 26.

2. Højrrøde, karmoisinrøde, kraprøde samt mørkeblaa Liberier maa ikke anvendes uden særskilt kongelig Tilladelse, Fr. 13 Marts 1683 I § 15, Pl. 31 Juli 1812 § 5, 24 Novbr. 1835 §§ 5, 6.

Ingen uden de Gyldenløver maa til Livre bruge Kuløren af Burgundie, Adg. 24 Maj 1698 (i Reskriptsaml.).

3. Derpaa maa ikke bruges anden Besætning end Uldsnore, og ingen maa give sine Tjenere Fjer i Hatten, Epauletter, spidse Opslag eller noget, der ligner militære Distinktioner, Pl. 31 Juli 1812 §§ 3, 4, 24 Novbr. 1835 §§ 3, 4, 6, jfr. Pl. 28 Avg. 1790 § 2. Jfr. Fr. 13 Marts 1683 I § 16, Pl. 27 Novbr. 1801 § 2.

Se fremdeles Jægere. Vaaben I 1 c.

ad 2 og 3. Med Hensyn til Plakaterne af 1812 og 1835 i Almindelighed mærkes:

a. Politimestrene skulle paase Overholdelsen af Pl. 1812, der dog selvfølgelig ikke er anvendelig paa fremmede Gesandter eller fyrstelige Personer, K. Prom. 1 og 11 Avg. 1812.

b. De maa iagttages ogsaa af Personer, der kun opholde sig midlertidigt her i Landet, K. Skr. 5 Marts 1836.

c. De ere fremdeles gældende, men blive faktisk ikke overholdte, J. M. Skr. 6 Avg. 1862. Jfr. K. Skr. 7 Novbr. 1821.

d. De gælde ikke i Vestindien, K. Skr. 11 April 1837.

Licentiatgraden i Teologi, Lovkyndighed og Medicin, derom handler Fr. 9 Jan. 1824.

Licentiatgraden i Medicin er bortfalden, Bkg. 19 Maj 1854 § 1.

Ligeledes i Lovkyndighed, Bkg. Nr. 80, 15 Maj 1872.

Se i øvrigt Akademiske Grader.

Licitation.

1. Af hvem maa foretages:

a. Licitation, hvortil de lysthavende indbydes ved offentlig Bekendtgørelse til at indfinde sig til en bestemt Tid for at gøre Bud og Underbud, kan det ikke tilstedes at afholde ved andre end den beskikkede Avktionsforvalter, J. M. Skr. 26 Juni 1851.

b. Administrationen for Københavns Havnevæsen har ikke

Ret til at afholde Licitation ved egne Betjente, K. Skr. 21 Marts 1826.

c. Over Fattigvæsenets Fornødenheder, tilkommer det vedkommende Retsbetjent at holde, K. Skr. 31 Oktbr. 1843, jfr. Licitationsgebyrer I 5 e Nr. 1.

Se dog nedenfor e.

d. Kun den offentlige Licitation, ved hvilken de lythavende samtidig ere til Stede og paahøre hverandres Bud, er forbeholdt den offentlige Avktionsret, hvorimod dette ikke gælder om den Licitation, som sker ved skriftlige Tilbud, J. M. Skr. 26 Juli 1869 (D. T. S. 826).

e. Over Udførelsen af Vejarbejder, Reparationer af Skole- og Fattighuse samt Anskaffelse af Naturalydelser til Kommunens Brug (tidligere ogsaa med Hensyn til Underhold af Distrikts- og Foderheste) maa Sogneraadene afholde uden Avktionsdirektørens Mellemkomst, L. 6 Juli 1867 § 32, jfr. de lignende Regler med Hensyn til Forstanderskaberne paa Færøerne, L. Nr. 30, 28 Febr. 1872 § 33, og Repforstanderskaberne paa Island, Fr. 4 Maj 1872 § 24 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.). Jfr. derimod tidligere J. M. Skr. 26 Juni 1851.

Den Sogneraadene efter Landkommunallovens § 32 tilkommende Ret til uden Avktionsdirektørens Mellemkomst at afholde visse Licitationer tilkommer ogsaa Bestyrelsen af en for flere Kommuner oprettet Fattigforsørgelses- og Arbejdsanstalt, J. M. Skr. Nr. 25, 12 Febr. 1879. — Jfr. med Hensyn til disse Licitationer Avktion 3 l.

I Købstadkommunerne er der ikke tillagt de kommunale Bestyrelser saadan Ret, men derimod Gebyrfrihed med Hensyn til de Licitationer, som de i samme Øjemed lade Avktionsdirektøren afholde, se Licitationsgebyrer I 9.

L. 6 Juli 1867 § 32 er ikke anvendelig paa:

- 1) Frederiksberg, J. M. Skr. Nr. 9, 6 Jan. 1871.
- 2) Licitation over Opførelse af en ny Skolebygning samt Nedbrydelse og Genopførelse af Udhuse ved en Fattiggaard, J. M. Skr. Nr. 136, 15 April 1871.
- 3) Avktion over et Fattighus til Nedbrydelse, ibd.
- 4) Licitation over Opførelse af en Landingsbro, J. M. Skr. Nr. 214, 3 Avg. 1872.

f. Ang. hvilken Retsbetjent, det tilkom at afholde Licitation over Arbejdet ved en Bro, til hvis Opførelse Beboerne af Ribe, Haderslev og Aabenraa Amter skulde bidrage, K. Skr. 28 Oktbr. 1826.

g. Vedkommende kommunale Bestyrelse kan uden Avktionsrettens Mellemløbs afholde Licitationer over Arbejderne ved de offentlige Vandløbs Regulering og Vedligeholdelse, L. Nr. 63. 28 Maj 1880 § 30.

h. Ang. de fornævnte Licitationer mærkes § 24 ibd. Se Vandløb A 1 c.

2. Offentligt Arbejde maa ingen, som skal have Tilsyn dermed for Købstæderne, ved Licitation lade sig tilslaa, K. Prom. 21 Juni 1794.

At Medlemmer af Sogneraad paatage sig Leverancer eller Arbejder til Kommunen er mindre ønskeligt, men kan dog ikke forbydes, Ind. M. Skr. 19 April 1869 (D. T. S. 415).

3. Det maa ikke ved Konditionerne paalægges den mindstbydende at udrede Omkostningerne ved Licitationer, der vedkomme offentlige Stiftelser, Pl. 10 Juni 1796, jfr. K. Skr. 5 Jan. 1815. Jfr. dog J. M. Skr. 29 Marts 1853.

4. Af Kornleverancer til det offentlige, skal ske efter Vægt. K. Cirk. 3 Novbr. 1818.

5. Afholdt efter Vejvæsenets Rekvisition, for at modtage Approbation paa Budene ved samme skal der ikke sættes Ret eller erlægges Vidnegebyr, J. M. Skr. 12 Septbr. 1859.

6. Til Licitation skal stilles:

a. De til Brolægning i København fornødne utildannede Kampesten og Brosand, Adg. 20 Avg. 1777 § 6.

b. Gaderenovationens Bortførelse i København, K. Prom. 15 Avg. 1789, Skr. 9 Marts 1833, Resl. 16 Oktbr. s. A.

Ligeledes i Odense, Rskr. 18 Decbr. 1789 § 2.

c. Arbejder ved offentlige Bygninger, Rskr. 9 April 1790, samt angaaende hvor vidt dette ogsaa gælder om smaa Reparationer, K. Prom. 30 Juli 1791 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Købst. B Aalborg), 26 Jan. 1793, 16 Avg. 1794, 10 Febr. 1798, 11 Juni 1838.

Ang. Anskaffelse ved Licitation af Materialier til Arbejder ved de under Indenrigsministeriet hørende Bygninger, Ind. M. Skr. 7 Decbr. 1850.

d. Landevejsbroers Opførelse eller Istandsættelse, naar Bekostningen efter Overslag beløber sig til 10 Rdl. eller mere, Fr. 5 April 1793 III § 2 b. Se nu L. 21 Juni 1867 (S. 264) §§ 4, 5, og Vejarbejde I.

Broers og Hegns Istandsættelse bør bortliciteres, naar vedkommende Lodsejere erklære sig mod Akkord, K. Prom. 28 Febr. 1795.

e. Reparationer ved Præstegaarde, som ved Provsten skulle iværksættes, K. Prom. 16 Marts 1799 § 3.

f. De Bolværkers Reparation eller Opførelse af ny i Købstæderne, hvis Vedligeholdelse af de private Ejere forsømmes, Pl. 21 Novbr. 1828.

g. Istandsættelsen af de Mangler ved en af Tiendeyderne ejet Kirke, som ikke i rette Tid afhjælpes, Fr. 13 Novbr. 1829 § 5. Se Kirker 47 k.

h. Ordentligvis af Arbejder ved Havnene og Leverancer til samme, Instr. 1 Juli 1848 § 7, Ind. M. Cirk. 16 April 1869 (D. T. S. 453), jfr. Reglm. 19 Septbr. 1798 § 4, 25 Septbr. 1799 § 4, 16 Septbr. 1801 § 4, 3 April 1807 § 8, Nr. 80, 22 April 1871 §§ 9, 16, Nr. 111, 15 Avg. 1873 §§ 9, 16, Nr. 152, 17 Novbr. s. A. §§ 9, 17 samt flere af de under Havne- og Skibsbroer VIII anførte Reglementer.

i. Licitation fastholdes som Princip ved Anskaffelsen af Varer til Københavns Fattigvæsens Forbrug, M. T. B f. 1871 S. 479 Nr. 37.

7. Over Leverancer m. m. til Hæren, i Konditionerne skal optages den Bestemmelse, at Bud, som gøres for udenlandske Personers eller Firmaers Regning, antages ikke, Krigs M. Skr. 9 Jan. 1886 (M. R.). — Jfr. nedenfor 12.

8. Det er forbudt at sætte fattiges Modtagelse til Pleje eller Forsørgelse til offentlig Licitation selv mellem Kommunens Beboere, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 28. Jfr. Fattigforsørgelse A 3 a, B 2.

9. Ang. Anvendelsen deraf i visse andre offentlige Forhold, se Indkvartering II 16 og 18. Skolelærere VI A 5 b (Kornlønnen in natura). Skoler II A 2 ff. Veje II G 5.

10. Ang. Gebyrerne se Licitationsgebyrer.

11. Ang. Stempelpligten af samme vedkommende Dokumenter, se Avktion 15 k. Stempelafgiften III 33/f.

12. Ang. Militæretatens Licitationer, se Militær Jurisdiktion F 7. Jfr. foran 7.

Se Avktion. Beværtningsnæring 12 (Beværtning derved). Skove II 5 (Bortlicitering af det Statsskovene paahvilende Arbejde).

Licitationsgebyrer og -afgifter.

I. Gebyrer.

1. For Licitationer betales i et og alt det samme, som er fastsat i Henseende til de Avktioner, hvormed de nærmest kunne sættes i Sammenligning, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 124. For

Færøerne, Island og Vestindien, se de under Avktionsgebyrer I 31—33 anførte Bestemmelser.

2. Med Hensyn til denne Sammenligning med Avktioner mærkes:

Ved Licitationer over Vejarbejde maa Vidnegebyret beregnes som ved Avktioner over faste Ejendomme, J. M. Skr. 28 April 1853.

Licitationer over Sandflugtsarbejde skønnes ikke at kunne »sættes i Sammenligning« med nogen af de i Sp. Reglm. § 100 nævnte Avktioner og skulde derfor tidligere sportuleres efter sammes § 99 (Løssøreauktioner), J. M. Skr. 15 April 1862. Se nu nedenfor 8.

Se nedenfor 4.

3. Da det ikke er foreskrevet, at Retten skal sættes, naar Approbation paa de ved en Licitation skete Bud tilføres Protokollen, er Avktionsforvalteren uberettiget til i den Anledning at beregne Vidnegebyr, J. M. Skr. 12 Septbr. 1859. Se Avktionsgebyrer I 7.

4. Ved Licitation over et Opmudringsarbejde, skulle beregnes efter Sp. Reglm. § 100 og i Mangel af anden Maalestok efter Overslagssummen, J. M. Skr. 5 Maj 1866.

5. For Licitationer over »Reparationer og deslige« vedkommende offentlige Stiftelser betales kun halvt Gebyr, Pl. 10 Juni 1796, der ikke er hævet ved Sp. Reglm. 1814, K. Skr. 15 April 1815, 27 Jan. 1821, jfr. K. Prom. 14 Jan. 1804.

a. Dette er at forstaa om alle Licitationsforretninger, der foretages ved offentlige Stiftelser, K. Prom. 14 Jan. 1804.

I Overensstemmelse hermed er Pl. 1796 anset anvendelig paa Opførelsen af ny Bygninger, K. Skr. 15 April 115, J. M. Skr. 12 Novbr. 1855, 11 Decbr. 1857, 29 Juni 1858, og Tilbygning til ældre, J. M. Skr. 29 Marts 1853.

Ligeledes paa Licitationer over Leverancer, J. M. Skr. 10 April 1848.

b. Gebyret beregnes til det halve af det almindelige Gebyr efter Sp. Reglm. § 124, K. Skr. 5 Jan. 1815.

c. For forgæves Opraab ved disse Licitationer skal det sædvanlige Gebyr efter Sp. Reglm. § 113 erlægges, K. Skr. 27 Jan. 1821.

Saa længe Budene ikke ere approberede, kan Avktionsforvalteren kun forlange dette Gebyr mod efter Approbationen at faa det manglende efterbetalt, K. Skr. 18 Oktbr. 1817, 18 Jan. 1820

d. Det gør ikke nogen Forandring heri, at Omkostningerne ere paalagte vedkommende Entreprenør, J. M. Skr. 29 Marts 1853.

e. Pl. 1796 er anvendelig paa Licitationer:

1) For Kommunernes Skole- og Fattigvæsen, K. Skr. 15 April 1815, 18 Oktbr. 1817, 18 Jan. 1820, 27 Jan. 1821, 25 Febr. 1837 ad 1, 31 Oktbr. 1843, 22 Juni 1847 (G. R.), J. M. Skr. 10 April 1848, 29 Marts 1853, 12 Novbr. 1855, 11 Decbr. 1857, 28 Juli 1860.

K. Skr. 26 April 1834 formener, at der tilkommer Fattigvæsenet Gebyrfrihed for dets Licitationer.

Se nu nedenfor 9.

2) Over Opførelsen af et nyt Sygehus, J. M. Skr. 29 Juni 1858.

f. Pl. 1796 er ikke anvendelig paa Licitationer:

1) Over Opførelsen af en Jordemoderbolig, K. Skr. 27 Septbr. 1828.

2) For Kommunerne som saadanne, K. Skr. 25 Juli 1829, jfr. K. Skr. 23 Septbr. 1823, 21 Marts 1826 (ang. Kbhvn.s Havnevæsen). Se foran e Nr. 1 og nedenfor 9.

3) Over Reparation eller Opførelse af et Tinghus, og efter Analogien af Pl. 3 Juni 1842 maa herfor erlægges fuldt Gebyr, K. Skr. 25 Febr. 1837 ad 1, 21 April 1846.

4) Neppe heller paa Licitationer over Præstegaardes Ombygning eller Opførelse, J. M. Skr. 18 Juli 1853, K. og U. M. Skr. 24 Avg. s. A. (G. R.), 22 Avg. 1868 (G. R.).

Jfr. derimod K. Skr. 3 Maj 1831, Cirk. 17 Novbr. 1840 § 8.

5) Over Leverancer til en Strafanstalt, J. M. Skr. 31 Decbr. 1859 (i den lille Reskriptsaml.).

6) Se nedenfor 10.

6. De sædvanlige, skulle betales for Licitationer, som afholdes paa de kongelige Domænegodser og for den kongelige Tjenestes Skyld, Pl. 3 Juni 1842 §§ 1, 2, jfr. § 4. Se foran 5 f Nr. 3.

Herfra undtages dog:

a. Korn- og Furagelicitationer i den kongelige Tjeneste, hvorfor betales et nedsat Gebyr af 2 Rdl. 24 Sk., § 3 ibd. Se nedenfor 10.

Dette er ikke anvendeligt paa Licitationer over Leverancer til en Strafanstalt, J. M. Skr. 31 Decbr. 1859 (i den lille Reskriptsaml.).

b. Licitationer over Postbefordringer, hvorpaa den foran

under a omhandlede Bestemmelses Analogi findes anvendelig. K. Cirk 5 Oktbr. 1843, jfr. K. Skr. 17 Novbr. 1842.

c. Licitationer for Militæretaten, der ere gebyrfri, se Militær Jurisdiktion F 7.

7. Ved Licitationer over Vejarbejde.

a. Paa Hovedlandevejene og Amternes Landeveje, betales Gebyret med 2 Rdl. 24 Sk. foruden sportelmæssig Betaling for Plakater, Udskrifter m. m. samt Godtgørelse for Rejsseudgifter, Fr. 29 Septbr. 1841 § 7, Pl. 24 Marts 1847 § 1. Jfr. L. 21 Juni 1867. Jfr. derimod tidligere Fr. 5 April 1793 III § 2 b smh. med K. Skr. 11 Febr. 1837 og 22 Decbr. 1842 (ang. Godtgørelse for Papir til og for Afskrivning af Plakater).

Fornævnte Gebyr skal deles mellem Dommer og Skriver, K. Skr. 24 Febr. 1842.

Ang. at Licitationer over Leverance af Materiale til Amtets Landeveje skulle sportuleres efter Pl. 24 Marts 1847 § 1, selv om de ikke tillige angaa Leverance af Arbejde, Skattedir. Skr. Nr. 231, 12 Juli 1892.

b. Paa Bivejene, skal efter den under a nævnte Fr. 5 April 1793 III § 2 b ikke betales Gebyr, K. Skr. 22 Decbr. 1842. Den citerede Bestemmelse er imidlertid nu udtrykkelig hævet ved Pl. 24 Marts 1847 § 1, og J. M. Skr. 26 Juni 1851 udtaler, at befalede Gebyrer og Afgifter skulle erlægges af saadanne Licitationer. Med Hensyn til Købstæderne er dette imidlertid senere forandret (se nedenfor 9), og i Landkommunerne kunne Sogneraadene selv afholde Licitationerne, se Licitation 1 e.

c. Ang. Gebyret for en Licitation over nogle Huses Bortflytning i Anledning af en Landevejs Udvidelse, J. M. Skr. 31 Jan. 1853.

d. Se foran 2 og Licitation 5.

8. Et Gebyr af 2 Rdl. 24 Sk. erlægges fremdeles ved Licitationer over Arbejde ved de offentlige Vandløb, L. 17 Jan. 1859 § 19, og over Sandflugsarbejde, L. 29 Marts 1867 § 22.

9. Gebyr eller Afgifter betales ikke for de Licitationer, som Købstadkommunerne lade afholde over Udførelsen af Vejarbejder, Reparationer af Skole- og Fattighuse, samt Anskaffelse af Naturalydelser til Kommunens Brug (tidligere ogsaa med Hensyn til Underhold af Distrikts- og Foderheste), L. 26 Maj 1868 § 31 (S. 309), og for Reykjavik, Fr. 20 April 1872 § 27 (Nr. 21 i Till. t. Lovt.). Jfr. nedenfor 12.

I Henhold hertil maa en Licitation over en Kulleverance til Havnen foretages uden Gebyr, hvorimod Afgiftsfrihed ikke kan

tilstaas for to Licitationer over Havnearbejde, Skattedir. Skr. Nr. 229, 19 Juni 1871.

Dette er ikke anvendeligt paa Frederiksberg, J. M. Skr. Nr. 9, 6 Jan. 1871.

Med Hensyn til Landkommunerne, se Licitation 1 e.

10. Med Hensyn til Anvendelsen af de fornævnte Bestemmelser om nedsat Gebyr i visse Tilfælde mærkes:

K. Skr. 10 Jan. 1843, hvorefter der, naar en Leverance i den kongelige Tjeneste paa Grund af Leverandørens Misligholdelse atter udbydes for hans Regning, skal svares Gebyr som for en privat Licitation. Sammenhold dog hermed Noten t. K. Skr. 12 Juli 1825 ang. Anvendelsen af Sp. Reglm. § 108.

J. M. Skr. 28 Juli 1860, hvorefter Pl. 10 Juni 1796 er uanvendelig, naar det bortliciterede Arbejde ikke udføres for Stiftelsens Regning.

11. Ved Licitationer over Leverancer af Handelsvarer, derom gælder de samme Regler som for Avktioner, Fr. 27 Juli 1832 § 3, L. 26 Maj 1868 (S. 269) § 3 (hvorefter der betales et særdeles nedsat Gebyr og ingen Afgifter). Se i øvrigt Avktionsgebyrer I 22.

12. Betales ikke af visse Licitationer, som Købstadkommunerne Akureyri og Isafford lade afholde, L. 8 Oktbr. 1883 (Nr. 24 i Till. t. Lovt.) § 26, af s. D. (Nr. 25 ibd.) § 27. Ligeledes for Købstaden Seydisfjord, L. 8 Maj 1894 (Nr. 15 ibd.) § 27. Jfr. foran 9.

II. Afgifter. De foran under 7 b, 9 og 11 anførte Bestemmelser samt J. M. Skr. Nr. 9, 6 Jan. 1871 og specielt angaaende Kvartprocentafgiften K. Skr. 4 Avg. 1831, jfr. K. Prom. 12 Juni 1804 og Skr. 24 Juni 1828, forudsætte, at de samme Afgifter skulle betales ved Licitationer som ved Avktioner. Samtlige de Love, hvorved disse Afgifter indføres (se Børsafgift 1, Katalogafgift, Kvartprocentafgift I 1 og 2), nævne imidlertid aldeles ikke Licitationer, og Sp. Reglm. § 124 afgiver naturligvis ingen Hjemmel for at udvide dem til at gælde ogsaa herom.

Lidelser.

1. Paaførte ved Legemsbeskadigelse, ang. Erstatning derfor, se Legemsbeskadigelse 3. Jfr. Skadeserstatning.

2. Erstatning for tilføjte Lidelse er ogsaa foreskrevet i Lov om Foranstaltninger til at modarbejde den veneriske Smittes Udbredelse, Nr. 47, 10 April 1874 § 2.

3. Om Erstatning for Lidelse tales ogsaa i L. om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel, Nr. 52, 5 April 1888 § 1.

Liderlighed. Ifølge Rskr. 23 Novbr. 1753 maatte Magistraten i København uden foregaaende Proces eller Lovmaal hensætte dem, der gjorde sig skyldige i Drukkenhed og anden Liderlighed, til offentligt Arbejde; men dette Reskript ophævedes ved Rskr. 5 Decbr. 1794, hvorefter de omhandlede Forbrydelser lige som alle andre skulle paatales ved Retten. Jfr. Drukkenhed 1.

Lieutenanter, se Løjtnanter.

Lig.

1. Ang. hvorledes de maa klædes og lægges i Kiste, Fr. 7 Novbr. 1682 §§ 1, 6.

2. Bevilling til, at Liget af en i Udlandet afdød frit maa passere gennem alle Kongens Provinser til Hjemstedet her i Landet, 21 Maj 1751 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Begravelse).

3. Ang. Opbevaring af et i en Mose fundet Lig, der formodes at være af en Dronning Gunnild, K. Skr. 5 April 1836.

4. Til Indretning af et Lokale, hvori samme kunne hensættes indtil Begravelsen, og hvorfra denne kan foretages, behøver en Privatmand ikke Tilladelse, K. og U. M. Skr. 23 April 1868 (G. R.).

Maa for Domænekirkernes vedkommende uden Betaling hensættes i Kirken Dagen før Begravelsen, K. og U. M. Skr. 7 Oktbr. 1865.

5. Ang. Straffen for Ligs Udplyndring, L. 10 Febr. 1866 § 250, 29 Juni 1869 § 252 (f. Isl.).

De ældre Bestemmelser om Valrov og anden Ligplyndring i D. L. 6—16—3 og Fr. 11 April 1840 § 38 ere ophævede ved fornævnte L. 1866 §§ 308, 309, 1869 §§ 310, 311; dog gælde disse Bestemmelser fremdeles i Vestindien, jfr. Rskr. 17 Febr. 1843.

Ang. Ligs Lemlæstelse, se Gravfred.

6. Kunne forlanges flyttede, naar Byggeforetagender ved Kirken gøre det nødvendigt, K. og U. M. Skr. 9 Septbr. 1873 (G. R.).

7. Ang. hvor de skulle begraves, og ang. deres Flytning, se Kirkegaard 15—18, 19. Kirkebøger 9 f.

8. Ang. Aflevering til anatomisk Brug af Misdæderes, Straffangers med fleres Kadavere, Adg. 12 Septbr. 1685 (i Reskriptsaml.), Rskr. af s. D., 3 Septbr. 1692, 2 Juni 1730, Adg. 30 April 1736 § 6, Rskr. 20 Juni, 3 og 10 Oktbr. 1738, 30 Decbr. 1740, 20 Jan. 1741 (to), 28 Oktbr. 1750 (M. R.), K. Prom. 4

Septbr. 1804, 16 Oktbr. 1810, Gen Kom. Koll. Skr. 9 Maj og 20 Juni 1835. Se Begravelse 8.

9. Straf for paa Kamppladsen i egenlyttig Hensigt at fratage en falden noget, Straffel. f. Krigsm. Nr. 68, 7 Maj 1881 § 148.

10. Om ilanddrevne Lig, se Begravelse 37, Ligsyn 5 b og 6 samt Dødfundne, særlig B 7 c.

11. Regler om Behandlingen af Lig af Personer, der ere døde af smitsom Sygdom, kan Justitsministeriet give ved Regulativ, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 § 10, jfr. § 25, jfr. tidligere L. Nr. 78, 20 April 1888 § 19. Dette er sket ved Regul. Nr. 109, 23 Juni 1892, jfr. Begravelse 7. Se herom nærmere under Smitsom og epidemisk Sygdom I 14 b, 28 d.

12. Ang. at Berlingske Tidende var berettiget til Betaling for en Bekendtgørelse ang. Fremlysning af et Lig, J. M. Skr. Nr. 211, 30 Juli 1894.

13. Ang. Taksten for Ligs Befordring med Statsbanerne, L. Nr. 62, 24 April 1896 § 58.

Se Akademi II 2. Balsamering. Begravelse. Bisættelse. Drukne 8. Grave. Jordspaaastelse 12. Obduktion.

Ligbaare. Ang. hvor vidt en saadan skal findes ved Kirkerne, K. og U. M. Skr. 23 Jan. 1850 (G. R.), 18 Oktbr. 1862, jfr. K. Skr. 8 Juli 1823, 20 Septbr. 1831 ad d.

Ligbegængelse, se Begravelse.

Ligbrænding.

1. Ang. at en Præst er uberettiget til uden højere Tilladelse at medvirke ved Bisættelsen af Asken af et opbrændt Lig, K. og U. M. Skr. 10 Septbr. 1880 (G. R.). Jfr. nedenfor 3 b og c.

2. Ang. et Andragende fra Foreningen derfor om Foranstaltninger til sammes Fremme, K. og U. M. Skr. 31 Maj 1882 (G. R.).

3. Ang. sammes Foretagelse her i Landet, L. Nr. 58, 1 April 1892.

Herved mærkes:

a. Regulativ for sammes Udførelse Nr. 176, 4 Oktbr. 1892. Ved dettes § 6 jfr. K. og U. M. Cirk. Nr. 262, 20 s. M. i Slutn.

b. Ang. at Præsterne vedblivende kun efter særlig Tilladelse af Kirkeministeriet maa medvirke derved, K. og U. M. Cirk. Nr. 306, 5 Decbr. 1892, jfr. Skr. 24 Decbr. s. A. (G. R.).

Ang. hvilke Hensyn der ville gøre sig gældende ved Meddelelsen af disse Tilladelser, K. og U. M. Cirk. Nr. 12, 21 Febr.

1893, der bebuder ny almindelige Regler for Udførelsen af kirkelige Handlinger ved Ligbrænding.

c. Tilladelse for Præster i Folkekirken, som dertil maatte være villige, til paa visse nærmere Betingelser at yde deres Medvirkning ved Ligfærd, hvor Ligbrænding finder Sted, Bkg. Nr. 15, 5 Febr. 1894.

4. Naar Asken af en her i Landet afdød, men i Udlandet brændt Person ønskes nedsat paa en herværende Kirkegaard, kan vedkommende Sognepræst tillade saadant, men skal han forinden lade sig forevise Dødsattest samt Attest for, at Dødsfaldet er anmeldt for vedkommende Skifteret, hvorhos det fornødne skal tilføres Kirkebogen, J. M. Skr. Nr. 196, 30 Juni 1891, jfr. K. og U. M. Skr. 10 Juli s. A.

Tilladt, at en Urne med Aske af en i Udlandet død og brændt Person maa ned sættes i et Familjegravsted paa en Kirkegaard, K. og U. M. Skr. Nr. 67, 5 Marts 1889.

Nægtet Tilladelse til, at et ved en Kirke værende Kapel indrettes til Opbevarelse af Askeurner, K. og U. M. Skr. 16 Oktbr. 1895 (G. R.).

5. Ang. at der ikke vil blive foretaget nogen Forandring i de gældende Regler for Gravsteders Størrelse og Erhvervelse paa Københavns Kirkegaard til Lettelse for Nedgravning samme Steds af Askeresterne, K. og U. M. Skr. Nr. 9, 4 Febr. 1893.

6. Ang. Notering i Ministerialbogen af Dødsfald af Personer, hvis Lig skulle brændes, K. og U. M. Cirk. Nr. 58, 28 April 1897.

Se Pastorater 439 CC x.

Ligbæring (Ligbærere, Ligbærerlav).

I. I Almindelighed.

1. I Købstæderne, derom handler Fr. 7 Novbr. 1682 § 12.

Ang. Grundsætningerne for sammes Ordning i Købstæderne, K. og U. M. Skr. 28 Juli 1862 Noten (G. R.).

2. Kancelliet bemyndiges til at bestemme Taksten for Ligbærerlav, Resl. 25 Maj 1824.

Ang. hvor vidt der kan meddeles Approbation paa Reglementer for Ligbærerlav med Eneret til Ligbæring og Ret til Paatale ved Politiret og Anvendelse af Mulkt i Tilfælde af Indgreb i deres Rettigheder, J. M. Skr. 12 Novbr. 1858.

3. Haandværkslavenes, derom handler Fr. 23 Decbr. 1681 § 13, jfr. de enkelte Lavsartikler og nedenfor under II.

Den Ret til selv at bortbære deres døde, som maatte være tillagt et Lav, beholder det kun, saa længe det i Henhold til L.

29 Decbr. 1857 § 25 faktisk bestaar, K. og U. M. Skr. 10 Decbr. 1862 ad 3 (G. R.), jfr. K. og U. M. Skr. 28 Juli 1862 Note (G. R.).

4. Af Latinskolens Disciple, skal ophøre, Rskr. 27 Decbr. 1805 i Slutn.

5. Tilkendegivet Ligbærerlav, at de skulle bortbære Lig, der begraves paa Kirkegaarden i Stilhed (navnlig med Hensyn til Selvmordere), Rskr. 17 Oktbr. 1755, 18 Decbr. 1782, K. Skr. 15 Marts 1828, K. og U. M. Skr. 10 Decbr. 1862 ad 2 (G. R.).

6. Ligbærerlav ere ikke pligtige at bortbære afdøde Arrestanter for intet, K. Prom. 17 Marts 1787, jfr. K. Skr. 15 Marts 1828.

7. Fattiges Lig ere Ligbærerlavene ikke pligtige at hembære, K. Prom. 17 Marts 1787. Se i øvrigt om Hembæringen af Fattiges Lig de under Grave 3 anførte Bestemmelser (jfr. Begravelsesomkostninger 7), og angaaende en fra den lovbestemte forskellig Ordning i Købstæderne, K. og U. M. Skr. 28 Juli 1862 med Note (G. R.) og nedenfor under II.

8. Ang. Ligbærerlavenes Rettigheder og Forpligtelser med Hensyn til Hembæringen af Lig af afskedigede og pensionerede Militære, af Personer, der høre dels til Militær- og dels til Civil-etaten samt af Militæres Enker og Børn, K. Prom. 1 Juni 1793, 10 Decbr. 1796, Skr. 20 April 1819, 5 Maj 1840.

9. Den ved en approberet Takst derfor hjemlede Betaling kan inddrives ved Udpantning, K. Skr. 24 Jan. 1843, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 1 Nr. 3.

10. Efter Omgang, hvor vidt Jernbanebetjentene kunne fritages derfor, K. og U. M. Skr. 22 Decbr. 1857 (G. R.).

11. Til Ligbærer bør ingen udmeldes, som er udygtig dertil paa Grund af Legemssvaghed, om det end staar ham frit for at lade dette Hverv udføre ved en anden, K. og U. M. Skr. 20 Septbr. 1858 (G. R.).

12. Eksempler paa, at det er blevet tilladt Ligbærere at bortbære Lig i affarvede Klæder, naar de ikke have havt Raad til at anskaffe sig sorte, blot at de ere anstændig klædte, K. Prom. 7 April 1810, 23 Jan. 1813.

13. Ang. at Forpligtelsen til at bortbære Fattiglig paa Landet nu paahviler Gaardmændene alene, Ind. M. Skr. Nr. 278, 18 Decbr. 1875. Jfr. Grave 3 b.

14. Se Ligkister 2.

II. I Særdeleshed i:

1. Aalborg. Konf. 26 Juli 1754, Resl. 7 Jan. 1823, Lavsart. 2 Juni 1830 § 6, K. og U. M. Skr. 4 Juni 1853 (G. R.).
2. Aarhus. Ang. Konf. paa Smedenens Ligfærdslov og ang. Oprettelsen af andre Liglav, Rskr. 26 Oktbr. 1715.
3. Assens. Approbation paa Reglement for Ligbærersocietet, K. Skr. 17 Maj 1825.
4. Faaborg. Reglement for Ligbærerlavet, K. Skr. 16 Avg. 1831.
5. Fredericia. Ang. Ligbærerlavets, Haandværkslavenes og de militæres Ligbæring, Bev. 31 Oktbr. 1732, K. Prom. 1 Juni 1793. Jfr. Rskr. 14 Decbr. 1714.
6. Grenaa. Ang. et Reglement for en Ligbærerforening, J. M. Skr. 12 Novbr. 1858.
7. Helsingør. Konf. paa en Forening af det store og lille Ligkompagni 11 Avg. 1815.
8. Hillerød. Ang. et Ligbærerlav, Konf. 3 Maj 1704.
9. Hobro. Ang. et Ligbærerlav, K. Skr. 24 Oktbr. 1826, 19 Jan. 1843.
10. Holbæk. Forandring i Reglementet for Ligbærerlavet, K. og U. M. Skr. 31 Marts 1851 (G. R.).
11. Kallundborg. Reglement for Ligbæringen, K. og U. M. Skr. 28 Juli 1862 (G. R.).
12. København.

Ang. Ligbæringens Besørgelse fra et Begravelseskontor og Betingelsens Fastsættelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter indhentet Erklæring fra Kommunalbestyrelsen og andre vedkommende, Resl. 7 Juli 1859 (i G. R. og i Udtog i Pl. 22 Decbr. 1860).

Bestemmelserne derom findes i de under Begravelse 32 b og h anførte Reglementer.

Studenternes Privilegium paa Ligbæring, jfr. Bev. 4 Maj 1712, Art. 21 Decbr. 1714, Fund. 25 Juni 1777 §§ 64—69, K. Prom. 17 Maj 1791, Pl. 24 Maj 1792, 5 Febr. 1793, 21 Avg. 1798 m. fl., er herefter bortfalden, jfr. ogsaa Ordre 5 Oktbr. 1841, Resl. 1 Septbr. 1850.

Ang. militæres Ret til at lade deres Børn borthære ved militære, K. Skr. 5 Maj 1840.

Ang. den visse Lav og Societeter tilkommende Frihed til selv at borthære deres Lig:

- a. Ang. en Kendelse for denne Frihed, Rskr. 2 Juni 1747.

b. Forbud mod Maaltid og Traktement til de Mestres af Haandværkslavene, der bortbære Lig, Pl. 3 Marts 1756 § 4.

c. Ang. at de Lav, som det mod Kendelse er tilladt at bortbære deres Lig, alene maa bortbære de til Lavet hørende Personer, og ang. Kontrol dermed, Pl. 4 April 1781.

d. Ang. at det skal have sit forblivende ved de derom afsluttede Kontrakter, Pl. 24 Maj 1792 § 17.

e. Ang. Mulkt m. v. for Lavsinteressenter, der udeblive fra Ligbæring, Rskr. 12 (Pl. 31) Jan. 1820.

f. Ret til selv at bortbære deres Lig blev mod en Kendelse tilstaaet Overskærerlavet, K. Prom. 7 Decbr. 1799, Sejlmagerlavets Svende, Rskr. 19 Juni 1801, Kattuntrykkersvendene, Rskr. 2 Oktbr. 1801, Rugbrødsbagere, Mel- og Grynhandlere, Resl. 14 Febr. 1814 (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1814), 26 April 1840, Veterinærskolens civile Betjente, Resl. 1 Maj 1819, Skibstømmermænd, som ere Interessenter i Syge- og Ligkassen af 1 Jan. 1776, Resl. 28 Juni 1820, Postbude, Bev. 1 Avg. 1821.

g. Bundtmagerlavets Svende skulle betjene sig af de beskikkede Ligbærere, Konf. 2 Oktbr. 1801 § 8.

Ligeledes Mur- og Stenhuggerlavets Mestre samt Favnsætter- og Læsserkorporationen, hvorimod Friheden vedbliver for førstnævnte Lavs Svende, Resl. 10 Decbr. 1847.

h. Med Glarmesterlavets Ligbæring skal uden Hensyn til Lavsartiklerne forholdes efter den i en Række af Aar stedfundne Vedtægt, K. Skr. 19 Marts 1846.

Se Borgerlige Korpser A 1 æ (Tjenestefrihed for Ligbærerne).

13. Kjøge. Ang. Betalingen til Ligbærerlavet, K. Skr. 3 Novbr. 1818.

14. Korsør. Ang. de søfarendes Liglav, Bev. 13 Febr. 1784. Ang. Jernbanebetjentenes Deltagelse i Ligbæring, K. og U. M. Skr. 22 Decbr. 1857 (G. R.).

15. Mariager. Vedtægter og Bestemmelser for et nyt Ligbærer- og Liglav approberes, K. Skr. 17 Febr. 1846 (G. R.).

16. Maribo. Reglement for Ligbærerlavet, K. Skr. 29 Septbr. 1832.

17. Middelfart. Ang. en Forening og Vedtægt mellem Ligbærerlavet, Konf. 26 Septbr. 1732, 16 Oktbr. 1733.

Ang. Forhøjelse af Ligbærerlavets Takst, K. Skr. 12 Febr. 1820.

Ang. hvor vidt Skrædderlavet og Væverne have Ret til Ligbæring, K. Prom. 15 Juni 1793.

Ang. Marsvinsjægerlavets Ret til Ligbæring, Konf. 1 Septbr. 1820 § 8, Resl. 2 Avg. 1855 § 17, jfr. § 13.

18. Nyborg. Instruks og Takst for Ligbærerlavet, K. Skr. 15 Febr. 1831. Jfr. K. Skr. 7 Juni 1825.

Ang. en Ligkasse og Lav for søfarende, Bev. 21 Marts 1783.

Ang. Henbæring af militæres Lig, K. Prom. 10 Decbr. 1796, Skr. 20 April 1819.

Ang. Murerlavets Ret til Ligbæring, K. Skr. 1 Juni 1824.

19. Nykøbing p. F. Reglement for Ligbærerlavet, K. Skr. 16 Marts 1833.

20. Nysted. Reglement for Ligbærerlavet, K. Skr. 28 Jan. 1826.

21. Næstved. Reglement for Ligbærerlavet, K. Skr. 1 Maj 1824.

22. Odense. Ang. Ligsocietetet, Konf. 10 Maj 1704, jfr. Ob. Br. 17 Decbr. 1687.

23. Præstø. Ang. Liglavet, Konf. 5 Marts 1802.

24. Ribe. Ang. et Ligbærerlav, Borgerlavet kaldet, samt dets og Skomagerlavets Ret til at udleje Ligklæder, Konf. 27 Jan. 1708, Rskr. 9 April 1740.

25. Ringsted. Ang. Ligbærerlavet, Bev. 13 Febr. 1821.

26. Roskilde. Takst for Ligbærerlavet, Resl. 25 Maj, K. Skr. 9 Novbr. 1824.

Ang. Vognmandslavets Ligbæring, K. Skr. 18 Decbr. 1824.

27. Rudkøbing. Ang. Ligbærerlavets Ordning, K. og U. M. Skr. 31 Decbr. 1859.

28. Sakskøbing. Reglement for Ligbærerlavet, K. Skr. 16 April 1825.

29. Skelskør. Ang. Liglavet, Konf. 30 Juni 1797.

30. Slagelse. Ang. Ligbærerlavet, Art. 29 Marts 1803, K. Skr. 14 Marts 1835.

31. Sorø. Ang. Ligbærerlavet, Konf. 22 Decbr. 1801, 12 April 1842.

32. Stege. Konf. paa Artikler for det borgerlige Ligbærer- og Skydelav, 11 Maj 1811.

Takst for Ligbærerlavet, K. Skr. 8 Juli 1826.

33. Storehedinge. Reglement for Brandlavet som Ligbærerlav, K. Skr. 2 Novbr. 1822, 23 Novbr. 1847 (G. R.).

34. Svendborg. Reglement for Ligbærerlavet, K. Skr. 13 April 1824.

Forskellige Spørgsmaal ang. Ligbæringen, K. og U. M. Skr. 10 Decbr. 1862 (G. R.).

35. Tisted. Ang. Ligbærerlavet, Konf. 7 Juli 1769, 3 Maj 1811, Bev. 8 Febr. 1825.

36. Vejle. Ang. et Ligbærerselskab, Rskr. 18 Oktbr. 1799. Jfr. Resl. 7 Novbr. 1826.

Ang. Betaling for Henbæring af fremmede Distrikters fattiges Lig, K. Skr. 24 Marts 1829.

Ang. Ophævelse af Ligbærerselskabet og Antagelse af en Entreprenør til Ligs Henførelse, K. og U. M. Skr. 7 Maj 1870 (G. R.).

37. Vordingborg. Ang. Ligbærernes Klædedragt, K. Prom. 23 Jan. 1813.

Ang. Betalingen til Ligbærerlavet, naar Kisten først skal bæres ind i Kirken, for at der kan holdes Ligtale, K. Skr. 15 Jan. 1820.

Ang. Betaling af dem, der ville fritages for at indtræde i Ligbærerlavet, K. Skr. 22 April 1820.

Ligfølge.

1. Ang. af hvem og hvor mange det maa bestaa, og at intet Traktement maa gives samme, Fr. 7 Novbr. 1682 § 14.

2. Af Frue Skoles Disciple i København, skal være afskaffet, Rskr. 21 Juli 1752.

3. Maa ikke finde Sted, naar den afdøde er død af smitsom Sygdom, Fr. 17 April 1782 § 6, 8 Febr. 1805 § 36. Se nedenfor 6.

4. En afdød Danebrogsmand skulle alle Danebrogsmænd paa Stedet følge til Graven, Adg. 28 Jan. 1809 § 9.

5. Se Naadensaar II 17 h (Deling derunder af Honorarer for Ligfølge).

6. Kan Sundhedskommissionen forbyde i de Kommuner, hvor smitsom Sygdom, der er Genstand for offentlig Behandling, optræder, og i Nabokommunerne, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 § 21, jfr. tidligere L. Nr. 78, 20 April 1888 § 17.

Ved mange Sundhedsvedtægter er der tillagt Sundhedskommissionen en videre gaaende Myndighed til at forbyde Ligfølger, navnlig fra Hjemmet, se som Eks. Bkg. Nr. 71, 8 Maj 1889 § 18, Nr. 116, 7 Septbr. s. A. § 15, Nr. 101, 8 Juli 1890 § 15, Nr. 108, 12 s. M. § 13, Nr. 109, 15 s. M. § 15, Nr. 110 af s. D. § 14, Nr. 170, 9 Novbr. 1891 § 13 (»store Ligtog fra Sørgehuset«), Nr. 10, 8 Febr. 1892 Xc, Nr. 9, 13 Jan. 1893 § 12, Nr. 175, 18 Juli s. A. § 14, Nr. 193, 8 Avg. s. A. § 56, Nr. 258, 16 Novbr. s. A. § 12.

7. Ang. at samme ved Begravelse af Personer, døde af smit-

som Sygdom bør bestaa af saa faa Personer som muligt m. m., Bkg. Nr. 109, 23 Juni 1892 § 1 f, jfr. §§ 3, 4.

Jfr. Ligtog.

Liggedage.

I. 3: Den Tid, hvori Skipperne i Købstæderne kunne udsælge visse Varer i smaat.

1. Ere saa vel for inden- som for udenlandske Skibe 3 Uger, L. 29 Decbr. 1857 § 38. — Herved er Pl. 17 Oktbr. 1804 § 3 forandret.

2. De beregnes fra den Dag, Fartøjet er lagt til Bolværket, med mindre nogen Detailhandel er foretagen forinden, L. 29 Decbr. 1857 § 38.

3. Under dem kunne Skipperne fordre successive Losning, K. Skr. 31 Maj 1825.

Se i øvrigt Skipper 15 (ang. deres Handelsret).

II. Eller Overliggedage for et sejlrede Skib.

a. Nævnes i L. 23 Febr. 1866 § 26 (S. 255), jfr. den ophævede Fr. 23 Marts 1756 § 4.

b. I Betydning af det Dageantal, Skipperen uden Godtgørelse skal holde Skibet rede til Lastning eller Losning, derom gives Regler i Sølov Nr. 56, 1 April 1892 §§ 118, 119, 121, 137, 144.

Se Overliggedage.

Liggepenge, se Vragning 6 g.

Lighus.

1. Ved Langebro i København til druknedes Lig, derom handler Pl. 28 Jan. 1805.

2. Eks. paa, at der i Sundhedsvedtægter foreskrives tvungen Benyttelse deraf, Bkg. Nr. 127, 13 Decbr. 1879 § 43 (Ringkøbing), Nr. 131, 8 Septbr. 1880 § 42 (Herning). Jfr. Ligkapeller.

Ligkapeller og Lighuse.

1. Bestemmelser om Indretningen deraf ved Kirkerne, K. og U. M. Cirk. Nr. 66, 18 Maj 1886.

2. Ved det under 1 anførte Cirk. Nr. 66, 18 Maj 1888, indeholdende Bestemmelser om Indretning deraf ved Kirkerne, jfr. K. og U. M. Skr. Nr. 305, 24 Oktbr. 1891 i Slutn.

3. I Tilfælde af en smitsom Sygdoms offentlige Behandling skal eller kan Sundhedskommissionen drage Omsorg for Tilvejebringelsen af de til Hensættelsen af Lig fornødne isolerede Lokaler, for saa vidt Lighuse ikke findes paa Kirkegaardene, L.

Nr. 46, 30 Marts 1892 § 4, jfr. Regul. f. Behandl. af Lig Nr. 109, 23 Juni s. A. §§ 1 b, 3, 4.

4. Eks. paa, at der ved Sundhedsvedtægt er tillagt Sundhedskommissionen særligt Tilsyn med Indretningen og Benyttelsen af Ligkapeller, til Dels ogsaa af Ligstuer, disse sidste fornemlig ved Sygehuse og Fattiganstalter, Bkg. Nr. 13, 15 Jan. 1887 § 75 (Aarhus), Nr. 170, 7 Novbr. s. A. § 49 (Silkeborg), Nr. 84, 12 Juni 1889 § 52 (Nørresundby), Nr. 124, 5 Oktbr. s. A. XI § 2 (Sakskøbing), Nr. 120, 7 Juli 1891 § 85 (Stubbekøbing), Nr. 61, 4 April 1892 § 85 (Vordingborg), Nr. 102, 13 Juni s. A § 43 (Nykøbing p. M.), Nr. 21, 26 Jan. 1893 § 13 (Vive Kommune), Nr. 140, 7 Juni s. A. § 15 (Hals Kommune), Nr. 176, 20 Juli s. A. § 13 (Lønstrup), Nr. 177 af s. D. § 11 (Vraa-Emb Kommune), Nr. 185, 24 s. M. § 69 (Kallundborg), Nr. 193, 8 Avg. s. A. § 61 (Hjørring), Nr. 207, 5 Septbr. s. A. § 13 (Raabjerg Kommune), Nr. 222, 23 s. M. § 13 (Skagen Landsogn), Nr. 230, 28 s. M. § 66 (Stege), Nr. 238, 9 Oktbr. s. A. § 13 (Hirtsholmen), Nr. 253, 9 Novbr. s. A. § 51 (Storehedinge), Nr. 26, 18 April 1896 § 62 (Nyborg).

5. Ang. at Tilvejebringelsen af et Ligkapel paa en Landsbykirkegaard kun kan ske ad Frivillighedens Vej, K. og U. M. Skr. 30 Avg. 1893 (G. R.).

6. En Købstads Kirkegaard og Ligkapeller ere undergivne Provstesynets Tilsyn, K. og U. M. Skr. 14 Decbr. 1895 (G. R.).

7. Ang. de fra Folkekirken afvigende Trossamfunds Adgang til at benytte Kapeller paa Folkekirkens Kirkegaarde eller ved offentlige Hospitaler eller lignende Stiftelser, K. og U. M. Skr. 19 Decbr. 1895 (G. R.).

Se Begravelse 13 k, 32 h, 43. Brandredskaber A 4 a (ang. Benyttelse af et Sprøjtehus som Lighus). Kapeller (vedk. Ligbrænding). Kirkegaard 1 v (om Ligkapel kan for-dres paa en Assistenskirkegaard). Kirker 5 mm (Røngøring), 5 nn, 47 cc, sidste Stykke (Ligkapel ved en af Tiendeyderne ejet Kirke).

Ligkasse, se Syge- og Begravelseskasser.

Ligkister.

1. Af Eg, maa ikke bruges, Fr. 7 Novbr. 1682 § 4, 13 Septbr. 1737, Pl. 13 Novbr. 1807. Jfr. D. L. 2—22—32, Resl. 3 April 1683 § 3, Rskr. 7 Avg. 1687, Fr. 30 Novbr. 1717.

2. Af Vidjer eller Straa, maa enhver bruge undtagen i det i Fr. 17 April 1782 § 6 omhandlede Tilfælde, og Ligbærerlavet

kan ikke undslaa sig ved at borthære Lig i saadanne, K. Cirk. 25 Novbr. 1809, Skr. 17 Febr. 1816.

3. Til dem, som ere døde af smitsomme Sygdomme, skulle indvendig være begede eller tjærede, Fr. 17 April 1782 § 6, K. Cirk. 25 Novbr. 1809, Fr. 19 Juni 1831 § 45. Jfr. Bkg. Nr. 87, 20 Juni 1872 Post 10 § 1.

4. Ang. hvorledes de skulle være beskafne, naar Liget skal bisættes eller midlertidig hensættes i Kapeller i København, Pl. 24 April 1851 §§ 2, 3.

5. Ang. hvor vidt de maa forfærdiges af Tømmermænd paa Landet, Pl. 29 Novbr. 1822 § 4. Jfr. Næringsl. 29 Decbr. 1857 § 19.

6. Ang. hvorledes de maa udstyres, hvor vidt nogen maa have to m. v., Fr. 8 Novbr. 1682 §§ 1—5, Bev. 17 Febr. 1719. Jfr. Grl. 28 Juli 1866 § 92.

7. Danebrogsmands, over samme bør deres Hæderstegn henlægges, Adg. 28 Jan. 1809 § 9.

8. Maa ikke lukkes over Liget, før Ligsyn har fundet Sted og Dødsattest er udstedt, L. Nr. 2, 2 Jan. 1871 § 1.

Fr. 7 Novbr. 1682 § 7 er ophævet, § 9 ibd.

9. I Kirker og Gravkapeller ved samme, ang. deres Flytning efter Synets Foranstaltning, L. 19 Febr. 1861 § 9 (S. 208).

10. Maa paa Færserne ikke lukkes over Liget, forinden Ligsyn har fundet Sted og Dødsattest er udstedt, L. Nr. 36, 29 Marts 1878 § 1.

Se Delinkventomkostninger 2 l. Kirker 5 kk.

Ligkløde. Derom handler Fr. 7 Novbr. 1682 § 15, Pl. 22 April 1771.

Særlige Bestemmelser for enkelte Steder findes i nogle af de under Ligbæring II anførte Reglementer m. v.

Ligkølder, paa den ny Assistenskirkegaard ved København derom handler Rskr. 4 Decbr. 1812.

Liglav, se Ligbæring II. Syge- og Begravelseskasser. **Ligningskommissioner.**

A. Ligningskommissionen i København.

Ang. dens Sammensætning og Forretningsførelse, L. Nr. 58, 1 April 1888 § 7.

Ang. dens Forhold til Ligningsmændene og Forretninger med Indkomstskattens Ansættelse, §§ 1, 3, 6, 8, 9 ibd.

Den tidligere gældende L. 19 Febr. 1861 (S. 181) §§ 12, 13, 14, 17, 18 er ophævet, og Lovens §§ 10 og 21 givet Anvendelse paa Ligningsmyndighederne efter den ny Lov, § 11 ibd.

Har ikke Ret til at ifinde Mulkt for Besvigelse af Skatten, men hertil udkræves Dom, Ind. M. Skr. 31 Decbr. 1862.

B. I Købstæderne udenfor København.

1. Da Adg. 24 Oktbr. 1837 § 21 afskaffede Takserborgerne efter D. L. 3—6 (jfr. Takserborgere), blev det bestemt, at Købstadens Skatteligninger for Fremtiden skulde foretages af Kommunalbestyrelsen eller af en særskilt Ligningskommission. Senere blev det ved L. 31 Marts 1860 § 2 bestemt, at Skatteligningen i alle Købstæder skulde foretages af Ligningskommissioner. Disse Bestemmelser ere nu afløste af Forskrifterne i L. 26 Maj 1868 §§ 22 ff.

2. Om Ligningskommissionernes Sammensætning, Antallet af Ligningskommissærer, deres Valg og Valgbarhed, se L. 26 Maj 1868 § 22 og Vedtægterne for de enkelte Købstæder efter Lovens § 35.

3. Ang. Forpligtelsen til at modtage Valg, L. 26 Maj 1868 §§ 22 og 24, jfr. Ind. M. Skr. 23 Novbr. 1854, Nr. 310, 2 Decbr. 1872.

4. Hvor vidt besvogrede samtidig kunne have Sæde i Ligningskommissionen, K. Skr. 2 Febr. 1847, Ind. M. Skr. 23 Jan. 1849, jfr. K. Skr. 23 Marts 1844.

5. Det kan ikke paalægges Ligningskommissærerne at aflægge nogen særlig Ed som saadanne, K. Skr. 27 Febr. 1845.

6. Ang. Beslutninger og Afstemninger, L. 26 Maj 1868 § 22.

7. Den, der er Genstand for en Klage til Ligningskommissionen, skal have Lejlighed til at udtale sig derom, § 27 ibd.

8. Efter Vedtægterne for enkelte Købstæder er det udtrykkelig paalagt Kæmneren at gaa Ligningskommissionen til Haande med Skatteligningen, jfr. herom ogsaa Fr. 24 Oktbr. 1837 § 21, L. 31 Marts 1860 § 2, Ind. M. Skr. 15 Avg. 1864.

9. Den foretager Ligningen paa Formue og Lejlighed og paa Næring, navnlig ogsaa den specielle Fordeling af Skatterne paa Yderne, L. 26 Maj 1868 § 22, K. Skr. 10 Novbr. 1842.

10. Skal sætte sine egne Medlemmer i Skat, K. Skr. 12 Juni 1841.

11. Paakender i første Instans Indsigelser mod Ligningen, L. 26 Maj 1868 § 27. Jfr. Byraad C 5 c.

12. Om Motivering af Skatteansættelserne, Ind. M. Skr. 3 Oktbr. 1850.

13. Den reformerte Menigheds i Fredericia, Rskr. 23 April 1863 VI (i Till. t. Reskriptsaml. f. 1865).

14. At en Ligningskommission ikke i Lighed med, hvad der

gælder om Byraadene kan bestemme, at Besættelsen af en ledig Plads i samme skal opsættes til næste ordentlige Valg, Ind. M. Skr. Nr. 76, 20 April 1878.

15. Ang. at de ere forpligtede til ved Ligningen at overholde de herom i den kommunale Vedtægt givne Forskrifter, om Ligningens Omgørelse paa Grund af formelle Mangler og om Byraadets Myndighed i saa Henseende, Ind. M. Skr. Nr. 102, 4 Juni 1878. Se nedenfor 18.

16. Ang. deres Myndighed med Hensyn til Ligningen af Af-løsningsvederlaget for Højtidsoffer m. v.. K. og U. M. Skr. 18 Avg. 1877 med Note (G. R.).

Og af Menighedsbidrag til Kirker, K. og U. M. Skr. 18 Febr. 1878 (G. R.).

17. At de ere forpligtede til at afgive Ligningen til Byraadet, og at det er dette, der foranstalter Ligningen fremlagt til offentlig Eftersyn, utrykt Ind. M. Skr. til Ribe Stiftamt 31 Decbr. 1885.

18. Paalagt en saadan at omgøre Ligningen, fordi den uden Hjemmel i den kommunale Vedtægt havde nedsat enhver Skatteindtægt paa 9000 Kr. og derunder efter en bestemt Skala, ibd. Jfr. ovenfor 15.

19. Ang. Overligningskommissionens Forhold til dem i Henseende til Skatteklager, se Overligningskommissioner II.

20. Se Præster II 13 (ang. disses Valg dertil).

21. Ang. at et Byraad ved Omvalg dertil ved Stemmetællingen rettelig havde undladt at medregne de Stemmer, der vare faldne paa en Person, hvem Byraadet kort forinden havde fritaget for at modtage Valg som Ligningskommissær, Ind. M. Skr. Nr. 88, 11 Marts 1891.

22. Der tilkommer ikke kongelige Embedsmænd (in casu en Adjunkt ved en Katedralskole) Fritagelse for at modtage de paa dem faldende Valg til Medlemmer af en Ligningskommission, Ind. M. Skr. Nr. 37, 20 Jan. 1894.

C. I Handelspladserne.

1. Om Ligningskommissionerne i disse, L. 23 Decbr. 1861 §§ 2 ff.

2. Om Ligningskommissionen i Frederiksberg, L. 29 Decbr. 1857 (S. 409) §§ 22, 23.

3. Ligningskommissionen i Marstal, Bkg. Nr. 114, 18 Oktbr. 1878 §§ 3, 4, 28, 29.

4. Hvor Kommunalbestyrelserne paakende Skatteklager i 1ste Instans, ere Bestillingerne som Medlem af Ligningskommissionen

og af Kommunalbestyrelsen uforenelige, og en Kommunerepræsentant kan derfor ikke imod sin Vilje vælges til Ligningskommissær, Ind. M. Skr. Nr. 69, 1 April 1887.

D. De foran under A—C omhandlede Ligningskommissioner foretage Ligningen af Indkomstskat til Statskassen efter L. 2 Juli 1870, L. af s. D. §§ 9, 11 ff, jfr. Vejledn. 13 s. M.

E. I Reykjavik, Fr. 20 April 1872 §§ 20 ff (Nr. 21 i Till. t. Lovt.).

Ang. Ligningskommissionerne i de islandske Købstæder Akureyri og Isafjord, L. 8 Oktbr. 1883 (Nr. 24 i Till. t. Lovt.) §§ 20, 21, af s. D. (Nr. 25 ibd.) §§ 21, 22 og i Seydisfjord, L. 8 Maj 1894 (Nr. 15 ibd.) §§ 21, 22 (her fungere Byraadene som Overligningskommission).

Se Overligningskommissioner.

Ligningsmænd i København til Paaligning af Indkomstskatten, Om dem og deres Forhold til Ligningskommissionen handler L. Nr. 58, 1 April 1887 §§ 1, 3, 9, 11.

Ligningsskat.

I. Til Statskassen.

A. Af Købstæderne.

Denne Skat blev paalagt ved Lov om Ophævelse af flere ældre Skatter m. v. af 20 Juni 1850 §§ 2—4, jfr. L. om Skyld-sætning af de forhen slesvigske Distrikter 29 Marts 1867 § 9 (S. 81).

Efter bemeldte Love udreder København af denne Skat 53,000 Rdl. og de andre Købstæder 62,360 Rdl., der deles indbyrdes mellem dem efter deres Bygningers Assurancesummer og efter deres Folkemængde ifølge den hver Gang sidst afholdte almindelige Folketælling, dog saaledes at Bornholms Købstæders Folketal kun regnes for en Tredjedel; derhos mærkes det ved L. 1850 § 4 fastsatte Afdrag for Hartkornet.

Herom mærkes med Hensyn til:

1. København:

a. Af Skatten udredes $\frac{1}{3}$ (svarende til det tidligere Bidrag til Strafanstalterne) som en Del af Arealskatten og beregnes til $\frac{1}{6}$ af Bygningsafgiftens oprindelige Beløb, $\frac{2}{3}$ (svarende til det tidligere Indkvarteringsbidrag) som en Del af Grundskatten og beregnes til 1 Rdl. 3 Mk. pr. Grundtakstportion, L. 20 Juni 1850 § 4, 19 Febr. 1861 (S. 181) §§ 1 og 3.

b. De udenbys Ejendomme deltage efter deres Grundtakst lige med de indenbys i $\frac{2}{3}$ af Ligningsskatten, L. 14 Decbr. 1857 § 13 (S. 319), jfr. L. 19 Febr. 1861 § 3.

2. Købstæderne udenfor København:

a. Om Fordelingen af Skatten, Bkg. 27 Decbr. 1850, 18 Marts 1856, 20 Decbr. 1860, 24 Decbr. 1870, Nr. 23, 3 Marts 1881, Nr. 156, 22 Oktbr. 1890.

b. Hvor L. 11 Febr. 1863 endnu ikke er traadt i Kraft, tilvejebringes Ligningsskatten efter Reglerne i L. 20 Juni 1850 § 4 ved Ligning paa Grund, Næring og Formue og Lejlighed eller efter særlig Bestemmelse for de enkelte Købstæder; ellers skal den udredes efter den almindelige Regel i L. 11 Febr. 1863 § 17.

c. Ang. Magistratens Regnskabsaflæggelse for samme, Rev. Dep. Cirk. 8 Marts 1866 (i M. T. f. 1872 S. 84).

B. Af Hartkornet, se Landskat samt Ligningsskat af Hartkornet B.

II. Saaledes benævnes den kommunale Skat, som i Købstæderne udenfor København skal tilvejebringes ved Paaligning, foreløbig efter Formue og Lejlighed ifølge L. 11 Febr. 1863 § 17.

Ligprædiken (Ligtale).

1. Præsterne maa ikke nøde nogen til at lade prædike over deres døde, Fr. 7 Novbr. 1682 § 19.

2. Skulle Præsterne holde paa Prædikestolen, dersom de have Stunder og ere bedne derom, D. L. 2—10—1, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 9.

Det er forbudt i Stedet for Ligprædiken at holde Ligtale fra Kirkegulvet, Fr. 7 Novbr. 1682 § 18, K. Skr. 31 Marts 1829, Grl. 28 Juli 1866 § 92.

Der kan intet være imod, at Tale holdes enten i Lighuset eller paa Kirkegaarden, K. Skr. 31 Marts 1829, jfr. Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 9, K. Prom. 19 Novbr. 1791, Skr. 2 Jan. 1813, 21 Juni 1817.

Naar i København Jordspaakastelse har fundet Sted i Sørgehuset, Kapel eller Kirke, maa ingen Tale holdes paa Kirkegaarden, Pl. 22 Decbr. 1860 § 1.

Præsterne ere pligtige at holde Ligtale, naar det begæres af ham og hans Tid tillader det, uden at han er berettiget til forud at betinge nogen vis Betaling derfor, K. og U. M. Skr. 11 Juli 1859 (G. R.). Jfr. nedenfor 9.

3. Kan en personel Kapellan ikke uden gyldig Grund vægre sig ved at holde efter Sognepræstens Begæring, og hele Betalingen derfor tilfalder Sognepræsten, K. Skr. 27 April 1847 (G. R.).

4. Ang. dens Indhold og Længde m. m., D. L. 2—10—2, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 9, jfr. Fr. 7 Novbr. 1682 § 14.

5. Ang. hvorledes dermed skal forholdes i Tilfælde af smitsom Sygdom, D. L. 2—10—3, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 9, J. M. Skr. 5 Juli 1853.

6. Ang. hvor vidt samme maa holdes af andre end vedkommende Sognepræst, D. L. 2—11—3, Rskr. 22 Juni 1697 (i Reg. t. Reskriptsaml. und. Begravelse), K. Skr. 21 Juni 1817, K. og U. M. Skr. 7 Marts 1856 (G. R.). Jfr. L. Nr. 57, 25 Marts 1872.

Maa den personelle Kapellan ikke holde uden Sognepræstens Tilladelse, K. og U. M. Skr. 28 Maj 1850.

I Huset, er Sognepræsten ubeføjjet til at formene en ordineret Kateket at holde, men han bør forud underrette Sognepræsten derom, K. Skr. 6 Oktbr. 1846 (G. R.).

Ang. Midler til at forhindre, at der i Sørgehuset holdes upassende Taler af Skolelærere eller Lægmænd, K. Skr. 12 Novbr. 1839 (den i samme paaberaabte Fr. 13 Jan. 1741 §§ 16 og 17 er bortfalden, og det kan vistnok ikke nu forbydes nogen at holde Tale i Huset).

Ang. Sognebaandsløseres og Valgmenighedsmedlemmers Ret til at lade den Præst, til hvilken de have sluttet sig, holde Ligtale i deres Sognekirke og Gravtale paa deres Sogns Kirkegaard, L. Nr. 57, 27 Marts 1872 § 5, Nr. 83, 7 Juni 1873 § 1.

7. Ang. over hvem Ligprædiken ikke maa holdes, D. L. 2—10—4, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 9.

Forbudet er for Selvmorderes vedkommende bortfaldet, men Præsten anses dog ikke pligtig at holde Ligprædiken over dem, L. 10 Febr. 1866 § 308, 25 Juni 1869 § 310, K. og U. M. Skr. 14 Maj 1867 (G. R.).

Jfr. Bandsættelse, Mindremand, og med Hensyn til Personer udenfor Folkekirken og henrettede Begravelse 13 og 19.

8. Over Gejstlige og deres Familje, Bestemmelsen i Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 9, Rskr. 8 Avg. 1777 om, at samme skal holdes af Provsten, anses hævet ved Fr. 5 Decbr. 1806 § 4.

Ang. Island, se Rskr. 11 Marts 1796.

9. Hvad derfor godvilligen gives, maa Præsterne annamme, enten de ere Købstad- eller Landsbypræster, men under deres Kalds Fortabelse ikke foreskrive nogen, hvad eller hvor meget de ville have, D. L. 2—10—1, Priv. 24 Juni 1661 § 12. Jfr. ovenfor 2 og 3.

10. De, som i vakante Kald forlange samme paa Søgnedage, skulle selv hente og hjembringe vedkommende Præst, Rskr. 6 Febr. 1789 § 6 c, K. og U. M. Skr. 18 Novbr. 1867 (G. R.).

11. Med Hensyn til Betalingen derfor, se under Begravelse. Enkepension IV A 5 d. Naadensaar II 17 h og Præster X (Vakance i Præstekald) 2 n. Sang 1 d, m (ved Begravelser).

Ligsalmer, se Salmer.

Ligsang, se Sang.

Ligskammel med Trappetrin eller overtrukken, hvor vidt maa bruges, Reglm. 14 April 1752 § 12, jfr. Grl. 28 Juli 1866 § 92.

Særlige Bestemmelser for enkelte Steder findes i nogle af de under Lighbæring II anførte Reglementer m. v.

Jfr. Begravelsesrekvisiter.

Ligsten.

1. Maa ikke lægges uden Kirkeværgens og Kirkens Forsvars Videnskab og Tilladelse, D. L. 2—22—34.

2. Ang. Betaling til Kirken og Graveren for samme, D. L. 2—22—38, Fr. 7 Novbr. 1682 §§ 22, 25.

Paa Landet i Fyns Stift, Takst 10 April 1683 §§ 2, 4 (G. R.).

Paa Landet i Sællands Stift, Adg. 3 Maj 1683 § 3 (i Reskriptsaml. 1ste Del, Till. S. 32 ff), Rtk. Skr. 24 Avg. 1728.

Paa Landet i Aarhus Stift, Takst 7 Juni 1693 § 6 (G. R.).

4. Ang. hvor længe de i Almindelighed skulle henligge urørte. og hvorledes der forholdes, naar de skulle borttages, K. Prom. 24 Oktbr. 1789 (i Reg. t. Reskriptsaml. under Kirkerne), K. Skr. 21 Oktbr. 1815, K. og U. M. Skr. 19 Juli 1849, 15 Oktbr. 1856.

5. Særlige Bestemmelser i de reglementariske Forskrifter om Kirkegaardene under Pastorater.

6. Om deres Anbringelse paa Grave, Betalingen herfor samt om deres Borttagelse m. m., se under Mindesmærker.

Ligstue maa ingen lade overdrage, Reglm. 14 April 1752 § 12, jfr. Grl. 28 Juli 1866 § 92.

Ligsyn.

Derom handler L. Nr. 2, 2 Jan. 1871. Jfr. J. M. Cirk. Nr. 20, 2 Febr. 1871. Forandringer i denne Lovs §§ 3 og 6 ere skete ved L. Nr. 46, 4 Maj 1875. Se ogsaa Bkg. om Dødsattester Nr. 125, 15 Decbr. s. A. Jfr. nedenfor 5, 6.

Ved Lovens § 9 hæves Fr. 7 Novbr. 1682 § 7, Pl. 26 Juni 1829, 13 Jan. 1832 og 17 Febr. s. A. §§ 1—3. — Dog gælder Pl. 13 Jan. 1832 fremdeles med nogle Forandringer paa Fær-

øerne, Rskr. 30 Marts 1836, jfr. Lovens § 10; se dog nu ang. Betalingen L. Nr. 3, 8 Jan. 1872 § 3 Nr. 1.

1. Ang. Indberetning fra Amtmændene til Justitsministeriet om Ligsynslovens Gennemførelse, J. M. Cirk. Nr. 204, 15 Juni 1871.

2. Ang. Anvendelsen af den i Ligsynslovens § 6 2den Sætn. givne Bestemmelse, at ved Selvmord og anden uden foregaaende Sygdom indtræffende pludselig Død skal en Læge hurtigst mulig tilkaldes og Ligsyn af ham foretages:

a. Det paahviler herefter den afdødes efterladte eller andre rette vedkommende at tilkalde den nærmest forhaandenværende Læge, lige som de maa udrede Betalingen for Ligsyn og Dødsattest, J. M. Cirk. Nr. 91, 13 April 1871, Skr. Nr. 241, 28 Juni s. A., Nr. 286, 12 Avg. s. A.

Denne Forpligtelse ikke antaget at paahvile en Husmand med Hensyn til en i hans Hus boende Daglejer, der havde taget sig selv af Dage, J. M. Skr. Nr. 437, 29 Decbr. 1871.

Herefter maa Omkostningerne ved Ligsynet over et uden foregaaende Sygdom død fast Fattiglem afholdes af dettes Forsørgelseskommune, dog at Omkostningerne ved Lægens Befordring maa bæres af Opholdskommunen, J. M. Skr. Nr. 260, 9 Oktbr. 1873.

b. Hvor den tilkaldte Læge ikke straks kan udfærdige Dødsattest, maa Lægen senere tilkaldes igen for at foretage Ligsynet og Omkostningerne udredes af Familien eller andre rette vedkommende, J. M. Skr. Nr. 286, 12 Avg. 1871.

c. Denne Bestemmelse skal efterkommes efter sin Ordlyd uden Hensyn til, om der med det paagældende Dødsfald er forbundet mistænkelige Omstændigheder eller ikke, J. M. Skr. Nr. 297, 16 Avg. 1871.

Ligsynet over en Dreng paa 2 $\frac{1}{2}$ Aar, der var ihjelslaet af en Møllevinge, burde have været foretaget af en Læge, J. M. Skr. Nr. 327, 21 Decbr. 1872.

Ang. at Præsten, hver Gang et Dødsfald anmeldes som pludseligt og indtruffet uden foregaaende Sygdom, er pligtig at forlange Ligsyn foretaget og Dødsattest udstedt af en Læge, K. og U. M. Skr. 30 Juli 1873 (G. R.).

d. Den af Familien tilkaldte Læge er kun pligtig at gøre Indberetning til Politimesteren, naar der opstaar Formodning hos ham om, at Dødsaaarsagen fortjener Justitsvæsenets Opmærksomhed, J. M. Skr. Nr. 208, 24 Juli 1872.

e. En Erklæring fra den af Familien efter a tilkaldte Læge

om Ligsynets Udfald skal i Tilfælde af Selvmord og voldsom Død afgives uden Betaling og ledsage Udskriften af det optagne Forhør; finder Politimesteren imidlertid yderligere Lægebistand nødvendig, eller dersom Familien har forsømt at tilkalde Læge, skal Politimesteren tilkalde vedkommende offentlige Læge, hvis Betaling da udredes efter Lovens § 8, 2det Stykkes 2det Punktum, J. M. Cirk. Nr. 91, 13 April 1871, Skr. Nr. 241, 28 Juni s. A.

Jfr. Distriktslæger 11 og Fysici A 8 (ang. Foretagelsen af legale Synsforretninger).

3. Ligsynslovens Bestemmelser om Betalingen til Lægen for Ligsyn findes anførte under Læger B I 3 og C 3.

4. Ang. de Øvrighedssyn, som finde Sted over Dræbte, Selvmordere og andre dødfundne, se Dødfundne B. Selvmord. Jfr. Ligsynsmænd 11.

5. I Ligsynsloven Nr. 2, 2 Jan. 1871 §§ 3 og 6 2det Stykke ere Forandringer skete ved L. Nr. 46, 4 Maj 1875, nemlig:

a. At Synet over dødfødte Børn i København, de andre Købstæder og Handelspladserne skal foretages efter samme Regler som andre Ligsyn, Lovens § 1. — Hvilket Jordemødrene skulle bringe vedkommende i Erindring, Instr. Nr. 129, 25 Novbr. 1896 § 15.

b. Med Hensyn til Synet over Selvmordere, Lig, der opdrive, Personer eller Fostere, der findes døde, Mennesker, der ere omkomne ved Ulykkestilfælde, samt i Tilfælde af mistænkelige eller pludselige Dødsfald, Lovens § 2, hvormed maa jævnføres Bkg. ang. Dødsattester Nr. 125, 15 Decbr. 1875 § 3, Instr. Nr. 250 af s. D. §§ 1, 3 og Anvisning for Lægerne 16 Decbr. s. A. (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B.).

Ang. at der med Synet over indstrandede Lig forholdes efter fornævnte Lovbestemmelse, Karantænel. Nr. 97, 2 Juli 1880 § 4. Se Ligsynsmænd 11, 12.

6. Med Hensyn til de foran under 5 b ommeldte Syn, se videre under Dødfundne.

Jfr. Kloroformering 1 (Dødsfald ved artificiel Bedøvelse).

Særlig med Hensyn til Lægesynet i saadanne Tilfælde mærkes fremdeles.

a. Betalingen for Medhjælp til Ligets Afklædning ved Lægesynet over Selvmordere formenes at skulle udredes af samme Kasse som de øvrige Omkostninger ved Ligsynet, J. M. Skr. Nr. 183, 21 Avg. 1875.

b. Ang. hvilken Betaling og Befordringsgodtgørelse der til-

kommer en praktiserende Læge for Foretagelsen af Ligsynet og for Dødsattestens Udstedelse, J. M. Skr. Nr. 161, 15 Juli 1874, Nr. 274, 4 Decbr. 1875. Jfr. Læger C 3.

7. At Fysikus skal skaffe vedkommende Retsbetjent Underretning om private Lægers Nedsættelse i Fysikatet, naar saadan kan faa Indflydelse paa Reglerne for Ligsyns Foretagelse, Sundhedskoll. Cirk. 29 Juni 1875 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B.). Jfr. nedenfor 9.

8. Ang. Kontrollen, med, at Ligsynet i Købstæderne og Handelspladserne foretages af en Læge, og at det lovlige Forfald for denne, som paa Steder, hvor der kun er en Læge, berettiger til at lade Ligsynet foretage af Ligsynsmændene (se Ligsynslovens § 3), ikkun anses at være til Stede, naar Lægens Tilbagekomst er udelukket ved en saa langvarig Hindring, at Jordfæstelsen ikke bør udsættes derefter, Instr. Nr. 250, 15 Decbr. 1875 § 4. Jfr. Dødsattester A 3.

9. At ifølge Ligsynslovens § 2 skulle alle Ligsyn paa Landet, hvor Afstanden ad gangbar Vej ikke er over 3000 Al. fra en Læges Bopæl, foretages af denne, J. M. Skr. Nr. 86, 3 Maj 1879.

10. At der ved Begravelse af Lig af her hjemmehørende Personer, som bringes hertil fra Udlandet for at begraves, altid, afset fra det Tilfælde, at behørig udenlandsk Dødsattest foreligger, bør holdes Ligsyn efter de almindelige Regler, og Dødsattesten paa sædvanlig Maade tilstilles Embedslægen til Optagelse paa Mortalitetstabellerne, J. M. Skr. Nr. 208, 27 Decbr. 1881. Jfr. nedenfor 16.

11. Paa Færøerne, L. Nr. 36, 29 Marts 1878, jfr. Bkg. Nr. 104, 24 Septbr. s. A., Instr. Nr. 170 for Præsterne og Nr. 171 for Kirkeværgerne 31 Oktbr. s. A. samt Instr. f. Jordemødrene Nr. 153, 4 Novbr. 1881 § 12.

12. For Syn og Dødsattest over Børnene af en Lejehusmand, der ikke selv kan betale og tidligere har modtaget Fattighjælp, kan Betalingen (fuld) kun da forlanges af Fattigvæsenet, naar dette bekoster Begravelsen, J. M. Skr. Nr. 216, 17 Novbr. 1884 ad 1.

13. Rekvirenten deraf er pligtig over for Ligsynsmændene til at erlægge Betalingen, som kan fordres, inden Dødsattesten udeliveres, ad 2 ibd.

14. Over Personer, der ere døde af smitsom Sygdom, Regler derfor kan Justitsministeriet give ved Regulativ, L. om smit-

somme Sygdomme Nr. 46, 30 Marts 1892 § 10, jfr. § 25. Dette er sket ved Regul. Nr. 109, 23 Juni 1892 § 5.

15. Forinden samme har fundet Sted, maa Liget ikke bortsendes til Udlandet, J. M. Skr. Nr. 196, 30 Juni 1891, jfr. K. og U. M. Skr. 10 Juli s. A. (G. R.).

16. Med Hensyn til Ligsyn over i Udlandet afdøde Personer, der skulle begraves her, gentager K. og U. M. Skr. 6 April 1891 (G. R.) Indholdet af den ovenfor under 10 anførte J. M. Skr. Nr. 208, 27 Decbr. 1881.

17. Legalt.

a. Politimesteren afgør, om saadant skal finde Sted, og naar han har erklæret det overflødigt, udstedes Dødsattest af Læge eller Ligsynsmænd, J. M. Skr. 28 Juni 1890 (i den civile Medicinallovgivning VI B.).

b. Skal finde Sted, selv om Obduktionsforretning skal afholdes, men i et Tilfælde, hvor saadant dog ikke var sket, udtalt, at der saa heller ikke kunde tilkomme Distriktslægen Gebyr for et saadant Ligsyn efter Pl. 4 Oktbr. 1825, J. M. Skr. Nr. 306, 14 Oktbr. 1889 (ang. et Tilfælde af Barnefødsel i Dølgemaal og Barnemord).

c. Der tilkommer ikke Distriktslægen foruden Betaling herfor af det offentlige tillige Betaling efter Ligsynslovens § 8, 1ste Stykke af 2 eller 1 Kr., J. M. Skr. 27 Oktbr. 1880 (i Møller den civile Medicinallovgivning V. B.).

18. Naar Lægen under et Sygebesøg i over $\frac{1}{4}$ Mils Afstand fra sin Bolig samtidig og samme Steds afholder et saadant, tilkommer der ham herfor sædvansmæssig Betaling for et Sygebesøg, ibd.

19. Ang. Indsendelse til Statens statistiske Bureau af Udskrifter af de Undersøgelser, der anstilles ifølge L. Nr. 46, 4 Maj 1875 § 2, J. M. Cirk. Nr. 115, 16 Juli 1896.

Ligsynsattester, se Dødsattester A. Ligsynsmænd 12. Ligsynsmænd og Hjælpefigsynsmænd.

1. Om deres Beskikkelse, Forretninger og Betaling, L. Nr. 2, 2 Jan. 1871 §§ 3—8. Jfr. J. M. Cirk. Nr. 20, 2 Febr. 1871.

2. Anvisning for dem, Noten t. Bkg. Nr. 34, 28 Febr. 1871. Jfr. den ældre Anvisning ved Pl. 13 Jan. 1832.

3. Ang. Forstaaelsen af Ligsynslovens § 3 om, at disse Bestillinger besættes af Politimesteren efter Indstilling af By- eller Sogneraadet, J. M. Skr. Nr. 237, 24 Juni 1871.

4. Naar de Mænd, Sogneraadet indstiller, ere skikkede til Bestillingen og villige til at overtage den for det lovbestemte

Vederlag, er der ikke Anledning til at bringe Ligsynslovens § 3 2det Stykkes sidste Punktum (om Akkord med en Læge) til Anvendelse, J. M. Skr. Nr. 28, 11 Febr. 1874.

5. Ere berettigede til at frasige sig deres Bestilling, naar de ikke udtrykkelig have overtaget den for længere Tid, ibd.

6. Hvert Distrikts, have Krav paa udelukkende at benyttes i Distriktet, men dersom denne Ret krænkes af et andet Distrikts Ligsynsmænd, maa de selv søge deres Erstatning hos disse, J. M. Skr. Nr. 22, 4 Febr. 1874.

7. Fra Amterne er Indberetning begært til Justitsministeriet om, i hvilke Krese Ligsynsmænd ere beskikkede, og hvor mange Hjælpe-ligsynsmænd, J. M. Cirk. Nr. 204, 15 Juni 1871.

8. De ældre Bestemmelser om de efter den nu ophævede Pl. 13 Jan. 1832 beskikkede Ligsynsmænd have nu, da denne Bestilling ikke mere er noget tvungent Ombud, i alt væsentligt tabt deres Betydning. Dog skal her anføres:

a. K. Skr. 3 Febr. 1844 ad 1 om, at de en Gang beskikkede Mænd ikke burde afskediges, saa længe de vedbørlig opfyldte deres Pligter, fordi der fandtes andre, som vilde give Afkald paa den for deres Forretninger lovbestemte Betaling.

b. J. M. Skr. 22 Novbr. 1855 om, at de vare forpligtede til at syne Lig af Personer, der vare døde af smitsomme Sygdomme.

9. Ang. at Hjælpe-ligsynsmændene ikke bør benyttes, undtagen naar Ligsynsmændene have Forfald, og at disse kunne fordre Erstatning for den ved Tilsidesættelsen heraf tabte Indtægt, J. M. Skr. Nr. 117, 11 Juli 1878.

10. Paa Færøerne, om dem handler L. Nr. 36, 29 Marts 1878 §§ 2 ff.

11. Indskærpet Ligsynsmændene, at de ikke maa foretage Ligsyn i Tilfælde af Selvmord, naar Lig opdrive, Personer eller Fostere findes døde, naar Mennesker ere omkomne ved ulykkelig Hændelse, naar Undersøgelse er indledet fra det offentliges Side i Anledning af Dødsfald, samt i alle andre Tilfælde af pludselig Død eller Dødsfald uden foregaaende Sygdom, J. M. Cirk. Nr. 179, 6 Oktbr. 1898.

12. Indskærpet Ligsynsmændene Dødsattesters nøjagtige Udfyldning med Blæk samt deres Opmærksomhed henledt paa, at urigtig Angivelse af Dødstegnenes Tilstedeværelse medfører Strafansvar, J. M. Cirk. Nr. 69, 13 Maj 1897.

Se Dødsattester A. Ligsyn 17 a. Skolelærere III 14. Ligtale, se Ligprædiken.

Ligtog maa ingen køre eller ride imod eller ind i, men enhver skal vige af Vejen for samme, Politivedt. f. Kbhvn. Nr. 125, 22 Juni 1883 § 36, f. Købst. i M. T. B f. 1872 S. 41 § 35 og S. 52 § 27. Se Ligfølge 6.

Ligtørnelæger. Ang. Afholdelse af Tentamen for dem, Noten t. J. M. Skr. 20 Maj 1853.

At skære Ligtørne hører til Barberernes Næring, men er dem ikke udelukkende forbeholdt, L. 30 Jan. 1861 § 2.

Liguorianere, se Katolske 15 e.

Ligvers (Begravelsesvers).

1. Ang. hvor vidt de maa trykkes og udgives, Fr. 7 Novbr. 1682 § 27.

2. Ved Jordefærd maa Vers, digtede i Anledning af samme bruges, naar de af vedkommende Sognepræst ere bedømte og autoriserede, Pl. 5 Jan. 1811 § 2. Jfr. K. Prom. 23 Juni 1810.

3. Af Begravelsesvers skal ikke afleveres Eksemplarer til det kongelige og Universitetsbiblioteket, Fr. 20 Jan. 1832 § 2.

Ligvogn.

1. Derom handler Fr. 7 Novbr. 1682 § 12.

2. Ang. Eneret til at holde samme i Vejle, Resl. 7 Novbr. 1826.

3. Sammes Holdelse i Viborg, K. Skr. 9 Febr. 1833.

4. Ang. Tilladelse til at holde samme i Horsens, og at Eneret derpaa ikke kan tilstaa, Ind. M. Skr. 24 Juli 1852.

5. I København, derom handler Resl. 7 Juli 1859 (G. R.), Pl. 22 Decbr. 1860 (og i Noten til samme Regul. 18 s. M.), 27 Decbr. 1871 (U. L.). Jfr. de ældre Bestemmelser i Rskr. 12 Jan. 1711, Priv. 26 Juli 1714, Bev. 14 Oktbr. 1724, Adg. og Priv. 17 Novbr. 1759 § 7, K. Prom. 5 Oktbr. 1792, Konf. 29 Avg. 1823.

6. At der ikke for Svendborgs vedkommende er tillagt Skipperlavet Eneret til at leje Ligvogn ud, men at saadant ikke staar aaben for nogen uden Ministeriets Tilladelse, K. og U. M. Skr. 7 Septbr. 1882 (G. R.).

7. Om Betalingen derfor i København, se de under Begravelse 32 b og h anførte Bestemmelser.

8. Bestemmelser derom findes ogsaa i nogle af de under Ligbæring II anførte Reglementer m. v.

Likvidation — Likvidationsmænd.

1. Omtales i D. L. 1—5—14 og 1—6—2. Jfr. 5—14—33 og 35.

2. Om Udnævnelse af en Administrations- og Likvidationskommission ved Spare- og Laanekassen i Aarhus, J. M. Skr. Nr. 94, 28 Maj 1878 (se Rettelsen S. 80).

3. Ang. Beskikkelse af en Administrations- og Likvidationskommission for Handels- og Landmandsbanken i Nyborg, og om sammes Myndighed og Betydning, J. M. Skr. Nr. 200, 22 Decbr. 1885.

Se Modregning. Tillidsmænd.

Likørfabrikant. Svarer under visse Betingelser ikke Brændevinsskat, men staar under Toldvæsenets Tilsyn, L. Nr. 47, 1 April 1887 § 1.

Lille, se Jurisdiktionsforholdene B 125 a.

Limfabrik.

1. Hører til de under Haandværks- og Fabrikdrift I 20 B omhandlede, for Sundheden skadelige Næringsbrug.

2. Om Anlæg deraf paa Landet, se A a ibd.

3. Henføres i mange lokale Sundhedsvedtægter, se dette Rubrum, til de for Sundheden skadelige Næringsbrug. Se for København Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 20.

4. Ang. Arbejdet der paa Helligdage og Grundlovsdagen, Bkg. Nr. 89, 28 Maj 1891 I b, jfr. Bkg. Nr. 31, 19 Marts 1894.

Limfjorden.

1. Ang. Beskyttelse for de Opmaalinger m. v., der foretages af den til Undersøgelse af de ved Gennembrud af Vesterhavet forarsagede Beskadigelser langs Kysten nedsatte Kommission, Ind. M. Cirk. Nr. 69, 31 Maj 1883.

2. Om et uddybet Løb over Hals Barre, Bkg. 31 Oktbr. 1884 Nr. 3 (U. L.).

Reglement for Sejladsen over Barren, Bkg. Nr. 178, 24 Septbr. 1885.

Reglement for Sejladsen i Farvandet ud for Hals samt over Hals Barre gennem den samme Steds uddybede Rende, Bkg. Nr. 51, 22 Decbr. 1897.

3. Ny Bestemmelser for Fiskeriet der ere givne ved L. Nr. 56, 5 April 1888 §§ 16—40, 46, 48, 58 60, jfr. 12.

Samtlige ældre Bestemmelser herom ere hævede ved Lovens § 63, jfr. dog § 21.

4. Forbedring af Besejlingsforholdene i Limfjorden, L. Nr. 55, 26 Marts 1898.

Se Aalefiskeri 3, 6. Broer II B 45, 46. Fiskeri I 6, 11 c. Fjordfart 2. Laden og Lossen 5. Lodsvæsen B 25. Østersfiskeri 5.

Lindevangshjemmet, se Asyl IV.

Linje, Hærens og Søværnets. Om dem handler Værnepligtsl. 6 Marts 1869 §§ 27, 31, 38 (ang. Tjenestetiden i samme), 41, 46, 47, 51, Hærl. 6 Juli 1867 §§ 21—23, L. om Søværnet, 24 April 1868 § 5.

Se Forstærkningen 1, 9.

Linje eller **Straa**. 12 Linjer er 1 Tomme, Fr. 10 Jan. 1698 I § 1, jfr. IV § 3, 18 Juni 1784 § 1 (f. Isl.), 13 Avg. 1790 § 7 Nr. 1 (f. Færø).

Linnede Varer, se Omløbere I 20 (Varer fra Hammerum m. fl. Herreder).

Linnedsyning, se Næringsvæsen II (Frinæring) 4 b.

Linnedvæver, se Væver. Se ogsaa Omløbere I 17 c.

Liredrejjer. Regler for Meddelelse af Tilladelser til at søge Erhverv som saadan, J. M. Cirk. Nr. 177, 18 Septbr. 1874. — Jfr. Invalider 2.

Lispund. Denne Vægtinddeling, hvorom se Fr. 10 Jan. 1698 I § 5, 18 Juni 1784 § 3 (f. Isl.), 13 Avg. 1790 § 7 Nr. 3 (f. Færø.), er bortfalden ved L. 19 Febr. 1861 (S. 179), jfr. sammes § 5 (om midlertidig Brug af Lispundslodder), Adg. 17 Marts 1865 (f. Vest.), Fr. 1 Decbr. s. A. (f. Isl.). Se nærmere under Maal og Vægt 4.

Litis denunciatio. Indvarsling af en Formand i Vekselforholdet for Processens Skyld afbryder Vekselpræskriptionen i Forhold til ham, L. Nr. 52, 7 Maj 1880 § 80, 13 Jan. 1882 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) § 80 (f. Isl.).

Litograf (Stentrykker).

1. Behandledes tidligere som fri Næring, K. Skr. 14 Decbr. 1839, Ind. M. Skr. 28 April 1849, 1 Novbr. 1860 ad 3.

Dette er endnu Tilfælde paa Landet og tildels i Købstæderne, Vedtægter i M. T. B f. 1898 S. 171 ff og 803, jfr. Ind. M. Skr. 3 Juli 1858 ad 3 og 4.

2. Der ikke har Borgerskab, maa ikke forhandle andres Frembringelser, Ind. M. Skr. 1 Novbr. 1860 ad 2 og 3.

3. Skal ikke forfærdige noget Prøvestykke, ibd.

4. Naar Borgerskab eller Næringsbevis som saadan meddeles, skal Øvrigheden indberette det til Kirke- og Undervisningsministeriet, Ind. M. Cirk. 12 Maj 1863.

5. Paa Stentryk og desl. er L. om Pressens Brug 3 Jan. 1851 anvendelig, Lovens § 16. Jfr. Straffel. 10 Febr. 1866 § 309.

Litsenbroderpenge ved Ekstrapostvæsenet bortfalde fremtidig, Bkg. 9 Jan. 1856. Jfr. Takst 23 Febr. 1788 I Nr. 3, Fr. 27

Jan. 1804 §§ 76, 81, Pl. 26 April 1817, Takst 15 Juli 1818 I Nr. 4 og 6.

Litsenbrødre, se Dragere 4. Syge- og Begravelses-kasser 37 s.

Litteraturhistorie. Ministeriel anbefaling for Sigurd Müllers Haandbøger i den danske Litteraturhistorie til Brug ved Undervisningen i Realskoler og højere Skoler, ved Skolelærerseminarierne og Folkehøjskolerne, K. og U. M. Cirk. Nr. 70, 30 April og Nr. 127, 16 Avg. 1881.

Livgarden.

1. Til Hest ophæves, og de i sammes Stamruller opførte værnepligtige overføres til Gardehusarregimentet; efter 8 Aars Tjenestetid meddeles der disse værnepligtige Afskedspas, Resl. 22 og 30 Maj 1866 (D. T. S. 555 og 702), J. M. Cirk. 27 Avg. s. A. § 1 (S. 819 ibd.).

2. Til Fods.

a. Ang. dens Stilling i Hæren, Udskrivning dertil, Mandskabets Tjenestetid m. m., Hærl. 6 Juli 1867 §§ 2, 9, 10, 12, 13, 16, 18, 27, 41, Lønningsl. 25 Juli s. A. §§ 1, 16.

b. Som skikkede dertil betegnes de smukkeste og anseeligste Folk med en Højde af 67" og derover, Adg. Nr. 159, 24 Avg. 1894 § 6, jfr. Nr. 112, 16 Avg. 1876 § 6 og Adg. Nr. 87, 16 Juni 1882 §§ 6, 23, jfr. 26, Adg. 17 Septbr. 1869 § 6.

c. Det Mandskab af samme, der under Tjenestetiden har udvist strafværdigt Forhold, skal vedblive at tjene i Garden og ikke afgives til nogen anden Afdeling, J. M. Cirk. 8 Jan. 1852, jfr. J. M. Cirk. 15 Septbr. 1857 i Slutn.

Derimod bestemte nævnte Cirk. 15 Septbr. 1857, at værnepligtige, der, paa den Tid de behandles til Udskrivning, vides at være straffede eller under Tiltale for Tyveri, Bedrageri eller lignende i den offentlige Mening vanærende Forbrydelse, ikke maa tildeles Garden. Denne Bestemmelse gentoges i Bkg. 25 Septbr. 1862 § 1 og 26 Avg. 1865 § 1, men da den er udeladt af Adg. 17 Septbr. 1869, maa den formentlig være bortfalden.

d. Officererne af Livgarden skulle herefter ej have noget Fortrin over andre Officerer, Kab. Ordre 20 Maj 1771. Jfr. Rangfr. 14 Oktbr. 1746.

e. Med Hensyn til samme mærkes Till. t. Hærl. Nr. 106, 25 Juli 1880 §§ 2, 9.

f. Program for dens Uddannelse, Kdg. Nr. 26, 1895 Punkt 17 (M. R.).

Se Barselkvinder 2 c. Borgerlige Korpser A 1 u. Hverving 2 f Nr. 8. Militær Jurisdiktion H 2, 2det Stk. (Spillemandsskolen).

Livgeding, se Apanager 1. Fideikommiss I 7 a Nr. 1 (ang. Beregning af Arveafgift). Len 5.

Livjægerkorps, Kongens.

1. Er ophævet ved L. 28 Maj 1870 § 1 (S. 180), jfr. §§ 13 (ang. hvorledes forholdes med Kontingentkassen og Korpsets andre Fonds), 16—18.

2. Af dets Reglm. 22 April 1829 mærkes:

a. Officerer og Embedsmænd ved Korpset havde Rang med Officerer af Linjen, §§ 7, 16 og 17, og Officererne bare Armeens Felttegn, § 22, 24.

b. Ang. de afskedigede Officerers Uniform, § 24.

c. Se Borgerlige Korpser A 1 z.

3. Et frivilligt Korps er under dette Navn oprettet ved kgl. Tilladelse af 23 Novbr. 1885 og er ved kgl. Resol. 22 Decbr. 1886 underlagt den kommanderende General for 1ste Generalkommandodistrikt (se Statskalenderen).

Livkorps, Kongens.

1. De akademiske Borgeres Forpligtelse til Tjeneste deri bortfalder, og Korpset ophæves, Resl. 4 Juni 1864. Jfr. Noten ang. Virkningen heraf med Hensyn til de akademiske Borgeres Tjenestepligt i Forstærkningen.

2. Ang. de derfra afskedigede Officerers Ret til at bære Uniform, Reglm. 14 Maj 1808 § 51, Resl. 12 Febr. 1834 § 1; deres Rang, Resl. 12 Febr. 1834, jfr. fornævnte Reglm. § 13; deres Rangskat, Pl. 25 Marts 1834 § 4.

Livlæger, Kongens og Kongehusets.

1. Ang. deres Titulatur, Adg. 25 April 1693 § 6 (i Reskriptsaml.).

2. Livmedici have Rang i 5te Klasse Nr. 5, Fr. 14 Oktbr. 1746, og ligeledes Livkirurger, Fr. 22 Juni 1785 § 17, Nr. 1.

3. En af de kgl. Livmedici skal være Medlem af Direktionen for Frederiks Hospital, Rskr. 10 Decbr. 1772 § 4.

Livre, se Liberi.

Livrebetjente, de kongelige (Lakajer, Arbejdskarle og Staldfolk) maa drive en eller anden ubetydelig Næringsvej, fornemlig Høkerhandel og Værtshushold, uden Borgerskab, Resl. 26 Novbr. 1757 (i Noten t. K. Skr. 14 Oktbr. 1830), jfr. K. Skr. 26 Juni 1819. Jfr. dog herved Næringsl. 29 Decbr. 1857 § 8.

Staldlivrebetjentenes Ret i saa Henseende ophæves, Resl. 11 Maj 1840.

Denne Ret tilkommer ikke Enkerne eller afskedigede Betjente, K. Skr. 14 Oktbr. 1830.

Se Borgerlige Korpser A 1 ii.

Livrente.

1. Overlevelsesserter, Livsforsikringssummer og desl., ang. at de ordentligvis ikke ere undtagne fra Eksekution, L. f. Island 4 Novbr. 1887 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) § 32.

2. Prioriteret i en fast Ejendom, ang. hvorledes den dertil berettigede er stillet ved Tvangssalg af Ejendommen, L. om Tvangsavgifter Nr. 66, 9 April 1891 § 23.

3. Ang. Livrentepolicers Stempelpligt, se Assurancepolicer 1 samt nedenfor Livrente- og Forsørgelsesanstalten af 1842 Nr. 4.

Se Arrest A 45 e. Beslag 9 a og b. Formue og Lejlighed III 2 e. Livsforsikring 3. Statsrevisorer 3.

Livrente- og Forsørgelsesanstalten af 1842 samt Livsforsikringsanstalten i København.

1. Plan derfor, Resl. 2 Marts 1842.

Ny Plan for Livsforsikringsanstalten, efter at den ifølge Resl. 25 Decbr. 1847 var forandret til et af Staten garanteret Institut, Resl. 25 Novbr. 1848.

2. Traadte i Stedet for den almindelige Enkekasse i Henseende til Fyldestgørelsen af pligtig Enkeforsørgelse, Pl. 22 Juli 1845, jfr. Pl. 8 Juli 1844.

3. Planens § 16, der bestemmer, at alle Livrenter og Overlevelsesserter bestandig ere befriede fra alle ordinære Skatter og Afgifter i Freds- som i Krigstider, angaar kun Præstationer til Statskassen, ikke Kommuneafgifter, Ind. M. Skr. 27 Maj 1851, jfr. Ind. M. Skr. 20 Febr. 1862.

4. Der tilkom ikke Livsforsikringsanstalten Fritagelse for Retsgebyrer eller stemplet Papir, J. M. Skr. 15 Juli 1856, 14 Marts 1857.

Anstaltens Policer ere kun stempelpligtige, for saa vidt den forsikrede er bosiddende i Kongeriget, L. 19 Febr. 1861 § 55 B. — Herved er kun tænkt paa Modsætningen mellem Kongeriget og Hertugdømmerne, og efter disses Afstaaelse maa denne Stempelfrihed falde bort, Ind. M. Skr. 3 Febr. 1865 (i C. E. Am-drups Haandbog i Lovgivningen om Brugen af stemplet Papir S. 335).

Jfr. Stempelafgiften I 9 b, III 22.

5. Sorterede under Finansministeriet, Bkg. 5 Decbr. 1848 A § 7.

6. Ang. Forholdet imellem dem og Interessenterne i Hertugdømmerne, Protokol 17 April 1866 Art. 16.

7. Have ophørt at modtage ny Forsikringer. Deres Aktiver og Forpligtelser ere overgaaede til Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871, hvor dog Livsforsikringens Fonds fremdeles skulle holdes særskilt. L. 18 Juni 1870 § 1, jfr § 21.

Ang. Interessenternes Stilling i den ny Anstalt, § 23 ibd., Bkg. Nr. 6, 5 Jan. 1871 § 19, Nr. 19, 28 s. M. § 13, Skattedir. Cirk. Nr. 187, 31 Maj 1871 § 4 (ang. Toldvæsenets Betjente), Skr. fra den ny Anstalts Bestyrelse Nr. 211 af s. D.

8. Se Forsørgelses- og Understøttelsesselskaber 2.

9. Ang. Bonus af de deri tegnede Forsikringer, L. Nr. 26, 15 Marts 1889 § 1, jfr. §§ 4, 18, Nr. 79, 1 April 1893 § 1, jfr. §§ 5, 18.

Livrentesocieteter eller Tontiner.

1. Ang. Oprettelsen af to saadanne Societeter, Fr. 13 Febr. 1747 og 17 Avg. 1757, jfr. Pl. 18 April 1747, 18 Decbr. 1795.

Særegne Regler om Prækclusion af Livrenter deraf, Pl. 27 Marts 1797.

2. Stadfæstelse paa Planer for Tontiner, Plan 10 Marts og 28 Juli 1792 (i Lovsaml.), Resl. 7 Maj og Bkg. 28 Juni 1800, Resl. 17 April 1833.

3. Den Fritagelse for Skatter og Afgifter, der er tilsagt Renter af Tontinen af 1792, angaar alene Præstationer til Statskassen, men ikke Afgifter til Kommunen, Ind. M. Skr. 20 Febr. 1862.

4. De særlige Bestemmelser om Tontinepolicers Forældelse ere uforandrede, L. Nr. 18, 28 Jan. 1871 § 4.

Livsfare, se Bjergning A. Helbred. Redningspligt.

Livsforsikring.

1. Er ikke tilladt, D. L. 4—6—5 (om Søassurance). Jfr. Konv. 2 April 1850 § 35.

2. Det er ikke forbudt at paatage sig Agentur for fremmede Forsikringsanstalter, K. Skr. 2 Maj 1826, 22 Juni 1833.

3. Naar en Person har anvendt et uforholdsmæssigt Beløb dertil, til Livrente, Overlevelsesrente eller lignende Indtægt, har hans insolvente Bo under visse Betingelser samme Ret som Skyldneren selv til at fordre Opløsning af Kontrakten og Opførelse, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 27.

Ang. at Spørgsmaalet, om en i et Bo ved den forsikredes Død

forefunden Livsforsikring skal medregnes i Boets Beholdning, bliver at besvare bekræftende, naar Policen lyder paa Udbetaling til Ihændehaven, Skattedir. Skr. 19 Septbr. 1891 (i Hammerichs Saml. af Love m. m. vedr. Stempelafgiften S. 202), men benægtende, naar Policen lyder paa Udbetaling til en bestemt Person, Skr. 15 Marts 1892 (S. 204 ibd.).

Se Assurance 1 (Straf for svingagtig Omgang). Assurance-policer 1 (ang. Stempelpligten). Stempelafgiften III 22 d (om Forsikring mod Invaliditet og Arbejdsudygtighed) V 7 (Policerne kunne lyde paa Ihændehaven). Livrenter.

Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871.

1. Ang. dens Oprettelse under Statskassens Garanti, L. 18 Juni 1870.

2. Ang. Ændringer i denne Lov se nedenfor 13.

3. Plan i Bkg. Nr. 6, 5 Jan. 1871.

4. Tillæg til Planen ang. de særegne Vilkaar for Forsikringer, som tegnes til Fyldestgørelse af pensionsberettigede Embedsmænds Enkeforsørgelsespligt eller for Bestillingsmænds Lønningsafdrag, Bkg. Nr. 19, 28 Jan. 1871, jfr. L. 1870 § 22 og den under 3 anførte Plan § 21.

5. Oplysning om de Fordele, der ved sammes Oprettelse ere indrømmede Interessenterne i Livrente- og Forsørgelsesanstalten af 1842 og i Livsforsikringsanstalten i København, Skr. fra Bestyrelsen Nr. 211, 31 Maj 1871.

6. Instruks for Agenterne, Skr. fra samme Nr. 228, 19 Juni 1871.

7. I København opkræves Præmierne ved Anstaltens Bud, samt at Præmier, betalte før Forfaldstiden, tilbagebetales i Tilfælde af Dødsfald før Forfaldsdagen, Bkg. 10 Decbr. 1872 (U. L.).

8. Formanden i Bestyrelsen for samme har Rang i 3dje Klasse Nr. 3; Forretningsføreren i samme Klasse Nr. 9; Lægen, Kontorchefen, Bogholderen, Kassereren og Beregneren i 5te Klasse Nr. 4, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

9. Ang. Ind- og Udbetalinger gennem Postvæsenet, se Posthuse 6.

10. Ang. nogle ved Møntloven foranledigede Ændringer i sammes Plan, Bkg. Nr. 148, 21 Novbr. 1874.

11. Overenskomst 1 Febr. 1882 (M. T. B S. 100 og U. L.) mellem Københavns Kommunalbestyrelse og samme om Fyldestgørelse af Kommunens Embeds- og Bestillingsmænds pligtige Enkeforsørgelse gennem Anstalten (paa lignende Vilkaar som de, der gælde for Statens Embedsmænd).

12. Postforsendelser til den og dens Agenter maa ikke frigøres paa Statens Bekostning, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 3 Nr. 6.

13. Om Ændringer i og Tilføjelser til L. om samme 18 Juni 1870, L. Nr. 78, 1 April 1893.

Benævnes fremtidig »Statsanstalten for Livsforsikring«, § 10 ibd.

14. Om en Bonusudbetaling til Interessenterne (omfattende Tiden indtil Udgangen af 1885), L. Nr. 26, 15 Marts 1889 §§ 1 —18, og om saadan fremtidig Udbetaling, § 20.

Om Bonus for Aarene 1886—90, L. Nr. 79, 1 April 1893.

Om Bonus for tre femaarige Perioder, L. Nr. 47, 26 Marts 1898.

15. Nedsættelse af Renten af Anstaltens opsigelige Laan, og at de stiftede uopsigelige Kommunelaan skulle kunne opsiges, fornævnte L. 1889 § 19.

16. Ang. Tegning derved af Overlevelsesrente efter de for Embedsmænd gældende Regler for Enker efter forskellige Bestillingsmænd, se de under Enke- og Alderdomsforsørgelse, Bestillingsmænds pligtige, anførte Lovbestemmelser, og efter Skolelærere, se Enkeforsørgelse VII A 4, 27.

Ang. Fyldestgørelse af de færøiske Læreres Enkeforsørgelsespligt ved Forsikring i samme, L. Nr. 82, 29 Marts 1893 § 10.

17. Ang. at der ikke kan tilstaa en Præst Laan af samme, fordi han ikke kan yde den for Laan til Embedsmænd vedtægtsmæssige Sikkerhed i Præstetienden og sin eventuelle Pension, K. og U. M. Skr. 23 Jan. 1892 (G. R.).

18. Kun aldeles undtagelsesvis kunne Ansøgninger fra Premierløjtnanter om Laan tages til Følge, Krigs M. Skr. 1 Marts 1893 (M. R.).

Se Enkekasser I 40 (ang. Direktøren). Livrente- og Forsørgelsesanstalten af 1842 Nr. 7 (dens Overtagelse af denne Anstalts Aktiver og Forpligtelser m. m.). Statsanstalten for Livsforsikring (Henv.).

Livsforsikringsanstalten i København, se Livrente- og Forsørgelsesanstalten af 1842.

Livsforsikringspolicer. se Stempelafgiften III 22 samt 25 b (ang. deres Transport m. m.).

Livsstraf.

1. Ang. sammes Eksekution.

a. Fuldbyrdes offentlig ved Økse, hvorefter den henrettedes Legeme begravnes i Stilhed. Skulle flere udstaa Livsstraf, bør

ingen af dem overvære den andens Henrettelse. L. 10 Febr. 1866 § 10, jfr. §§ 9 og 31, 25 Juni 1869 § 11, jfr. §§ 10 og 32 (f. Isl.).

Fr. 9 Avg. 1737 og 21 Oktbr. 1791 ere ophævede, for- nævnte L. 1866 § 309, 1869 § 311.

b. Ang. hvor længe sammes Eksekution maa udsættes, Rskr. 25 Juni 1756.

c. Ang. Transporten af Forbrydere ved Livsstraffes Eksekution i København, K. Skr. 5 Avg. 1819.

d. Ang. en paatænkt Forandring i Maaden at eksekvere den paa ved en Guillotine, K. Skr. 28 Marts 1843.

e. I Vestindien fuldbyrdes Dødsdomme ved Henrettelse i Galgen, og det saaledes, at Forbryderens Legeme begraves i Kirkegaarden, hvis han er dømt til særlig Halshugning, men udenfor samme, naar Dommen lyder paa uærlig Halshugning, Rskr. 8 Maj 1822. Jfr. Rskr. 12 Avg. 1020 (to), 18 Juli 1821.

Den særlige Bestemmelse om Henrettelse i Galge i Fr. om Sørøveri 20 April 1825 § 1 er hævet ved L. 15 Febr. 1857 § 6.

f. I Militæretaten fuldbyrdes Livsstraf ved Halshugning, Galgen (i Sætetaten Hængning fra Raanokken) eller Arkvebusering (Skydning), se herom Krigsart. Br. 8 Marts 1683, 8 Jan. 1752, 29 Juli 1756 samt Krigsrets Instr. 8 Marts 1683 § 51 (der tillige nævner Støjle ved Partering og Ild).

Om denne Straf og dens Fuldbyrdelse ved Krigsmagten, se nu L. Nr. 68, 7 Maj 1881 §§ 8, 9.

Ang. Adgang til i Krigstid at sætte saadan Straf for visse grove, ellers ikke med Dødsstraf belagte Forbrydelser, § 60 ibd.

Arkvebusering bagfra omtales i Krigsart. Br. 8 Jan. 1752 § 752, Rskr. 3 Septbr. 1820 § 5.

De tidligere Eksempler paa Arkvebusering som civil Straf, nemlig Rskr. 12 Avg. 1820 (f. Vest.) og Fr. 19 Juni 1831 § 49, ere hævede henholdsvis ved Rskr. 8 Maj 1822 og Fr. 8 Avg. 1832.

g. Se Straffanger 4 b.

2. Bliver, hvor den lovbestemte Straf skal nedsættes i et vist Forhold, at regne lige med 24 Aars Strafarbejde, L. 10 Febr. 1866 § 12, 25 Juni 1869 § 13 (f. Isl.).

3. I Stedet for samme kunne Domstolene vælge livsvarigt Strafarbejde, naar Beviset for Forbrydelsen er et saadant, som i Fr. 8 Septbr. 1841 er tillagt Gyldighed, se denne Forordnings § 7.

4. Forsætlig Ødelæggelse eller Beskadigelse ved Hjælp af

Sprængstoffer kan under skærpende Omstændigheder medføre Livsstraf, L. Nr. 100, 1 April 1894 § 11.

Se i øvrigt Henrettelse — henrettede med Henvisninger samt Appel III 4 a Nr. 1 (nødvendig Appel til Højesteret), Domme 22 a (at Dødsdomme skulle indsendes til kgl. Resolution). Meddomsmænd A.

Lød. Denne Vægtinddeling, hvorom se Fr. 10 Jan. 1698 I § 5, 18 Juni 1784 § 3 (f. Isl.), 13 Avg. 1790 § 7 Nr. 3 (f. Færø.), er bortfalden ved L. om Handelsvægten 19 Febr. 1861 (S. 179) smh. med Bkg. 30 Juni 1863, Adg. 17 Marts 1865 (f. Vest.), Fr. 1 Decbr. s. A. (f. Isl.) — se nærmere under Maal og Vægt 4 — samt ved L. om Sølvvægten Nr. 47, 17 April 1873 (hvilken Lov dog kun gælder for Kongeriget).

Lød Sølv. De deri i Loven bestemte Beløb udredes med 48 Sk. Rigmønt for hvert Lod Sølv, Fr. 12 April 1793, K. Prom. 8 Juli 1806 (f. Isl.), Skr. 30 Avg. 1817, 16 Novbr. 1819.

I Vestindien beregnes 1 Lod Sølv lig $\frac{1}{2}$ vestindisk Daler eller 50 Cents, Resl. 19 Oktbr. 1853.

Løds, se Lodsvæsen — Lodser.

Lodsbaade.

1. Skulle i Fartøjets Storsejl have rød Dug i hvide Sejl, og naar de ros, skulle de føre en oprejst Stage med Lodsflag (α: Lodssignalflag), L. Nr. 73, 13 Juni 1879 § 21.

Ang. Straf for uberettiget Brug af disse Lodstegn og Sagernes Forfølgning, §§ 14, 57 ibd.

Jfr. tidligere Reglm. 27 Marts 1831 § 52, Fr. af s. D. § 20. Bkg. 8 Febr. 1858.

2. Med Hensyn til deres Anskaffelse og Vedligeholdelse for Lodseriets Regning mærkes § 51 ibd.

3. Om Tilsynet med dem og deres Kendingstegn, Reglm. f. Isafjords Lodseri 6 Decbr. 1884 (Nr. 32 i Till. t. Lovt.) § 4.

4. Om Lyssignaler for Lodsartøjer, Anordn. Nr. 4, 22 Jan. 1897 Art. 8.

Jfr. Anordn. Nr. 49, 28 April 1880 § 9, Nr. 22, 18 Febr. 1887 § 9 og for Island 26 Septbr. 1890 (Nr. 37 i Till. t. Lovt.) § 9.

5. Om Karantænelovens Anvendelse paa dem, se Karantænevæsenet A 3 a.

Lodsedler.

1. Klare Lodsedler skulle gøres paa, hvad enhver Arving af Boet tilkommer, D. L. 5—2—15. Jfr. K. Skr. 3 Maj 1834. Jfr. nu L. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 45 ff.

De i D. L. 5—14—33 og 43 ommeldte Lodsedler i insolvente

Boer ere gaaede af Brug ved de forandrede Regler om Kreditorernes Fyldestgørelse.

2. Skulle kun udstedes, naar vedkommende myndige Arvinger eller de umyndiges Værger begære saadant, K. Prom. 2 Avg. 1806, Skr. 2 Septbr. 1841, 6 Maj 1847, jfr. K. Skr. 4 Oktbr. 1831 ad 2. Jfr. nu L. Nr. 155, 30 Novbr. 1874 §§ 45 ff.

3. I Stedet for samme maa i Kbhvn. Skiftekommissionens Anmeldelse til Overformynderiet antages, Resl. 3 Febr. 1804 § 8. — Det samme gælder ogsaa om Anmeldelserne fra enhver anden Skifteret, se Overformynderiet I 26, og deres Udstedelse er følgelig ikke nødvendig af Hensyn til Overformynderibestyrelsen. Jfr. dog med Hensyn til Vestindien Adg. 5 Maj 1830 § 1.

Lodseddel for en ved Samfrændeskifte udlagt Arv kan Overformynderiet ikke fordre, naar det erholder Skiftebrevet, K. Skr. 15 Maj 1822 ad 1.

4. Ang. Gebyret for deres Bekræftelse, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 93. Denne Bestemmelse er nu hævet, L. Nr. 156, 30 Novbr. 1874 § 13. Jfr. § 6 c ibd.

Paa Færøerne og Island kan Gebyr kun fordres for Beskrivelsen, men ikke for Bekræftelsen, K. Skr. 16 Febr. 1843 ad 5, 26 Febr. 1846.

5. Ang. Gebyret for deres Tinglæsning, Sp. Reglm. 22 Marts 1814 § 67.

6. Hvorledes de skulle stemples, var bestemt i Fr. 3 Decbr. 1828 § 2, jfr. K. Skr. 22 April 1834, 25 Avg. 1838 samt ang. de med Overformynderiregnskaberne følgende Genparter eller Udskrifter, K. Prom. 28 Marts 1795, hvorimod de ikke nævnes i Stempel. 19 Febr. 1861.

Jfr. Skifteekstrakt.

Lodsflag, se Lodssignalfag.

Lodsformænd. Om deres Udnævnelse, Forretninger og Indtægter, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 §§ 4, 42, 45, jfr. L. Nr. 74 af s. D. § 4 om Alderstillæg til Lodsformanden ved Hirtsholmenes Lodseri.

Lodsinspektørerne ved de tre Sundlodserier. Om dem, deres Udnævnelse, Forretninger, Indtægter, Pension, Forseelser, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 §§ 3, 42, 48, 54—57 samt L. Nr. 74 af s. D. § 3.

Lodsmærker, se Sømærker.

Lodsning, ulovlig. Om Straf derfor og Sagernes Forfølgning samt Straf for den Skibsfører, der benytter en uberettiget Person til Lodsning, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 §§ 12—14.

Lodsoldermænd.

1. Om deres Beskikkelse, Bestilling og Indtægter. Fr. 27 Marts 1831 §§ 11, 26, 30, Reglm. af s. D. i Særdeleshed Kap. III.

2. Hvor ingen saadan er beskikket, overtages hans Forretninger af den Lods, der bestyrer Lodseriet, Reglm. 27 Marts 1831 § 40.

3. Ang. deres Uniform, Resl. 19 Novbr. 1854, jfr. fornævnte Reglement §. 22.

4. Skulle gaa Sundhedskommissionerne velvillig og virksomt til Haande, Fr. 8 Febr. 1805 § 3.

5. Ang. deres Fritagelse for borgerlige Onera, se Byrder 87. Pligtarbejde I M f. Vejarbejde II A 4 h. Jfr. Kirkehoveri II 3 f.

6. Om de ved visse større Lodserier ansatte Lodsoldermænd deres Udnævnelse, Forretninger, Indtægter og andre Fordele. Pension for dem selv og Enker samt deres Forseelser, L. Nr. 73. 13 Juni 1879 §§ 3, 7, 11, 42, 45—48, 55—57. Se fremdeles L. Nr. 74 af s. D. § 4 (om Honorar af Statskassen til Lodsoldermanden i Frederikshavn) og L. Nr. 31, 21 Marts 1879 § 8 (om Pension til den nuværende Lodsoldermand ved Nyords Lodseri).

7. Lodsoldermanden i Hals, om hans Myndighed med Hensyn til Overtrædelser af Reglementet for Sejladsen i Farvandet ud for Hals samt over Hals Barre, Bkg. Nr. 51, 22 Decbr. 1897 § 6, jfr. tidligere Nr. 178, 24 Septbr. 1885 § 5.

Se fremdeles for de enkelte Lodseriers Vedkommende de under Lodsvæsen B anførte Bestemmelser.

Lodspenge.

1. Derom handler L. Nr. 73, 13 Juni 1879, fornemlig Kap. 4. og Bkg. Nr. 82, 20 Juni s. A. Se forøvrigt under Lodsvæsen A 5 g og med Hensyn til de enkelte Lodserier de for samme under B ibd. anførte Takster.

Halve Lodspenge se under Sømærker II.

2. Henregnes til almindeligt Havari, Sølov Nr. 56, 1 April 1897 § 188 Nr. 7.

3. Tilkommer der Søpanteret i Skib og Fragt, § 268 ibd.

Se i øvrigt Lodsvæsen, specielt A 5 og 6, samt med Hensyn til de enkelte Lodserier de under B ibd. anførte Bestemmelser.

Lodspensionskassen, den fælles.

1. Ang. dens Oprettelse, Bkg. Nr. 29, 28 Febr. 1887.

2. Reglement for den, Nr. 30 af s. D.

Lodssignalflag.

Hvilket Signal der fra Skibene skal gives for Lods om Dagen og om Natten, bestemmes ved kgl. Anordning, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 § 20, jfr. med Hensyn til dette Signal §§ 12, 16, 18, 22, 28, 35. Jfr. tidligere Bkg. 26 Jan. 1825, Fr. 27 Marts 1831 § 2, Bkg. 8 Febr. 1858. Se Anordn. Nr. 96, 5 Maj 1888.

Se Lodsbaade 1.

Lodsskibe (til Stationering af Lodser), se Lodsvæsen B 40 f.

Lodsskilt.

1. Det anordnede, derom handler Adm. Koll. Prom. 4 Novbr. 1799, Resl. 14 Marts 1800, Fr. 27 Marts 1831 § 20, Reglm. af s. D. § 51.

2. Straf for Misbrug af det er foreskrevet i Fr. 27 Marts 1831 § 35 og Reglm. af s. D. § 52. Jfr. nedenfor 6.

3. Skulle Lodserne medbringe, naar de paa deres Hjemrejse benytte anden end Vognmandsbefordring, Postdir. Cirk. 5 April 1824. Jfr. Reglm. 27 Marts 1831 § 54.

4. Indskærpet for Sundlodseriernes vedkommende, at enhver Lods i Funktion skal bære det befalede Lodstegn, Kdg. 18 Decbr. 1872 (U. L.).

5. Skal enhver Lods bære, naar han forretter Lodsning, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 § 21.

6. Ang. Straf for uberettiget Brug af samme og saadanne Sagers Forfølgning, §§ 14, 57 ibd.

7. Derom kan mærkes Reglm. for Isafjords Lodseri 6 Decbr. 1884 (Nr. 32 i Till. t. Lovt.) § 4.

Lodstegn, se Lodsbaade 1. **Lodsskilt.**

Lodstvang.

1. Ang. sammes Afskaffelse, dog saaledes at den kan bevares for Havne, Kanaler og gravede Render, L. Nr. 73, 13 Juni 1879 §§ 12, 15, 16, 61, smh. m. Bkg. Nr. 82, 20 Juni s. A., jfr. L. Nr. 31, 21 Marts s. A. § 1 (ang. Nyords Lodseri).

2. Hvilke Steder samme findes, Mar. M. Skr. 27 Maj 1893 (i Søværnets Lovsaml.).

Se videre under Lodsvæsen B.

Lodsvæsen — Lodser.

A. 1 Almindelighed.

En ny Ordning af Lodsvæsenet er sket ved L. Nr. 73, 13 Juni 1879, hvormed maa sammenholdes Bkg. Nr. 82, 20 s. M.

1. Alle tidligere Lovbestemmelser vedkommende Lodsvæsenet i Almindelighed samt de særlige Bestemmelser vedkommende

enkelte Lodserier, der ere i Strid med denne Lov, ere ophævede. Lovens § 60, jfr. fornævnte Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879.

De ældre Hovedbestemmelser herom vare:

a. Fr. om Lodsvæsenet i Danmark 27 Marts 1831, ved hvis § 43, jfr. Reglm. af s. D. § 64, de tidligere Lovgivninger i Lodsvæsenet i Almindelighed betræffende hæves.

Herved er Pl. 14 Septbr. 1824 om uberettiget Lodsnng bortfalden, jfr. nu Forordningens §§ 1 og 33.

Straffebestemmelserne i Forordningens § 31, 2det og 3dje Punktum, ere hævede, L. 10 Febr. 1866 § 310, 25 Juni 1869 § 312 (f. Isl.).

b. Reglement for Lodsindretningen i Danmark 27 Marts 1831.

c. L. Nr. 60, 17 Maj 1873 angaaende Anholdelse af Personer, der gøre sig skyldige i uberettiget Lodsnng m. m., Forfølgning af Sager herom og Dommens Fuldbgyrdelse.

2. Den danske Regering skal som hidtil føre Tilsyn hermed. Lodstvang kan ikke paalægges fremmede Skibe i Kattegat, Belterne og Sundet. Lodspengene skulle være moderate og ens for fremmede og danske Skibe og kunne kun affordres de Skibe, der frivillig have betjent sig af Lodser. Trakt. om Sundtoldens Afløsning 14 Marts 1857 Art. 2 Nr. 3 og de sig dertil sluttende Specialtraktater.

3. Deklaration mellem Danmark og Sverige om Lodsnngen i Øresund, Bkg. Nr. 110, 15 Avg. 1873.

4. Skipperne ere pligtige at tage Lods paa Lodsfarvand, D. L. 4—3—23, jfr. 24. — Dette blev senere for saa vidt forandret, at det kun var undtagelsesvis, at Lodstvang fandt Sted, Fr. 1831 §§ 1, 13, 17, 18. Se foran 2, jfr. nedenfor 21.

Undladelse af at tage Lods paa Lodsfarvand bevirkede ordentligvis, at tegnet Assurance ophører, Konv. 2 April 1850, § 72.

Definition af »Lodsfarvand«, ibd.

D. L. 4—3 er nu hævet, Sølov Nr. 56, 1 April 1892 § 315.

5. Ang. Betalingen for Lodsnng, Fr. 1831 §§ 1 ff, Reglm. 1831 §§ 6 ff, jfr. den nedenfor nærmere ommeldte Bkg. Nr. 168. 18 Decbr. 1874.

Desuden mærkes:

a. Danske Orlogsfartøjer og Skibe, der ere fragtede for kgl. Regning, svare samme Betaling som private Fartøjer, Aab. Br. 25 Juli 1808, Fr. 1831 §§ 18, 28.

b. Den hidtil reglementerede Betaling ved Lodserierne forhøjes med 50%, Pl. 27 Juli 1811.

c. De danske Lodser maatte for de Skibe, de indlodse til holstenske Steder, nyde samme Betaling som de holstenske Lodser, Pl. 15 Juli 1813.

d. Bestemmelsen i forskellige Takster om, at Skibe af en vis Brede udenbords skulle betale som fladbyggede Skibe, ophæves, Pl. 7 Marts 1840.

e. Forhøjelse af Etmaalspengene, Bkg. 16 Juli 1858, jfr. Bkg. Nr. 168, 18 Decbr. 1874. Se om disse tidligere Fr. 1831 §§ 9, 11, 16, 24 og Reglm. 1831 §§ 9, 36.

f. Ved traktatmæssige Overenskomster har den danske Stat forpligtet sig til i saa Henseende at behandle forskellige fremmede Nationers Skibe lige med danske Skibe, se herom de under Nationer, de mest begunstigede, 1 og 3 anførte Bestemmelser samt foran 2.

g. Om Udredelsen af Lodspenge og andre Lodsbetalinger i Kronemønt, Bkg. Nr. 168, 18 Decbr. 1874.

Ifølge Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879, hvorefter Reglerne for de enkelte Lodserier indtil videre forbleve gældende, skulde ny Takster for alle Lodserierne være udkomne inden 1 Juli 1880; men disse Takster (der findes anførte nedenfor under B) ere imidlertid først emanerede for Lodserierne under det østre Overlodsdistrikt d. 20 Febr. 1883 (traadte i Kraft 1 April s. A.) og for Lodserierne under det vestre Overlodsdistrikt d. 15 Marts s. A. (traadte i Kraft 15 April). — Med Hensyn til Anvendelsen af disse Regler ere almindelige og enslydende Tillægsbestemmelser givne henholdsvis ved Bkg. Nr. 54, 20 Febr. 1883 og ved Bkg. Nr. 95, 15 Marts s. A.

Allerede forinden disse ny Takster var imidlertid Prikke-, Tønde- og Mærkepenge samt halve Lodspenge i Overensstemmelse med Lodslovens Bydende afskaffede, se herom Sømærker II 6.

6. Paa Lodsreglementer og -takster kræves kgl. Stadfæstelse, Resl. 5 Maj 1833.

De skulle tinglæses, K. Skr. 8 Jan. 1835. Jfr. nu L. om Lovtidenden 25 Juni 1870.

7. Til Lodser skulde alene søindrullerede antages, Fr. 8 Jan. 1802 § 4. Jfr. Søindrullerede.

8. De Lodserne efter Reglm. 1831 § 61 tilkommende Begunstigelser i Henseende til Udskrivning ere bortfaldne, J. M. Cirk. 16 Septbr. 1852.

9. Under Krigsforhold, hvor Danmark er neutralt, maa danske Undersaatter ikke lodse de krigsførende Magters Krigs- eller Transportskibe udenfor de danske Lodsfarvande, Bkg. 20 April 1854 § 3, 25 Juli 1870 § 5, 19 Avg. s. A. § 5 (f. Isl.).

10. Sager om Lodsvæsen ere Søsager, L. 19 Febr. 1861 § 12 Nr. 3.

Om Lodssagers Appel, se Appel I 4 e.

11. Til en Synsforretning over et Lodshus kan benyttes ustemp-
let Papir, men for Forretningens Foretagelse betales sædvanlig
Gebyr, J. M. Skr. 3 Febr. 1862.

12. Lodserne have forskellige Pligter udenfor den egentlige
Lodstjeneste:

a. De skulle nøjagtigt vaage over, at ingen Desertion be-
gaas, Adm. Koll. Prom. 18 Novbr. 1780 (i Reskriptsaml. 1ste
Del). (For saa vidt her tillige bestemmes Straf for Lodser, der
gøre sig skyldige i Underslæb, har Bestemmelsen taht sin Be-
tydning).

b. Ang. deres Forpligtelse til at bistaa Toldvæsenet, Fr.
1 Febr. 1797 §§ 140—143, 27 Marts 1831 § 39.

Ang. Belønning for dem, naar de angive Toldforseelser.
Fr. 1797 § 142.

c. Hvad de skulle iagttage med Hensyn til Skibe, som ere
mistænkte for smitsom Sygdom, Instr. 1 Marts 1805, jfr. Fr. 8
Febr. 1805 §§ 7, 14, 18, 39.

Lodserne ere pligtige at bistaa Karantænekommissionerne
og Toldvæsenet i Udførelsen af sammes Pligter betræffende Ka-
rantænevæsenet, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 § 6, jfr. Bkg. Nr. 15, 1
Marts 1879 § 4, Nr. 24, 15 s. M. § 5 samt Instr. 1 Febr. 1881
(U. L.). Se Karantænevæsenet A 3 d.

d. Naar Strandinger kunne ventes, ere de forpligtede til
idelig at indfinde sig paa Kysten og være belavede paa de for-
nødne Redningsmidler, den tidligere Fr. 28 Decbr. 1836 § 1.

Straf for Lodser, der forsømme deres Pligter med Hensyn
til Strandinger, § 37 ibd.

Disse Bestemmelser ere ikke gentagne i den nugældende
Strandingslov Nr. 103, 10 April 1895.

e. Paa Færøerne skulle Lodserne gøre Skibsførerne be-
kendte med Edderfuglenes Fredning, L. Nr. 44, 29 Marts 1887
§ 7. Jfr. nedenfor 26.

13. Om Lønninger m. v. ved Lodsvæsenet, L. Nr. 74, 13 Juni
1879, med Tillæg (om Alderstillægene), L. Nr. 72, 21 Febr.
1880.

14. Dag- og Nat-Lodssignaler, Bkg. Nr. 68, 4 Maj 1874, Adg. Nr. 96, 5 Maj 1888, jfr. med Hensyn til Flaadens Skibe, foruden den i Bkg.'s Slutn. nævnte Bestemmelse, Resl. om Flagføringen 26 Maj 1883 §§ 10, 25 (i Søværnets Lovsaml.). Jfr. nedenfor 24.

15. Lodserierne ere berettigede til at benytte Tjenestefrimærker, M. T. B f. 1888 S. 803, jfr. Anordn. Nr. 178, 6 Septbr. s. A. § 1.

16. Forpligtelse til at tage Lods om Bord paahviler ikke de Skibe, der ville anløbe eller varpe ind og ud af efternævnte Havne, men enhver Fører har, hvad enten han har Lods om Bord eller ej, Erstatningspligt for al den Skade, hans Fartøj forvolder ved at tørne paa Havnebolværket eller paa andre Fartøjer i eller ved Havnen, Reglm. for Orehoved Havn Nr. 70, 29 Maj 1886 § 4, for Gedser Havn Nr. 71 af s. D. § 4, for Havnen paa Masnedø Nr. 115, 26 Juli 1887 § 5.

17. Naar et Skib ikke er fortojlet i Havn eller til Ankers paa sikker Ankerplads, maa Skipperen, selv om der er Lods om Bord, ikke uden Nødvendighed være fraværende fra Skibet, Sølov Nr. 56, 1 April 1892 § 315.

18. Borgerlige Sager og Straffesager, som angaa Lodsvæsenet, høre under Søretterne udenfor Kbhvn., L. Nr. 72, 12 April 1892 § 1, jfr. i Slutn.

Om Behandlingen af Sager, hvorunder der er Spørgsmaal om at frakende en Lods Ret til at gøre Tjeneste som saadan, § 10 ibd.

19. Ved Søforhør bør det oplyses, om Søulykke skyldes Forseelse eller Forsømmelse af Lods, § 9 d ibd.

20. Admiral Edouard Suenson's Legat til Fordel bl. a. for afskedigede Lodser af det østlige Overlodsdistrikt eller deres Enker, Stadf. Nr. 93, 13 April 1889.

21. Ang. paa hvilke Steder i danske Farvande der findes Lodsvang, Mar. M. Kdg. 27 Maj 1893 (i Supplm. t. den lille Lovsaml. og i Søværnets Lovsaml.). Jfr. foran 4.

22. Ang. Indberetning til Marineministeriet fra Sø- og Handelsretten i København og Søretterne udenfor København, naar en under Lodsvæsenet hørende Embeds- eller Bestillingsmand ved endelig Dom er blevet anset med Embeds eller Bestillings Fortabelse, J. M. Cirk. Nr. 64, 7 Maj 1897.

23. Om Lyssignaler for Lodsartøjer, Anordn. Nr. 4, 22 Jan. 1897 Art. 8. Jfr. Anordn. Nr. 49, 28 April 1880 § 9, Nr. 22,

18 Febr. 1887 § 9 og for Island, 26 Septbr. 1890 (Nr. 37 i Till. t. Lovt.). Jfr. foran 14.

24. Ang. Forandringer i Afmærkning af Havne m. m. i Henhold til L. om Lodsvæsenet Nr. 73, 13 Juni 1879 § 44, Ind. M. Cirk. Nr. 15, 25 Febr. 1893.

25. Færøerne. Ang. Lodsers Pligt til, naar de lodse fremmede Skibe, at gøre vedkommende opmærksom paa de Farvande, der ere fredlyste med Hensyn til Jagt og Skydning, L. Nr. 71, 23 April 1897 § 20. Jfr. foran 12 e.

26. Ang. hvor vidt Lodser ere fritagne for almindelig borgerlige Onera, se Borgerlige Korpser A 1 nn. Byrder 87. Kirkehoveri II 3 f. Pligtarbejde I M f. Vejarbejde II A 4 h. Jfr. Fr. 8 Jan. 1802 § 12, jfr. § 1.

Se Bekendtmand. Ekstralodser. Lodsbaad. Lodsoldermænd. Lodssignalflag. Lodsskilt. Overlodser.

Se videre Militær Jurisdiktion A 3 c (høre Lodser ikke under). Paasejling 1 e (Betydning med Hensyn til Ansaret herfor, at Skibet har Lods). Priser 4 b (Lodsers Ret til Prispenge). Skoler II A 6 x (Ferie for Lodsers Børn til Deltagelse i Fiskeri). Strafferegistre 7. Vognmænd I 5 f (Undtagelse fra deres Eneret med Hensyn til Lodser).

B. De enkelte Lodserier.

1. En Fortegnelse over de under Marineministeriets Bestyrelse staaende Lodserier findes i F. M. Skr. Nr. 377, 2 Novbr. 1871, indeholdende en Opregning af de Lodserier, der med Hensyn til Postforsendelser henregnes til Statsmyndigheder.

2. Aalborg Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 4 Avg. 1839. — Ved Reglementets § 3 bortfalder Adm. Koll. Prom. 14 Novbr. 1795 om Sømærker paa Dynen. Jfr. Interims-Reglm. og Instr. 31 Decbr. 1801 (i Reskriptsaml.), Pl. 31 Juli 1818.

Ny Takst, Bkg. Nr. 79, 15 Marts 1883.

Ang. Lodsernes Betaling for Sømærker paa Dynen og Egholmhage, samt at de skulle udsætte og vedligeholde de flere Prikker, som muligen endvidere maatte anses nødvendige i dette Farvand, Pl. 14 Jan. 1845 § 2.

3. Aarhus. Om Oprettelsen af et Lodseri, L. Nr. 93, 20 Juni 1881.

4. Aggerkanalens Lodseri.

a. Interims-Reglm. og Takst 20 April 1844, fornyet ved Bkg. 17 Oktbr. 1844. Jfr. Interims Spec. Reglm. og Takst 20 Novbr. 1838.

b. Takstnedsættelse 30 April 1850.

c. Prikkeafgift og dermed følgende Forpligtelser for Lodserne til at udlægge og vedligeholde visse Sømærker, L. 6 og Bkg. 30 Maj 1857, jfr. L. 23 Marts og Pl. 22 Maj 1854, forel. L. 4 og Bkg. 18 Marts 1857.

d. Personalet forøges med en Reserverods, M. T. B f. 1873 S. 132.

e. Ny Takst, Bkg. Nr. 84, 15 Marts 1883.

5. Albue Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 10 Oktbr. 1842. Jfr. Pl. 31 Juli 1818, Resl. 1 Oktbr. 1824.

Takstforhøjelse, Bkg. 14 April 1860.

Forhøjelse af Prikkeafgiften, L. 11 Marts 1862.

Ny Takst, Bkg. Nr. 52, 20 Febr. 1883.

6. Assens Lodseri, Interims-Reglm. 19 Septbr. 1805 (i Re-skriptsaml.).

Ny Takst, Bkg. Nr. 69, 20 Febr. 1883.

7. Bogense Lodseri, Interims-Reglm. og Takst 25 April 1850.

Ny Takst, Bkg. Nr. 71, 15 Marts 1883.

8. Bogø Lodseri.

At Lodserne maa lodse til Orehoved, Bkg. 20 Avg. 1877 (U. L.).

Ang. at der kun findes en Lods ved Lodseriet med Bopæl i Stubbekøbing, Bkg. 5 April 1878 (U. L.).

Ny Takst, Bkg. Nr. 46, 20 Febr. 1883.

Se Grønsund Lodseri samt Bekendtmand 1.

9. Christiansø Lodseri.

a. Interims-Takst 17 Juni 1856.

b. Lodspenge erlægges vedblivende, Havnetakst 25 Juni 1890 (i Søværnets Lovsaml.) § 15.

c. Ang. Lodstvang for sammes Havn, L. Nr. 70, 9 April 1891, jfr. Bkg. Nr. 79, 23 s. M.

d. At Lodsbetalingen for Lodseriet bestemmes af vedkom-mende Ministerium, fornævnte L. 1891, og at Interimstaksten 17 Juni 1856 indtil videre er gældende, fornævnte Bkg. Nr. 79.

10. Dragør Lodseri.

a. Interims Spec. Reglm. og Takst 20 Febr. 1832.

I Stedet for sammes § 4 træder nu Resl. 12 og Bkg. 20 Decbr. 1860 om de 3 Sundlodseriers indbyrdes Ret til Lodsning i Øresund.

b. Ang. Personalets Antal og Inddeling, Resl. Nr. 87, 18 Marts 1871, Bef. Nr. 52, 20 Febr. 1872, M. T. B f. 1872 S. 690, Kdg. 28 Febr. 1873 (M. T. B S. 116), 26 Febr. 1874 (S. 106 ibd.).

c. Ang. Udstationering af Lodsartøjer fra de 3 Sundlodserier, Mar. M. Resl. Nr. 294, 25 Novbr. 1873.

d. Jfr. ældre Bestemmelser i Rskr. 6 Juni 1740, 9 Maj og 22 Juli 1744, Adm. Koll. Skr. 13 Oktbr. 1762.

e. Ang. Pension for en Del i Anledning af Lodseriets Indskrænkning afskedigede Lodser og disses Enker og sammes Forhold til Lodseriets Pensionskasse, L. Nr. 86, 1 April 1893 § 1.

f. Forandring af Lodslovens § 42 sidste Stykke betræffende Delingen af Lodsfortjenesten samt om Lodsernes Pensionering, § 2 ibd.

g. Nogle forandrede Bestemmelser for Helsingør og Dragør Lodserier, L. Nr. 39, 22 Marts 1897.

Se nedenfor 69 (Sundlodserierne).

11. Endelave Lodseri, Spec. Reglm. og Takst, 6 Maj 1834. Ny Takst, Bkg. Nr. 89, 15 Marts 1883. Nedlæggelse deraf, L. Nr. 219, 13 Decbr. 1895.

12. Esbjerg Lodseri.

Ang. dets Oprettelse og Takst for samme, M. T. B f. 1874 S. 318.

Ny Takst, Bkg. Nr. 94, 15 Marts 1883.

13. Faaborg Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 12 Juli 1841. Jfr. Interims-Reglm. 5 Novbr. 1805 (i Reskriptsaml.), Pl. 31 Juli 1818.

Om Betalingen for Sømærker, Pl. 22 Oktbr. 1846, L. 11 Marts 1862.

Ny Takst, Bkg. Nr. 68, 15 Marts 1883.

14. Fejø Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 6 Marts 1842 med Tillæg 30 Maj 1844.

15. Fredericia Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 5 Juli 1843. Jfr. Interims-Reglm. 27 Oktbr. 1800 (i Reskriptsaml. 1ste Del), Pl. 31 Juli 1818.

Takstforhøjelse, Bkg. 14 April 1860.

Ny Takst, Bkg. Nr. 92, 15 Marts 1883.

16. Frederikshavns, Bangsbostrands og Hirtsholmenes Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 13 Febr. 1834. Jfr. Interims-Adg. 27 Oktbr. 1800 (i Reskriptsaml. 1ste Del), Pl. 31 Juli 1818.

Tillægsreglm. 9 Septbr. 1847.

Til Ansættelse som Lods ved samme kræves Styrmandsbevis. Lodsl. Nr. 73, 13 Juni 1879 § 7.

Om Pension og Lønninger ved disse Lodserier ere nogle særlige Regler givne, fornævnte Lovs § 46, L. Nr. 74 af s. D. § 4.

Ny Takst for Frederikshavns, Bangsbostrands og Hirtsholmenes Lodseri, Bkg. Nr. 75, 15 Marts 1883.

17. Fæmø Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 15 Febr. 1851.
Takstforandring, Bkg. 14 April 1860.
Forhøjelse af Prikkeafgiften. L. 11 Marts 1862.
Ny Takst, Bkg. Nr. 51, 20 Febr. 1883.
18. Gedser Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 19 Oktbr. 1840,
jfr. Reglm. for Nysted Lodseri 30 Septbr. 1850 § 6. Jfr. Pl. 31
Juli 1818.
Takstforandring og udvidet Lodsningssret, Bkg. 14 April 1860.
Ny Takst, Bkg. Nr. 47, 20 Febr. 1883.
19. Gilleleje Lodseri er nedlagt, Bkg. 27 Decbr. 1869. Jfr.
Reglm. og Takst 29 Oktbr. 1798, Pl. 31 Juli 1818, Spec. Reglm.
og Takst 26 Avg. 1833.
20. Gnibens Lodseri ligeledes, Bkg. 27 Febr. 1869. Jfr. Spec.
Reglm. og Takst 6 Maj 1834.
21. Graadyb, ang. Betaling til Reserverlodsens der, Adm. Koll.
Prom. 22 Juli 1802.
22. Grenaa Lodseri. Marineministeriet kan foreskrive Lods-
tvang ved samme, L. 24 April 1850.
Interims-Reglm. og Takst 27 s. M.
Lodstvangen er bortfalden, Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879.
Ny Takst, Bkg. Nr. 87, 15 Marts 1883.
23. Grønsund og Bogø Lodserier, Spec. Reglm. og Takst 12
Avg. 1838. — Herved bortfalde Adg. 22 Juni 1811 og Pl. 13
Oktbr. 1821, og ved Reglementets § 7 Pl. 24 Avg. 1798 ang. en
Søtønde paa Tolken.
Takstforandring, Bkg. 14 April 1860.
De saa kaldte Selvløberpenge bortfalde, Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879.
Ty Takst, Bkg. Nr. 45, 20 Febr. 1883.
24. Guldborg Lodseri, se Nykøbing Lodseri.
Ny Takst, Bkg. Nr. 50, 20 Febr. 1883.
25. Hals Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 4 Avg. 1839, jfr.
Reglm. af s. D. for Aalborg Lodseri § 2. Jfr. Interims-Reglm.
og Interims Spec. Instr. 31 Decbr. 1801 (i Reskriptsaml.), Adm.
Koll. Prom. 2 Maj 1812, Pl. 31 Juli 1818.
Ved Reglementets § 9 bortfalder Pl. 26 Juni 1813 om Prikker
i Vejdyb. — Se Sømærker II 8 b.
Ny Takst, Bkg. Nr. 78, 15 Marts 1883. Jfr. Bkg. Nr. 51, 22
Decbr. 1897 § 6.
- Ang. Indførelse af Lodstvang ved Sejlads gennem den ud-
dybede Rende, Bkg. Nr. 26, 25 Febr. 1890.
26. Helsingør Lodseri.
a. Spec. Reglm. og Takst 26 Avg. 1833.

I Stedet for Reglementets §§ 4 og 7 træde nu Resl. 12 og Bkg. 20 Decbr. 1860 ang. de 3 Sundlodseriers indbyrdes Ret til Lodsning i Øresund.

b. Lodserne maa føre andre Lodser i Land fra forbisejlende Skibe, men ellers ikke udøve nogen Færgesfart, Adg. 10 Maj 1836 § 1.

c. Givet dem Adgang til at føre Personer og Gods i Land fra forbisejlende Skibe efter at have modtaget Karantæneforklaring af samme, J. M. Skr. 13 Avg. 1859 (i Noten til Skr. 14 April s. A.).

d. Ang. Udstationering af Lodsfartøjer fra de 3 Sundlodserier, Mar. M. Resl. Nr. 294, 25 Novbr. 1873.

e. Jfr. de ældre Bestemmelser i Adm. Koll. Prom. 13 Oktbr. 1762, Adg. 10 Septbr. 1778, Pl. 7 Decbr. 1787, 31 Juli 1818.

f. Ang. et Fyr- og Lodsskib paa Lappegrunden, Bkg. 15 Juli 1882 (U. L.).

g. Ang. Pension for en Del i Anledning af Lodseriets Indskrænkning afskedigede Lodser og disses Enker og sammes Forhold til Lodseriets forenede Pensions- og Begravelseskasse, L. Nr. 43, 31 Marts 1890 § 1.

h. Forandring af Lodslovens § 42 sidste Stykke betræffende Delingen af Lodsfortjenesten samt om Lodsernes Pensionering. § 2 ibd.

i. Nogle forandrede Bestemmelser for Helsingørs og Drager Lodserier, L. Nr. 39, 22 Marts 1897.

Se nedenfor 69 (Sundlodserierne).

27. Hirtsholmenes Lodseri, se foran 16.

28. Hornbæk Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 26 Avg. 1833. Reglm. og Takst 29 Oktbr. 1798, Pl. 31 Juli 1818.

Ny Takst, Bkg. Nr. 30, 20 Febr. 1883.

29. Horsens Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 5 Febr. 1835. Takstforhøjelse, Bkg. 14 April 1860.

Ny Takst, Bkg. Nr. 90, 15 Marts 1883.

30. Hurup Lodseri, Interims-Reglm. 27 Oktbr. 1800 (i Re-kriptsaml. 1ste Del.).

Takst, Pl. 31 Juli 1818.

31. Isefjordens Lodserier.

a. Spec. Reglm. og Takst 5 Febr. 1835.

b. Takstforandring, Pl. 7 Marts 1840.

c. Prikkeafgiften til Lodserne i Roskilde bortfalder, og en forhøjet Afgift indføres for Løbet mellem Frederikssund og Ros-

kilde, L. 26 Novbr. 1870, jfr. Bkg. Nr. 43, 16 Marts 1871, Mar. M. Skr. Nr. 88, 18 s. M.

d. Jfr. de ældre Bestemmelser i Reglm. 26 April 1728, Interims-Reglm. og Instr. 21 April 1803, Pl. 31 Juli 1818.

e. Ny Takst, Bkg. Nr. 31, 20 Febr. 1883.

32. Kallebodstrands og Langebros Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 26 Febr. 1835. Jfr. Interims-Reglm. 19 Maj 1808 med Tillæg 21 Febr. 1809 (begge i Reskriptsaml.), Pl. 16 Febr. 1813.

Ny Takst, Bkg. Nr. 42, 20 Febr. 1883.

33. Kallundborg Lodseri.

a. Lodstvangen hæves, og Marineministeriet bemyndiges til at paalægge en Prikkeafgift, L. 17 Decbr. 1851.

b. Interims-Reglm. og Takst 29 Decbr. 1851.

c. Forhøjelse af Prikkeafgiften, L. 11 Marts 1862.

d. Jfr. ældre Bestemmelser i Interims-Reglm. 19 Maj 1800 (i Reskriptsaml.), Pl. 9 Juli 1810, 31 Juli 1818, Interims-Reglm. og Takst 22 Oktbr. 1846.

e. Betalingen til samme for Færgesmakker og Dampskibe i Post- og Færgefart er bortfalden, Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879.

f. Ny Takst, Bkg. Nr. 32, 20 Febr. 1883, med Tillægsbestemmelse for Lodsningen til og fra Mullerup, Bkg. Nr. 33 af s. D.

34. Karrebæksminde Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 22 Marts 1845.

Takstforandring, L. 11 Marts 1862 § 2 og Bkg. 24 April s. A. Lodstvangen er bortfalden, Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879.

Ny Takst, Bkg. Nr. 36, 20 Febr. 1883.

35. Kerteminde Fjords Lodseri, Interims-Reglm. og Takst 17 Juni 1844, fornyet ved Bkg. 14 Jan. 1845. Jfr. Pl. 31 Juli 1818.

Forhøjelse af Prikkeafgiften, L. 11 Marts 1862.

Takstforandring, Bkg. 24 April 1862.

Ny Takst, Bkg. Nr. 73, 15 Marts 1883.

36. Kolding Fjords Lodseri.

Ny Takst, Bkg. Nr. 93, 15 Marts 1883.

37. Korsør Lodseri, Interims-Reglm. og Takst 22 Decbr. 1842, fornyet ved Bkg. 22 Marts 1845. Jfr. Interims-Reglm. og Instr. 7 Marts 1803 (i Reskriptsaml.), Pl. 31 Juli 1818.

Lodserne skulle gøre Anmeldelse til Kommandanten om armerede Skibe i Beltet, Resl. 11 Avg. 1833, Reglm. 1842 § 7.

Ang. Lodstvang ved ind- og udgaaende af Havnen, Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879, Nr. 34, 20 Febr. 1883 i Slutn.

Ny Takst, fornævnte Bkg. 1883.

38. Kramnitze Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 16 Oktbr. 1851.

39. Kyholms Lodseri er nedlagt, Bkg. 3 Febr. 1859. Jfr. ang. Kyholms og Bessers Lodseri Interims-Reglm. 27 April 1809, Pl. 16 Febr. 1813, Resl. 23 Juni 1814 samt nedenfor under Langøre Lodseri.

40. Københavns Lodseri.

a. Spec. Reglm. og Takst 26 Avg. 1833, jfr. Bkg. om Betalingen for Lodsning i Kbhvns Havn Nr. 43, 22 Marts 1876.

b. I Stedet for Reglementets § 2 træder nu Resl. 12 og Bkg. 20 Decbr. 1860 ang. de 3 Sundlodseriers Indbyrdes Ret til Lodsning i Øresund.

c. Takstnedsættelse, Bkg. 21 Novbr. 1853.

d. Oppebærer en Afgift af alle udgaaende Skibe paa over 30 Kommercelæster, som ikke benytte Lods, Pl. 17 Maj 1810, Resl. 14 Febr. 1813 § 7, Reglm. 1833 § 6, Pl. 18 Septbr. 1850, Bkg. 9 Septbr. 1853 § 15 (i Lovsaml. f. 1856 S. 759), jfr. Resl. 5 Maj 1833.

e. Ang. Personalets Antal og Inddeling, Resl. Nr. 87, 18 Marts 1871, Bef. Nr. 52, 20 Febr. 1872, Kdg. 28 Febr. 1873 (M. T. B S. 116), 26 Febr. 1874 (S. 106 ibd.)

f. Ang. Udstationering af Lodsartøjer fra de 3 Sundlodserier, Mar. M. Resl. Nr. 294, 25 Novbr. 1873.

g. Ang. Pensionerne ved Lodseriet, Reglm. 30 April 1804 §§ 8—10 (i Reskriptsaml.), 26 Avg. 1833 § 4.

h. Jfr. de ældre Bestemmelser i Resl. 9 Maj 1744, Adm. Koll. Prom. 13 Oktbr. 1762, Adg. 25 Oktbr. 1799, Reglm. 30 April 1804, Pl. 31 Juli 1818.

i. Om Betalingen for Lodsning fra og til Frihavnen med tilstødende Bassiner ved Københavns Inderred m. m., Bkg. 19 Maj 1894 (U. L.).

Se nedenfor 69 (Sundlodserierne).

41. Køge Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 26 Febr. 1835. Jfr. Interims-Adg. 12 Jan. 1801 (i Reskriptsaml.) og Interims Spec. Reglm. af s. D. jfr. Adm. Koll. Prom. af s. D. (begge i Till. t. Reskriptsaml. f. 1807—8), Pl. 31 Juli 1818.

Ny Takst, Bkg. Nr. 41, 20 Febr. 1883.

42. Langøre Lodseri oprettes, Bkg. 9 April 1859. — Det var tidligere forbundet med det nu nedlagte Kyholms Lodseri og havde Reglm. 23 Febr. 1832, hvilket hævedes ved Reglm. for Kyholms Lodseri 27 Jan. 1857 § 11.

Ny Takst, Bkg. Nr. 88, 15 Marts 1883.

43. Læsø Lodseri, Interims-Reglm. og Takst 29 Jan. 1843, fornyet med en Forandring i Betalingen ved Bkg. 17 Oktbr. 1844.

Ny Takst, Bkg. Nr. 77, 15 Marts 1883.

44. Løgstør Lodseri, Interims Spec. Reglm. og Takst 20 Novbr. 1838, jfr. Reglm. for Aalborg Lodseri 4 Avg. 1839 § 2. Jfr. Pl. 31 Juli 1818 samt K. Skr. 17 Decbr. 1825 og 10 Novbr. 1838 (ang. Lægtning over Løgstør Grunde).

Om Prikkeafgiften, Pl. 14 Jan. 1845 § 1.

Ny Takst, Bkg. Nr. 81, 15 Marts 1883.

45. Mariager Fjords Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 25 Febr. 1844. Jfr. Interims-Reglm. 27 Oktbr. 1800 (i Reskriptsaml. 1ste Del), Pl. 31 Juli 1818.

Forhøjelse af Prikkeafgiften, L. 11 Marts 1862. — Bev. 16 April 1668 Nr. 2 er bortfalden.

Takstforandring, Bkg. 24 April 1862.

Ny Takst, Bkg. Nr. 85, 15 Marts 1883.

46. Marstal Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 30 Juli 1859. Jfr. Interims-Reglm. 7 Juni 1806 (i Reskriptsaml.).

En Prikkeafgift skal erlægges, L. 20 April 1866.

Ny Takst, Bkg. Nr. 66, 15 Marts 1883.

47. Masnedø (før Vordingborg) Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 17 Marts 1859. Herved er Interims-Reglm. og Instr. 7 Marts 1803 (i Reskriptsaml.) samt Takst i Pl. 31 Juli 1818 for Vordingborg Lodseri hævet.

Lodstvang paahviler ikke Skibe, der anløbe Masnedø Sund Havn, Bkg. Nr. 88, 17 Juni 1874 § 5.

Ny Takst, Bkg. Nr. 37, 20 Febr. 1883.

48. Middelfart Lodseri. Ny Takst, Bkg. Nr. 70, 15 Marts 1883.

49. Nakskov Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 10 Oktbr. 1842. Jfr. Pl. 31 Juli 1818, Resl. 1 Oktbr. 1824.

Takstforhøjelse, Bkg. 14 April 1860.

Forhøjelse af Prikkeafgiften, L. 11 Marts 1862.

Ny Takst, Bkg. Nr. 53, 20 Febr. 1883.

50. Nibe Lodseri, ang. dets Oprettelse, Adm. Koll. Prom. 4 Avg. 1806.

Ny Takst, Bkg. Nr. 80, 15 Marts 1883.

51. Nyborg Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 13 Febr. 1834. Jfr. Interims-Reglm. 27 Oktbr. 1800 (i Reskriptsaml. 1ste Del) Pl. 31 Juli 1818.

Om Prikkeafgiften, Pl. 18 Novbr. 1843.

Til Ansættelse som Lods derved kræves Styrmandsbevis, Lodsl. Nr. 73, 13 Juni 1879 § 7.

Ny Takst, Bkg. Nr. 64, 15 Marts 1883.

52. Nykøbing paa Falster og Guldborg Lodserier, Spec. Reglm. og Takst 31 Oktbr. 1841.

Takstforhøjelse og Udvidelse af Lodsningensretten, Bkg. 14 April 1860.

Forhøjelse af Prikkeafgiften, L. 11 Marts 1862.

Ny Takst, Bkg. Nr. 49, 20 Febr. 1883.

53. Nykøbing Lodseri paa Mors. Ang. Erlæggelse af en Prikkeafgift og dermed følgende Forpligtelse for Lodserne til at udlægge og vedligeholde visse Sømærker, L. 6 og Bkg. 30 Maj 1857, jfr. L. 23 Marts og Pl. 22 Maj 1854, forel. L. 4 og Bkg. 18 Marts 1857.

Ny Takst, Bkg. Nr. 82, 15 Marts 1883.

54. Nymindegabs og Ringkøbing Fjords Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 8 Decbr. 1842. Jfr. Interims-Adg. og Instr. 9 Maj 1805 (i Reskriptsaml.), Adm. Koll. Prom. 28 Marts og 16 Maj 1812, Pl. 31 Juli 1818.

55. Nyord Lodseri.

a. Spec. Reglm. og Takst 17 Oktbr. 1833 med Tillæg 23 Febr. 1856. Ny Takst for Passagen gennem Bøgestrømmen m. fl., Bkg. Nr. 163, 12 Decbr. 1874. Jfr. Anordn. 23 Febr. 1780, Pl. 31 Juli 1818.

Med Hensyn til de i Reglementets § 5 ommeldte Sømærker i Bøgestrømmen, jfr. Pl. 17 Jan. 1805, Resl. 9 Septbr. 1827.

b. Ang. Lodsernes utilladelige Bortførelse og Forpligtelse for dem til Vedligeholdelse af en Lodsbaad til Lodsning for Skibe, der passere Ulfshaleløbet, Pl. 7 Novbr. 1809. — Denne Forpligtelse hæves, Bkg. Nr. 75, 13 April 1871. — Jfr. i øvrigt med Hensyn til Betydningen af Pl. 1809 det ovennævnte Reglm. 1833 § 15.

c. Se Bygningsafgift II 3 h.

d. Er omordnet ved L. Nr. 31, 21 Marts 1879.

e. Med Hensyn til sammes Pensionskasse mærkes Lodsl. Nr. 73, 13 Juni s. A. § 47.

f. Den ved Resl. 24 Juli 1822, 3 Septbr. 1864 (disse Bestemmelser findes ikke i Samlingerne) og 25 Novbr. 1874 (i Bkg. Nr. 163, 12 Decbr. s. A.) fastsatte Afgift for Besejling af Farvandet mellem Sælland og Møen, Bøgestrømsløbet, Ægholmsrenden og Ulfshalestrømmen er ophævet, Bkg. Nr. 84. 27 Juni 1879.

g. Om Udlægning af et Lodsskib i Bøgestrømmen, Bkg. 9 April 1880 (U. L.).

h. Ny Takst, Bkg. Nr. 43, 20 Febr. 1883. Jfr. den ældre Takst i Bkg. Nr. 102, 30 Avg. 1879.

56. Nysted Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 30 Septbr. 1860. Jfr. Spec. Reglm. og Takst 10 Jan. 1840.

Takstforhøjelse, Bkg. 14 April 1860.

Forhøjelse af Prikkeafgiften, L. 11 Marts 1862.

Ny Takst, Bkg. Nr. 48, 20 Febr. 1883.

57. Odense Fjords og Kanals Lodserier, Spec. Reglm. og Takst 12 Juli 1841. Jfr. Interims-Reglm. og Instr. 29 April 1805 (i Reskriptsaml.), Pl. 31 Juli 1818.

Udgøre to selvstændige Lodsstationer, Fjordlodseriet med Station i Stige, Kanallodseriet med Station i Middelskov, F. M. Skr. Nr. 377, 2 Novbr. 1871.

Lodstvangen efter Reglm. og Takst 12 Juli 1841 vedbliver, Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879, Nr. 72, 15 Marts 1883.

Ny Takst, fornævnte Bkg. 15 Marts 1883.

Ang. Lodstvangen der og om Lodsernes Pligter m. v., mærkes Ordensreglement i Bkg. Nr. 91, 26 Juni 1890 §§ 2, 7, 19.

58. Petersværft Lodseri, Interims-Adg. og Instr. 22 Oktbr. 1804 (i Reskriptsaml.), Takst i Pl. 31 Juli 1818.

59. Præstø Fjords Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 20 Juni 1868. — Herved bortfalder Reglm. og Takst for Præstø Lodseri ved Rønneklint 19 Maj 1836. Jfr. Pl. 31 Juli 1818.

Prikkeafgift, Pl. 1 Decbr. 1840, L. 11 Marts 1862, 20 April 1866.

Ny Takst, Bkg. Nr. 39, 20 Febr. 1883.

Præstø Fjords Lodsstation er flyttet til Næbet, Kdg. 23 Septbr. 1891 (i Søværnets Lovsaml.).

60. Randers Fjords Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 17 Septbr. 1860. Jfr. Pl. 31 Juli 1818.

Ang. en Afgift af Sømærker, Ob. Br. 13 April 1686.

Ny Takst, Bkg. Nr. 86, 15 Marts 1883.

Lodsstationerne Mellerup og Uggelhusene nedlægges, Mar. M. Resl. 17 Decbr. 1891 (Søværnets Lovsaml.).

61. Rudkøbing Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 10 Oktbr. 1842. Jfr. Interims-Reglm. 9 Septbr. 1826.

Takstforhøjelse, Bkg. 14 April 1860.

Ny Takst, Bkg. Nr. 65, 15 Marts 1883.

62. Rødvig (før Lund) Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 19 Maj 1836.

Ny Takst 25 Febr. 1844; Forhøjelse af samme, Bkg. 14 April 1860.

Ny Takst, Bkg. Nr. 40, 20 Febr. 1883.

63. Rønne Havns Lodseri. Er ikke henlagt under Overlodsdistrikterne, hvorfor L. 13 Juni 1879 om Lodsvæsenet ikke gælder for samme, hvorfor denne Lovs § 12 om Ophævelse af Lodstvang ikke kan bringes til Anvendelse over for dette Lodseri, Mar. M. Bkg. 27 Avg. 1894 (i Supplm. t. den lille Lovsaml. og i Søværnets Lovsaml.).

64. Rørvig Lodseri. Lodstvangen er bortfaldet, Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879.

65. Skagen Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 22 Oktbr. 1859.

Ny Takst, Bkg. Nr. 74, 15 Marts 1883.

66. Skelskør Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 26 Marts 1835. Jfr. Reglm. 5 Novbr. 1805, Pl. 31 Juli 1818.

Ny Takst, Bkg. Nr. 35, 20 Febr. 1883.

67. Spodsbjerg Lodseri. Lodstvangen er bortfaldet, Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879.

68. Stege Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 12 Avg. 1838 med Tillæg 23 Febr. 1856. Jfr. Interims-Adg. og Instr. 22 Oktbr. 1804 (i Reskriptsaml.), Pl. 31 Juli 1818.

Ny Takst, Bkg. Nr. 44, 20 Febr. 1883. Jfr. ældre Takst i Bkg. Nr. 103, 30 Avg. 1879.

69. Sundlodserierne, de tre (Dragør, Helsingør, København).

a. Med Hensyn til dem gives en Række særlige Bestemmelser i Lodsl. Nr. 73, 13 Juni 1879 §§ 3, 5, 7, 8, 42, 46, 47.

b. Københavns og Dragør Lodserier. Ang. Antallet af Lodser i de forskellige Lodsklasser, Kdg. 26 Febr. 1875, 29 Febr. 1876, 22 Novbr. 1877, 18 Decbr. 1878 (alle i U. L.), 24 Novbr. 1876 (i U. L. f. 1877 S. 462), 9 Jan. og 23 Decbr. 1880 (U. L.).

c. Københavns Lodseri.

1) Læsteafgiften til samme er bortfalden, Bkg. Nr. 82, 20 Juni 1879.

2) Procentafgiften (til Pensionskassen) forhøjes til 9 pCt. af Lodsindtægten, Mar. M. Resl. 25 April 1882 (i Søværnets Lovsaml.).

3) Ny Takst, Bkg. Nr. 27, 20 Febr. 1883. Jfr. Kdg. 19 Maj 1875 (U. L.).

4) Ang. Betalingen for Lodsningen fra og til det ny Havnebassin ved Københavns Inderred og Ret ogsaa for Helsingørs og Dragørs Lodser til at foretage saadan Lodsning samt disses Betaling derfor, Bkg. Nr. 168, 4 Novbr. 1887.

d. Dragør Lodseri. Ny Takst, Bkg. Nr. 28, 20 Febr. 1883. Jfr. Kdg. 19 Maj 1875 (U. L. — ang. Størrelsen af Landsætningspenge til Lodser, der afsættes ved »Nordre Tønde«).

e. Helsingør Lodseri.

Lodserne ere berettigede til at føre ankomne Lodser i Land fra forbisejlende Skibe, Reglm. f. Færgefarten Nr. 82, 24 Juni 1882 § 3 i Slutn.

Ny Takst, Bkg. Nr. 29, 20 Febr. 1883.

f. Se foran 10 (Dragør), 26 (Helsingør), 40 (Kbhvn.).

70. Svendborg Sunds Lodserier, Spec. Reglm. og 2 Takster af 19 Oktbr. 1840. Jfr. Pl. 31 Juli 1818 (to).

Ny Takst, Bkg. Nr. 67, 15 Marts 1883.

71. Sæby Lodseri, Interims-Reglm. 27 Oktbr. 1800 (i Reskriptsaml. 1ste Del).

Takst, Pl. 31 Juli 1818.

Lodsoldermandsposten inddrages, Resl. Nr. 63, 26 Febr. 1872.

Ny Takst, Bkg. Nr. 76, 15 Marts 1883.

72. Tisted Lodseri. Ang. Erlæggelse af Prikkeafgift og dermed følgende Forpligtelse for Lodserne til at udlægge og vedligeholde visse Sømærker, L. 6 og Bkg. 30 Maj 1857, jfr. L. 23 Marts og Pl. 22 Maj 1854, forel. L. 4 og Bkg. 18 Marts 1857.

Ny Takst, Bkg. Nr. 83, 15 Marts 1883.

73. Tunø Lodseri er nedlagt, Bkg. 2 Juli 1864. Jfr. Interims-Reglm. 27 Oktbr. 1800 (i Reskriptsamling 1ste Del), Pl. 31 Juli 1818.

74. Tærø Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 19 Maj 1836.

Ny Takst, Bkg. Nr. 38, 20 Febr. 1883.

75. Vejle Fjords Lodseri, Spec. Reglm. og Takst 14 Juli 1839.

Takstforhøjelse, Bkg. 14 April 1860.

Ny Takst, Bkg. Nr. 91, 15 Marts 1883.

76. Vordingborg Lodseri, se Masnedø Sund Lodseri.

C. Paa Færøerne skulle Lodserne advare Skibsførerne om, hvilke Steder der ere fredlyste i Henseende til Jagt og Skydning, L. Nr. 71, 23 April 1897 § 20, jfr. tidligere L. 9 Febr. 1854 § 11, jfr. Rskr. 23 Juni 1784 § 8 (i Reskriptsaml. 1ste Del). Se foran A 12 e, 25.

D. Paa Island.

1. Skulle Lodserne give Skibsførerne samme Advarsel, Adg. 20 Juni 1849 § 17.

2. Isafjords Lodseri, Reglm. 6 Decbr. 1884 (Nr. 32 i Till. t. Lovt).

Takst af s. D. (Nr. 33 ibd.).

3. Interims-Reglm. og Takst for Lodserierne i Reykjavik og Havnefjord 1 Decbr. 1841 (i Reskriptsaml.). Jfr. Resl. 10 Febr. 1813.

4. Om en Afgift til Lodseriet i Reykjavik i Stedet for de tidligere fastsatte Lodspenge, L. 16 Septbr. 1893 (Nr. 21 i Till. t. Lovt.).

E. I Vestindien.

1. Pl. 14 Septbr. 1824 om uberettiget Lodsning udvides dertil. Rskr. 18 Maj 1827 § 7.

2. Reglement for Lodserne paa St. Croix, Resl. 16 Septbr 1851.

3. Ang. Fritagelse for Lodspenge ved Indførelsen til St. Croix af de til Indretningen af Centralsukkerkogerier fornødne Materialier og Maskiner, Adg. 21 Decbr. 1874 (Nr. 33 i Till. t. Lovt.) c.

4. Christianssted Lodseri (St. Croix). Ang. Uniform for 1ste Lods, Resl. 7 Juni 1882 (M. T. B S. 335).

5. St. Thomas. Ang. Fastsettelsen af Taksten for Lodsningen. Adg. 23 Oktbr. 1885 (Nr. 23 ibd.) § 7.

Lodtrækning.

1. Mellem det ved Sessionerne behandlede Mandskab.

a. Imellem de værnepligtige, som uden at udskrives foreløbig bedømmes paa Sessionen, kan en særskilt Lodtrækning finde Sted, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 § 15, Adg. 17 Septbr. 1869 § 9, jfr. om denne Lodtrækning J. M. Cirk. 16 Septbr. 1869 (D. T. S. 845). Jfr. Anordn. Nr. 112, 16 Avg. 1876 § 10, Nr. 87, 16 Juni 1882 § 10, Nr. 159, 24 Avg. 1894 § 9.

b. Ang. dens Foretagelse under et af alt det udskrevne Mandskab, og at den for deres vedkommende, som have godtgjort lovligt Forfald, og hvis Behandling Sessionen ikke finder Grund til at udsætte, sker ved Lægdsmanden eller et af Sessionens Medlemmer, Værnepligtsloven § 21, jfr. §§ 23, 24, J. M. Cirk. 16 Septbr. 1869 (D. T. S. 845), Adg. 17 s. M. §§ 4, 10, 20—23. Jfr. Anordn. Nr. 112, 16 Avg. 1876 §§ 4, 11, 23—25, 27, 28, Nr. 87, 16 Juni 1882, §§ 4, 11, 23—25, 27, 28, Nr. 159, 24 Avg. 1894 §§ 13—17.

c. Ang. hvor vidt Lod skal trækkes for dem, der udeblive med lovligt Forfald, J. M. Skr. 30 Oktbr. 1855.

Den, der lovligt opholder sig i Udlandet, kan fordrø, at der skal trækkes Lod for ham, men uden udtrykkeligt Forlangende derom bør det ikke ske, J. M. Skr. 6 Novbr. 1855.

Se Udskrivning I 3 d.

2. Føres in duplo og underskrives af samtlige Sessionsmedlemmer, efter at de ikke udtrukne Nummere og Indkaldelsesnummerne ere paaførte, hvorom nærmere Regler gives i J. M. Cirk. 16 Septbr. 1869 (D. T. S. 845).

3. Føres paa dertil indrettede Skemata, J. M. Cirk. 26 Avg. 1851 (i Noten t. Cirk. 22 s. M.), 10 Oktbr. 1853.

4. Ang. Optagelse derpaa udenfor Nummerfølgen af forlods udskrevne og af dem, der have erholdt Vedtegning om ulovlig Udeblivelse, J. M. Cirk. 10 Oktbr. 1853, 10 Jan. 1854.

5. Derpaa skal gøres Vedtegning om de værnepligtiges Tjenestedygtighed, J. M. Skr. 12 Novbr. 1849.

6. Derpaa bør ikke gøres Bemærkning om vedkommendes Ønske om at ansættes ved en bestemt Troppeafdeling, J. M. Cirk. 10 Jan. 1854.

7. Skal Udskrivningschefen foranstalte trykte og indsende tre Eksemplarer til Justitsministeriet, et til hver af de andre Udskrivningschefer (og enhver Amtmand) samt til enhver Lægdsforstander og Lægdsmand i Amtet, J. M. Cirk. 15 Maj 1849 § 8, 15 Juni s. A., 10 Oktbr. 1853 i Slutn., 23 Avg. 1855 IV § 3, Cirk. af s. D.

Derimod bortfalder udenfor Khbvn. (hvor Bekendtgørelsen sker i Berlingske Tidende) Bekendtgørelse deraf i de offentlige Tidender, J. M. Cirk. 15 Maj 1849 § 8 smh. med Cirk. 19 Avg. 1851, jfr. Ind. M. Skr. 3 April og 21 Juni 1850.

8. Ved Lodtrækningen mellem de paa Sessionerne behandlede værnepligtige. Ang. at derpaa skal for enhver udskreven eller foreløbig behandlet værnepligtig anføres Oplysning om hans Livsstilling hidtil havde Beskæftigelse og særlige Uddannelse, Adg. Nr. 159, 24 Avg. 1894 § 10, jfr. Nr. 87, 16 Juni 1882 § 11, Nr. 112, 16 Avg. 1876 § 11, 17 Septbr. 1869 § 10.

Jfr. Lodtrækning 1.

Lofter — Loftsejligheder.

1. Ang. Loftsrummets Benyttelse til Beboelse i København, Bygningsl. Nr. 77, 12 April 1889 §§ 15, 42, 51 Nr. 6.

Hvorledes Lofter skulle være beskafne, §§ 38, 44 ibd.

Ang. Loftshøjden, § 40, jfr. §§ 41 Nr. 1, 44.

Hvor vidt Loftsrummet regnes som en Etage, § 47 ibd.

Jfr. tidligere L. Nr. 164, 21 Novbr. 1871 § 51.

2. Ganske lige Regler som de fornævnte ere givne for Frederiksberg ved Bygningsl. Nr. 57, 11 April 1890 smh. med Bkg. Nr. 58, 19 s. M. §§ 42, 51 Nr. 6 (hvorimod § 15 har faaet en anden Affattelse, saaledes at den ikke vedkommer dette Ru-

brum) — 38, 44 — 40, jfr. 41 Nr. 1 (lidt forandret), 44—47. Jfr. tidligere L. 12 Jan. 1858, smh. m. L. 17 Marts 1856 § 62.

3. Om Lofters og Gulves Indretning, særlig ogsaa naar der under Beboelseslejligheder findes brandfarlige Næringsbrug eller Stalde, samt om Benyttelsen af Loftsrum til Beboelse ere Regler givne ved Bygningsvedtægterne for nogle Købstæder, Bkg. Nr. 174, 31 Decbr. 1883 §§ 21, 23, 29 (Horsens), Nr. 157, 20 Juni 1884 §§ 9, 11 (Rønne), Nr. 165, 31 Avg. 1885 §§ 14, 22, 25 (Fredericia), Nr. 89, 3 Maj 1888 §§ 19, 21, 27 (Vejle), Nr. 147, 16 Septbr. 1891 §§ 20, 24, 30 (Slagelse), Nr. 38, 15 Marts 1892 §§ 20, 23, 31 (Hjørring), Nr. 14, 14 Jan. 1893 §§ 20, 23, 31 (Rudkøbing), Nr. 211, 11 Septbr. s. A. §§ 23, 26, 32 (Holbæk), Nr. 85, 30 Marts 1895 §§ 21, 22, 33 (Hillerød), Nr. 182, 27 Septbr. s. A. §§ 22, 23, 34 (Aarhus), Nr. 191, 14 Oktbr. s. A. §§ 18, 19, 22, 29 (Køge), Nr. 21, 10 April 1896 §§ 19, 20, 29, 30 (Nakskov), Nr. 35, 30 Maj s. A. §§ 14, 15, 21, 23 (Maribo), Nr. 72, 18 Decbr. s. A. §§ 38, 40, 42, 44 (Odense), Nr. 3, 11 Jan. 1897 §§ 24, 25, 33, 36, 37, 38 (Aalborg), Nr. 32, 29 Septbr. 1898 §§ 23, 24, 28, 29, 38 (Randers).

4. I Bygninger i Struer, Frederiksværk og Handelspladserne, se de under Bygningsvæsen 4 anførte Bestemmelser.

5. Lofter i Bygninger paa Landet, derom handler Brandpolitil. Nr. 35, 1 Marts 1889 §§ 2, 4—6, jfr. L. Nr. 69, 6 April 1898 § 2, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 s. M. § 10. — Se fremdeles med Hensyn til visse Landdistrikter de under Bygningsvæsen 5 anførte Reglementer.

6. I København skulle Loftsrum, der ere til fælles Afbenyttelse, holdes tilbørlig rene, Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 § 15.

Se Bygningsafgift II 1 2. Bygningsvæsen 2 c, 3 r (ang. Loftshøjden). Heder 8 f. Kirker 3 m. Kviste. Præstegaarde 2 b. Skoler II A 2 n Nr. 5 (Loft over Stalden). Trapper 5 b.

Logbøger (Skibsjournaler).

1. Om dem handler Fr. om Journalføring om Bord i danske Skibe 10 Jan. 1840. Jfr. D. L. 4—2—19.

Fr. 19 Marts 1817 er hævet, Fr. 1840 Intim. Ang. Anvendelsen af samme skal dog bemærkes:

a. Den antoges uanvendelig paa Baade, K. Skr. 29 Juli og 22 Avg. 1817.

Ligeledes paa de kgl. Skibe, K. Skr. 28 Oktbr. 1817.

b. Ogsaa den Skipper, der selv ejer Skib og Ladning, og som ikke har assureret, skal føre Logbog, K. Skr. 14 Juli 1821

2. Deres Avtorisation og Attestation m. v. sker i København ved Sø- og Handelsrettens Justitssekretær, L. 19 Febr. 1861 § 16.

3. Deri skal indføres:

a. Hvad Uordner der befindes ved Fyrene, Pl. 1 Febr. 1779.

b. Af den Skibet paa Mistanke om Negerhandel visiterende Officer, en Beretning om Visitationen, Konv. 30 Novbr. 1831 § 6 i Trakt. 26 Juli 1834, Fr. 3 Juli 1835 § 4.

c. Det i Havaritilfælde passerede, Konv. 2 April 1850 §§ 227, 228.

d. Beretning om Anvendelse af Skipperens Straffemyndighed og Mandskabets Forseelser, den tidligere L. 23 Febr. 1866 §§ 6, 21, 36.

4. Den Omstændighed, at Fr. 4 Maj 1803 er sat i Kraft medfører ikke, at der ved Avtorisation deraf skal kræves noget Bevis for, at Skibet er dansk, da Logbogen ikke tjener til at godtgøre Nationaliteten, K. Skr. 9 Avg. 1823.

5. Ang. Konsulernes Forretninger med Hensyn til dem, Fr. 4 Avg. 1824 § 14, Instr. 24 Marts 1868 §§ 33, 46. Se nu den ny Instr. Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 32, der handler om Skibsdagbøger (ikke Logbøger).

6. En Skippers ved Politiretten gjorde Tilbud om at erlægge Bøde for ikke at have forevist Logbogen, kan Amtet ikke approbere, J. M. Skr. 25 Juni 1862.

7. Ang. Gebyrerne for deres Avtorisation og Paategning, Fr. 1840 §§ 2, 4, 5, 12.

a. De tilfalde i Kbhvn. Statskassen, L. 19 Febr. 1861 § 57 (S. 43).

b. Ligeledes, naar vedkommende Dommer er paa fast Gage, Rev. Dep. Skr. 1 Juni 1865 (i M. T. A f. 1872 S. 103) § 5 a Nr. 2.

c. Ved deres Beregning regnes 2 Tons lig 1 Kommerce-læst, J. M. Cirk. 29 Juni 1868 § 1 (D. T. S. 666).

d. Gebyrerne for deres Avtorisation og Paategning skulle opføres i Sporteljournalen, Rev. Dep. Cirk. Nr. 14, 5 Febr. 1887 Nr. 1.

e. Attesteres og avtoriseres gratis af de danske Konsuler, Bkg. Nr. 144, 27 Juli 1888 2 d. Se nu den til ovennævnte Instr. Nr. 283, 1893 som Bil. 18 hørende Gebyrtakst (ang. Skibsdagbog, ikke Logbog).

8. Ang. Fyrskibenes Skibsjournal, Instr. 10 Maj 1879 (U. L.) §§ 8, 14, 16, 18, 28, 32.

9. I Sølov Nr. 56, 1 April 1892 forekommer denne Benævnelse ikke, hvorimod den islandske Søfartsl. 22 Marts 1890 (Nr. 14 i Till. t. Lovt.) fremdeles benytter samme. Se herom under Skibsdagbøger.

10. For Færøerne, L. 22 Novbr. 1858.

11. Paa Island er Lovgivningen herom ikke anvendelig, K. Skr. 6 Oktbr. 1832.

Ang. Gebyret for deres Paategning og Forevisning samme Steds, ibd.

Skipperne ere pligtige at forevise Skibsjournalen for Politimesteren eller dennes Befuldmægtigede, L. om Fyrafgift af Skibe 10 Oktbr. 1879 (Nr. 28 i Till. t. Lovt.) § 2.

Ang. Betalingen for Avtorisation, Paategning og Attestation af Logbog paa Island, L. 2 Febr. 1894 § 59 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.).

12. Til Vestindien er Fr. 1840 udvidet ved K. Skr. 9 Marts 1843 Nr. 2.

Ang. Gebyret for deres Avtorisation og Paategning der, Sp. Reglm. 7 Jan. 1868 (i Till. t. Lovsaml. f. 1868) § 78.

Se i øvrigt Skibsdagbøger. Skibspapirer.

Logerende.

1. At udleje Værelser ugevis eller for længere Tid til saadanne samt at tilberede Spise og Drikkevarer til dem er fri Næring. L. 29 Decbr. 1857 § 61.

2. I Kbhvn., der have lejet paa kortere Tid end et halvt Aar, naar de skifte Opholdssted, skal saa vel Udlejeren som den Logerende selv under Mulkt anmelde det for vedkommende Politiasistent, Pl. 6 Febr. 1816 §§ 2, 4, 5, jfr. Pl. 6 Juni 1818.

Overholdelsen heraf skulle Politiasistenterne paase, Instr. 7 Juni 1869 § 50.

3. Ang. Meddelelse af Oplysninger om dem m. v., se Husejer 8 og Rejsende 1, 2det Led, og 2 samt for Vestindien Husejer 15.

Se Bygningsafgift II 1 æ. Formue og Lejlighed III 4 d.

Logihuse.

1. Ang. hvad derved forstaas, om deres Indretning og Sundhedskommissionernes Tilsyn med dem, Sundhedsvedtægt for København i Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 VIII og adskillige andre af de lokale, under Sundhedsvedtægter anførte Vedtægter

af denne Art. Jfr. tidligere for København, Pl. 26 Oktbr. 1860 §§ 27—32, Reglm. 26 Jan. 1866 (i Till. Lovsaml. f. 1866), jfr. Pl. 19 Marts 1870.

2. Justitsministeriet kunde tidligere ved Regulativ give nærmere Regler om Foranstaltninger ved smitsomme Sygdommes Optræden deri, L. Nr. 78, 20 April 1888 § 19. I den nu gældende L. om smitsomme Sygdomme Nr. 46, 30 Marts 1892 findes ingen Forskrift, svarende hertil.

3. Ang. Værternes Tilsyn med og Anmeldelse af de logerende for Politiet, se Rejsende 1, 2det Led, og 2.

Løgiskat i Viborg, Bestemmelserne herom findes anførte under Næringsskat 7.

Lokomobiler.

1. Ang. Tilsynet med dem og Regler for deres Benyttelse i Nærheden af Bygninger og let antændeige Genstande, L. Nr. 23, 24 Marts 1875 særlig §§ 3, 12 smh. med Bkg. Nr. 151, 1 Decbr. 1880 §§ 4, 8, 18—21, jfr. J. M. Cirk. Nr. 67, 14 Maj 1884. — Bkg. Nr. 38, 17 Marts 1876 (der atter hævede Bkg. Nr. 72, 28 Juni 1875 §§ 15—17) er hævet, fornævnte Bkg. 1880 § 23. Jfr. tidligere Bkg. 19 Juni 1865.

Uddrag af de forommeldte Bestemmelser er tilstillet Politimestrene til Udlevering til vedkommende Ejere, J. M. Cirk. Nr. 162, 10 Decbr. 1880.

Ejeren af en bortforpagtet Ejendom er efter fornævnte Bkg. 1880 § 18 berettiget til at modsætte sig, at Forpagteren benytter et Lokomobil indenfor en Afstand af 50 Al. fra de ham til Brug overdragne straatækkede Bygninger, J. M. Skr. 135, 13 Juli 1883.

2. Forskellige Spørgsmaal om Tilsynet med dem behandles i J. M. Skr. Nr. 186, 7 Novbr. 1878.

3. Ang. deres Indretning, Bkg. Nr. 27, 28 Febr. 1891 §§ 4, 9, og Anmeldelse om dem til Fabrikinspektoratet, § 10.

Regler for deres Brug i Nærheden af Bygninger og let antændelige Genstande, §§ 24—27 ibd.

4. Paa St. Croix, Anordn. 12 Avg. 1884 (Nr. 19 i Till. t. Lovt.) §§ 3, 12.

Se i øvrigt under Dampkedler II A og E.

Lokomotiver.

1. Ang. Tilsynet med dem, L. Nr. 23, 14 Marts 1875 særlig §§ 12, 23, Bkg. Nr. 151, 1 Decbr. 1880 særlig § 4. Paa St. Croix, Adg. 12 Avg. 1884 (Nr. 19 i Till. t. Lovt.) §§ 3, 12. Se videre under Jernbaner og Dampkedler II samt de lige-

ledes under Jernbaner for de enkelte Baner anførte Politireglementer.

2. Ang. deres Benyttelse paa Sporveje, se Sporveje II og I 5.

3. L. om Foranstaltninger til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Brug af Maskiner m. m. Nr. 56, 12 April 1889 er ikke anvendelig paa Jernbane- og Sporvejslokomotiver, Lovens § 22.

4. Ang. deres Indretning, Bkg. Nr. 27, 28 Febr. 1891 § 4, og Anmeldelse om dem til Fabrikinspektoratet, § 10.

Se Dampmaskiner. Landevejslokomotiver. Lokomotiler.

Lokomotivformænd — Lokomotivførere ved Statsbanedriften.

1. Deres Lønning, L. Nr. 52, 26 Marts 1898 § 6, tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 § 8.

2. Som saadanne maa i Reglen kun ansættes Personer, der i det mindste have kørt et Aar paa et Lokomotiv som Fyrbøder. Politireglm. for nogle Banestrækninger Nr. 148, 14 Juni 1893 § 55, jfr. Bkg. Nr. 204, 31 Avg. s. A.

Lokomotivmestre ved samme. Om dem handler L. Nr. 52, 26 Marts 1898 § 6, jfr. tidligere L. Nr. 65, 12 April 1892 §§ 8 (6te Kl.), 11.

Losningsattester (Ankomst- eller Rückattester) omhandles i Fr. 1 Febr. 1797 §§ 298—303, jfr. Fr. 14 Maj 1845 § 15.

ad § 298: V. G. R. og Gen. Toldk. Cirk. 17 Decbr. 1814, 9 Marts 1822 § 1, Bkg. 22 April 1865 §§ 5—9.

ad § 299: V. G. R. og Gen. Toldk. Cirk. 28 Avg. 1798. Toldv. Cirk. Saml. Nr. 3, 1864 (til L. 4 Juli 1863 § 52), Nr. 2. 1865, n.

ad § 301: Pl. 25 Juni 1818.

Lossen og Laden, se Laden og Lossen.

Lössepladser.

I. Se Ladepladser.

II. For Affald, se Svin 10.

Lotteri.

1. Alt yavtoriseret Lottospil eller Kolligeren og Bekendtgørelser herom er strafbar, L. 6 Marts 1869 §§ 2 ff. Ved § 7 hæves flere ældre Bestemmelser herom.

a. Forbudet i Pl. 20 Juni 1735 mod, at fremmede Kollektører opholde sig i Kbhvn., formenes bortfaldet.

Ligeledes er den for Spillerne i Pl. 5 Oktbr. 1774, 13 Decbr. 1793 foreskrevne Straf formentlig bleven uanvendelig ved Tal- lotteriets Ophævelse.

b. Som saadant maa det anses, naar en Handlende udde-
ler til sine Kunder Nummere, der give Adgang til at vinde af
ham udsatte Gevinster paa Klasselotteriets Trækninger, J. M.
Skr. 31 Marts 1852.

c. Det er stridende herimod at tilvejebringe en Kapital mod
Udstedelse af Andelsbeviser, hvorefter aarlig udtrækkes et vist An-
tal til Udbetaling med Præmier; Koncession paa saadanne Fore-
tagender nægtet, J. M. Skr. Nr. 36, 10 Febr. og Nr. 305, 26
Novbr. 1873.

d. Indskærpet Politimestrene at være opmærksomme paa
ulovlige Bekendtgørelser herom i Aviserne, for at de derefter
kunne meddele den Ansvarhavende den i L. 1869 § 5 omhand-
lede Advarsel, J. M. Cirk. 11 Juni 1870 (D. T. S. 407).

e. Ang. hvilke Bekendtgørelser herom der ere ulovlige, ibd.

2. Ang. Bevillinger dertil.

a. Ang. hvor vidt de kunne gives, L. 6 Marts 1869 § 2.

b. Ansøgninger derom henhøre under Justits- og ikke under
Finansministeriet, F. M. Skr. 27 Febr. 1851. Se nu General-
direktoratet for Skattevæsenet 1.

c. For Etatsraad Tietgen til Bortlodning af Heste fra Fre-
deriksborg Stutteri, Bev. Nr. 30, 30 Jan. 1872.

3. Ang. Udvidelse til Vestindien af Pl. 12 Septbr. 1823 om
Forbud imod fremmede Lottospils Udbredelse i Danmark, Adg.
22 Febr. 1855. Jfr. K. Skr. 17 Decbr. 1825.

Til Afholdelse deraf i Vestindien kan Øvrigheden meddele
Privilegier, Fr. 30 Septbr. 1773 § 10, jfr. K. Skr. 17 Decbr.
1825.

Ophævelse af Adg. 22 Febr. 1855 ang. Forbud mod fremmede
Lykkespil, Adg. 30 Novbr. 1874 (Nr. 30 i Till. t. Lovt.).

Om Meddelelse af Bevillinger dertil, Adg. 14 Septbr. 1877
(Nr. 26 ibd.).

4. Lotterigevinst, der tilfalder en Skyldner, som er under Kon-
kurs, hører til Konkursboet, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 5.

5. Industrilotterierne.

a. At Omløben med Industrilotterier falder ind under For-
budet mod Bissekramhandel, J. M. Skr. Nr. 238, 31 Decbr.
1877.

b. Almindelige Bestemmelser, der skulle iagttages af alle
disse Lotterier, J. M. Skr. 7, 7 Jan. 1879.

c. Ang. forlænget Bevilling for Kunstflidslotteriet til Ud-
gangen af 1885, samt at Ministeriet ved dette Tidspunkt paa-
tænker at tage under Overvejelse, om Bevillinger for Industri-

lotterier overhovedet mere bør gives, J. M. Skr. Nr. 121, 9 Jul 1879.

6. Optagelse af Avertissementer om Bortlodning i Udlandet af en Ejendom og af en Kapital fundet stridende mod de ældre Forbud i Pl. 24 Jan. 1806 og 12 Septbr. 1823, J. M. Skr. 3 April 1866.

7. Eks. paa, at Lotterisedler og -cirkulærer traktatmæssig ere udelukkede fra Befordring ved Postvæsenet, Bkg. 4 Novbr. 1890 (Nr. 43 i Till. t. Lovt.) Art. II 1.

8. Ang. at de saa kaldte Bons de l'exposition universelle de 1900 falde ind under Forbudet i L. 6 Marts 1869 § 2, Skatte-dir. Skr. Nr. 225, 26 Avg. 1896.

Se Hasardspil 6. Klasselotteriet. Postvæsenet I 2 d (ang. Præmieobligationer) 10 (Forbud mod fremmede Spilleplaner). Stempelafgiften I 7 r, 9 c, III 23. Tombola.

Lotterisedler. Ang. Berigtigelsen af Stempelafgiften af dem, se Stempelafgiften I 7 r, 9 c, III 23.

Løvbydelse til Tinge.

1. Af Gods til Frænderne, forinden det sælges til fremmede.

a. Skal ske af arvet Bondejord, D. L. 5—3—1, 2.

b. Ligeledes af bornholmske Selvejergaarde, Fr. 14 Oktbr. 1774 § 10.

Ang. Formen herfor og Gebyrerne, Pl. 31 Avg. 1827.

c. Derimod ikke af frit Jordegods, Købstadgods og -jord eller Løsøre, D. L. 5—3—3, 4.

2. Til Arvingerne, skal ske af en Mands Midler, forinden han fledfører sig til en fremmed, D. L. 5—1—9.

Love.

1. Ang. den Lydighed, man Loven og Lovgiveren skyldig er, D. L. 1—1, Mand. 24 Decbr. 1710, jfr. Straffel. 10 Febr. 1866 §§ 308, 310. Se Udlændinge 1.

2. Ang. Loves og Anordningers Bekendtgørelse i Lovtidenden, samt at deres Bekendtgørelse ved Tinglæsning bortfalder, L. 25 Juni 1870. Jfr. tidligere Fr. 8 Oktbr. 1824, samt med Hensyn til Betydningen af deres Bekendtgørelse, K. Prom. 11 Marts og 3 Juni 1813.

3. Oplæsning af Love og Anordninger ved Kirkestævne ved Kirkesangeren, jfr. Rskr. 22 April 1740, Fr. 8 Oktbr. 1824 § 1, skal herefter kun finde Sted, naar det af vedkommende Ministerium særlig paabydes, Kdg. Nr. 35, 28 Febr. 1871.

Saadant har særlig været paabudt med Hensyn til følgende Love: om Ligsyn, J. M. Cirk. Nr. 20, 2 Febr. 1871; om Ind-

podning af Kokopper, J. M. Cirk. Nr. 64, 16 Marts s. A.; om Skolekommissionernes Omraade, K. og U. M. Cirk. Nr. 81, 28 s. M.; Jagtloven, Ind. M. Cirk. Nr. 90, 8 April 1871.

4. Ang. hvor vidt Lovudkast, hvis Behandling ikke er tilendebragt paa Rigsdagen, bør forelægges næste Rigsdag i uforandret Skikkelse, J. M. Skr. 29 Juli 1850 med Note.

5. Deres sidste Korrektur bør overdrages een Mand, J. M. Skr. 4 Juli 1861.

6. Ekspeditioner i Rettergangssager, hvilke kunde give Anledning til Lovene og Forordningerne anderledes at interpretere, end de i sig selv ere, bevilges ikke, Pl. 20 Febr. 1717 I A Nr. 13.

Bestemmelsen i Instr. 7 Decbr. 1771 § 30, Pat. 10 Novbr. 1774 § 18 om, at Prokuratorerne ved Højesteret ikke maa forklare Kongens Lov, hvilket han vil have sig alene forbeholdt, er bortfalden ved Lovgivningsmagtens nuværende Ordning.

7. En Oversigt over Lovgivningen og dens Virksomhed i det forløbne Aar skulde Kancelliet aarlig forelægge Kongen, Resl. 4 Juli 1800.

8. Ang. forandret Intimation af de kgl. Anordninger med Hensyn til Provinsialstændernes Indførelse, K. Cirk. 28 Jan. og 15 Oktbr. 1836.

9. Dansk Lov og Ret er gældende i Vestindien, Adg. 31 Marts 1755 § 3, Koloniall. 27 Novbr. 1863 § 67.

Ligeledes i gejstlige Sager paa Ærø, Fr. 7 Novbr. 1832 § 1.

Udvidelse af den danske Lovgivning til de inkorporerede slesvigske Distrikter, L. 16 Febr. 1866 (S. 198).

Om den danske Lovgivnings Anvendelse i Grønland, se Grønland 5 og 6.

Se Foreløbige Love. Færøerne 2, 3, 20 (ang. Kundgørelse af Love og Anordninger paa Færøerne). Island 18 (deres Bekendtgørelse), 19 (deres danske Tekst). Kirkestævne 9 (specielle Bestemmelser om Læsning derved). Landemode 9 (om Lovens Oplæsning derved). Lovgivningsmagten. Lovtidende 11. Prædikestolen 2 (deres Oplæsning derfra er bortfaldet). Vestindien A.

Lovfældte, fordelte eller forvundne (o: domfældte).

1. Ang. hvor vidt de personlig maa gaa i Rette, D. L. 1—9—1 til 4.

At »lovfældt« og »fordelt« er ganske enstydigt ses af D. L. 1—9—4 smh. med N. L. 1—9—4.

2. Den, der er forvunden for uærlig Sag, staar ikke til troende i Vidnesbyrd eller andre Maader, D. L. 1—13—19.

Vidner nogen, der er fordelt eller dømt til sine tre Mark, da fælder han ingen uden sig selv, D. L. 1—13—29.

Lovfældt Sandemænd fælder ingen i Toget uden sig selv, D. L. 1—16—16.

3. Om Nam gøres i det dem lejede eller laante Gods, da kan dette ikke af Ejeren tilbagesøges, D. L. 5—8—5.

4. Den, som med Tingsdom er forvunden for Sager, hvorfor han bør lide paa Liv og Lemmer, maa bindes, D. L. 1—19—1.

Lovgivende Forsamlinger. Straf for Forbrydelser imod dem og med Hensyn til Valgene til samme, L. 10 Febr. 1866 §§ 87, 113, 114, Nr. 32, 25 Febr. 1871. Se i øvrigt: Altinget. Folketinget. Kolonialraad. Landstinget. Rigsdagen.

Lovgivningsmagten.

1. Er hos Kongen og Rigsdagen i Forening, Grl. 28 Juli 1866 § 2, jfr. §§ 23—25, 44, 52, 53. Jfr. D. L. 1—1—1.

Jfr. med Hensyn til Færøernes særlige Anliggender L. om Lagtinget 15 April 1854 §§ 11, 12.

2. Ang. hvilke Sager der som Lovgivningsgenstande skulle forelægges Rigsdagen, og hvilke der kunne ordnes ad administrativ Vej, jfr. Noten t. J. M. Skr. 6 Septbr. 1851. — Dette Spørgsmaal behandlet med Hensyn til:

a. Ordningen af Undervisningen og Eksamensvæsenet ved de lærde lærde Skoler og Universitetet, K. og U. M. Skr. 9 April 1850.

b. Konventioner med fremmede Stater om Beskyttelse mod Eftertryk, J. M. Skr. 2 Avg. 1850.

c. Konventioner om Forbryderes Udlevering, J. M. Skr. 28 Septbr. 1850.

d. Forandring af Gartnereksamen, Ind. M. Skr. 3 Decbr. 1850.

e. Forlængelse af det sællandske Jernbaneselskabs Koncession, Ind. M. Skr. 29 Marts 1851.

f. Postkonventioners Afslutning, F. M. Skr. 7 April 1851, 13 Novbr. 1860.

g. Henlæggelse udenfor Voldene i København af de for Sundheden skadelige Næringsveje, J. M. Skr. 6 Septbr. 1851.

h. Fastsættelse af Mulkter og Erstatningsregler ved reglementariske Bestemmelser, J. M. Skr. 8 Septbr. 1852 (ang. Reglement for Benyttelsen af en Færgebro).

i. Forandring i Reglerne for de akademiske Grader, K. og U. M. Skr. 19 Novbr. 1852.

k. Meddelelse af fortrinlig Ret til at foretage Inddæmning af Fjorde og Vige i Danmark, Ind. M. Skr. 8 Jan. 1853.

l. Regler for Natsignaler for Skibe, Ind. M. Skr. 19 Marts 1853.

m. Forandringer i Møntsystemet, hvorved et lettere Gehalt vælges, J. M. Skr. 29 April 1854.

n. Tilstaaelse af Nationalbehandling for fremmede Skibe, Noten til Resl. 2 Avg. 1855.

o. Forandret Anvendelse af Borgervæbningsfondene, J. M. Skr. 12 April 1856.

p. Forandringer i Rettergangsmaaden ved Højesteret, J. M. Skr. 27 Marts 1857.

q. Takstreglementer for Færge-, Personpost- og Telegraf-væsen, F. M. Skr. 19 Maj 1857.

r. Anerkendelse af fremmede Trossamfund, J. M. Skr. 2 Septbr. 1862.

s. Straf for Indgreb i Færgestedernes Eneret, J. M. Skr. 29 Jan. 1863.

t. Ordning af Delingen af Indtægter og Udgifter i Naadens-aaret, K. og U. M. Skr. 12 Jan. 1863.

u. En Toldbeskatning vedrørende Forandring i en Handels-traktat, J. M. Skr. 19 April og 23 Avg. 1864.

v. Se Skolekasser I 4 e. Strafarbejde 2.

3. Ang. dens Udøvelse for de vestindiske Kolonier, se Vest-indien A 7.

4. Ang. dens Udøvelse for Island, Fr. 8 Marts 1843 § 1, Resl. 10 Novbr. s. A., Kdg. 12 Maj 1852, Resl. 4 Jan. 1861 (D. T. S. 167), L. Nr. 1, 2 Jan. 1871, Forfatnsl. 5 Jan. 1874 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) § 1.

Se Love.

Lovmaal (Søgsmal).

1. Maa Dommeren ikke tilstede over nogen, der gærligen vil rette for sig, D. L. 1—5—11, jfr. K. Prom. 9 Marts 1793. Jfr. Fr. 9 Marts 1838 § 1.

2. Maa ikke foranstaltes i vigtige Tilfælde mod kgl. Embedsmænd og Standspersoner, førend derom er gjort Indberetning til Kongen og vedkommende Kollegium, Adg. 31 Juli 1739 § 2. Jfr. Embedsmænd 18.

3. Ang. Fyldestgørelse i civile Sager uden Lovmaal og Dom.

a. Om Haandpanthaverens Adgang til uden Lovmaal eller

Dom at stille Pantet til Avktion eller for Kurspapirers vedkommende til at sælge samme ved en Mægler, se Haandpant 2. Foruden de der nævnte ældre Bestemmelser kunne anføres Konv. 1 Juli 1746 § 4, Oktr. 16 Febr. 1791 § 67, 24 Juni s. A. § 40. 4 Juli 1818 § 52. Jfr. nedenfor e.

Adskillige af disse Bestemmelser tillade Haandpanthaveren at søge sin Fyldestgørelse i pantsatte Gældsbreve ved at indtale samme hos Debitorerne.

b. Ang. Eksekution uden Grundlag af Dom eller Forlig, se Eksekution B 2 c.

Ang. Avktion uden forudgaaende Eksekution, se foran a og Avktion 5. Jfr. Konf. 29 Marts 1826 § 11.

Ang. Vedtagelse om, at Kreditor skulde kunne søge Fyldestgørelse hos Debitor ved Eksekution eller endogsaa Avktion uden Lovmaal og Dom, kan mærkes Fr. 31 Marts 1688, Rskr. 30 Juli 1770 § 3 og 3 Novbr. 1774 § 2 (ang. Udlaan af offentlige Midler i Norge), Konf. paa Plan for Arbejdsanstalten i Korsør 22 Avg. 1794 § 6. Særlig var det i Rskr. 25 Juli 1788 § 8, 10 Juli 1789 § 8 og 7 Febr. 1794 § 12 foreskrevet, at Debitorerne i Obligationer for umyndiges Midler skulde underkaste sig den Bestemmelse, at Pantet uden Lovmaal og Dom skulde kunne sættes til Avktion. At saadan Avktion efter Forligsvæsenets Indretning ikke kunde foretages uden foregaaende Forligsprøve, udtales i K. Prom. 29 Oktbr. 1803, 11 Maj 1805, og det ses senere i Henhold til Domstolenes Afgørelse at have været erkendt, at Udlæg maatte gaa forud for Avktionen, lige som det overhovedet betvivledes, om der kunde tillægges Vedtagelsen nogen som helst Betydning, og om saadan Eksekution derfor kunde foretages uden paa Grundlag af Dom eller Forlig, K. Skr. 28 Oktbr. 1820, 12 April 1823 ad 1, 13 Novbr. 1824. Endelig bestemte Fr. 25 Jan. 1828 § 11, at den nævnte Klavsul fremtidig skulde udgaa i de omhandlede Obligationer. — Nu kan det efter det under Eksekution B 2 c anførte anses som afgjort, at slig Vedtagelse mellem Parterne er betydningsløs, se ogsaa Udpantning I 4.

Paa Island skal i Panteobligationer for umyndiges Midler fremdeles optages den Klavsul, at Pantet under lagttagelse af visse nærmere Regler kan sættes til Avktion uden Lovmaal og Dom, Fr. 18 Febr. 1847 § 10. At Klavsulen efter Fr. om umyndiges Midler paa Island 18 Febr. 1847 § 10 om, at Pantet kan sættes til Avktion uden Lovmaal og Dom, kan vedtages paa Island i alle Panteobligationer betræffende faste Ejendomme, L.

4 Novbr. 1887 (Nr. 24 i Till. t. Lovt.) § 3, jfr. L. om den islandske Landsbank 18 Septbr. 1885 (Nr. 20 ibd.) § 15.

c. Resterende Bidrag til den gejstlige Enkekasse i Aalborg Stift skulle betales uden Lovmaal og Dom, Konf. 19 Avg. 1707 II §§ 9, 10.

d. Ang. Adgang for den ved Overtrædelser af L. om Mark- og Vejfred Nr. 53, 25 Marts 1872 skadelidte til uden Søgmaal at erholde Fyldestgørelse af Avktionsbeløbet for de optagne Dyr. Lovens § 2, jfr. § 6.

e. Om Afholdelse af visse Tvangsavktioner uden foregaaende Retsforfølgning, L. om Tvangsavktioner Nr. 66, 9 April 1891 § 1. og for Færserne, Adg. Nr. 62, 12 April 1892 § 1. Jfr. foran a.

f. Se Forbud 4. Kreditoplag 92.

Jfr. Eksekution B 2 (ang. Grundlaget derfor). Udpantning.

4. Ang. hvilke Sager, der kunne gøres til Genstand for Rettergang, se Retten 9 og 10.

Løvtidende, hvori alle Love, kgl. og ministerielle Anordninger skulle bekendtgøres i Stedet for som tidligere at tinglyses.

1. Ang. dens Udgivelse, L. 25 Juni 1870 §§ 1—4, 7, 8.

2. Nærmere Regler for dens Indretning og Udgivelse, Adg. 24 Septbr. 1870.

3. En Fortegnelse over de Avtoriteter og Personer, der tilstilles Frieksemplarer af samme, findes i M. T. B f. 1871 S. 219.

4. I Finansl. Nr. 55, 12 Maj 1882 § 20 I C og følgende Finanslove er der givet Ministeren Bemyndigelse til at nedsætte Betalingen for samme til Fordel for visse studerende.

5. Et Register dertil er udarbejdet for Aarene 1871—82, M. T. B f. 1885 S. 22.

6. Og Ministerialtidenden, ang. Bevaringen m. m. af de Retsbetjentene leverede Frieksemplarer af samme, J. M. Cirk. Nr. 160, 18 Decbr. 1886.

7. Og Ministerialtidenden, ang. aarlige Bekendtgørelser deri om Konvolutter og Blæk til Statstjenesten, Reglm. Nr. 101, 26 Maj 1888 II § 1, V.

8. At Sogneraadene skulle holde det Posthus, igennem hvilket Formanden modtager Raadets Frieksemplar deraf, underrettet om, hvem der til enhver Tid er Formand, Ind. M. Cirk. Nr. 232, 7 Decbr. 1888.

9. Og Ministerialtidenden, Abonnement paa samme skal tegnes inden 15 Decbr., Bkg. Nr. 94, 20 Maj 1892.

10. I den skal de af Indenrigsministeren tilladte Undtagelser

fra Forbudet mod Arbejde i Fabriker m. v. paa Helligdage og Grundlovsdagen kundgøres, L. Nr. 48, 1 April 1891 § 3, jfr. § 4.

11. De officielle danske Oversættelser af islandske Love bekendtgøres i Kongeriget paa den med Hensyn til Loves Publikation brugelige Maade, L. 18 Septbr. 1891 (Nr. 13 i Till. t. Lovt.) § 2.

Luftvarmeapparater.

1. Ang. Forholdsregler ved deres Anlæg til Forebyggelse af Brandfare, K. Cirk. 3 Avg. 1833. — Adg. 6 April 1832, hvortil henvises, er hævet, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 § 40, og de almindelige Regler om Ildsteders Anlæg maa nu komme til Anvendelse paa de omhandlede Apparater.

2. Ny Regler herfor ere givne ved L. om Ændringer i og Tillæg til Brandpolitil. f. Landet, Nr. 69, 6 April 1898 § 2, jfr. Bkg. Nr. 70, 16 s. M. § 10, hvori bestemmes, at:

a. Rum, hvori Luft opvarmes til andre Rums Forsyning med varm Luft (Varmekamre), skulle have Gulv af uantændeligt Materiale og Vægge af Mur; Loftet derover skal være af Mur eller af Jern og Mur.

b. Ledninger for opvarmet Luft fra Varmekamre skulle være af $\frac{1}{2}$ Stens Mur eller $1\frac{1}{2}$ Tomme tyk Monier (Cement og Jern).

3. For Købstæderne ville Regler herom jævnlig findes i de under Bygningsvedtægter anførte nyere Vedtægter.

Luger, ang. deres Indretning, se Pakhuse 1 a.

Lungesygge.

Ondartet, hos Oksen, henregnes til de ondartede smitsomme Sygdomme, der omhandles i L. Nr. 105, 14 April 1893, se sammes § 2. — Forskellige særlige Bestemmelser om denne Sygdom findes derhos i Lovens §§ 4 i Slutn., 6, 8, jfr. Instr. Nr. 167, 24 Avg. 1894 §§ 106—24.

Ondartet, hos Hesten, henføres derimod blandt de mildere smitsomme Sygdomme, L. § 10 A, jfr. Instr. §§ 162, 163.

Se Husdyr I A 2.

Lungetuberkulose, se Tuberkulose A.

Lybæk. Ang. hvor vidt en samme paahvilende gammel Gæld til Danmark af 33,000 rhinske Gylden er præskriberet, K. Skr. 29 April 1826.

Lyde (Vansir), se Legemsbeskadigelser og Henvisningerne ved Legemsskade.

Jfr. Skadeserstatning 23 (Ansvar for Hunde).

Lydsignaler. Skibes i Taage, Tykning eller Snevejr, se de under Paasejling 2 anførte Bestemmelser og Henvisninger.

Om Taagesignaler fra Fyr og Fyrskibe, se Fyr 27 æ, 2 f, 3 m, 3 z, 4 o og Fyrskibe 6 a, b, e, g, i, k, l.

Lygteinspektør, se Gadebelysning 2 a Nr. 4.

Lygtemager, se Blikkenslager.

Lygter. Se Gadebelysning. Paasejling 2 (om Skibes Lanterneføring). Stenolje 8.

Lygteskat.

I. I København.

Er inddragen under Grundskatten og beregnes til 1 Rdl. 3 Mk. 8 Sk. pr. Grundtaksportion, L. 19 Febr. 1861 (S. 180) § 1 jfr. § 3.

Med Hensyn til Lømpelser i Henseende til Udredelsen af denne Skat af udenbys Ejendomme, se L. 14 Decbr. 1857 § 13.

Jfr. de ældre Bestemmelser om denne Skat i Fr. 26 Juli 1683 §§ 3, 4, 6, 10, 17, Rskr. 8 Juni 1689, 21 April 1730, 12 Oktbr. 1742, 7 Avg. 1744, 11 April 1760, 24 Novbr. 1786, 27 Juli 1787, 19 Maj 1797, Pl. 29 Juni 1803, Adg. 21 April 1812 § 11, Pl. 14 Septbr. s. A., K. Skr. 2 Septbr. 1817 (ang. Lejeres Deltagelse deri), Pl. 4 Maj 1822 § 5, Rskr. 28 Avg. 1829, samt med Hensyn til Vesterbro, Rskr. 20 Marts 1801, Pl. 4 Maj 1822 § 8. Jfr. videre Rskr. 6 Novbr. 1767, Forandrings- og Forbedringsposter 9 Jan. 1769 § 13, K. Prom. 17 Maj 1788, Adg. 17 Juli 1795 § 3 i Slutn.

II. I Købstæderne udenfor København.

1. I enkelte Købstæder er efter lokale Bestemmelser under Navn af Lygteskat, Lygte- og Sprøjteskat og desl., opkrævet de fornødne Beløb til Gadebelysning m. m., Brand-Ordn. 22 Febr. 1737 II § 4, 24 Jan. 1761 II § 5. Den særlige Ligning og Opkrævning af Lygteskatten ophørte ved Adg. 24 Oktbr. 1837 § 20, men Reglerne om de Skattegrundlag, paa hvilke den skulde opkræves have fremdeles Betydning i de Købstæder, i hvilke der endnu ikke er tilvejebragt Skattevedtægter efter L. 11 Febr. 1863.

2. Om Lygteskat m. m. i Odense, Rskr. 29 Jan. 1763, 27 Juni 1806 § 3, 18 Avg. 1826 § 1, 20 Juni 1853, K. Skr. 4 Juni 1846.

3. Ang. dens Størrelse og Ligning paa Assurancesummen i Helsingør, Rskr. 4 Maj 1804, 22 Decbr. 1815.

4. Lignes i Korsør paa Assurancesummen, K. Skr. 22 Maj 1817.

III. Paa St. Thomas, ang. en i Stedet for den tidligere Lygteskat trædende Afgift, Anordn. 22 Febr. 1855 § 3.

Forandring i § 3 af Anordn. 22 Febr. 1855 om Forandring og Paalæg af nogle Afgifter paa St. Thomas til Indtægt for Øens Landkasse, Anordn. 15 Febr. 1895 (Nr. 4 i Till. t. Lovt.), ang. Forhøjelse af Lygteskatten.

Jfr. Gadebelysning.

Lykkespil, se Hasardspil. Lotteri. Tombola.

Lynetten, se under Sprængstoffer (Krudt).

Lyng, se under Heder.

Lynild, se Brandforhør 6.

Lys, ang. Handel dermed, se Handel I 25 (ringe Handel) og Lysestøber.

Lysepenge, se Brændsels- og Lysepenge. Kirkelysepenge.

Lysestøber (Talglysestøber).

1. Ang. hvor vidt Næring som saadan er fri, K. Skr. 26 Marts 1825 med Note, 21 Maj s. A.

Formeligt Udsalg af Lys kan ikke etableres uden Tilladelse, K. Skr. 13 Septbr. 1843.

Behandles fremdeles som fri Næring paa Landet og i enkelte Købstæder, se Vedtægter i M. T. B f. 1898 S. 171 ff og 803.

2. Kan ikke anses som Fabrikant, K. Skr. 29 Jan. 1833.

3. Udenfor Københavns Porte, maa have Udsalgssted i Byen, Rskr. 11 og Pl. 18 Febr. 1818.

Se Korporationer 8 a. Slagter 10.

Lysestøberier.

1. (Og Talgsmelterier) høre til de brandfarlige Næringsveje, om hvis Anlæg og Drift særegne Regler ere givne for København, L. 15 Maj 1868 §§ 26 (Nr. 2), 27 (jfr. §§ 22—24), Regn. i J. M. Skr. Nr. 88, 14 Marts 1872 I — og i de andre Købstæder, L. Nr. 28, 21 Marts 1873 §§ 21 (Nr. 2), 22 (jfr. §§ 17—19), Bkg. Nr. 2, 10 Jan. 1874 §§ 2 ff.

Se nærmere Haandværks- og Fabrikdrift I 20 A.

2. (Og Talgsmelterier) høre til de under B ibd. omhandlede, for Sundheden skadelige Næringsbrug. Ligeledes henføres det i nogle Sundhedsvedtægter, se dette Rubrum, til de for Sundheden skadelige Næringsbrug.

Se Talgsmelteri.

Lysetold til Kirkerne paa Island, derom handler Adg. 17 Juli 1782 § 13 (i Reskriptsaml. 1ste Del), Rskr. 21 Maj 1817, jfr.

Rskr. 5 April 1820 § 3. Til Abøjar Kirke, L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 37 i Tæl. t. Lovt.) § 1.

Lysning i Kuld og Køn, se Kuldlysning.

Lysning til Ægteskab.

1. Bør, forinden Vielsen maa holdes, ske 3 Søndage efter hinanden ved Højmesse-tjenesten fra Prædikestolen, Fr. 30 April 1824 § 2, Rskr. 18 Maj 1827 § 3 (f. Vest.), 7 Decbr. s. A. (to — f. Isø og Færø.). Jfr. Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 8.

Herved mærkes:

a. Lysningen kan ikke foretages flere Gange samme Dag, uagtet der flere Gange holdes Gudstjeneste, men den skal ikke nødvendigvis ske paa tre umiddelbart efter hinanden følgende Søndage, og den behøver ikke at begynde forfra, naar den er bleven afbrudt, K. Skr. 16 Juni 1827 ad 20, 11 Maj 1847 (G. R.).

b. Den kan ikke ske paa en Søndag, paa hvilken der holdes Gudstjeneste, K. Skr. 18 Decbr. 1827 ad 2.

c. Ang. at Lysningen kan forrettes af enhver, der maa prædike, og, naar Messefaldstjeneste finder Sted, af Kirkesangeren eller den, der i Præstens Sted forretter Tjenesten, K. Skr. 16 Juni 1827 ad 20, 18 Decbr. s. A. ad 1.

d. Ang. hvorledes der forholdes med samme, naar der ingen Gudstjeneste finder Sted af Mangel paa Tilhørere, i et Pastorat med 3 Sogne, hvor der ikke holdes Messefaldstjeneste, og i en Kirke, hvor der kun holdes Gudstjeneste hver anden Søndag, J. M. Skr. 27 Decbr. 1850, K. og U. M. Skr. 11 April 1851, 13 Oktbr. 1866 (G. R.), jfr. J. M. Skr. 1 Oktbr. 1866.

e. Ang. hvorledes der forholdes med samme, naar en Kirke lukkes paa Grund af Reparation, J. M. Skr. 15 Septbr. 1862, K. og U. M. Skr. 22 s. M. ad 1 (G. R.), 23 Maj 1868 (G. R.). Jfr. nedenfor 26.

f. Som skulde ske første Paaske-, Pinse- eller Juledag, bliver at foretage 2den Højtidsdag, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 8, K. og U. M. Skr. 22 Septbr. 1862 ad 2.

g. Ang. sammes Foretagelse paa en Ø, hvor der kun holdes Gudstjeneste en Gang om Maaneden, K. Skr. 13 Jan. 1846 (G. R.).

h. Ang. at det ikke er nødvendigt, at Lysning til Ægteskab foregaar paa tre umiddelbart paa hinanden følgende Søndage, K. og U. M. Skr. 29 April 1896 (G. R.).

2. Skal kun ske i den Menighed, hvortil Bruden hører, Fr. 30 April 1824 § 2, K. Skr. 4 Septbr. 1824 ad A og B, 30 Novbr. 1824 ad 1.

Herved mærkes:

a. Tilkommer det ogsaa Præsten i det Sogn, hvor Bruden har sit Hjem, at foretage for Sognebaandsløssere, L. 4 April 1855 § 4.

b. Det samme gælder om Valgmenighedsmedlemmer, dog kan Lysning til Underretning for Valgmenighedens Medlemmer tillige ske i dens Kirke, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

c. Ang. hvor samme skal foretages, naar Bruden kort forinden flytter ind til Brudgommen, K. og U. M. Skr. 8 Oktbr. 1859 (G. R.), 23 Maj 1873 (G. R.).

d. Ang. at Præsterne paa Forlangende skulle foretage Til-lysning ogsaa i Brudgommens Sogn, naar Vielsen skal ske i Slesvig eller Holsten, Rskr. 14 Septbr. 1759, 18 Decbr. 1772, 21 Marts 1783, K. Prom. 20 Decbr. s. A., 24 Jan. 1801, 4 Septbr. 1824 ad A og B, K. og U. M. Skr. 12 April 1858 (G. R.), J. M. Skr. 3 Maj 1858.

e. Ang. at en Bruds Flytning til Forældrehjemmet før Bryllupsdagen, selv om formel Løsning af Skudsmaal har fundet Sted, ikke berettiger til at lade Lysningen foregaa i Hjemmets Sognekirke, K. og U. M. Skr. 7 Oktbr. 1874 (G. R.).

f. Ang. sammes Foretagelse for Sognebaandsløssere paa Island af Sognets Præst, L. 12 Maj 1882 (Nr. 12 i Till. t. Lovt.) § 6.

g. Med Hensyn til, at den skal ske paa Brudens Hjemsted, jfr. Pastorater 439 U l (Hof- og Slotsmenigheden), jfr. F c (Citadellet Frederikshavn).

3. Bør nogle Dage forud bestilles hos Præsten, hvilket i Almindelighed bør ske af Brudgommen personlig, Fr. 30 April 1824 § 5.

4. Bør, saa snart den er bestilt, indføres i Ministerialbogen, ibd. Jfr. Kirkebøger 9 h.

5. Antegnes paa Landet af enhver Skolelærer for sit Distrikt i en dertil indrettet Bog, Adg. 29 Juli 1814 f. Land, Bl. A § 32.

Ang. at den i Adg. f. Landet 29 Juli 1814 Bl. A § 32 i Slutningen ommeldte Bog, hvori Distriktets Skolelærer indfører samme, er forskellig fra den i §'ens foregaaende Del ommeldte af Kirkebyens Lærer førte egentlige Tillysningsbog, K. og U. M. Skr. 31 Juli 1884 (G. R.).

Synet skal paase, at der er Tillysningsbog, ved Kirken, L. 19 Febr. 1861 § 6.

I Valgmenigheder skal Kirkesangeren føre en Tillysningsbog, K. og U. M. Skr. 4 Jan. 1869 (G. R.).

6. Ang. Maaden hvorpaa samme skal ske, Kirkerit. 25 Juli 1685 Kap. 8.

7. Maa foretages, inden Brudgommen har fyldt 20 Aar, K. Skr. 19 Marts 1833.

8. Ang. sammes Foretagelse for en Arrestant, K. Skr. 20 Juli 1844.

9. Ang. hvor hurtigt efter den forrige Ægtefælles Død samme kan foretages, K. Skr. 17 Oktbr. 1844.

Maa i Tilfælde af Skilsmisse ikke foretages, forinden Ægteskabet er hævet med Tilladelse for vedkommende til at indgaa nyt Ægteskab, K. og U. M. Skr. 20 Jan. 1852 (G. R.).

Ang. hvor hurtigt den efter Fr. 30 April 1824 § 3 Nr. 5 kan forlanges foretaget efter den forrige Ægtefælles Død, K. og U. M. Skr. 26 Juli 1876 (G. R.). Jfr. nedenfor 35.

10. Ang. Fritagelse derfor.

a. Adeliges og Rangspersoners Fritagelse for samme er bortfalden, Grl. 5 Juni 1849 § 97, J. M. Skr. 13 Decbr. 1849, K. og U. M. Skr. 26 Jan. 1850.

b. Ang. Garden til Hest, se Vielse I 1, 10de Stk.

c. Ang. indkaldte Soldater, se ibd.

d. Underofficerer og Menige af Sæetaten ere ikke fritagne for Lysning, Adm. Koll. Skr. 10 Juni 1805, K. og U. M. Skr. 26 Jan. 1850. Jfr. Fr. 30 April 1824 § 2.

e. Ang. Fritagelse efter Bevilling, Fr. 30 April 1824 § 2. Jfr. Vielsebrev.

f. Ang. Fritagelse for dem, der vies paa deres Sygeleje, Fr. 30 April 1824 § 16 og Vielse I 1.

g. Ang. hvor vidt Jøder skulle lade lyse eller løse Vielsebrev, K. Skr. 7 Oktbr. 1820, 27 Jan. 1821 og herimod Bev. 12 Maj 1835, K. Skr. 8 Septbr. 1842.

11. Ang. om der kan nedlægges Forbud mod sammes Foretagelse eller Fortsættelse, K. Skr. 14 Maj 1839 og herimod K. og U. M. Skr. 7 Decbr. 1853 (G. R.).

12. Ang. at de, for hvilke samme er foretaget, kunne hæve Forbindelsen uden Bevilling og derefter indgaa Ægteskab med hinanden uden Bevilling, K. Prom. 2 Marts og 17 Juli 1802.

13. Ang. hvor vidt Aflysning skal ske, naar Forbindelsen hæves efter Lysningen, K. Prom. 18 Maj 1799 ad 2, 7 April 1804.

14. Ang. at Præsten bør anmærke i Kirkebogen, at Personer

hvilke der er sket Tillysning, ikke ville søgte hinanden, K. Skr. 4 Marts 1815.

15. Ang. hvor vidt Personer, for hvilke samme er sket, behøve at møde for Præsten, naar de ville hæve Forbindelsen, K. Skr. 6 Juli 1816.

16. Bevilget, at samme, da den ene af de Personer, for hvilke den var sket, var bleven afsindig, ikke skulde hindre den anden i at indgaa nyt Ægteskab, Rskr. 26 Jan. 1802.

17. Ang. den af samme opstaaende Forpligtelse til Ægteskab, K. Skr. 26 Marts 1814.

Da samme ikke begrundet nægen Forpligtelse til Ægteskab, kan Tillysning for en Mandsperson ikke nægtes, fordi han tidligere har ladet lyse for sig og en anden Kvinde, K. og U. M. Skr. 18 Decbr. 1875 (G. R.).

18. Ang. at den efterlevende, naar de forlovede, for hvem Tillysning er sket, ere flyttede sammen, og den ene af dem der forinden Vielsen, ikke kan betragtes som Enke eller Enkemand, K. Skr. 14 Septbr. 1830 ad 4.

19. Ny, skal forestages:

a. Naar Aflysning er sket, K. Skr. 30 Decbr. 1823.

b. Naar tre Maaneder ere forløbene, uden at Vielsen har fundet Sted, Fr. 30 April 1823 § 6, K. Skr. 14 Septbr. 1830 ad 5. Jfr. dog K. Skr. 20 Septbr. 1847 (G. R.).

20. Bør Præsten ikke iuærksætte uden først at paase, at der intet er til Hinder for Ægteskabet, Fr. 30 April 1824 § 2. Se i øvrigt Vielse 18, Militære 9 og ovenfor 7—9.

21. For samme tilkommer der ikke Præsten eller Kirkesangeren Betaling, K. Skr. 4 Marts 1815, 7 Jan. 1845.

22. Attest om samme er stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 74 f.

23. Ang. at Skolehererne ikke kunne fordrø Offer ved Indskrivning af Tillysning til Ægteskab, K. og U. M. Skr. 30 Septbr. 1868 ad 5 (G. R. og D. T. 1869 S. 327). Jfr. Klokker 5, 10.

24. Ang. Kundgørelsen til Ting om Indgaaelse af borgerligt Ægteskab, L. 18 April 1851 § 4 og Borgerligt Ægteskab 7.

25. Se Uægte Børn 7 (ang. Betydningen med Hensyn til dennes Arveret af, at Lysningen er bestilt).

26. Kan med fuld Gyldighed foretages i et med Ministeriets Tilladelse under Kirkens Ombygning benyttet midlertidigt Kirkelokale, K. og U. M. Skr. 16 Decbr 1874 (G. R.). Jfr. foran 1 e.

27. Som Præsten har foretaget for en katolsk, i hans Sogn hjemmehørende Brud og en Mand af Folkekirken fra et andet Sogn, burde, da Bruden ikke hører til Menigheden, ikke være

foretaget og bliver uden Betydning, K. og U. M. Skr. 12 Oktbr. 1885 (G. R.).

28. Ang. sammes Foretagelse for en i Udlandet bosat dansk i det Sogn her i Landet, hvor han har hørt hjemme (til Fyldestgørelse af Lovgivningen paa hans Opholdssted i Udlandet), K. og U. M. Skr. 12 Juni 1866.

29. Nægtet Tilladelse til Foretagelse af Vielse i et Tilfælde, hvor mere end 3 Maaneder var hengaaet efter Lysningen, men gratis Vielsebrev tilsagt paagældende, K. og U. M. Skr. 13 Marts 1898 (G. R.).

30. Ang. at Lysning til Ægteskab for en frugtsommelig Enke ikke maatte foretages, da det ikke var afgjort, om hun ikke var frugtsommelig ved sin afdøde Mand, K. og U. M. Skr. 24 Novbr. 1893 (G. R.).

31. Ang. at en Sognepræst er forpligtet at foretage Tillysning i Tilfælde af Dispensation fra D. L. 3—16—8, og at Lysningen alene kan undlades, naar Vielsebrev udstedes, K. og U. M. Skr. 20 Decbr. 1893 (G. R.).

32. Ang. at Lysning her i Landet i et Tilfælde, i hvilket der skete Tillysning til Ægteskab i Sverige, hvor Bruden var bosiddende, medens Vielsen ønskedes foretaget her i Landet, kunde undlades, J. M. Skr. Nr. 159, 18 Juni 1895.

33. Ang. at en i Sverige foretaget Lysning for Bruden ikke fritager for Lysning her i Landet eller Erhvervelse af Vielsebrev, K. og U. M. Skr. 26 Juni 1895 (G. R.).

34. Ang. at det ikke paahviler en Præst at gøre Anmeldelse om en Vielse til Lysningsstedets Præst, naar Bruden inden Vielsen tager Bopæl i et andet Sogn end det, i hvis Kirke Tillysningen har fundet Sted, K. og U. M. Skr. 27 Juni 1893 (G. R.).

35. Ang. at der savnes Hjemmel til at meddele Dispensation med Hensyn til den i Fr. 30 April 1824 § 3 Nr. 5 foreskrevne Sørgetid, J. M. Skr. Nr. 241, 18 Septbr. 1896. Jfr. Enke 15. Enkemand 1. Se ovenfor 9.

Lystfartøjer.

1. Ang. Fritagelse for Havnepenge for de til dansk Forening for Lystsejlads hørende Fartøjer, Arb. M. Cirk. Nr. 258, 28 Novbr. 1894 med tilhørende Skema III Nr. 5.

2. Om deres Erlæggelse af Lodspenge, jfr. L. om Reykjavik Lodseri 16 Septbr. 1893 (Nr. 21 i Till. t. Lovt.) § 3.

3. Paa dansk Lystfartøj af over 20 Tons skal der være om Bord i det mindste 1 Mand, der har bestaaet den almindelige Styrmandseksamen eller Fiskeskipper- eller Sætteskipperprøven.

Dog skal der ved Rejser paa Nordsøen eller videre, for saa vidt der medfølger andre end Udøverne af Lystsejladsen, eller der benyttes lønnet Medhjælp, samt paa Dampfartøjer af over 100 Tons være om Bord mindst 1 Mand, der opfylder de i Lovens § 11 (om Erhvervelse af Styrmandsbevis) a ommeldte Betingelser. Sønæringsl. Nr. 40, 25 Marts 1892 § 21.

Ang. Maskinbetjeningen i danske Lystfartøjer, § 22 ibd.

4. Erlægges ikke Fyrafgift paa Island, L. 10 Oktbr. 1879 (Nr. 28 i Till. t. Lovt.) § 1, ej heller Havneafgifter, se de paagældende Havnereglementer under Havne- og Skibsbroer VIII.

Se Bolværkspenge I 8 c. Flag 2 c. Havne II (Kbhvn.s) 24. Havneafgifter A 7. Maalebreve II 3. Skibsafgifter 1 c. Toldopsyn C 2, 2det Stykke.

Lysthaver, de offentlige. Inspektøren ved dem har Rang i 5te Klasse Nr. 3, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874. Se i øvrigt Statshaverne.

Lysthuse, se Bygningsafgift II 1 ø. Indkvartering II 50 l. Tage 5. Jfr. Skure.

Lys, se Pastorater 477. Telefoner 8. Toldopsyn C 2, 2det Stykke.

Læderhandel, se Groshandel—Grosserere 7, 2det Stk.

Lædertougeri, se Garverier 2.

Lægder.

1. Ny Inddeling og Nummerfølge for dem, J. M. Cirk. 22 Juli 1870 (D. T. S. 629). Jfr. J. M. Cirk. 12 April 1866 § 2 (D. T. S. 437), 27 Avg. s. A. § 6 (S. 819 ibd.), 23 Marts 1868 § 4 (S. 367 ibd.), 24 Marts 1869 § 3 (S. 354 ibd.), 2 Juli 1869 II (S. 680 ibd.). — ang. at Staden Kbhvn. danner 1ste Lægd i 1ste Kreds).

Nogle Lægder henlægges paa Grund af Jurisdiktionsforandringer under andre Lægdsforstandere, J. M. Cirk. Nr. 155, 19 Juni 1873.

Ang. Deling, Omlægning og Sammenlægning af nogle Lægder samt ny Fortegnelse over samtlige Lægder, J. M. Cirk. Nr. 233, 1 Oktbr. 1891.

Se Lægdsforstandere 1, 3dje Led.

2. Hver Købstad danner et Lægd for sig, henhørende under den Udskrivningskres, hvori den ligger, Pl. 10 Maj 1843 §§ 1, 3.

3. Ang. Bornholms Inddeling deri, Bkg. 5 Septbr. 1862 A.

4. Ang. Lægdernes Fordeling mellem Lægdsforstanderierne i de ny Jurisdiktioner Varde Købstad, Skads Herred og Øster og Vester Herreder, J. M. Cirk. Nr. 24, 17 Marts 1893.

5. Ang. at Hillerød Købstad udgør et særskilt Lægdsforstanderi, og Fordeling af Lægderne mellem Horns Herreds, Frederiksborg Birks og Lejre Herreds Lægdsforstanderier, J. M. Cirk. Nr. 140, 11 Avg. 1894.

6. a. 1ste Kres: 27 Lægd (Brøndshøj Sogn) deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 23, 22 Febr. 1878.

15 og 16 Lægd (Taarnby Sogn) omlægges, J. M. Cirk. Nr. 135, 22 Avg. 1881.

27 a Lægd (Brøndshøj Sogn), deles yderligere i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 61, 23 April 1889.

20 og 21 Lægd omfordeles, J. M. Cirk. Nr. 100, 19 Juni 1895.

19 Lægd deles, J. M. Cirk. Nr. 185, 7 Oktbr. 1895.

b. 2den Kres: 353 Lægd (Raklev Sogn) deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 118, 4 Oktbr. 1886.

Henlæggelse af 159, 160 og 161 Lægd fra Vordingborg søndre Birk og Vordingborg Købstad til Tybjerg Herred og Næstved Købstad og af 152 og 153 Lægd fra Vordingborg nordre Birk og Præstø Købstad til Vordingborg søndre Birk og Vordingborg Købstad, J. M. Cirk. Nr. 176, 30 Septbr. 1898.

c. 3dje Kres: 101 og 102 Lægder deles i tre, J. M. Cirk. Nr. 208, 19 Novbr. 1888.

41 Lægd (Ringe Sogn) deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 151, 4 Juli 1891.

91 Lægd (Humble Sogn) deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 44, 12 April 1893.

103 og 104 Lægder (Drigstrup og Revninge Sogne) henlægges fra Bjerre-Aasum Herreder til Hindholm Herreds Lægdsforstanderi, J. M. Cirk. Nr. 213, 29 Oktbr. 1890.

177 Lægd deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 120, 18 Juli 1896.

d. 4de Kres: 88 og 89 Lægd (Sønderomme Sogn) deles i tre Lægder, J. M. Cirk. Nr. 105, 30 Maj 1879.

237 Lægd (Koldt Sogn) deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 117, 30 Septbr. 1886.

33 Lægd (Jerne Sogn) deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 187, 4 Oktbr. 1890.

234 Lægd (Malling Sogn) deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 46, 11 April 1894.

21 Lægd deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 17, 22 Febr. 1896.

e. 5te Kres: 463 Lægd (Voer Sogn) deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 117, 30 Septbr. 1886.

418, 419 og 420 Lægder henlægges fra Høllum-Hindsted Herreders til Gislum Herreds Lægdsforstanderi, J. M. Cirk. Nr. 175, 7 Decbr. 1887.

196 b, et nyt Lægd, oprettes af Dele af 196 (Bøvling Sogn), nu benævnet 196 a, og af 27 (Sønder Nisum Sogn), J. M. Cirk. Nr. 47, 21 Marts 1892.

6 Lægd (Vorgod Sogn) deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 218, 22 Septbr. 1892.

47 Lægd deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 200, 19 Oktbr. 1894.

165 Lægd deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 280, 14 Decbr. 1894.

179 Lægd deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 130, 8 Juli 1895.

423 Lægd deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 51, 22 April 1896.

347 Lægd deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 184, 15 Oktbr. 1896.

471 Lægd deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 60, 30 April 1897.

82 og 83 Lægd deles i tre Lægder, J. M. Cirk. Nr. 75, 28 Maj 1897.

82 Lægd deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 100, 7 Avg. 1897.

44 Lægd deles i to Lægder, J. M. Cirk. Nr. 65, 2 Juni 1898.

Lægdsforstandere.

1. Udenfor København og Bornholm, hvor henholdsvis Udskrivningschefen og Kommandanten ere Lægdsforstandere, er Lægdsvæsenet underlagt vedkommende Politieftbudsmand som Lægdsforstander, Værnepligtel. 6 Marts 1869 § 6.

I Købstæderne er Politimesteren saa vel Lægdsforstander som Lægdsmand, Pl. 10 Maj 1843 § 1, jfr. Fr. 23 Marts 1851 § 5, idet han dog har Adgang til at kunne udnævne Medhjælpere blandt Byens Borgere, Pl. 1843 § 2.

Hvor Lægder ved den i 1870 stedfundne Omordning ere blevne henlagte under en anden Jurisdiktion, komme de under denne Jurisdiktions Politimester som Lægdsforstander, J. M. Cirk. Nr. 155, 19 Juni 1873.

Den Forpligtelse som tidligere paahvilede Lensbesiddere, Gods-

ejere og visse Stiftelsers Bestyrere til at forestaa Lægdsvæsenet er ophørt og gaaet over til vedkommende Retsbetjente, L. 28 April 1850 § 2.

2. Naar et Embede, hvormed Lægdsbestyrelse er forbunden, bliver vakant, lige som ogsaa naar Eftermanden har tiltrædt Embedet skal Indberetning gøres til Udskrivningschefen, K. Cirk. 30 Oktbr. 1845 i Slutn.

3. Aflevering af Lægdsmandskabet fra en aftrædende til en tiltrædende Lægdsforstander efter K. Cirk. 6 Marts 1804, 5 April 1806 og 30 Oktbr. 1845 er uforuden, J. M. Cirk. 3 Febr. 1861.

4. Ang. Straf for dem, naar de ikke indsende Ruller, Af- og Tilgangslistes eller Notater i rette Tid, Pl. 21 Novbr. 1797, jfr. K. Prom. 3 Marts 1798, Cirk. 11 Septbr. 1802 § 1 d, indakærpet ved J. M. Cirk. 19 Juli 1852.

5. Ang. Skaansel og Lettelse for dem ved indløbende Fejl, Landmilicevæsenet betræffende, K. Prom. 15 Juni 1799.

6. Ang. hvor vidt de Bøder, de ifalde, skulle tillægges Landmilicefonden eller Fattigvæsenet, K. Skr. 8 Maj 1880.

7. Sessionernes Straffemyndighed over dem med Hensyn til begaaede Forseelser — jfr. Pl. 21 Novbr. 1797, Fr. 8 Jan. 1802 § 52, jfr. § 78, K. Cirk. 11 Septbr. 1802 § 2, J. M. Cirk. 23 Avg. 1855 I Nr. 9 — hæves, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 § 55.

8. Ang. deres Forretninger, §§ 6, 7, 9 (hvorefter de ere Medlemmer af Sessionerne), 28, 32, 48, 50—52 ibd.

9. Ang. deres Forretninger med Hensyn til Flyttebeviser, deres Indsendelse til Udskrivningschefen m. m., J. M. Cirk. 2 Juli 1869 I (D. T. S. 678).

10. Ang. deres Forretninger ved Sessionerne, J. M. Cirk. 16 Septbr. 1869 I (D. T. S. 845). — Ang. de Udtog af Rullen, som de skulle medbringe dertil, se Lægdsruller 17.

11. Ang. deres Pligt til at forfølge eller foranledige forfulgt Overtrædelser af Værnepligtslovgivningen, J. M. Cirk. 14 Marts 1870 (D. T. S. 228).

De i disse Sager faldende Bøder skulle Lægdsforstanderne indsende til Udskrivningschefen, J. M. Cirk. 15 Febr. 1866 § 2 (D. T. S. 357), Skr. Nr. 307, 28 Novbr. 1873.

12. Skulle tilstille de indkaldte deres Udskrivningspas og indberette, dersom de ikke kunne møde, J. M. Cirk. Nr. 73, 22 Marts 1873 §§ 2, 4.

13. Udlevere til Præsterne Skemata til de i Værnepligtslovens

§ 7 foreskrevne Fødsels- og Døbeattester, K. og U. M. Cirk. Nr. 241, 27 Septbr. 1873.

14 Ang. deres Indberetninger m. m.

a. Ang. deres maanedlige Meldingslister til Udskrivningscheferne, J. M. Cirk. 23 Avg. 1855 V i Slutn., jfr. J. M. Cirk. 28 Febr. 1857 § 2, 15 Avg. 1862 § 3.

b. Skulle aarlig inden 1 Decbr. indsende til Udskrivningskresene Fortegnelse over de værnepligtige, der ere berettigede til at overføres i Forstærkningen eller udslettes af Rullen, J. M. Cirk. 23 Decbr. 1869 (D. T. f. 1870 S. 2).

c. Ang. Indsendelse af de omskrevne Ruller til sammes Revision, se Lægdsruller 15.

Ang. Indsendelse af Afgangs- og Begravelseslister samt af Tilgangslister, se Afgangslister. Tilgangslister 1.

d. Til Revisionen gennem Udskrivningskresene om, naar Indkaldte ikke kunne møde i rette Tid, se Indkaldelse 22 m Nr. 2. Se foran 11.

e. Betræffende Rejsepenge til værnepligtige, se Rejsepenge I A 5 f, p, B 3, 4, 14.

f. Betræffende Underholdspenge til Befarne, se Søværnepligtige 9 a.

15. Ang. hvad de have at iagttage med Hensyn til Mobiliseringsordre og i Tilfælde af sammes Udstedelse, Adg. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 særlig §§ 2, 6—8, 11, 14, og med Hensyn til de ekstraordinære Indkaldelsesordrer, § 3, jfr. § 4. Hermed maa nøje sammenholdes J. M. Cirk. Nr. 55 og 56, 2 Maj 1887, Adg. Nr. 130, 26 Maj 1893 særlig §§ 4, 6, jfr. Kdg. om en Mønstring af det hjemsendte Mandskab Nr. 131 af s. D. og Bkg. om Mødebefalinger Nr. 132, 27 s. M. samt J. M. Cirk. Nr. 83, 31 s. M.

Instruks ang. deres Forhold i saa Henseende Nr. 80, 29 s. M. jfr. Instr. for Lægds mændene Nr. 81, 30 s. M. II, §§ 1, 3, 5, 7, 8. — J. M. Cirk. Nr. 55 og 56, 2 Maj 1887 er hævet, fornævnte Instr. Nr. 80 § 20, jfr. ligeledes fornævnte Cirk. Nr. 83 § 8, Bkg. Nr. 183, 24 Juli 1893.

16. Ang. deres faste Kontorbetjente.

De skulle være i Stand til fyldestgørende at bestride de Lægdsforstanderen ved Mobiliseringen paahvilende Forretninger, selv om Lægdsforstanderen ikke er personlig til Stede, ovennævnte Instr. Nr. 80, 1893 § 11.

17. Ang. Inddelingen af Lægdsforstanderierne i Varde Købstad, Øster og Vester Herreder samt Skads Herred, J. M. Cirk. Nr. 24, 17 Marts 1893.

18. Ang. Omordning af Hillerød Købstads, Frederiksborg Birks, Horns Herreds og Lejre Herreds Lægdsforstanderier, J. M. Cirk. Nr. 140, 11 Avg. 1894. Se for øvrigt under Lægder.

Se Afgangslister. Flytning I 7, 8. Indkaldelse 20 e Nr. 4 (Udsættelse med Møde derefter). Indkaldelsesordre 6 (ekstraordinære). Indtegningsbevis 2. Lægds mænd 1, 7, 12, 13, 16, 17. Lægdsruller. Mobilisering 2 e (Underretning til dem om Formænd for Sogneraadene). Sessioner C 1 og 4 (ang. deres Befordring derved) samt E 1 b (Indkvartering). Sessionstingsvidner 4. Søfartsbøger. Tilgangslister. Udskrivningschefer 29 b. Værnepligtige 7 b (Rejsetilædelser), 9 c (ang. bortrømte værnepligtige).

Lægds mænd.

1. Beskikkes enten af de aarlige Sessioner eller, naar Beskikkelsen paa Grund af Dødsfald, Bortflytning eller anden Grund ikke kan udsættes til næste Session, af Lægdsforstanderen og Udskrivningschefen, Fr. 20 Juni 1788 § 8, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 § 6, jfr. K. Cirk. 23 Febr. 1793, J. M. Cirk. 23 Avg. 1855 II Nr. 6, Skr. 17 Juli 1856. Jfr. Lægdsforstandere 1, 2den Sætn.

2. Som saadan bør ordentligvis Sognefogeden beskikkes, J. M. Cirk. 16 April 1857, jfr. Fr. 11 Novbr. 1791 § 3.

3. Dertil bør Degne ikke beskikkes, hvorimod de vel maa være Lægds mændene behjælpelige, K. Prom. 18 Juni 1791.

4. Gives en Beskikkelse, der læses ved Kirkestævne, K. Cirk. 23 Febr. 1793 § 3.

5. Ang. Beskikkelse af Medhjælpere for dem, K. Skr. 19 April 1823, jfr. J. M. Skr. 22 Novbr. 1850 i Slutn.

6. Kunne fordre sig entledigede efter 3 Aars Forløb og ere ikke forpligtede til straks at modtage Genvalg, Fr. 20 Juni 1788 § 9, J. M. Skr. 4 Maj 1867 (D. T. S. 907), jfr. K. Cirk. 23 Febr. 1793 § 1.

Men Bestillingen skal opsiges med 3 Maaneders Varsel forinden den aarlige Session; sker Opsigelsen ikke til denne Tid, antages den ikke, K. Cirk. 23 Febr. 1793 § 2.

7. Ang. hvorledes en fratrædende Lægdsmand skal aflevere Mandskabet til den tiltrædende og hans Ansvar i saa Henseende, samt at begge Lægds mændene i Forening skulle indberette til Lægdsforstanderen, hvor vidt Aflevering saa vel af Mandskabet som af Lægdsrullerne og øvrige Dokumenter har fundet Sted, J. M. Cirk. 18 Juli 1856.

8. Ang. deres Rettigheder.

a. Skulle i Samkvemme agtes og have Sæde over alle andre af Bondestanden, Fr. 20 Juni 1788 § 35. Jfr. dog Fr. 11 Novbr. 1791 § 5. a.

b. Ifølge Fr. 1788 § 35 vare de fritagne for Ekstraskat. Da denne Begunstigelse bortfaldt ved Skattens Ophævelse, blev det foreslaaet i Stedet for at tillægge dem Vedarlag for Sessionsrejser, men dette forkastedes, K. Skr. 20 Avg. 1814.

c. Fremdeles vare de efter det nævnte Lovsted — jfr. K. Prom. 25 Jan. 1791, 1 Decbr. 1792, 13 Juli og 21 Septbr. 1793, 11 Jan. og 8 Febr. 1794, Rskr. 10 Jan. 1800, K. Prom. 3 Juni 1809, 23 Febr. 1811 — fri for at deltage i Udgifterne til Skolens Opbyggelse og Vedligeholdelse, hvorimod de skulde udrede Skolepenge, men denne Frihed hævedes ved Resl. 19 Avg. 1814 (i K. Skr. 20 s. M.).

I Analogi heraf antoges de ogsaa fritagne for Skolehegnens Vedligeholdelse, K. Prom. 21 Maj og 24 Septbr. 1796, 15 Septbr. og Cirk. 24 Novbr. 1798, og skøndt dette skulde synes bortfaldet ved fornævnte Resolution, antager dog K. Skr. 14 Septbr. 1830 det for endnu at være gældende og ogsaa anvendeligt paa Indhegning af og Grusopfyldning paa Gymnastikpladserne ved Skoler. — Ved K. og U. M. Skr. 14 Maj 1852 er derimod den formentlig rette Anskuelse hævdet, at disse Begunstigelser ikke mere tilkomme Lægdsmændene.

d. Af Fr. 29 Oktbr. 1794 § 17 smh. med Fr. 11 Novbr. 1791 § 3 fremgaar formentlig, at der ikke kan paalægges dem andre kommunale Ombud end Sognefogedbestillingen. Se dog Brandsynsvidner 4.

e. Der kan ikke tilstaa dem Løn, K. Prom. 21 Jan. 1797.

f. De Rejser udover 1 Mil, de foretage som Lægdsmænd, enten til Session eller i anden Anledning, behandles som Amtsrejser, der enten afgives in natura eller hvorfor ydes Godtgørelse af Amtsrepartitionsfondene, Fr. 26 Juni 1844 § 4 Nr. 14 og 15, Rtk. Cirk. 20 Febr. 1847 Ind. M. Skr. 31 Juli 1850, 5 Maj 1859 Jfr. K. Skr. 3 Febr. 1844 ad 3, Pl. 13 Juli 1792.

Rejser, som de maatte fortage for at afhente Marschpenge til indkaldte værnepligtige, skulde dog udredes som Sognerejser, K. Cirk. 9 Jan. 1847.

g. Er ikke berettigede til at bruge Sognebud eller den af Sognene lønnede Brevbærer til Besørgelse af Tilsigelser, J. M. Skr. 22 Novbr. 1850.

h. Jfr. Vejarbejde II A 4 i.

9. Der gøre sig skyldige i Fordølgelse af noget af Mandskabet eller urigtig Rulleføring, Straf for dem, Fr. 20 Juni 1788 §§ 8, 12. Jfr. Søruller 9.

Sessionernes Straffemyndighed over dem for begaaede Forseelser er hævet, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 § 55. Jfr. Fr. 8 Jan. 1802 § 52, jfr. § 78, J. M. Cirk. 22 Avg. 1855 I Nr. 9.

Ang. Skaansel og Løttelse for dem ved indløbende Fejl, Landmilicevæsenet betræffende, K. Prom. 15 Juni 1799.

10. Skulle møde ved Sessionerne, Fr. 20 Juni 1788 § 8.

Ang. deres Forretninger ved samme, J. M. Cirk. 16 Septbr. 1869 (D. T. S. 845), Adg. Nr. 87, 16 Juni 1869 §§ 2, 4, Nr. 159, 24 Avg. 1894 § 2.

11. Skulle, naar det forlanges, møde med deres Lægdsmedler hos Præsten med Hensyn til dennes Affattelse af Fortegnelsen over begravede værnepligtige, K. Cirk. 29 Juli 1817 § 3.

12. Skulle føre Tilsyn med, at de til Sognene ankommende eller samme fraflyttende Personer efterkomme de med Hensyn til Flytningen foreskrevne Regler, og om mulige Overtrædelser gøre Anmeldelse til Lægdsforstanderen, Fr. 24 Juli 1822 § 8. Hævet ved L. Nr. 52, 15 Maj 1875 § 23, J. M. Cirk. 3 Febr. 1851, 26 Juli 1855 §§ 2, 4, 5, 14.

13. Skal før Lægdsforstanderen, anmelde, naar en til Udlandet bortrejst Person vender tilbage, J. M. Cirk. 26 Juli 1855 § 14.

14. Ang. deres Forretninger, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 §§ 7, 21, 28, 33, 48.

15. Ang. deres Forretninger med Hensyn til Flyttebeviser, J. M. Cirk. 2 Juli 1869 I (D. T. S. 678).

Ang. Straf for at nægte at udstede Følgesedler (nu Flyttebeviser), se Flyttebevis 8.

16. Skulle straks aflevere de fra Lægdsforstanderen modtagne Udskrivningspas til vedkommende Indkaldte, og indberette, dersom de ikke kunne møde, J. M. Cirk. Nr. 73, 22 Marts 1873 § 3.

17. Skulde Lægds mænd have Forfald under truende politiske Forhold, der kunne medføre Krigsmagtens Mobilisering, sørger Lægdsforstanderen for, at andre kunne besørge deres Forretninger, Instr. Nr. 80, 29 Maj 1893 § 9 i Slutn.

Indtræder Mobilisering i saadant Tilfælde, uden at Lægdsforstanderen har iagttaget dette, skal Lægdsmanden selv sørge for, at andre kunne besørge hans Forretninger, Instr. Nr. 81, 30 s. M. § 8.

18. Ang. deres Pligter i Tilfælde af Mobiliseringsordres Bekendtgørelse, Adg. Nr. 130, 26 Maj 1890 §§ 4, 8, 15, jfr. Anordn. Nr. 145, 4 Decbr. 1886 §§ 4, 6—9, 11, jfr. §§ 3, 4, 9—12.

Instruks ang. deres Forhold i saa Henseende Nr. 81, 30 Maj 1893, jfr. Instr. Nr. 80, 29 s. M. §§ 3, 8, 9, 12, 14, 16. — J. M. Cirk. Nr. 56, 2 Maj 1887 er hævet, § 20 ibd., jfr. J. M. Cirk. Nr. 83, 31 Maj 1893 § 8, Bkg. Nr. 183, 24 Juli s. A.

Herved mærkes fremdeles:

a. Ang. en Mønstring i November 1893 over det hjemsendte Mandskab, Bkg. Nr. 131, 26 Maj 1893 §§ 2, 4, 7 smh. med J. M. Cirk. Nr. 83, 31 s. M.

b. Til dem kan ske Anmeldelse om bortkomne Mødefalinger, Bkg. Nr. 132, 27 s. M. § 3.

c. De ekstraordinære, hos dem hidtil beroende Indkaldelsesordrer ere afskaffede, se Indkaldelsesordre 7, og Lægds mændene skulde derfor tilbagesende samme, J. M. Cirk. Nr. 83, 31 s. M. §§ 4, 7.

Se Flytning I 8. Indkaldelse 20 e Nr. 3 (Udsættelse med Møde derefter ved Mobilisering). Indtegningsbevis i Lægdsruller 1, 7—9, 12, 14. Permissionspas 1 d, 2 og 4 Rejsepenge I A 5 d og o samt 8. Søfartsbøger 11. Søværnepligtige 8 e. Tilgangslister 4 a. Værnepligtige 7 b (ang. ubenyttede Rejsetilladelser).

Lægdsrullealder. Derved forstaas det Aldersaar, som paagældende har fyldt ved Kalenderaarets Begyndelse, saa at t. Eks. de i 1845 fødte have opnaaet 22 Aars Lægdsrullealder den 1ste Jan. 1868, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 § 53. Jfr. J. M. Skr. 15 Juni 1849, Cirk. 27 Marts 1850.

Den omtales i Værnepligtslovens §§ 4, 7, 11 Nr. 1, 12 Nr. i. 14, 31, 34, 41—43, 49, 50.

Lægdsruller.

1. Ang. Lægds mændenes, Lægdsforstandernes og Sø- og Landkrigskommissærernes Rulleføring og Straf for Forseelser i saa Henseende, Fr. 20 Juni 1788 §§ 11, 12.

2. I Købstadslægderne, ang. deres første Affattelse, samt at der med Hensyn til deres fremtidige Førelse gælde de samme Regler som for Landlægderne, Pl. 10 Maj 1843 §§ 5—8.

3. Ang. hvorledes de skulle føres saa vel af Lægdsforstanderne som af Udskrivningscheferne, J. M. Cirk. 31 Decbr. 1861.

4. Forskellige Regler med Hensyn til Rulleføringen for de Lægder, der ved den ny Inddeling og Nummering af samme

ere delte eller sammenlagte, J. M. Cirk. 22 Juli 1870 (D. T. S. 629).

5. Deri skulle de værnepligtige betegnes med For- og Familienavne, samt ang. Fødestedets Betegnelse, J. M. Cirk. 7 Juni 1856, Nr. 284, 31 Avg. 1871 § 2.

Deri skal de værnepligtiges Fødselsdag anføres, ibd.

6. Deri skal ske Vedtegning om Udfærdigelse af:

Vandreboøger, J. M. Cirk. 28 Febr. 1857 § 2.

Søfartsboøger, J. M. Cirk. 15 Avg. 1862 § 3.

Flyttebeviser, J. M. Cirk. 2 Juli 1869 I (D. T. S. 678).

Ang. Vedtegning om Straffedomme, se Værnepligtige 12 d.

Se fremdeles om Vedtegninger i Rullerne nedenfor 11. Militærarbejdere 4. Sessioner B 2 (Vedtegning om ulovlig Udeblivelse). Udskrivning I 7.

7. Ang. de maanedlige Meldingslister over alle i Maanedens Løb skete Tilførseler deri, som Udskrivningscheferne skulle tilstille Lægdsforstanderne — og disse igen Lægds mændene — til Fuldstændiggørelse af deres Ruller, J. M. Cirk. 23 Avg. 1855 V, jfr. J. M. Cirk. 31 Decbr. 1861.

8. Lægds mændene skulle ved Sessionerne straks paaføre deres Ruller de de værnepligtige vedkommende Vedtegninger, J. M. Cirk. 16 Septbr. 1869 I (D. T. S. 846).

9. Ang. de værnepligtiges Optagelse deri.

a. Enhver Mand skal med opnaaet 17 Aars Lægdsrullealder efter forudgaaet offentlig Kundgørelse i November eller December anmelde sig for Lægdsbestyreren paa det Sted, hvor han er bosat, medbringende Døbe- og Fødselsattest, Værnepligt. 6 Marts 1869 § 7.

Ang. det 17-aarige Mandskabs Optagelse i Rullerne og de Kundgørelser, som derom skulle udstedes af Lægdsforstanderne, J. M. Cirk. Nr. 284, 31 Avg. 1871, jfr. J. M. Cirk. 31 Decbr. 1869 II (D. T. f. 1870 S. 35).

Ang. Skema til de i Værnepligtslovens § 7 foreskrevne Fødsels- og Døbeattester, K. og U. M. Cirk. Nr. 241, 27 Septbr. 1873 (det deri nævnte Cirk. 13 Septbr. 1870 findes i G. R.).

Ang. Udskrivningsvæsenets Anvendelse af disse Attester, J. M. Cirk. Nr. 284, 31 Avg. 1871 § 3.

b. Er en værnepligtig rejst til Udlandet inden sit 17de Aar og vender tilbage inden sit 32te Lægdsrulleaar, skal han ligeledes melde sig, Værnepligt. 6 Marts 1869 § 49.

c. De, der ere fødte paa Island, Færøerne eller i Vestindien, samt Personer, der ikke have Indfødsret — hvilke først

ved Erhvervelsen af fast Hjem her i Landet blive værnepligtige, jfr. Værnepligt 3 — skulle, naar de erhverve saadant Hjem inden opnaaet 32 Aars Lægdsrullealder, melde sig til Optagelse. §§ 7, 49 ibd.

d. Ang. Optagelse af opdagede værnepligtige, J. M. Cirk. 10 Avg. 1863 § 1 e i Slutn.

Se Værnepligt 2 og 3 c (ang. Optagelse af Slesvigere og af Udlændinge).

10. Ang. værnepligtiges Overførelse dertil fra Sørullen, Værnepligtsl. 6 Marts 1869 §§ 8, 10, 32, jfr. § 12 Nr. 3.

11. Ang. Udslettelse deraf, §§ 15, 18, 39, 40—45, 50, 62 ibd.

De, hvis undersaatlige Baand til Danmark løses, skulle ikke udslettes deraf, J. M. Cirk. 23 Maj 1854 ad 2, 17 Oktbr. 1859. Skr. 24 Marts 1862, hvorimod der gives dem fornøden Vedtegning desangaaende, J. M. Skr. 13 Septbr. 1851 i Slutn.

12. De af Udskrivningschefen avtoriserede Lægdsstedler med Af- og Tilgangslister skulle være i Lægdsforstandernes Besiddelse, hvorimod disse have at meddele Lægds mændene bekræftede Genparter, K. Cirk. 18 Avg. 1846.

13. De af Amtmændene tidligere førte, blev afleverede til Udskrivningscheferne, J. M. Cirk. 13 Febr. 1860.

14. Det skematiske Papir til dem skulle Lægdsforstanderne udenfor København og Bornholm selv anskaffe, hvorimod Papiret til Lægdsmandens Ruller erholdes leveret af Justitsministeriet efter Rekvisition gennem Udskrivningskresene, J. M. Skr. Nr. 392, 21 Novbr. 1871.

15. Regler for deres Omskrivning, J. M. Cirk. Nr. 80, 28 Marts 1871, jfr. J. M. Cirk. 19 Juli 1852, 31 Decbr. 1861.

For Affattelsen af ny Ruller i Kbhvn. gælde særegne Regler, J. M. Skr. 17 Juli 1865, hvorved det har sit forblivende, J. M. Cirk. Nr. 80, 28 Marts 1871.

De ny Ruller skulle Lægdsforstanderne inden Udgangen af Januar tilstille Udskrivningscheferne, som inden Udgangen af Marts skulle tilbagesende dem i revideret Tilstand samt indsende en Genpart af de saaledes berigtede Ruller til Udskrivningsvæsenets Revision, J. M. Cirk. 31 Decbr. 1861.

16. De ny Ruller skulde tillige med Af- og Tilgangslister revideres af Generalkrigskommissæren (Justitsministeriet), K. Prom. 23 Juli 1796.

Udskrivningscheferne ere ansvarlige for, at der ikke findes nogen Fejl i de i dette Øjemed indsendte Genparter, K. Prom. 31 Oktbr. 1795.

Disse Genparter skulle være indbundne, J. M. Cirk. 14 Juni 1859.

17. Ang. de Udtog af samme, som Lægdsforstanderne skulle medbringe til Sessionen, K. Cirk. 22 Juli 1797 §§ 2, 3, Skr. 18 Decbr. 1821, J. M. Cirk. 16 Septbr. 1869 I (D. T. S. 845), jfr. K. Skr. 12 Juli 1836.

18. Ang. hvor vidt Udskrifter og Attester af Rullerne skulle betales, se Nummerbytning 3. Udskrivningschefer 14, 17.

19. Ang. at de aarlige Kundgørelser om det 17-aarige Mandskabs Optagelse deri skulle opslaas paa Jernbanestationerne gennem Allan Dahls Bureau for permanente Annoncer, J. M. Cirk. Nr. 119, 29 Septbr. 1880.

20. Deri skal ske Vedtegnning om de ved Sessionerne udskrevnes eller foreløbig bedømtes Livsstilling, hidtil havde Beskæftigelse eller særlige Uddannelse, Adg. Nr. 159, 24 Avg. 1894 § 10, jfr. tidligere Nr. 87, 16 Juni 1882 § 11.

Se Afgangslister 3 (om Udselettelse deraf). Indtegningsbevis. Løjtnanter 2 (ang. disses Udselettelse deraf). Sessioner B 4. Søruller. Tilgangslister. Værnepligtige 12 g (Udselettelse deraf paa Grund af Straffedom).

Lægdseddelen, det er Lægdsmandens Rulle, se Lægdsruller. Lægeattester.

1. Ang. hvor vidt der tilkommer Attester, udstedte af Embedslæger, Troværdighed fremfor de private Lægers, K. Prom. 5 Oktbr. 1793.

Udstedte af private Læger, tilkommer der ikke legal Troværdighed i Retssager, J. M. Skr. 9 Oktbr. 1855.

En Persons U tjenstdygtighed til Borgervæbningen maatte godtgøres ved Attest fra en Embedslæge, medens Sygdomsforfald ved en enkelt Lejlighed ogsaa kunde godtgøres ved Attest fra en privat Læge, dog at Borgervæbningen i saa Tilfælde kunde lade den paagældende undersøge af en Embedslæge, J. M. Skr. 20 Jan. 1851.

2. Om værnepligtiges Sundhedstilstand, ang. deres Betydning ved Sessioner, J. M. Cirk. 15 Juli 1864, Anordn. Nr. 159, 24 Avg. 1894 § 2, jfr. tidligere Anordn. Nr. 87, 16 Juni 1882 § 2. Se Udskrivning 3 d. Jfr. Sessionslæger 5.

3. Ang. Betalingen for dem.

a. For Attester om de af Embedslægerne udførte legale Forretninger angaaende private, Pl. 10 Marts 1818 Nr. 5.

b. For Embedslægernes Attester om Forretninger udførte for det offentlige erlægges ingen særskilt Betaling, Pl. 4 Oktbr.

1825. (efter Nr. 9), L. Nr. 3, 8 Jan. 1872 § 3 Nr. 5 (f. Færø. jfr. L. Nr. 47, 10 April 1874 § 9.

Lægen erholder følgende aldeles ikke Betaling for en Attest eller Erklæring, naar denne ikke knytter sig til en Forretning, hvorfor der tilkommer ham Betaling, se Læger B II 4 d Nr. 7 og h Nr. 2.

Se fremdeles Læger B I 2 (ang. Læger i Almindelighed).
c. Sundhedsattester, som Embedslægerne maatte udstede til Brug ved Penges eller Pakkers Forsendelse til Udlandet, skulde ikke betales, K. Skr. 18 Juni 1833.

4. De i Adg. om Skolevæsenet paa St. Croix 7 Maj 1884 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) § 6 ommeldte Attester til Brug for skole-søgende Børn udstedes uden Betaling af de offentlige Læger, l. c.

5. Om deres Nødvendighed og Betydning i Tilfælde af smitsom Sygdom, samt at de udstedes uden Betaling, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 §§ 15, 19, 23, jfr. tidligere L. Nr. 78, 20 April 1888 § 15, smh. med det under Skoler III 3 anførte. Se Kommunelæger I (i Kbhvn.) 10.

6. I Tilfælde af Ligbrænding, derom handler L. Nr. 58, 1 April 1892 § 3.

Se Enkeforsørgelse II 14 (ang. Portoen af dertil benyttede Lægeattester) Gymnastik 3 c Nr. 2. Havarerede Varer 2 e. Hjemsendelse I 4. Læger A I 18, 23. Sessioner B 2 (afgive Bevis for lovligt Forfald ved Udeblivelse).

Lægeembeder.

1. Til Fysikater og vigtige medicinske Embeder skal ingen kunne vente Adgang, uden at han har laud. eller hand illaud. til Embedseksamen, og skal altid den, som har vist størst Duelighed og Lærdom, dertil fremfor andre komme i Betragtning, Fund. 7 Maj 1788 IV § 22. Jfr. nu Pl. 30 Jan. 1838 § 1.

2. Vakancer deri skulle anmeldes for Sundhedskollegiet, der besørger dem bekendtgjorte, modtager Ansøgninger og gør Forslag til Embedets Besættelse, Rskr. 13 Maj 1803, Instr. 15 Juni 1813 (i Lovsaml. f. 1814 S. 11 og i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813) § 25, K. Skr. 9 Avg. 1834, Resl. 14 Oktbr. 1840. Jfr. Fr. 22 Juni 1785 § 11 og K. Skr. 22 Avg. 1845. Dette er dog forandret for de militære Lægeembeders vedkommende, se Militært Lægekorps 5.

Ang. hvor vidt dette finder Anvendelse paa Lægeembederne under Kbhvn.s Fattigvæsen, K. Skr. 7 Juni 1838.

3. Om Kandidater fra Kiels Universitet kunne udnævnes dertil, K. Skr. 22 Avg. 1845.

4. Det tilkommer Amtmanden, saa vidt muligt efter Samraad med Fysikus, at meddele Konstitution i vakante civile Lægeembeder, samt at civile Læger i saa Henseende bør foretrækkes for militære, K. Skr. 23 Avg. 1836, Cirk. 20 Maj 1837, jfr. ang. Konstitutioner i Tilfælde af Rejser Instr. 4 Marts 1818 § 2 (i Lovsaml.), 25 Febr. 1824 § 2 (i Reskriptsaml. — f. Isl.).

Saadan Konstitution skal Amtmanden indberette til Sundhedskollegiet, K. Cirk. 29 Novbr. 1806, 30 Septbr. 1837, samt, naar den angaar et Distriktslægeembede, bekendtgøre samme i vedkommende Avis, K. Cirk. 28 Juli 1846.

Ang. at Amtmændene ordentligvis kun maa konstituere lægevidenskabelige Kandidater, der have erhvervet Ret til at praktisere som Fødselshjælpere, i Distriktslægeembeder, J. M. Cirk. Nr. 258, 31 Decbr. 1874.

Se Konstitution I 6 a. Militært Lægekorps 4.

5. Fortrinlig Befordring er lovet visse Læger, se Kokoppeindpodning 3. Kommunelæger I 5. Læger A II 12 i (Grønland). Militært Lægekorps 6. Sindssygeanstalter 16 h.

6. Ang. hvor vidt civile og militære Lægeembeder maa forenes, se Militært Lægekorps 3, jfr. 4.

Se Distriktslæger.

Lægefond, den islandske.

1. Ang. dens Oprettelse ved Opsamling af Hospitalernes Overskud, Pl. 23 Avg. 1848 § 2.

2. Dens Bestyrelse henlægges til Stiftsøvrigheden, Bkg. 31 Decbr. 1868.

3. Ang. aarligt Tilskud deraf til Læger, der nedsætte sig paa Steder i Island, som af Justitsministeriet maatte anses mest trængende til Lægehjælp, og et aarligt Bidrag i Anledning heraf fra Amtsrepartitionsfondene til Fonden, Pl. 23 Avg. 1848 § 3, Bkg. 31 Maj 1867 II Nr. 3 §§ 1 og 2, Bkg. af s. D. §§ 1, 2, jfr. Bkg. 31 Oktbr. 1871 § 2 (Nr. 20 i Till. t. Lovt.).

4. Deraf skal udredes 30 Rdl. aarlig til en Jordemoder paa Vestmannøerne, Pl. 24 Marts 1863.

5. Deraf udredes aarlige Honorarer til Landfysikus og den i hans Lægedistrikt ansatte Kandidat for den af dem meddelte Undervisning i Lægevidenskab, Bkg. 8 Juni 1863 II § 4, 7 Juli 1869 II Nr. 5 §§ 1, 2.

Ligeledes flere andre Udgifter ved bemeldte Undervisning, Bkg. 31 Maj 1867 II Nr. 3 § 3, Bkg. af s. D. § 3, 7 Juli 1869 II Nr. 5 § 3.

Understøttelse deraf til Lægekandidaters Undervisning i Fødselsvidenskab, Bkg. 31 Oktbr. 1871 (Nr. 20 i Till. t. Lovt.).

6. Med dens Bestyrelse skal forhandles om Oprettelsen af Lokaler for Kolera- og Koppesygge, L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 45 i Till. t. Lovt.) § 5.

Se Hospitalslodder. Læger A I 27 b. Sygehuse II 2 n Nr. 3.

Lægekandidater.

1. Om den Forsikring, de skulle afgive, se Lægevidenskabelig Eksamen 11.

2. Der have fri Bolig i Fattigvæsenets Stiftelser i København fritages for Skatter af de dem overladte Lejligheder, Resl. 29 Avg. 1827.

3. Om Kandidaterne ved de københavnske Hospitaler, se fremdeles: Almindeligt Hospital 5. Frederiks Hospital 6 c. Fødsels- og Plejestiftelsen 7. Kommunehospitalet 10 c.

4. Ved Statens Sindssygeanstalter, Regul. Nr. 203, 3 Novbr. 1888 § 8.

Se Fødselsbørnehjælperne 1. Læger A I 27 a (islandske Kandidater). Sindssygeanstalter 16 h.

Lægekorps, Hærens, se Militært Lægekorps.

Lægekunsten, ang. dens Udøvelse, se Jus practiciandi.

Lægemidler, se Medicinalvarer—Medikamenter med Henvisninger.

Læger.

A. Bestemmelser som ikke angaa deres Betaling eller Befordring.

I. Bestemmelser om dem i Almindelighed.

1. Om dem handler Fr. 4 Decbr. 1672 §§ 1—10.

2. Ere pligtige at møde som Vidner i Sager, i hvilke de kun have havt Virksomhed som Læger, K. Prom. 9 Juni 1787 (ang. Embedslæger), J. M. Skr. 30 Oktbr. 1861. Jfr. Fr. 4 Decbr. 1672 § 24, Rskr. 6 Jan. 1764, K. Skr. 1 Oktbr. 1793, J. M. Skr. 8 Oktbr. 1858.

3. Ang. de civile Lægers Forpligtelse til i visse Tilfælde at antage sig militære Syge, Pbf. 5 Marts 1810 (i K. Skr. 17 s. M.).

4. Alle praktiserende Læger — civile og militære — ere Sundhedskollegiets Tilsyn undergivne, Instr. 15 Juni 1813 (i Lovsaml. f. 1814 S. 11 og i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813) §§ 20, 22, 26, 27, og ere forpligtede til at meddele Kollegiet alle begærte Oplysninger, Pl. 3 Marts 1807.

5. Enhver autoriseret Læge er forpligtet til efter Amtmandens Opfordring at indtræde i Sundhedskommissionerne, Fr. 18 Juni 1831 § 7, jfr. Fr. 8 Avg. 1832 § 1.

6. En Lægekyndig skulde tidligere være Medlem af Bygningskommissionen i Frederiksberg, L. 12 Jan. 1858 § 9. Se nu Bygningsl. Nr. 57, 11 April 1890 § 67.

7. Ang. deres Forpligtelse til at foretage Ligsyn, L. Nr. 2, 2 Jan. 1871 § 2, jfr. ang. deres Forretninger i saa Henseende §§ 3, 6, 8, 9.

Ang. i hvilke Tilfælde Ligsyn skal foretages af dem mærkes L. Nr. 46, 4 Maj 1875, jfr. Instr. Nr. 101, 28 Septbr. 1877 § 14. — Ifølge Lovens § 2 skal den stedlige Embedslæge ordentligvis benyttes ved Undersøgelsen af Selvmordere, dødfundne m. fl.; se herved Dødfundne B 7 b, e, f.

At Lægen i Tilfælde af Ligsyn over Selvmordere, dødfundne m. fl. skal levere Politimesteren Dødsattesten enten personlig eller i forseglet Konvolut, Bkg. Nr. 125, 15 Decbr. 1875 § 3, jfr. J. M. Cirk. Nr. 253 af s. D.

Med Hensyn til Ligsyns Foretagelse ved dem mærkes Regul. om Behandlingen af Lig af Personer, døde af smitsom Sygdom, Nr. 109, 23 Juni 1892 § 5.

Om Ligsyns Foretagelse ved Læge og om dette Syn, se i øvrigt nærmere under Ligsyn og Dødfundne, jfr. Dødsattester A.

Se med Hensyn til Færøerne, Ligsynsl. Nr. 36, 29 Marts 1878 §§ 2, 6, 8.

8. Ang. deres Pligter og Ansvar med Hensyn til Kokoppeindpodningen, L. Nr. 22, 4 Febr. 1871 § 9.

Efter Erklæring af en autoriseret Læge kan Indpodningen udsættes over 7 Aars Alderen, § 6 ibd.

Ang. deres Pligter og Ansvar med Hensyn til Kokoppeindpodningen i Vestindien, Adg. 2 Febr. 1877 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) §§ 2 ff.

9. Advarsel til dem mod at udstede Anbefalinger for ny Lægemidler etc., hvis Sammensætning eller Tilvirkningsmaade holdes hemmelig, Bkg. 15 April 1874 (U. L.).

10. Ang. hvor vidt de ere forpligtede til at yde private Lægehjælp.

a. De maa ingen fattig nødlidende deres Hjælp vægre eller forsage, Fr. 4 Decbr. 1672 § 10.

b. Ved Instrukserne 4 Marts 1818 § 4 (i Lovsaml.) og de islandske Instrukser 25 Febr. 1824 § 4 (i Reskriptsaml.), jfr. K.

Skr. 13 Juli 1841, J. M. Skr. 11 Jan. 1855, er det gjort alle Embedslæger til en uvægerlig Pligt øjeblikkeligt at yde Lægehjælp i ethvert Tilfælde, hvor den begæres.

Stads- og Distriktslæger ere ifølge Instr. for dem Nr. 109. 22 Oktbr. 1877 § 6 forpligtede til paa bedste Maade og efter bedste Evne saa vidt muligt at yde enhver til Lægehjælp trængende forlangt Bistand. (En lignende Bestemmelse findes ikke i Instr. af s. D. f. Fysici).

c. Ang. hvor vidt en lignende Forpligtelse som den under b omhandlede kan antages at paahvile Læger i Almindelighed. K. Skr. 13 Juli 1841.

Fr. 17 April 1782 § 2 viser formentlig, at der ikke paa-hviler private Læger nogen saadan Forpligtelse.

Øvrigheden kan ikke bemyndiges til at paalægge private Læger at yde privat Lægehjælp i Tilfælde, hvor Embedslægen ikke kan møde, K. Skr. 6 Jan 1827.

d. I Nødstilfælde ere de forpligtede dertil, Bkg. 9 Marts 1796 §§ 2, 3, Fr. 4 Avg. 1819 § 3. Se nedenfor IV 2 a.

11. Ang. deres Forhold til Jordemødrene, Instr. Nr. 129, 25 Novbr. 1896 §§ 1, 3, jfr. Nr. 101, 28 Septbr. 1877 §§ 2, 4.

12. Ifølge Sundhedsvedtægterne for nogle Købstæder skal et vist Antal Læger (foruden vedkommende Embedslæge) være Medlemmer af Sundhedskommissionen, se nærmere under Sundhedsvedtægter.

13. Ang. Lægeundersøgelse til Forebyggelse af smitsomme Sygdommes Indbringelse: af ankommende Skibe med deri Om-bordværende, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 §§ 2, 4, 8, 15—18, 33, jfr. Instr. for Toldvæsenet udenfor Søkøbstæderne 15 Juli 1880 (U. L.) §§ 3, 10 og for Lodserne 1 Febr. 1881 (U. L.) § 10 — af indstrandede Lig, nævnte Lovs § 4, jfr. § 8 — og efter ud-staaet Iagttagelseskarantæne, § 27.

Ang. at Justitsministeriet, hvor ingen Embedslæge findes, kan beskikke en anden Læge til Medlem af Karantænekommissionen, § 7 ibd.

Ang. Lægeundersøgelse af ankommende Skibe til Forebyggelse af Koleras Indbringelse, L. Nr. 40, 30 Marts 1885 § 4, jfr. §§ 7. 11 og af rejsende, der ankomme til Lands, § 12.

Ang. Lægetilsyn med Personer, der indkomme her fra kolera-smittet Sted, og om de paagældende Lægers Ansættelse, L. Nr. 84, 1 April 1893 §§ 2, 3, jfr. J. M. Cirk. Nr. 168, 21 Avg. 1893. Jfr. forel. L. Nr. 150, 1 Septbr. s. A. § 2, Bkg. Nr. 141, 30 Avg. s. A.

Nærmere Regler om dette Tilsyn, Bkg. Nr. 208, 9 Septbr. 1893. Jfr. Bkg. Nr. 151. 1 Septbr. 1892.

Jfr. Karantænevæsenet A 5.

14. Ang. at civile Læger i visse Tilfælde kunne tilforordnes Hærens Kassationskommissioner, Adg. Nr. 159, 24 Avg. 1894 § 18 A. Jfr. Kassationskommissioner I a, c.

15. Ere fritagne for Tjeneste i Brandkorpset i Frederiksberg, Vedt. 8 Marts 1877 (U. L.) § 8.

Med Hensyn til København, se Brandkorps A. Jfr. Borgerlige Korps A 1 mm.

16. Carl Melchior's Legat for en Kandidat, der vil ned sætte sig som Læge, Stadf. Nr. 76, 22 Marts 1876.

17. Legater for deres efterladte:

Justitsr. A. F. Tofts for Enker, Stadf. Nr. 59, 7 Marts 1877.

Overlæge Clementsens og Hustrus, for kbhvske Lægers ugifte Døtre og Enker, Stadf. Nr. 64, 15 April 1879.

Læge Frederik Foghs Legat til de danske Lægers Hjelpeforenings Fond, Stadf. Nr. 74, 8 Maj 1886.

Mikisch's Legat for ugifte Lægedøtre, Stadf. Nr. 159, 10 Novbr. 1886.

Overlæge Christoffer Ditlev Hahns Legat til de danske Lægers Hjelpeforening. Stadf. Nr. 158, 17 Juni 1895.

Stadsfysikus Professor Dr. med. & chir. Børge Anton Hoppes og Datter Fru Emilie Plum født Hoppes Legat til de danske Lægers Hjelpeforening, Stadf. Nr. 282, 26 Oktbr. 1895.

Se Legater II B I 36 (Graaes), 38 (Grønlands), 60 (Høedts), 105 (Pingels), 127 (Triers), II B II 386 (Fischers), II C 152 (Laubs), 212 (Steenbergs), II D 93 (Seidelins).

18. Ang. den Patienters Indlæggelse i Statens Sindssygeanstalter forudgaaende Lægeerklæring, Regul. Nr. 203, 3 Novbr. 1888 §§ 3, 29, 30.

19. Enhver Læge, som behandler en ved Brugen af en Maskine tilskadekommen Person, skal uopholdelig herom meddele Politivrigheden Underretning og skal, efter Justitsministeriets nærmere Anordning, udfylde og afgive de Skemata over de af ham behandlede Personer af den nævnte Art, der tilstilles ham, L. Nr. 56, 12 April 1889 § 19, indskærpet ved J. M. Cirk. 141, 5 Juli 1893.

Ang. Fordelingen til Lægerne af disse Skemata og deres fremtidige Rekvisition, J. M. Cirk. Nr. 221 og 222. 11 Oktbr. 1889.

20. Udgifter til Læge anses ikke som Fattighjælp og kunne

ikke fordres erstattede af vedkommendes Forsørgelseskommune. L. Nr. 67, 9 April 1891 § 44.

Se Fattigforsørgelse B 3 a, 1ste Stykke, jfr. dog Fattigvæsenet III 6 a, Nr. 5.

De Regler, som overfor trængende i Almindelighed gælde for Benyttelsen af Læger og for Vederlag til saadanne, gælde ogsaa over for Personer, der nyde Alderdomsunderstøttelse, L. Nr. 69 af s. D. § 5, jfr. Ind. M. Skr. Nr. 201, 26 Avg. s. A. Se Distriktslæger 4 e.

21. Ang. deres Forhold med smitsomme Sygdomme, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 §§ 2, 3, 8, 14, 15, 19, 23. Se Smitsom og epidemisk Sygdom I 4 b og 28 b (Anmeldelsespligten af Sygdomstilfælde), 15 og 16 (den behandlende Læges Myndighed).

Ogsaa andre Læger end Epidemilæger ere i Tilfælde af en under offentlig Behandling tagen smitsom Sygdom berettigede til at behandle de syge, J. M. Skr. Nr. 276, 18 Septbr. 1889.

Jfr. tidligere L. Nr. 78, 20 April 1888 §§ 2, 7, 9, 11, 12, 16. Jfr. ligeledes Sundhedsvedtægt for København i Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1886 §§ 58, 62, 64, 66, 67.

Se Distriktslæger 23. Medicinalindberetninger 12.

22. De anerkendte Sygekassers Læger, om dem handler L. Nr. 85, 12 April 1892 §§ 7, 13, 17, 20 Nr. 7. Se Fribeordringsvæsenet VI 1 C e.

23. Enhver Læge er berettiget til at meddele Attest om Foretagelse af den i Sønæringsloven anordnede Synsprøve, samt hvorledes Attesten skal lyde, Bkg. Nr. 112, 22 April 1893 § 2.

24. De danske Lægers Enke- og Børneforsørgelseskasse, se Enkekasser I 7.

25. Ang. at Resl. af 22 Oktbr. 1849, hvorefter Retten til at praktisere som Fødselshjælper gøres afhængig af, at vedkommende har gennemgaaet det i Resl. befalede Kursus paa Fødselsstiftelsen, ikke senere er hævet og følgelig fremdeles vil være at overholde, Sundhedskoll. Skr. 3 Decbr. 1894 (Den civile Medicinallov. VI B.).

26. Ang. at der ikke haves Hjemmel til at paalægge de medicinske Kandidater, som uden at have gennemgaaet det befalede Kursus paa Fødselsstiftelsen etablere sig som praktiserende Læger, udtrykkeligt at annoncere, at de ikke have Ret til at udøve Fødselshjælp, J. M. Skr. 27 Novbr. 1896 (Den civile Medicinallov. VI B.).

27. Paa Island.

a. Ang. deres Oplærelse, Pl. 23 Avg. 1848, Bkg. 8 Juni

1863 II Nr. 4, 7 Juli 1869 II Nr. 5. Jfr. Bkg. 27 Maj 1859 II Nr. 9, 1 Juni 1861 II Nr. 15, 9 Juni 1865 II Nr. 10, 31 Maj 1867 II Nr. 3, Bkg. af s. D. § 3.

Ang. Regler for Understøttelserne af Kommunitetets Midler til islandske Lægekandidaters videre Uddannelse paa Fødselsstiftelsen samt paa Hospitaler og Apoteker i København, K. og U. M. Skr. 19 Jan. 1876 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B.), jfr. L. 11 Febr. s. A. (Nr. 8 i Till. t. Lovt.) § 6.

Ang. et Kursus i Psykologi og Logik ved Pastorseminariet for Eleverne ved Lægeundervisningen, Resl. Nr. 242, 30 Juni 1871.

Ang. deres Undervisning i Fødselsvidenskaben, Bkg. 31 Oktbr. 1871 (Nr. 20 i Till. t. Lovt.).

Se Fysici C 5.

b. Ang. Tilskud af Lægefonden til praktiserende Læger, se Lægefond 3.

Tilskud af Jordebogskassen til Lægen i Hunevands Syssel m. m., Resl. 15 Decbr. 1837, 27 Marts 1839, og i Arnæs Syssel, Resl. 4 Septbr. 1839.

28. Se Amanuenses I. Apotek 3 og 18 (maa Læger ikke holde), 5 (kunne rekvirere et hvilket som helst Lægemiddel), 25 (deres Forpligtelse til at tage Medicinen fra nærmeste Apotek). Apotekere 14 (om Overenskomster med dem om Forskrivning af Medicin og Rabat paa Lægernes egen Medicin). Arbejdere 5, sidste Stykke (Koncessionshaveres Forpligtelse til at sørge for Lægetilsyn). Blinde 3 b—d og Døvstumme 5 (ang. Udgifterne ved Lægeundersøgelse). Bygningsafgift II 1 bb. Dispensation I 1 (hvor vidt de maa dispensere Medicin; efter ltr. m skal Lægen ikke give Kredit paa det udleverede). Dødfødte 1. Gift 2 b Nr. 2. Hjemsendelse I 4 (forudgaaende Lægeundersøgelse). Homøopati. Hæren 1 6 (Ret til fri Lægehjælp). Jordemødre I 9 (Forholdsregler mod Udbredelse af smitsom Sygdom). Jus practicandi. Kloroformering. Kokoppeindpodningsanstalter A 8 (Rekvision af animalsk Lymfe m. m.). Medicinalindberetninger. Medicinaltakst 10 og 11. Plantager 11. Recepter. Syge- og Begravelseskasser 29, 37 x. Sygehuse I 9 h (tvungen Indlæggelse deri af fattige). Vognmænd I 6 og 7 d. Jfr. Dyr læger. Tandlæger.

II. Embedslæger.

1. De skulle iagttage den muligste Sparsomhed ved Udførelsen af Kure for offentlig Regning, K. Cirk. 7 Septbr. 1793.

2. Alle offentlige Kure og andre Medicinalvæsenet vedkommende offentlige Forretninger bør som Regel udføres ved dem, hvorimod det staar enhver frit for at betjene sig af hvilken Læge, han vil, for egen Regning, hvilket ogsaa gælder i Epidemifælde, K. Skr. 27 Avg. 1825, 4 Marts 1826.

Den offentlige Læge, som har begyndt en Kur for Fattigvæsenets Regning, bør tilendebringe den, dog at det ikke kan forbydes Patienten uden Udgift for det offentlige at modtage Besøg af eller ganske at overdrage Kuren til en anden Læge. K. Skr. 1 Maj 1827 ad 5.

I Embedslægens Fraværelse kan Øvrigheden henvende sig til en privat Læge om offentlige Forretningers Udførelse, K. Skr. 30 Avg. 1834.

Ang. deres Ret til offentlige Forretninger, se fremdeles nedenfor B III 1 samt Distriktslæger 5 a, Fysici A 8.

3. Ang. deres Tilsyn med syge Arrestanter, Reglm. 7 Maj 1846 C, J. M. Cirk. 28 Jan. 1869 (D. T. S. 167).

4. Ang. de Sygejournaler m. m., de skulle føre, hvor vidt og hvorledes Journalerne skulle indsendes, samt ang. deres Embedsprotokoller og Embedsarkiver, J. M. Cirk. 15 Juni 1849. Jfr. K. Cirk. 20 og 27 Septbr. 1794, Rskr. 23 Avg. 1799, K. Cirk. 30 Jan. 1816, Instr. 4 Marts 1818 og 25 Febr. 1824 (f. Isl.) f. Fysici § 21, f. Distriktskir. § 20, K. Skr. 25 Marts 1826, 6 Decbr. 1828 ad 7, Cirk. 1 Juli 1844, Instr. Nr. 108, 22 Oktbr. 1877 §§ 4, 5, Nr. 109 af s. D. §§ 5, 7.

I den i Cirk. 1849 § 4 foreskrevne Kopibog skulle ogsaa Attester, udfærdigede til offentligt Brug, optages, J. M. Skr. 30 Oktbr. 1849.

Med Hensyn til Sygejournalerne, se Værnepligtige 2 h Nr. 3.

5. Erlæggelsen af Bidragene til de offentlige civile Lægers Lønninger efter Fr. 15 Septbr. 1832 §§ 2 b og c (hvorved den tidligere specielle aarlige Opkrævning af Afgiften dertil hævedes). Fr. 27 Jan. 1847 § 4 og Pl. 21 April 1848 ophører, L. 20 Juni 1850 § 1 e. Jfr. for de inkorporerede slesvigske Distrikter L. 29 Marts 1867 § 4 Nr. 5 b (S. 79).

6. Kan det i Henhold til D. L. 3—11—4 formentlig ikke paalægges at fungere som Revisor af en Købstads Kommunalregnskab, J. M. Skr. 1 April 1864. Jfr. nu L. 26 Maj 1868 § 33 (S. 33).

7. Den dem efter Postlovens § 15 tilkommende Godtgørelse for Portoudgifter er ikke ophørt ved Lønningsloven af 25 Marts 1871, J. M. Skr. Nr. 171, 2 Maj 1871.

8. Tandlæger skulle gøre Anmeldelse til Stedets overordnede

Embedslæge om deres Nedsættelse og Flytning, Bkg. Nr. 22, 3 Marts 1873 § 2. Se under Tandlæger.

9. Ang. Embedslægefunktionernes Udførelse i de inkorporerede slesvigske Distrikter, J. M. Skr. 11 Febr. 1865 og Resl. 30 Juni 1868 (begge i F. A. Uldall den civile Medicinallovgivning).

10. Lægerne paa Suderø og Norderøerne (paa Færøerne), ang. deres Lønning, Anciennitet og Embedsbolig for Lægen paa Suderø, L. Nr. 50, 25 Marts 1871 § 11. Jfr. med Hensyn til førstnævnte Læge, Reglm. 3 Febr. 1857 § 5. — Lægen paa Norderøerne er nu Distriktslæge, Resl. Nr. 125, 27 April 1872.

11. Lønning til to Læger paa St. Croix for Udførelsen af de offentlige Lægeforretninger, Adg. 11 Maj 1866, 5 Febr. 1869.

12. De kgl. Læger i Grønland.

a. Ang. deres Tjenestetid, Resl. 20 April 1792 (i Reskriptsaml. 1ste Del), K. Prom. 14 April 1802, Resl. 29 Avg. 1838.

b. Ansættelse af en Læge i Nord- og en i Sydgrønland, Resl. 29 Avg. 1838.

c. Kunne ikke tilstaas Anciennitet som Distriktslæger, K. Skr. 17 Septbr. 1839.

d. Lønninger til dem bevilges ved de aarlige Finanslove, L. Nr. 62, 1 April 1871 § 6. Lønningsbestemmelser for dem 1 April 1885 (Møller, den civile Medicinallovgivn. V B.).

e. Instruks for Lægerne i Sydgrønland Nr. 10, 1 Febr. 1872, i Nordgrønland, Nr. 82, 1 Maj 1876.

Instruks for Lægerne 10 Juni 1885 (ibd.) hvis § 1 angaar Landets Inddeling i 3 Lægedistrikter. Herved bortfalder Instruks Nr. 10, 1 Febr. 1872 og Nr. 82, 1 Maj 1876.

f. Ere Medlemmer af Kolonidistrikternes Forstanderskaber, forel. Best. Nr. 20, 31 Jan. 1872 § 5.

g. Have Rang i 5te Klasse Nr. 4, Resl. Nr. 103, 20 Maj 1874.

h. Ang. de for de to Lægeembeder i Julianehaab Distrikt og i Nord Grønland gældende Bestemmelser med Hensyn til Lønning og øvrige Vilkaar, Bkg. 4 Jan. 1882 (i Møller den civile Medicinallovgivn. V B.).

i. Ang. den dem tilkommende Fortrinsret til Befordring til Distriktslægeembeder, J. M. Skr. 11 April s. A. (ibd.).

13. Ang. Lægerne ved forskellige offentlige Institutioner.

a. Blindeinstituttet, Honorar til ham, L. Nr. 55, 25 Marts 1871 § 22.

b. Døvstummeinstituttet, Honorar til ham, § 19 ibd.

c. Regensen, Lægen ved den er tillige Læge i Valkendorfs, Borks og Ehlers's Kollegier, Resl. 10 April 1848.

Honorar til Lægen ved Regensen og Kollegierne, L. Nr. 55. 25 Marts 1871 § 9, jfr. L. Nr. 74, 12 April 1892 § 4.

d. Seminarierne, Honorar til dem, § 15 ibd. Jfr. ang. Lægen ved Jonstrup Seminarium, K. Skr. 7 Juli 1821 § 8, 21 Avg. s. A.

e. Lægen paa Christiansø er Medlem af Bestyrelsen for de fattiges Kasse, K. og U. M. Skr. 6 Juli 1874 (G. R.).

f. Ved den almindelige Invalidefond, L. Nr. 136, 26 Novbr. 1876 § 22.

g. Lægen ved det kgl. Teater og Kapel. Om ham handler Tjenesteregim. Nr. 170, 21 Septbr. 1892 § 60, jfr. § 33.

h. Ang. Lægerne ved Frederiks Hospital og ved Fødsels- og Plejestiftelsen, se disse Rubra henholdsvis 6 c og 6.

i. Se fremdeles: Adelige Klostre 16 h (Stiftslægen paa Vallø). Almindeligt Hospital 5. Arrest- samt Ting- og Raadhuse II 12 (Kbhvn.s) e. Kommunehospital 10. Ladegaarden 3 f. Livsforsikrings- og Forsørgelsesanstalten af 1871 Nr. 8. Sindssygeanstalter. Straf- anstalter II 3.

14. Ang. aarlig Indberetning gennem Amtet om deres uvisse Embedsindtægter til Benyttelse ved Pensionssager og Beregning af Dyrtidstillæg, J. M. Cirk. Nr. 87, 4 Juli 1885, jfr. Nr. 64, 2 Juni 1898.

15. Se i øvrigt: Distriktslæger og Distriktslæge-Distrikterne. Fysici. Landkirurgen (paa Færøerne). Stads- læger. Se videre: Amanuenses I 2. Ekstrapostvæsenet II 10. Enkeforsørgelse II og samme Steds 6. Karantæne- læger. Kassationskommissioner 1 a og c. Lægeatte- ster 1. Lægeembeder. Medicinaltakst 18. Militært Lægekorps—Militære Læger. Overlæger. Politilægen. Retslæger. Sessionslæger.

III. Kommunale Læger.

1. I København.

a. En Del af de foran under II 13 i anførte Læger ere ogsaa ansatte af Kommunen.

b. Om Lægerne ved Kbhvn.s Politi, se Løssagtighed 3 c (ang. de visiterende Læger).

c. Ang. det til Sundhedskommissionens Raadighed stillede Lægepersonale, Sundhedsvedtægt i Bkg. Nr. 78, 15 Juni 1896 § 3.

d. Ved St. Johannes Stiftelse, Ind. M. Skr. Nr. 194, 13 Oktbr. 1884.

e. Ang. Brandvæsenets Læge, Regul. 1 April 1898 (i Supplem.

t. den lille Lovsaml.) §§ 2, 4, 8, jfr. Regul. 15 Marts 1890 (Nr. 423 i M. T. A f. 1892) §§ 2 (jfr. 16), 4, 8, jfr. Regul. 21 Juni 1870 §§ 2, 6, Anordn. Nr. 125, 5 Avg. 1871 § 3.

f. Se Kommunalæger A. Overlæger 2. Politilægen. Reservelæger 2. Stadslæger B 8.

2. I Købstæderne.

a. Antages og afskediges af Byraadene, L. 26 Maj 1868 § 18.

b. Ang. Ordningen af Lægeforholdene i Aarhus, Resl. Nr. 182, 4 Novbr. 1878, Resl. Nr. 301, 19 Oktbr. 1891.

Ang. Ordningen af Lægeforholdene i Odense, Resl. Nr. 207, 20 Avg. 1890, og i Randers, Resl. Nr. 154, 15 Maj 1891.

Tilladelse til Ansættelse af en saadan i Rødby, K. Skr. 13 Avg. 1831.

Ligeledes i Allinge og Sandvig, Ind. M. Skr. 21 Decbr. 1853.

Ang. det kommunale Lægetilsyn i Helsingør, Resl. 13 April 1831.

Ansættelse af to Kommunalæger i Aalborg, Resl. Nr. 155, 18 Juni 1898.

Se fremdeles Stadslæger B. Sygehuslæger.

3. Ang. Ansættelse af en Kommunalæge paa:

Sejerø, Bkg. 6 Decbr. 1876 (i Møller den civile Medicinallov. IV B.). — Se Dispensation I 1 f. Kokoppeindpodning 19, sidste Stk.

Endelave, Bkg. 6 Juni 1878 (ibd.). — Se Dispensation I 1 f. Ourø, Skr. 26 Oktbr. 1894 (Den civile Medicinallov. V).

4. Ansættelse af en saadan for St. Thomas og St. Jan, Adg. 11 Juni 1872 (Nr. 27 i Till. t. Lovt.).

Ang. Besørgelsen af de kommunale Lægeforretninger paa St. Thomas og St. Jan, Adg. 17 Novbr. 1882 (Nr. 31 i Till. t. Lovt.). Adg. 11 Juni 1872 (Nr. 27 ibd.) er ophævet, nævnte Adg. § 3.

Paa St. Jan udfører Kommunalægen den offentlige Kokoppeindpodning, Adg. 2 Febr. 1877 (Nr. 2 i Till. t. Lovt.) § 7.

IV. Private Læger.

1. Ved Pl. 3 Juni 1808 og 11 Febr. 1809 bleve alle private Kirurger i København satte under Rekvision til at forrette Tjeneste ved Militæretaten.

Ved Pl. 21 Marts 1808, ophævet ved Pl. 30 Marts 1814, blev det Kirurger forbudt at forlade Landet.

2. Ang. hvor vidt de ere forpligtede til at udføre Forretninger for det offentlige.

a. Saadan Pligt paahviler dem ikke udenfor Nødstilfælde. J. M. Skr. 29 Decbr. 1853, 7 April 1858 med Note (ang. Epidemistilfælde), hvilket formentlig ogsaa fremgaar af Fr. 17 April 1782 § 2 (ligeledes ang. epidemiske Sygdomme). Jfr. ogsaa J. M. Cirk. 11 Avg. 1853, Skr. 20 Jan. 1857.

I Uoverensstemmelse hermed udtales det dog i K. Skr. 29 April 1820, at det er Pligt for enhver praktiserende Læge at assistere ved smitsomme syges Helbredelse, og i K. Skr. 20 Juli 1830, at en saadan Læge er pligtig til paa Øvrighedens Forlangende at besøge en Arrestant.

Ere i Nødstilfælde pligtige at paatage sig Forretninger for det offentlige, J. M. Skr. 20 Avg. 1866 (ang. Behandling af en farlig epidemisk Sygdom under Embedslægens Forfald).

b. En Kommune kan ikke fordre, at en privat Læge skal overtage dens Fattigpraksis fordi han er nærmestboende Læge. Ind. M. Skr. 21 Septbr. 1855 (G. R.)

Se foran I 3 og 10.

3. Kunne af Kommunalbestyrelserne indbydes til Deltagelse i Sundhedsvedtægternes Affattelse, L. 12 Jan. 1858 § 1, jfr. L. 28 Marts 1868 § 1.

4. Ang. Fysicis Forhold og Myndighed med Hensyn til dem. Instr. Nr. 108, 22 Oktbr. 1877 §§ 2 ff.

5. Ang. deres Antagelse til Bistand for Epidemilægen, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 § 3, jfr. §§ 22, 23, jfr. tidligere L. Nr. 78, 20 April 1888 § 3, jfr. §§ 18, 20.

6. Ang. at en praktiserende Læge er berettiget til at anskaffe Forbindstoffer og Bind, der ere en almindelig Handelsvare, hvormed Apotekeren ikke er forpligtet til at være forsynet, fra en gros handlende og for Betaling forsyne sine Patienter dermed, Sundhedskoll. Skr. 19 Novbr. 1894 (Den civile Medicinallov. VI B.).

7. Se Borgerlige Korpser A 1 mm (ang. Tjenestepigten deri). Ligsyn 3.

V. Se fremdeles: Dyrlæger. Ligtornelæger. Livlæger. Militært Lægekorps. Sessionslæger. Skibslæger. Tandlæger.

B. Ang. deres Betaling (Honorarer og Diæter) samt Befordring ved Forretninger for det offentlige.

I. Bestemmelser ang. Læger i Almindelighed.

1. Ang. Betalingen for Lægetilsyn med Søfolk i den kgl. Tjeneste, og at der tilkommer Lægen fri Befordring og Diæter, K. Cirk. 21 Oktbr. 1809, 26 Oktbr. 1813.

Ang. Størrelsen af Betalingen for civile Læger, der tilse syge tjenestegørende Soldater, J. M. Skr. 16 Novbr. 1859 med Note. Jfr. K. Prom. 17 Marts 1810.

2. Da en Læge naturligvis er pligtig at afgive Vidnesbyrd i en Justitssag om noget passeret og sin Opfattelse deraf, kan der ikke tilkomme ham Betaling, naar Erklæringen affordres ham skriftlig i Stedet for ved personligt Møde, J. M. Skr. 8 Oktbr. 1858.

For Erklæringer til Rettens Brug om et i Tilfælde af Selvmord eller pludseligt Dødsfald foretaget Ligsyn tilkommer der ikke Lægen Betaling, J. M. Skr. Nr. 241, 28 Juni 1871.

3. For Ligsyn.

a. Hvortil Lægen kaldes af Politimesteren, betales han efter de hidtil gældende Regler — nemlig efter Pl. 4 Oktbr. 1825 Nr. 1, jfr. K. Skr. 3 Novbr. 1838 (2 Rdl. i Honorar, derunder Betaling for Dødsattesten, samt Diæter) — L. Nr. 2, 2 Jan. 1871 § 8. Se Ligsyn 2 e.

b. For Ligsyn, hvor Begravelsen sker paa Fattigvæsenets Bekostning, erlægges den fulde i Ligsynsloven foreskrevne Betaling, § 8 ibd., jfr. dog for Kbhvn. § 9.

c. For et Ligsyn, som foretages af en Distriktslæge paa Landet over $\frac{1}{4}$ Mil fra hans Bopæl efter Sogneraadets Rekvision over en ved et Ulykkestilfælde omkommen Dreng, tilkommer der ham den Betaling, som han plejer at beregne sig for et almindeligt Sygebesøg, J. M. Skr. Nr. 243, 17 Septbr. 1873.

Ligeledes ved Ligsynet over et fast Fattiglem, der var død uden foregaaende Sygdom, J. M. Skr. Nr. 260, 9 Oktbr. 1873.

d. For Ligsyn paa Færøerne, L. Nr. 36, 29 Marts 1878 § 8. Se Dødfundne B 7 og Ligsyn 2 b.

4. Ved Rejser og Forretninger i offentlig Tjeneste tilkommer der Lægerne paa Island Betaling efter de hidtil gældende Regler, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 28 i Till. t. Lovt.) § 4.

5. Ved Rejser og Syn efter Karantæneloven, L. Nr. 97, 2 Juli 1880 §§ 34, 36 a.

Ved Rejser og Syn efter L. om Foranstaltninger mod Kolera Nr. 40, 30 Marts 1885, se Lovens § 9.

Ang. Betaling efter Reglerne i Epidemil. Nr. 46, 30 Marts 1892 § 24, jfr. § 25, for Tilsynet med her indkomne Personer fra kolerasmittet Sted, Bkg. Nr. 151, 1 Septbr. 1892 § 25, jfr. J. M. Cirk. Nr. 168, 21 Avg. 1893 i Slutn.

Paa Færøerne, Bkg. Nr. 21, 27 Febr. 1882 § 3.

Paa Island, L. 17 Decbr. 1875 (Nr. 45 i Till. t. Lovt.) § 6, jfr. L. 24 Oktbr. 1879 (Nr. 33 ibd.).

6. For Synet over Passagerer og Bessætning paa Udvandrer-skibe paa Island, L. 14 Jan. 1876 (Nr. 3 i Till. t. Lovt.) §§ 8, 9.

7. Ang. Vederlaget for Behandlingen af Personer, der nyde Alderdomsunderstøttelse, se foran A I 20, 3dje Stykke.

8. Epidemilægenes og Embedslægenes, ved deres Forretninger med smitsomme Sygdomme, L. Nr. 46, 30 Marts 1892 § 24, jfr. § 25. Se herom nærmere under Smitsom og epidemisk Sygdom I 27.

II. Embedslægenes. Derom handler Pl. 4 Oktbr. 1825 (ang. de i Provinserne ansatte Læger), der ikke er anvendelig paa Island og Færøerne, K. Cirk. 26 Septbr. 1829.

Ang. en paatænkt Revision af Pl. 1825, Noten t. J. M. Skr. 12 Jan. 1861.

1. Deres Befordring.

a. De nyde fri Befordring ved alle offentlige Forretninger Reglm. f. Fattigvæsenet 5 Juli 1803 f. Købst. § 16, f. Land. § 20 (jfr. J. M. Skr. 29 Novbr. 1862), Pl. 4 Oktbr. 1825, Fr. 26 Juni 1844 § 4 Nr. 7, § 5 Nr. 3, jfr. K. Skr. 26 Juli 1831 ad 3 (Rejser til Sundhedskommissionsmøder), J. M. Skr. 2 Marts 1850 (Rejser foretagne af Fysikus uden Amtmandens Ordre i overordentlige Tilfælde), Cirk. 28 Jan. 1869 (D. T. S. 167 — Rejser til Eftersyn af Arresthuse). Jfr. dog nedenfor 5 c.

b. Afgives dels som Amts- og dels som Sognerejser, se Fribefordringsvæsenet V 1 F og G, VI 1 C a samt i et enkelt Tilfælde som kgl. Tjenesterejse, se Værnepligtige 2 i Nr. 5.

c. Paa Færøerne, L. Nr. 3, 8 Jan. 1872 § 4, jfr. Reglm. 20 Marts 1865 § 1. Jfr. Reglm. 3 Juli 1879 (U. L.) § 1.

Omkostningerne ved Lægeskyds i offentlige Forretninger udredes af Amtsrepartitionsfonden, L. 17 Marts 1865 § 7.

2. Deres Diæter.

Paa Rejser i Forretninger for det offentlige — Vaccinationsrejser dog undtagne — erholde de Diæter, der ordentligvis ere 2 Rdl., naar Rejsen udgør 1 Mil eller derover, og for kortere Rejser 1 Rdl., Pl. 4 Oktbr. 1825 og Fr. 27 Jan. 1847 § 5.

Disse Bestemmelser angaa efter deres Ordlyd kun Rejser i Anledning af de i Pl. 1825 særlig nævnte Forretninger, men mange af de nedennævnte kollegiale og ministerielle Skrivelser

visе dog, at de ere ansete anvendelige paa alle Rejser i offentlige Forretninger.

Imidlertid udtaler dog K. Skr. 3 Marts 1827, at Diæter til Fysikus for de i samme omhandlede Rejser maa bestemmes efter den ældre Resl. om Distriktskirurgernes Diæter af 23 Juni 1819 (i K. Cirk. 6 Juli s. A.) — der kun angaar Forretninger som udføres for det offentlige, J. M. Skr. 29 Maj 1855. Ifølge denne Resolution vare Diæterne 2 Rdl. daglig, og naar Rejsen ikke i det mindste udgjorde 1 Mil, skulde de efter K. Skr. 26 Juli 1825 § 1 kun betales for en halv Dag. Det vil herefter ses at lede ganske til samme Resultat, om Diæterne i de Tilfælde, hvor Anvendeligheden af Pl. 1825 kan bestrides, bestemmes efter Resl. 1819 eller efter nævnte Plakat smh. med Fr. 1847 § 5.

Se fremdeles K. Skr. 8 Decbr. 1827 ang. hvor vidt Pl. 1825 kan anvendes udenfor de i samme under 1—9 nævnte Tilfælde.

a. Beregnes dagvis efter den samlede Vejlængde og ikke for hver enkelt af de flere Forretninger eller Sygebesøg, Lægen gør, K. Skr. 18 Oktbr. 1825, 8 Juni 1839.

b. Betales i intet Tilfælde for Rejser under 2 — nu 1 — Mil med mere end 1 Rdl., K. Skr. 8 Decbr. 1827.

c. I de i Pl. 1825 a, jfr. b, omhandlede Tilfælde, hvor Diæterne kun ere 1 Rdl., udbetales de for Rejser paa 2 — nu 1 — Mil og derover med dette Beløb og for kortere Rejser med 48 Sk., K. Skr. 24 Marts 1832, 8 Jan. 1833, 4 Marts 1848, J. M. Skr. 26 Jan. 1854.

d. Paa Rejser i Anledning af Epidemitilfælde betales fulde Diæter ogsaa i de i Pl. 1825 a ommeldte Tilfælde, K. Skr. 13 Decbr. 1838.

e. Kunne beregnes for 2 Dage, naar det har været nødvendigt at anvende en Del af to paa hinanden følgende Dage til Rejsen; dog er det i saa Henseende ikke nok, at Rejsen kun er gaaet noget ud over Kl. 12 om Natten, K. Skr. 3 Oktbr. 1844, 12 Febr. 1846.

f. Lægen taber ikke sin Ret dertil, fordi han besørger privat Praksis i Forbindelse med de offentlige Forretninger, K. Skr. 12 Febr. 1846, jfr. K. Skr. 8 Juni 1839.

g. Tilkomme dem ogsaa paa Rejser, uagtet Vejlængden ikke overstiger $\frac{1}{4}$ Mil, J. M. Skr. 16 Septbr. 1869 (D. T. S. 1056). Jfr. nedenfor 3 b.

h. De sædvanlige Diæter bør gives i ethvert Tilfælde, hvor

Amtet foranstalter en Sygdom undersøgt, om end Udfaldet ikke bliver, at den vedkommer det offentlige, lige som Diætpenge ogsaa bør tilstaaes, hvor slig Undersøgelse i paatrængende Tilfælde foretages uden Amtets Ordre, saa fremt dette finder, at der var grundet Anledning til Undersøgelsen, K. Skr. 7 Oktbr. 1830.

Diæterne udredes af Amtsrepartitionsfondene, K. Skr. 13 Marts 1824.

i. De sædvanlige Diætpenge tilkomme dem for Rejser til Sundhedskommissionsmøder paa Landet, K. Skr. 26 Juli 1831 ad 3, og skulle udredes af Amtsrepartitionsfondene, K. Skr. 27 Marts 1832 ad 2. Jfr. nedenfor 3 e.

k. Ang. Fysici Diæter, og hvorledes de skulle udredes for Undersøgelsesrejser i Anledning af Fnat, venerisk Sygdom og andre Hudsygdomme, K. Skr. 3 Marts 1827 ad 1.

l. Der tilkommer Fysikus Diæter paa Rejser efter Sundhedskollegiets Ordre, og ang. deres Udredelse, J. M. Skr. 28 April 1851.

m. Ligeledes paa Rejser til Jordemoderkonferencer, J. M. Skr. 14 Maj 1862.

n. Diæter efter Pl. 4 Oktbr. 1825 smh. med Fr. 27 Jan. 1847 § 5 af Amtsrepartitionsfondene tilkommer dem paa Rejser til Eftersyn af Arresthusene, J. M. Cirk. 28 Jan. 1869 (D. T. S. 167) og Skr. 16 Septbr. s. A. (S. 1056 ibd.).

o. Se Kassationskommissioner 1 c.

3. Ang. deres Befordring og Diæter.

a. Lægens Ret til fulde Diætpenge indtræder efter Pl. 4 Oktbr. 1825, jfr. Fr. 27 Jan. 1847, først, naar han fjerner sig fra sin Bolig i 1 Mils Afstand, beregnet ad nærmeste Vej, J. M. Skr. Nr. 273, 10 Oktbr. 1875.

b. At Analogien af Ligsynslovens § 8 maa antages at medføre, at der ikke kan tilkomme en Distriktslæge fri Befordring og Diæter for en beordret Forretning (in casu Undersøgelse af Lokalerne paa en Fattiggaard), naar Afstanden fra Lægens Bolig ikke overstiger $\frac{1}{4}$ Mil, J. M. Skr. Nr. 129, 1 Oktbr. 1880. Jfr. foran 2 g.

c. I de Tilfælde, hvor der tilkommer dem Fribefordring, have de, naar ikke andet udtrykkelig er bestemt, Ret til at beregne sig Diæter, J. M. Skr. Nr. 90, 7 Maj 1881.

d. Om hvor vidt de kunne fordre fri Befordring og Diæter for Rejser, der foretages uden Ordre af Amtmanden, se Distriktslæger 21 og Fysici A 12. Diæter efter Pl. 4 Oktbr. 1825 og

Fribefordring tilkommer Distriktslægen ved Rejser, som han af egen Drift foretager for at undersøge opstaaede smitsomme Sygdomme, inden sammes offentlige Behandling er indtraadt, J. M. Cirk. Nr. 228, 29 Novbr. 1888. Jfr. ovenfor 2 h.

e. Ang. at Distriktslægen vel, naar han foretager Rejser for at deltage i en Sundhedskommissions Møder i Henhold til den ham ved den paagældende Sundhedsvedtægt dertil aabnede Adgang, maa være berettiget til af Amtsrepartitionsfonden at erholde Godtgørelse for Rejseomkostninger samt Diæter, men at dette paa den anden Side medfører, at Spørgsmaalet om Nødvendigheden af Distriktslægens Nærværelse i Mødet i det enkelte foreliggende Tilfælde maa afgøres af Amtet, J. M. Skr. Nr. 95, 19 Marts 1895. Jfr. ovenfor 2 i.

f. Se Fribefordringsvæsenet VI 1 C a (Kørseler til fattige Syge).

Jfr. nedenfor C 11.

4. Ang. i hvilke Tilfælde der tilkommer Embedslægerne Betaling efter fornævnte Pl. 1825 Nr. 4.

a. Ligsyn, se foran B I 3.

b. Obduktionsforretninger, se Obduktioner 1 d.

c. Kemisk Undersøgelse i Forgiftningstilfælde, se Forgiftningstilfælde 2.

d. Undersøgelse af en Persons Sundhedstilstand, Sygdoms Natur, Sindssvaghed, Avledygtighed, et Barns Fuldbaarenhed osv. (jfr. J. M. Skr. 7 Jan. 1869 i D. T. S. 474) i det Tilfælde, at Betalingen falder Distriktet til Byrde, honoreres med 1 Rdl. til 2 Rdl. efter Omstændighederne, Pl. 1825 Nr. 4.

Ang. Anvendelsen heraf mærkes:

1) Denne Bestemmelse er kun anvendelig, naar Undersøgelsen anstilles i specielle, navnlig i kriminelle Tilfælde, og en Distriktslæge kan derfor i Almindelighed ikke fordrø Honorar (men naturligvis i Tilfælde af Rejser Diætpenge) for de af ham i Embedsmedfør foretagne Undersøgelser af en Persons Sundhedstilstand — og navnlig ikke for de efternævnte Forretninger — og de derom afgivne Erklæringer, K. Skr. 4 Marts 1826 og J. M. Skr. 26 Jan. 1869 (i D. T. S. 630) (Undersøgelse om venerisk Sygdom — dette er dog nu forandret, se nedenfor 9), J. M. Skr. 21 Maj 1860 og 12 Jan. 1861 (Undersøgelse, om et Fattiglems Sundhedstilstand tillader dets Hjemsendelse), J. M. Skr. Nr. 52, 20 Febr. 1871 (Undersøgelse af en Arrestant med Hensyn til hans Afgivelse til Strafanstalten), J. M. Skr. Nr. 214, 31 Maj 1871, jfr. ogsaa K. Skr. 27 Marts 1832 ad 1 (Under-

søgelse med Hensyn til en Persons Indlæggelse paa en Sinds-
sygeanstalt), J. M. Skr. Nr. 291, 4 Novbr. 1872 (Undersøgelse
af en Arrestant paa Grund af hans Klage over Behandling i
Arresten).

2) Da Pl. 1825 ikke er anvendelig paa Lægeundersøgel-
ser med Hensyn til, om en Persons Helbredstilstand tillader An-
vendelsen af Vand- og Brøds- eller af Rottingstraf eller Forkor-
telse af først nævnte Strafs Mellemfrister, tilkommer der ikke
Lægen nogen Betaling for disse Embedsforretninger, Pl. 23 Maj
1840 § 5 (denne Plakat er hævet ved Straffelovens § 309). K.
Skr. 31 Juli 1841, J. M. Skr. 3 Septbr. 1868 (D. T. S. 1098).

Pl. 1840 § 5 er uanvendelig paa Undersøgelser, om en
Persons Helbredstilstand tillader hans Hensættelse til Afsoning
paa Vand og Brød af Bøde eller Alimentationsbidrag, og til-
kommer der herfor Lægen Betaling efter Pl. 1825, J. M. Skr. 9
Decbr. 1852, 8 Septbr. 1864.

3) Der tilkommer ikke Distriktslægen Honorar for Un-
dersøgelse af en Tyfuspatient til Oplysning om, hvor vidt Syg-
dommen bør behandles for offentlig Regning som epidemisk,
Ind. M. Skr. 10 Oktbr. 1860.

4) Der tilkommer Distriktslægen Honorar for en af Dom-
meren beordret, til Sagens Paakendelse fornøden Undersøgelse
af en Arrestant, K. Skr. 30 Juni 1832, jfr. J. M. Skr. Nr. 291,
4 Novbr. 1872.

5) I et Tilfælde, hvor en Distriktslæge var tilkaldt for
at overvære Fuldbyrdsen af en Straf af Ris, skulde Honorar
betales herefter med 1 Rdl., J. M. Skr. 4 April 1860.

6) Almindelige Grundsætninger for, i hvilke Tilfælde der
herefter tilkommer Distriktslægen Honorar og i hvilke ikke, ere
fremsatte i J. M. Skr. 5 Jan. 1860, hvorimod Ministeriet i Skr.
12 Jan. 1861 nægter at udtale sig om Sagen i Almindelighed.

7) Da det efter Pl. 1825 er Undersøgelsen, ikke Attesten
om samme, der skal betales, tilkommer der ikke Distriktslægen
Betaling for afgivne Erklæringer til Brug under offentlige Sager,
naar han har kunnet afgive dem uden nogen særlig Undersøgelse
i Henhold til tidligere lagttagelser, K. Skr. 17 Novbr. 1842 og
J. M. Skr. Nr. 90, 1 April 1873 (ang. Justitssager), K. Skr. 13
Decbr. 1842 (ang. en Fattigsag).

Dette gælder ogsaa, naar den Person, med Hensyn til
hvem Erklæringen afgives, er fra et fremmed Lægedistrikt, K.
Skr. 13 Decbr. 1842.

Ikke heller tilkommer der Distriktslægen Betaling for en

efter Herredsfogedens Rekvisition i en Paternitetssag afgiven Erklæring, om Barnet kunde være Frugten af et til en opgiven Tid foregaaet Samleje, J. M. Skr. 10 Decbr. 1858.

8) Betalingen efter fornævnte Pl. 1825 Nr. 4 tilkommer Embedslægen i ethvert Tilfælde, hvor Forretningen ikke efter Pl. 10 Marts 1818 skal betales af private eller ifølge særlig Hjemmel foretages uden Betaling, J. M. Skr. Nr. 11, 15 Jan. 1877 (ang. Undersøgelse om, hvor vidt en sindssvag af det offentlige bør indlægges paa en Sindssygeanstalt), Nr. 112, 15 Juni og Nr. 169, 8 Septbr. 1883 (Undersøgelse af en domfældts Helbredstilstand forinden hans Aflevering til en Tvangsarbejdsanstalt eller Strafanstalt).

9) Tilkommer Distriktslægen for den Undersøgelse, han maa anstille for at kunne udstede den i Bkg. Nr. 142, 24 Septbr. 1861 i i Slutn. ommeldte Attest om Sundhedstilstanden af en Person, der skal hjemsendes til Tyskland, dog ikke, hvis paagældende har været under Fattigvæsenets midlertidige Forsorg, J. M. Skr. Nr. 34, 29 Jan. 1864.

10) Ligeledes for Undersøgelsen af et Fattiglem i Anledning af dettes Indlæggelse paa en Sindssygeanstalt, naar den er foretaget udelukkende i dette Øjemed, men ikke for saa vidt den er sket i Henhold til hans Pligt til som Fattiglæge gratis at behandle paagældende, J. M. Skr. Nr. 58, 5 Marts 1864.

11) Ligeledes for Undersøgelser af Personers Helbredstilstand efter Begæring af Fattigvæsenet til Brug under sammes Forhandlinger med andre Kommuner, J. M. Skr. Nr. 104, 4 April 1868.

12) Tilkommer ligeledes Distriktslægen for en efter Forhørsdommerens Begæring foretagen Undersøgelse til Konstatering af nogle under en Voldshandling tilføjede Saar og disses Indflydelse paa paagældendes Helbredstilstand. Udgiften udredes under Sagens øvrige Omkostninger, J. M. Skr. Nr. 50, 18 Febr. 1864.

13) Naar Distriktslægens Undersøgelse af en Arrestants mentale Tilstand er sket i Medfør af hans Forpligtelse til at tilse syge Arrestanter, tilkommer der ham ikke Honorar, men derimod naar Undersøgelsen er sket efter Dommerens specielle Rekvisition til Afgørelse af Tilregnelighedsspørgsmaalet, J. M. Skr. Nr. 105, 7 April og Nr. 270, 10 Oktbr. 1868.

14) Tilkommer ikke Distriktslægen for Undersøgelsen af, hvor vidt en Arrestant kan taale Rottingstraf, i Henhold til Pl. 23 Maj 1840 § 5, J. M. Skr. Nr. 20, 12 Febr. 1865.

15) Tilkommer ikke Distriktslægen for en efter Sundhedskollegiets Paalæg foretagen Undersøgelse af sindssyge Personer med Hensyn til Spørgsmaalet om deres Indlæggelse i en ny projekteret Sindssygeanstalt, J. M. Skr. 10 Febr. 1880 (i Møller den civile Medicinallovgivning V B.).

16) Ang. at der tilkommer Distriktslægen saadan Betaling for Syn over de fundne Rester af otte Skeletter, men kun som for en Synsforretning, J. M. Skr. 14 April 1885 (ibd.).

17) Tilkommer ham ikke for Deltagelse i Apotekvisitation, J. M. Skr. 4 Maj s. A. (ibd.).

18) Ang. Lægens Ret til dobbelt Honorar for en delt Undersøgelse af samme aandssvage, J. M. Skr. 5 Novbr. 1890 (i den civile Medicinallovgivning VI B.).

19) Tilkommer Distriktslægen for Undersøgelse efter Begæring af det offentlige af en om Alderdomsunderstøttelse ansøgende Persons Helbredstilstand, Ind. M. Skr. Nr. 42. 21 Jan. 1893 ad 1, jfr. ad 4.

20) Der tilkommer Distriktslægen Betaling for en efter Byfogedens Begæring foretaget Undersøgelse af en Kvinde, der ved Ekstrarettens Dom var ikendt Straf af Fængsel paa Vand og Brød, med Hensyn til, hvor vidt hun paa Grund af sin frugtsommelige Tilstand overhovedet kunde taale at hensættes til Afsoning af Fængselsstraf, eller om Afsoningen burde udsættes til efter Nedkomsten, J. M. Skr. Nr. 283, 5 Maj 1898 (i Till. t. M. T. A f. 1898).

e. Veneriskes Kur, se Venerisk Sygdom 7.

f. Syge Reservers Kur, se Værnepligtige 2 h.

g. Sessionsforretninger, se Sessioner C—E samt Sessionslæger 8.

h. Undersøgelse af Medikamenter, Næringsmidler, private Bygninger eller andre desl. Genstande, som ere komne under Sundhedspolitiets særdeles Opmærksomhed, honoreres med 2 Rdl., Pl. 1825 Nr. 8. Jfr. Havarerede Varer 2 c.

1) Herefter betales:

Distriktslægen for Undersøgelse af et Fattighus, og vedkommende Kommune udreder samtlige Udgifter, Ind. M. Skr. 24 Febr. 1858. Honorar efter oftnævnte Plakats Nr. 8 tilkommer Distriktslægen for Undersøgelsen af Fattighuse og -gaarde, for saa vidt Undersøgelsen ikke sker lejlighedsvis i Forbindelse med andre Forretninger, J. M. Skr. Nr. 18, 20 Jan. 1886 og Nr. 75, 13 April 1887.

Fysikus for Undersøgelse af de sanitære Forhold ved en

Skole, og Honorar saa vel som Diæter udredes af vedkommende Kommune, J. M. Skr. Nr. 29, 4 Febr. 1873.

2) Der tilkommer ikke Fysikus Betaling, men kun Diæter for en Undersøgelsesrejse med Hensyn til en Kirkegaards Udvidelse og den herom afgivne Erklæring, J. M. Skr. Nr. 29, 4 Febr. 1873.

3) Honorar efter nævnte Pl. 1825 Nr. 8 tilkommer ikke:

a) Fysikus for Undersøgelse af Pladsen til en Assistenskirkegaard, men kun Diæter og Befordring, K. og U. M. Skr. 2 Oktbr. 1888 (G. R.).

b) Distriktslægen for en af ham som Følge af Forekomst af tyfoid Feber i hans Embedskres i Henhold til Instruks Nr. 109, 22 Oktbr. 1877 § 12 foretagen Undersøgelse af 2 Boliger, J. M. Skr. Nr. 244, 23 Avg. 1889.

4) Diæter og Befordringsgodtgørelse efter Pl. 1825 tilkommer Distriktslægen af Amtsrepartitionsfonden for Undersøgelse af, om et til en Kirkegaards Udvidelse bestemt Jordstykke er egnet til Benyttelse som Begravelsesplads, J. M. Skr. Nr. 243, 17 Novbr. 1897.

5. Ang. Betalingen for Fattigpraksis.

For Rejser til Almisselemmer og andre Personer for Fattigvæsenets Regning betales kun Diætpenge med 1 Rdl. foruden fri Befordring (derimod intet Honorar), Pl. 1825 a. — Dette angaar vel nærmest Distriktslægerne som de egentlige Fattiglæger, i hvis Instrukser 4 Marts 1818 § 4 (i Lovsaml.) og 25 Febr. 1824 § 4 (i Reskriptsaml. — f. Isl.) det udtrykkelig paalægges dem at tilse og kurere Almisselemmer uden Betaling mod at nyde fri Befordring og Diætpenge, hvorfor de efternævnte Skrivelser ogsaa alle kun angaa dem. Imidlertid kan der ikke heller være Tvivl om, at andre Embedslæger, naar de undtagelsesvis udøve Fattigpraksis (jfr. Fysici A 8, 3dje Sætn.), ere samme Regler undergivne.

Se ogsaa Instruks for Stads- og Distriktslæger Nr. 109, 22 Oktbr. 1877 § 6.

a. Ang. Diæternes Beregning, se foran 2 c og d.

Deres Regninger herpaa skulle Præsterne attestere, K. Cirk. 24 Marts 1810. Jfr. nu L. 6 Juli 1867 § 16, 26 Maj 1868 § 13.

b. For de Sygebesøg, Distriktslægen paa Vaccinationsture gør hos fattige, tilkommer ham ikke Diæter, K. Skr. 8 Juni 1839.

c. For Sygebesøg hos fattige paa den Købstads Grund, hvor Distriktslægen bor, tilkommer ham ikke Diætpenge, K. Skr. 7 Oktbr. 1834, J. M. Skr. Nr. 214, 31 Maj 1871 (den der brugte Argumentation synes ogsaa at maatte føre til, at der heller ikke

tilkommer Lægen fri Befordring, jfr. dog herimod K. Skr. 27 Jan. 1846).

Lige som der heller ikke for saadanne Besøg kan tillægges ham nogen anden Godtgørelse, K. Skr. 1 Maj 1827 i Slutn.

d. Distriktslægen er forpligtet til uden anden Betaling end Diæterne at behandle enhver syg, til hvem han kaldes af Fattigvæsenet, uden Hensyn til, om der alene er tilstaaet den syge fri Kur, eller han tillige nyder anden Pleje eller Underholdning af Fattigvæsenet. Mener Lægen, at den paagældende er ukvalificeret til saadan fri Kur, kan han begære Spørgsmaalet afgjort ved Overøvrighedens Resolution og, hvis denne bliver til hans Fordel, holde sig til Fattigvæsenet for den Betaling, han er gaaet glip af, hvorimod han i intet Tilfælde maa fordre Betaling af den paagældende selv, K. Skr. 14 April 1838, J. M. Skr. 26 April 1861, 3 Marts 1857.

Fattigvæsenet kan ikke tilstaa en Person fri Lægehjælp uden tillige at tilstaa ham fri Medicin, K. Skr. 30 Marts 1837.

Den Omstændighed, at en Person efter at have givet sig under Lægens Kur henvender sig til Fattigvæsenet om at udrede Lægens Betaling, betager ikke denne hans Ret til Honorar for Patienten, K. Skr. 2 Marts 1822.

e. Der tilkommer herefter ikke Distriktslægen Honorar for Behandlingen af Personer, der først ved Sygdommen ere blevne trængende til midlertidig Sygehjælp, K. Skr. 1 Maj 1827 ad . . . eller af Familjer, som ved Forsørgerens Indkaldelse til Krigstjeneste ere blevne trængende til saadan Hjælp, Ind. M. Skr. 29 April 1864.

f. Ikke heller tilkommer der Distriktslægen Honorar for Behandlingen af Personer, der ikke ere forsørgelsesberettigede i nogen til hans Distrikt hørende Kommune, naar dog en saadan som Opholdskommune har rekvireret hans Hjælp, K. Skr. 4 Febr. 1826. J. M. Skr. 28 Oktbr. 1851, 4 (G. R.) og 21 Jan. 1856 (ang. en til fast Forsørgelse af en fremmed Kommune antagen Familie), 18 Marts 1856 (G. R. — ang. Fortolkning af Reglementet for Sygehuset i Nykøbing p. F.), 21 Maj 1860. — Dog bestemte K. Skr. 27 Septbr. 1828, at Lægerne skulde have Honorar for Behandlingen af syge, hjemmehørende i Hertugdømmerne.

Naar derimod den fremmede Kommune selv har indlagt vedkommende paa Sygehuset i den By, hvor Distriktslægen bor, kan denne fordre Honorar for Lægebehandlingen, K. Skr. 26 Febr. 1831, 2 Juni 1846, J. M. Skr. 28 Febr. 1849. — J. M.

Skr. 28 Novbr. 1855 er ikke i Uoverensstemmelse hermed, da Stenstrup-Lunde Kommune hører til Svendborg Lægedistrikt.

Ang. hvor vidt en Distriktslæge havde Ret til Honorar for at have tilset en andet Steds forsørgelsesberettiget Person, til hvem Opholdsstedets Fattigvæsen efter Opfordring af Forsørgelsesstedets Fattigvæsen rekvirerede Lægehjælp, J. M. Skr. 23 Juni 1866 med Note (Justitsministeriets og Indenrigsministeriets Anskuelser ere modstaaende).

g. Stedet, hvor Kuren foregaar, er uden Betydning, Ind. M. Skr. 24 Juli 1861 (in casu et Sygehus).

h. Ang. Distriktslægens Ret til Betaling i et Tilfælde, hvor han af en privat Læge, der ifølge Overenskomst med et Fattigvæsen besørgede dettes Praksis, var tilkaldt til en paa Sygehuset indlagt, dette Fattigvæsen vedkommende fattig, J. M. Skr. 28 Novbr. 1855.

At Distriktslægen, der behandler en fattig fra et Sogn, der har særlig Fattiglæge, ikke herfor kan tage anden Betaling end den sædvanlige, Sundhedskoll. Skr. 7 Avg. 1880 (i Møller den civile Medicinallovgivning V B.).

i. Der tilkommer ikke Distriktslægen anden Betaling end Diæterne for en efter Fattigvæsenets Rekvisition foretagen Akkouchementsforretning, K. Skr. 7 April 1827.

Ikke heller for Operationer, J. M. Skr. 10 Marts 1863, jfr. K. Skr. 11 Novbr. 1834. — I særlige Tilfælde maa Honorar dog kunne tilstaaes Lægen herfor, K. Skr. 1 Juli 1820.

k. For Slid og Beskadigelse paa Instrumenter ved Operationer, udførte for Fattigvæsenet, tilkommer der ikke Distriktslægen Erstatning, K. Skr. 1 April 1817, 1 Maj 1827 ad 4. Jfr. dog K. Skr. 22 Jan. 1814.

l. Distriktslægen kan ikke beregne særligt Honorar for en paa et Fattiglem foretagen Støroperation, J. M. Skr. 19 Juni 1880 (ibd.).

m. Ang. at der ikke tilkommer Distriktslægen Betaling af Fattigvæsenet for Fødselshjælp, der af ham er ydet en Kvinde under vedkommende Jordemødres Forfald, J. M. Skr. Nr. 125, 9 Maj 1895.

n. Ang. at der for Undersøgelsen af tvende under Fattigforsørgelse værende Personer, der formodes at lide af Sindssygdом, og for Udstedelsen af Attesten til Brug ved deres Indlæggelse paa en Sindssygeanstalt ikkun tilkommer Distriktslægen Honorar som for en Forretning i Medfør af Pl. 4 Oktbr. 1826 Nr. 4, J. M. Skr. Nr. 143, 27 Maj 1895.

o. Ang. Udredelsen af Lægehonoraret, naar Sogneraadene benytte de nærmest boende private Læger til Lægetilsyn med alderdomsunderstøttede, Ind. M. Skr. 5 Novbr. 1897 (Sogneraadstid. og Supplem. t. den lille Lovsaml.).

6. I Regulativerne for de enkelte Sygehuse findes ofte forskellige, fra de almindelige Regler i Pl. 1825 afvigende Bestemmelser om den Sygehuslægen tilkommende Betaling, hvilke Bestemmelser i saa Fald naturligvis maa tages til Følge, jfr. J. M. Skr. 28 Novbr. 1855.

Med Hensyn til de Regulativer, som ere ældre end Plakaten, er det dog antaget, at saadanne Bestemmelser maa være blevne forandrede ved samme, K. Skr. 21 April 1829 og 26 Febr. 1831 (ang. Reglm. for Aalborg Sygehus af 1818), 27 Oktbr. 1827, jfr. K. Skr. 20 April 1833 (ang. Reglm. for Ribe Sygehus af 1820). Dog maa herved bemærkes, at det i Resl. 24 April 1844 § 2 med Hensyn til først nævnte Reglement hedder, at der tillægges Stadslægen »de ved Reglm. 17 Jan. 1818 § 6 hjemlede Honorarer«.

7. Kirurgiske Operationer betales efter de almindelige Regler for Kure, der udføres for det offentlige, og da navnlig efter Pl. 1825, K. Skr. 11 Novbr. 1834.

8. Ang. en Distriktslæges Betaling for Møde ved en Henrettelse, K. Skr. 2 April 1846.

9. Ang. Kokoppeindpodning (derunder Udstedelse af Indpodningsattest).

a. Den offentlige, i Købstæderne. Derfor tilkommer der ikke Lægen Betaling, L. Nr. 22, 4 Febr. 1871 § 8.

Naar der til et Lægedistrikt hører flere Købstæder, tilkommer der Lægen Befordringsgodtgørelse og ej videre, J. M. Skr. Nr. 72, 11 Marts 1871.

Med Hensyn til den anførte Skr. Nr. 72, 11 Marts 1871 om, at der, ikke heller naar der hører flere Købstæder til et Lægedistrikt, tilkommer Lægen nogen Betaling for den offentlige Indpodning, men kun Befordringsgodtgørelse, jfr. ogsaa J. M. Skr. 21 Marts 1872 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B. S. 433).

Se Kokoppeindpodning 2 h.

b. Den offentlige, paa Landet. Med Hensyn til den har det sit forblivende ved Pl. 4 Oktbr. 1825, og Udgifterne udredes af Amtsrepartitionsfondene, L. 1871 § 8. — Ifølge nævnte Plakats Nr. 9 betales for hver vaccineret Person $\frac{1}{4}$ Rdl., medens der

efter ltr. c ikke tilkommer Lægen Diæter for Vaccinationsture. Se Kokoppeindpodning 2 a.

c. Ang. Betalingen for enkelte ved den offentlige Indpodning foretagne Genindpodninger og for de almindelige Genindpodninger i Epidemitilfælde, L. 1871 § 10, jfr. Adg. Nr. 41, 24 Marts s. A. § 7.

d. Paa Færøerne, L. Nr. 3, 8 Jan. 1872 § 3 Nr. 6 og 7.

e. Paa Island, Rskr. 18 Juli 1821 § 3, 24 Marts 1830 § 6 samt ang. Revaccination, K. Skr. 14 Novbr. 1837, jfr. Instr. 25 Febr. 1824 f. Fysikus § 30, f. Distriktskir. § 29.

Betalingen skal udredes af det offentlige og lignes som Delinkventomkostninger, Rskr. 24 Marts 1830 § 6.

f. I Vestindien, Pl. 31 Marts 1819 § 4 (der ogsaa angaar det Tilfælde, at den vakcinerede selv skal betale Landfysikus for Vaccinationen).

10. Ang. de offentlige Lægers Betaling for Undersøgelse af Personer, der mistænkes for at lide af venerisk Syge, og denne Betalings Udredelse, L. Nr. 47, 10 April 1874 § 9.

For de Undersøgelser af Personer, som de anstille til Opfyldelse af den dem paahvilende almindelige Pligt at forhindre Udbredelsen af venerisk Smitte, tilkommer der dem ikke Honorar hverken efter L. Nr. 47, 10 April 1874 § 9 eller Pl. 4 Oktbr. 1825 Nr. 4, J. M. Skr. Nr. 210, 13 Decbr. 1883.

11. Der tilkommer ikke en Embedslæge Honorar, men kun Diæter, for at have helbredet nogle af epidemisk Sygdom angrebne Personer, da saadan Ret ikke i Anordningerne er tillagt ham, K. Prom. 5 April 1803, jfr. K. Prom. 1 Septbr. 1787. Jfr. dog K. Prom. 10 Febr. 1798.

12. Den ved Forretningernes Udførelse nødvendige Assistance maa det offentlige betale, Rskr. 21 Marts 1738, J. M. Skr. 15 April 1852, 28 Novbr. 1855.

13. Naar de beordres til at fungere udenfor deres Distrikt, kan der tilstaas dem en ekstraordinær Gratifikation, K. Skr. 7 Septbr. 1815.

14. Ang. Gebyrerne for Karantænelægens Besøg om Bord Skibe paa St. Thomas, L. 16 April 1862 § 2 IV. Jfr. Rskr. 27 Maj 1846.

15. Ved Indsendelsen til Sundhedskollegiet af Apotekerregningerne over Medikamenter til syge, der ere tagne under Behandling for Amtsrepartitionsfondenes Regning, skulle Udgifterne til Lægernes Honorarer og Diætpenge opgives summarisk, K. Cirk. 20 Avg. 1825, 1 Juli 1844.

16. At der ved Syn over Fælles- og Andelsmejerier tilkommer Distriktslægen fri Befordring og Diæter samt anordningsmæssigt Honorar, der udredes af Mejeriet, er foreskrevet i en Del Sundhedsvedtægter, fornemlig for Kommuner i Randers Amt, hvort Bkg. Nr. 108, 12 Juli 1890 § 8 b er den første; se ogsaa Bkg. Nr. 147, 30 Septbr. s. A. § 11 b (ang. en Kommune i Vejle Amt), Nr. 31 og 32, 7 Febr. 1893 § 7 b, Nr. 46, 1 Marts s. A. § 11 b og Nr. 52, 11 s. M. § 8 b (Kommuner i Holbæk Amt). Nr. 146, 10 Juni s. A. § 7 b (Kommune i Aalborg Amt).

III. Private Lægers.

1. De ere i alle Tilfælde berettigede til en passende Betaling i Overensstemmelse med Pl. 4 Oktbr. 1825 for saadanne Forretninger, selv om Distriktslægen ikke havde haft Ret til Honorar, dersom han var bleven benyttet; men de bør ikke udenfor aldeles paatrængende Tilfælde benyttes af det offentlige, naar det kan antages, at det Honorar, som kan tilkomme dem, vil overstige det, som vilde medgaa til den offentlige Læges Befordring og Diæter, K. Skr. 20 Juli 1830, J. M. Skr. 29 Decbr 1853, 7 Jan. 1869 (D. T. S. 474), 27 Juli 1870 (D. T. S. 964) jfr. ogsaa K. Prom. 26 Novbr. 1796, J. M. Cirk. Nr. 91, 13 April 1871.

2. Der tilkommer de Læger, som have assisteret ved en fattigs Operation, Betaling af vedkommende Fattigvæsen, hvilken Betalings Størrelse i Tilfælde af Tvist maa afgøres ved Domstolene, J. M. Skr. 28 Novbr. 1855 ad 2.

3. En i Distriktslægens Forfald tilkaldt privat Læge er berettiget til Honorar for ydet Assistance til en tilskadekommen, men denne Udgift kan ikke fordres refunderet af Forsørgelseskommunen, Ind. M. Skr. 18 Juli 1856 (G. R.).

4. Naar en saadan efter Overenskomst med Distriktslægen besørger Forretninger for denne, maa Diæternes Størrelse rette sig efter Distriktslægens Boligs Afstand fra det Sted, hvor de syge ere; men har Distriktslægen selv faaet Diæter for Rejser paa samme Dag, kan saadanne ikke tilkomme den private Læge, J. M. Skr. 17 Febr. 1859. — Se Fribefordringsvæsenet V 1 G a.

5. Naar en Embedslæge har benyttet en privat Læge til Udførelsen af en ham paahvilende Embedsforretning, tilkommer der kun paagældende Læge Betaling af det offentlige, for saa vidt saadan tilkommer Embedslægen, og ikke heller Befordringsgodtgørelse, hvis Embedslægen har fast Akkord herom med Amtet.

J. M. Skr. 10 Febr. 1880 (i Møller den civile Medicinallovgivning V B.).

6. Anderledes stiller det sig derimod, naar Embedslægen har lovligt Forfald, idet den private Læge da kan stille Fordring om en bestemt Betaling, og i Mangel af saadan forudgaaende Overenskomst har Krav paa anordningsmæssig Betaling m. v., J. M. Skr. 20 Avg. 1866, Nr. 65, 6 Febr. 1892 (anført under Distriktslæger 5 h). Jfr. ogsaa Operationer 3.

7. Spørgsmaal om den private Læges Ret til Betaling for Forretninger for det offentlige og Betalingens Størrelse henhøre under Domstolene, fornævnte Skr. 1892.

C. Ang. deres Betaling og Befordring ved Forretninger for private.

1. Takst for de deres Embede vedkommende legale Forretninger, som Embedslægerne udføre, og som angaa private Personer, Pl. 10 Marts 1818, jfr. Pl. 4 Oktbr. 1825 i Slutn. (ang. Apotekersubjekters Prøvelse), L. 30 Jan. 1861 § 6 (Prøve paa Duelighed i at aarelade). For Færøerne, L. Nr. 3, 8 Jan. 1872 §§ 3, 4.

Der tilkommer ikke Lægen Diæter ved Siden af de lovbestemte Honorarer, J. M. Skr. 29 Maj 1855.

2. Naar Lægens Betaling skal bestemmes ved Rettens Middel, som f. Eks. i Boer, er en Takst foreskreven i Fr. 4 Decbr. 1672 § 10 smh. med Pl. 14 Maj 1813, og for Færøerne i L. Nr. 3, 8 Jan. 1872 § 2. Jfr. K. Prom. 5 Oktbr. 1793, K. Skr. 8 Marts 1825.

I øvrigt er det Lægerne uforment at modtage et saadant Honorar, som af egen Drift eller efter frivillig Overenskomst ydes dem, Pl. 14 Maj 1813, L. Nr. 3, 8 Jan. 1872 § 1, og det findes utilraadeligt at give en almindelig Takst for deres private Forretninger, K. Skr. 8 Marts 1825.

I Rskr. 20 April 1775 bestemmes det med Hensyn til nogle ny ansatte Distriktskirurger, at de bør nøjes med en »taalelig Betaling«, saaledes at for en kirurgisk Kur blandt Almuen, som kan vare 4 à 6 Uger, ej forlanges mere end 6 Rdl. Jfr. ogsaa Rtk. Skr. 8 Novbr. 1760.

3. For Ligsyn og Dødsattesters Udstedelse, L. Nr. 2, 2 Jan. 1871 § 8, der tillige bestemmer, at Kommunen skal yde Lægen fri Befordring i ethvert Tilfælde, hvor Ligsyn foretages paa en Købstads Markjorder over $\frac{1}{4}$ Mil fra Byen. Jfr. Pl. 21 Maj 1811 § 5 og Instr. 23 Marts 1813 (i Lovsaml. f. 1814 S. 3 og i Till. t. Reskriptsaml. f. 1813) § 7 om de af Stadsfysikus i Kø-

benhavn for Medlemmer af den jødiske Menighed udstedte Dødsattester. Jfr. Ligsyn 8.

Har den afdødes efterladte eller andre vedkommende kaldt en Læge paa Landet over $\frac{1}{4}$ Mil fra det Sted, hvor han bor, for at syne et Lig, maa de yde ham fri Befordring og sædvanmæssig Betaling for et Sygebesøg, fornævnte L. 1871 § 8.

For Ligsyn og Dødsattesters Udstedelse paa Færøerne, L. Nr. 36, 29 Marts 1878 § 8.

4. Ang. Betalingen for Lægesyn over Udvandrere, L. Nr. 52, 25 Marts 1872 § 2.

5. For det Lægesyn, der ved en Embedslæge eller anden Læge skal optages over Børn, forinden de antages til Arbejde i Fabrikker, betales 24 Sk., L. Nr. 74, 23 Maj 1873 § 8.

6. Naar Undersøgelse af løstgængende Fruentimmere med Politiets Samtykke foretages af en privat Læge, maa vedkommende Fruentimmer selv affinde sig med denne, L. Nr. 47, 10 April 1874 § 9 i Slutn.

7. I Konkursboer have Lægerne Fortrinsret for deres Honorar og de med Sygebesøgene forbundne Udgifter, Pl. 10 Marts 1818, L. Nr. 51, 25 Marts 1872 § 33 Nr. 3.

8. For den private Praksis er paa Island givet en Lægetakst samt Regler om Befordringen, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 28 i Till. t. Lovt.) § 4.

9. Gæld til dem for Lægemidler samt deres Fordringer paa Honorarer og Rejseudgifter nyder fortrinlig Fyldestgørelse i Konkursboer paa Island, Skiftel. 12 April 1878 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 83 c, 89, 90.

10. Lægerne ere ikke forpligtede til at give Kredit med Betalingen af deres Salær, ikke heller for Medicin i de Tilfælde, hvor der er tilstaaet dem Ret til at distribuere saadan, J. M. Skr. Nr. 100, 17 Juni 1885. Jfr. Dispensation I 1 m.

Lægeraad ved Frederiks Hospital og Fødsels- og Plejestiftelsen, se Frederiks Hospital 4 og Fødsels- og Plejestiftelsen 5.

Lægeskolen i Reykjavik.

Ang. sammes Oprettelse, L. 11 Febr. 1876 (Nr. 8 i Till. t. Lovt.), hvis §§ 2 og 3 ere forandrede ved L. 8 Novbr. 1883 (Nr. 33 ibd.).

Reglementet for samme 9 Avg. 1876 (Nr. 31 ibd.).

Ang. Undervisning for Jordemødre der, L. 13 April 1894 § 2 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.).

Se Kvinder 17. Læger A I 27 a.

Lægetakst, se Læger C.

Lægevidenskabelig Eksamen.

1. Derom handler Pl. 30 Jan. 1838.
2. Ang. Eksamensgebyret, Pl. 29 Jan. 1839 II E.
3. Derved skal eksamineres i patologisk Anatomi i Forbindelse med almindelig Patologi og ang. Eksaminationens Varighed i de forskellige Fag, Bkg. 5 Marts 1844.
4. Ang. dens Deling i to Dele, Bkg. 26 Avg. 1851.
5. Ang. Tiden for sammes Afholdelse, Bkg. 13 Maj 1850 § 4.
6. Ang. den Tid, inden hvilken 1ste Del kan tages om, Bkg. 21 Jan. 1861.
7. Ang. Karakterberegningen, samt ang. inden hvilken Tid 2den Del skal tages, Bkg. 12 Juli 1870 B, K. og U. M. Skr. 11 Novbr. 1870 (Nr. 46 i Bl. 2 t. M. T. A f. 1871), Nr. 290, 2 Novbr. 1872.
8. Dertil kunne de, der have bestaaet den matematisk-naturvidenskabelige Afgangseksamen, indstille sig efter at have underkastet sig den filosofiske Prøve, L. Nr. 64, 1 April 1871 § 7. Jfr. Pl. 9 Marts 1843.
9. Ang. en Forberedelseseksamen i Botanik, Kemi og Zoologi som Betingelse for at stedes til samme, Bkg. 4 Novbr. 1843.
- Ang. en særskilt Prøve i Fysik, Bkg. 22 Jan. 1858.
- Ang. en Prøve i kvalitativ uorganisk Analyse, Bkg. 12 Juli 1870 A 1, K. og U. M. Skr. Nr. 422, 12 Decbr. 1871 a.
- Ang. at Karakteren skal tages med i Betragtning ved Hovedkarakteren for den lægevidenskabelige Embedseksamen og ang. Censorerne, Bkg. 12 Juli 1870 A 2—3.
- Regler for Eksaminationens Omfang og Karakterberegningen, U. og Skoledir. Skr. 13 April 1844, K. og U. M. Skr. 11 Novbr. 1870 (Nr. 46 i Bl. 2 t. M. T. A f. 1871).
- Eksamensgebyret, K. og U. M. Skr. Nr. 422, 12 Decbr. 1871 b.
- Ang. Tiden for denne Eksamens Afholdelse, Bkg. 13 Maj 1850 § 4.
- Ang. Forberedelseseksamen i Botanik, Resl. Nr. 183, 17 Decbr. 1886.
- Ang. at Prøven i Fysik kan aflægges efter de samme Regler, der gælde for Fysik som Bifag ved Skoleembedseksamen, Bkg. Nr. 162, 25 Oktbr. 1890 § 1, jfr. § 3. Se nærmere Skoleembedseksamen 5.
- Eks. paa Tilladelse til, at en Person, der har bestaaet Veterinæreksamen med 1ste Karakter, fritages for samme, K. og U. M. Skr. Nr. 303, 14 Septbr. 1892.

Dens Bestaanen er Betingelse for at kunne indstille sig til Magisterkonferens i Naturhistorie, Bkg. Nr. 2, 8 Jan. 1897.

Se nedenfor 22.

10. Ang. de kliniske Kursus, som de lægevidenskabelige Kandidater skulle gennemgaa, forinden de stedes til Embedseksamens 2den Del, Bkg. Nr. 79, 31 Maj 1873.

11. Ang. at medicinske og kirurgiske Kandidater skulle afgive højtidelig Forsikring om at ville anvende deres Kundskaber til sand Gavn for Samfundet, K. Skr. 15 Avg. 1815.

12. Ang. Undervisningsanstalten for Læger paa Island, se Læger A I 27 a.

13. Er Betingelse for Udøvelse af Lægevirksomhed, se Jus practicandi 2—4.

14. Ang. at det lægevidenskabelige Fakultet maa afholde Tentamen i enkelte speciellere Dele af Lægevidenskaben, navnlig for Dentister, J. M. Skr. 20 Maj 1853. Se Tandlæger 1.

15. Forandring i Bkg. 5 Marts 1844 Post 2 ang. Eksaminationens Varighed i patologisk Anatomi, Resl. Nr. 209, 14 Novbr. 1882.

16. Adgang til sammes 2den Del er betinget af et gennemgaaet Kursus i Oftalmologi, Bkg. Nr. 148, 20 Decbr. 1882.

17. Om de Lægestuderendes Undervisning, se Frederiks Hospital 6 c, 18, Kommunehospitalet 6, 9 c samt Fødsels- og Plejestiftelsen 7, 17.

18. Jfr. om Kvinders Adgang dertil, det under Kvinder 17 anførte med Henvisninger. Jfr. Tandlæger 1.

19. Forinden nogen indstiller sig til sammes 2den Del, skal han have gennemgaaet et klinisk Kursus ved Blegdamshospitalet i epidemiske Sygdomme, Bkg. Nr. 177, 10 Decbr. 1891.

20. Ang. at Prøven i Dissektion maa aflægges i samme Lokale under fælles Inspektion, K. og U. M. Skr. Nr. 66, 9 Febr. 1892.

21. Ang. Forandringer i samme, hvorefter 1ste og 2den Del kan absolveres paa en Gang, medens 2den Del skal være taget senest 2 Aar efter, at første Del er fuldendt, Bkg. Nr. 91, 4 April 1895.

22. Ang. Ændringer i Bestemmelserne om Forberedelseseksamen for lægestuderende og den lægevidenskabelige Embedseksamen, Resol. Nr. 249, 18 Septbr. 1895, jfr. K. og U. M. Skr. Nr. 251, 25 s. M. Jfr. foran 9.

23. Ang. at Prøven i anatomisk Dissektion indtil videre bort-

falder, saaledes at Attest for at have deltaget i Dissektionsøvelser træder i Stedet for, Resol. Nr. 103, 25 Marts 1896.

24. Ang. Ændringer i Karakterberegningen ved samme, K. og U. M. Skr. Nr. 106, 27 Marts 1896.

Se Kirurgisk Eksamen. Laboratorier 6 (for Bakteriologi). Medicinsk Eksamen.

Lægevidenskabeligt Fakultet, se Fakulteter 4.

Lægprædikanter, se Gudstjeneste 30.

Lægttere, se Skibes Registrering 7.

Lægtning, se Lodsvæsen B 44 (Løgstør).

Lærebrev.

1. Som Haandværksmestrene skulle give deres udlærte Dreng, derom handler Fr. 6 Maj 1682 § 10, 21 Marts 1800 § 14 Nr. 2 jfr. Pl. 3 Novbr. 1832 Pl. 5 Novbr. 1830 § 7.

Skal kun meddeles de Dreng, der ønske det, K. Skr. 4 Novbr. 1823.

Som Mestere skulle give Lærlinge, der ikke ved Læretidens Udløb aflægge Svendep prøve, derom handler L. Nr. 39, 30 Marts 1889 § 10, jfr. § 19.

For Lærlinge paa Island, der have bestaaet Svendep prøve, L. 16 Septbr. 1893 (Nr. 17 i Till. t. Lovt.) § 10.

2. Er stempelfrit, L. 19 Febr. 1861 § 74 h.

3. Som Apotekere skulle give deres udlærte Elever, derom handler Adg. Nr. 138, 17 Novbr. 1882 I Nr. 1 og Resl. Nr. 215 af s. D. Nr. 5, jfr. Adg. Nr. 165, 21 Septbr. 1892 §§ 14 c, 22.

Se Apotekerelever 6.

Lærebøger, se Religionslærebog. Skolebøger.

Læredreng, se Lærlinge.

Lærekontrakt.

1. Mellem Haandværksmestre og deres antagne Læredreng skal oprettes skriftlig, Fr. 6 Maj 1682 § 10, 21 Marts 1800 § 14 Nr. 1, jfr. Pl. 3 Novbr. 1832, Adg. 6 Septbr. 1853 § 11 (f. Vest. — i Till. t. Lovsaml. f. 1854). Jfr. dog Forudsætningen i Næringsl. 29 Decbr. 1857 § 65.

Med Hensyn til de ophævede Handelslav mærkes Lavsart. 5 Juni 1807 § 19, 2 Juni 1830 § 12.

2. Vedbliver at være bindende for den Lærling, der vinder en af Kunstakademiets Medailler, Fund. 28 Juli 1814 § 123.

3. Er stempelfri, L. 19 Febr. 1861 § 46.

4. Se nu Lærlinge 9 b og c.

Læremidler, Understøttelse til Anskaffelse deraf, se Skole-

lærere II 12 og 18. Se endvidere under Skolelærerseminarier. Skoler II A 14 y (anbefalede Bøger m. v.).

Lærere, se Henvisningerne ved Huslærere. Løssagtighed 1 (Forførelse dertil). Næringsskat II 45. Skolelærere. **Lærerinder**.

1. Legater for dem:

a. Cand. theol. Bendz's og Hustrus Sølvbryllupslegat, Stadf. Nr. 187, 15 Oktbr. 1877.

b. Frk. Adelheid Nansens, Stadf. Nr. 170, 8 Septbr. 1876 § 6.

c. Pastor Reimuths, Stadf. Nr. 143, 27 Juli 1876.

d. Overlærer Sibberns, for to Lærerinder i København, Stadf. Nr. 134, 22 Juni 1877.

e. Petrea Schmidts, for Aarhus, Stadf. Nr. 136, 15 Oktbr. 1880.

f. Overlærer Kraibergs Jubilæumslegat bl. a. til en Lærerinde i Aarhus, Stadf. Nr. 57, 25 Jan. 1885.

g. Bolette Cathrine Wagtmanns Lærerinde-Legat til en Lærerinde samme Steds, Stadf. Nr. 186, 17 Decbr. 1886.

h. Det Bunkelodske Familjelegat subsidiært for Institutbestyrerinder eller Lærerinder i København, Stadf. Nr. 302, 25 Oktbr. 1889 § 9.

i. Fru Ida Rubens, til Rekreationsophold paa Landet for 1—2 i København hjemmehørende Lærerinder, Stadf. Nr. 113, 29 Maj 1890 § 2.

k. Søstrene Thormine og Birthe Johanne Classens, for ældre Lærerinder i Faaborg, Stadf. Nr. 401, 10 Decbr. 1892.

l. Frk. Magdalene Petersens Mindelegat, for Lærerinder ved private Skoler i Randers, Stadf. Nr. 412, 13 Decbr. 1893.

m. Sognepræst P. I. C. Scharling og Hustru Vilhelmine Marie født Møllers Mindelegat for tvende hæderlige og trængende Lærerinder i Randers, Stadf. Nr. 265, 11 Oktbr. 1895.

n. Natalie Zahles til Lærerinders videre Uddannelse, Stadf. Nr. 5, 12 Jan. 1898.

o. Se Legater II B I 127 (Triers, for Lærerinder af Borger- og Almueskoler), II B II 156 (Bjergøets), II B II 1710 (Worms, giver Lærerinder Fortrinsret, jfr. Fund. § 3), II C 37 (Braarups), II C 44 (Bruuns), II C 150 (Thyra Larsens), II C 152 (Laubs), II C 159 b (Søstrene Lindes). Tyende 24 v (Gedes Legat).

2. Til Understøttelse for Kvinder, der uddanne sig dertil, er Beløb til Tider bevilgede paa Finansloven, og Bekendtgørelse om Indgivelsen af Ansøgninger desangaaende findes da optagen Min. Tid. B.

3. Understøttelsesforeningen og Forsørgelsesforeningen for dem. Mægler D. A. A. Davids og Hustrus samt Børns Legat, Stadf. Nr. 4, 3 Jan. 1893. Se Legater II C 82.

4. Forsørgelsesforeningen og Hvilehjemmet for Lærerinder, Fundats, Stadf. Nr. 232, 5 Novbr. 1897.

Se Formue og Lejlighed III 4 e. Skolelærerinder. Skoler II C 12 (Understøttelse til Skoler til Uddannelse af Lærerinder).

Lærlinge (Læredrenge) hos Haandværkere, Fabrikanter, Handlende og andre Næringsdrivende.

1. Ang. Mesterens Ansvar for, at de behørig oplæres, Fr. 6 Maj 1682 § 12, Pl. 26 Maj 1812 § 7 (ang. Haandværksdrenge), Adg. 23 April 1817 § 17 (ang. Handelslærlinge ved de nu ophævede Handelslav).

Søgsmaal i Anledning heraf skulle anlægges privat ved Politiretten, K. Skr. 24 Decbr. 1822, 13 Febr. 1838.

2. Ang. Anvendelse paa dem af de tidligere Regler om Tjenestekommunens Forpligtelse til at betale syge Tjenestetyendes Kur og Pleje, K. Skr. 14 Avg. 1832, Ind. M. Skr. 24 Maj 1854. Jfr. Ind. M. Skr. 1 April 1852.

Ang. at den forsørgelsesberettigede Kommune, der indtvinger et Barn i Lære i en anden Kommune, maa afholde Udgifterne ved dets Kur og Pleje under en det paakommende Sygdom, Ind. M. Skr. 8 Juli 1853 (G. R.).

3. Skulle af Mestrene holdes til at besøge Gudstjenesten, Adg. 26 Marts 1845 § 4.

4. Maa ikke antages til Hjælp eller Oplærelse af Personer, som paa Grund af en Forbrydelse ikke kunne erhverve Borgerkab, Næringsl. 29 Decbr. 1857 § 9.

5. Ang. Forholdet mellem dem og Mestrene i Henseende til Hustugtens Udøvelse, Pleje i Sygdomstilfælde og Læreforholdets Opløsning, § 65 ibd.

Naar Læreforholdet efter Overenskomst hæves paa Grund af Lærlingens Sygdom, frigøres Mesteren ikke derved i Forhold til Fattigvæsenet, som Lærlingen maatte falde til Byrde, fra sine lovbestemte Forpligtelser mod denne, Næringsl. 29 Decbr. 1857 § 65 Nr. 2. Jfr. nedenfor 9, 2det Stk.

6. En saadan maa antages af enhver, som ifølge Lov eller Bevilling er berettiget til at udøve et Næringsbrug, § 66 ibd.

7. Sager, der anlægges af det offentlige, om Mishandling af dem behandles som Politisager, § 84 Nr. 2 ibd.

8. Hvilke Sager mellem dem og Mestrene, der behandles som private Politisager, § 84 Nr. 3 ibd. Se foran 1.

Ang. Gebyret i disse Sager, se Tyendesager 5 og 6.

9. Om Lærlingeforholdet, L. Nr. 39, 30 Marts 1889. § 22 mærkes om Forholdet til den ældre Ret.

Med Hensyn til Læremesterens Forpligtelse til at yde Sygehjælp m. m. til Lærlingen har det sit forblivende ved Bestemmelserne i fornævnte Lovs § 11, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 15. Jfr. foran 5 og nedenfor f.

Ved Loven mærkes fremdeles:

a. Den er anvendelig ogsaa paa Kvinder, der drive bunden Næring, Ind. M. Skr. Nr. 267, 22 Avg. 1892.

b. ad § 1.

1) Blanketter til Lærlingekontrakter omsendtes ved Ind. M. Cirk. Nr. 83, 15 Maj 1889.

2) Øvrighedens Godkendelsespaategninger paa disse Kontrakter skulle ikke stemples og intet Gebyr for samme betales. Ind. M. Skr. Nr. 166, 27 Maj 1891.

c. ad § 4. Det er ikke lovstridigt i Kontrakten at optage den Bestemmelse, at Lærlingens Vederlag skal bestaa i Betaling efter Akkord efter Reglerne for vedkommende Arbejdssted, Ind. M. Skr. Nr. 63, 16 Febr. 1891.

d. ad § 7. Tilladt, at Natarbejde maa paalægges:

Bagerlærlinge, Bkg. Nr. 121, 24 Septbr. 1889.

Lærlinge ved Kagebageri og Konditori i København, Bkg. Nr. 155, 11 Decbr. s. A.

Lærlinge i Barber- og Frisørfaget (fra Kl. 9—11 om Aftenen før Helligdage), Bkg. Nr. 131, 24 Avg. 1891.

e. ad § 10. En udtrykkelig Vedtagelse i Kontrakten om, at Lærlingen ikke skal aflægge Svendeprøve, er ulovmedholdelig. Ind. M. Skr. Nr. 410, 9 Decbr. 1893.

f. ad § 11 1ste Stykke. Ang. hvor vidt de her givne Bestemmelser om Mesterens Forpligtelse i Tilfælde af Lærlingens Sygdom kunne fraviges ved Overenskomst, samt om Virkningen af saadan Overenskomst, Ind. M. Skr. Nr. 19, 14 Jan. og Nr. 176, 20 Maj 1892.

g. ad § 13. Udgifter ved Lærlingens Tilbageførelse i Læren ved Politiets Hjælp skulle udredes af vedkommende Rekvirent, og naar denne forud vægrer sig herved, er Politimesteren beføjet til at nægte sin Bistand, J. M. Skr. Nr. 114, 24 Marts 1893.

h. ad § 18. Ang. at en i Henhold til denne § afsagt Voldgiftskendelse er eksigibel, Ind. M. Skr. Nr. 355, 17 Oktbr. 1893.

i. En Lærlingekontrakt for en umyndig kan med bindende Virkning ud over Lærlingens 18de Aar indgaas af hans Forældre, eventuelt Moder, Ind. M. Skr. Nr. 88, 10 Marts 1894.

10. For Island er om Lærlingeforholdet givet lignende Bestemmelser som den foran under 9 ommeldte Lov, L. 16 Septbr. 1893 (Nr. 17 i Till. t. Lovt.).

11. For Færøerne, L. Nr. 97, 10 April 1995 § 31.

Se Beværtningssteder 3 a (havde de ikke Adgang til). Borgerlige Korpser A 1 cc (vare de ikke tjenestøpligtige i). Efterlysning 6 a (af en Person, der er gaaet af Lære, bør ikke ske). Elever. Folkehold. Haandværkslærlinge. Haandværks- og Fabrikdrift I 15. Krigsskibe 41 (frivillige Lærlinge). Legater II C (herunder findes flere Legater til Fordel for dem og for Lærlingehjemmet i København). Offer I 5 h.

Lærredshaller, se Halleindretning.

Lærredshandlere i København, se Hosekræmmere.

Læse, ang. Personer, som ikke kunne læse, se under Uskrivekyndige.

Læseforeninger, se Nattesæde 3.

Læsesekretær ved Højesteret, se Justitssekretærer 8 e.

Læsestuer, offentlige. Ang. Laan af Statskassen til sammes Tilvejebringelse i København og Købstæderne, L. Nr. 41, 29 Marts 1887 § 1 (gælder kun til 31 Decbr. 1889).

Læssere i Kbhvn., se Favnesættere 3—6. Ligbæring II 12 g. Stenmaalerne.

Læsteafgift.

1. Til Københavns Lodseri, se Lodsvæsen B 40 d.

2. Af Skibe, der besejle og drive Handel paa Færøerne, derom handler L. 21 Marts 1855 §§ 5, 6, 8, smh. m. Bkg. 2 April 1856 (ang. fremmede Skibe — se Handel II B 2).

Med Hensyn til Kontrollen med sammes Erlæggelse mærkes Instr. f. Karantænebetjentene Nr. 22, 27 Febr. 1882 § 9.

Ang. Fritagelse derfor ved Indførsel af Raafisk i udenlandske Fiskerskibe, L. Nr. 33. 23 Marts 1888.

Ang. dens Ophævelse, L. Nr. 44, 30 Marts 1892 § 14.

3. Island, L. 15 April 1854 §§ 6, 7, smh. m. Bkg. 2 April 1856 (ang. fremmede Skibe — se Handel II A 2 b) og Fr. 12 Febr. 1872 (Nr. 9 i Till. t. Lovt.) §§ 4 og 5 (ang. Fiskerifartøjer),

jfr. om dens Oppebørsel Reglm. 13 Febr. 1873 § 11 (Nr. 2 ibd.).

4. Se Handel—Handlende III 34 g (ang. Forholdet til Sverige).

Løstedrægtighed, se Ahming. Skibes Maaling 10.

Læsø.

1. Ang. at Interessenterne i Saltsyderiet der ikke mod Viborg Domkapitels Vilje kunne erholde Herlighed over Øen, samt at de maa anlægge en Havn, Rskr. 26 April 1765.

2. Henhører under Hjørring Amt, Pl. 21 Juni 1794.

Se Arrest- samt Ting- og Raadhuse II 14. Brændevinsbrændere I smh. med Brændevinsbrændingsafgiften 5 b. Distriktslæge-Distrikterne D 51. Domkapitel i Viborg 2, 5 (ang. Øens Forhold til samme). Fonden for Forulykkedes Efterladte paa Læsø. Frihandel 4 og Næringsvæsen II (Frimøring) 8. Gæstgiveri og Krohold 9. Havne VIII 64. Landfoged 1. Lodsvæsen B 43. Markeder II C 10 r. Mønstringer 3 d. Pastorater 478. Provstier 4 a, d. Skifteretterne A 3 d. Stranding F 18 f. Veje III A 5.

Løbedage (Respitdage).

1. De ordinære, ere 8 Dage fra Betalingsterminens Begyndelse. D. L. 5—14—3, jfr. N. L. 5—13—1

Disse Løbedage skulle i Retsforhold, der fremtidig stiftes, ikkun tilkomme Skyldnere efter Gældsbreve, der lyde paa Betaling tidligst efter Forløbet af et Aar efter deres Udstedelse eller med mindst et Fjerdingaars Opsigelse fra Fordringshaverens Side, og kun for saa vidt Parterne ikke have vedtaget andet, L. Nr. 20, 28 Febr. 1874.

Ang. de almindelige Omslagsterminers Længde, se Omslagsterminerne 2, jfr. 3.

2. Ere givne i Favør af Debitor og vedkomme derfor ikke Kreditors Opsigelse, K. Skr. 26 Avg. 1820 med Note.

3. Finde ikke Sted ved Vekslers Betaling, L. Nr. 52, 7 Maj 1880 § 31, 13 Jan. 1882 (Nr. 1 i Till. t. Lovt.) § 31 (f. Isl.). Se Veksel 5.

4. Tilkommer ikke Debitor efter Bodmeribrev, Sølov Nr. 56, 1 April 1892 § 181.

Løbende Mil, se Befordring, fri og Befordringsgodtgørelse 8, 14.

Løjtnanter.

1. I Forstærkningen kunne ansættes som Kompagni- og Batteri-

chefer, Till. t. Hærl. Nr. 106, 25 Juli 1880 §§ 4, 14. Jfr. fremdeles med Hensyn til dem § 18 ibd.

2. Ang. at Udskrivningskresene aarlig inden 20 Decbr. skulle indberette til vedkommende militære Afdelinger, hvilke Løjtnanter i Forstærkningen der d. 1 Jan. skulle udslettes af Rullen, og at Afdelingerne i manglende Fald selv skulle henvende sig til Udskrivningskresen desangaaende, Krigs M. Skr. 31 Jan 1885 (M. R.).

3. Se Brandkorps C 2 a Nr. 3. Gendarmerikorps 5 b. Krigsreserveofficerer. Militær Jurisdiktion A 2 c. Premierløjtnanter. Reserveløjtnanter. Sekondløjtnanter. Tøjhusløjtnanter. Værftsløjtnanter.

Lønning (Gage).

1. Ansøgninger om sammes Forhøjelse maa ej antages til Ekspedition, Pl. 20 Febr. 1717 III § 5.

2. $\frac{1}{4}$ Aars, skal bødes af kgl. Betjente, der anden Gang gøre sig skyldige i Hasardspil. Fr. 6 Oktbr. 1753 § 3.

3. Maatte pantsættes til Sikkerhed for Indskud i Enkekassen, Fund. 30 Avg. 1775 § 6.

4. De kgl. Betjentes, deri maa Beslag eller Eksekution ikke foretages, med mindre paagældende selv godvillig giver Anvisning paa samme, og vedkommende Kollegium deri samtykker, Pl. 27 Juni 1781, samt for Toldvæsenet, Pl. 7 Jan. 1784, Fr. 1 Febr. 1797 § 98 (sammes § 81 viser, at det ikke i saa Henseende kommer i Betragtning, om Betjenten har kgl. Udnævnelse eller ej).

Dette var allerede tidligere hjemlet med Hensyn til Aktører og Aktricer ved det kgl. Teater, Priv. 11 Septbr. 1750 § 8.

a. Dette gælder lige saa vel de en Betjent tillagte Procenter og uvisse Indkomster som den faste Gage, Pl. 7 Jan. 1784 (ang. Toldbetjente), K. Skr. 2 Oktbr. 1820 (ang. en Præsts Embedsindtægter).

b. Dette gælder ogsaa om Eksekution efter en Dom, K. Skr. 22 Febr. 1823.

c. Dog kan for skyldige Bidrag til Sællands Stifts gejstlige Brandsocietet lægges Beslag paa Medlemmernes Embedsindtægter, Konf. 29 Septbr. 1824 § 23.

d. Dette er ikke til Hinder for, at det offentlige kan lægge Beslag paa den en suspenderet og tiltalt Embedsmand tilkommende halve Gage til Sikkerhed for det Ansvar, der ved Dommen maa blive ham paalagt, K. Skr. 26 Maj 1835.

e. Pl. 27 Juni 1781 om, at Beslag eller Eksekution ikke

kan ske i de kgl. Betjentes Gage uden den paagældendes eget og vedkommende Kollegiums Samtykke maa komme Fyrbødere ved Statsbanedriften til gode, og Beslag kan derfor ikke gøres i en saadans Lønning for skyldigt Underholdsbidrag (jfr. Underholdsbidrag B II 2), J. M. Skr. Nr. 407, 7 Decbr. 1893.

Se nedenfor 5.

5. Anvisninger derpaa (og paa Pensioner), der udbetales fra Finansdepartementet (Finansministeriet), er ingen Bogholder eller Kasserer pligtig at antage, Pl. 18 Avg. 1797.

6. Deri kunne Lønningsgebyrer for kollegiale Ekspeditioner indeholdes, Pl. 23 Novbr. 1827 § 2.

7. Afkortning deri:

a. Til den almindelige Enkekasse, hæves, Pl. 6 Juli 1842.

b. Ligeledes Afkortningen efter Rskr. 10 April 1745 § 3, jfr. Fund. 25 Maj 1752 § 27, K. Skr. 18 Febr. 1826, til Tugthusene, Pl. 30 Decbr. 1845.

Den gejstlige Embedsmænd ved Ekstens. 10 April 1753 § 7, jfr. K. Skr. 18 Juni 1822, paalagte Afgift af deres Embedsindtægter til Odense Tugthus formenes ikke hævet ved Pl. 1845.

c. I de militære Gager til Krigshospitalskassen (jfr. herom Resl. 28 Decbr. 1763 — jfr. Skr. fra Bestyr. f. Underklassernes Pensionering 1 Decbr. 1866 — 3 Avg. 1804, Gen. Kom. Koll. Skr. 20 Septbr. 1834, Cirk. 23 Decbr. 1843 og 13 Avg. 1844, alle i M. R.), og Søkvæsthuset bortfalder, L. 25 Juli 1867 § 26, 15 Maj 1868 § 23. Jfr. Militære 4 a.

d. Se nedenfor 11 og Embedsbolig 2.

Jfr. ogsaa Embedsskat.

8. Ang. dens Udbetaling og Forskud paa samme, L. 30 Juni 1850, udvidet til Island ved Pl. 31 Maj 1855. Jfr. Rskr. 26 April 1844.

a. Forskud kan ikke gives en Embedsmand, der foruden fast Gage paa 1000 Rdl. nyder Lønningstillæg efter L. 27 Maj 1856 (jfr. nedenfor 10), Fæl. Ind. M. Skr. 28 Juli 1857.

b. Love, hvorved ydede Gageforskud eftergives, 30 Juni 1850 § 7, 16 April 1862, 17 Decbr. 1863.

c. Om Forskud, se fremdeles Hæren 24 g. Stiftelser 1 6 l.

d. Forsendelser af Lønning kunne ikke frigøres som Tjenesteforsendelser, Adg. Nr. 48, 21 Marts 1871 Fortegnelse B Nr. 3.

e. Om de Oplysninger, Ansøgninger herom bør indeholde, Krigs M. Skr. 26 Avg. 1890 (M. R.), jfr. Noten ibd. S. 55.

f. Ang. at de ikke kunne eftergives den paagældendes Enke, Krigs M. Skr. 29 s. M. (M. R.).

9. Ydelser i Varer til Embeds- og Bestillingsmænd paa Færøerne kunne de paagældende, naar de ikke kunne yde dem in natura, erlægge efter Kapitelstakst, L. 1 Maj 1868 § 6.

10. Lønningstillæg efter Sædomsskrivning til Embeds- og Bestillingsmænd under Kongerigets Ministerier og efter L. 11 Maj 1866 — jfr. L. 27 Maj 1856, 31 Marts 1858, 22 Novbr. 1859, 16 April 1862, 27 Novbr. 1863 — til Embeds- og Bestillingsmænd under de tidligere Fællesministerier bortfalde og erstattes med et nærmere bestemt Tillæg for vedkommende Embeder og Bestillinger, indtil deres Lønningsforhold omordnes ved ny Lønningslove, L. 26 Marts 1870 § 9, jfr. § 11, jfr. Lønningsl. f. Hæren 25 Juli 1867 § 37, f. Officersskolen 26 Maj 1868 § 2, f. Søværnet 15 Maj s. A. § 29, f. Amtsforvalterne 2 Juli 1870 § 2.

Ang. Tillæget efter Sædomsskrivning, se L. 12 Jan. 1858 (S. 517) § 1, 30 Decbr. s. A. (S. 816), Resl. 17 Febr. 1859, L. 31 Marts 1860 §§ 5—7, 9, 10, 19 Febr. 1861 (S. 45) § 4, af s. D. (S. 107) §§ 1—7, 28, af s. D. (S. 115) § 2, af s. D. (S. 226) § 5, 24 Jan. 1862 § 4. Jfr. L. 28 Febr. 1856 og 14 Decbr. 1857, 15 Febr. og 29 Decbr. 1857. — Se for Island L. 24 April 1860, 19 Jan. 1863 § 3 (S. 6).

Fordringer paa de omhandlede Lønningstillæg kunde ikke gøres gældende ved Domstolene, men afgjordes endelig af Finansministeren, L. 31 Marts 1860 §§ 9, 10, 19 Febr. 1861 (S. 107) §§ 6, 7, 11 Maj 1866 § 5.

11. Ang. Afkortning deri til Bestillingsmænds pligtige Alderdoms- og Enkeforsørgelse og til Embedsmænds med fleres pligtige Enkeforsørgelse, se Enke- og Alderdomsforsørgelse og Enkeforsørgelse.

12. Konstituerede Embedsmænds, se Konstitution I 6.

13. Suspenderede Embedsmænds, se Suspension 8.

14. Ang. sammes Udbetaling i Kronemønt, se Hæren 24 i, jfr. Toldembedsmænd 5.

15. L. om Anvisning af Gager m. m. 30 Juni 1850 § 3 er anvendelig paa Købstadskolelæreres Løn, K. og U. M. Skr. 7 Marts 1874 (G. R.).

16. Eks. paa, at Hædersgage er tillagt en Mand, L. 15 Oktbr 1875 (Nr. 38 i Till. t. Lovt.).

17. Endnu ikke forfalden, deri kan Udlæg ikke gives, L. f. Island 4 Novbr. 1887 (Nr. 25 i Till. t. Lovt.) § 30.

18. Naar maanedlige Lønninger ved Søværnet beregnes dagvis, skal det ske med $\frac{1}{30}$ af det maanedlige Beløb, Best. 30 Marts 1889 (i Søværnets Lovsaml.).

19. Ang. at Postforsendelser af Lønninger og Honorarer og af Forespørgseler og Kvitteringer betræffende samme ikke maa frigøres paa Statens Bekostning, Adg. Nr. 178, 6 Septbr. 1888 § 3.

20. Efter L. 30 Juni 1850 § 3 kan der ikke udbetales en Premierløjtnant, der tages til Tjeneste d. 6te i en Maaned, nogen Lønning før fra den 1ste næste Maaned at regne, Krigs M. Skr. 12 April 1892 (M. R.).

Om Lønningernes maanedlige Forudbetaling, se fremdeles Skoler I A 9 r (Regnskabsførerne ved de lærde Skoler).

21. Se Lønningslove og de enkelte Embeds- og Bestillingsmænd efter deres Benævnelse.

Se Alderstillæg. Distriktslæger 19, 20. Dyrtidstillæg (A, 4de Stykke mærkes om Betydningen af Ordet »Lønning«). Embedsbolig og -jord. Honorarer. Hæren 24 Retten 10 a (Afgørelse af Lønningsspørgsmaal). Stempelafgiften III 28 e Nr. 3 (Ansøgninger om Lønningsforsku). Ventepenge.

Lønningsafkortning.

1. Kan i København Politidirektøren, i Købstæderne udenfor København Politimestrene anvende som Straf for Politiets Betsjente, L. 11 Febr. 1863 § 5, Nr. 21, 4 Febr. 1871 § 12. Et andet Eksempel paa denne Strafs Anvendelse afgiver L. om Brandvæsenet i København 15 Maj 1868 §§ 4, 16.

2. Om regelmæssig Lønningsafkortning, se Lønning 7 og 11.

3. Marineministeriet kan straffe Fyrvæsenets Personale med Bøder ved Afdrag af indtil en Maanedes Lønning, Instr. 15 Febr. 1879 § 30, 10 Maj s. A. § 39 (begge i U. L.).

4. Se ogsaa Vedt. 8 Marts 1877 (U. L.) § 13 (om Brandkorpssets Personale i Frederiksberg).

5. Kunne Bygningskommissionerne i København og Frederiksberg diktere Bygningsinspektørerne samme Støds for Overtrædelse af deres Instruks, Instruk. Nr. 87, 27 Juni 1889 § 7 og Instr. Nr. 89 af s. D. § 14 (Kbhvn.), Instruk. Nr. 124, 5 Avg. 1890 § 7 (Frederiksberg).

Se Hyre B 3 c og 6.

Lønningsforbrydelse er foreskrevet som Straf i Fr. om Penge-

bøder 6 Decbr. 1743 § 15 og i Fr. om Hasardspil 6 Oktbr. 1753 § 3. Jfr. ogsaa de ved Straffelovens § 309 ophævede Bestemmelser i Skovfr. 18 April 1781 §§ 28, 30.

Se Hyre B 3 c og 6.

Lønningsfors kud, se Lønning 8.

Lønningslove.

1. Almindelige Bestemmelser om Embeds- og Bestillingsmænds Lønningsforhold ere givne ved L. 26 Marts 1870.

Denne Lov finder ikke Anvendelse paa gejstlige Embedsmænd og ikke heller paa de militære Embeds- og Bestillingsmænd, hvis Lønningsforhold ere ordnede ved de nedenfor under 3 f nævnte Love, § 13 ibd.

2. Naar en ny Lønningslov træder i Kraft, bortfalder naar intet andet udtrykkelig er bestemt, ethvert Krav paa Lønning, der støttes paa de ældre Lønningslove angaaende paagældende Embeds- og Bestillingsmænd, § 11 ibd.

3. De enkelte gældende Lønningslove:

a. For Embeds- og Bestillingsmænd ved Statsskovene, L. 25 Febr. 1851, 8 Decbr. 1859. Jfr. forskellige under Skovridere anførte specielle Love.

b. For Rektorer og Lærere ved de lærde Skoler og Sorø Akademi, L. 28 Marts 1855, 12 Jan. 1858 §§ 16—19, Nr. 75, 12 April 1892.

c. For Medlemmerne af Højesteret, L. 21 Jan. 1857.

d. For de under Kongerigets Ministerier hørende Embeds- og Bestillingsmænd med Undtagelse af selve Ministeriernes Personale, L. 19 Febr. 1861 (S. 107).

For forskellige under Finansministeriet hørende Embeds- og Bestillingsmænd, L. 2 Juli 1870.

For forskellige under Justitsministeriet hørende do., L. Nr. 50, 25 Marts 1871.

For forskellige under Kirke- og Undervisningsministeriet hørende do., L. Nr. 55 af s. D. Jfr. L. 12 Jan. 1858.

For de under Indenrigsministeriet hørende Embeds- og Bestillingsmænd med Undtagelse af selve Ministeriets Personale, L. Nr. 62, 1 April 1871.

e. For Embeds- og Bestillingsmænd ved Kongerigets Arkivvæsen, L. 19 Febr. 1861 (S. 115), jfr. L. 16 Febr. 1866 (S. 195), 2 Juli 1870 (S. 258) § 1 i Slutn.

For Embeds- og Bestillingsmænd ved Rigsarkivet og Provinsarkiverne, L. Nr. 42, 30 Marts 1889.

f. For Militæretaterne:

1) For Hæren, L. 25 Juli 1867 med Tillæg Nr. 58, 17 Maj 1873.

2) For Bornholms Væbning, fornævnte L. 1867 §§ 41 og 42, L. 24 April 1868.

3) For Søværnet, L. 15 Maj 1868 med Tillæg Nr. 59, 17 Maj 1873 og Nr. 8, 24 Jan. 1874 samt L. om Sættillæg 6 Marts 1869. Jfr. L. 26 Maj 1868 § 21.

Nogle Lønningsbestemmelser ere (i Anledning af den ny Søværnslov) givne ved L. Nr. 108, 24 Juli 1880.

Tillæg til L. 15 Maj 1868, L. Nr. 67, 29 Marts 1893.

4) For Officersskolen, L. 26 Maj 1868.

5) For Hærens Forplejningskorps, L. 26 Maj 1868 §§ 15—21.

6) Felttillæg, Feltudrustningshjælp, Kantonnementstillæg ved Hæren, L. 14 Maj 1870.

7) For Kbhvns Væbning, L. 28 Maj 1870 §§ 10, 11.

g. For Retsbetjent- og Magistratsemdeder, L. 1 Juli 1870. Jfr. L. 19 Febr. 1861 (S. 45), 16 Febr. 1866 (S. 195). Jfr. ogsaa L. 23 Jan. og 29 Decbr. 1862, 31 Marts 1864, 2 Febr. 1866.

h. For de i Ministerierne med Undtagelse af Udenrigs-, Krigs- og Marineministerierne ansatte Embeds- og Bestillingsmænd, L. 2 Juli 1870. Jfr. L. 31 Marts 1860, 16 Febr. 1866 (S. 195).

L. 2 Juli 1870 er givet Anvendelse paa de i Krigsministeriet og Marineministeriet alt fast ansatte Embedsmænd, Finansl. Nr. 49, 25 Marts 1871 § 22.

For de i Udenrigsministeriet ansatte Embeds- og Bestillingsmænd, L. 17 Juli 1870.

For de ved Finanshovedkassen ansatte Embeds- og Bestillingsmænd, L. Nr. 43, 25 Marts 1872.

Ved L. 2 Juli 1870 (S. 258) mærkes L. Nr. 50, 12 April 1889 § 1 (ang. Postvæsenets Lønninger).

i. For de under Toldvæsenet ansatte Embedsmænd og Bestillingsmænd, L. 2 Juli 1870 med Tillæg i L. Nr. 44, 25 Marts 1872, Nr. 26, 21 Marts 1873 § 1 og Nr. 65, 23 Maj s. A. §§ 12—15.

L. Nr. 90, 2 Juli 1880.

Forandringer i Lønningsl. Nr. 90, 2 Juli 1880, L. Nr. 31, 30 Marts 1889, jfr. L. om Ølskatten Nr. 50, 1 April 1891 § 23.

L. Nr. 89, 8 Maj 1894 (bl. a. ang. Toldembedsmænd ved Københavns Frihavn), L. Nr. 19, 26 Febr. 1898.

k. For de under Telegrafvæsenet ansatte Embedsmænd og Bestillingsmænd, L. 2 Juli 1870, Nr. 26, 21 Marts 1873 § 4, L. Nr. 49, 17 April 1875, Nr. 49, 12 April 1889, L. Nr. 68, 30 Marts 1895.

l. For de under Postvæsenet ansatte Embeds- og Bestillingsmænd, L. 2 Juli 1870, Nr. 26, 21 Marts 1873 §§ 2, 3. Jfr. L. 27 Jan. 1852.

Postbestyrelsens og Postvæsenets Embeds- og Bestillingsmænd, L. Nr. 50, 12 April 1889.

Landpostbude, L. Nr. 67, 30 Marts 1895.

m. For Amtsforvalterne, L. 2 Juli 1870, jfr. L. Nr. 6, 8 Jan. 1872 § 4, Nr. 26, 16 Marts 1874 § 2.

n. Det ved Fyrvæsenet ansatte Personale, L. Nr. 56, 15 Maj 1875, L. Nr. 71, 27 April 1894.

o. Lods væsenet, L. Nr. 74, 13 Juni 1879, med Tillæg, L. Nr. 12, 21 Febr. 1880.

p. Statsseminarierne, Forstanderne og Lærerne derved, L. Nr. 59, 1 April 1891.

r. Universitetet og Kommunitetet, L. Nr. 74, 12 April 1892.

s. Blindeinstitutet, det kgl., Lærerne derved, L. Nr. 72, 29 Marts 1893.

t. Døvtummeinstitutterne, de kgl., og Døvtummeskolen i Nyborg, Lærerne derved, L. Nr. 73 af s. D.

u. Statsbanernes Embeds- og Bestillingsmænd, L. Nr. 52, 26 Marts 1898.

v. Island.

Lønningstillæg for forskellige Embedsmænd paa Island, L. 19 Jan. 1863, jfr. ang. Udsættelse af Lovens Revision L. 16 Febr. 1866 (S. 206), 20 Marts 1868. Jfr. Bkg. 1 Juni 1861 I i Slutn.

De islandske Embedsmænd, L. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 27 i Till. t. Lovt.), ved hvis § 15 L. 19 Jan. 1863 er hævet. — Med Hensyn til Distriktslægerne, se Lov af s. D. (Nr. 28 i Till. t. Lovt.) § 3.

Sysselmand og Byfogeder, L. 14 Decbr. 1877 (Nr. 34 ibd.), jfr. L. 24 Oktbr. 1879 (Nr. 32 ibd. — ang. Stranda Syssel), 8 Novbr. 1883 (Nr. 35 ibd. — Thingø Syssel).

Om Forandring i Lønningsl. 15 Oktbr. 1875 (Nr. 27 i Till. t. Lovt.) for de islandske Embedsmænd, L. 9 Decbr. 1889 (Nr. 26 ibd.).

x. Vestindien.

For de til Overbestyrelsen i Vestindien hørende Embedsmænd, Adg. 1 Marts 1873 (Nr. 6 i Till. t. Lovt.).

Lønningsstillæg af Statskassen til Skolelærere, se Dyrtidstillæg. Se endvidere Alderstillæg. Lønning 10. Lønningslove 3 v.

Lørdagsprædiken, se Prædiken 9.

Løstgighed.

1. Forførelse dertil er i visse Tilfælde strafbar, L. 10 Febr. 1866 § 183, 25 Juni 1869 § 184 (f. Isl.).

2. Ang. Straf for den Ægtemand, der tvinger eller tilskynder sin Hustru til utugtig Omgang med andre, eller som imod hendes Vidende og Vilje giver andre Lejlighed til samme, ibd.

3. Ang. Politiets Tilsyn med løstgige Fruentimmer.

a. Dette Tilsyn skal i København ordnes ved et af Justitsministeren efter Forhandling med Kommunalbestyrelsen affattet Regulativ, L. om Politiets Omordning 11 Febr. 1863 § 8. Jfr. J. M. Skr. 12 Avg. 1864 (ang. Oplysninger om Prostitutionens Ordning i Paris og Turin. — Tilsynet er henlagt under 3dje Politiinspektør, Instr. 7 Juni 1869 § 31.

Regulativ for Politiets Tilsyn med dem i København 9 Marts 1887 (U. L.).

Ved J. M. Cirk. Nr. 53, 22 s. M. omsendtes dette Regulativ til Købstæderne til Erklæring, om Tilsynet der ønskes ordnet paa lignende Maade.

Med Hensyn til det Spørgsmaal, om et ordnet Prostitutionsvæsen maa anses ønskeligt i en mindre Købstad, kan mærkes Sundhedskoll. Skr. 23 Novbr. 1876 (i Møller den civile Medicinallovgivning IV B.).

I Købstæderne skulle de fornødne Bestemmelser herom optages i Politivedtægterne, L. Nr. 21, 4 Febr. 1871 § 2 c, jfr. L. Nr. 47, 10 April 1874 §§ 6, 7.

Ang. hvilke Fruentimmer, Politiet kan fordre undergivet det i Regulativet for København eller Politivedtægterne for Købstæderne bestemte Tilsyn som offentlige, L. Nr. 47, 10 April 1874 §§ 6, 7.

Ang. Politiets Straffemyndighed med Hensyn til de under sammes Opsigt stillede Fruentimmer, der søge Erhverv ved Utugt, og de Personer der gaa dem tilhaande hermed, eller hos hvem de ere tilhuse, § 12 ibd., der træder i Stedet for de tidligere Bestemmelser herom i L. om Politisagers Behandl. i Kbhvn. 11

Febr. 1863 § 3 og L. Nr. 21, 4 Febr. 1871 § 6 (f. Købst.). Jfr. nedenfor g.

b. Ang. hvorledes der skal forholdes med Fruentimmer, som ikke henhøre til dem, der ere det under a ommeldte Tilsyn undergivne, naar de paadrage sig bestemt Mistanke om at søge Erhverv ved Utugt, L. Nr. 47, 10 April 1874 § 3. Se nedenfor e.

c. Fruentimmer, som mod Politiets Advarsel (der ifølge fornævnte Bestemmelse skal gives til Politiprotokollen) søge Erhverv ved Utugt, straffes med Fængsel eller indtil 90 Dages Tvangsarbejde, L. 10 Febr. 1866 § 180 og fornævnte L. 1874 § 4, jfr. f. Isl. L. 25 Juni 1869 § 181.

Ang. Lægeundersøgelse af de herfor tiltalte Fruentimmer, at der efter udstaaet Straf skal gives dem en fornyet Advarsel, samt om Politiets paafølgende Tilsyn med dem, L. 1874 §§ 4, 5, 6, 8.

Ang. hvorledes der skal forholdes med saadanne Fruentimmer, naar de paa ny gøre sig skyldige i at søge Erhverv ved Utugt, § 7 ibd.

d. Ang. Lægeundersøgelse af løssagtige Fruentimmer, § 9 ibd., jfr. §§ 3, 6, jfr. Till. Nr. 21 og 22, 9 Marts 1877 (i Kbhvn.), Instr. Nr. 109, 22 Oktbr. 1877 § 16 (udenfor Kbhvn.).

e. Ang. Straffen for dem, der mod Politiets Tilhold have Fruentimmer tilhuse, som ernære sig ved Løssagtighed, L. 10 Febr. 1866 § 182, 25 Juni 1869 § 183 (f. Isl.).

Ifølge L. Nr. 47, 10 April 1874 § 12 kan Politiet derhos forbyde Personer, der drive offentlig Beværtning, at have tilhuse Fruentimmer, som have erholdt Advarsel ifølge Lovens § 3 (se foran b), samt at benytte saadanne Fruentimmer til Gæsternes Underholdning eller som Tjenestetyende.

f. For København er givet nogle Bestemmelser angaaende løse og ledige Fruentimmer ved Pl. 27 Novbr. 1775, der dog nu har tabt sin Betydning. Plakatens § 9 er hævet ved Straffelovens § 310.

g. Forandring i og Tillæg til L. Nr. 47, 10 April 1874, L. Nr. 44, 1 Marts 1895, ifølge hvis § 1 Fruentimmer under 18 Aar fremtidig ikke maa tage Ophold i offentlige Huse, lige som Politiets Myndighed efter § 6 i L. 1874 til at paalægge et under dets Opsigt stillet Fruentimmer at tage Ophold i et offentligt Hus ophæves. Endelig udvides i § 3 Politiets Straffemyndighed.

Se Lejermaal. Samliv, forargeligt. Utugt (med Henvisninger). Jfr. Letfærdighed. Liderlighed. Se frem-

deles Jordemødre I 7 (som gøre sig skyldige deri), III 9 (de maa ikke tage besvangrede Fruentimmer tilhuse). Skilsmisse 4. Værneting II 29 b (ang. Gerningsstedets Værneting for Løstgæthedsforseelser).

Løsegodstiende paa Island, se Tiende 55 n.

Løsemænd paa Island.

Om dem handler Fr. 26 Maj 1863 I og III, hvorved Fr. 19 Febr. 1783 og Reglm. 8 Jan. 1834 § 20 forandres. Jfr. Rskr. 11 April 1781, smh. med K. Skr. 24 Marts 1840 ad § 10, Anordn. 17 Juli 1782 § 13 (i Reskriptsaml. 1ste Del). Se endvidere L. om Understøttelseskasser for Almuesfolk 11 Juli 1890 (Nr. 31 i Till. t. Lovt.) § 2, samt L. 2 Febr. 1894 (Nr. 3 ibd.) om Forandring i § 2, 4 og 15 i Fr. om Løsemænd og Husmænd af 26 Maj 1863 samt om Tillæg til samme.

Løsgænger — **Løsgængere**.

1. Ang. Politiets Tilsynsmyndighed med, hvorledes Personer, hvis Erhvervskilder ere ubekendte, ernære sig, L. 3 Marts 1860 § 2.

2. Ang. at Politivrighederne nøje skulle vaage over, at saadant ikke finder Sted, Fr. 22 Oktbr. 1701 Post 2 Kap. 4 § 3, K. Cirk. 22 April 1803, 12 Juli 1806, Instr. 4 April 1809 § 7, J. M. Cirk. 9 Maj 1855.

Ligeledes skulle Sogneraadene søge at forhindre det, L. 6 Juli 1867 § 30.

3. Som Løsgængere anses Personer, der drive arbejdsløse omkring uden at kunne oplyse at være i Besiddelse af Midler til deres Underhold, eller at de i det mindste søge lovligt Erhverv, L. 3 Marts 1860 § 1.

Ligeledes de, som overtræde et dem i Medtør af Lovens § 2 givet Polititilhold om at søge lovligt Erhverv, § 2 ibd.

4. Ang. Straffen derfor, §§ 1 og 2, jfr. 4, 5 og 6 ibd.

ad 3 og 4: De ældre Bestemmelser om Straffen herfor og om hvem, der skulle anses som Løsgængere, i D. L. 3—19—16 til 20, Pl. 3 Decbr. 1755 §§ 17—19, Fr. 25 Marts 1791 § 3 (jfr. K. Prom. 14 Maj og 8 Decbr. 1792), Pl. 22 Avg. 1823 og fornemlig Fr. 21 Avg. 1829 (udvidet til Færøerne ved K. Skr. 5 Febr. 1833), jfr. K. Skr. 1 Marts 1831, J. M. Skr. 13 Febr. 1852, ere bortfaldne ved L. 2 Marts 1860, for saa vidt dette ikke allerede var sket ved Tyendel. 10 Maj 1854 § 8, jfr. § 77, og 16 Febr. 1856 § 8, jfr. § 74 (f. Færø.), der ophævede Forpligtelsen for visse Personer til at tage fast Tjeneste.

Pl. 27 Novbr. 1775 § 9 er hævet ved Straffelovens § 310.

Følgende skal dog bemærkes:

a. Børn, som forsørges af Forældrene, kunne ikke anses som Løsgængere, K. Skr. 29 Oktbr. 1822 ad 3; men det Tilhold, de nyde i Forældrenes Hus, beskytter dem ikke mod Tiltale efter Anordningerne, naar Tilholdet kun tjener som Skjul for Løsgænger, K. Skr. 26 Jan. 1828.

b. Bissekræmmere blive at anse efter Bestemmelserne herom, for saa vidt disse efter deres øvrige Forhold ere anvendelige paa dem, Pl. 27 Novbr. 1839 § 1.

5. Sager herom behandles som Politisager, Fr. 21 Avg. 1829 § 10.

Ang. hvor Sager mod Løsgængere, der anholdes i Kystpolitidistrikterne, skulle behandles, Pl. 28 Febr. 1817 § 15.

Jfr. Tiltale 7.

6. Den, der huser en Løsgænger, straffes med Bøder fra 1—10 Rdl., D. L. 3—19—21 smh. med Fr. 24 Juli 1822 § 3, jfr. § 5, Fr. 24 Juli 1822 §§ 1—5 er ophævet ved L. Nr. 52, 15 Maj 1875 § 23.

7. Ingen kan paa Grund af sin Trosbekendelse fritages for at efterkomme de til Forebyggelse heraf givne Forskrifter, J. M. Skr. 3 Juni 1853 (ang. »en ordineret Lærer af de sidste Dages Hellige«).

8. Ang. Præsternes tidligere aarlige Indberetninger om Løsgængere, se Præster III 27 k.

9. Ang. Løsgængerens Hjemsendelse, se Hjemsendelse, specielt V og VII. Jfr. Instr. f. de danske Konsuler i Udlandet Nr. 283, 15 Decbr. 1893 § 21. Jfr. nedenfor 12.

10. Fremmede, ikke her forsørgelsesberettigede Personer, der have været straffede derfor, kunne ikke ved Tvangspas udsendes af Landet, men kun udsendes under Ledsagelse, L. Nr. 52, 15 Maj 1875 § 16.

11. Med Hensyn til Personer, som have gjort sig skyldige heri, har det sit forblivende ved L. 3 Marts 1860, dog med den Modifikation, at Bortgang uden Tilladelse fra Arbejds- eller Forsørgelsesanstalt uden Hensyn til, om der er givet paagældende Polititilhold om ikke at forlade Anstalten eller ej, kun straffes som Ordensforseelse, for saa vidt han ikke har gjort sig skyldig i Løsgænger ved at strejfe arbejdsløs omkring uden at kunne oplyse at have Midler til sit Underhold eller i det mindste at søge lovligt Erhverv, Fattigl. Nr. 67, 9 April 1891 § 32.

Ang. Tvangsarbejdsanstalter, hvori de, der dømmes efter bemeldte Lov af 1860, kunne hensættes, § 83 ibd.

12. Personer, der i det sidste Aar have været straffede herfor, have vedkommende Kommuner ubetinget Ret til at fordrø hjemsendt, naar de modtage Fattigunderstøttelse, § 51 ibd.

Ang. Hjemsendelse af Personer efter udstaaet Straf herfor, se Hjemsendelse VII.

13. Personer, der i Løbet af de sidste 10 Aar ere fundne skyldige heri, ere udelukkede fra Alderdomsunderstøttelse, L. Nr. 69, 9 April 1891 § 2 c, og den, der har saadan Understøttelse og gør sig skyldig i Løsgænger, fortaber Understøttelsen, § 6.

14. Ang. at for saa vidt Bortgang uden Tilladelse fra en Arbejds- eller Forsørgelsesanstalt har været forbundet med Løsgænger, omfatter den almindelige Løsgængerstraf tillige Straffen for den ulovlige Bortgang, J. M. Skr. Nr. 24, 10 Febr. 1897.

15. Paa Island, Reglm. 8 Jan. 1834 §§ 20 og 22 samt de i sidst nævnte § anførte Reskripter, hvilke Bestemmelser fremdeles staa ved Magt, Fr. 24 Jan. 1838 § 2.

16. I Vestindien, Adg. 18 Avg. 1853 (i Till. t. Lovsaml. f. 1854). Jfr. Fr. 8 Maj 1840.

Anordn. 24 Oktbr. 1879 (Nr. 37 i Till. t. Lovt.). — Anordn. 18 Avg. 1853 er hævet, § 12 ibd.

Se Anholdelse I 2 a Nr. 3. Begravelsesomkostninger 7, 5te Stk. Benaadning 4 (Straffangers) a Nr. 2. Betleri. Beværtningsnæring 2 (Næringsadkomst derpaa kan ikke gives herfor straffede Personer). Domme 31 (deres Forkyndelse). Tatere 3. Tvangsarbejde — Tvangsarbejdsanstalter. Æresoprejsning 3 (anses ikke som en vanærende Forbrydelse).

Løsladelse.

1. Straffangers, se Straffanger 8.

Ang. Løsladelse paa Vilkaar, at de, naar de igen forse sig, atter skulle indsættes i Strafanstalten, se Benaadning 4 a.

2. Arrestanters mod Sikkerhedsstillelse, se Sikkerhed — Sikkerhedsstillelse 8.

3. Arbejdsløse Personer, som i Vestindien blive løsladte efter udstaaet Fængsels- eller Arbejdsstraf, blive at give Tilhold om at søge lovligt Erhverv, Adg. 24 Oktbr. 1879 (Nr. 37 i Till. t. Lovt.) § 3.

4. Af Arrestanter og straffede, se Hjemsendelse VII, VIII Løsningsret.

1. Den i D. L. 5—6—2, jfr. 5 og 8, 5—7—12 og flere Lovbestemmelser hjemlede Indløsningsret til Hus eller Jord, der paa lovlig Maade udlægges en Kreditor, skal være aldeles ophævet, Fr. 11 Septbr. 1833 § 6. Jfr. K. Skr. 3 Maj 1819.

J. M. Skr. 29 Novbr. 1860 (i den lille Reskriptsaml.) antager dog, at Bestemmelsen i D. L. 5—6—2 om, at Udlægshaveren, naar han i 3 Aar har besiddet den udlagte Ejendom, beholder den saa frit som sit eget Arvegods, fremdeles er gældende.

Med Hensyn til Udlæg i Løsøre, se D. L. 1—24—39, 5—6—6 og 8, K. Skr. 16 Marts 1841.

2. Med Hensyn til Gods, hvori Udpantning er foretaget, L. Nr. 36, 29 Marts 1873 § 10, jfr. med Hensyn til Udpantning for Skatter, Fr. ang. Amtstueoppeb. 8 Juli 1840 §§ 15, 18.

3. Ang. Fristen for Indløsning af optagne Kreaturer, L. Nr. 53, 25 Marts 1872 § 6.

4. Ang. Indløsningsret til Selvejergaarde paa Bornholm, Fr. 14 Oktbr. 1773 §§ 7, 10.

Til Odelsgoods, se Odelsret.

5. Ang. Udløsningsret, naar flere ad kontraktmæssig Vej, ved Arv eller paa anden tilfældig Maade have erhvervet Ret i samme Formuesgenstand, D. L. 4—1—34, 5—2—19, 20, 5—3—24, 25, 5—7—14.

Se Forkøbsret.

Løsøre. Med Hensyn til, hvad der er fast Ejendom og hvad Løsøre, se under Stempelafgiften III 6 o.
